Indo-European
Old Iranian
Old Persian
Avestan
Sogdian
Pahlavi
Parthian
Scythian
Medish
Indo-Iranian
Sanskrit
Hindustani
Greek
Latin
Armenian
French
English
Dutch
Italian
Portuguese
Russian
Slavic
German
Mongolian
Turkish
Semitic
Akkadian
Syriac
Aramaic
Hebrew
Arabic
Chinese
Egyptian
Sumerian
Old Greek

Persian

Etymology

– Root Charts –

2025 Edition

With Revised and expanded charts

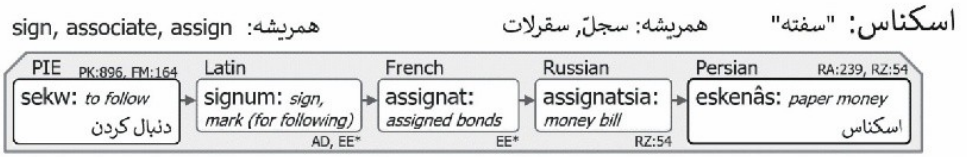

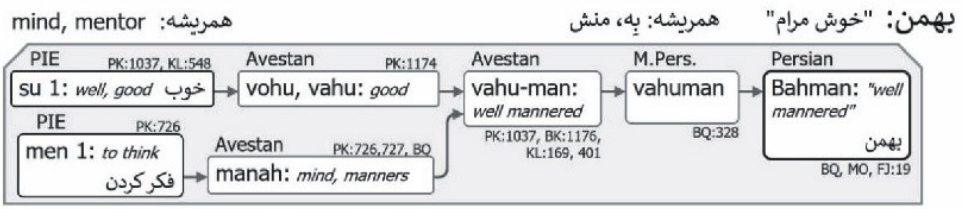

Dr. Ali Nourai

Persian Etymology

- Root Charts -

2025 Edition

With Revised and expanded charts

Dr. Ali Nourai

Pagination of his Persian Dictionary is from Right to Left. Hence, introduction and some additional information is provided on the the other side.

Persian Etymology - Root Charts

Copyright © 2025 TXu 2-504-113
ISBN Paperback 979-8-218-72245-6
Library of Congress Control Number: 2025913494

Rev. date: 8/25/2025

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any manner without written permission from the author except for brief quotations.

Publisher's Cataloging-in-Publication Data

Names: Nourai, Ali, 1953- .
Title: Persian etymology : root charts / Dr. Ali Nourai.
Description: Dublin, OH : Lexis Books Publishing, 2025. | Includes b&w charts, diagrams, and tables. | Includes indexes and bibliographic references. | Summary: This dictionary displays the etymology of over 4350 Persian words from Indo-European and other roots in charts. Their derivation paths pass through over 40 different languages. A word index is provided for each language. The original meanings of words, if different from their current usage, are shown in quotations.
Identifiers: LCCN 2025913494 | ISBN 9798218722456 (pbk.)
Subjects: LCSH: Persian language – Etymology – Dictionaries. | Iranian languages – Etymology – Dictionaries. | Indo-European languages – Etymology – Dictionaries. | BISAC: FOREIGN LANGUAGE STUDY / Persian. | LANGUAGE ARTS & DISCIPLINES / Linguistics / Etymology.
Classification: LCC PK6363 N68 P47 2025 | DDC 491 N--dc23
LC record available at https://lccn.loc.gov/2025913494

Lexis Books Publishing
Printed in the United States of America

A brief Description of the dictionary

This Persian Etymology book is arranged as a dictionary of Persian words (from right to left) where the derivation of each word from its earliest known root(s) and the evolution of its meaning are displayed in a simple chart as shown in the samples below. Persian is an Indo-European language. It has also borrowed words from Semitic, Turkic and other languages that are included in this dictionary.

This dictionary explains the etymology of over 4350 Persian words. Their derivation paths pass through some 40 different languages. An index of words is provided for each language. All cited references are also listed. The original meanings of words, if different from their current usage, are shown in quotations.

استکان: "پیاله ای که برای نوشیدن شراب دوستی استفاده میشد" همریشه: choose

تیم۲: بازار، کاروانسرا

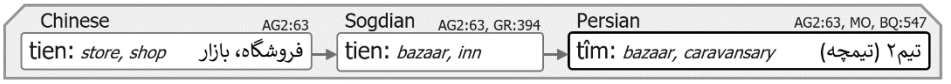

قسط: "عدل و میزان" همریشه: یوغ، آجودان همریشه: yoke

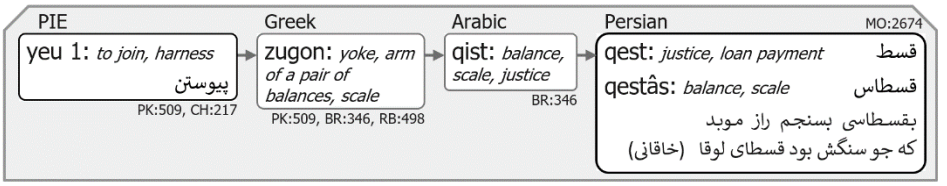

گچ همریشه: جبسین (گچ) همریشه: gypsum

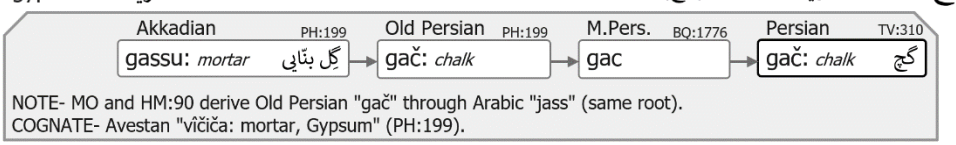

Table of Contents

Part 2 - **Appendices**
(In English with Left to Right Pagination)

A Brief Description in English	A3
References	A5
Index of Languages used in the Charts	A9
Index of Root Words (with Persian Words derived from them)	A11
Index of the PIE (Proto Indo-European) Words	A39
Index of Words in each Language	A49

Part 1 - **Persian Dictionary**
(In Persian with Right to Left Pagination)

پیشگفتار	**الف 6**
راهنمای استفاده از این فرهنگ	**الف 8**
نکته های نهفته در نمودارها	**الف 11**
تغییر صدای حروف از هند و اروپائی به فارسی	**الف 17**
نمودارهای لغات (Etymology Charts)	1-435

References

لیست منابع و مآخذ

AA Asya Asbaghi, Persische Lehnworter im Arabischen, Otto Harrassowitz, Wiesbaden 1988

AD W. Morris, The American Heritage Dictionary, New College Edition, 1975, Appendix on Indo-European Roots, pp 1505-1550.

AG1 M. Abolghâsemî, تاریخ مختصر زبان فارسی , Bonyâd Andîsheh Eslâmî Press, Tehran, 1373 (1994).

AG2 M. Abolghâsemî, ریشه شناسی - اتیمولوژی, Ghoghnoos Press, Tehran 1374 (1995).

AG3 M. Abolghâsemî, فعل های فارسی دری, Ghoghnoos Press, Tehran 1374 (1995).

AL S. A. Starostin, A. V. Dybo, O. A. Mudrak, An Etymological Dictionary of Altaic Languages, …

AP M. Aryan Pour Kashani, فرهنگ ریشه های هند و اروپایی زبان فارسی, University of Esfahan, 1384 (2005).

AR Andras Rajki, Arabic Dictionary with Etymologies, Version 2.2, 2005

AS Addi Shir, Al-Alfâz Al-Fârsîyya Al-Mu`arraba, A Dictionary of Persian Words in the Arabic Language, Library of Lebanon, 1980.

AT Asadî Tûsî, فرهنگ فرس, Khârazmî Press, Tehran 1365 (1986).

BK C. D. Buck, A Dictionary of the Selected Synonyms in the Principal Indo-European Languages, University of Chicago press, 1949-1988.

BL1 H. W. Baily, Indo-Scythian Studies (Khotanese Texts - volume VI), Cambridge University Press, 1967.

BL2 H. W. Baily, Hvatanica II, (Glossary of some Khotanese words with reference to Avestan and Persian words), Bulletin of the School of Oriental and African Studies (BSOAS IX:1937-39) pp 69-78, University of London.

BQ M. H. Tabrîzî (Borhân), برهان قاطع, Etymological footnotes by Dr. M. Mo`în, 4 vol, Amîr Kabîr Press, Tehran 1362 (1983).

BR G. Badrehî, واژه های دخیل در قرآن مجید, translation of A. Jeffrey's The Foreign Vocabulary of the Qur'ân, Toos Publishers, Tehran 1372 (1993).

BT C. Bartholomae, Altiranisches Worterbuch Zusammen Mit Den Nacharbeiten Und Vorarbeiten, Walter de Gruyter Press, 1979.

CH J. Cheung, Etymological Dictionary of the Iranian Verb, Vol. 2, Leiden Indo-European Etymological Dictionary Series, Brill Press, Linden, Boston, 2007.

DG A. Dâneshgar, فرهنگ اعلام فارسی, Hâfez Novîn Press, 1370 (1991).

DK* Ali Akbar Dehkhods, لغتنامه دهخدا , https://dehkhoda.ut.ac.ir/fa/dictionary

DS D. D. Y. Shapira, Irano-Arabica: contamination and popular etymology, in Christian East - New Series, vol. 5 (XI), Moscow, 2009

DV Michiel de Vaan, Etymological Dictionary of Latin and other Italic Languages, Lieden, Boston, 2008.

ED* Online Etymology Dictionary, www.etymonline.com

EE* Visual Etymology Explorer, Ver.2020, www.etymologyexplorer.com

ES S. M. A. Emâm Shûshtarî, فرهنگ واژه های فارسی در زبان عربی , Anjoman Âsâr Mellî, No 58, Bahman Press, Tehran, 1347 (1968).

FA Sallum Mohammed Daud, فرهنگ واژگان اکدی, translation: Nader Karimyan Sardashti, Pajoheshkadeh zaban va gooyesh, Tehran 1384 (2006)

FC Federico Corriente, Dictionary of Arabic and Allied Loanwords, Handbook of Oriental Studies, Section 1, The Near and Middle East, Volume 97, Brill, Leiden, Boston, 2008.

FJ F. Jonaydî, زندگی و مهاجرت آریائیان , Bonyâd Nayshâbûr, Tehran, 1374 (1995).

FM Fiona McPherson, The Indo-European Cognate Dictionary, Wayz Press, Wellington, New Zealand, 2018.

FV A. Farahvashî, ایرانویج , Tehran University Press, 1368 (1989).

GA Garnik Asatrian, Marginal Remarks on the History of Some Persian Words, *Iran and the Caucasus 16 (2012) 105-116*, Brill Academic Publishers, 2012.

GC Gerald Clauson, An Etymological Dictionary of pre-thirteenth-century Turkish, Oxford at the Clarendon Press, 1972.

GD Gerhard Doefer, Turkic and Mongolian Elements in New Persian: with special consideration of older New Persian historical sources, especially from the Mongol and Timurid periods. Vol1 Mongolian in Persian, Vols 2,3,4 Turkish in Persian. Published in Wiesbaden, Germany by Steiner, 1963 (in German).

GR B. Gharîb, فرهنگ سغدی . فارس . انگلیسی, Farhangân Press, Tehran, 1374 (1995).

GT S. K. Gupta, A Comparative Etymologic Lexicon of Common Indo-European Words, 6 Vol., Sverge Haus Publishers, Milton, Ma, 1997

GV I. Gershevitch, The Avestan Hymn to Mithra, Oriental Publications No.4, Cambridge University Press, 1959.

HM H. Hubschmann, Persische Studien, Verlag von Karl J. Trubner, Strassburg 1895.

HN1 W. Henning, A List of Middle - Persian and Parthian Words, Bulletin of the School of Oriental and African Studies (BSOAS IX:1937-39) pp 79-92, University of London.

HN2 W. B. Henning, Sogdian Loan-words in New Persian, Bulletin of the School of Oriental and African Studies (BSOAS X:1939-42) pp 93-106, University of London

IC Stuart E. Mann, An Indo-European Comparative Dictionary, Helmut Buske Verlag, Hamburg 1987

JD James Darmesteter, Études Ieaniennes, F. Vieweg , Libraire - Éditeur, 1888.

JS Jami Gilani Shakibi, A Concise Etymologic Dictionary of the Persian Language, three volumes, Babylon Books Publisher, 2007.

JT J. Tavernier, Iranica in the Achamenid Period (ca. 550-330 B.C.), Orientalia Lovaniensia Analecta 158, Uitgeverij Peeters en Department Oosterse Studies, Lueven- Paris-Dudley, MA, 2007.

KL D. Klein, A comprehensive Etymological Dictionary of the English Language, Two volumes, Elsevier Publishing Co., 1966.

KM Jalâl Khâleqî Motlaq, اساس اشتقاق فارسی, Vol. I (آ. خ), Bonyâd Farhang Irân, 1977.

KT R. G. Kent, Old Persian - Grammer, Text, Lexicon, American Oriental Society, 1953.

LF G. Laufer, Sino-Iranica, Chinese Contributions to the History of Civilization in Ancient Iran, Field Museum of Natural History, publication 201, Anthropological Series, Vol XV, No. 3, Chicago 1919.

MK D. N. MacKenzie, A Concise Pahlavi Dictionary, Oxford University press, London 1971.

MO Mo` în, فرهنگ فارسی معین, Six volumes, Amîr Kabîr press 1363 (1984). The online version (MO*) was also used in later studies.

MW E.J. Michael Witzel, The Central Asian substrate in Old Iranian, Mother Tongue Journal of the Association of the Study of Language in Prehistory, Issue XX, 2015.

NB H. S. Nyberg, A Manual of Pahlavi, Wiesbaden 1974.

NS A. H. Noushîn, فرهنگ شاهنامه فردوسی, Donyâ Press, Tehran 1363 (1984).

NV S. M. Nahvî, فرهنگ وام واژه های عربی . دخیل, Tolû` Âzâdî Press 1368 (1989).

PE1 L. G. Herzenberg, Studies in Persian Etymology I, in Colloquia Classica et Indogermanica: Studies in Classical Philology and Indo-European Languages, Saint Petersburg: Nauka, 2011.

PE2 L. G. Herzenberg, Studies in Persian Etymology II, edited version of PE1 by P. A. Kocharov and A. V. Shatskov, Russian Academy of Sciences (2012–2014).

PH Paul Horn, Grundriss der NeuPersischen Etymology, Verlag von Karl J. Trubner, Strassburg 1893-1974.

PK J. Pokorny, Indogermanisches Etymologisches Worterbuck, Two volumes, Francke verlag, Bern 1959.

PT B. Partridge, Origins - A short Etymological Dictionary of Modern English, MacMillan Co., NewYork 1958.

RA M. H. Rokn Zâdeh - Âdammîyat, ارکان سخن, Sharq Press, Tehran 1347 (1968).

RB Robert Beekes, Etymological Dictionary of Greek, Vol 1, Boston, 2010

RD Terrence Wade, Russian Etymological Dictionary, Bristol Classical Press, 1996,1999

RZ Reza Zomorrodian, Ferdowsi University of Mashhad Press, 1384 (2005).

فرهنگ ریشه شناختی واژه ها و کوتاه نوشته های دخیل اروپایی و امریکایی در فارسی

SH J. T. Shipley, The Origins of English Words, The John Hopkins University Press, Baltimore 1984.

SK W. W. Skeat, A Concise Etymological Dictionary of the English Language, Clarenden press, Oxford 1882-1967.

TU T. Unaysî , Tafsîr al-Alfâz al-Dakhîleh fe al-Loghat al-Arabîyeh, Dâr al-Arab, Cairo, 1964.

TV M. Tavoosî, واژه نامهٔ شایست نشایست, Shirâz University publications, 1986.

VM* Vasmer, Max (1964–1973), in, Oleg Trubachyov, transl., *Etymological Dictionary of the Russian Language* (in Russian), Moscow: Progress. Quoted from https://en.wiktionary.org/wiki/стакан#Russian

WD A. Walde, Vergleichendes Worterbuch der Indogermanischen Sprachen, two volumes, Walter de Gruyter & co., Leipzig 1930-1973.

WK* Wiktionary with etymologies, https://en.wiktionary.org/wiki

YB H. Yule & A. C. Burnel, Hobson Jobson, A Glossary of Colloqual Anglo-Indian Words, Oriental Publishers, Delhi 1903-1968.

YM Yadollah Mansouri, article " طرح ریشه شناختی فعلهای زبان پهلوی ", Vâjheh-nameh Farhangestan No.1, 1384 (2006)

ZM H. Zimmern, Akkadische Fremdworter Als Beweis, Fur Babylonischen Kultureinfluss, Leipzig 1917.

ZV Safia Zivingi, Dictionary of Borrowed Foreign Vocabulary in Modern Arabic, Democratic Arabic Center, Berlin, 2021

Index of Languages Used in the Charts

زبانهای نامبرده شده در نمودارها

Akkadian	اکدی
Arabic	عربی
Aramaic	آرامی
Armenian	ارمنی
Avestan	اوستایی
Chinese	چینی
Dutch	هلندی
M. Dutch	هلندی میانه
Egyptian	مصری
English	انگلیسی
Old English	انگلیسی باستان
French	فرانسوی
Old French	فرانسوی باستان
German	آلمانی
Old German	آلمانی باستان
PGmc (Proto Germanic)	پیش آلمانی
Greek	یونانی
Old Greek	یونانی باستان
Hebrew	عبری
Hindustani	هندوستانی
Indo-European	هند و اروپائی
(PIE) Proto Indo-European	پیش هند و اروپائی
Indo-Iranian	هند و ایرانی
Indo-Scythian	هند و سکایی

Iranian	ایرانی
Old Iranian	ایرانی باستان
Proto Iranian	پیش ایرانی
Italian	ایتالیایی
Latin	لاتین
M. Latin	لاتین میانه
Medish	مادی
Mongolian	مغولی
M. Mongolian	مغولی میانه
Persian (no index)	فارسی
M.Pers.	فارسی میانه (نظیر پهلوی)
Old Persian	پارسی باستان
Parthian	پارتی (اشکانی)
Polish	لهستانی
Portuguese	پرتغالی
Proto Slavic	پیش اسلاوی
Russian	روسی
Sanskrit - Old Indic	سانسکریت - هندی باستان
Semitic	سامی
Sogdian	سغدی
Spanish	اسپانیایی
Sumerian	سومری
Syriac	سریانی
Turkic /Turkish	زبانهای ترکی تبار

Index of Root Words

The earliest known origins of the Persian Words charted in this book

Distribution of the Root Words in the Charts:

1.	PIE (Proto Indo-European)	60%
2.	Iranian Languages (with unknown PIE roots)	20%
3.	Semitic	10%
4.	Turkish and Mongolian	5%
5.	Others	5%

Roots of Persian Words

ریشه مشترک لغات فارسی

ab: *water*
آب۱, آب۲, آبان, آبخست, آبخور, آبرو, آبریز, آبزین, آبشن, آبنیک, آخُر، آخور, آس, آسیا۱, آسیاب, آفتاب, آوند۲, آویشن, اِبریق, اُبَهت, انبیق, دریا, زاب, زهاب, ناب

abâ: *to assemble together*
بازار, واچار

abâr: *lead*
آبار

âbilag: *blisters*
آبله

abu: *father*
ابراهیم, بوزینه

Academus: *name of the gymnasium near Athens where Plato taught. It was named after a hero.*
آکادمی

âčârya: *guide*
آچار۲

ad: *to*
آپارات, آپارتمان, آجودان, آدرس, آلیاژ, پوستیژ, سایز

âdhâmah: *earth*
آدم

adhanu: *schedule*
اذان

affat: *flat-nosed face*
افچه

ağ: *to drive*
آژانس, آسه۱, آنتراکت, استراتژی, اکشن, تراز, ترازو, جواز, طراز, گواز

âğ: *to need*
آز

agaru: *to hire*
اجاره, اجرت, انجیل

agaruh: *aloe wood*
عود, فلوت

âgerepta: *premeditated crime*
آگرفت

aggos: *vessel*
آمه, آنژیو

agh(lo): *fear*
آخ, آک, آکل، آکله, اخ, اَفِد, افدستا, افدیدن, اَک

ağil: *a settlement*
آغال۲, آغل, غول۲

ağra: *limit*
انیران۲

ağuj: *the first milk after giving birth*
آغوز

agurru: *baked clay*
آجر, آگور

âhaka: *lime*
آهک

ai > see i 1

***âi**: hay*
آی, ای

aidh: *to burn*
آبید، آبیز, آلاو, اِتِر, اثیر, اَلَو, خشت۱, هیزم, هیمه

***aig-**: goat*
ازگ۲

aios: *metal*
آهن, اَیُخشُت

airime: *still*
اَرمنده

aiw: *vitality*
برنا, جاو ید, خدا, خدیو, خواجه۱, ناخدا

ak: *sharp*
آچار۱, آس, آسمان, آسیا۱, آسیاب, آکروبات, اپسان, اسید, افسان, افسانیدن, اقاقیا, اکسیژن, بادآس, سان۱, ساییدن, سَختن, سنجیدن, سنگ, سوهان, فسانیدن

akos: *a suffix for small size*
.ک

akostan > see akustan

***akru**: tear*
اَرس, اشک

***akustan**: hang*
آکستن

akwa: *water*
آکواریم, آله۲, آلوه, اَلَموت

âl: *to go*
آمبولانس

al 1: *beyond*
آریا, آلرژی, اراک، آران, اردلان, اَلتیماتم, انیر, انیران۱, اولتیماتم, ایران, ایرانویچ, ایرج, ایرمان

al 2: *to grind*
آرد

alâčuq: *small temporary tent*
آلاچیق

âlag: *a kind of plum*
آلو, هلو, هلیک

a-lâlak: *red*
آلاله, لال۲, لالس, لالک, لاله, لاله سار, لعل

albho: *white*
آلبوم

âlêiô: *to wander*
آوار۲, آواره

alek > see aleq

aleq: *to hit back*
اسکندر, لاک, لُجّه, لَک

***algamisu**: a cheap jewel*
گَمَست

***algwh**: worth*
ارج, ارجاسپ, ارز۱, ارزان، ارزش, ارزیدن, ارژنگ, ورج، ورجمند

alp: *brave*
ارسلان

alu: *bitter*
آلومینیم

âlu > see âlag

âluk > see âlag

am-: *friend*
آماتور

ama > see am-

***amalaka**: emblic tree*
آمُلَج, آمُلَه

am-bak > see ham-bak

ambhi: *around*
آستین, آمبولانس, آمپول, آمفی تئاتر, اَبرَنجَن, ابریشم, اپسان, استان, افتالیدن, افراختن، افراز, افراشتن, افرنگ, افروختن, افزودن, افسار, افسان, افسانیدن, افسر, افسوس, افشاندن, افشون, افغان, افکندن, انبر, اورنجن, اورنگ, بشگرد, سان۱, شتاب, شتافتن, شکار, شِکَردن, فتال, فرازیدن, فروزان، فروغ, فزون, فسار, فسانیدن, فغان

***amča**: plough*
آماج

âmon: *full*
آمودن, ابرآمون

a'.m.r: *he ordered*
میرزا

an 1: *breath*
آسم, اهورا, اهورامزدا, اورمزد, برزخ, دوزخ, هرمز, هورمزد

an 2*: other*
آن۲, اندر۲, پدراندر, پسراندر, دختراندر, مادراندر

an 3 > see ne 1

an 4*: on*
آناتومی, آنالوگ, آنالیز

ana-čithra*: a "flowerless" fruit tree.*
انجیر

and*: oath*
اندا، انذای

ang 1*: to bend*
ژوژه, شترنک, شطرنج, کترنگ, لنگر

ang 2*: coal*
انگِشت

angh*: narrow*
آز, آنژین, جُوازه, گُوازه, نیاز، نیازی

angwhi*: snake*
اژدها، اژدهاک, شیبا

anô > see an 4

anôr*: watery*
انار

anta*: little*
آند, اندک

antama-ka*: innermost*
اندمه

ante*: front*
آنتیک, آوانس, پلندین

ap*: to receive*
آوام, آیَفت, افسانه, فام۲, وام, یابیدن, یافتن

apâk*: backward*
اباختر, اختر, باختر, بدخشان, بلخ

apâk > see apânk

apa-kienak > see ap-genak

apânk*: again*
باز۴

apêrân*: ruined*
ویران

ap-genak*: glass*
آبگینه

âpilak > see âbilag

apo*: off*
آ۱, آپادانا, آختن, آخته, آراستن, آرایش, آغار, آغاردن، آغاریدن, آغاز, آغر , آغردن, آغشتن, آفدُم, آفریدن, آفرین, آکندن, . آگین, آمادن، آماده, آمدن, آهختن, آهیختن, آوانس, آورد, آینده, اخته, افگار, ایوان, بافدُم, بخشودن, بخشیدن۲, بوته, بوتیک, پُز, پس, پُست, پُماد, پوست, پوستیژ, دِپو, سپاردن, سپردن, فگار, کمپوت, وارون

ap-vêcak*: pure*
اویژه, بیژه, پرویز, ویژه

a'.q.b*: to follow*
تعقیب, جاکت, جَک, ژاک, ژاکت, عاقبت, عقب, عقوبت, یعقوب

a.q.r*: to sting*
عقرب

ar 1*: to fit together*
آراستن, آرایش, آرتا, آرترز, آرتیست, آرم, آرمئیتی, آریستوکرات, آسانسور, آرتا, ارد, اردشیر, اردلان, اُردُنانس, اردوان, اردیبهشت, آرم, آرمَتی, اشو, پیراستن, پیرایه, چِرا, راد۱ , رَد, ژاندارم, ویراستن, ویرایش

ar 2*: to move*
آرغنده, آریغ, ارغنده, ارکستر, اروند, الوند, پتیاره, پذیره, راندن, رسیدن, ریدن, ریغ, ریم، ریمه, لهراسپ

ar 3*: to plow*
آسه۲

ara > see ar 3

araqu*: be yellow or green*
ورق

arda*: side*
آستان

ardeba*: a unit of volume in ancient Egypt*
اِردَب

ardha*: swept*
فراورن, فریرون, فیرون, وارون

areg > see ark

arg*: to shine*
ارزیز

ariza*: pine*
ارز۲

ark*: to hold*
ارک, ارگ, ارگبُد, عسگر

arkamman*: tribute*
ارجوان, ارغوان

arkhein*: to rule*
بطریق

arkhi*: primary*
آرشیتکت, آرشیو, آنارشی

armağan*: souvenir*
ارمغان

armâv*: date*
خُرما

arslan*: lion*
ارسلان

as*: to burn*
آر, هکتار

âs*: to dwell*
آموت, اَلَموت

âs*: to arrive*
خراسان

âsa > see âs

ašgab*: leather worker*
اسکاف

ašpû*: a type of quartz*
یشپ, یشم

âsû *: to rise*
آسیا۲, وضو

ater*: fire*
آتش, آذر, آذربایجان, اخگر, نشادر

âthar*: saddle*
آدرَم

âtos*: father*
آبتین, آتبین, دده۱, فریدون

au*: off*
اُباردن, اُباشتن, افتادن, اوباردن، اوباش, اوژدن, اوژندن, خرسند, شیراوژن, گرداوژن

aug*: to grow*
آغال۱ , اُغور, بنفش, بنفشه, پیروز, فروختن, هُوَخشَتَر, وَخش, وخشیدن

aulos*: jaw*
آرواره

aus*: to shine*
بهار, فرخار, هوش۲

autos*: self*
آفتامات، آفتومات, اتوبوس, اُتوپسی, اتوماتیک, اتومبیل, افندی

avaeza > see ap-vêcak

avêrân > see apêrân

av-sud*: charm*
افسانه, افساییدن, افسون, فساییدن

aw*: bird*
خاویار, خایه, وای۲, ویش

`awar*: damaged goods*
عار, عوار

awe*: water*
ارشاسپ, ارشان, باران, بارگین, پارگین, ودخین, وردیج, ویترین

axatis lithos*: the stone of Akhatos (name of a river in Sicily)*
عقیق

ayaq*: drinking cup*
ایاغ، ایاق

âyâr*: friend*
یار

âyârih > see âyâr

ayer*: day*
پار, پارسال, پَرَندوش, پَریر، پریروز, پیرار

azamillu*: chisel*
ازمیل

azug*: food*
آذوقه

azupirânu*: saffron*
زعفران

ba*: bond*
بغچه, بقچه

baatur*: brave warrior*
بهادر

baba*: baby words*
بَبَه, بربط

bac*: barrel*
باک۱

bačak*: bad deed*
یزه

bâd > see bhedh 1

bahar*: pottery*
فخار

bahya*: quince*
به

bâjî*: older sister*
آبجی, باجی

bak*: walking stick*
باکتری, باگت

baka*: frog*
قورباغه

bâl-ak*: wing*
بال

balaneon*: bathhouse*
بانکه

balût*: oak*
بلوط

bamb*: bang*
بَم

bamia*: okra*
بامیه

bankiz*: bench table*
بانک

bânûkâ*: lady*
بانو

banz > see bhengh

bâqa > see baka

bârig*: narrow*
باریک

barq*: shine*
برق

baru*: to chew*
اُباردن, اُباشتن, اوباردن، اوباش

bâš*: head*
باشلُق

bašamu*: a fragrant tree*
بَشام, بلسام

bašn*: height*
بَشن

bat*: to sink*
باتلاق

bâteyo*: large bowl*
بادیه

batiaxê*: a bowl (of wine)*
باده, بادیه, باطیه

baud*: to feel*
بوس

bazda*: bad*
فژ, فژاغند، فژاک, فژاکن، فژگند

bêgânak*: stranger*
بیگانه

bekâr*: forced labor? (not work?)*
بیگار، بیگاری

bêlûr*: an Indian city*
برلیان, بُلور

benješk > see vanjišk

benzin*: gasoline from "benzoe-in"*
بنزین

berenža*: brass*
برنج۱, برنز

beu 1*: root of muffled sounds*
بوتیمار, بوف, بوم۱

beu 2*: to swell*
بوق, بولتن, پاکت

beudeuno*: quail*
بودَنه

beug*: to liberate*
بوختن

beul*: to divide*
بلوک

bezek*: decoration*
بَزَک

bhâ 1*: to shine*
بام۱, بامداد, فاز, ـ فام۱, فانتزی, فانتوم, فانوس, فتو, فسفر

bhâ 2*: to speak*
پرفسور, پروفسور, پزشک, تلفن, فون, گرامافون

bhabhâ*: bean*
باقلا

bhag*: to share out*
اتابک, انباز, انباغ, باج۱, باژ, باغ, بَخت, بخشیدن۱, بذله, بَرخ, بزم, بغ, بغداد, بغستان, بهادر, بهره, بیدخت, بیستون, بیگ, بیگم, فغ, فغستان, فغفور

bhâghu *: elbow*
بازو, باهو۱

bhal*: to lie*
فُکل

bhanga*: hemp*
بَنج, بَنگ, منگ

bhardeh*: beard*
بَلمه

bhardha > see bhardeh

bhasko*: bundle*
فاشیسم

bhau*: to strike*
آباژور

bhê*: indeed*
بِ ـ , بله, بیا

bhedh 1*: to press*
بستن۲

bhedh 2*: to dig*
فسیل

bheğh*: outside*
ابی, باز۳, بجز, بی, بیدستر, جُز

bheh > see bhâ 2

bheidh*: to trust*
فدرال, کنفدراسیون

bhel 1*: to bloom*

bhou*: joy*
بوی۲, بویه

bhreus*: swollen*
بَر۴

bhru 1*: eyebrow*
ابرو, بُرو

bhru 2*: beam*
باهو۲

bhugo*: male animal*
بُز

bhun*: base*
بُن۱, بُنه، بنیاد

bigâr > see bekâr

bildirčin*: quail*
بلدرچین

blou > see plou

bôb*: carpet*
بوب

boči-oka*: little barrel*
بشکه

borân*: snowstorm*
بوران

bošqab > see boš-qap

boš-qap*: "hollow plate"*
بشقاب

boytis*: flask*
بُطری

b.r.k*: originally "to kneel"*
برکت, کرَوِپی

brocca*: a pointed tool*
بروشور

bršč*: hogweed soup*
بورش

bu*: lip*
بوس

bûcak > see bûjîna

buchse*: bushing*
بُکسوات

bûjîna*: cucumber*
خربزه

bun*: jewels*
منجوق

bûnai*: naked*
برهنه

bura*: mat made of straw and canes*
بوریا

busu*: a water bird*
بَط

bûšyastâ*: the sleep demon*
بوشاسپ, گوشاسب

byrsa*: hide*
بورس

byûrru*: ten thousand*
بیوَر

č'a*: tea*
تئین, چای

čaêčasta*: bright*
چیچست, خنجست

cağ*: seek*
چغیدن

čag > see čak

čai > see kwei 2

čaih*: to sew*
آجیدن, آزیدن, آژیدن

čak*: to strike*
چاک

čâk*: to pull*
چکمه

ča-kar*: obedient*
چاکر

čali*: membrane*
چَلپَک, چلتوک, شالی, شالیزار, شَلتوک

čamiš
چامیدن, چامین

čamišn > see čamiš

camminus*: way*
کامیون

čao*: to print*
چاپ, چاو

čap > see kap

capanna*: hut*
کابین۱

čapar*: wall*
چَپَر

čapavul*: plundering*
چپاول

capayati*: pound*
شامپو

čapul > see čapavul

čaq 1*: well fed*
چاق

čaq 2*: to slander*
چاخان

آنفلوآنزا, بالش, بالِن, بالُن, بالین, بَرسَم, برگ, بلال, بلغم, بلگه, بلیت، بلیط, بودجه, بولوار, فویل, قَرنفُل

bhel 2*: to make sound*
دَمبل

bhelg*: beam*
بالکن, پالار

bhendh*: to bind*
انبست, انفست, بستن۱, بند, بندر, بنده, پَروَستن, پرونده, پیوستن, دربند, روبان

bhengh*: to be thick*
باز۱, دَبز

bher 1*: to carry*
آمپول, آوردن, استوار, اسوار, انبر, بار۱, بارجامه, باره۱, بَر۳, بردن, بَرید, ترابری, خاور, خاویار, خروار, داور, دژوار, دستور, دشخوار, دشوار, دیفرانسیل, رفراندوم, سوار, کنفرانس, گهواره, گوشواره, مزدور, وار۴, وَخشور

bher 2*: to cook*
برشته, بریان, بریجَن

bher 3*: to cut*
بریدن, بیل, داشبرد

bher 4*: bright*
ببر, بَبَر, بور, بوره

bhereg*: to shine*
آفرازه, ابلق، ابلک, برازنده, برازیدن

bheregh*: high*
آرزو, ابَر, بالا, بالاخانه, بالار، بالاگر, بَر۲, برج, بردیه, بُرز, برزخ, برزوی، برزویه, برمنش, برهمن, بُش, بلند, بورژوا, پیانو, زَبَر, فربرز

bheru*: to boil*
بلوا

bheu*: to exist*
اُروَر, اوروَر, بُت, بودن, بوم۲, بومَهَن, پُرو, فیزیک, نوباوه

bheudh*: to be aware*
بو, بودا, بوی۱, بیدار, بیوسیدن, پیوسیدن, نابیوسان

bheug*: escape*
بُخت, پوزش, پوزیدن, کمبوجیه

bhilo*: friendly*
سفلیس, فلسفه, فیلسوف

bhôi*: to fear*
باک۲, بیم, بیمه

čaqu*: knife*
چاقو

čarka*: a hunting bird*
چَرغ

čar-qab*: royal Turkish cover*
چارقب

čartês*: leaf of papyrus*
چارت, خریطه, قرطاس, کارت, کارتُن, کارتون

čat > see kwet

čât*: well*
چاه

catillus*: a small bowl*
کتری

čaud > see skeud

čaxčur*: a tall ladies' hose*
چاقشور

čelem*: the top part of a water pipe*
چِلِم, چلیم

čerik*: auxiliary army*
چریک

chan > see tyam

chiang-yu*: soybean oil*
سویا

chocolate
شکلات

chou-shu: *millet*
شوشو

čiah > see kweye

čîah*: to move*
شاش

čîam > see kwem

čiau > see kei 2

čîbuq*: smoking pipe with wooden stem*
چپق

čiğ*: scream*
جیغ

čîğ*: reed*
چیغ، چیق

čih > see ki 1

cîm*: reason*
چَم۲

čînar*: poplar*
چنار، چنال

čine*: grain*
چینه۲

čing*: great*
چنگیز

čîrâg*: lamp*
اشراق, چراغ, سراج, شرق

čirya*: brave*
چیره

čîxâ *: point*
سیخ, شیش کباب، شیشلیک

člyk: *a wood stick tapered at both ends*
چالیک, چلیک

čoki > see čom

čolaq*: crippled*
چلاق

čom*: to strike*
چماق

čop*: stick*
چوب, چوگان

čoti > see scetka

č'û*: song*
کوک

culus 2*: small*
شِنِل

čumča*: large spoon*
چُمچه

dâ 1*: to divide*
اپیدمی, بیدستر, داره, داس, داو, داوطلب, دهره

dâ 2: *to flow*
دانوب

dabbâ-ah*: gourd used as a pot for storage*
دَبّه

daggan: *chamber*
دکان

dah 1 > see dhê 1

dah 2 > see dê

dahâka: *evil*
اژدها، اژدهاک, ضحّاک

dalag: *marten*
دَلَق, دَلَه

dâlman*: eagle*
دال، دالمن

dalu*: bucket*
دلو, دول

danh > see dens

daqal*: fruit of palm tree*
دقَل

darb*: to join*
درفش۲

darf > see darb

darh*: to have pain*
دَرد

daruga*: governor*
داروغه

darz > see dher 1

dash*: strike*
داشبرد

dau > see dheu 1

dauh 1 > see leu 1

dauh 2 > see dheu 2

daxš > see deik

d.b.r*: to buzz*
زنبور

dê*: to bind*
دام۲, دیهیم

debh*: to hurt*
ریو, ریوه, فریب, فریبا, فریفتن

dei*: to shine*
آباژور, دیبا, دیباج, دیبه, دیو, دیوانه, زاوش, ژورنال

deik*: to show*
آنتیک, اُپتیک, اُتوپسی, دخش۱, دیجیتال, . دیس۱, دیکتاتور, دیکته, سندیکا

dek*: take*
دشت۱, دَشن, دکتر, دکور, دکوراسیون, دُگم

dekm*: ten*
بیست, پورسانتاژ, چهل, دِسی -, دکا-, دَه, دوازده, دوجین, دویست, دینار, سی, شانزده, شصت, قنطار, هکتار, یازده

deks > see dek

del*: long*
دراز, درنگ, دیر, دیرند

dem*: house*
الماس, دام۱, دودمان, گرزمان, مادام, مان۲

denk*: to bite*
دَد, دندان, دنده

dens*: to teach*
دستور

deph: *to stamp*
دفتر, دیفتری

der 1*: to tear*
تیره۲, دَرد, درفش۱ , درّه, دِرو, دُرودن, دریدن, نیش, نیشتر، نیشدر

der 2*: to run*
درون, سندروم

derk*: to see*
ترخون

deru*: wood*
بدرود, پدرود, دار۲, دارکوب, دارو۱ , داریه, درخت, درست, درشت, درواخ, دُرود۱, دُرود۲, درودگر, درونه

deu 1*: to penetrate*
دوش۱

deu 2*: going away*
دور۱

deu 3*: to worship*
بُن۳

deuk*: to lead*
تیم۱, دوختن۱, دوزندگی، دوزیدن, دوش۳

dhabh*: proper*
فابریک

dhars*: to dare*
درشت, دلیر

dhê 1*: to suckle milk*
دا, دانگ, دانه, دایه, دایی

dhê 2*: to do*
آپادانا, آفند, اسپهان, استودان, اصفهان, اِفه, اندام, ایوان, بوته, بوتیک, پدافند, پنام, پنهان, تِز, تِم, داد, داستان, ـ دان, داور, دستان, دستور, زندان, زهدان, شوفاژ, شوفر, فاکتور, فستیوال, فناتیک, مزدا, ناودان, نهادن, نهان, نهفتن, هُنام

dhedh*: a child word for the nanny*
دادا, دَده۲

dhegh*: to heat*
داش, داغ, دخش۲, دخمه, ذغال, زغال, سکار, فلاخن, گدازیدن

dheie > see dheye

dheigh*: to form out of clay*
پالیز, پاییز, پردیس, جالیز, دِز, دزفول, دِژ, دژبان, دژپل, دژدار, دِیز, دیزی, دیگ, دیوار, فردوس, فیگور

dheigw*: to stick*
فیش, فیکس, فینال

dhem*: to make vapor*
آماس, دَم, دما, دماوند, دمیدن

dhen*: to flow*
دانیدن, دَن, دَنان, دَنیدن

dher 1*: to hold*
اندرز, بَدَرزه, بسیار, بهادر, پَدَرزه, پندار, پنداشتن, دار۳، داراب, دارابگرد, دارو۲, داریوش, داشتن, درز, درزمان، درزن، درزی, درمان, زنهار, زینهار, سالار, سردار

dher 2*: a kind of deposit or dreg*
تراخم

dheu 1*: to flow*
دوک, دویدن

dheu 2*: to burn*
اندوه, دَمبل, دود, دودمان, طوفان

dheu 3 *: to shine*
اُزدودن, اندودن, زدودن

dheugh*: to milk*
آزرمیدخت, دخت, دختر, دوختن۲, دوشیدن, دوشیزه, دوغ

dheye*: to see*
آدیَنده, آدینه, آذین, آینه, آیین, اندیشیدن, بینا, پدید, پیدا, جان, دیدن, دیم, دیمه, دین۱, سیما

dhîs*: village*
دخو, دِه, دهخدا, دهگان

dhl*: an enhancing suffix that changes to "bule" or "bulum" in Latin.*
اصطبل, تابلو, تبلت, طبله

dhlo > see dhl

dhragh*: to pull*
پُرتره, تراکتور, تِرَن, تریلی, درشکه, کنترات

dhrei-d*: to defecate*
دُرد

dhreu*: to call on*
درای, درایدن

dhreugh*: to deceive*
دروغ, دُروَند

dhûs*: rotating object*
دوک

dhwer*: door*
بندر, تیروئید, در۲, دریان, دربند

dikein*: to throw*
دیس۲, دیسک

dinj > see thinj

dînu*: law*
تمدّن, دین۲, دِین۳

direg > see direk

direk*: support*
تیرک

dkm-tom*: hundred*
پورسانتاژ, دویست, صد, قنطار, هکتار

dnghue > see ghu 2

dô 1*: to give*
اسفندیار, بغداد, پاداش, دادار, دادن, داشن, داه, دُز, دَشت۲, دهش, دِی۱, دیتا, راندمان, راندوو

dô 2*: to*
اسپرت, دپارتمان, دِپو, دِسِر, دکلته, دکلمه, دکوراژه, دکولته

dol > see tol

drâo*: to do*
درام، دراماتیک

drassoman*: as much as one can hold in the hand*
دِرَم, دِرهم

drau > see dhreu

drauš 1*: to make a mark*
دِروش

drauš 2*: to grind*
درشت

dregh*: unwilling*
درویش, دریغ

dub*: tablet*
ادب، ادبیات, دَب, دبستان, دبیر, دَپ, دَف, دیوان

duğ*: to be born*
دوغلو، دوقلو

dumb*: tail*
تنبک, دُم, دُمَل, دُنب, دُنبک, دنبل, دنبلان, دنبه

dumuzi*: shepherd god*
تموز

dus*: bad*
دزد, دُژ ـ, دُژپیه, دژخیم, دُژم، دُژمان, دژوار, دُژوان, دُش ـ, دُشپیه، دُشپیل, دشخوار, دشمن, دشنام, دشوار, دشیاد, دُمَل, دنبل, دوزخ, ژوژه

duvariya-ûn*: outside*
بیرون

dvarya-ûn > see duvariy-ûn

dwb*: flow*
ذوب

dwo: *two*
ابلیس, بالانس, بیش۲, بیسکویت, بیلان, دگر, دلیجان, دو, دوازده, دوجین, دوم, دویست, دیابت, دیالیز, دیپلم, دیفرانسیل, دیگر, دیهیم

d.w.r: *he turned*
دار۱, دایره, دَهر, دور۲, دیار، دیّار, مدار

dyeu > see dei

eblu: *strap*
حبل

ed: *to eat*
آش, آلفاآلفا, اسپست, خراستر, خِرَفستَر, خَستَر, دندان, دنده, سپست, شتا, کرکس, ناشتا

edâr > see âthar

eg(n)is: *fire*
اخگر

egal: *temple*
هیکل

eghs: *out*
استاندارد, اِفه, اکسپرس, عسگر

ei > see i 1

eis 1: *passion*
خشم، خِشمِن, فرستادن, فرشته

eis 2: *ice*
یخ

ekal > see egal

ekw: *to see*
آبشتن, اَبشتن, اُپتیک

ekwos: *horse*
آلفاآلفا, ارجاسپ, ارشاسپ, اسب, اسپاه, اسپریس, اسپست, اسپهان, استر, اسوار, اصفهان, تهماسب, جاماسپ, زراسپ, سپاه, سپست, سوار, طهماسپ, فسفسه, فصفصه, گرشاسپ, گشتاسپ, گشناسب, گشنسپ, لهراسپ, ویشتاسپ

el 1 : *to bend*
آرنج, اَرَش۱, بالانس, بیلان

el 2: *red or brown*
آل, آلبالو, آلک, آلگونه, آله۱, عروس

el 3: *to go*
لاستیک

el 4: *peace*
ایل

ele > see el 3

elek: *sieve*
اَلَک۲

em: *to take*
پُماد

embhi: *honey*
انغوزه, انگ۲, انگبین, انگژه, سکنجبین, گزانگبین

êmos: *a suffix meaning most or last*
دوم, سوم, ـُم

en: *in*
آری, آنتراکت, آنزیم, آور, آوری, امپراتور, امپریالیست, اندر۱, اندرخور, اندروا, اندرون, انستیتو, ایستادن, در۱, درخور، درخورد

ens: *meet with hostile intent*
اهریمن

epi: *at*
آفند, اُپوزیسیون, اپیدمی, اسقف, اُکازیون, پدافند

ere: *to row*
اُرسی, رُل۲, روسیه

erêbu: *to enter*
اروپا, غرب, مراکش

erek: *flea*
رِشک

eres 1: *to flow*
ارشک۱, ارشک۲, رَشک, رگ, ریواس، ریوند

eres 2: *to pierce*
خِشت۲

eskopo: *door threshold*
آشکوب, اشکوب, سقف

es-ti: *to be*
اسانس, است۱, استن, نیست, هست، هستن

êter: *internal (insignificant) organs*
خوار

eu: *to perceive*
آشکار, انوشه, انوشیروان, گر, گوش, گوشواره, مدهوش, مَرزنگوش, نشادر, نوش, نوشیدن، نوشین, هشومند, هوش۱, هوشمند, هوشیار

eueguh: *to speak solemnly*
پاسخ

eurdâk: *duck*
اردک

eydh > see aidh

fraih > see prî

fran(g)rasyan: *scary*
افراسیاب

frank: *forward*
فراز

fra-sanga: *a distance of about five kilometers*
پَرسنگ, فرسخ، فرسنگ

fraspât: *carpet?*
فَرَسب

fratâk: *tomorrow*
فردا

fšân: *spread*
افشاندن, افشون

fšar 1 > see kormo

fšar 2: *o press (for making an intoxicating drink)*
افشاردن, افشره, فشار

fundus: *bottom*
فونداسیون

ğaido > see ghâg

gaip > see geibh

gaiz: *to excite*
انگیختن, انگیزه, گیج

gal: *to shout*
زار۲, زاری, گرزش, گرزیدن, گریستن, گریه, گِله

galan: *coming*
گلنگدن

gan: *to seize*
زغن

gang: *to mock*
گنگ

gar > see gwel 2

garenu: *scab on animal skin*
گر۳, گرگن

garz 1: *to bite*
گرزه

garz 2 > see gal

gassu: *mortar*
جبسین, گچ

gat: *large*
گت

gatar: *row*
قطار

gaudača: *prune*
گوجه

ğaulos: *vessel*
زورق

ghel*: to shine*
آرسنیک, خیال, زر۱, زراسپ, زرد، زردک, زرگون, زرنیخ, زریر, زُهره, زیرکونیم, کلسترول, مالیخولیا

gheled*: ice*
ژاله

ghend*: grab*
پریز

ghengh*: to proceed*
جنگ, خِنگ, زنگ۲, گانگستر

gher 1*: to enclose*
آتلیه, آزار, آزردن, - جرد, رَزده, غار, قَرن, کُر, گرت

gher 2*: to wish*
زار۴

ghers*: to be stiff*
گش

gherto*: milk*
آغشتن, فرغار, فرغاریدن, فرغر, فرغردن, فرغن, فرغنده

gheslo*: hand count*
مایل, میل, هزار

ghesto*: hand*
آستین, دست, دستار, دستگاه, دوش۲, هزار

gheu*: to pour*
رفوزه, زوت، زوتر, زَور۲, شیمی, فیوز, کیموس, کیمیا

Gheu-bh*: to speak*
گپ, گفتن

gheugh*: to hide*
آغال۲, آغل, غول۲

ghlâd*: to sound*
زرّاد, زره

ghôs*: to eat*
کوفت کردن

ghou-ro-s*: terrifying*
گور

ghrebh 1*: seize*
پذیرفتن, گرفتن, گرو، گروگان

ghrebh 2*: to dig*
گور

ghrêi*: to rub*
کِرم۲, کریسمس, گریم

ghrem*: to roar*
غرش, غَرم, غُرنبیدن, غُزم, غُژم

ghu 1*: to call for help*
خدا, خدیو, خواجه۱, ناخدا

ger 4*: crane*
غرّیدن, کروکی۲, کلنگ۲

gerbh*: to carve*
پروگرام, تلگرام, جغرافی, گرافیک, گرام۱, مزخرف

gêu 1*: to bend*
آغوش, آگوش, ابرقوه، ابرکوه, اکواب, انجوخ، انجوغ, انجوختن, چگونه, چون, خُم, خمره, خُنب, سرگین, سنج, صنج, غوز, قوری, قوز، قوزک, کُپ, کُرک, کوزه, کوژ, کوشک, کوه, کوهان, کوهسار, کیوسک, گنبد, گُنده, گوشه, گون, گوی, نگون

geu 2*: to hasten*
ابزار, افزار, افزودن, زاو، زاوَر, زَوار۱, زود, زور۱, فزون

geu 3*: to chew*
جویدن

geus*: to choose*
استکان, دوست, دوستکام, دوستکان

ghâg*: young of an animal*
زاق

ghâgwh*: young animal*
زاغ

ghaît*: wavy hair*
گیس

ghans*: goose*
غاز

gharš > see ghers

ghdies*: yester*
دی۲, دیروز

ghebh-el*: head*
قیفال, کِفال, کوفیّه

ghed > see ghend

ghei 1*: winter*
دِی۱, زم, زمستان، زمهریر, هیمالیا

ghei 2*: to propel*
آبزین, ابرزین, ابزار, افزار, زنجیر, زندان, زنهار, زَوار۱, زین, زینهار, سفینه, فرزین, گرزین

ghêi 3*: to be wide open*
فاژ, فاژیدن, گاز۳

gheidh*: wish for*
آغال۳, آغالیدن

gheis*: to frighten*
زشت

gavâl*: a rough cloth made of wool*
جَوال, گوال

gaz*: to bite*
انگاز, گاز۲, گزند, گزیدن

gaz*: a type of arrow*
گز۳

gazit-ak*: tax*
گزیت

g.d.d*: to be strong*
جُند, گُند۲

ğdhem*: earth*
آلگوریتم, خوارزم, دَمیک, زَمی، زمین

gêi*: to sing*
افغان, فغان, گات, گاه۱, نیایش

geibh*: to spin thread*
گیوه

gel 1*: to form into a ball*
کُرَه, کلاچ, کلوب, کلیپس, گلبول, گلوله, گولّه, گوی

gel 2*: to swallow*
زالو, زلو

gel 3*: cold*
ژله, کولر

ğem > see ğdhem

geme*: to marry*
داماد

gene*: to give birth to*
آزاد, اکسیژن, جاری, جِن, رنسانس, زادن, زاییدن, ژاندارم, ژن, ژنتیک, ژنراتور, فرزند, قرمز, میرزا, ناسیونال, نژاد

geneb*: piece of wood*
کُنده

geng > see gong

genu 1*: angle*
زانو, گونیا

genu 2*: chin*
چانه, زنخ، زنخدان

geph*: mouth*
دهان, زفر

ger 1*: curved object*
گره, گروه

ger 2*: mature*
آزرمیدخت, خَرمن, زار۱, زال, زر۲, زرتشت, زرمان, زیره, گرانیت, گندم

ger 3*: to awaken*
بیدار

ghu 2*: tongue*
زبان, هزوان

ghuel*: crooked*
تزویر, زور۳

ghûk*: hoot*
غوک

ghwen*: to sound*
زنگ۱

gieu > see geu 3

gil*: clay*
گِل

gir*: oven*
کوره

gistis*: finger*
انگ۱, انگشت, انگور, انگولک

gl > see gil

glei*: rush flow*
دریا, زراه

ğ.l.y*: to boil*
غلغل۲، غلغله، غلیان, قلیان

gnauh*: to sleep*
غنودن

gnô*: to know*
آشنا, دانستن, دانش, زند, زندیق, شناختن, فرزانه, نُرم, نرمال

gogel*: knob*
گِژر

gong*: lump*
گُند۱

gôtra*: race*
جوهر, گُهر, گوهر

gram > see ghrem

gras*: to eat*
غانغرایا

grauua > see grava

grava*: cane*
غَرو

gredh*: to walk*
سانتیگراد, کنگره۲, گراییدن

ğreîos > see glei

gr'mg*: possession*
غرامت

grôd*: hail*
تگرگ

guhla*: cosmetic powder*
الکل, کحّال, کحل

gûrb*: stocking*
جوراب, گوراب۲، گورب

gurdos 1*: brave*
گُرد۱, گُردان

gurdos 2*: sluggish*
گول

gûysna*: deer*
گوزن

guza*: throne*
کرسی

gwag*: cry*
زاغ, زکیدن, ژاژ, ژکیدن

gwebh 1*: to dip*
ژرف

gwed > see yad

gwedh*: to destroy*
فرکندن, گست, گند, گندیدن

gwei*: to live*
آژیر, جهان, جیوه, زندگی، زنده, زیبق, زیرک, زیستن, ژیوه, کیهان, کیومرث, گیتی, مزخرف, ویتامین

gweie*: to over power*
زیان, گادن, گاییدن

gwel 1*: to throw*
ابلیس, باله, بالیستیک, پول, سمبل, فَلس, گرزبِن, مُفلس

gwel 2*: to drip*
آغار, آغاردن، آغاریدن, آغر , آغردن, آغشتن, فرغار, فرغاریدن, فرغر, فرغردن, فرغن, فرغنده

gwem*: to walk*
آغاز, آکروبات, آمدن, آینده, اکباتان, انجام, انجمن, انگام, باسکول, پیام, پیغام, جاه, خانقاه, خورنگاه, دیابت, زمان, فرجام, گام, گاه۲, گهواره, نیام, همدان, هنگام

gwenâ*: woman*
زن

gwer 1*: heavy*
بارومتر, گران

gwer 2*: call loudly*
آژیر, بیغاره, پیغاره, گرام۲, گرزمان, گروگر

gwer 3*: to swallow*
پیاله, پیغاله, خرخره, ژرد, غرغره, غلغل۱, قُلقُل, گریبان, گریوه, گل, گلو, گوارا, گواردن, گوارش

gwer 4*: mountain*
کراوات, گر۱, گرشاه, گلشاه

gwes > see zgwes

gwet*: resin*
بتون

gwhder*: to flow*
آبشار, سرشار, شار, شاریدن, شُرشُر, شِریدن

gwhedh*: to ask for*
تَگَدّی, خجسته, گُجسته, گدا

gwhen 1*: to fill*
آکندن, . آگین, افکندن, پراکندن, گز, کزاکند، کژ، کژاکند

gwhen 2*: to strike*
آجدن, آزدن, آژدن, اتوبان, انغوزه, انگژه, اوژدن, اوژند, بهرام, پادزهر, زدن, زِه۳, زهر, زَد, زِه, شیراوژن, کلاغ, گرداوژن, گزند, گزیدن, نژند, ورغنه

gwhen 3*: to dig*
آبشن, آویشن, اِسکِنه, بالاخانه, پَرگنه, پیکان, خانقاه, خانه, خانی, خَن, خندق, سمرقند, شَن, شَندف, غانه, قند, کاشانه, کان۱, گَندَک, کندن, کندو, کَنَند, گلشن, هوشنگ

gwher*: warm*
ترموس, فِر, گرم

gwhi*: thread*
زه۱, فیبر, فیله

ğ.w.l*: to take suddenly*
غول۱, مُغیلان

gwou*: cow*
برزه گاو, جواز, کود, گاو, گواز, گوپان, گوساله, گوسفند, گوشت, گوه, نهفتن, ورزاو

gzn*: treasure*
جنازه, خزانه, گنز, گنج, مخزن, مغازه

hâ*: to join*
ها

habalu > see eblu

habl*: rope*
حبل, کابل

had > see sed

haem*: character*
خیم, دژخیم

hai > see sâi

halak*: mad*
اَلَک۱, اَلَکی

ham-bak*: jam*
انبه

hamêšak*: always*
همیشه

har > see ser 2

harbabillu*: chameleon*
حِربا, هوربان

haritaka*: myrobalam*
هلیله

harn > see srisâ

harz > see selg

harz-rut*: big river*
هراز

hašabu*: think*
حساب

hau 1 > see seu 2

hau 2 > see seu 3

hauš > see saus

haya > see haem

hayya*: live*
حوّا, حیات

hebni*: ebony tree*
آبنوس

herk > see ark

hew > see eu

hlaibaz*: bread*
لُرد

h.n.n*: to have grace*
حنان، حنّانه, یونان

h.š.š*: he dried vegetable*
حشیش

huaid > see sweid

huan > see swen

huar > see swer

hûzâyê*: name of a native tribe in southwest Iran (remnant of the Elamite)*
اهواز, حوز, خوز، خوزستان, هوز

hyakinthos*: a bulbous plant with fragrant flowers.*
یاقوت, یاکند

h.z.l*: he talked nonsense*
مازوت

i 1*: to go*
باید, پِئَت, ترانزیت, جا, جاروب, جَن, جیناک, هیرک

i 2 *: pronominal stem*
استاد, اِم, امروز, ایچ, ایدر, ایدون, ایمه, این, پندار, پنداشتن, هیچ, وُ, یا, یازده, یک, یگانه

iaš > see yaš

iašpu > see ašpû

iâtom*: going*
جادّه

ie > see ya

iek > see yek

ies > see yes

ieuo*: grain*
جو۲, جُوازه, گُوازه

îğ > see âğ

ijlak*: vest*
جلیتقه، جلیقه, ژیلت، ژیله

- ik*: like*
ـ ی

- ikâ > see - ik

ikteros*: jaundice*
یرقان

isto*: most*
اردیبهشت, بهشت, فِرِه, فَرهَست, کاست, مِهَست, نخست

jai > see gwei

jan > see gwhen 2

jangalah*: wasteland covered with wild growths*
جنگل

j.b.r*: he reunited*
جبر, جبرئیل, گبر

je > see ya

jğt*: to hold*
الچخت

jiau > see geu 3

ka*: given to daughter at marriage*
کابین۲

kâ*: to wish*
کام۱, کامه

kabbah*: dome*
قُبّه, کُبّه, کُپّه, گپیدن

kača*: crooked*
گز۱, گز۲

kad*: to fall*
اُکازیون

kâd*: sorrow*
سار۲

kadrva*: reddish brown*
گَهَر

kafa*: foam*
کف, کفج، کفچلیز

kafš*: shoe*
کفش

kaftân*: a silk-filled war garment*
خفتان, خفدان

kagaz*: tree bark*
کاغذ

kaglos > see grôd

kahrpu*: lizard*
چلپاسه, کرباسو

kai*: alone*
کور

kaiš > see kweis

kak*: very dry*
کاک۲

kâk*: twig*
شاخ، شاخه, شکله

kâk > see kak

kak 1*: to enable*
آسغدن, بسیج, ساختن, سازش, سخت, سزا, سزیدن

kak 2*: a round object (loaf)*
کاک۱, کیک

kak 3*: to become thin*
ـک, کاست, کاستن, کاه۲، کاهش، کاهیدن

kakis*: spike*
سگک

kakka*: to defecate*
ککه

kalam 1*: reed*
قلم, کارامل

kalam 2*: land*
اقلیم

kalbasa*: sausage*
کالباس

kam*: to restrain*
کمند

kamak > see kan

kamči*: whip*
قَمچی

kam-er*: to bend*
چپ, چَپه, چَفته, چَم۱, چَمان۱, چماندن, چمیدن۱, چنبر, خَم, شامپاین, شُمینه, قپان, کاباره, کپان, کمپ, کمپینگ, کمر, کمرا

kamma*: little*
کم, کمین

kamp > see kam-er

kampila*: a red substance from Rottleria Tinctoria plant used to kill intestinal worms*
قنبیل

kan*: the skin on milk*
قیماق

kân*: of a group*
بازرگان, پلکان, پله, دهقان, رایگان, شایگان, قان, کان۲, گان, گانه, یگانه

kan 1 > see gwhen 1

kan 2 > see gwhen 3

kânak > see kân

kand*: to shine*
چَندل, سَندَروس, سندل, صندلی, قندیل, کاندید, کُندر

kang*: wing*
سُگّان

kannabis*: hemp*
کاموا, کانوا, کَنَب, کَنَف

kânûnu*: fireplace*
کانون۱

Kao-Liang Ĉaing*: ginger*
خلنج, خلنگ, خولنجان

kap*: grasp*
پرنسیپ, چاپیدن, چسبیدن, چفسیدن, دیسیپلین, شاسی, قاپیدن, قفس, قفیز, کارتر, کارتل, کاسِت, کپسول, کویز

kapastay*: poison*
گَبست

kapho*: hoof*
سَفَل, سُم, سُنب

kapolo > see kaput

kapparis*: a Mediterranean shrub*
قَبارِیس, کَبَر

kap-ro*: male goat*
شورو

kaput*: head*
شاپو, کاپشن, کاپوت, کاپیتالیسم, کاپیتان, کَلّه

kar*: to burn*
اخگر, انگِشت

kar 1*: hard*
آریستوکرات, استاندارد, خار, خارا, خاریدن, خر, خربزه, خرچنگ, خِرَد, خروار, قاتر, قاطر, کنگره۱

kar 2 > see kwer

kara*: black*
قره قوروت

kard*: keep down*
کال

karpâsah*: cotton*
کَرباس

karpurah*: camphor tree*
کافور

karš*: to drag*
تیرکش, کشاله, کشکول, کشیدن, کیش۲, کیش۳

karšvar*: a "circle" of land*
کشور

kas 1*: to cut*
قصر

kas 2 > see kak 3

kâs 3*: to teach*
پاسخ, ساستا, سُخن

kas 4 > see kwek

kas 5*: gray*
کاس۳

kasa > see kasu

kaša*: to relax*
قشنگ

kasayapa*: tortoise*
گَشَف, کلاوه

kaši*: hollowing something*
قاشق

kasu*: bowl*
کاس۱, کاسه

kat*: baby animals*
کته

kâtara*: shy*
کاتوره

kau*: to howl*
کبک

kâu*: to strike*
کُشتن, کوبیدن, کوس, کوشش, کوشیدن, کوفتن

kauč > see gêu 1

kau-l*: hollow*
گَوَل

kaus > see kâu

kavûta*: gray*
کبوتر, کبود, کفتر

kaymak > see kan

kaz > see kaž

kaž*: inexpensive silk*
گز, کزاکند، کژ، کژاکند, گاز۱

keanos*: to lie down*
اقیانوس

keg*: hook*
چنگ, سنج, صنج, کج, هَک

kei 1*: dark color*
سام۱, سیامک, سیاه, سیاوش, سیمرغ, شاهین

kei 2*: to set in motion*
سینما, شدن

kei 3*: to lie down*
آسان, آسایش, آسودن, اریکه, سیویل, کُما

keip*: wag*
سبیل

keku*: club*
چاقو, چکاد, چکش

kel 1*: cold or warm*
آبسال, افسردن, سال, سرد, سرما, شوفاژ, شوفر, کالری, گوساله

kel 2*: to cover*
سلوفون, سلول, سلولز, کلاه, کلبه, گلیم, هال

kel 3*: to strike*
کلنگ۱

kel 4*: light and dark spots*
چرمه

kel 6*: to shout*
دکلمه, کلاس, کلاسور, کلکل, کلیسا, کِنشت, کنیسه

kel 7 > see skel 2

kela*: to be high*
قلّه

kelewo*: lacking*
کچل, کَروِه, گل

kem 1*: stick*
سیم۱

kem 2*: to cover*
شُمیز, قمیص

ken*: young*
کنیز

keng > see keg

kens*: to proclaim*
افسانه, سانسور, ماتیک

ker 1*: head*
افسار, افسر, زنجبیل, سار۴, سارافون, سالار, سر, سردار, سُرو,

kleu 2*: o wash*
قُلزُم

klis*: adhere*
سرشت, سِریش

klou-ni*: buttock*
سُرون۲, سَرین

kodrava*: a kind of millet*
کُدرُم

kôîk*: wide road*
کوچه, کوی

kokiul*: hair tuft*
کاکل

koksâ*: a part of body like foot*
کَش, کشاله, کوسن

kolaphos*: a blow*
کوپن, کوپه, کودتا

kolemos > see kalam 1

kolla*: glue*
پروتکل

kollix*: a loaf of bread*
کلوچه, کلیچه

kom*: with*
جائلیق, کاتالوگ, کاتولیک, کالج, کانتینر, کُپی, کلکسیون, کمپانی, کمپلت, کمپوت, کُمُد, کمونیست, کمیته, کمیسیون, کنتاک, کنترات, کنسرو, کنفرانس, کنکور

kom*: to help*
کمک

kônôs*: mosquito*
کاناپه

kop*: to cut*
اسکاف, سنکوپ, شکاف, شکافتن, شکوفه, شگفت, کافتن, کاما, کاو یدن, کاوُش, کَفتن, هاشور

korâčak*: a roll of bread*
گراس

korkâ*: gravel*
ساخارین, سوخاری, شِکر

kormo*: suffering*
شرم

koro*: war*
پیکار, کار۲, کارزار, کارنای, کاروان, کرب, کُرنا, کلنجار, وانت

kost*: bone*
کتلت

kram*: to walk*
خرامیدن

keu 5*: to cover*
باسکول, برگستوان, خود۲, سکوره, قوطی, کاز، کازه, کُستی, کُشتی, کلاه خود, کوچ۱, کیست

keuad*: to yell*
نکوهش، نکوهیدن

keuk*: to shine*
افسوس, زُهره, سرخ, سهراب, سُهروَرد, سوختن, سوز، سوزاک, سوزان، سوزش, سوک۱, سوگ۱, سوگند خوردن, قفنوس, وَرد۲

kez*: instrument for making notches*
گزلک، گزلیک

khâd*: to bite*
خاییدن

khalkos*: copper or copper alloy with tin*
اخلاط, خِلط, مخلوط

kharpuna > see kahrpu

ki 1*: to freeze*
چاییدن

kiês*: bug*
ساس۲

kîk*: to drip*
چکه

kilik > see qiliq

kimiz*: fermented mare's milk*
قمیز

kiph*: thin flexible twig*
سیف, شَفش, شفشاهنگ، شَفشَف

kîru*: wax*
قیر, گریس

kiš*: winter*
قشلاق

kitinu*: cotton cloth*
تُنکه, تونیک, کتان

klei*: to lean*
اقلیم, کلینیک

klem*: tired*
شَمَن

klêu*: hook*
کلید, لاتاری, مقلاد

kleu 1*: to hear*
اشنودن, خسرو, سراییدن, سروا، سرواد, سَروب, سَروبا, سرودن, سُروش, شنیدن, کسریٰ, کیخسرو, هرکول

سروان, سَرون۱, شنگبیل, فسار, قیراط, لاله سار, میگرن

ker 2*: to cut*
اِکران, اگر, چرم, خوک, ریسک, سرگین, سِگال, سودن, سیلی, شورت, شیفت, غربال, فرسودن, فسنجان, کارد, کارناوال, گر, کنسرت, گسستن, گسیختن, گسیل, مگر, نِشگِرده, هرگز

ker 3*: loud noise*
خروج، خروس, خروشیدن, سرفه, گَرک, کرکس, کُروه, ورتک

ker 4*: black*
پیخال, چرده, سمور, شیمی, گرس, کِرسنه۱, گَرسنه۲, گَره, کیموس, کیمیا

ker 5*: heat*
سرامیک, کارین, کربن, کوره

kerasos*: cherry*
قَرنفُل

kerd 1*: heart*
دکوراژه, دل, رکورد

kerd 2*: row*
سرده

kerdh > see skordh

kerk*: thin*
گرسیوز, گرشاسپ

kers 1 > see ker 4

kers 2*: to run*
شارژ, کاریکاتور, کریدور, کنکور, کوران, کورس, گاری

kert*: to twist*
کارتنک

kes*: to scratch*
خَسیدن, خشنود, خوش, شانه, شور۱, شوریا

ket*: living room*
کازینو, کد .

ketaka*: a kind of pine tree*
کاج

keu 1*: to shine*
سرنا، سرنای, سور

keu 2*: to swell*
سُفتن, سُمبه, سُنبه, سود, سوراخ, صفر

keu 3*: to see*
آکوستیک, شُکوه, شُو, قابوس, قباد, کاووس, کِی۳, کیا, کیارش, کیان, کیخسرو, کیقباد

keu 4 > see kû 1

krep*: body*
خراستر, خِرَفستَر, خَستَر, کَرپ, کُرست

kreu 1*: crust*
قفقاز, کریستال, کلوخ

kreu 2*: blood*
خنجر, خون

krug*: car roof*
کروک, کروکی۱

k`s*: pig*
کاس۲, کاسموی

ksei 1*: qualify*
اردشیر, افشین, پادشاه, پاشا, تخته نَرد, چَک, خشایار, ساتراپ, شاپور, شاه, شاید, شایستن, شایسته, شایگان, شهر, شهرام, شهریور, شیر۲, شیراوژن, گشاه, نَرد۱, نیو اردشیر

ksei 2*: bright*
آذرخش, جمشید, خَشَن, خشیسار, خشین, خورشید, درخش، درخشیدن, درفش۱, رخش, رخشان، رخشیدن, روشن, شید, شیده, مهشید

ksen*: to card wool*
شانه

ksero*: dry*
اکسیر

kseubh 1*: to shake*
آشفتن, آشوب, کَشُفتن

kseubh 2*: move*
شیب۱, نشیب

kseud*: water*
آبُخشُت, شستن, شور۲, شوهر, شوی۱, شوی۲

ksîp*: strike*
شیب۲, شیب۳, شیبیدن, شیفتن

ksîro*: milk*
شیر۱, شیرین

ksudros*: coarse*
خُرد

ku > see quyu

kû 1*: to burn*
قالب, قفقاز, کالا, کالب, کالبد, گالش

kû 2*: spike*
سوزن, سوک۲, سوگ۲

kuâtos*: straw*
کاه۱, کهربا

kuč*: to wander*
کوچ۲

kuča*: wild ram*
قوچ

kuei*: white*
اسپهر, سپهر, سپید, سفید

kuğu > see quyu

kuku*: cuckoo sound*
کوکو

kulâwuz*: guide*
قلاووز

kund*: stocky*
قُنداق, کُند۱, کُند۲, کُنداور, کُندی, گُنداور

kunduz*: beaver*
قُندز، قندوز

kung*: corner*
کُنج

kup*: shoulder*
سُفت, کتف, کُفت

kûp*: smoke*
کَپی

kupriti*: sulfur*
کبریت

kur > see ker 5

kûr*: dark*
کور

kûrb > see gûrb

kurkana > see kurkanû

kurkanû*: saffron*
کُرکُم

kurkizannu*: rhinoceros*
کَرگ, کرگدن

kut*: small*
کوتاه, کوچک, کودک

kwal*: a big fish*
گَرو

kwei 1*: to observe*
پنالتی, چینوَد, کین، کینه

kwei 2*: to collect*
آژنگ, انجیدن, پرچین, پیچ, پیچیدن, توختن۱, چیدن, چین, چینه۱, گزیدن, گزیر, گزینش, ناگزیر

kweis*: to assign*
کیش۱

kwek*: to see*
آگاه, چاشت، چاشنی, چشم, چشیدن, گواه, ناگاه, نَکاس, نگاه

kwel*: wheel*
بازار, پُلُس, پلوس, تِل, تلفن, تلگرام, تِله, تلوزیون, جهره, چال، چالاک, چالش، چالیدن, چَرا, چرخ, چریدن, چلیدن, دکلته, دکولته, . زار۳, سیکل, طلسم, فُکل, کارزار, کاشتن, کالسکه, کشاورز, کشیدن, کلیه, گزاردن, گزارش, واچار

kwem*: to sip*
آشامیدن, استکان, چَمان۲, چَمانه, چمیدن۲, دوستکام, دوستکان, کام۲

kwen*: holy*
اسپنتا، اسپند, اسپندارمذ, اسفند, اسفندارمذ, اسفندیار, افسنتین, امشاسپند, سپنتا, سپندارمذ, سفندارمذ, گوسفند

kwer*: to do*
آشکار, آهنگر, ابزار, افزار, افگار, انگاردن, انگاشتن, بشگرد, پرگار, پیکر, ـ جرد, چار, چاره, دارابگرد, زَوار۱, سِگال, شاگرد, شکار, شِکَردن, فگار, قهرمان, کار۱, کارما, کاریدن, کردن, کهرمان, گر۲, گزیدن, گزیر، گزینش, گوارا, گواردن, گوارش, لاجورد, لشگر, ناگزیر, نقره, نگار، نگاردن, نگرش، نگریدن, نگریستن, وچر، وچرگر, وزیر, یزدگرد

kwermi*: worm*
قرمز, کِرم۱

kwerps > see krep

kwes*: to pant*
شُش, هوا

kwet*: to shake*
چندش, کاسکت

kwetwer*: four*
چَتوَر، چتول, چهار, چهارم, چهل, دارابزین, شترنک, شطرنج, قرنطینه, کادر, کترنگ

kweye*: quiet*
آشیانه, شاد

kwo*: stem of interrogative and relative pronouns*
ایج, چگونه, چند, چه, چون, چی, چیز, کَس, کو, کِی۱، کی۲, هیچ

kwon*: dog*
سگ, شِنِل, قناری

kwrey > see kwri

kwri*: to buy*
خریدن

kwsep*: darkness*
شام, شب, شبدیز, شبستان

lâ*: roots of many sound words for animals and baby babbling.*
لال۱, لالا, لالایی

ladunu*: a fragrant resin*
لادن

lâiô*: roar*
لاییدن

lâjîn*: name of a Turkish tribe*
لاجورد

lak*: to tear*
لَت

lakš*: to protect*
لشگر

lal 1 > see lâ

lalla > see lâ

langˇ*: sorrow*
آرنگ۲, رنج

lâp*: to shine*
لامپ, لامپا

lap-aro > see lep

laqalaqa*: flamingo*
لقلق، لقلقه, لکلک

lavanda*: servant*
لَوَند

layh*: to be high*
اسماعیل, الله, جبرئیل, رافائل, . یل

lêb*: lip*
لب

leg*: to gather*
آنالوگ, دلیجان, کاتالوگ, کالج, کلکسیون, ـ لوژی, نورولوژی

legwh*: light weight*
کارناوال, لاغر, لق

lehk > see lek 1

lehp > see lâp

lêi*: slime*
لای

leib > see hlaibaz

leig 1*: to leap*
آلیختن، آلیز, آلیزیدن, لزگی (رقص), لی لی (بازی)

leig 2*: to bind*
آلیاژ

leigh 1*: to lick*
اُشنه, لِشتن, لیسیدن

leikw*: leave*
آبریز, اِبریق, پرهیختن, پرهیز, خسوف, ریختن, کسوف, گریختن, گریز

leip*: to smear with oil*
ریو, ریوه, فریب, فریبا, فریفتن

leith*: to go forth*
رستاخیز

leizd*: edge*
لیست

lek 1*: joint*
لِنگ

lek 2*: to leap*
لگد

lendh*: hip*
لمبر

leng > see longos

lep*: friendly chat*
لابه, لاف

lêsos*: place*
لاخ

letro*: skim*
لَت

leu 1*: to smear*
آلاییدن, آلودن, اندودن, پالان, پالایش, پالودن, پالوده, پالونه، پالیدن۱, فالوده

Leu 2*: to separate*
آنالیز, دیالیز

leubh*: to grow mad and be afflicted with love*
آلوفتن

leudh*: to grow*
حور, رَز, رُستم, رُستن, روستا, روضه, رونق، رونیک, روی۱, روییدن

leug*: to bend*
لوکژوری، لوکس

leuh > see rauh

leuk*: light*
آذرخش, آرش, افروختن, انیران۲, بهروز, درخش، درخشیدن, درفش۱, دیروز, رازق, رخش, رخشان، رخشیدن, رزق, روز, روزن، روزنه, روشن, فروزان، فروغ, کیارش, لوستر

leup*: to break off*
ربودن, کهربا, لابی, لُژ

leys*: to trace*
فولکلور

liginnu*: a pot for measuring wheat*
لگن

limû > see nimbû(ka)

lîno*: flax*
لاین, لنت

lithra*: scale*
رطل

lohrk*: weasel*
راسو

lois > see leys

lonče > see lonche

lonche*: lance*
رُمح

longos*: limp*
لَنگ

lrğ*: to tremble*
لرزیدن

lubbu*: cowpea*
لوبیا

luq*: value*
مُشتلق

-ma*: verbal noun suffix*
آدرَم, تسمه, تکمه, چکمه, دُکمه, دُگمه, دلمه, سرمه, سقلمه, سورتمه, قابلمه, . مِه۳, یغما, یورتمه

mâ*: breast*
ماتریس, مادر, مادراندر, ماده، مادیان, ماکیان, مامان, مایه, مترو, ممه

mač > see maič

mad*: wet*
مات, ماست, ماسیدن, ماغ, ماهی, مست۱, مَسکه

madhaxa*: grasshopper*
ملخ, میگ, میگو

maêkva*: fruit*
میوه

mağa*: hole*
مَغ۲, مغاک

magh*: might*
ماژیک, ماشین, مجوس, مُغ, مَغ۱, منجنیق, منجنیک, موبد

Magnis*: an area in Thessaly*
پرمنگنات, مغناطیس, منگنز, منیزیم

mai 1*: to exchange*
آوام, فام۲, کمونیست, وام

mai 2*: to harm*
گم, مِنو

maič*: to suck*

mea: *my*
مادام

med: *to measure*
کُمُد, مُد, مدل

medhi > see medhyo

medhyo: *middle*
ماد, مدیترانه, میان

meg: *great*
ماژ, مِزنا, مِه۲, مِهَست

megh > see meg

mehdhu: *intoxicating drink*
کارامِل, مارمالاد, مُل, مَنج, مِی

mehlit > see mehdhu

mei 1: *soft*
مایده, میزیان, مَیزَد

mei 2: *to strengthen*
میخ, میخک

mei 3: *to go*
سَمت

mei 4: *to bind*
مِهر۱, مهربان, مِهریه, میترا

mei 5 > see mai 1

mei 6 > see mai 2

meig: *to mix*
آمیختن, آمیزش، آمیغ

meigh 1: *to sprinkle*
گُمیختن, میختن, میز, میزراه

meigh 2: *to blink*
مژگان, مژه, مِه۱, میغ

meit 1: *to stay*
مهمان, میهمان, میهن۱

meit 2: *to throw*
میهن۲

mel 1: *black*
مالیخولیا

mel 2: *small*
مار, مالاریا

mel 3: *soft*
مرهم, ملغم، ملغمه

mêlg: *to wipe off*
آمرزیدن, پَرماسیدن۱, فرامرز, مالیدن, مُرز۲, مُشت۲, مُشتن

men 1: *to think*
آرمئیتی, آفتامات، آفتومات, اتوماتیک, اَرمَتی, اسپندارمذ, اسفندارمذ, اهریمن, ایرمان, برمنش, بهمن, پژمان, پشیمان, دُژم، دُژمان, دُژوان, دشمن, سپندارمذ, سفندارمذ, قهرمان, کهرمان, گمان, ـ مان۳, مانکن, ماچ, مزه, مزیدن, مکیدن

maiša > see moisos

mait 1 > see meit 1

mait 2 > see meit 2

mako: *house fly*
مگس

mana: *an ancient unit of weight*
من۲

mantil: *cloak*
مندیل

marağa: *a large bird*
سیمرغ, شاهین, مُرغ۱

marga-ahri-ita: *"born from shell"*
مرجان, مروارید

marhâsi: *hard stone*
مرقشیشا

marz? > see mêlg

mâš: *a kind of bean*
ماش

masgdâ: *place of worship*
مزکت, مسجد

mat: *ick*
آماج

mauč: *to learn*
آموختن, آموزش

mauča: *banana*
موز

maud > see moudh

maug: *to err*
آسموغ, آشموغ

maz: *to break*
ماز

mazaxa > see madhaxa

-me > see -ma

me 1: *to measure*
آزمایش, آزمودن, آسمان, آمادن، آماده, بارومتر, پارامتر, پَرماسیدن۲, پیمان، پیمانه, پیمودن, تاکسی, سمستر, فرمان, مان۱, مانستن, مانند, ماه, متر, مَه, مهتاب, مهشید, نما, نمایش، نماینده, نمودار, نمودن، نمونه, همانا, همانند

me 2: *me*
من۱

mê 3: *no*
مَ ـ

مزدا, مزدیسنا, مزقان, ـ من۳, منش, منوچهر, موزائیک, موزه۱, موزیک, موسیقی, مینا، مینو, نریمان, هخامنش, هومن

men 2: *to remain*
امید, ماندن, مِزُن, مونتاژ

menth 1: *mouth*
مصطکی

menth 2: *to turn*
مَرس۲, ـ مَند

mer 1: *to remember*
آمار, پلی مِر, شماره, شمردن, گماردن, گماشتن, مَر, هَمار

mer 2: *to die*
امرداد, امشاسپند, بیمار, پژمردن, کیومرث, مار, مرد, مرداد, مردم, مردن, مرگ, مشیا, مشیانه

mer 3: *to rub*
خاموش, فراموشیدن, مَرمَر, مُل

mer 4: *to plait*
مَرَس۱

mereg: *mark*
مارک, مرز۱

merğâ: *grass*
مَرغ۲, مرغزار

merk: *to take*
گمرک

metallon: *mine*
متالورژی, مدال

meue > see mew

meug: *wet*
مفت

meuk 1: *scratch*
مشت۱

meuk 2: *stocking*
موزه۲, موق

mew: *to move*
اتومبیل, مبل, موتور

migda > see maêkva

mizdo: *reward*
مُزد, مزدور, مژده, مُشتلق

-mn: *suffix to make nouns*
آپارتمان, دپارتمان

moisos: *sheepskin*
مَشک, مَشکو, میش

morwi: *ant*
مور, مورچه, موریانه

moudh: *to mourn*
مُست۲, مُستمند, مویه, مویيدن

mozgo: *marrow*
مزغ, مغز

m.s.s: *he touched*
ماساژ

mû: *fly*
مگس

muda: *hair*
مو, موی

mûk: *pile*
موک

mûm: *wax*
موم، مومیا

mûrâ: *seal*
مُهر۳

mus > see mû

mûs: *a mouse*
ماهیچه, مُشک, مِشک, مِشکی, موش

musirgrri: *emerald*
زبرجد

mušta-maša: *myrrh tree*
مورد

muxu: *skull*
مُخ

nâ: *to help*
پناه

nabatu: *to shine*
نفت, نفتالین

nabja: *beak*
نوک, نول

nagna: *bread*
نان, نانوا

nakru: *enemy*
انکار

namra: *soft*
نَرم, نَمرَق

nana: *a child word for mother*
ننه

naranga: *orange tree*
نارنج

nârikelah: *coconut*
نارگیل

nas: *nose*
بینی, پونز, نُس

nâs > see nas

nask: *twist*
نخ

nau: *boat*
ناخدا, ناو, ناو یدن, ناودان, ناوَک, ناوگان, ناوه

nauč: *cedar*
ناز۲, ناژ, نوج, نوژ

nawaru: *to shine*
منار, نار, نور

naxwa-udayra: *first womb*
نخری

n.b.b: *to make hollow*
انبوب, باب۱, بابل

ndheros: *under*
زیر

ne 1: *no*
آ۲, آبشتن, آزرمیدخت, آستیگمات, آسفالت, آکوستیک, آن۱, آنارشی, آناهیتا, آهو۲, اَبشتن, اُتم, اسفالت, الماس, امرداد, امشاسپند, انکار, انوشه, انیر, انیران۱, انیران۲, برنا, خَشَن, خشیسار, خشین, سایه, ستوه, مرداد, نا ـ, ناب, ناهید, نَستوه, نَغام, نقره, نگاتیو, نَه, نوش, نوشیدن, نوشین, نیست

ne 2: *our*
ما

nebh: *cloud*
ابر, ابرآمون, نفت, نم, نمک

ned 1: *to bind*
نُسخه, نُسک

ned 2: *to call*
ندا

nedo: *reed*
زرّافه, سرنا, سرنای, کارنای, کُرنا, نارد, ناردین, نال, نای, نِی

negh > see neig

nei 1: *to shine*
آبنیک, انبیق, تخته نَرد, رونق, رونیک, نَرد۱, نیشابور, نیک, نیل, نیلج, نیلوفر, نیو, نیو اردشیر

nei 2: *to guide*
نما, نمایش, نماینده, نمودار, نمودن, نمونه

neig: *to pierce*
نیزه

nek: *to destroy*
برناس, جُناح, فَرناس, گناه, نَسا

nêkš: *to pierce*
کارد, نِشگِرده, نیش, نیشتر, نیشدر

neku: *to reach*
آسیدن

nem 1: *to assign*
اکونومی, ناموس, نماز, نمره

nem 2: *to bend*
نماز

nemata: *straw*
نمد

nembh > see nebh

nepôt: *grandson*
نَبَس, نبیره, نوه

ner 1: *vital energy*
اسکندر, نر, نریمان, نیرو, هنر

ner 2: *to turn*
نرگس

nes: *to join*
ناووس

neu: *to cry*
زنودن, زنویه, زنوییدن, نالیدن, نوا۳, نوسته, نُویدن, نویه

neuker: *assistant*
نوکر

newn: *nine*
نُه, نَود, نوزده

newo: *new*
اکنون, کنون, نو, نوباوه, نون

nî: *down*
پنهان, نبرد, نُبی, نژند, نشان, نشستن, نشیب, نَشیم، نشیمن, نغوشا, نغوشیدن, نَکاس, نگار، نگاردن, نگاه, نگون, نما, نمایش، نماینده, نمودار، نمودن، نمونه, نهادن, نهان, نهفتن, نهنگ, نَوَردیدن, نوشتن, نیاز، نیازی, نیام, نیایش, نیوشیدن

nîc: *also*
نیز

nimbû(ka): *lemon*
لایم, لیمو, لیموناد

ninu: *mint*
نعناع

nîrang: *a Zoroastrian religious ceremony*
نیرنگ

nis: *off*
نیروانا

nitiru: *natron; carbonate of soda*
نطرون

nizâr: *weak*

parth: *the name of a tribe in khorâsân who rose to power and pushed the Greeks out of Iran in 250 BC.*
پارت, پهلبُد, پَهلُو۲، پهلوی

parti > see parth

parvan: *knot*
پاپژ, پَژ, پژواک

pâšin > see pâcin

patalu: *twist*
پلیته, فتیله

pauk > see puk 2

paurâvat: *with sharp metal blade*
پولاد

paus: *to dress*
پوشیدن

payda: *to spread*
بیرق

pazdu: *damaging animals or insects*
بَزدَک

pe > see pô

ped: *foot*
پا, پاپژ, پاجامه, پدال, پَژ, پَل, پُلیپ, پولیپ, پِی, پیاده, پیژامه, پیک, پیلَت, پیلوت, دارابزین, زرّافه, سارافون, قالب, کالا, کالب, کالبد, گالش

peg 1: *breast*
پنکه

peg 2 > see pag

peî: *sap*
انگبین, پنیر, پِه, پینو, پیه, دُژپیه, دُشپیه، دُشپیل, دُمَل, دنبل, سکنجبین, فربه, گزانگبین

peig: *to mark*
پیسه, پیشه, نُبی, نوشتن

peis > see pais

peku: *wool*
پشم, چوپان, شبان, فئودال

pekw: *to cook*
ابا, . با, برقوق, بیسکویت, پختن, پَز, پَزیدن, شوربا, نانوا

pel 1: *full*
اُباردن, اُباشتن, انبار , انباشتن, اوباردن، اوباش, برنا, پُر, پروین, پلی -, پلی مِر, پُلیپ, پولیپ, تنافُر، تنافور, تنبل, سپری۱, فراوان, فِرِه, فَرهَست, فولکلور, کمپلت

otur: *to sit*
اُتراق

oûis > see owis

ôus 2: *mouth*
زاب, زاهیدن, زِه۲, زهاب, زهیدن

owis: *sheep*
عُقّه

ozgho: *branch*
ازغ, ازگ۱, ازم

pa: *to protect*
آباد, آبادان, آذربایجان, اردوان, استوان۲, انبان، انبانه, باب۲, بابا, بابک, بان۱, برگستوان, بطریق, پادشاه, پاده, پاس۱, پاسبان, پاشا, پالان, پالایش, پالودن, پالوده, پالونه، پالیدن۱, پایستن, پاینده, پاییدن, پاییز, پدر, پنام, پناه, پَهره, چوپان, دربان, ساتراپ, سُتوان۲, سروان, شبان, فالوده, کمپانی, گریبان, گریوه, مهربان, میزبان, نهفتن, نوا۲

pâcin: *male goat*
بازن

pag: *to fasten*
پاسیو, پروپاگاند

pa-hrist: *arranged in order or set before*
فهرست

pais: *crush*
پست, پیست, پیستون, پیل۲

paita: *to spread*
پرده, فراخ

pak > see pag

pape: *jaw (opening?)*
سوپاپ

parasu: *to spread*
فرش

parîkâ: *sweet heart*
بلقیس, پری

parrak: *step*
پلکان, پله

parruk: *fence*
پارک، پارکینگ

pârsa: *name of an Aryan (Indo-European) tribe who migrated to Iran about 4000 years ago.*
پارس۱, پاسارگاد, پشملبا

نزار

nobh: *nave*
ناف، نافه

nôğ: *whim*
ناز۱, نازک

nogh: *nail*
ناخن

nogw: *naked*
برهنه, ژیمناستیک, نَغام

nomn: *name*
دشنام, نام, نامه

noxvat: *pea*
نخود

nukar: *comrade*
نوکر

nyâka: *grand parent*
نیا, نیاکان

odağ: *hut made of hay or branches*
اتاق, اطاق

oies: *pole*
خیش, خیشکار

okto: *eight*
هشت

ôku: *swift*
آهو۱, گَسَک, گشَک, گشَکرک

okw > see ekw

om: *raw*
خام

ome: *to move with energy*
آرشام, ارشام

ong > see ang 2

op: *work*
اُپتیموم, اُپرا, اُپراتور, اتوبوس, خوب, کُپی

opop: *a bird sound. A kind of exclamation*
پوپک, پوپو

orbh: *change of status (to slave or orphan)*
رُبات

orghi: *testicle*
ارکیده

oruza > see ariza

ost: *bone*
است۲, استخوان, استودان, خستو۱, هسته

pel 2*: pale*
پارسا, پیر

pel 3*: dust*
باروت, پودر

Pel 4*: to cover*
پالتو, پلیسه, فلاسک, فیلم

pel 5*: to drive*
بُکسِل, فیلتر

pel 6*: fold*
دیپلم

pela*: wide and flat*
پلاژ, پلاستیک, پلاسما, پلان, پیانو

pelpel*: butterfly*
پروانه

pend*: twist*
پاندول, پانسمان, پینه

penkwe*: five*
پنج

pent*: to go*
آوند۳, پند, فَن, فندق

per 1*: around*
آپارات, بَدَرزه, بدرود, برزنت, برقوق, به, بیوسیدن, پار, پارامتر, پارسال, پالیز, پَدَرزه, پدرود, پراسس, پراکندن, پرت، پرتاب, پُرتره, پرتو, پرچین, پرداختن۱, پرداختن۲, پردیس, پرسپکتیو, پرستات, پرستار, پرستیدن, پرستیژ, پرفسور, پرگار, پَرگنه, پَرماسیدن۱, پَرماسیدن۲, پَرَندوش, پرنسیپ, پرهیختن, پرهیز, پُرو, پروار, پرواز, پروپاگاند, پروتکل, پروردن, پروژکتور, پروژه, پروستات, پَروَستن, پروسه, پروفسور, پروگرام, پرونده, پَریر، پریروز, پریز, پژمردن, پشت, پورسانتاژ, پوستر, پیام, پیرار, پیراستن, پیرامون, پیراهن, پیرایه, پیروز, پیش, پیشانی, پیشوا, پیغام, پیکان, پیوسیدن, جالیز, دُرود۲, فرا, فرارون, فرامرز, فربه, فرجام, فردوس, فرزانه, فرزند, فرستادن, فرشته, فرغار, فرغاریدن, فرغردن, فرغنده, فریرون, فیرون, نابیوسان

per 2*: lead*
اُباردن, اُباشتن, اسپرت, امپراتور, امپریالیست, اوباردن، اوباش, . بار۳, پاس۲, پاسپورت, پَر, پَرند, پرنیان, پریدن, پُل, ترانسپورت, فُرات, فرغاریدن

per 3*: oppose*
آورد, اکسپرس, بادافره, بند, بیغاره, بیوازیدن, پ - , پاداش, پادافراه, پادزهر, پاسخ, پِتَت, پَتواز, پتیاره, پدرام, پذیرفتن, پذیره, پِرِس, پژمان, پژوهیدن, پشیمان, پیاله, پیچ, پیچیدن, پیدا, پیغاره, پیغاله, پیکار, پیکر, پیمان، پیمانه, پیمودن, پَیواز، پیواژ, پیوستن, فرغار, نبرد

per 4*: to give*
آپارتمان, پارتی, پاره, پُرس, دپارتمان, فرغردن

peraq*: remove*
ترافیک, فرغنده

perd*: speck*
پارس۲, پاشیدن, پلنگ, فرغر

perk 1 *: to ask*
بادافره, پادافراه, پرسیدن, فرغِن

perk 2*: rib*
پهلو۱, فَرفَر

pers > see perd

Persephone*: a Greek goddess*
پرسنل, فرمان

persna*: heel*
پاشنه, فرو

pestêno*: breast*
پستان, فروتن

pet 1*: to fly*
افتادن, پَتَر, پَست, فرود, کَسَک, کَشَک, کَشکرک

pet 2*: to spread*
آمپاس, امپاس, پاس۲, پاساژ, پاسپورت, پاسیو, پَهن, فَروار, مایل, میل

peu*: to purify*
پاک, پوره, فروختن

peud*: to rush*
پو, پود, پوژه, پویا, پویانیدن, پوییدن, تکاپو, فروختن

peuk*: to prick*
پانچ, پنچر, پَنس, پوئن, سپوختن۱, سپوختن۲, سپوزگار, سپوزیدن, فَروَهَر

pewg > see peuk

phânita*: molasses*
بانیذ, پانیذ, فانیذ, فردین

pikho > see piko

piko*: lump*
پیختن, فروردین

pilakku*: spindle*
فروهیختن, فلک

pilo*: hair*
پیله, فرهیختن

pîlu*: elephant*
پیل۱, فرهنگ

pin*: wood*
پَنگان, فریاد, فنجان

pippalî*: pepper*
پلپل, فِریم, فلفل

pisan-dubga
بَستو, فلاخن

pista-ka*: pistachio*
پسته, نهادن

plâ > see pela

plâg > see pela

plagga*: a patch of fabric*
پلاک, پلاکارد, پنهان

plat > see paita

pliza*: metal*
فلز, نهان

plou*: flea*
پشه

plumbum*: lead*
پلمب

po > see apo

po*: head of a hundred men*
اتابک, بیگ, بیگم

pô*: to drink*
پاتیل, پیراشکی, سمپوزیوم, نَبید, نَبیذ

pod > see ped

pôlo *: to touch*
پالیدن۲, سنتور

pompe*: pump*
پمپ

po-ših*: a knowledgeable man*
بخشی

potis*: master*
بُد، بِد, بیوسیدن, پدرام, پیوسیدن, فَربُد، فربود, نابیوسان

pôu*: small*
آبستن, پسر, پور, پوران, شاپور, فغفور, نیشابور

pre > see per 1

prî*: to love*
آفریدن, آفرین, عفریته, فری

pro > see per 1

***ptbvuz**: beak*
پتفوز

ptfuz > see ptbvuz

pu 1*: to blow*
پوچ, پوش, پوک

pu 2*: to decay*
پوده, پوسیدن, پونز, پیوره

puk 1*: bundled together*
بَساک, پَساک

puk 2*: puff*
پُف

pulâka*: ball of rice*
پلو

pwt*: Buddha*
بُت

qab*: container*
قاب, قالپاق

qač*: to flee*
قاچاق

qahwa*: coffee beans imported from "Kaffa" in Ethiopia*
قهوه, کافه

qai*: to glide*
قایق

qaiti*: scissors*
قیچی

qaltaq*: saddle*
قالتاق

qanu*: reed*
قانون, قنات, کانال, کانون۲

qâp > see qab

qapa > see qapla

qapla*: to cover*
قابلمه

qarîš*: To mix*
قاراشمیش

qaša*: to scrape*
قَشو

qataru*: smoke*
قطره

qâter*: smoke*
سِدر

qaz*: to roam*
قزاق

qiliq*: manner*
قِلِق

qirbah*: a leathern bottle*
قَراب, قرّابه

qirrâbah > see qirbah

qis > see kiš

qišqir*: to shout*
قشقرق

q.l.y*: he roasted meat*
قلیا, قلیه

qori*: to protect*
قُرُق

quldur*: bandit*
قلدر

qurût*: curd*
قره قوروت

quyu*: swan*
قو

q.w.t*: to nourish*
قاووت, قوت

rabba*: to be great*
تربیت, رَبّ, رُب, مربّی، مربّا

radius*: ray*
رادار, رادیاتور, رادیو

ragâ*: city of "ray" in the south of Tehran.*
رازق، رازگی، رازی, ری

rağâ > see ragâ

raič > see leikw

raika*: sand*
ریگ

raip > see leip

rais > see reik

raiš > see rei 2

raj > see reg 2

rand*: to scrape*
رندیدن، رنده

raš*: to harm*
رَشیدن

raub > see leubh

rauč > see rauž

raud 1 > see rêu

raud 2 > see leudh

rauh*: to pluck*
رودن

raup 1*: to sweep away*
جاروب, رُفتن, روبیدن, لای, لایروبی

raup 2 > see leup

rauxšn > see leuk

rauž*: to please*
آرزو, ریز۱, ریژ

raxš > see lakš

raz*: to grow*
ارزن, ارژن

raz > see redh

re > see ar 2

reb*: to move*
ترویج, رایج, رَفتن, روا، رواج، روان۱, روش, رَوَند

redh*: to escape*
راز, رستگار, رَستن, رهی, رهیدن, وارستن

reg 1*: straight*
آدرس, آرازش, آرشیا, اسکورت, افراختن، افراز, افراشتن, راست, رج, رده, رزم, رژه, رژیم, ریال, ریل, فرازیدن

reg 2*: to dye*
آرنگ۱, اَبرَنجَن, افرنگ, اورنجن, اورنگ, رَزیدن, رَشتن, رنگ, لاک

rei 1*: possession*
راد۲, رای

rei 2*: to hurt*
ریز۲، ریزه, ریش۱

reik*: pluck wool*
ابریشم, رِشتن، رشته, ریسمان، ریسیدن, ریشتن

rek*: to tie*
رَسَن

rekph > see raš

rem*: to rest*
آرا ، آرامش, آرمیدن, پدرام, خُرّم, رام, رامش، رامین, شهرام

resg > see rezg

ret*: to roll*
ارّابه, ارّاده, ارتش, اسپریس, ترهّات, راه, راهب, رایگان, رده, رژه, رُل۱ , رُند, ره, رول, رولت, رُوند, کنترل, میزراه

***rêu**: to cry*
لُندیدن

reudh*: red*
روژ, روناس, روی۲, رویگر, رویین

reug*: to belch*
آروغ, رُغ

reuğmen*: oil*
روغن

reuto*: intestines*
اشکم, روده, شکم

***rewe**: to open*
راغ

***rezg**: to plait*
رَغزه

rhêtinê: *resin of the pine*
رزین

rittu: *palm of hand*
راکت۱

rk-tho: *bear (animal)*
آرشام, ارشام, خرس

Româ: *Rome*
رمان

***rôspîk**: prostitute*
روسپی

r.p.y: *to mend*
رافائل, رفو

rug > see ruk

ruk: *to spin*
راکت۲

runp: *to break*
روتین

r.z.m: *he bundled up*
رزمه

sa: *satiated*
سیر۱

sâ: *number*
سان۲

sab: *to love*
سوگلی

šabatu: *to cut*
سَبْت, شنبه

sač > see kak 1

sâč: *a large iron plate for baking*
ساج۲

sâd > see sked

sâen: *to be late*
هاسر

sai: *disease*
سام۲

sâi: *to bind*
سنَوَر, گشادن, نوار, نورولوژی, ویشتاسپ

sâigrava: *pots made of Sigirian stone (Sigirian rock in Sri Lanka)*
ساغر

sak: *move*
ساس۱, سکا, سَکستان, سَکه, سیستان

sakah: *teak wood*
ساج۱, ساگ

sal: *salt*
ایزوله, سالاد, سُس, سوسیس

salamandra: *salamander*
سمندر

***šâli**: grains*
چلتوک, شالی, شالیزار, شَلتوک

salîbâ: *cross*
چلیپا, صلیب

sallan: *to sway*
سلانه سلانه

sam 1: *to agree*
سامه

sam 2: *summer*
هامین, همین

šam-balitu: *grass fodder*
شمبلیله

šamšêr > see šfšyr

sanč: *to pierce*
سنجاق۱, سنجاق۲, سنجق

sapz: *green*
سبز

saq: *sack*
ساک

sarâpu: *to melt*
صرّاف

sâsân: *dervish*
ساسان

šâturvân: *carpet*
شادُروان

sauqat: *souvenir*
سوغات

saus: *dry*
خشک, خوشیدن

šavala: *colorful (fabric)*
شال۱, شال۲, شالنگ

sâwel: *sun*
جِربا, خاور, خراسان, خور, خورشید, خَورَه۲, فَر, فَربُد, فربود, فرّخ, فرخُندِه, فرزاد, فرشاد, فرشید, فرناز, فریبرز, نُهور, هاله, هور, هوریان

say: *right*
ساقدوش

s.b.q: *to compete*
سَبَق

scetka: *counter*
چرتکه

schap: *cabinet*
اِشکاف

s.d.a`: *he split*
سدیم, صداع

sê: *to sift*
سطل

seb > see sab

sed: *to sit*
آهسته, پراسس, پروسه, پسندیدن, خرسند, رزیدنت, سانس, سایز, سوبسید, نخست, نزد، نزدیک, نشستن, نَشیم، نشیمن, هدیش

šedû: *devil*
شیدا, شیطان

seiku: *to flow out*
بشنجیدن, پشنجیدن, چرک, خیساندن, سشوار, هِخر

seip: *to pour out*
سابون, صابون

sek > see ker 2

seks: *six*
سمستر, شانزده, شِش, شصت

***sekw**: to follow*
از, اسکناس, زیر, سجلّ, سقرلات, سکانس, سیگنال, شاگرد, هخامنش

***sel 1**: dwelling*
سالن

sel 2 > see swel 2

sel 3: *to take*
کنسول, گهولیدن, گوهَریدن

selg: *to let go*
هرز (هرزه), هشتن, هلیدن, ول کردن، ولگرد

selp: *fat*
چرب

sem: *same*
اکباتان, اگر, ان ـ ۱, انبار , انباز, انباشتن, انباغ, انبان، انبانه, انبوه, انجام, انجمن, انجوخ، انجوغ, انجوختن, انجیدن, انداختن, اندازه, اندام, اندرز, اندوختن, اندودن, اندوزیدن, اندوه, اندیشیدن, انگاردن, انگاز, انگاشتن, انگام, انگِشت, انگیختن, انگیزه, توختن۲, دوختن۳, سماور, سمبل, سمپوزیوم, سندروم,

skeng: *crooked*
هَخ

sker 1: *to turn*
روبان, رینگ, سیرک, قرنیز, کران, کنار

sker 2 > see ker 2

sker 3: *to defecate*
سرگین

skeu > see keu 3

skêu: *to sneeze*
اشنوسه, سنوسه, شنوشه

skeud: *to throw*
پژوهیدن, چُست, شوت

skhai: *to cut*
تزار, چیلان, چیلنگر, سزار, سزارین, سمنت, سیمان, قیصر

skid: *to divide*
اسکی

skordh: *small*
خُرد

s.k.r: *he ridiculed*
ماسک

sku > see keu 5

skweht > see kwet

sluch: *a hollow object*
شلنگ۱

smê: *to smear*
مایو

smeit: *to throw*
کمیته, کمیسیون, هَمیستار

smer > see mer 1

snâ: *to flow*
اُشنان, شنا

snaithiš: *weapon*
سَتی

sneigwh: *snow*
سِنِهر

so: *this*
او, ایشان

šôčika: *beetle*
سوسک

soffeh: *seat*
صُفّه

sôk > see sûk

solo: *whole*
جائلیق, خرداد, کاتولیک, هر

sophos: *skilled*
سفسطه, فلسفه, فیلسوف

soqul: *to be pushed into*

sinthiki: *treaty*
صندوق

sîp: *apple*
سیب

siphôn: *tube for draining wine out of the wine casks*
سیفون

siš > see šiš

šiš: *to swell*
شیشَک

šišak: *glass*
شیشه

si-tu: *to settle*
پُز, پُست, پوستیژ, دِپو, سایت, کمپوت

šiyu: *to judge*
شگون

skabh: *to support*
بچکم, پچگم, پشگم

skai 1: *shining*
افچه, چهره, سایه, منوچهر, هُژیر

skai 2: *to harm*
آسیب

skaip: *to wait*
شکیبا, شکیبیدن

skaivos: *sinister*
شوخ

skand 1: *to climb*
آسانسور, اسکله

skand 2: *to break*
شکستن, شکنجه

skap > see kop

skarf: *to stumble*
شکرفیدن

skarna > see sukurna

sked: *to cover*
چادر, چتر

skehel > see skarf

skei > see skai 2

skel 1: *bent*
سیلندر, شَکپوی, شَل, شَلپوی, شلنگ۲, شلوار, قولنج, قولون, کُل

skel 2: *to dry out*
اسکلت

skel 3: *to cut*
اِشِل, شوسه, کلسیم

skend > see skel 3

سندیکا, سنکوپ, سیستم, مگر, مهندس, نگرش، نگریدن, نگریستن, هامون, هرگز, هزار, هم, هم تک, همال, همان, همدان, همه, هموار, همیان, هُنام, هندسه, هنگام, وار۲

sêma: *marked*
سیم۲

sêmi: *half*
میگرن, نیم

sen 1: *to prepare*
افندی

sen 2: *old*
آنا, سن, سنا, سناتور, سندان, هان

senh > see sen 1

septm: *seven*
هفت

ser 1: *to flow*
پیوره, رَم, رمه, رمیدن, رود۱, روضه, روماتیسم, رون, ریتم, سِرُم, هرات

ser 2: *to protect*
دِسِر, رزرو, زنهار, زینهار, سرویس, کنسرو, هرکول

ser 3: *to line up*
سِری، سریال, هار

sernh > see srisâ

sês: *moth*
سوس

seu 1: *self*
خدا, خدیو, خو, خواجه۱, خواهر, خود۱, خویش, سولو, ناخدا

seu 2: *to take juice*
ساسات, سوپ, هاون, هوم

seu 3: *to give birth*
رود۲, هوو

šfšyr: *sword*
شمشیر

sik-ke: *detail of the house entrance*
سکّو

šil: *dart*
شِل

šina: *two*
ثانی، ثانیه

sinjiti-š: *jujube*
سنجد

sinkadruš: *the red ore of mercury (mercuric sulfide) used as a pigment*
زنجرف, شنگرف

steu 2*: to push*
استاپ, استُپ, استودیو, تایپ, تمبر, تیپ

steue*: to cluster*
توپ

stoigh*: to stride*
اُسطُقُس

stomen*: mouth*
اَستَم, سِتام

storos*: a type of bird (sparrow?)*
سار۳

š.t.r*: to be clever*
شاطر

streig*: o bind*
پرستیژ

sû*: to charm?*
افساییدن, افسون, فساییدن

su 1*: well*
آناهیتا, آهو۲, اردیبهشت, انجیل, اهنوخوشی, اوستا, بَه, بهروز, بهشت, بهمن, حور, خجسته, خُرّم, خُسُر, خسرو, خُسور، خُسوره, خشنود, خُشو, خُنیا, خواجه۲, خوارزم, خوب, خوش, داریوش, فُرات, کسریٰ, کیخسرو, گُشتای , ناهید, هُژیر, هما, همانا, همانند, همایون, هنر, هوتُخش, هوخت , هُوَخشَتَر, هوشنگ, هومن, هویدا

su 2*: wild boar*
خوک, سفلیس

su(m)b > see keu 2

suekru*: father-in law*
خوسرو

sûgô > see seu 2

suĭğ*: jump*
خاستن, خزیدن, خیزیدن, رستاخیز

sûk*: side*
سُکّان, سو, سوق, سوی

sukurna*: porcupine*
سُغُر, سُگُر

šûlaka*: wild horse*
شولک

šu-mb-êti*: to make noise*
شمّاته, شمّاطه

šumelu*: left*
شمال

summaq*: red*
سماق

srisâ*: file*
ارّه

sru*: lead (metal)*
سرب

srva > see sru

stâ*: to stand*
آستان, آشتی, ارتش, آرمنده, اِستاخ, استاد, استادیوم, استاک, استان, استاندارد, استخر, استوانه, اصطبل, انستیتو, اوستام۲, اوستان, ایستادن, بغستان, پرستات, پرستار, پرستیدن, پروستات, پشت, پوستر, تابستان, تابلو, تبلت, ترانزیستور, رستوران, ساس۱, سِتاک, . ستان, سُتُرگ, ستم, ستور, ستون, سکا, سَکستان, سَکه, سیستان, سیستم, شبستان, طبله, فرستادن, فرشته, فغستان, کودتا, گستاخ

stâi*: to steal*
ستادن

stebh*: support*
استبرق, استبرک, استوار, استوان۲, ستبر, ستنبه, سُتوان۲

steg*: to cover*
تاج, تاجور, تایر, تَجَر, تَزَر, طاق

stei > see tei

steig*: sharp*
آستیگمات, اتیکت, تیر, تیرکش, تیز, تیغ, دجله, دیاله, ستیز، ستیزه, کیش۲, کیش۳

stel*: broad*
املت

step*: grassland*
اِستِپ

ster > see ter

ster 1*: to spread*
آستر, استراتژی, بستر, خاکستر, صراط, گستردن

ster 2*: star*
ستاره

ster 3*: stiff*
استارت, استرس, استریو, تُرش, تره, تریکو

ster 4*: barren*
استرلیزه, سَتَروَن

steu 1*: to praise*
افدستا, خَستو۲, ستایش, ستاییدن, ستوان۱, ستودن

سقلمه

sôr*: inquiry*
سُراغ

soruğ > see sôr

šôšen*: lotus*
سوسن

spaj-ga*: slanderer*
سپرگ

spek*: to look*
اسقف, پرسپکتیو, سپاس, سکوبا

spelgh*: spleen*
سِپُرز

spen > see pend

sper*: sparrow*
پرستو, سار۳

spereg*: to swell*
اسپرغم, اسپرود, اسپری۲, اسفراج, اسفرود, شاه اسپَرَم

sphallein*: cause to fall*
آسفالت, اسفالت, زفت

sphê*: long flat piece of wood*
اِپُل, فَه, فیه

sphel*: to split*
سپار, سپر

spher*: move*
آتمسفر, اسپهر, سپاردن, سپردن, سپری۲, سپهر

spîeu*: to spit*
تُف, تفنگ

spinakion*: spinach*
اسپناخ, اسفناج

spiš*: an insect*
سپش, شپش

spongo *: fluffy*
اسفنج, سپنج

s.p.r*: to travel*
سفر، سفره

squ-imeau*: eskimo*
اسکیمو

srau > see kleu 1

srêno*: thigh*
ران

sresk*: to drip*
سرشک

sreu > see ser 1

srgâla*: howler*
شغال, شکال, شگال

sunthêkê > see sinthiki

supur*: to sweep*
سُپور

sûr*: to rub*
سرمه, سورتمه

sure*: acid*
سرکه, سکنجبین

šurmênu*: cypress tree*
سَرو

surt > see sûr

sust*: soft*
سُست

sut*: good*
هوده

sut-ak > see sut

svas*: thresh*
خُست, خُوست

swâd*: sweet*
خواستن, خواهش, خوای

swei*: to bend*
شیبا, شیوا

sweid*: to sweat*
خِوی, خیساندن, خیو, خیوه

swekwo*: resin*
اپیون, افیون

swel 1*: to eat*
آبخور, آخُر، آخور, اندرخور, خوردن, خَوَرنَق, خورنگاه, درخور، درخورد

swel 2*: wood*
هیولا

swen*: to sound*
آخوند, افغان, خنیدن, خواندن, فغان

swep*: to sleep*
بَختَک, خسبیدن, خُفتَک، خُفتن، خَفج, خفسیدن, خواب, هیپنوتیزم

swer*: to press*
خاریدن, خَستن, خسته, خلبان, خَلِه, خَلیدن, خوره۱

swerd*: dirty*
خوال

syand*: to flow*
هند, هندوانه

šypšyr > see šfšyr

šypwr*: trumpet*
شیپور

syrigx*: pipe or pipe shaped*
سُرنگ

tabaco*: tobacco*
تمباکو, تنباکو, توتون

tâ-bh*: to melt*
تباه

tabûrâk*: a drum*
تابوره, تبوراک, تبیر, تنبور, طبل, طنبور

tač > see tek

tadaga*: pond*
تانک۱, تانک۲, تانکر

tag*: to touch*
تاکتیک, تاکسی, تانژانت, کنتاک

tağar ،tağâr*: a large clay jar or bowl*
تغار

tâi > see stâi

tâl*: to grow*
تالار

talk*: a mineral*
تالک, طلق

tâmbulâ*: a plant with edible leaves*
تنبول

tamh > see temh

tanûr*: fire*
تنور

tapara*: axe*
تبار, تبر

tar > see ter 2

targumânu*: interpreter*
ترجمه

tas*: to extend*
تسمه

tât*: a suffix for making abstract nouns*

tau*: to throw*
پرت، پرتاب

tauj*: to gather*
اندوختن, اندوزیدن, توختن۲, دوختن۳

tavak-sîra*: bamboo manna*
تباشیر

tâvant > see tâvat

tâvat*: so much*
تا, تک۲

tawoos*: peacock*
طاووس

taxra*: bitter*
تلخ

tdag > see tadaga

teb*: side*
تو۲

teg > see steg

teg*: to strike*
دَگنَک

tei*: sharp*
تارک

teig > see steig

tek*: to reach*
پرداختن۲

teks*: to weave*
آرشیتکت, تاس, تاشیدن, تخته, تراشیدن, تِست, تَش، تشت, تکنیک, توالت, تیشه, طاس

tekw*: to run*
انداختن, اندازه, پرداختن۱, تاختن, تازیانه، تازیدن, تخش, تک۱, تکیدن, گداختن, مهندس, هم تک, هندسه

tel*: to lift*
اطلس, تراز, ترازو, طراز

tem 1*: dark*
تار۲, تاریک, تَم, تیره۱

tem 2*: to cut*
آناتومی, اتُم

temar*: he concealed*
مطموره

temh*: to be tired*
تاسیدن

temp > see ten 1

ten 1*: stretch*
آبستن, آختن, آخته, آنتن, آهختن, آهنجیدن, آهنگ, آهیختن, اخته, استاندارد, برهیختن, پشوتن, تابیدن۱, تار۱, تافتن۱, تاندون, تَر۲, ترانه, تَن, تُن۱, تنافُر, تنافور, تنبل, تنش, تُنُک, تَنیدن, توره, توله, سه تار, فرهنگ, فرهیختن, فروهیختن, کانتینر, کمان, گیتار, ناهنجار, نهنگ, هنج, هنجار, هنجیدن, هنگ, هیختن

ten 2*: to groan*
تُندر

tenk*: to become firm and thick*
ترخینه, تلخینه, تنجیدن, تَنگ, تَهم, تهمتن, تهمورث, رُستم

tenu > see ten 1

tep: *to be warm*
آفتاب, پرتو, تاب، تابان, تابستان, تابش, تابیدن۲، تابه, تافتن۲, تب, تَبَنگ, تبوک, تپیدن, تفت, تفسیدن, شتاب, شتافتن, طَبَق, مَه, مهتاب

ter: *dirty water*
تَر۳, تردامن، تردست, ترمنش

ter 1: *to cross over*
اندر۱ , اندر۲, اندرون, پدراندر, پسراندر, ـ تر۱ , ترابری, ترانزیت, ترانزیستور, ترانسپورت, تِرم, ترمینال, ـ ترین, دختراندر, در۱ , ـ سار۱ , سرا, سُرادِق, سرای, کوهسار, گدار, گذار, گذاردن, گذاشتن، گذر, گذشتن, مادراندر

ter 2: *verbal name suffix*
برادر, پدر, جاری, خواهر, داماد, دخت, دختر, ـَ ر, ماتریس, مادر, مادراندر, ماده، مادیان, ماکیان, مایه

terd: *to pierce*
افتالیدن, فتال

tere: *to turn*
استردن, تارت, ترمز, تور۱ , دِرِل, ستردن

terk > see tere

terki: *the hind quarters of a horse*
تَرَک

terp 1: *enjoy*
تَرفند, تروند, تُلف, تولف

terp 2 > see ster 3

ters: *dry*
آنتراکت, ارکستر, تراس, تُست, تشنه, مدیترانه

teter: *quack*
تذرو

têu: *to swell*
تخم, تُند۲, تهماسب, توان, توبره, توده, توش, توم, تومور, ثور, ستوه, طهماسپ, مردم, نَستوه

Teud: *act violently*
تُند۱

teue > see têu

teumur: *iron*
تیمور

teus: *empty*
تَه, تهی

thea: *sight*
آمفی تئاتر, تئاتر, تئوری

thigra: *garlic*
سیر۲

thinj: *to pull out*
لَنجیدن

thrah > see tres

thranč > see trenk

thwanj: *to get*
الفاختن, الفنجیدن

tibia: *reed pipe or shinbone used as a flute*
توبا, تیوب

tiegu: *to approach shyly*
سیج

tien: *store*
تیم۲, تیمچه

tîhûg > see tihûk

tihûk: *small grey partridge*
تیهو

titi: *imitation of a bird song*
تیتو, طیطو

titu: *mulberry*
توت

titulus: *inscription*
تیتر

toccâre: *to knock*
رتوش

toğril: *bird of prey*
طُغرل

tol: *to wrap*
دلمه

tonna: *large wine cask*
تُن۲, تونل

tor: *net for catching birds or fish*
تور۲

tôšêk: *mattress*
تشک, توشک

tosun: *wild or untrained animal*
توسن

tpolh: *city*
پرسپولیس, پلتیک, پلیتیک, پُلیس, مترو

traam: *beam*
تراموا

trâgh > see dhragh

trei: *three*
تار۱ , سه, سه تار, سوم, سی

trenk: *to compress*
تَرنجیدن

trep: *to tremble*
چابک, سبُک

tres: *to tremble*
ترسا, ترسیدن, ترور, سهستن, سهم, سهمناک

trk: *to press*
آدرنگ, فدرنگ

tr`nk > see trk

tsyuh: *to cast*
چدن

tu: *you*
تو۱

tuakos: *skin*
توز, توژ

tueb > see teb

tuer: *to turn*
توربو, توربین, توریدن, تولیدن

tug: *to tie*
تکمه, دُکمه, دُگمه

tuğ > see duğ

tûğ: *flag*
توغ

tuğrâ: *seal and signature of a king*
طُغرا (طغری)

tuğrâ-ğ > see tuğrâ

tu-kûe: *strong people*
تُرک

tulupos: *lump*
تُرُب

tund > see Teud

tunna: *animal skin*
تونل

tur > see tuer

turd: *hard*
تُرد

turna > see turndaya

turndaya: *crane*
دُرنا

tutthâ: *blue zinc hydroxide used as an eye ointment*
توتیا

tuxš: *to be busy*
اهنوخوشی, تخشا, تخشیدن, هوتُخش

tyam*: to stop*
یام

ud*: up*
آزمایش, آزمودن, اُزدودن, استردن, اِسکِنه, اُشنان, اوج, رازینه, زاهیدن, زدودن, زنودن, زنویه, زنوییدن, زِه۲, زهیدن, زینه, سپری۱, سپری۲, ستردن, ستوه, سِگال, نَستوه

ul*: to go*
الاغ

ula 1*: to join*
الاغ

ûlgû*: from root ûl*
اُلگو

ulk*: wolf (with fiery eyes)*
تهمورث, روباه, گربه, گرگ

ulkwo > see ulk

ulp > see ulk

ummu*: mother*
اُمّ, اُمّل, اُمّی, خان, مُغیلان

umrûta*: pear*
امرود

uper > see upo

upo*: over*
آبسال, ابَر, ابرزین, ابزار, افزار, افسردن, امید, باور, باید, بچکم, بَر۲, بردیه, برگستوان, برمنش, برهیختن, بَروارِه, به, بیو, بیوگ, پِچکم, پدید, پرویز, پسندیدن, پِشکم, پگاه, زَبَر, زَوار۱, سوبسید, سوپاپ, سوپر, سوژه, فرزین

ure*: back*
راندمان, راندوو, رتوش, رزرو, رزیدنت, رفراندوم, رفوزه, رکورد, رِله, رنسانس

urgh*: to tie*
اورژانس

urigh*: rice*
اُرز, برنج۲, وریزه

urine > see čamiš

urmak*: to strike*
اردو

uroiks*: twist*
ریش۲

urvan*: spirit*
انوشیروان, روان۲

ustê*: putting something on something.*
اوستام۱

ut*: to pass across*
اتو

vac*: frog*
بَک, وَک

vanjišk*: sparrow*
گنجشک

vant*: an ownership suffix*
آوند۱, آوند۲, دماوند, ـوند

vapor*: steam*
وافور

var*: to cover*
بَرم۱

var 4*: similar to*
هموار, وار۲, وار۳

varâza*: boar (animal)*
گراز, وُراز

vârema*: memory*
بَرم۲

vata*: small*
بَد, وَد

vâta*: popular*
قباد, کیقباد

vâtâm*: almond*
بادام

vatin-ganah*: eggplant*
بادنجان

vât-rang*: a kind of citrus plant*
بادرنگ, بالنگ

višta*: old*
گشتاسپ

vitâra*: wood boards*
گُداره

vîvâp*: without water*
بیابان

wâ*: to be empty*
وَنگ۱

wač > see wok

wai*: alas*
وای۱

wakâ > see wâka

wâka*: cow*
برزه گاو, واکسن, ورزاو

wan*: ten thousand*
تومان

war > see wel 2

wardin*: dirty*
بَردین

warš*: to be hungry*
گُرس۲, گرسنه, گشنه

warz > see werg 3

was > see wek

waxš > see aug

we > see wâ

wê*: to blow*
آتمسفر, اندروا, باد, بادآس, مالاریا, نیروانا, وان

webh*: to weave*
آبافت, آبفت, اَبفت, بافتن, گبت, وَبز

wed > see awe

wedh 1*: to marry*
بیو, بیوگ

wedh 2*: to slay*
گوه

weg 1*: to weave*
واکس, وال

weg 2*: strong*
باختن, بازنده, بازی, بازیدن, بزرگ, گرز

wegh*: to go*
باز۲, باشه, بَز, بَزیدن, پرواز, تراموا, واشه, واگون, وَز, وزیدن

wêğo*: lizard?*
بَزَغ, وَزَغ, وزغه

wegwh > see eueguh

wei*: to wither*
گیشه

wei 1*: to bend*
بید, بیشه

wei 2*: vital force*
بَر۱, بیر, ویر

weib*: to move back and fore*
ویراژ

weid*: to see*
اساطیر, اسطوره, اوستا, ایده, پژوهیدن, تلوزیون, نوید, هویدا, ویدا, ویدیو, ویزا

weidh*: to select*
بریزن, بیختن, بیز, بیژش, بیوه, پرویزن

weik 1*: to swing*
آونگ, آویختن, آویز, انگیختن, انگیزه, بریزن, بیختن, بیز, بیژش, پرویزن, ویختن

weik 2*: clan*
اکونومی, ویس, ویلا

weip > see weib

weis*: to rot*
بیش۱

***wek**: to wish*
بَس, بسنده, بسیار, بیوسیدن, پیوسیدن, نابیوسان, هوس

wek 2*: to bend*
وَشتن

wekw*: voice*
آوا, آواز, باج۲, بانگ, بیوازیدن, پَتواز, پژواک, پَیواز, پیواژ, خُنیا, خواجه۲, فروختن, گواژه, گواژیدن, نوا۱, هوخت , واج, واژ, واژه, واک, وَخشور, وَنگ۲

wel 1*: to wish*
آری, آور, آوری, باور, شهریور, گرو یدن

wel 2*: to tear*
آوار۱, بَرده, گرگ, گرگان, والانه, ولانه

wel 3*: to turn*
بار۲, دربار

wel 4*: curly hair*
وَبَر

welâ*: hair*
گُرس۱

wem*: spit*
وامیدن, ومیدن

wema > see wem

wen*: to wish*
. بُن۲, بنفش, بنفشه, ناروَن, وَن

wenk > see wek 2

wep*: to throw*
برف

wer 1*: to speak*
باور, فرمان, وَر

wer 2*: to turn*
برغ، برغاب, گِرد۲, گرد۳, گردانیدن, گردن, گرده, گُرده, گردو, گردیدن, گشتن, نَوَردیدن, ورغ

wer 3*: to enclose*
باره۲, بارو, بَرزن, بَرواره, بهرام, پروار, دیوار, شلوار, فردین, فَروار, فروردین, فَروَهَر, گاراژ, گارانتی, گیج, وار۱, وارانتی, وهرام

wer 4 > see awe

wer 5*: to burn*
سماور

wer 6*: squirrel*
وَروَره

wer 7*: bind*
آئورت

wer 8*: to perceive*
تئوری, گارد, لُرد

werâd > see wred

***werd**: raised point*
آلبالو, بالو

werdh*: to grow*
بالیدن, گُوال، گوالاندن, گوالیدن, والا

weren*: lamb*
برّه, کلاغ, ورغنه

***werg 1**: to work*
آرزو, آلرژی, ارغنون, اُرگ, اُرگان, انرژی, بَرز, برزه گاو, بولوار, متالورژی, ورز, ورزاو, ورزش, ورزیدن

werg 2 > see urgh

werg 3*: nourish*
پروردن, گرسیوز

wes 1 *: wet*
اشتر, باه, خنجر, خون, زرتشت, شتر

wes 2*: to buy*
بها

wes 3*: to wear*
آستر, بام۲, بان۲, بانو, بهانه, پوست

wes 4*: food*
واس, واستر, واستریوش, واش

wet*: year*
بچّه, بیطار

wetos > see wet

wi*: part*
استرس, بستر, بیدار, بیست, بیمار, جُناح, فسنجان, گ ـر, گُجسته, گداختن, گدار, گدازیدن, گذار، گذاردن, گذاشتن, گذر, گذشتن, گریختن, گریز, گزاردن, گزارش, گزند, گُزیدن, گزیدن, گزیر، گزینش, گستاخ, گستردن, گسستن, گسیختن, گسیل, گشادن, گماردن, گماشتن, گمان, گُمیختن, گناه, گهولیدن, گوارا, گواردن, گوارش, گواژه, گواژیدن, گُوال، گوالاندن, گوالیدن, گواه, گوهَریدن, ناگزیر, وچر، وچرگر, وزیر, ویراستن, ویرایش, ویشتاسپ

wiač*: to contain*
گُنج, گنجایش, گنجیدن

win*: wine*
وین

wok*: to release*
واخیدن

***word**: thorn*
رُز, گُل, گلخن, گلشن, وَرد۲, وَل، وِل، وُل, ولغونه

wortoko*: quail*
ودخین, وردیج

woynom > see win

wred*: root*
رادیکال, ریشه

wreg*: to push*
گارسون, گرازیدن

wropal*: club*
کوپال, گوپال

w.s.m*: he marked*
اسم, تسمیه, سِمَت, مسمّا, موسم, وسمه

xac*: to shine through*
کاچ, کاچی, کاشی

xâč*: cross*
خاچ

xad*: to beat*
آبخست, خَستن, خسته

xaf*: cough*
خفیدن

xâk*: dust*
خاک, خاکستر

xalen*: birch tree*
خدنگ

xan*: ruler*
خان

xand*: laughter*
خنده

xand-ak > see xand

xapak*: suffocate*
خَپَک، خپه, خفه

xarmâ(v) > see armâv

xâz*: fight*
پرخاش, خاش

xitai*: A Tatar dynasty that ruled Beijing 936-1122. They were from Xitan in north west China.*
ختن

xotun*: lady*
خاتون

xšad*: to forgive*
بخشودن, بخشیدن۲

xšai*: weep*
شیون

`xšnk: *nice*
قشنگ

xuzalu: *young antelope*
غَزال

xvaini: *cover*
خوان, خوانچه

xyâr: *cucumber*
خیار

ya: *to throw*
پروژکتور, پروژه, جت, ژتون, سوژه

yâ: *to be excited*
جادو, یاسه

yad: *ask*
نیایش

yâf`k: *futile*
یافه, یاوه

yag: *to worship*
ایزد, جشن, مزدیسنا, یزد، یزدان, یزدگرد, یسنا, یشتن

yağ: *to raid*
یغما

yağı: *enemy army*
یاغی

yaka: *collar*
یخه, یقه

yâma: *cup*
جام

yamb: *to move*
جنبیدن

yantra: *tool*
جَندَره

yaqa > see yaka

yar: *proclamation*
جار

yara: *to be suitable*
یراق

yaš: *to show appear*
آیشه, ایش, ایشه, نشان

yaska: *sickness*
جَسک

yat 1: *to bend*
یاتاقان

yat 2: *to strive*
یاختن, یازیدن

yau 1: *move*
جو۱, جوب, جوی, جویبار

yau 2: *to separate*
جدا

yâvarenâ: *a stone or tool for beating and crushing grains*
یاور

yaylâ: *summer*
ییلاق

`y`btk: *adulterous*
ایفدَه

ye > see ya

yek: *to speak*
جوک, جوکر, ژوکر

yekwer: *liver*
جگر

yelek > see ijlak

yem: *hold together (pair)*
جم, جمشید, دشیاد, یاد

yêrân: *gazelle*
جیران

yerge: *circular military formation around the enemy*
جرگه

yes: *to boil*
آجستن, برجستن, جَستن, جهیدن, جوشیدن

yet > see yat 2

yet: *to lead*
یَدَک

yeta > see yet

yeu 1: *to join*
آجودان, انجوخ، انجوغ, انجوختن, جُغ, جفت, جوغ, جِفت, زوج, قسط, قسطاس, یوغ

yeu 2: *young*
جوان

yeu 3: *to mix*
آنزیم, جُستن, جویدن, یوز, یوزپلنگ, یوزیدن

yeu 4 > see yau 2

`y`ftk > see `y`btk

yolge: *fertile plain*
جُلگه

yonca: *clover*
یونجه

yonja > see yonca

yori: *to go*
یورش

yort: *to trot*
یورتمه

yôs: *to gird*
بارجامه, پاجامه, پیراهن, پیژامه, جامه, چمدان, زُنا, زنّار, زونا, همیان

yu: *you*
شما

yug: *tapered wood*
قایق

zaita: *olive*
زیتون

zapâs: *reserve*
زاپاس

zasu: *vitriol*
زاج, زاک

zauša: *raising a noise*
زوش

z.b.d: *he extracted butter from milk*
زیاد, زُبده

žğêr: *to cry*
ژغار

zgwes: *to extinguish*
زخم

zi: *to adorn*
دیبا, دیباج, دیبه, زَوار۲, زیب, زیبا, زیبنده، زیبیدن, زیور

zîk: *calendar*
زیگ

``zrm: *harm*
آزرم

zubbilu: *basket*
زنبیل

Index of PIE Words

Proto Indo-European Words

ab /1, 2, 11, 16, 26, 27, 30, 202, 241, 396
ad /4, 5, 6, 20, 130, 249
ağ /10, 13, 24, 45, 57, 143, 364
âğ /9
ağes /13
agh(lo) /5, 17, 34, 52
ai /81, 112, 143, 158, 162, 165
aidh /3, 18, 33, 34, 184
aig- /41
aios /27, 70
aiw /87, 159, 180
ak /5, 11, 13, 17, 49, 53, 55, 57, 74, 249, 254, 265, 266, 304
akos /317
akru /38
aksas /13
akwa /18, 20
âl /21
al 1 /9, 19, 36, 58, 68, 71
al 2 /7
albho /19
âlêiô /25
alek /49, 369, 371, 372
aleq /49, 369, 371, 372
algwh /35, 36, 38
alu /20
am- /20
ama /20
ambhi /12, 21, 22, 30, 44, 51, 52, 53, 54, 55, 61, 68, 277, 279, 304
ambhô /61
ambhô-bhor /61
an 1 /12, 70, 85, 210
an 2 /23, 63
an 3 /1, 3, 10, 12, 18, 23, 24, 28, 33, 47, 59, 60, 65, 67, 68, 87, 185, 249, 254, 396, 403, 404, 407, 411
an 4 /23, 24
ang 1 /245, 278, 373
ang 2 /66
angh /9, 25, 164, 410
angwhi /42, 285
anô /23, 24
anôr /60
ansu /70, 85, 210
ante /24, 25, 126
An-teros /63
ap /28, 53
apo /1, 4, 5, 7, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 25, 26, 28, 55, 72, 83, 96, 122, 123, 127, 130, 196, 250, 339
ar 1 /7, 8, 9, 11, 36, 37, 40, 50, 133, 168, 217, 221, 244
ar 3 /13
ara /13
areg /39, 291
arg /37
ario /9, 36, 68, 71
ark /39, 291
arkamman /39
arš /39
aryo /9, 36, 68, 71
as /7
ater /4, 6, 35, 402
âtos /2, 197, 303
au /29, 51, 69, 182
Au 1 /43, 72, 128
aug /51, 95, 134, 301
aulos /9
aus /100, 298
ausus /100, 298
aw /179
awe /39, 75
awrsen /39
ayer /107
az /9, 164, 410
baba /81, 84
bâd /90
bak /78
bamb /94
banz /76, 195
Barbarah /81, 84
beu 1 /96, 98
beu 2 /98, 110
beug /96
bhâ 1 /79, 295, 296
bhâ 2 /118, 122, 307
bhabhâ /77
bhag /61, 77, 82, 83, 84, 89, 91, 92, 99, 100, 102, 103, 305
bhâghu /77
bhag-los /83, 89
bhag-mos /83, 89
bhal /305
bhardeh /93
bhardha /93
bhasko /295
bhau /2
bhê /73, 94
bhedh 1 /90
bhedh 2 /304
bheğh /76, 82, 101, 102
Bheğh-iks /82
bheh /118, 122, 307
bheidh /296
bhel 1 /25, 78, 79, 85, 86, 92, 93, 94, 96, 98, 307, 311
bhel 2 /208
bhelg /79, 110
bhendh /90, 95, 120, 198, 226
bhengh /76, 195
bher 1 /22, 26, 46, 61, 75, 84, 88, 142, 179, 182, 195, 203, 204, 205, 215, 224, 266, 342, 367, 384
bher 2 /86, 88
bher 3 /89, 104, 193
bher 4 /81, 97
bhereg /16, 31, 84
bheregh /8, 78, 83, 84, 85, 88, 91, 93, 97, 132, 303
bheru /93
bheu /68, 82, 96, 98, 119, 307, 407
bheudh /96, 98, 101, 105
bheug /130
bhilo /260, 305
bhôi /104
bholhyom /307
Bholyo /94
bhôu /99
bhra-ter /84
bhreus /84
bhru 1 /30
bhru 2 /81
bhugo /89
bhun /94
blou /124
bu /97
čai /62, 115, 133, 153, 175, 358
čap /118, 165, 170, 215, 274, 313, 320, 322, 327, 347
čat /173, 322
čaud /123, 170, 283
čiah /14, 274
čîam /14, 173, 210, 325
čiau /273, 277
dâ 1 /32, 102, 192, 193, 195, 212
dâ 2 /194
Dabh /195
Dâbh /195
dah 1 /194, 195
dah 2 /194, 216
dâ-mo /32
danh /204
dânu /194
darz /64, 90, 99, 114, 128, 192, 193, 199, 200, 239, 256
dau /211
dauh 1 /20, 64, 110, 111
dauh 2 /65, 208, 209, 210, 290

daxš /24, 32, 33, 197, 214, 215, 266
dê /194, 216
debh /303
dei /2, 213, 216, 234, 245
deik /24, 32, 33, 197, 214, 215, 266
dek /204, 205, 206
dekm /102, 129, 174, 204, 205, 209, 212, 216, 270, 276, 278, 315
dekos /206
deks /204, 205, 206
del /197, 200, 214
dem /59, 194, 210, 355, 376, 379
dema /59, 194
denk /197, 209
dens /204
deph /205, 215
der 1 /157, 198, 200, 202, 411
der 2 /201, 265
derk /144
deru /192, 198, 199, 201
deu 1 /210
deu 2 /210
deu 3 /94
deuk /157, 209, 211
dewos /216, 234
dhabh /294
dhars /199, 207
dhê 1 /194, 195
dhê 2 /4, 17, 46, 51, 55, 63, 72, 96, 128, 147, 149, 191, 193, 194, 195, 203, 239, 241, 284, 295, 304, 306, 384, 398, 409
dhedh /197
Dhêdh /197
dhegh /193, 197, 217, 261, 305, 352
dheie /6, 7, 28, 65, 104, 114, 133, 159, 214, 215, 216, 272
dheigh /112, 116, 203, 215, 216, 308
dheigw /307, 308
dhem /21, 207
dhe-mnâ /195
dhen /195, 208
dher 1 /64, 90, 99, 114, 128, 192, 193, 199, 200, 239, 256
dher 2 /142
dheu 1 /211
dheu 2 /65, 208, 209, 210, 290
dheu 3 /65, 235
dheugh /196, 209, 211
dheye /6, 7, 28, 65, 104, 114, 133, 159, 214, 215, 216, 272
dhîs /212
dhis-no /304, 306
dhl /51, 137
dhlo /51, 137
dhragh /115, 143, 146, 147, 199, 341
dhrei-d /199
dhreu /198
dhreugh /201
dhreyd /199
dhrto /199
dhugh-tar /196
dhûs /211
dhwer /156, 197, 198
Dkm-tom /129, 212, 287, 315
dnghue /234
Dnt /209
dô 1 /48, 92, 106, 191, 192, 193, 195, 202, 213, 214, 219
dô 2 /42, 196, 204, 205, 206
Dont /209
douk-mo /157
dous /211
drau /198
drauh /157, 198, 200, 202, 411
dregh /202
Drep /200
dumb /150, 207, 208
dû-ro-s /210
dus /202, 203, 204, 205, 208, 210, 245
dwo /31, 78, 102, 103, 207, 209, 212, 213, 214, 215, 216
dyeu /2, 213, 216, 234, 245
ed /13, 19, 43, 182, 209, 277, 331
Ed-ont /209
eg(n)is /34
eğhs /44, 55, 56, 291
ei /81, 112, 143, 158, 162, 165
eis 1 /185, 299
ekw /3, 32
ekwos /19, 36, 38, 42, 43, 45, 51, 155, 159, 235, 250, 266, 356, 360, 374
el 1 /9, 38, 78
el 2 /19, 291
el 3 /369
ele /369
em /127
embhi /65, 66
êmos /375
en /9, 24, 26, 59, 64, 65, 72, 197
ens /69
epi /17, 32, 48, 56
ere /38, 39, 225, 228
erek /223
eres 1 /39, 225, 232
eres 2 /184
ergh /39, 40
es-ti /42, 46, 411
êter /187
eu /14, 67, 329, 366, 407
eueguh /109
eydh /3, 18, 33, 34, 184
fraih /17, 302
fšar 1 /277
ğaido /233
gaip /368
gal /233, 355, 357, 361
gang /364
gar /15, 300
gargelos /293
garz 2 /233, 355, 357, 361
ğaulos /240
ğdhem /187, 208, 237
gêi /55, 350, 410
geibh /368
gel 1 /332, 336, 337, 338, 361, 367
gel 2 /233
gel 3 /244, 346
gelt /332
gelu /233
ğem /187, 208, 237
geme /194
gene /10, 57, 159, 162, 226, 232, 244, 299, 311, 394, 397, 401
geneb /341
gene-ter /159
geng /363
genu 1 /233, 366
genu 2 /167, 238
geph /212, 237
ger 1 /356, 357
ger 2 /10, 182, 232, 235, 236, 242, 353, 364
ger 3 /101
ger 4 /293, 332, 337
gerbh /121, 161, 353, 384
gêu 1 /18, 57, 62, 186, 257, 288, 294, 316, 327, 330, 345, 346,

363, 364, 366, 367, 404
geu 2 /31, 53, 240
geu 3 /164
Geuga /367
geulo /217, 261
Geulos /367
geu-lo-s /316
geus /210
ğhâg /233
ghâgwh /233
Ghaise /31, 239
ghait /368
ghans /292
gharš /359
ghâsi /346
ghdies /213
ghebh-el /317, 335, 346
ghed /121
ghei 1 /212, 237
ghei 2 /2, 30, 31, 238, 239, 243, 261, 299, 355
ghêi 3 /295, 350
gheidh /15
gheis /236
ghel /235, 236, 241, 336, 378
gheled /243
ghend /121
ghengh /163, 239, 350
gher 1 /4, 10, 160, 292, 311, 329, 330
gher 2 /233
ghers /359
gherto /15, 300
ghesto /12, 203, 211
gheu /224, 240, 287, 308, 348
Gheu-bh /360
gheugh /16
ghlâd /235, 236
Ghordho /160
ghordhos /4
ghôs /346
ghosh /366
ghou-ro-s /365
ghrebh 1 /114, 356
ghrebh 2 /365
ghrêi /331, 333, 357
ghrem /293, 294
ghu 1 /180
ghu 2 /234
ghuel /147, 240
ghûk /294
Ghu-to /180
ghwen /239
gieu /164
gistis /67
glei /202, 235
glem /338
gnô /194, 238, 282, 298, 400
gogel /358
gong /363
gram /293, 294
gras /292
grath /356, 357
gredh /343, 354
ğreîos /202, 235
grôd /148
gulgul /293
gumnos /245, 403
gurdos 1 /354
gurdos 2 /366
gwag /233, 237, 243
gwebh 1 /244
gwed /410
gwedh /359, 363
gwei /11, 165, 242, 348, 367, 384
gweie /241, 351
gwel 1 /31, 79, 131, 263, 305, 355
gwel 2 /15, 300
gwel 3 /131, 305
gwem /15, 17, 22, 56, 62, 77, 132, 160, 213, 237, 298, 350, 351, 367, 410
gwenâ /237
gwer 1 /76, 353
gwer 2 /11, 135, 353, 355, 356
gwer 3 /132, 244, 293, 357, 361, 364
gwer 4 /352
gwes /234
gwet /82
gwhder /274
gwhedh /180, 351, 352
gwhen 1 /18, 55, 115, 333
gwhen 2 /11, 33, 65, 69, 100, 107, 234, 241, 359, 401
gwhen 3 /27, 49, 118, 135, 179, 186, 264, 282, 292, 315, 341, 343
gwher /146, 296, 356
gwhi /240, 307, 308
gwou /344, 350, 364, 366, 409
Gwôu /344, 366
had /27, 114, 124, 182, 222, 248, 249, 266, 400, 401, 402
hai /266, 360, 406, 407
har /204, 221, 239, 259, 342
harh /367
harn /41
hau 1 /247, 267
hau 2 /227
hauš /184
herk /39, 291
hew /14, 67, 329, 366, 407
huaid /190, 191
huan /55, 187, 188
huar /178, 183, 186, 189
hwar /188
i 1 /81, 112, 143, 158, 162, 165
i 2 /43, 70, 72, 128
ianiter /159
iâtom /158
ie /120, 160, 244, 268
iek /164
ies /161
ieuo /163, 164
îğ /9
isto /37, 100, 302, 322, 393, 400
jai /11, 165, 242, 348, 367, 384
jan /11, 33, 65, 69, 100, 107, 234, 241, 359, 401
je /120, 160, 244, 268
jiau /164
kâ /325
kad /56
kâd /246
kaglos /148
kai /345
Kai-Ko /345
kâk /274, 279
kak 1 /12, 90, 246, 254, 259
kak 2 /323, 348
kak 3 /317, 322
kakis /262
kakka /335
kalam 1 /314, 320
kam /340
kam-er /168, 170, 172, 173, 186, 275, 282, 310, 318, 339
kamma /338
kamp /168, 170, 172, 173, 186, 275, 282, 310, 318, 339
kan 1 /18, 55, 115, 333
kan 2 /27, 49, 118, 135, 179, 186, 264, 282, 292, 315, 341, 343
kand /173, 265, 315, 326
kap /118, 165, 170, 215, 274, 313, 320, 322, 327, 347
kapho /260, 263
kapolo /273, 318, 337
kap-ro /284
kaput /273, 318, 337

kar 1 /9, 44, 177, 178, 180, 181, 182, 309, 343
kar 2 /14, 31, 55, 66, 118, 135, 160, 166, 192, 262, 275, 279, 316, 319, 321, 352, 358, 364, 369, 372, 404
kas 1 /312
kas 2 /317, 322
kâs 3 /109, 247, 255
kas 4 /18, 170, 365, 404
kas 5 /322
kat /328
kau /327
kâu /334, 343, 345, 346
kauč /18, 57, 62, 186, 257, 288, 294, 316, 327, 330, 345, 346, 363, 364, 366, 367, 404
kau-l /346
kaus /334, 343, 345, 346
Ke /53, 249, 304
keg /173, 288, 328
kei 1 /248, 270, 273
kei 2 /273, 277
kei 3 /11, 13, 41, 273, 338
keip /249
keku /166, 171
kel 1 /3, 54, 247, 256, 284, 324
kel 2 /263, 336, 362
kel 3 /337
kel 4 /169
kel 6 /205, 336, 337, 338, 342, 343
kel 7 /48
kela /314
kelewo /328, 332
kem 1 /272
kem 2 /281, 314
ken /343
keng /173, 288, 328
kens /53, 248, 376
ker 1 /53, 238, 255, 256, 258, 282, 317, 370, 395
ker 2 /56, 57, 169, 190, 231, 257, 262, 267, 272, 283, 286, 293, 304, 320, 321, 329, 342, 359
ker 3 /182, 256, 330, 331, 332
ker 4 /133, 169, 264, 287, 330, 332, 348
ker 5 /255, 320, 345
kerd 1 /206, 225
kerd 2 /256
kerdh /181
kerk /355, 356
kers 1 /133, 169, 264, 287, 330, 332, 348
kers 2 /274, 321, 332, 342, 345, 349
kert /320
kes /184, 185, 276, 283
ket /321, 329
keu 1 /257, 267
keu 2 /260, 267, 268, 288
keu 3 /18, 280, 283, 310, 347
keu 4 /309, 313, 324, 350
keu 5 /77, 86, 189, 262, 316, 321, 333, 334, 344, 347
keuad /404
keuk /54, 241, 256, 267, 269, 313
khâd /179
kiês /246
kîk /171
kiph /272, 278
klei /56, 338
klem /281
klêu /338, 369, 388
kleu 1 /184, 256, 258, 283
kleu 2 /313
klis /256, 259
klou-ni /258
Koi-to /41
koksâ /333, 334, 345
kolemos /314, 320
kom /158, 319, 324, 325, 327, 336, 339, 340, 341, 342
kop /48, 266, 279, 325, 326
korkâ /267, 279
Kormen /264
kormo /277
koro /135, 319, 321, 329, 331, 337
Kor-ôna /329
Koros /329
koruos /329
kost /328
krei /342
krep /182, 330
kreu 1 /313, 332, 337
kreu 2 /190
krsos /321, 349
ksei 1 /36, 54, 107, 170, 184, 245, 273, 276, 285, 286
ksei 2 /162, 185, 189, 199, 221, 228, 285
ksengio /163, 239, 350
ksero /57
kseubh 1 /14, 334
kseubh 2 /285, 402
kseud /70, 278, 284
ksîp /285, 286
ksîro /286
ksudros /181
kû 1 /309, 313, 324, 350
kû 2 /268
kuâtos /326, 347
kuei /252
kuku /346
kund /315, 341
kung /341
kup /260, 328
kûp /327
kur /255, 320, 345
kûr /345
kut /344
kut-no /189, 321, 344
kwal /331
kwei 1 /127, 176, 348
kwei 2 /62, 115, 133, 153, 175, 358
kwek /18, 170, 365, 404
kwel /76, 126, 148, 169, 172, 206, 233, 272, 290, 305, 321, 323, 324, 335, 338, 358
kwem /14, 173, 210, 325
kwen /43, 47, 48, 54, 60, 366
kwer /14, 31, 55, 66, 118, 135, 160, 166, 192, 262, 275, 279, 316, 319, 321, 352, 358, 364, 369, 372, 404
kwermi /311, 331
kwerps /182, 330
kwes /278
kwet /173, 322
kwetwer /168, 174, 192, 278, 311, 319
kweye /14, 274
kwo /173, 174, 175, 333, 343
kwon /262, 283, 315
kwrey /183
kwri /183
kwsep /276, 277
lâ /370
lâiô /371
lak /371
lakt /371
lal 1 /370
lalla /370
lanğ /226
lâp /370

lap-aro /368
lêb /371
leg /24, 207, 319, 324, 336, 374, 407
legwh /321, 369, 372
lehk /373
lehp /370
lêi /371
leig 1 /20, 375
leig 2 /20
leigh 1 /50, 374
leikw /2, 30, 121, 230, 333, 357
leip /303
leith /222
leizd /374
lek 1 /373
lek 2 /373
lendh /373
leng /373
lep /368
lêsos /369
letro /371
leu 1 /20, 64, 110, 111
Leu 2 /24, 213
leubh /20
leudh /177, 223, 228, 229
leug /374
leuh /227
leuk /8, 52, 68, 100, 199, 221, 227, 228, 374
leup /220, 347, 368, 372
leys /306
lîno /371, 373
lithra /224
lohrk /218
lois /306
longos /373
lrğ /372
mâ /376, 378, 380
mad /375, 377, 378, 379, 385, 386
magh /377, 378, 380, 387, 389
mai 1 /340
mai 2 /362, 390
maiša /386, 395
mait 1 /395
mait 2 /396
mako /388
manu /379, 390
mar-š /178, 297
marz? /22, 118, 297, 378, 382, 386
mat /21
mâ-ter /376, 380
maud /385, 392
me 1 /10, 13, 21, 76, 107, 118, 136, 139, 264, 300, 379, 380, 393, 405
me 2 /389
mê 3 /375
med /339, 381
medhi /376, 381, 394
medhyo /376, 381, 394
meg /377, 385, 392, 393
megh /377, 385, 392, 393
mehdhu /320, 377, 388, 389, 394
mehlit /320, 377, 388, 389, 394
mei 1 /379, 395
mei 2 /394
mei 3 /264
mei 4 /393, 394
mei 5 /340
mei 6 /362, 390
meig /23
meigh 1 /362, 394
meigh 2 /385, 392
meit 1 /395
meit 2 /396
mel 1 /378
mel 2 /376, 378
mel 3 /383, 389
mêlg /22, 118, 297, 378, 382, 386
men 1 /16, 34, 40, 69, 71, 100, 122, 204, 316, 362, 379, 384, 390, 391, 395, 401
men 2 /60, 379, 385, 392
Men-dh /384
Mênôt /264, 379, 393
menth 1 /387
menth 2 /383, 390
mer 1 /21, 127, 281, 362, 381
mer 2 /60, 104, 122, 348, 377, 382, 387
mer 3 /178, 297, 383, 389
mer 4 /383
mereg /377, 382
merk /362
mer-s /178, 297
meue /34, 380, 391
meug /388
meuk 1 /386
meuk 2 /391
mew /34, 380, 391
mizdo /384, 385
-mn /4, 196
moisos /386, 395
mor-to /60, 382
morwi /391
moudh /385, 392
mozgo /384
mû /388
mûk /392
mus /388
mûs /386, 392
nâ /128
nabja /408
nana /406
nas /104, 131, 401
nâs /104, 131, 401
nask /399
nau /398, 399
ndheros /242
ne 1 /1, 3, 10, 12, 18, 23, 24, 28, 33, 47, 59, 60, 65, 67, 68, 87, 185, 249, 254, 396, 403, 404, 407, 411
ne 2 /375
nebh /29, 30, 403, 405, 406
ned 1 /402
ned 2 /400
nedo /257, 331, 396, 399
neg /404
negh /411
nei 1 /411
nei 2 /405
neig /411
nek /163, 301, 363, 401
neku /13
nem 1 /57, 398, 405, 406
nem 2 /405
nembh /29, 30, 403, 405, 406
nepôt /399, 408
neptis /399, 408
ner 1 /49, 400, 401
ner 2 /400
nes /398
neu /239, 397, 407, 409
newn /409
newo /406, 407, 408
nî /399, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410
nis /411
nobh /397
nôğ /397
nogh /396
nogw /88, 245, 403
nomn /204, 397
nu /406, 408
oies /191
ôku /28, 334
okw /3, 32
om /178
ome /38
ong /66
op /32, 33, 188, 327
opop /129
orbh /220
orghi /40
ost /45, 46
oûis /291
ôus 1 /14, 67, 329, 366, 407
ôus 2 /241

ow /179
owis /291
owyom /179
ozgho /41
pa /1, 6, 37, 61, 73, 86, 91, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 128, 132, 174, 245, 253, 339, 357, 393, 406, 409
pag /109, 119
pais /123, 134, 136
paita /116, 297
pak /109, 119
parîkâ /93, 121
Part /399
pa-ter /113
pauk /125
pe /106, 133, 263, 399
ped /106, 113, 125, 131, 132, 136, 192, 309, 324, 350
peg 1 /129
peg 2 /109, 119
peî /66, 129, 136, 137, 203, 208, 298
peig /134, 135, 408
peis /123, 134, 136
peku /124, 174, 295
pekw /29, 73, 86, 102, 113
pel 1 /29, 61, 87, 114, 121, 126, 127, 131, 150, 250, 297, 302, 306, 339
pel 2 /108, 133
pel 3 /76, 129
Pel 4 /110, 127, 305, 308
pel 5 /92, 308
pel 6 /214
pela /125, 126, 132
pelpel /119
pelu /121, 297
pend /111, 136
penkwe /128
pent /26, 128, 306
per 1 /4, 85, 86, 99, 105, 107, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 201, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 409
per 2 /29, 42, 59, 75, 109, 114, 125, 144, 297
per 3 /26, 56, 95, 104, 106, 107, 109, 112, 113, 114, 116, 122, 132, 133, 135, 136, 399
per 4 /4, 108, 116, 196
perd /110, 126
pere /4
Perg /399
perk 1 /107, 117
perk 2 /132
Per-per-os /300
pers /110, 126
persna /110
pestêno /123
pet 1 /51, 112, 123, 334
pet 2 /59, 109, 132, 380
peu /110, 130
peud /129, 130, 131
peuk /111, 128, 131, 251
pewg /111, 128, 131, 251
pikho /133
piko /133
pilo /136
pin /306
plâ /125, 126, 132
plâg /125, 126, 132
plat /116, 297
plath-yein /125
plek /127, 305
plou /124
po /1, 4, 5, 7, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 25, 26, 28, 55, 72, 83, 96, 122, 123, 127, 130, 196, 250, 339
pô /106, 133, 263, 399
pod /106, 113, 125, 131, 132, 136, 192, 309, 324, 350
pôlo /111, 264
porkwos /108
Pos /123
potis /83, 105, 113, 298
pôu /3, 123, 273, 305
pre /4, 85, 86, 99, 105, 107, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 201, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 409
prî /17, 302
pro /4, 85, 86, 99, 105, 107, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 201, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 409
pro-mo /303
pu 1 /131
pu 2 /130, 131, 136
puk 1 /89
puk 2 /125
Qusêro /178
raič /2, 30, 121, 230, 333, 357
raip /303
rais /30, 231
raiš /230, 231
raj /30, 68, 222, 226, 369
ranj /226
raš /223
raub /20
raud 1 /373
raud 2 /177, 223, 228, 229
rauh /227
raup 2 /220, 347, 368, 372
rauxšn /8, 52, 68, 100, 199, 221, 227, 228, 374
raz /218, 223, 230
reb /224
redh /218, 223, 230
reg 1 /6, 7, 39, 49, 52, 218, 221, 222, 230, 232
reg 2 /30, 68, 222, 226, 369
rei 1 /217, 220
rei 2 /230, 231
reik /30, 231
rek /223
rekph /223
rem /113, 182, 219
resg /224
ret /35, 43, 220, 221, 225, 228, 229, 341
rêu /373
reudh /227, 229
reug /9
reuğmen /228
reuto /50, 227
rewe /218
rezg /224
rk-tho /38, 181
rug /219
ruk /219
runp /227
sa /271
sač /12, 90, 246, 254, 259
sâd /166
sai /248
sâi /266, 360, 406, 407

sal /71, 247, 259, 269
saus /184
sâwel /179, 180, 189, 296, 298, 303, 410
sê /260
sed /27, 114, 124, 182, 222, 248, 249, 266, 400, 401, 402
seiku /124, 169, 190, 259
seip /287
sek /56, 57, 169, 190, 231, 257, 262, 267, 272, 283, 286, 293, 304, 320, 321, 329, 342, 359
seks /264, 276, 278
sekw /41, 48, 242, 254, 261, 272, 275
sel 1 /248
sel 3 /342
selp /168
sem /56, 57, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 263, 265, 266, 271, 404
sêmi /395
sen 1 /55
sen 2 /23, 264
senh /55
ser 1 /136, 225, 227, 228, 229, 230, 257
ser 2 /204, 221, 239, 259, 342
ser 3 /259
sernh /41
seu 1 /180, 188, 269
seu 2 /247, 267
seu 3 /227
si-tu /122, 123, 130, 196, 248, 339
skabh /113
skai 1 /52, 174, 249, 390
skai 2 /13
skaivos /283
skand 1 /11, 48
skand 2 /279, 280
skap /48, 266, 279, 325, 326
skarf /279
sked /166
skehel /279
skei /13
skêl /262
skel 1 /272, 280, 281, 316, 335
skel 2 /48
skel 3 /50, 284, 336
skend /50, 284, 336
sker 1 /226, 232, 271, 311, 329
sker 2 /56, 57, 169, 190, 231, 257, 262, 267, 272, 283, 286, 293, 304, 320, 321, 329, 342, 359
sker 3 /257
skeri /342
skeu /18, 280, 283, 310, 347
skêu /283
skeud /123, 170, 283
skhai /147, 175, 259, 273, 317
skordh /181
sku /77, 86, 189, 262, 316, 321, 333, 334, 344, 347
skweht /173, 322
smê /380
smeit /340
smer /21, 127, 281, 362, 381
smi-ghesli /380
snâ /50, 282
sneigwh /266
sneu /266, 406, 407
so /68, 72
solo /158, 181, 319
spek /48, 116, 250, 262
spelgh /250
spen /111, 136
sper /117, 246
spereg /42, 47
sphê /32, 307
sphel /250
spher /4, 250, 251
spîeu /148
spongo /47, 251
srau /184, 256, 258, 283
srêm /229, 257
srêno /219
sresk /256
sreu /136, 225, 227, 228, 229, 230, 257
srisâ /41
stâ /11, 12, 14, 35, 40, 43, 44, 45, 46, 51, 65, 69, 72, 92, 117, 120, 124, 130, 137, 144, 223, 252, 253, 254, 271, 277, 299, 344, 359
sta-dhlo /51
stâi /252
staurus /253
stebh /44, 46, 252, 253
steg /138, 140, 141, 289
steh-dhlom /137
stei /138
steig /12, 34, 156, 196, 254
stel /60
ster /142
ster 1 /12, 45, 90, 178, 288, 359
ster 2 /252
ster 3 /44, 45, 145, 146, 147
ster 4 /45, 253
stern /146
steu 1 /52, 183, 252, 253
steu 2 /43, 47, 140, 149, 156
steue /152
stoigh /47
stomen /46
storos /246
streig /117
Streyg /147
sû /54
su 1 /28, 37, 63, 69, 70, 99, 100, 177, 180, 182, 184, 185, 187, 188, 193, 297, 360
su 2 /190, 260
su(m)b /260, 267, 268, 288
suekru /189
sûgô /247, 267
suîğ /178, 222
svas /183
swâd /187, 188
swei /285, 287
sweib /285, 287
sweid /190, 191
swekwo /32
swel 1 /2, 189
swen /55, 187, 188
swep /187
swer /178, 183, 186, 189
swerd /188
Swe-sor /188
tâ-bh /141
tač /116
tag /139, 340
tâi /252
tâl /139
tanûr /152
tar /84, 113, 159, 188, 194, 196, 217, 376
tarp /145
Tât /197
Tâta /197
tauj /64
tauro /158
Taurus /253
tawtah /153
teb /152
teg /138, 140, 141, 289
tei /138
teig /12, 34, 156, 196, 254
tek /116
teks /8, 143, 147, 148, 152, 157

tekw /63, 116, 138, 141, 352
tel /51, 143
tem 1 /149
tem 2 /23, 33
temp /3, 5, 24, 27, 28, 44, 88, 124, 138, 139, 142, 144, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 302, 325, 338, 409
ten 1 /3, 5, 24, 27, 28, 44, 88, 124, 138, 139, 142, 144, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 302, 325, 338, 409
ten 2 /151
tengh /338
tenk /144, 151, 155, 156, 223
tenu /3, 5, 24, 27, 28, 44, 88, 124, 138, 139, 142, 144, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 302, 325, 338, 409
tep /16, 115, 137, 140, 141, 277, 289, 393
ter /142
ter 1 /63, 142, 143, 144, 145, 146, 197, 255, 352
ter 2 /84, 113, 159, 188, 194, 196, 217, 376
terd /51
tere /138, 145, 153, 200, 253
terk /138, 145, 153, 200, 253
terkw /138
ter-men /145, 146
terp 1 /145, 149, 154
terp 2 /44, 45, 145, 146, 147
ters /24, 40, 143, 147, 148, 381
teter /142
têu /142, 152, 153, 154, 155, 158, 254, 382
Teud /151
teue /142, 152, 153, 154, 155, 158, 254, 382
teuk /142, 382
teus /155
tewteh /153
thrah /145, 146, 270
thranč /146
tiegu /271
titi /156
torkwe /138
tpolh /117, 127, 380
trâgh /115, 143, 146, 147, 199, 341
trei /138, 270
trenk /146
trep /165, 249
tres /145, 146, 270
tu /152
tuakos /154
tueb /152
tuer /153, 154
tulupos /144
tund /151
tur /153, 154
turd /145
ud /10, 49, 50, 68, 235, 239, 241, 243, 250, 253, 254, 262
ulk /156, 226, 354, 356
ulkwo /156, 226, 354, 356
ulp /156, 226, 354, 356
uper /3, 30, 31, 54, 60, 81, 83, 86, 87, 88, 99, 105, 113, 114, 121, 124, 125, 266, 267, 268, 299
upo /3, 30, 31, 54, 60, 81, 83, 86, 87, 88, 99, 105, 113, 114, 121, 124, 125, 266, 267, 268, 299
ure /219, 220, 221, 222, 224, 225, 226
urgh /68
urigh /87
uroiks /231
war /25, 84, 356
warz /120, 355
was /89, 90, 105
waxš /51, 95, 134, 301
wê /4, 64, 74, 378, 411
webh /77, 351
wed /39, 75
wedh 1 /105
wedh 2 /366
weg 2 /77, 89, 354
wegh /76, 119, 143
wegwh /109
wei /368
wei 1 /101, 103
wei 2 /83
weid /47, 69, 71, 122, 408
weidh /101, 105
weik 1 /27, 67, 101
weik 2 /57
weis /103
wek /89, 90, 105
wekw /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406
wel 1 /9, 26, 81, 285, 356
wel 2 /25, 84, 356
wel 3 /75
welâ /355
wen /94, 95
wep /86
wer 1 /81, 301
wer 2 /354, 407
wer 3 /75, 85, 87, 100, 119, 216, 281, 301, 302, 349, 368
wer 4 /39, 75
wer 5 /263
wer 7 /1
wer 8 /140, 349, 372
werâd /218, 231
werd /19, 79
werdh /365
weren /88
werg 1 /8, 19, 39, 40, 65, 98, 380
werg 2 /68
werg 3 /120, 355
wes 1 /50, 81, 190, 236
wes 2 /99
wes 3 /12, 80, 100, 130
Wes 5 /100, 298
wet /82, 103
wetos /82, 103
wi /45, 90, 101, 102, 104, 163, 304, 349, 351, 352, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 367
wiros /83
wobs /351
wopsâ /351
word /221, 361
wordos /79
wred /218, 231
wreg /349, 353
wropal /344
ya /120, 160, 244, 268
yâ /159
yad /410
yag /71, 161, 384
yau 2 /160
ye /120, 160, 244, 268
yek /164
yekwer /162
yem /162, 205
yes /161
yeu 1 /5, 62, 161, 170, 240, 312
yeu 2 /164
yeu 3 /24, 161
yeu 4 /160
yeu-dh /161
yôs /75, 106, 134, 159, 238
yu /281
zgwes /234

Index of Words

Akkadian

abu /30, 97
adhanu /35
agaru /34, 63
agurru /5
algamisu /362
araqu /418
ardeba /36
argamannue /39
ašpû /434
âsû /13, 419
azamillu /41
azupirânu /236
bâb-ilu /73
bâbu /73
bašamu /93
bâteyo /74
bura /97
busu /91
dalu /211
dînu /216
dukkannu /205
duppu /196
du'uza /149
eblu /176
ekalu /430
erêbu /41, 293, 381
eskopo /14
gassu /160, 351
giru /345
guhla /58, 328
habalu /176
harbabillu /176
hašabu /176
iašpu /434
imbûbu /73
kalam 2 /56
kânûnu /326
kîru /317, 357
kitinu /155, 328
kupriti /326
kurkana /331
kurkanû /331
kurkizannu /331
kussu /330
ladunu /369
laqalaqa /372
liginnu /373
lubbu /374
mânu /389
marhâsi /383
musirgrri /234
muxu /381
nabatu /403
nabtu /403
nakru /66
naptu /403
nawaru /407
ninu /403
nitiru /403
paharu /296
parasu /299
patalu /296
pilakku /306
pisan-dubga /90
qanu /310, 315, 325
qataru /313
rittu /219
šabatu /249, 282
šam-balitu /281
sarâpu /288
sarpu /288
šedû /285, 286
šina /158
šumelu /281
šurmênu /258
tammuz /149
targumânu /144
titu /153
ummu /59
xuzalu /293
zasu /233
zubbilu /238

Arabic

- el /434
`awar /291
a'.m.r /394
a'.q.b /291
a`jara /34
ab-baha /31
abboha /31
abû-zînia /97
adab /35
adam /6
adhan /35
afandi /55
affat /52
afsantîn /54
ajur /5
akwab /57
Al Lah /59
al-anbîq /62
al-fesfeseh /19, 304
al-iksir /57
al-ixlat /35
Al-Jabr-w'al-Muqâbalah /160
al-kahl /58
al-kîmîya /287, 348
al-kimya /287, 348
alkoûl /58
Allah /59
al-malagma /389
al-oud /292, 306
alqaliy /314
al-qasr /312
Al-Xârazmî /19
aqîq /292
aqrab /292
arîkeh /41
arz /37
asîr /34
askar /291
awja /68
az-zarnîx /8
b.r.k /86
badinjan /74
baitari /103
balğam /93
balšam /93
bamia /80
barakat /86
barq /86
barquq /86
bašam /93
batraq /91
batt /91
Bilqîs /93
bulûr /94
bûq /98
burj /84
d.w.r /192, 210, 212
dabbâ-ah /195
dabbûr /238
daf /196, 282
daftar /205
dahr /212
daîrah /210
daqal /205
dar /192
dar-bezin /192
dawr /210
dayn /216
dijlat /196
dîn 2 /216
dukkân /205
dumal /208
êl /434
f.r.q /143
falak /306
fals /305
falsafah /305
fan /306
faraša /299
fatala /296
faxar /296
fihris /307
fihrist /307
filfil /306
findiq /306
flizz /305
fustug /304
ğ.l.y /314
ğ.r.b /293, 381
ğalyan /314
ğarâma /293
ğarbala /293
ğazal /293
ğûl /294, 388
h.n.n /177
h.š.š /176
h.z.l /377
habl /176, 318
haikal /430
hasaba /176
hašîš /176
haššašîn /176
hawwa /177
hayat /177
hayula /431
herba' /176
hirba /176
hûr /177
iblis /31
îbrahîm /30
ibriq /30
ifrîta /291
injîl /63
iqlîd /388
iqlîm /56
irdabb /36
isfanj /47
isferâj /47
iskaf /48
Iskandar /49
iskileh /48
ismil /41
îšrâğ /277
istuqus /47
J.b.r /160
j.n.z /163
jah /160
jaselîq /158
jass /160
jaurab /164
jaurb /164
Jebraîl /160
jenazeh /163
jinn /162
jiss /160
jughrafia /161
junah /163
jund /363
k.h.l /58, 328
ka`k /323
kada /352
kahhâl /328
kanîseh /343
kanun /326
kanz /183, 342, 387
karbas /329
karkadan /331
karûbiy /331
kas /322

kibrit /326
koab /57
kohl /58, 328
korkom /331
kûfiyyah /346
kura /345
kursi /330
kusûf /333
la`l /372
ladan /369
lajj /371
laqan /373
laqlaq /372
laqlaqeh /372
lîmah /375
lobelia /374
m.s.s /377
mâ`da /379
mağreb /381
Mağreb-al-aqsâ /381
mahzûlât /377
majûs /380
mandil /390
Marâkiš /381
marham /383
marjan /382
masjid /385
mastakî /387
masxarah /378
matmûrah /387
mauz /391
maxzan /183, 387
miqlâd /388
mûmiyah /392
mux /381
muzaxraf /384
n.f.r /151
naft /403
nakir /65, 66
namraq /405
namûs /398
nasx /402
natrûn /403
nawûs /398
numrah /406
nûr /407
q.l.y /314
q.w.t /316
qafas /313
qahwa /316, 323
qalam /314
qâlib /309, 324
qamîs /314
qanah /315, 325
qanat /315, 325
qandîl /315
qânun /310
qaqus /313
qaranfil /311
qarantîna /311
qarn /311
qatara /313
qaysar /317
qaz /349
qertâs /310
qîfaleh /317
qintar /315
qîr /317
qirât /317
qirbah /310
qirmiz /311
qirrâbah /310
qist /312
qubba /310
qulzum /313
qût /316
qutun /328
r.b.b /220
r.z.m /222
rafû /224
râhet /219
raonaq /229
ratl /224
rauza /228
rawaj /224
rizmeh /222
rizq /221
rumh /225
s.b.q /249
s.b.t /249
s.d.a` /255, 288
s.f.r /236
s.k.r /378
s.r.f /288
š.t.r /274
sabaq /249
saboun /287
safar /260
safîneh /261
safsatah /260
saj /245
salîb /288
samt /264
sanduq /289
sanj /288
santîr /264
sarad /235
sarrâf /288
sarw /258
šatîr /274
satl /260
sausan /268
sayf /272
šaytân /286
sejell /254
sendarûs /265
sifr /288
sîma /272
šimal /281
siqillat /261
sîrâj /255
sirât /288
soffeh /288
sôq /269
suda` /255, 288
sufrah /260
sukkar /279
summaq /263
surâdiq /255
sus /268
tabûl /290
tafrîq /143
talq /139, 290
tammuz /149
tanafur /151
tanbûr /137, 150
tarjama /144
tarxûn /144
tawoos /289
th.n /158
than /158
thowr /158
tilism /290
timara /387
tûfan /290
turrahat /146
umm /59, 178, 388
ummî-ğîlan /388
uqyanûs /56
ušneh /50
usquf /48
ustûreh /47
ustuwana /46
w.s.m /49
wadu /419
waraq /418
wazîr /419
wudu' /419
xandaq /186
xarita /183
xîyal /190
xusûf /333
y /158
Ya'qub /291
yaraqan /433
yašb /434
z.w.b /217
za`farân /236
zabad /234
zanbil /238
zanzabîl /238
zarâfah /235
zard /235
zarrâd /235
zawj /240
zîbaq /242
zimil /41
zobd /234
zobdeh /234
zuhra /241
zummurud /234
zunbûr /238
zûr /147
zuxruf /384

Aramaic

abâr /1
argêwânâ /39
bucina /98
busmâ /93
dappa /196
dîn /216
dukkânâ /205
dwb /217
estopteh /14
g.d.d /363
habl /176, 318
isrâta /288
j.b.r /160, 351
jabra /160, 351
kenušta /342, 343
kittunâ /155
kubrîtâ /326
kuhla /58, 328
kûrkema /331
lagînâ /373
lakan /373
mağšîsa /383
masgdâ /384, 385
naftâ /403
pliza /305
qîra /317
salîbâ /171, 288
šarwainâ /258
šâtân /285, 286
šêdâ /285, 286
sundûq /289
šuša /268
temar /387
tûrgemânâ /144

Armenian

xâč /177

Avestan

- dar /217
- har /217
- tar /217
a- /1, 3, 10, 23, 24, 28, 60, 67, 68, 87, 185, 249, 407
â /1, 7, 15, 18, 21, 22, 26
â- /1, 3, 10, 23, 24, 28, 60, 67, 68, 87, 185, 249, 407
â-aiti /112

ab /28, 53, 415, 432
â-bar-a /26, 195
abda /52
â-bereg /8
abi /12, 30, 44, 51, 52, 53, 54, 55, 277, 279, 304
abi-âf /28, 432
abi-âp /28, 432
abi-čâna /53, 304
abi-dasta /12
abi-stâvan /44
abi-xwan /55
abvdan /72
ā-čīna-ka- /175
adairi /242
adâiti /13, 182, 277
a-dam /21, 207
a-dasta /12
adi-sta /72
a-dsta /12
aeš /299
aeša /191
âêšâ 1 /436
aes-ma /185
aêš-ma /185
aesmo /430
aêta-vant /70
aeva /43, 432, 434
aeva-dasa /432
aêxa /433
af /28, 53, 415, 432
â-frî-nami /17
â-fritan /17
af-sah /53
ağâ /5, 17, 34
ağalâ /5, 17, 34
a-gam /22
â-gand /18, 333
âgerepta /57
ağô /5, 17, 34
ağra /68
âh /22, 241
âhita /24, 28
ahma /375
ahmâka /375
ahra-manyu /69
ahu /70, 85, 210
a-hu /24, 28
ahura /70, 85, 210
âi /28
aimya /23
airime /40
airiyava /71
airya-man /71
airyanam-vaêžo /71
aiti 1 /436
âiti 2 /112
aiva-čiy /430
aiwi-fšân /54
aiwi-gnixta /437
aiwi-kand /55
aiwi-reg /52
aiwi-ruč /52
aiwi-saoka /54
aiwi-sara /53
aiwi-sâra /53
aiwiš-kar /279
aiwiš-tap /277
aiwi-zâvayeiti /53
âiz-mâ /10
aka /245
â-kand /18, 333
âkâsa /18
â-kasat /18
ama /38
â-mâ- /21
â-mar /21
â-marz /22, 297
amaša /60
a-mayavâ /385, 392
a-mereta /60
a-mesha-spenta /60
a-minašti /23, 362
an- /1, 3, 10, 23, 24, 28, 60, 67, 68, 87, 185, 249, 407
an-ağra-raoca /68
an-âhita /24
an-airiya /68
an-aoša /67, 407
anda /436
ando /436
ang /65, 66
angra /69
angu /65, 66
angu-paêna /66
angušta /67
anku /245
anra /69
anra-mainyu /69
antama /64
an-tar /64, 197
antara /64, 197
antara-vâyu /64
an-tare /64, 197
anya /23
aogah /134
aorâ /29, 51, 69, 182
aošta /241
aoštra /241
âp /1, 2, 11, 16, 26, 27, 30, 202, 241, 396
ap 1 /28, 53, 415, 432
ap 2 /1, 4, 5, 7, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 26, 28, 55, 72, 83, 250, 414
apa /1, 4, 5, 7, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 26, 28, 55, 72, 83, 250, 414
apa-dâna /4, 72
apâk /76
apama /16
apânk /76
â-part /26
apaš /76
apa-spar /250
apatama /16
apa-vasta /130
apa-xšad-a /83
apa-xšîra /286
api-zâwar /31
ap-tab /16
a-puthra-tanu /3
ap-vêcak /121, 421
ar /113, 114, 219, 223
â-râd /7
aradra /7, 36
araeka /231
a-râiti /217
arân /36, 71
â-râs /7
aras-ka /39
arata /7, 36
a-raxša /8
arda-stana /11
arej /35, 36
arejah /35, 36
arejat-aspa /36
arem /40
arema /40
arem-mati /40, 43
areša /38, 181
areša-ama /38
areta /7, 36, 37
arethna /9
ari /231
aria /9, 68, 71
arika /231
arj /38
arjana /38
armaê-štâ /40
arš /39
aršan /38, 39, 184, 270, 360
aršan-aspa /38
aršti /184
aršya /39
arta /37, 50
ârta /7, 36
arta 1 /7
arta 2 /7, 36, 37
arta-pa /37
art-arân /36, 71
arta-vah-išta /37
arta-xšathra /36
arva /20
arvâ /20
as /11, 13, 74
asa 1 /13, 19, 43, 277, 331
aša 1 /7
asa 2 /13
aša 2 /37, 50
aša-gerd /275
asan /11, 13, 74, 254, 265, 266
asânam /53, 304
asaya /249
asča /45
ascu /45, 46
ašemoğa /14
asenga /254, 265, 266
a-sima /13
as-man /13
ašnaoiti /13
aspa /19, 36, 38, 42, 43, 51, 155, 159, 235, 250, 266, 356, 360, 374
aspa-asa /19, 43
aspa-bâra /266, 413
aspa-dâna /51
asraka /38
asrû /38
ast /45, 46
ašta /424
â-stana /11
astau-dâna /46
asti /46, 411
aštrâ /184
âsu /28, 334
ašyâ /13
â-šyâ /14

âtarš /4, 6, 35, 402
athangaina /254, 265, 266
â-thax /5, 27, 28, 88, 302, 427, 430
âthoya- /2, 303
âthra /4, 6, 35, 402
âthur-pât-gan /4, 6
âthwya- /2, 303
auruša /19, 291
aurva /41, 374
aurvant /41, 374
aurvat-aspa /374
ava 1 /29, 51, 69, 182
ava 2 /43, 432, 434
â-vač /25, 301
avaeza /121, 421
ava-hya /68, 72
-avant /26, 207
ava-par /29
ava-pat /51
avara-sad /182
â-vare /26, 195
a-varez /8
ava-stata /43
âvaya /179
aviš /14
avišiya /14
avô-xvarena /2
âvôya /416
awa /68, 72
awar /29, 30
awra /29, 30
awrem /29, 30
âxš /28, 402
a-xšae-na /185
â-x-stâ /14
axštî /14
ay /87, 159, 180
ayah /27, 70
ayanh /27, 70
ayare /107
ayô /27, 70
ayoxšusta /70
âyu /87, 159, 180
az /143, 364
azanhê /9, 164, 410
â-zâr /10
â-zarema-dugedâ /10
â-zâta /10
â-ža-ta /11
ažayô xšvaewânho /285
aži /42, 285
aži-dahâkô /42
â-žîra /11, 242
âzi-š /9
âzûtay /240
bâ /73, 79, 94, 295
bâdha /90
badiriia /29
badra /436
baešaza /122
baevar /105
baevare /105
baga /61, 91, 92, 102, 103, 305
bağa /61, 91, 92, 102, 103, 305
bâga /77
bağa-dugdâr /102
bağa-puthra /305
bama /79, 295
bâmya /79, 295
ban /436
banay /436
banda /95, 198
bangha /95
banha /95
banta /436
baod /97
baodaiti /101
baodayeiti /101
baog /96, 130
baoidi /98, 105
baoj /96
baoxtar /130
bar /26, 46, 75, 84, 88, 142, 179, 182, 195, 203, 204, 205, 266, 367, 384, 413, 416
bara- /86
bara-s-man /85
barašnav /78, 79
baraziš /78, 79
bareš /78, 85, 91, 93, 303
bareša /91
barez /85
bâru /81
barz-ahva /8, 85
basta /90, 120
bav /96, 407
bawri /81, 97
baxadra /84, 100
bax-ta /82
baxto-dâta /82
bay /104
bazah /76, 195
bâzâu /77
bazda /303
bâzu /77
bê /73, 94
beî /73, 94
bereg /8
berenža /87
berez /438
berezant /78, 85, 91, 93, 303
berez-čaxra /438
bi- /103, 209, 212
bišazka /122
bowra /81, 97
brâ-tar /84
brây /89, 104
brâz /31, 84
brîzi /87
brvat /30
bučahin /96
bûiti /82
buiti daevo /82
bûiti-kata /329
bûmî /98
bûmî-mathan /98
bûnâ /94
bunja /130
bûnô /94
bûšyastâ /98
bûta /96, 407
buxti /96
buza /89
bûza /89
č- /174
čaêčasta /175
cağ /170
ča-hyâ /174
čaiti /173
čakra /169
čakuš /166, 171
čâna /53, 249, 304
cang /173, 288
car /76, 169, 233, 321, 358
čâr /76, 169, 233, 321, 358
čâra /31, 166, 358, 416, 419
čarana /31, 166, 358, 416, 419
čareman /169
čas /170, 404
čaš /170, 404
čašman /170
čât /167
čatvare-sat /174
čatwârao /174
caxra /169
čaxra /169
čâyâ /249
čayeiti /115, 133, 175
čeč /174
čî 1 /62, 115, 133, 153, 175, 358
čî 2 /174
činaiti /115, 133, 175
činvat /176
čirya /175
čiš /174
čiš-ca /174
cit /174
čithra /52, 174, 390, 424
čitra /52, 174, 390, 424
čû /174
čvant /173
dâ 1 /48, 92, 106, 191, 192, 193, 195, 213
dâ 2 /191, 193, 195, 203, 409
dâ 3 /6, 28, 214, 215
dâ 4 /194
-da 5 /436
dab /303
daêman /215
daêna /216
daenu /195
daês /214
daêv /216
daêvoh /216
daeza /116
dağa /193, 197, 305
dâğah /193, 197, 305
dahâka /42, 289
dahyu /212
dâi /6, 28, 214, 215
dainhu /212
dais /65
daitika /197
dâman /194
dan /194
dânâ /194
Dânavo /194
danâxe /194
danh /204
dânô /194

danta /197, 209
dantan /197, 209
dânu /194
daoš /211
daoš-ahva /210
dar /198, 202, 411
dâr /90, 128, 193, 200, 239, 256
daraga /197, 200, 214
darağa /197, 200, 214
darêna /202
dareta /198, 202, 411
darez /114
darš /199, 207
daršam /199, 207
dârug /199, 201
dasa /212, 276, 432
dašina /204
dasta /12, 203
dâta /191, 193, 195, 203, 409
dâtar /48, 191, 213
dâthra /191, 193, 213
dathuš /213
dâtô /191, 193, 195, 203
dâtô-vare /195, 203
daugeda /10
dâuru /192, 198
dauša /210
dâuš-sravah /258, 283
dav 1 /65
dav 2 /64, 65, 235
daw /211
daxma /197
daxš 1 /197
daxš 2 /305
daxša /197
dây /6, 28, 214, 215
dažaiti /193, 352
dêğa-vâra /112, 216
demâna /210, 355, 379
dereta /200
deretô /200
dereza /64, 199
derežda /192, 198
dhana /46, 51, 194, 239, 241, 398
dî /6, 28, 214, 215
dim /436
dit /436
dr /90, 128, 193, 200, 239, 256
drafša /199
drafšâ /200
drafšô /200
drâjah /197, 200, 214
drang /200, 214
draoga /201
draonah /201
drauga /201
drauša /201
draxta /192, 198
dregu /202
drigu /202
driwi /202
dru /192, 198
drva /199, 201
dû /64, 65, 235
duğdâr /102, 196
dugeda /102, 196
duma /150, 207, 208
dûra /210
dûraê /210
duš /202, 203, 204
duš-manah /204
duš-nâma /204
duš-pithwa /203, 208
duš-vâre /205
duš-yâta /205
duva /103, 209, 212
duvara /197, 198
duvitya-kara /209
duye-saite /212
duž /202, 203, 204
duž-aka /245
duždâo /202, 203, 204
dva /103, 209, 212
dvaidi /209, 210
dvar /197, 198
dve-sate /212
-emô /375
eredva /415
ereğant /39
ereš /39
erezata /37
erezu /39, 218, 221
farnah /189, 296, 298, 303
farnavant /189, 296
far-thang /302
fra 1 /302
frâ 1 /302
fra 2 /296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 305
fra-aêš /299
fra-â-marz /297
fra-â-muš /297
fra-dâ /302
fra-daxšanâ /305
fradhâti /302
fra-êšta /302
frâhuva /297
fra-jâma /298
fra-muxti /391
fran(g)rasyan /52
frank /297
fra-pithwa /298
fras /107, 117
fra-sanam /267
fraspât /299
fra-sta /299
frathah /297
fra-vahr /302
fra-var /302
fra-var-tinam /302
fravaši /302
fra-vaxš /301
fra-zaintiš /299
frya /302
fšân /54
fšarema /277
fštâna /123
fšu /124, 174
fšu-pait /174
gâ 1 /55, 350
gâ 2 /351
gad /352
gaêsa /368
gaêsu /368
gaêtha /367
gaêtha-nâm /367
gah /346
gairi /352
gam /22, 56, 62, 132, 160, 237, 298, 350, 351, 367, 410, 428
gâman /22, 350
gan /118, 135, 179, 186, 264, 292, 341, 343
Gantuma /364
gao /350, 364, 366, 417
gaona /257, 330, 366, 404
gaoša /366, 403, 412
gaošaka /366
gaoša-vare /413
gao-spenta /366
gar 1 /101
gar 2 /11, 135, 353, 355
gar 3 /132, 244, 361
gar 4 /355
garah /244, 361
garatha /292
garazaiti /233
gard /11, 135, 353, 355
garebuš /437
garema /356
garenu /353
garewa /437
garez /355, 357, 361
garô-demâna /355, 379
garo-gar /356
gât /160, 351, 367
gâtâ /55, 350
gâthu /160, 351, 367
gâtu-bar /367
gâtu-bâra /413
gâtuš /160, 351, 367
gâuš /350, 364, 366, 417
gâv /160, 351, 367
gavasna /365
gav-âza /364
gâvô /350, 364, 366, 417
gayô-maretan /348
genâ /237
gereda /160
geredho /160

ges /368
gesuk /368
ğnâ /237
gnixta /437
goanna /330
gôh /409
gôp /409
gouru /353
grâ /354
grab /114, 356
gram /293, 294
grîvâ /357
grîvâ-pân /357
gunda /364
gutha /344, 366
hâ /422
hâ 1 /360
hačâ /41, 242
hačâ-adairi /242
hačaiti /275, 423
had /402, 423
haeč /190
hâek /2, 30, 230
haem /191, 203
haema /191
hâiti /422
haiz /178, 222
ha-keret /57
ham 1 /56, 57, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 404, 413, 425, 426
ham 2 /422
hama 1 /422
hama 2 /422
hama-bağa /61
hamaêstar /426
ham-basta /90
ham-čay /175
ham-či /175
ham-dais-a /65
ham-dû /64, 65
hamista /426
ham-juxta /62
ham-par /61
ham-tač /63, 427
ham-tak /63, 427
ham-taxš /142
ham-yân /426
hana /23
hanâ /23
hanare /438
han-dâma /63
han-dareza /64
han-davathe /65
han-du /64, 65
han-gama /428
han-jâma /62
han-jâmana /62
han-kar /66, 404
han-kareyemi /404
han-keretha /404
hanuharena /9
haoma /429
hao-šyangh /429
hapta /425
har /239
haraiva /423
hareva /423
harz /424
haša-kerta /275
haši /423
hâthra /422
hau- /423
hau 1 /429
haurva 1 /181, 423
haurva-tât /181
hauš /184
hauš-a /184
hav /227, 429
hava /180, 188
hâvana /423
hava-rd /177
hâvayan /438
hâvayeiti /438
hav-sivanga /429
haxa-maniš /423
haxay /423
haxti /423
hây /360
haya /191, 203
haz /438
hazah /438
hazanrem /424
hd /402, 423
hend /427
hendî /427
herezaiti /424
herk /169, 423
hêzum /430
hiš-mar-aiti /281
hixra /169, 423
hizû /234
hizvâ /234
hu 1 /28, 99, 100, 177, 180, 182, 184, 185, 187, 188, 297, 360, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430
hu 2 /190
hu 3 /227, 429
hu-apah /188
hu-badra /436
hu-čitra /424
hufsa /187
hu-jasta /180
hu-kehrpta /190
hu-mana /429
hu-mâyâ /425
hunâmi /227, 429
hu-nara /427
hunuš /227, 429
hu-parathwa /297
hu-rama /182
huška /184
hu-šnûta /185
hu-srav /184
hu-ux-tay /428
hu-vaeda /69, 430
hu-xerpta /190
hu-xšnuta /185
hva /180, 188
hvare /179, 180, 189, 410, 428
hvare-âsân /180
hvarenah /189, 296, 298, 303
hvare-varân /179
hvare-xšâeta /189
hvô-îstâ /43
îs /436
isav /433
îše /436
išta /37, 100, 302, 322, 393, 400
îšti /436
ištya /184
isu /433
išvan /436
îsvan /436
ita /112
itha /70
ithyajah /271
ithyejah /271
-iti /278
itta /70
iza /41
jafra /244
jaiti /11, 100, 234, 359
jaiwi /244
jam /62, 237, 298, 351, 367
jâma /194
jamâna /237
jâm-âspa /159
jan /11, 100, 234, 359
jâni /237
jantu /62, 237, 298, 351, 367
jaraiti /364
jatara /65, 241
jathra /107, 241
jîta /165, 242, 348
jiva /165, 242, 348
jva /165, 242, 348
jyâ /240
ka 1 /343
kâ 2 /325
kâ 3 /343
ka-da /343
kadrva /347
kaênâ /176, 348
kaeša /323
kaf /326
kâf /326
kafa /335
kah /322
kahrkâ-asa /331
kahrkatât /330
kahrpam /330
kahrpu /330
ka-hya /343
kaine /343
kain-ika /343
kainîn /343
kakuš /166, 171
kam 1 /343
kâm 2 /325
kâma /325
kamarâ /339
kam-čit /343
kamna /338
kamnô /338
kan /49
kan 1 /118, 135, 179, 186, 264, 292, 341, 343
kan 2 /343
kan-yâ /343
kaofa /328, 346
kapastay /326
kar 1 /323
kar 2 /14, 55, 279, 316, 319, 352, 372
kara 1 /14, 55, 279, 316, 319, 352, 372
kara 2 /331
kara-manah /316

Karana /329
karaya /323
karem /331
kareman /169
karena_oša /329
karš /156, 333, 334, 335
karša /335
karši-ptan /334
karšvar /334
kas /170, 333, 404
kâs /322
kaša /333
kašâ /334
kas-čit /333
kas-išta /322
kastiiapa /334, 336
kasu /317, 322
kat /343
kata /329
katama /343
katâra /343
ka-tha /343
kau-kušati /346
kaurva /328
kaurvô /345
kautaka /344
kava /346
kâvâ-usân /347
kavi /310, 347
kây /348
kay 2 /62, 115, 133, 153, 175, 358
kerefs /182
kerenaoiti /321
keresa /355, 356
keresa-aspa /356
keresa-vazda /355
kereta /169, 320
kerma /331
kermi /331
kharpuna /330
kô /343
kôš /334
ku /344
kû /343
kutaka /344
kû-thra /343
kva /344
kvataka /344
leiš /374
mâ 1 /10, 136, 300, 379, 393, 405
mâ 2 /375
mad /378
madha /385, 388, 394
madhaxa /389
madhu /388, 389, 394
madz-dha /384
maeğa /392
maêkant /376, 385, 388
maêkva /395
mâêša /395
mâêšî /395
maêt /395
maêth /426
maêthanam /395
maêthman /395
maêz /394
mağa /387
mağnâ /88
magus /377, 380, 387
maguš /377, 380
mâh /379, 393
mahrka /348, 382
mâh-tab /393
mâhya /379, 393
maidyâna /394
maii /415
mainyu /69, 395
mairya /376
maja /377
mân /210, 355, 379
man 1 /71, 379, 401, 423, 426
man 2 /60, 379
manâ /389
manah /40, 71, 100, 122, 204, 316, 362, 379, 390, 401, 423, 429
mant /383, 390
manuš-čitra /390
maoč /391
maoirî /391
mar. 1 /21, 281, 381
mar. 2 /60, 377, 382
mar.2 /104, 122
marağa /273, 383
mar-aiti /281
marathyu /348, 382
marazu /438
mard /378, 382, 386
mareta /60, 382, 387
marez /378, 382, 386
marz /378, 382, 386
maša /60, 382, 387
masya /379
mâtar /376
mâ-tya /375
maxši /388
mayazda /379, 395
maz /392, 393
maza /377
mazah /385
mazan /385
mazant /392, 393
mazaxa /389
mazda-yasna /384
mazga /384
maz-išta /393
megan /377, 380, 387
mereza /382
merezu /438
merezu-jîti /438
merğâ /383
migda /395
mit /396
mith /396
mithô /438
mithra /393, 394
mithwara /438
mîto /362
mîžda /384, 385
mîžda-vare /384
moğu /377, 380, 387
môy /385, 392
mrz /378, 382, 386
muš /297
mušti /386
mûthra /438
muxtâ /391
mərəždā /22
na 1 /396, 403
na 2 /375
na-asti /411
nab /403, 405, 406
nad 2 /400
Naêma /412
naêza /411
nâf /397
nafa /397
nâfah /397
nâfô /397
nâh /104, 401
naire-manâw /401
nâirî /400
nairya /400, 401
nairyava /400
naiy /396, 403
nam /405
nâma /204, 397
nâman /204, 397
namra /400, 405
napâ /399, 408
napât /399, 408
napta /403, 405, 406
naptis /399, 408
nar /400, 401
nard /397
nas 1 /401
nas 2 /13
naska /399, 402
našta /401
nasu /401
nâu /398, 399
nauma /409
nava 1 /409
nava 2 /406, 407
nâv-dân /398
nâviya /398, 399
nay /405
nayeiti /405
nazdištâ /400
nazd-îštâ /400
nazdyô /400, 401
nemadhka /406
nemah 1 /405
nemah 2 /405
nemata /405
nî /405
ni 1 /399, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 412
ni 2 /396, 403
ni-az /410
ni-dâ /409
ni-gama /410
nî-gaona /404
ni-gaoša /403, 412
ni-gôp /409
ni-kar /404
ni-kasa /404
ni-mâ /405
ni-pâ /406
ni-pais /408
ni-part /399

ni-pîta /399
ni-šâdaiti /402
ni-us-tavah /254
ni-vaedh-ayeni /408
ni-vak /187, 406
ni-vart /407
ni-xšvaepâ /402
ni-zâti /401
nmâna /210, 355, 379
nôit-zî /437
nû /408
nûrem /408
nyâka /410
pa /1, 6, 37, 61, 86, 107, 109, 110, 111, 112, 128, 174, 245, 357, 393, 406
pač /73, 113
pačaiti /73, 113
pad /106, 132
pâd /106, 132
pada /106, 132
padâtaka /132
padika /132
paei-mar /122
paêman /129
paes /134, 135, 408
paeš /134, 135, 408
paêsah /135
pairi /99, 105, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 132, 133, 134, 135, 201, 298, 301, 409
pairi-aojastara /134
pairi-čayeti /115
pairi-daeza /116
pairikâ /121
pairi-kara /118
pairî-mâ- /118
pairi-marz /118
pairi-tak /116
pairi-vâra /119, 301
pairi-vaza /119
pairi-yân /134
paiti 1 /107, 109, 112, 132, 253, 393
paiti 2 /95, 104, 106, 107, 109, 112, 113, 114, 122, 132, 133, 135, 136
paiti 3 /83, 105, 113, 298
paiti-band /95
paiti-dâma /128
paiti-frasna /107
paiti-gama /132
paiti-gar /135
paiti-grab /114
paiti-ita /112
paiti-jathra /107
paiti-kan /135
paiti-kara /135
paiti-kâra /135
paiti-ma /136
paiti-man /122
paiti-raeč /121
paiti-râman /113
paiti-sahva /109
paitiš-mauc /391
paitiš-vaêd /122
paiti-vac /104
paiti-xšathra /107
paity-âra /113
-pâka /29, 73, 113
pa-nâh /128
panca /128
pancâsas /128
pant /26, 128
paoiry-aêini /121
paourus /297
par /29
par 1 /29, 61, 87, 114, 150
par 2 /75
para /107
parâ /107
pâra 1 /108
pâra 2 /75
para-kan /115
para-tab /115
parena /114
pareš /110
paresu /132
pari /99, 105, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 132, 133, 134, 135, 201, 298, 301, 409
pari-aužah /134
pari-xana /118
parô /107
parô-ayare /107
par-šta /117
par-šti /124
paršuya /110
paru-zana /85
parya /133
pasâ /123
pasca /123
pasča /123
pašman /124
pâšna /110
pastô /130
pasu /124
pâta /1, 6, 37, 86, 107, 109, 110, 111, 112, 128, 357
pataiti /334
path /26, 128
pathâ /26, 128
pathana /132
pathra /132
pati /83, 105, 113, 298
pati-ara /114
pati-baus /105
pati-gâra /132
pati-râd /133
patiy /107, 109, 112, 132, 253, 393
patta /123
paurva /107
paurvatâ /106
pav /130
pâvaka /110
pavasta /130
pax /73, 113
payah /66, 136
pazdû /89
perana /29, 61, 87, 114, 150
perana-âyu /87
pere-sa /117
peresu /132
peret /399
perethu /132
peretu /125, 297
pešô-tanu /124
pišant /123
pištra /135
pîštra /123
pîta /399
pi-tar /113
pithwa /137, 298
pitu /137, 298, 399
pixa /133
pouru /297
pouruša /133
prô-ayare /107
prs-sa /117
ptâta /51, 123
pu 1 /123, 273, 305
pu 2 /130
pûiti /130
pusâ /89
puša /131
pusâ-ka /89
pûtay /130
puthra /123, 273, 305
pûttika /110
puyeiti /130
ra /113, 114, 219, 223
râ /217
ra(x)ša-kara /372
rad /43, 220
râd /133, 217, 420
rae /230, 232
raec /230, 232
raeš /231
raeša /231
raesah /231
raêth /222
raêvant /220
raêvas /232
raêz /374
ragâ /230
rağâ /230
rah /218
râiti /217
rak /305
râman /113, 182, 219
râna /219
ranhâ /225
ranj /226
raočah /8, 52, 68, 100, 199, 221, 227
raocana /227
raoč-xšaema /228
raoč-xšaena /221
raod 1 /177, 223, 228, 229
raod 2 /373
raodah /227, 228
raodha /177, 223, 228, 229
raodha-taxma /223

raoğna /228
raoidhita /229
raopias /156, 226
raoxšna /221, 228
rap /224
ras /223
râš /223
rasa /223
râšah /223
râsta /52, 218, 221
ratha /35, 220, 221
ratha-eštra /35
rathiya /220
ratu /221
râu /20, 110, 111
rautah /227, 228
ravah /218
ravan /229
rax /305
râza /7
razah /218
râzar /7
razma /222
rêh /374
renjaiti /372
rêxt /2, 30, 230
rêz /2, 30, 230
rî /230, 232
ris /222
riš /30, 231
rith /222
rîz /30, 231
rû /20, 110, 111
rup /220, 347
rupâ /220, 347
sâ 1 /360
šâ 1 /274
sâ 2 /267
šâ 2 /14, 274
sač /12, 90, 246
sačaiti /254, 259
sad /124, 182
šâdayeiti /402
sâdra /246
saêf /249
šaêiti /437
šaêkam /124
saêna /273
saêna-mereğa /273
saêni /53, 249, 304
saêniš /53, 249, 304
safa /260, 263
sah /53
sâh /109, 247, 255
sairi-gaona /257
sairya /257
saiti /102, 174, 270
šâiti /274
sak /12, 90, 246
sakâ /262
saka 1 /271
saka-stâna /271
šam /14
šâm /72
sâma /248
šan /27, 282, 429
sâna /267
sand /124, 182
sang /254
saoč /54, 267, 269
saoka /269
saokenta /269
saokenta-vant /269
sarah /53, 255, 370
sârah /53, 255, 370
sareda /247
saredha /256
sarethâ /54, 256
sarez /247
sâri /359
sâs /109, 247, 255
šas /402, 423
sâsnâ /109, 255
sâsta /247
sâstar /247
sat /102, 174, 270
sata /212, 287
satam /212, 287
sauk /54, 267, 269
saux /54, 267, 269
sav /267
savah /257, 267
savahi /267
sax /254
sâx /12, 90, 246
sâxvan /109, 255
sčand /279, 280
scapti /48, 279
šim /72
simâ /272
sipari /250
šiti /437
skairya /217, 261
skambem /113
skarana /217, 261
skarna /260
smer /21, 281, 381
snâ /50, 282
snaêj /266
snaêž /266
snaêža /266
snaithiš /254
snaoda /439
snâvar /266
šôithra /437
spâ /262
spadâ /250
spâda /51
spaêta /252
spâma /148
spânam /262
spar /250
spâra /250
spareğa /42, 47
spasyeiti /250
spâtha /51
spenta /43, 47, 54, 60, 366
spentâ armati /43
spento-dâto /48
sperezan /250
spiš /277
spiti-doithra /252
spôz /251
sraêš /256
sraoni /258
sraosha /258
sraothra /258
srask /256
srav /184, 256, 258, 283
sravah /258
sraw /256, 258
srâw /256, 258
srayan /437
srî /437
srifa /249
srîra /271, 437
srîš /259
sru /184, 256, 258, 283
srû /258
srû-ta /256, 258
srva /256
srvâ /258
sta /11, 14, 43, 44, 72, 92, 117, 124, 137, 252, 254, 271, 277, 299
stâ /14
šta /14
stâ 2 /439
staera /138
staman /46
sta-mba /253
stâna /44, 252, 271
staoiti /52, 183, 252, 253
staora /253
star 1 /12, 90, 178, 359
star 2 /252
stata /14
staura /253
stav /52, 183, 252, 253
stawra /44, 46, 252, 253
sta-xma /253
sta-xra /45
stây /439
šti /14
stuna /12, 254
stûnâ /12, 254
stûra /253
sufrâ /260
sufrâka /260
sûirya /267
sû-ka /268
sukurna /260
supti /260
sûr /257, 267
surâ /268
sûram /267
suš /278
suši /278
suwrâ /268
suxra /256, 417
sya /267
šyâ /14, 274
syâ-maka /270
šyangh /27, 282, 429
šyâtî /274
syâva /270
syâva-aršan /270
tab /16, 115, 137, 140, 141, 277, 393
tač /63, 116, 138, 352, 426, 427
taêğa /156
taera /138
taêža /156
tafnu /16, 115, 137, 140, 141, 277, 393

taiy /152
tak /63, 116, 138, 352, 426, 427
taka /63, 116, 138, 352, 426, 427
tan /138
tanj /144, 151, 155, 223
tanu /3, 124, 149, 150, 152, 409
tanu-paratha /150
tanûra /152
taoš /155
taoxman /142, 382
tap 1 /141
tap 2 /16, 115, 137, 140, 141, 277, 393
tapayati /138
tap-stana /137
tar /142, 197, 352
tara-âz /143
tara-âzu /143
tarê /142
taro /142, 197, 352
taršna /148
taršta /145
taršu /148
tarya /142, 197, 352
taš /143, 157
taša /157
tašta /157
tât /181
tâta /51, 123
tathra 1 /138
tathra 2 /149
taug /153
tauruna /142, 144, 153, 154
taux /153
tav /152, 154, 155, 254
tava /152
tavant /152
tavlšî /154
taxma /144, 151, 155, 223
taxma-urupa /156
taxš /70, 142
temah /149
thamân /237
thang /5, 27, 28, 88, 302, 338, 427, 430
thanvara /338
thrâ /255
thraêtaona /303
thrafda /154
thrafza /154
Thranc /146
thrâsa /145
thrâya /255
thrâyô /270
thri /270
thri-sat /270
thri-thatra /138
thri-yaxštay /438
thwares /439
thwaxš /70, 142
-ti /278
tigrâ /196
tiğra /156, 196, 254
tkaeša /347
trafda /149
trap /145
tras /145
traš /143
trâš /143
traxtanam /146
tû /152
tubh /141
tûm /152
tum-âspa /155
tuš /155
tusen /155
tussya /155
tuvam /152
tvâm /152
tvant /152
ubda-ena /77
udra /417
uiti /413
unâ /419
ûna /419
upa /3, 31, 54, 60, 81, 86, 99, 105, 113, 114, 124, 125
upâ /3, 31, 54, 60, 81, 86, 99, 105, 113, 114, 124, 125
upa-diti /114
upa-gâh /125
upairi /30, 83, 87, 88, 121, 299
upairi-vâra /87
upa-maitîm /21
upa-mati /60
upa-sad /124
upa-skambem /113
upa-var /81
urpa /156, 226, 354
urupis /156, 226, 354
uruthwan /50
uruthwara /50
uruthwasča /50
urvan /67, 226
urvarâ /68
urvata /301, 417
urvinj /87
us /10, 235, 239, 243, 253, 254
ušâ /429
usaiti /429
ušas-tara /429
ûši /67, 329, 407, 429
ûši-dâta /429
uška /184
us-kan /49
us-kar /262
us-pari /250
us-snâ /50
us-spar /250
us-tavah /254
uštra /50, 236
uš-tra /50, 236
uta /413
utâ /413
u-vâra-zmi /187
ux /428
uxs /301
uyamna /419
uz /10, 235, 239, 243, 253, 254
uz-ah /241
uz-dâvayati /235
uz-dû /235
uz-mâ-ta /10
va /431
vâ /431
vačah /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406, 414, 416
vada /366
vadhu /105
vadhu-upa /105
vadû /105
vaêc /101
vaeda /122, 420, 430
vaêda /408
vaêiti /101, 103
vaenâ /104, 401
vaêna /28, 214
vaênâ /104, 401
vaeša /103
vafra /86
vah /12, 80
vah-išta /100, 360
vahna /12, 80
vahu /37, 69, 70, 99, 100, 193, 360
vahu-man /100
vâiti /74
vak /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406, 414, 416
vam /415
vanâ /94, 95
vana-vaxša /95
vanhâr /100
vanhna /12, 80
vanhu /190
vanri /100
vant /390
vâr /75
var 1 /75, 87, 119, 216, 281, 301, 302, 413
var 2 /81, 285, 356
var 3 /75
var 4 /413
var 5 /413
vara /75, 87, 119, 216, 281, 301, 302, 413
vâra 1 /75
vâra 2 /75, 87, 119, 216, 281, 301, 302, 413
varah /84
Varaka /86
varang /84
varaša /103
varâza /417
vard /415
vardana /85
varecah /35
vared /415
varejah /35
Varekahe /86
vârema /87
varena /81, 285, 356
varenâ /25, 416
varesa /355
varešna /38, 39, 184, 270, 360
varet /354, 407
vareta /84

varethra /100, 419
varethra-jan /100
varez- /120, 355
vareza /8, 417, 418
varnak /88, 418
vart /354, 407
vas /89, 90, 105, 428
vasar /100
vašna /89, 90, 105, 428
vasri /100
vasta /12, 80
vašta /419
vastra /414
vâstra /414
vâta /74, 310
vawža /416
vawžaka /416
vaxš 1 /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406, 414, 416
vaxš 2 /301
vaxšaiti /95, 416
vaxš-ô-bara /416
vay /101, 103
vayôi /416
vayu /421
vaz /76, 119
vaza 1 /76
vaza 2 /418
vazagnâ /418
vâzišta /418
vazra /354
vehrka /356
ver 1 /81, 285, 356
ver 2 /301, 417
verdeka /354
veredka /354
vherka /356
vi /163, 349, 351, 352, 363, 364
vî /101, 102, 104, 163, 304, 349, 351, 352, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 367, 416, 419, 420, 421
vi-čay /358
vi-či /365
vîčiča /351
vi-čir /358, 416, 419
vîd /408
vîdada /122, 420, 430
vi-dâz /352
vidhavâ /105
vidya /420
vi-hây /360, 421
vî-jainti /359
vi-kâs /365
vi-kay /358, 416
vi-kaya /365
vi-maik /362
vi-manah /362
vi-mar /362
vi-minašti /362
vîra /83, 420
vi-radh /420
vi-raeč /357
vi-râiti /420
vîs /421
viš 1 /103
vîš 2 /421
viša /103
vi-saêd /304, 359
vi-saiti /102
vîs-paiti /421
višta /360
višta-aspa /360, 421
vi-stâ-ka /359
vištaspa /421
vi-tar /352
vitâra /352
vi-taxti /352
vi-vačah /364
vîvâp /101
vi-vard /365
vohnua /190
vohu /37, 69, 70, 100, 193
vohuni /190
vohu-raočah /100
vriz /87
vyâi-mâra /104
waêg /27, 67
waix /27, 67
wâr /75
ward /415
wars /354, 407
wi /101, 102, 104, 163, 304, 349, 351, 352, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 367, 416, 419, 420, 421
wi-čâr /358
wi-jasta /351
wi-kâr /364
wi-sâ /360, 421
wi-sis /304, 359
wi-star /90, 359
xâ /179
xad 1 /179
xad 2 /2, 183
xaema /191
xan /118, 135, 179, 186, 264, 292, 341, 343
xaôda /189
xara /180, 181, 182, 309
xar-bâra /413
xas /2, 183
xasura /189
xaudâ /189
xava /190, 191
xâya /179
xerpta /190
xrafs-tra /182
xram /180
xraos /182
xratu /181
xrî /183
xrum /190
xšača /36, 107, 170, 245, 273, 276
xšad /83
xšae-ta /185, 189, 228, 285
xšâfniya /276
xšaivan /287
xšaob /14
xšaod /70, 278
xšap /276, 277
xšar /274
xša-thra /107, 245, 285
xšathra-puthra /273
xšatra-vairya /285
xšaub /334
xšaud /70, 278
xšâudra /284
xšây /170, 184, 273, 276, 285, 286
xšaya-aršan /184
xši /170, 184, 273, 276, 285, 286
xšî /287
xšip /285, 286, 402
xšîra /286
xšnu /184, 256, 258, 283
xšôithmi /185, 189, 228, 285
xšudra /284
xšudram /181
xšufsan /14
xšusta /70
xšvaepâ /285, 402
xšvaewa /285, 287
xšvaš /276, 278
xšvaš-dasa /276
xšvaš-ti /278
xšvipata /286
xšvira /285, 287
xšwaip /285, 286, 402
xumba /186
xva /180, 188
xvadâya /180
xvaê-paithya /188
xvaê-pati /188
xvaeza /190, 191
xvafna /187
xvaini /188
xvâjo-ayâo /180
xvan /55, 187, 188
xvan-har /188
xvâothra /180, 188
xvap /187
xvar 1 /179, 180, 189, 410, 428
xvar 2 /2, 189
xvara /178
Xvara /183
xvara /186
xvarenah /189, 296, 298, 303
xvareta /181
xvasta /183
xvâsto /188
xv-âthra /187
xvîsat /178, 222
xwâd /187, 188
xwaf /187
xwafsa /187
xwan /55, 187, 188
xwap /187
xwar /2, 189
xwarô /189
xwâs /187, 188

xwa-tam /188
xwa-tô /188
ya /205, 431
yâ /158, 165
yaešyaiti /161
yah 1 /161
yâh 2 /75, 159
yâhma /75, 106, 159
yâkara /162
yâma /159
yânhaeiti /134, 426
yaod /161
yaoj /435
yaošti /161
yaôxaôra /134
yaoz /435
yaozaiti /435
yâr /430
yâra /430
yâsâ /432
yaska /161
yasna /161, 434
yâsta /134, 426
yat /432
yata /205, 431
yâta /205, 431
yátayeiti /432
yâtem /158
yâ-tu /159
yava /163, 164
yava-az /164
yâvarenâ /433
yave /159
yaxštay /438
yaxšti /438
yaz /71, 384
yazatanam /71, 433
yazato-kerata /433
yemâ /162
yemô /162
yesnya /161, 434
yîma /162
yima-xšaetem /162
yu /160
yuj /435
yûš /281
yûšmat /281
yuvan /164
yuxta /161, 170
yvan /164
zâ 1 /437
zâ 2 /241
ža 3 /352
zâ-âp /241
zâ-dhana /241
zaem /212
zaêna 1 /2, 30, 31, 238, 239, 243, 261, 299, 355
zaêna 2 /238, 239
zaêna-dana /239
zaenô-hâra /239
zaêša /236
zaêšta /236
zafan /212, 237
zafar /212, 237
zahr /241
žaini /237
zairita /235, 236
zam /187, 208, 237
zâmâ-tar /194
zan 1 /10, 232, 401
zan 2 /238
zânâ /238
zanga /239
zangô /239
zânu /167, 238
zanva /167, 238
zaothra /240
zar 1 /10
zar 2 /232, 235, 236
zara /241
zara 2 /233
zara-uštra /236
zarayah /235
zaredaya /206
zareta /235, 236
zarmân /235
zarš /359, 437
zaršayamna /437
zarwân /10
zaryâ-aspa /235
zasta /12, 203
zâta /394
žata /11, 100, 234, 359
zaurva /10
zauša /240
zav 1 /234
zav 2 /240
zava /53, 240
zavah /31, 240
zavaiti /180
zâvar /31, 240
zaxya /234
zaya /2, 30, 31, 243, 261, 299
žayâi /241
zayan /238, 239
zazâmi /437
zbâ /234
zd /402, 423
zem /237
zered /206
zî /437
zimô /237
zinât /241
žîra /11, 242
zrâdha /235, 236
zrayah /235
zrš /437
zûrah /147, 240
žyâ /240
zyâ 1 /237
zyâ 2 /241
zyam /212
zyâni /241
zyâo /237
zyô /213

Chinese

č'a /140, 167
čao /165
chan /433
chiang-yu /270
chou-shu /284
č'û /346
ka /318
Kao-Liang Ĉaing /186
ka-pên /318
pên /318
po /103
po-ših /82
tien /157
tsyuh /168
tu-kûe /145
tyam /433
wan /155
xalen /180

Dutch, M. Dutch

bak /78
drille /200
drillen /200
gas /350
manne-ken /379
placke /125
placken /125
pompe /127
presenning /85
ringhband /226
roer /225
scherm /56
thee /140
wagen /415

Egyptian

hebni /3
khem /287, 348
šôšen /268

English, Old English

action /57
alfalfa /19
arthr-itis /7
arthrose /7
bell /208
board /193
cake /348
calorie /324
camp /339
capuchin /318
caravan /416
chart /166
Christ /333
Christmas /333
clip /338
clips /338
club 1 /337
club 2 /337
clutch /336
college /324
comma /325
company /339
container /325
cool /346
cooler /346
crack /332
dash /193
dashboard /193
data /214
digit /214
digital /214
dish /215
disk /215
drill /200
dumb /208
dumbbell /208
film /308
filter /308
flask /305
foil /307
folklore /306
frame /303
fuse /308
gang /350
gangster /350
gene /244
grease /357
hack /425
hall /422
hlaf-weard /372
jack /162
jet /160
joke /164
joker /164
kettle /328
lime /375

line /371
lobby /368
lord /372
lottery /369
mile /380
motor /391
mummy /392
pall /110
paltock /110
park /108
penalty /127
polymer /127
poster /130
process /114
program /121
Punch /111
puncture /128
rail /232
resident /222
ring /232
robot /220
rocket /219
roll /228
sciftan /286
shampoo /275
shift /286
shoot /283
short /283
show /283
site /248
size /249
spraeg /42
spray /42
stadium /44
start /44
starter /44
stereo /45
stirtan /44
stop /43
stress /45
super /267
tank 1 /139
tank 2 /140
team /157
term /145
terminal /146
test /147
thermos /146
tiara /140
tire /140
toast /147
trail /147
trailer /147
tramway /143
transistor /144
tuba /157
tube /157
type /140
van /416
vanette /416
wagon /415
way /143
zirconium /242

French, Old French

- logie /374
abat-jour /2
académie /17
acide /49
acoustique /18
acrobate /17
adjudant /5
adresse /6
album /19
alcool /58
alemelle /60
algorithme /19
allergie /19
alliage /20
aluminium /20
amateur /20
ambulance /21
amphithéatre /22
ampoule /22
analogue /24
analyse /24
anarchie /23
anatomie /23
angine /25
angio /25
antenne /24
antique /24
aorte /1
apartement /4
aquarium /18
architecte /8
archive /8
are /7
aristocrate /9
arme /8
artiste /7
ascenseur /11
asphalte /47
assignat /48
assise /249
astelier /4
asthme /12
astigmate /12
atelier /4
atmosphère /4
atome /33
auto-bus /33
automatique /34
automobile /34
autopsi /33
avance /25
bac /78
bactérie /78
baguette /78
balance /78
balcon /79
baleine /79
balistique /79
ballet /79
ballon /79
banque /80
baromètre /76
bas-cul /77
bascule /77
béton /82
bilan /78
bille /94
billette /94
biscuit /102
bon /94
bougette /96
boulevard /98
bourg /97
bourgeois /97
bourse /97
bouteille /91
boutique /96
brillant /87
brocher /88
brochure /88
budjet /96
bulletin /98
cabane /318
cabaret /318
cabine /318
cabinet /318
cafe' /323
Calcium /336
calibre /324
camion /325
canape' /325
canari /315
candidat /326
canevas /326
capitaine /318
capital /318
capitalism /318
capote /318
capsule /327
capucin /318
caramel /320
caravane /416
carbone /320
caricature /321
carnaval /321
carte /166, 320
carter /320
carton /320
casette /322
casino /321
casquette /322
casse /322
catalogue /319
catholique /319
cellule /263
censure /248
céramique /255
César /259
césarienne /259
chambre /318
chambrette /318
champagne /275
chapeau /273
chargier /274
chassis /274
chauffage /284
chauffer /284
chauffeur /284
chaussée /284
chemin /325
cheminée /282
chemise /281
chenille /283
chevreau /284
chimie /287
chocolat /279
chole-stérol /336
chour /329
ciment /273
cinéma /273
cirque /271
civil /273
classe /336
classeur /336
clinique /338
club /337
collection /336
collet /206, 305, 338
collier /305, 338
colper /344
coma /338
comission /340
comité /340
commode /339
commun-ist /340
compagnie /339
complète /339
compote /339
concert /342
concours /342
conférence /342
congres /343
conserve /342
consule /342
contact /340
contrat /341
control /341
copie /327
corridor /332
corset /330
cosmétique /376
cotelette /328
coup d' etat /344

coupe /344
coupon /344
courant /345
course /345
coussin /345
crème /331
cristal /332
croquer /332
croquis /332
cycle /272
cylindre /272
déci- /204
déclamé /205
décollété /206
décor /206
découragé /206
département /196
dépot /196
des-corage /206
des-port /42
dessert /204
des-servir /204
destrecier /45
diabète /213
dialyse /213
dictée /215
différentiel /215
diligence /207
diphthérie /215
diplôme /214
discipline /215
docteur /205
dogme /206
dose /202
douche /211
douzaine /209
drame /198
échelle /50
économie /57
écran /56
effet /55
élastique /369
entracte /24
enzyme /24
épaule /32
épidémia /32
escorte /49
essence /42
estachier /34
estaquette /34
estat /344
estrique /147
étiquette /34
europe /41
express /56
fabrique /294
facteur /295
fanatique /306
fantasie /295
fascism /295
faux /305
faux col /305
fédéral /296
féodal /295
festival /304
fibre /307
fiche /307
fichier /307
figure /308
fil /308
filet /308
filtre /308
final /308
fixe /307
folklore /306
fondation /307
fossile /304
four /296
galoche /350
garage /349
garant /349
garantie /349
garcon /349
garde /349
garer /349
gaz /350
gaze /349
gelée /244
gendarme /244
gène /244
générateur /244
gens d'armes /244
gilet /162, 245
globule /361
grade /343
gramme /353
granit /353
graphique /353
graphite /353
gré /357
grime /357
guichet /368
guitare /367
hacher /422
hachure /422
hall /422
hectare /425
Hercule /424
hypnotique /430
hypnotisme /430
idée /71
im-passe /59
influenza /25
institut /65
isolé /71
Jacque /162, 243
jaquet /243
jargon /242
jéographie /161
jeter /160, 244
jeton /244
journ /2, 245
journal /2, 245
kâbl /318
kiosque /348
kyste /347
lampe /370
ligne /371
limon /375
limonâd /375
liste /374
loge /372
lustre /374
luth /306
luxury /374
machine /378
ma-dame /376
magique /377
magnésium /390
maille /380
maillot /380
maison /385
malaria /378
manganèse /390
mannquin /379
marmalade /377
marque /377
masque /378
massage /377
mat /375
matrice /376
médaille /381
Mediterranee /381
menu /390
métallurgie /380
metre /380
metro /380
meuble /380
migraine /395
mode /381
modèle /381
momie /392
montage /392
musée /391
musique /391
national /397
negâtif /404
negative /404
neurologie /407
normal /400
occasion /56
omelette /60
opéra /32
opérateur /32
opposition /32
optimum /32
optique /32
orchestre /40
orchideé /40
ordonnance /36
organe /40
orgue /40
oxygène /57
paletot /110
pansement /111
panser /111
pape /267
paramètre /107
parc /108
parti /108
passage /109
passe-porte /109
patio /109
pêches /124
pêches melba /124
pèdale /113
pénal /127
pénaltié /127
pendule /111
penser /111
Persépolis /117
personnel /117
perspective /116
phase /295
phone /307
physique /307
piano /132
pile /136
pillote /136
pince /128
piste /134
piston /134
placart /125
plage /125
plan /126
plaquard /125
plaque /125
plasma /125
plastique /125
plissée /127
plomb /126
poinchon /111
point /131
pokete /110
police /127
politique /127
poly /126
polype /131
pommade /127
pompe /127
portion /116
portrait /115
pose /122
poste /123
postiche /130
poudre /76, 129
pour-centage /129

préceinte /85
presse /116
prestige /117
principe /118
prise (de courant) /121
procés /114
professeur /118
projecteur /120
projet /120
propagande /119
prostate /120
protocole /119
prouver /119
punais /131
punaise /131
purée /130
pyjama /106
pyorrhè /136
radical /218
radio /218
raquette /219
record /225
référendum /224
refuse /224
régime /222
re-laier /225
relais /225
renaissance /226
rendement /219
rendez-vous /219
rendre /219
resérve /221
résine /222
restaurant /223
restaurer /223
retouche /220
rhumatisme /229
risque /231
rôle /225, 228
roman /225
ronde /229
rose /221
rouge /227
roulette /228
route /227
routine /227
ruban /226
rythme /230
sac /247
salade /247
salon /248
sauce /259
saucisse /269
séance /248
sécher /259
séchoir /259
seinat /264
semestre /264
séquence /261
se'rie /259
se'riel /259
seringue /257
sérum /257
service /259
servir /204
signal /272
siphon /272
sise /249
ski /49
sodium /255
sou-pape /267
soupe /267
sous /267
soya /270
sport /42
squelette /48
squ-imeau /49
standard /44
stérilisé /45
stratégie /45
studio /47
sub-side /266
sucre /279
sujet /268
symbol /263
symposium /263
syncope /266
syndicat /266
syndrome /265
Syphilis /260
système /271
tableau /137
tablette /137
tabouret /137
tactique /139
talc /139
tangente /139
tarte /138
taxi /139
technique /148
tele /148
tendon /139
terme /145
terrasse /143
terreur /146
test /147
thé /140
théatre /140
thé-ine /140
thème /149
théorie /140
thèse /147
thyroide /156
timbre /149
tirer /157
tiret /157
titre /156
toile /152
toilette /152
ton /150
tone /155
tonne /150
toster /147
toucher /220
tour /153
trachome /142
tracteur /143
trafic /143
traillier /147
train /146
trainer /146
transit /143
transporte /144
tricot /147
tricoter /147
tsar /147
tuba /157
tube /157
tumeur /155
tunique /155
tunnel /155
turbine /153
type /156
ultimatum /58
urgence /68
vaccin /414
vapeur /414
villa /421
virage /420
virer /420
visa /420
vision /420
visit /420
vitamin /419
vitre /420
vitrine /420
voile /415
voiture omnibus /33
warant /349
zona /238

German, PGmc, O. German

apparat /4
auto-bahn /33
balcho /79
bandiz /226
bankiz /80
benzin /95
bole /98
bol-werk /98
buchse /92
bugsieren /92
burgz /97
dumbaz /208
enzym /24
fil-minjan /308
flaska /305
fram-jama /303
fulka /306
gangaz /350
gen /244
grim /357
grîmô /357
hakkôna /425
hallô /422
hapjo /422
hlaibaz /372
hluta /369
hringaz /226, 232
kakq /348
katilaz /328
klu /336
klumbon /337
klumpo /337
klupjana /338
kôlus /346
krakona /332
laisti /306
laizô /306
lauba /368, 372
leib /372
liston /374
manni /379
marko /377
parruk /108
plagga /125
puk /110
ro /225
rôana /225
rukkon /219
sala /248
scâla /50
schap /50
schelle /50
schlauch /280
scouwôn /283
skeutanan /283
skid /49
skiftijana /286
skirm /56
skurtaz /283
sluch /280
stert /44
strîkana /147
taumaz /157
taxameter /139
traam /143
wachs /414
wagna /415
wanne /415
war /349
wardon /349, 372

warôna /349
wega /143
wîkô /368
wrekana /349

Greek, Old Greek

a- /12, 18, 23, 33, 59
Academus /17
acro-bates /17
a-damas /59
aêr /378
aerio /1
aggos /25
aithêr /33, 34
akakiâ /55
a-kous-tikos /18
akros /17
alex-andros /49
alexein /49
allos-ergon /19
amphi-phoeus /22
amphi-theatron /22
an- /12, 18, 23, 33, 59
ana-logos /24
ana-lysis /24
an-arkhia /23
ana-temnein /23
andros /49
angelos /63
ankhonê /25
ankura /373
aortê /1
apo-thêkê /96
apsinthion /54
ari-koite /41
Aristo-Kratia /9
aristos /9
ariza /37
arkhein /91
arkhi /8, 23
arsenikon /8
ârtâbe /36
arthron /7
Asia /13
asparagos /47
a-sphallein /47, 237
asphaltos /47, 237
asthma /12
a-stigma /12
a-tlâ /51
Atlas /51
atmos /4
a-tomos /33
authentes /55
auto-psia /33
autos /16, 33, 34, 55
autos-matos /16, 34
axatis lithos /292
bainein /213
bakterion /78
balaneon /80
ballizein /79
balsamon /93
bamia /80
barbitos /84
beryllos /87, 94
boytis /91
byrsa /97
čartês /166, 183, 310, 320
chronos /311
daman /59
Dânao /194
deka /205
di /31, 213, 214, 216
dia /31, 213, 216
dia-bainein /213
diabolos /31
dia-dein /216
dia-dêma /216
dia-lyein /213
dia-vallein /31
diavolos /31
dikê /266
dikein /215
diphtera /205, 215
diploma /214
di-ploos /214
dis /31, 213, 214, 216
diskos /215
dogma /206
dokein /206
dosis /202
drakoon /144
drama /198
drâo /198
drassoman /200
draxmon /200
dronos /265
ebnos /3
ek-kalein /338, 342, 343
ekklesia /338, 342, 343
ek-leipein /333
ek-leipsis /333
elastos /369
elayno /369
en-zymê /24
epi /48
epi-damo /32
epi-skopos /48
epi-thesis /17
ergon /19, 65, 380
eu-angelos /63
europa /41
ev-angelion /63
gangraina /292
genea /244
geo-graphia /161
gnomon /400
gônia /366
graphein /121, 353
graphia /161, 353, 384
ğr-on-os /311
gumnazein /245
gumnos /245
gypsos /160
hektaton /425
helios /422
hemi-kranion /395
hentês /55
Hera /424
Hera-kles /424
histôr /47
holos /158, 319
horan /140
hulê /431
hyakinthos /432
hylê /431
hypnos /430
idea /71
idein /71
ikteros /433
Ion /435
istoria /47
Iwannos /435
kaisar /317
kalamos /314, 320
kalo-podion /309, 324, 350
kâlymma /362
kalypto /362
kamara /318
kaminos /282
kamision /281, 314
kandhêla /315
kanna /310, 315, 325
kannabis /326, 340
kanon /310
kapparis /326
kapsa /313
karyo-phylon /311
kata /158, 319
kata-holos /158, 319
katalegos /319
katholicos /158, 319
kau /313
kau-casos /313
keanos /56
kedrus /255
keleos /424
kellos /335
kentmnarion /315
kephalê /317, 335, 346
kephalinos /335
keramos /255
kerasos /311
keration /317
kêros /317
khalkos /35
khoros /329
khrio /331, 333
khrisma /333
khristos /333
kineo /273
kinima /273
kirkos /271
kithara /367
kleidos /338, 388
klîma /56
kline /338
klinrin /338
klysma /313
koite /41
kôkôpein /325
kolaphos /344
kolla /119
kollikion /337
kollix /337
kôlon /316
koma /338
komma /325
kônôs /325
koptein /266
kopto /325
koronos /311
kosmetiki /376
kosmos /376
kouti /316
kratia /9
kryos /332
ksniô /276

ku-klos /272, 290
kuknos /313
kutos /316
kylindros /272
kystis /347
lampas /370
lampein /370
legein /374, 407
lego /319
leichen /50
lention /373
litra /224
lobia /374
lonče /225
lonche /225
lyein /213
magnesia /390
mağnêtes /387
Magnis /387, 390
magus /377
malagma /383, 389
maraino /383
margaretês /382, 383
marmaros /383
mastixê /387
maxanikon /389
melan-xolia /378
meli /320, 377
meros /127
metallon /380, 381
metalloyrgos /380
metron /76, 139, 380
mexana /378, 389
moumia /392
mous-eion /391
moysiki /391
Muse /391
mustax /387
naphta /403
narkê /400
narkissos /400
natron /403
neura /407
neyron /407
nomos /57, 398
nos /398
obolos /131, 305
oikos-nomos /57
o-keanos /56
opion /32
opos /32
ops /32
optikos /32
orao /140
organon /39, 40
orkhês-tra /40
oruza /37
orxis /40
ousia /42
oxys-genês /57
para-metron /107
patri /91
patriarkhês /91
pedon /136
Persephone /117
perses-polis /117
persis /124
peza /192
phallaena /79
phallos /79
phânôs /295
phantasia /295
phantos /295
phasis /295
philos /260, 305
philo-sophos /305
phlağma /93
phlegô /93
pholis /131, 305
phônê /307
phôs /295, 296
phôs-phoros /296
phyllon /311
phyo /307
physis /307
pinakx /306
pistake /304
pistakion /304
plagos /125
plasma /125
plassein /125
ploos /214
podos /136
poini /127
polis /117, 127
politikos /127
polos /126
poly /126, 127
poly-pos /131
pontikos /306
Pontos /306
posis /263
pous /192
pro-istami /120
prostatês /120
prôto-kollum /119
psallein /264
purgos /84
pyon /136
pyrgos /84
Raphael /218
reyma /229
rhein /230
rhêtinê /222
rhodon /221
roia /136
rythmos /230
sakkaron /267
sakkos /247
salamandra /264
sandarak /265
sapôn /287
sema /272
sêma /272
sês /268
sinthiki /289
siphôn /272
skeletos /48
skhelos /335
skopos /48, 262
smaragdos /234
smili /41
sophisma /260
sophos /260, 305
spairo /4
spathê /32
sphallein /47, 237
spinakion /43
spongos /47, 251
stadion /44
stereos /45
stoa /46
stoixeion /47
strâta /288
stratos /45
stratos-agos /45
sunthêkê /289
sûs-philos /260
sym-vallon /263
syn-dikê /266
syn-dronos /265
syn-kopê /266
syn-posis /263
syrigx /257
systima /271
taktikos /139
taranjîdan /146
tekhni /148
tekhnikos /148
têle /148
telesma /290
telos /148, 290
tenein /150
tenon /139
thea /22, 140
thea-tron /22, 140
thêkê /96
thema /149
theo-reo /140
thermos /146
thesis /17, 147
thyra /156
thyr-eo-eidis /156
tiara /140
tonos /150
toranj /146
tormos /145
tornos /153
trakhys /142
tra-peza /192
tuphos /290
tuphun /290
typos /140, 156
typtein /149
tyrvi /153
vallein /31, 79, 263
vallo /31, 79, 263
varos /76
xaliks /284, 336
xaos /350
xêma /287, 348
xêros /57
xiphos /272
xolê /336, 378
xronos /311
xymeia /287, 348
za-ghrafia /384
Zeus /234
ziggiberis /238
zimil /41
zoe /384
zoion /384
zonarion /238
zônê /238
zugon /240, 312

Hebrew

`erebh /41
abh /30
Abh-raham /30
âdam /6
âdhâmah /6
âqebh /162, 243
berâkah /331
Ěl /49, 59, 160, 218, 434
gabhar /160
Gabhri-êl /160
hânan /435
kânas /342
keneseth /342
kerûbh /331

kuttoneth /155
moax /381
nither /403
nokhri /66
peliz /305
qâter /255
râphâ-e'l /218
šâbat /249, 282
Ya'aqôbh /162, 243
yaraq /418
yâšfa /434
yâšfeh /434
yîšmâ-êl /49

Hindustani

bâl /92
čelem /171
champo /275
jangal /163
pankâ /129
sâgun /245

Indo-Iranian

ar 2 /39, 40, 41, 113, 114, 219, 223, 230, 231, 232, 374
baru /29
baud /97
čag /166
čaih /5
čak /166
čîah /274
čih /167
darb /200
darf /200
darh /198
drauš 1 /201
drauš 2 /199
fšan /276
fšar 2 /54
gah /351
gahz /15
gaiz /67, 368
garz 1 /355
gaz /66, 350, 359
gnauh /294
gwheh /15
iaš /28, 402
kaiš /347
kard /323
karš /156, 333, 334, 335
ki 1 /167
ksen /276
kweis /347
lakš /372
mač /376, 385, 388
maič /376, 385, 388
mân /13, 379, 426
mauč /22
maug /14
maz /377
pati-xard /133
paus /131
rand /226
rauč /8, 231
rauž /8, 231
raxš /372
re /39, 40, 41, 113, 114, 219, 223, 230, 231, 232, 374
sam 1 /248
tamh /138
tau /115
temh /138
thwanj /58
tuxš /70, 142
vant /26, 207
wač /413
warš /355
wiač /363
wok /413
xaf /185
xard /133
xâz /115
xšai /287
yamb /163
yaš /28, 402

Indo-Scythian

bûnai /88
byûrru /105
gan /236
gûysna /365
kavûta /327
mûrâ /393
raup 1 /224, 371
uysgani /236
var /87
vata /83
xad /2, 183
yau 1 /163
zi /213, 242

Iranian

Old Iranian

Proto Iranian

â-brâz /16
ā-dmāsa /21
âhaka /27
ahkara /35
â-mâta-či /21
ana-čithra /63
anta /63
antama-ka /64
apâk /74, 93
ā-panda /26
apâxtara /74, 93
âr-thra-ka /13
âs /22
athra-kara /35
bahya /99
bânûkâ /80
bhanga /95
brâz /16
čam /173, 210, 325
čifsati /170
daux /209, 211
dauxš /209, 211
davč /209
dhauğ /209, 211
drti /199
duč /209
duk /209
fese-anj-ôn /304
fesse /304
fra-gad-na /363
gainti /363
gantay /363
ganti /363
gaudača /365
gauka /294
grauua /293
grava /293
ham-gâča /66
ham-kâra /66
ham-pâna /61
hu-wâča /187
hwâ-čaka /187
kabbah /310, 327
kača /357
kaftân /185
ka-iz /357
kar /35, 66, 262
kâr /262
kasayapa /334, 336
lakata /373
lap /371
marga-ahri-ita /382, 383
muda /392
mušta-maša /391
nagna /398
naxwa-udayra /399
nâz /397
partaka /116
paud /129, 130, 131
pazdu /89
pista-ka /123
račanâ /223
raj-a /222
rakata /373
rarz /372
raš-ta /222
raz /37
raž-a /222
rzana /37
sâigrava /247
sak /271
say-a /11, 13
sî /11, 13
sigrya /247
sinjiti-š /265
skaip /280
spaj-ga /251
sraîš /256, 259
srîš /256, 259
suxra-vard /417
tap /289
tâpaka /289
tapara /141
taxra /149
thigra /271
thrapu /165, 249
tuta /153
umrûta /60
upa-čâra /31
us-kâr-a /262
varedha /221, 361, 417
vasa /82
vata /83
vawža /416
wâz /77, 89, 354
wrda /221, 361, 417
Xšarta /54
zaita /242

Italian

Old Italian

bacchetta /78
balco /79
balcone /79
balletto /79
ballo /79
bronzo /87
bsanca /80
bulletino /98
bulletta /98
caffe' /323
calibro /324
cappuccino /318
caricatura /321
casa /321

casino /321
commerci /362
con-certare /342
cornice /311
cuffia /346
doccione /211
fascismo /295
fuso /308
granito /353
isola /71
lista /374
lotteria /369
lotto /369
magazzino /387
mal-aria /378
marka /377
Marocco /381
metaglia /381
modello /381
numero /406
palla /79
pall-one /79
pedal /113
pedota /136
piano-forte /132
pistone /134
pomata /127
pomo /127
posta /123
posto /123
quadratina /311
rocchetto /219
salone /248
scalo /48
scorta /49
solo /269
traffico /143

Latin
M. Latin

ab-ante /25
abbatere /2
acadêmia /17
acere /5, 49
acetum /5
ad /4, 249
ad-battuere /2
ad-directiare /6
ad-iunctus /5
ad-ligare /20
ad-paro /4
ad-scandere /11
adsedere /249
aeconomia /57
âêr /378
agêns /10
agere /10, 57
album /19
albus /19
alchymia /287
alligare /20
alum /20
alûmen /20
amare /20
amator /20
amb-ulâre /21
amphora /22
ampulla /22
analogus /24
anarchia /23
ana-tempnâ /24
anatomia /23
angina /25
anti-cus /24
anti-kwos /24
aorta /1
apo-theca /96
apparatus /4
ap-positus /130
aqua /20
aquarium /18
Aquarius /18
aquilus /20
ara /7, 425
arceo /291
archi-tectus /8
archivum /8
arêre /7, 425
arma /8, 244
ars /7
artem /7
ascendere /11
Asia /13
asphaltus /47
assidere /249
atmosphaera /4, 251
atomus /33
augur /51
augurium /51
Aug-51
auto-mobilis /34
auto-psia /33
bacteria /78
ballaena /79
ballare /79
ballista /79
baneum /80
bassus /77
berillus /87
bi-lancia /78
bis /78, 102, 209
bis-coctus /102
bitumen /82
bonus /94
boronzium /87
brocca /88
bucca /98
bûcina /98
bulga /96
bulla /98
bursa /97
butica /91
buttis /91
cadere /56
caedere /147, 259, 273, 317
caementum /273
Caesar /259
calamus /320
calciatus /284
calcium /284, 336
cale-facere /284
calor /324
calx /284, 336
camera /318
caminus /282
camisia /281, 314
camminus /325
Campania /310
campus /275, 310, 339
canalis /325
candidâtus /326
candidus /326
cani-cula /283
canis /283, 315
cannabis /326, 340
canna-mella /320
canopeum /325
capanna /318
capare /274, 322
caper /284
capere /118, 320, 327
capitalis /318
capitaneus /318
cappa /273, 318
capri /284
capsa /274, 320, 322, 327
caput /273, 318
carbo /320
car-dhô /320
carni-levâre /321
caro /321
carricare /321
carricâre /274
carrus /274, 321
carta /166, 320
casa /321
castellum /312
catalogus /319
catholicus /319
catillus /328
caucasus /313
cedrus /255
cêlâre /263
cella /263
censere /248
censura /248
centum /129
certare /342
chaos /350
chorus /329
chrisma /333
circus /271
civilis /273
civis /273
clâmâre /205
classis /336
clinicus /338
col-lega /324
col-ligio /336
collum /206, 305, 338
colpus /344
coma /338
co-merx /362
comma /325
com-mittere /340
com-modus /339
com-munis /340
com-opa /327
com-panio /339
com-plere /339
com-ponere /339
con-currere /342
con-ferre /342
con-selere /342
con-servo /342
cônsul /342
con-tactus /340
con-tinere /325
con-trahere /341
contra-rotulus /341
copia /327
côpiâre /327
coquere /102
cor /206, 225
cordis /206, 225
coronis /311
corpus /330
costa /328
coxa /345
cranum /331
crassus /357
crî-bellâre /293
Cristus /333
crystallum /332
culus 1 /77
culus 2 /283
cuppa /57, 288

currere /332, 342, 345
cursus /345
cyclus /272
cylindros /272
cymbalon /288
dare /214, 219
datum /214
de /207, 215
dê /42, 196, 204, 205, 206
decem /204
decimus /204
de-clâmâre /205
decorare /206
decoris /206
deka /205
dên-ârius /216
de-porto /42
de-positum /196
dialysis /213
dicere /214
dîcere /215
dictâre /215
diem /2, 245
differentia /215
differre /215
digitus /214
diligens /207
diploma /214
dis /207, 215
dis-capere /215
disciplina /215
discipulus /215
discus /215
dis-legere /207
diurnum /2, 245
docere /205
doctor /205
dogma /206
domina /376
domus /376
dosis /202
drama /198
dûcere /211
duo /78, 102, 209
duo-decem /209
duonus /94
effectus /55
ef-ficere /55
elasticus /369
eo /143
epidêmia /32
esse /42
essentia /42
eurôpa /41
ex- /55, 56, 291
ex-carrigere /49
ex-ercitus /291
ex-pressâre /56
ex-tendere /44
faber /294
fabrica /294
facere /55, 284, 295
factor /295
falsus /305
fanaticus /306
fancy /295
fantasia /295
fanum /306
fascis /295
ferre /215, 224, 342
fessus /118
fest-ivus /304
feudum /295
fibra /307
fîdere /296
figere /307, 308
fig-nis /308
figura /308
filtrum /308
filum /308
finalis /308
fingere /308
fixus /307
fluere /25
fodere /304
foedus /296
folium /307
fondere /308
fortis /132
fossilis /304
foundare /307
fundere /224
fundus /307
furnus /296
fusus /308
gallic /350
galopia /350
gelâre /244
gelu /244
genius /162
gens /244
genus /244
geographia /161
globulus /361
globus /361
gnâscî /226
gnascor /397
gradi /343
gradus /343
granum /353
hasta /4
hastell /4
herba salta /247
Herculês /424
hypnoticus /430
iacere /120, 160, 244, 268
Iakobus /162, 243
idea /71
im-perare /59
in salô /71
in-fluentia /25
in-stituere /65
insula /71
insula canaria /315
in-terra /24
in-terra-actus /24
iocus /164
jactâre /120, 160, 244, 268
lamella /60
lamina /60
lampas /370
lanx /78
laubia /368, 372
lego /324
levare /321
lichen /50
linea /371
linum /371, 373
-logia /374, 407
lustrare /374
luxus /374
machina /378
macula /380
male /378
malus /378
malus persica /124
mamma /378
manere /385
mânsîo /385
mantil /390
mater /376
mâter /378
matrix /376
mattus /375
mea /376
medi-terrâneous /381
melancholia /378
meli-melum /377
-men /4, 196
-mentum /4, 196
metallia /381
metallum /381
metro-politanus /380
metrum /76, 139, 380
milia-passus /380
minutus /390
mitto /340
mobilis /380
modus /339, 381
mons /392
motor /391
mumia /392
museum /391
nâscî /226
nasus /131
natio /397
ne /65
negâre /65, 404
neque /404
norma /400
normalis /400
numerus /406
ob-pônere /32
occâsiô /56
oc-cidere /56
omnibus /33
omnis /33
opera /32
operari /32
operis /32
optica /32
optimus /32
opus /32
orchêstra /40
orchis /40
ôrdinâre /36
ordo /36
organum /40
pactom /109
pando /380
para-metrum /107
parricus /108
partire /4, 108, 196
passus /59, 109
pateô /109
patere /109
pedalis /113
pedis /113
Pella /110
pellere /92
pendere /111
Penso /111
per /116, 129
persôna /117
per-specere /116
Physica /307
pila /136
pista /134
pistare /134
plagia /125
planum /126
planus /132
plasma /125
plasticus /125
plicare /127

plumbum /126
po-emo /127
poena /127
politia /127
politicus /127
pollen /76, 129
polus /126
poly /126
polypus /131
pomum /127
ponere /122, 123, 130, 196, 339
por-stare /130
portare /109
portio /116
po-sinere /122, 123, 130, 196, 339
postis /130
prae-cingere /85
prae-coquô /86
praecox /86
prea-stringere /117
pre-hendere /121
pressâre /56, 116
primus /118
prin-cipis /118
principium /118
pro-bare /119
pro-cedere /114
pro-fessor /118
pro-fessus /118
pro-gramma /121
pro-iecere /120
pro-jactâre /120
prôpagare /119
pro-pago /119
prostata /120
proto-collum /119
pro-trahere /115
pulsare /92
puncto /128
punctum /131
pungere /111, 128
pûrus /130
putere /131
pyo-rrhea /136
quadrâgintâ /311, 319
quadrus /311, 319
quasso /322
radiare /218
radius /218
radix /218
re- /219, 220, 221, 222, 224, 225, 226
recordâri /225
red- /219, 220, 221, 222, 224, 225, 226
red-dere /219
referendum /224
referre /224
refundere /224
regere /222
regimen /222
regula /232
re-nâscî /226
rendere /219
resedêre /222
reservâre /221
resina /222
re-sistere /144
re-staurare /223
rex /230
rheumatismus /229
risecum /231
Româ /225
romanice /225
romanus /225
rosa /221
rota /225, 228, 229
rotula /225, 228, 229
rotundus /229
ruber /227
rumpere /227
rupta /227
ruptus /227
rythmus /230
saccharon /267
saccus /247
sale /269
salsa /259
salscicius /269
salsus /259
salta /247
sâpô /287
scâlae /48
sceleton /48
secare /231
sedêre /222, 248
se-mitita /264
senior /264
sequi /261
serere /259
serum /257
servâre /221, 342
servir /204, 259
servus /204, 259
sex-mensis /264
siccare /259
sigillatus /254
signum /48, 254, 261, 272
sipho /272
sistere /144
situla /260
situs /122, 123, 130, 196, 248, 339
sodanum /255
solus /269
spatula /32
stabulum /51
stadium /44
stand-ardum /44
status /344
staurare /223
sterilis /45
sternere /288
stô-bula /137
strâta /288
studere /47
studium /47
stuppare /43
su /266, 267, 268
sub /266, 267, 268
subiectus /268
sub-sidere /266
super /267
suppa /267
symbolum /263
symposium /263
syndicus /266
syphilis /260
syrinx /257
systêm /271
tabula /137
tactica /139
talcum /139
tangere /139, 340
taxa /139
taxare /139
technicus /148
tela /152
tendere /139
teneo /325
terminus /145, 146
terra /143
terrêre /146
testum /147
texere /152
theatrum /140
thema /149
theo-ria /140
thyroides /156
tibia /157
tiro /157
titulus /156
toccâre /220
tonna /150, 155
tonus /150
torere /147
torquere /138
torta panis /138
tostare /147
trachôma /142
tragulare /147
trahere /143, 146, 147, 341
trans /143, 144
trans-ire /143
trans-portare /144
tuba /157
tubus /157
tumere /155
tunica /155
Turbo /153
turnare /153
tympanum /149
typus /140, 156
uls /58
ultimâre /58
uper /267
urgens /68
urgere /68
vacca /414
vaccinus /414
vannus /415
vapor /414
velum /415
veterinarius /103
vetus /103
vibro /420
vicus /368
video /420
villa /421
visio /420
vita /419
vitrum /420

Medish

pard /126
parnas /126

Mongolian

M.Mongolian

anda /63
baatur /99
bağši /82
beudeuno /96
borân /97
cam /433
čapar /168

čaqu /166
čing /173
daruga /192
el 4 /72
kara /311
kokiul /323
kuča /316
neuker /408
nukar /408
qaiti /317
sauqat /269
šiyu /280
šiyu-kun /280
tenggis /173
teumur /157
tûmen /155
urdu /37
urmak /37
xan /178
xitai /179
xotun /177
yar /159
yêrân /164
yerge /161
yolge /162

M.Persian

- ik /431
- ikâ /431
abaxšay /83
abaxšâyîd /83
âbilag /3
abnûs /3
abr /29
abr-âmûn /30
abzâr /31
abzû- /53
a-dam /21, 207
âdênak /28
adhvênak /7
aêrmân /71
afd /52
afdom /16
afgandan /55
af-kâr /55
âfrîn /17
âfrîtan /17
af-rôxtan /52
afšântan /54
afšârdan /54
afsârtan /54
afsôs /54
af-sun /54
aftâp /16
af-zâr /31
âğ /5, 17, 34
agarč /57
agereft /57
â-ğol /16
âgur /5
â-gust /18
â-guxt /18
âhang /27
âhên /27
ahrav /50
ahru /50
âhûg /28
ahûk /28
âhûk /28
âî /28
aj /41
-ak /317
âk /5, 17, 34
âkandan /18
âkâsihâ /18
ak-nen /408
akostan /17
akustan /17
âlag /19, 425
a-lâlak /370, 372
almâs /59
âlu /19, 425
alûh /20
âluk /19, 425
â-lutan /20
alvend /41
amâg /375
amâh /375
âmatan /22
âmâxšêh /21
am-bak /61
âmon /23, 30
âmôxtan /22
amrôt /60
ân /23
anâr /60
anârgîl /396
an-buh /61
ančîtan /62
and /63
andarvây /64
an-er /68
ang /66
angâm /428
angubin /66
angûr /67
angust /67
anîran /68
ânîtan /405
anjihr /63
anôšak /67, 402, 407
anoš-ataxš /402
âp /1, 2, 27
apâc /76
a-pâč /76
apâk /29
apa-kienak /3
apâm /415
apar /30, 83, 121, 299
apârôn /414
apar-vêž /121
apar-wêz /121
apastâk /69
â-pât /1
â-pât-ân /1
ap-avand /26
apâxtar /74, 93
â-pây /1
apd /52
apêčak /121, 421
ape-kâr /55
apêrân /420
ap-genak /3
âpilak /3
âp-rex /2, 30
apšâr /54
apspurtan /250
a-purn-ây /87
âpustan /3
âranj /9
ârâstan /7
ârd /7
arešk /39
arg /39
arga-badh /39
argawân /39
arj /35
ark-pat /39
armâv /182
armešt /40
arrak /41
ars /38
aršt /184
art /36
ârt /7
artapân /37
artaxšîr /36
arte-štar /35
arthang /38
arûs /19, 291
â-ruž /8, 231
arzan /37
ârzôg /8, 231
ârzôk /8
arzyz /37
âs /11, 74
âsân /11
âšânak /14
âs-âp /11
a-saxt-ak /12
a-sâyag /166
asbâr /266
âsîn /27
âš-kâr-âg /14
aškôp /14
aškumb /50
âs-mân /13
ašmuğ /14
ašmuk /14
ašnûdan /283
ašôg /50
asp /42, 43
aspast /19, 43, 304
aspasti /19, 304
Âspiyan /2
asp-râs /43
ast /46
ašt /424
astag /45
astak /45
âstânag /12
astar /45
âstar /12
âštîh /14
astô-bân /253
âstôbân /183, 253
astô-bâr /46
astôdân /46
astuxan /45
âstvân /183, 252, 253
âšûp /14
âšûptak /334
âšûp-t-an /14
aš-vah-išt /37
atarš /4, 402
ataxš /4, 402
âtur /4, 402
âtur-pât /6
avâ /68, 72
âvâc /25
avâm /415
-avand /26
avâ-šâm /72
avê /101, 102
avêrân /420
avestâk /69
avr /29
avrang /30, 68
av-sud /53
av-xur /2
av-zâr /31
âwanos /3
âwarzog /8
awd /52
awdum /16
awestân /44, 252
awêžak /121, 421
awr /29
awsartan /54
âwutan /26
a-xrâm /180
axtar /74
ayâ /431
ayâb /28, 431, 432
ayâf /28, 432

âyaft /28, 432
ayâo /431
âyâr /432
âyârih /432
âyât /431
âz /9
azak /41
âzâr /10
âzarm /10
âzât /10
azêr /242
azg /41
azmâyîšn /10
bačak /89
bağ /91
bâğ /77
bahr /84, 100
bahrak /84, 100
bâl-ak /78
bâlên /78, 79
bâlîšn /78, 79
balût /94
balx /93
bân /80
band /95
bandak /95
banjak /95
bânôy /80
bânûg /80
bar /84
bâr 1 /75, 84
bâr 2 /75
bâr- jâmak /75
bârag /75
bâr-ak /75
barâtar /84
barbut /84
bârig /76
barsum /85
barzax /85
bašn /91
bastan /90
bâtak /74
bavarak /81
bavr /81
bâxr /93
baxšîtan /82
baxt /82
bâxtan /77
bâxtri /93
bâž /76
bâza /76
bazm /89
bazurk /89
bê /101, 102
becašk /122
bêgânak /103
bêh /99
bekâr /103
bel /104
bênîk /104
benješk /363
bêš 2 /103
bešazak /122
bêvar /105
bêvar-asp /105
bhâyaka /104
bigâr /103
birinj /87
bîrôn /102
bistak /123
bôb /95
bôt /82
bôt-katak /329
boxtan /96
bôxtan /130
bôzišn /130
brahnak /88
brîdan /89
brijan /88
brištag /86
brûk /30
buc /89
bûcak /181
buf /98
bûjîna /181
bûm 1 /98
bûm 2 /98
bûmahan /98
bun /94
bundât /94
burtan /84, 88
bûšâsp /98
butan /96, 407
bûy /98
bûž /89
bw /96, 407
bwd /97
čačak /82
čâdur /166
čâh /167
čahâr /174
ča-kar /167
čakât /171
cakôč /166, 171
cambar /173
čamiš /167
čamišn /167
cand /173
čand /173
cang /173
čâpûk /165
câr /166
čâr /169, 233
čârak /166
čarb /168
čarbišn /168
cark /169
čark /169
čâšišn /170
čašîtan /170
čašm /170
časp /170
catrang /278
čêčist /175
čehil /174
čêlân /175
čêlânkar /175
cêr /175
čêrîh /175
cigôn /366
cîm /172
čînar /173
čine /176
čin-e-var /176
čîrâg /168, 255, 277
čirk /169
čiš /175
čitan /175
čop /174
čop-gân /174
cy /348
d(i)bir /35, 196
d(i)pir /35, 196
dâdâr /191
daftar /205
dâğ /193
dagr-and /214
dah /195, 212
dâhak /195
dahân /212
dâhišn /193
dalag /207
dâlman /194
dâm /194
dâmât /194
dân /194
dânak /194
dânastan /194
dandân /209
dâng /194
dard /198
darîtan /202
darn /197
dart /198
dârûk /200
dâs /102, 193
dašn /204
dâsr /193
dast /203
dâštan /128, 193
dast-war /203, 204
dât /191
dat(ik) /197
dâtan /106, 192, 193
dâtastân /193
dât-war /195
davîtan /211
daxmak /197
daxšak /197
dâyag /195
dêbâg /213
deh /212
denâr /216
dêpâk /213
dev /216
dêvâr /216
dih /212
dîk /213
dîl /206
dilêr /207
dîn /216
dînkart /216
diram /200
Dirang /200
dirâz /197
dîtan /214
ditî-kar /209
diz /203
dô /209
dôl /211
dôš /210, 211
dôšaxv /210
dost /210
dôxtan /209
drafš /199, 200
drai-âp /202
drâj /197
dram /200
draxt /198
drâyî /198
driyôš /202
drôg /201
drôš /201
društ /199
drût /199, 201
druvand /201
dûd /209, 210
duk /211
dum(b) /207
dûr /210
durmân /200
durust /199, 201
dûšitan /211
duš-man /204
duš-nâm /204
du-srav /283
duš-xvâr /205
dût /209, 210
dûtak-mân /210
duxt /196
dûxtan /209
duz /202
dužax /210
dvêst /212
ên /72, 128
êr /71
eran /71
êrwârag /9
êsim /430
êstâtan /72
êtar /70

êton /70
êvak /434
ê-var /9, 26
êwân /72
êwâr /25
fargastan /363
farsang /117
farvahr /302
frač /297
frâh /297
frahât /302
framân /300
frâmûštan /297
fra-pîh /298
frârôn /297
frasp /299
frastâtan /299
frâsyâk /52
fratâk /298
fravâra /301
frâx /297
frây /302
fraz /297
fražâm /298
frazânak /298
frê-bêd /303
frê-ftag /303
frêh /302
frêh-but /298
frêh-est /302
frêp /303
frêtôn /303
friyât /302
frogîh /52
frôt /301, 302
frôxtan /301
fr-wxš /301
funfuk /306
gac /351
gâm /350
gandag /363
ganj /163, 183, 342, 363, 387
gantum /364
gar /352
gar 1 /352
gar 2 /353
garaftan /356
garâmîk /353
garân /353
garčak /355
garm /356
gartan /354
gartitan /354
garûk /361
garzak /355
garz-îšn /355
garzitan /355
gâs /351, 367
gasta /359
gat /351
gâtan /351
gat-var /351
gâv /350, 417
gavâl /365
gavâzan /365
gaz- /66, 350, 359
gazit-ak /358
gazîtan /359
gêhân /367
gês /368
gêtê /367
gêtîk /367
gez /368
gil /361
gilak /361
gird /354
giv-ak /368
givâk /158, 165
giyâk /158, 165
gl /361
gôhar /367
gôn /366
gônak /366
gôr /365
gorgân /356
gort /354
gôš /366, 382
gôy /367
grây /354
grd /354
grih /357
grivak /357
griy /357
groh /356
guftan /360
gugâridan /364
gukâs /365
gumân /362
gumârtan /362
gumbat /363
gumêc /362
gûmîxtan /362
gunâh /163, 363
gund /363
gung /364
gurbak /354
gurg /356
gursak /355
gursakîh /355
gurt /354
gurtak /354
gûšn /360
gûšn-asp /360
gust /18, 62, 294
gw'zn /365
gyân /159
hadiš /423
haft /425
h-agarc /57
halak /58
halîlag /425
ham /425
hamahl /426
hambâğ /61
ham-bak /61
ham-êmâl /426
hamêšak /427
hamêstagân /426
hamêstâr /426
hammôz- /22
ham-tôxtan /64
hanbân /61
hanbâr /61
handâčak /63, 427
handak /63
handâm /63
handarz /64
handâxtan /63, 427
handêš /65
handôh /65
han-dôzh /64
handûtan /64, 65
hangâm /428
hangârtan /66
han-gêzitan /67
hanjâm /62
hanjaman /62
har /423
harêh /423
harêv /423
harg /367
harz-ag /424
harz-rut /424
hâsar /422
hâsr /422
hast /46
hašt /424
hât /422
hâvan /423
haxt /423
hâyîk /179
hazâr /424
hêč /430
hêlîdan /424
herz /424
hexâr /423
hexr /423
hêzam /430
hišm /185
hišmin /185
hištan /424
hôm /429
hôš /429
hôstubâr /46
hôxšîtan /346
hu /187, 188
hûavrank /30, 68
hu-čir /424
Hujîstân /70
hu-mânâk /426
hunar /427
hu-ni-vâk /187
hup /187, 188
hu-rust /177
huš /429
hušk /184
hu-srov /184
hu-tôxš /70, 142
huxvân /234
im /72
jagar /162
jakar /162
jâm /159
jân /159
jav /163
jav-az /164
jôî /163
jôyšn /161
jud /160
jujag /245
junbîtan /163
juvân /164
juxt /161
kac /333
kač /333
kaf /335
kafš /335
kâgad /323
kah /326, 347
kâhitan /322
kah-rupâti /347
kal-pâd /324
kam /338
kâm /325
kamân /338
kamand /340
kamâr /339
kân /126, 350
kânab /340
kânak /126, 350
kanâr /329
kanašya /342
kandak /179, 341
kaničak /343
kanik /343
kantan /179, 186, 292, 341, 343
kapast /326
kapcak /335
kapîč /347
kapik /327
kapôt /327
kapôtar /327
kâpûr /323
kar /352
kâr /319

kar-cang /181
kârecâr /321
kârejâr /321
kârezâr /321
karic /169, 332
kark /330
karm /331
karp /330
karpu /330
karsâsp /356
karšift /334
kart /160
kârt /320
kas /333
kaš /333, 334
kâstak /322
katak /329
kavi /347
kavi-kvâdh /310
kay /347
kayos /347
kêš /347
kilîsyîâk /338
kištan /323
kîšvar /334
kôf /346
kôftan /343
kôîk /347
kôr /345
korâčak /353
kôs- to beat /345
kost /86, 333, 334
kôtâh /344
kôtak /344
krpwk /330
kûč /344
kufak /346
kulâf /336
kulang /337
kundurûk /173, 265
kurpak /336
kurrag /332
kuštan /334
kuzak /345
kvâdh /310
kvart /181
kvrg /345
kws /18, 62, 294
kyn /348
lab /371
lâbag /368
lâf /368
larz /372
lwn /227
mâ /375
madh /394
madhax /389
mâdiyânag /376
mağ /387
magas /388
magu /387
mâhîg /379
mâhik /379
mai /394
maig /389
makas /388
man /389
mân /379
mand /390
mang /95
mân-stan /379
mâr /376, 377
marš /383
mart /382
mart-tôhm /382
marz /378
maša /387
mašk /386
mast /385
mašyânag /387
mašyôi /387
matak /376
mâtar /376
matax /389
maxš /388
mây /376
mâyag /376
mayân /394
mayazd /379, 395
mâz /379, 395
mazax /389
mazd-êsnîh /384
mazg /384
mêh /392
mêhan /395
mêhmân /395
mênîšm /390
merv /383
mêš /395
mêw /395
mêz /376, 385, 388
mêzîtan /394
mičak /385
micîtan /376, 385, 388
mîğ /392
mij(gan) /385
mithr /393, 394
mitr /393, 394
mîvak /395
miyân /394
mizd /384, 385
mô /392
môd /392
môdh /392
môr /391
môrčag /391
môy /385, 392
môyak /385, 392
môzag /391
mûčak /391
mudar /393
mudrâk /393
muhr /393
murdyânag /387
murğ /383
mûrt /391
murtan /382
murvârît /383
mušk /386
must /385, 386
mutrâk /393
myc /376, 385, 388
na-âp /396
nab /408
nâčuk /397
nâdh /399
nâf /397
nâfak /397
nâm /397
namač /405
namâč /405
namak /406
namat /405
namb /405
namr /400, 405
namrak /405
nân /398
napîrak /399
nar /400
narkis /400
narm /400, 405
narmak /405
nasâ /401
nasây /401
nask /402
naum /409
navak /406, 407
navîrak /399
nax /399
nâxun /396
nâz /397
nê /396
nêm /412
nêrôman /401
nêš /411
nêš-kârt /320
nêst /411
nêš-tar /411
nêv /412
nêv-ak /411
nêvak-šâh-puhr /411
nêzak /411
ni-aš /402
ni-âyišn /410
ni-bag /406
nibêg /408
nibištan /408
nîc /411
niğâyišn /410
ni-ğôšâg /403
niğôšîtan /412
ni-hân /409
ni-hanj /409
ni-hâtan /409
nihuftan /409
ni-kâr /404
nikâs /404
nikîrîtan /404
nikuhitan /404
nîlôpal /412
ni-part /399
nipêk /408
nipištan /408
nîrang /410
nîrôk /400
niš /402
nišêp /402
nîtan /405
nivâk /406
ni-vêdh /408
niyâk /410
niyâkân /410
niyâz /410
nizâr /401
nôk /406, 407
noxvat /400
nûn /407, 408
ôbâr /29
ôftâtan /51
ok-nu /408
omand /390
ômêd /60
ônây /294
ôštâftan /277
ôstâm /69
ôstât /43
ožan /69
pa /99, 201, 409
pâcin /108
pad /99, 201, 409
pa-dâm /128
pad-en-dâštan /128
pa-dit /114
pa-drût /201
pad-wâž /104
pahlûg /132
pahn /132
pahrêzišn /121
pa-hrist /307
paikân /135
paitâk /133
paiti-dâhišn /106
paitiš /83, 134, 298
pâk /29, 110

pakhšag /124
pân /109, 112, 253, 393
pand /128
pa-ni-hân /409
panj /128
panum /128
pâp /73
Pâpak /73
pârak /108
par-ant /114
parastâtan /117
pardag /116
pardâxtan /116
par-daz- /116
pargantan /115
par-hêxtan /121
Parîk /121
paristôk /117
parr /114
parrak /126
parrkân /126
parvânak /119
parvâr /119
parvartan /120
par-vastan /120
par-war /120
pas /123
pa-saxt-ak /12
pa-sij-ak /90
pasin /123
pâšin /108
pašm /124
pâšnak /110
passaxv /109
paššinj /124
pasux /109
pat /83, 134, 298
pâtaxšâ /107
pat-dit /114
pâtêč /112
patêt /112
pâtêz /112
patgriftan /114
pâtî-frâs /107
patîrak /114
patkar /135
patkâr /135
pat-lutan /110, 111
patrâstan /133
pat-vâčak /104
patvihîtan /122
patwand /95
patyâk /133
patyârak /113
pavak /110
pay /106
pây /1, 106
paydâg /133
pâyêd /109, 112
paymōz- /391
pay-ôs /105
paz /73, 113
pêcîtan /133
pêrâhan /134
pêrôž /134
pêš /83, 134, 298
pêsak /134
pešâmân /122
pest /123
pêtâm /132
pîh /137, 298
pîl /135
pîr /133
pistag /123
pistân /123
pl-dp /303
pl-dptk /303
porsitan /117
pôš /131
pôst /130
pound /345
pôy /129, 131
pûčak /130
pûdag /130
puhl /125
puhr /123
pûlâfat /131
pûlâft /131
punduk /306
pur /114
pus /123
pusag /89
pusar /123
pûsîtan /130
pušt /124
pûtag /96
pûtak /130
puxtan /73, 113
rad /221
radag /221
râdh /168
raftan /224
rag /225
râg /230
râh /43, 220
rahg /225
rai /230
râk /230
râm /219
ramak /225
rân /219
rand /226
randîtan /226
rang /226
ranj /226
ranz /226
râs /43, 220
rasan /223
rasîk /230
rasîtan /223
râst /218
rastan /223
rasug /218
rât /217
ratak /221
râyînitan /219
râyomand /220
râz /218
rêg /231
rêman /232
reš /231
rêš /231
rêšag /231
rêšak /231
rextan /2, 230
rist /222
rist-axez /222
rîtan /230
roc /221, 227
rôcan /227
rôd /229
rôdîk /229
rôğn /228
rôn /229
rôp 1 /220
rôp 2 /224, 371
ropâs /226
rôpet /224, 371
rošn /228
rôspîk /227
rôstâk /228
rôt 1 /227
rôy /229
rozig /221
rrz /372
rûn /227
rustan /223
rût 2 /227, 228
ruvân /67, 226
ruyan /229
ruž /8, 231
sacâk /259
šâd /274
sag /262
šağâl /278
šâh /170, 276, 286
sahestan /270
sahm /270
šâh-puhr /273, 411
sak /262
šâk /274
sâl /247
sâlak /247
šâm /276
šaman /281
samarkand /264
šamblidak /281
samôr /264
šamšêr /281
šân /27, 282
šânag /276
šânak /276
sang /254, 265, 266
šanga-vîr /282
šanôšag /283
šap /276
sapahân /51
sapûk /249
sapz /249
sar /255, 370
sâr /246
sarb /258
sar-dâr /256
sargîn /257
sargôn /257
šarm /277
sarmâk /256
sart /256
sartak /256
sarûk /258
sarv /258
šaš /278
sâsân /247
sâstâr /247
šât /274
šatr /285
šatri-var /285
šâturvân /274
sawsan /268
saxt /254
sâxtan /246
say /11, 13
sâyak /249
šayfur /285
šâyîtan /276
saz /246
šêb /285
sêj /271
šêpâk /285, 287
sêr /271
šêr /286
šêt /285
šêvan /287
šfšyr /281
sî /270
šîb /286
sighr /271
sîh /270
šikênjak /280
šil /280
sîm /272
simôr /264
singiber /282
sîp /271
šîp /285
sir /271
sirištan /256
šišak /286

siyâh /270
siyâk /270
škâftan /48, 279
škâr /279
skarw /279
škastan /279
škêb /280
škôh /280
šmah /281
šnâxtan /282
snâz /282
sôk /261, 266, 269
sôxtan /267
soxvan /255
sôzan /268
spâh /250
spandâr-mat /43
spand-yât /48
spar /250
sparm /42
spârz /250
spâs /250
spazg /251
spêg /42
spêt /252
spihr /251, 252
spiš /277
spôxtan /251
spož /251
spôzed /251
spur /250
spurîk /250
spynj /251
srešk /256
sriš /259
srôsh /258
srôvâ /258
srpîn /256
srubên /256
srûtan /258
sruv /258
stahm /253
stâk /252
stân /252
stapr /44, 46, 252
star /252
stârag /252
stârak /252
star-van /253
stâtan /252
stawr /44, 46, 252
stâyîtan /52, 183, 252, 253
stêğ /254
stôr /253
stûn /254
sturg /253
šubân /174
sûcan /268
suft /260
sûftan /260
sûk /261, 266, 269
sukur /260
sûlâk /268
sumb /260, 263
šupân /174
sûr /257, 267
sûrâk /268
suš /278
sûsan /268
sust /259
šustan /278
sut /428
sût /267
sut-ak /428
sûtan /267
šutan /277
suxr /256
šypšyr /281
t`pk /289
tâb /140
tabrak /141
tabûrâk /137, 150, 290
tâg /289
ta-garg /148
tâk /137
tan /149
tanâ-puhr /150
Tan-parth /150
tanûr /152
tapâh /141
tar /142
târ /149
tarak /146
tarr /142
tarsâk /145
tarsîtan /145
tâšîtan /143
tâxl /149
tâxr /149
taxtan /138
têr /156
têrak /149
têx /156
t'g /289
tihîk /155
tîhûg /157
tihûk /157
tišn /148
tišnak /148
titar /142
tôhm /142, 382
tôrag /154
tôxm /142
tôxtan /153
tûfek /148
tuhîk /155
tum /149
tumik /149
tund /151
tûrak /153, 154
turftag /145
turuš /145
tuwân /152
tuxš /70, 142
tuxšak /70, 142
tuz /154
ud /413
umrôd /60
uparô-kušta-pâma /86
upâyat /81
urine /167
urtvahišt /37
urvar /68
uskâr /262
uskârd /262
ustr /50
uzîdan /243
uz-î-naka /243
uzvân /234
vabz /416
vac /92
vâcak /414
vâ-čar /76
vâê /416
vaf- /77
vafr /86
vah-âk /99
vahânak /100
vahâr /100
vahišt /100
vahuman /100
vajarg /89
valg /86
vâmîtan /415
van /94
vana-vašak /95
vang /80
vanjišk /363
varâğ /418
vâra-ğna /418
vârân /75
varavistan /356
varâz /417
vard /19, 79, 361, 417
vardâ /361, 417
vâren-žar /418
varezâ /417
varg /86
varhrâm /100, 419
varišn /413
vârîtan /75
varm /87
varrak /88, 418
vars /355
vart /361, 417
vartak 1 /84
vartak 2 /417
varvâra /87
varzâ /417
varzîtan /418
vas /89, 90
vastan /120
vaštan /419
vâstr /414
vastriuš /414
vas-yâr /89, 90
vat /83
vâtâk /415
vâtâm /74
vât-âs /74
vât-rang /74
vâvar /81
vaxš-war /416
vây /421
vâyandak /421
vazağ /418
vazîtan /418
vâzîtan /77
vazr /354
veh /99
vên-âg /104
vên-âk /104
vênîk /104
veš /103
vêš /103
vêt /101, 103
vhat-čak /82
vičir /416, 419
vicîtan /358, 416
vi-côdišn /170
vîgrâs /101
vil-ak /104
vîmâr /104
vinâh /163, 363
vinâs /163, 363
vîr /83, 420
virinj /87
vîsag /101, 103
vîsak /101, 103
visastan /359
višâtan /360
vist /102
vi-starak /90
vi-startan /359
vistâxv /359
vi-tâxtan /352
vitgârtan /352
viyâpân /101
vôi /421
v-rextan /357
vurkân /356
vûšn /360
wâd /74
war /84
wardin /85
warr /416

warzâg /417
wastar /12
waxš /301
waxšidan /416
wêjak /121, 421
wêz /101
wiğrâd /101
wi-hîrîh /367
winj /363
wîzârdan /358
wizôh /123
wizôy /123
xadûk /191
xâk /178
xâk-astar /178
xâm /178
xanak /179, 341
xand /186
xand-ak /186
xandan /179, 186, 292, 341, 343
xânîğ /179
xapak /185
xar /180, 182
xâr /177, 181, 187
xar-bâra /182
xarbûcak /181
xarbuz /181
xarîtan /183
xarmâ(v) /182
xastak /183
xâstan /178
xast-ôk /45
xâyak /179
xâyak-bar /179
xâyak-bâr /179
xayû(k) /191
xešm /185
xêzistan /178
xîm /191, 203
xirs /181
xišt /184
xôn /190
xorsand /182
xrafstar /182
xrâm /180
xrat /181
xros /182
xrusîten /182
xûb /187, 188
xuft /187
xumbak /186
xurag /34
xurram /182
xušk /184
xušnût /185
xvaf-s-îyan /187
xvâ-har /188
xvâi /190
xvân /188
xvântan /187, 188
xvar /189
xvâr /187
xvar-âsân /180
xvarreh /189
xvar-šêt /189
xvart /181
xvartan /189
xvâstag /187
xvastan /2, 183
xvâstan /187
xvat /188
xvatây /180
xvêš /191
xvêš-kâr /191
xwâb /187
xyâr /190
yâc-dah /432
yah /433
yâirka /430
yak /434
yâkand /432
yam /162
yâm /159
yâmak /75, 106, 159
yam-šît /162
yâsak /432
yask /161
yasn /434
yašn /161
yašt /434
yât /431
yavê-tân /159
yaztân /71
yôî /163
yš /28, 402
yyš /28, 402
zafar /237
žafr /244
zahm /234
zahn /237
zahr /241
zâk /233
zalug /233
zam /237
zamân /237
zamîk /208, 237
zang /239
zanjîr /238
zânûg /233
zânûk /233
zar /235
zâr /31, 232
zarenik /236
zart /235
zartak /235
zâtan /232
žatan /234
žâtûk /159
zaxm /234
zayt /242
zên /2, 30, 243, 299
zîk /243
zîn /11
zindakih /242
zindân /239
zînhâr /239
zivandak /165, 242
zivastan /242
ziyân /241
zôr /240
zôt /240
zrê /235
zrêh /236
zrih /236
zufar /244
zûr /147, 240
zût /240
zuzag /245
žužag /245

Old Persian

a- /1, 3, 10, 23, 24, 28, 60, 67, 68, 87, 185, 249, 407
â- /1, 3, 10, 23, 24, 28, 60, 67, 68, 87, 185, 249, 407
ab /28, 53, 415, 432
abâ /76
abi /30, 68
abi-âf /28, 432
abi-âp /28, 432
abi-ranga /30, 68
abiš /30, 68
abi-stâvan /44
abiy /30, 68
adhi-vaina /7
adi /72
adi-sta /72
adi-var /9, 26
adyi /72
aesmo /430
aêta /72, 128
aeva /43, 432, 434
af /28, 53, 415, 432
â-gard-ayatiy /15
â-gaud /16
aguru /5
aimya /23
aina /72, 128
airyanam-vaêžo /71
aita /72, 128
aiva-čiy /430
aiwiš-kar /279
âmâd /178
an- /1, 3, 10, 23, 24, 28, 60, 67, 68, 87, 185, 249, 407
an-âhita /24
an-airiya /68
anya /23
aok /109
aorâ /29, 51, 69, 182
ap 1 /28, 53, 415, 432
apa-ardha /414
apa-gaudaya /16
apa-jan /69
apa-vasta /130
apa-xšad-a /83
ar /113, 114, 219, 223
aradra /7, 36
arân /36, 71
arašn /38
arašni /38
arata /7, 36
arda /12
arda-stana /11
arda-stûna-stâna /12
ardha /297, 414
areta /7, 36, 37
aria /9, 68, 71
arj /38
arjana /38
aršan /38, 39, 184, 270, 360
aršan-aspa /38
aršti /184
ârta /7, 36
arta 1 /7
arta 2 /7, 36, 37
arta-pa /37
art-arân /36, 71
arta-xšathra /36
as /11, 13, 74
âs /180
âsa /180
aša 1 /7
asan /11, 13, 74, 254, 265, 266
asenga /254, 265, 266
as-man /13
ašta /424
â-stana /11

aštrâ /184
â-šyâ /14
athangaina /254, 265, 266
aurva /41, 374
aurvant /41, 374
aurvat-aspa /374
ava 1 /29, 51, 69, 182
ava 2 /43, 432, 434
â-vač /25, 301
ava-hya /68, 72
ava-jan /69
avaranga /30, 68
ava-stâman /69
âvaya /179
awa /68, 72
ay /81
â-zâr /10
baešaza /122
baga /61, 91, 92, 102, 103, 305
bağa /61, 91, 92, 102, 103, 305
bandaka /95
baoidi /98, 105
bar /26, 46, 75, 84, 88, 142, 179, 182, 195, 203, 204, 205, 266, 367, 384, 413, 416
bard- /83
Bardiya /83
basta /90, 120
batiaxê /74
bav /96, 407
bax-ta /82
baxto-dâta /82
bhe /101, 102
bi- /103, 209, 212
bišazka /122
braij /86, 88
brîzi /87
bûmî /98
bûmî-mathan /98
bûta /96, 407
čakra /169
čam /172, 186
čapu-ka /165, 249
čarka /169
čatvare-sat /174
caxra /169
čaxra /169
či /175
čirya /175
cišciy /175
čitčiy /175
dahyu /212
daika /215
dainhu /212
dais /65
dan /194
dânâ /194
Dânavo /194
dânu /194
danuvatiy /195, 208
dâr /90, 128, 192, 193, 200, 239, 256
dârayat-vahu /193
dasa /212, 276, 432
dauš /210
dauša /210
dauštar /210
dav 2 /64, 65, 235
daw /211
dây /104
dêğa-vâra /112, 216
dî /104
didâ /203
dipi /35, 196
dr /90, 128, 193, 200, 239, 256
drayah /202
dû /64, 65, 235
dûra /210
dûraê /210
duš /203
duva /103, 209, 212
duvara /197, 198
duvariya-ûn /102
duvitya-kara /209
duž /203
dva /103, 209, 212
dvar /197, 198
dvarya-ûn /102
êna /72, 128
fa(n)j? /58
fra /301
fra-â-muš /297
fra-ardha /297
fra-dâ /302
fradhâti /302
frâhuva /297
fra-jâma /298
fra-ma-na /300
frârdha /297
frârdha-van /297
fra-sanga /117
frathah /297
frava /301, 302
fra-vahr /302
fra-var /302
fra-var-tinam /302
fravaši /302
fravata /301, 302
fra-vaxš /301
gač /351
gad /352
gaêsa /368
gaêsu /368
gaêtha /367
gaêtha-nâm /367
gam /22, 56, 62, 132, 160, 237, 298, 350, 351, 367, 410, 428
gan /118, 135, 179, 186, 264, 292, 341, 343
gar 3 /132, 244, 361
garah /244, 361
gasta /359
gât /160, 351, 367
gâthu /160, 351, 367
gâtu-bar /367
gâtuš /160, 351, 367
gaub /360
gaud /16
gâv /160, 351, 367
ges /368
gesuk /368
grâ /354
grab /114, 356
gratha /356, 357
gravatha /356
gub /360
hâ 1 /360
haiz /178, 222
ham /61
ham-basta /90
ham-bava-ka /61
ham-dais-a /65
ham-dû /64, 65
ham-gmatana /56
ham-taug /64
ham-tauj /64
ham-taux /64
ham-taxš /142
ham-yân /426
han-du /64, 65
hangmatâna /56
han-jâma /62
han-jâmana /62
hapta /425
haraiva /423
hareva /423
hauš /184
hauš-a /184
hây /360
hend /427
hendî /427
hêzum /430
hizû /234
hizvâ /234
hu /187, 428
hu 1 /28, 177, 180, 182, 184, 185, 187, 188, 297, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430
huška /184
hu-ux-tay /428
ima /72
imam /72
išta /37, 100, 302, 322, 393, 400
-iti /278
jam /62, 237, 298, 351, 367
jamâna /237
jan /69, 401, 418
jantu /62, 237, 298, 351, 367
jarda /243
jatara /65, 241
jathra /107, 241
jîta /165, 242, 348
jiva /165, 242, 348
jutan /164
jva /165, 242, 348
kâ 2 /325
kah /322
kai /175
kâm 2 /325
kâma /325
kamna /338
kamnô /338
kan 1 /118, 135, 179, 186,

264, 292, 341, 343
kanpa /168, 170, 172, 173, 186
kaofa /346
kapastay /326
kapautaka /327
kapithe /347
kâr /319, 321, 331, 337
kar 2 /14, 55, 279, 316, 319, 352, 372
kâra /319, 321, 331, 337
kara 1 /14, 55, 279, 316, 319, 352, 372
kara-manah /316
Karana /329
karem /331
karš /156, 333, 334, 335
karši-ptan /334
karšvar /334
kâs /322
kaša /333
kasu /317, 322
kava /346
kaz /333
kaž /333
kerma /331
kermi /331
kirsman /330
krta /160, 192, 369, 433
kûja /345
kûza /345
mâ 1 /10, 136, 300, 379, 393, 405
mâ 2 /375
mâda /376
madhaxa /389
magus /377, 380, 387
maguš /377, 380
mâh /379, 393
mâhya /379, 393
maixa /394
man 2 /60, 379
manâ /389
mard /389
mard-una /389
maška /386
mâ-tya /375
mayûxa /394
maz /392, 393
mazah /385
mazan /385
mazant /392, 393
mazaxa /389
maz-išta /393
megan /377, 380, 387
mithra /393, 394
moğu /377, 380, 387
muš /297
na 1 /396, 403
nada /257, 331, 399
Naêma /412
nagan /398
nağan /398
naiba /411, 412
naiy /396, 403
nam /405
nâma /204, 397
nâman /204, 397
napâ /399, 408
napât /399, 408
naptis /399, 408
nard /397
nath /163, 363
nâu /398, 399
nauč /397
nâv-dân /398
nâviya /398, 399
nax-van /396
nemah 2 /405
ni 1 /399, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 412
ni 2 /396, 403
ni 3 /411, 412
nî-gaona /404
niğây /410
ni-jan /401
ni-kuthayatiy /404
ni-pîta /399
ni-vart /407
nyâka /410
pa /1, 6, 37, 61, 86, 107, 109, 110, 111, 112, 128, 174, 245, 357, 393, 406
pad /106, 132
pâd /106, 132
pada /106, 132
pairi-vâra /119, 301
pairi-yân /134
paiti 1 /107, 109, 112, 132, 253, 393
paiti-aok /109
paiti-grab /114
paiti-jathra /107
paiti-kara /135
paiti-sahva /109
paiti-xšathra /107
paity-âra /113
pa-nâh /128
pant /26, 128
pârsa /108, 124
parth /108
parthava /108
parti /108
partia /108
paru-zana /85
pasâ /123
pasca /123
pasča /123
pastô /130
pâta /1, 6, 37, 86, 107, 109, 110, 111, 112, 128, 357
path /26, 128
pathâ /26, 128
pathra /132
pati-ara /114
pati-baus /105
pati-daiza /112
patiy /107, 109, 112, 132, 253, 393
paurâvat /131
pavasta /130
peleštuk /117
pîta /399
pitu /399
ptâta /51, 123
pu 1 /123, 273, 305
puthra /123, 273, 305
ra /113, 114, 219, 223
rad /223, 230
râd /168
radh /223, 230
râdiy /168
ragâ /230
rağâ /230
raika /231
raodah /227, 228
ras /223
ras 2 /223, 230
rasa /223
râu /20, 110, 111
rautah /227, 228
rikša /223
riš /30, 231
rîz /30, 231
rû /20, 110, 111
rup /220, 347
rupâ /220, 347
sâ 1 /360
šâ 2 /14, 274
sâh /109, 247, 255
saiti /102, 174, 270
šâiti /274
sakâ /262
saka 1 /271
saka-stâna /271
šâm /72
šan /27, 282, 429
sang /254
sara-dâra /256
sard /3
sâs /109, 247, 255
sâsnâ /109, 255
sâsta /247
sâstar /247
sat /102, 174, 270
šaw /277
sax /254
sâxvan /109, 255
sfard /145
šim /72
sinkadruš /282
sipari /250
sipithra /252
siyaman /272
šiyav /277
skuba /262
šôčika /268
spâ /262
spânam /262
sparda /145
srâd /255
srâda /255
sta /11, 14, 43, 44, 72, 92, 117, 124, 137, 252, 254, 271, 277, 299
stâ /14
šta /14
stamb /253
stambaka /253
stan /252
stâna /44, 252, 271
stata /14
šti /14
stuna /12, 254

stûnâ /12, 254
šyâ /14, 274
šyangh /27, 282, 429
šyâtî /274
syâva-aršan /270
tačara /141
taêğa /156
taêža /156
taiy /152
tanj /144, 151, 155, 223
taoš /155
tap-stana /137
tarê /142
tâta /51, 123
tava /152
tâvant /137
tâvat /137
taxma /144, 151, 155, 223
taxma-urupa /156
taxš /70, 142
taxša /141
thamân /237
thard /3
thrah /270
thrah-man /270
thras-man /270
thrâyô /270
thri /270
thri-sat /270
thwaxš /70, 142
-ti /278
tigrâ /196
tiğra /156, 196, 254
tû /152
tûm /152
tuš /155
tusen /155
tussya /155
tuvam /152
tvâm /152
u /187, 428
uiti /413
upa /3, 31, 54, 60, 81, 86, 99, 105, 113, 114, 124, 125
upâ /3, 31, 54, 60, 81, 86, 99, 105, 113, 114, 124, 125
upâ-aitiy /81
upâ-aya /81
upa-mati /60
upa-sard /3
urvarâ /68
urvinj /87
uška /184
us-kar /262
us-pari /250
uštra /50, 236
uš-tra /50, 236
uta /413
utâ /413
uv /187, 428
u-vâra-zmi /187
u-vaxštra /428
ux /428
uz-dâvayati /235
uz-dû /235
va /431
vâ /431
vačah /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406, 414, 416
vâe /104
vâe-na /7, 104
vahâna /100
vaina /7, 104
vak /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406, 414, 416
var 1 /75, 87, 119, 216, 281, 301, 302, 413
vara /75, 87, 119, 216, 281, 301, 302, 413
vâra 2 /75, 87, 119, 216, 281, 301, 302, 413
varâza /417
vardana /85
varešna /38, 39, 184, 270, 360
varet /354, 407
varkana /356
varnak /88, 418
vart /354, 407
vas /89, 90, 105, 428
vašna /89, 90, 105, 428
vaxš /428
vaxš 1 /25, 80, 104, 187, 301, 364, 406, 414, 416
vazraka /89
vi /163, 349, 351, 352, 363, 364
vî /101, 102, 104, 163, 304, 349, 351, 352, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 367, 416, 419, 420, 421
vi-hây /360, 421
vi-nath /163, 363
vi-saiti /102
višta-aspa /421
vištaspa /421
vriz /87
vrsa /355
Vtra /354
Vurt /354
vyâi-mâra /104
waêg /27, 67
wai /104
waix /27, 67
wâk /80
wânk /80
wars /354, 407
wi /101, 102, 104, 163, 304, 349, 351, 352, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 367, 416, 419, 420, 421
wi-kâr /364
wi-sâ /360, 421
xan /118, 135, 179, 186, 264, 292, 341, 343
xaôda /189
xaudâ /189
xâya /179
xram /180
xrî /183
xšača /36, 107, 170, 245, 273, 276
xšad /83
xšaivan /287
xša-thra /107, 245, 285
xšathra- pavan /245
xšathra-puthra /273
xšây /170, 184, 273, 276, 285, 286
xšaya-aršan /184
xši /170, 184, 273, 276, 285, 286
xšî /287
xšip /285, 286, 402
xšnâ /282
xšvaepâ /285, 402
xšvaš /276, 278
xšvaš-dasa /276
xšvaš-ti /278
xšwaip /285, 286, 402
xumba /186
xvîsat /178, 222
yad /410
yâh 2 /75, 159
yâhma /75, 106, 159
yânhaeiti /134, 426
yâsta /134, 426
yauna /435
yauviya /163
ža 3 /352
zahr /241
zam /187, 208, 237
zan 2 /238
zânâ /238
zânu-ka /233
zar 1 /10
zar 2 /232, 235, 236
zara /241
zara-uštra /236
zarmân /235
zarwân /10
zaurva /10
zav 1 /234
zbâ /234
zem /237
zimô /237
zûrah /147, 240
zyâ 1 /237
zyâo /237

Parthian

gr'mg /293
gzn /163, 183, 342, 363, 387
padyâg /133
paiti-dihta /133
tndwr /151

Polish

butelka /91
kielbasa /324
kolaska /324

Portuguese

comercio /362
kable /318
marmalada /377
tonque /139, 140

Proto Slavic

bana /80
boči-oka /91
bršč /97
cesar /147
dostokanû /46
kalbasa /324
orb /220
pirû /133
šu-mb-êti /281
susati /247

Russian

appâr`at /4
assignatsia /48
avtomât /16
bak /78
banka /80
banya /80
benzin /95
bilét /94
bočka /91
bošč /97
brezent /85
buksa /92
buksa-ovat /92
buksir /92
butilka /91
čây /167
četvirt /168
čoti /169
čugun /168
Czar /147
drožki /199
imperator /59
kaljaska /324
kazâk /312
kefâl /335
kolbasa /324
krug /332
kulič /337
kupe /344
lampa /370
lenta /373
mazut /377
orosit /38
pirog /133
pirožki /133
polyus /126
rul /225
Rus /38, 228
samo-vâr /263
sarefan /246
scetka /169
šinel /283
škaf /50
sosat /247
stakân /46
step /44
šumet /281
suxâri /267
tormoza /145
utyug /33
vâksa /414
vânna /415
varit /263
zapâs /232
žletka /162

Sanskrit, Old Indic

âčârya /5
â-gar /300
agaruh /292, 306
amalaka /22
angam /278
asva-tara /45
bêlûr /87, 94
bhağa /99
bhaga-dhara /99
bhay /104
bhî-ma /104
brahman /88
brhant /88
bûdha /96
bûdhati /96
cabattra /166
cad /166
cad-tra /166
candrah-râga /265
capayati /275
catur-anga /278
čiphâ /278
čîxâ /271
dhar /99
dhi /159
dhyânah /159
ğar /300
gâuh /409
gôpâ /409
gô-pâ-h /409
gôtra /367
hâra /422
haritaka /425
hima /431
hima-alaya /431
jangalah /163
kâca /319
kampila /315
kandrak /173, 265
karpâsah /329
karpurah /323
kart /320
kâtara /319
ketaka /319
kodrava /329
kram /180
krmi /311
krmi-ja /311
kršna /330
krtsa /320
kulanjâ /186
kundruka /173, 265
lâk /369
lâkša /369
lâkšâ /369, 371, 372
lavanda /374
limû /375
manâ /389
mâš /378
mauča /391
mudra /393
mûkti /388
mus /386
muska /386
nadah /396
naranga /397
nârikelah /396
nâša /301
nêkš /320, 411
nilah /412
nili /412
nîlotpala /412
nimbû(ka) /375
nir-vanah /411
pakša /129
parvan /106
parvata /106
pâtila /106
patra /112
pattra /112
phânita /111
pîlu /135
pippalî /306
pra-jan /298
pra-nač /301
pulâka /126
râk /369
rakšâ /369, 371, 372
râkšâ /369
sakah /245
šakala /279
šâli /275
saman /281
sarat /422
sarkarah /267, 279
šavala /275
sindhu /427
šiphâ /278
srgâla /278
sringa-vera /238, 282
srnga /238, 282
stupa /152
sukra /241
šûlaka /284
sunyâ /288
sunyâh /288
syand /427
tadaga /139, 140
tâmbulâ /151
tanuka /151
tavak-sîra /141
tdag /139, 140
tittibha /156
tutthâ /153
ucca /68
učča /68
vatin-ganah /74
vihâra /298
vrâj /353
vrihi /87
xac /319
xanda /315
yâna /162
yantra /163

Semitic

a'.q.b /162, 243, 291
a.q.r /292
b.r.k /86, 331
barq /86
d.b.r /238
daqal /205
diglat /196
ğ.w.l /294, 388
h.n.n /177, 435
kasa /322
kasu /322
layh /49, 59, 160, 218, 434
n.b.b /73
r.p.y /218, 224
rabba /220
s.p.r /260
saq /247
z.b.d /234

Sogdian

``zrm /10
`fšyn /54
`xš`y /54
`xšnk /312
`y`btk /72
`y`ftk /72
b`m /295

bnš /91
brğ`r /298
bvtrbk /296
dinj /373
ftrnk /296
fz /303
fž /303
gašnaka /312
ğ'r /15, 300
ğ'yr /15, 300
jğt /58
k`s /322
kang /264
kanp /264
krty` /404
n`-krtk /404
ns /401
pad-înd /126
pd /125
ptbvuz /112
ptfuz /112
pwt /82
r`ğ /218
thinj /373
tien /157
tr`nk /6, 296
trk /6, 296
xara-tara /309
xr /309
yâf`k /432
žğâr /244
žğêr /244

Spanish

canario /315
cascar /322
casco /322
chaleco /162, 245
chocolate /279
jileco /162, 245
mascara /378
patio /109
real /230
tabaco /150

Sumerian

ašgab /48
bahar /296
daggan /205
dub /35, 196
dumuzi /149
egal /430
ekal /430
gir /345
guza /330
mana /389

Syriac

ardeba /36
dab /217
hayya /177
hûzâyê /70
karkedânâ /331
nukraya /66
peraq /143
perass /299
putqâ /96
qator /313
summaq /263
šypwr /285
than /158

Turkic, Turkish

- ak /58, 172, 206, 340
abâ-jî /73
âbjî /73
adry-m /6
afend /17
ağil /16
ağuj /16
ağuz /16
alâčuq /18
alp /38
amač /21
amča /21
and /63
armağan /40
arslan /38
ata-bak /103
âthar /6
ayaq /70
azug /6
ba /92
bad-rak /102
bağ /92
bağatur /99
bâjî /73
bak /103
baka /316
bâqa /316
barut /76
bâš /77
bâš-liq /77
bat /73
bat-lag /73
bayatur /99
bayraq /102
bazak /89
beg /103
beul /94
bezek /89
bildirčin /93
boğ /92
bôlûk /94
boqčâ /92
bōrohan /97
bošqab /91
boš-qap /91
bun /390
bun-čug /390
čâk /171
čali /171, 275
čapar /168
čapavul /168
čapul /168
čaq 1 /166
čaq 2 /165
čaqi /166
čar-qab /166
čâv /165
čaxan /165
čaxčur /166
čekme /171
čel /275
čelek /172
čelpek /171
čel-pek /275
čel-tik /275
čerik /169
čîbuq /168
čiğ /165
čîğ /175
člyk /167, 172
čoki /172
čolaq /171
čom /172
čomak /172
čujan /168
čumča /172
čuq /390
degen-ek /206
dič /247
direg /156
direk /156
dol /207
dolma /207
dolman /207
dostaqan /46
duğ /211
duğ-lu /211
edâr /6
ek /172, 206
elek /58
eurdâk /36
galan /361
galangedan /361
gatar /313
gayiq /310
gaz /358
gedan /361
gi /269
ğoruğ /311
gu /269
gumrook /362
ijlak /162, 245
îl /72
jar /159
kabin /318
kagaz /323
kaič /317
kaiči /317
kak /323
kâk /323
kamak /317
kamči /314
kan /317
kaša /312
kašan /312
kaši /309
kašuk /309
kayik /310
kaymak /317
keukul /323
kez /358
kezlik /358
kilik /314
kimiz /314
kiošk /348
kir-baka /316
kiš /312
kiš-lâ /312
kišlâ-ğ /312
kočngâr /316
kom /340
kom-ak /340
korg /311
ku /315
kuč /344
kûg /346
kuğu /315
kulâwuz /313
kunda-q /315
kunduz /315
kuti /316
kutu /316
lâjîn /369
li /269
limon /375
luq /386
-ma /6, 147, 171, 206, 207, 257, 261, 268, 309, 393, 434, 435
maghazeh /387
-me /6, 147, 171, 206, 207, 257, 261, 268, 309, 393, 434, 435
mîš /309
monjuq /390
možde-luq /386
odâ /33
odağ /33
ordu /37
otâ-ğ /33

otur /33
oturaq /33
payda /102
pudra /76
qab /308, 309
qač /309
qač-aq /309
qadang /180
qahve' /323
qai /310
qaltaq /309
qâp /308, 309
qapa /309
qapağ /309
qapla /309
qapla-ma /309
qarâ /311
qarâ-qurût /311
qarîš /309
qarîš-mîš /309
qaša /312
qaša-yu /312
qaz /312
qazaq /312
qiliq /314
qis /312
qišqir /312
qišqiriq /312
qoč /316
qori /311
quldur /313
qur-bâqâ /316
qurût /311
quyu /315
sâ /248
sab /269
sabaq /249
sâč /246
sağduč /247
sallan /263
sallana /263
sân /248
sanč /265
sanč-aq /265
sanč-uq /265
sanjag /265
sarapa /246
sauğa /269
saugat /269
say /247
say-tuš /247
seb /269
seku /262
sev-gu-li /269
sik-ke /262
sirke /257
siš /286
šiš /286
šîš /271
šišâk /286
soqul /261
soqul-ma /261
sôr /255
soruğ /255
šûkun /280
supur /251
sûr /257, 268
sure /257
sûr-me /257
surt /257, 268
tağar ،tağâr /148
tas /147
tâsma /147
teg /206
terki /145
teur /153
tirê /156
tirêk /156
tôb /152
toğril /290
tol /207
top /152
tor /153
tôšêk /154
tosun /154
tug /206
tuğ /211
tûğ /154
tûğči /154
tuğrâ /290
tuğrâ-ğ /290
tûmen /155
turna /200
turndaya /200
tuš /247
uğur /51
ul /58
ula 1 /58
ula 2 /58
ulak /58
ûlgû /59
ustê /69
ûstem /69
ut /33
xân /178
xân-umm /178
xâtun /177
yağ /434
yağı /432
yağ-ma /434
yaka /434
yam /433
yam ulak /433
yaqa /434
yara /433
yaraq /433
yat 1 /431
yatağan /431
yaylâ /435
yaylâ-ğ /435
yedmek /433
yelek /162, 245
yet /433
yeta /433
yonca /435
yonja /435
yori /435
yoriš /435
yort /435
yort-ma /435
yug /310

نمودارهای

لغات فارسی

Persian Root Charts

یورتمه: چهار نعل رفتن اسب

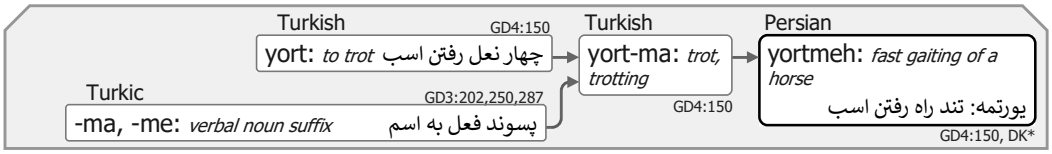

یورش: هجوم، حمله نظامی

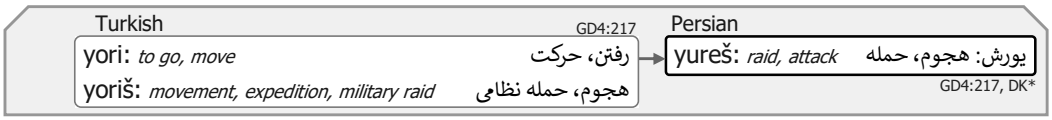

یوز رجوع شود به یوزیدن

یوزپلنگ رجوع شود به یوزیدن ، پارد

یوزیدن: جستجوکردن، فعال بودن همریشه: جُستن مقایسه: رزم یوز همریشه: enzyme, juice

یوغ همریشه: جفت، زوج، قسط همریشه: yoke, join

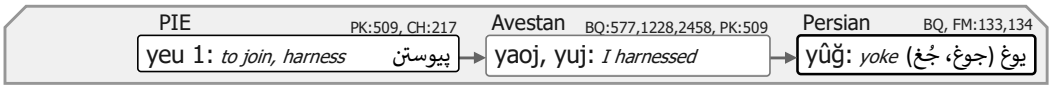

یونان همریشه: حنّان

یونجه: آلفالفا، اسپست، غذای اسب

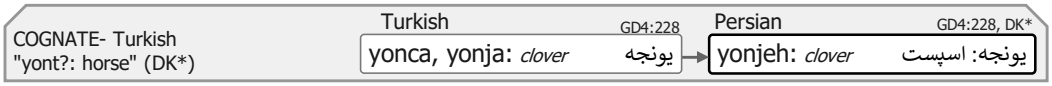

ییلاق: محل خوش آب و هوای تابستانی مقایسه: قشلاق

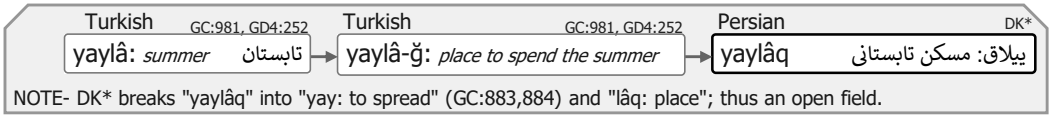

یسنا

مقایسه: مزدیسنا

همریشه: hagios

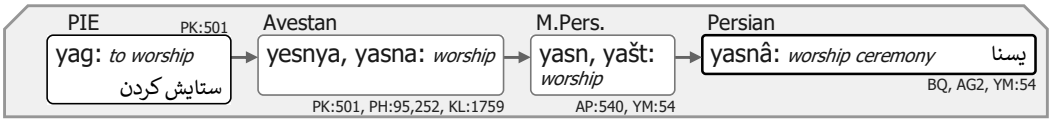

یشپ:

سنگی نیمه قیمتی برنگ مایل به سبز

همریشه: jasper

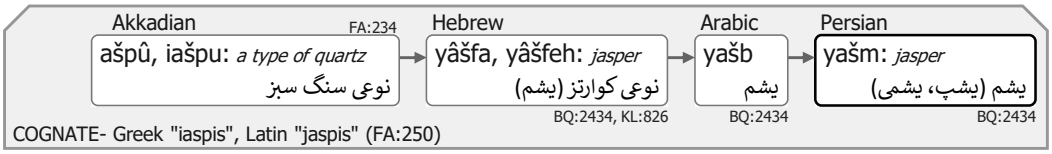

یشتن

ستایش کردن

همریشه: یسنا، ایزد، جشن

همریشه: hagios

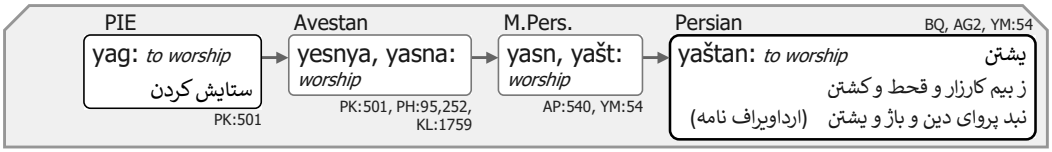

یشم رجوع شود به یشپ

یعقوب رجوع شود به عقب، ژاکت

یغما:

غارت

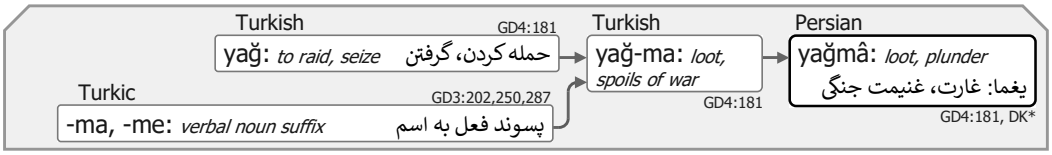

یقه:

گریبان

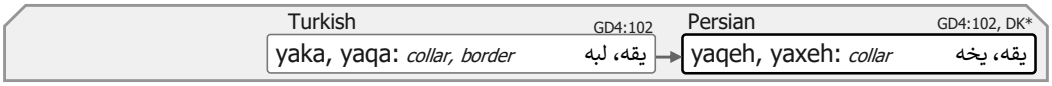

یک

همریشه: این، امروز، یازده

همریشه: one, any, inch, eleven

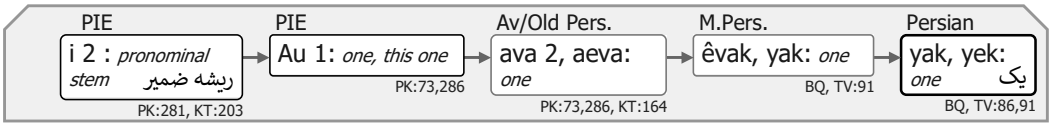

یکتا رجوع شود به تای

یگانه رجوع شود به یک ، گان

ـ یل:

پسوند بمعنی خدا

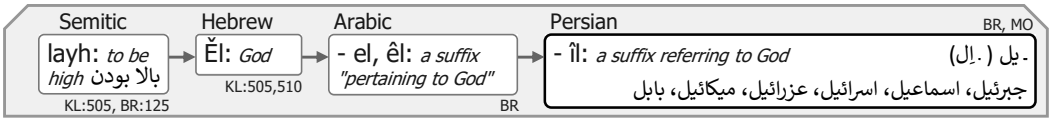

یام: ایستگاه نامه بران برای تعویض اسب، اسب چاپار مقایسه: الاغ

یاور: ابزار خُرد کردن غلات

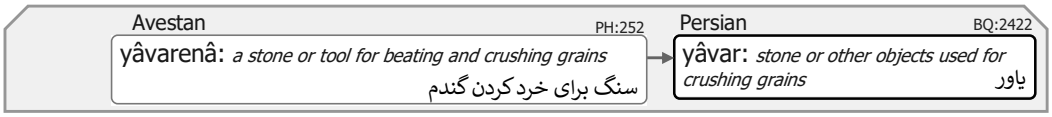

یاوه: سخنان بیهوده رجوع شود به یافه

یخ همریشه: ice

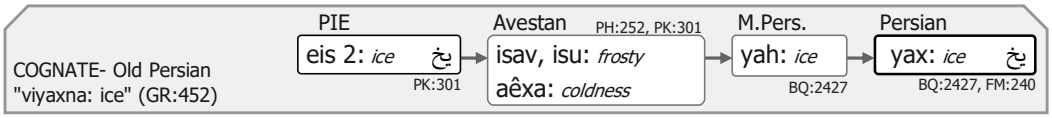

یخه: گریبان رجوع شود به یقه

یَدَک

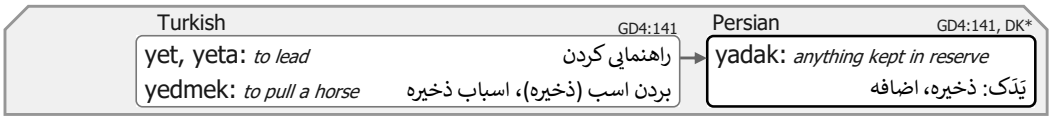

یراق

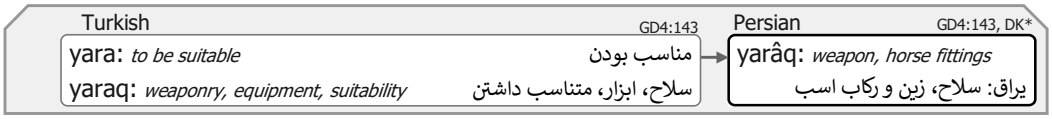

یرقان: "مرغ زردی که باور میشد دیدنش یرقان را علاج کند"

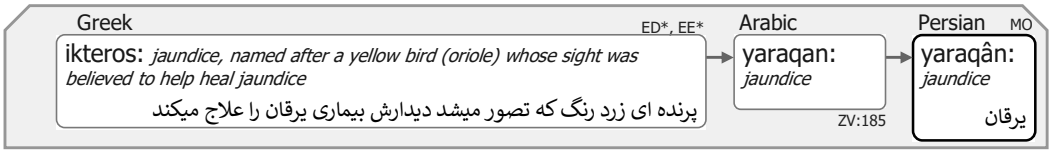

یزد، یزدان رجوع شود به ایزد

یزدگرد: مخلوق خدا همریشه: ایزد، کار همریشه: hagios, karma

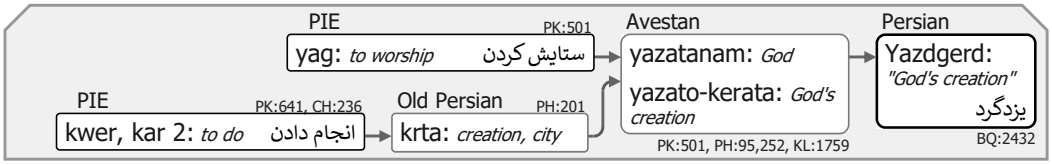

یار

یازده

همریشه: یک، ده

همریشه: one, eleven

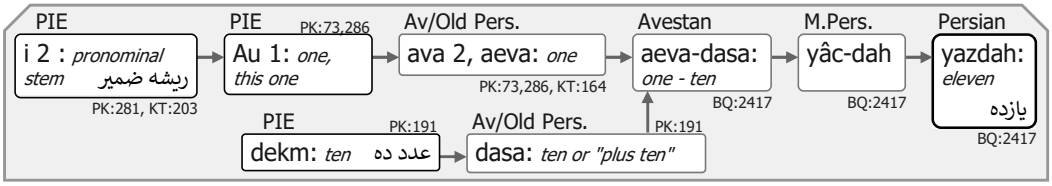

یازیدن: قصد کاری کردن

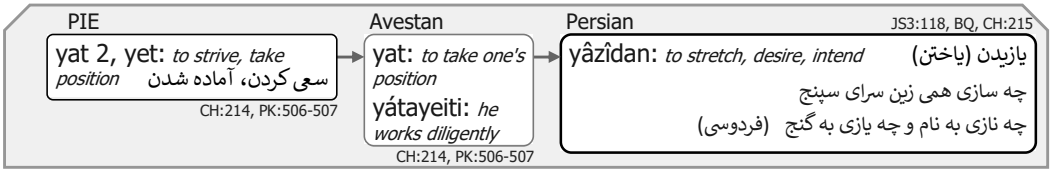

یاسه: آرزو

همریشه: جادو

همریشه: jealous, zeal

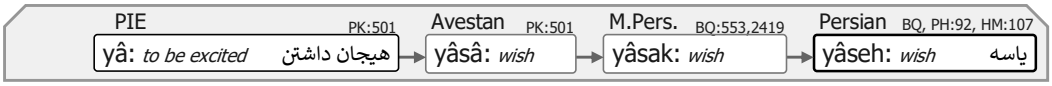

یاغی: سرکش. نافرمان. اهل طغیان

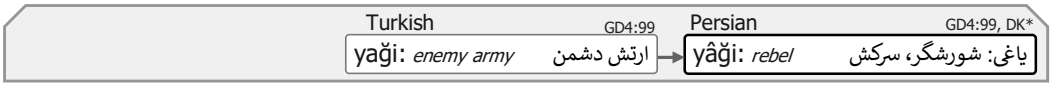

یافتن

همریشه: وام

همریشه: couple

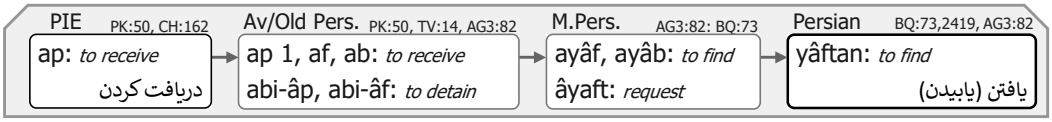

یافه: یاوه

Sogdian
yâf`k: futile, lost بیهوده، هرزه
HN2:102
Persian
HN2:102, BQ:2419, DK*
yâfeh: nonsense یافه (یاوه): سخنان بیهوده
که نزدیک او فیلسوفان بوند بدان کوش تایافه ای نشنوند (فردوسی)

یاقوت رجوع شود به یاکند

یاکند

همریشه: hyacinth

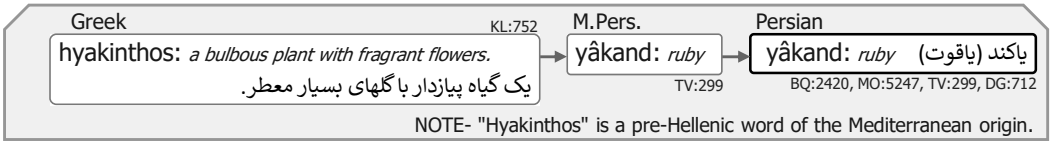

هیمالیا: "خانه برف" همریشه: زمستان همریشه: hibernate

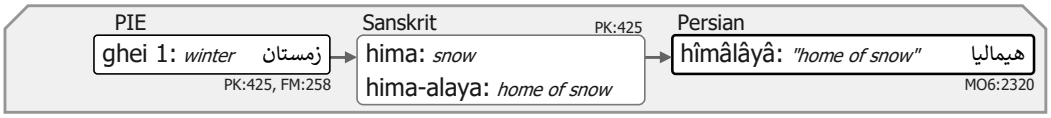

هیمه رجوع شود به هیزم

هیولا: عنصر، مایه، ماده همریشه: sill

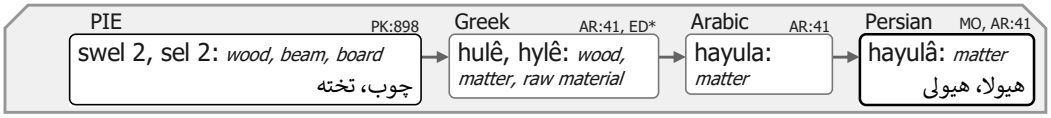

ی

ـ ی: یای نسبت مانند چوبی، آهنی، آبی

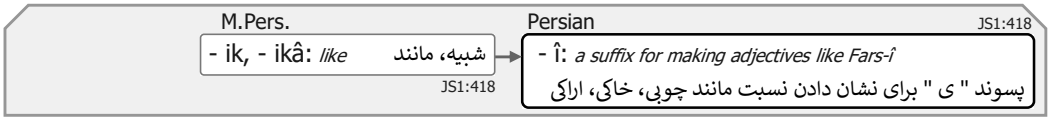

یا همریشه: این، یک همریشه: one, none, any

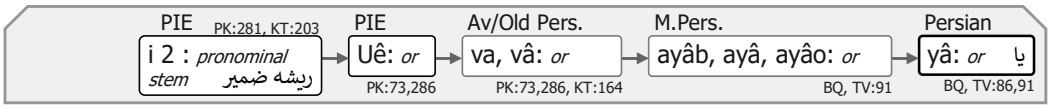

یابیدن رجوع شود به یافتن

یاتاقان: حلقهٔ لغزنده که میله در داخل آن حرکت می کند همریشه: yatagan: Turkish sword

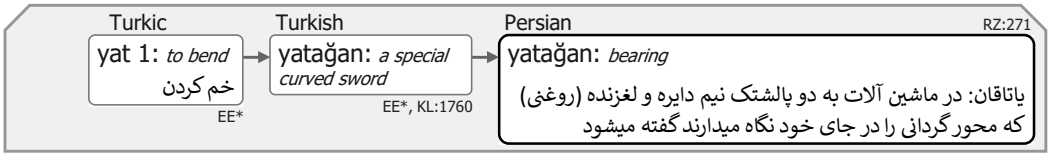

یاختن: سعی کردن رجوع شود به یازیدن

یاد همریشه: جم همریشه: even

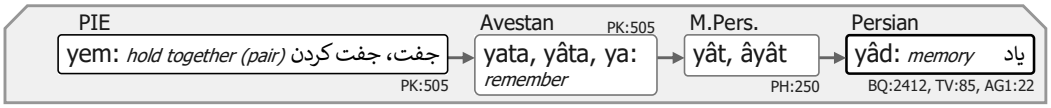

هویدا همریشه: خوب، پژوهیدن همریشه: wit, view

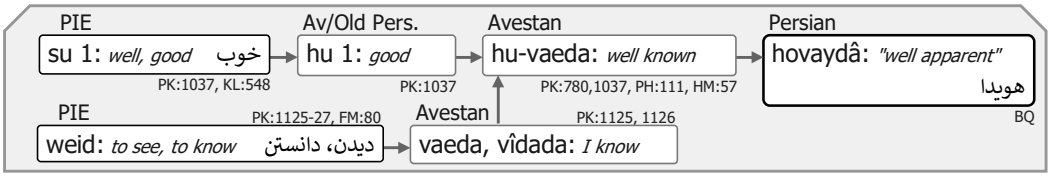

هیپنوتیزم: خواب مصنوعی همریشه: خواب، خفتن، بختک همریشه: hypnosis, insomnia

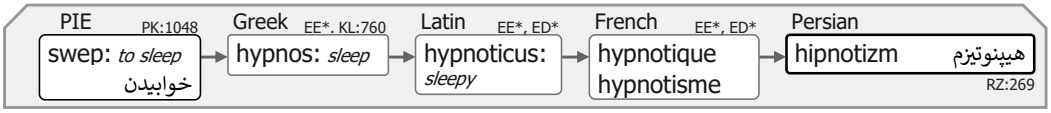

هیچ همریشه: چند, چه, چون, چیز, کو همریشه: one, alone

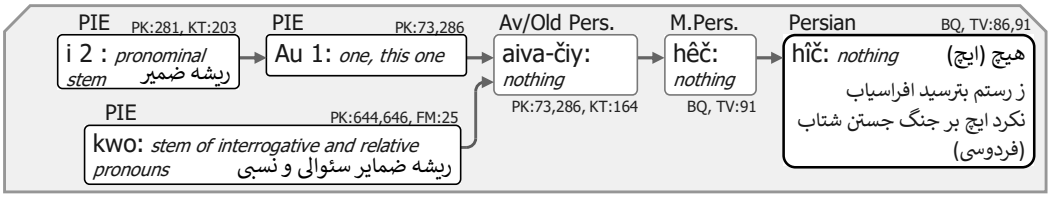

هیختن کشیدن همریشه: هنجیدن، آهیختن همریشه: tension

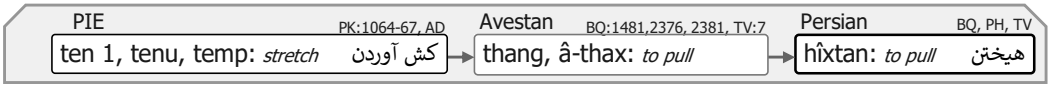

هیرید رجوع شود به بُد

هیرک: بچه حیواناتی نظیر بز و گوسفند همریشه: year

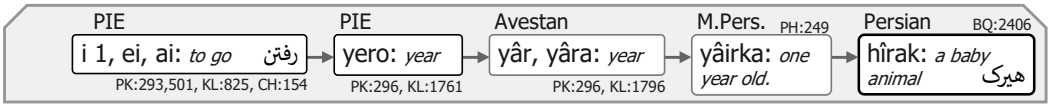

هیزم همریشه: خشت، اثیر همریشه: anneal

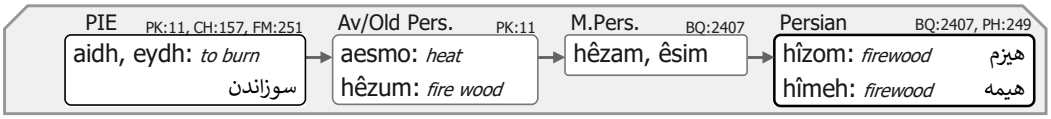

هیکل: معبد، بتخانه

هوش۱ همریشه: گوش، آشکار، انوشه همریشه: ear

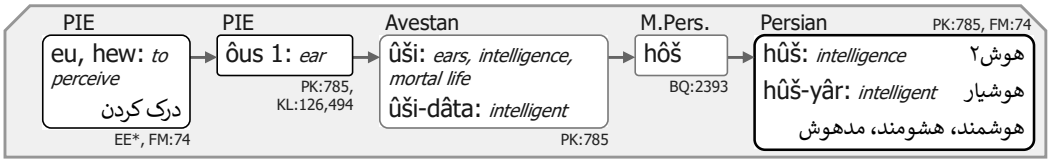

هوش۲: صبح همریشه: بهار، فرخار همریشه: east

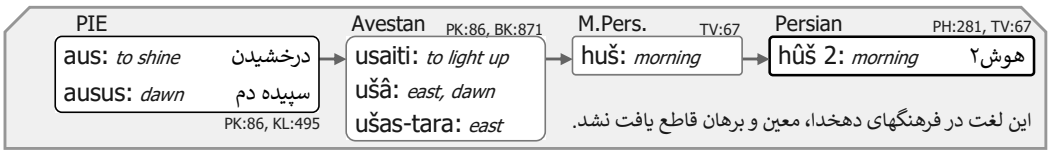

هوشمند رجوع شود به هوش۱

هوشنگ: "خوش خانه یا معمار خوب" همریشه: شَن، خوب

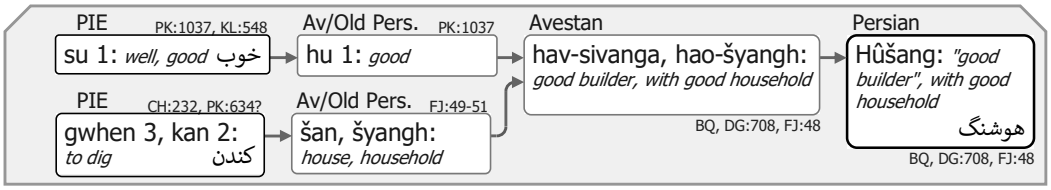

هوشیار رجوع شود به هوش۱

هوم: نام گیاهی پر شیره و مقدس نزد اقوام آریایی همریشه: سوپ همریشه: soak, suck

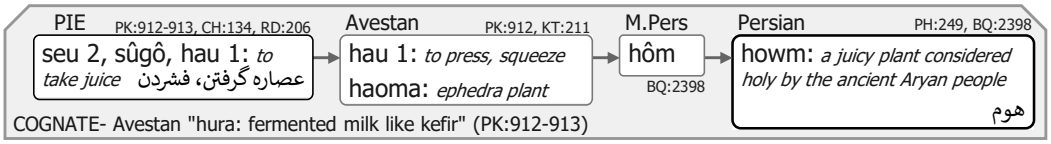

هومن: "نیک رفتار" همریشه: خوب، منش همریشه: mind

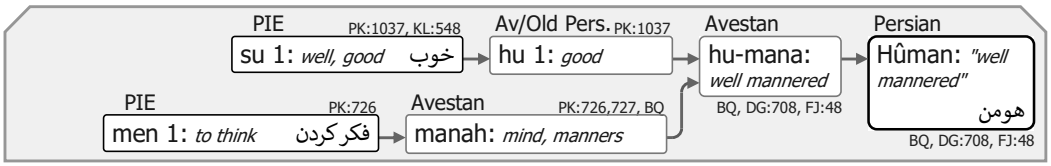

هوو دو زن که در نکاح یک مرد میباشند همریشه رود۲ (فرزند) همریشه: son

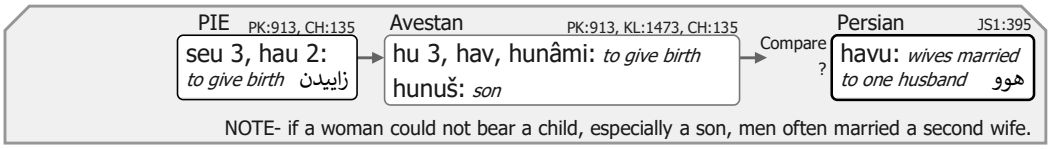

هنگام همریشه: زمان همریشه: same, come

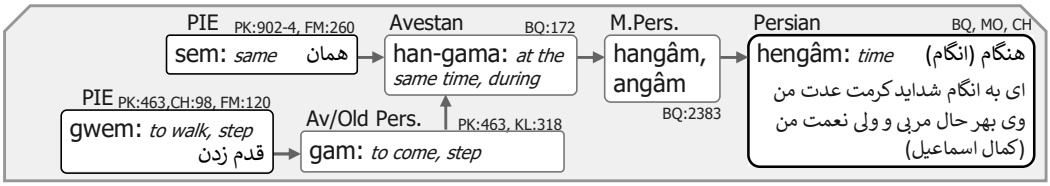

هوا همریشه: شُش همریشه: cyst, wheeze

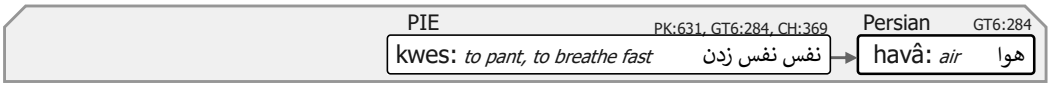

هوتُخش: صنعتگر رجوع شود به اهنوخوشی

هوخت : گفتار نیک همریشه: واژه، نوا همریشه: voice

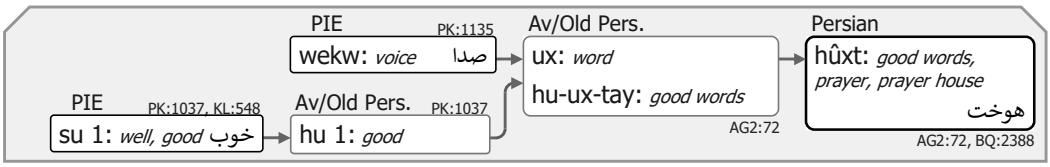

هُوَخشَتَر: "خوب رشد کرده"، نام سومین شاه ماد همریشه: augment, authority

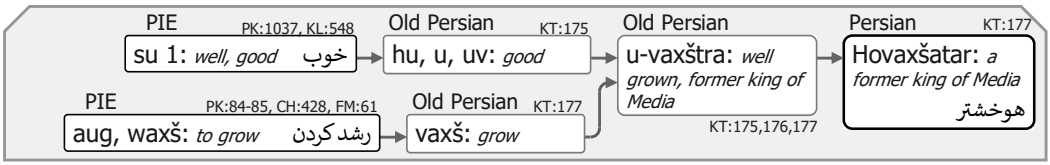

هوده: درست، مفید

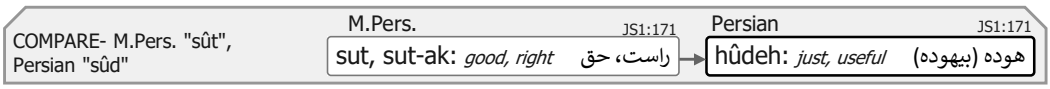

هور: آفتاب همریشه: خور، پاییدن همریشه: sun, helium

هوربان رجوع شود به حِربا
هورمزد رجوع شود به اهورامزدا
هوز رجوع شود به اهواز

هوس همریشه: بسیار، بَس

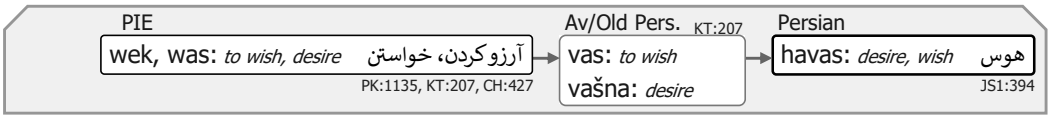

همیشه

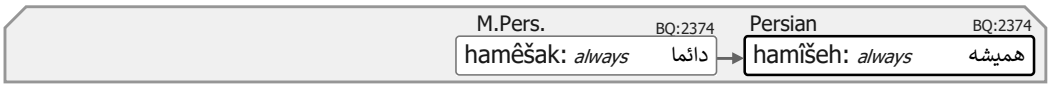

همین رجوع شود به هامین
هُنام رجوع شود به اندام
هَنبان رجوع شود به انبان
هنج: کشیدن رجوع شود به هنجیدن

هنجار: راه

همریشه: tone

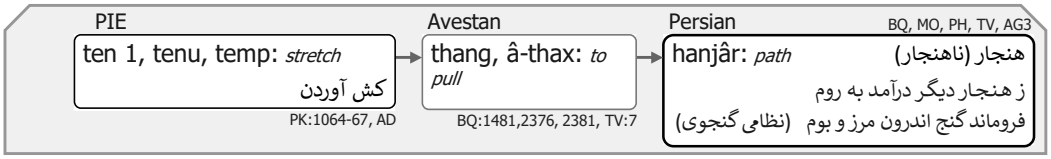

هنجیدن: کشیدن

همریشه: هیختن

همریشه: tone

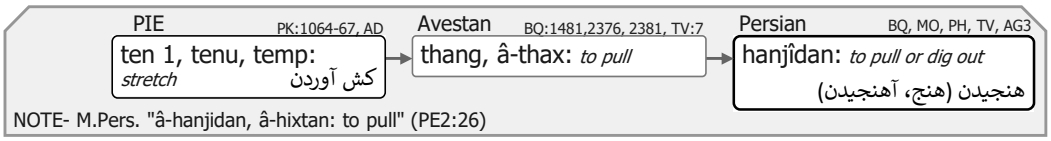

هند

همریشه: Hindu, tamarind

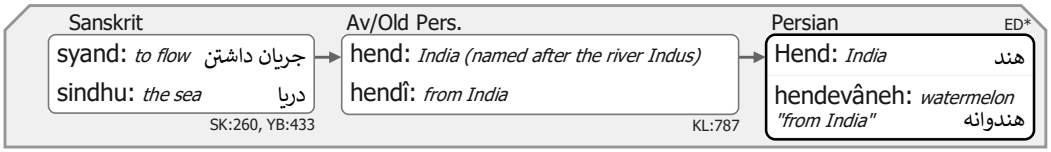

هندسه: "اندازه گیری"

همریشه: اندازه

همریشه: single, same

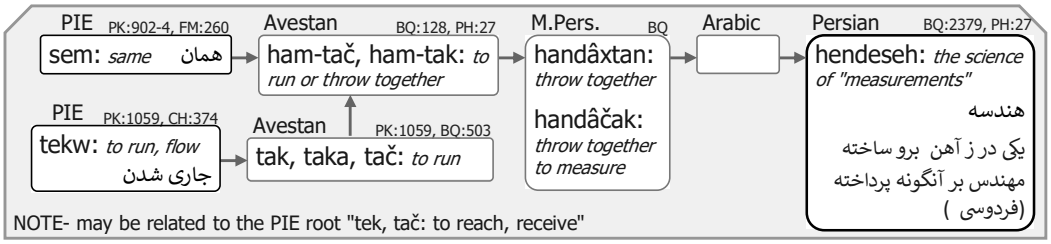

هندوانه رجوع شود به هند

هنر: "کار زیبا"

همریشه: خوب، نیرو

همریشه: android

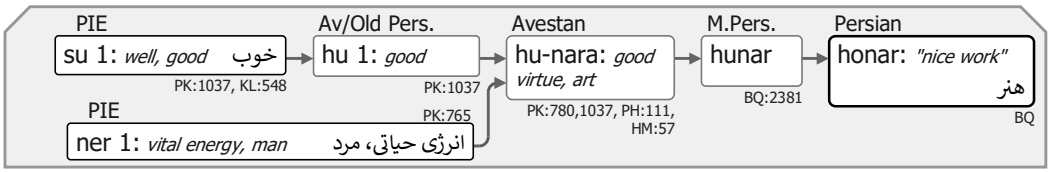

هنگ رجوع شود به آهنگ

همال: مانند، همتا، رفیق همریشه: هموار همریشه: similar

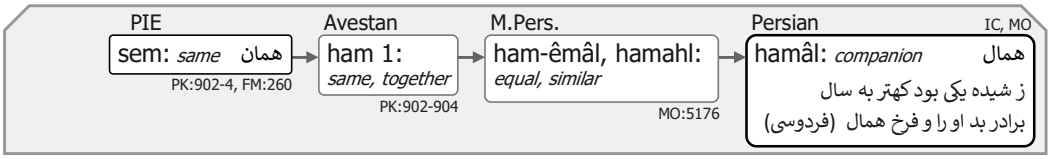

همان رجوع شود به هم ، مان۱

همانا مقایسه: همان، مانند همریشه: symmetry

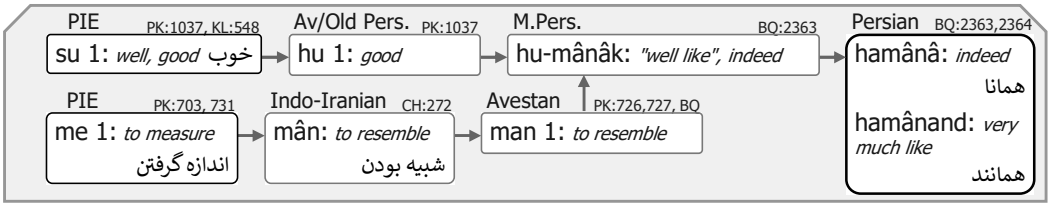

همانند رجوع شود به همانا

همایون رجوع شود به هما

هم تک: هم سفر همریشه: همان، تاختن همریشه: same

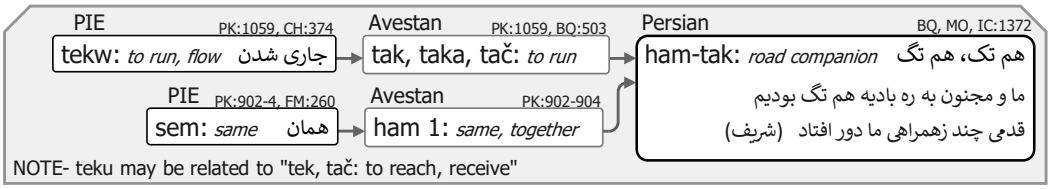

همدان رجوع شود به اکباتان

هموار رجوع شود به هم ، وار۲

همه رجوع شود به هم

همیان: کمربند، کیسه همریشه: جامه، اندام همریشه: zone, single

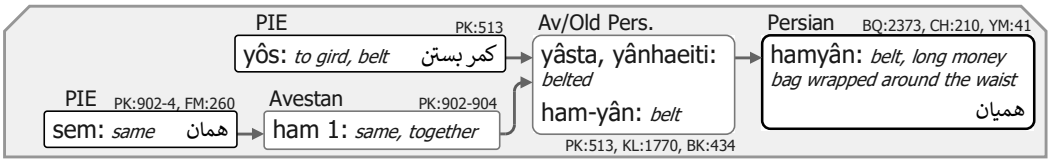

هَمیستار: دشمن، رقیب همریشه: کمیته همریشه: dismiss, omit

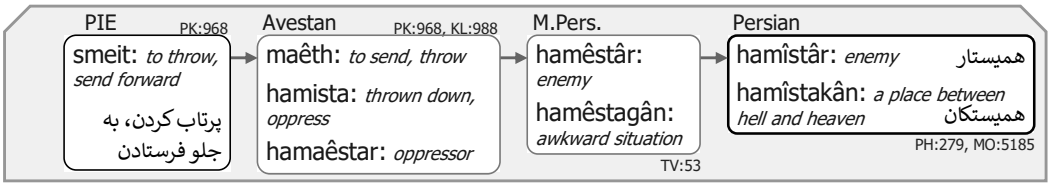

هَمیستَکان: برزخ رجوع شود به هَمیستَر

هشومند رجوع شود به هوش۱

هفت

همریشه: seven, September

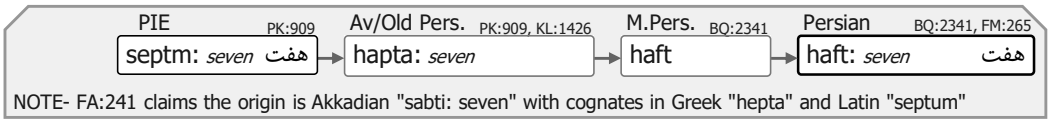

هَک: سرقت اطلاعات

همریشه: چنگ، کج، کژ

همریشه: hack, hook

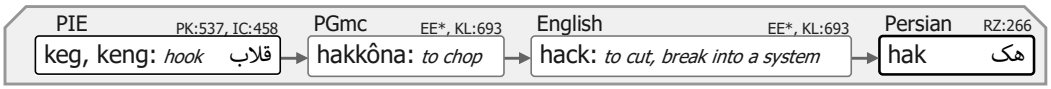

هکتار

همریشه: صد، آر

همریشه: area, ten, hundred

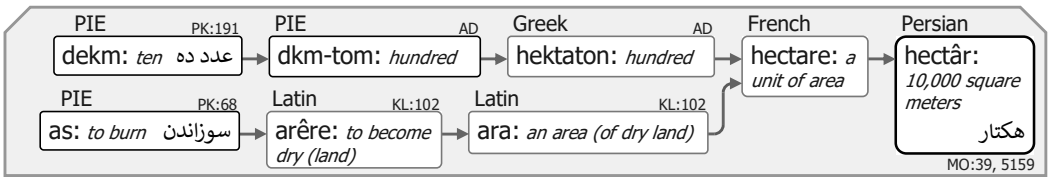

هلو

همریشه: آلو

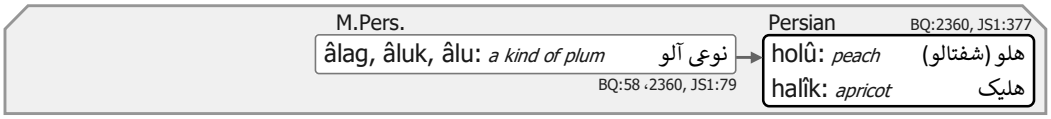

هلیدن: رها کردن رجوع شود به هشتن

هلیک: زردآلو رجوع شود به هلو

هلیله: از درختان نواحی حاره که مصرف پزشکی دارد

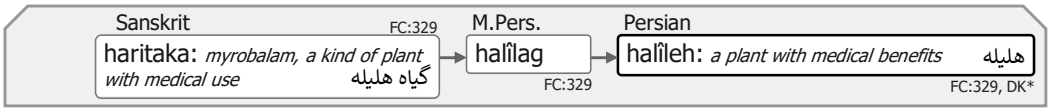

هم

همریشه: هرگز، هموار، سماور

همریشه: same, some

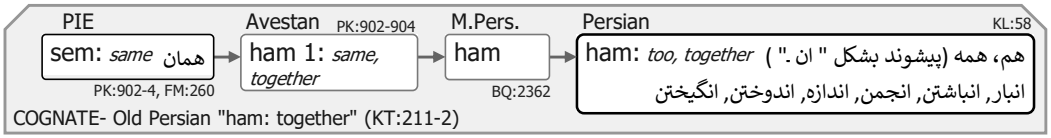

هما: مبارک

همریشه: خوب، هنر

همریشه: euphoria

هَمار: تعداد رجوع شود به آمار

هراز: "رود بزرگ"

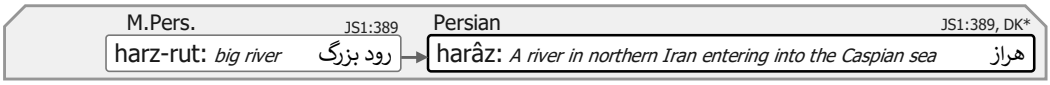

هرز (هرزه) همریشه: هشتن، هلیدن همریشه: sulky

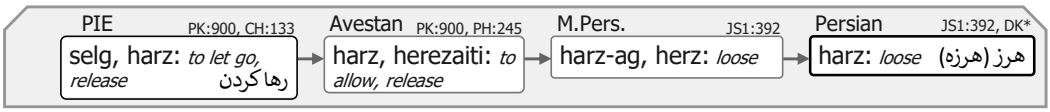

هرکول: قهرمان افسانه ای یونان همریشه: زنهار، خسرو همریشه: hero

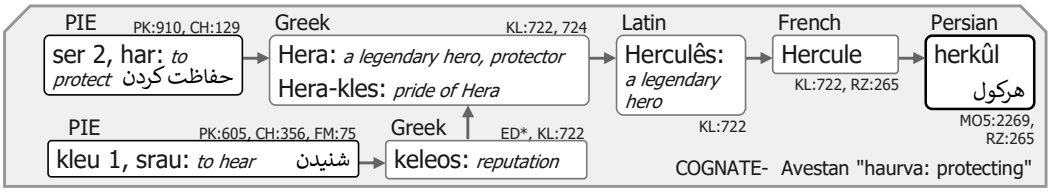

هرگز رجوع شود به اگر

هرمز رجوع شود به اهورامزدا

هزار همریشه: اندازه، دست همریشه: kilo, mile , million

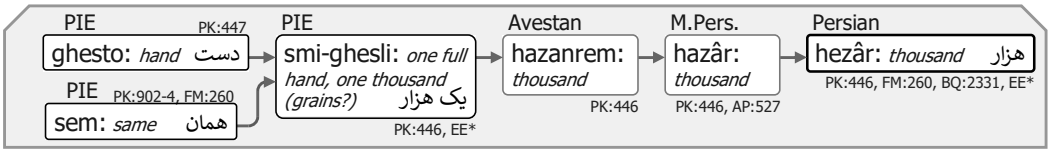

هزوان رجوع شود به زبان

هُژیر: "زیبا روی"، نیک همریشه: خوب، چهره همریشه: shine

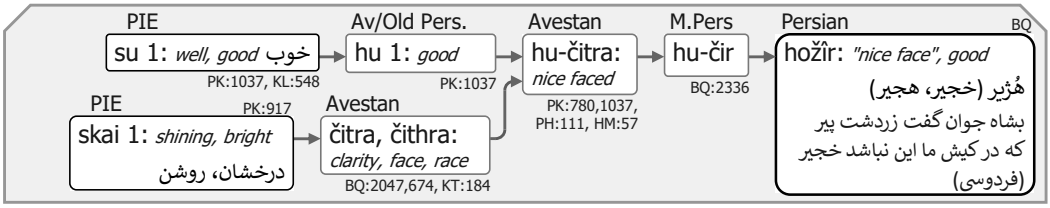

هست، هستن رجوع شود به استن

هسته رجوع شود به استخوان

هشت eight, octagon, October, octopus

هشتن: رها کردن همریشه: هرز، هرزه همریشه: sulky

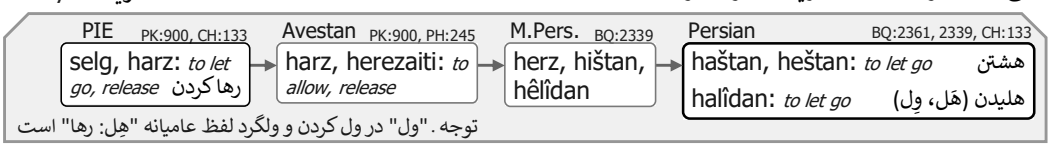

هان: پیر رجوع شود به آنا

هاون: ظرفی که در آن چیزی می‌کوبند یا می‌سایند همریشه: هوم همریشه: soup, suck

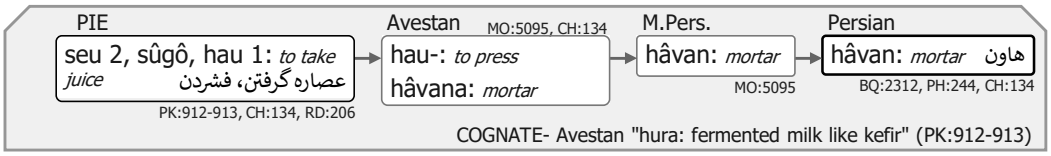

هُجیر: نیک رجوع شود به هژیر

هَخ: کف پا

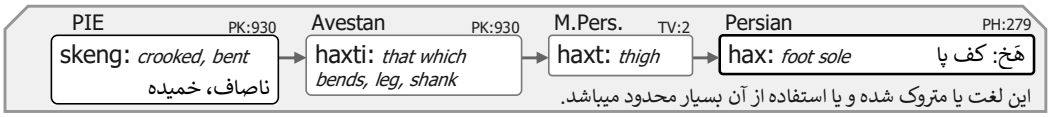

هخامنش: "با افکار دوستانه" همریشه: شاگرد، بهمن همریشه: social, mind

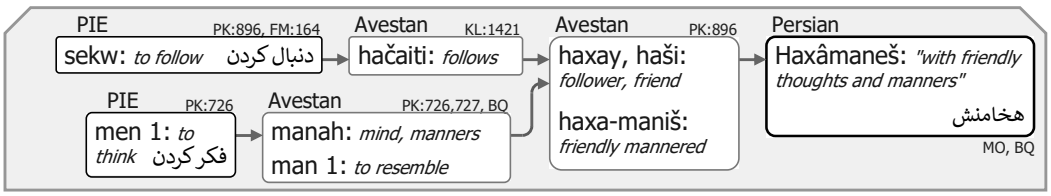

هِخر: قسمت های مایع جسد و مردار همریشه: چرک، خیساندن همریشه: desiccant

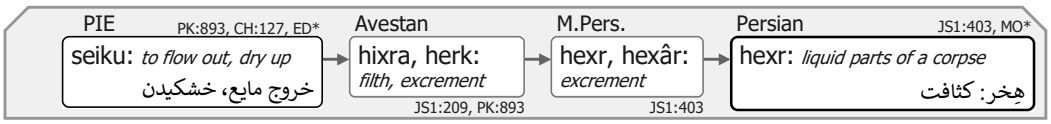

هدیش: خانه، کاخ همریشه: نشستن همریشه: sit, nest

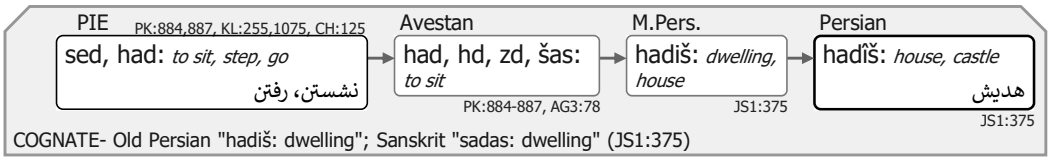

هر همریشه: خرداد، جاثلیق همریشه: hologram, safe, solid, holistic

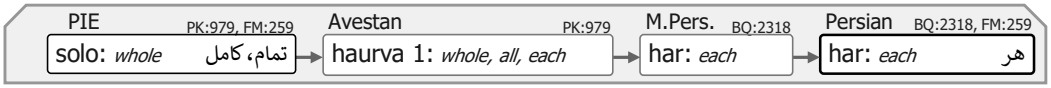

هرات: "جریان" همریشه: رود همریشه: stream

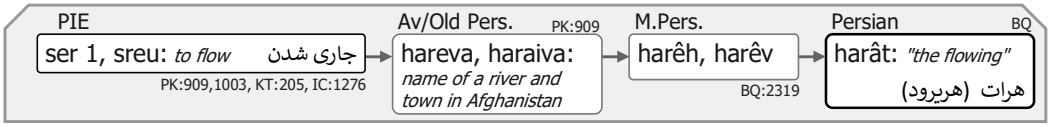

ه

ها: نشانه جمع (پسوند) همریشه: Sanskrit "sâti"

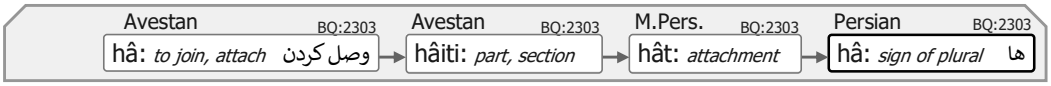

هار: گردن، گردنبند همریشه: سری، سریال همریشه: series, sort

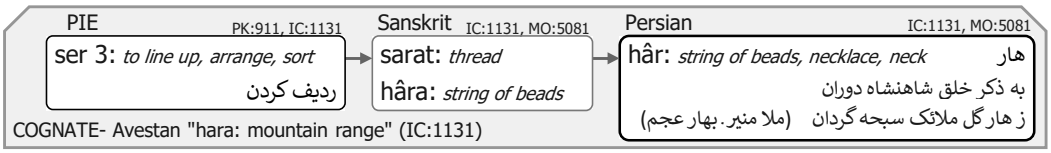

هاسر: واحد قدیمی زمان یا فاصله

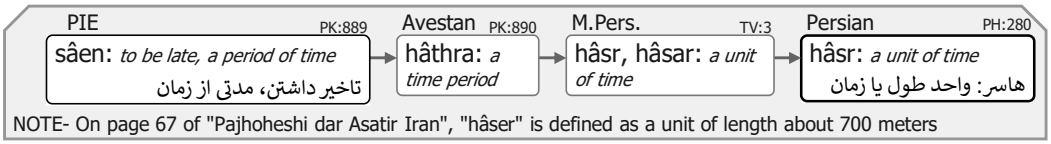

هاشور: خطوط باریک برای سایه زدن همریشه: شکافتن، کاویدن همریشه: hatch, hatchet

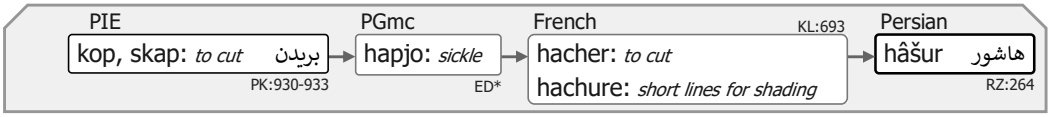

هال: سالن، اطاق بزرگ همریشه: کلبه، کلاه، گلیم همریشه: hut, hollow, hole, cellar

هاله همریشه: خورشید همریشه: helium

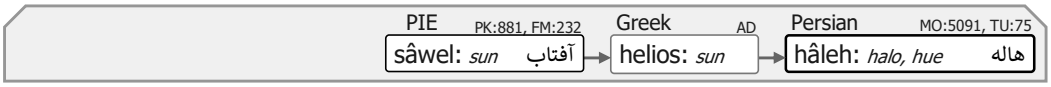

هامون همریشه: هموار همریشه: same

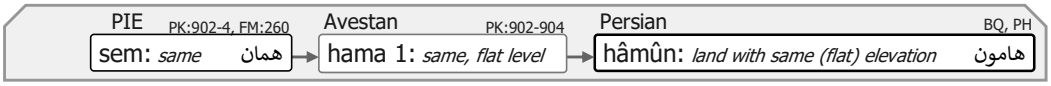

هامین: تابستان همریشه: summer

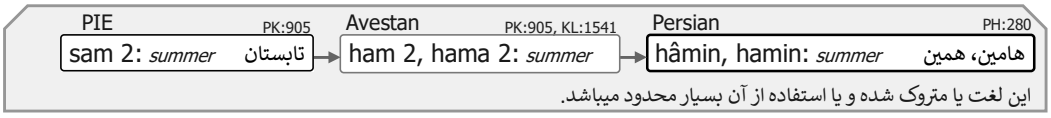

ویژه: "پاک" همریشه: پرویز

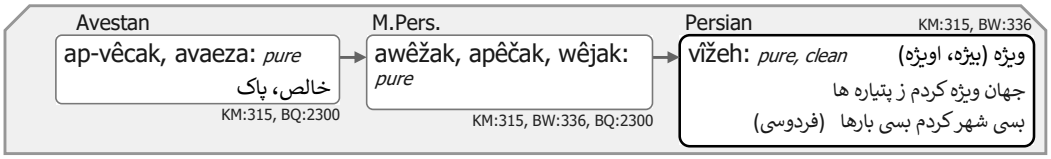

ویس: قوم، قریه همریشه: ویلا، اکونومی همریشه: village, villa, vicinity, economy

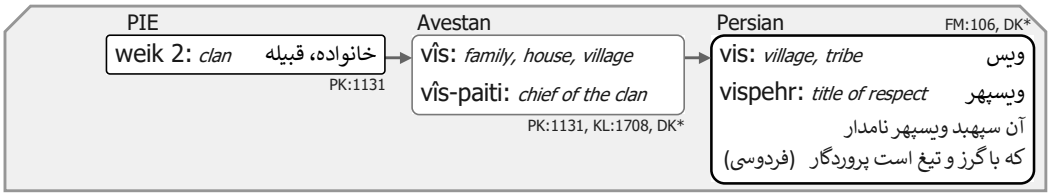

ویش: پرنده همریشه: ostrich

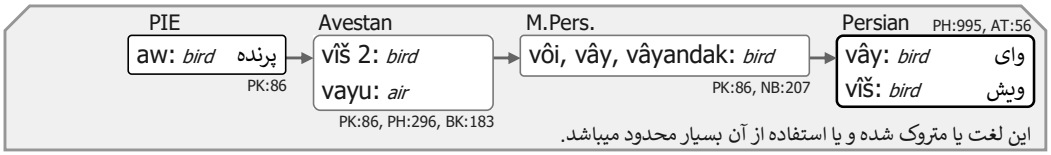

ویشتاسپ: "با اسبان آماده" همریشه: اسب، گسستن همریشه: wide, hippo-

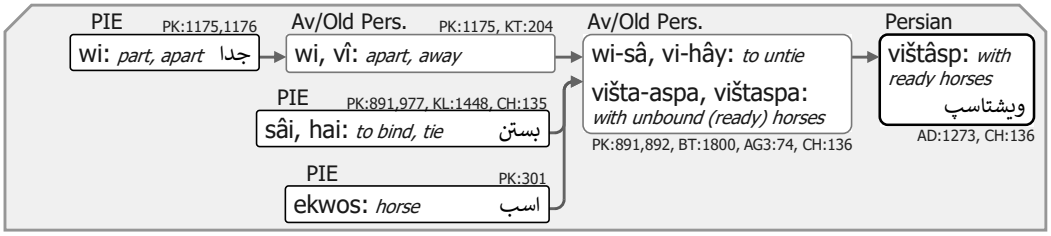

ویلا همریشه: ویس (دهکده) همریشه: village, vicinity, economy

وین: تاکستان (اشاره به دنیا) همریشه: wine, vine, vinegar

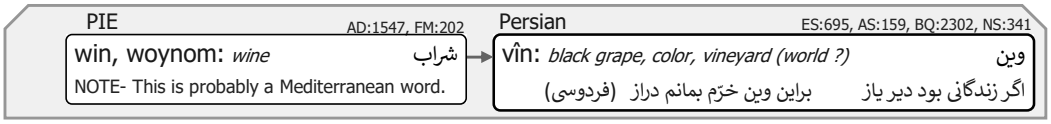

ویترین: "مثل آب" ، شیشه همریشه: باران همریشه: water, whisky, vodka

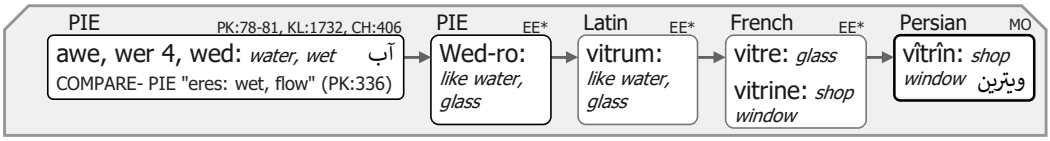

ویختن رجوع شود به آویختن

ویدا: پیدا همریشه: هویدا همریشه: wisdom

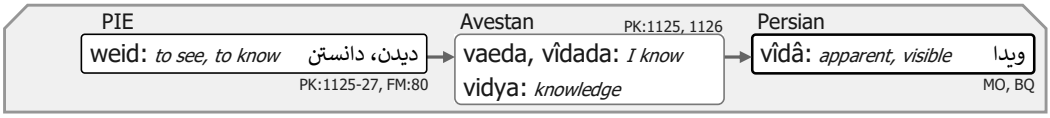

ویدیو رجوع شود به ویزا

ویر: حافظه همریشه: بَر همریشه: world, virtue

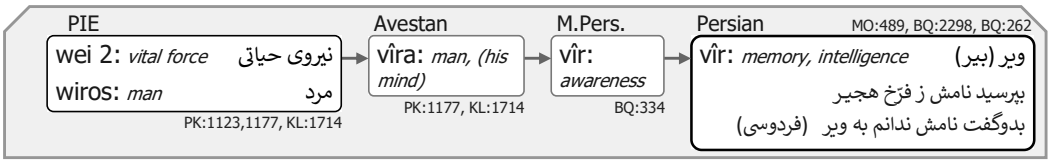

ویراژ: حرکت اتومبیلی که به چپ و راست رود همریشه: vibrate, whip, wipe

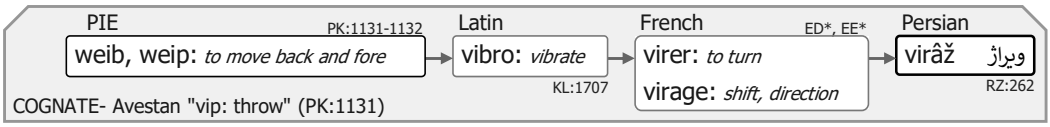

ویراستن همریشه: آراستن، گسستن همریشه: with, order

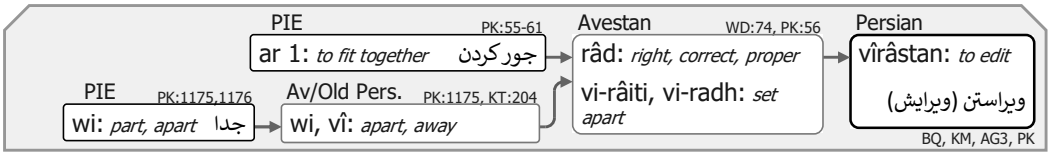

ویران

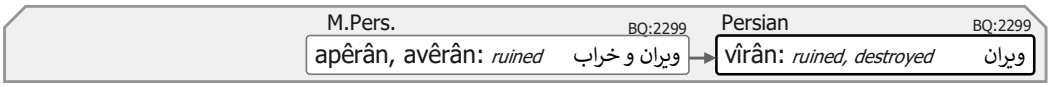

ویرایش رجوع شود به ویراستن

ویزا: "دیدار" همریشه: اوستا, نوید, هویدا, ویدا همریشه: view, wise, visit

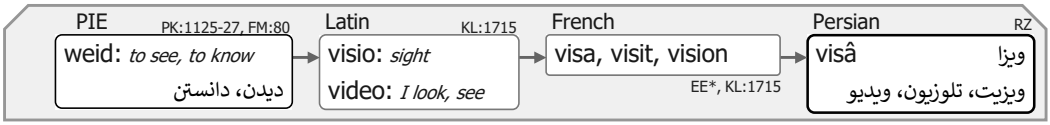

وزیر: "تشخیص دهنده" مقایسه: وچرگر همریشه: with, karma

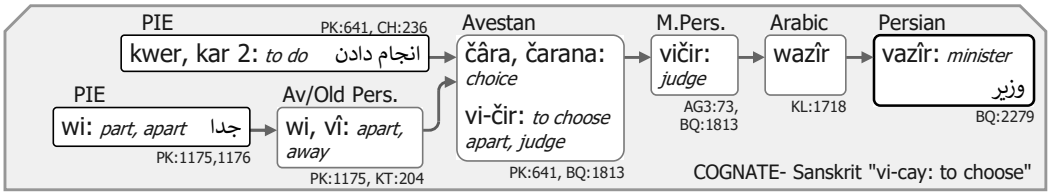

وسمه: رنگ برای ابرو رجوع شود به اسم

وَشتن: چرخیدن و رقصیدن

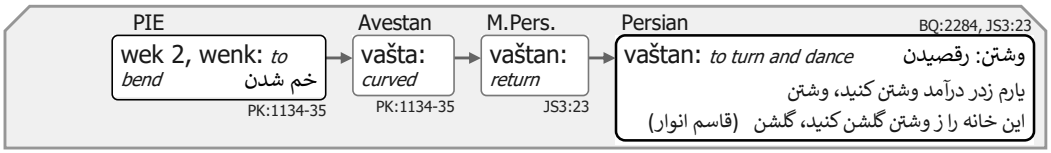

وضو همریشه: آسیا ("محل طلوع آفتاب") همریشه: Asia

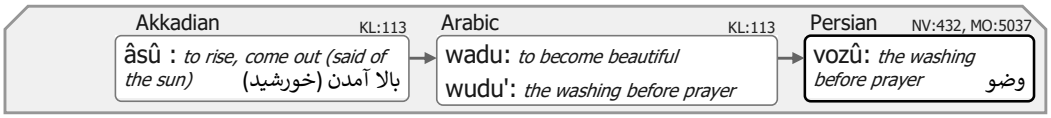

وَک: قورباغه رجوع شود به بَک

وَل، وِل، وُل رجوع شود به گُل

ولانه: زخم رجوع شود به والانه

ولغونه: "گل گونه" رجوع شود به گُل

ول کردن، ولگرد رجوع شود به هشتن

ومیدن: بالا آوردن رجوع شود به وامیدن

وَن رجوع شود به .بُن۲

.وند رجوع شود به آوند۱

وَنگ۱: ناچیز همریشه: void

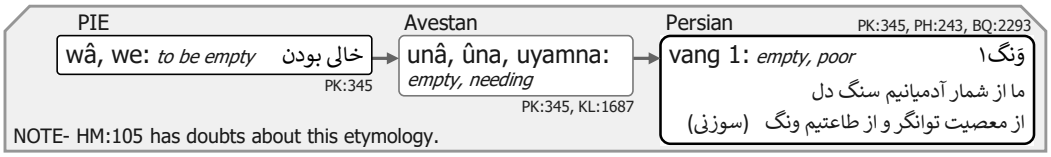

وَنگ۲: صدا رجوع شود به بانگ

وهرام: پیروز همریشه: بهرام همریشه: cover

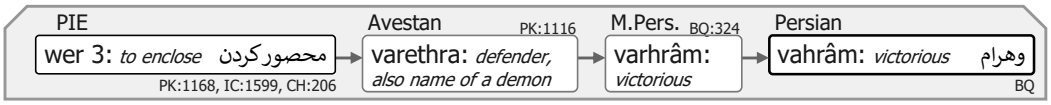

ویتامین همریشه: زندگی، زیستن، جهان، کیهان همریشه: vital, vitamin, zoo

ورزش رجوع شود به ورزیدن

ورزیدن همریشه: آلرژی, انرژی, بولوار همریشه: work, allergy, organic, energy

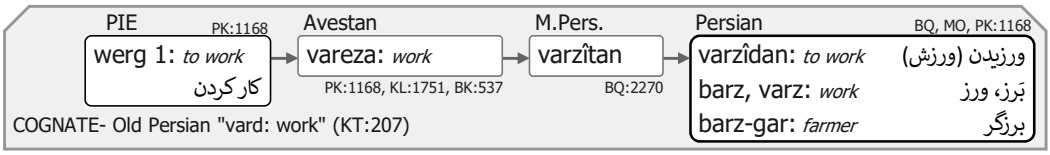

وَرِس: ریسمان رجوع شود به گُرس۲

ورغ: بند آب همریشه: گرداندن همریشه: divert

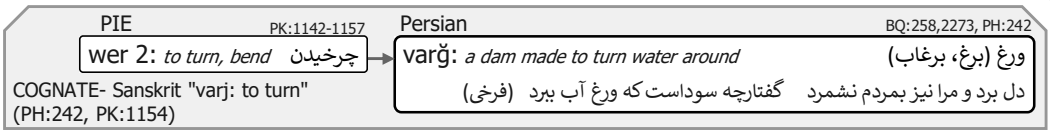

ورغنه: شاهین, "قاتل برّه" همریشه: بره، زدن همریشه: offend

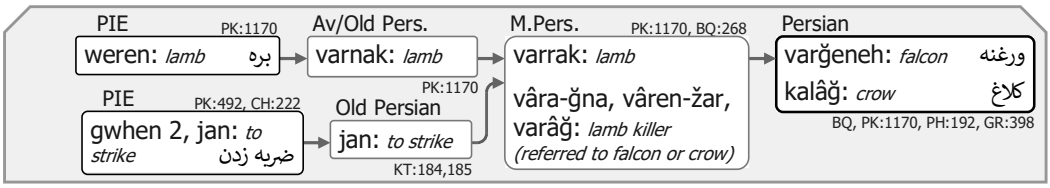

ورق

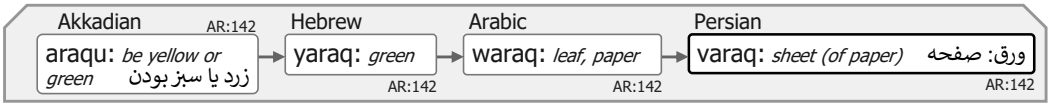

وَروَره: سنجاب همریشه: viverrine (small mammals)

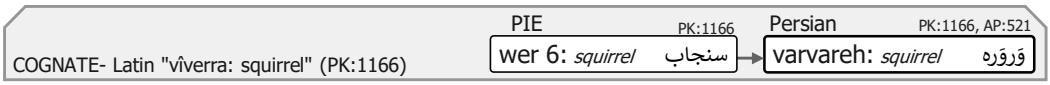

وریزه رجوع شود به برنج۲

وَز رجوع شود به وزیدن

وَزَغ: قورباغه

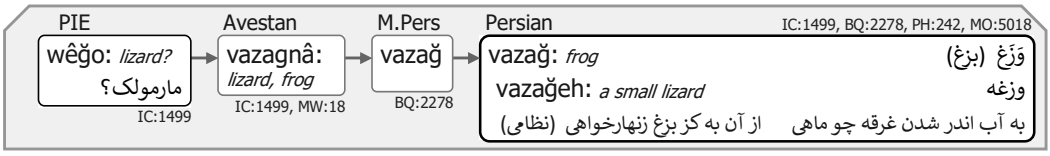

وزغه: مارمولک رجوع شود به وَزَغ

وزیدن همریشه: پرواز، باز، واشه همریشه: way, wagon, vehicle

ودخین: بلدرچین رجوع شود به وردیج

وَر: آزمون بیگناهی همریشه: باور همریشه: will

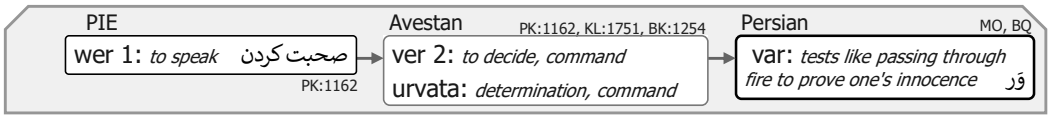

وُراز همریشه: Sanskrit "varâha"

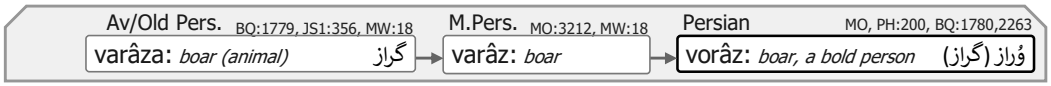

ورتک: ماکیان رجوع شود به گَرک

ورج، ورجمند رجوع شود به ارج

وَردا۱: شهر رجوع شود به جرد.

وَرد۲: گل سرخ همریشه: گُل، سرخ همریشه: cygnet

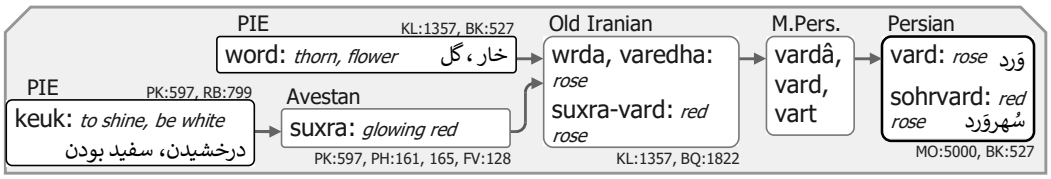

وَردَنه رجوع شود به نوردیدن

وردیج: بلدرچین همریشه: water

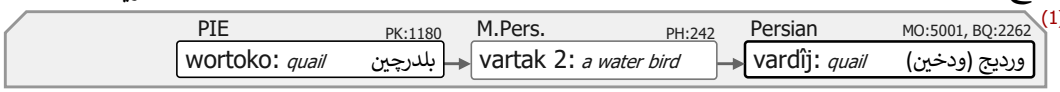

وردیج: بلدرچین همریشه: water

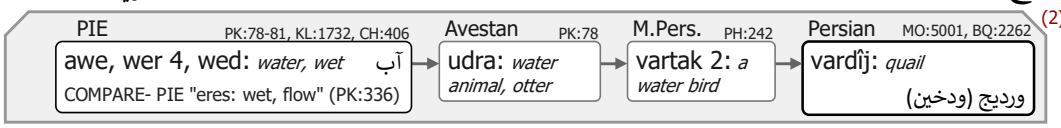

ورز رجوع شود به ورزیدن

ورزاو: گاو نر همریشه: واکسن همریشه: vaccine

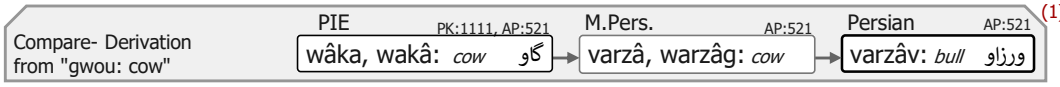

ورزاو: "گاو ورزیده" که برای شخم زدن بکار میرود همریشه: ورزیده، گاو همریشه: cow

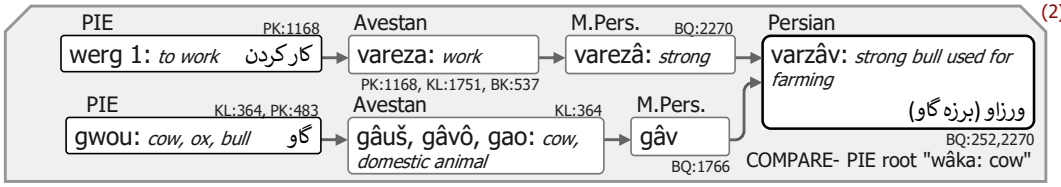

وانت: کامیون کوچک همریشه: کارزار، کارنای، پیکار همریشه: Harry, Oliver, harbor, van

وای۱: نشان حسرت همریشه: woe

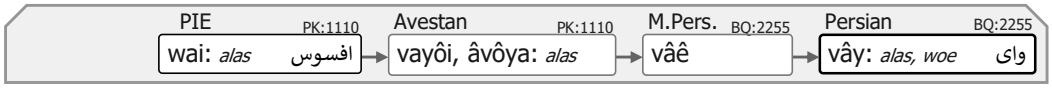

وای۲: پرنده رجوع شود به ویش

وَبَر: پشم همریشه: wool

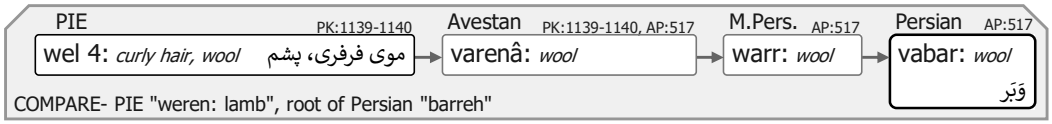

وَبز: زنبور همریشه: گبت، بافتن همریشه: wasp, weave

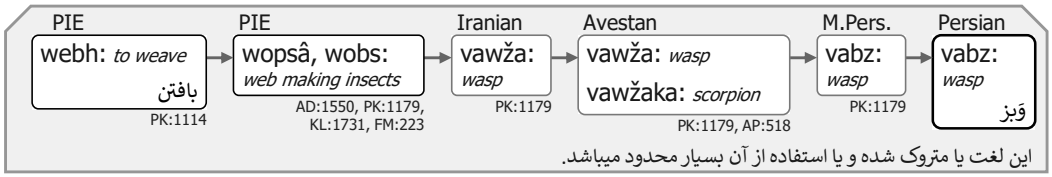

وچر، وچرگر: قضاوت، قاضی همریشه: چاره، کار همریشه: with, karma

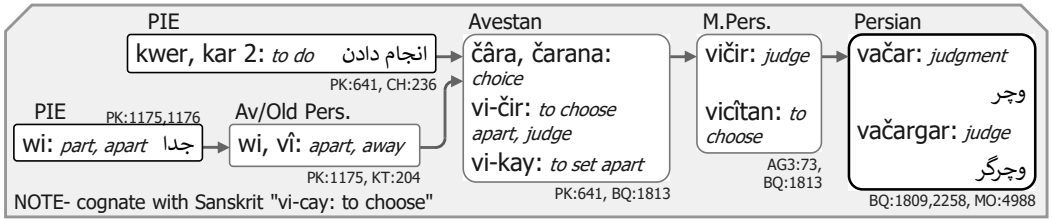

وَخش: رشد رجوع شود به وخشیدن

وَخشور: پیامبر همریشه: آواز، نوا، بانگ همریشه: voice, bring

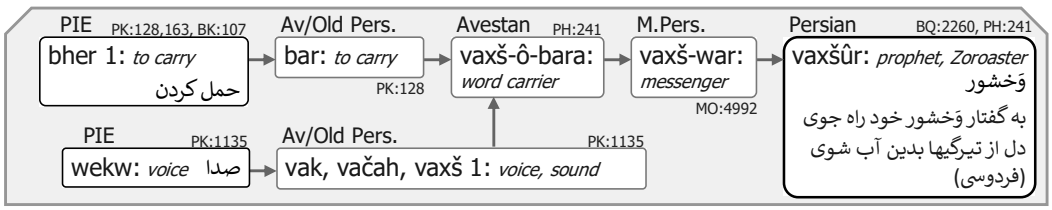

وخشیدن: رشد کردن همریشه: هوخشَتَر، پیروز، بنفشه همریشه: August, auxiliary

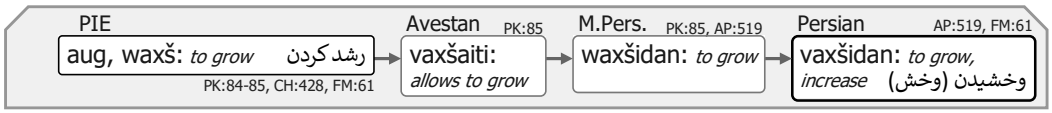

وَد رجوع شود به بَد

واگون همریشه: وزیدن، پرواز، باز۲ همریشه: way, wagon, vehicle

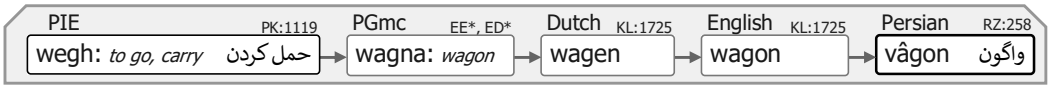

وال: نوعی پارچه لطیف و نازک همریشه: واکس همریشه: wax

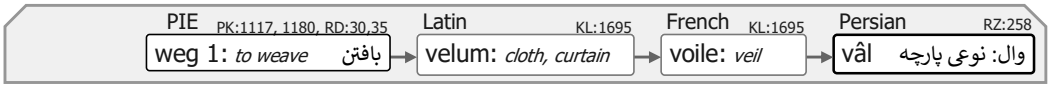

والا: بالا همریشه: گوالیدن همریشه: orthodox

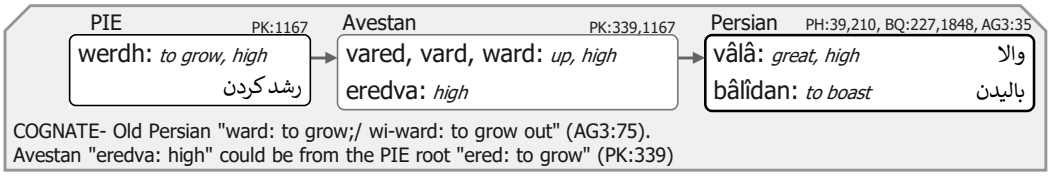

والانه: زخم همریشه: برده، آواره همریشه: vulnerable

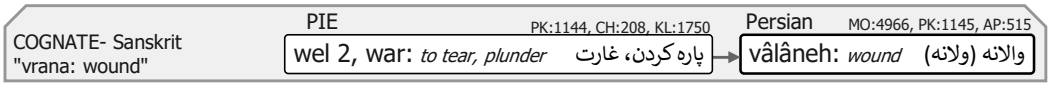

وام همریشه: یافتن، کمونیست همریشه: community, common

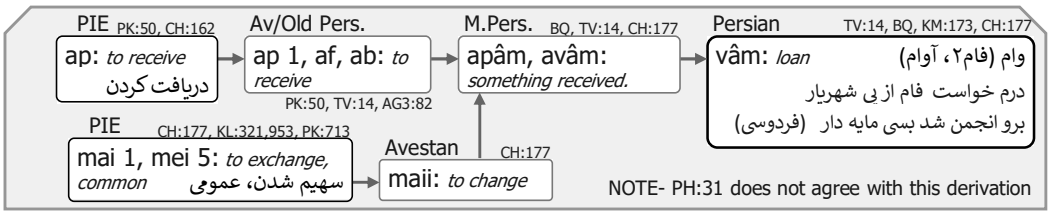

وامیدن: استفراغ کردن همریشه: vomit

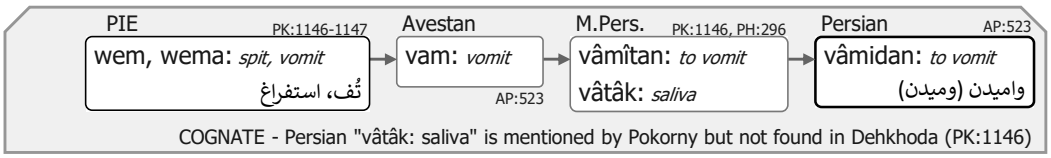

وان: ظرف بزرگ شستشو در حمام همریشه: باد، نیروان همریشه: wind, window, fan

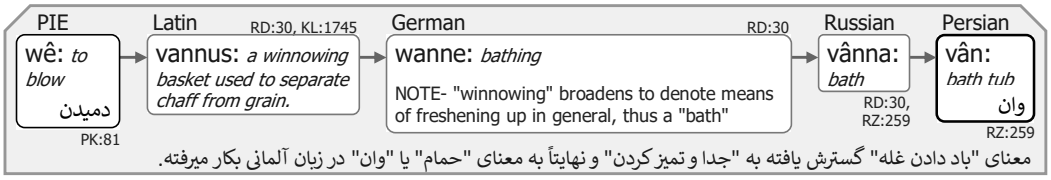

وانت: کامیون کوچک رجوع شود به کاروان

وارون

مقایسه: فرارون همریشه: off

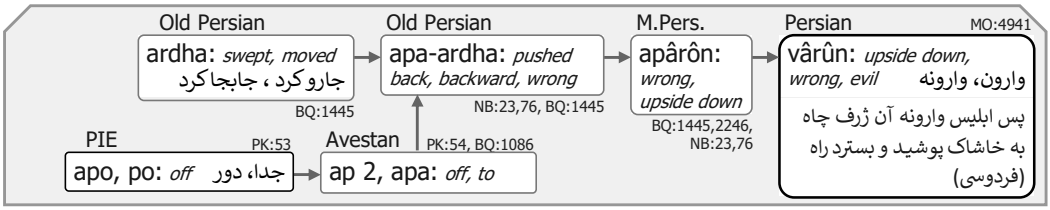

واژ، واژه: دعا، لغت رجوع شود به واک

واس: علوفه ستور

همریشه: واستر

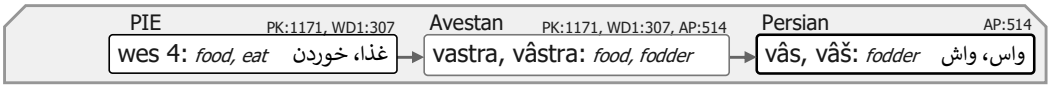

واستر: مزرعه

همریشه: واس, واش (علوفه)

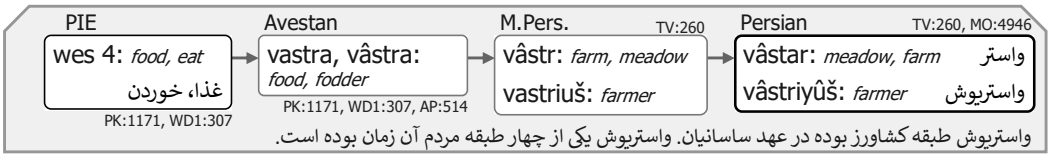

واستریوش: کشاورز رجوع شود به واستر

واش: علوفه ستور رجوع شود به واس

واشه: شاهین، باشه رجوع شود به باز۲

وافور: ابزاری برای کشیدن تریاک

همریشه: vapor, evaporate

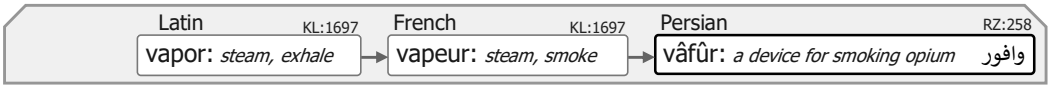

واک: صدا

همریشه: آواز همریشه: voice

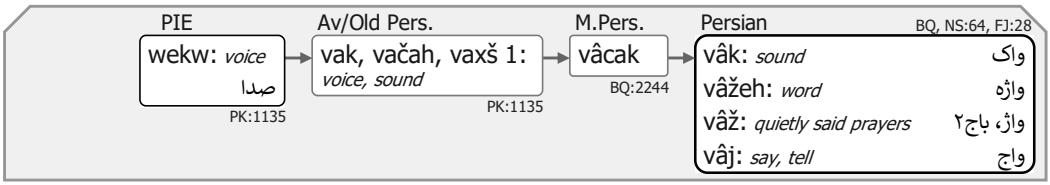

واکس

همریشه: wax

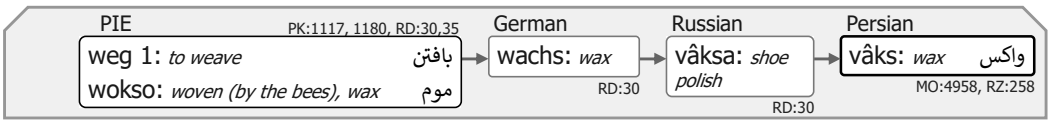

واکسن: ورزاو

همریشه: vaccine

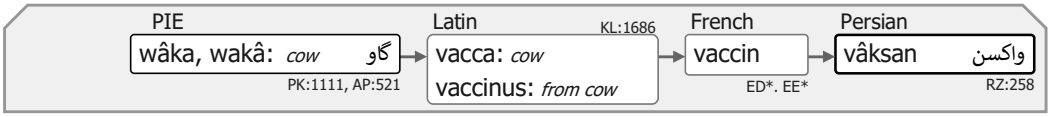

و

وُ: حرف ربط و عطف است همریشه: یک، این همریشه: one, union

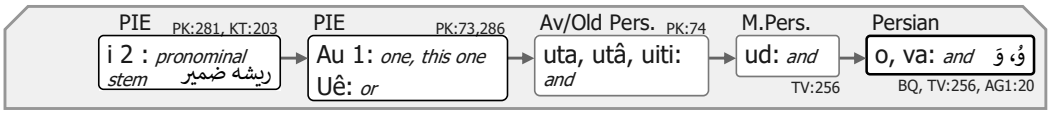

وا: غذا، پزنده رجوع شود به با

واج: دعا رجوع شود به واک

واچار رجوع شود به بازار

واخیدن: پنبه زدن و پاک کردن آن

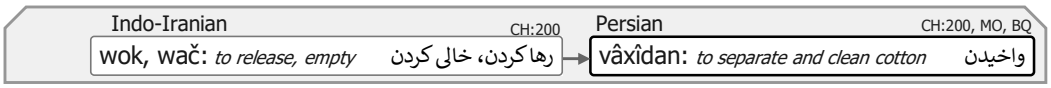

وارانتی: تضمین رجوع شود به گارانتی

وار۱: دیوار همریشه: باره، برزن، پروار همریشه: cover, garage

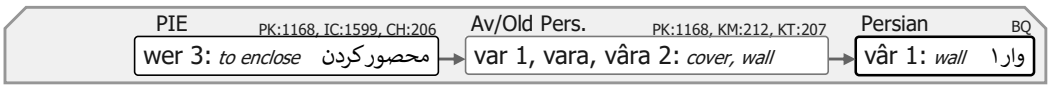

وار۲: مانند، شبیه همریشه: هم همریشه: resemble, same

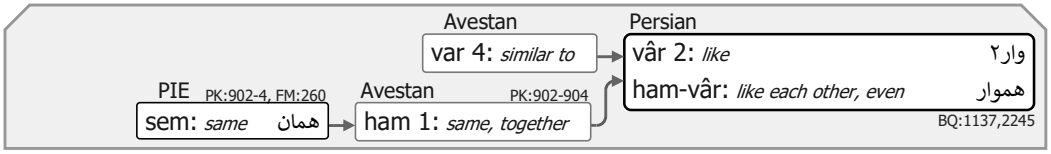

وار۳: جشن

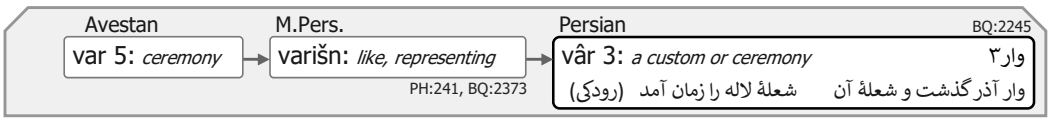

وار۴: پسوند به معنی بار همریشه: بار، بردن همریشه: burden

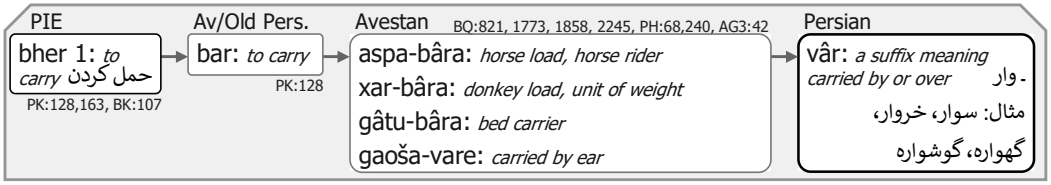

وارستن رجوع شود به رَستن

نیل، نیلج

همریشه: نیو، نیک، نیلوفر همریشه: aniline, neat

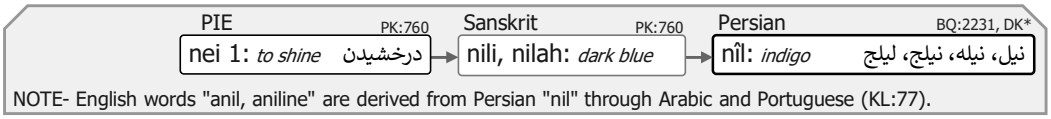

نیلوفر

همریشه: نیو، نیک همریشه: aniline

نیله رجوع شود به نیل همریشه: aniline

نیم

همریشه: semi-, hemi-

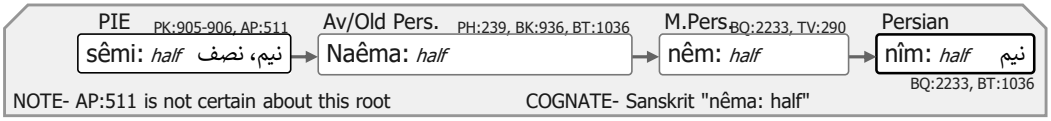

نیو: شجاع

همریشه: نیک همریشه: neat, net

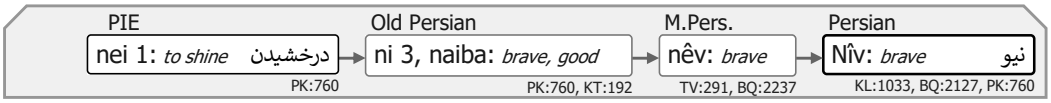

نیو اردشیر: "شاه عادل یا دلیر"

همریشه: شاه، شایسته، شهر همریشه: check, chess

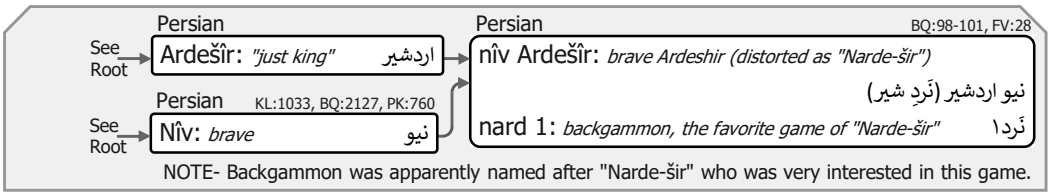

نیوشیدن

همریشه: گوش، هوش، آشکار، انوشه همریشه: beneath, ear

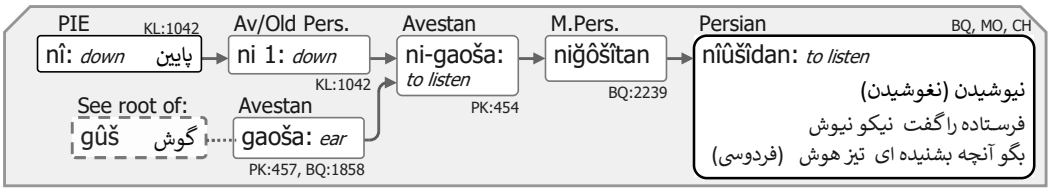

نیرو رجوع شود به نر

نیروانا: "فنا در خالق هستی" همریشه: wind

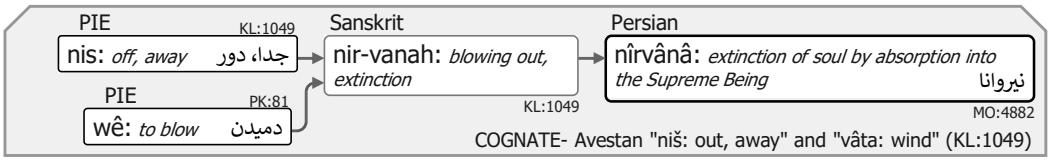

نیز

نیزه

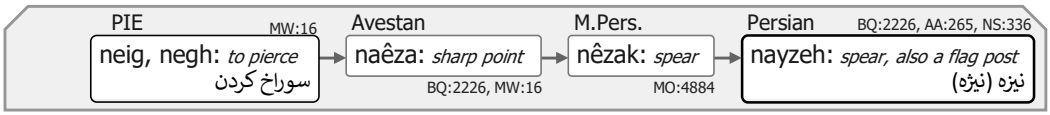

نیست همریشه: هست همریشه: is, not

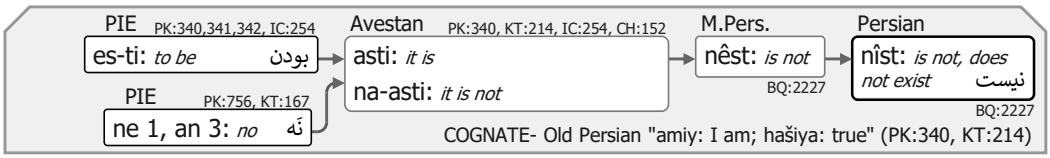

نیش همریشه: دَرد، دریدن، درّه همریشه: tear, tier, tart

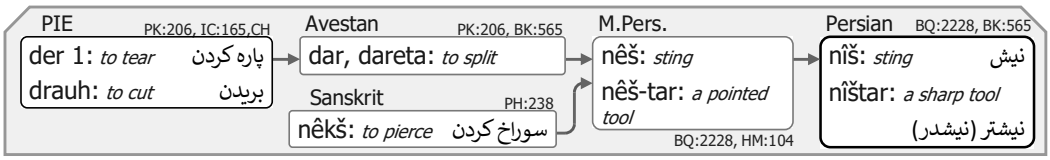

نیشابور: "شاهزادهٔ نیکو" همریشه: شاه، پسر، نیک همریشه: check, chess, neat

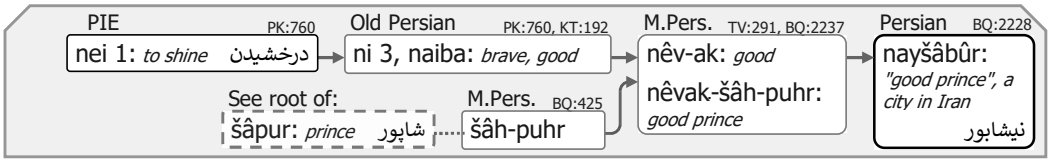

نیشتر، نیشدر رجوع شود به نیش

نیک همریشه: نیو، نیل، نیلوفر همریشه: neat

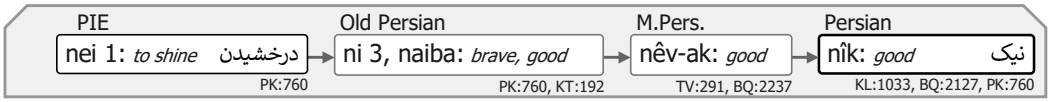

نُهور: چشم، رویت همریشه: خورشید همریشه: sun

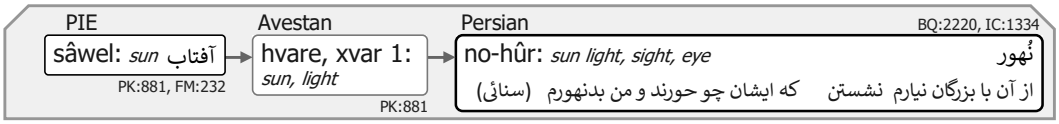

نی رجوع شود به نای

نیا: پدربزرگ

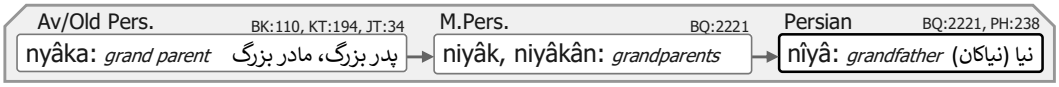

نیاز، نیازی همریشه: آز همریشه: anxious, anger

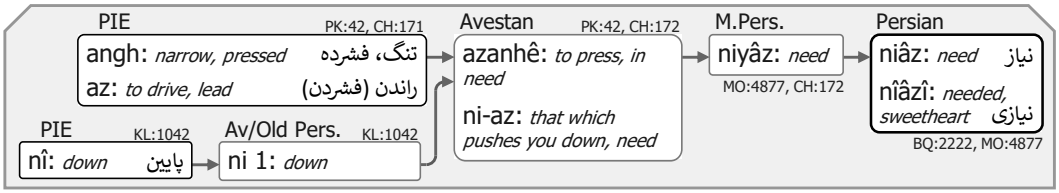

نیاکان رجوع شود به نیا

نیام همریشه: گام، آمدن همریشه: avenue, beneath

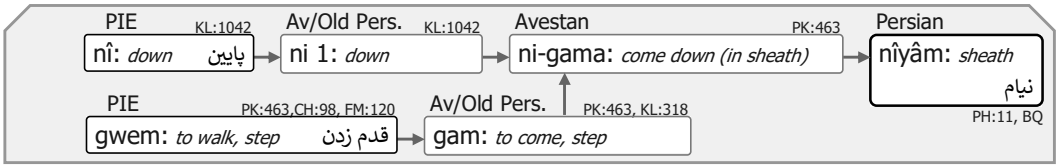

نیایش (1) همریشه: گات، خواندن

نیایش (2) همریشه: نشستن، نیاز

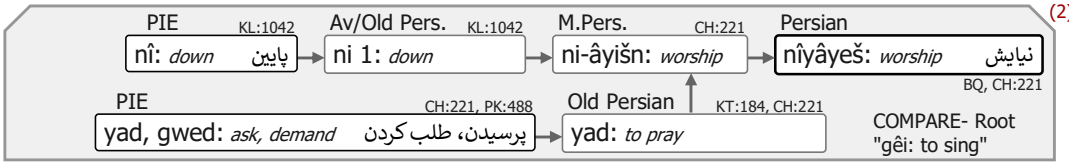

نیرنگ

نُویدن: نالیدن همریشه: زنودن همریشه: announce

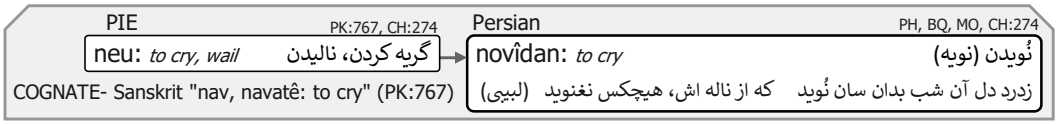

نویه: گریه و ناله رجوع شود به نُویدن

نَه رجوع شود به نا .

نُه همریشه: nine, November

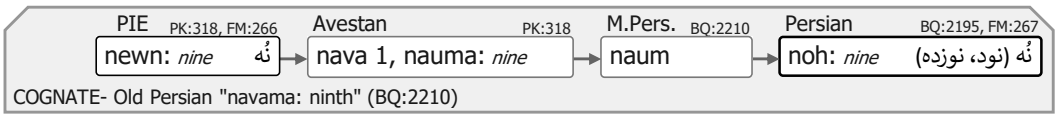

نهادن همریشه: نوشتن، نگاردن همریشه: deed, verify

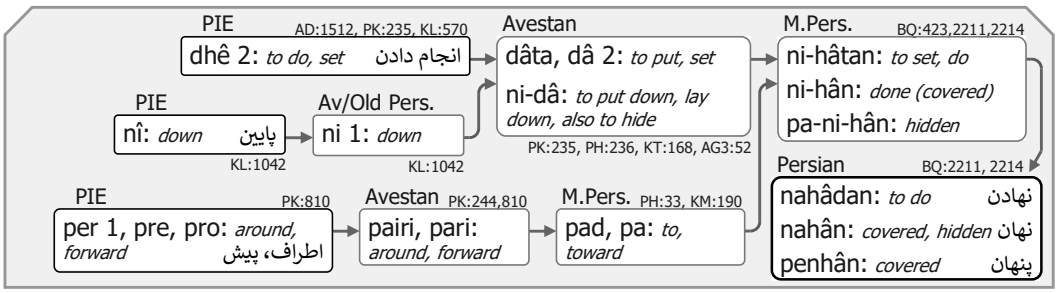

نهان رجوع شود به نهادن

نهفتن همریشه: داستان همریشه: office, theme

(1)

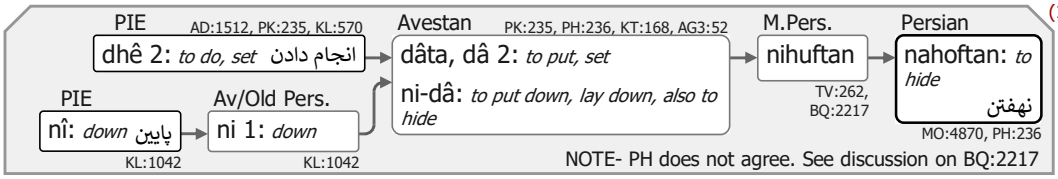

نهفتن همریشه: نهان، پاییدن همریشه: cow

(2)

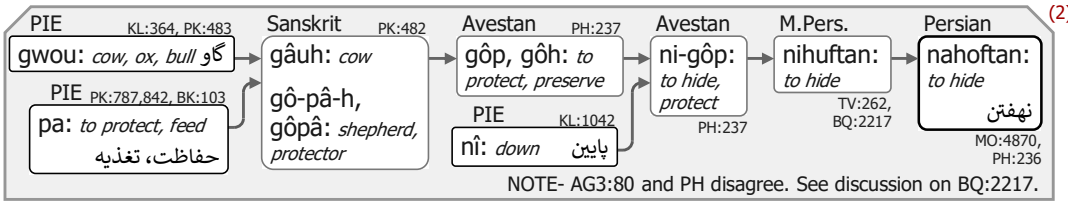

نهنگ: وال، بالن

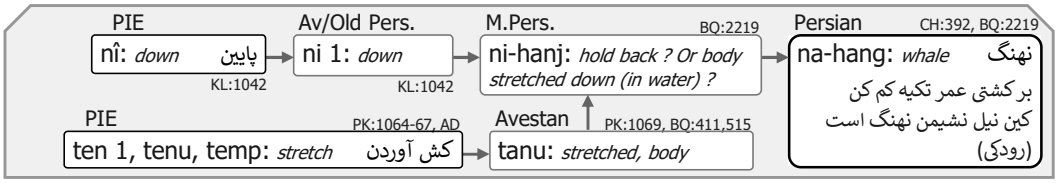

نوشتن

همریشه: پیسه همریشه: paint

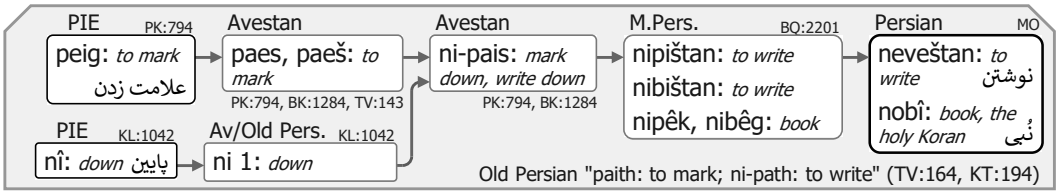

نوشیدن، نوشین رجوع شود به نوش

نوک

همریشه: nipple

نوکر (1)

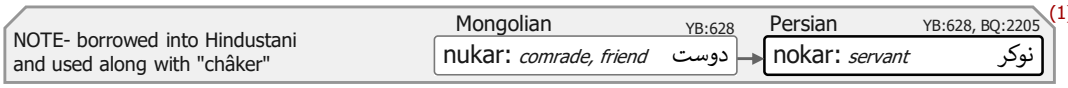

نوکر (2)

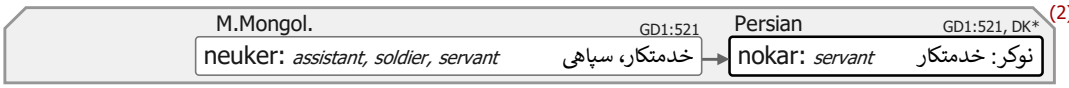

نول رجوع شود به نوک

نون: اکنون

همریشه: نو همریشه: new, now

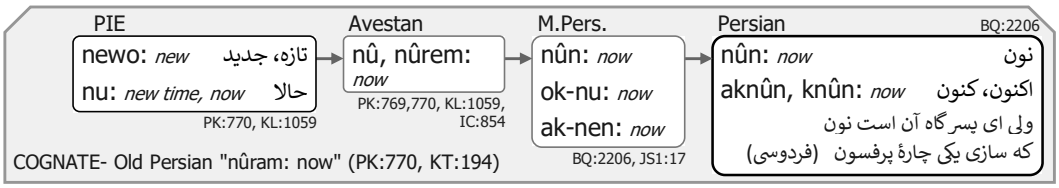

نوه

همریشه: نبیره همریشه: nepotism, nephew, niece

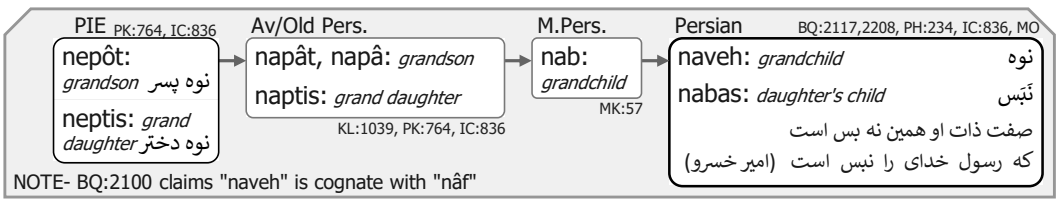

نوید: خبر خوش

همریشه: اوستا، ایده، هویدا همریشه: wise, video, story

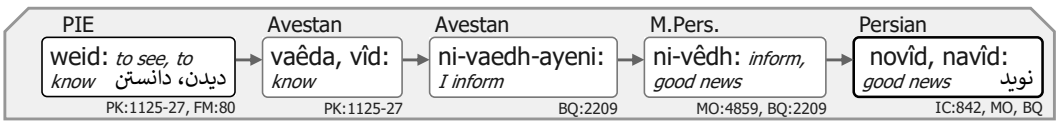

نوباوه: میوه نو رسیده، کودک همریشه: نو، بودن همریشه: new, being

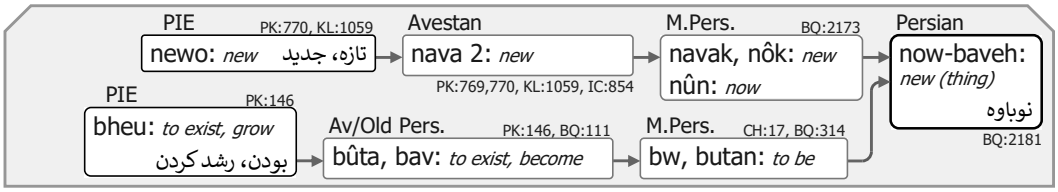

نوج: کاج، صنوبر رجوع شود به ناژ

نَود رجوع شود به نُه

نور همریشه: menorah

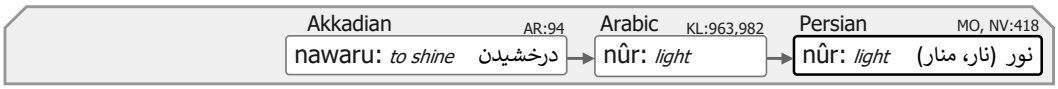

نَوَردیدن همریشه: گردیدن همریشه: convert

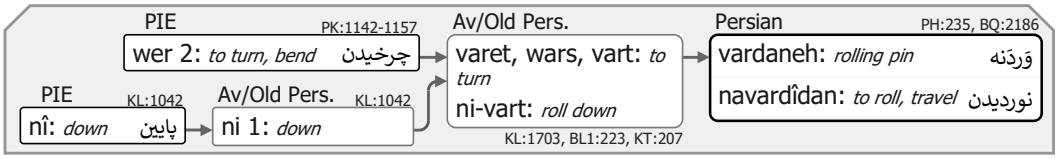

نورولوژی همریشه: سنَوَر, گشادن, ویشتاسپ همریشه: nerve, sinew

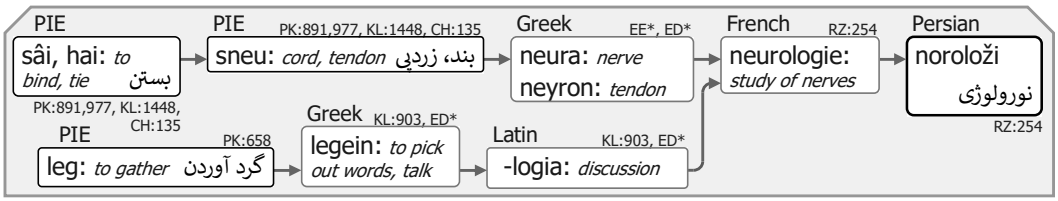

نوزده رجوع شود به نُه

نوژ: کاج، صنوبر رجوع شود به ناژ

نوسته صدای گریه که در گلو پیچد همریشه: نویدن همریشه: announce

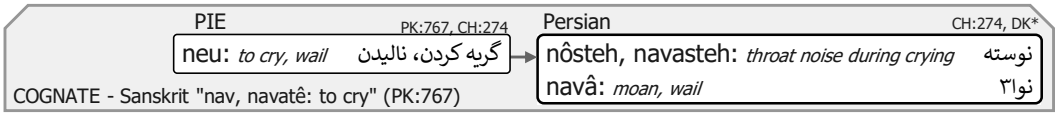

نوش: "آب حیات" همریشه: هوش، انوشه همریشه: not, ear

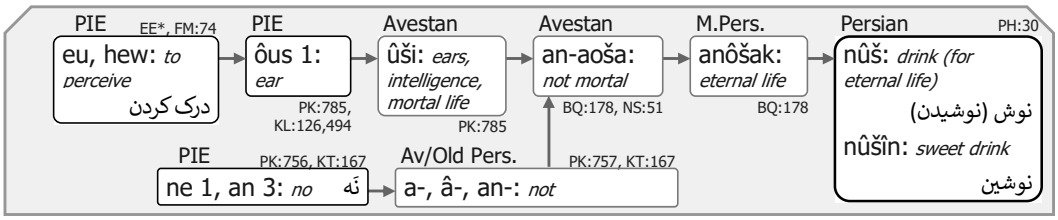

نمره همریشه: نماز، نمره، اکونومی همریشه: number, numb, economy

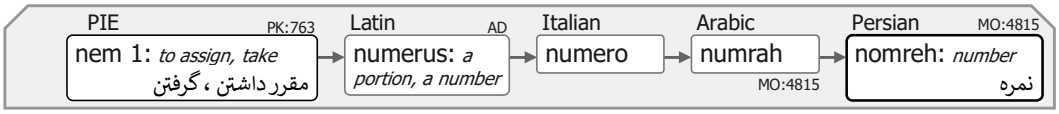

نمک همریشه: نم، ابر همریشه: nebula

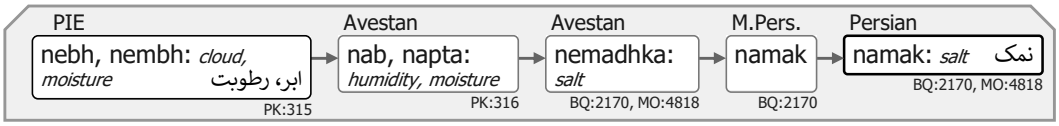

نمودار، نمودن، نمونه رجوع شود به نما

ننه همریشه: nanny

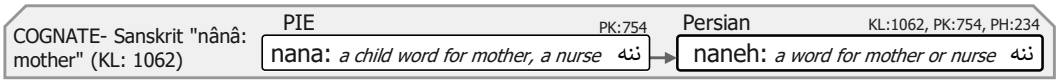

نو: تازه همریشه: کنون، اکنون همریشه: new, now

نوا۱ آهنگ همریشه: خنیا همریشه: voice

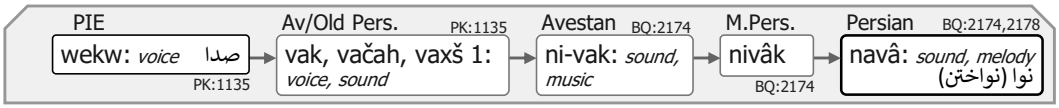

نوا۲: ضمانت، وسایل زندگی همریشه: پاییدن همریشه: father

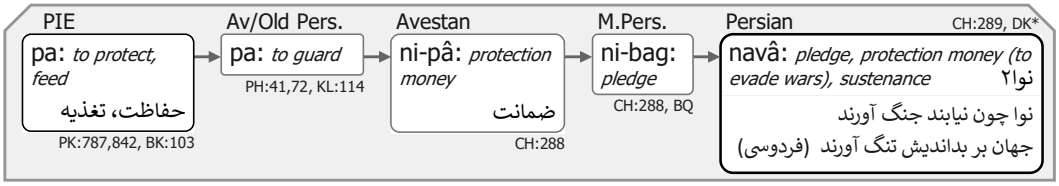

نوا۳: گریه در گلو رجوع شود به نوسته

نواختن رجوع شود به نوا

نوار: روبان همریشه: نورولوژی, سنَوَر (رشته، زردپی) همریشه: nerve

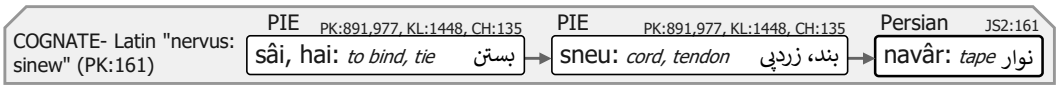

نم

همریشه: ابر، نفت، نمک همریشه: nebula, Neptune

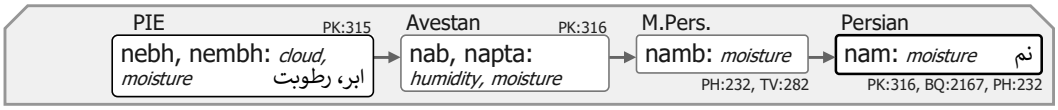

نما

همریشه: آماده، مانند همریشه: measure

(1)

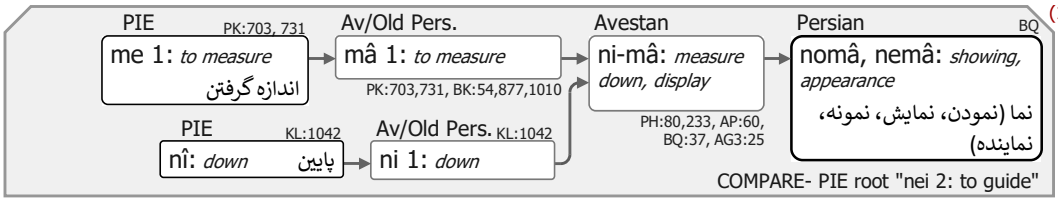

نما

(2)

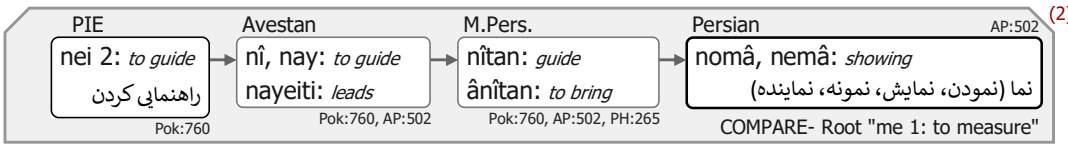

نماز: "تشکر"

همریشه: نمره، ناموس، اکونومی همریشه: number, economy

(1)

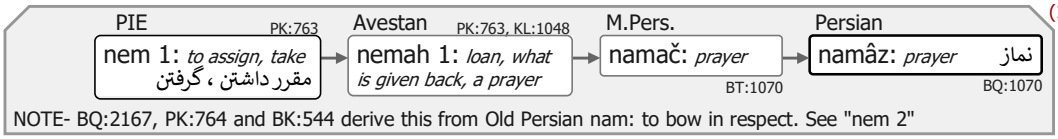

نماز: "تعظیم"

(2)

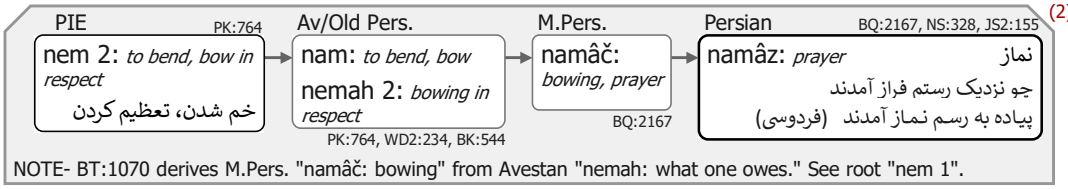

نمایش، نماینده رجوع شود به نما

نمد

همریشه: Sanskrit "namata"

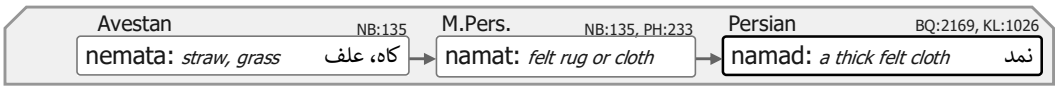

نَمرَق: بالش

همریشه: نرم

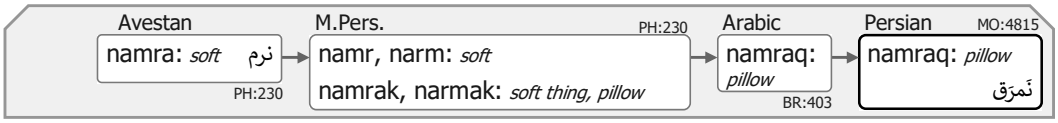

نقره

همریشه: کار

همریشه: not

نَکاس رجوع شود به نگاه

نکوهش، نکوهیدن

همریشه: shout, shoot

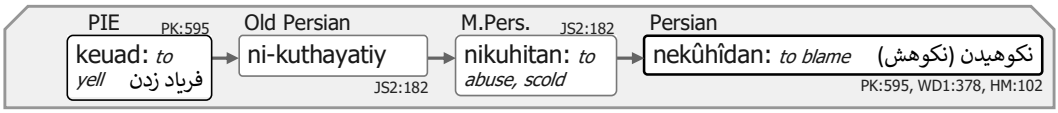

نگاتیو: منفی

همریشه: نه، ناب، نیست، انکار

همریشه: no, not, negate

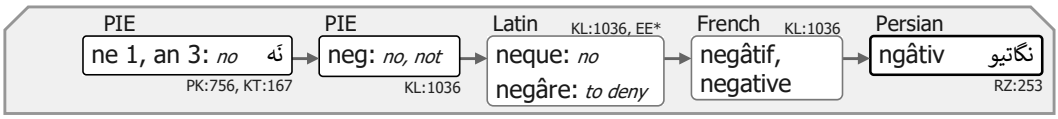

نگار، نگاردن

همریشه: انگاردن

همریشه: karma, nether

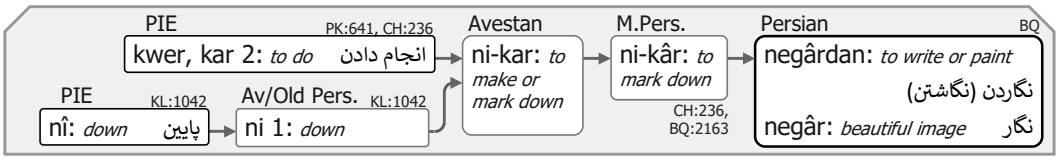

نگاشتن رجوع شود به نگاردن

نگاه

همریشه: گواه، آگاه

همریشه: beneath

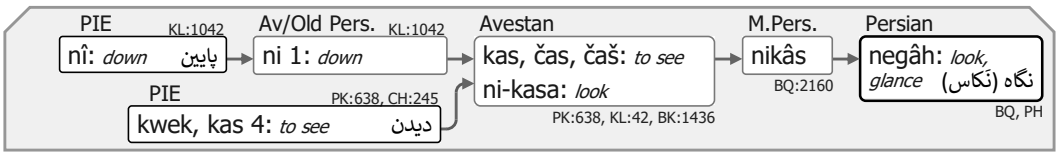

نگرش، نگریدن رجوع شود به نگریستن

نگریستن

همریشه: همه، کار

همریشه: assemble

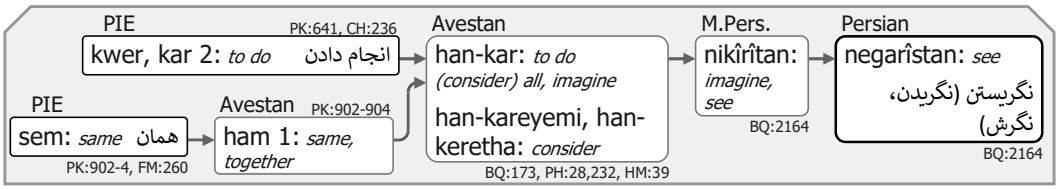

نگون

مقایسه: نشیب همریشه: زرگون

همریشه: cove, underneath

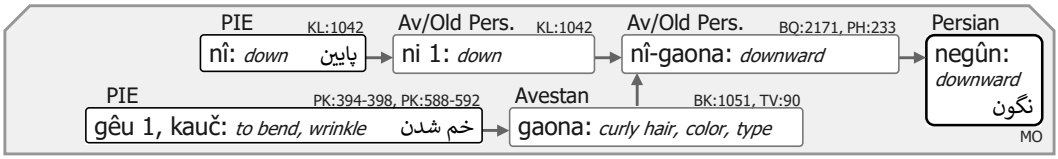

نطرون: سدیم همریشه: nitrogen

نعناع

نَغام: زشت همریشه: برهنه همریشه: no, nude

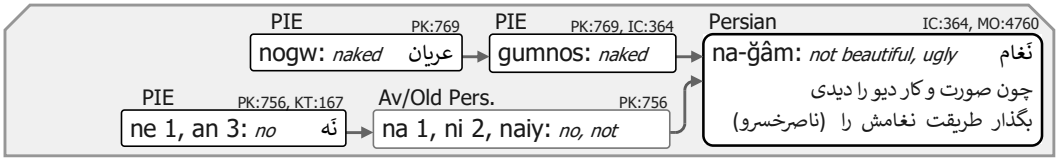

نغوشا: طرفداران مانی همریشه: نیوشیدن، گوش، هوش همریشه: beneath, ear

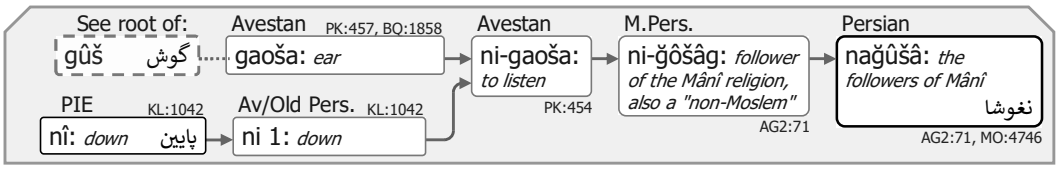

نغوشیدن: شنیدن رجوع شود به نیوشیدن

نفت همریشه: نفتالین (1)

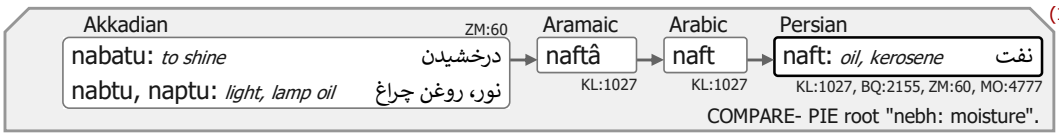

نفت همریشه: نم (2) همریشه: nebular

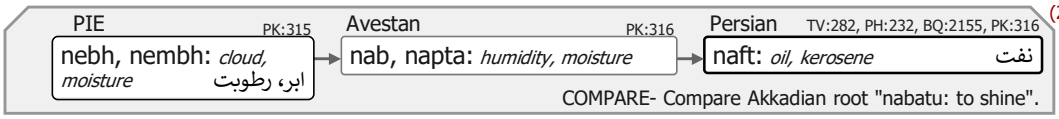

نفتالین همریشه: نفت

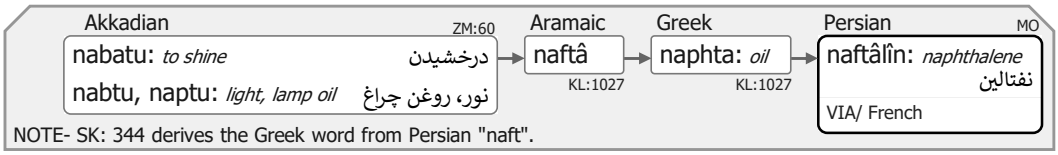

نفرت رجوع شود به تنفر

نفرین رجوع شود به نَه ، آفرین

نُسخه

همریشه: نُسک همریشه: connect

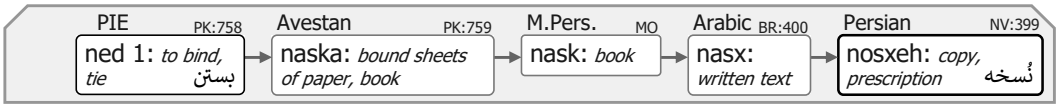

نُسک:

نام هر دفتر از دفاتر پازند. همریشه: نسخه همریشه: connect

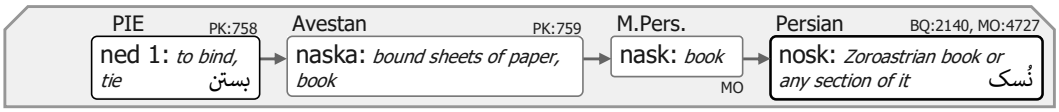

نشادر:

"آتش جاویدان" همریشه، آتش و انوشه همریشه: ear, atrium

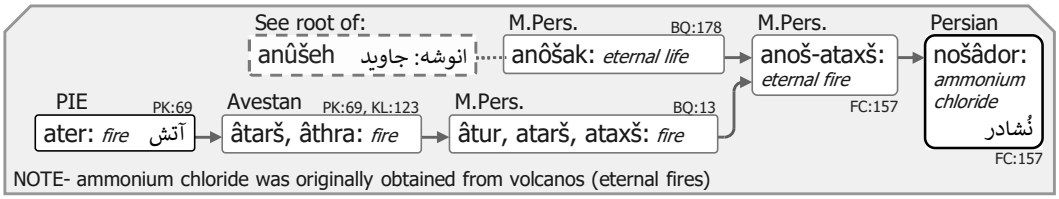

نشان

همریشه: آیشه همریشه: nether, beneath

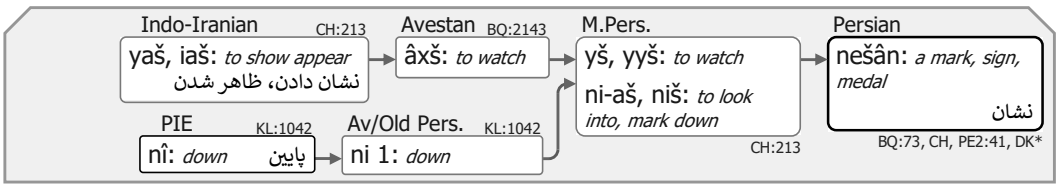

نشستن

همریشه: آهسته، خرسند همریشه: sit, beneath, nest

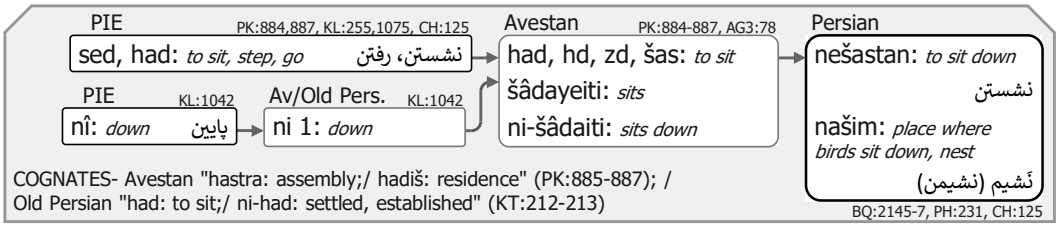

نِشگِرده: چرم بُر رجوع شود به کارد

نشیب

مقایسه: شیب۱ همریشه: beneath

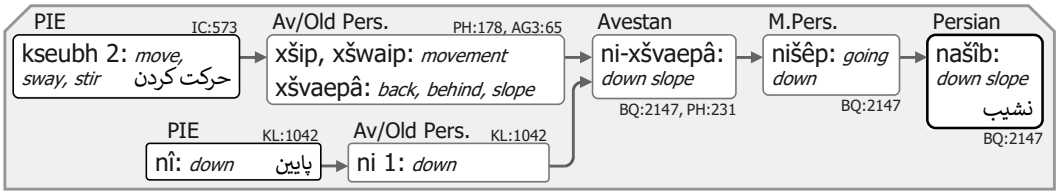

نَشیم، نشیمن رجوع شود به نشستن

نریمان: مثل مرد، مرد منش همریشه: ایرمان همریشه: android, mind

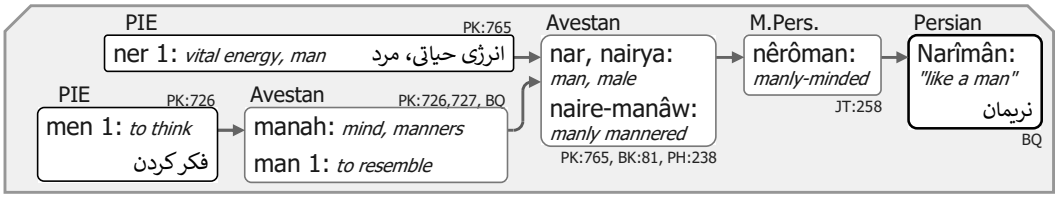

نزار: ضعیف و لاغر

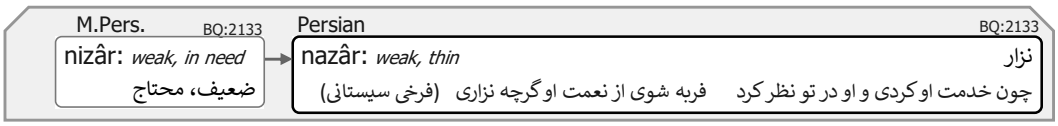
M.Pers.
nizâr: weak, in need ضعیف، محتاج
BQ:2133
Persian
nazâr: weak, thin نزار
BQ:2133
چون خدمت او کردی و او در تو نظر کرد فربه شوی از نعمت او گرچه نزاری (فرخی سیستانی)

نزد، نزدیک همریشه: sit

نژاد همریشه: nation, genus

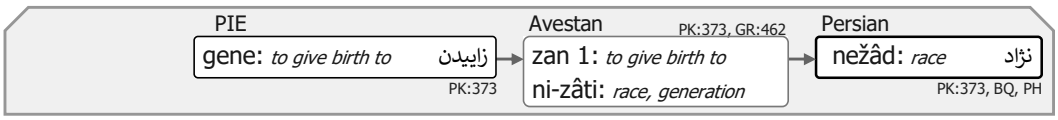

نژند: اندوهگین همریشه: گزند، زهر همریشه: offend

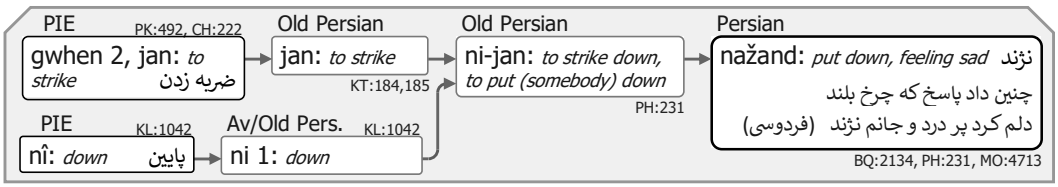

نُس: پوزه همریشه: بینی همریشه: nose

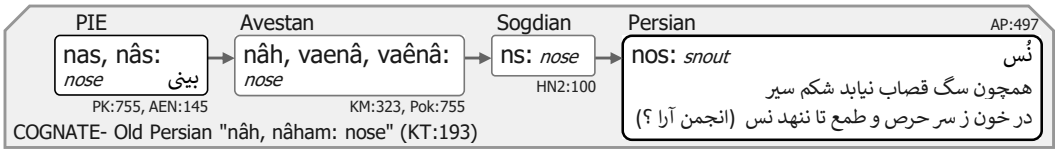

نَسا: جسد، فساد همریشه: فرناس همریشه: nuisance

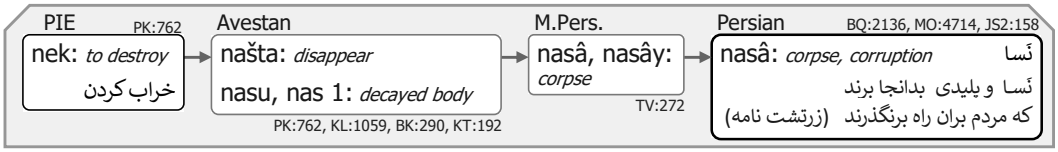

نَستوه: خسته نشدنی رجوع شود به ستوه

نخست

همریشه: نشستن، بهشت همریشه: sit, nest

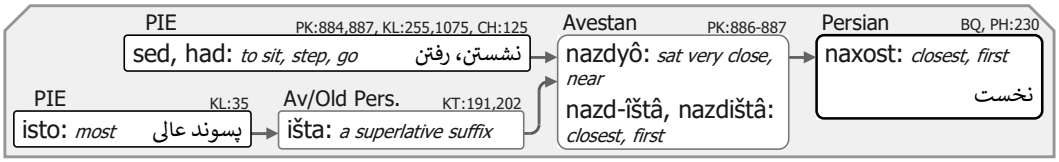

نخود

ندا

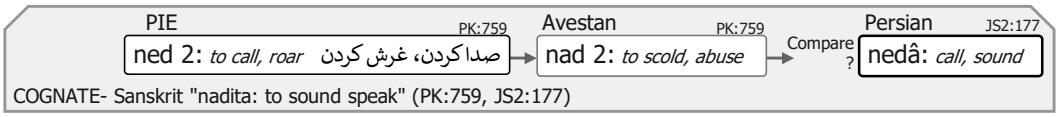

نر: مذکر

همریشه: اسکندر، نریمان، هنر همریشه: android

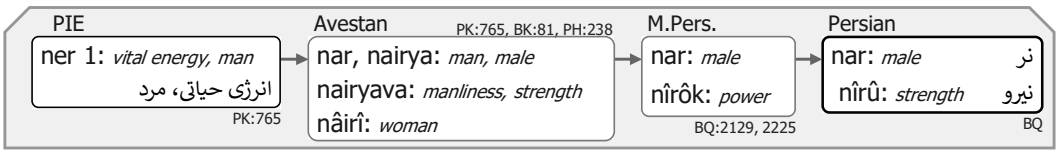

نَردا رجوع شود به نیو اردشیر

نرد۲ رجوع شود به نارد

نرگس

همریشه: narcissus

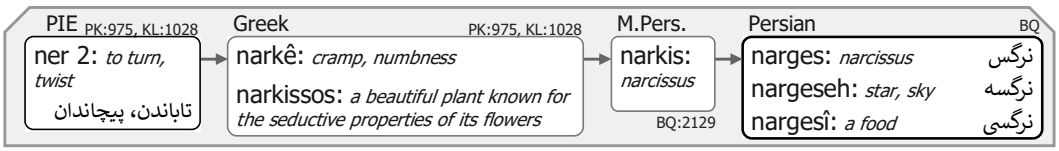

نَرم

همریشه: نمرق (بالش)

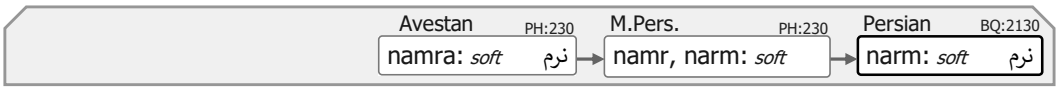

نُرم: قاعده

همریشه: دانش، شناختن، آشنا، فرزانه همریشه: know, note, knowledge, noble

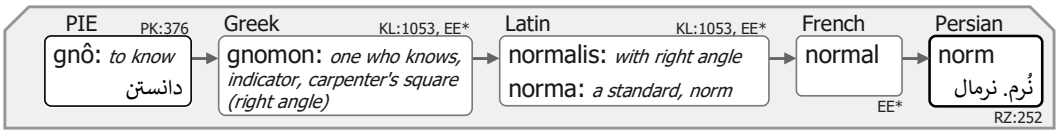

نرمال: معمولی رجوع شود به نُرم

ناو یدن: تلو تلو خوردن (شبیه حرکت کشتی) همریشه: ناو همریشه: navy

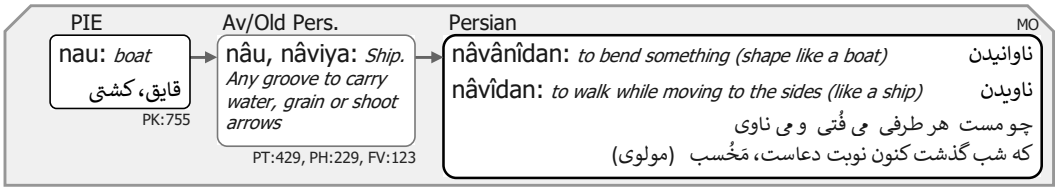

ناهنجار رجوع شود به هنجار

ناهید رجوع شود به آناهیتا

نای مقایسه: کرنا، سرنا

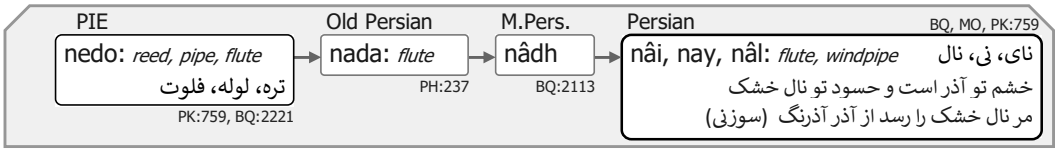

نبرد: مبارزه مقایسه: آورد همریشه: suppress

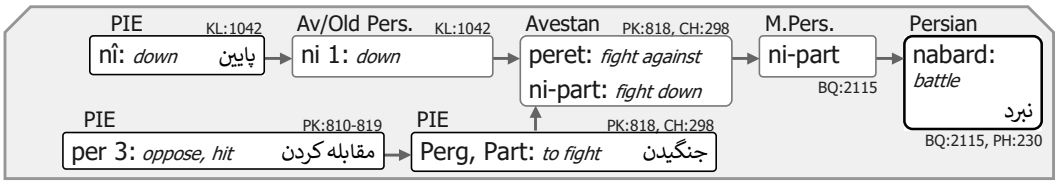

نَبَس: نوه از دختر رجوع شود به نوه

نُبی: کتاب رجوع شود به نوشتن

نَبید: شراب همریشه: پاتیل، پیراشکی همریشه: beer, beverage

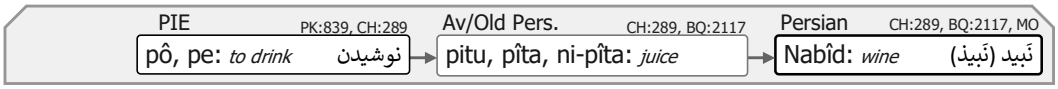

نَبیذ: شراب رجوع شود به نَبید

نبیره همریشه: نوه همریشه: nepotism, nephew, niece

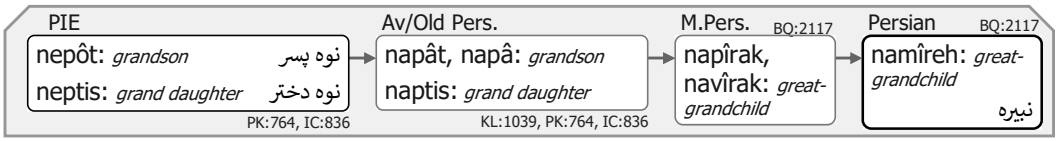

نخ

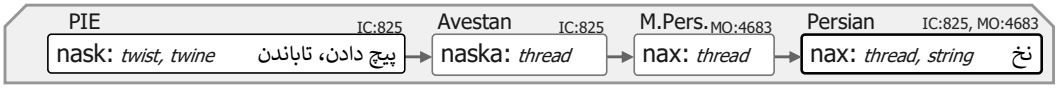

نخری: فرزند اول

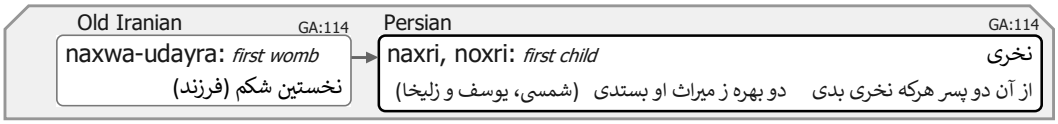
Old Iranian
GA:114
naxwa-udayra: first womb
نخستین شکم (فرزند)
Persian
GA:114
naxri, noxri: first child نخری
از آن دو پسر هرکه نخری بدی دو بهره ز میراث او بستدی (شمسی، یوسف و زلیخا)

ناموس: "قانون و قواعد" همریشه: اکونومی، نمره همریشه: number, economy

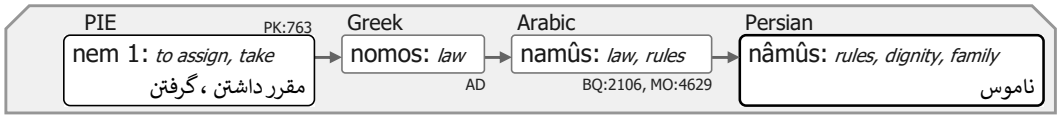

نامه رجوع شود به نام

نان

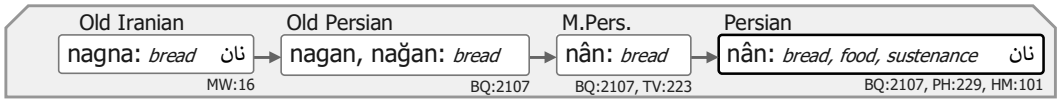

نانوا همریشه: شوربا همریشه: cook, biscuit

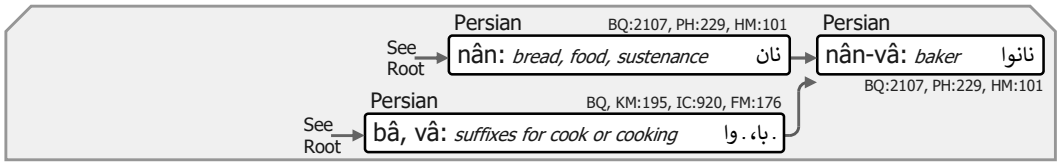

ناو همریشه: ناوک، ناودان، ناوه همریشه: navy

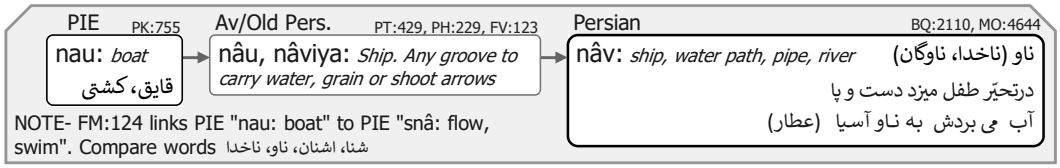

ناودان همریشه: ناوک همریشه: navy, deed

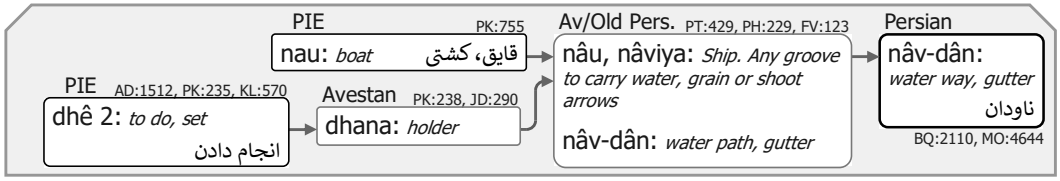

ناوَک: تیر کوچک رجوع شود به ناوه

ناوگان رجوع شود به ناو

ناووس: عبادتگاه مجوس، گورستان مغان همریشه: نوستالژی همریشه: nostalgia

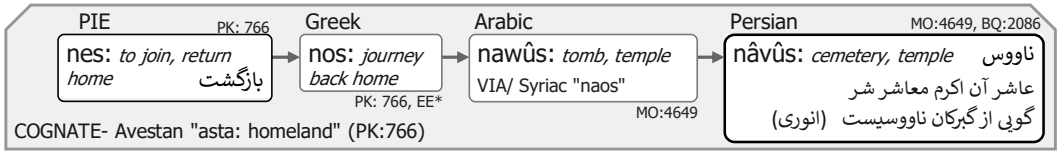

ناوه همریشه: ناوک، ناودان، ناو همریشه: navy

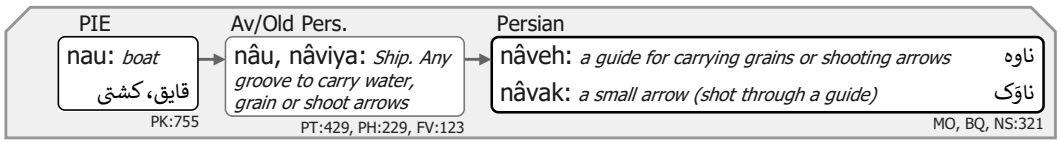

نارنج

همریشه: orange

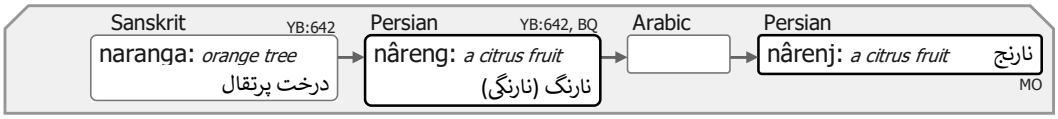

نارون: نارین رجوع شود به بُن۲.

ناز۱: نعمت، رفاه، آسایش، گرامی و عزیز داشتن

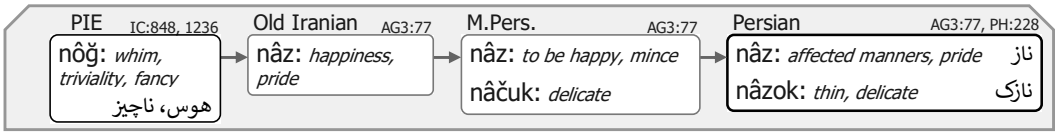

ناز۲: کاج، صنوبر رجوع شود به ناژ

نازک رجوع شود به ناز۱

ناژ: کاج، صنوبر

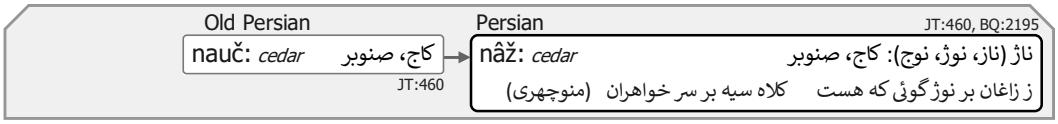
Old Persian
nauč: cedar کاج، صنوبر
JT:460
Persian JT:460, BQ:2195
nâž: cedar ناژ (ناز، نوژ، نوج): کاج، صنوبر
ز زاغان بر نوژ گوئی که هست کلاه سیه بر سر خواهران (منوچهری)

ناسیونال: ملی

همریشه: زادن، فرزند، نژاد، آزاد

همریشه: nation, generate, gender, gene

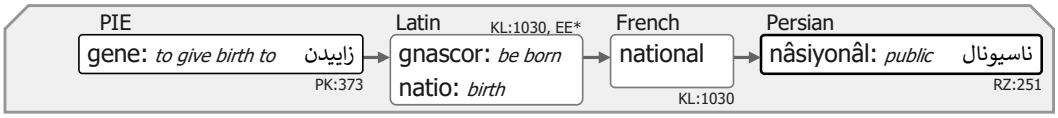

ناشتا رجوع شود به نا ، شتا

نافه، نافه

همریشه: naval, umbilical

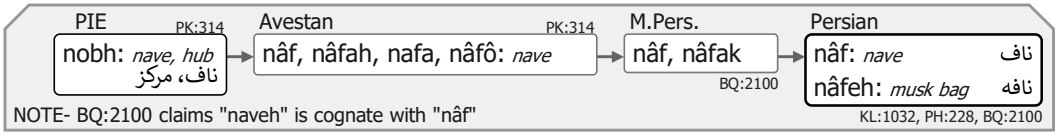

ناگاه رجوع شود به نا ، آگاه

ناگزیر رجوع شود به گُزیدن

نال رجوع شود به نای

نالیدن

همریشه: زنودن

همریشه: announce

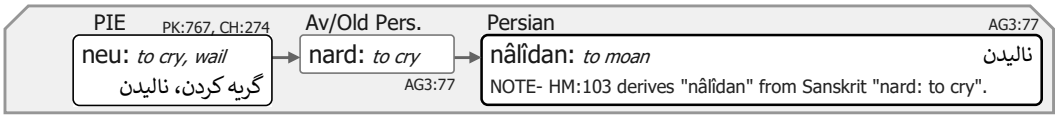

نام

همریشه: نامه، دشنام

همریشه: name, noun, nominal

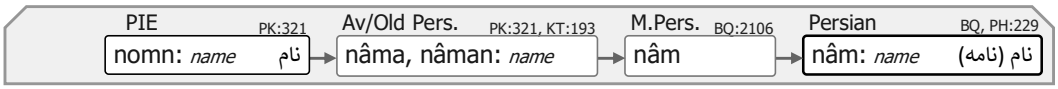

میهن۲: کره یا شیر گوسفند

همریشه: emit, mission

ن

نا ـ

همریشه: ناب، ناهید، نیست، آناهیتا، انوشه

همریشه: no

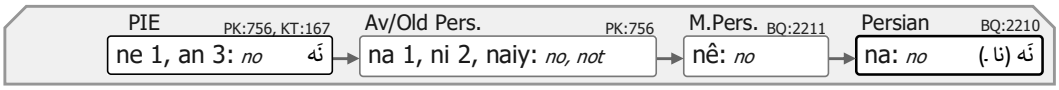

ناب

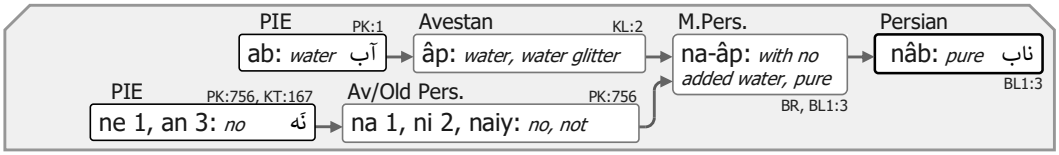

نابیوسان: ناگاه رجوع شود به بیوسیدن

ناخدا رجوع شود به ناو ، خدا

ناخن

همریشه: nail

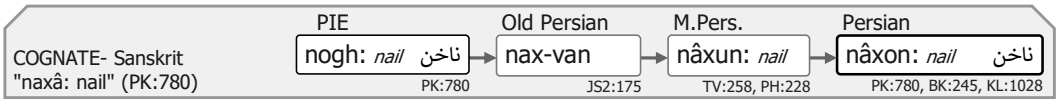

نار رجوع شود به نور

نارد، ناردین: سُنبل هندی

همریشه: nard, spikenard

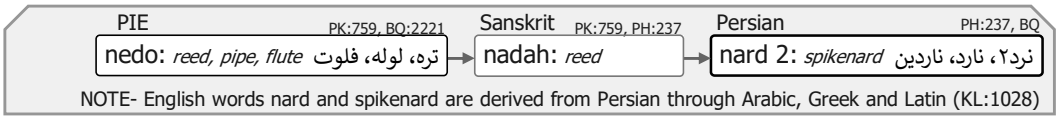

نارگیل

narghile (from Persian through French)

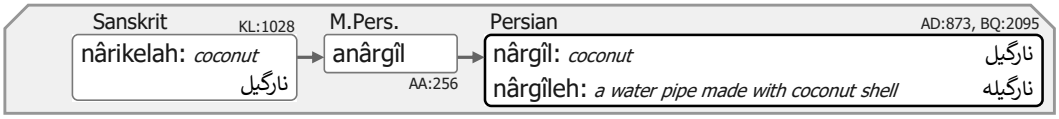

مَیَزد: میهمان همریشه: مایده همریشه: mitigate

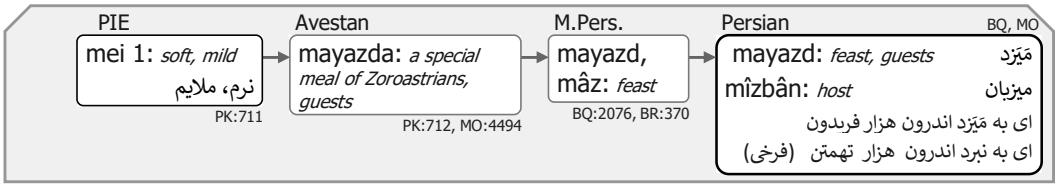

میزراه رجوع شود به میختن ، راه

میش همریشه: مَشکوی

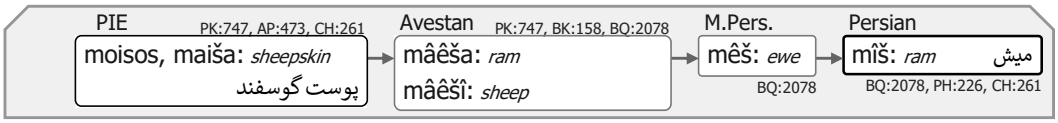

میغ رجوع شود به مِه۱

میگ رجوع شود به ملخ

میگرن: سردرد همریشه: سر، افسر، نیم همریشه: horn, ginger, semi-

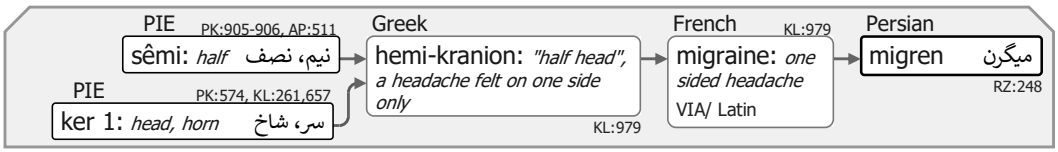

میگو رجوع شود به ملخ

میل: واحد طول رجوع شود به مایل

مینا، مینو همریشه: بهمن، هومن همریشه: mind, mosaic

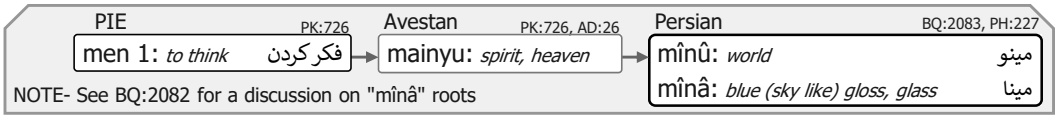

میوه

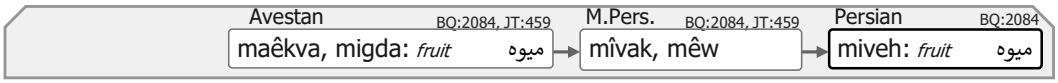

میهمان همریشه: میهن

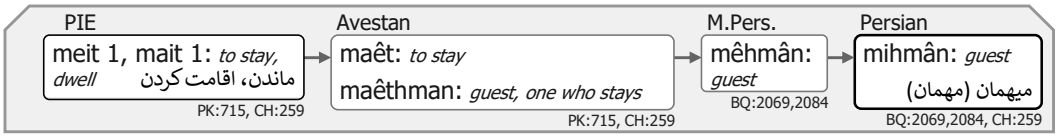

میهن۱: وطن همریشه: میهمان

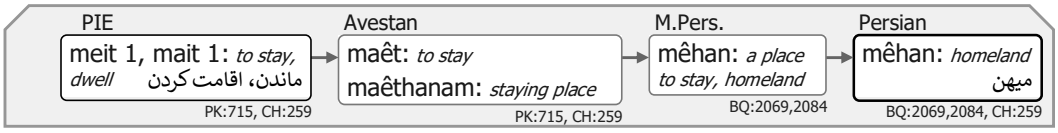

مهمان رجوع شود به میهمان

مهندس رجوع شود به هندسه

مِی همریشه: مُل، مارمالاد همریشه: mildew

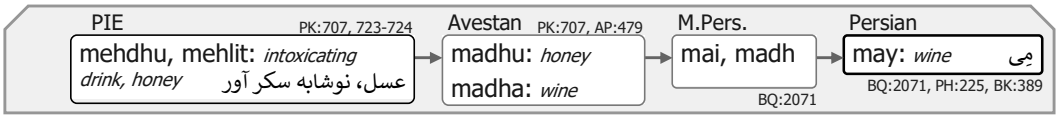

میان همریشه: ماد، مدیترانه همریشه: middle, medium, mean

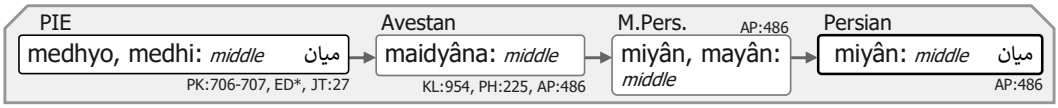

میترا: فرشته حافظ نور و راستی از ریشه ای بمعنی "پیمان بستن"

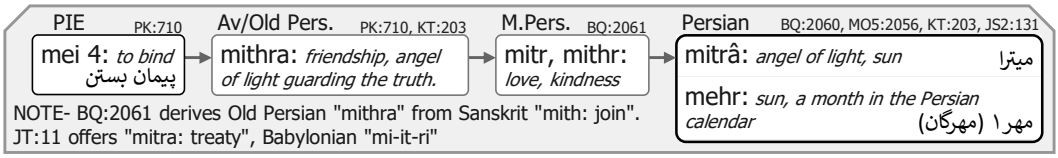

میخ همریشه: ammunition

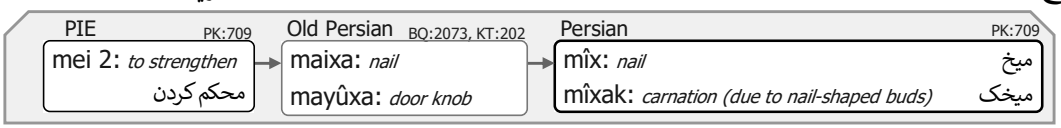

میختن: ادرار کردن همریشه: گمیختن همریشه: mist

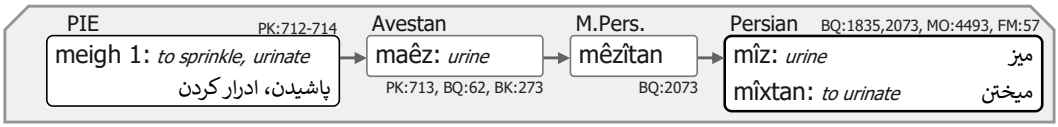

میخک رجوع شود به میخ

میرزا: امیر زاده همریشه: زادن، آزاد همریشه: gentleman, generate

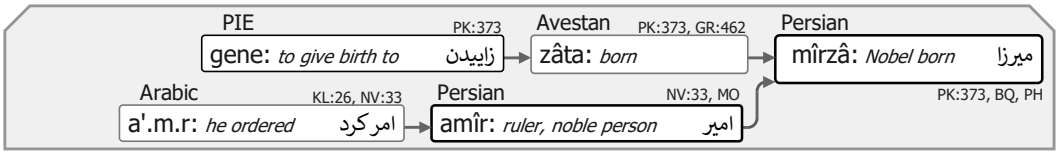

میز رجوع شود به میختن

میزبان رجوع شود به مَیزد ، پاییدن

. مِه۳: پسوند اسم از فعل ترکی مثل "تکمه" که از "توگ" بمعنی بستن است

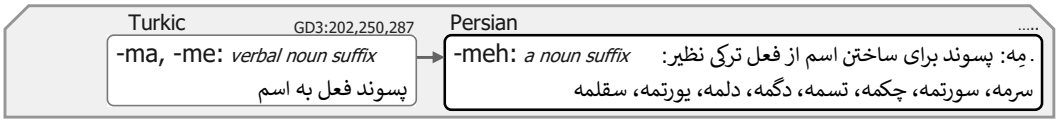
Turkic
GD3:202,250,287
-ma, -me: verbal noun suffix
پسوند فعل به اسم
Persian
-meh: a noun suffix
. مِه: پسوند برای ساختن اسم از فعل ترکی نظیر:
سرمه، سورتمه، چکمه، تسمه، دگمه، دلمه، یورتمه، سقلمه

مهتاب

همریشه: پرتو، تابش، آسمان

همریشه: moon, measure, metric

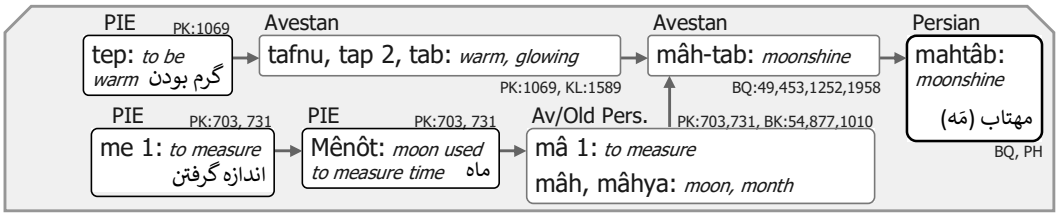

مِهر۱: آفتاب رجوع شود به میترا

مِهر۲: کابین رجوع شود به مهریه

مُهر۳: نشان

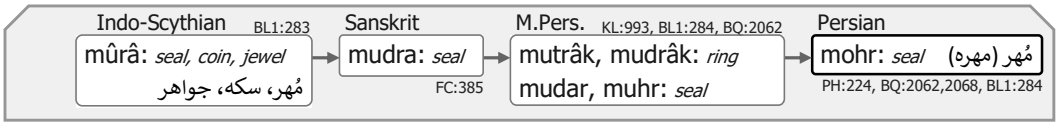

مهربان

مهر، میترا، پایبدن

همریشه: father

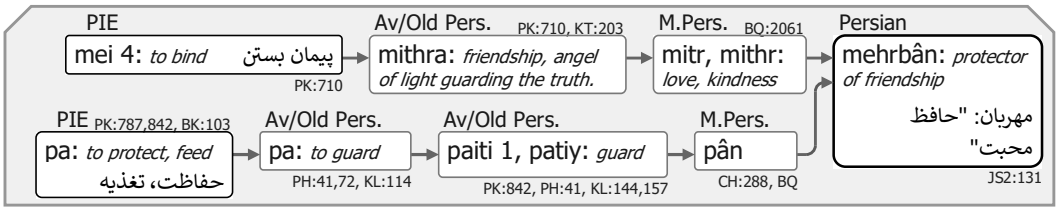

مهرگان رجوع شود به مِهر

مُهره رجوع شود به مُهر

مِهریه: "پیمان" در آغاز ازدواج

همریشه: میترا

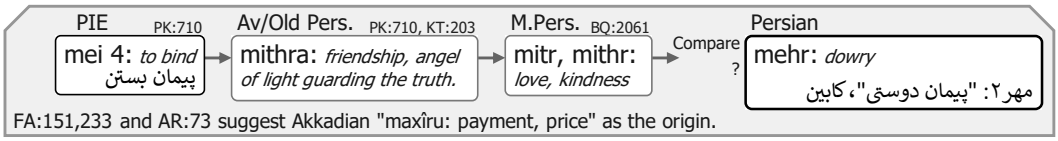

مِهَست: بزرگترین

همریشه: مهتر، بهشت

همریشه: mega, max, much

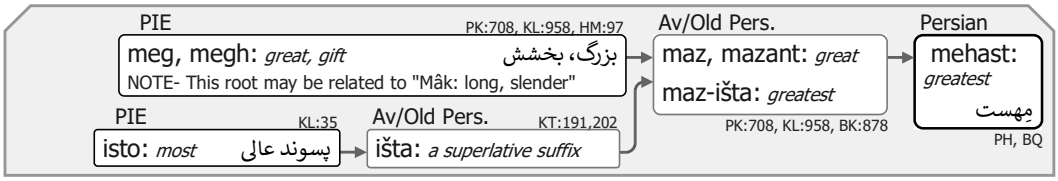

مهشید رجوع شود به ماه ، شید

موش همریشه: ماهیچه، مُشک همریشه: muscle, mouse

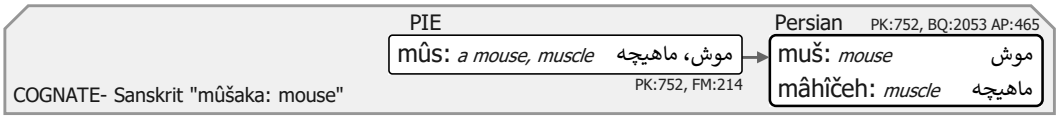

موق: چکمه رجوع شود به موزه۲

موک: نیش

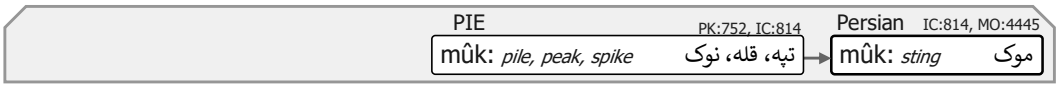

موم، مومیا: "قیری که در مومیایی کردن بکار میرفته"

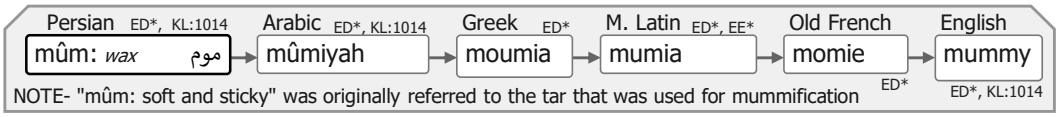

مونتاژ: سرهم کردن همریشه: ماندن، امید، مزون همریشه: remain, permanent, mansion

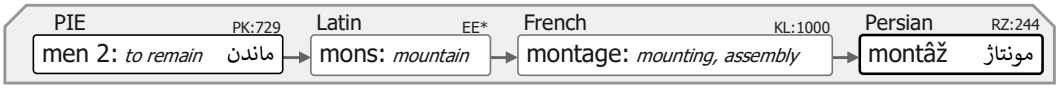

موی

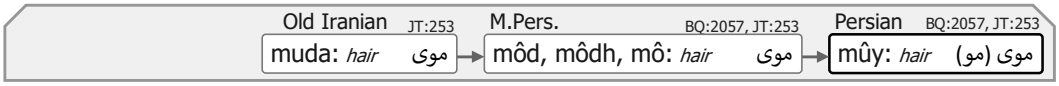

مویه: زاری همریشه: مُست۲

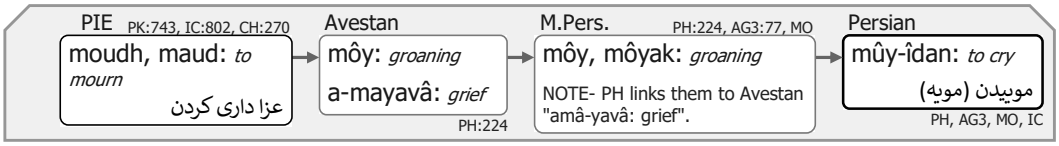

مویدن رجوع شود به مویه

مَه رجوع شود به مهتاب

مِه۱: بخار آب متراکم نزدیک سطح زمین همریشه: مژگان همریشه: mist

مِه۲: بزرگ همریشه: مِزنا, مِهَست همریشه: mega, max, much

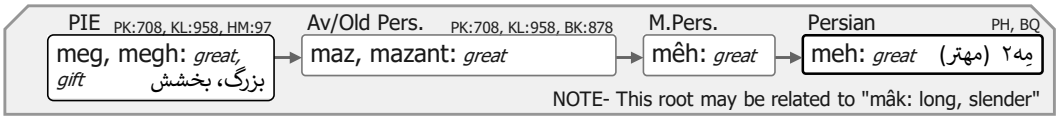

موتور همریشه: اتومبیل، مبل همریشه: mobile, move, motion

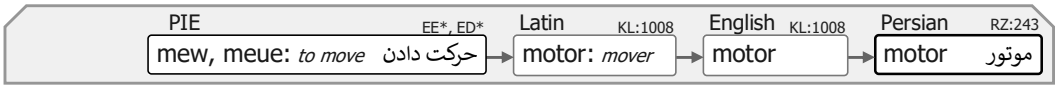

مور همریشه: formic acid

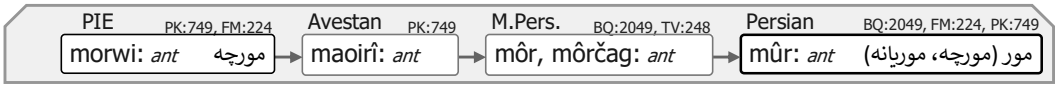

مورچه رجوع شود به مور

مورد: درختی خار دار که برگهایش بغایت سبز و صمغش معطر است

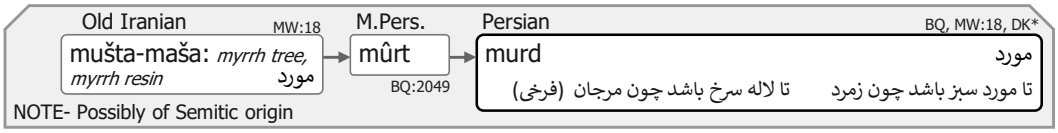

موریانه رجوع شود به مور

موز

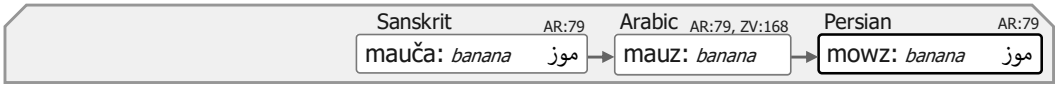

موزائیک رجوع شود به موزه۱

موزه۱: مکان نمایش آثار باستانی و هنری همریشه: مزدا، مینا همریشه: mind, music, museum

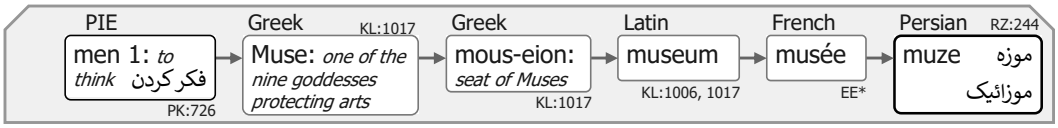

موزه۲: چکمه

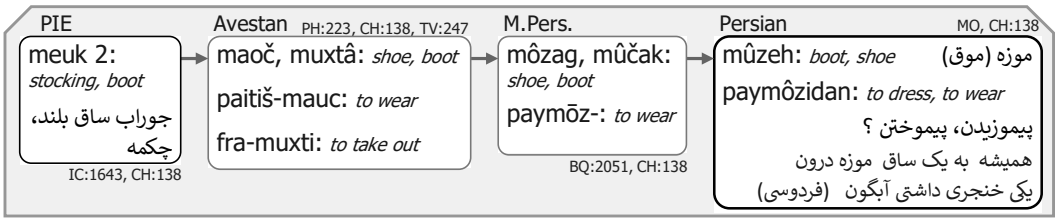

موزیک همریشه: مزدا، مینا، موزه۱ همریشه: mind, music

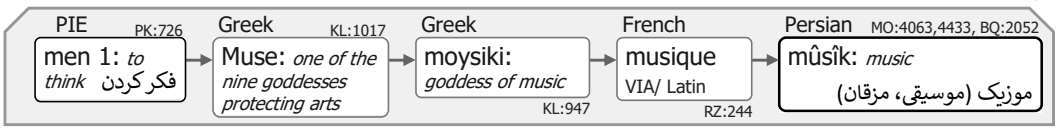

موسم رجوع شود به اسم

موسیقی رجوع شود به موزیک

. مَند: پسوند بمعنی دارنده همریشه: مَرس۲

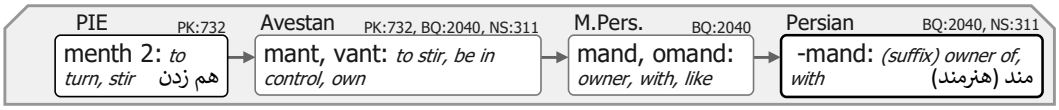

منجوق: گوی های ریز شیشه ای که به لباس های زنانه می دوزند

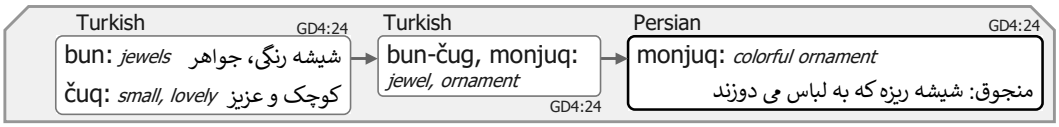

مندیل: دستار همریشه: manteaux

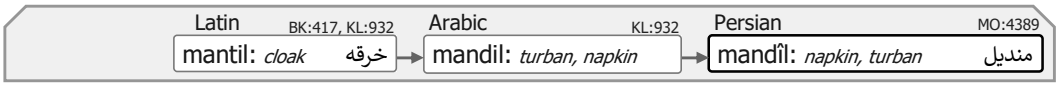

منش همریشه: بهمن، هومن همریشه: mind

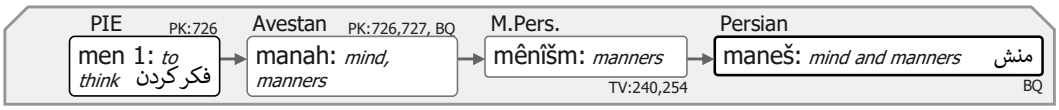

منگ: تخم حشیش رجوع شود به بَنگ

منگنز: نوعی فلز همریشه: مغناطیس همریشه: magnet

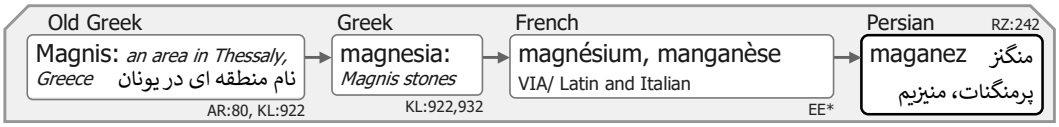

مِنو: فهرست "کوچک" همریشه: گم همریشه: minimum, minor, minute

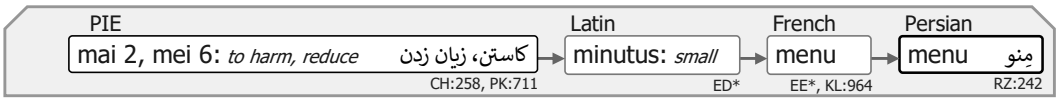

منوچهر: "از نژاد منوش" همریشه: چهره، سایه (1)

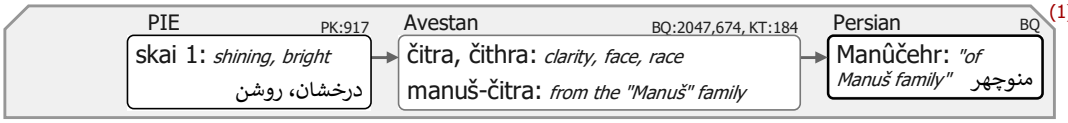

منوچهر "با چهره مردانه" همریشه: نریمان همریشه: mind (2)

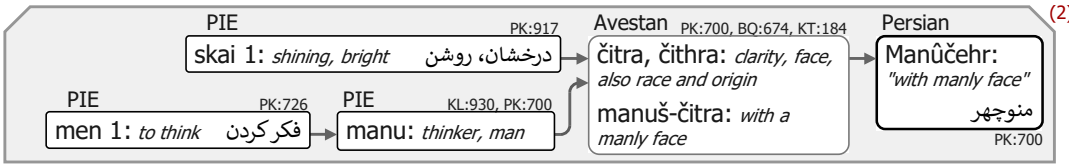

منیزیم رجوع شود به منگنز

مو رجوع شود به موی

موبد رجوع شود به مُغ ، بُد

مُل: شراب

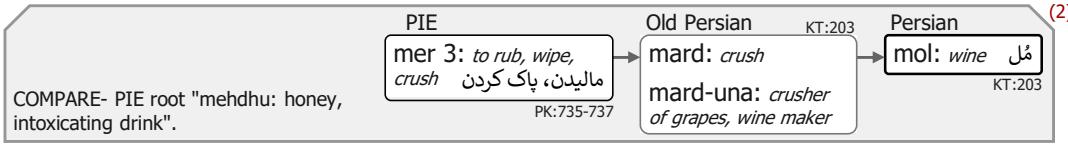

ملخ

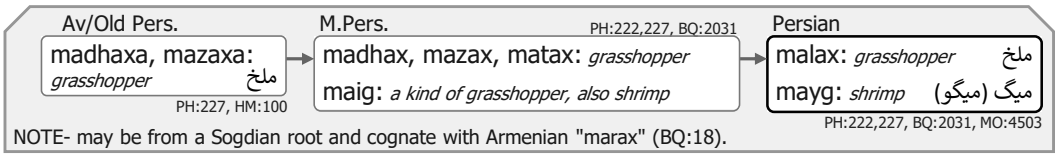

ملغم، ملغمه: ترکیب جیوه با فلزی دیگر همریشه: مرهم همریشه: melt, amalgam

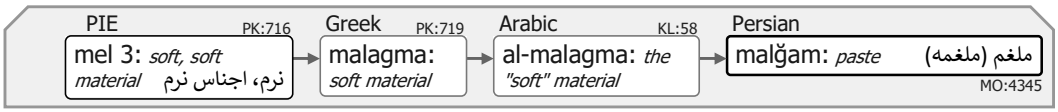

ممه رجوع شود به مامان

من۱ همریشه: me, my

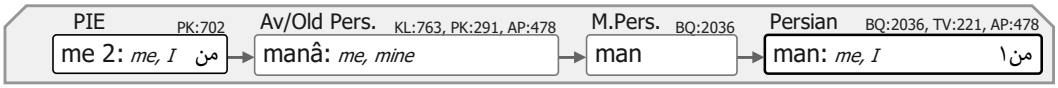

من۲: سه کیلوگرم

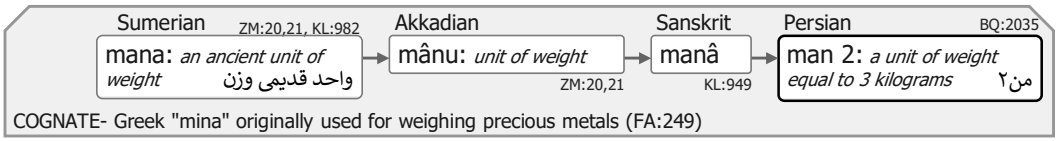

من۳: رفتار رجوع شود به من۳

منار رجوع شود به نور

مَنج: زنبور عسل همریشه: مُل همریشه: mildew

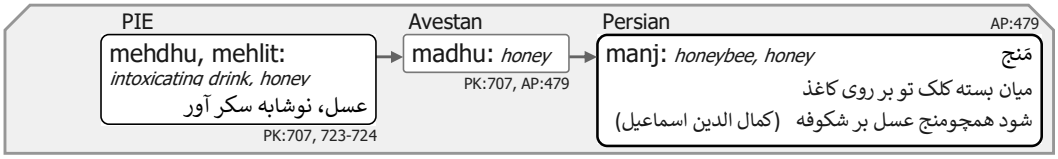

منجنیق همریشه: موبد، مجوس، ماشین همریشه: machine, mechanism

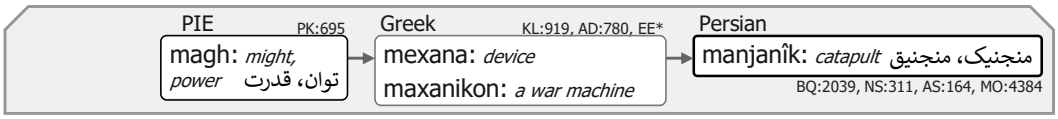

منجنیک رجوع شود به منجنیق

مُغیلان: بته یا درخت خار دار همریشه: غول، خانم

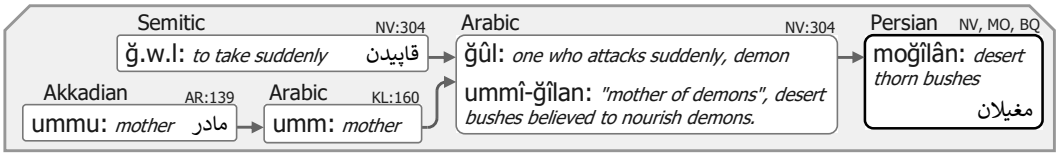

مفت همریشه: mucus

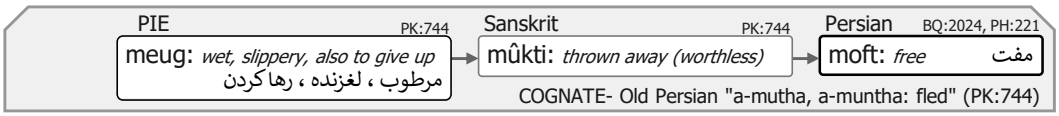

مُفلس رجوع شود به فَلس

مقلاد: کلید همریشه: کلید، لاتاری همریشه: close, enclose

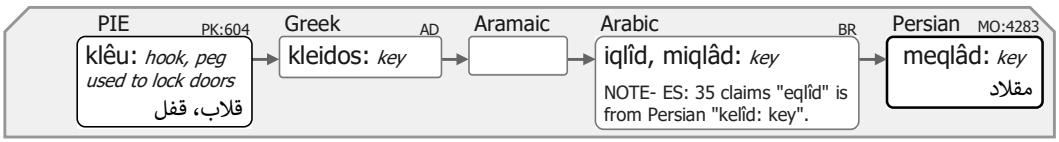

مکیدن همریشه: مزیدن

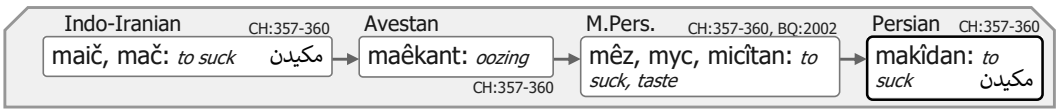

مگر رجوع شود به اگر

مگس (1)

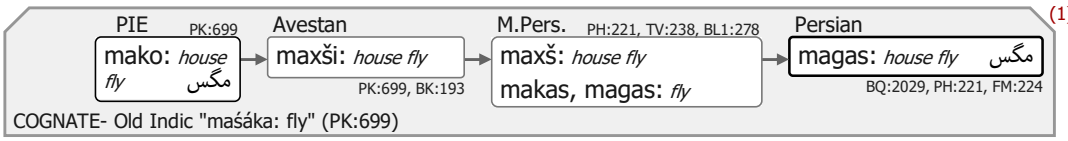

مگس (2) همریشه: mosquito, musket

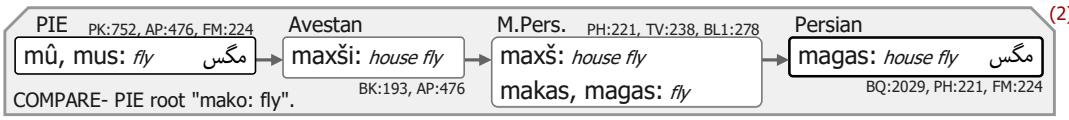

مُل: شراب همریشه: مِی، مَنج، مارمالاد همریشه: mead (1)

مشیا: آدم همریشه: مرد، مرگ همریشه: mortal

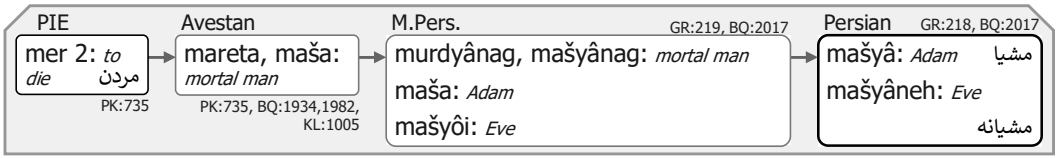

مشیانه: حوا رجوع شود به مشیا

مصطکی: صمغ زرد رنگ درختچه ای به نام پسته مصطکی همریشه: mustache, mouth

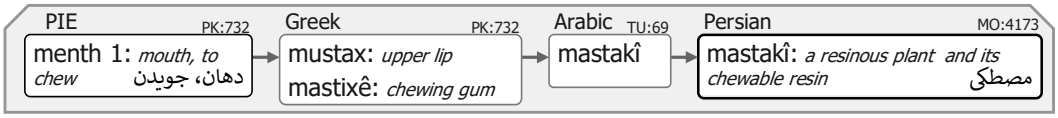

مطموره: نهانخانه

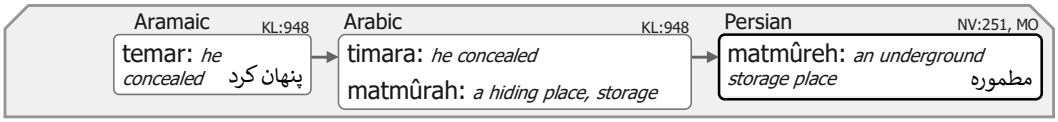

مُغ: رهبر زرتشتیان همریشه: موبد، مجوس، ماژیک همریشه: might, main, magic

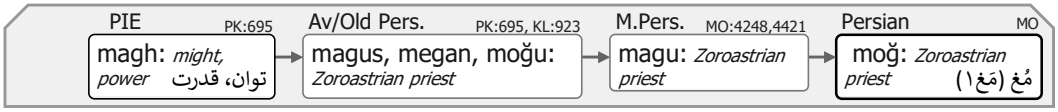

مَغ۱ رجوع شود به مُغ

مَغ۲: گودال

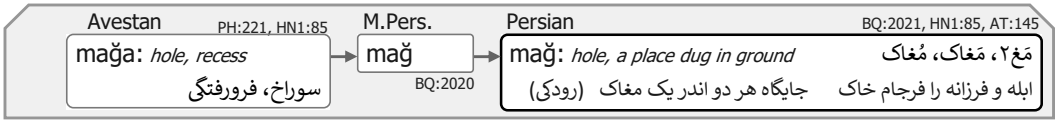

مغازه همریشه: گنج، مخزن همریشه: magazine

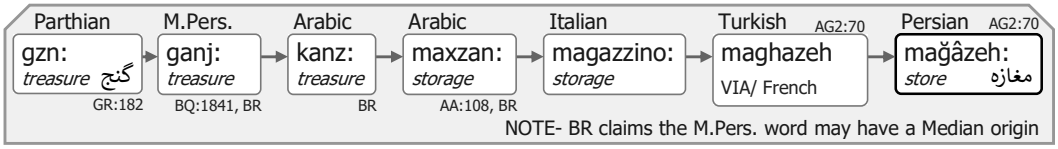

مغاک: گودال رجوع شود به مَغ۲

مغز رجوع شود به مزغ

مغناطیس همریشه: منگنز، منیزیم، پرمنگنات magnet, magnesium, manganese

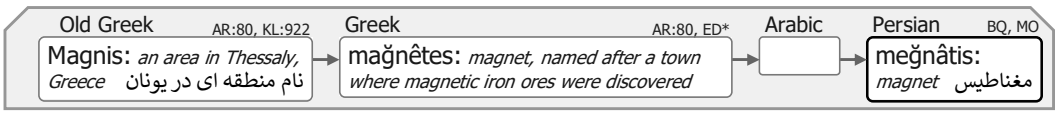

مَسکه: چربی گرفته شده از شیر همریشه: ماسیدن، مست، ماست همریشه: meat, mate

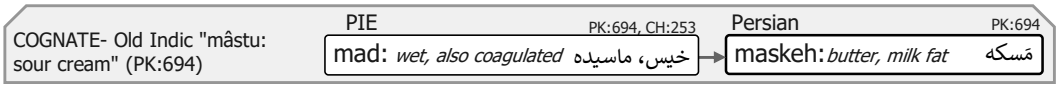

مسمّا: نامیده شده رجوع شود به اسم

مشت۱

مُشت۲: مشتمال رجوع شود به مُشتن

مُشتلق همریشه: مزدور، مزد همریشه: meed

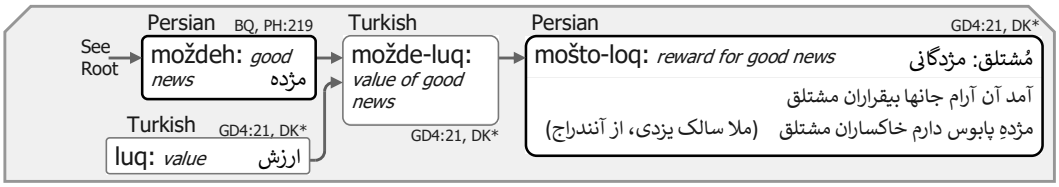

مُشتن: مالیدن همریشه: آمرزیدن همریشه: to milk

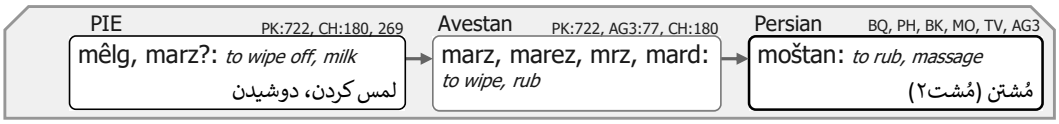

مُشک همریشه: موش، ماهیچه همریشه: muscle, mouse, musk

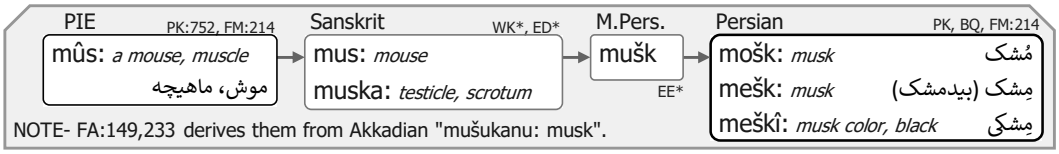

مِشک رجوع شود به مُشک

مَشک همریشه: میش

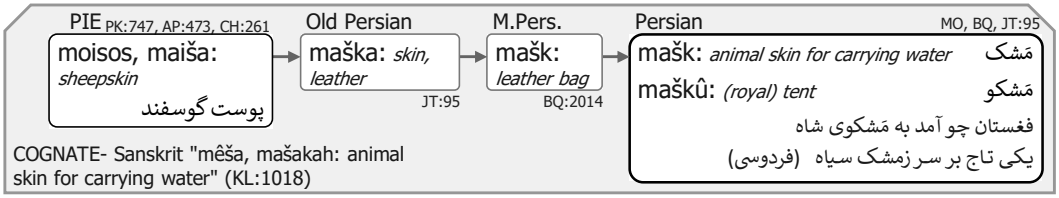

مَشکو: چادر رجوع شود به مَشک

مِشکی: سیاه رجوع شود به مُشک

مِزنا: ترازو همریشه: mega

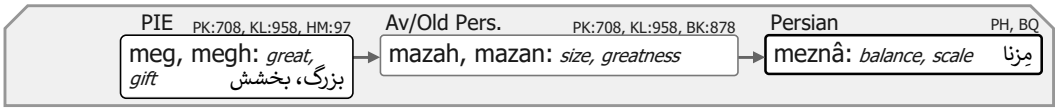

مِزُن: خانه، بوتیک، کارگاه همریشه: ماندن، امید همریشه: mansion, remain, maison

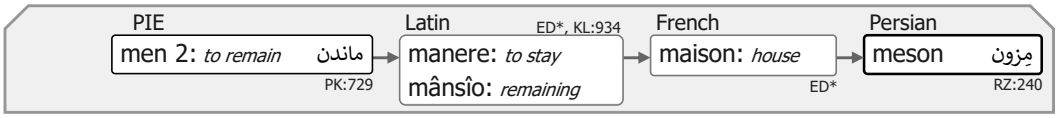

مزه رجوع شود به مزیدن

مزیدن: مزه کردن همریشه: مکیدن

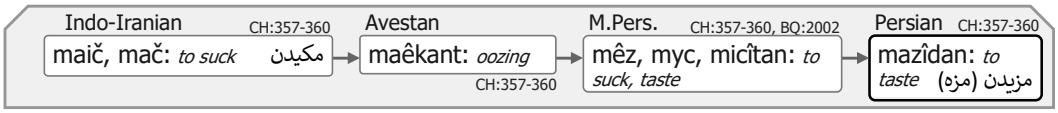

مژده همریشه: مزدور، مزد همریشه: meed

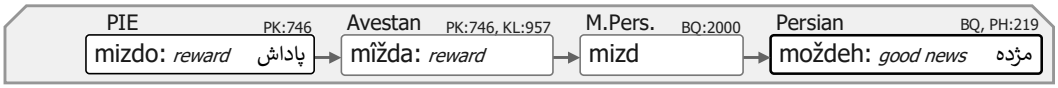

مژگان رجوع شود به مژه

مژه همریشه: مِه همریشه: mist

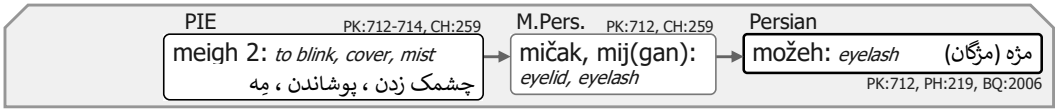

مست۱ همریشه: ماست همریشه: meat, mate

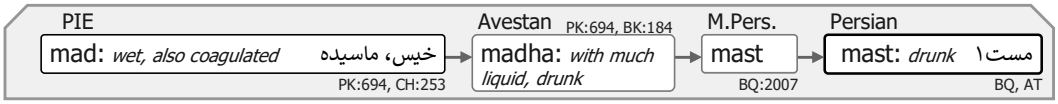

مُست۲: اندوه همریشه: مویه

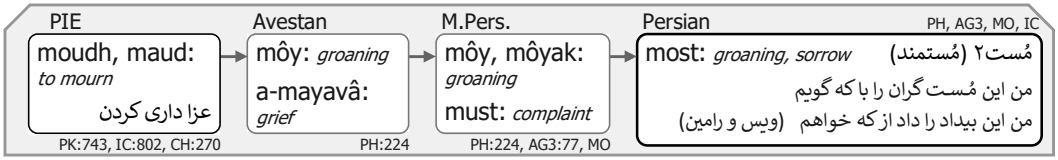

مُستمند رجوع شود به مُست۲

مسجد مقایسه: مزگت همریشه: mosque

مزخرف: "حرف نادرست ولی زیبا" همریشه: زندگی همریشه: microbe, telegraph

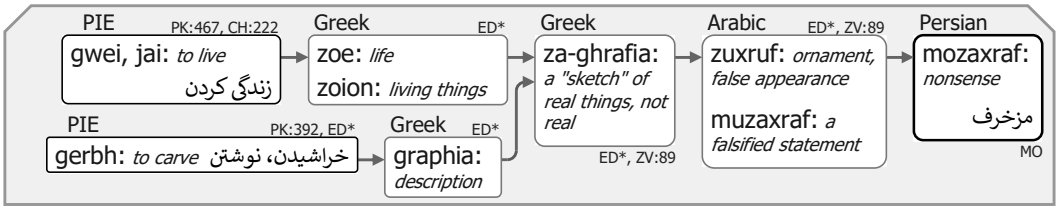

مُزد همریشه: مزدور، مُشتُلق همریشه: meed

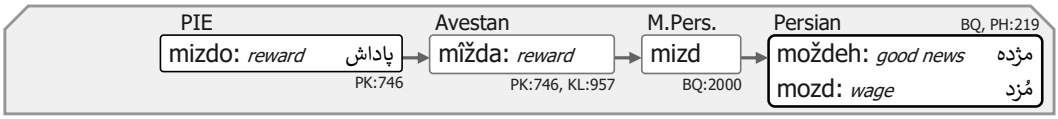

مزدا: "دانشمند، عاقل" همریشه: داور همریشه: mind, perfect

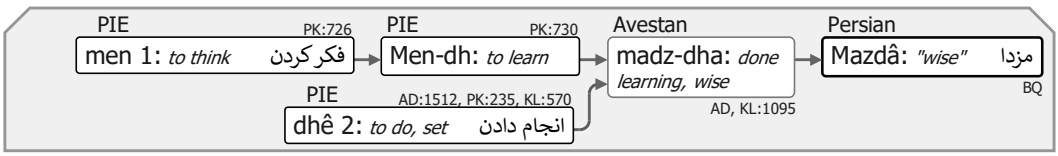

مزدور همریشه: مزد، آوردن، مژده، مشتلق همریشه: meed, bear

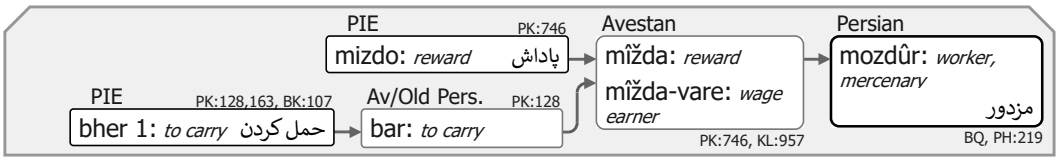

مزدیسنا: "یزدان پرست" همریشه: اهورامزدا، منش همریشه: mind, perfect

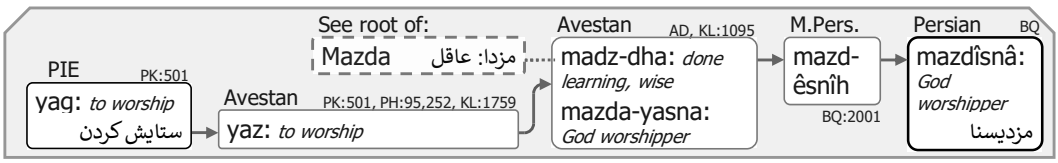

مزغ: مغز همریشه: marrow

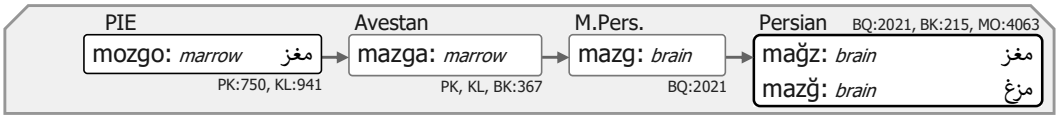

مزقان رجوع شود به موزیک

مزکت همریشه: مسجد همریشه: mosque

Aramaic
KL:1007, BR:379
masgdâ: place of worship پرستشگاه
Persian
BQ:2001, ES:638, MO:4063
mazget: mosque مزگت، مزکت
سخن دوزخی را بهشتی کند سخن مزگتی را کنشتی کند (اسدی طوسی)

مَرَس۱: طناب

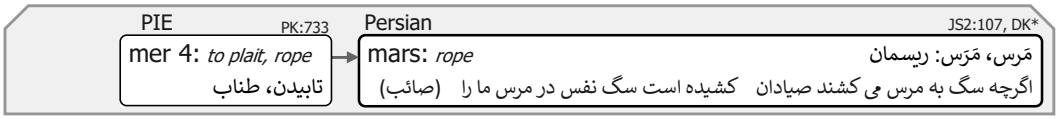

مَرس۲: مالیدن همریشه: . مند (پسوند نظیر هنرمند)

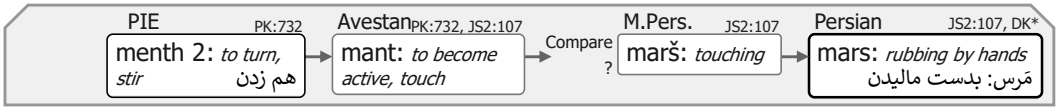

مُرغ۱ همریشه: شاهین، سیمرغ

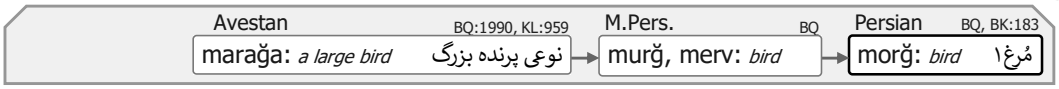

مَرغ۲

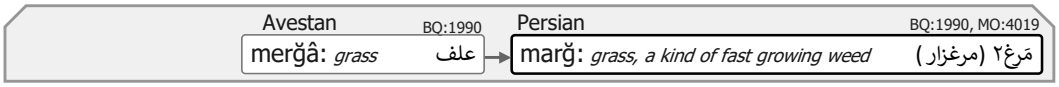

مرغزار رجوع شود به مَرغ۲ ، زار۳

مرقشیشا: سولفید آهن که مصرف داروئی دارد همریشه: marcasite

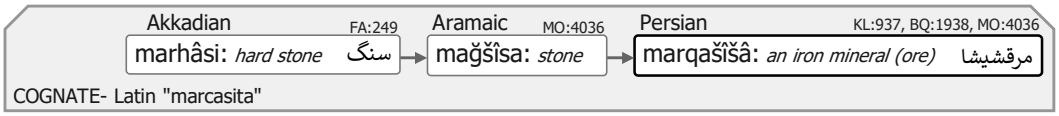

مرگ رجوع شود به مردن

مَرمَر همریشه: مُل، فراموش همریشه: marble

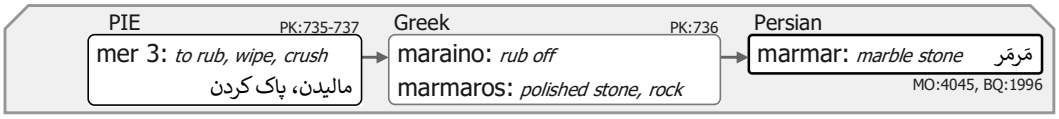

مروارید همریشه: مرجان همریشه: Margarete, margarita

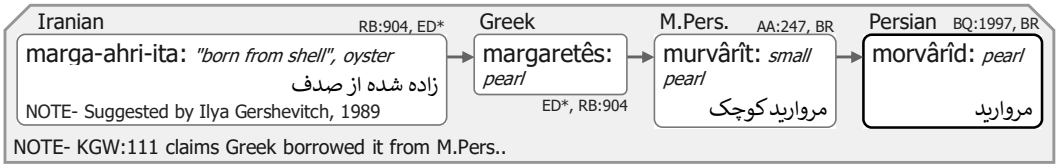

مرهم: آنچه بر جراحت نهند همریشه: ملغم همریشه: amalgam, melt

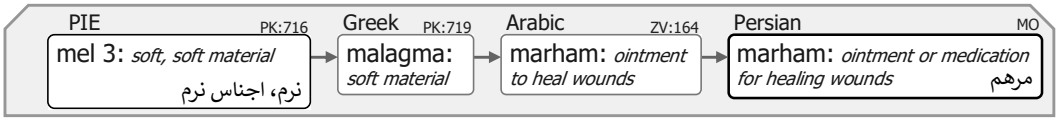

مرجان

همریشه: مروارید همریشه: Margarete, margarita

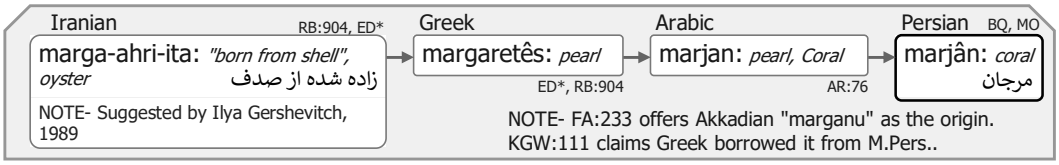

مرد

همریشه: مردن همریشه: mortal

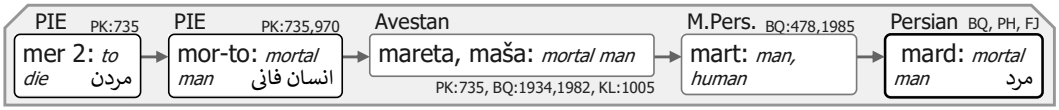

مرداد رجوع شود به امرداد

مردم: "نسل انسان"

همریشه: مرد، مرگ همریشه: total, thumb

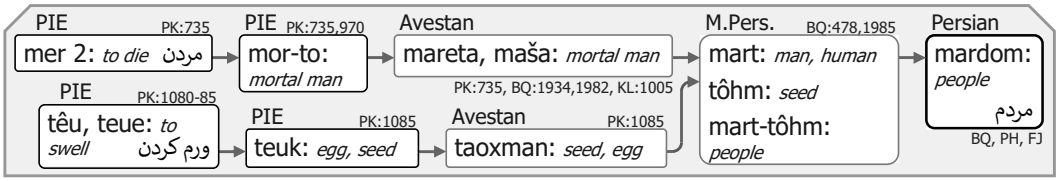

مردن

همریشه: مرد همریشه: murder, mortal

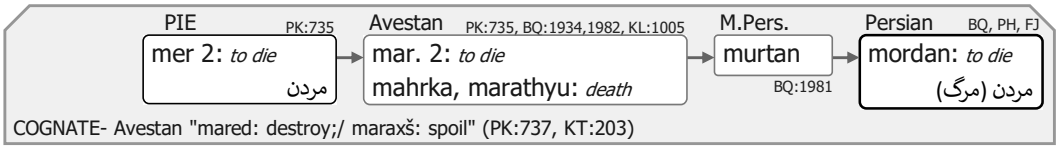

مرز۱

همریشه: mark

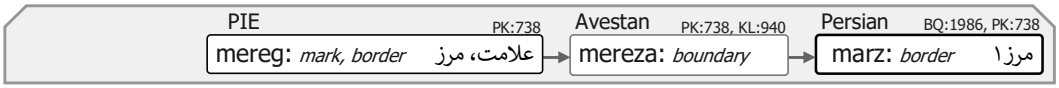

مُرز۲: نشستگاه

همریشه: آمرزیدن همریشه: to milk

مرزنجوش رجوع شود به مرزنگوش

مَرزنگوش: آویشن کوهی

همریشه: مرزن و گوش همریشه: ear, marjoram

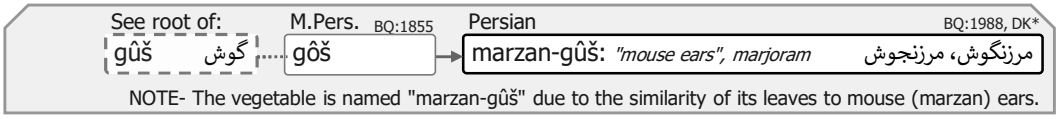

مُخ

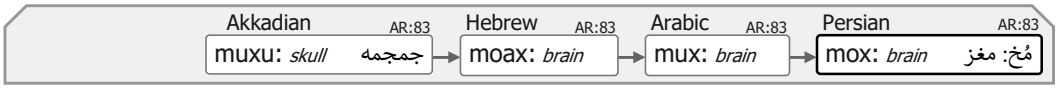

مخزن رجوع شود به خزانه

مخلوط رجوع شود به اخلاط

مُد: روش همریشه: کُمد، مدل همریشه: meet, medical, mode

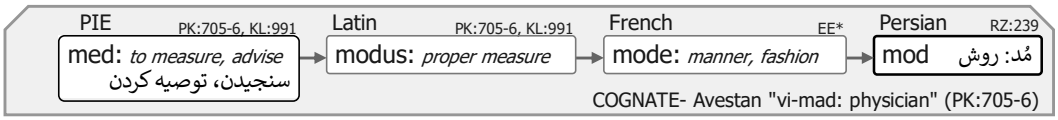

مدار رجوع شود به دور۲

مدال همریشه: متالورژی همریشه: medal, metal

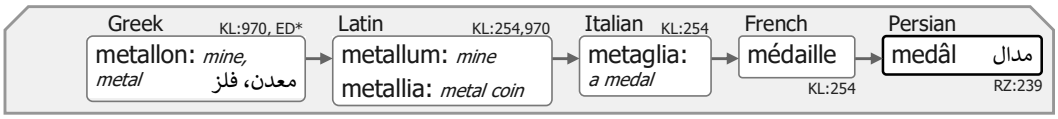

مدل: نمونه همریشه: مُد، کمد همریشه: model, mold, mode

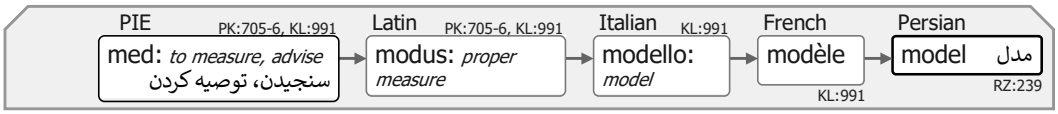

مدهوش: بیهوش رجوع شود به هوش۱

مدیترانه: " دریایی که دور تا دور آن زمین باشد" همریشه، تشنه همریشه: territory, middle

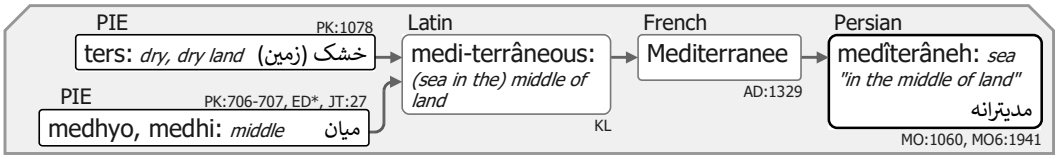

مَر همریشه: شمردن همریشه: memory

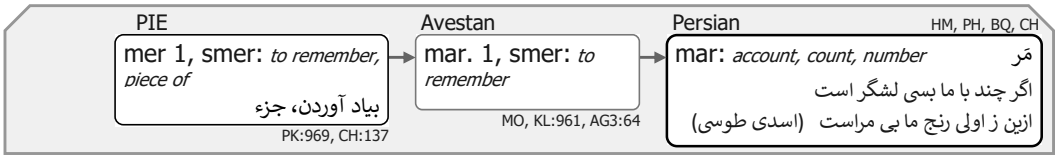

مراکش: " دورترین مغرب" (قبل از کشف امریکا) همریشه: غرب

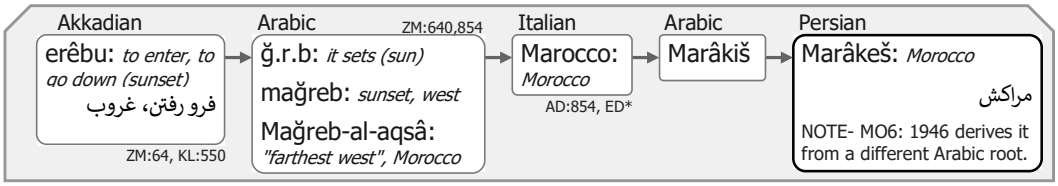

مربّی، مربّا رجوع شود به رَبّ

مایل: واحد طول، "هزار قدم" همریشه: هزار، اندازه، پهن همریشه: passage, passport

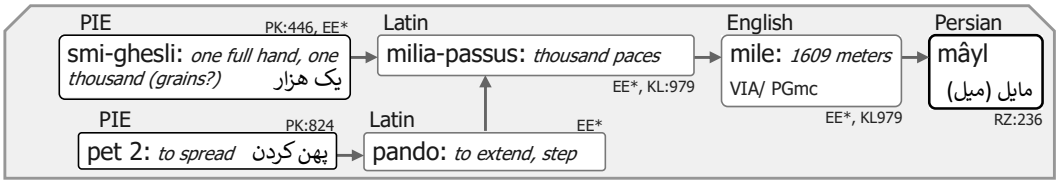

مایو: لباس شنا همریشه: macular, mackerel, macle

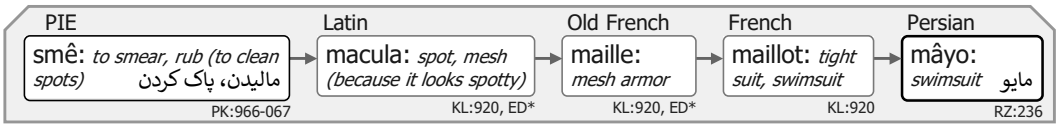

مایه رجوع شود به مادر

مبل: "اثاثیه قابل جابجا کردن" همریشه: موتور، اتومبیل همریشه: mobile, move, motor

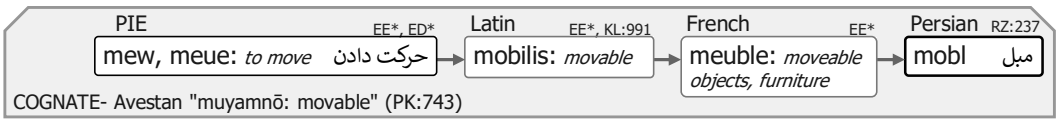

متالورژی همریشه: مدال، آلرژی، انرژی همریشه: metal, work, energy

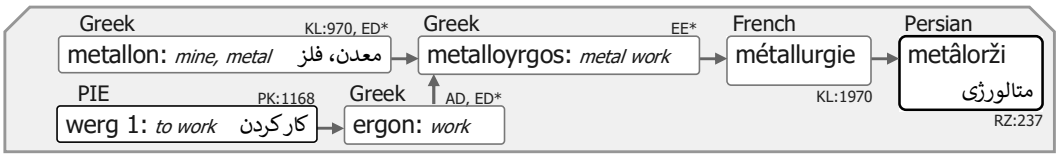

متر: واحد اندازه گیری طول همریشه: ماه، آزمایش، پیمودن همریشه: moon, measure

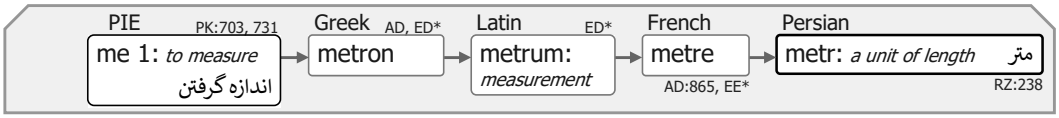

مترو: راه آهن شهری همریشه: مادر، پلیس، پرسپولِس همریشه: mammal, police, politics

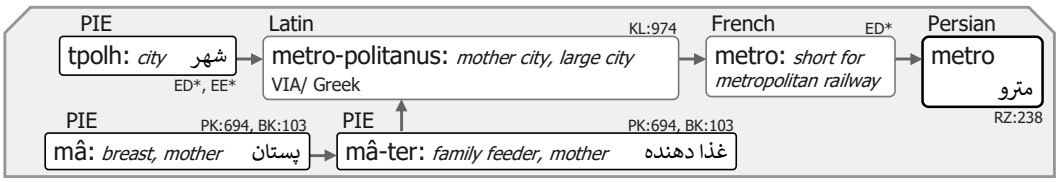

مجوس: زرتشتی همریشه: مُغ، ماژیک همریشه: magic, main, might

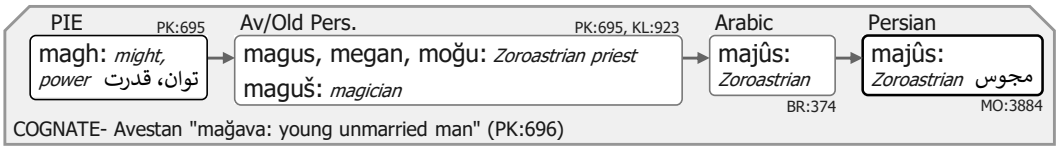

مان۲: خانواده همریشه: دودمان همریشه: domestic

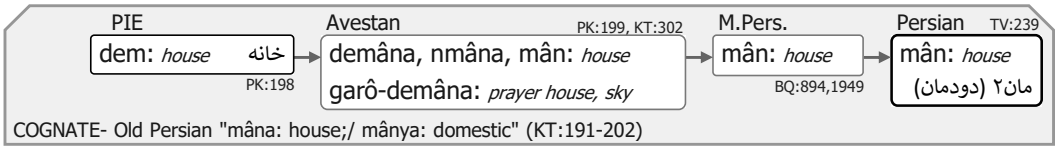

ـ مان۳: پسوند بمعنی پندار و رفتار همریشه: منش همریشه: mind

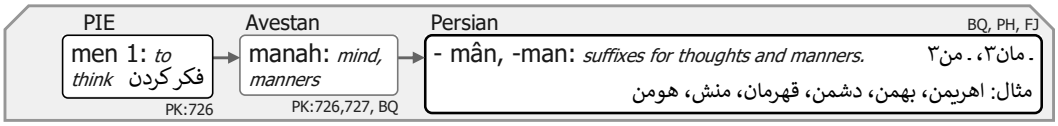

ماندن همریشه: امید، مِژن همریشه: remain, mansion, permanent

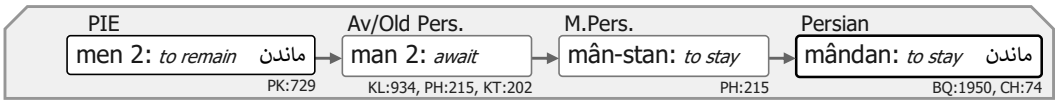

مانستن: شباهت داشتن همریشه: ماه، نمایش همریشه: measure, symmetry

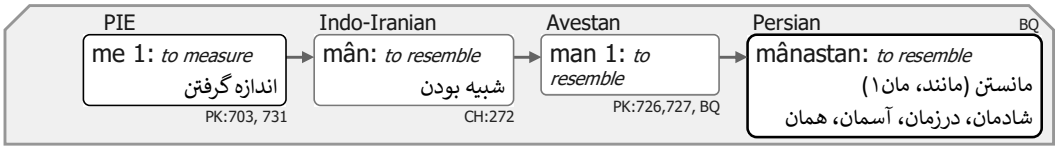

مانکن همریشه: منوچهر، منش، مینا، مزدا همریشه: mind, man, manikin

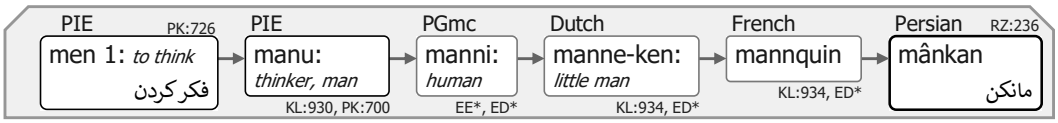

مانند رجوع شود به مانستن

ماه همریشه: پیمانه، مانند، نمودار، آسمان همریشه: measure, month, moon

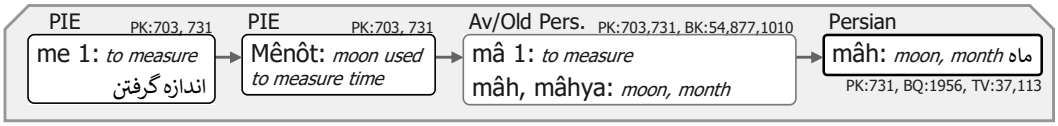

ماهی همریشه: ماغ همریشه: meat, mate

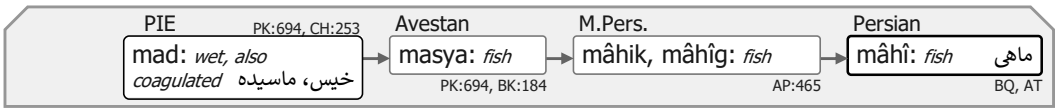

ماهیچه رجوع شود به موش

مایده همریشه: میزبان همریشه: mitigate

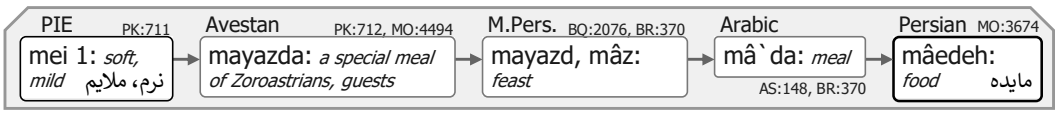

ماسک

همریشه: مسخره همریشه: mask

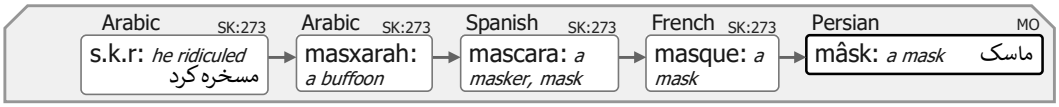

ماسیدن رجوع شود به ماست

ماش

ماشین: دستگاه

همریشه: مُغ، منجنیق، ماژیک همریشه: mechanic, magic

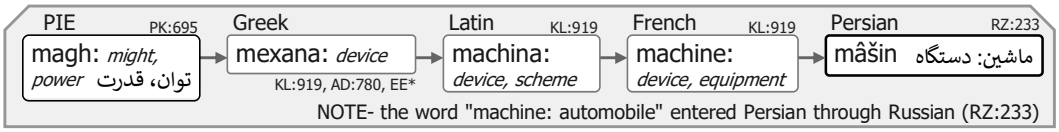

ماغ: نوعی مرغابی سیاه رنگ است

همریشه: ماهی، ماست همریشه: mina, mate

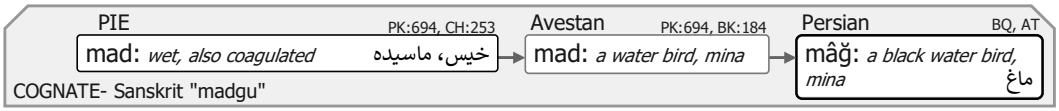

ماکیان رجوع شود به مادر

مالاریا: نوعی بیماری انگلی

همریشه: مار، باد، نیروانا همریشه: small, wind, window

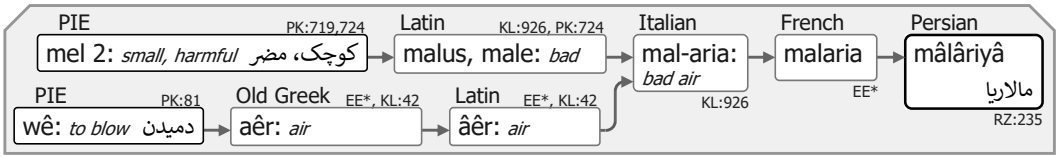

مالیخولیا: "صفرای سیاه"

همریشه: خیال همریشه: melancholy

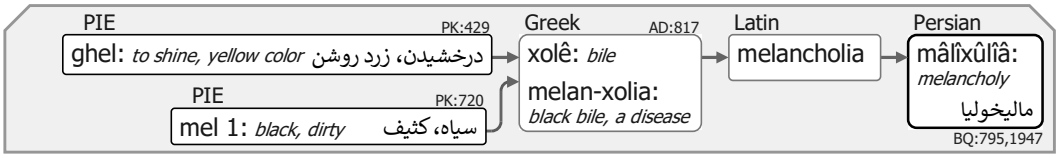

مالیدن

همریشه: آمرزیدن، فرامرز همریشه: milk, emulsion

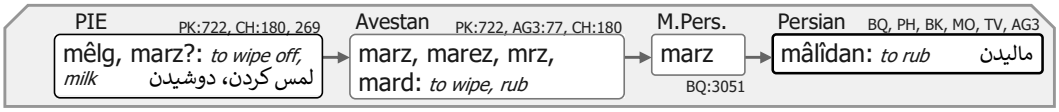

مامان

همریشه: مادر همریشه: mammal

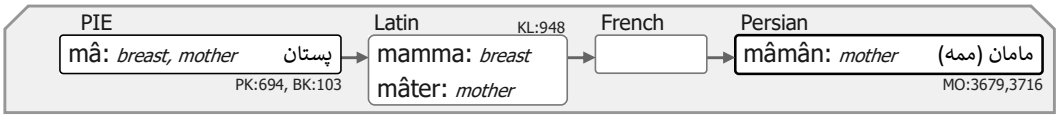

مان۱: شبیه، مانند رجوع شود به مانستن

مار همریشه: مرگ همریشه: mortal

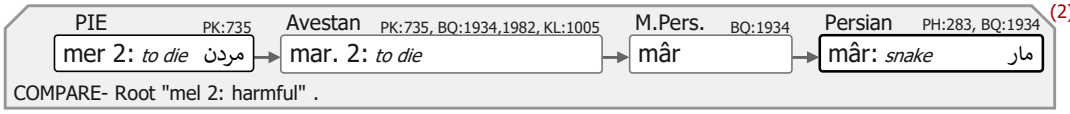

مارک: علامت، نشانه همریشه: مرز۱ همریشه: mark

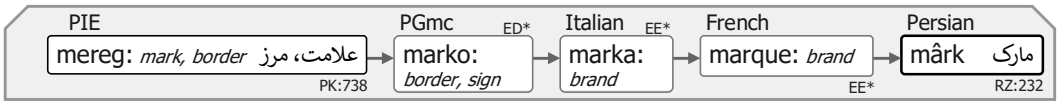

مارمالاد: مربا همریشه: مُل، مِی، کارامل همریشه: mildew, caramel

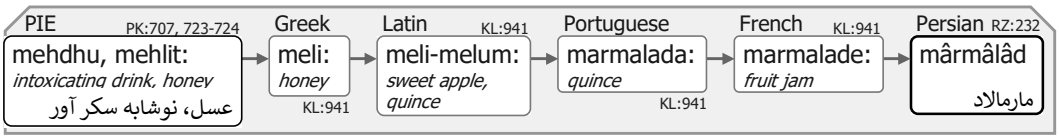

ماز: چروک، چین و تاب

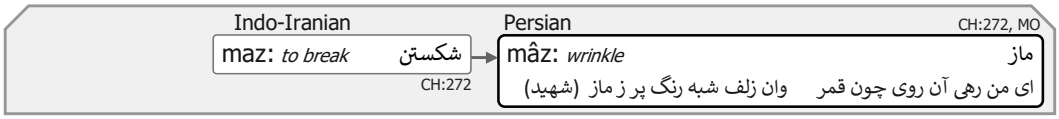

مازوت: سوخت کوره‌ها، نفت سیاه همریشه: هزله، هزلیات همریشه: mazut

ماژ: عیش، شادی همریشه: مزنا، مهست همریشه: mega, much

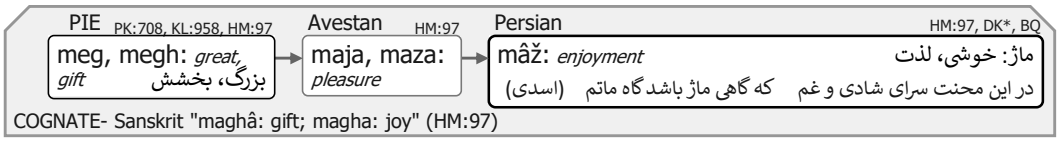

ماژیک: نوعی خودکار همریشه: مُغ، مجوس، منجنیق, موبد همریشه: magic, machine

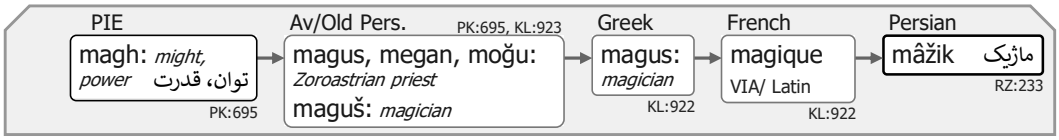

ماساژ همریشه: massage

ماست: چربی گرفته شده از شیر همریشه: مست، مسکه همریشه: meat, mate

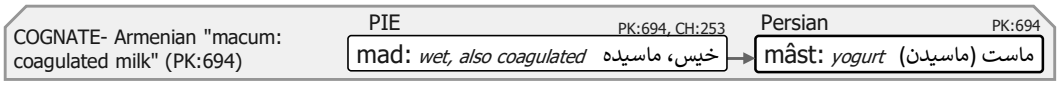

ماتریس: "رحم"، قالب، جدول همریشه: مادر، مایه همریشه: mother, matter

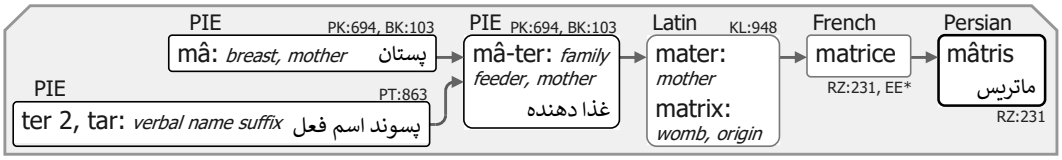

ماتیک: رژ لب همریشه: افسانه، سانسور همریشه: censure, census, cosmetic

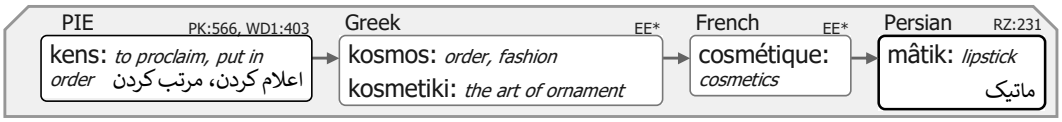

ماچ: بوسه همریشه: مکیدن، مزیدن

ماد: قوم یا سرزمین "میانه" همریشه: میان و مدیترانه همریشه: middle, mean

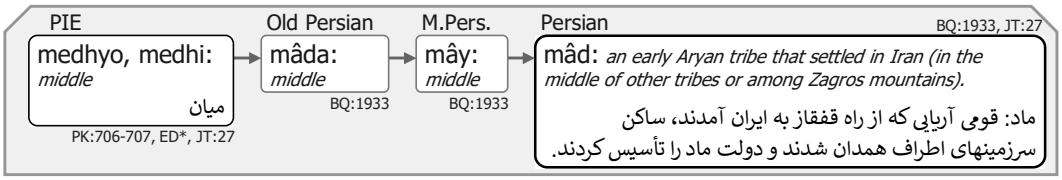

مادام: خانم همریشه: دودمان، الماس، دام۱ همریشه: domestic, tame

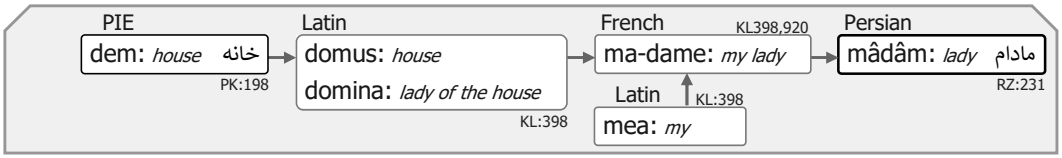

مادر همریشه: ممه، ماتریس همریشه: mother, matrix, matter

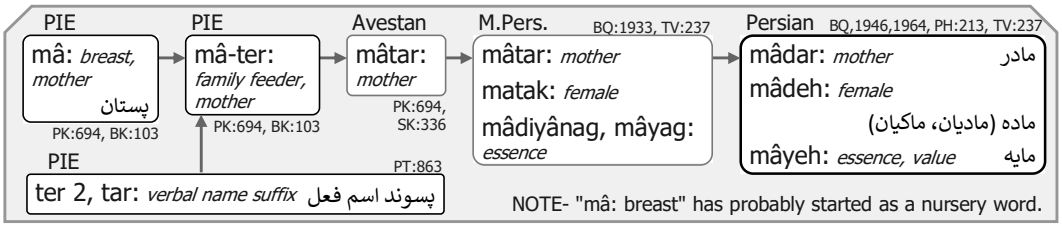

مادراندر رجوع شود به مادر ، اندر۲

ماده، مادیان رجوع شود به مادر

مار همریشه: small

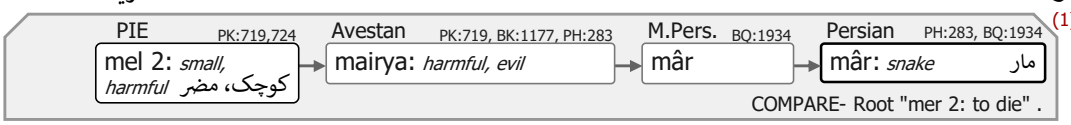

(1)

لی لی (بازی)

مقایسه: آلیزیدن

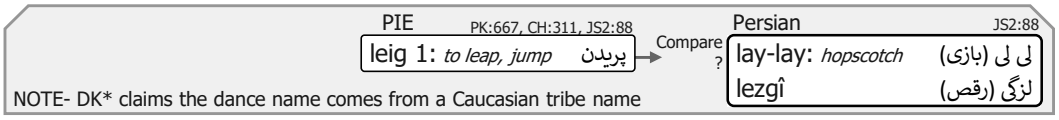

لیمو

همریشه: لیموناد همریشه: lemon

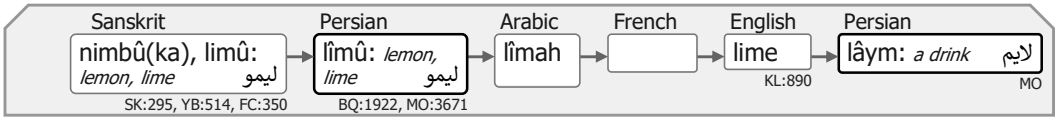

لیموناد

همریشه: لایم همریشه: lemon

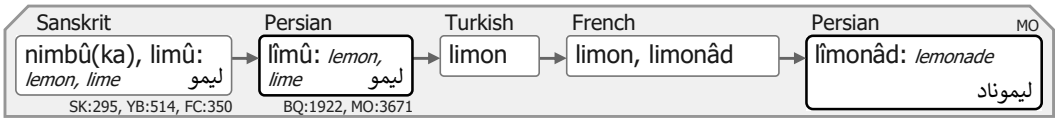

م

مَ -

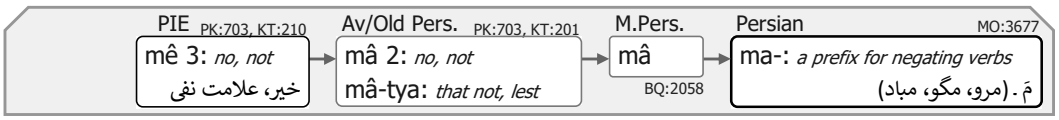

مُ

همریشه: maximum

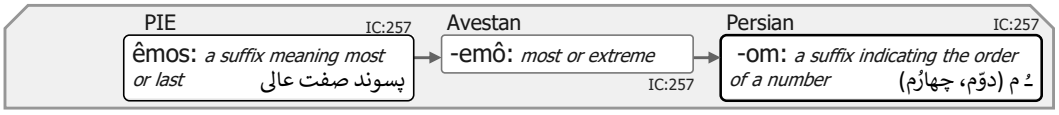

ما

همریشه: us, our

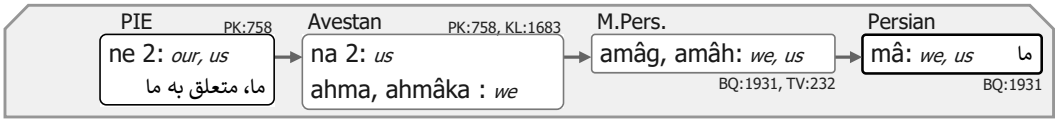

مات: غیر شفاف

همریشه: meat, mate

لوبیا

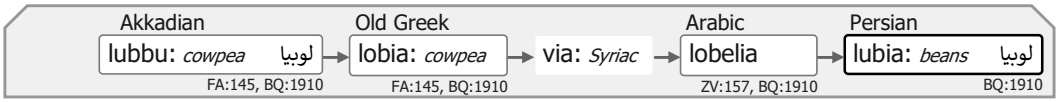

ـ لوژی: مبحث، درس

همریشه: آنالوگ، کاتالوگ، دیالوگ

همریشه: logic, college

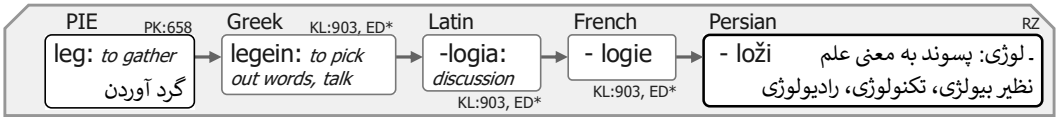

لوستر: چلچراغ

همریشه: روز، درخشیدن، افروختن

همریشه: light, lunar, illuminate

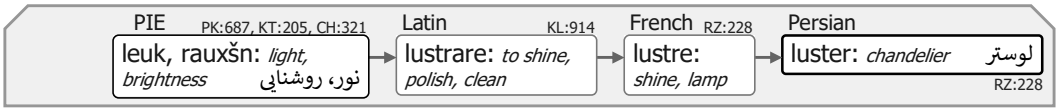

لوکژوری، لوکس: تجمل در لباس و اشیاء

همریشه: lock, leek

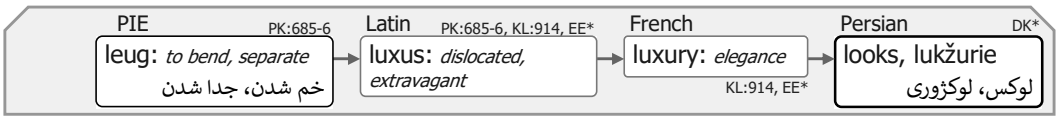

لَوَند: رفتار شیطنت‌آمیز و دلربا

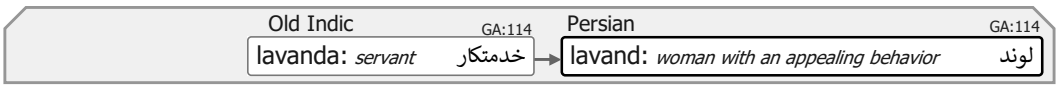

لِه: عقاب

رجوع شود به آله

لهراسپ: "با اسبان تند رو"

همریشه: اروند

همریشه: run, hippo-

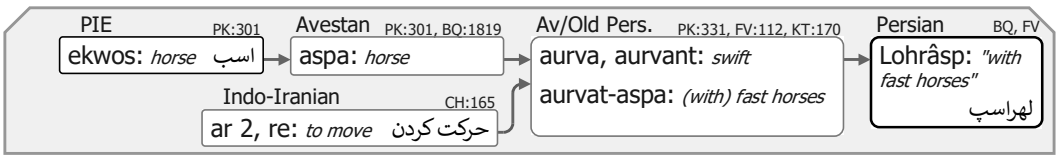

لیست: فهرست

همریشه: list

لیسیدن

همریشه: lick

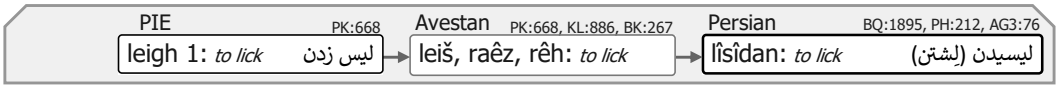

لیلج

رجوع شود به نیل

لگد

همریشه: leg

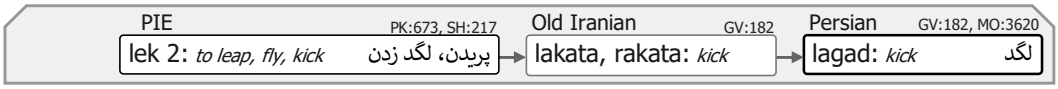

لگن

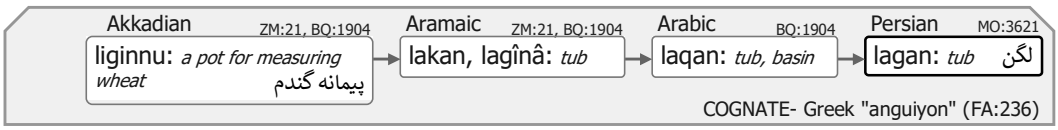

لمبر: کفل، باسن

لنت: قسمتی از ترمز اتومبیل

همریشه: لاین

همریشه: line, linear, lint, linen

لَنجیدن: بیرون کشیدن

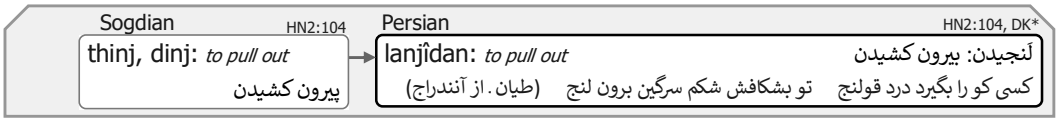
Sogdian
HN2:104
thinj, dinj: to pull out پیرون کشیدن
Persian
HN2:104, DK*
lanjîdan: to pull out لَنجیدن: بیرون کشیدن
کسی کو را بگیرد درد قولنج تو بشکافش شکم سرگین برون لنج (طیان . از آنندراج)

لُندیدن: غرغر کردن

همریشه: roar

PIE
PK:867, CH:194
rêu, raud 1: to cry گریه کردن
Avestan
raod 2: to weep
PK:867, CH:194
Persian
BQ, MO, CH:194
londîdan: to growl لُندیدن: غرغر کردن
برد فرمانش ولی لندش فزود کاین که ما کردیم کاری هرزه بود (مولوی)

لَنگ

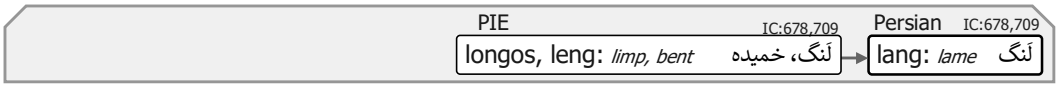

لِنگ

همریشه: leg

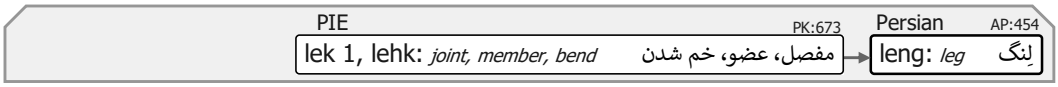

لنگر

همریشه: انگشت

همریشه: anchor, angle

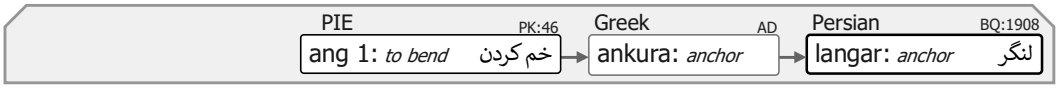

لُرد: عنوان اعضای مجلس انگلستان، فرد ثروتمند همریشه: گارد همریشه: lord, lady, guard

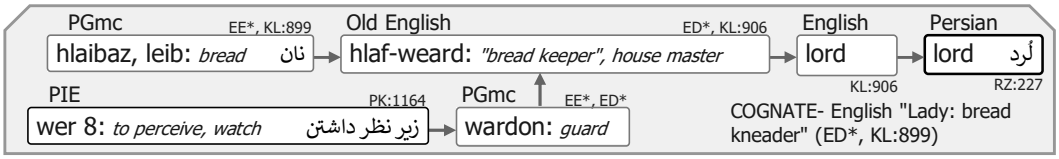

لرزیدن

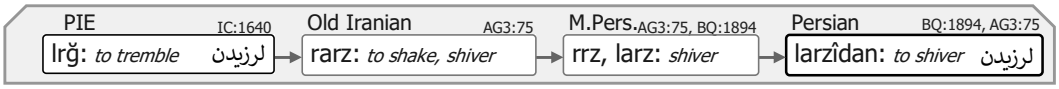

لزگی (رقص) رجوع شود به لی لی (بازی)

لُژ: محل مخصوص در تالار نمایش همریشه: لابی، ربودن همریشه: lodge, leaf, loft, lobby

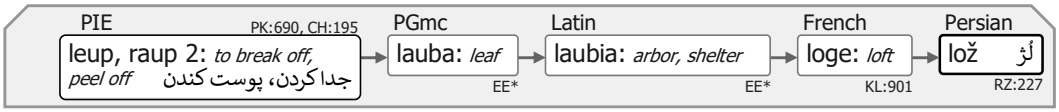

لِشتن رجوع شود به لیسیدن

لشگر مقایسه: عسگر همریشه: کارگر، آهنگر همریشه: karma

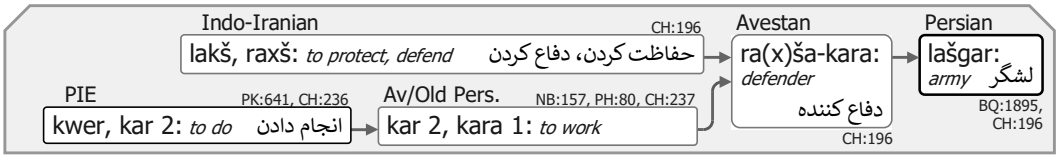

لعل همریشه: لاله

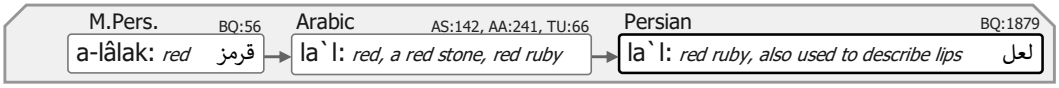

لق همریشه: لاغر، کارنوال همریشه: carnival, light

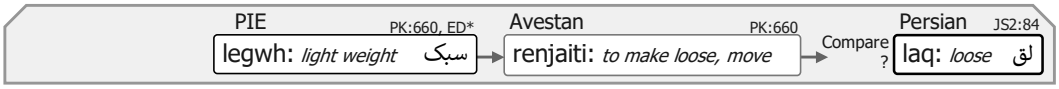

لقلق، لقلقه رجوع شود به لکلک

لَک: صد هزار همریشه: لاک، اسکندر همریشه: Alexander

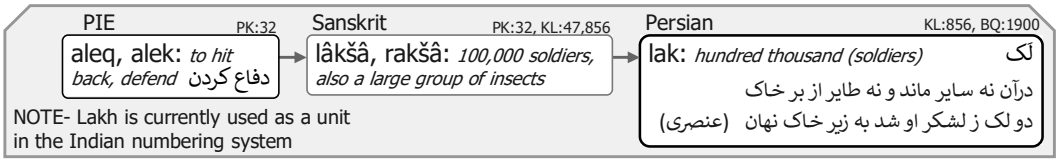

لکلک

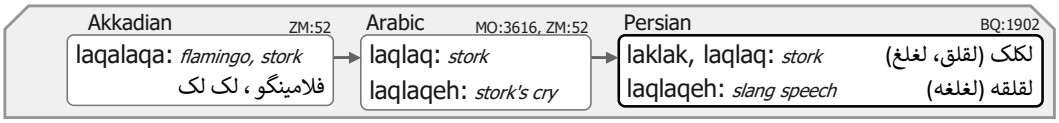

لای: گِل همریشه: slime

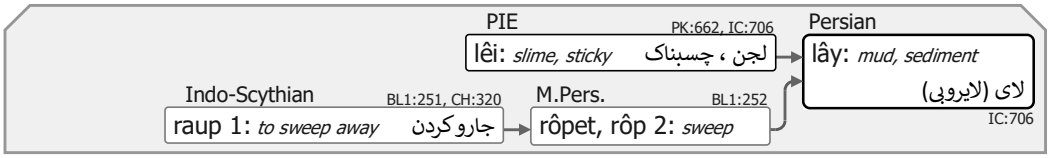

لایروبی رجوع شود به لای، رُفتن

لایم رجوع شود به لیمو

لاین: خط همریشه: لنت همریشه: line, linear, lint, linen

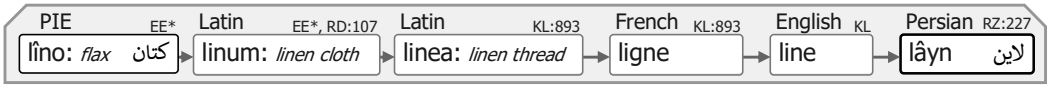

لاییدن: نالیدن همریشه: lament

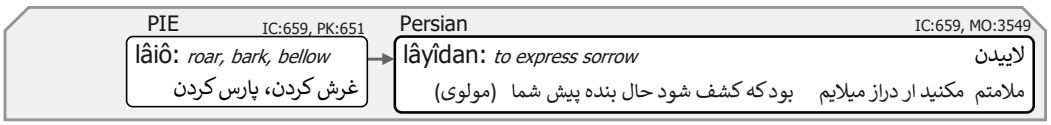
PIE
lâiô: roar, bark, bellow غرش کردن، پارس کردن
IC:659, PK:651
Persian
lâyîdan: to express sorrow لاییدن
ملامتم مکنید ار دراز میلایم بود که کشف شود حال بنده پیش شما (مولوی)
IC:659, MO:3549

لب همریشه: lip, lap

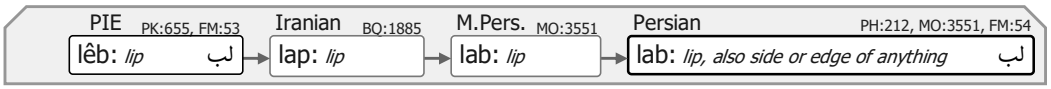

لَت: تکه پارچه همریشه: leather

(1)

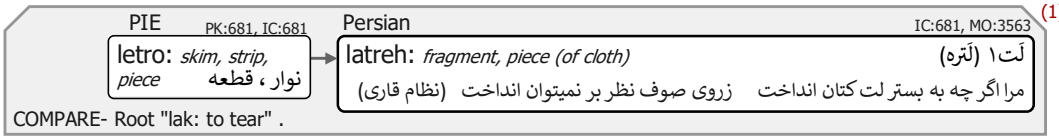

لَت: تکه پارچه

(2)

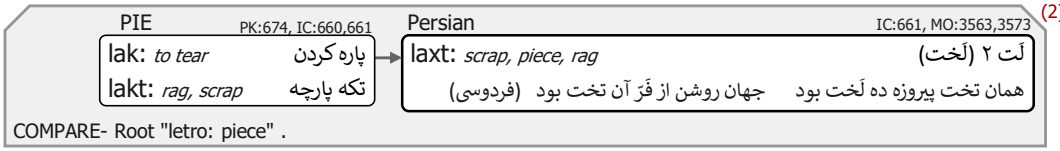

لَتره رجوع شود به لَت۱

لُجّه: میان دریا همریشه: لاک همریشه: Alexander

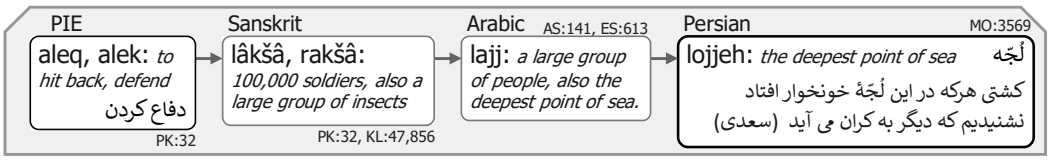

لَخت رجوع شود به لَت۲

لال۱

همریشه: lull

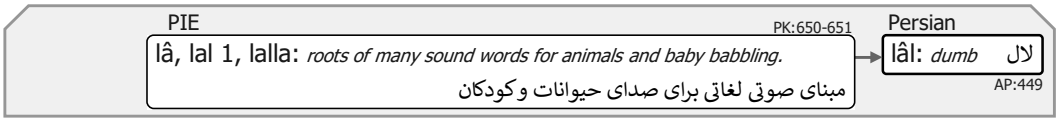

لال۲ رجوع شود به لاله

لالا رجوع شود به لالایی

لالایی

همریشه: lullaby

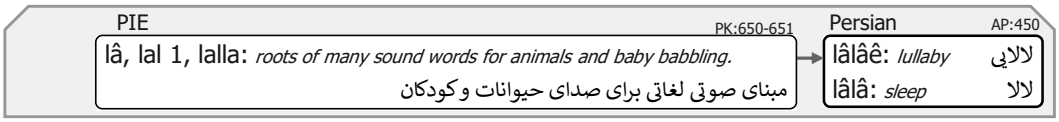

لالس: پارچه ابریشمی سرخ رنگ همریشه: لاله

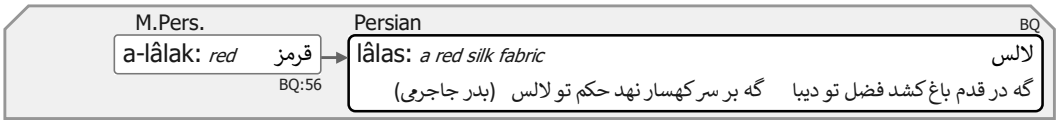
M.Pers.
a-lâlak: red قرمز
BQ:56
Persian
BQ
lâlas: a red silk fabric لالس
گه در قدم باغ کشد فضل تو دیبا گه بر سر کهسار نهد حکم تو لالس (بدر جاجرمی)

لالک: کفش سرخ رنگ همریشه: لاله

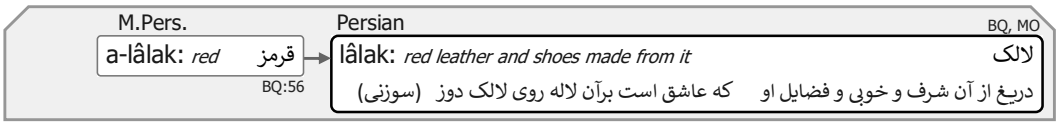
M.Pers.
a-lâlak: red قرمز
BQ:56
Persian
BQ, MO
lâlak: red leather and shoes made from it لالک
دریغ از آن شرف و خوبی و فضایل او که عاشق است برآن لاله روی لالک دوز (سوزنی)

لاله

همریشه: لالس، لالک

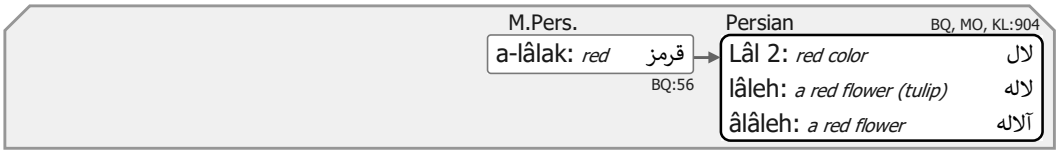

لاله سار: نام مرغی است خوش آواز (برهان) همریشه: لاله همریشه: horn

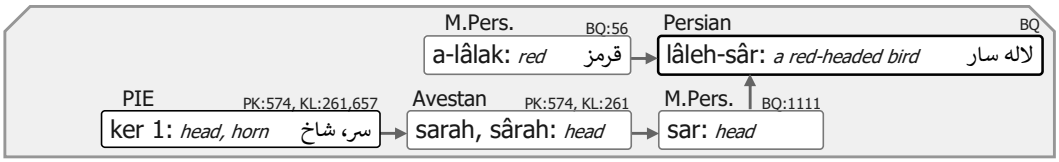

لامپ

همریشه: لامپا همریشه: lamp, lantern

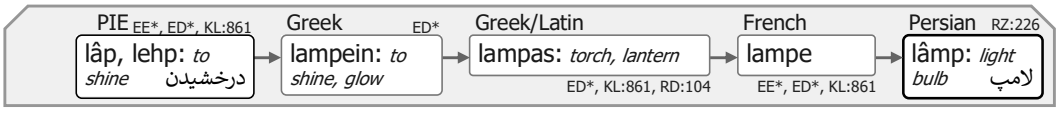

لامپا: چراغ گردسوز یا نفتی همریشه: لامپ همریشه: lamp, lantern

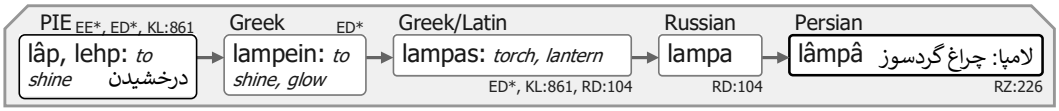

لاتاری: بخت آزمایی همریشه: کلید، مقلاد همریشه: lot, lotto, lottery

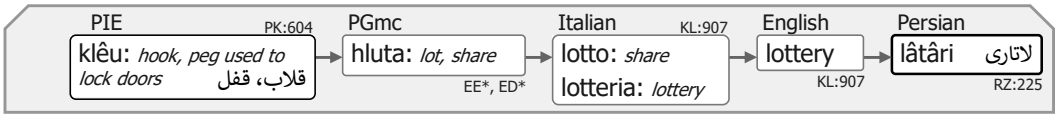

لاجورد: "شهر قبیله لاج" همریشه: ابیورد، سوسنگرد همریشه: karma, azure, lapis lazuli

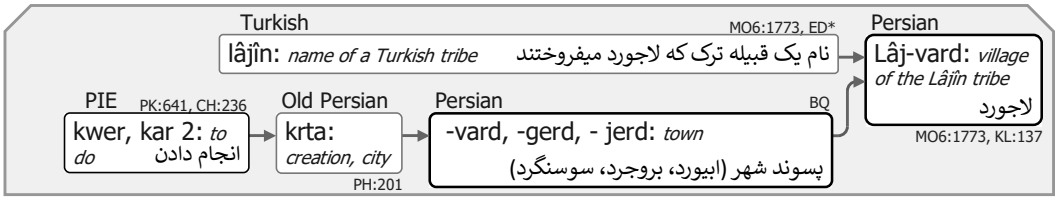

لاخ

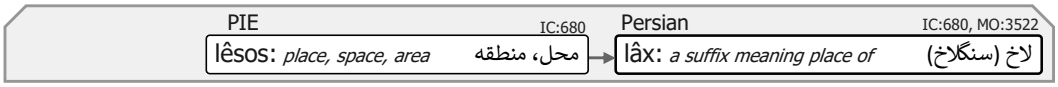

لادن همریشه: labdanum, lotus

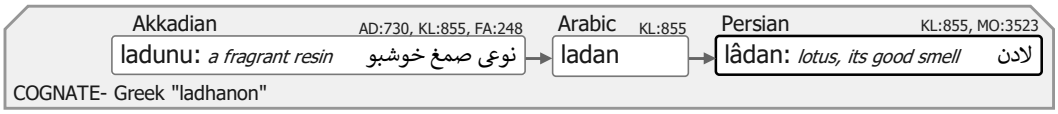

لاستیک همریشه: elastic, elastomer

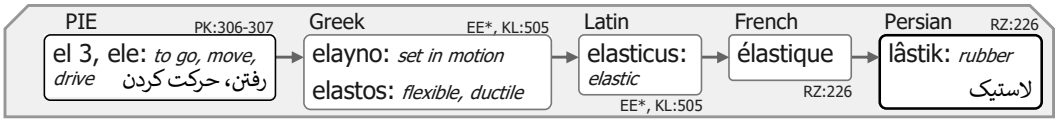

لاغر همریشه: کارناوال همریشه: carnival, light

لاف رجوع شود به لابه

لاک همریشه: رنگ همریشه: lacquer

(1)

لاک همریشه: اسکندر، لجّه همریشه: alexin

(2)

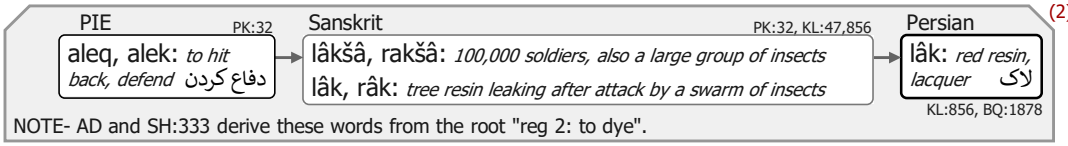

گیج همریشه: دیوار، پروار همریشه: cover (1)

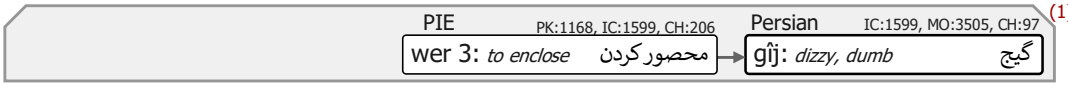

گیج همریشه: انگیزه (2)

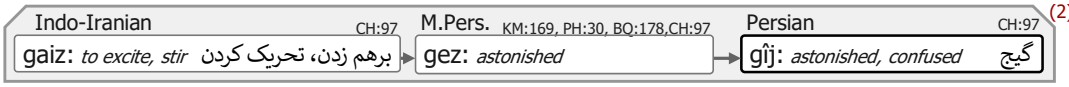

گیس

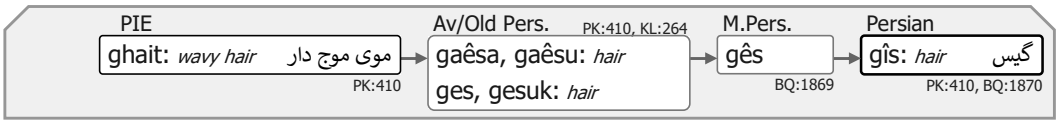

گیشه: باجه، دریچه، پنجره کوچک

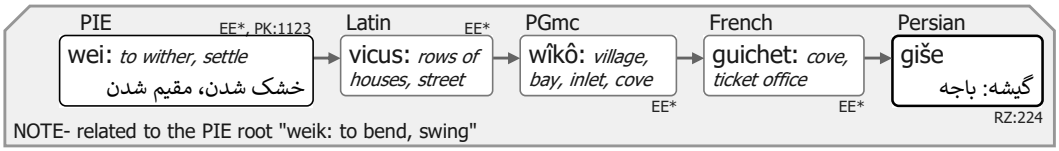

گیوه

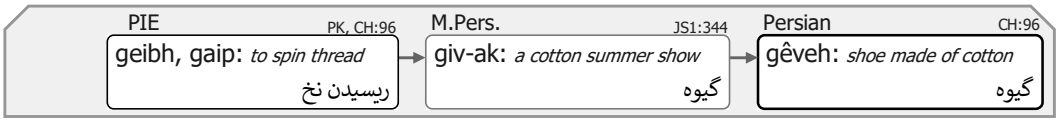

ل

لابه: چاپلوسی، فریب

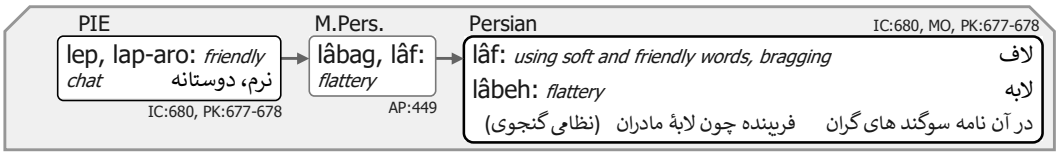

لابی: سالن انتظار، سالن ورودی همریشه: ربودن، کهربا همریشه: lodge, leaf, lobby

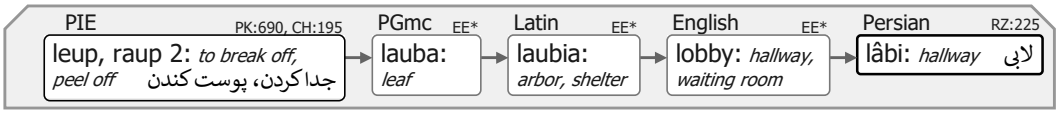

گوهر

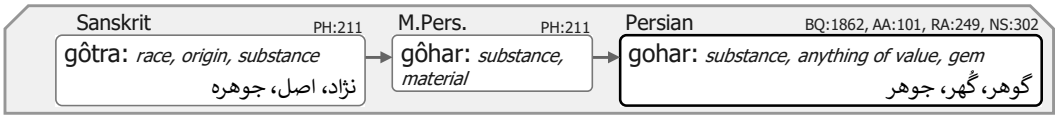

گوهَریدن: معامله پایاپای کردن

همریشه: گریز، گواه

همریشه: sell, consult

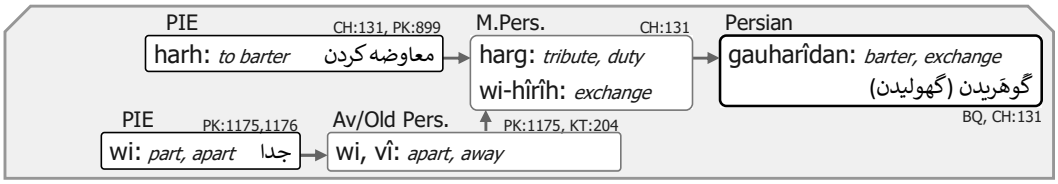

گوی همریشه: گلوله

(1)

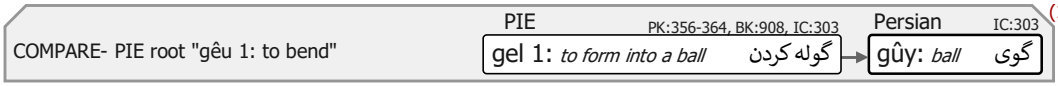

گوی همریشه: کوه، گنبد

همریشه: cup

(2)

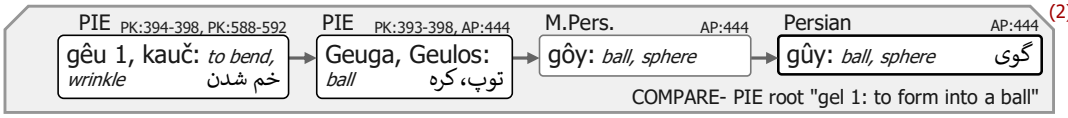

گُهر رجوع شود به گوهر

گهواره: "تخت سیار" کودک

همریشه: گام، آمدن، آغاز

همریشه: come, burden

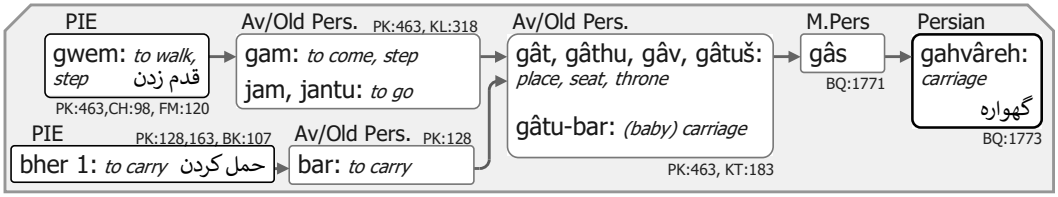

گهولیدن: معاوضه کردن رجوع شود به گوهَریدن

گیتار

همریشه: thin

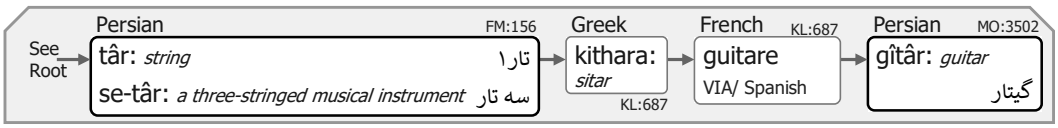

گیتی: دنیا

همریشه: کیهان، زندگی

همریشه: vital, survive

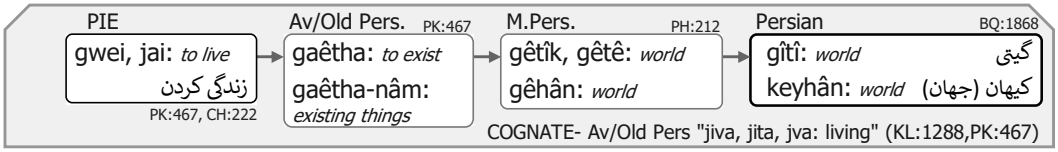

گوسفند
همریشه: گاو، اسفند
همریشه: cow, housel

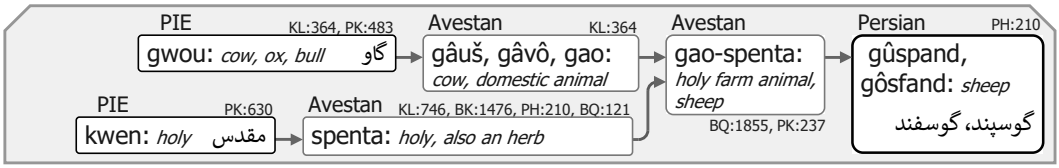

گوش
همریشه: هوش، آشکار، انوشه
همریشه: ear

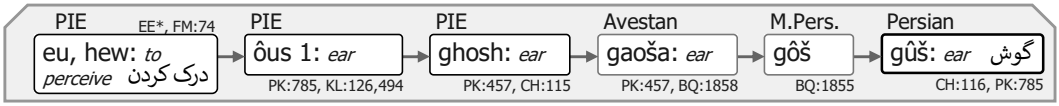

گوشاسب رجوع شود به بوشاسپ
گوشت رجوع شود به گاو
گوشواره رجوع شود به گوش ، وار۴

گوشه
همریشه: غوز
همریشه: kiosk, cove

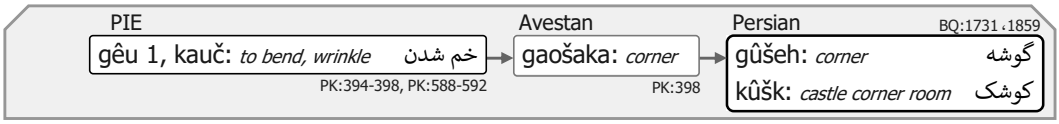

گول: نادان

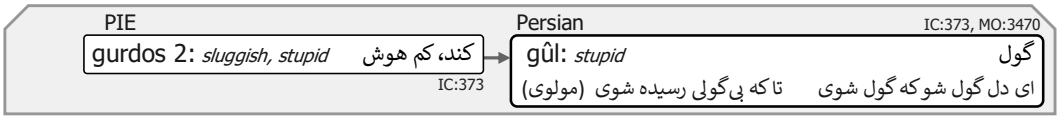
PIE
gurdos 2: sluggish, stupid کند، کم هوش
IC:373
Persian IC:373, MO:3470
gûl: stupid گول
ای دل گول شو که گول شوی تا که پی‌گولی رسیده شوی (مولوی)

گولّه رجوع شود به گلوله

گون
همریشه: خم
همریشه: cup

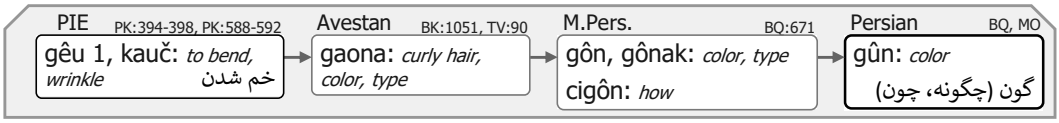

گونیا
همریشه: زانو
همریشه: knee, polygon

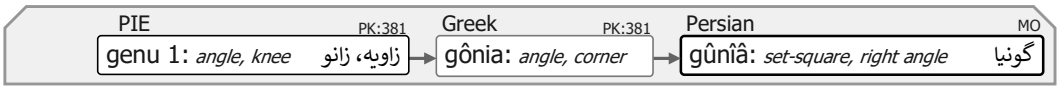

گوه: مدفوع
مقایسه: کود
همریشه: گاو
همریشه: cow, beef

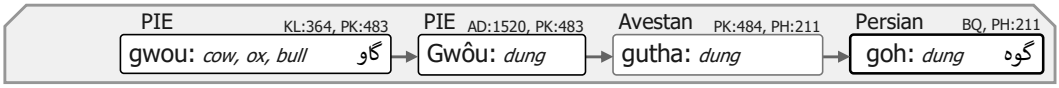

گُوِه: چوب یا فلز شیب دار که برای شکافتن بکار رود
همریشه: osmosis

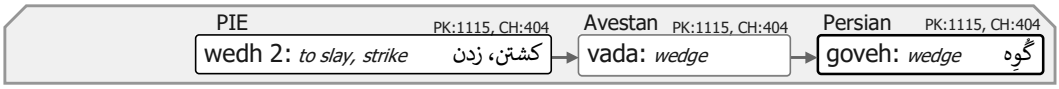

گوال: گاله

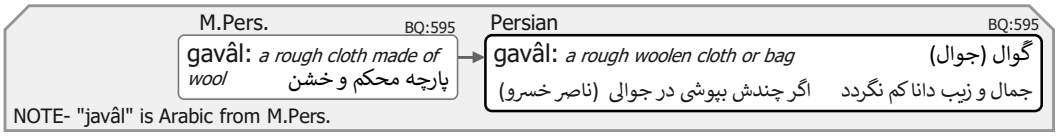

گُوال، گوالاندن رجوع شود به گوالیدن

گوالیدن: زیاد کردن

همریشه: بالیدن، والا

همریشه: wide, orthogonal

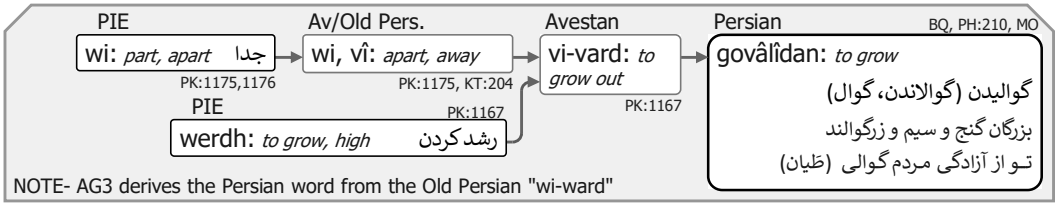

گواه

همریشه: نگاه و گمان

همریشه: with

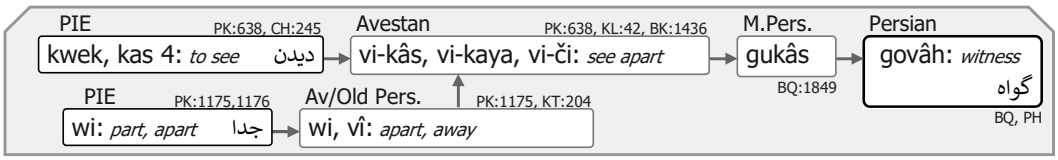

گوپال رجوع شود به کوپال

گوپان رجوع شود به گاو

گوجه

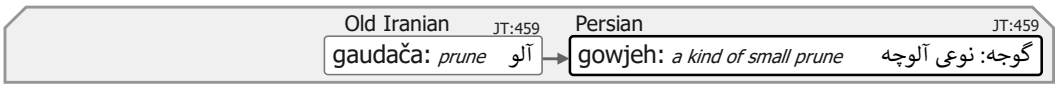

گور (1)

همریشه: grave

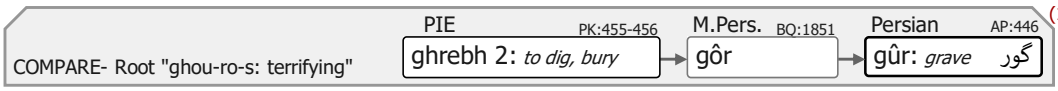

گور (2)

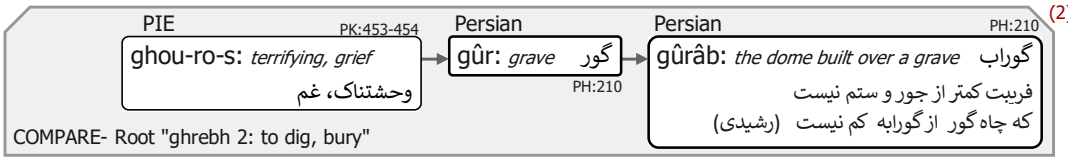

گوراب۱ رجوع شود به گور(2)

گوراب۲، گورب رجوع شود به جوراب

گوزن

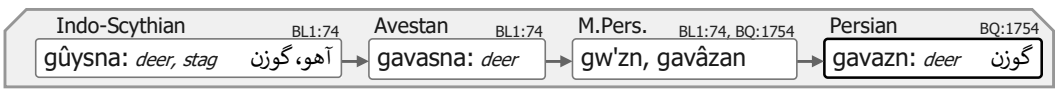

گوساله رجوع شود به گاو ، سال

گندم

همریشه: زیره همریشه: corn, grain

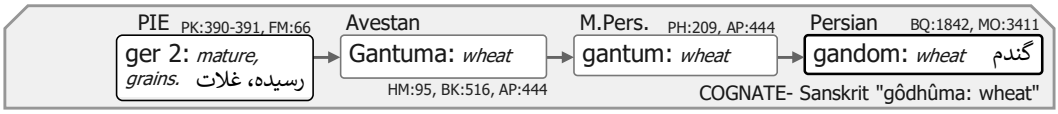

گُنده

همریشه: کوه همریشه: cup

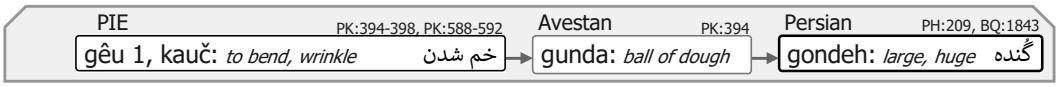

گندیدن رجوع شود به گند

گُنگ

همریشه: kink

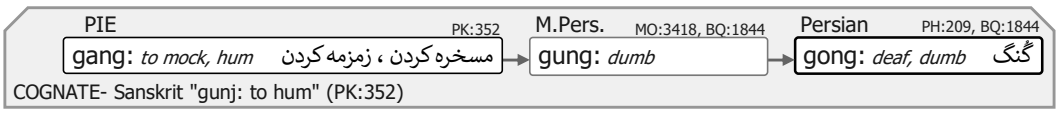

گوارا رجوع شود به گواردن

گواردن

همریشه: گلو همریشه: voracious

(1)

گواردن

همریشه: کار، گواه همریشه: with, karma

(2)

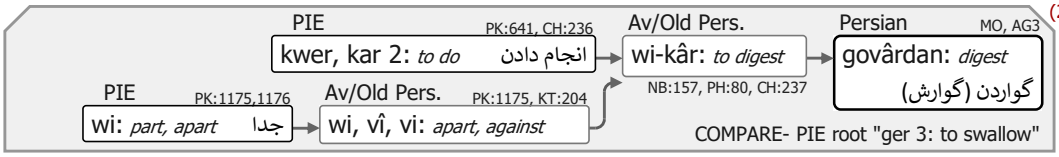

گوارش رجوع شود به گواردن

گواز:

چوبدستی برای راندن ستوران همریشه: گاو همریشه: cow

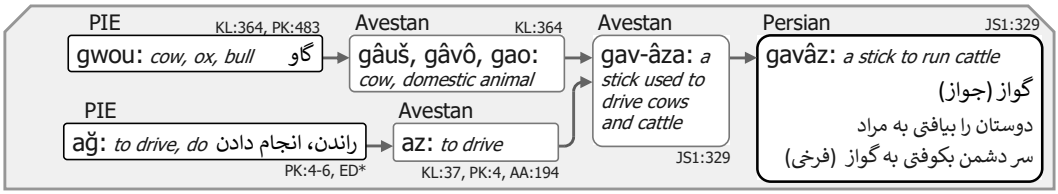

گُوازه: هاون کوچک رجوع شود به جُوازه

گواژه: بد گویی رجوع شود به گواژیدن

گواژیدن:

"بد گویی" همریشه: گناه، واژه همریشه: vicious, voice

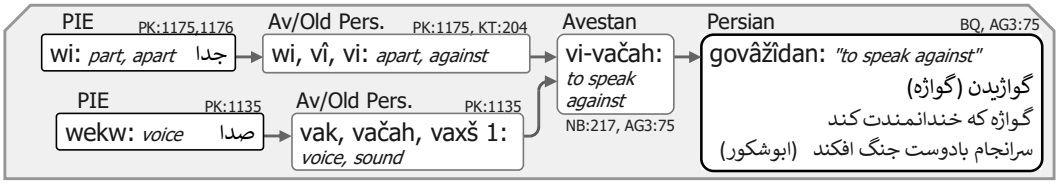

گناه

همریشه: جناح، گریختن

همریشه: nectar, vicious

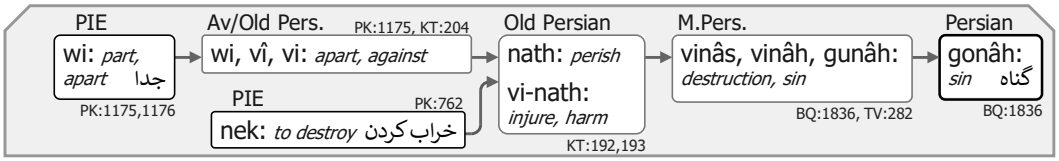

گنبد

همریشه: کوه، گوی، قوز، خمره

همریشه: cove, cup

گنج

مقایسه: کنز

همریشه: magazine

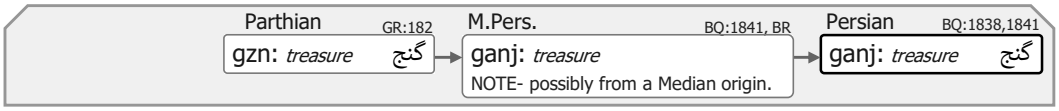

گُنج: حجم

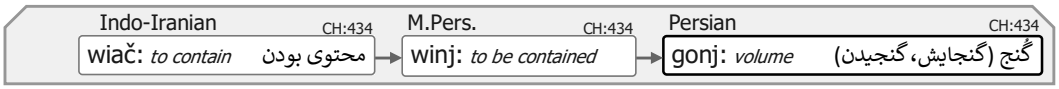

گنجایش رجوع شود به گُنج

گنجشک

گنجیدن رجوع شود به گُنج

گُند۱: غده، خایه

همریشه: gingiva

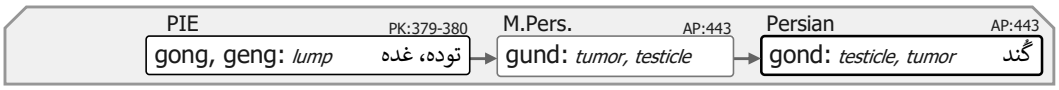

گُند۲: سپاه

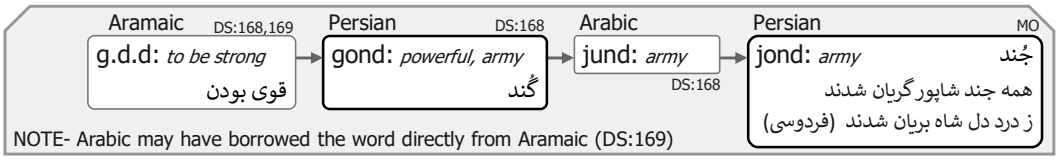

گُند: فساد، بوی بد

مقایسه: گست

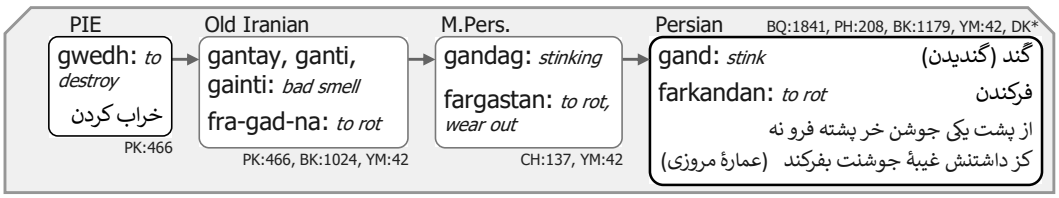

گُنداور: دلاور رجوع شود به گُند۲

گلیم

همریشه: کلاه و کلبه همریشه: hell (concealed place)

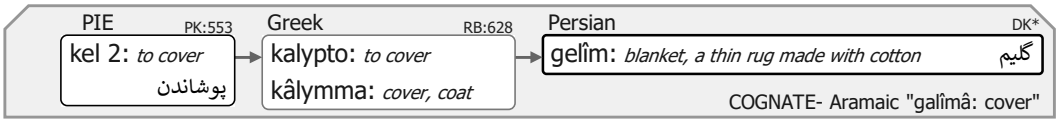

گم

همریشه: مِنو همریشه: minus, minor, menu, minimum

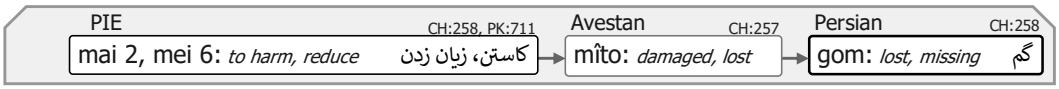

گماردن

همریشه: شمردن، گواه همریشه: with, remember

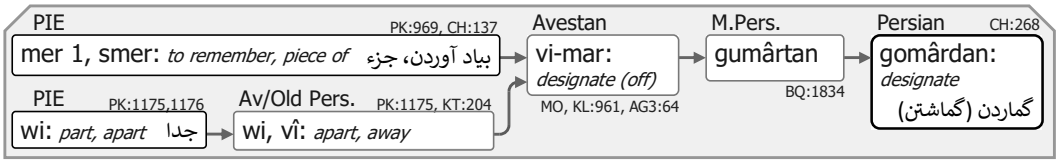

گماشتن رجوع شود به گماردن

گمان

همریشه: گناه، پشیمان همریشه: with, mind

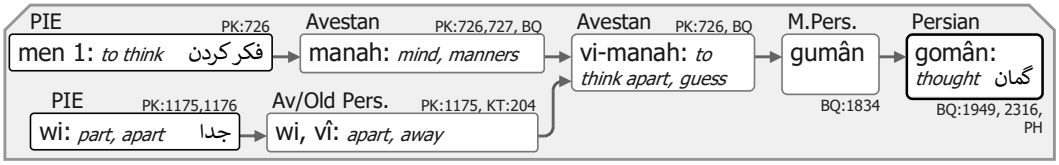

گمرک

همریشه: commerce

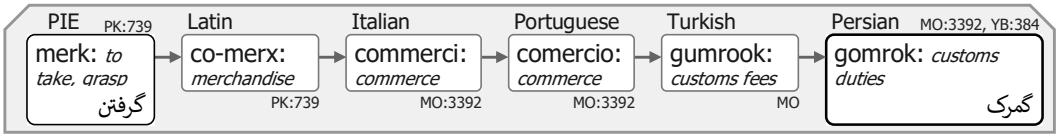

گَمَست

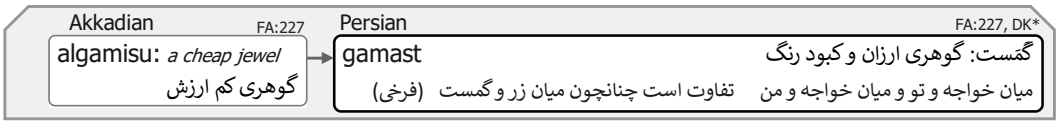
Akkadian FA:227
algamisu: a cheap jewel گوهری کم ارزش
Persian FA:227, DK*
gamast
گَمست: گوهری ارزان و کبود رنگ
میان خواجه و تو و میان خواجه و من تفاوت است چنانچون میان زر و گمست (فرخی)

گُمیختن

همریشه: میختن، گسستن همریشه: mix, with

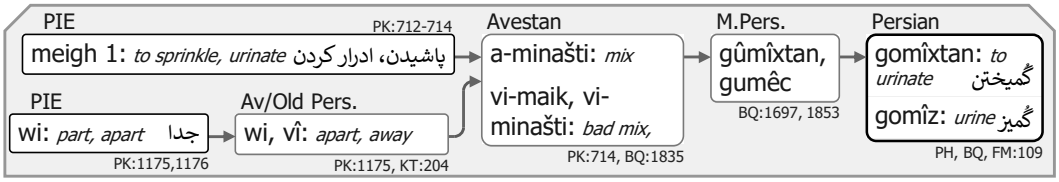

گمیز: ادرار رجوع شود به گمیختن

گل رجوع شود به گلو

گِل: مخلوط خاک و آب

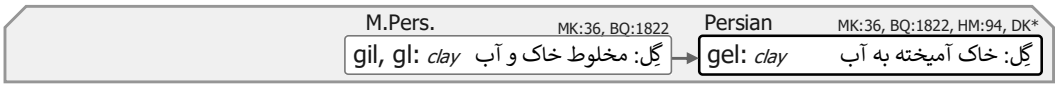

گُل همریشه: وَرد همریشه: rose

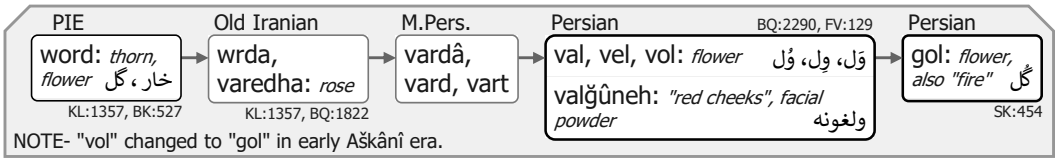

گلبن رجوع شود به گُل ـ بُن۲

گلبول همریشه: گوی، گلوله، گولّه همریشه: globule, globe, club

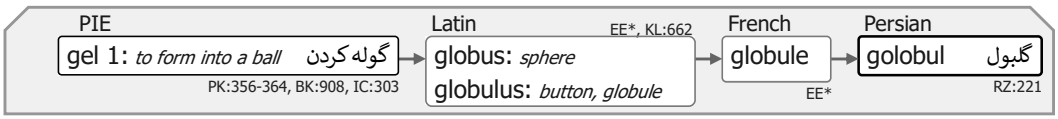

گلخن رجوع شود به گُل ، خن

گلشاه رجوع شود به گرِ۱ ، شاه

گلشن رجوع شود به گُل ، شَن

گلنگدن: قطعه ای در تفنگ که با پس و پیش رفتن فشنگ را آماده میکند

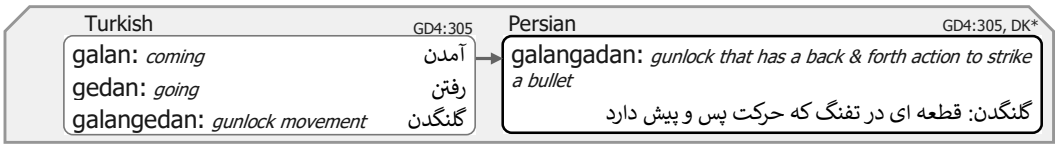

گلو همریشه: گریبان همریشه: devour, voracious

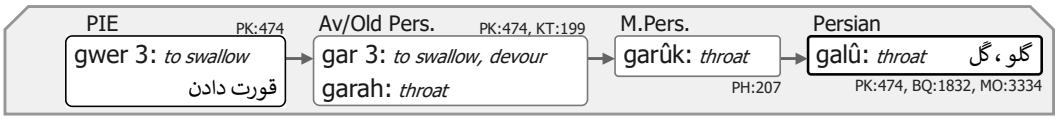

گلوله همریشه: گوی همریشه: globule

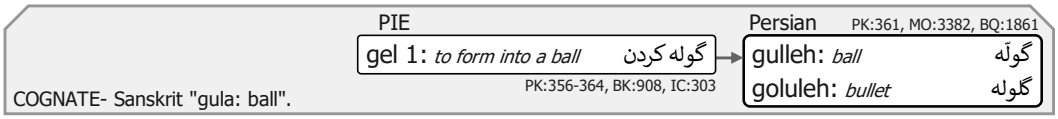

گِله همریشه: گریستن همریشه: call

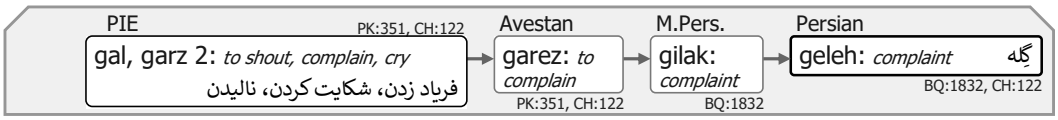

گشادن

همریشه: سنَوَر، گسستن، گشتاسپ همریشه: wide, nerve

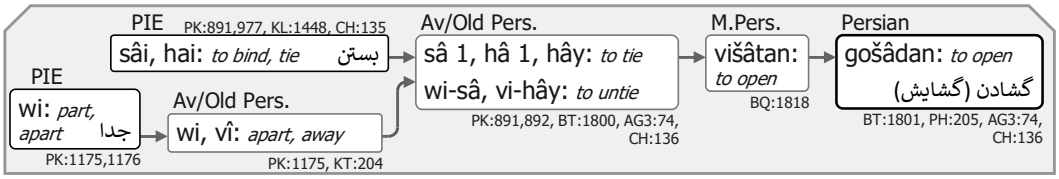

گشتاسپ: "با اسبان ضعیف"

همریشه: اسب همریشه: hippo-, equine

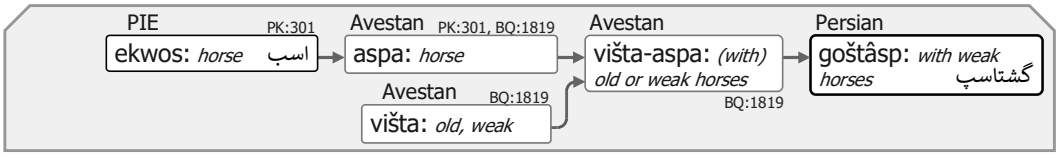

گُشتای "بهترین"

همریشه: بهشت همریشه: euphoria

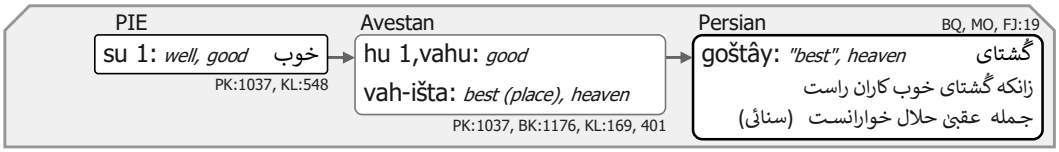

گشتن رجوع شود به گردیدن

گُشن: پزرگ، قوی، مذکر

مقایسه: ارشان و اشتقاق آن همریشه: wet, wash

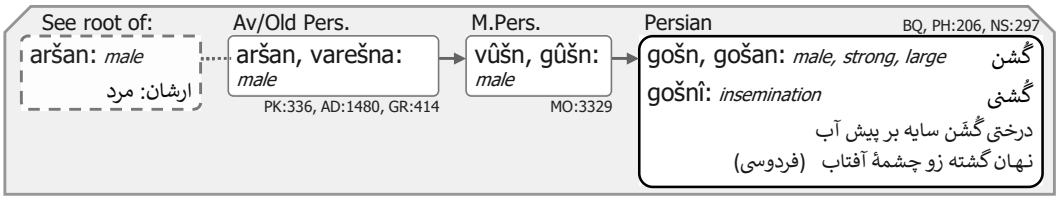

گشناسب رجوع شود به گشنسپ

گشنسپ: "با اسبان قوی"

مقایسه: ارشان و اشتقاق آن همریشه: hippo-, equine

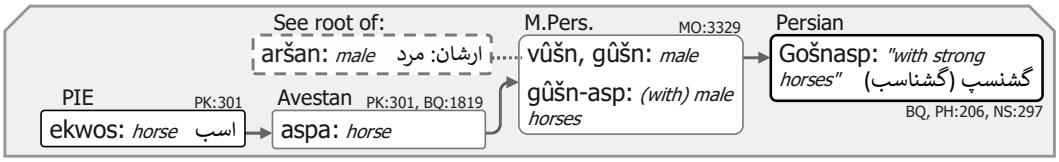

گشنه رجوع شود به گرسنه

گُشنی: لقاح رجوع شود به گُشن

گفتن

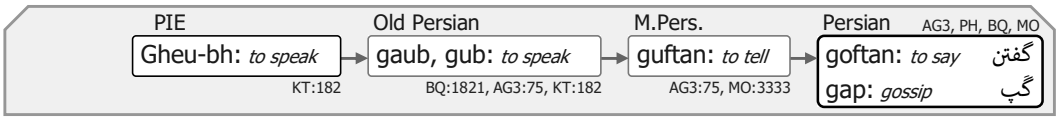

گزیدن: نیش زدن همریشه: زهر، گزند، گداختن همریشه: wide, offend

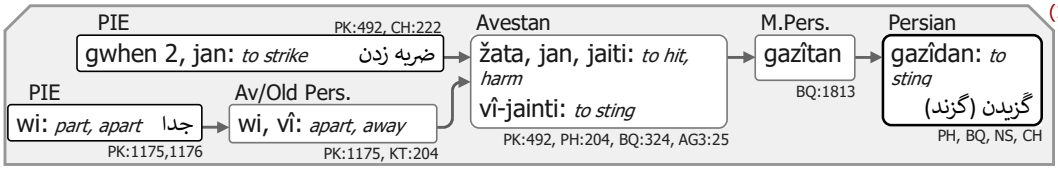

گزیدن: نیش زدن همریشه: گاز

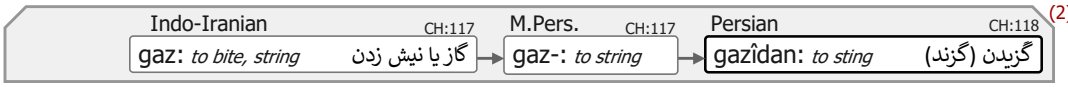

گزیر، گزینش رجوع شود به گُزیدن

گست: بد و زشت همریشه: گند

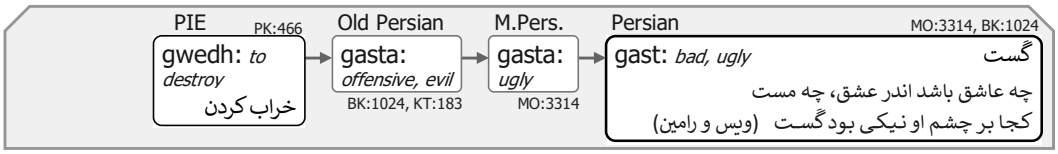

گستاخ همریشه: ستم، گناه همریشه: wide, vicious

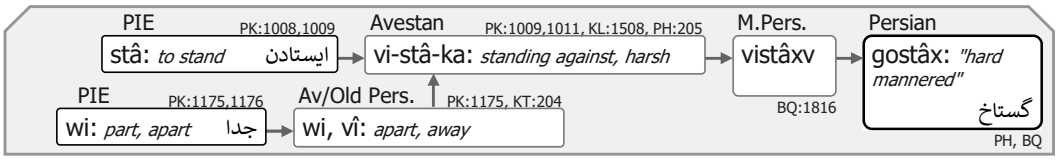

گستردن همریشه: بستر، بیدار، صراط همریشه: wide, street, strategy

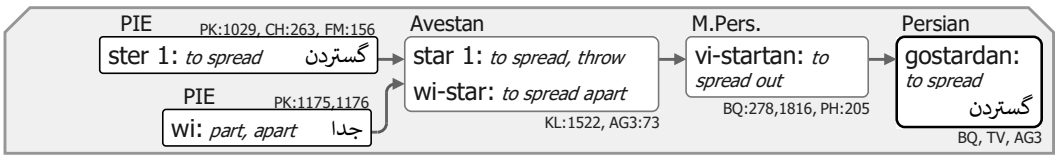

گسستن رجوع شود به گسیختن

گسیختن همریشه: کارد، گریز، فسنجان همریشه: shear, wide

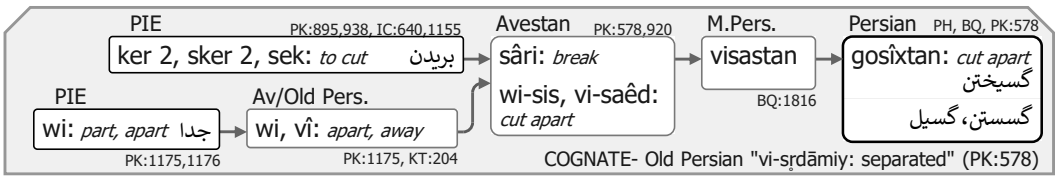

گسیل رجوع شود به گسیختن

گش: خوشحال همریشه: horror

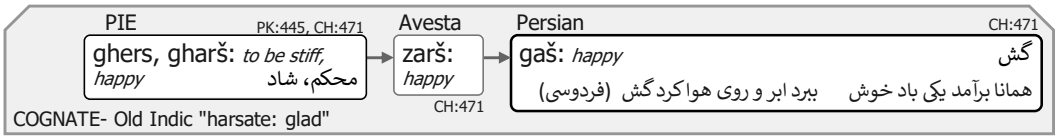

گز۳ نوعی تیر ساده دو سر باریک و میان پهن که بدان بازی کنند

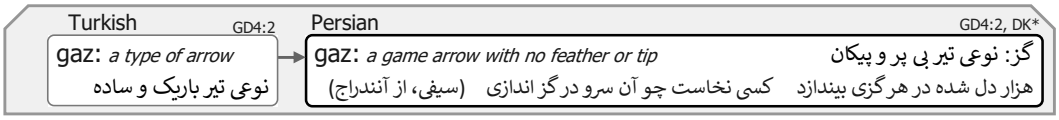
Turkish
GD4:2
gaz: a type of arrow
نوعی تیر باریک و ساده
Persian
GD4:2, DK*
gaz: a game arrow with no feather or tip
گز: نوعی تیر بی پر و پیکان
هزار دل شده در هر گزی بیندازد کسی نخاست چو آن سرو در گز اندازی (سیفی، از آنندراج)

گزاردن: انجام دادن، ترجمه کردن همریشه: گزارش همریشه: wide, wheel

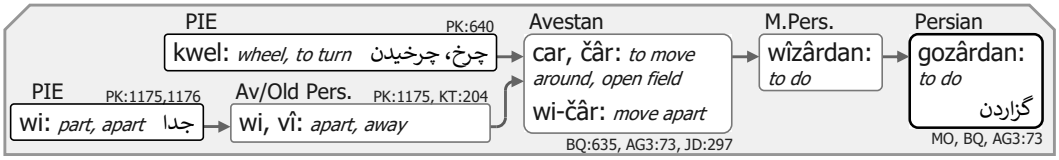

گزارش رجوع شود به گزاردن

گزانگبین رجوع شود به انگبین

گزَر: هویج

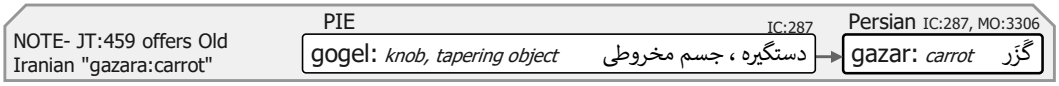

گزلک، گزلیک: کارد کوچک دسته دار

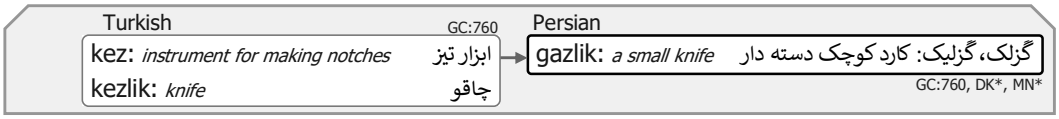

گزند رجوع شود به گزیدن

گزیت: مالیات و خراج همریشه: جزیه

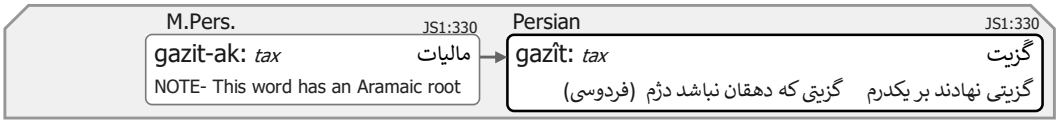

گُزیدن: انتخاب کردن همریشه: چاره، گواه همریشه: poem, with

(1)

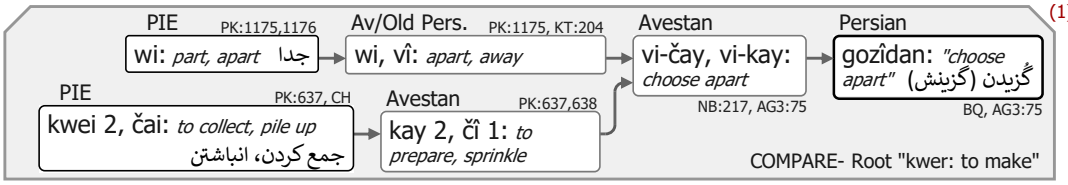

گُزیدن: انتخاب کردن همریشه: چاره، وزیر همریشه: with, karma

(2)

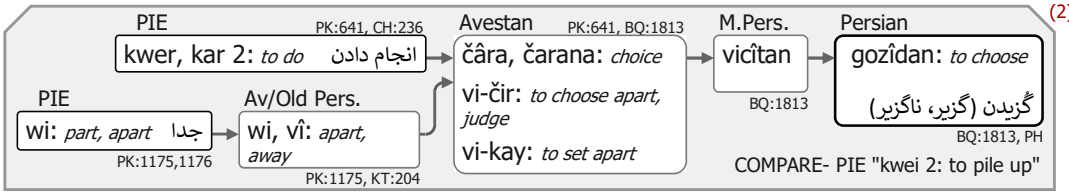

گره

مقایسه: گروه همریشه: group

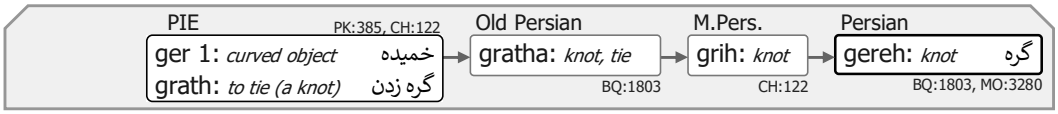

گریبان

همریشه: گلو همریشه: devour, voracious

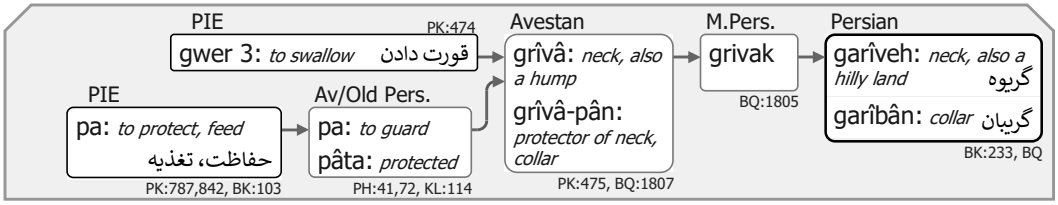

گریختن

همریشه: گسستن، ریختن همریشه: wide, loan

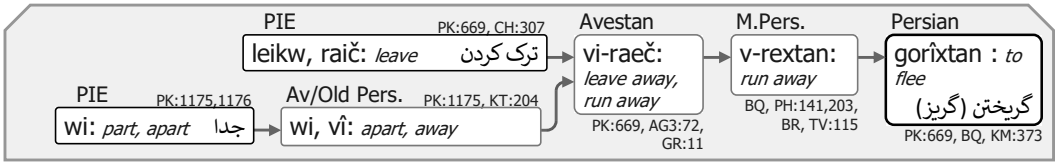

گریز رجوع شود به گریختن

گریس

همریشه: قیر همریشه: kerosene, cere

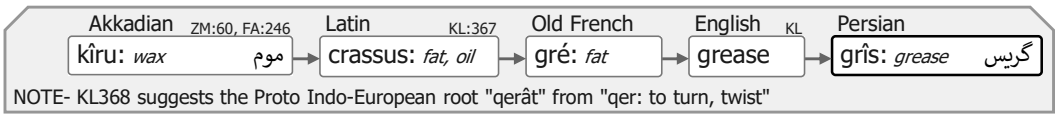

گریستن

همریشه: گِله همریشه: call

گریم: تغییر چهره

همریشه: کِرِم، کریسمس همریشه: cream, grime, Christmas

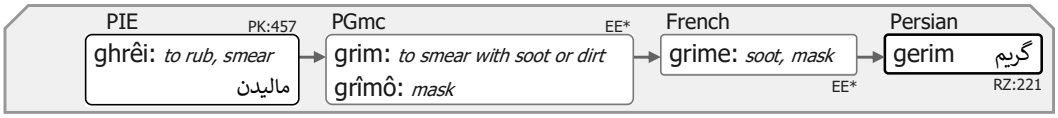

گریوه رجوع شود به گریبان

گریه رجوع شود به گریستن

گز۱: نوعی درخت کوتاه که شهد آن را گزانگبین گویند

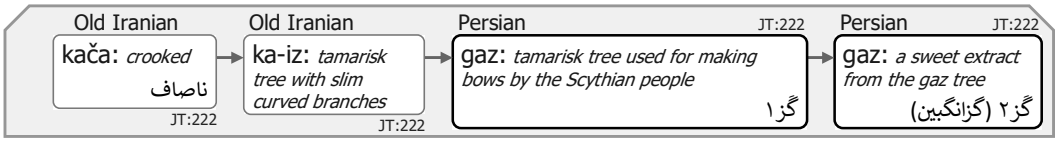

گز۲: نوعی شیرینی رجوع شود به گز۱

گرشاسپ: "با اسبان لاغر" همریشه: اسب، گرسیوز همریشه: hippo-, equine

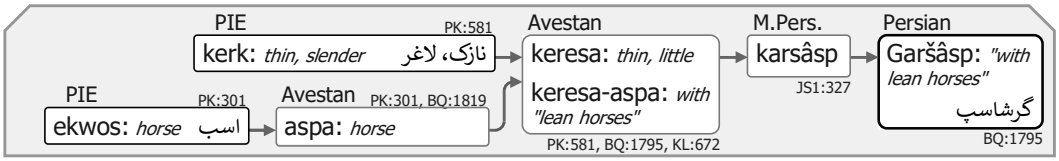

گرشاه: شاه کوه رجوع شود به گر۱

گرفتن همریشه: grab

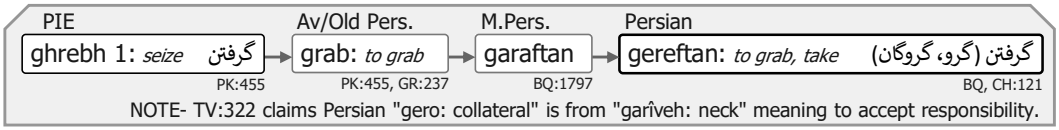

گرگ همریشه: گرگان همریشه: wolf, lupin

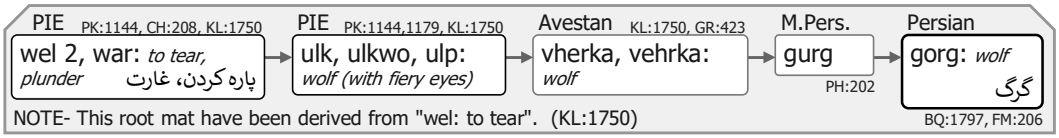

گرگان همریشه: گرگ همریشه: wolf, lupin

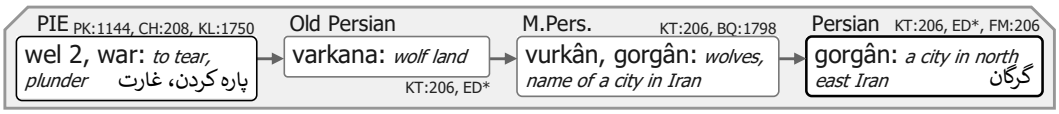

گرگِن: کچل رجوع شود به گر۳

گرم همریشه: ترموس، فِر همریشه: warm, furnace, thermos

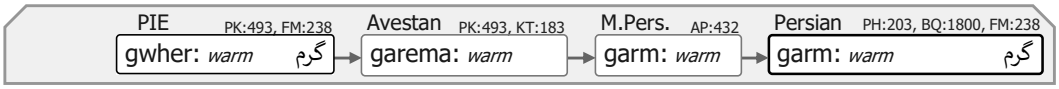

گرو، گروگان رجوع شود به گرفتن

گروگر: خداوند، "پاسخگوی دعا" همریشه: گرزمان، گرامی همریشه: agree, grateful, grace

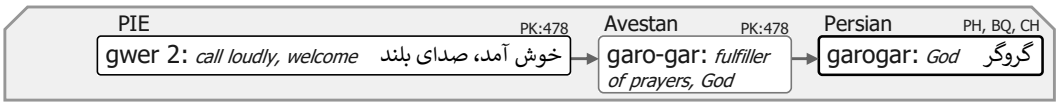

گروه مقایسه: گره همریشه: group

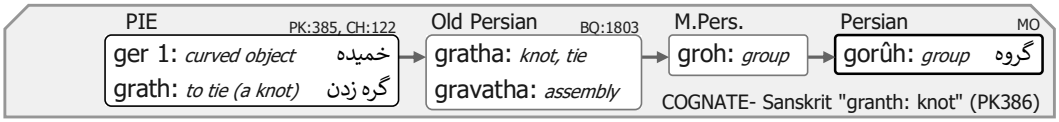

گرو یدن همریشه: باور، آری، شهریور همریشه: will, well

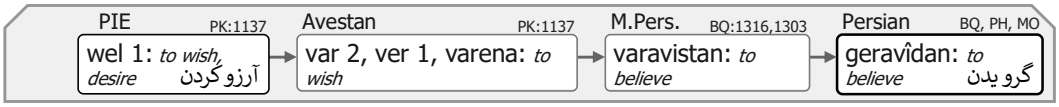

گرزمان: "دعا خانه"، آسمان همریشه: گرامی، گروگر همریشه: grace

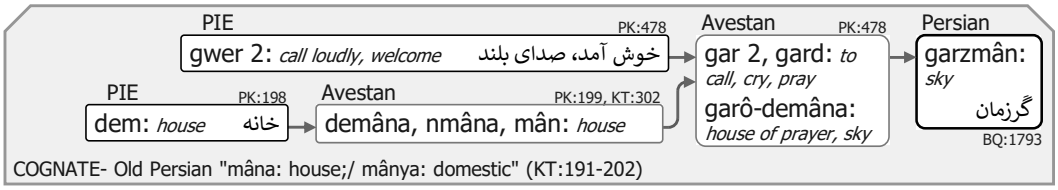

گرزه: مار، موش

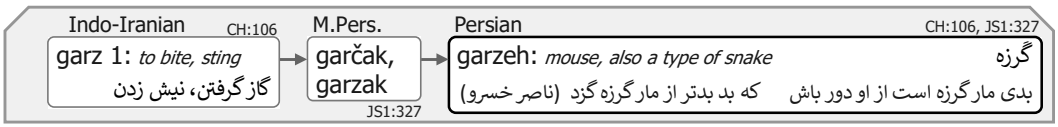

گرزیدن: ناله و شکایت کردن همریشه: گله، گریستن همریشه: call

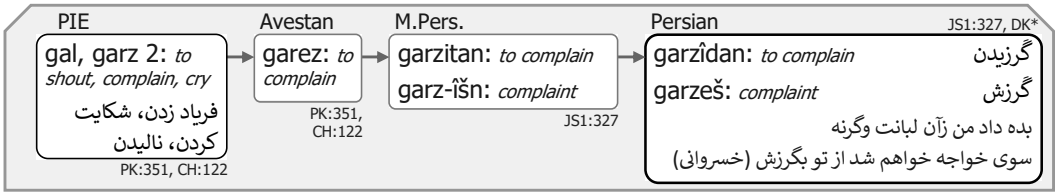

گرزین: "سلاح پرتابی"، پیکان همریشه: ابلیس، باله، بالیستیک همریشه: ballistic, ball

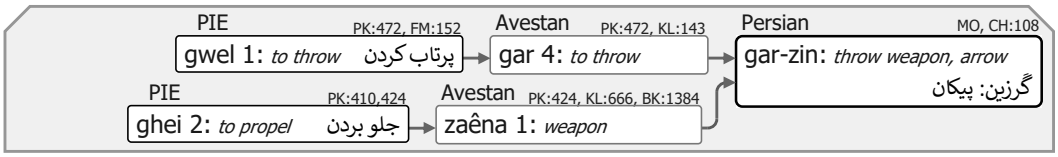

گُرس۱: موی فرفری همریشه: wool

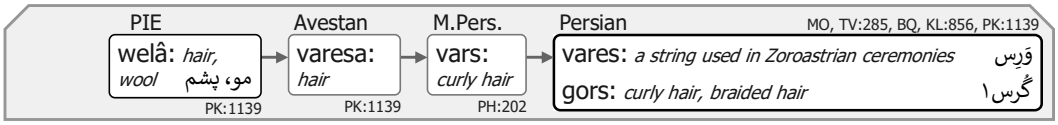

گُرس۲ رجوع شود به گرسنه

گرسنه

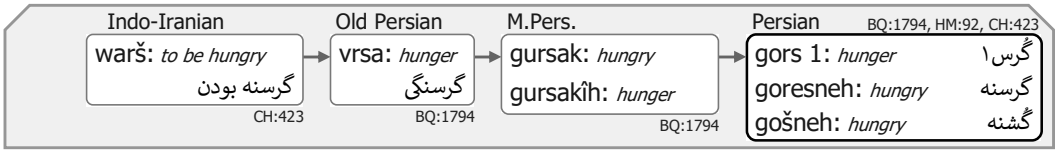

گرسیوز: "با استقامت کم" همریشه: گرشاسپ، پروردن

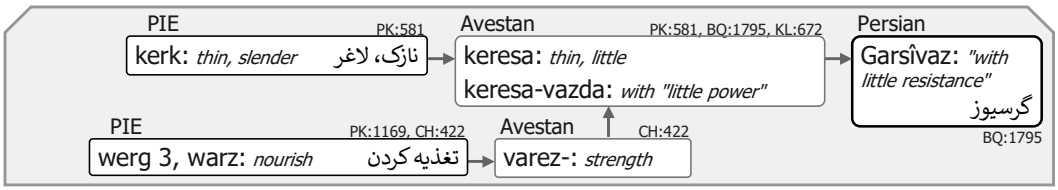

گراییدن

همریشه: کنگره۲ همریشه: grade

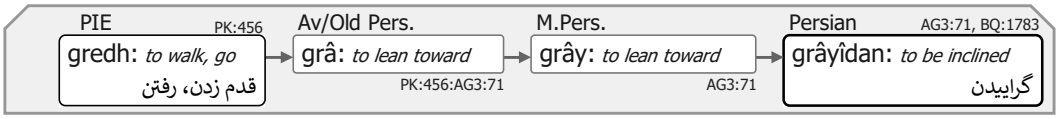

گربه

همریشه: روباه همریشه: wolf

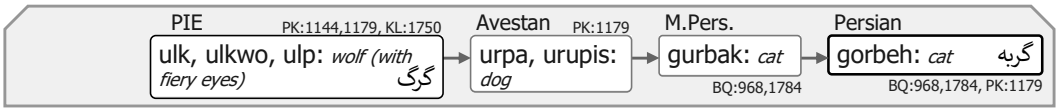

گُرد۱: پهلوان

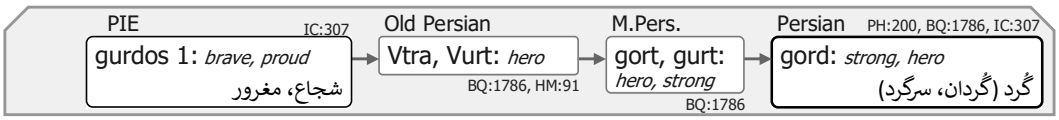

گِرد۲: مدور

همریشه: گردیدن همریشه: universe, convert

گرد۳: خاک رجوع شود به گِرد۲

.گِرد۴: پسوند شهر رجوع شود به .جرد

گُردان رجوع شود به گُرد۱

گردانیدن رجوع شود به گردیدن

گُرداوژن رجوع شود به گُرد۱، اوژندن

گردن رجوع شود به گردیدن

گردو رجوع شود به گِرد۲

گُرده: کُلیه

همریشه: گِرد۲ همریشه: convert

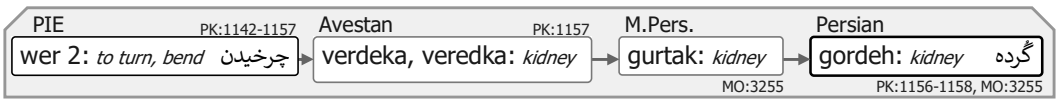

گرده: دانه رجوع شود به گِرد۲

گردیدن

همریشه: گردو همریشه: convert, wrist, universe

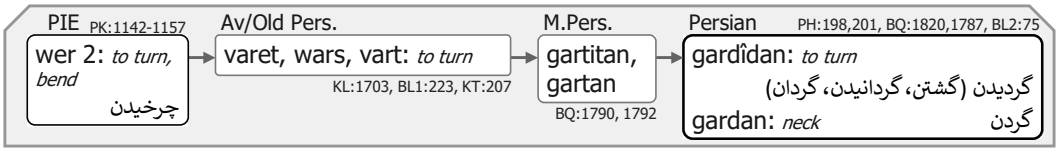

گرز: کوپال

همریشه: بزرگ همریشه: vigor, vigilant

گرزش: ناله و شکایت رجوع شود به گرزیدن

گر۳: کچل

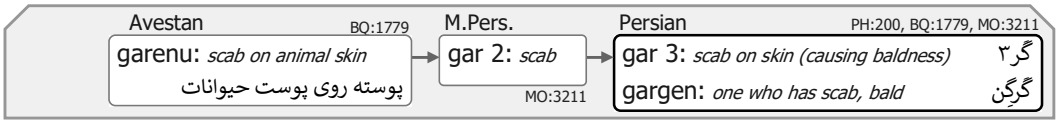

گراز رجوع شود به وُراز

گرازیدن: خرامیدن همریشه: گارسون همریشه: urge, gasket, wreak

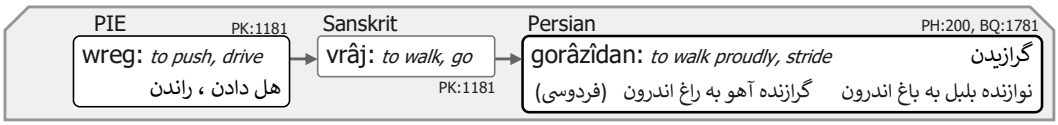

گراس: لقمه

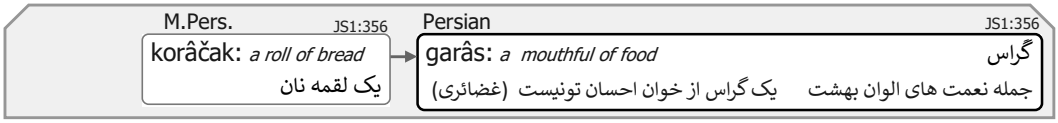
M.Pers. JS1:356
korâčak: a roll of bread
یک لقمه نان
Persian JS1:356
گراس
garâs: a mouthful of food
جمله نعمت های الوان بهشت یک گراس از خوان احسان تونیست (غضائری)

گرافیک: تصویر همریشه: جغرافی، تلگراف، گرام۱، مزخرف همریشه: carve, graphite

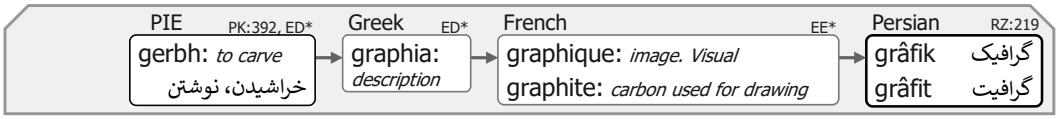

گرام۱: مخفف گرامافون همریشه: تلگرام، اینستاگرام همریشه: carve, graphics

گرام۲ همریشه: گروگر، گرزمان همریشه: grace, agree

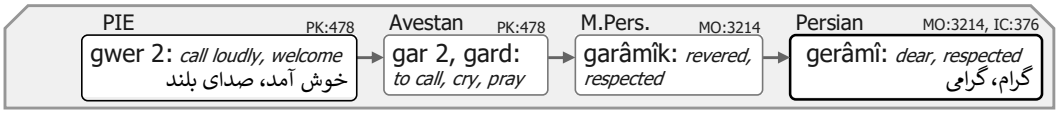

گرامافون رجوع شود به گرام۱، فون

گران همریشه: بارومتر (فشارسنج هوا) همریشه: gravity, meter, barometer

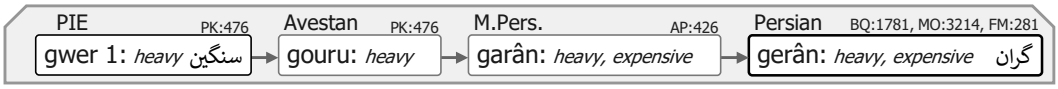

گرانیت: نوعی سنگ خارا همریشه: خرمن، زیره، گندم همریشه: grain, pomegranate, corn

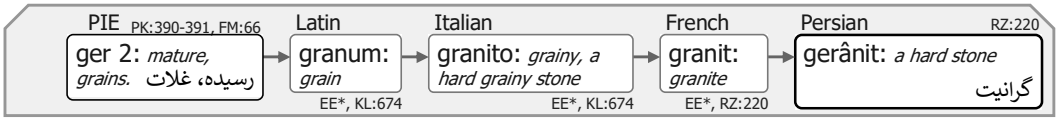

گدا

همریشه: خجسته همریشه: manifest

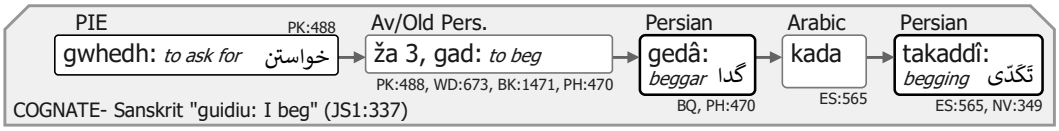

گداختن

همریشه: گریز، گسستن همریشه: wide

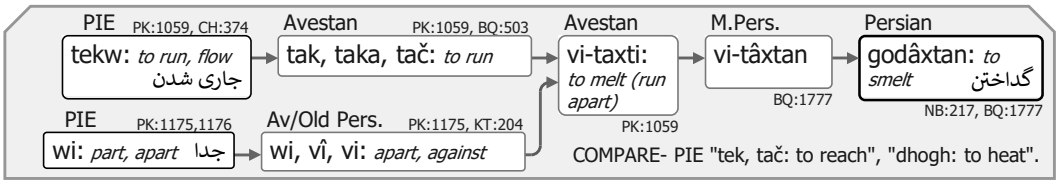

گدار رجوع شود به گذشتن

گُداره: تخته پشت بام، بالاخانه تابستانی

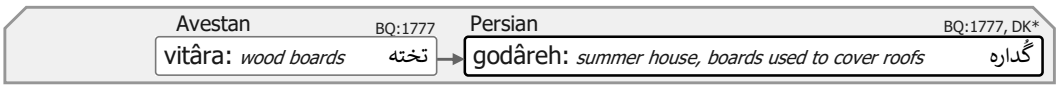

گدازیدن

همریشه: داغ، گریز همریشه: fever, wide

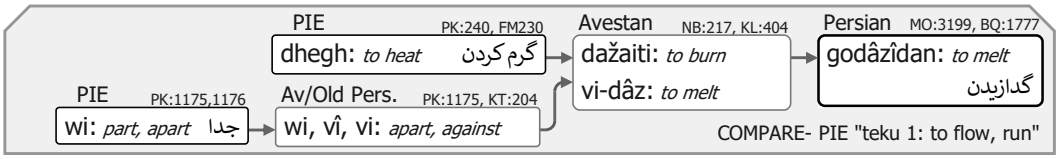

گذار، گذاردن رجوع شود به گذشتن

گذاشتن، گذر رجوع شود به گذشتن

گذشتن

همریشه: ترانزیت، گریختن همریشه: wide, through

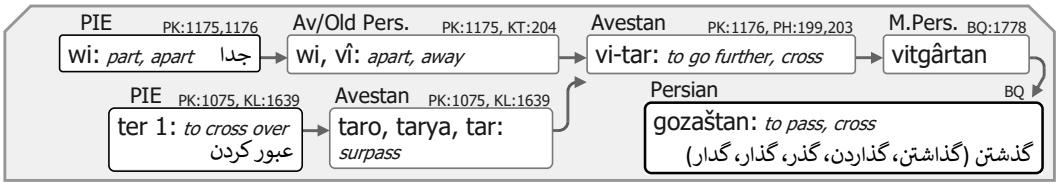

گر۱: کوه

همریشه: cravat, Croatia

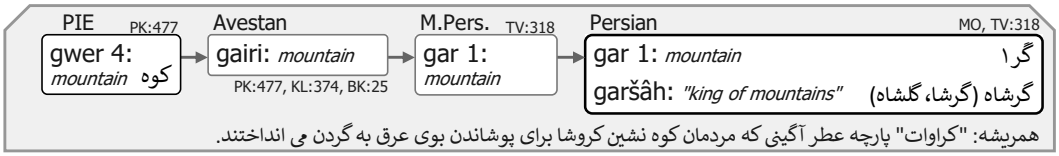

گر۲: کار

همریشه: پیکر، کار همریشه: karma

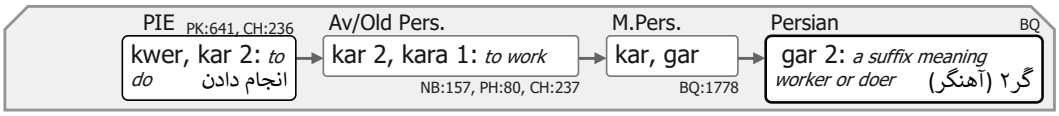

گاه۲: تخت، مکان، مقام همریشه: جاه، گام همریشه: come, become, avenue, base

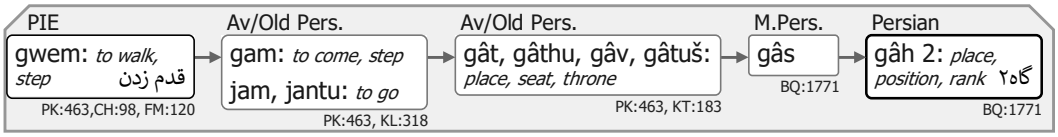

گاییدن همریشه: زیان همریشه: quench

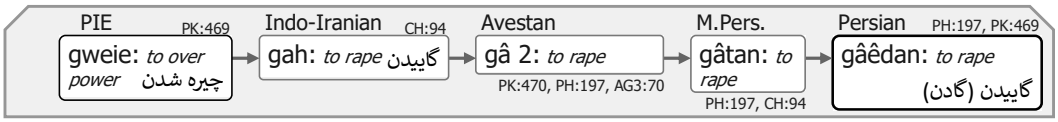

گبت: زنبور عسل همریشه: وَبز، بافتن همریشه: wasp, weave

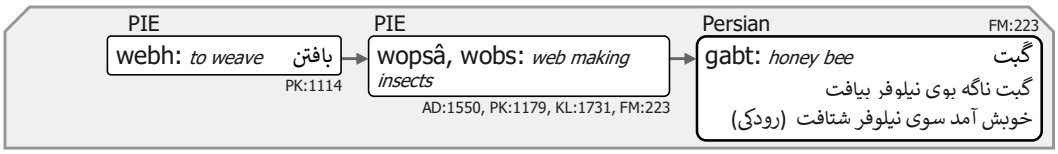

گبر همریشه: جبر، جبرئیل همریشه: algebra

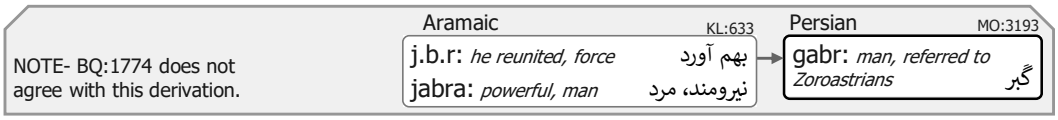

گپ رجوع شود به گفتن

گت: بزرگ (گت و گنده)

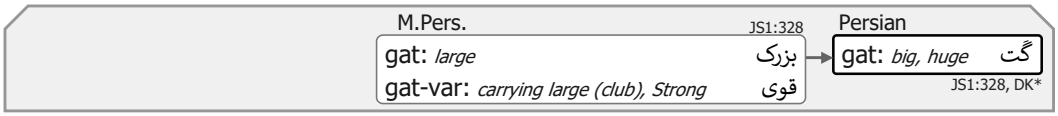

گُجسته: ملعون مقابل: خجسته همریشه: wide, manifest

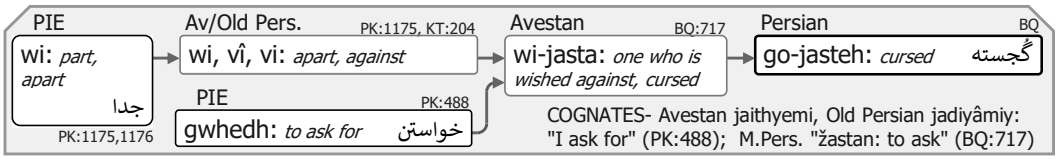

گچ همریشه: جبسین (گچ) همریشه: gypsum

گاز۲ همریشه: گزیدن

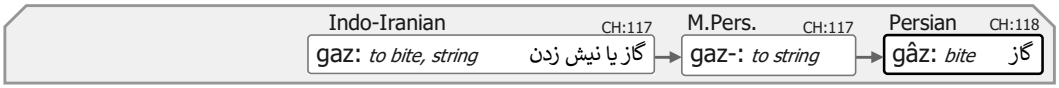

گاز۳: بخار، دم همریشه: فاژ همریشه: gas, chaos, yawn

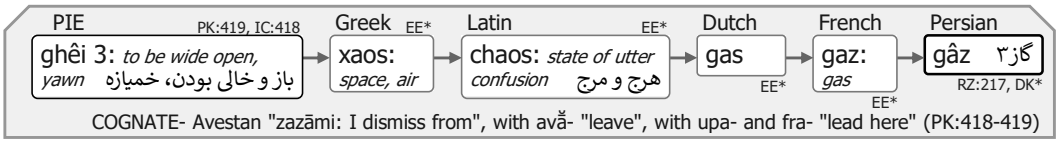

گالش: کفش یا روکفشی لاستیکی همریشه: پا، قالب، کالبد همریشه: foot, crust

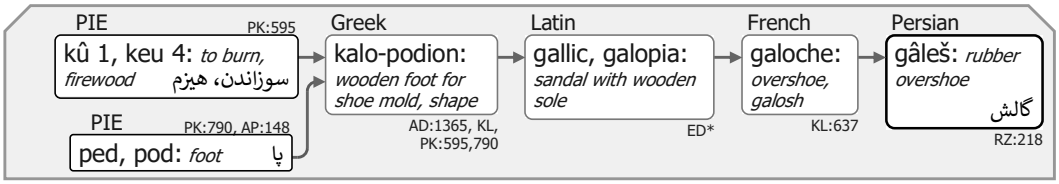

گام همریشه: آمدن، هنگام، پیام، فرجام، نیام همریشه: come, become, avenue, base

گان: پسوند شباهت (دوگانه، گروگان)

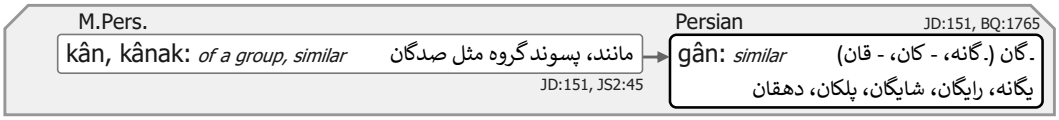

گانگستر: اوباش همریشه: جنگ، خِنگ (اسب) همریشه: gang, gangster

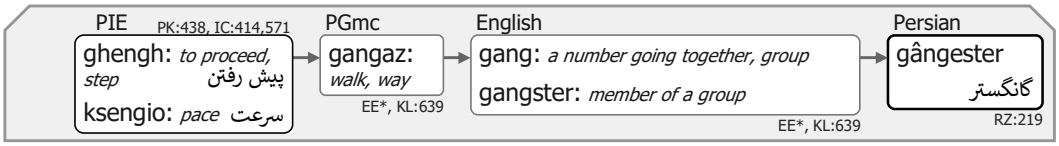

گانه: پسوند شباهت رجوع شود به گان

گاو همریشه: کود همریشه: cow, beef, buffalo

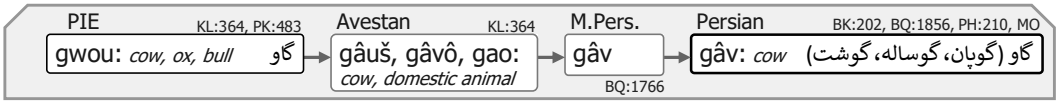

گاه۱: آواز، نوا، موسیقی همریشه: خواندن

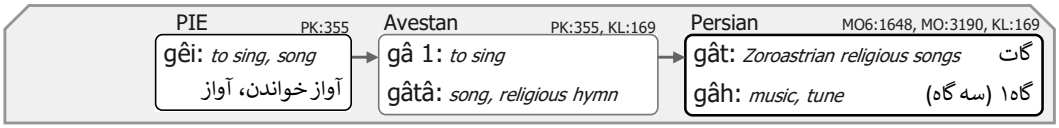

گ

گ -

همریشه: wide

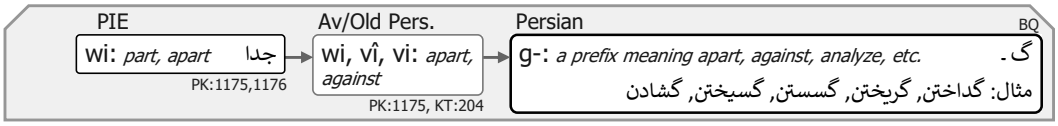

گات: "آواز" رجوع شود به گاه۱

گادن رجوع شود به گاییدن

گاراژ

همریشه: دیوار، برزن، بارو همریشه: cover, guaranty, garment

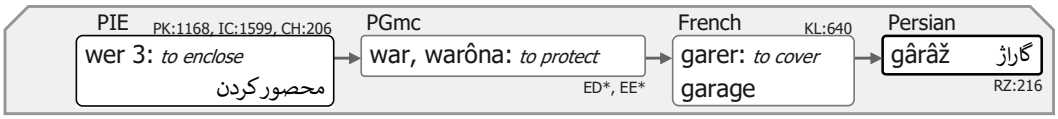

گارانتی: تضمین

همریشه: گاراژ، دیوار، بارو همریشه: cover, garage, guaranty

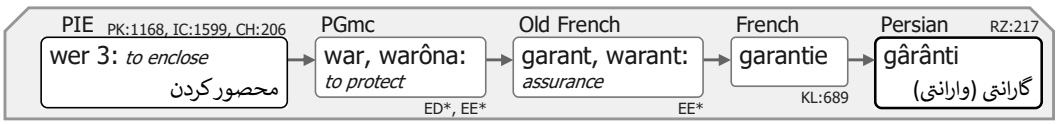

گارد: سربازان محافظ

همریشه: تئوری همریشه: guard, warden, reward

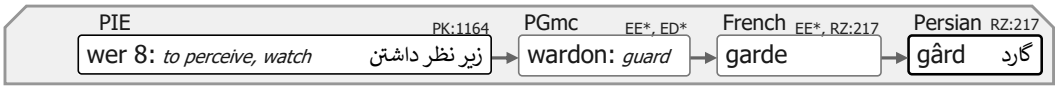

گارسون: پیشخدمت رستوران

همریشه: گرازیدن همریشه: urge, gasket, wreak

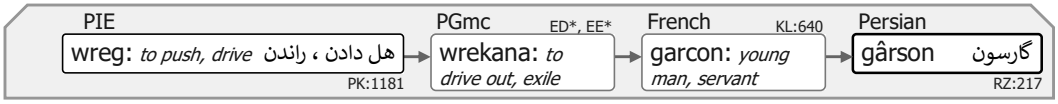

گاری

همریشه: کورس، کریدر، کوران همریشه: car, carriage, chariot, horse

گاز۱: پارچه زخم بندی

همریشه: کژاکند، غژ همریشه: gauze

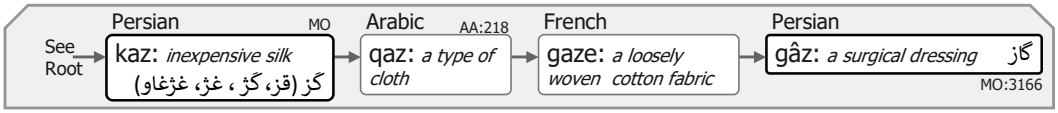

کیش۲: ترکش رجوع شود به تیرکش
کیش۳: نام جزیره رجوع شود به تیرکش
کیقباد رجوع شود به کِی۳ ، قباد

کیک

همریشه: کاک، کعک همریشه: cake, cookie

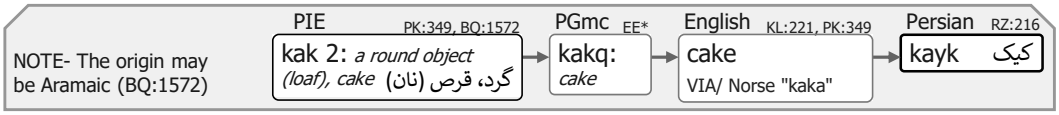

کیموس رجوع شود به کیمیا

کیمیا: "اختلاط و امتزاج"

همریشه: شیمی همریشه: chemistry, gush

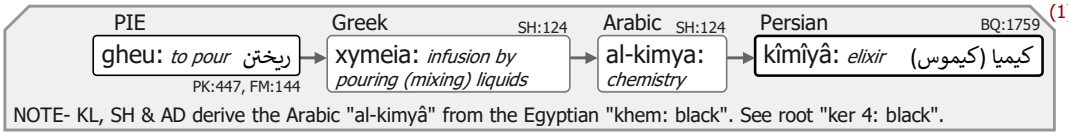

کیمیا: "صنعت استحاله مصری"

همریشه: چرده همریشه: chemistry, chernozem

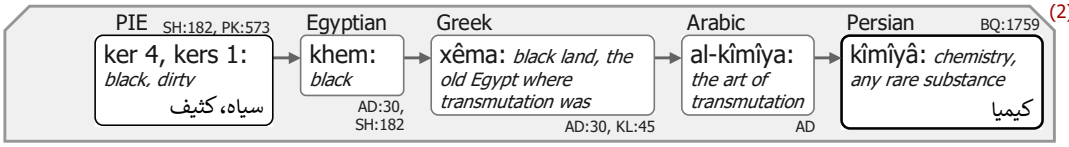

کین، کینه

همریشه: پنالتی (فوتبال) همریشه: pain, punish, penalty

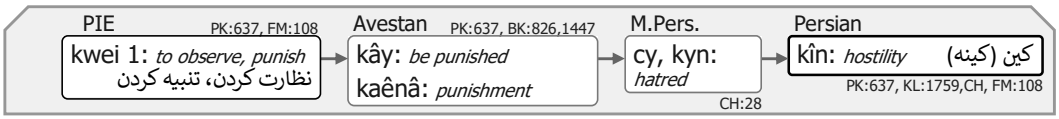

کیوسک: دَکه

همریشه: غوز همریشه: kiosk, cove

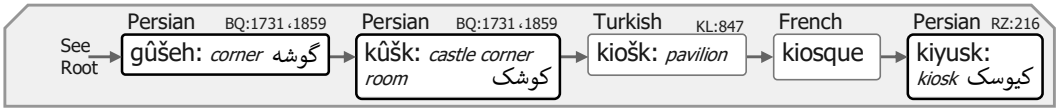

کیومرث: "انسان فانی"

همریشه: زندگی، مرگ همریشه: biotic, mortal

کیهان رجوع شود به گیتی

کوی

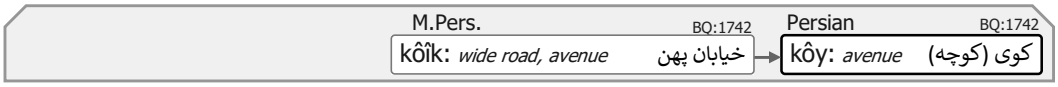

کویز: پیمانه غلات همریشه: قفس، کاسِت همریشه: catch, accept, case

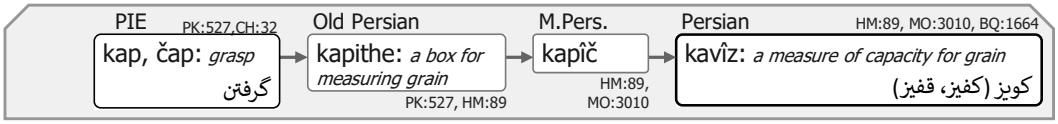

کَهَر: رنگ سرخ و قهوه ای رایج بین اسبان و استران مقایسه: بور

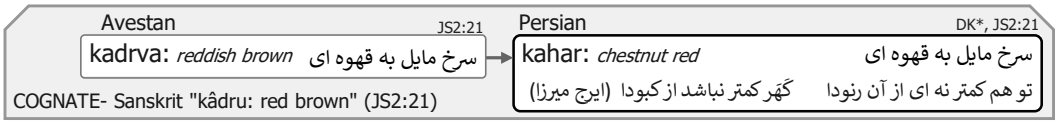

کهربا همریشه: ربودن، لابی همریشه: lodge, leaf, lobby

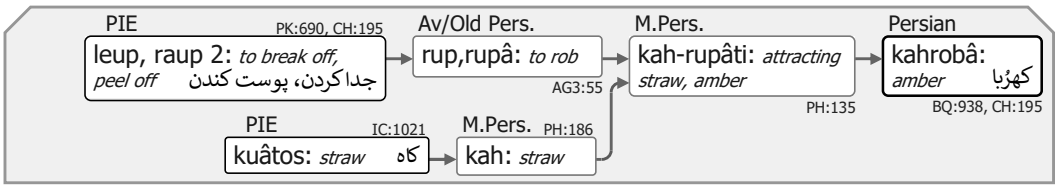

کهرمان رجوع شود به قهرمان

کِی۱، کی۲ رجوع شود به کو

کِی۳: شاه همریشه: قباد، شُکوه همریشه: hear, show

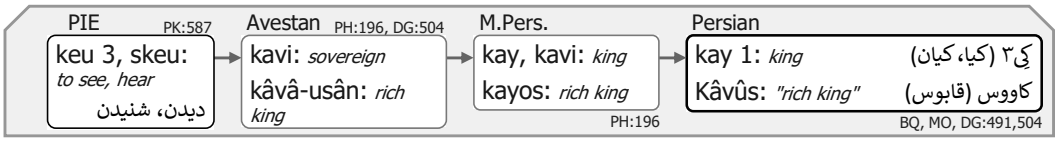

کیا رجوع شود به کِی۳

کیارش رجوع شود به کِی۳ ، آرش

کیان رجوع شود به کِی۳

کیخسرو رجوع شود به کِی۳ ، خسرو

کیست: کیسه ای در بافت های بدن همریشه: کازه، قوطی همریشه: hut, house, hide

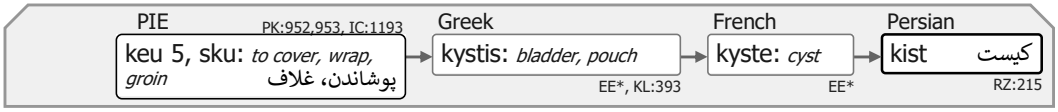

کیش۱: آیین

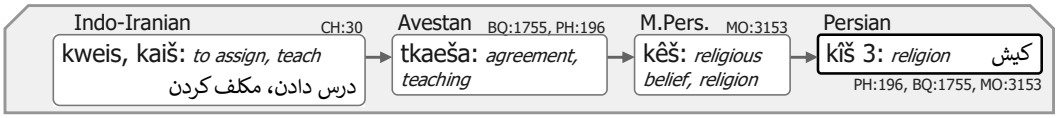

کوشیدن

همریشه: کوبیدن همریشه: hay, hew

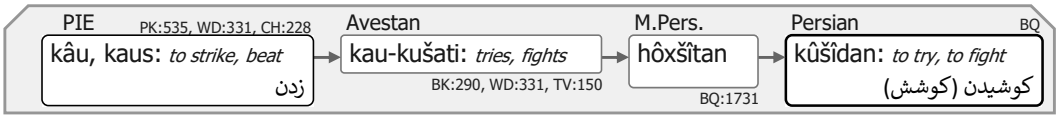

کوفت کردن: خوردن با درد و بلا، زهر مار کردن

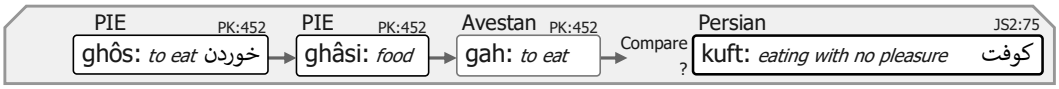

کوفتن رجوع شود به کوبیدن

کوفیّه: "سر پوش" همریشه: کفال، قیفال همریشه: cephalic

کوک: تنظیم آلات موسیقی

کوکو: نوعی پرنده که تخم خود را در لانه مرغان دیگر میگذارد

گَوَل: لوله هایی که برای جلوگیری از ریزش سقف قنات بگار میرود

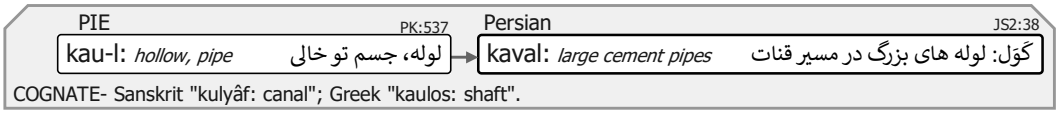

کولر: خنک کننده همریشه: ژله، ژلاتین همریشه: cool, cold, jelly, chill

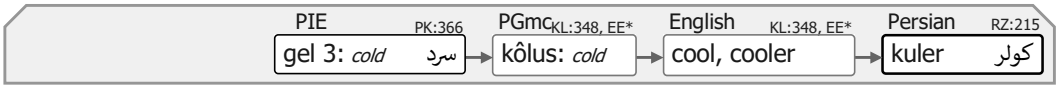

کوه همریشه: گنبد همریشه: cove

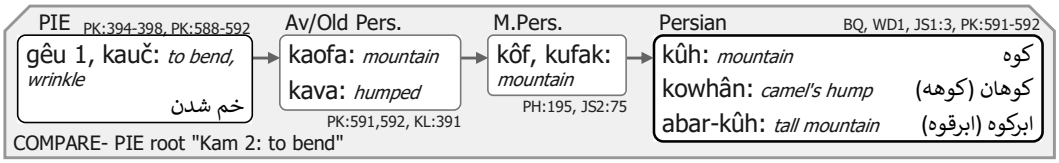

کوهان رجوع شود به کوه

کوهسار رجوع شود به کوه ، سرای

کور (1)

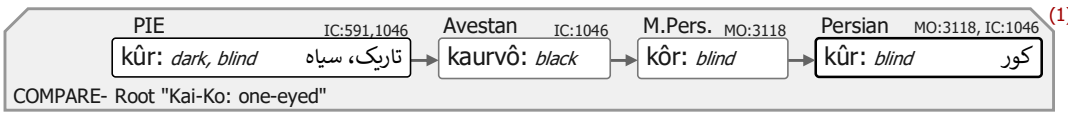

کور (2)

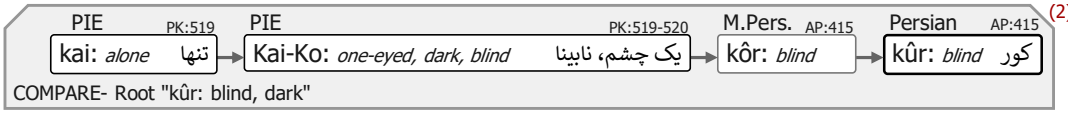

کوران: جریان، حرکت همریشه: کورس، کریدور همریشه: current, charge, carry

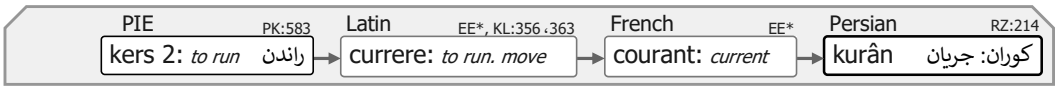

کورس: مسابقه سرعت همریشه: کریدور، کوران، کنکور همریشه: run, horse, corridor

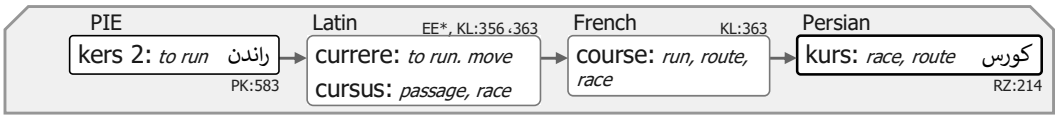

کوره (1)

همریشه: سرامیک، کارین همریشه: carbon, hearth

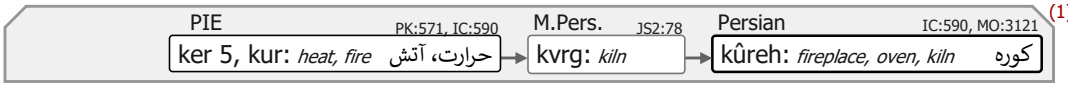

کوره (2)

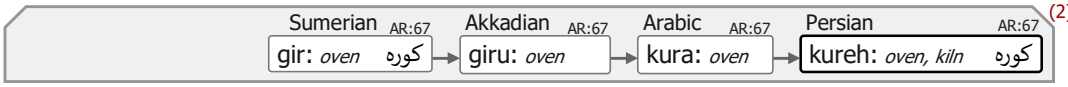

کوزه همریشه: کوژ، کوه همریشه: kiosk, cove, cup

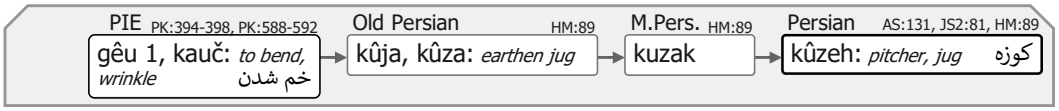

کوژ: خمیدگی رجوع شود به غوز

کوس: طبل همریشه: کوبیدن، کوشیدن همریشه: hew, hay

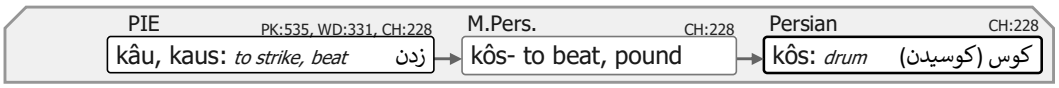

کوسن: بالش کوچک همریشه: کشاله همریشه: cushion, coxa

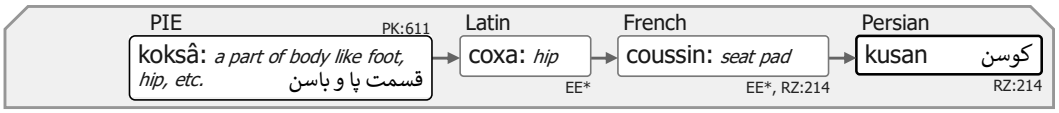

کوشش رجوع شود به کوشیدن

کوشک رجوع شود به گوشه

کوپال: گرز

همریشه: worry, wrestle, wrist

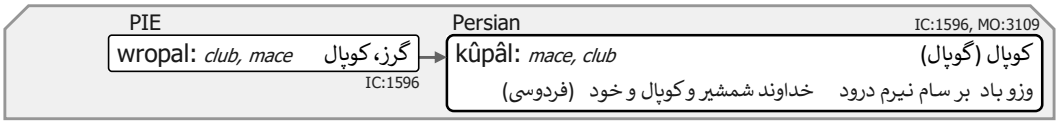
PIE
wropal: club, mace گرز، کوپال
IC:1596
Persian
IC:1596, MO:3109
kûpâl: mace, club کوپال (گوپال)
وزو باد بر سام نیرم درود خداوند شمشیر و کوپال و خود (فردوسی)

کوپن: ورقهٔ جیره بندی

همریشه: کوپه، کودتا

همریشه: coupe, coup d'etat, coupon

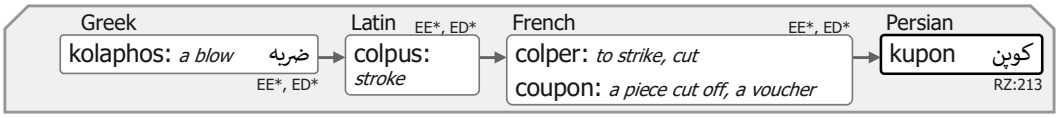

کوپه: اتاق مسافری قطار

همریشه: کودتا، کوپن

همریشه: coupe, coup d'etat

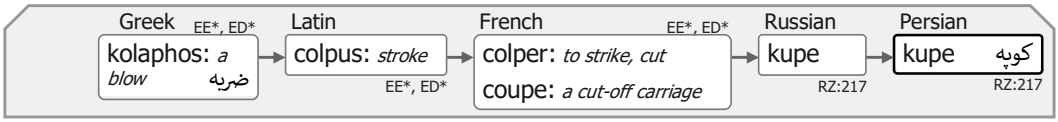

کوتاه

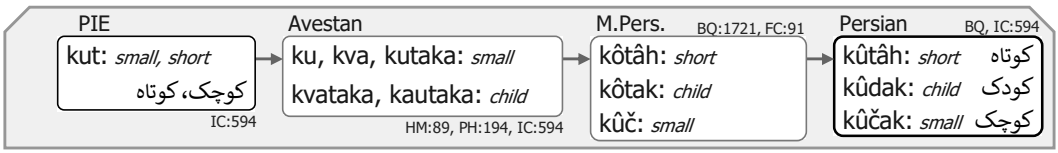

کوچ۱: قبیله، خانواده

همریشه: کازه

همریشه: hut

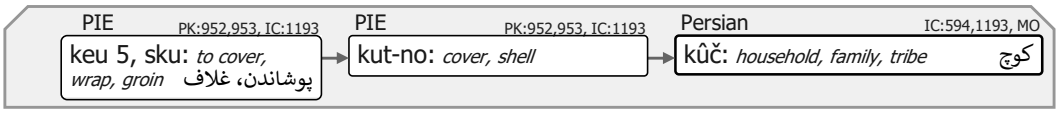

کوچ۲: نقل مکان کردن با ایل و اهل و عیال و اسباب خانه

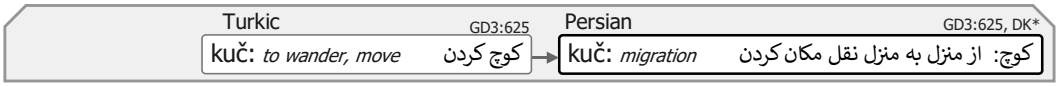

کوچک رجوع شود به کوتاه

کوچه رجوع شود به کوی

کود

مقایسه: گوه

همریشه: beef, cow

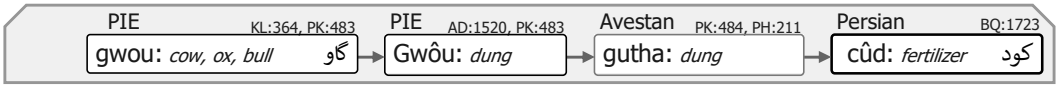

کودتا: قیام ارتش علیه دولت

همریشه: ایستادن، کوپه

همریشه: stand, coupe

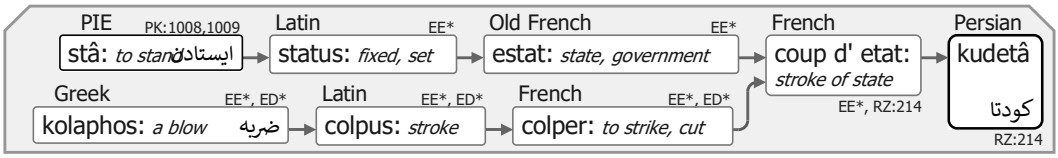

کودک رجوع شود به کوتاه

کنگره۱: دندانه بالای دیوار

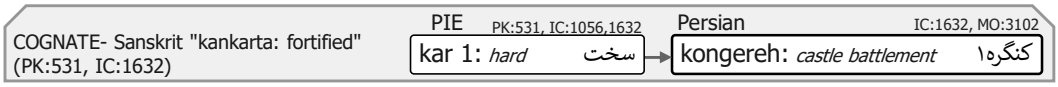

کنگره۲: همایش همریشه: congress گراییدن

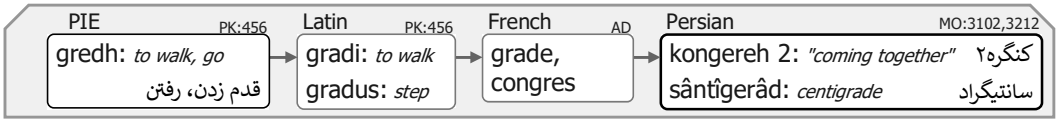

گَنَند: کلنگ همریشه: کندن، اسکنه

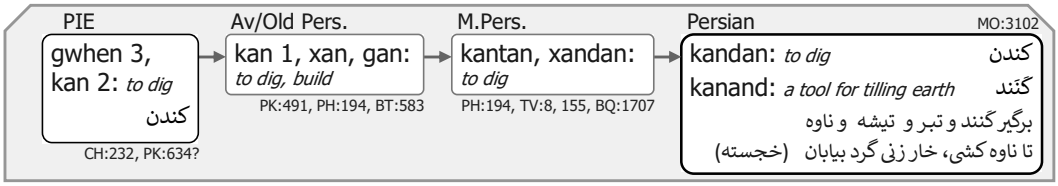

کنون رجوع شود به نون

کنیز همریشه: recent

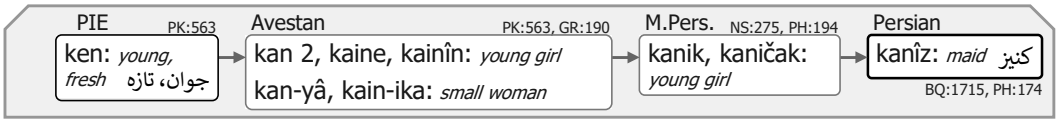

کنیسه همریشه: کنشت ، کلیسا همریشه: council

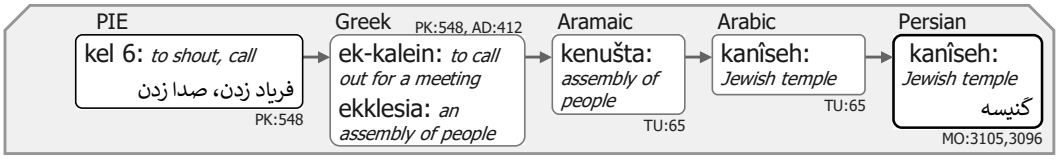

کو همریشه: چند, چه, چون, چی همریشه: who, what, when

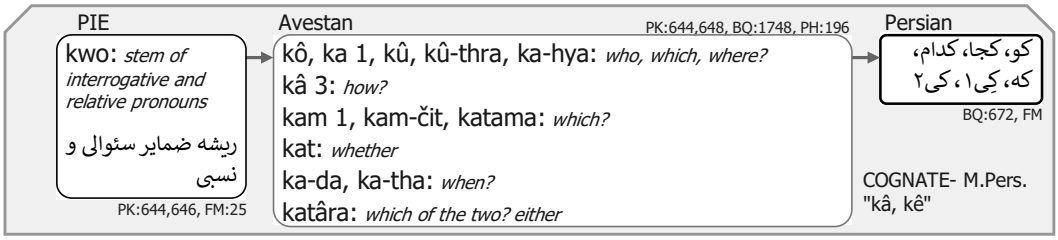

کوبیدن همریشه: کوشیدن همریشه: hay, hew

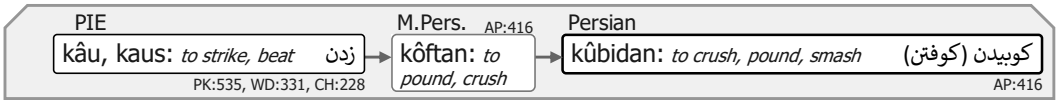

گَنز

همریشه: گنج همریشه: magazine

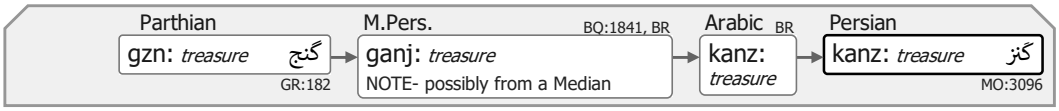

کنسرت:

هماهنگی صداها و سازها همریشه: اکران، گسستن همریشه: section, concert

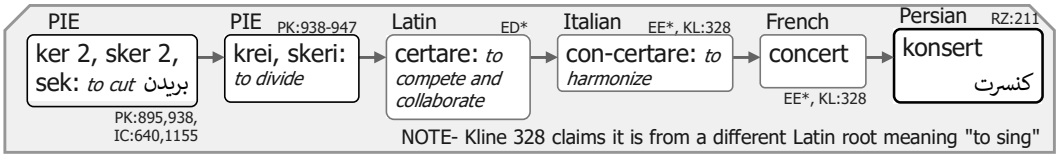

کنسرو:

خوراک حفاظت شده در قوطی سربستهٔ همریشه: زنهار همریشه: preserve, service

کنسول:

نماینده دولت در کشور بیگانه همریشه: گوهریدن همریشه: sale, consult, counsel

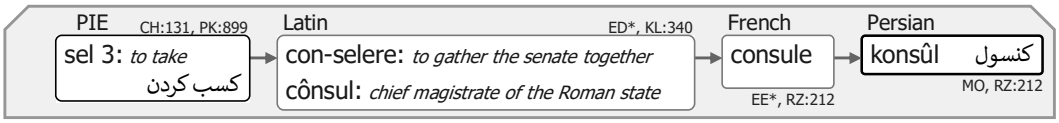

کِنشت

همریشه: کلیسا، کلاس همریشه: council

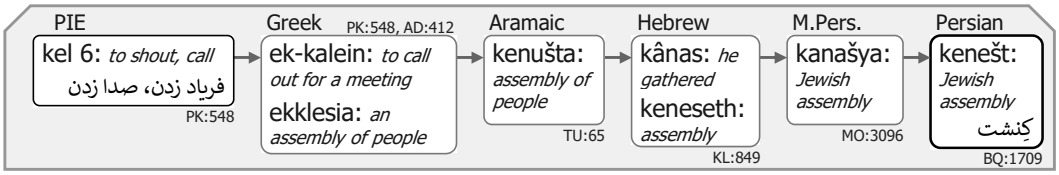

گَنَف رجوع شود به گَنَب

کنفدراسیون رجوع شود به فدرال

کنفرانس

همریشه: داور، دستور، رفراندوم همریشه: bring, transfer, burden

کنکور:

امتحان ورودی همریشه: کوران، کریدور، شارژ همریشه: course, current, carry

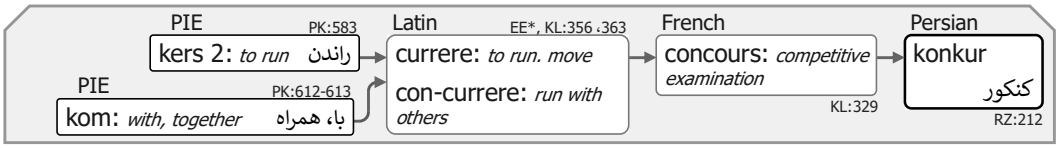

کنترات: قرارداد همریشه: تراکتور، تریلی، درشکه همریشه: drag, train, tractor

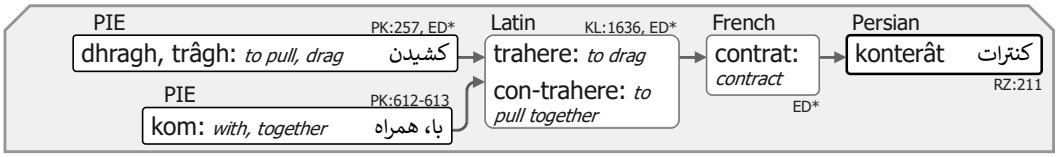

کنترل همریشه: رُل۱، ارتش، راه همریشه: roll, role, round

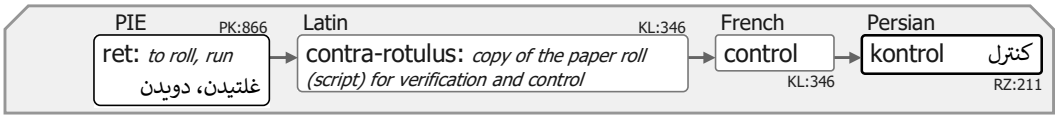

کُنج

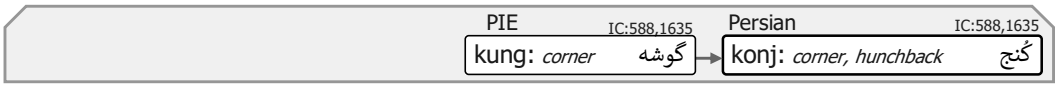

کُند۱

کُند۲: دلاور

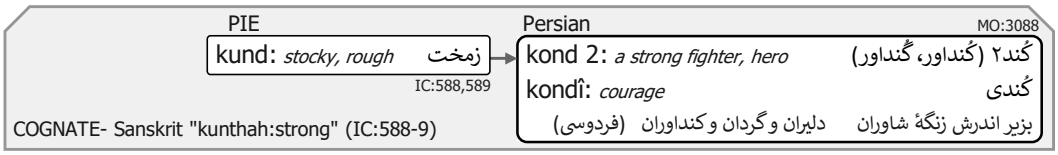

کُنداور: دلاور رجوع شود به کُند۲

کُندر رجوع شود به چَندل همریشه: candle

کَندَک رجوع شود به کندن

کندن همریشه: اسکنه، پیکان، خانه

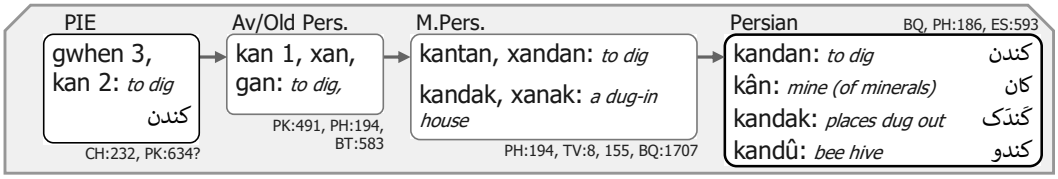

کندو رجوع شود به کندن

کُنده: قطعه بزرگ چوب، بن درخت

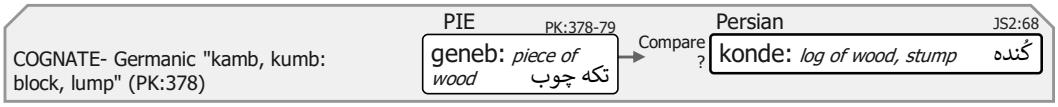

کُندی رجوع شود به کُند۲

کمک

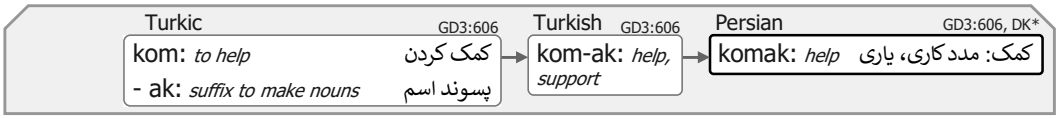

کمند

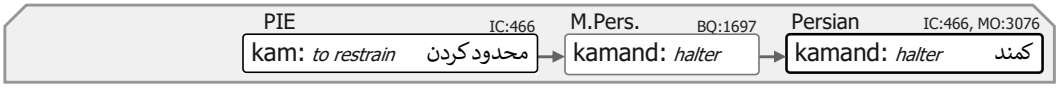

کمونیست

همریشه: وام، آوام همریشه: common, community

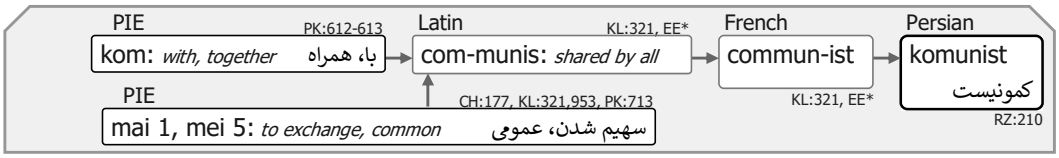

کمیته

همریشه: کمد همریشه: commit

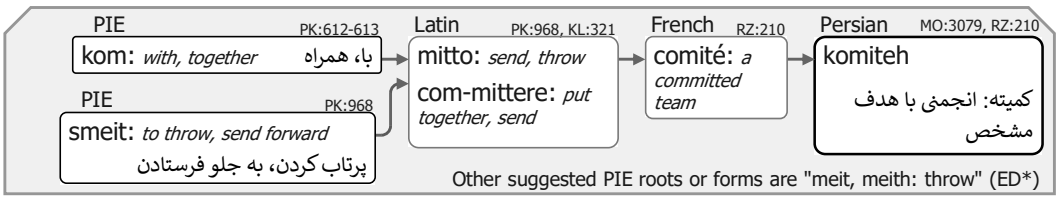

کمیسیون

همریشه: کمد همریشه: mission

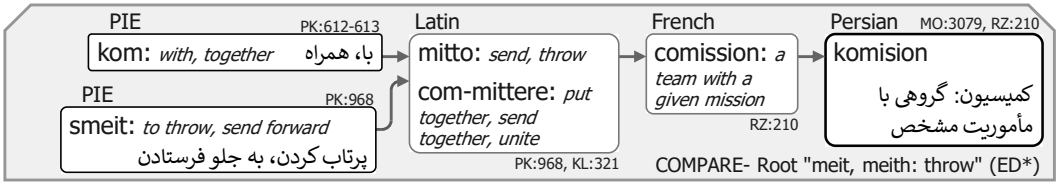

کمین رجوع شود به کم

کنار رجوع شود به کران

کَنَب:

ریسمان از الیاف گیاه همریشه: کانوا، کاموا همریشه: canvas, cannabis

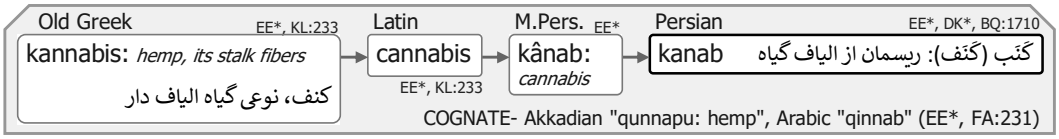

کنتاک:

اتصال همریشه: تانژانت، تاکتیک، تاکسی همریشه: contact, intact, tangent

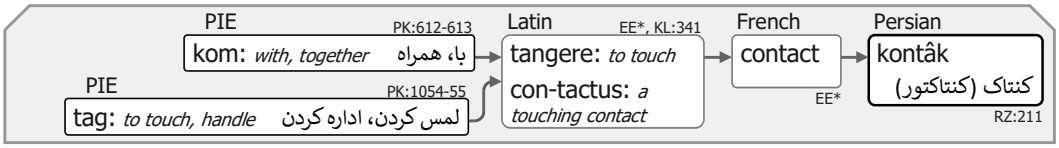

کمپ: اردوگاه همریشه: چمان، شُمینه، چَم همریشه: camera, champagne, chamber

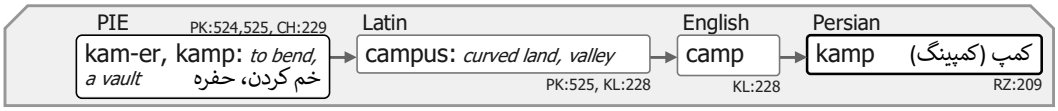

کمپانی همریشه: پناه، پاییدن، پدر، پاسبان همریشه: food, father, companion

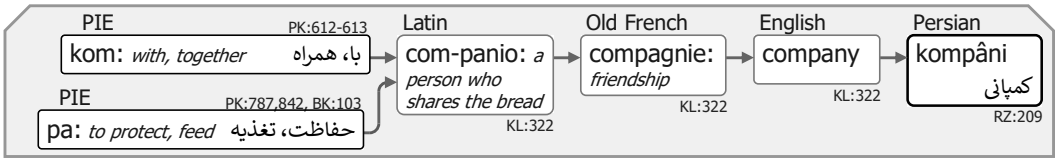

کمپلت: کامل، تمام همریشه: انبار، پُر، فراوان همریشه: full, fill, plenty

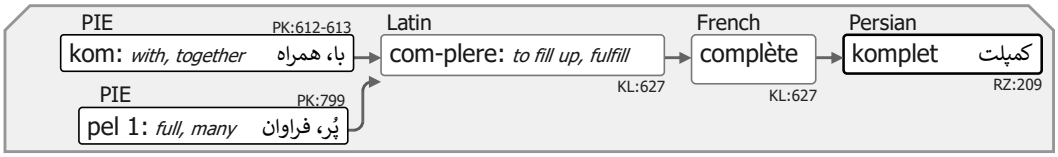

کمپوت همریشه: آغشتن، آماده، آراستن همریشه: pose, compost, compote

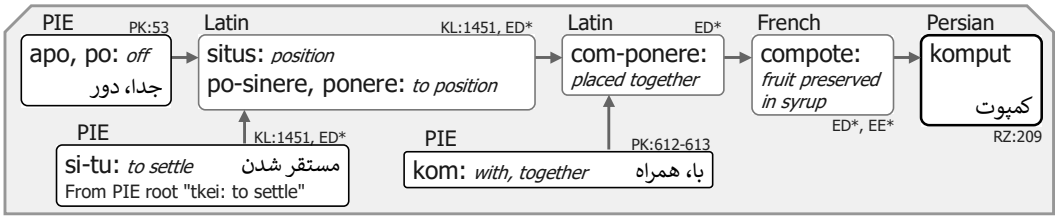

کمپینگ رجوع شود به کمپ

کُمُد همریشه: مُد همریشه: com-, measure, mold

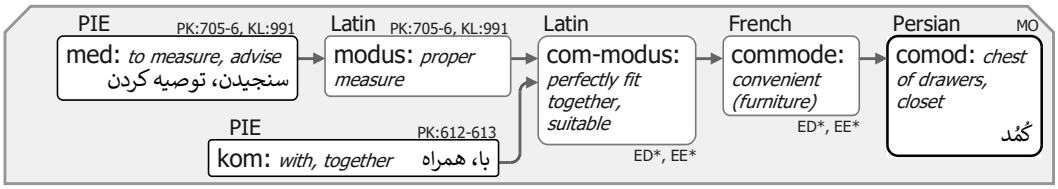

کمر: میان همریشه: خم، چمان همریشه: chamber

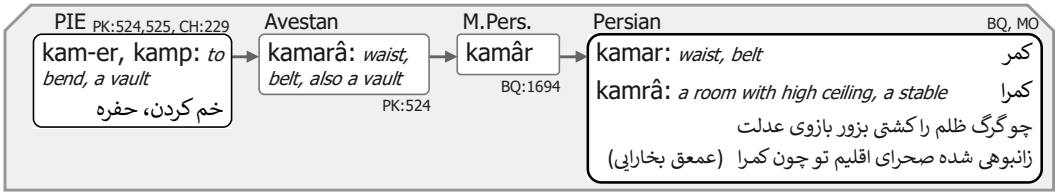

کمرا: سقف بلند رجوع شود به کمر

کلیپس: گیره همریشه: کلاچ, کلوب, گلوله همریشه: globule, clamp, clip, cling

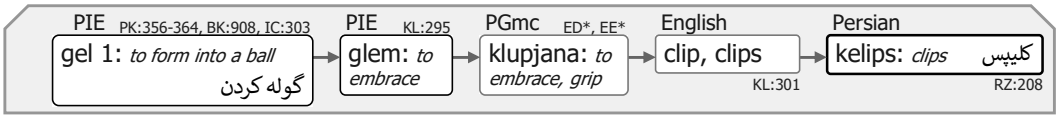

کلیچه رجوع شود به کلوچه

کلید همریشه: مقلاد، لاتاری همریشه: close, include

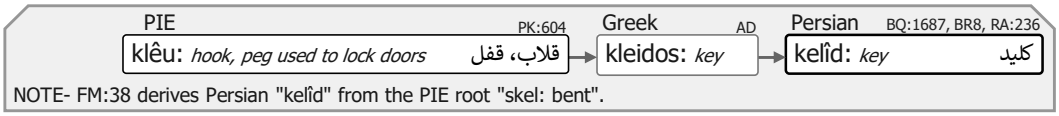

کلیسا همریشه: کنشت و کنیسه همریشه: council, class, clear

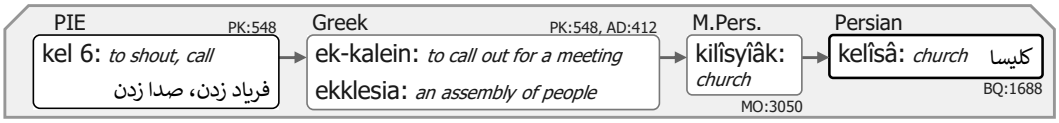

کلینیک همریشه: اقلیم همریشه: lean, incline, climate

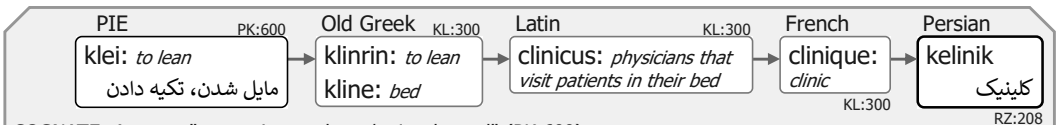

کلیه: گردنبند همریشه: دکولته، چرخ، چریدن همریشه: wheel, cycle, collar

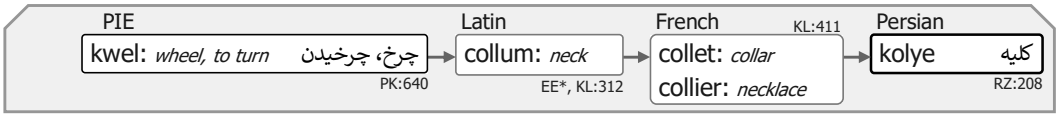

کم

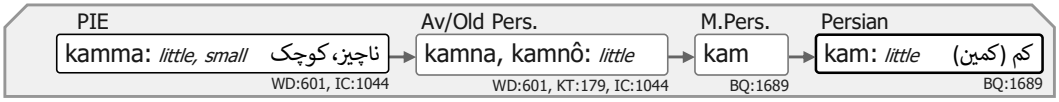

کُما: اغما، بیهوشی همریشه: آسودن، اریکه همریشه: cemetery, city

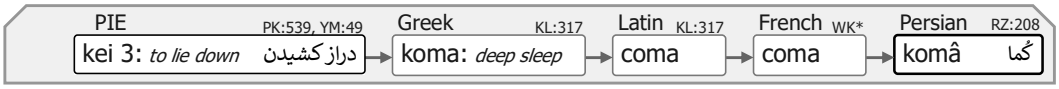

کمان همریشه: تار۱، تابیدن، تنش، گیتار همریشه: extend, thin, tension, tense

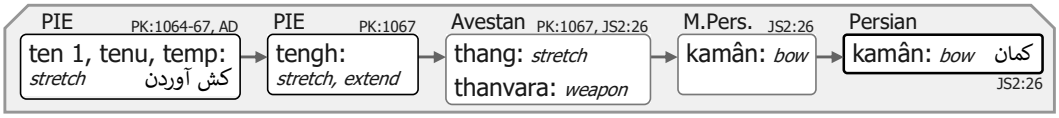

کمبوجیه رجوع شود به پوزیدن

کلکل: بحث بیجا همریشه: دکمه، کلاس، کلیسا همریشه: class, council, clarity

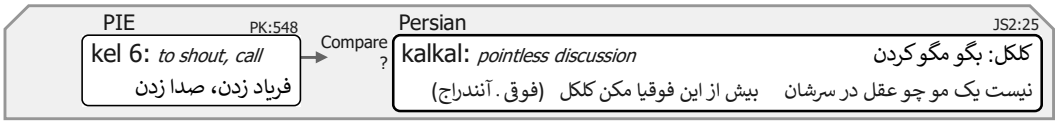

کلنجار همریشه: کارزار همریشه: harsh, caravan

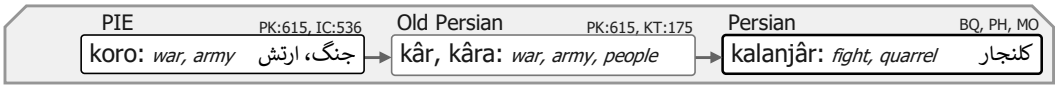

گلند رجوع شود به کلنگ

کلنگ۱ دست افزاری برای کندن زمین و دیوار همریشه: calamity

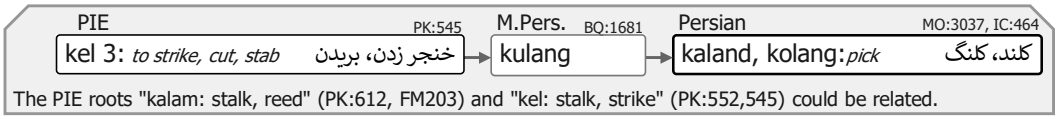

کلنگ۲: دُرنا همریشه: غریدن همریشه: crane

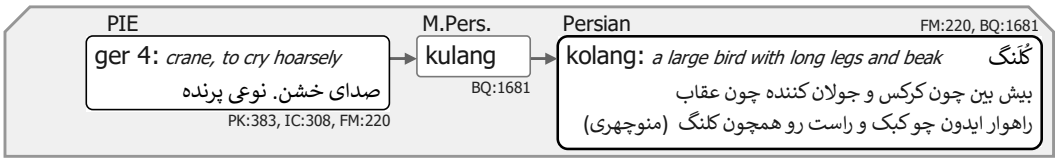

کلوب: انجمن همریشه: گولّه, گوی همریشه: club, clump, cling

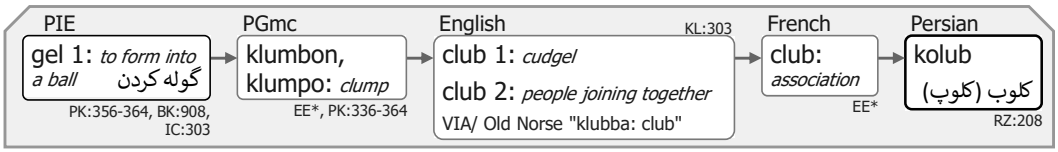

کلوچه: گردهٔ نان، نوعی شیرینی

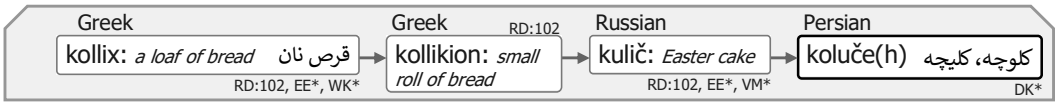

کلوخ همریشه: کریستال همریشه: crust, crystal, raw

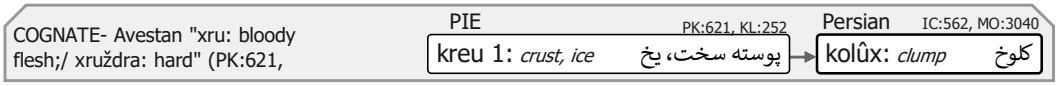

کَلّه همریشه: head, captain

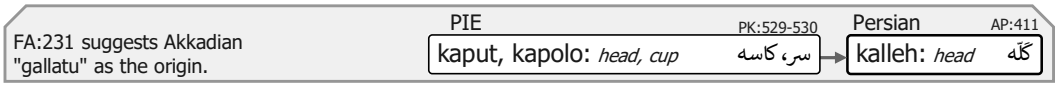

کلاچ: وسیله قطع و وصل موتور به چرخ خودرو همریشه: گوی همریشه: globule, cling, clot

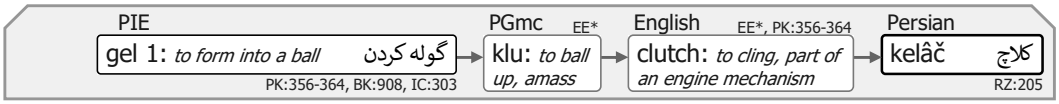

کلاس همریشه: کلیسا، دکلمه همریشه: clear, council

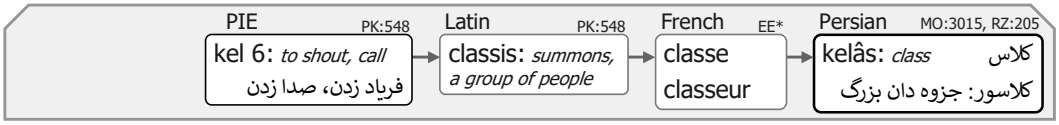

کلاسور رجوع شود به کلاس

کلاغ رجوع شود به ورغنه

کلاوه: لاک پشت همریشه:کَشَف

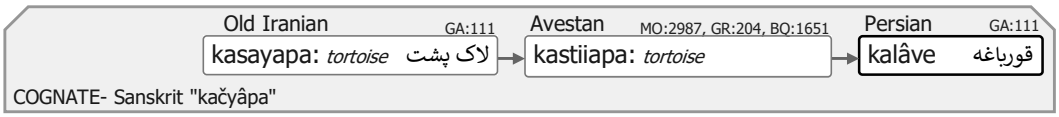

کلاه همریشه: کلبه، سلول، گلیم همریشه: helmet, hut, hollow, hole

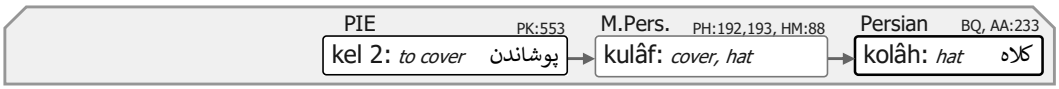

کلاه خود رجوع شود به خود۲

کلبه همریشه: کلاه، سلول، گلیم همریشه: helmet, hut, hollow, hole

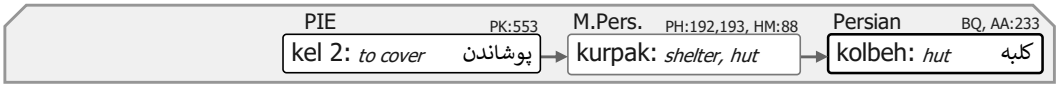

کلسترول همریشه: زرد، زهره، آرسنیک همریشه: gold, arsenic, Zirconium

کلسیم همریشه: اِسِل، شوسه همریشه: scale, Calcium

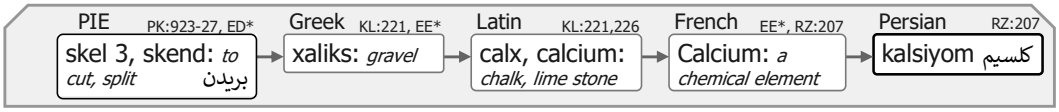

کلکسیون: مجموعه همریشه: کالج، کاتالوگ، . لوژی همریشه: logic, legal, college

کشیدن

همریشه: چرخ، کالسکه

همریشه: pulley

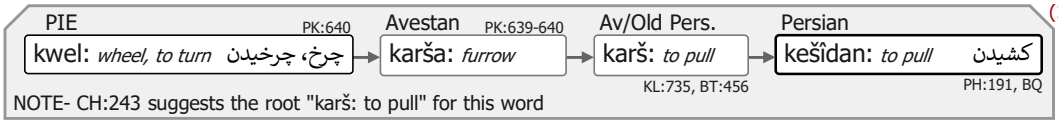

کشیدن

همریشه: کشاله، ترکش

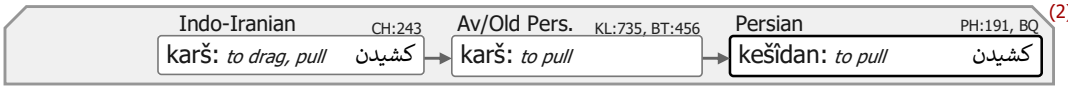

کعک: نان خشک رجوع شود به کاک

کف

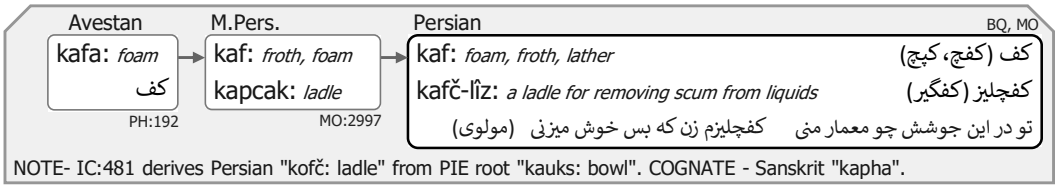

کِفال: نوعی ماهی خوراکی در دریای خزر همریشه: قیفال، کوفیه

همریشه: cephalic

کُفت: شانه رجوع شود به کتف

کفتر رجوع شود به کبوتر

کَفتن رجوع شود به کاو یدن

کفچ، کفچلیز: کفگیر رجوع شود به کف

کفش

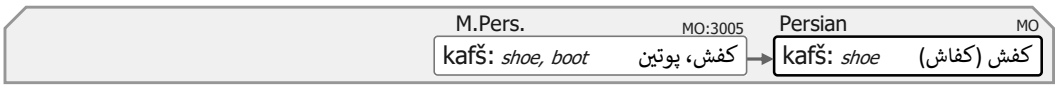

ککه: مدفوع

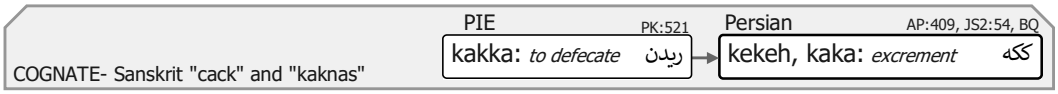

کُل: خَمیده، کج همریشه: شل

همریشه: colon, cylinder

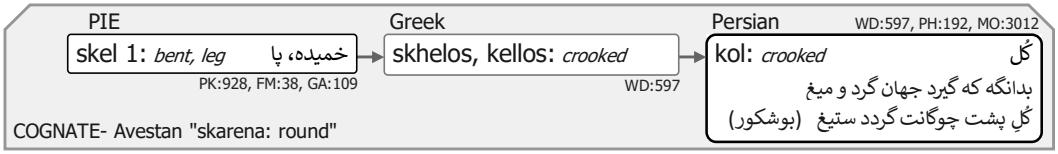

گل رجوع شود به کچل

کشاله

همریشه: کوسن، گش همریشه: cushion, coxa

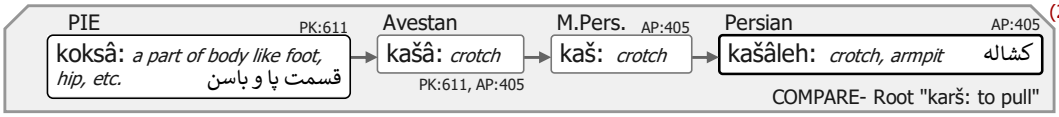

کشاورز رجوع شود به کاشتن

کُشتن

همریشه: کوبیدن همریشه: hay, hew

کُشتی: "کمربند"

همریشه: برگستوان همریشه: coast

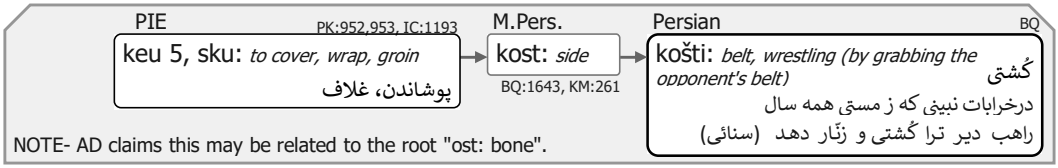

گَشَف: لاک پشت

همریشه:کلاوه

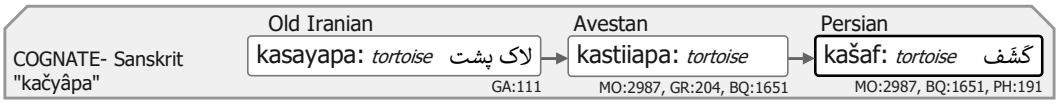

گَشُفتن: پریشان کردن

همریشه: آشفتن

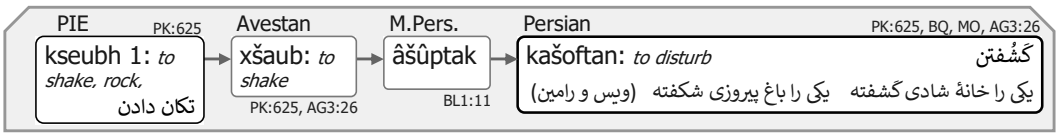

گَشَک: "پرنده سریع"

همریشه: آهو۱ همریشه: feather

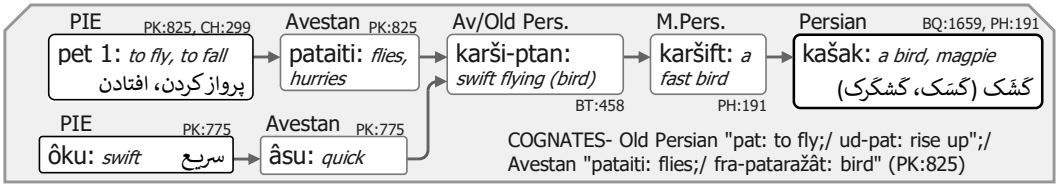

گَشکرک: نوعی پرنده رجوع شود به گَشَک

کشکول: "کشیده به کول"

همریشه: کشیدن

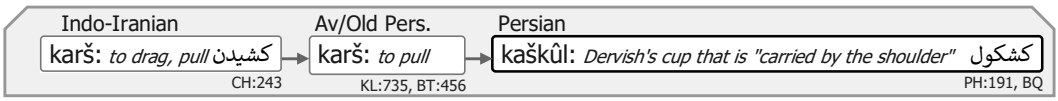

کشور

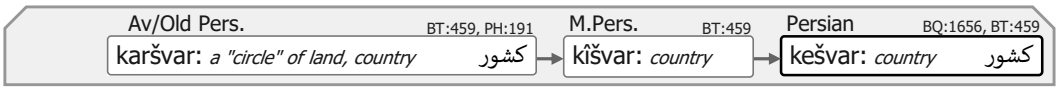

کریسمس: عید مسیحیان همریشه: کِرِم، گریم همریشه: cream, Christ, Christmas

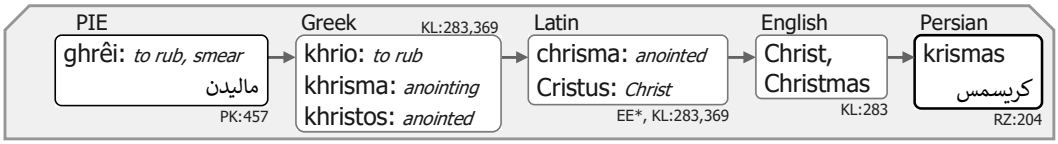

گز: جامه جنگ که از ابریشم پر شده همریشه: گاز۱ همریشه: gauze

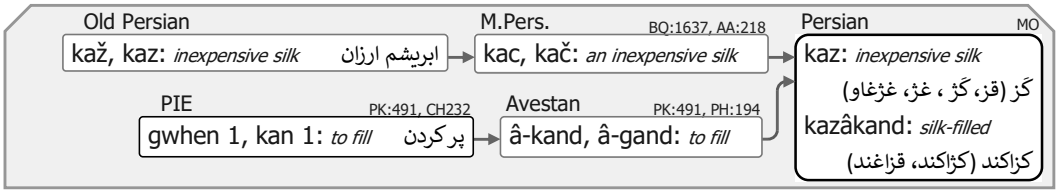

کزاکند، کژ، کژاکند رجوع شود به گز

گس: شخص

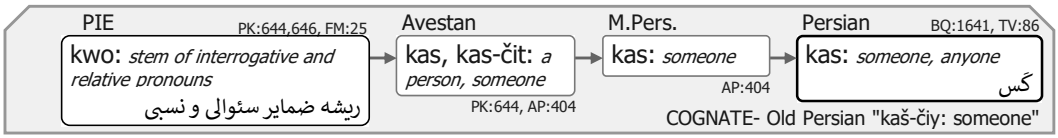

گُستی همریشه: برگستوان مقایسه: گُشتی همریشه: coast

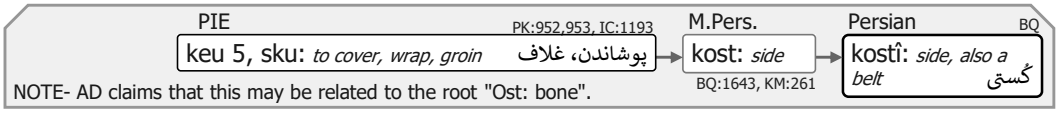

کسریٰ رجوع شود به خسرو

گَسَک: نوعی پرنده رجوع شود به گشَک

کسوف همریشه: گریختن همریشه: eclipse

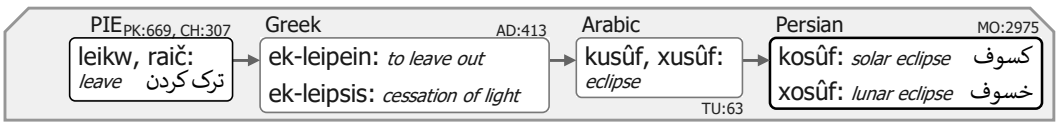

گَش: سینه همریشه: کشاله, کوسن

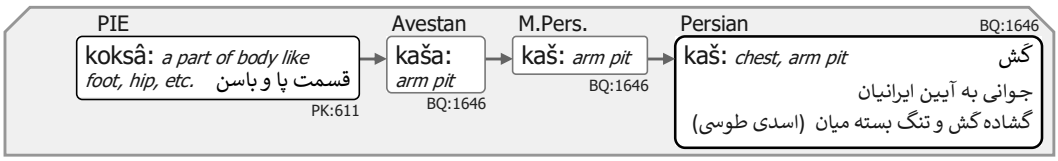

کشاله همریشه: کشیدن

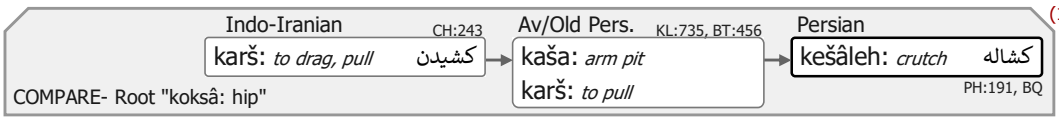

کروک: سقف درشکه و کالسکه که باز و بسته شود

کروکی۱ رجوع شود به کروک

کروکی۲: طرح اوّلیه همریشه: غرّیدن همریشه: crack

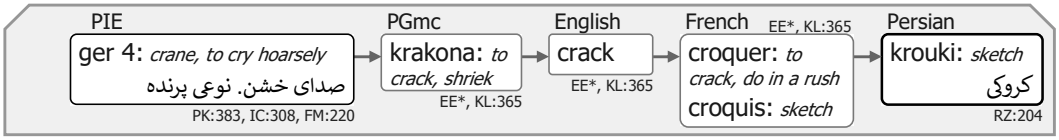

گُروه: واحد قدیمی مسافت مبنی بر بُرد صدا همریشه: خروشیدن همریشه: scream

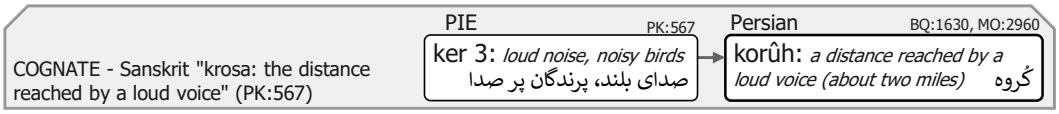

گَروِه: پوسیدگی دندان همریشه: کچل همریشه: calvarium

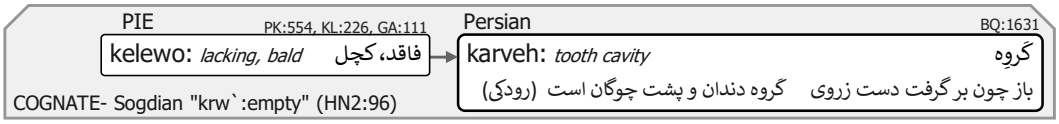

گَره: آلودگی همریشه: چرده همریشه: chernozem

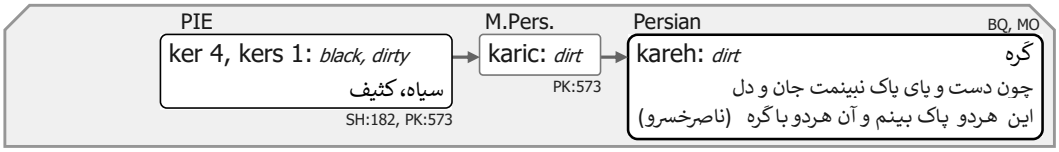

گُرّه: بچه حیوان (کرّه اسب) همریشه: گوی همریشه: colt

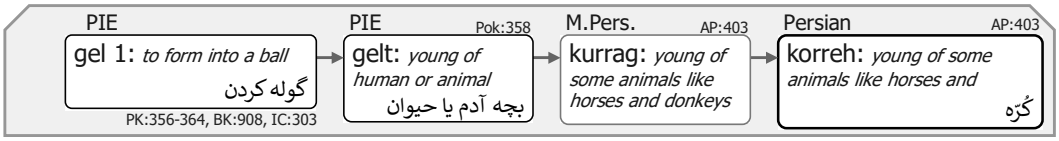

کریدور: دالان همریشه: شارژ، کاریکاتور همریشه: car, carriage, carry

کریستال همریشه: قفقاز، کلوخ همریشه: crust, cryogenic

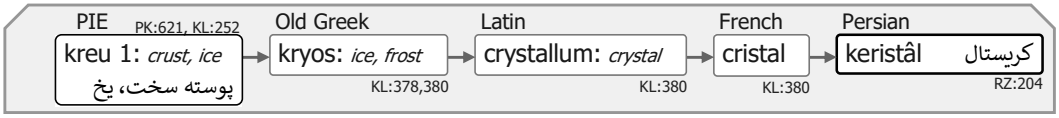

کرکس همریشه: خوردن، خروشیدن همریشه: eat, scream

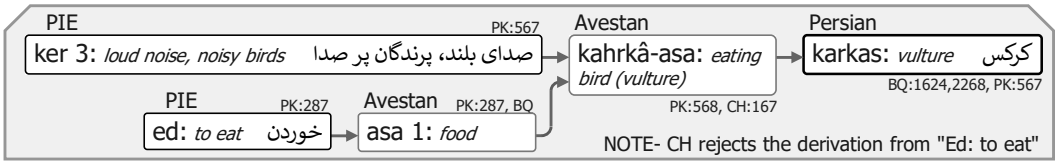

کُرکُم: زردچوبه همریشه: curcumin

گَرگ رجوع شود به کرگدن

کرگدن

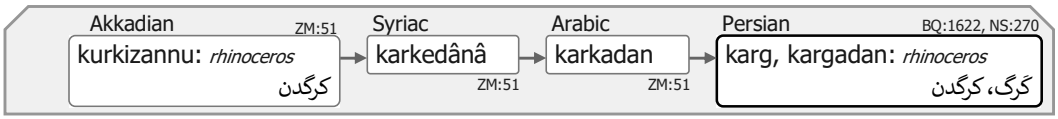

کِرم۱ همریشه: قرمز همریشه: crimson

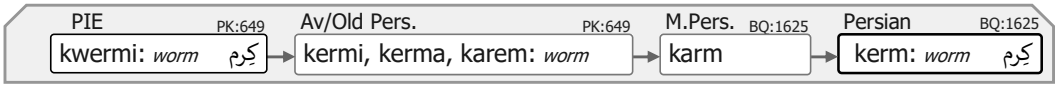

کِرم۲: پماد، خامه همریشه: کریسمس، گریم همریشه: cream, Christ, Christmas

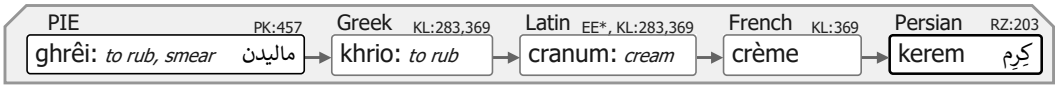

کُرنا مقایسه: سرنا همریشه: کارزار، پیکار همریشه: caravan, harbor

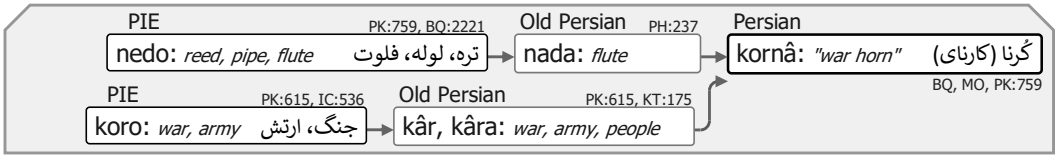

کَرو همریشه: whale

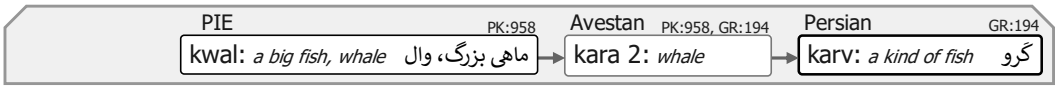

کرّوبی: فرشتهٔ مقرب همریشه: برکت همریشه: cherub

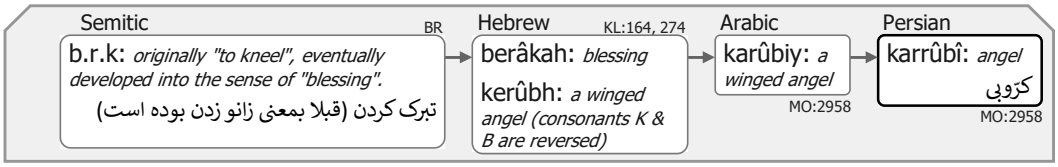

کرباسو: مارمولک

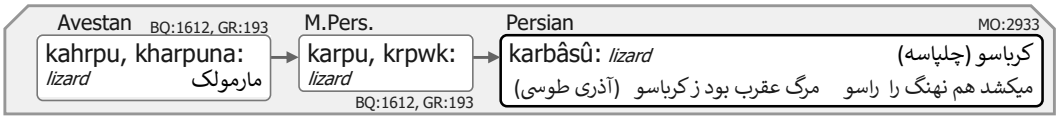

کربن رجوع شود به کاربن

گرپ: بدن، جسد همریشه: خراستر, خِرَفستَر, خَستَر همریشه: corpse, corporation

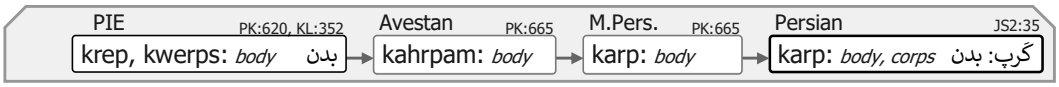

گرت: زمین مرزبندی شده برای زراعت همریشه: قرن، آتلیه همریشه: yard, garden, court

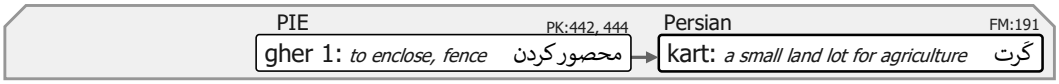

کردن رجوع شود به کار۱

گرس: چرک روی جراحت که سخت شده باشد همریشه: چرده، همریشه: chernozem

گُرسِت: سینه بند همریشه: خِرَفستر (جانور موذی) همریشه: corpse, corporation, corset

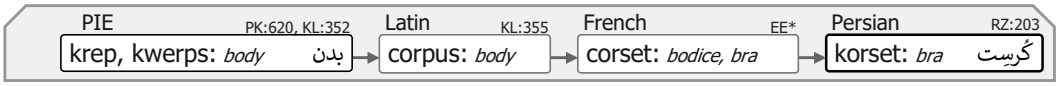

کِرسنه۱: چرک زخم رجوع شود به گرس

گرسنه۲: گاودانه همریشه: چرده، سمور همریشه: chernozem

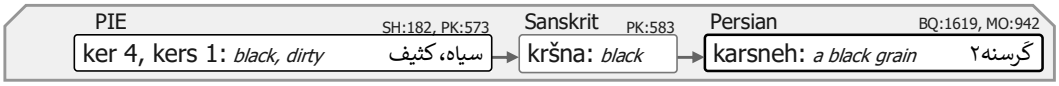

کرسی

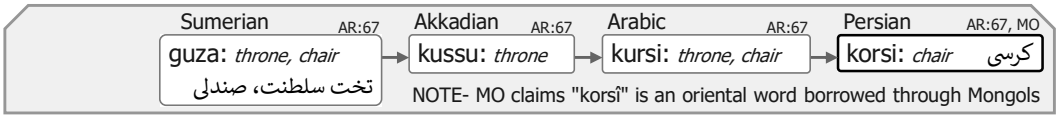

گرک: ماکیان همریشه: خروس همریشه: scream

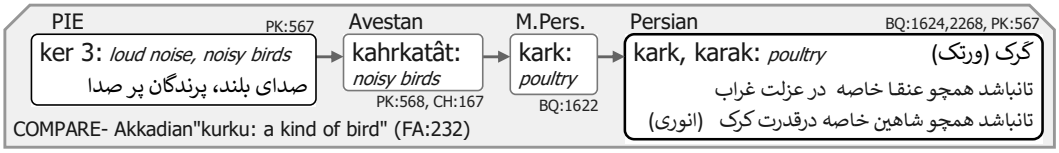

گُرک: پشم نرم

کد . : پیشوند یا پسوند به معنی خانه، محل همریشه: کازینو همریشه: cottage

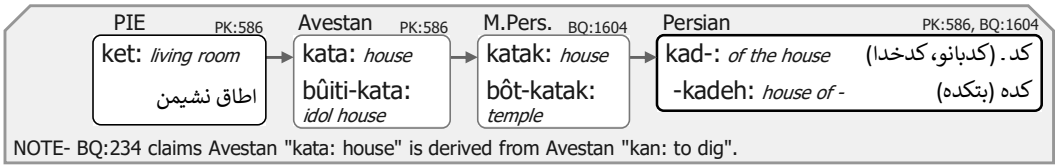

کدام رجوع شود به کی۲

کُدرُم: غله ای مانند ارزن

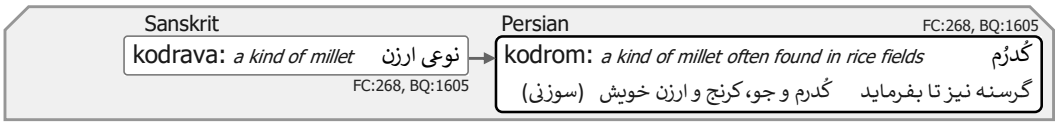

کده رجوع شود به کد .

کُر: آواز دسته جمعی همریشه: آتلیه، قرن، کرت همریشه: garden, chorus

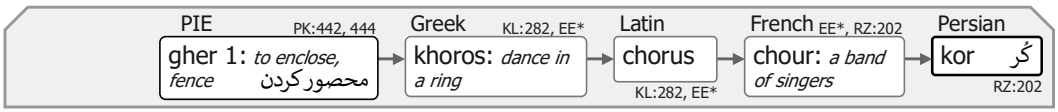

کَر: نا شنوا همریشه: گوش، هوش، آشکار، انوشه همریشه: ear, shear

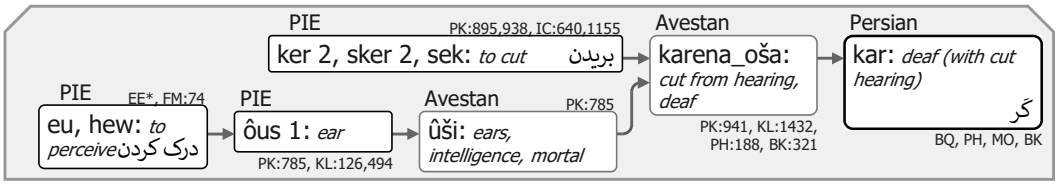

کران همریشه: کنار همریشه: curb

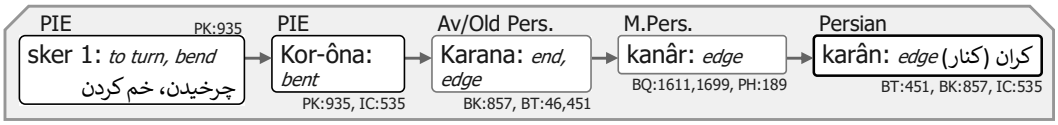

کراوات رجوع شود به گر۱

کرب: غم همریشه: کار۲، کلنجار، کارزار همریشه: caravan, harbor

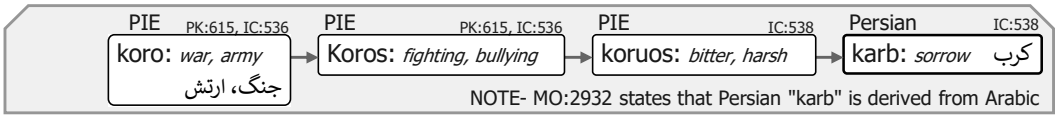

گرباس همریشه: carbasus

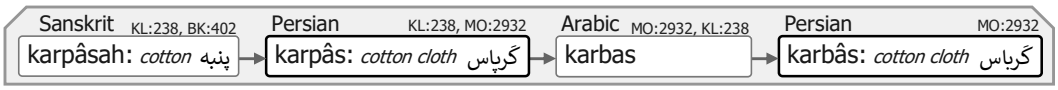

کتان

همریشه: تونیک، تنیکه همریشه: cotton

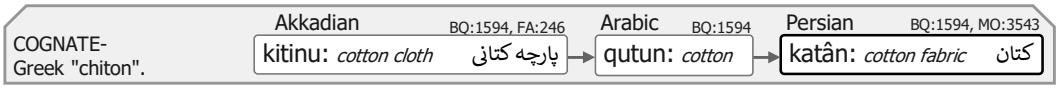

کترنگ

رجوع شود به شطرنج

کتری

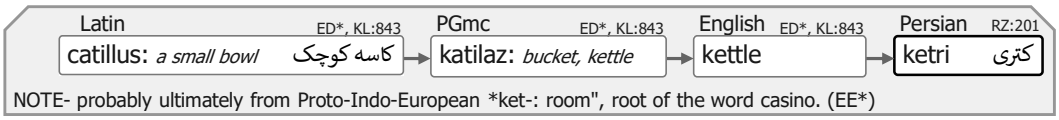

کتف: شانه

همریشه: سُفت

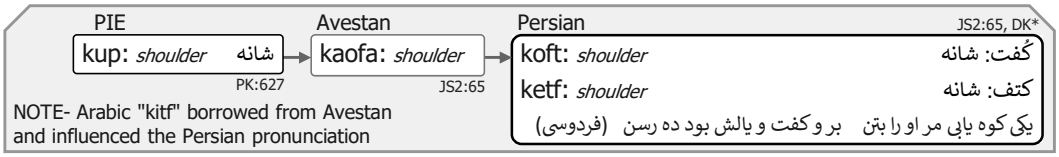

کتلت: "تکه کوچک از گوشت دنده"

همریشه: coast, cutlet

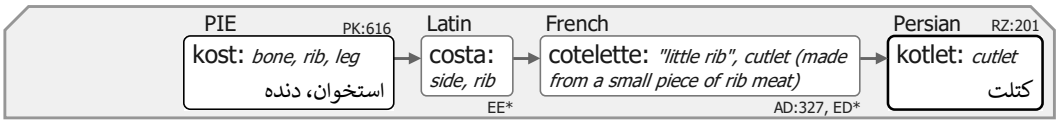

کته: بچه حیوانات (گویش طبری)

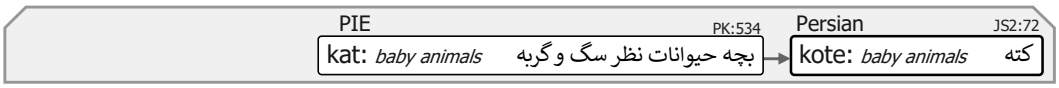

کج

همریشه: hook

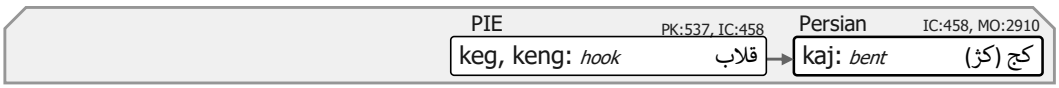

کجا

رجوع شود به کی۲

کچل

همریشه: گروِه ۲ همریشه: calvarium

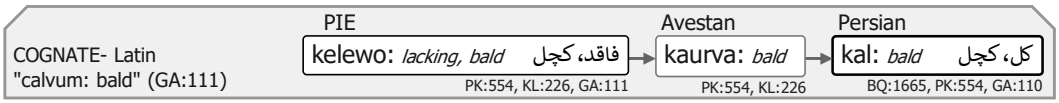

کحّال: دکتر چشم

رجوع شود به کحل

کحل: پودر چشم

همریشه: الکل همریشه: alcohol

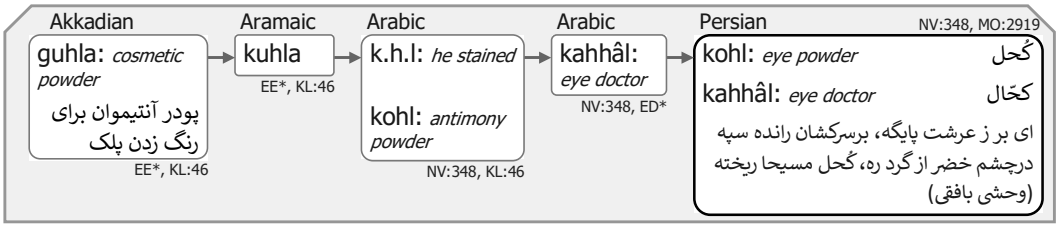

کبک

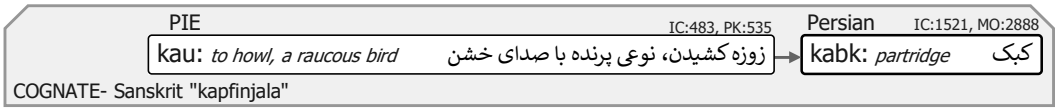

کبوتر

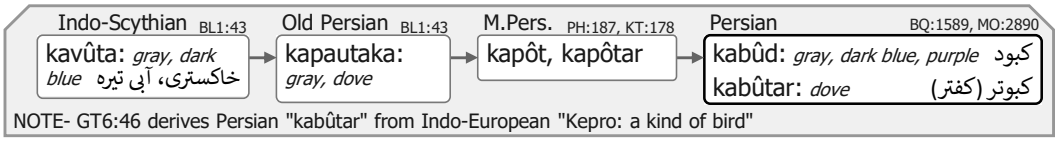

کبود رجوع شود به کبوتر

کُبّه

مقایسه: قُبّه

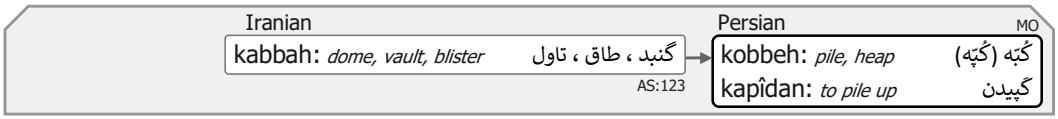

کُپ

همریشه: خُم

همریشه: cup

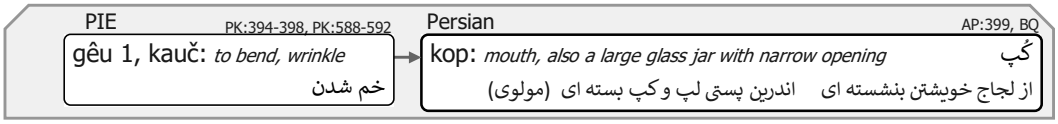

کپان رجوع شود به قپان

کپسول:

پوشینه برای گاز یا دارو

همریشه: قفس، کاست

همریشه: case, casket

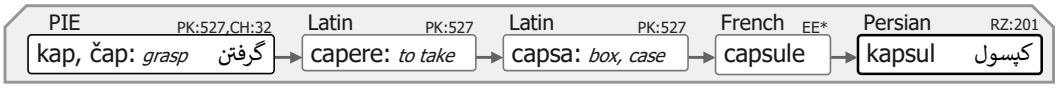

کُپّه رجوع شود به کُبّه

کُپی:

نسخه برداری، "ایجاد وفور"

همریشه: اُپرا، اُپتیمم

همریشه: operate, office, copy

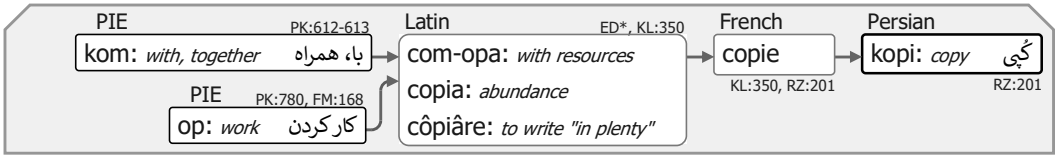

گپی:

میمون

همریشه: vapor

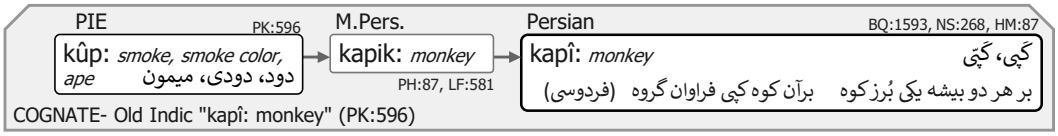

گپیدن رجوع شود به کُبّه

کاندید

همریشه: قندیل همریشه: candle, candid

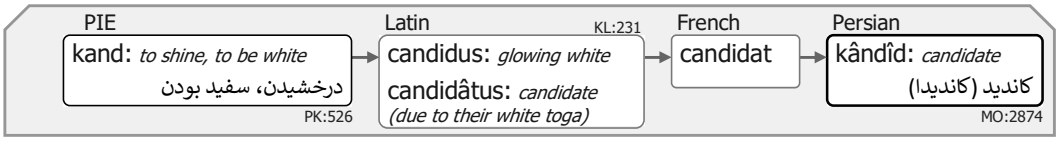

کانوا: نخهای سست پشمینه یا پنبه

همریشه: کَنَب، کَنَف همریشه: canvas, cannabis

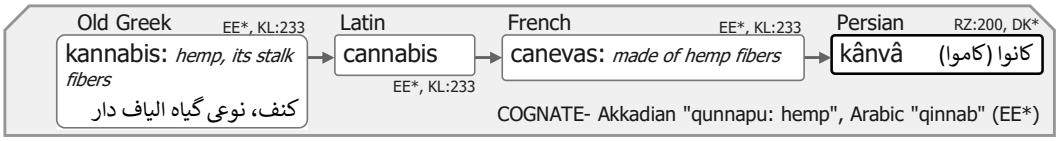

کانون۱: بخاری، آتشدان، مرکز

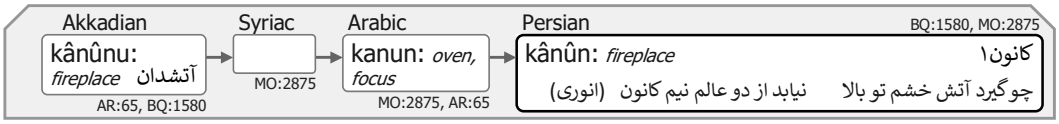

کانون۲ رجوع شود به قانون

کاوُش رجوع شود به کاو یدن

کاووس رجوع شود به کِی۳

کاو یدن

همریشه: کافتن، شکافتن همریشه: comma, syncope

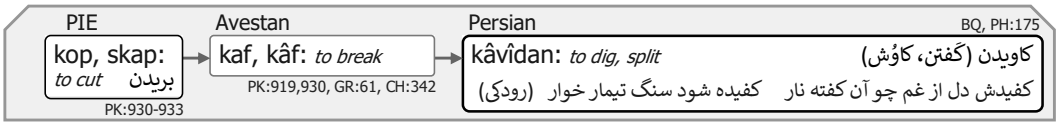

کاه۱

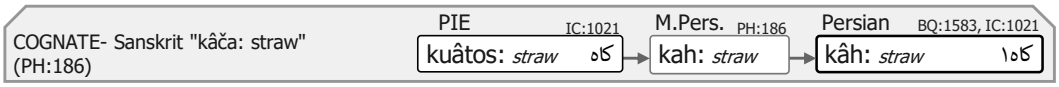

کاه۲، کاهش، کاهیدن رجوع شود به کاستن

کَبَر: نوعی گیاه

همریشه: caper

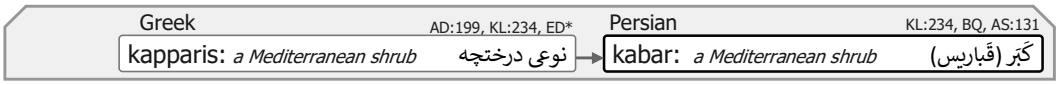

کبریت: "گوگرد"

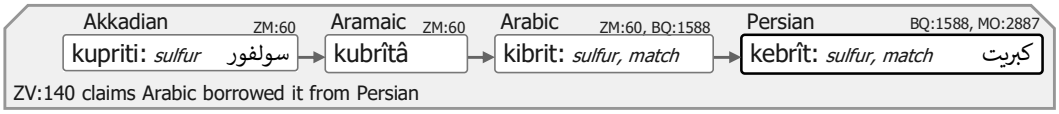

گبست: سَم

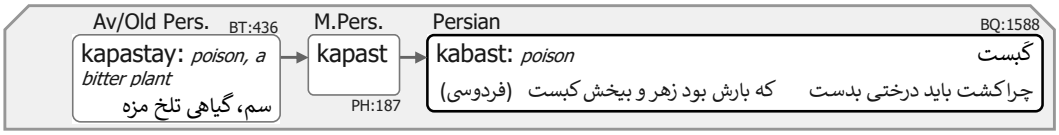

کام۱: آرزو همریشه: cherish

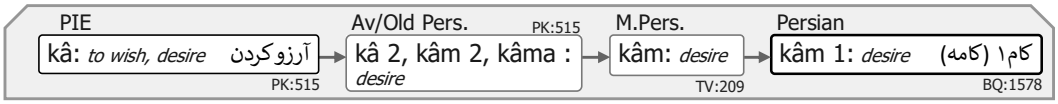

کام۲: سقف دهان همریشه: آشامیدن، استکان، چمانه

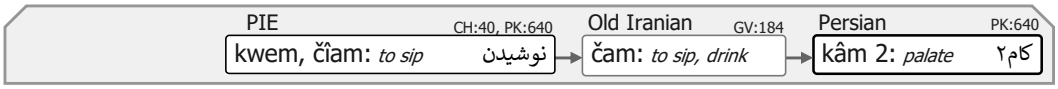

کاما: ویرگول همریشه: سنکوپ همریشه: syncope

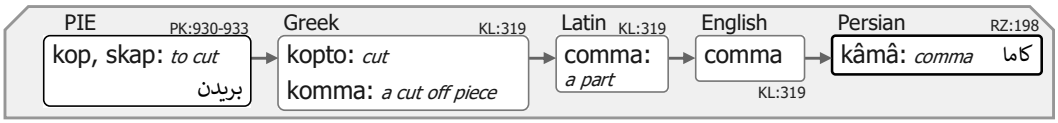

کاموا رجوع شود به کانوا

کامه رجوع شود به کام۱

کامیون: ماشین باری

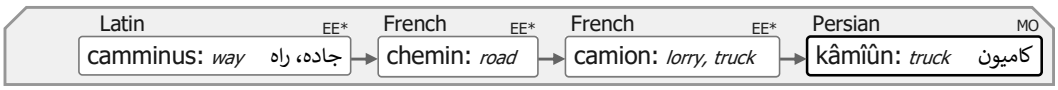

کان۱ رجوع شود به کندن

کان۲: پسوند شباهت رجوع شود به گان

کاناپه: "تخت مجهز به پشه بند" همریشه: canopy

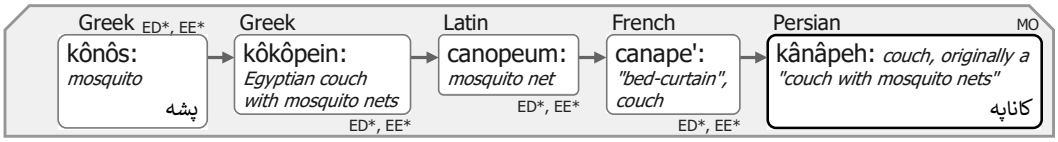

کانال همریشه: قنات همریشه: cane, canal, canon

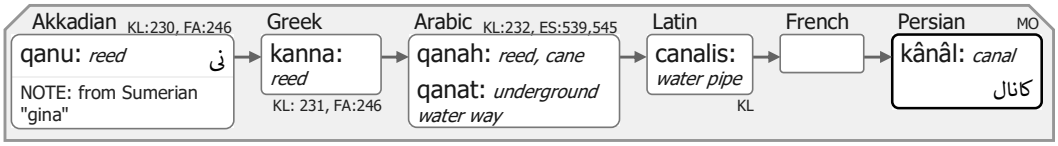

کانتینر: محفظه فلزی بزرگ که در حمل و نقل کالا استفاده می‌شود همریشه: contain, extend

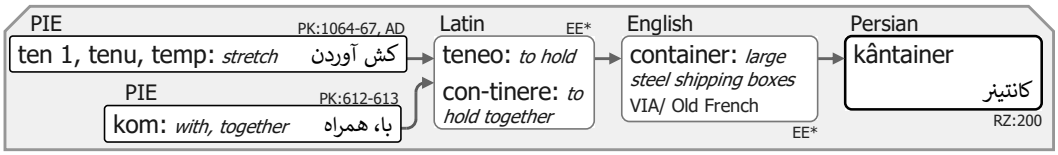

کالا

همریشه: کالیر، قالب، گالش همریشه: foot, crust

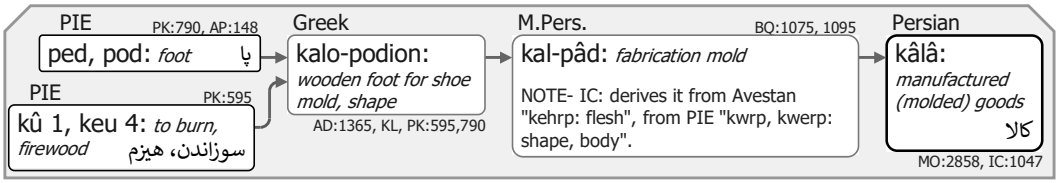

کالب: قالب

همریشه: کالیر، گالش، پا همریشه: caliber, foot, crust

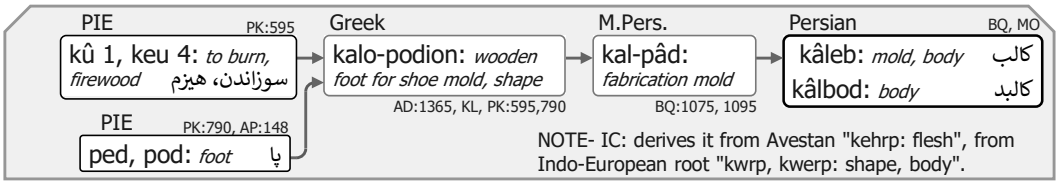

کالباس: نوعی گوشت سرد آماده برای مصرف

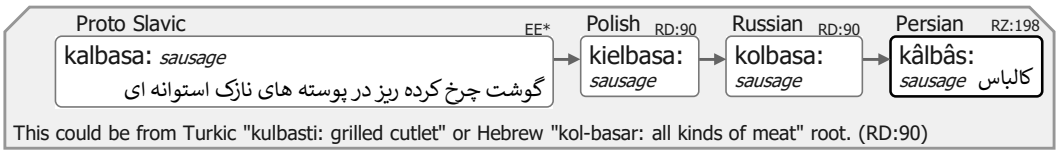

کالبد رجوع شود به کالب

کالج: مدرسه عالی

همریشه: آنالوژی، کمیته همریشه: colleague, logic, legal

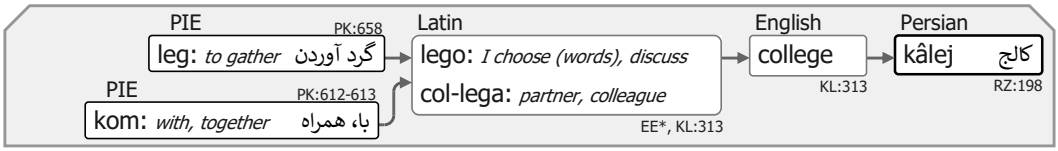

کالری: واحد حرارت

همریشه: شوفر، شوفاژ، سرما همریشه: calorie, cold, cool

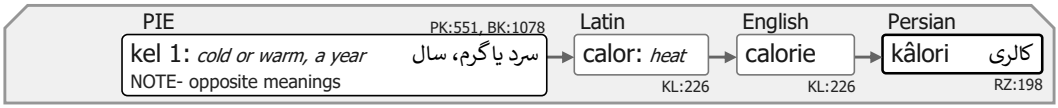

کالسکه

همریشه: چرخ، کشیدن همریشه: calash, wheel

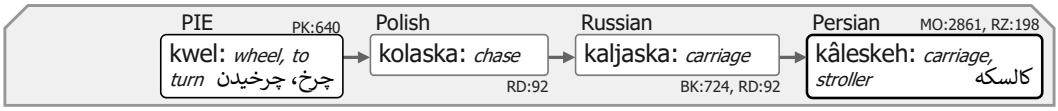

کالیبر: قطر داخلی لوله

همریشه: قالب، گالش، پا همریشه: foot, crust, galosh

کاشتن

همریشه: چریدن همریشه: wheel, culture

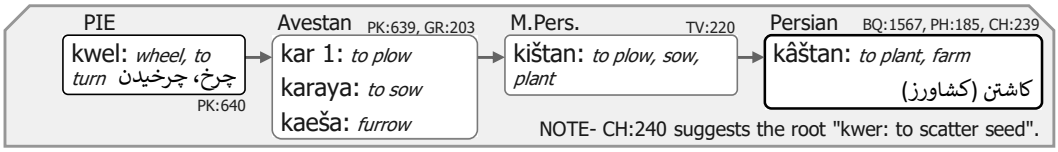

کاشی رجوع شود به کاچ

کاغذ

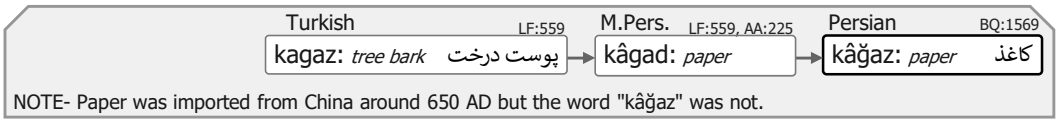

کافتن رجوع شود به شکافتن

کافه

مقایسه: قهوه همریشه: coffee, café

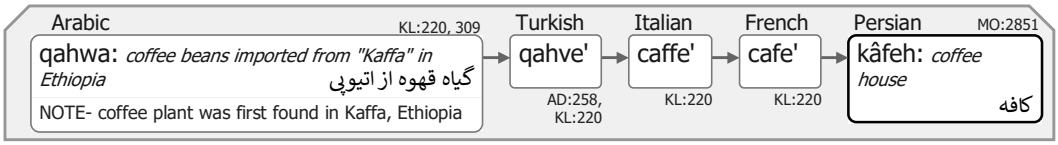

کافور

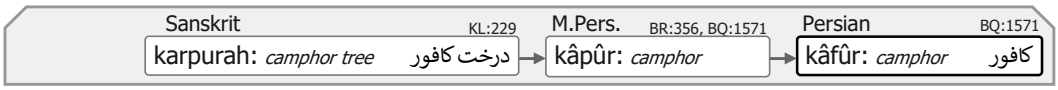

کاک۱: نوعی نان

همریشه: کیک همریشه: cake, cookie

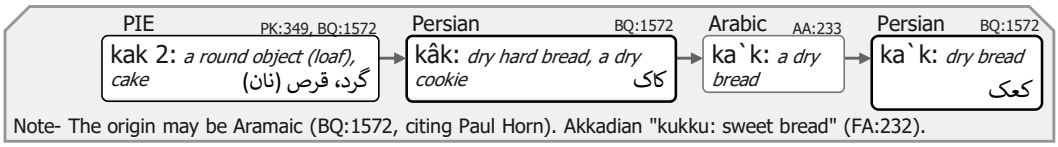

کاک۲: نان یا شیرینی خشک

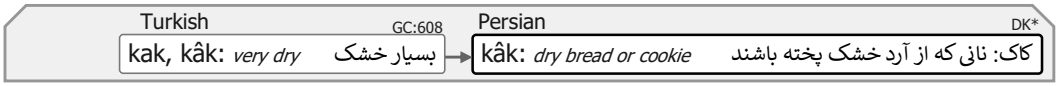

کاکل: موی افتاده روی پیشانی

کال: زمین شکافته، کانال

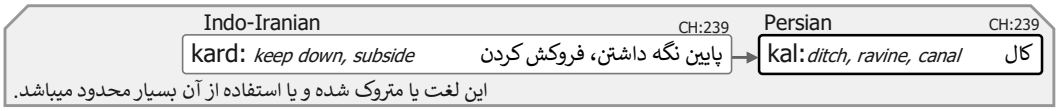
Indo-Iranian CH:239
kard: keep down, subside پایین نگه داشتن، فروکش کردن
Persian CH:239
kal: ditch, ravine, canal کال
این لغت یا متروک شده و یا استفاده از آن بسیار محدود میباشد.

کاس۲: خوک، گراز

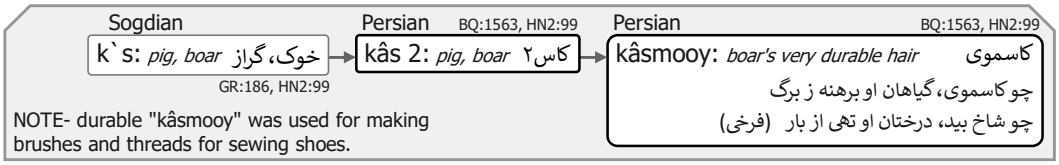

کاس۳: رنگ کبود، افرادی که چشم رنگی دارند

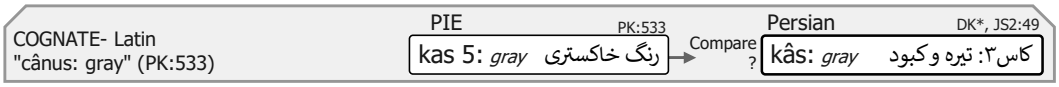

کاسِت: جعبه کوچک (نوار) همریشه: قفس، شاسی همریشه: case, casket, capsule

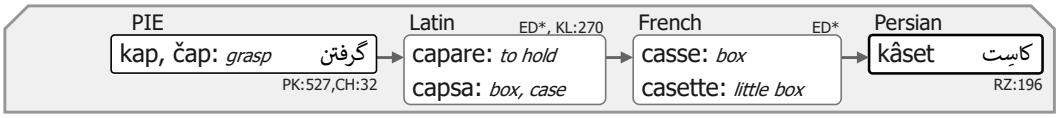

کاست: نقصان همریشه: کاستن، بهشت

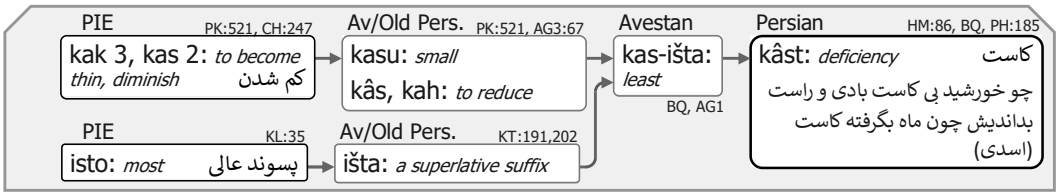

کاستن همریشه: کاه۲, کاهش, کاهیدن

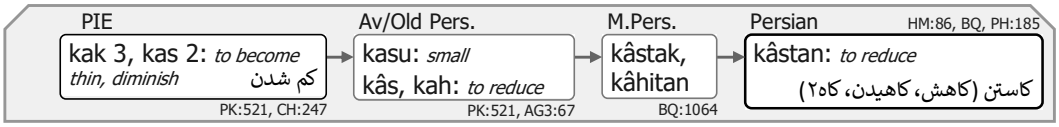

کاسکت: کلاه ایمنی همریشه: چندش همریشه: casquette, cask, quash

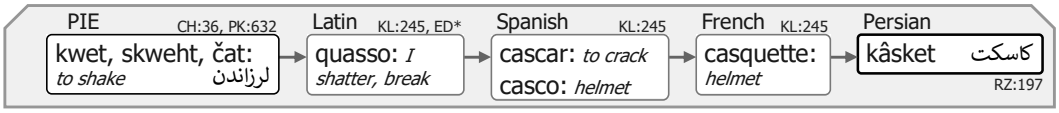

کاسموی: موی گراز رجوع شود به کاس۲

کاسه

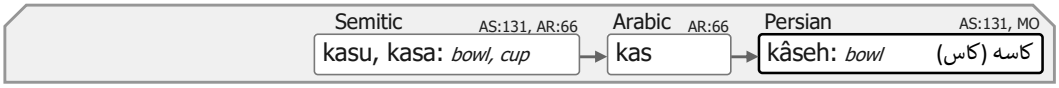

کاشانه رجوع شود به شَن

کارزار: "میدان جنگ" همریشه: پیکار، کاروان، کرنا همریشه: cycle, hurry, harbor

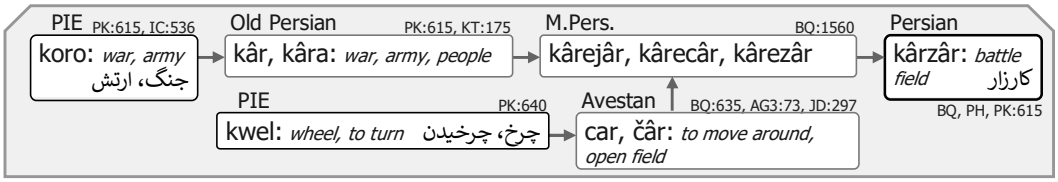

کارما همریشه: کار، پرگار، ابزار، پیکر همریشه: karma

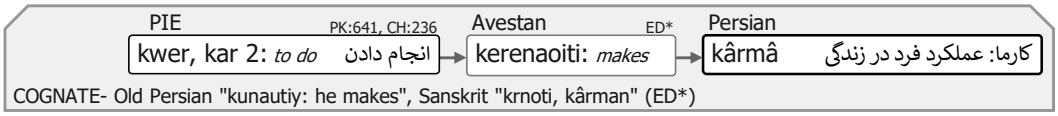

کارناوال: جشن قبل از روزه گرفتن همریشه: لاغر همریشه: carnival, light

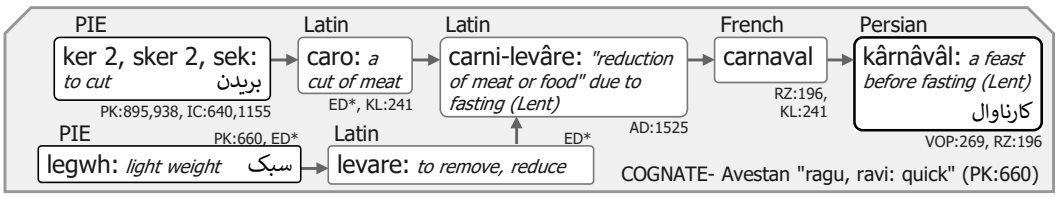

کارنای: کرنا رجوع شود به کار۲ ، نای

کاروان همریشه: کارزار، کارنای، پیکار، وانت همریشه: Harry, Oliver, harbor

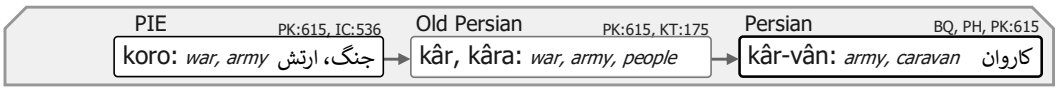

کاریدن رجوع شود به کار۱

کاریکاتور: "افراط" در نمایش خصوصیات چهره همریشه: شارژ همریشه: car, course, cargo

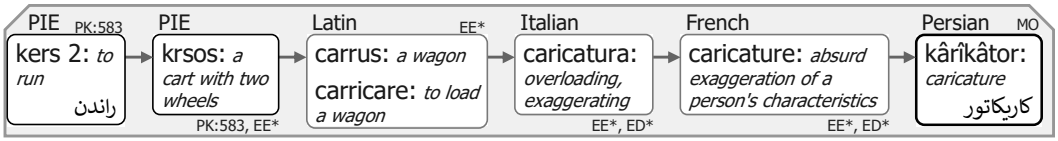

کاز، کازه: کلبه همریشه: کلاه خود همریشه: hut, house, sky

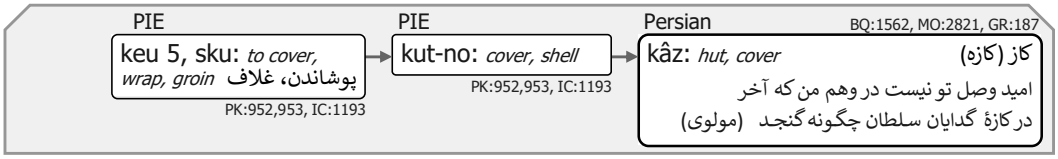

کازینو: قمارخانه همریشه: گد (کدبانو، دانشکده، کدخدا) همریشه: cottage

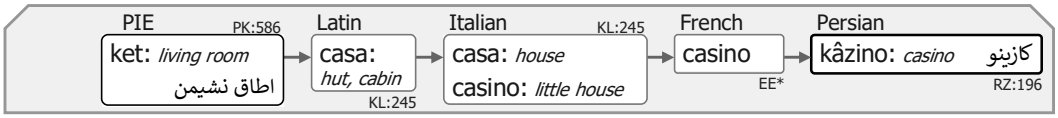

کاس۱ رجوع شود به کاسه

کارامِل: شکر حرارت داده شده همریشه: قلم، مِی، مارمالاد همریشه: calamus, molasses

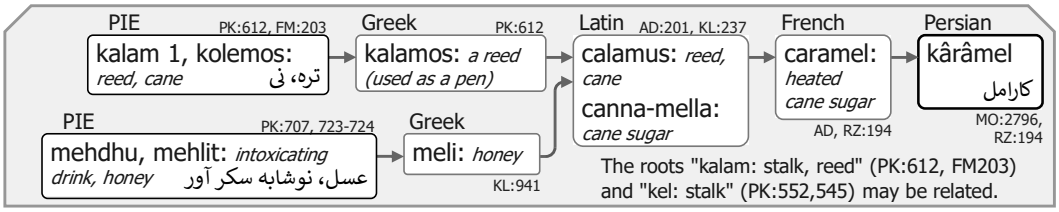

کاربن همریشه: کوره، سرامیک همریشه: carbon, hearth, cremate

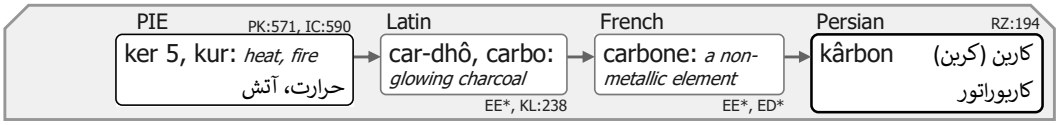

کارت همریشه: چارت، قرطاس همریشه: card, chart, cartoon

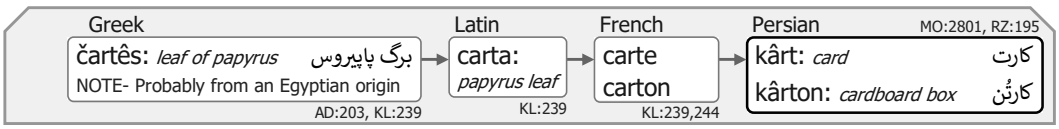

کارتر: محفظه موتور همریشه: قفس، قفیز همریشه: catch, case

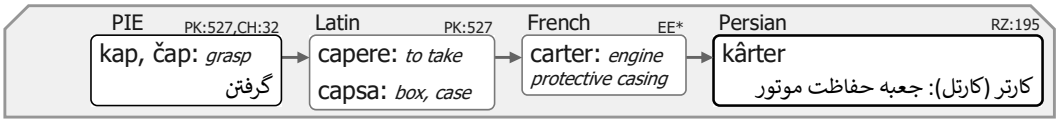

کارتل: محفظه موتور رجوع شود به کارتر

کارتُن رجوع شود به کارت

کارتنک: عنکبوت، تار عنکبوت همریشه: grid, grill

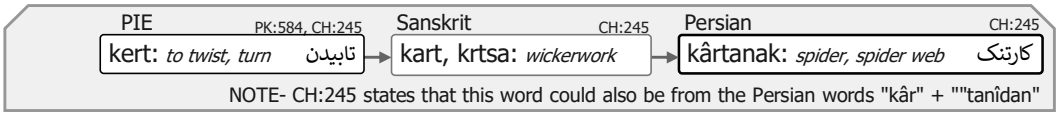

کارتون: نقاشی متحرک همریشه: چارت، قرطاس همریشه: card, chart, cartoon

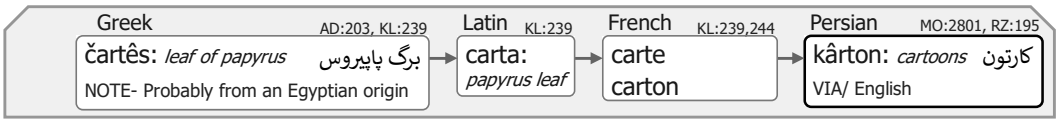

کارد همریشه: غربال، گسستن همریشه: shear, scrap

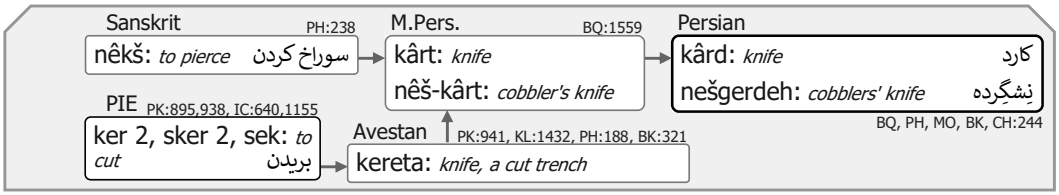

کاتالوگ همریشه: آنالوگ، کمیته، کلکسیون همریشه: logic, college

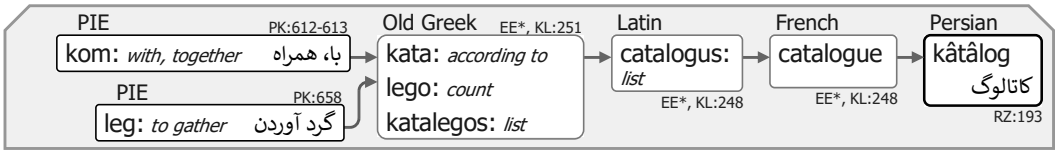

کاتوره: سرگیجه

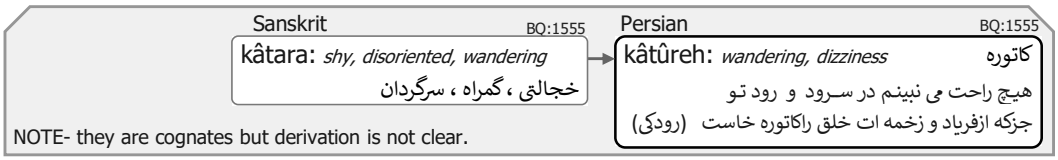

کاتولیک: گروهی از مسیحیان همریشه: کاتالوگ، جاثلیق همریشه: Catholic, save

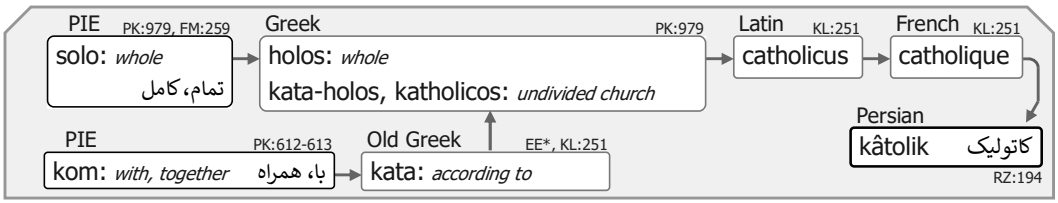

کاج

کاچ: شیشه، مروارید

کاچی: کاشی رجوع شود به کاچ

کادر: قاب، گروه اداری همریشه: چهار همریشه: quarter

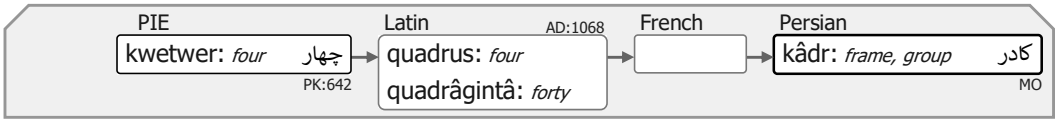

کار۱: عمل، شغل همریشه: کردن، پرگار، پیکر همریشه: karma

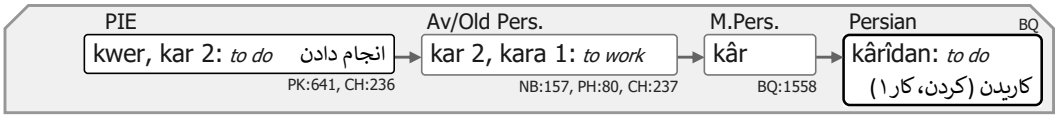

کار۲: جنگ همریشه: کاروان، کارزار، پیکار، کرنا همریشه: harsh, caravan, harbor

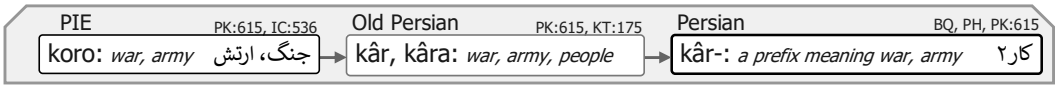

کاباره

همریشه: کمرا، خَم، چنبر، کمر همریشه: camera, chamber, camp

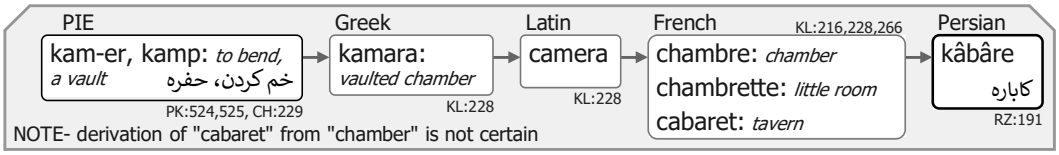

کابل

مقایسه: حبل همریشه: cable

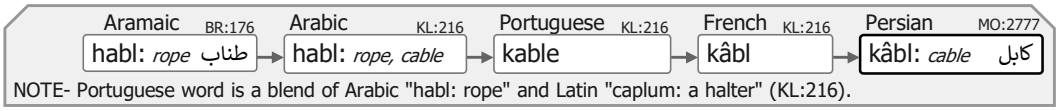

کابین۱: اطاق کوچک

همریشه: cabin, cabinet, caboose, cuddy

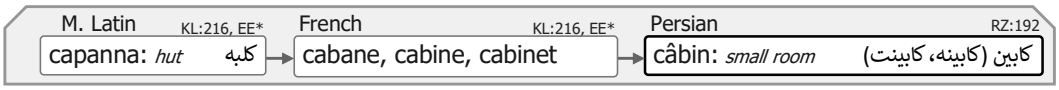

کابین۲: مهریه زنان

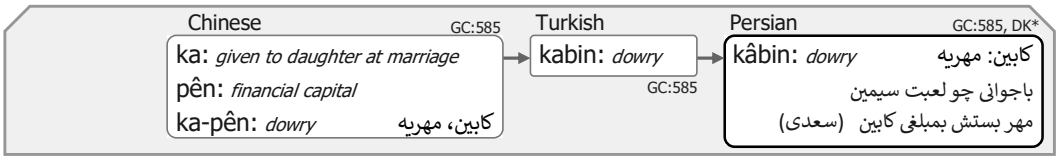

کاپشن

همریشه: شاپو, کاپشن، کَلّه، کاپیتان همریشه: cape, cap

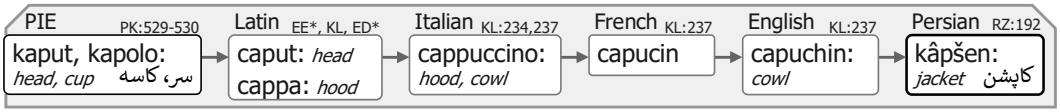

کاپوت: روپوش فلزی موتور اتومبیل

همریشه: شاپو، کاپشن همریشه: cape, cap

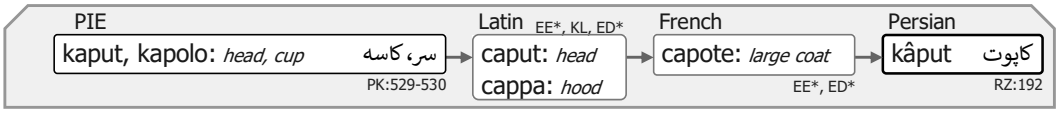

کاپیتالیسم: حکومت سرمایه داری

همریشه: کاپیتان، کله همریشه: capital, captain, cap

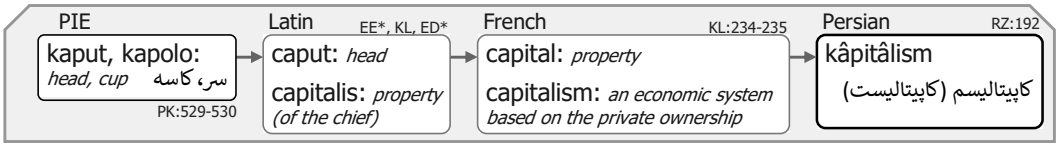

کاپیتان: رهبر تیم

همریشه: کلّه، کاپشن، کاپوت همریشه: captain, head

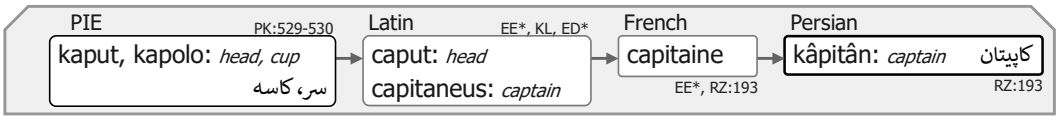

قیچی

قیر

همریشه: گریس

همریشه: kerosene, cere

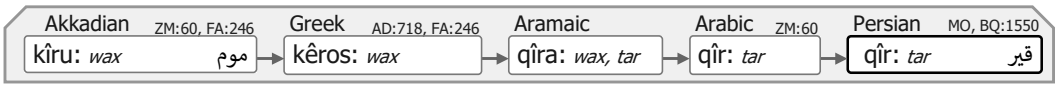

قیراط

همریشه: سر

همریشه: carat

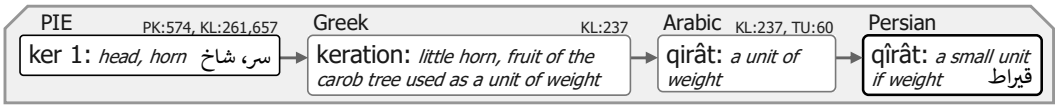

قیصر: امپراتور

همریشه: تزار، چیلان، سیمان

همریشه: tsar, Caesar

قیفال: سَر

همریشه: کوفیه، کفال

همریشه: cephalic

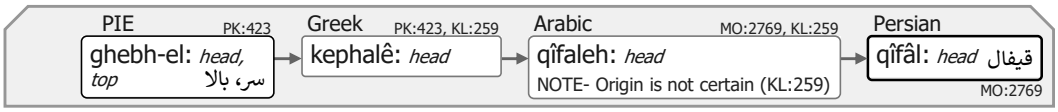

قیماق: سرشیر، خامه

ک

ک.

(1)

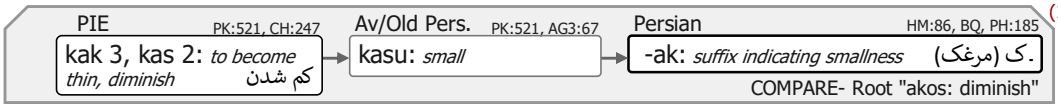

ک.

(2)

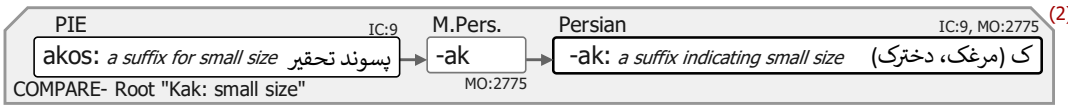

قوت: غذا

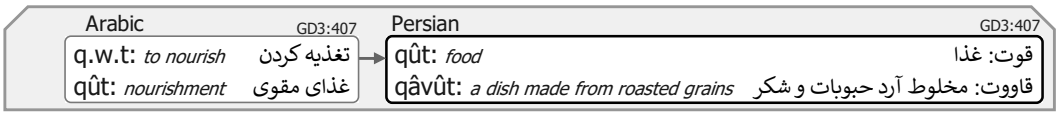

قوچ: میش شاخ دار نر

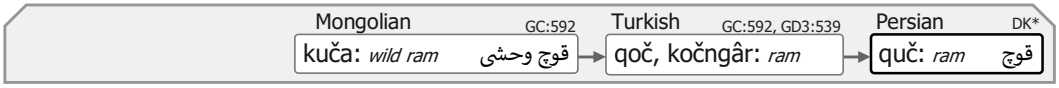

قورباغه

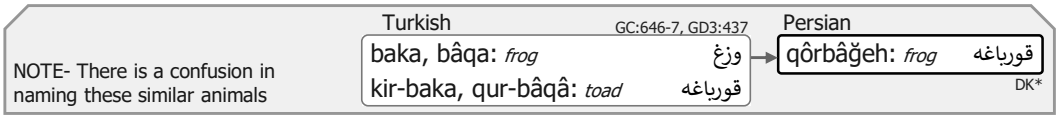

قوری همریشه: خُم, خمره، کوزه

cup, cove :همریشه

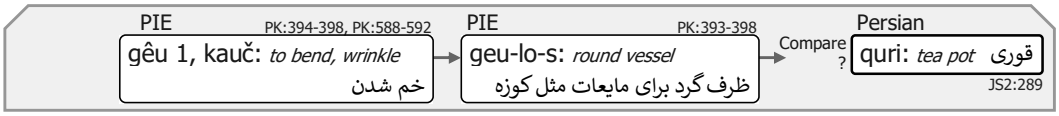

قوز، قوزک رجوع شود به غوز

قوطی همریشه: کازه، کوچ، کلاه خود

hut, house, sky, hide :همریشه

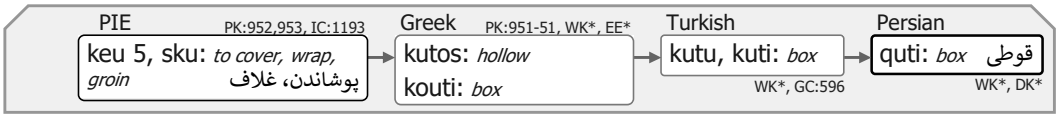

قولنج رجوع شود به قولون

قولون همریشه: شلوار

colon, cylinder :همریشه

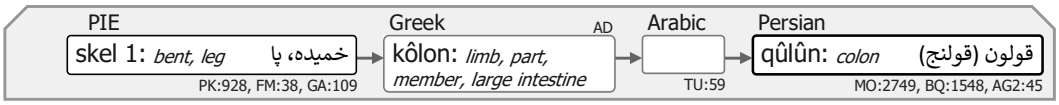

قهرمان: "ماهر در کار، کار بلد" همریشه: کار، کردن

mind :همریشه

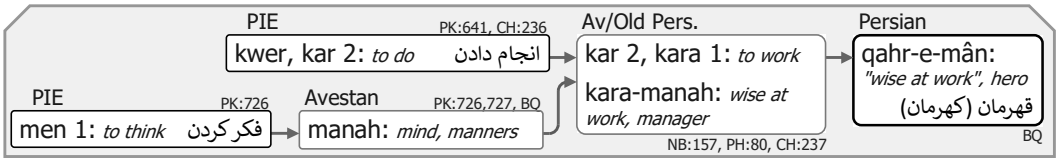

قهوه مقایسه: کافه

coffee, café :همریشه

قنات همریشه: کانال، قانون

همریشه: canal, cane

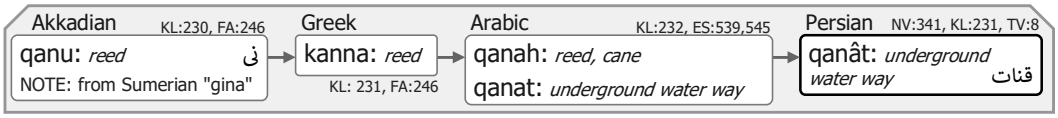

قناری همریشه: سگ

همریشه: canary

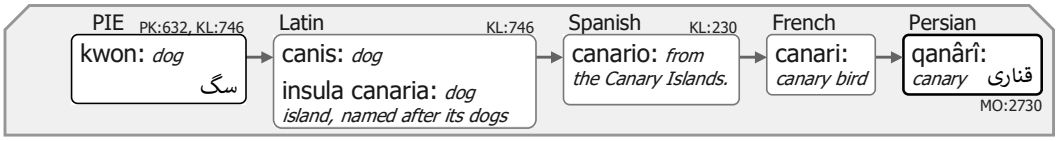

قنبیل: دارویی برای رفع کرم معده

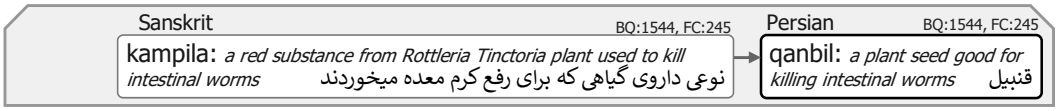

قند همریشه: کندن، آویشن

همریشه: cane, candy

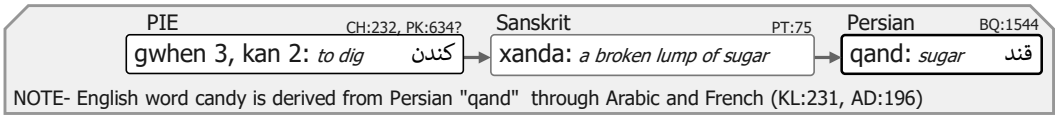

قُنداق ۱ - دستهٔ تفنگ . ۲ - پارچه ای که نوزاد را در آن می پیچند

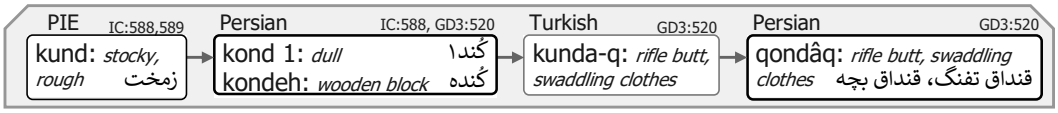

قُندز، قندوز: سگ آبی که ساقه درختان را جویده و قطع میکند

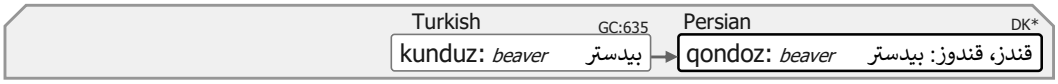

قندیل همریشه: کندر، سندل

همریشه: candle

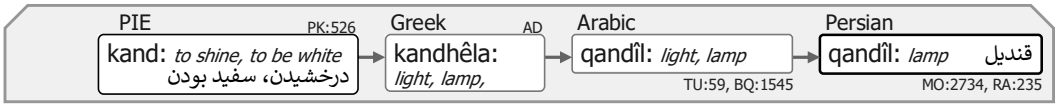

قنطار: اشاره به مال فراوان همریشه: دینار

همریشه: hundred, ten, decade, dime

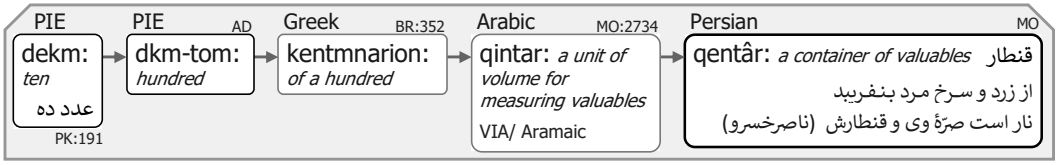

قو پرنده ای است از جنس مرغابی که گردن دراز و پرهای نرم و لطیف دارد

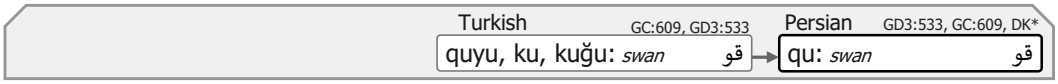

قِلِق: خوی خاص، روش، عادت

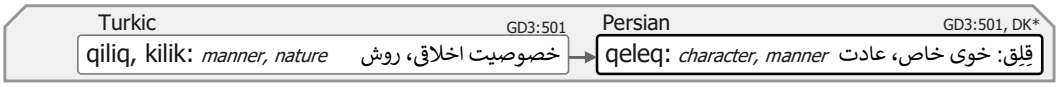

قُلقُل رجوع شود به غرغره

قلم همریشه: کارامل (محصول سوزاندن شکر نی) همریشه: caramel

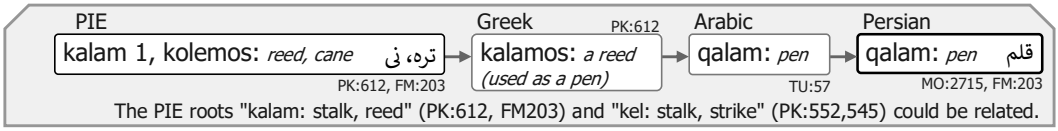

قلّه همریشه: hill, column, excel

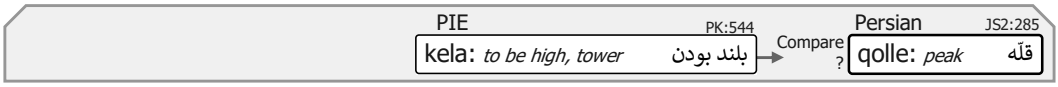

قلیا رجوع شود به قلیه

قلیان

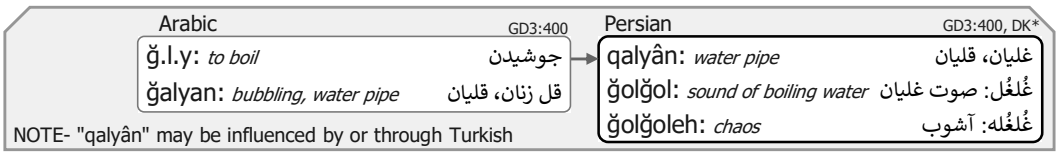

قلیه: "گوشتی که بر تابه بریان شده باشد" همریشه: alkali, alkaline

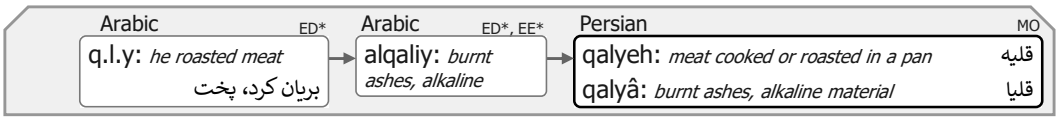

قَمچی: شلاق

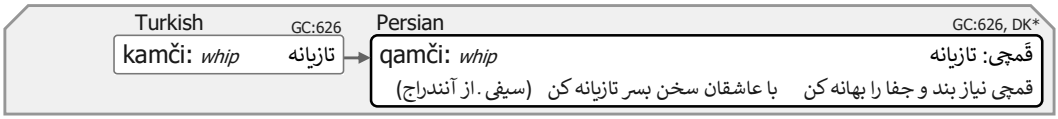
Turkish
GC:626
kamči: whip تازیانه
Persian
GC:626, DK*
qamči: whip قَمچی: تازیانه
قمچی نیاز بند و جفا را بهانه کن با عاشقان سخن بسر تازیانه کن (سیفی .از آنندراج)

قمیز: نوعی شیر ترش از شیر مادیان که سکر آور است همریشه: kumis

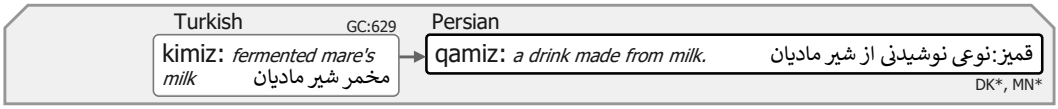

قمیص: پیراهن همریشه: شُمیز همریشه: chemise

قطار

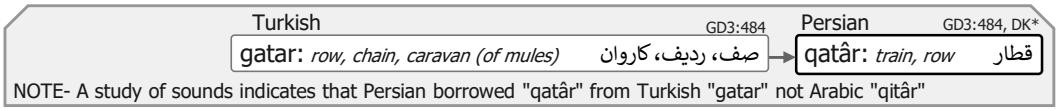

قطره: چکه

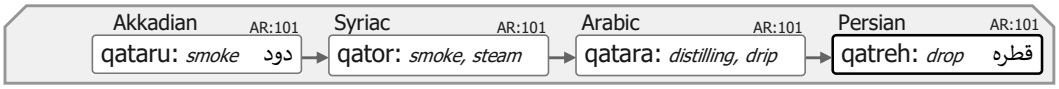

قفس همریشه: دیسیپلین، کاسِت همریشه: capsule, catch, case

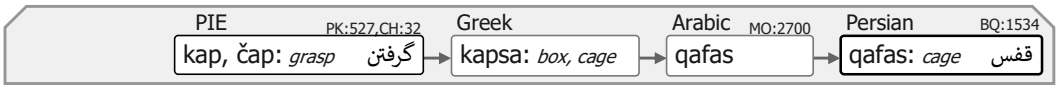

قفقاز: "با یخهای درخشان" همریشه: کریستال همریشه: raw, crust, crystal

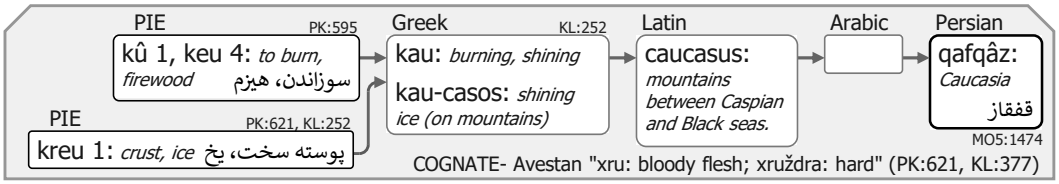

قفیز: پیمانه غلات رجوع شود به کویز

قُقنوس: مرغ آتش همریشه: سوختن همریشه: cygnet

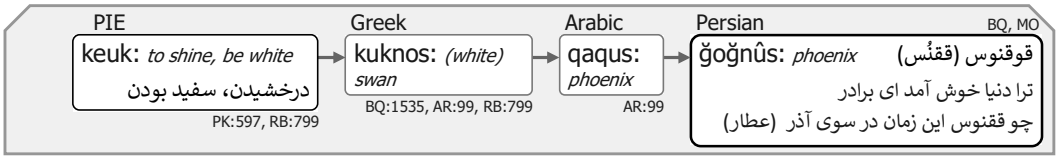

قلاووز: مقدمه لشکر و راهبر

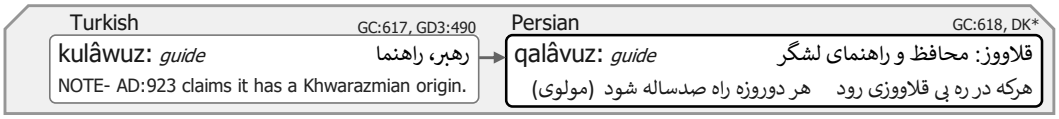

قلدر: خشن و تنومند، گردن کلفت، زورمند

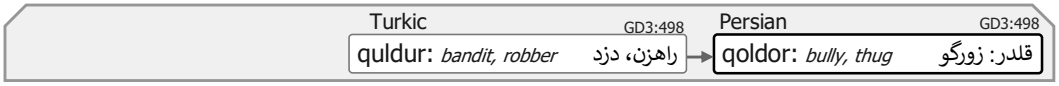

قُلزُم

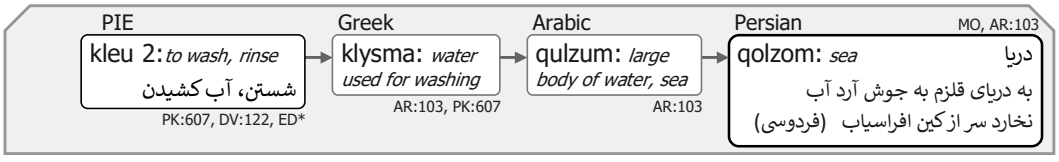

قزاق: سرباز سواره نظام روسی در دوره تزارها همریشه: Cossack

قسط: "عدل و میزان" همریشه: یوغ، آجودان همریشه: yoke

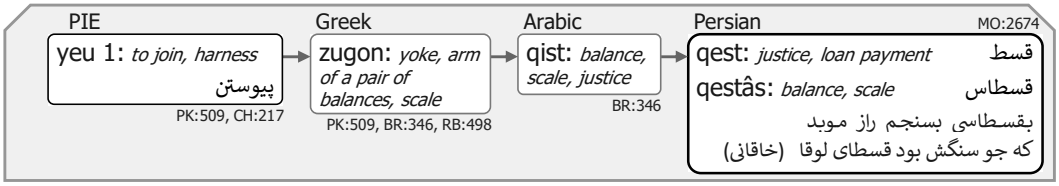

قسطاس: ترازو رجوع شود به قسط

قشقرق: هیاهو، داد و فریاد

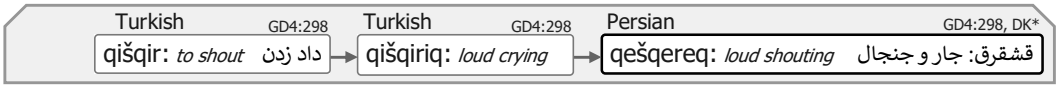

قشلاق: محل گرم برای سکونت در زمستان مقایسه: ییلاق

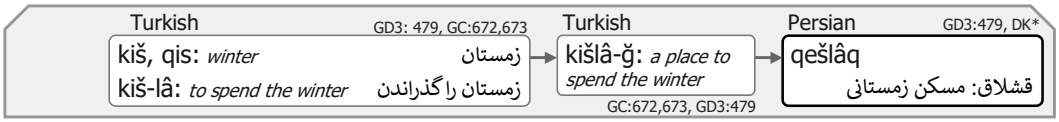

قشنگ

قشنگ

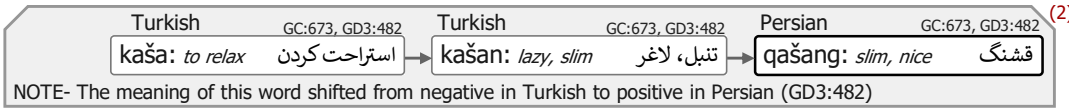

قَشو آلتی است از آهن با دندانه ها که اسب را بدان خارند. شانه ستورخانه

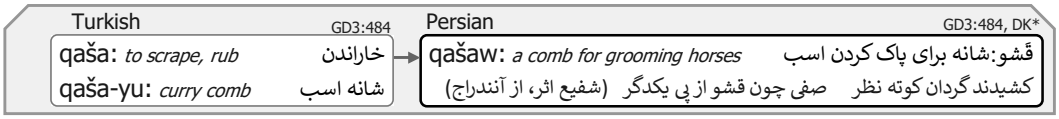
Turkish
GD3:484
qaša: to scrape, rub خاراندن
qaša-yu: curry comb شانه اسب
Persian
GD3:484, DK*
qašaw: a comb for grooming horses قَشو:شانه برای پاک کردن اسب
کشیدند گردان کوته نظر صفی چون قشو از پی یکدگر (شفیع اثر، از آنندراج)

قصر: "محل یا منزلی جدا از دیگران" همریشه: castle

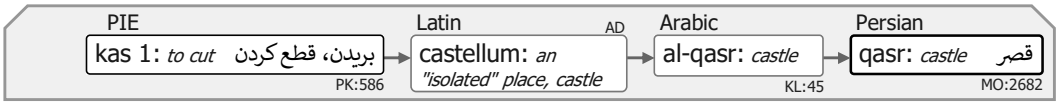

قُرُق: منطقه ممنوع الورود

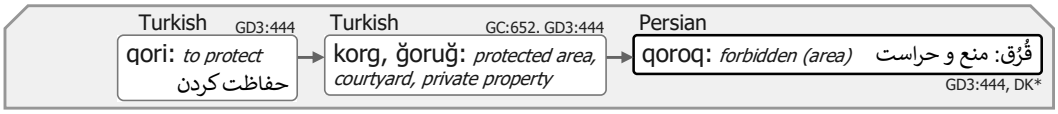

قرمز: "ساخته شده از کرم" همریشه: کِرم، زادن همریشه: crimson

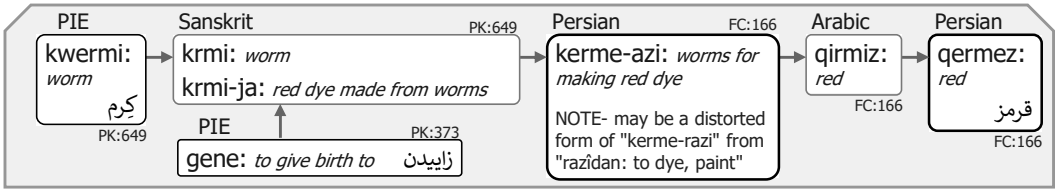

قَرن همریشه: garden, court

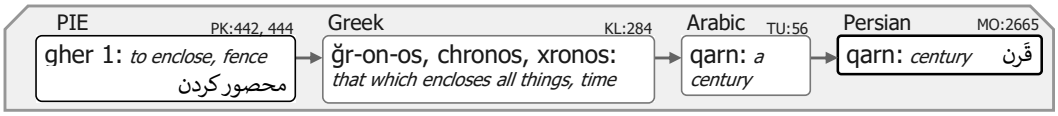

قرنطینه همریشه: چهار ، چهل همریشه: four

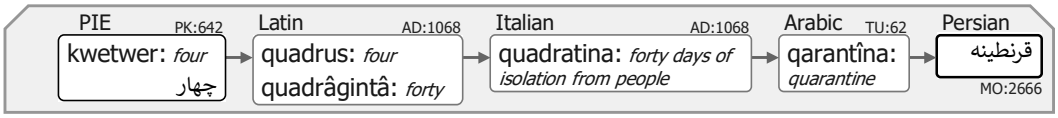

قَرنفُل: گل میخک همریشه: برگ همریشه: bill, ball

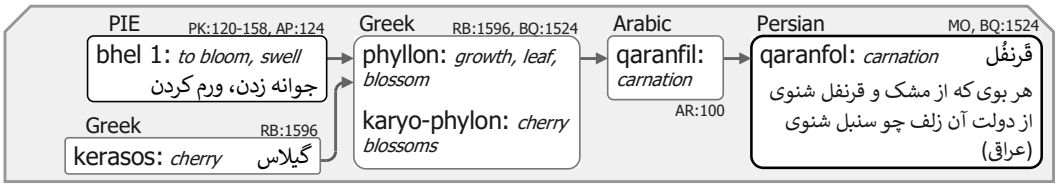

قرنیز: سایه بان آجری بالای در و پنجره ساختمان همریشه: کنار همریشه: crown, ridge

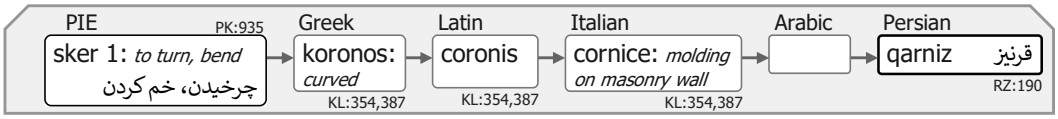

قره قوروت: "کشک سیاه"، از انواع لبنیات

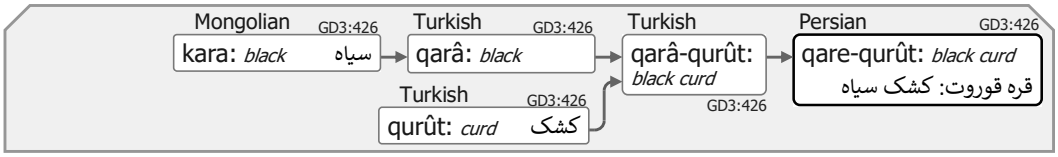

قَز، قزاغند: ابریشم رجوع شود به کز

قان: پسوند شباهت رجوع شود به گان

قانون: "چوب اندازه گیری"، معیار همریشه: قنات همریشه: cane, canal, canon

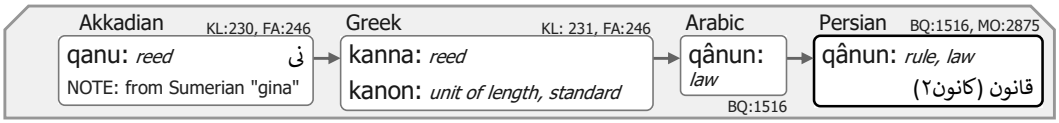

قاووت رجوع شود به قوت

قایق: "چوب مخروطی شکلی که روی آب سر میخورد"

قباد: محبوب همریشه: شُکوه، کیان همریشه: see, hear

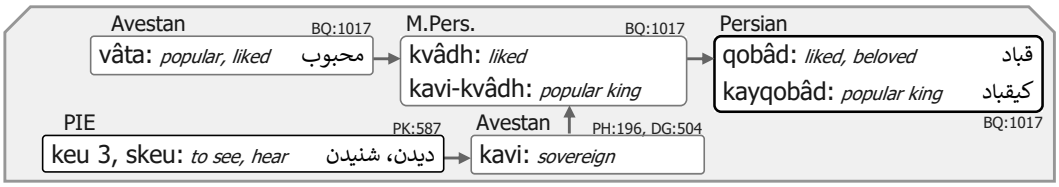

قَباریس: نوعی گیاه رجوع شود به کَبَر

قُبّه مقایسه: کُبّه

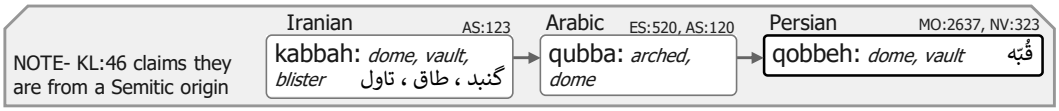

قپان: نوعی ترازو همریشه: شامپاین همریشه: camp

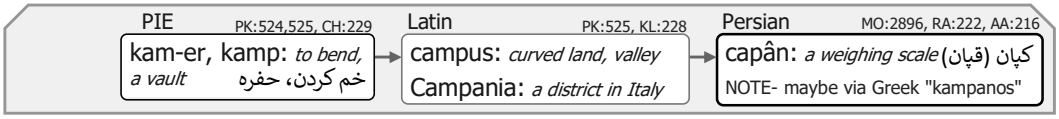

قَراب: شیشهٔ شراب رجوع شود به قرّابه

قرّابه: شیشهٔ شراب همریشه: carboy

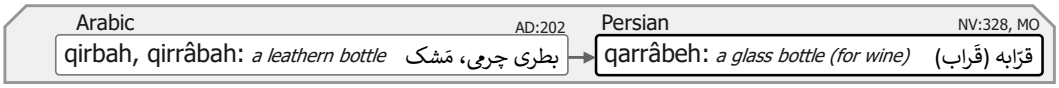

قرطاس همریشه: کارت، چارت همریشه: carton, chart, card

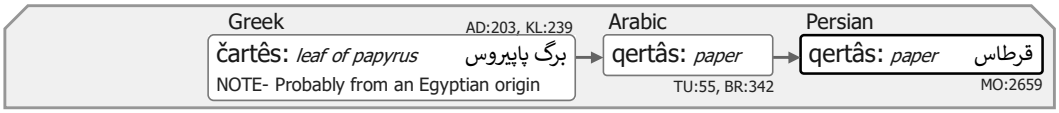

قابلمه: دیگ فلزی

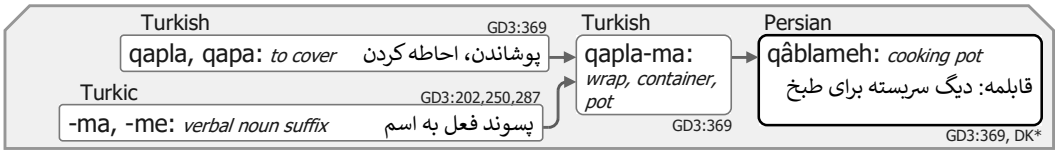

قابوس رجوع شود به کِی۳

قاپیدن رجوع شود به چاپیدن

قاتر رجوع شود به قاطر

قاچاق

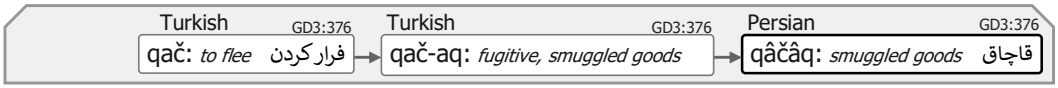

قاراشمیش: بهم ریخته، نا منظم

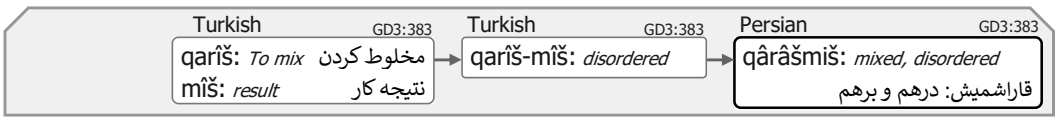

قاشق

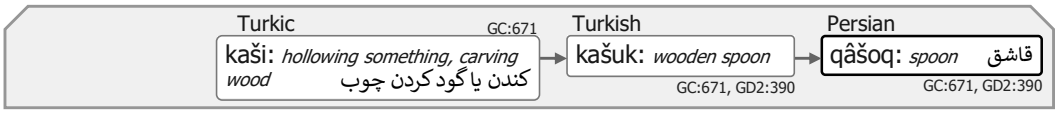

قاطر: "از نسل خر" همریشه: hard

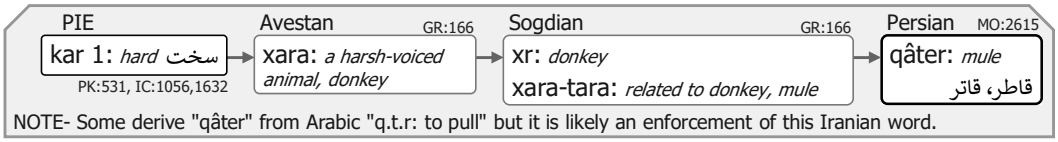

قالب: قالب همریشه: کالیبر، گالش، پا همریشه: caliber, foot, crust

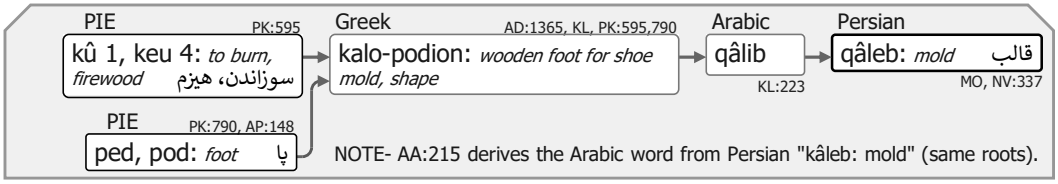

قالپاق

همریشه: قاب

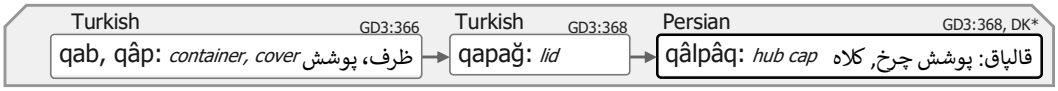

قالتاق: اوباش، آدم کلاش و هفت خط

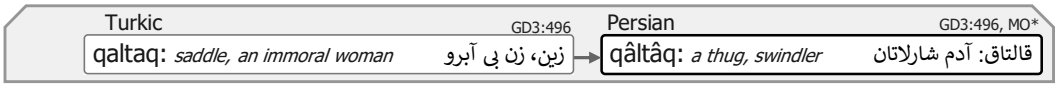

فیگور: وضع و حالت همریشه: دیوار، دیگ، پردیس همریشه: dough, figure, lady

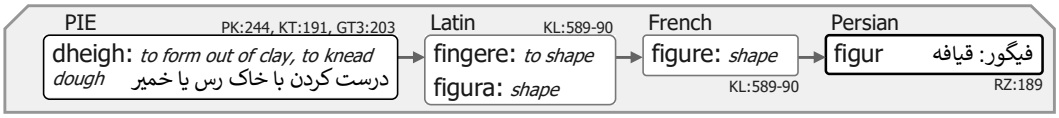

فیل رجوع شود به پیل

فیلتر: صافی همریشه: بکسل همریشه: push, polish

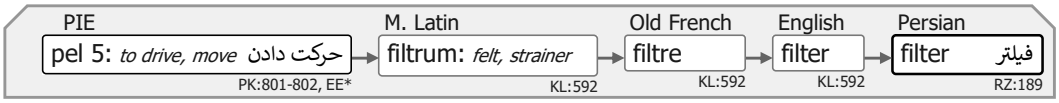

فیلسوف رجوع شود به فلسفه

فیلم: لایه نازک، نوار قابل انعطاف همریشه: پالتو، پلیسه همریشه: film, pelt

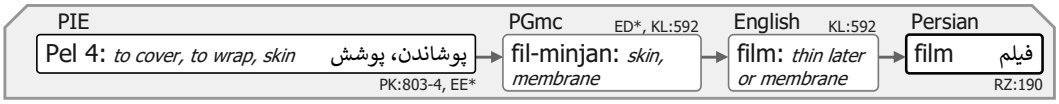

فیله: "نخ، نوار، تکه باریک" همریشه: زه۱ همریشه: file, filet

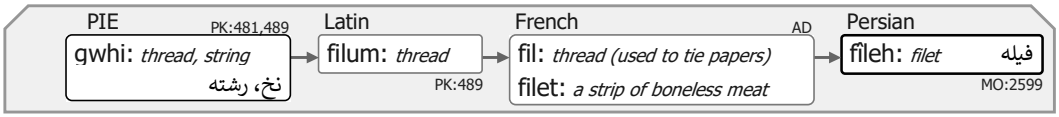

فینال: نهایی همریشه: فیکس، فیش همریشه: finish, final, fix

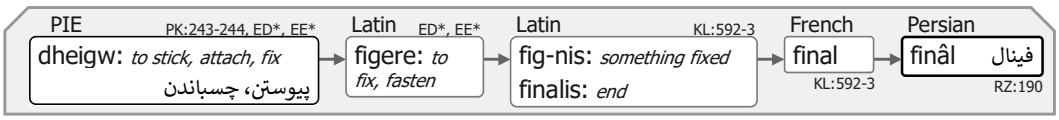

فیوز همریشه: رفوزه، شیمی، کیمیا همریشه: fuse, refuse, fusion

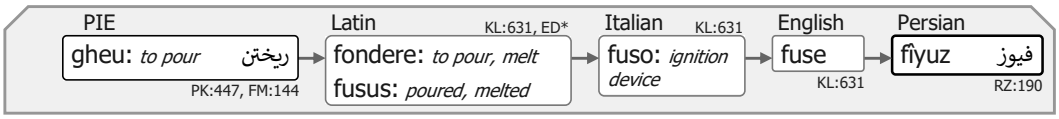

فیه: پارو رجوع شود به فَه

ق

قاب همریشه: قالپاق

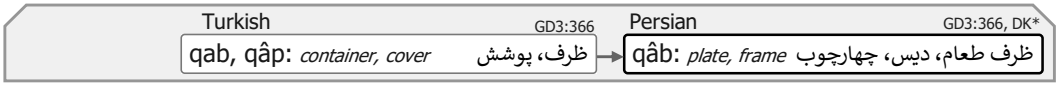

فون: "صدا" در ترکیب لغات اروپایی همریشه: پرفسور، پزشک همریشه: phone, symphony

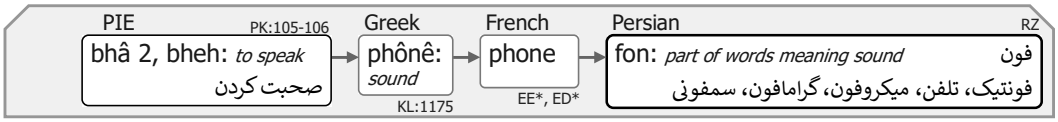

فونداسیون: پی ساختمان همریشه: fund, refund, profound

فویل: ورق نازک فلزی برگ، بلیت، بودجه همریشه: bloom, budget

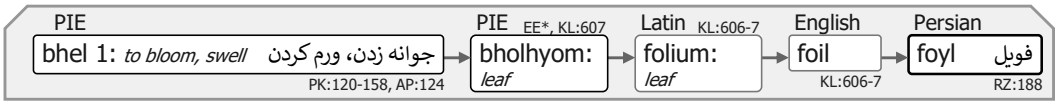

فَه: پارو همریشه: اِپُل لباس همریشه: spoon, spade, spatula

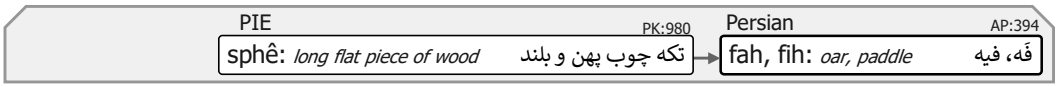

فهرست

فیبر: نوعی مقوای ضخیم همریشه: زه، فیله همریشه: fiber, file, filet

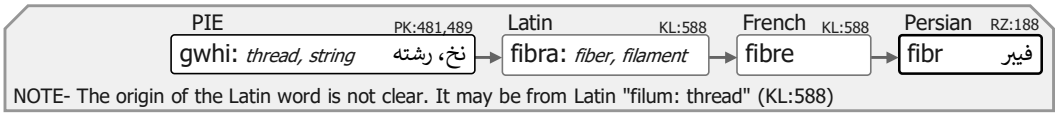

فیرون: پاکدامن رجوع شود به فرارون

فیزیک: علم طبیعت همریشه: بودن، نوباوه، بوم همریشه: be, tribe

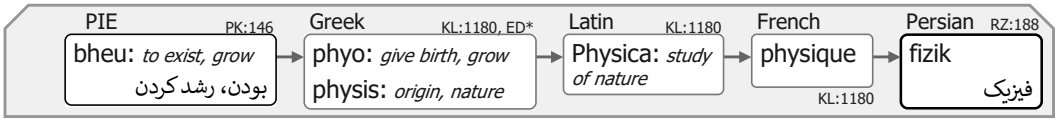

فیش: برگه، صورت حساب همریشه: فیکس همریشه: fix, suffix, dig

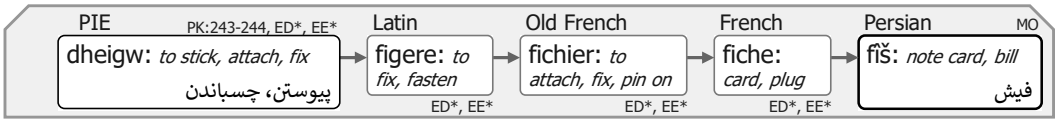

فیکس: قطعی، ثابت همریشه: فیش همریشه: fix, dig, fixture

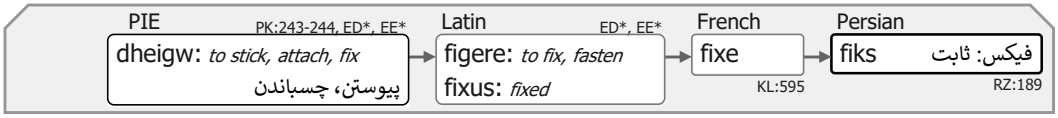

فلفل

فلک: سپهر

فلوت مقایسه: عود

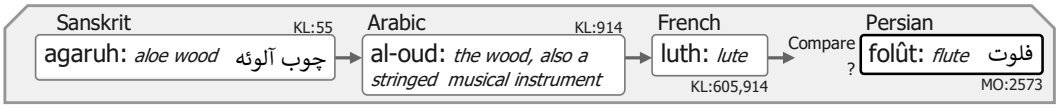

فَن: آگاهی های صنعتی، راه و روش همریشه: find, path

فناتیک: متعصب مذهبی همریشه: داستان، پنهان، دستور همریشه: theocracy, deed

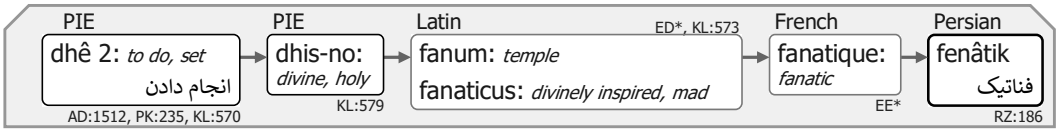

فنجان

فندق: "دریای سیاه" زیرا فندق اول آنجا کشف شد همریشه: پند همریشه: find, path

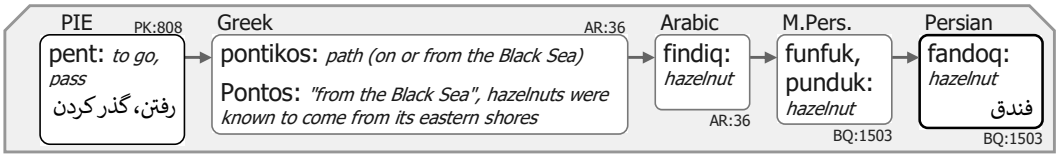

فولکلور: فرهنگ عامیانه همریشه: فراوان، انبار، پُر همریشه: learn, full, plural

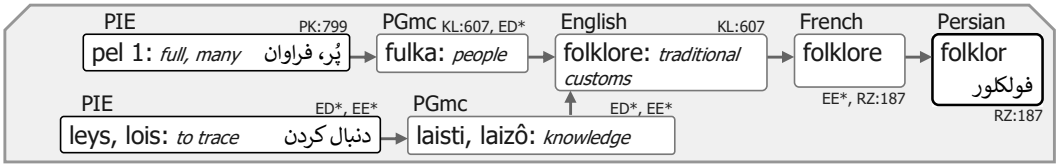

فغفور: "پسر خدا" مقایسه: بیدخت همریشه: few, pagoda

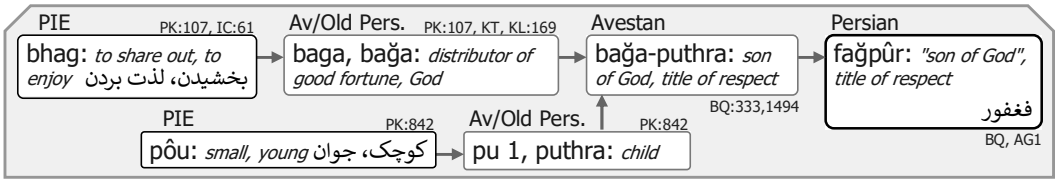

فُکل: یقه ای که از پیراهن جدا میشود همریشه: دکولته، چرخ همریشه: culture, collar

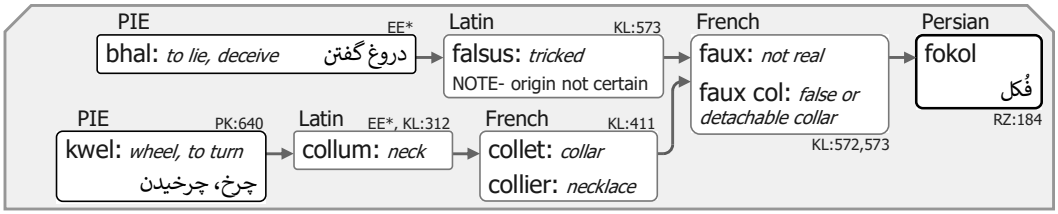

فگار: آزرده رجوع شود به افگار

فلاخن همریشه: داغ، پرتاب همریشه: forward

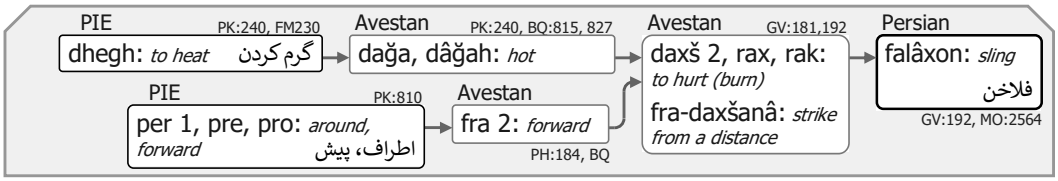

فلاسک: ظرف مایعات با جداره عایق دار همریشه: پلیسه، پالتو همریشه: pleated, film

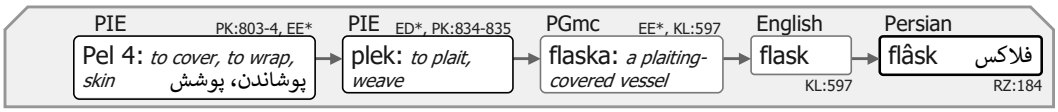

فلز

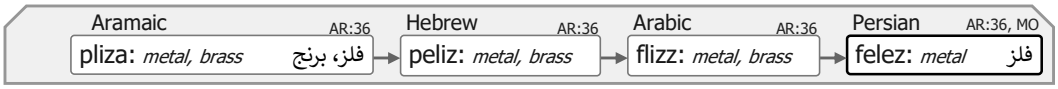

فَلس همریشه: پول همریشه: quell, kill

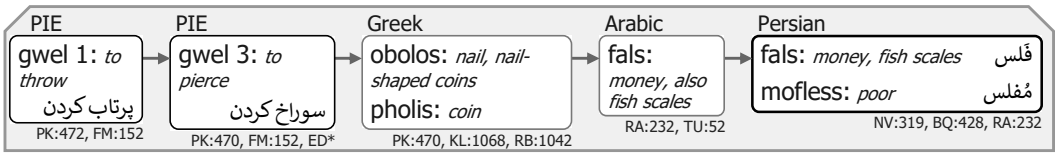

فلسفه همریشه: سفسطه همریشه: philanthropy, philosophy

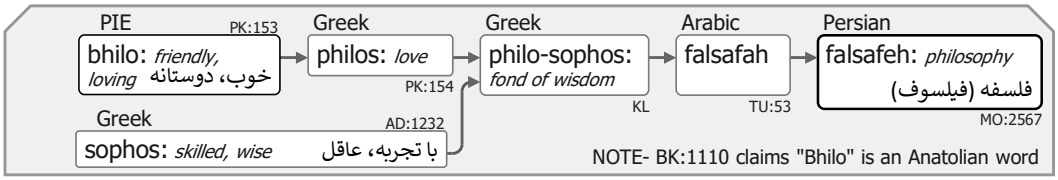

فسار رجوع شود به افسار

فسانیدن: ساییدن همریشه افسانیدن، ساییدن همریشه: edge, acute

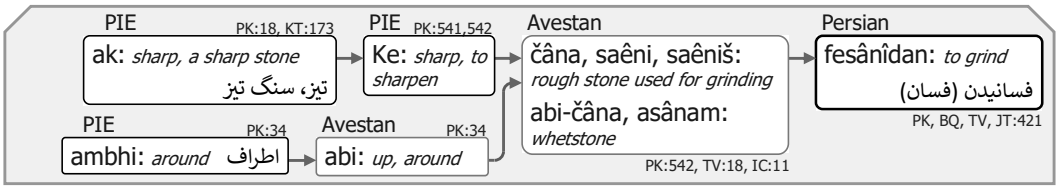

فساییدن: افسون کردن رجوع شود به افسون

فُستُق همریشه: Pistachio

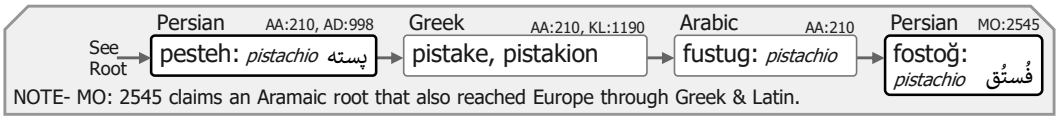

فستیوال: جشنواره همریشه: آپادانا، اهورا، داور همریشه: feast, theocracy, deed

فسفر رجوع شود به فتو

فسفسه: "غذای اسب" همریشه: اسپست همریشه: alfalfa

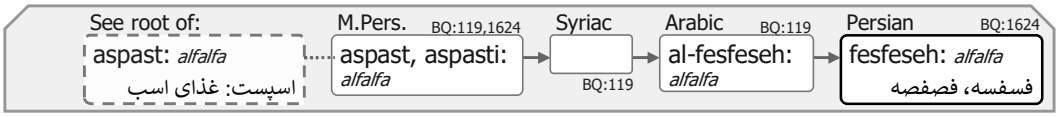

فسنجان همریشه: گسستن

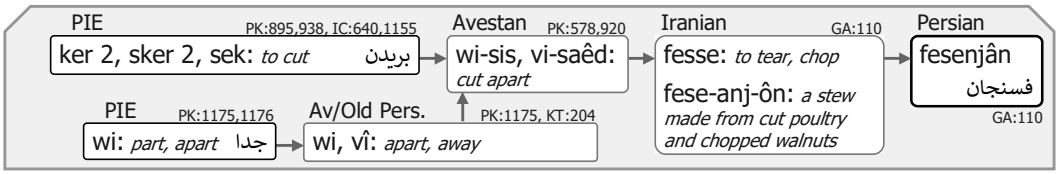

فسیل: بقایای موجودات زنده قدیمی همریشه: fossil

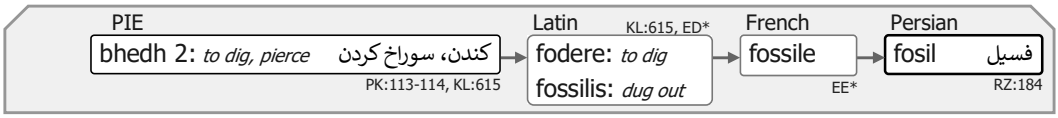

فَش: یال رجوع شود به بَش

فشار رجوع شود به افشاردن

فشاندن رجوع شود به افشاندان

فصفصه: یونجه رجوع شود به فسفسه

فغ رجوع شود به بغ

فغان: زاری رجوع شود به افغان

فغستان رجوع شود به بغستان

فریب (1)

همریشه: فریبا، ریو، ریوه

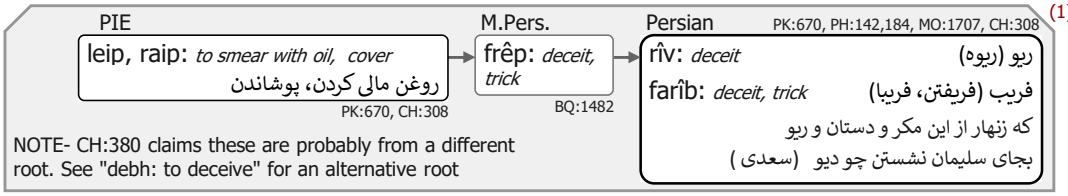

فریب (2)

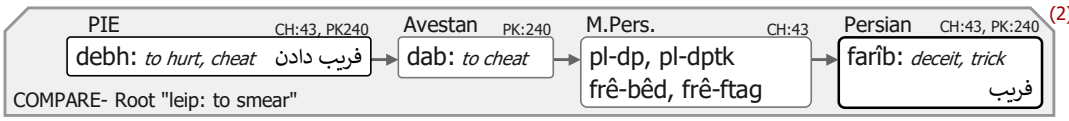

فریبا رجوع شود به فریب

فریبرز: "خوش قد و بالا"

همریشه: بلند، برمنش همریشه: burg, sun

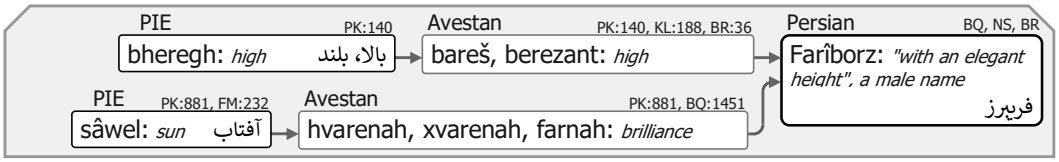

فریدون: "شریف زاده"

همریشه: آبتین

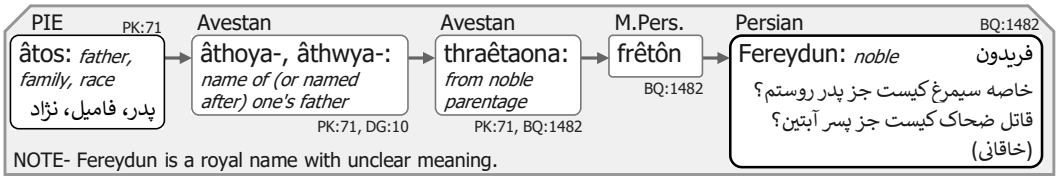

فریرون: پاکدامن رجوع شود به فرارون

فریفتن رجوع شود به فریب

فِریم: قاب، دوره

همریشه: پرچین، پشت، پیرامون همریشه: perimeter, forward, first

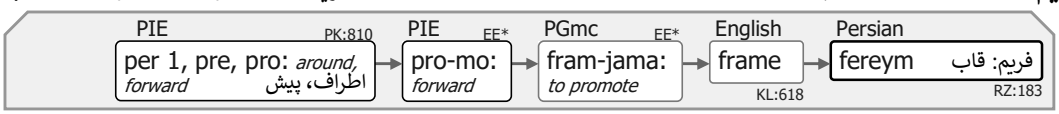

فزون رجوع شود به افزودن

فژ: آلوده

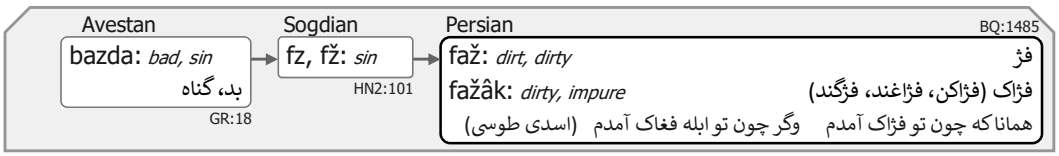

فژاغند، فژاک: آلوده رجوع شود به فژ

فژاکن، فژگند: آلوده رجوع شود به فژ

فروزان، فروغ رجوع شود به افروختن

فَروَهَر: "فرشته نگهبان" همریشه: فروردین همریشه: cover, warn

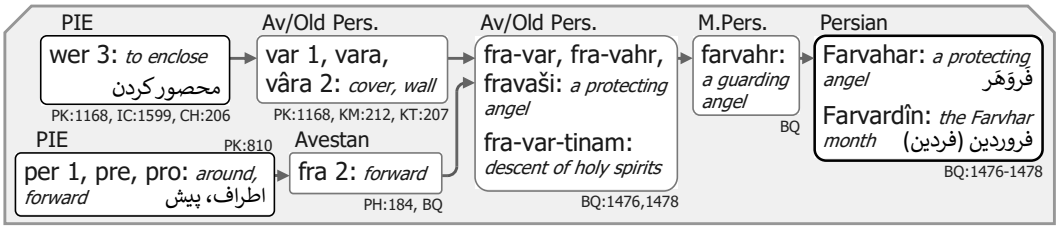

فروهیختن مقایسه: آهیختن همریشه: tension

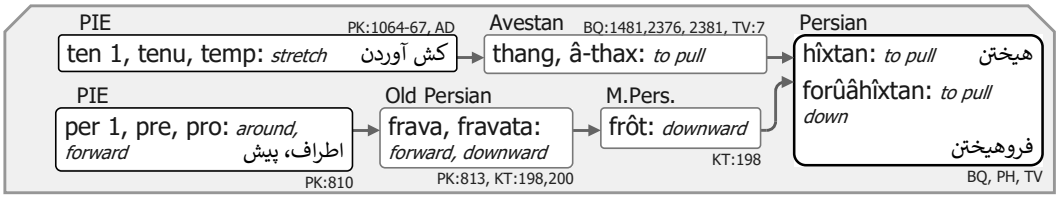

فِرِه: فراوان همریشه: فراوان، پُر همریشه: full

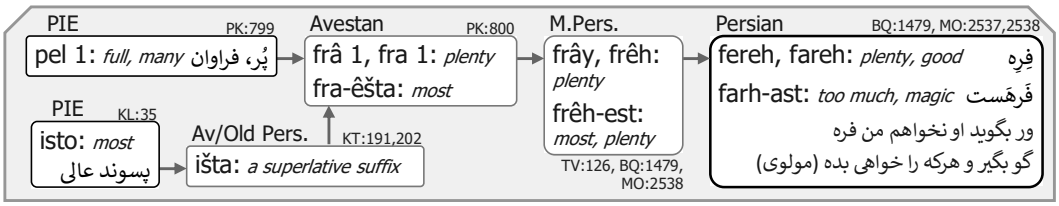

فَرهَست: بیشتر رجوع شود به فِرِه

فرهنگ رجوع شود به فرهیختن

فرهیختن: تعلیم دادن همریشه: forward, extend

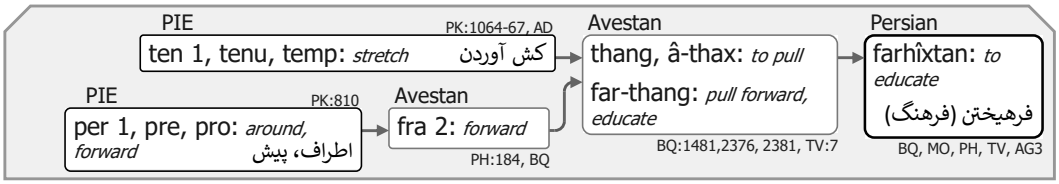

فری: دوست، مبارک همریشه: آفریدن، آفرین، عفریته همریشه: Friday, free, friend

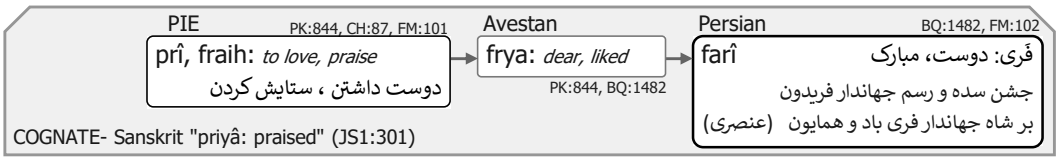

فریاد همریشه: forward

فرمان همریشه: باور همریشه: word

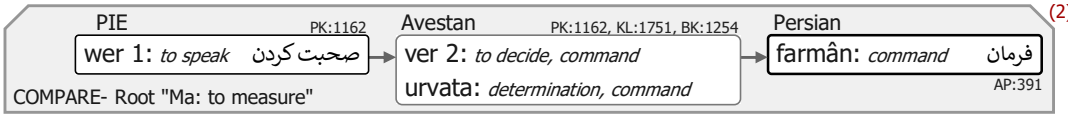

فرناز رجوع شود به فَر

فَرناس: غافل و نادان همریشه: innocent

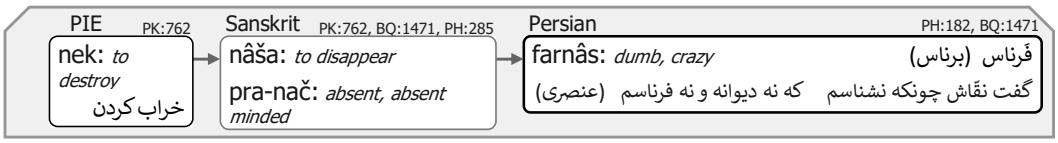

فرو: پایین همریشه: forward

فَروار: بالاخانه ای که اطراف آن در و پنجره باشد همریشه: بارو همریشه: cover, perimeter

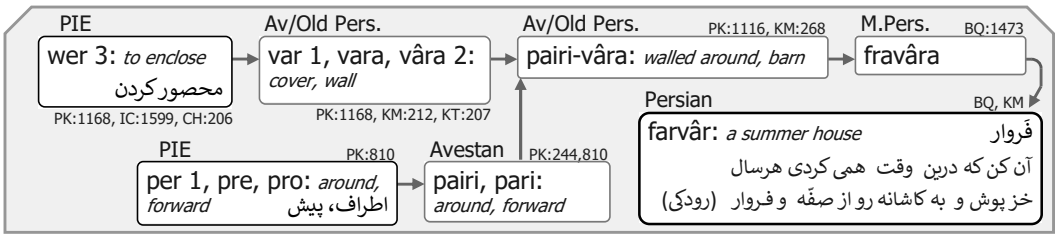

فروتن رجوع شود به فرو ، تن

فروختن: "فراخواندن مشتری" همریشه: بانگ، پیش همریشه: voice, forward

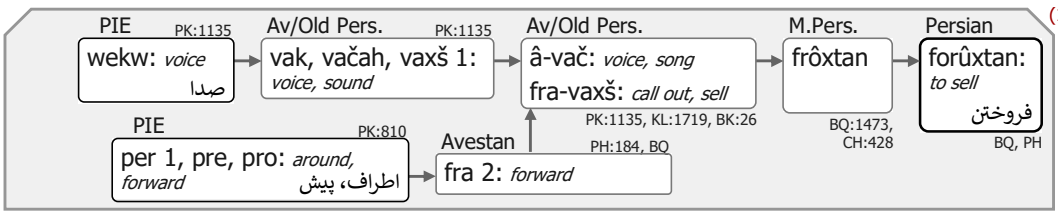

فروختن: رشد کسب و کار" همریشه: پیروز همریشه: augment, Forward

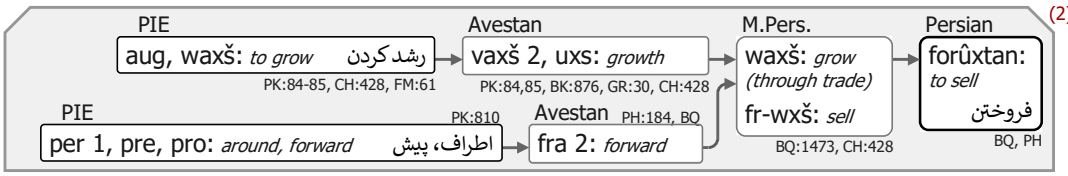

فرود رجوع شود به فرو

فروردین رجوع شود به فَروَهَر

فرغار: خیسیده رجوع شود به فرغاریدن

فرغاریدن: خیساندن همریشه: آغار همریشه: forward

فرغاریدن: خیساندن همریشه: آغار همریشه: proceed

فرغر: حوضچه

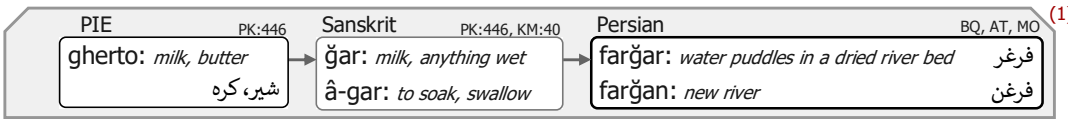

فرغر: حوضچه همریشه: فرغار، آغشتن همریشه: forward

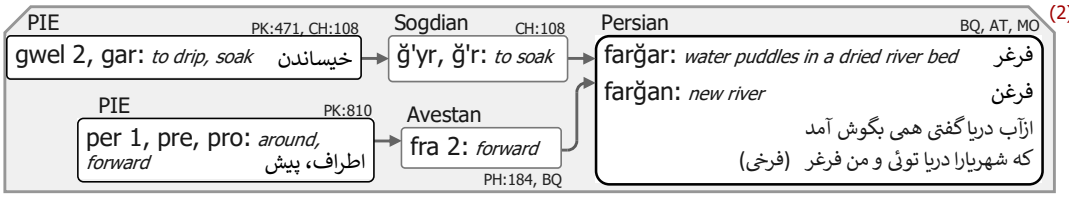

فرغردن: خیساندن رجوع شود به فرغاریدن

فرغن: جوب رجوع شود به فرغر

فرغنده: پوسیده رجوع شود به فرغاریدن

فَرفَر: با عجله همریشه: first, far

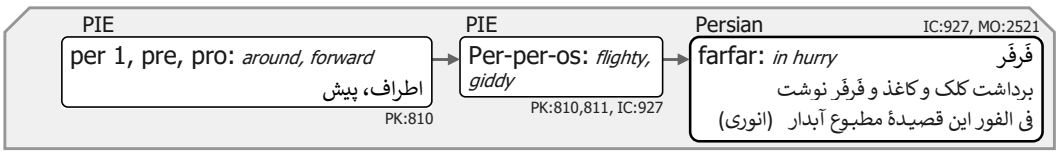

فرکندن: فاسد شدن رجوع شود به گند

فرمان همریشه: آزمودن همریشه: measure, before

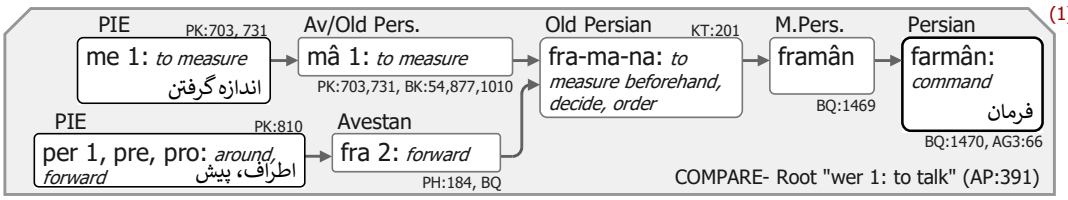

فرزند

همریشه: زاییدن همریشه: gene, generate, gender

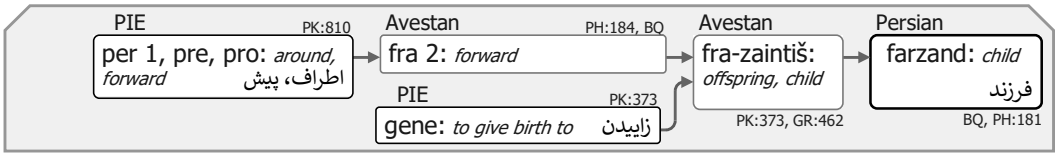

فرزین:

سپر یا محافظ نظیر وزیر در شطرنج همریشه: بَر همریشه: up, above

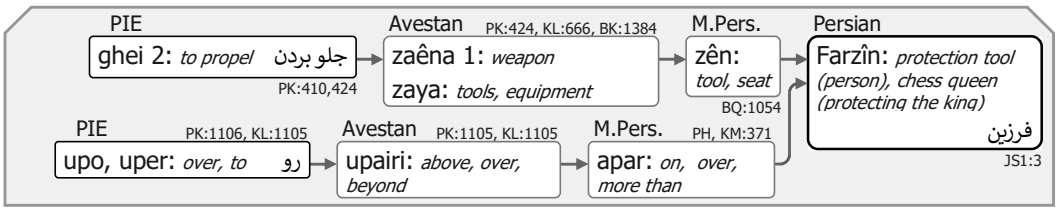

فَرَسب:

شاه تیر چوبی که بدان بام خانه را پوشانند

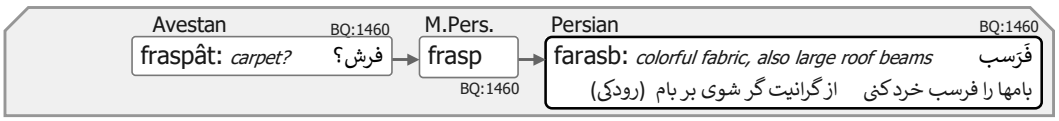

فرستادن

همریشه: خشم همریشه: post, forward

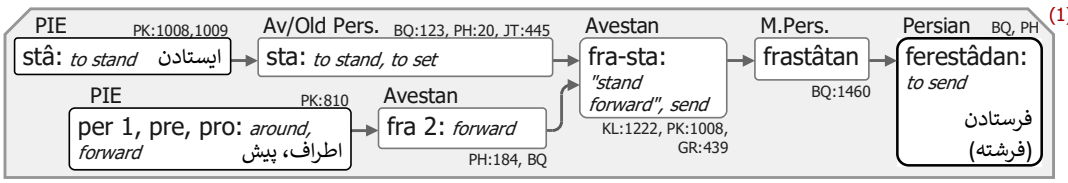

فرستادن

همریشه: خشم، پرتاب همریشه: iron, forward

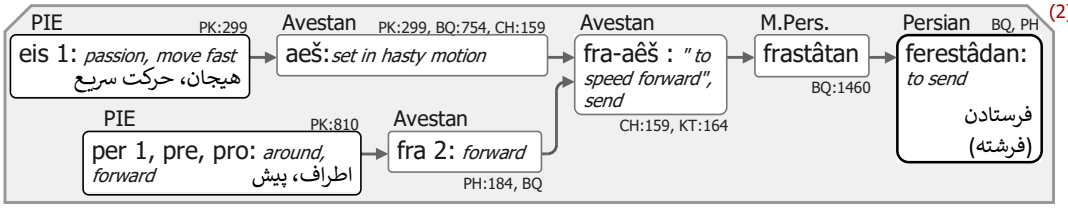

فرسخ، فرسنگ رجوع شود به پَرسنگ

فرسودن رجوع شود به سودن

فرش:

قالی

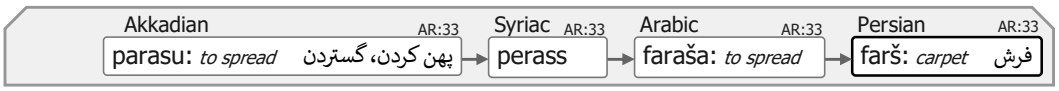

فرشاد: با شکوه رجوع شود به فَر

فرشته رجوع شود به فرستادن

فرشید: شکوه نور رجوع شود به فَر

فَربُد، فربود: راست و درست همریشه: فرخ، فرزاد، فربد همریشه: sun, power

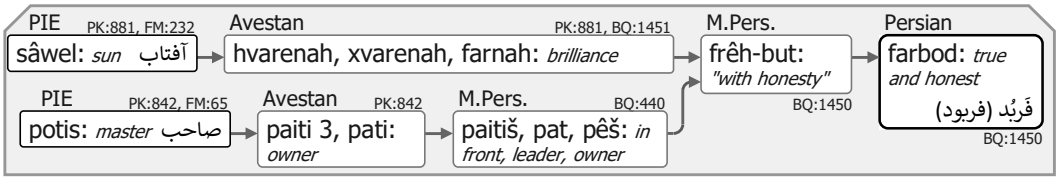

فربه همریشه: پیه، پنیر همریشه: fat

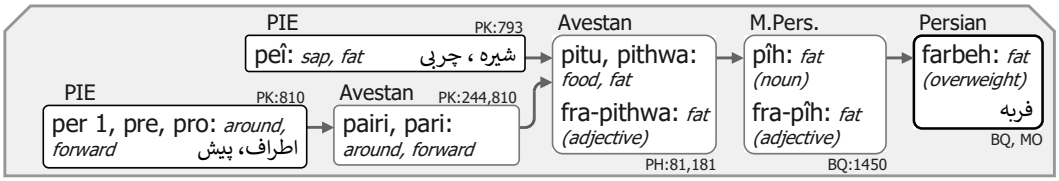

فرجام: پایان همریشه: آمدن، آغاز، گام همریشه: come, become, forward

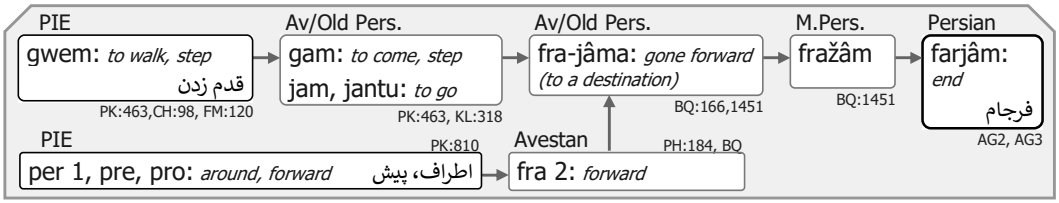

فرّخ: مبارک رجوع شود به فَر

فرخار: معبد و بتخابه همریشه: بهار همریشه: East

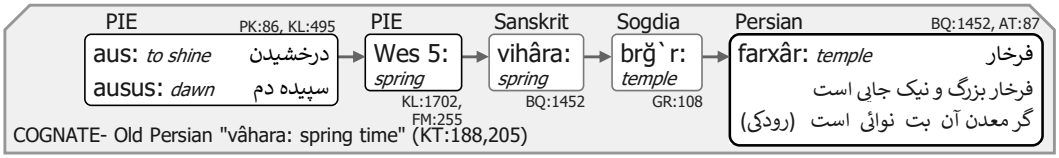

فرخُندِه: مبارک رجوع شود به فَر

فردا

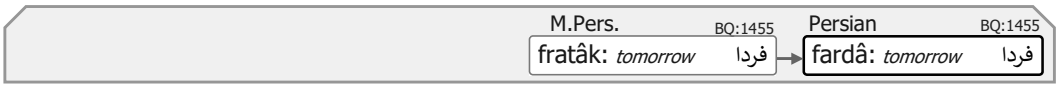

فردوس رجوع شود به پردیس
فردین رجوع شود به فَروَهَر
فرزاد رجوع شود به فَر

فرزانه: "از پیش میداند" همریشه: دانش، آشنا همریشه: knowledge, before

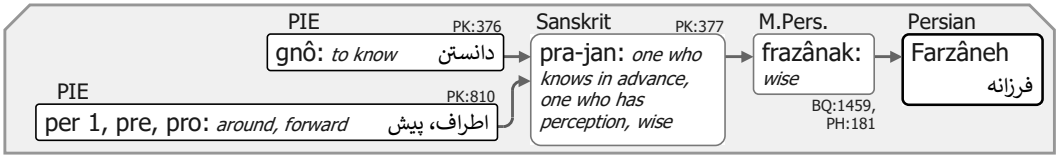

فُرات: "گذر از روی آن خوش است" همریشه: پُل، خوب همریشه: transport, euphoria

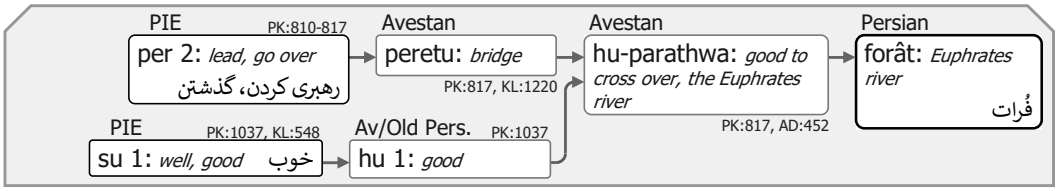

فراخ همریشه: پرده همریشه: flat, plane

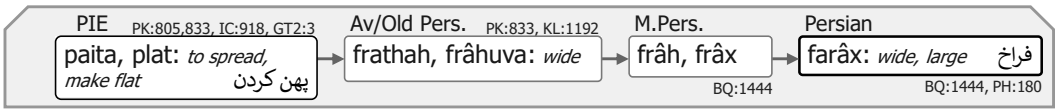

فرارون: پاکدامن همریشه: وارون همریشه: forward

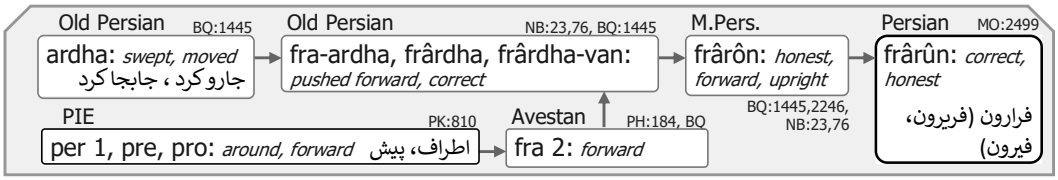

فراز: پیش، بالا

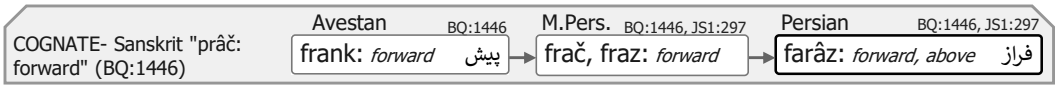

فرازیدن رجوع شود به افراشتن

فرامرز: "بخشنده همه گناهان" همریشه: آمرزیدن همریشه: proceed, to milk

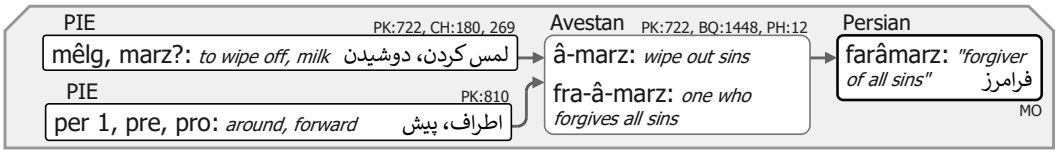

فراموشیدن همریشه: خاموش

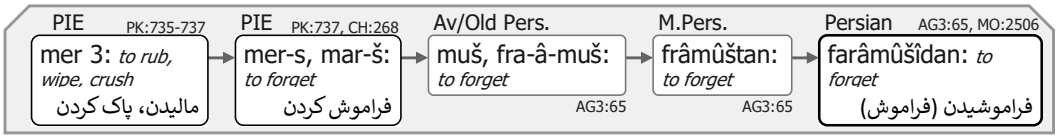

فراوان همریشه: فِرِه، فرهست، پُر همریشه: full

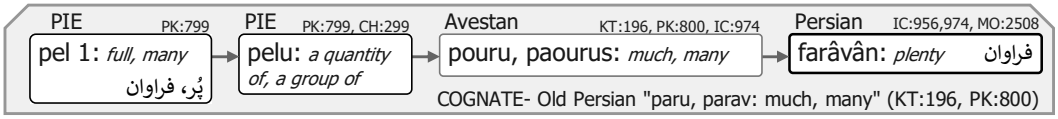

فتو: نور همریشه: فانوس، بامداد همریشه: beacon

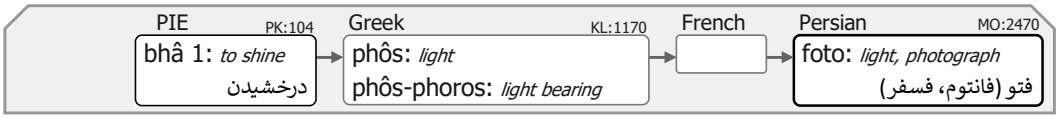

فتیله

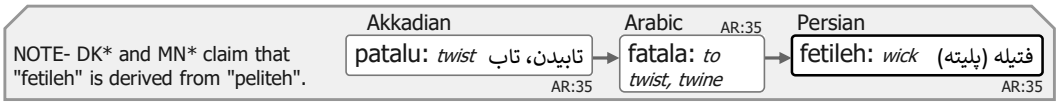

فخار: سفال، سفال پز

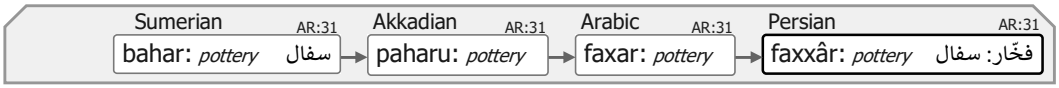

فدرال: اتحادیه دولت مرکزی با ایالات مستقل همریشه: faith, confidence

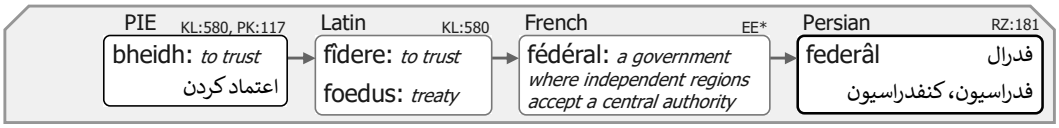

فدرنگ: چوبی که در پس در اندازند تا در گشوده نگردد همریشه: آدرنگ

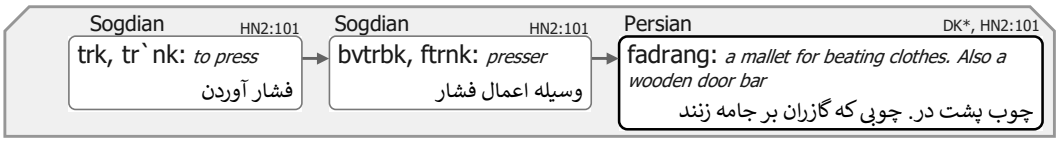

فَر: زیبائی و شکوه همریشه: خورشید همریشه: sun

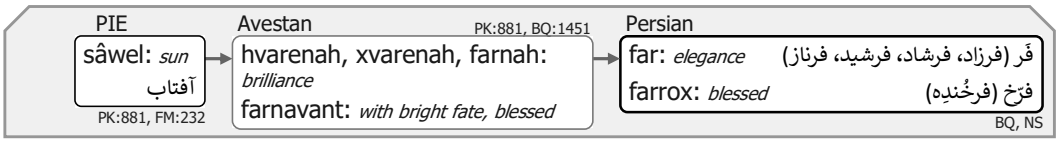

فِر: اجاق همریشه: گرم، ترموس همریشه: warm, furnace, thermos

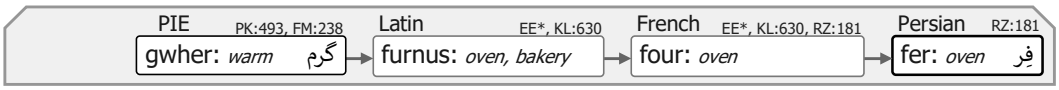

فرا: پیش همریشه: forward

فاز: حالت یا مرحله (پروژه یا جریانهای برق) همریشه: فتو، بامداد همریشه: phosphor, photo

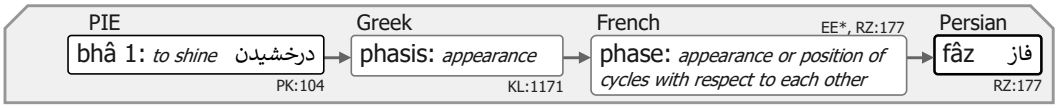

فاژ: خمیازه همریشه: گاز همریشه: yawn, gas, chaos

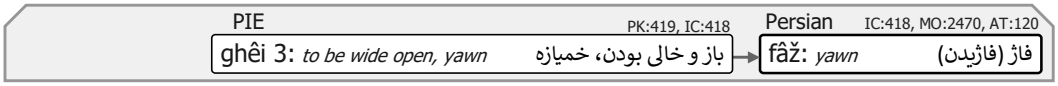

فاژیدن: خمیازه کردن رجوع شود به فاژ

فاشیسم همریشه: basket?

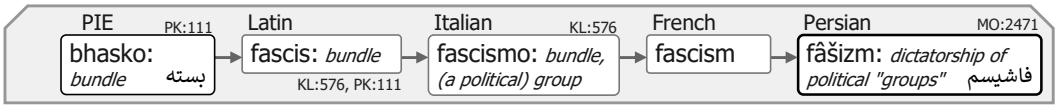

فاکتور: عامل، صورت حساب همریشه: دستور، نهان، داور همریشه: fact, facility, factory

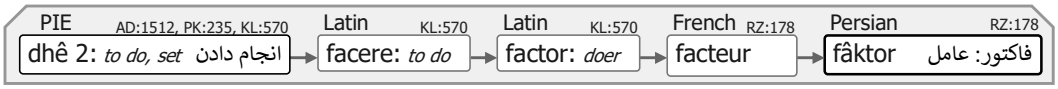

فالوده رجوع شود به پالوده

فام۱: پسوند رنگ همریشه: فانوس، فسفر همریشه: photo, beacon

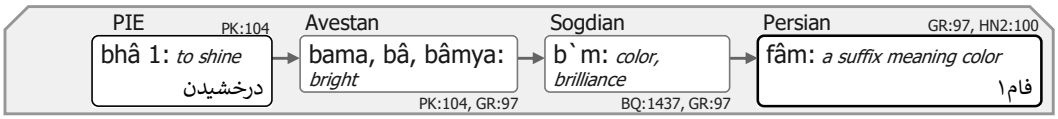

فام۲ رجوع شود به وام

فانتزی: ابتکاری ولی غیر ضروری همریشه: فانوس، بامداد همریشه: fantasy, photo

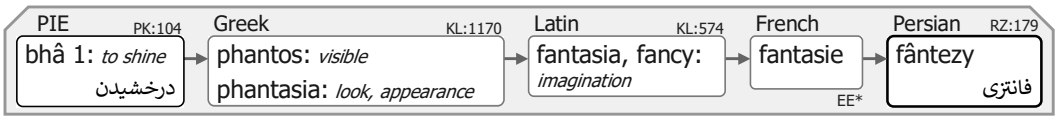

فانتوم: شبه رجوع شود به فتو

فانوس همریشه: فانتوم، بامداد همریشه: phosphor, photo

فانیذ: شکر سفید رجوع شود به پانیذ

فئودال: مالک بزرگ همریشه: پشم، چوپان همریشه: fee

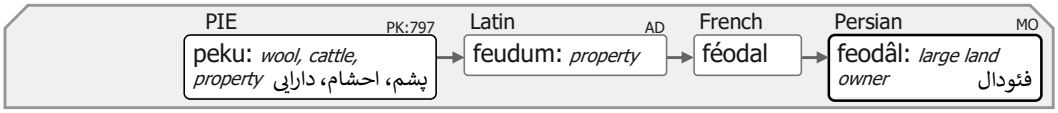

فتال: پراکنده رجوع شود به افتالیدن

غُژم: خشم همریشه:غُرنبیدن همریشه: grim

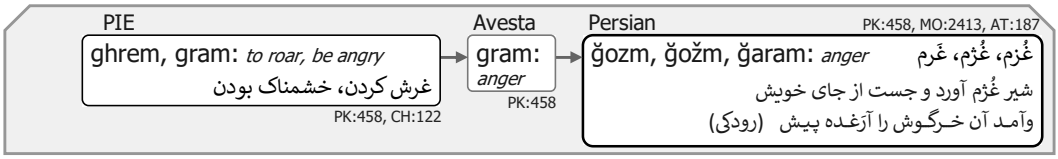

غلغل۱ رجوع شود به غرغره

غلغل۲، غلغله، غلیان رجوع شود به قلیان

غنودن

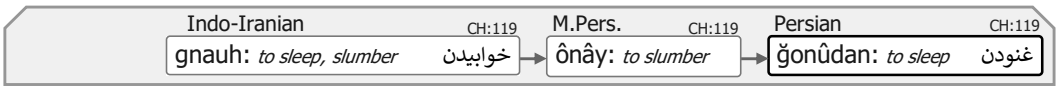

غوز: خمیدگی همریشه: کوه، کوزه، خُم، گنبد همریشه: cove, cup

غوک: قورباغه

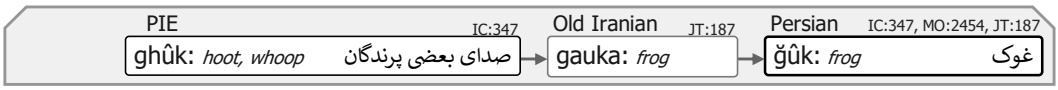

غول۱

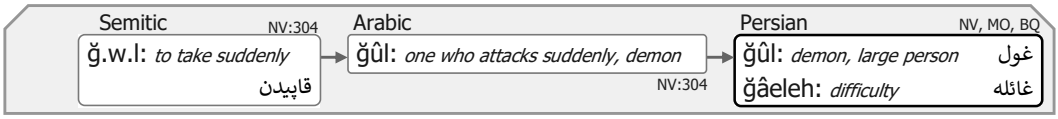

غول۲ رجوع شود به آغل

ف

فابریک: آنچه در کارخانهٔ اصلی ساخته شده همریشه: forge, fabric

فارس رجوع شود به پارس۲

غرامت: جریمه

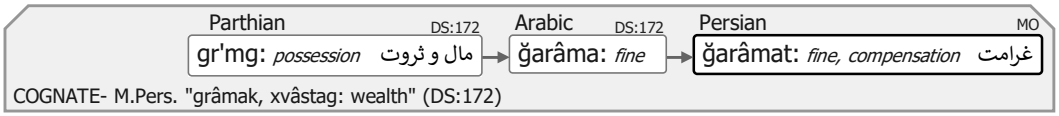

غرب همریشه: Europe

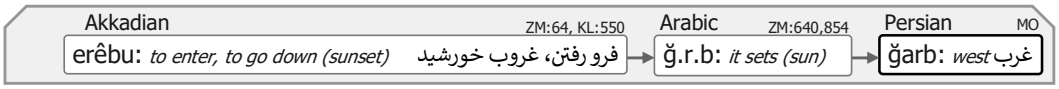

غربال همریشه: کارد، گسستن همریشه: screen, harvest

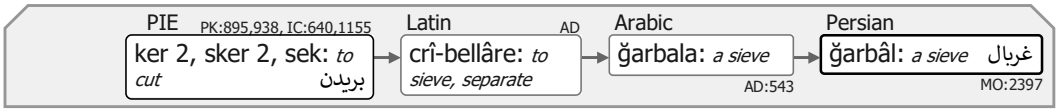

غرش رجوع شود به غُرنبیدن

غرغره همریشه: گریبان, گلو, گواردن همریشه: devour, voracious

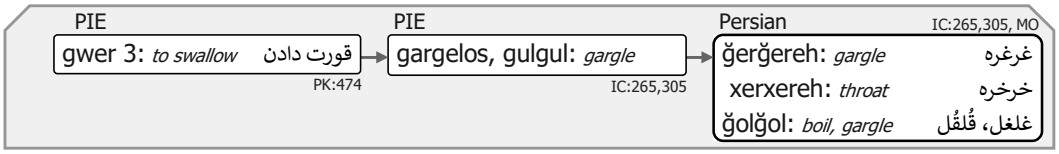

غَرم: قهر و غضب و خشم رجوع شود به غُژم

غُرنبیدن همریشه: غُژم همریشه: grim

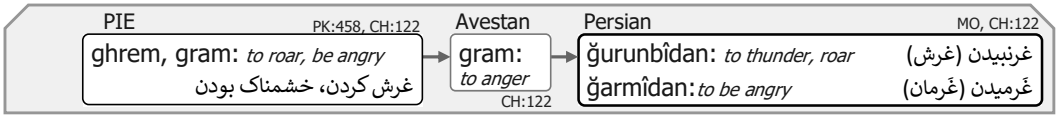

غَرو: نای میان تهی

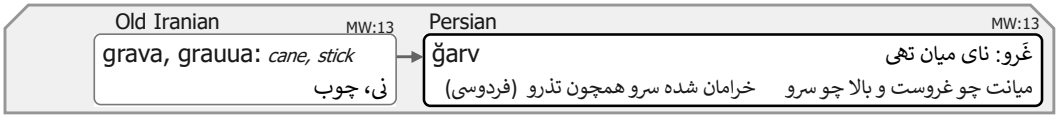
Old Iranian MW:13
grava, grauua: cane, stick نی، چوب
Persian MW:13
ğarv غَرو: نای میان تهی
میانت چو غروست و بالا چو سرو خرامان شده سرو همچون تذرو (فردوسی)

غرّیدن همریشه: crow

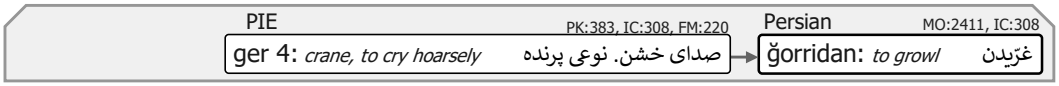

غَزال همریشه: gazelle

غُزم: خشم رجوع شود به غُژم

غژ، غژغاو: ابریشم رجوع شود به کز

عقرب

همریشه: scorpion

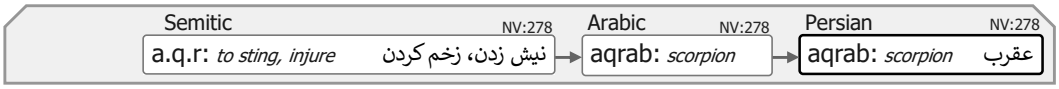

عقوبت رجوع شود به عقب

عقیق

همریشه: agate

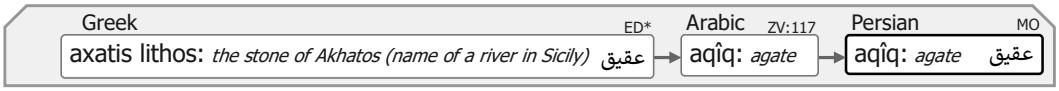

عوار رجوع شود به عار

عود

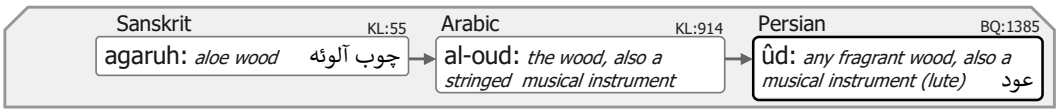

غ

غائله : مشکل رجوع شود به غول

غار

همریشه: آتلیه, گرت

همریشه: yard, garden

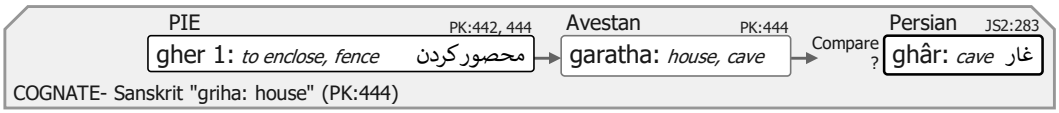

غاز

همریشه: goose

غانغرایا

همریشه: gangrene, gastric

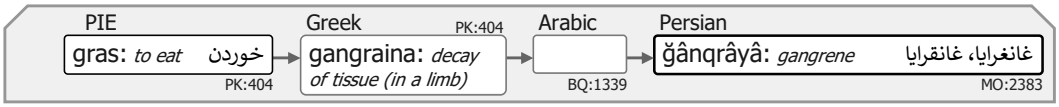

غانه

همریشه: خانه، کندن

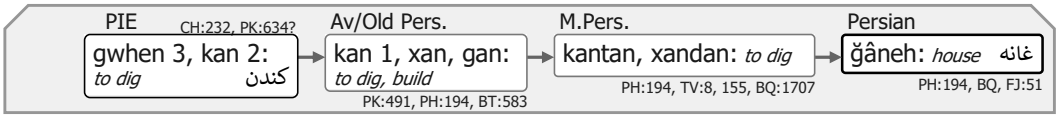

ع

عار

همریشه: average

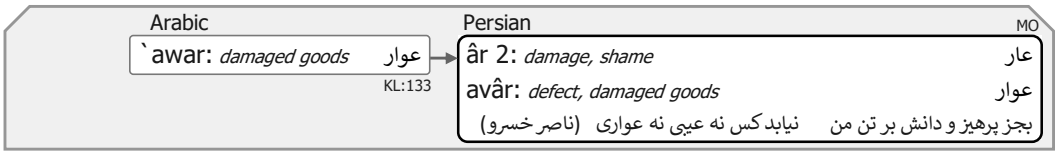

عاقبت رجوع شود به عقب

عروس:

سفید (مستقل از واژه عربی "عروس") همریشه: آلگونه همریشه: elm, elk

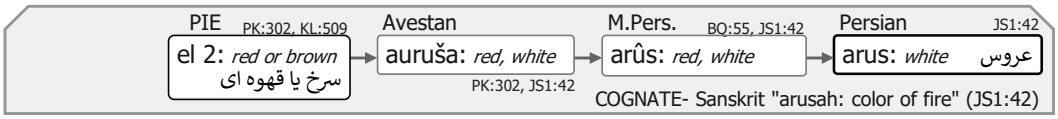

عسگر

مقایسه: لشگر همریشه: exit, extend

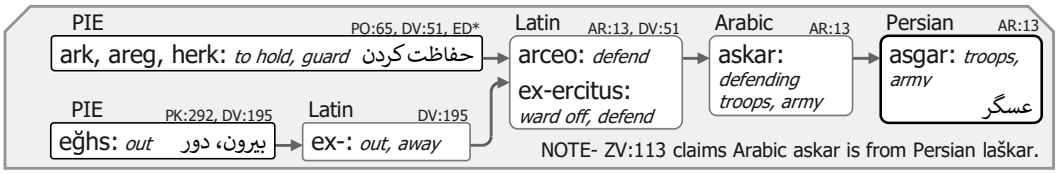

عفریته

همریشه: آفرین، نفرین همریشه: friend, positive

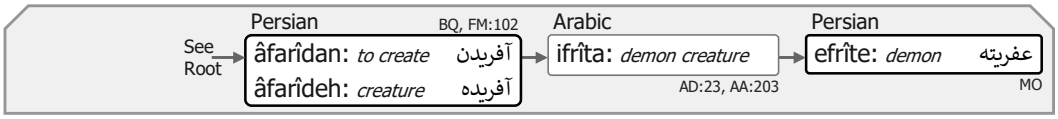

عُفّه:

پوستین از پوست بره که موی آن بسیار نرم است همریشه: ewe

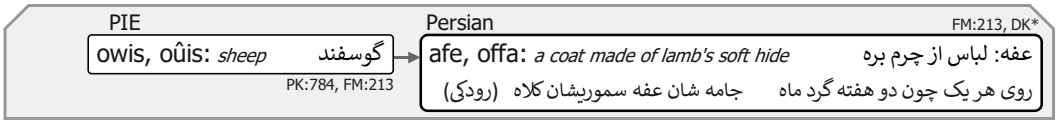
PIE
owis, oûis: sheep گوسفند
PK:784, FM:213
Persian FM:213, DK*
afe, offa: a coat made of lamb's soft hide عفه: لباس از چرم بره
روی هر یک چون دو هفته گرد ماه جامه شان عفه سموریشان کلاه (رودکی)

عقب

همریشه: ژاک، ژاکلین، ژاکت، جَک همریشه: Jack, Jacob, jacket

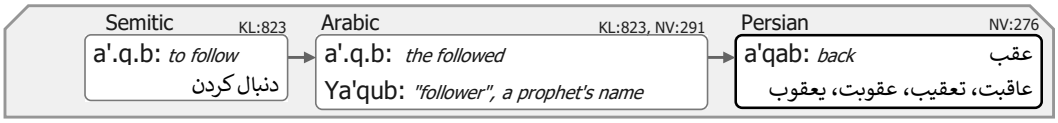

طبل

همریشه: تنبور همریشه: tabour, tambourine

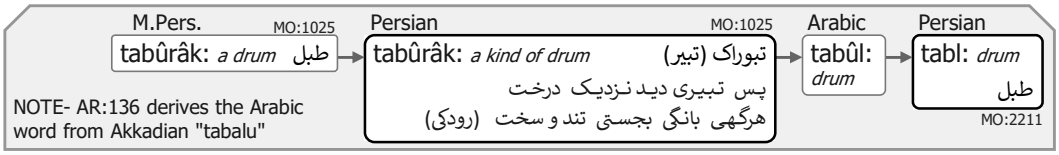

طبله: صندوقچه کوچک رجوع شود به تابلو

طراز رجوع شود به تراز

طُغرا (طغری): القابی باشد که بر سر فرمان پادشاهان مینویسند

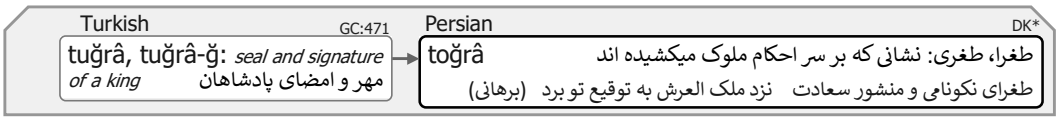
Turkish GC:471
tuğrâ, tuğrâ-ğ: seal and signature of a king مهر و امضای پادشاهان
Persian DK*
toğrâ طغرا، طغری: نشانی که بر سر احکام ملوک میکشیده اند
طغرای نکونامی و منشور سعادت نزد ملک العرش به توقیع تو برد (برهانی)

طُغرل: پرنده شکاری، شاهین

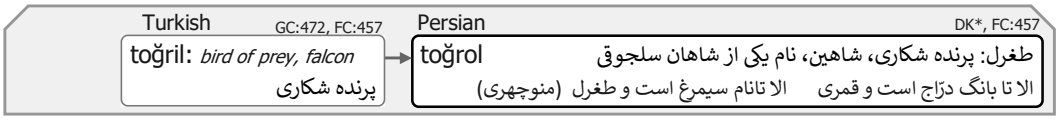
Turkish GC:472, FC:457
toğril: bird of prey, falcon پرنده شکاری
Persian DK*, FC:457
toğrol طغرل: پرنده شکاری، شاهین، نام یکی از شاهان سلجوق
الا تا بانگ درّاج است و قمری الا تانام سیمرغ است و طغرل (منوچهری)

طلسم

همریشه: چرخ همریشه: talisman, wheel

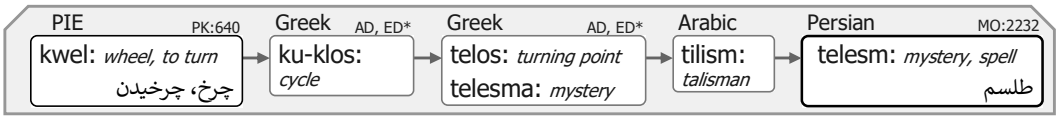

طلق

مقایسه: تالک همریشه: talc, talcum

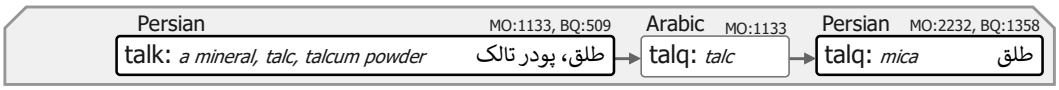

طنبور رجوع شود به تنبور، طبل

طوفان

همریشه: دود همریشه: typhoon, fume

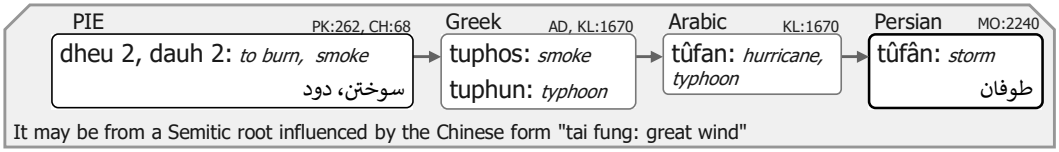

طهماسپ رجوع شود به تهماسب

طیطو رجوع شود به تیتو

صندوق

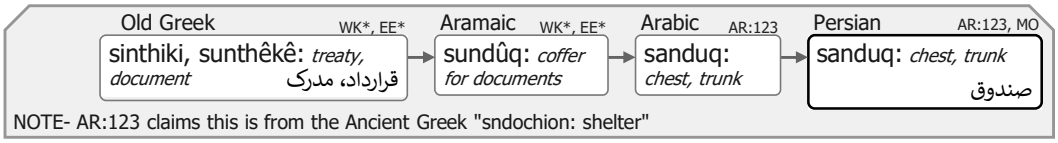

ض

ضحّاک

همریشه: اژدها

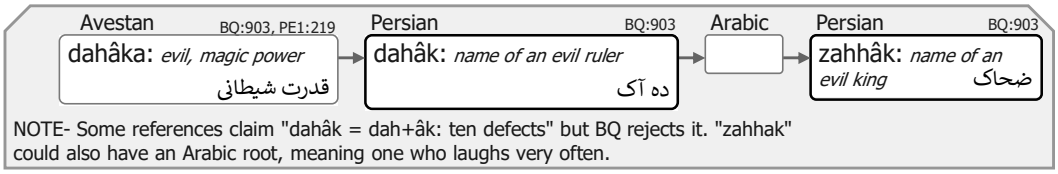

ط

طاس

رجوع شود به تیشه

طاق: سقف، گنبد

همریشه: تاج، تجر

همریشه: tile, deck, protection

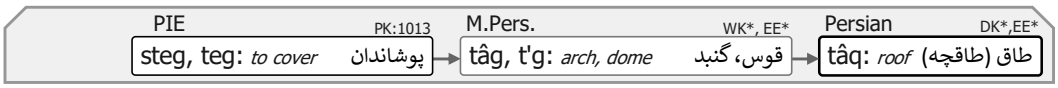

طاووس

همریشه: peacock

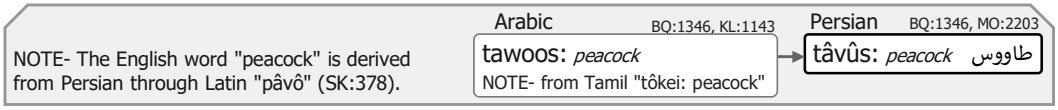

طَبَق: سینی بزرگ

همریشه: تاب، تابه، تفت

همریشه: tepid

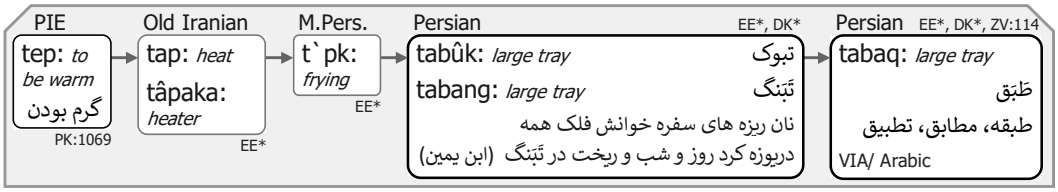

صداع: سر درد همریشه: سدیم همریشه: soda

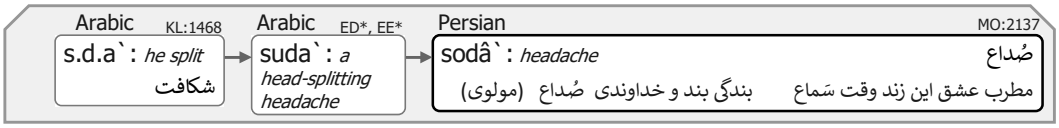

صراط: راه همریشه: گستردن، بستر همریشه: street, strategy

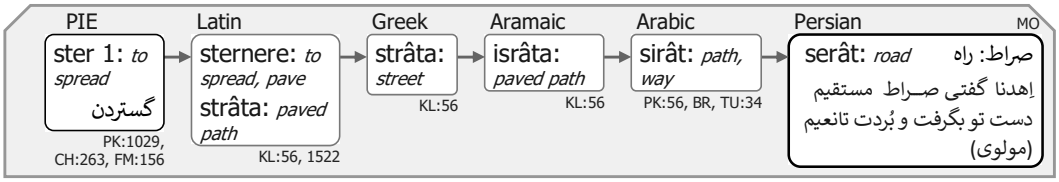

صرّاف

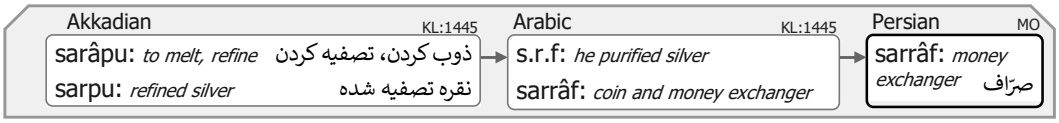

صفر همریشه: سنبه، سوراخ همریشه: zero

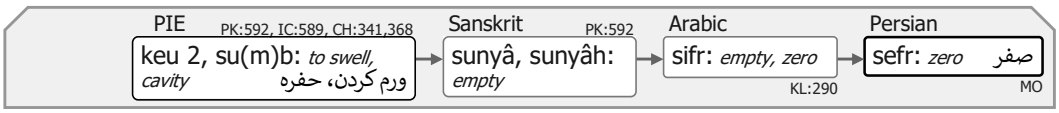

صُفّه همریشه: sofa

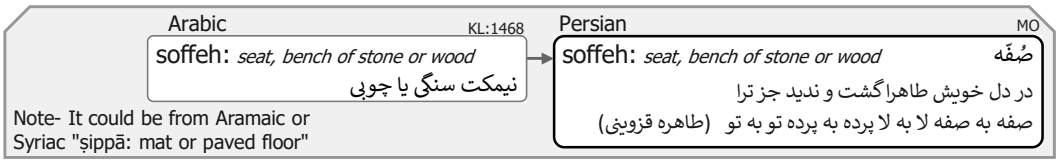

صلیب همریشه: چلیپا

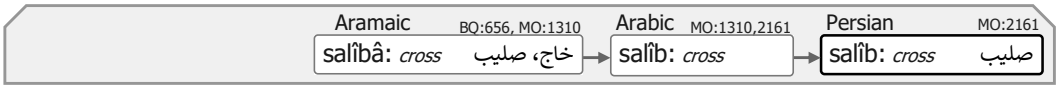

صنج همریشه: غوز، گنبد همریشه: cup (1)

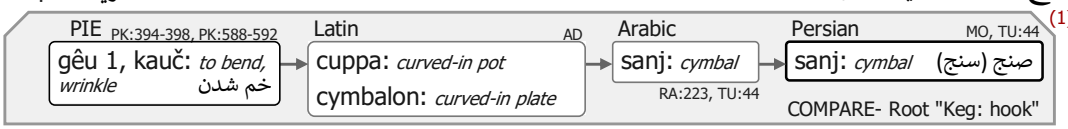

صنج (2)

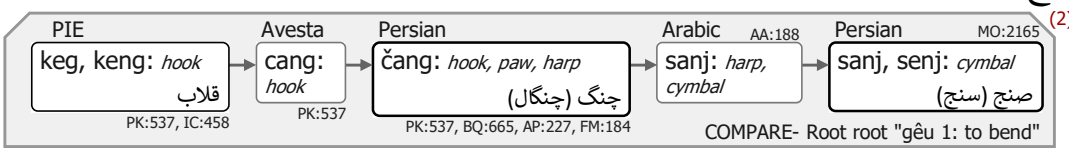

صندلی رجوع شود به سندل

شیمی: "اختلاط و امتزاج" همریشه: کیمیا همریشه: chemistry, gush

(1)

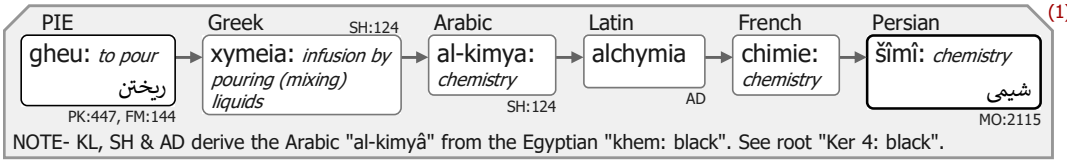

شیمی: "صنعت مصری برای استحاله مواد" همریشه: چرده همریشه: chemistry, chernozem

(2)

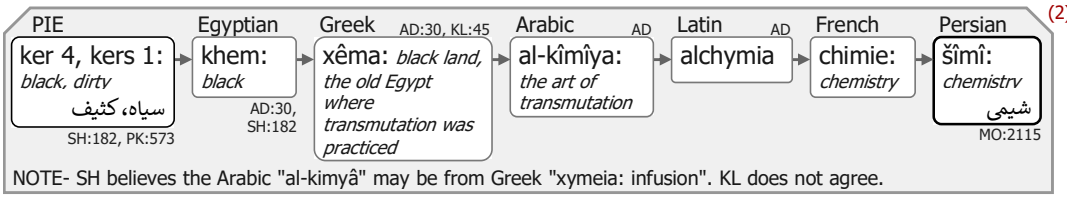

شیوا: فصیح همریشه: شیبا همریشه: swift

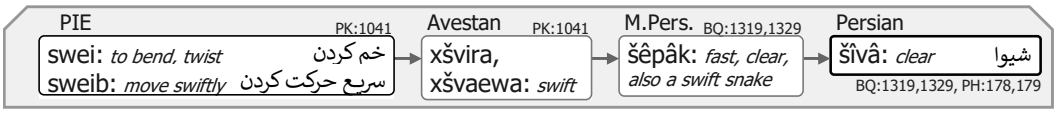

شیون

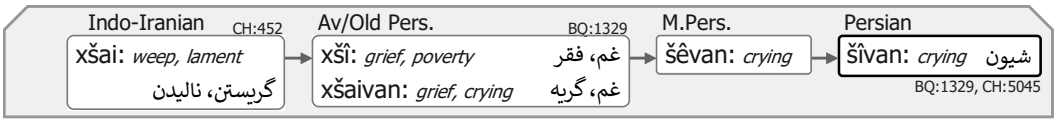

صابون

همریشه: soap

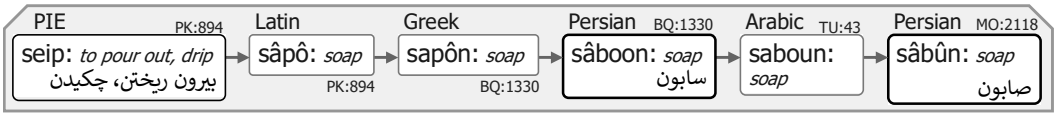

صد

همریشه: دَه، دینار، قنطار همریشه: hundred, centimeter, century

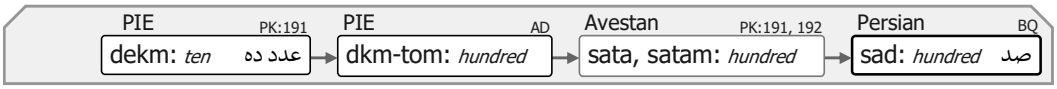

شیده رجوع شود به شید

شیر۱

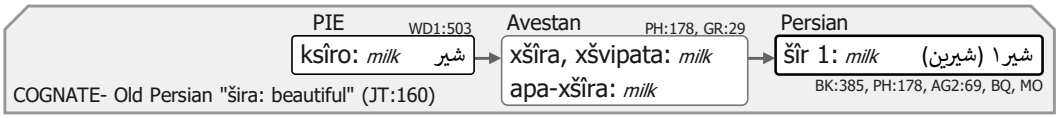

شیر۲

همریشه: شاه همریشه: check

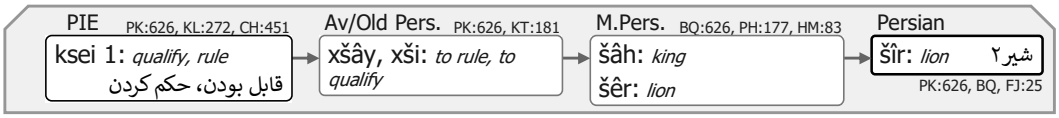

شیراوژن: شیر افکن رجوع شود به شیر۲ ، اوژندن

شیرین رجوع شود به شیر۱

شیشَک: بره ٔچاق شش ماهه تا یک ساله

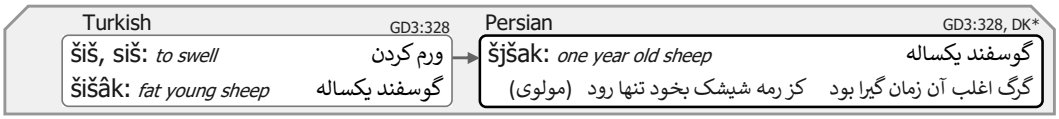
Turkish GD3:328
šiš, siš: to swell ورم کردن
šišâk: fat young sheep گوسفند یکساله
Persian GD3:328, DK*
šjšak: one year old sheep گوسفند یکساله
گرگ اغلب آن زمان گیرا بود کز رمه شیشک بخود تنها رود (مولوی)

شیش کباب، شیشلیک رجوع شود به سیخ

شیشه: آبگینه مقایسه: شیشک (بره) و ریشه ترکی آن

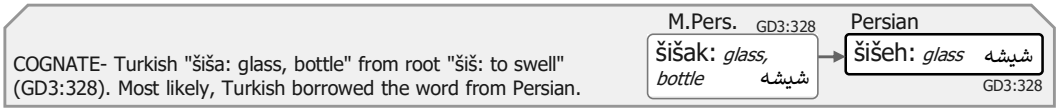

شیطان: "دیوانه" همریشه: شیدا همریشه: Satan

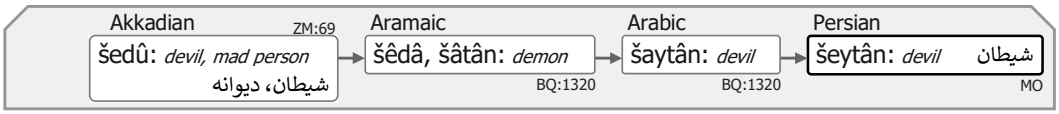

شیفت: نوبت کار همریشه: سودن، فرسودن همریشه: section, harvest

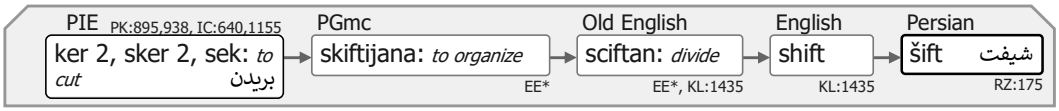

شیفتن: آشفته شدن همریشه: شیب۳ (شلاق)

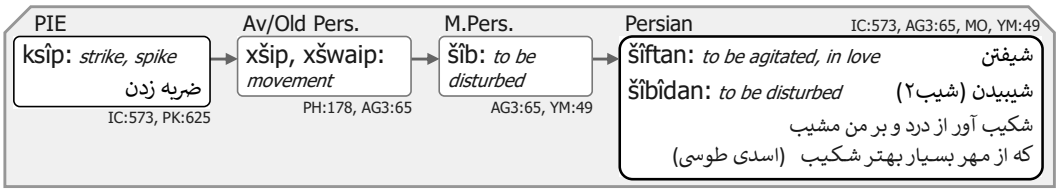

شهر همریشه: شاه همریشه: check, chess

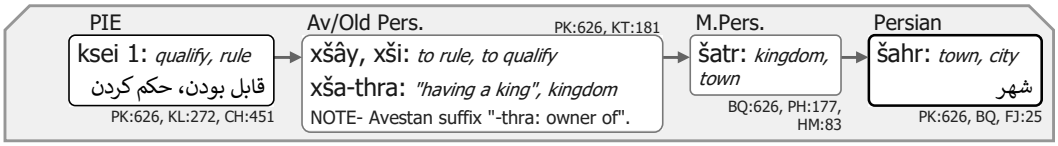

شهرام رجوع شود به شاه ، رام

شهریور: "شهر دوست داشتنی" همریشه: آری، باور، گرویدن همریشه: check, well, will

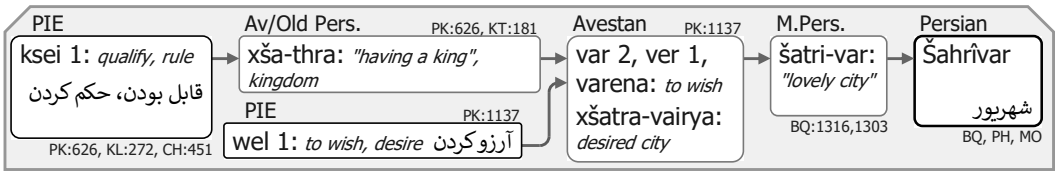

شیب۱

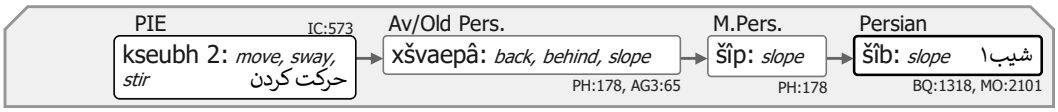

شیب۲: آشفته رجوع شود به شیفتن

شیب۳: شلاق همریشه: شیفتن

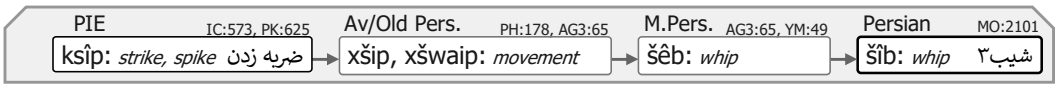

شیبا: افعی همریشه: شیوا مقایسه: اژدها همریشه: swift

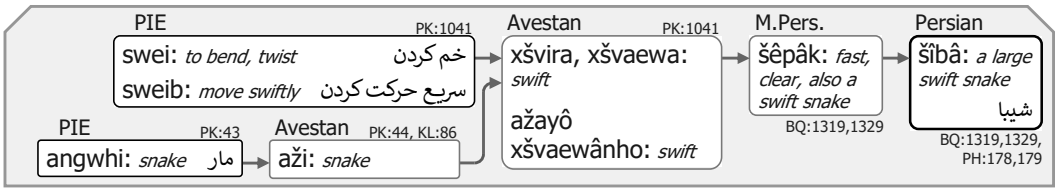

شیبیدن رجوع شود به شیفتن

شیپور

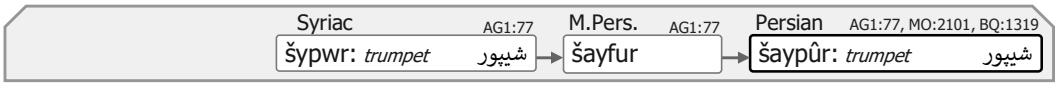

شید

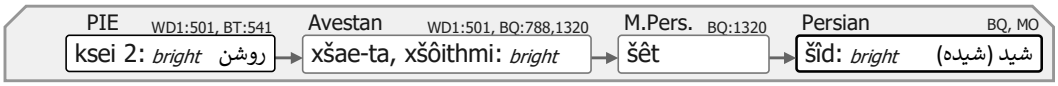

شیدا همریشه: شیطان همریشه: satan

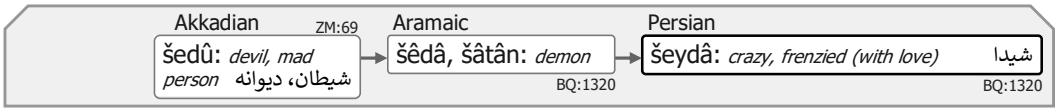

شورو: "چرم بزغاله" همریشه: chevron, Capri, cabriolet, cab

شوسه: جاده اسفالت نشده همریشه: کلسیم، اِشِل همریشه: Calcium, scale, skill

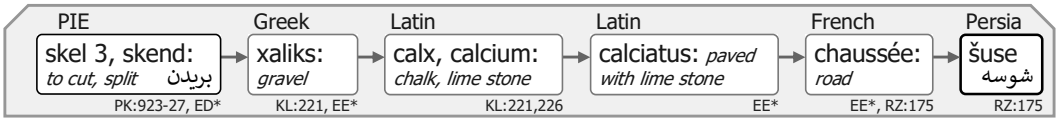

شوشو: ارزن

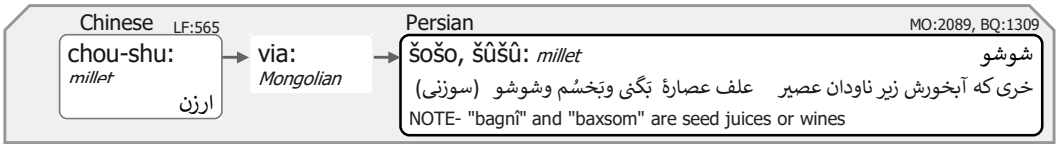

شوفاژ همریشه: شوفر، سرد، سرما همریشه: calorie, cool

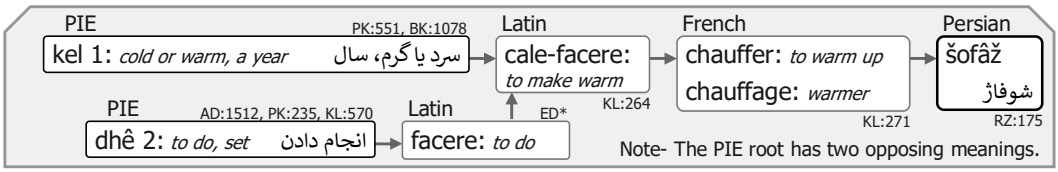

شوفر همریشه: شوفاژ، سرما همریشه: calorie, do

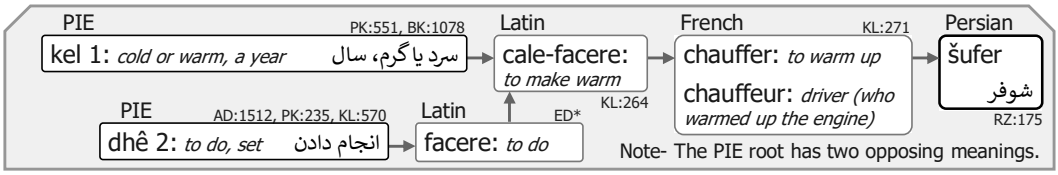

شولک: اسب تند رو

شوهر رجوع شود به شوی۱

شوی۱ همریشه: شستن

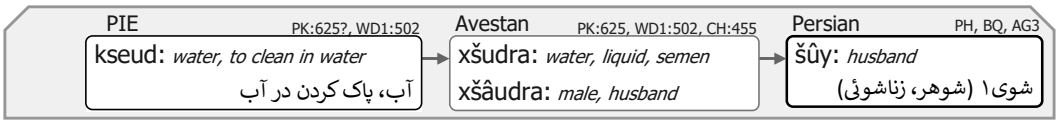

شوی۲ رجوع شود به شستن

شِنِل: نوعی پوشاک نرم شبیه عبا همریشه: قناری، سگ همریشه: chenille, canary

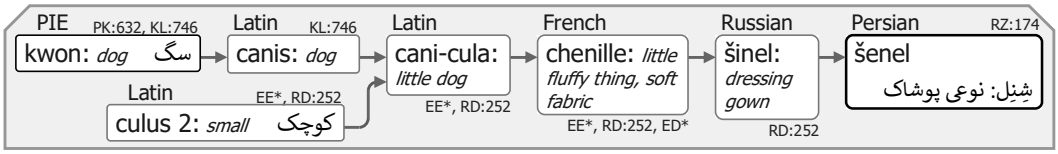

شنوشه: عطسه همریشه: sneeze

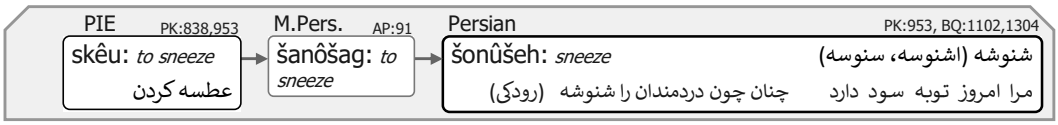

شنیدن همریشه: listen

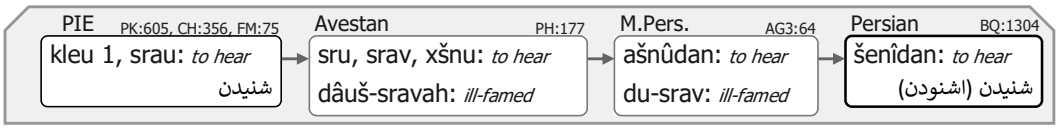

شُو: نمایش همریشه: شکوه، کیا، آکوستیک همریشه: show, hear

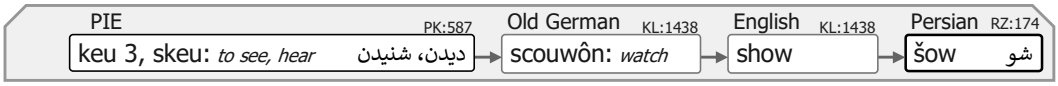

شوت: پرتاب کردن همریشه: پژوهیدن، جُست همریشه: shoot, shout, shuttle

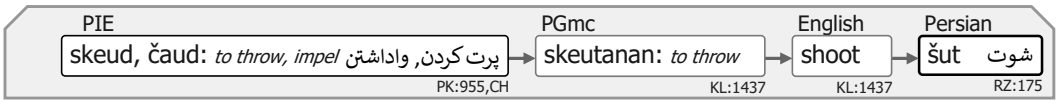

شوخ

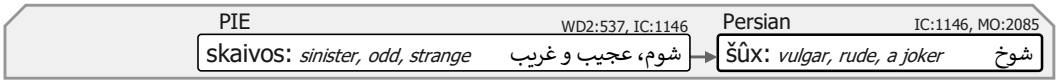

شور۱ همریشه: شوریا، خوش همریشه: hards

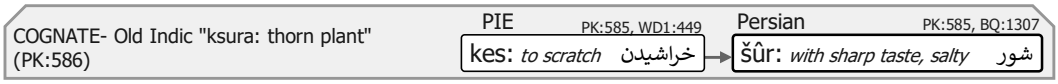

شور۲ رجوع شود به شستن

شوریا همریشه: پختن، شور، شوریا همریشه: hards

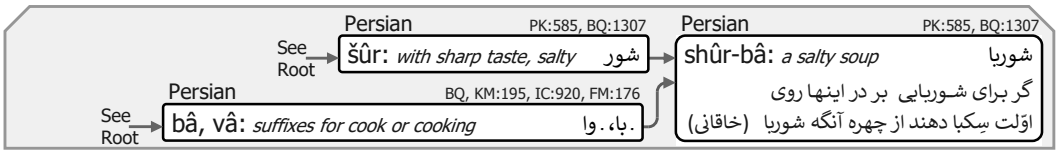

شورت: شلوار کوتاه همریشه: ریسک، گسستن همریشه: shear, shirt

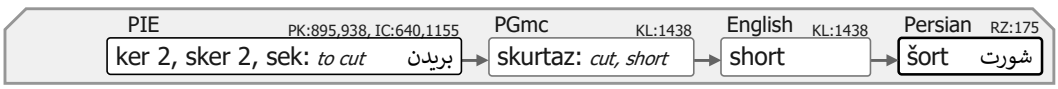

شُمینه: بخاری دیواری همریشه: چمبر، کمرا، شامپاین همریشه: chimney, chamber

شَن: خانه همریشه: خَن، گلخن، خانه

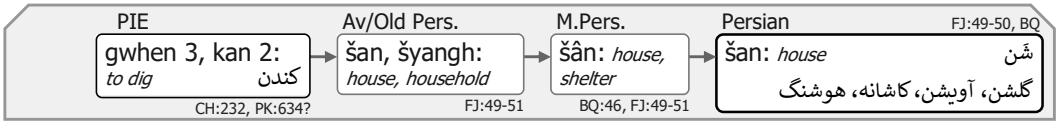

شنا همریشه: اُشنان (صابون) همریشه: nurse, nutrition

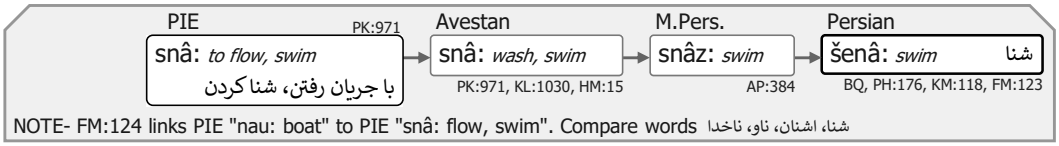

شناختن همریشه: دانستن، آشنا، فرزانه، دانش همریشه: know, normal, note, noble

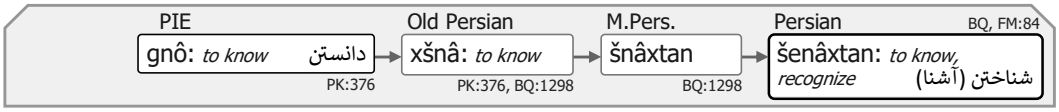

شنبه همریشه: سَبت همریشه: Sabbath

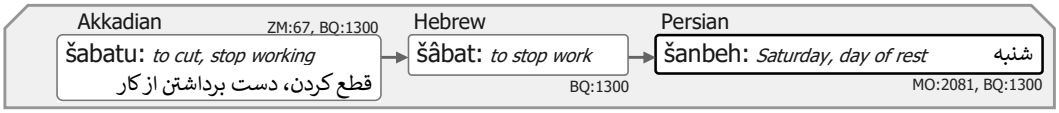

شَندف: دف خانگی (شن + دف) همریشه: گلشن

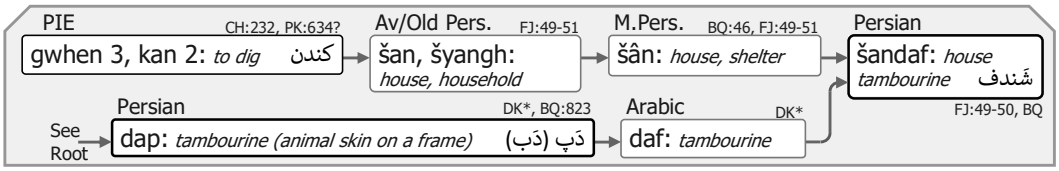

شنگبیل مقایسه: زنجبیل همریشه: ginger

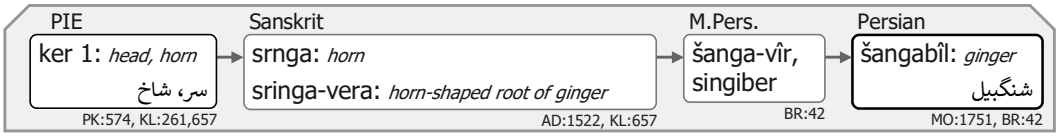

شنگرف: رنگ سرخ، سنگ معدن جیوه همریشه: cinnabar

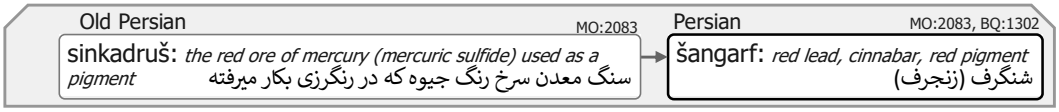

شلوار

همریشه: شلنگ، شلپوی، قولون همریشه: cover, garment

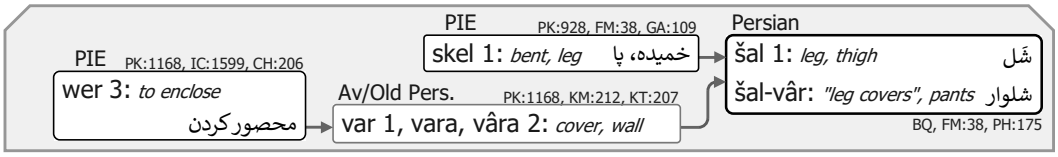

شما

همریشه: you

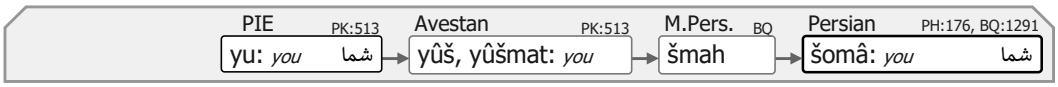

شمّاته رجوع شود به شمّاطه

شماره

همریشه: آمار همریشه: memory

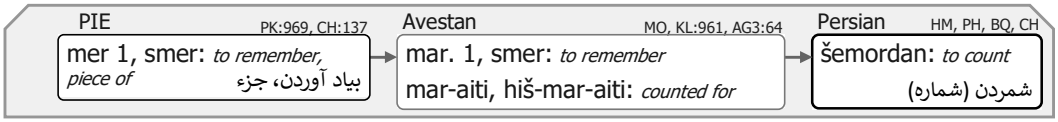

شمّاطه: زنگ ساعت، "صدا دار"

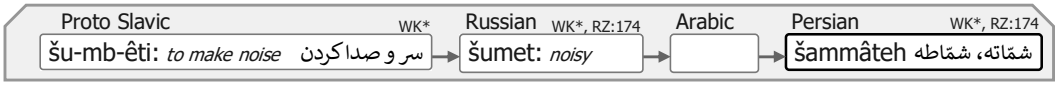

شمال

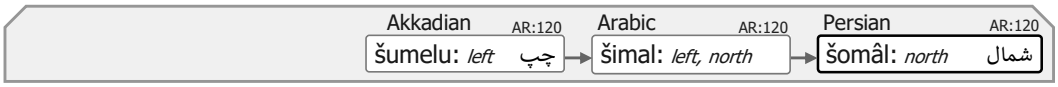

شمبلیله

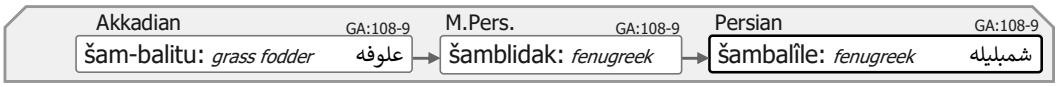

شمردن رجوع شود به شماره

شمشیر

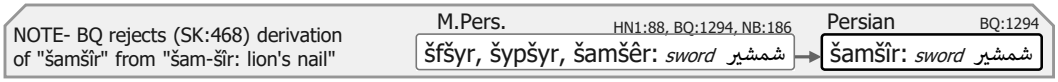

شَمَن: بت پرست

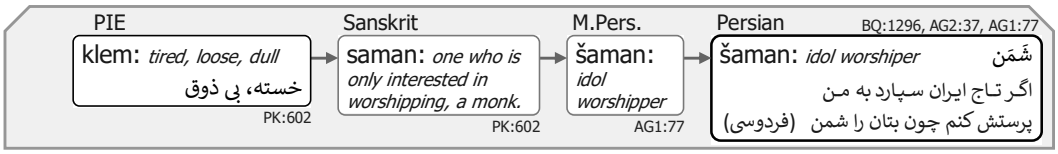

شُمیز: پیراهن همریشه: قمیص همریشه: chemise

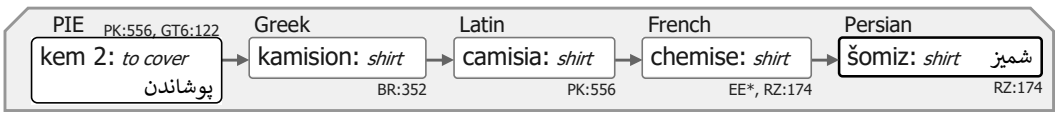

شکنجه همریشه: شکستن

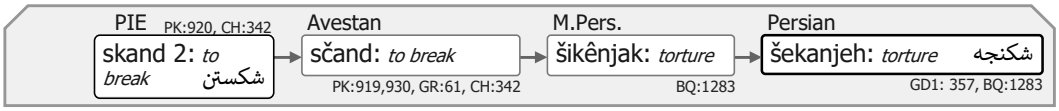

شکوفه رجوع شود به شکافتن

شُکوه همریشه: کیا، قباد همریشه: show

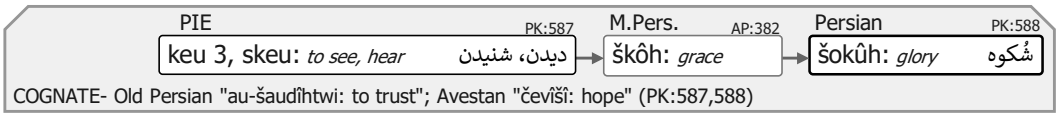

شکیبا

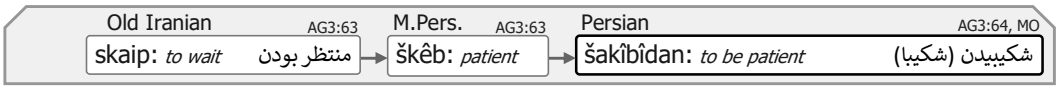

شکیبیدن رجوع شود به شکیبا

شگال رجوع شود به شغال

شگفت رجوع شود به شکافتن

شگون: فال نیک

شِل: نیزه کوتاه

M.Pers. GA:108
šil: dart نیزه کوتاه
Persian BQ:1287, GA:108
šel: javelin شِل: نیزه کوتاه
ز خشت و شل و ناوک سرکشان ز بر چرخ گفتی شد آتش فشان (اسدی)
COMPARE- Indian "šil: dart" (GA:108)

شَل: پا همریشه: شلوار همریشه: colon, cylinder

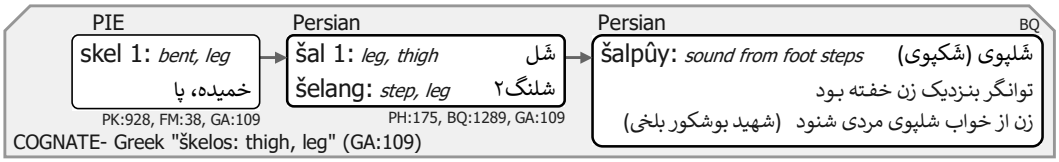

شَلپوی: صدای پا رجوع شود به شَل

شَلتوک رجوع شود به شالی

شلنگ۱: لوله انعطاف پذیر

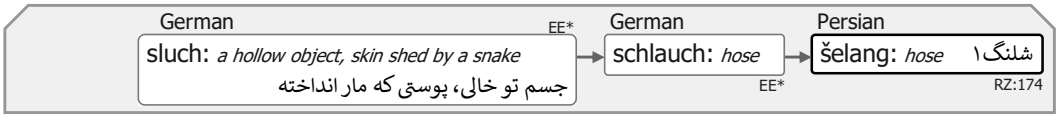

شلنگ۲: پا رجوع شود به شَل

شکار همریشه: کار همریشه: begin, ambient

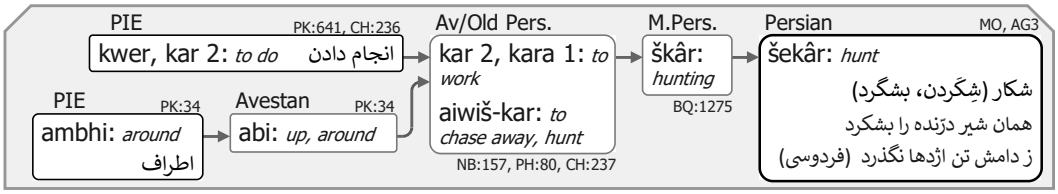

شکاف رجوع شود به شکافتن

شکافتن همریشه: کاویدن همریشه: comma, syncope

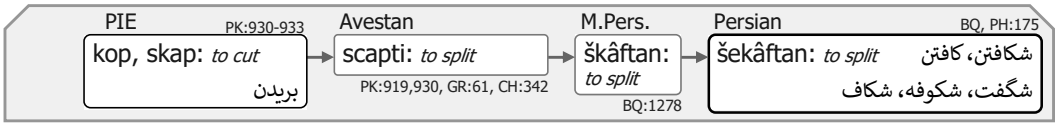

شکال رجوع شود به شغال

شَکپوی: صدای پا رجوع شود به شَل

شِکر همریشه: سوخاری همریشه: sugar

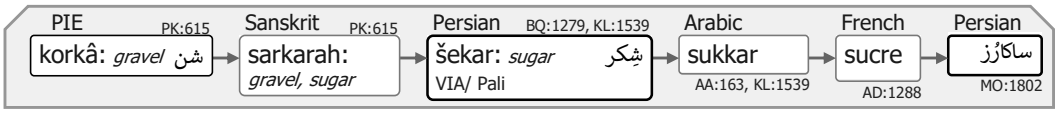

شکرفیدن: تلو تلو خوردن

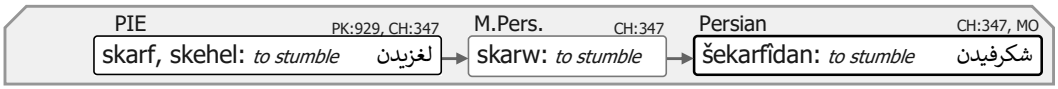

شِگَردن رجوع شود به شکار

شکستن همریشه: شکافتن همریشه: comma, syncope

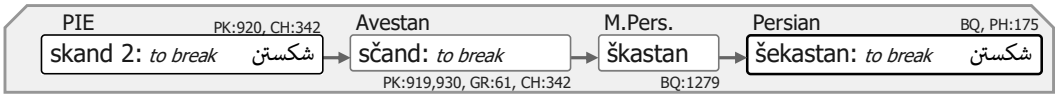

شکلات همریشه: chocolate

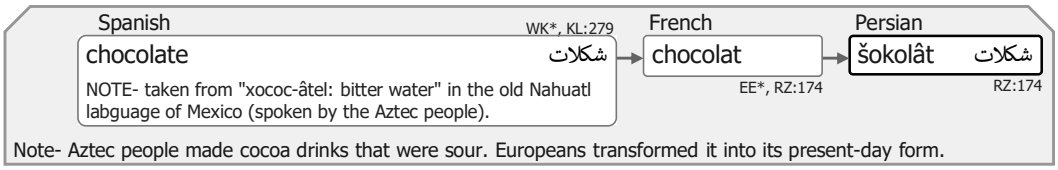

شکله: آنچه از جامه به جایی گرفته پاره شود

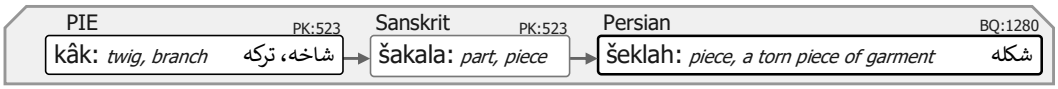

شکم رجوع شود به اشکم

شستن

همریشه: شوی۱

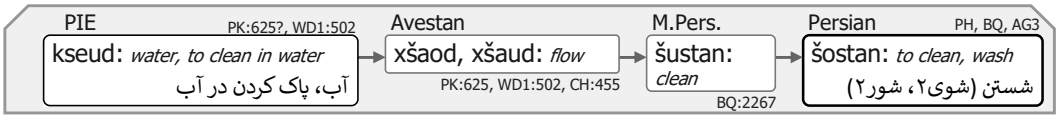

شُش

همریشه: هوا

همریشه: cyst, wheeze

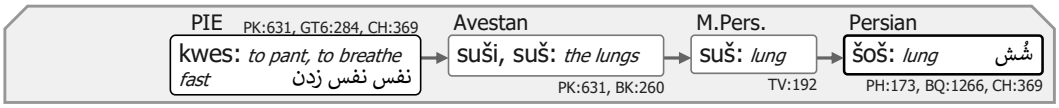

شِش

همریشه: شانزده، شست

همریشه: six, semester, hexagon

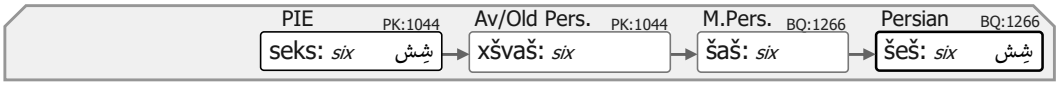

شصت

همریشه: ده، صد، شش

همریشه: ten, six

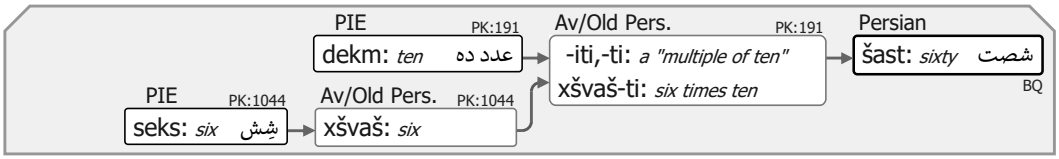

شطرنج: "چهار مهره"

همریشه: چهار، انگشت

همریشه: four, anchor

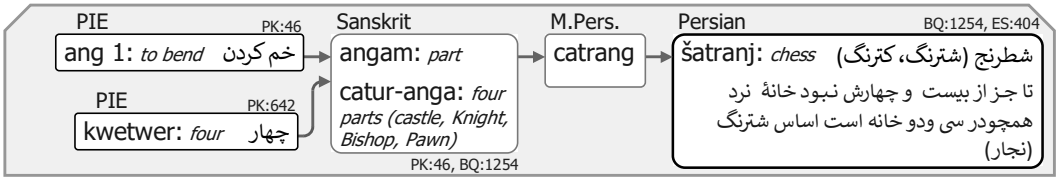

شغال: توره

همریشه: jackal (from Persian šoğâl)

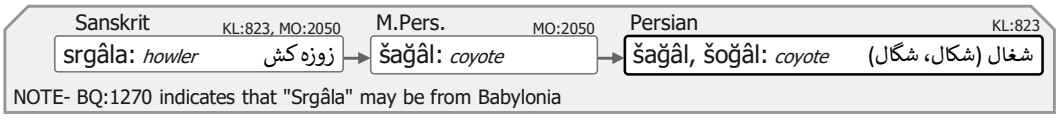

شَفش: شاخه، سیم

همریشه: سیف

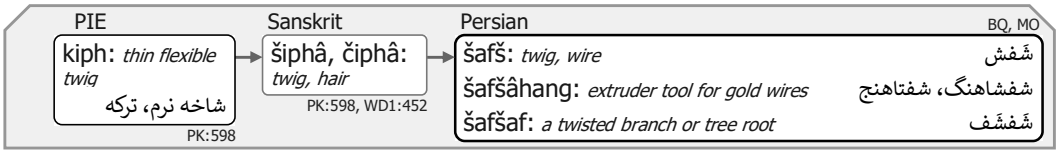

شفشاهنگ، شَفشَف رجوع شود به شَفش

شبستان همریشه:شب، آستان همریشه: stand, west

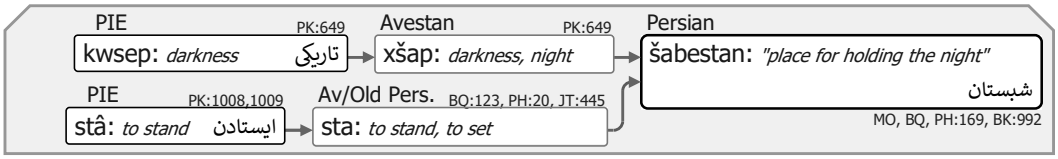

شپش

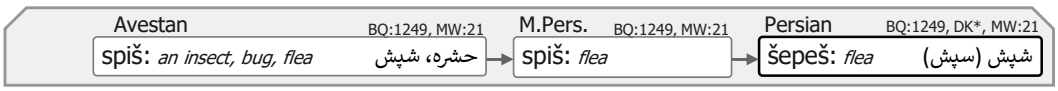

شتا: صبحانه، غذا همریشه: ناشتا، آش همریشه: eat

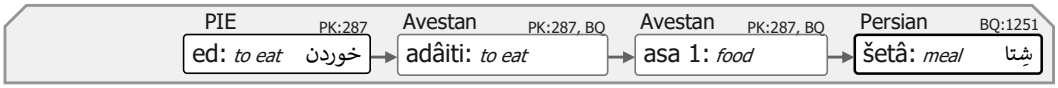

شتاب همریشه: تابش همریشه: tepid, ambient

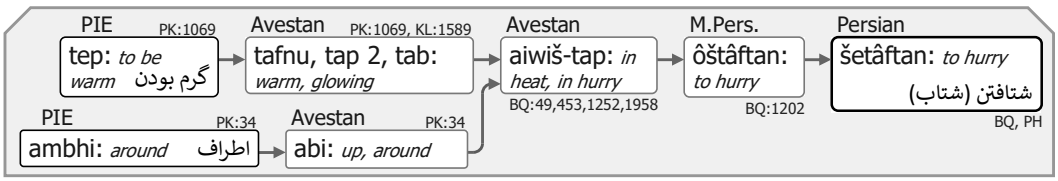

شتافتن رجوع شود به شتاب

شتر رجوع شود به اشتر

شترنک رجوع شود به شطرنج

شدن همریشه: سینما همریشه: cinema, excite

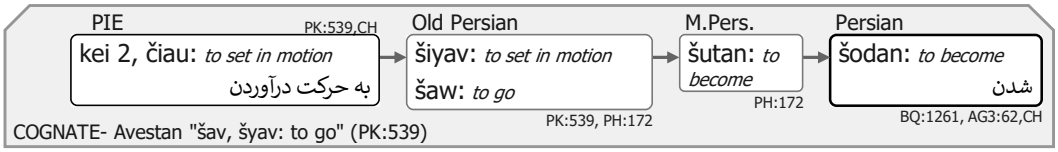

شُرشُر رجوع شود به شاریدن

شرق همریشه: چراغ

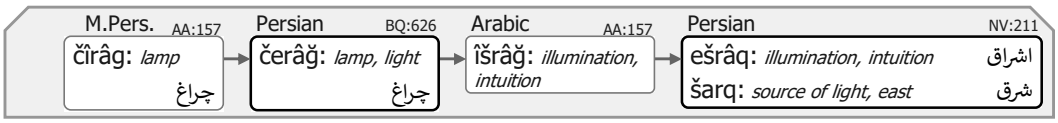

شرم: خجلت و حیا همریشه: harm

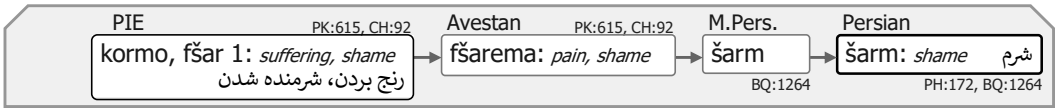

شِریدن رجوع شود به شاریدن

شانزده همریشه: ده، شش همریشه: ten, six

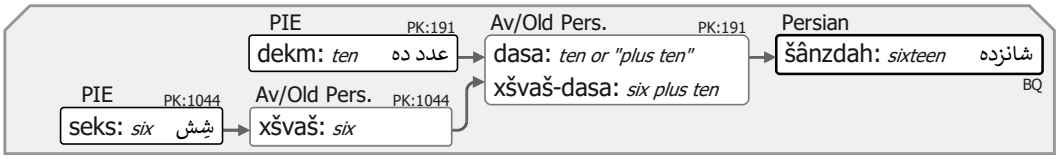

شانه همریشه: خسیدن، خوش همریشه: hards

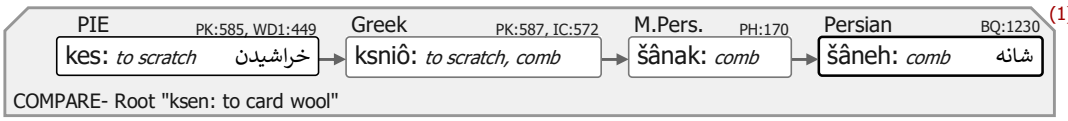

شانه

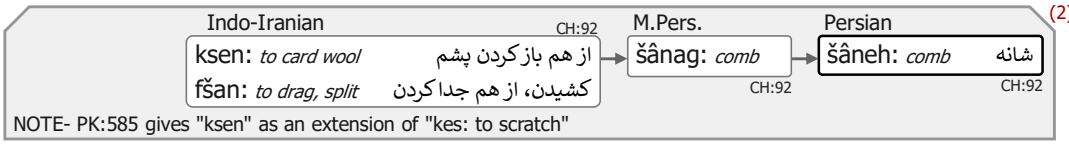

شاه: حاکم همریشه: شهر، شایسته، ساتراپ همریشه: check, chess

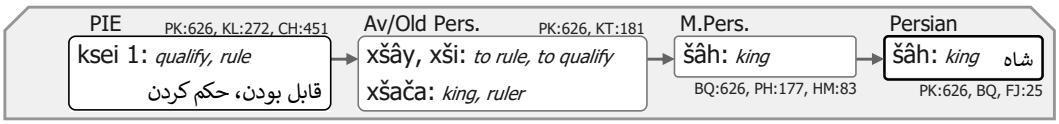

شاه اسپَرَم رجوع شود به اسپرغم

شاهین رجوع شود به سیمرغ

شاید رجوع شود به شایستن

شایستن همریشه: شاه، شهر همریشه: check, chess

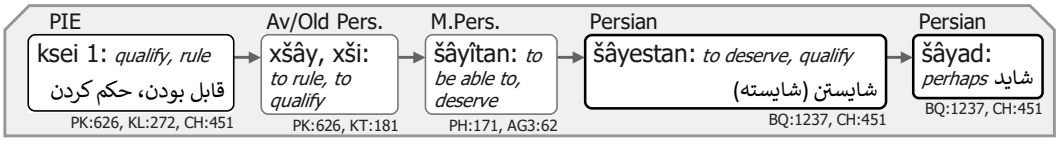

شایسته رجوع شود به شایستن

شایگان رجوع شود به شاه ، گان

شب همریشه: شبستان همریشه: west

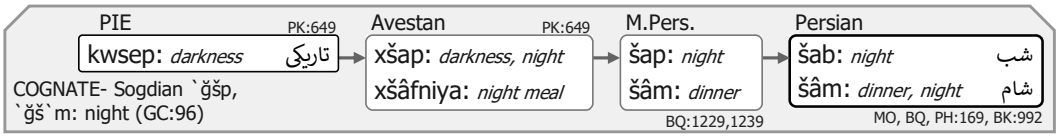

شبان رجوع شود به چوپان

شبدیز رجوع شود به شب ، دیس

شاگرد: "دنبال رو" همریشه: هخامنش، کار همریشه: pursue

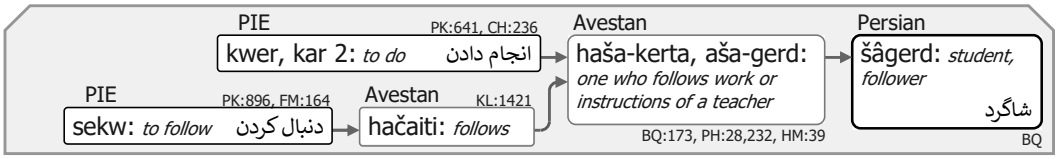

شال۱ همریشه: شال۲ (گلیم) همریشه: shawl

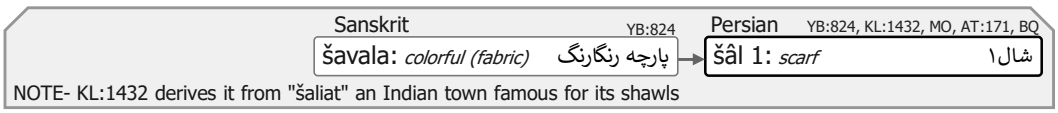

شال۲: گلیم همریشه: شال۱

شالنگ: گلیم رجوع شود به شال۲

شالی: برنج (1)

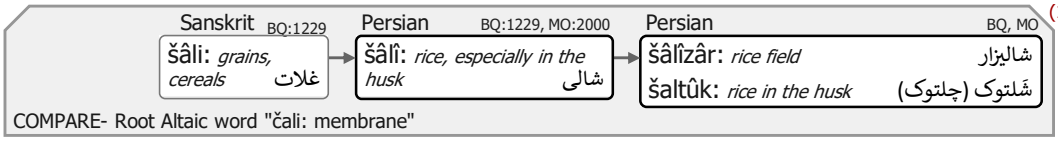

شالی: برنج همریشه: چَلپَک (2)

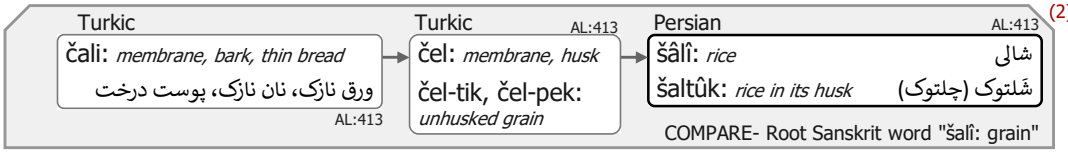

شالیزار رجوع شود به شالی

شام رجوع شود به شب

شامپاین: نوعی شراب همریشه: قپان، کمر، چمان، خَم همریشه: campaign, camp

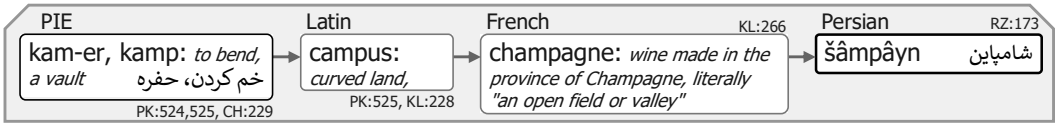

شامپو: "مشت و مال دادن"

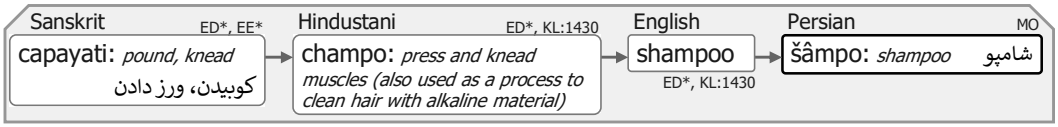

شاخ، شاخه

شاد

همریشه: آشیانه

همریشه: quiet

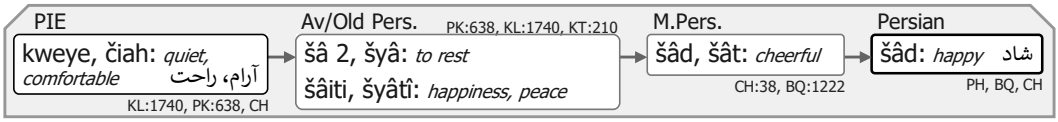

شادُروان: پرده پیش در، سایبان، چادر، فرش

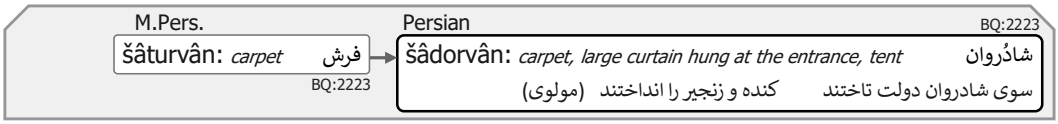

شار رجوع شود به شاریدن

شارژ: بار، برق باتری

همریشه: کاریکاتور

همریشه: car, course, cargo

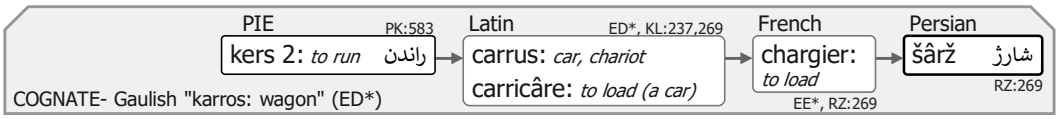

شاریدن

همریشه: آبشار، سرشار

همریشه: phthiriasis (a disease)

شاسی: چارچوب، قاب

همریشه: قفس، قاپیدن، چاپیدن

همریشه: capture, case, casket

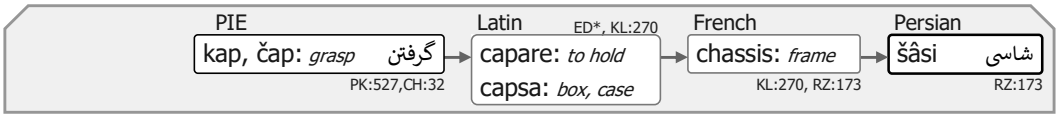

شاش

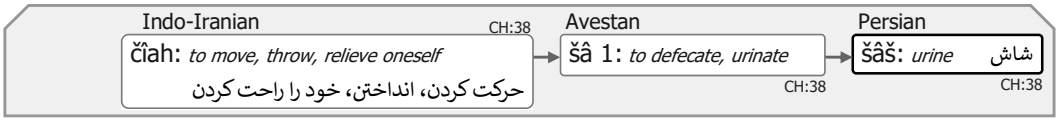

شاطر: دلاور و چابک، نانوا

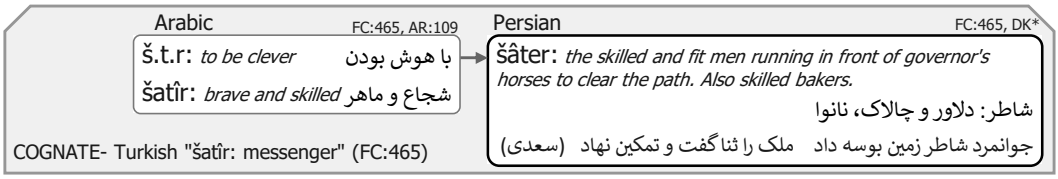

سیمان

همریشه: تزار، سزار، قیصر

همریشه: scissors

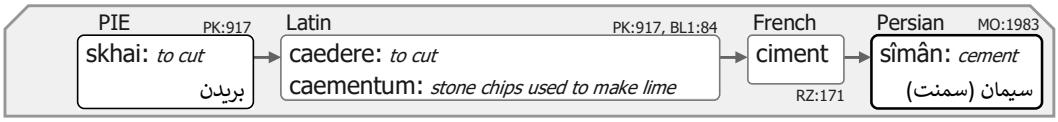

سیمرغ: "پرنده تیره رنگ"

همریشه: سیاه، مرغ

همریشه: hue

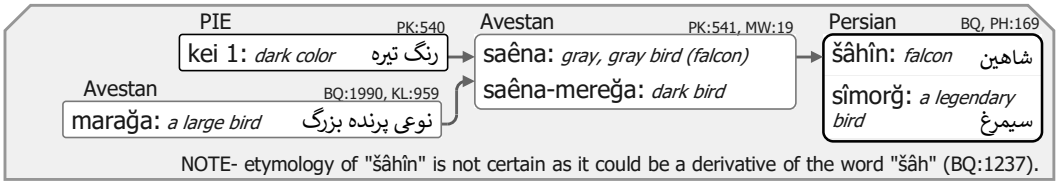

سینما: تماشا خانه

همریشه: شدن

همریشه: cinema, excite, kinetic

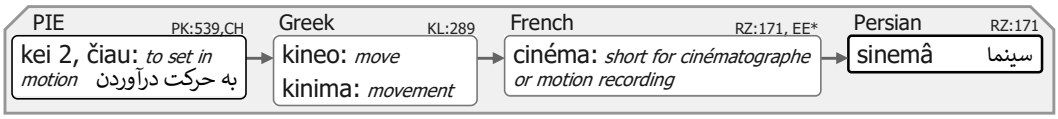

سیویل: غیر نظامی

همریشه: آسودن، اریکه

همریشه: city, cemetery

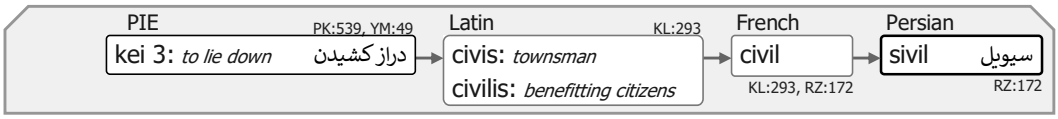

ش

شاپو: نوعی کلاه

همریشه: کلّه، کاپیتان

همریشه: cap, head

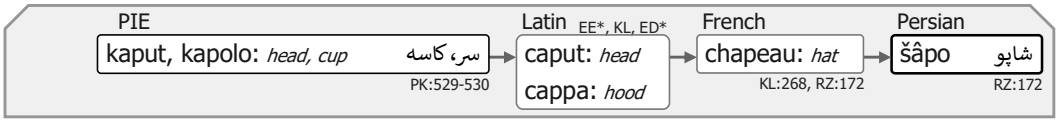

شاپور

همریشه: شاه، شایسته، پسر

همریشه: few, pony, poor

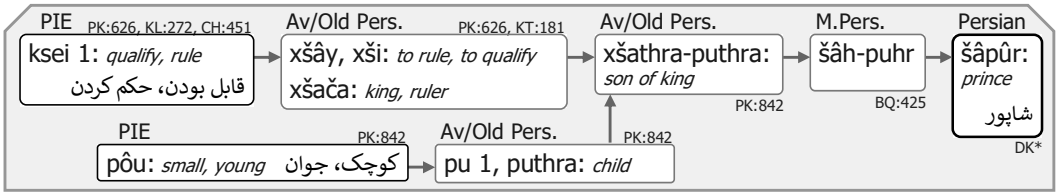

سیف

همریشه: xiphias (a kind of swordfish)

سیفون

همریشه: siphon

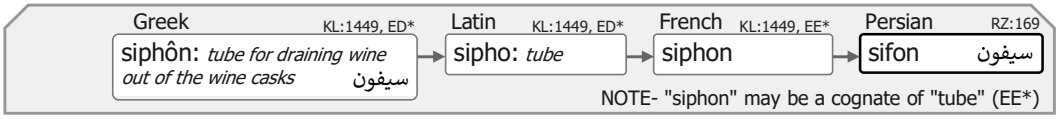

سیکل: دوره، موج کامل

همریشه: چرخ، کالسکه

همریشه: wheel, cycle

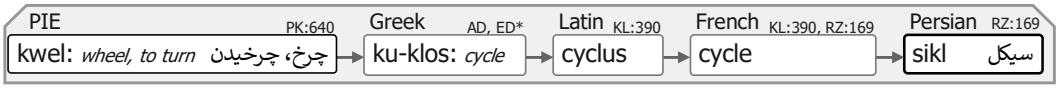

سیگنال: علامت، اشاره

همریشه: اسکناس، سکانس

همریشه: sign, second

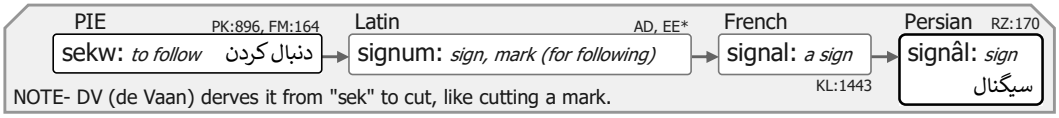

سیلندر: استوانه

شَل، قولون

همریشه: cylinder, colon

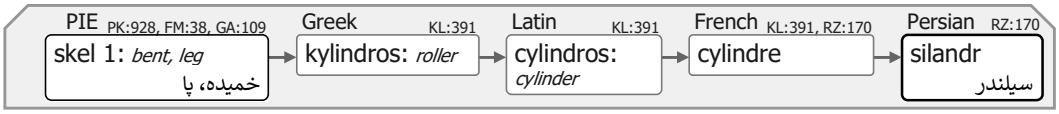

سیلی

همریشه:گسستن

همریشه: crime, scar

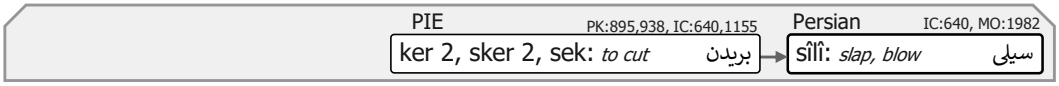

سیم۱: تیر یوغ

همریشه: pole

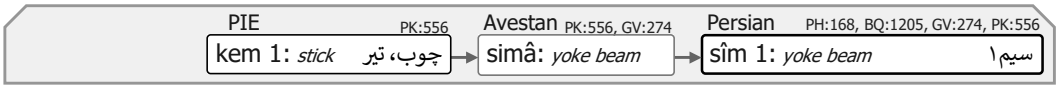

سیم۲: "نقره سکه نشده"

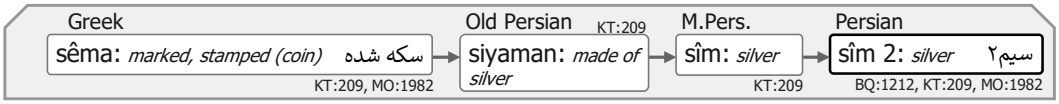

سیما

همریشه: چهره، آیینه

همریشه: semantic

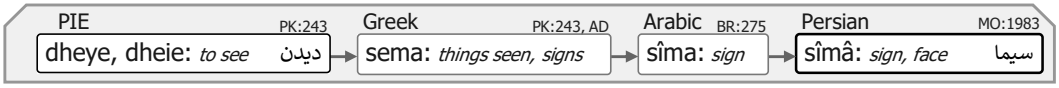

سیب

سیج: درد و رنج

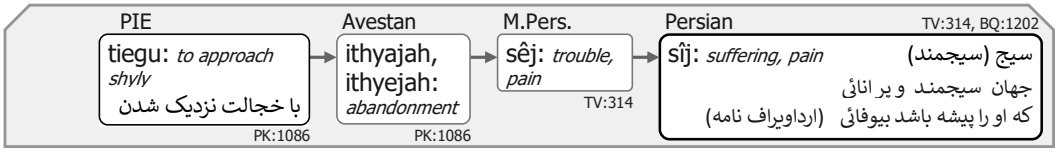

سیخ

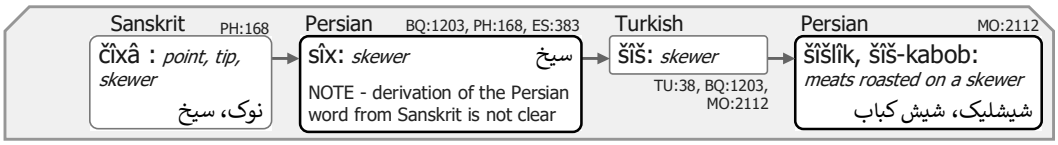

سیر۱: مقابل گرسنه

همریشه: satiate, satisfy, saturate

سیر۲

سیرک: میدان نمایش

همریشه: رینگ، کران، کنار

همریشه: ring, circle, crown

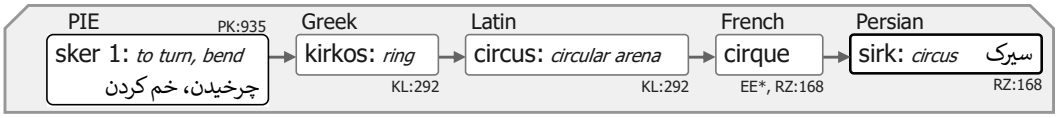

سیستان: "سرزمین سکا ها"

همریشه: سکا, سَکستان

همریشه: stand, state

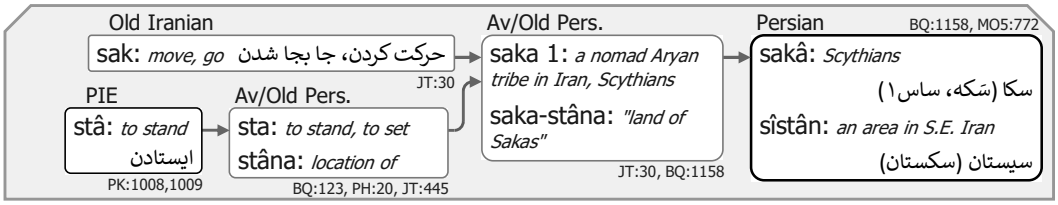

سیستم: یک مجموعه هماهنگ

همریشه: انجمن، ایستادن

همریشه: assemble, stand

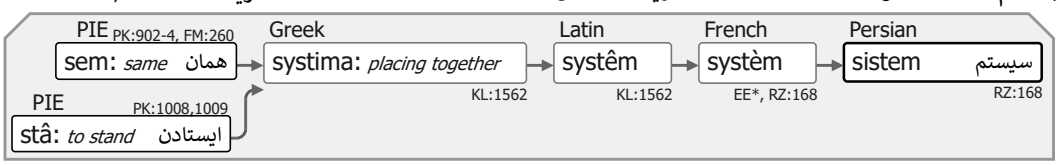

سویا

همریشه: soya

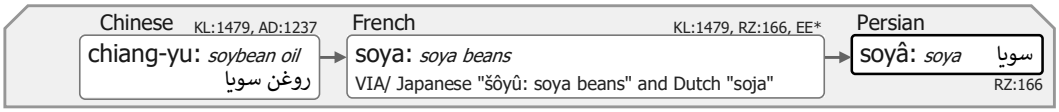

سه

همریشه: سی

همریشه: three, triangle, tripod

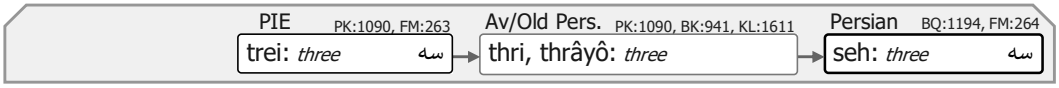

سه تار	رجوع شود به	سه، تار۱
سهراب	رجوع شود به	سرخ
سُهروَرد	رجوع شود به	سرخ ، وَرد
سهستن: ترسیدن	رجوع شود به	سهم

سهم: ترس

همریشه: ترسیدن

همریشه: terror

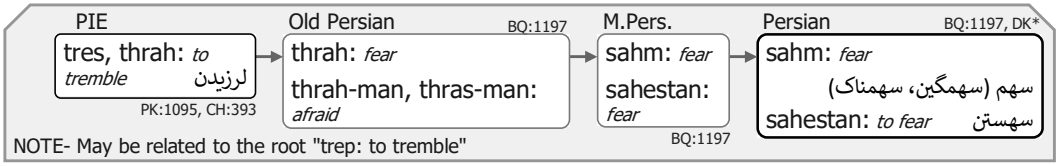

سهمناک	رجوع شود به	سهم

سی

مقایسه: بیست، چهل

همریشه: ten, three

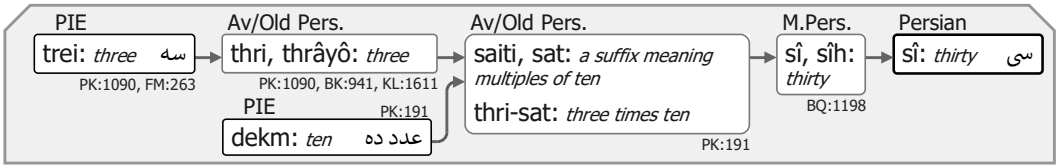

سیامک:

"سیاه مو" همریشه: سام، سیامک

همریشه: hue

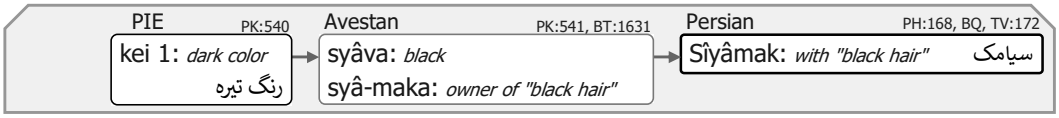

سیاوش:

"با اسبان سیاه" مقایسه: ارشان و اشتقاق آن

همریشه: water, hue

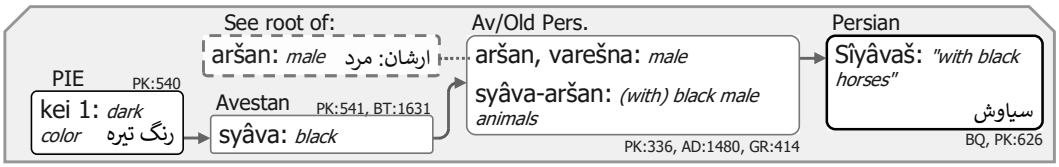

سیاه

همریشه: سام، سیمرغ، سیامک، سیاوش

همریشه: hue

سوسیس همریشه: ایزوله، سالاد همریشه: salt, isolated, salad

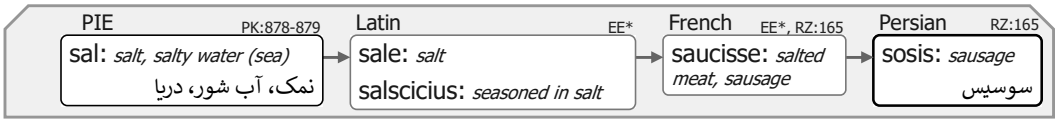

سوغات: ارمغان

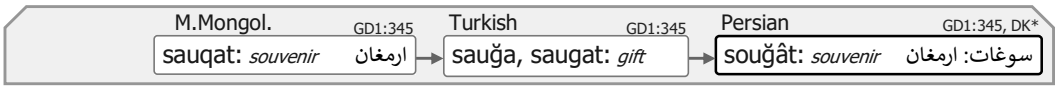

سوق: بازار همریشه: سوی

سوک۱ همریشه: سوختن همریشه: cygnet

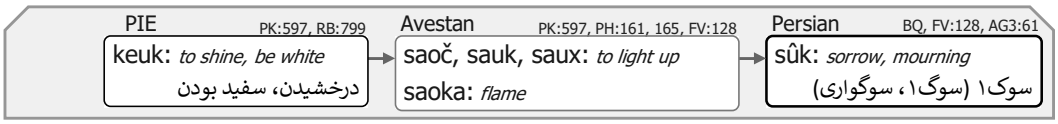

سوک۲: داسهٔ غله رجوع شود به سوزن

سوگ۱: غم رجوع شود به سوک۱

سوگ۲: داسهٔ غله رجوع شود به سوزن

سوگلی محبوب. معشوق. برگزیده

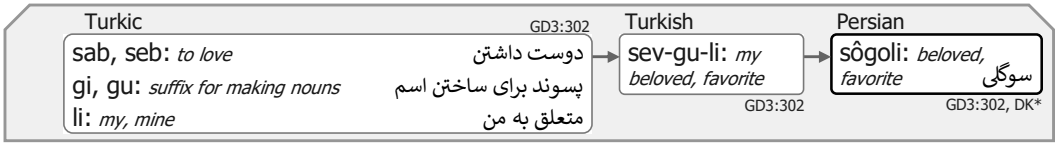

سوگند خوردن: "نوشیدن آب گوگرد برای اثبات بیگناهی" همریشه: cygnet

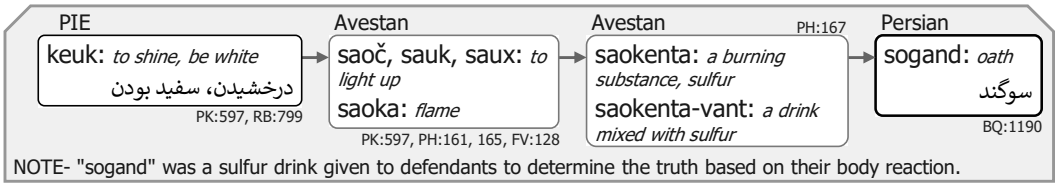

سولو: تکنوازی، تکروی همریشه: خود، خویش همریشه: sole, solitary

سوم رجوع شود به سه ، ـُم

سوهان رجوع شود به ساییدن

سوی رجوع شود به سو

سوراخ

همریشه: سفتن، سنبه همریشه: cave

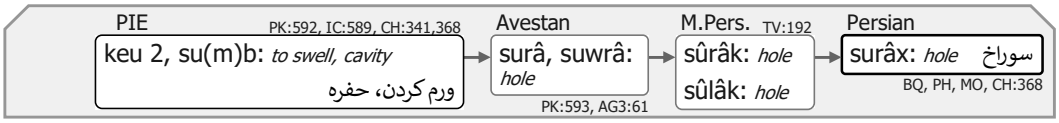

سورتمه:

وسیله نقلیه که با سگ روی برف می کشند همریشه: سرمه

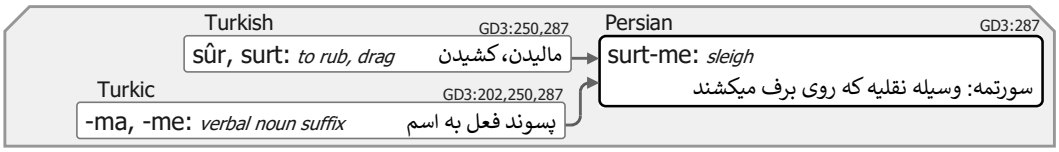

سورنا	رجوع شود به	سرنا
سوز، سوزاک	رجوع شود به	سوختن
سوزان، سوزش	رجوع شود به	سوختن

سوزن

همریشه: cuneiform

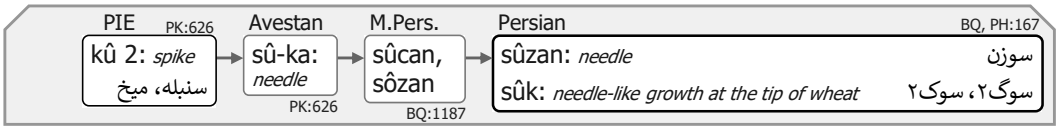

سوژه:

موضوع همریشه: پروژکتور، پروژه همریشه: subject, eject, jet

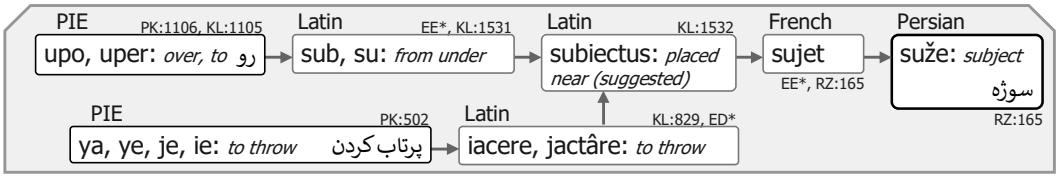

سوس: بید، کرم

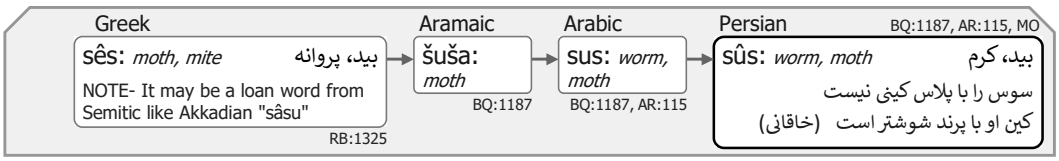

سوسک

سوسن

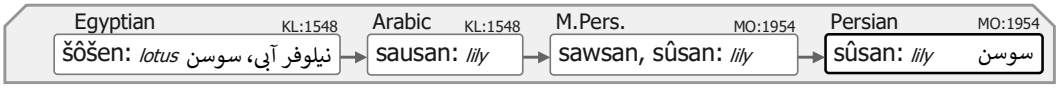

سوسنگرد	رجوع شود به	جرد.

سوپ همریشه: هوم، هاون همریشه: suck, soup

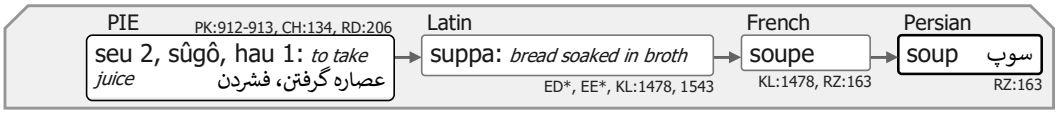

سوپاپ: قسمتی از موتور اتومبیل همریشه: سوژه، ابزار همریشه: up, upon

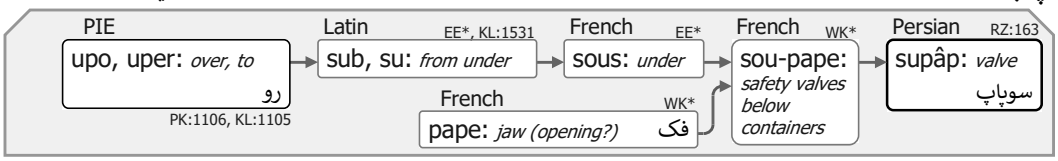

سوپر: برتر، اعلا همریشه: اَبَر، بَر همریشه: hyper, over

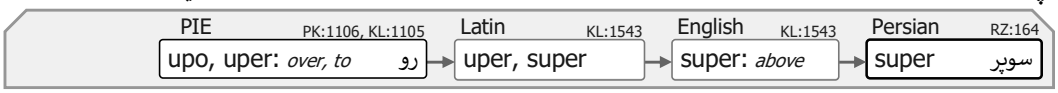

سوخاری: نان شیرین همریشه: ساکارز، شکر همریشه: sugar

سوختن همریشه: سرخ، افسوس همریشه: cygnet

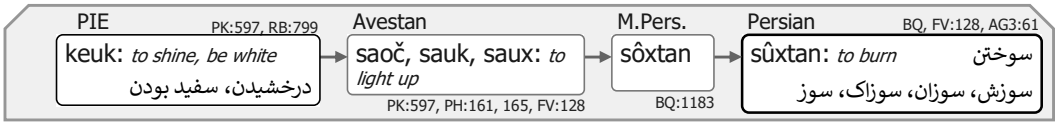

سود همریشه: سوراخ همریشه: cave

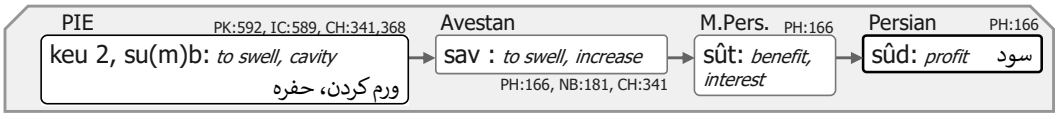

سودن: ساییدن ریسک، فرسودن همریشه: shear, scrap

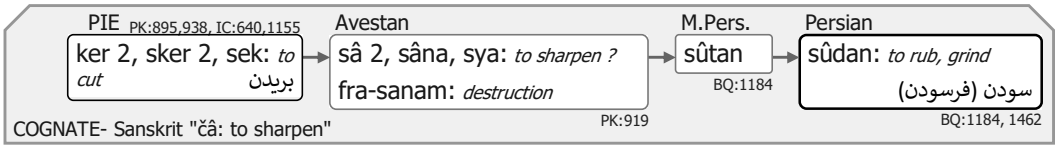

سور همریشه: سورنای، سرنا

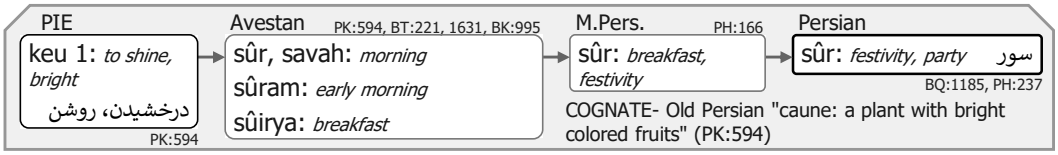

سندیکا: اتحادیه، انجمن همریشه: انجمن، دیکته، همه همریشه: dictate, teach, justice

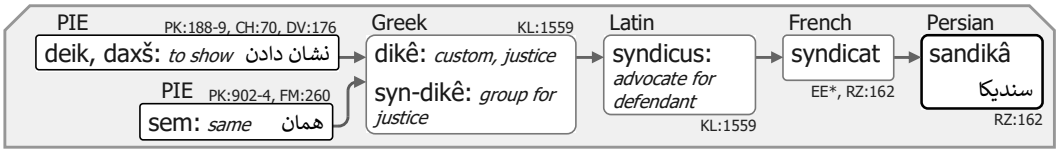

سنکوپ: بیهوشی زودگذر همریشه: کافتن، شکافتن همریشه: syncope, comma (in sentence)

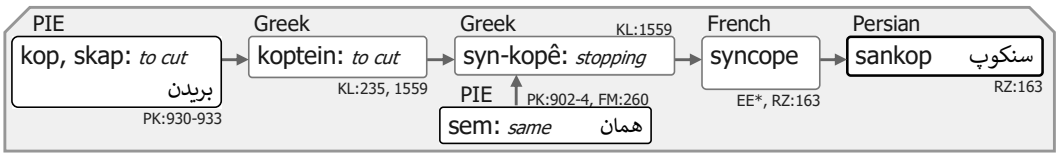

سنگ همریشه: سنجیدن، آسمان، آسیاب همریشه: edge, acute

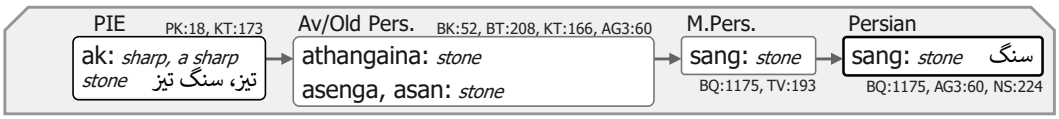

سنَوَر: زردپی همریشه: نوار، گشادن، نورولوژی همریشه: nerve

سنوسه: عطسه رجوع شود به شنوشه

سِنِهر: برف همریشه: snow

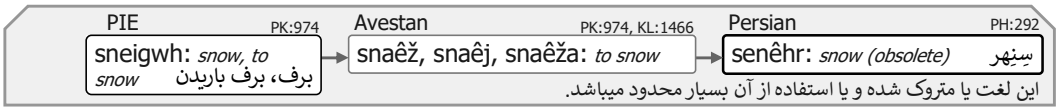

سو: جهت همریشه: سکان

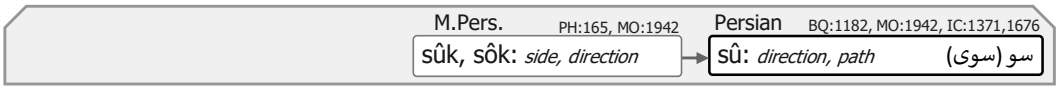

سوار: "اسب بار" همریشه: اسب، بردن، بار همریشه: equine, burden

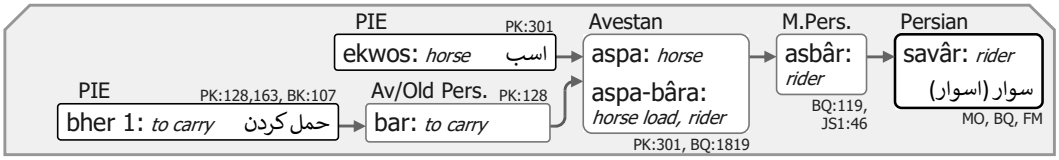

سوبسید: یارانه همریشه: خرسند، امید، ابزار همریشه: chair, sit, up

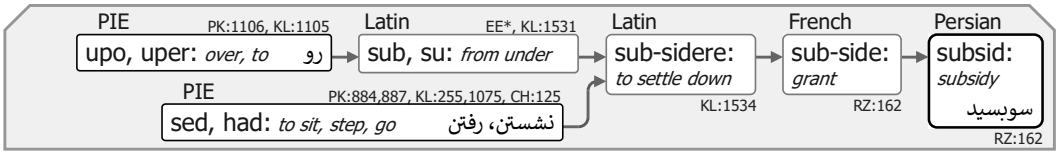

سنج رجوع شود به صنج

سنجاق۱: سوزن ته گرد همریشه: سنجاق۲ (درفش)

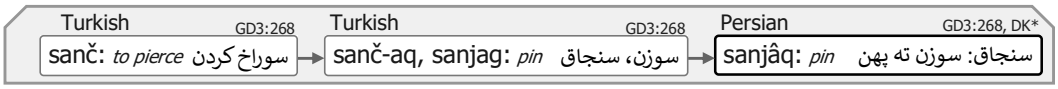

سنجاق۲: پرچم، درفش همریشه: سنجاق۱ (سوزن)

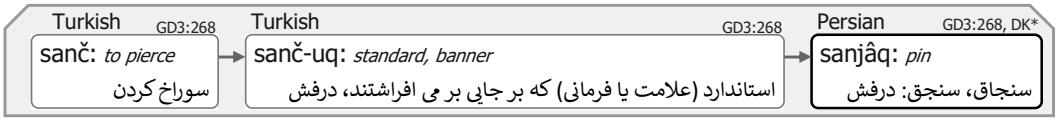

سنجد

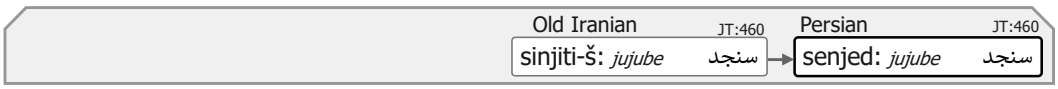

سنجق: پرچم رجوع شود به سنجاق۲

سنجیدن همریشه: سنگ همریشه: edge

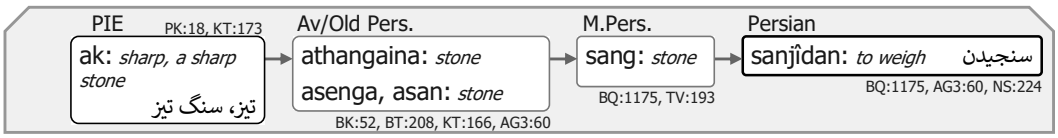

سندان رجوع شود به سنگ، دان

سَندَروس: نوعی درخت پر صمغ همریشه: کندر همریشه: sandal

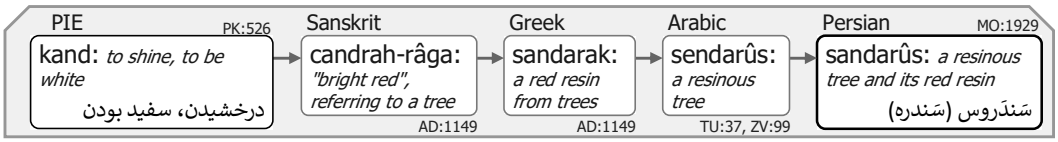

سندروم: مجموعه علائم بیماری همریشه: درون (توشه راه) همریشه: syndrome, trap

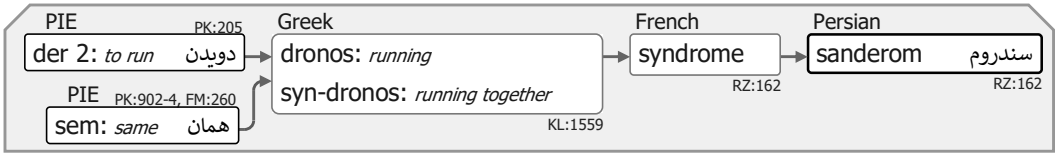

سندل همریشه: قندیل، کندر، صندلی همریشه: sandal, candle

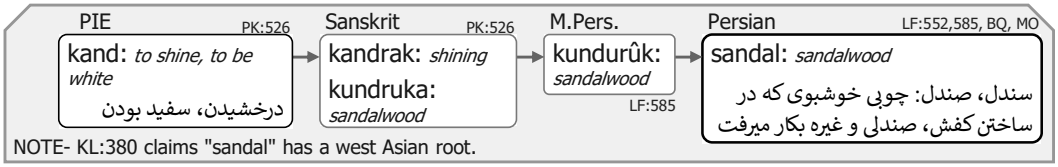

سَمت: جهت همریشه: communism, migrate, immune

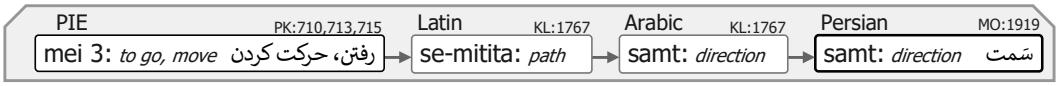

سِمَت: مقام، عنوان رجوع شود به اسم

سمرقند: ده یا شهر "سمر" همریشه: خانه

سمستر: دوره شش ماهه همریشه: شش، ماه، متر، آزمایش همریشه: six, moon, measure

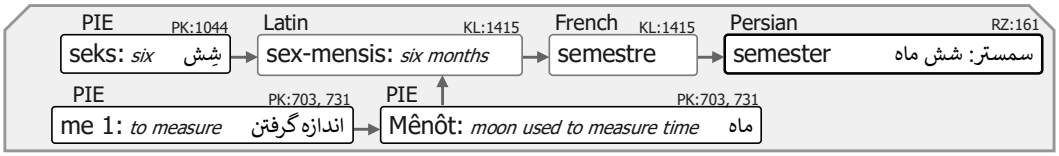

سمنت رجوع شود به سیمان

سمندر همریشه: salamander

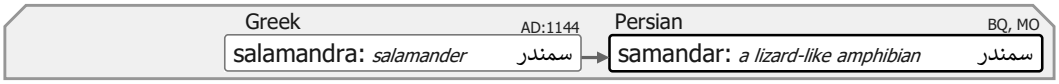

سمور همریشه: چرده، کِرسنه، شیمی همریشه: chernozem

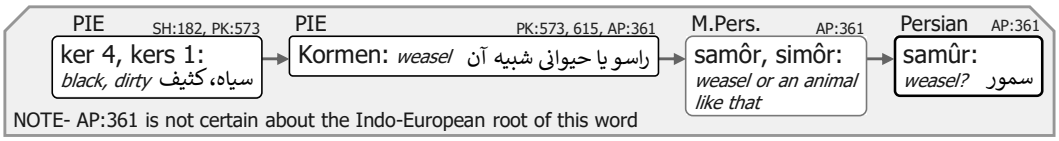

سن همریشه: سنا، سناتور، آنا (مادر بزرگ) همریشه: senate, senator

سنا: "مجمع پیران خردمند" همریشه: آنا همریشه: senior, senate

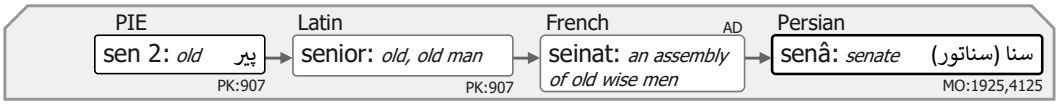

سناتور رجوع شود به سنا

سُنب رجوع شود به سُم

سُنبه رجوع شود به سُفتن

سنتور همریشه: پالیدن۲ (لمس کردن) همریشه: feel

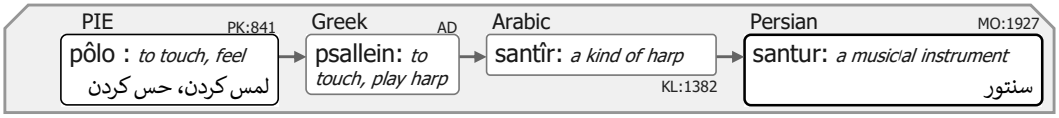

سلانه سلانه: حرکت آرام و نا استوار

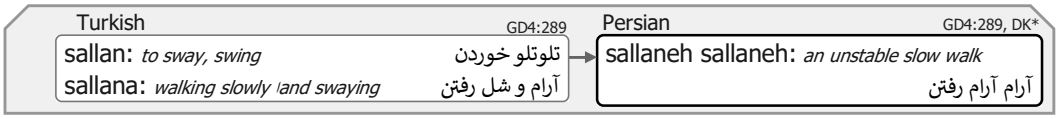

سلوفون رجوع شود به سلول

سلول همریشه: کلاه، کلبه، گلیم همریشه: helmet, cell, cellar, hole

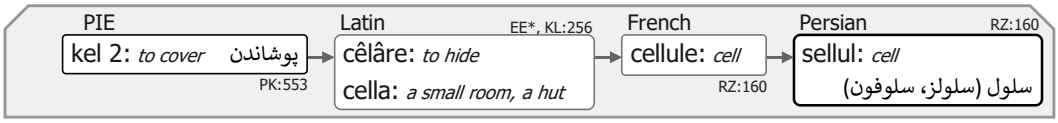

سلولز رجوع شود به سلول

سُم همریشه: سَفَل (سم شتر) همریشه: hoof

سماق همریشه: sumac

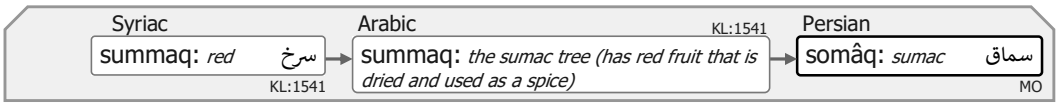

سماور: "خود جوش" همریشه: assemble, samovar

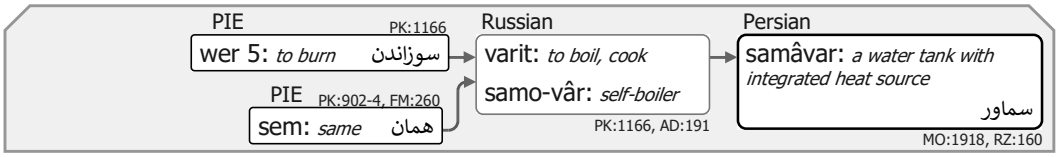

سمبل همریشه: ابلیس، باله، بالیستیک همریشه: ball, ballistic, symbol

سُمبه رجوع شود به سُفتن

سمپوزیوم: گردهمایی علمی، "جمع می نوشان" همریشه: پاتیل، نبید همریشه: beer, assembly, symposium

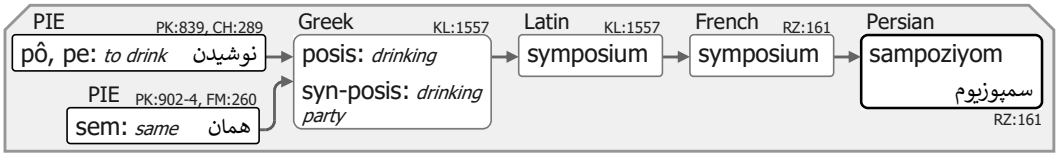

سکّو

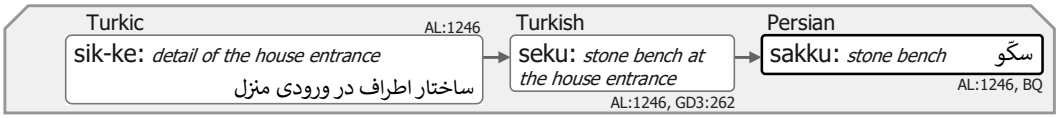

سکوبا: اُسقُف همریشه: سپاس، سکوبا همریشه: spy

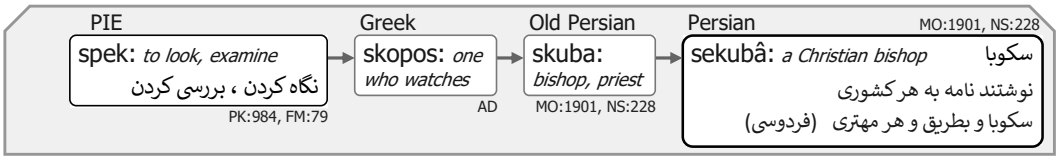

سکوره: کاسه سفالی همریشه: کلاه خود همریشه: sky, house

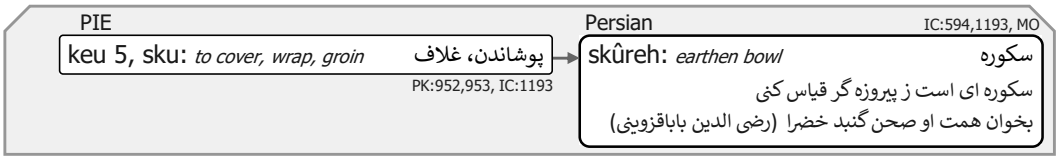
PIE
keu 5, sku: to cover, wrap, groin پوشاندن، غلاف
PK:952,953, IC:1193
Persian
IC:594,1193, MO
skûreh: earthen bowl سکوره
سکوره ای است ز پیروزه گر قیاس کنی
بخوان همت او صحن گنبد خضرا (رضی الدین باباقزوینی)

سَکه رجوع شود به سیستان

سگ

همریشه: قناری همریشه: kennel, canine, canary

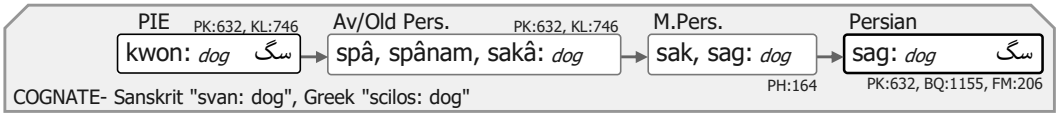

سِگال: افکار ناخوش همریشه: سرگین همریشه: crime, out

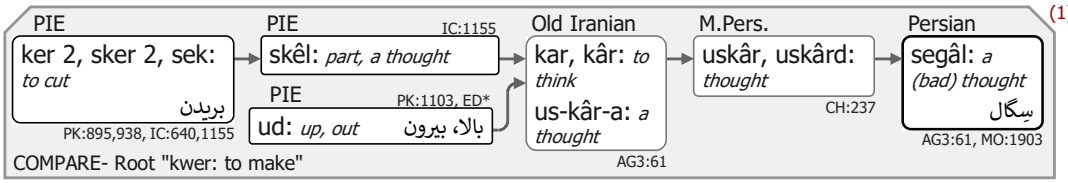

سِگال: افکار ناخوش همریشه: پیکر همریشه: out

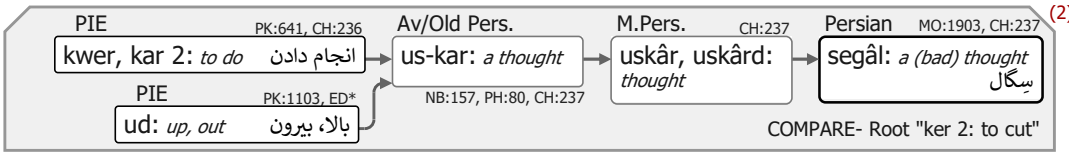

سُگر: خارپشت رجوع شود به سُغُر

سگک

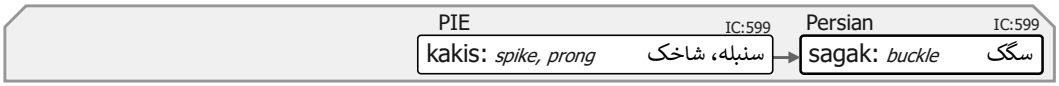

سفندارمذ: مقدس رجوع شود به اسپندارمذ

سفید رجوع شود به سپید

سفینه همریشه: زین همریشه: goad

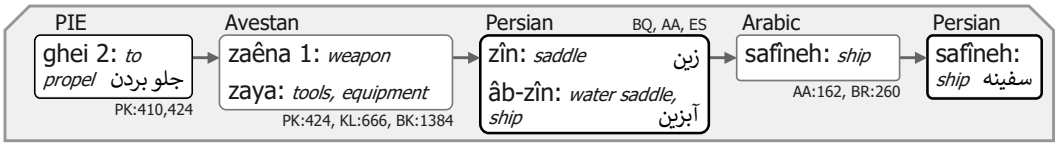

سقرلات: نوعی پارچه همریشه: اسکناس, سجلّ همریشه: scarlet

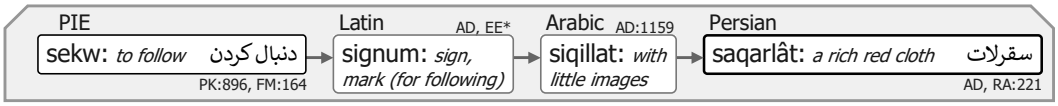

سقف: طاق رجوع شود به آشکوب

سقلمه: ضربه ای که با انگشت یا مشت به کسی زده شود

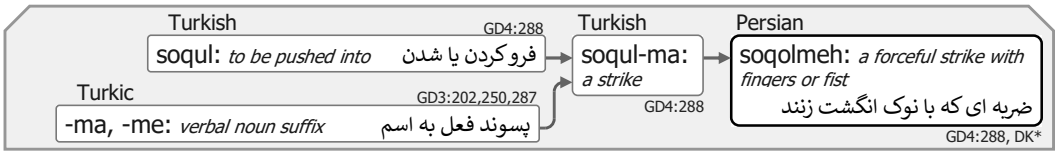

سکا رجوع شود به سیستان

سکار: ذغال همریشه: داغ همریشه: coal

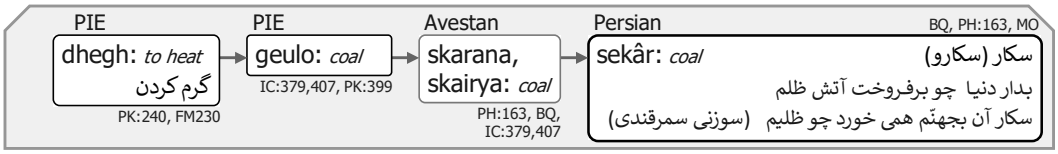

سُکّان: وسیله هدایت قایق، کشتی یا هواپیما همریشه: سوی

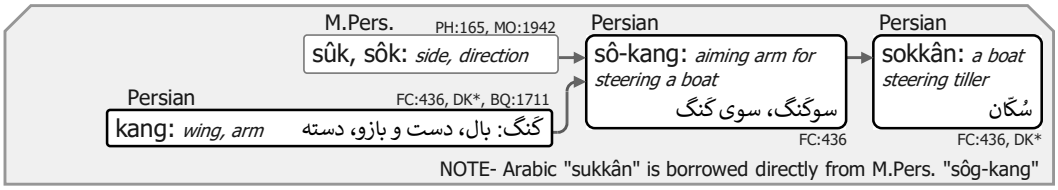

سکانس: "قسمتی از یک زنجیره" همریشه: شاگرد همریشه: sequence, second, section

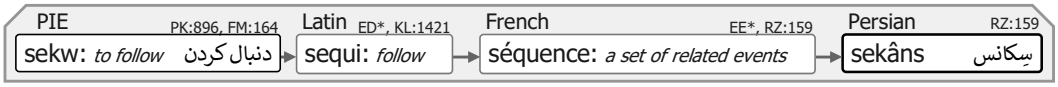

سَکستان رجوع شود به سیستان

سکنجبین رجوع شود به سرکه ، انگبین

سطل

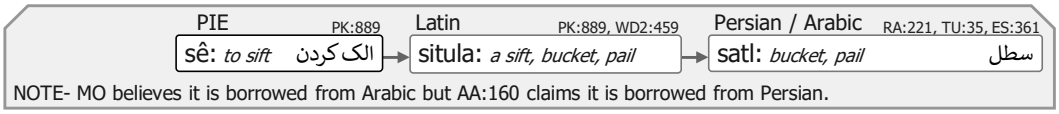

سُغُر: جوجه تیغی، خارپشت

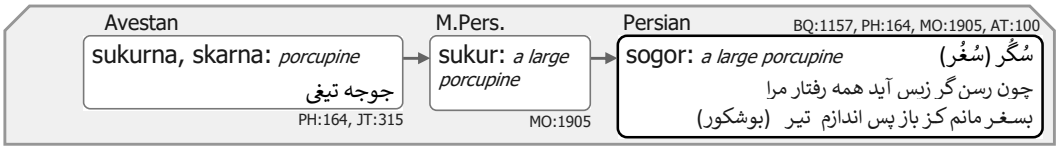

سُفت: شانه همریشه: کتف، کفت

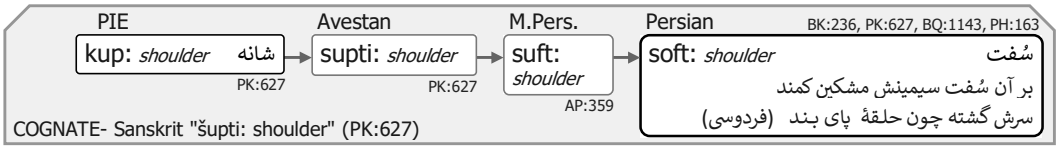

سُفتن: سوراخ کردن همریشه: سوراخ همریشه: cave

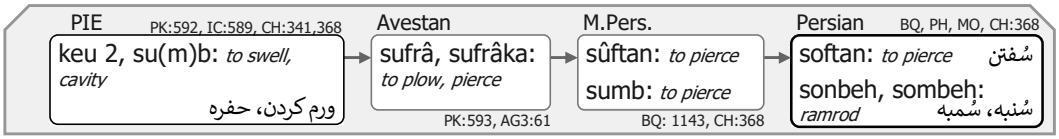

سفر، سفره

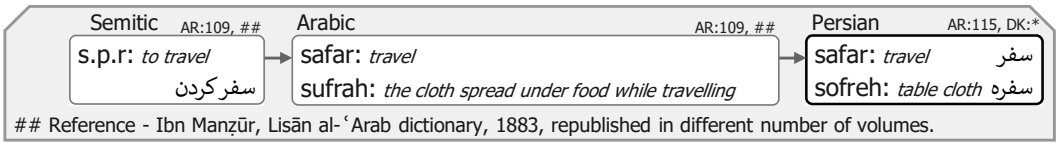

سفسطه: مغالطه همریشه: فلسفه

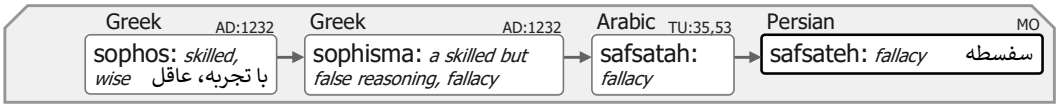

سَفَل: سُم همریشه: سُم همریشه: hoof

سفلیس نام این بیماری از شعر یونانی "دوست خوکان" آمده همریشه: philosophy, swine

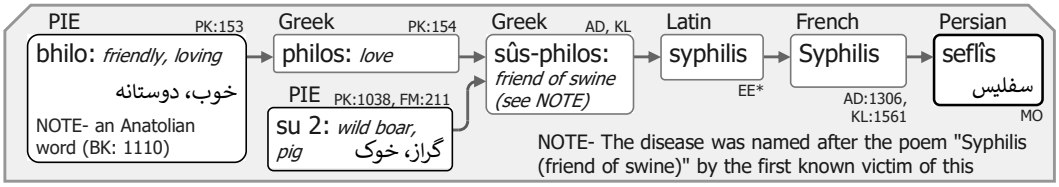

سرویس: خدمت، تعمیر، سازمان همریشه: زنهار، هرکول همریشه: hero

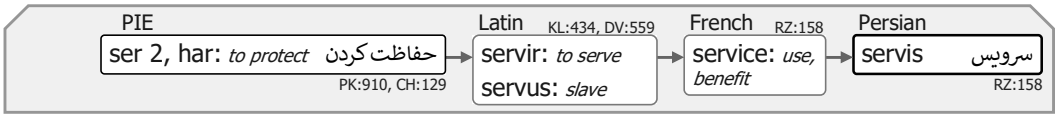

سِری، سریال: ردیف همریشه: هار همریشه: sort, series

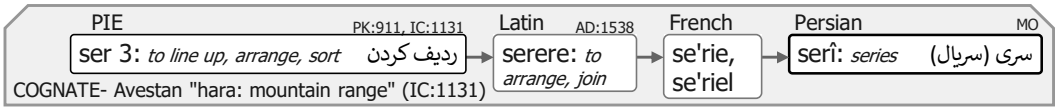

سِریش: نوعی چسب همریشه: سرشت

سَرین: کفل رجوع شود به سُرون۲

سزا همریشه: ساختن، سازش همریشه: Sikh

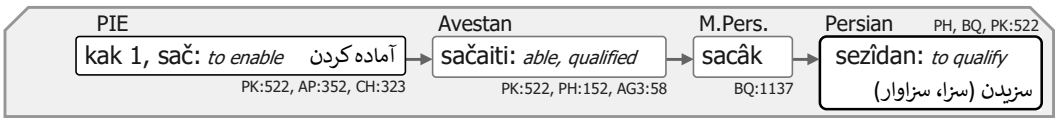

سزار، سزارین همریشه: قیصر، تزار، چیلان، سیمان همریشه: Tsar, Caesar

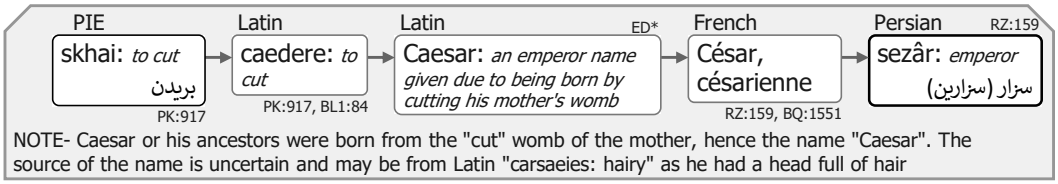

سزیدن رجوع شود به سزا

سُس: چاشنی بعضی غذاها همریشه: سوسیس، سالاد همریشه: salt, sauce, salad

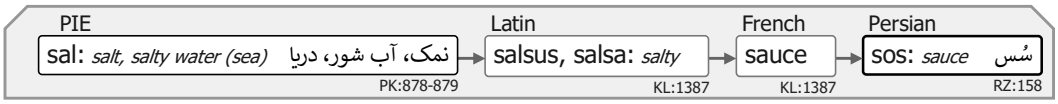

سُست

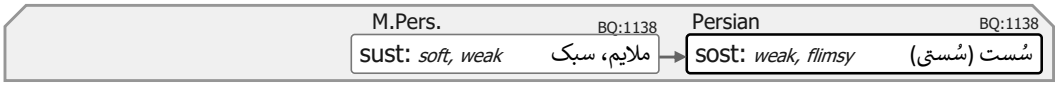

سشوار: مو خشک کن همریشه: پشنجیدن، خیساندن، چرک همریشه: desiccant

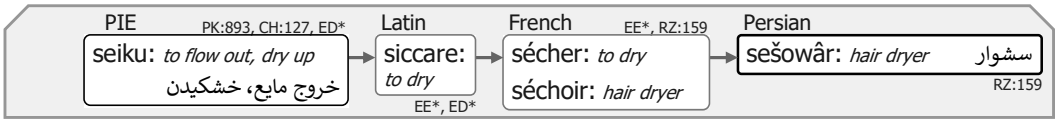

سَرو

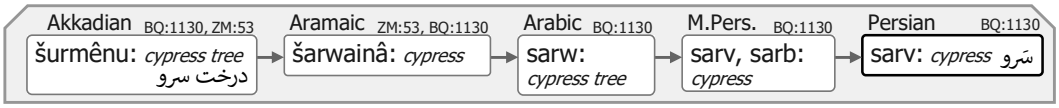

سروا، سرواد: داستان

همریشه: سراییدن، سروب

همریشه: listen

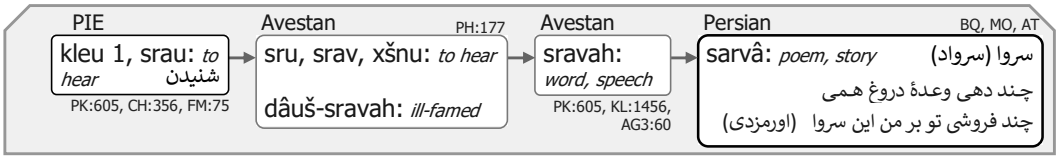

سروان رجوع شود به سر ، پاییدن

سَروب: سخن

همریشه: خسرو، شنیدن

همریشه: loud, listen

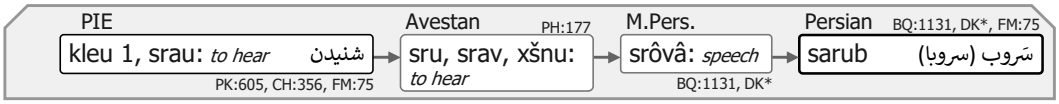

سَروبا رجوع شود به سَروب

سرودن

همریشه: سراییدن

همریشه: listen

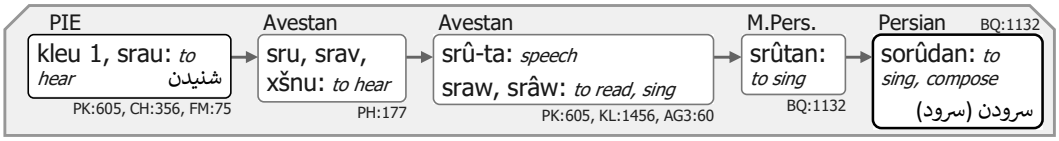

سُروش

همریشه: شنیدن

همریشه: listen

سَرون۱: شاخ

همریشه: horn

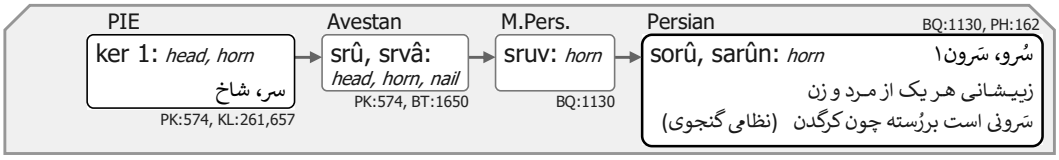

سُرون۲: کفل

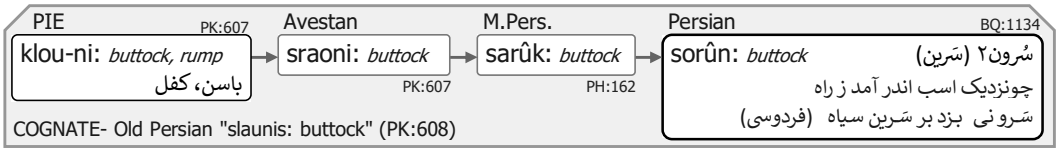

سرکه

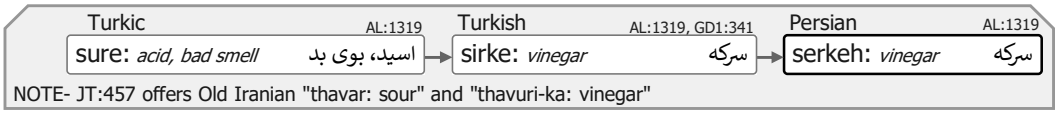

سرگرد رجوع شود به گُرد

سرگین: "دفع شده" ، مدفوع همریشه: گسستن همریشه: excrement, shear

(1)

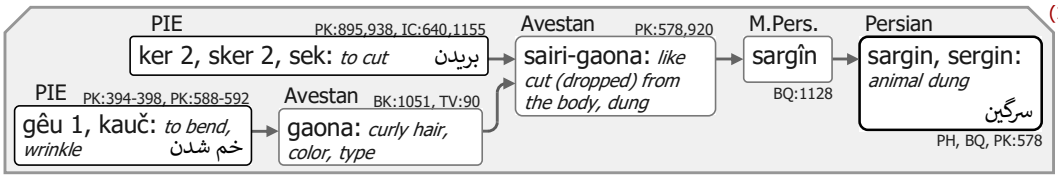

سرگین: مدفوع

(2)

سِرُم همریشه: رود، رمه، رمیدن همریشه: stream

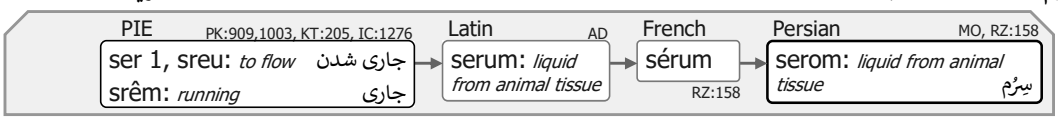

سرما رجوع شود به سرد

سرمه: کحل همریشه: سورتمه

سرنا، سرنای: سازی که هنگام شادی نواخته میشد مقایسه: کُرنا

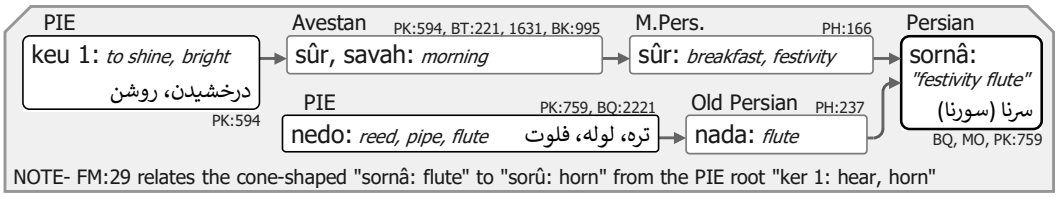

سُرنگ: آمپول، آبدزدک همریشه: syringe

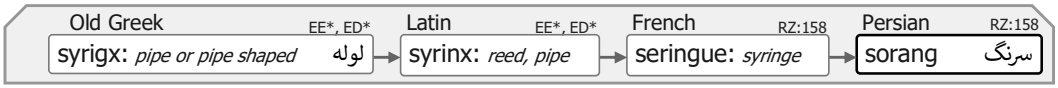

سُرو: شاخ رجوع شود به سَرون۱

سراییدن

همریشه: سرودن

همریشه: listen

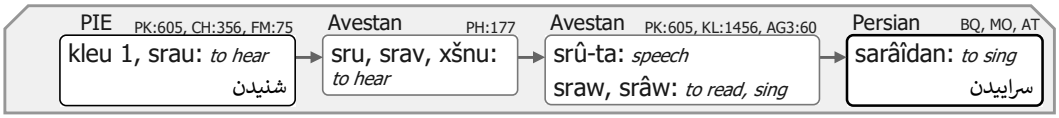

سرب

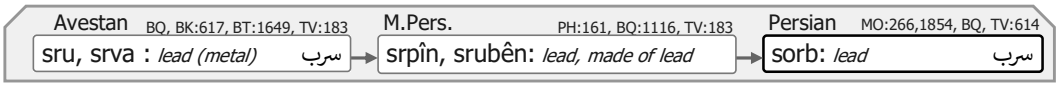

سرخ

همریشه: افسوس

همریشه: cygnet

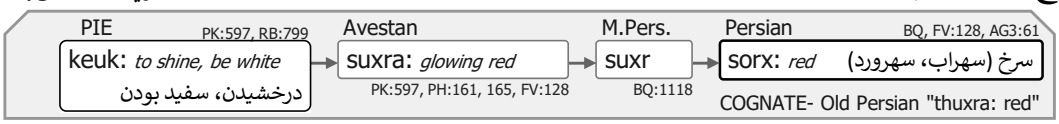

سرد

همریشه: سال، سرما، افسردن

همریشه: cold, chill, cool, jelly

سردار:

رئیس، فرمانده

همریشه: سر، داشتن، داریوش

همریشه: firm, horn

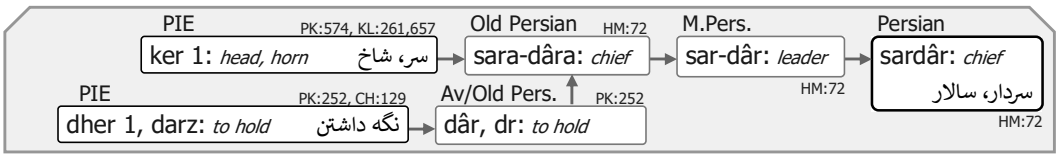

سرده:

نژاد، نوع

همریشه: herd

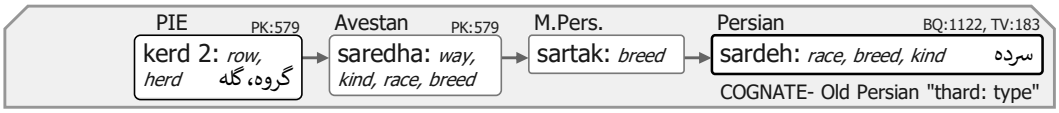

سرشار رجوع شود به شاریدن

سرشت:

آمیزه، طبیعت

همریشه: سریش

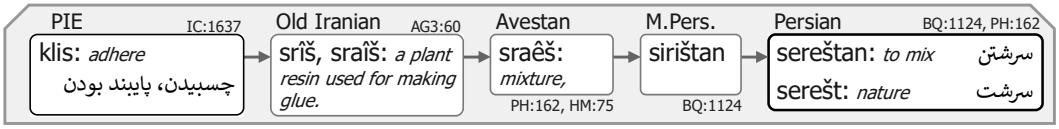

سرشک:

قطره اشک

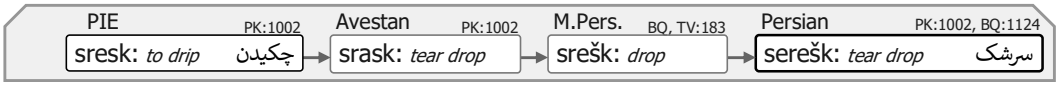

سرفه

همریشه: خروشیدن

همریشه: scream

سُخن
همریشه: پاسخ، ساستا

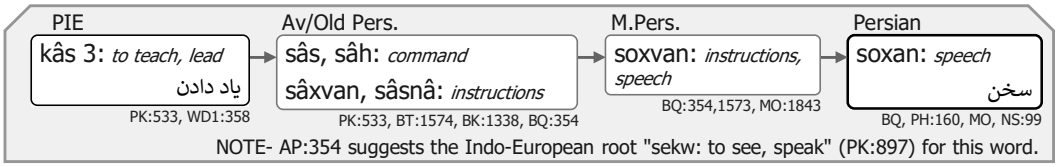

سِدر
همریشه: cedar

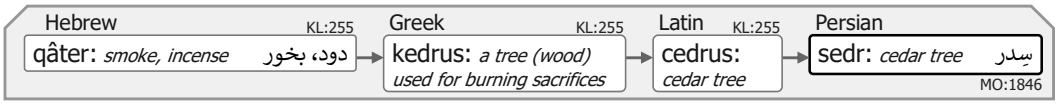

سدیم
همریشه: صداع

همریشه: soda, sodium

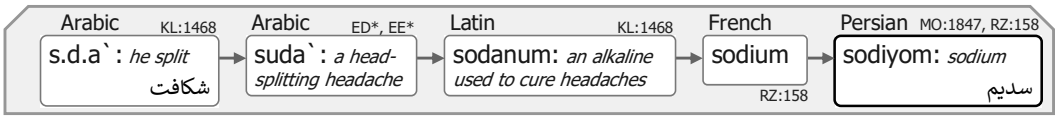

سر
همریشه: نگونسار، قیراط، افسر، سروان

همریشه: migraine, horn, corner

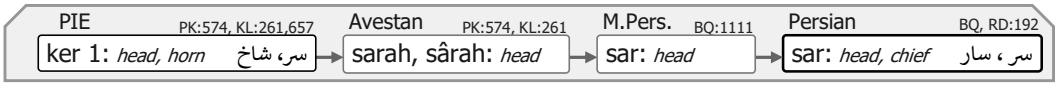

سرا رجوع شود به سرای

سراج
همریشه: چراغ

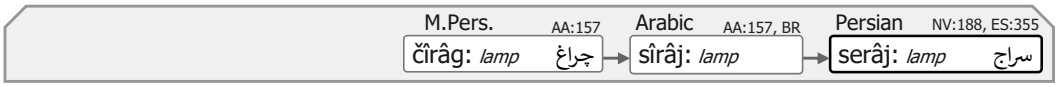

سُرادِق:
چادر، منزل همریشه: سرای

همریشه: term

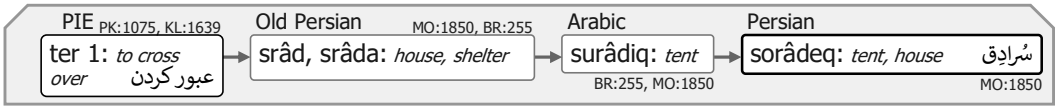

سُراغ:
خبر

سرامیک:
سفالی همریشه: کوره

همریشه: carbon

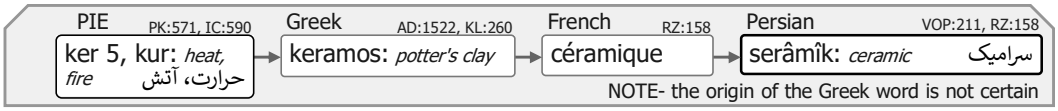

سرای
مقایسه: سُرادِق

همریشه: terminal

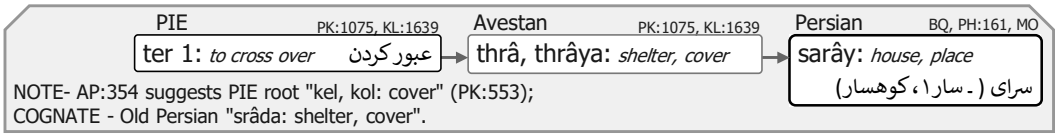

ستون همریشه: ایستادن همریشه: stand, post

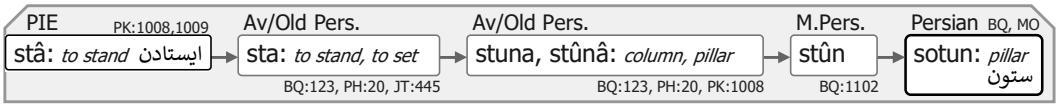

ستوه: "بی حال"، خسته همریشه: توان، توده، توبره همریشه: out, tumor, butter

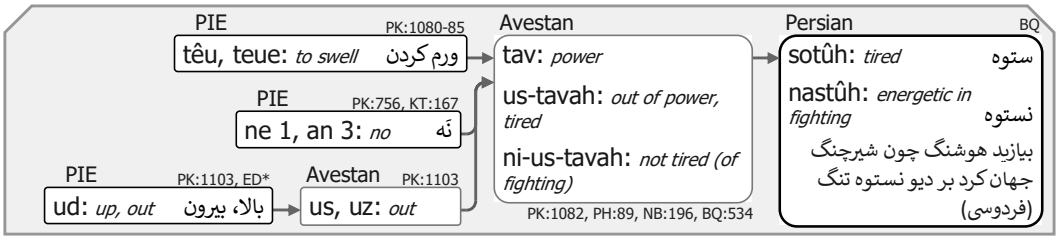

سَتی: آهن و فولاد، نوعی نیزه

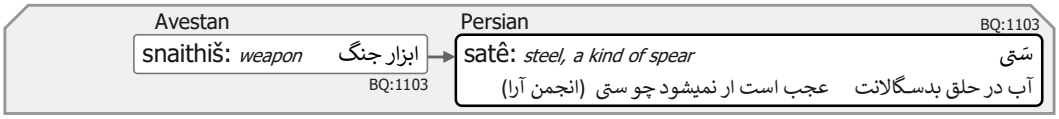
Avestan
snaithiš: weapon ابزار جنگ
BQ:1103
Persian BQ:1103
satê: steel, a kind of spear سَتی
آب در حلق بدسگالانت عجب است ار نمیشود چو ستی (انجمن آرا)

ستیز، ستیزه همریشه: تیر و تیز همریشه: stick

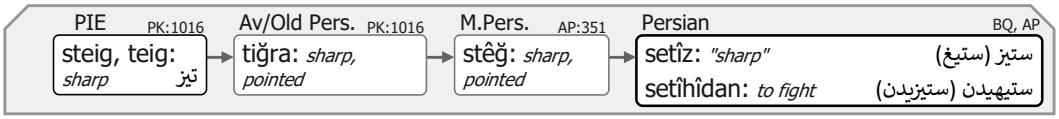

ستیزیدن، ستیغ رجوع شود به ستیز

ستیهیدن رجوع شود به ستیز

سجلّ: "مُهر شده" همریشه: اسکناس، شاگرد همریشه: sign, seal

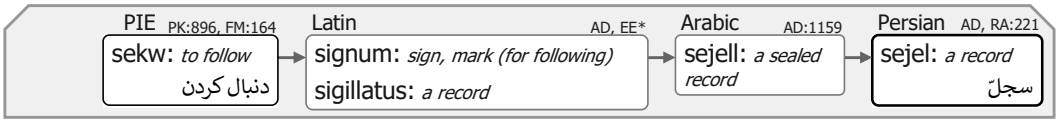

سخت همریشه: ساختن، بسیج همریشه: Sikh

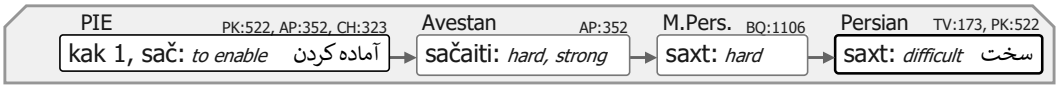

سَختن: وزن کردن همریشه: سنگ همریشه: edge

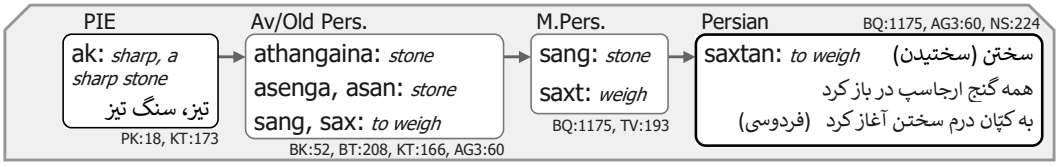

سختیدن: توزین رجوع شود به سختن

ستردن: تراشیدن، محو کردن همریشه: اسکنه همریشه: contour, out

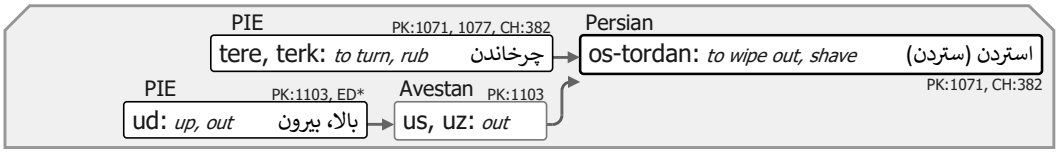

سُتُرگ: درشت و قوی همریشه: ستاک، ستون همریشه: stand

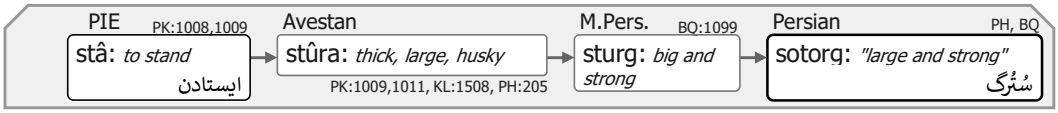

سَتَرَوَن: عقیم همریشه: استرلیزه همریشه: sterilized

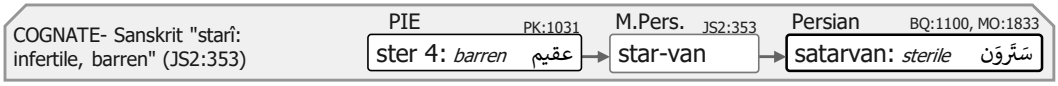

ستم: ظلم همریشه: گستاخ، آشتی، آستان همریشه: stand, post

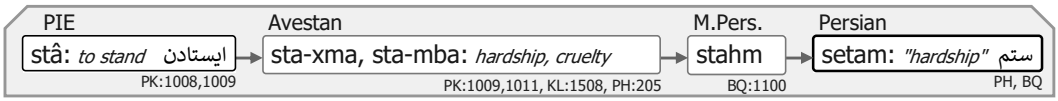

ستنبه: زشت و خشن همریشه: ستبر، استوار همریشه: stump, staff

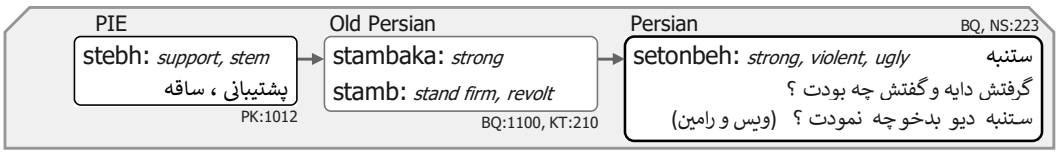

ستوان۱: مؤمن و معترف همریشه: ستاییدن

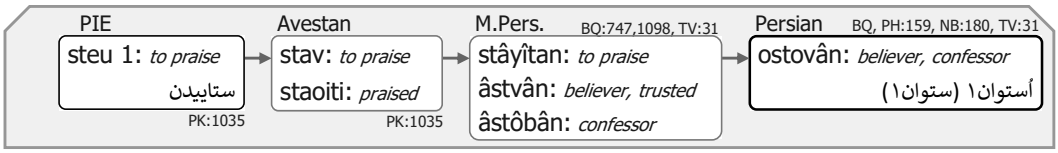

سُتوان۲: "محکم" همریشه: ستبر، ستنبه همریشه: stump

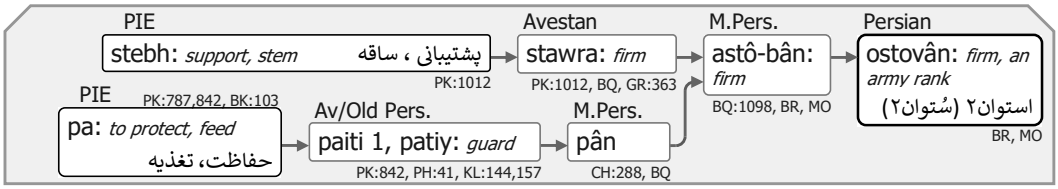

ستودن رجوع شود به ستاییدن

ستور همریشه؛ ایستادن، اصطبل همریشه: steer, Taurus

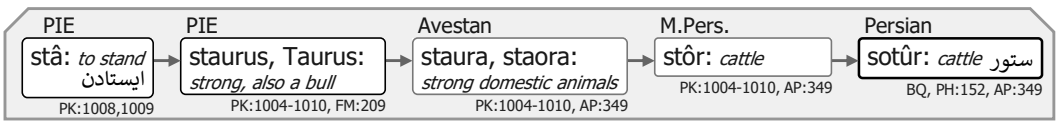

سپهر همریشه: سپید همریشه: white

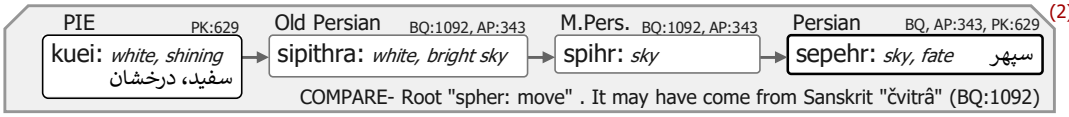

سپید همریشه: سپهر همریشه: white

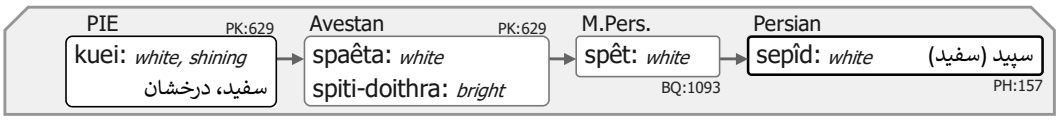

ستادن

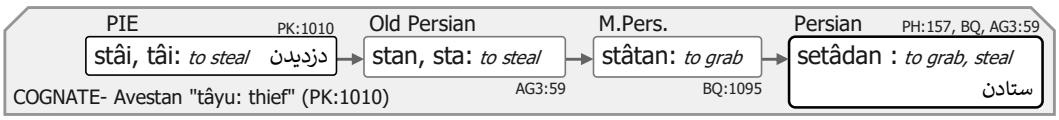

ستاره همریشه: اسطرلاب همریشه: star, asterisk, asteroid

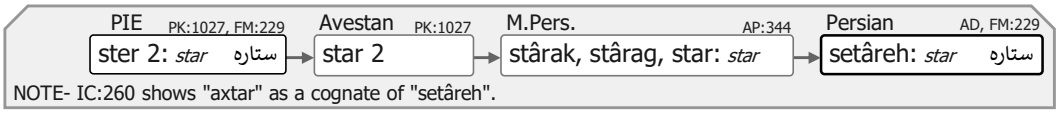

سِتاک: شاخه همریشه: ایستادن، آستان همریشه: stand, stem

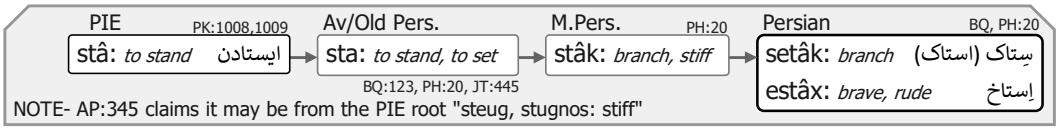

سِتام: دهنه، لجام رجوع شود به اَستَم

. ستان: پسوند معنی محل تجمع همریشه: استان، ایستادن، ستون همریشه: stand, state

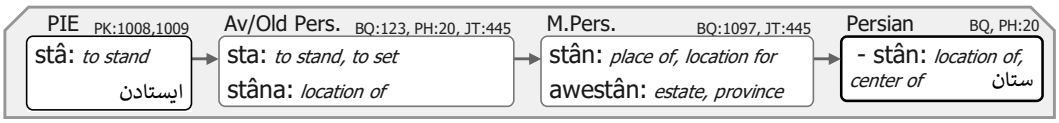

ستایش رجوع شود به ستاییدن

ستاییدن همریشه: خستو

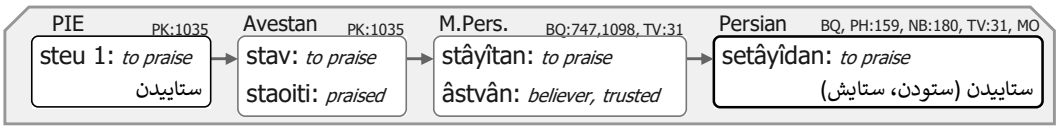

ستبر: محکم همریشه: استبرک، استوار همریشه: stamp

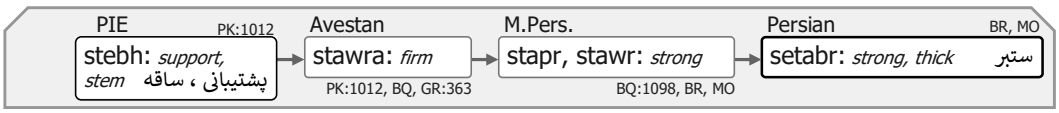

سپزگ: تهمت زن

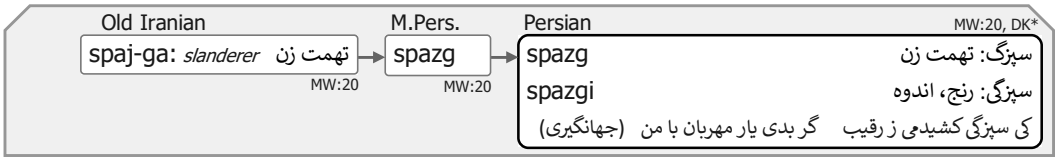

سپست: یونجه رجوع شود به اسپست

سپش رجوع شود به شپش

سپنتا رجوع شود به اسفند

سپنج: پوچ و بی ارزش همریشه: اسفنج همریشه: sponge, fungus

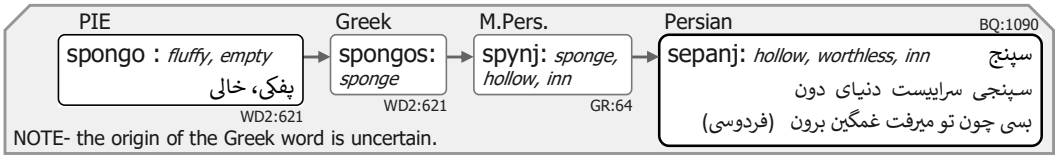

سپندارمذ: مقدس رجوع شود به اسپندارمذ

سپوختن۱: انداختن، سوراخ کردن همریشه: پنچر, سپوزگار همریشه: puncture

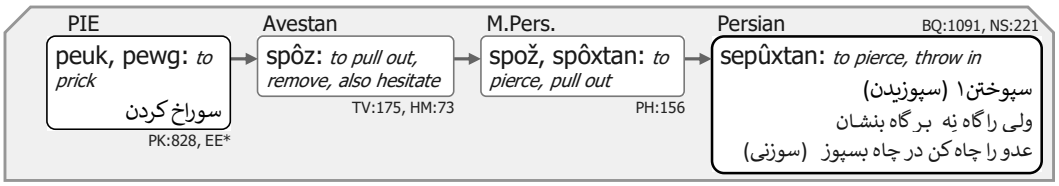

سپوختن۲: به تاخیر انداختن

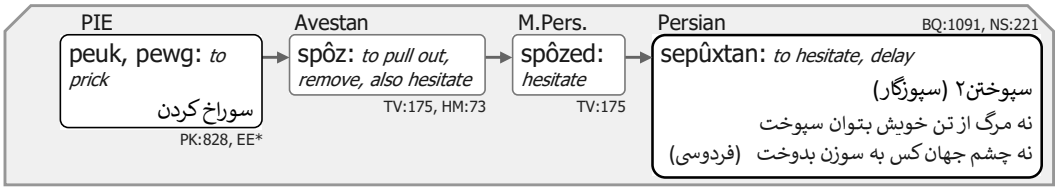

سُپور: رفتگر، جاروکش

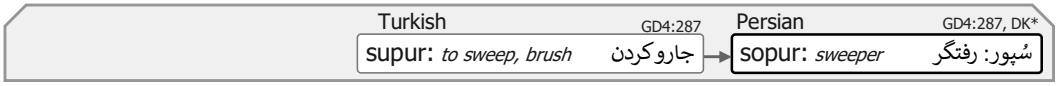

سپوزگار: کاهل رجوع شود به سپوختن۲

سپوزیدن: انداختن رجوع شود به سپوختن۱

سپهبد رجوع شود به سپاه ، بُد

سپهر همریشه: آتمسفر، سپری همریشه: sphere

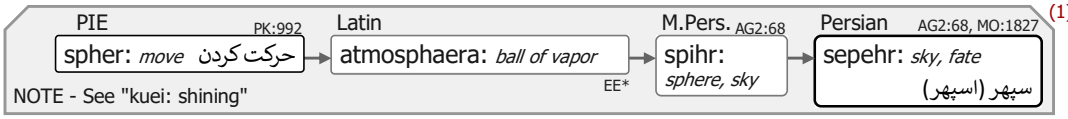

سپار: گاوآهن همریشه: سپر همریشه: spall, spald

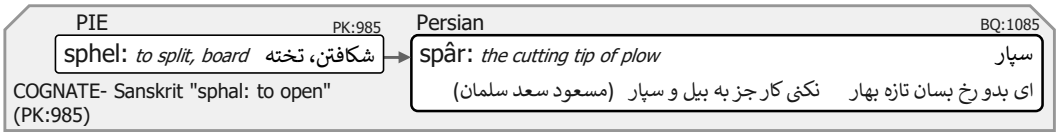

سپاردن: قدم زدن (بسوی کسی)، اعتماد کردن همریشه: سپهر، سپری همریشه: deposit, sphere

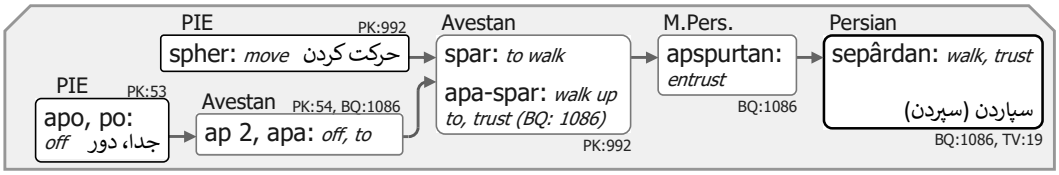

سپاس: تشکر همریشه: سکوبا، اسقف همریشه: respect, scope, spy

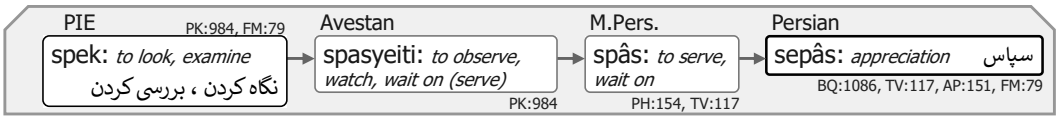

سپاه همریشه: اسب همریشه: equine, Philip

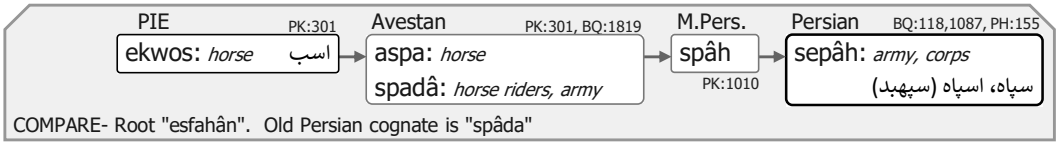

سپر همریشه: سپار همریشه: spall, spald

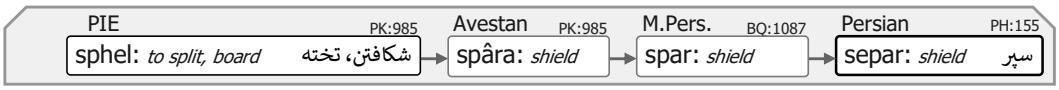

سپردن رجوع شود به سپاردن

سِپُرز همریشه: spleen

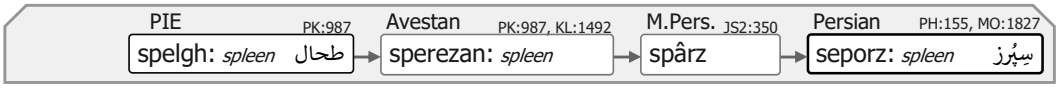

سپری۱: "کاملا پُر شده"، انجام شده همریشه: پُر، فراوان همریشه: full, out

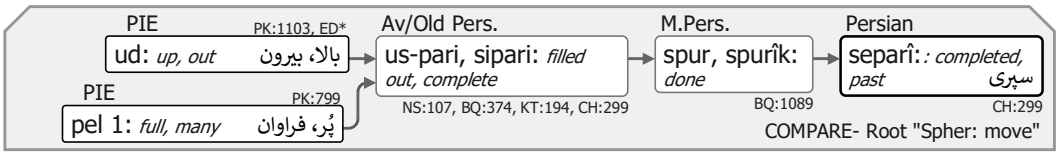

سپری۲: رفته، گذشته همریشه: اوج، سپهر همریشه: sphere, out

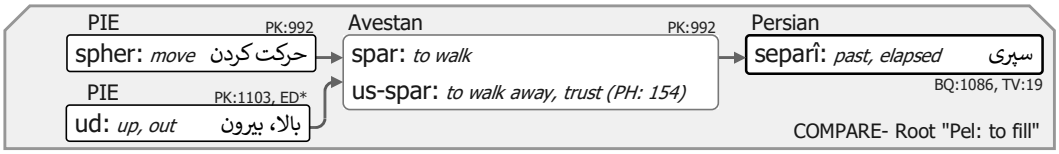

سایز: اندازه، مقدار همریشه: نزد، نشستن، پسندیدن همریشه: assess, size, sit

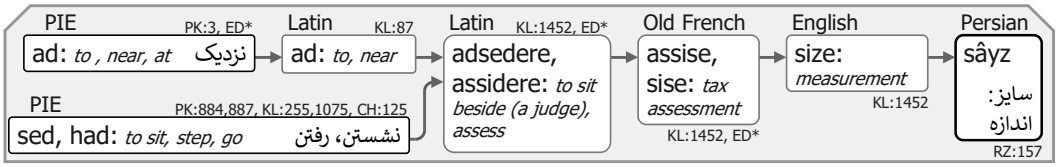

سایه: "بدون تابش" همریشه: چهره، هُژیر همریشه: no, shine

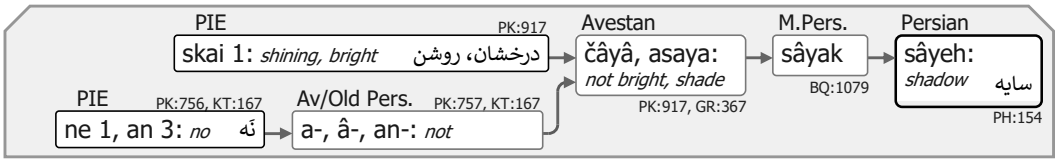

ساییدن همریشه: افسانیدن، فسانیدن همریشه: edge, acute

سَبْت همریشه: شنبه همریشه: sabbatical

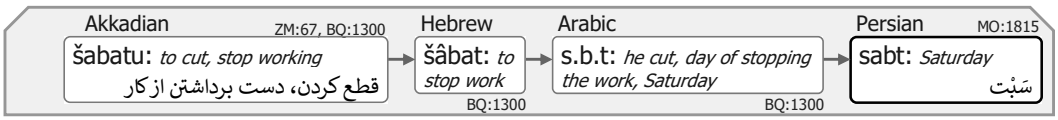

سبز

سَبَق: سبقت، درس، جایزه

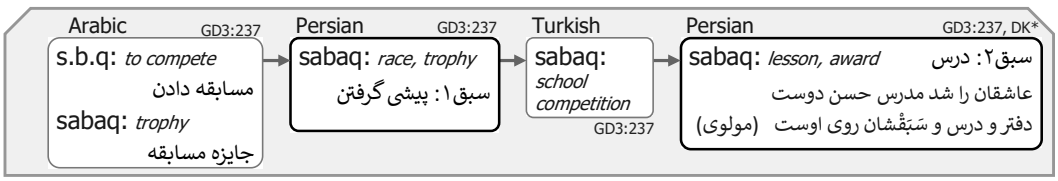

سبُک همریشه: چابک همریشه: trepid

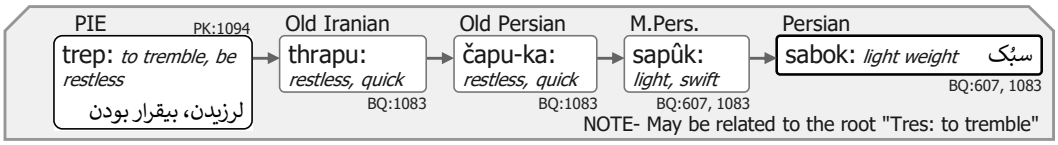

سبیل

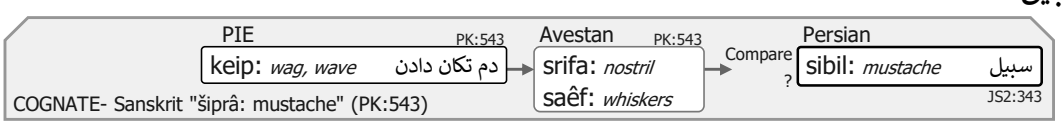

سالن: اتاق بزرگ همریشه: salon, saloon

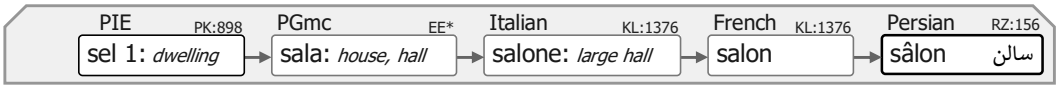

سام۱: "سیاه" همریشه: سیاه، سیمرغ، شاهین همریشه: hue

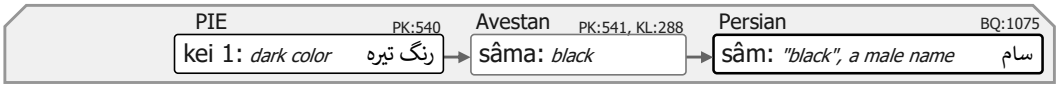

سام۲: درد و ورم (مثل سرسام) همریشه: sore, sorry

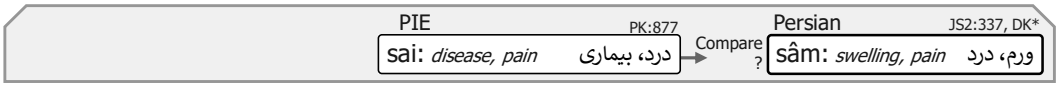

سامه: عهد و سوگند، امان

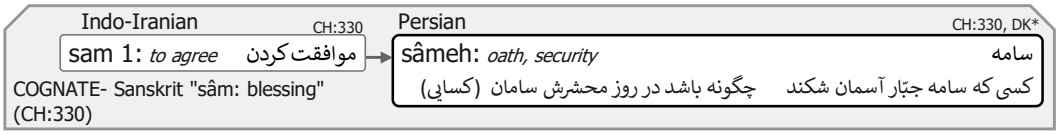

سان۱: سنگ برای ساییدن رجوع شود به افسانیدن

سان۲: رژه نظامی

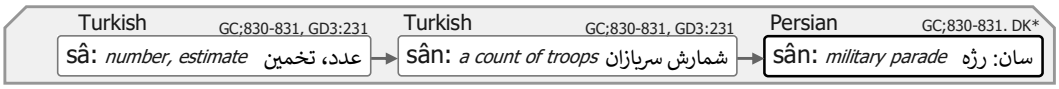

سانتیگراد رجوع شود به کنگره۲

سانس: مدت نمایش فیلم همریشه: نشستن همریشه: sit, settle

سانسور: کنترل، حذف همریشه: افسانه، ماتیک همریشه: censure, census, cosmetic

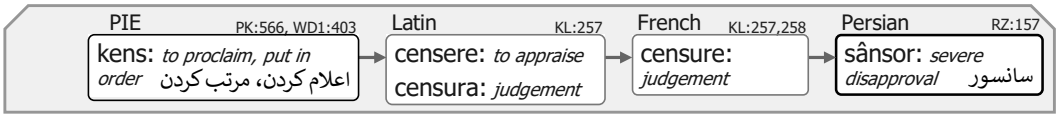

سایت: پایگاه در اینترنت همریشه: پُست، پُز، دِپو همریشه: position, post, site

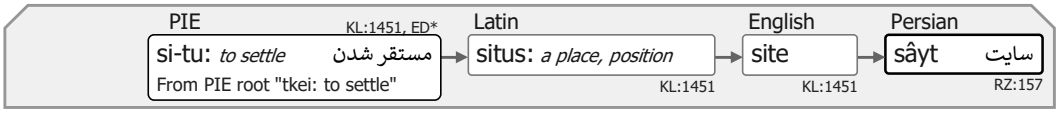

ساسات: دستگاه مکنده بنزین در کاربوتوار خودرو همریشه: هاون همریشه: suck, soup

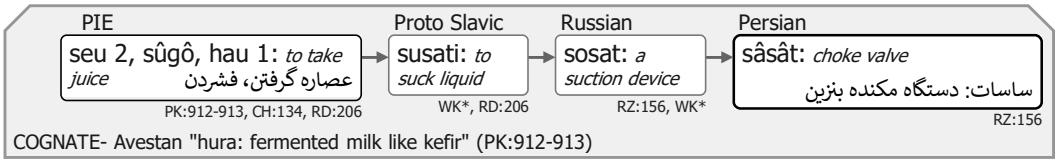

ساسان: "درویش، گوشه نشین"

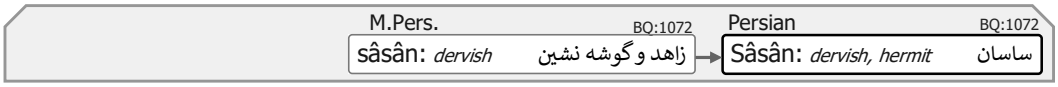

ساستا: ستمگر، دیو همریشه: سخن

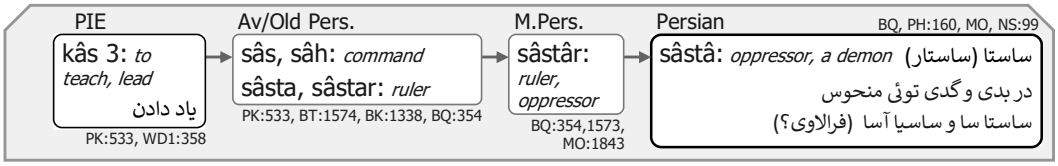

ساغر

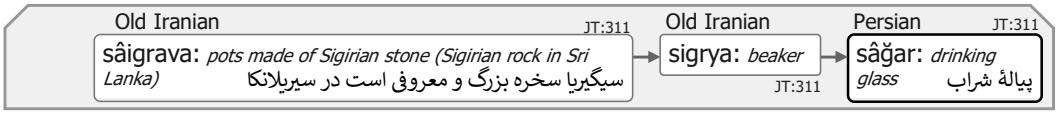

ساقدوش: دوست "دست راست" داماد در عروسی

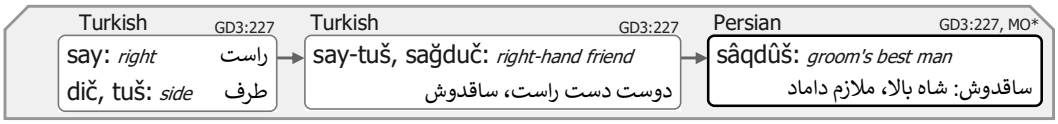

ساک

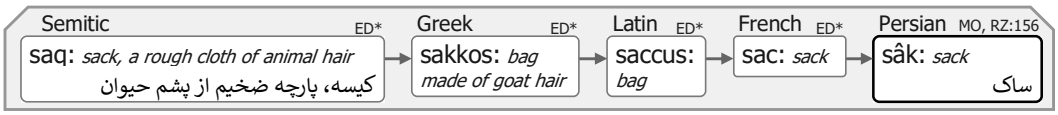

ساکارُز رجوع شود به شکر

ساگ: نوعی درخت رجوع شود به ساج۱

سال همریشه: calorie, cold

سالاد همریشه: ایزوله، سوسیس همریشه: island, isolation

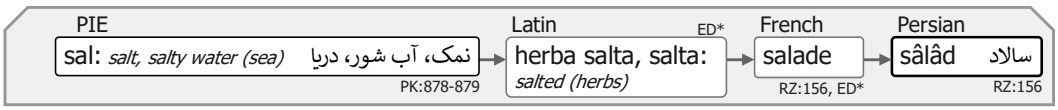

سالار رجوع شود به سردار

ساج۲: صفحه آهنین محدب برای پخت نان

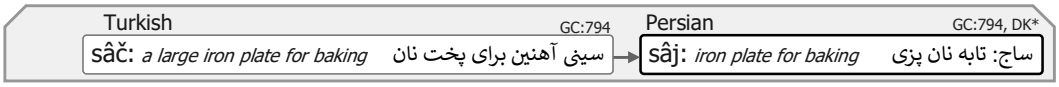

ساخارین رجوع شود به سوخاری

ساختن همریشه: بسیج همریشه: Sikh

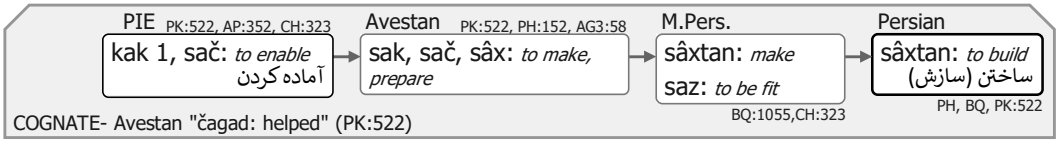

ـ سار۱ رجوع شود به سرای

سار۲: غم و رنج همریشه: hate

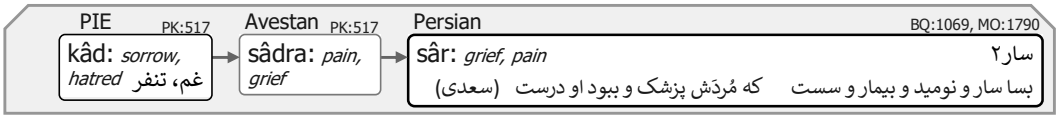

سار۳: پرنده ای سیاه رنگ با خالهای سفید همریشه: sparling

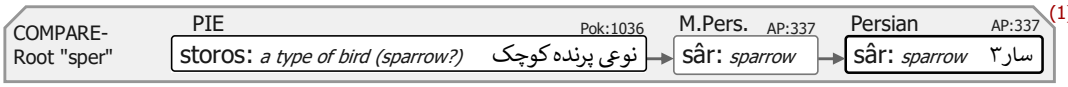

سار۳: پرنده ای سیاه رنگ با خالهای سفید همریشه: پرستو همریشه: sparrow

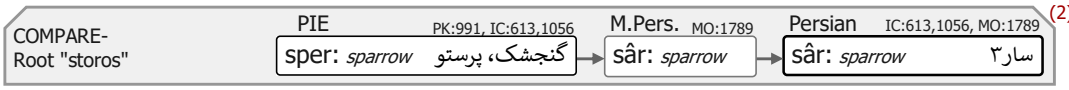

سار۴ رجوع شود به سر

سارافون: پیراهن سنتی روسی که سراپای بدن خانمها را می پوشاند همریشه: head, foot

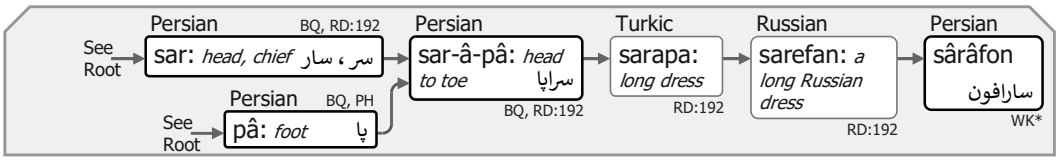

سازش رجوع شود به ساختن

ساس۱ رجوع شود به سیستان

ساس۲: جانوری نظیر شپش

ژورنال: روزنامه، مجله همریشه: دیبا، آباژور همریشه: journey, diary, diet

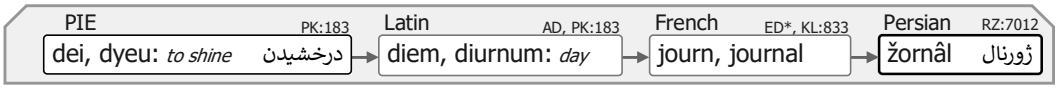

ژوژه: "بد تیغ"، خارپشت (شبیه ولی متفاوت از جوجه تیغی) همریشه: لنگر همریشه: dys-

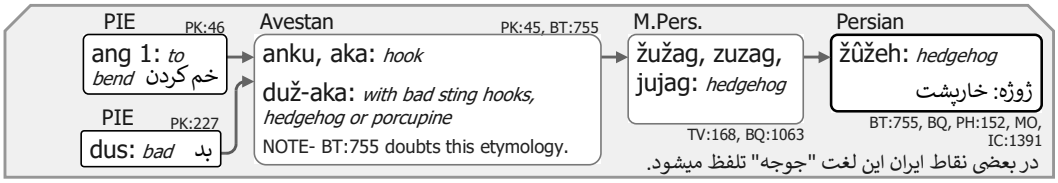

ژوکر: دلقک رجوع شود به جوک

ژِه: صمغ رجوع شود به زِه۳

ژیلت، ژیله همریشه: جلیقه، جلیتقه همریشه: gilet

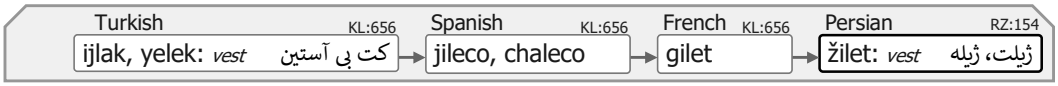

ژیمناستیک: "تمرین ورزش بدون لباس" همریشه: برهنه همریشه: naked, nude

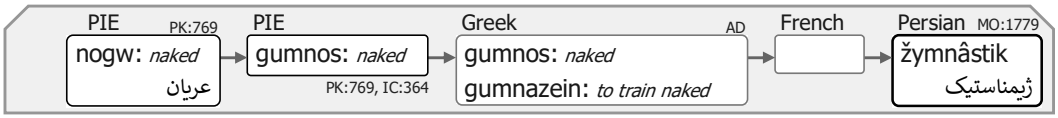

ژیوه: جیوه رجوع شود به زیستن

س

سابون رجوع شود به صابون

ساتراپ: استاندار در دوران هخامنشیان همریشه: پادشاه، پاییدن همریشه: check, chess

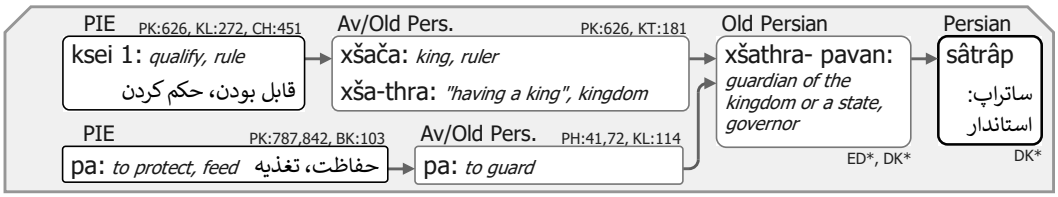

ساج۱: معرب درخت ساگ است و ازچوب آن کشتی سازند همریشه: teak

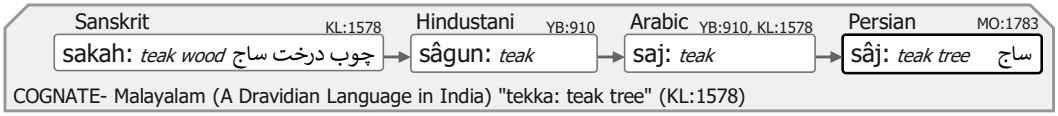

ژاندارم: "پلیس مسلح"، پلیس خارج شهر همریشه: آزاد، نژاد، آراستن همریشه: gentle, arms

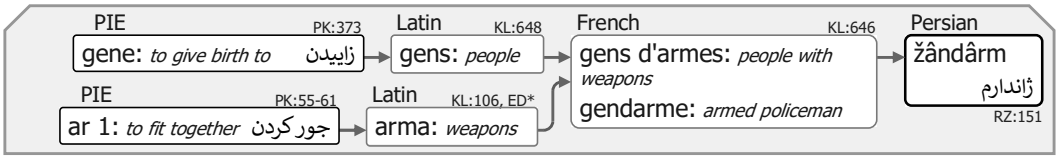

ژتون: کوپن، پولک قمارخانه همریشه: پروژه، جت همریشه: jet, jetton, subject

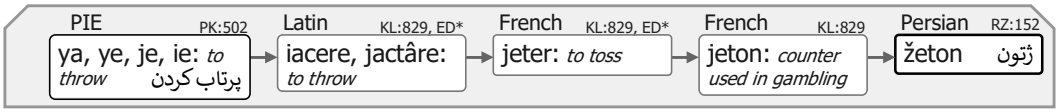

ژَد: صمغ رجوع شود به زِه۳

ژرد: پرخوری همریشه: گلو همریشه: devour, voracious

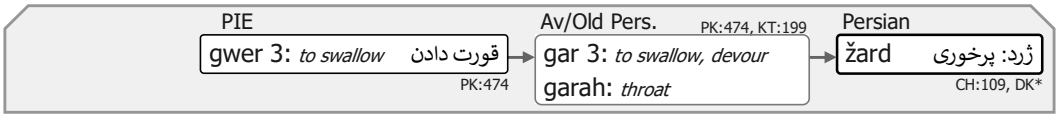

ژرف همریشه: baptize

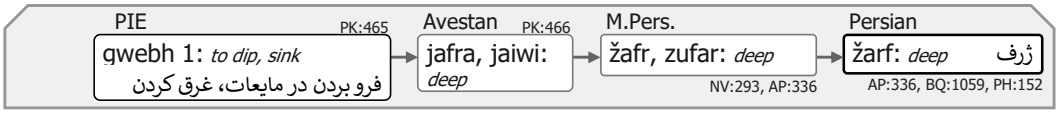

ژغار: داد و فریاد

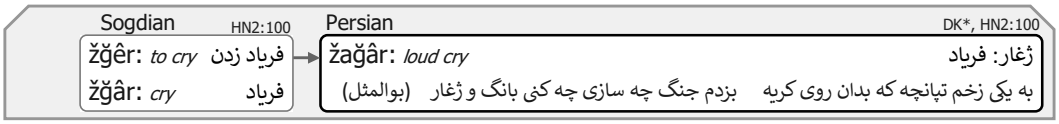
Sogdian
HN2:100
žğêr: to cry فریاد زدن
žğâr: cry فریاد
Persian
DK*, HN2:100
žağâr: loud cry
ژغار: فریاد
به یکی زخم تپانچه که بدان روی کریه بزدم جنگ چه سازی چه کنی بانگ و ژغار (بوالمثل)

ژکیدن رجوع شود به زکیدن

ژله: لرزانک همریشه: کولر همریشه: cool, cold, chill, jelly

ژن: عامل انتقال صفات ارثی همریشه: زاییدن، فرزند، نژاد همریشه: gender, general, nation

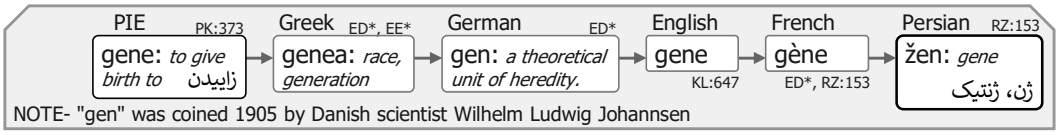

ژنتیک رجوع شود به ژن

ژنراتور: دستگاه مولد برق همریشه: زاییدن، فرزند، نژاد همریشه: generate, gender, gene

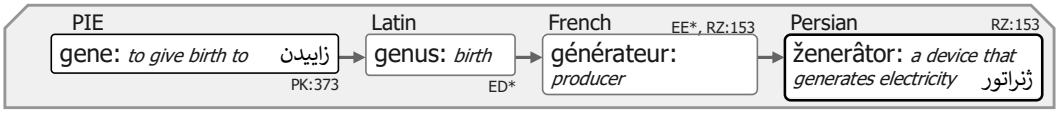

زیگ: علم تنظیم تقویم

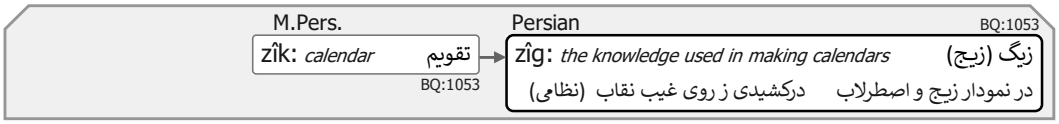

زین همریشه: ابزار

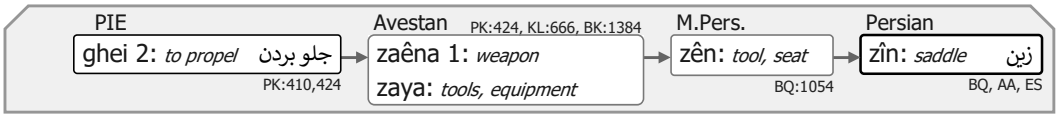

زینه: نردبان، پلکان همریشه: اوج، رازینه همریشه: out

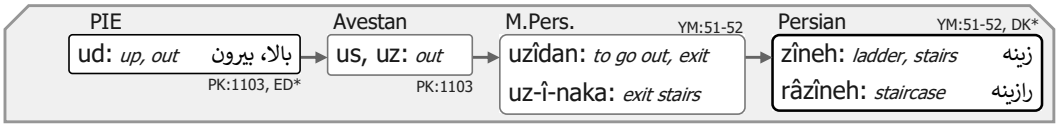

زینهار رجوع شود به زنهار

زیور رجوع شود به زیبا

ژ

ژاژ: حرف بی ارزش همریشه: ژکیدن همریشه: echo

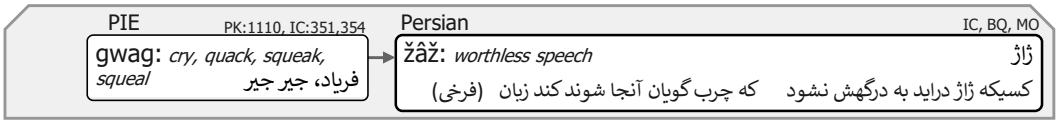
PIE PK:1110, IC:351,354
gwag: cry, quack, squeak, squeal فریاد، جیر جیر
Persian IC, BQ, MO
žâž: worthless speech ژاژ
کسیکه ژاژ دراید به درگهش نشود که چرب گویان آنجا شوند کند زبان (فرخی)

ژاک رجوع شود به ژاکت

ژاکت: نوعی کت بافتنی همریشه: عقب، یعقوب همریشه: Jack, Jacob, jacket

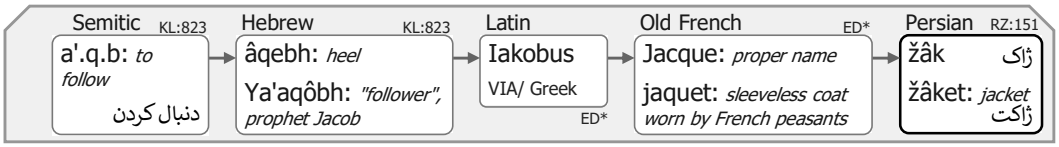

ژاله همریشه: chalazion

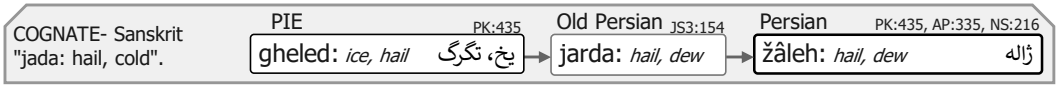

زیب رجوع شود به زیبا

زیبا

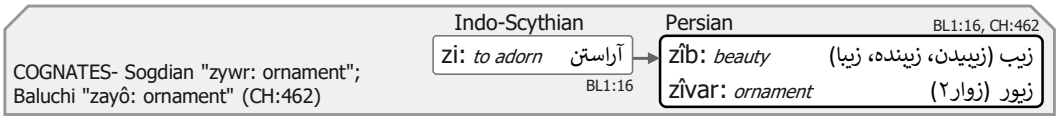

زیبق: فلز "زنده"، جیوه همریشه: زندگی، جهان همریشه: vital, vitamin, survive

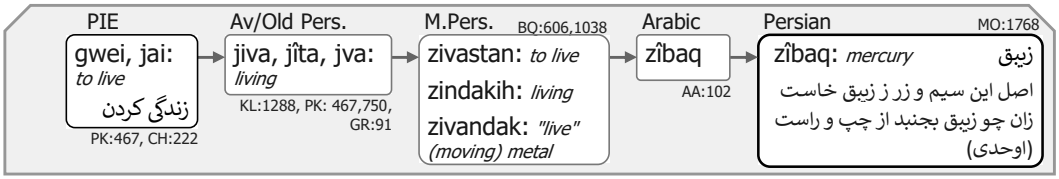

زیبنده، زیبیدن رجوع شود به زیبا

زیتون

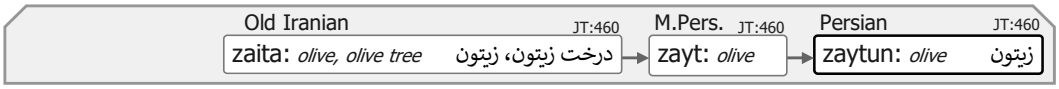

زیر همریشه: از، سجل، شاگرد همریشه: sue, second, society

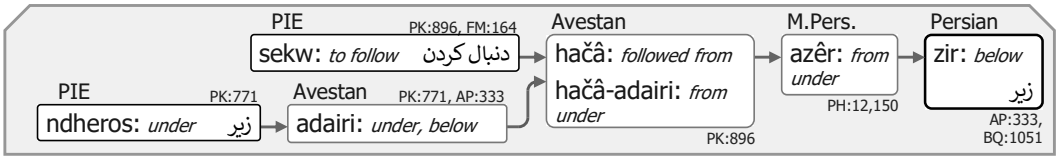

زیرک همریشه: آژیر، زندگی همریشه: quick, vital

زیرکونیم همریشه: زر، زرد، زَهره همریشه: gold

زیره همریشه: گندم مقایسه: ارزن همریشه: corn, grain

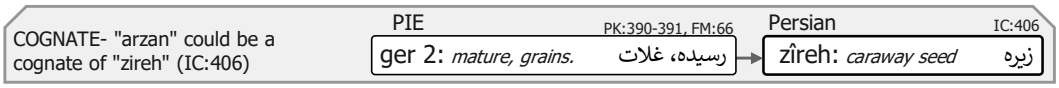

زیستن همریشه: کیهان، زیرک، زندگی همریشه: quick, vitamin, zoo

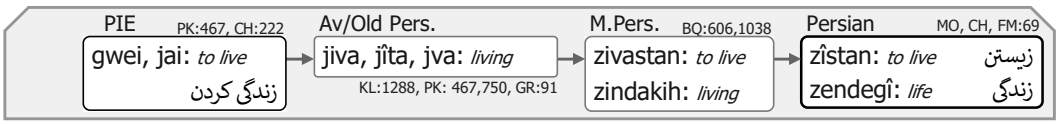

زِه۲: "بیرون دادن"، زاییدن همریشه: زهاب، ستوه همریشه: out

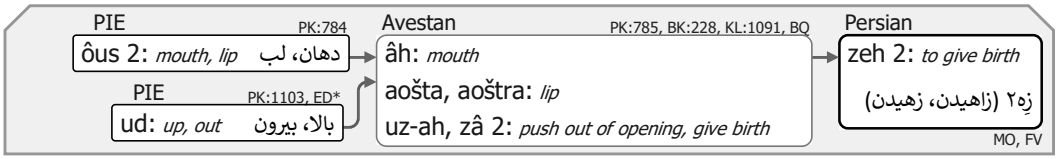

زِه۳: صمغ همریشه: انگژه، انغوزه همریشه: gun, offend

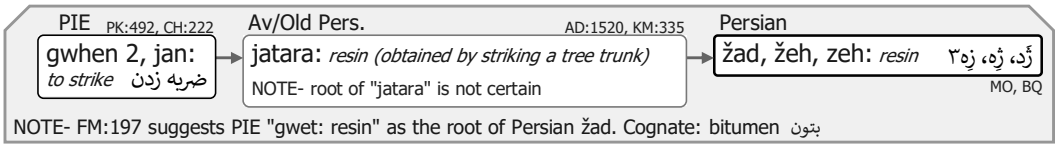

زهاب: "خروجی آب"، چشمه، رود همریشه: زهدان همریشه: out

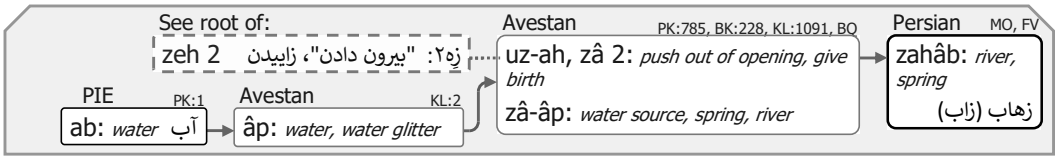

زهدان: کیسه رَحِم همریشه: زِه۲، زهیدن همریشه: face, perfect

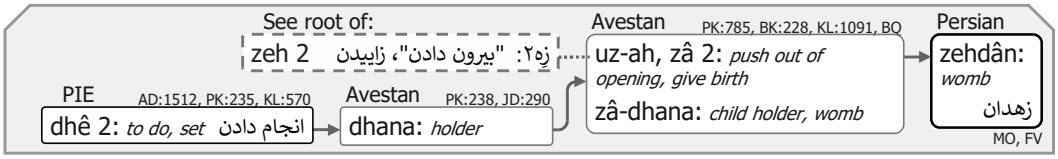

زهر همریشه: گزند، گزیدن، زدن همریشه: offense

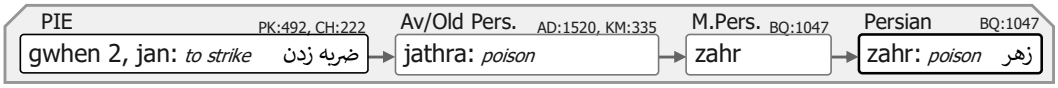

زَهره: صفرا همریشه: آرسنیک، زر، زرنیخ همریشه: Zirconium

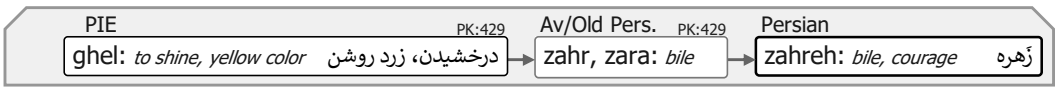

زُهره: ستاره ناهید همریشه: سرخ همریشه: cygnet

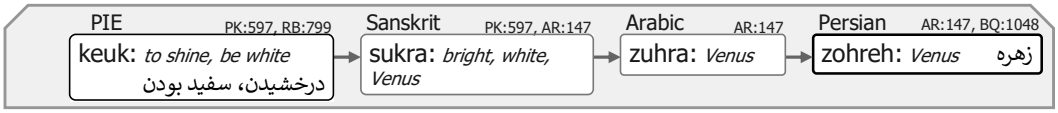

زهیدن: زادن رجوع شود به زِه۲

زیان همریشه: quench

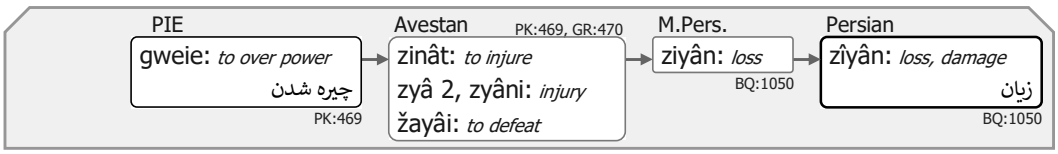

زوت، زوتر: موبد رجوع شود به زَور۲

زوج

همریشه: جفت و یوغ، آجودان همریشه: yoke

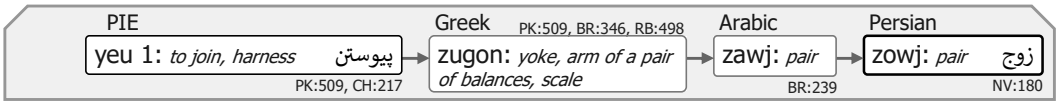

زود

همریشه: زور۱

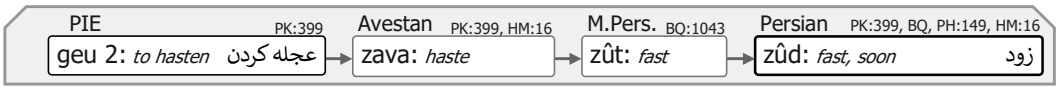

زور۱: توان

همریشه: زود، فزون

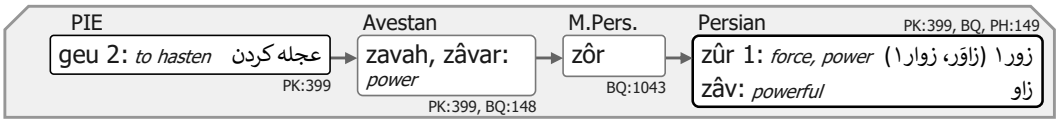

زَور۲: آب مقدس زرتشتیان

همریشه: رفوزه همریشه: gush

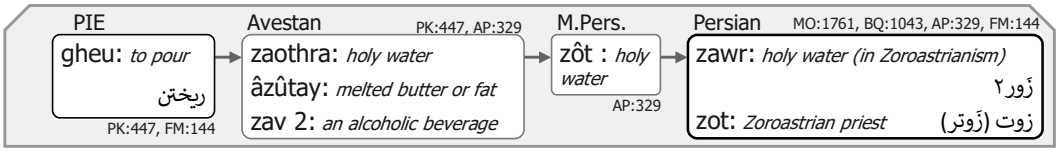

زور۳: دروغ

همریشه: تزویر همریشه: false

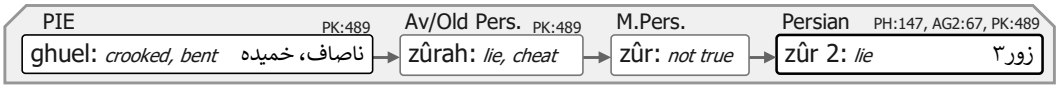

زورق

همریشه: galleon

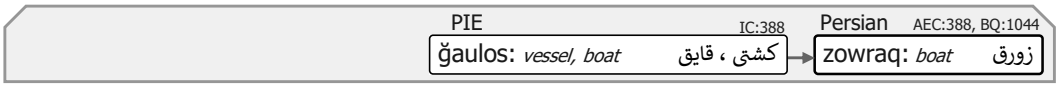

زوش: بد اخلاق

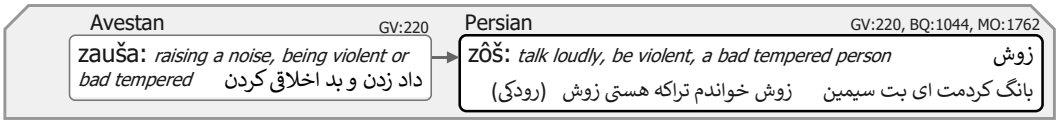

زونا رجوع شود به زُنا

زه۱: چلهٔ کمان

همریشه: فیله همریشه: file, filet

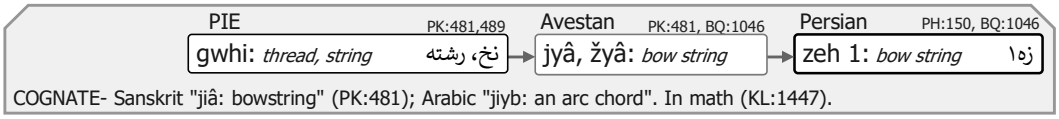

زندان

مقایسه: زنجیر همریشه: office

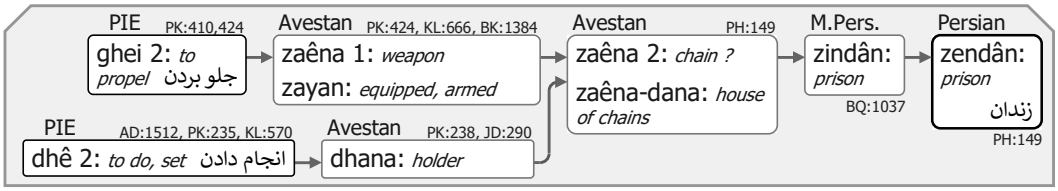

زندگی، زنده رجوع شود به زیستن

زندیق رجوع شود به زند

زنگ۱: جرس

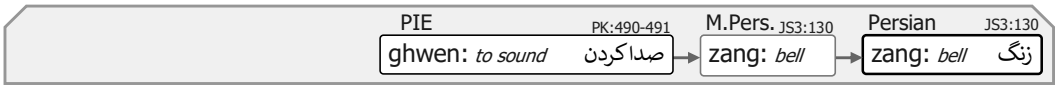

زنگ۲: مچ پا

همریشه: gang (path)

زنودن: نالیدن

همریشه: نُویدن همریشه: announce, out

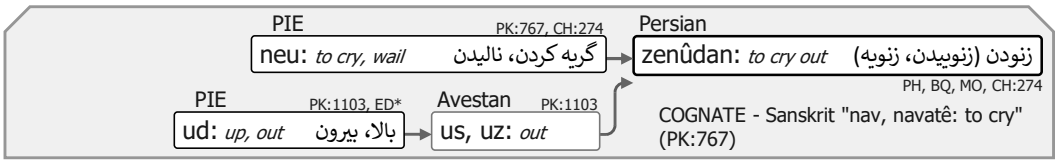

زنویه، زنوییدن: نالیدن رجوع شود به زنودن

زنهار: "مسلح باش"

همریشه: ابزار، هرکول همریشه: hero, goad

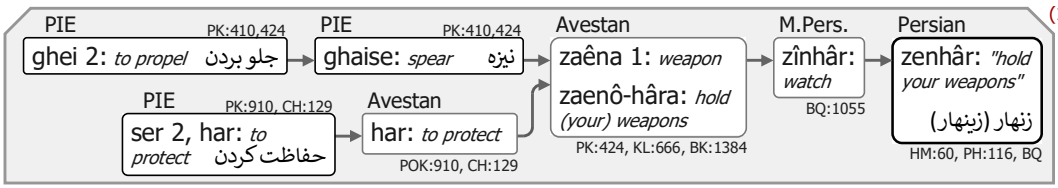

زنهار: "مسلح باش"

همریشه: ابزار، داشتن همریشه: firm, goad

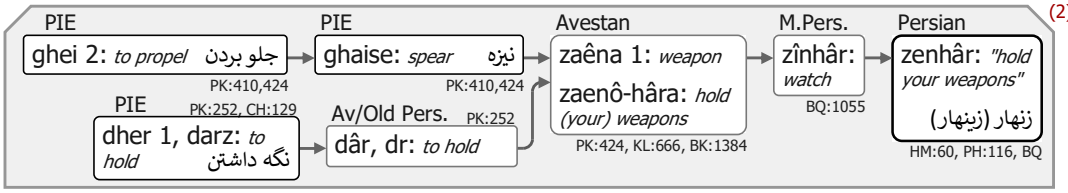

زَوار۱ رجوع شود به ابزار

زَوار۲ رجوع شود به زیبا

زُنا: نوعی تاول‌های منطقه‌ای همریشه: جامه، پیراهن، همیان همریشه: zone

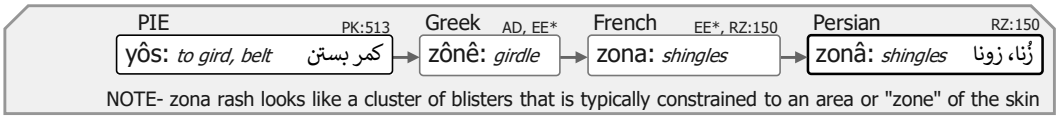

زنّار همریشه: جامه، پیراهن همریشه: zone

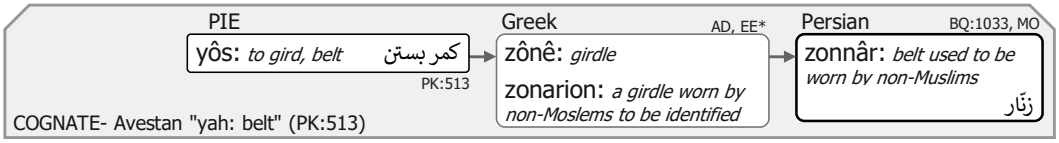

زنبور همریشه: Deborah

زنبیل

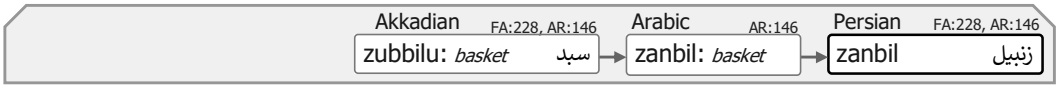

زنجبیل مقایسه: شنگبیل همریشه: ginger

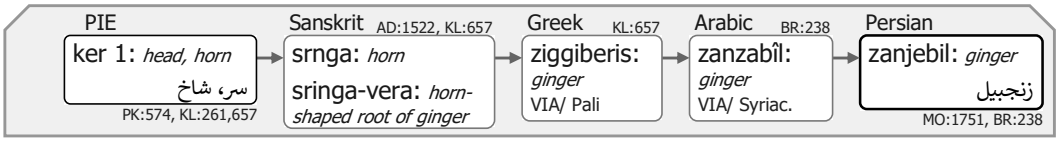

زنجرف رجوع شود به شنگرف

زنجیر همریشه: ابزار

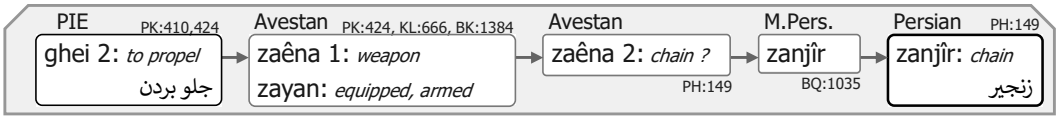

زنخ، زنخدان: چانه همریشه: چانه همریشه: chin

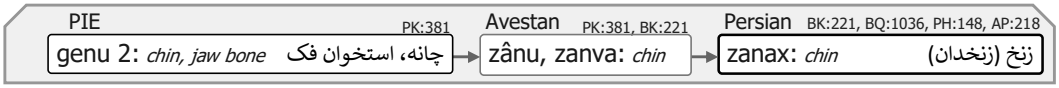

زند: تفسیر اوستا به پهلوی همریشه: دانش، فرزانه، شناختن همریشه: knowledge

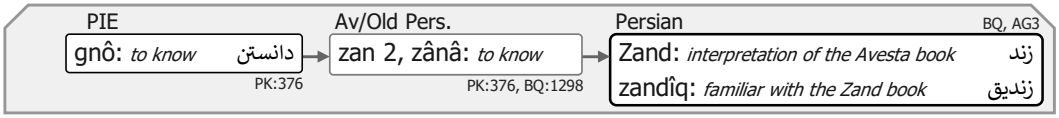

زفت همریشه: آسفالت همریشه: asphalt

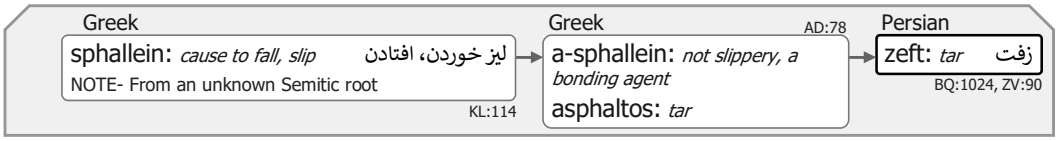

زفر: دهان همریشه: دهان همریشه: jaw

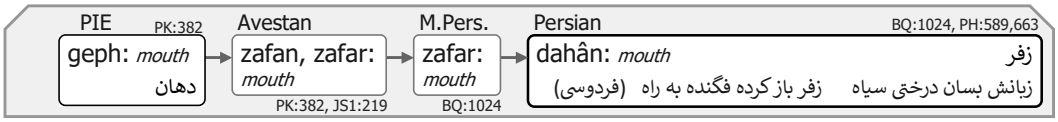

زکیدن: بخود از خشم سخن گفتن همریشه: ژاژ

زلو رجوع شود به زالو

زم همریشه: دِی۱ (ماه دهم)، هیمالیا همریشه: hibernate

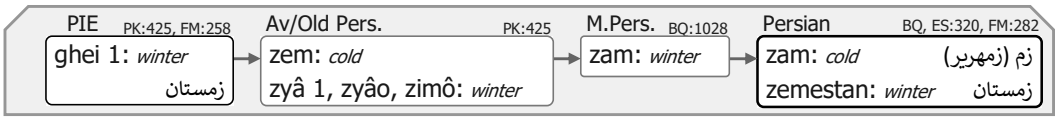

زمان همریشه: هنگام همریشه: come

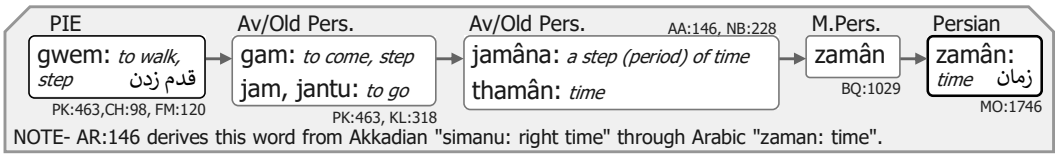

زمرد رجوع شود به زمرد همریشه: emerald

زمستان، زمهریر رجوع شود به زم

زَمی، زمین همریشه: دَمیک، خوارزم، آلگوریتم همریشه: humble, chernozem

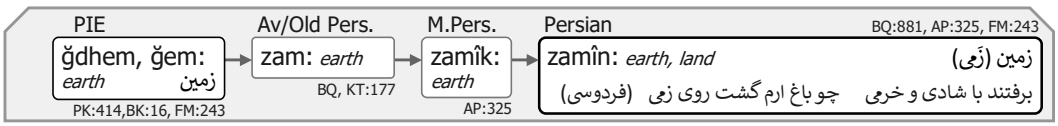

زن همریشه: queen, gynecology

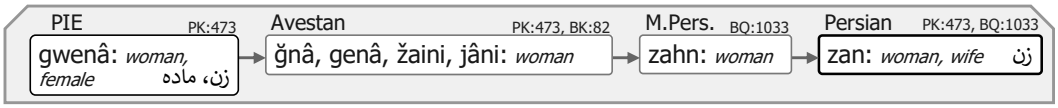

زرتشت

همریشه: خون، شتر همریشه: ooze, geriatric

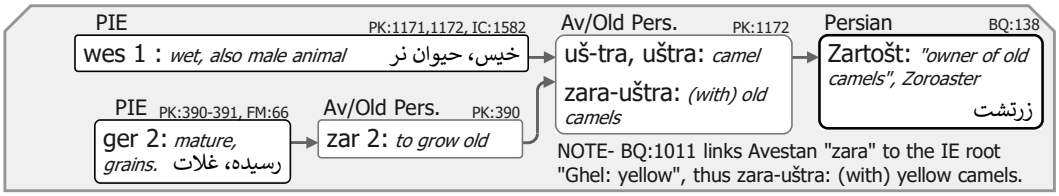

زرد، زردک رجوع شود به زر۱

زرگون

همریشه: زرد، زَهره همریشه: gold

زرمان: پیر رجوع شود به زر۲

زرنیخ

همریشه: زر، زرد، آرسنیک همریشه: gold, arsenic

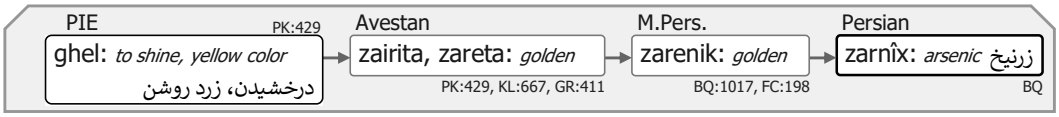

زره

همریشه: زرّاد همریشه: greet

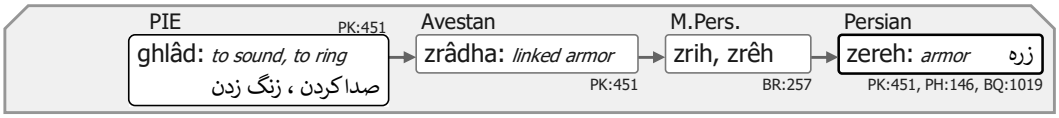

زریر: طلا رجوع شود به زر۱

زشت

همریشه: ghost

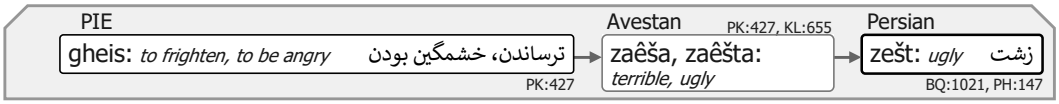

زعفران

همریشه: صفرا همریشه: saffron

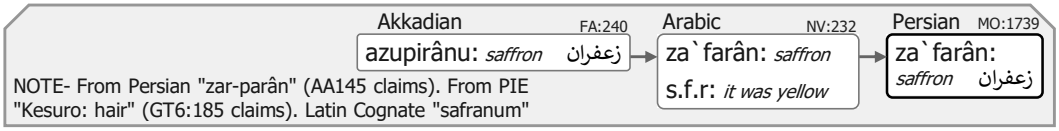

زغال رجوع شود به ذغال

زغن

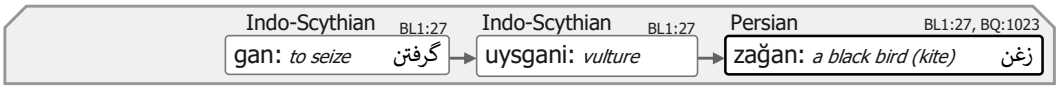

زدودن

همریشه: اندودن همریشه: out

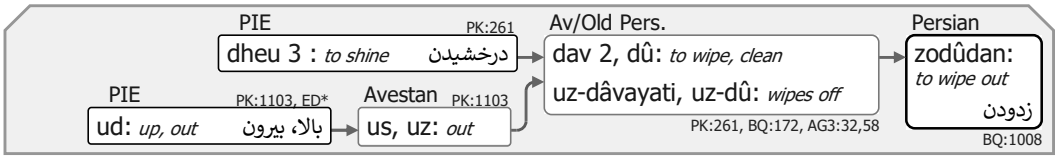

زر۱: طلا

همریشه: زرنیخ، زَهره، زیرکونیم همریشه: gold

زر۲: پیر

همریشه: زار۱ همریشه: geriatric

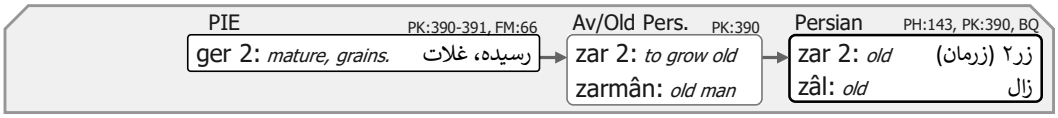

زرّاد: زره ساز

همریشه: زره همریشه: greet

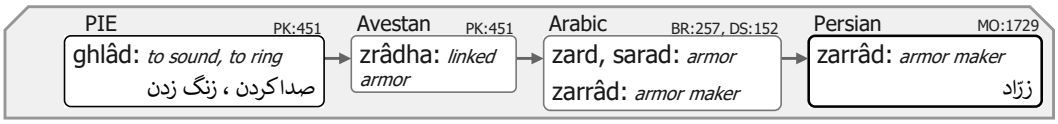

زراسپ: "صاحب اسبان طلایی"

همریشه: اسب، زرد همریشه: gold

زرّافه: حیوانی با پاهای باریک و بلند که به سُرنا تشبیه شده

همریشه: foot

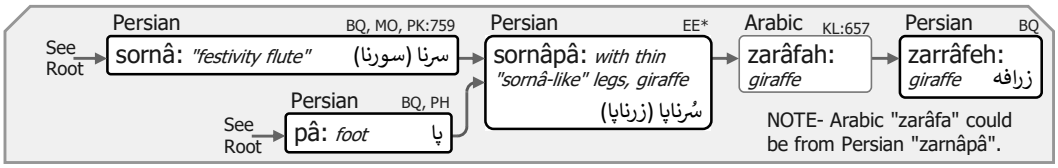

زراه: دریا

همریشه: دریا

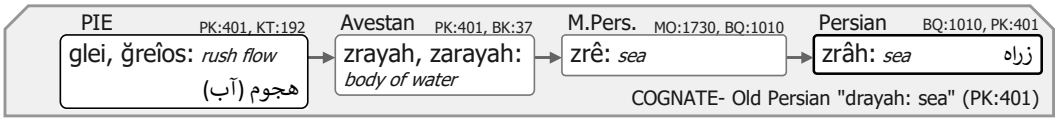

زاوش: از خدایان یونانی، ستاره مشتری همریشه: دیو، دیبا همریشه: day, Jupiter

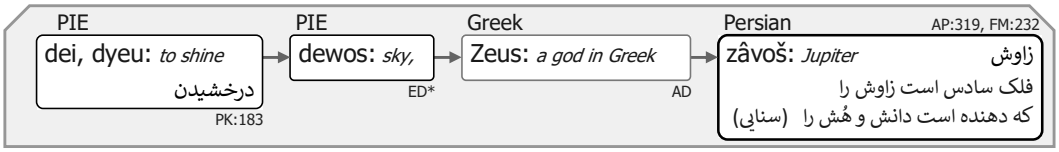

زاهیدن: زادن رجوع شود به زِه۲

زاییدن رجوع شود به زادن

زباد: حیوانی شبیه گربه با مشکی خوشبو همریشه: زبده همریشه: civet

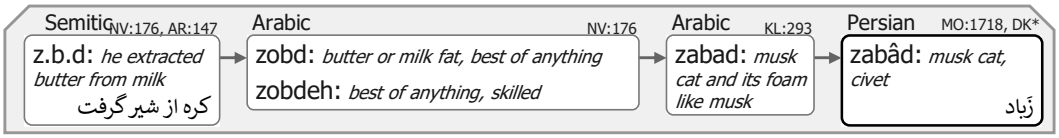

زبان همریشه: tongue, language

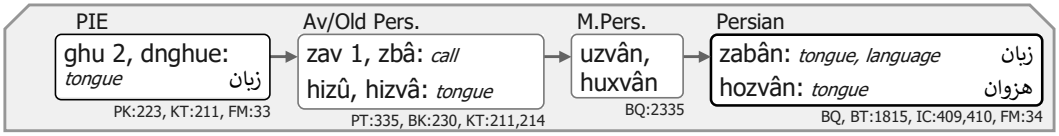

زُبده: کرهِ شیر، برگزیده همریشه: زباد همریشه: civet

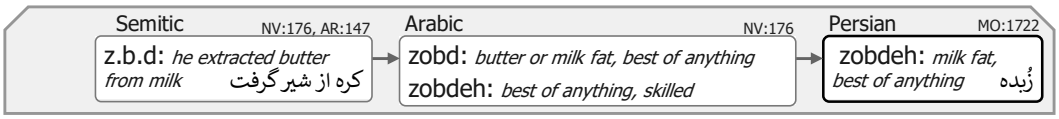

زَبَر: بالا رجوع شود به بَر۲

زبرجد همریشه: emerald

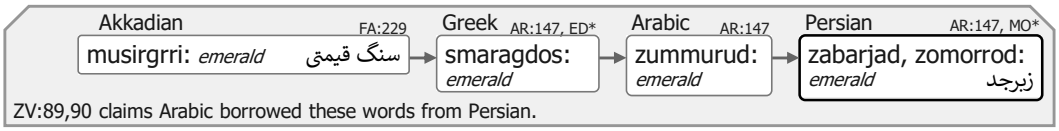

زخم همریشه: asbestos

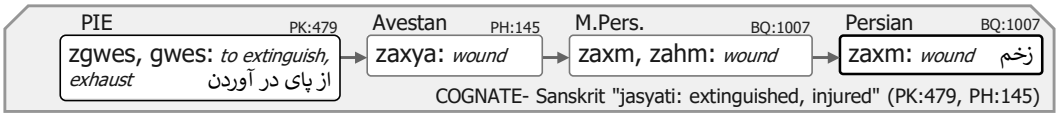

زدن همریشه: زهر، گزند، آژدن همریشه: gun, offend

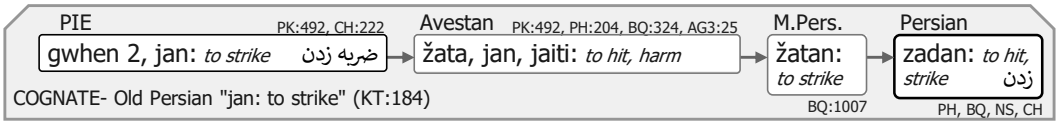

ـ زار۳: محل همریشه: لاله زار، کارزار، بازار همریشه: cycle, wheel, colony

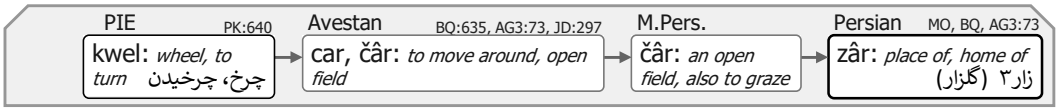

زار۴: آرزو همریشه: greed, yearn

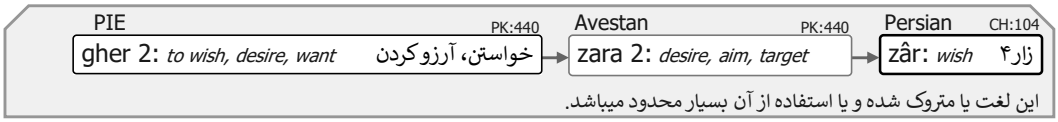

زاری: ناله و گریه همریشه: گریستن، گله همریشه: care

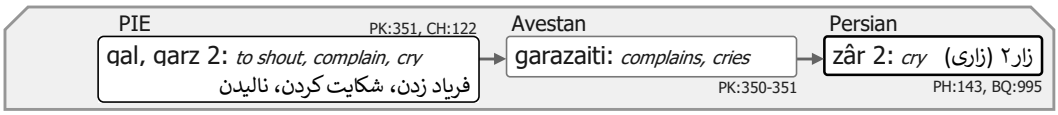

زاغ: کلاغ (1)

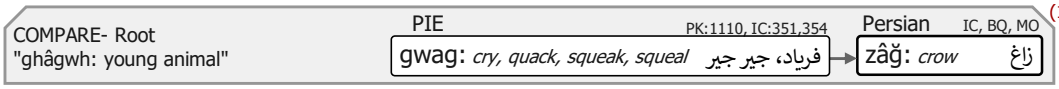

زاغ: کلاغ (2)

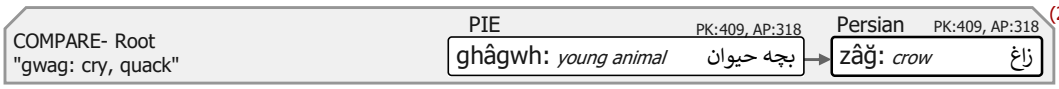

زاق: بچه حیوان همریشه: goat

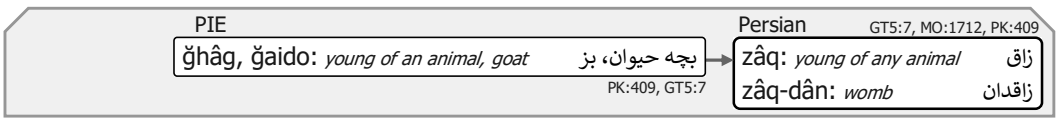

زاک: نوعی از املاح گوگرد

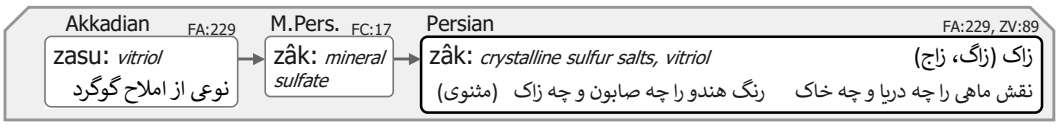

زال: پیر رجوع شود به زر۲

زالو همریشه: gullet

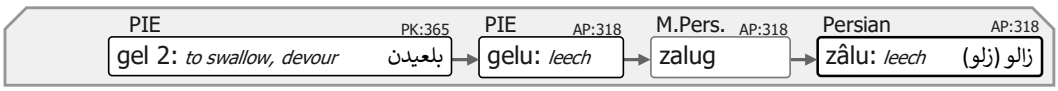

زانو همریشه: گونیا همریشه: knee, kneel, polygon

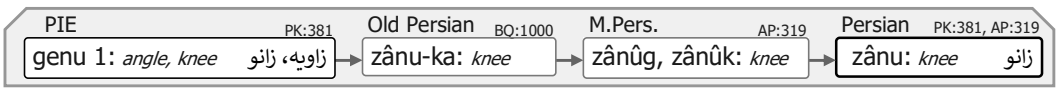

زاو، زاوَر: توان رجوع شود به زور۱

رِیل: راه آهن، نرده همریشه: راست، رج، رده همریشه: direct, rail, rack

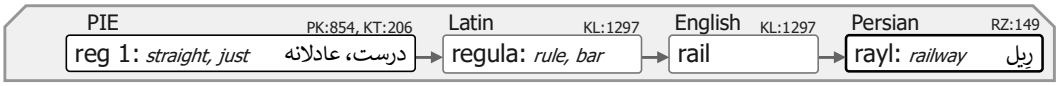

ریم، ریمه: چرک کنج چشم همریشه: رسیدن همریشه: run, ride

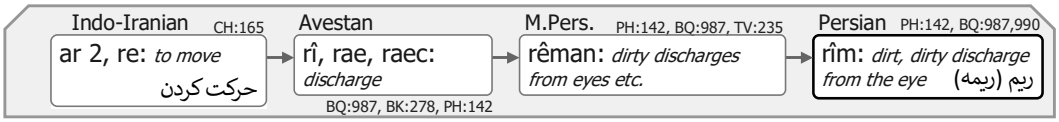

رینگ: حلقه، دایره همریشه: کران، کنار، روبان همریشه: circle, crown, curve

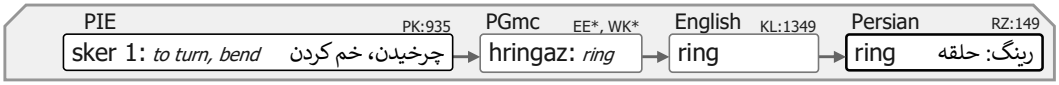

ریو رجوع شود به فریب

ریواس، ریوند همریشه: رگ همریشه: rhubarb, wet

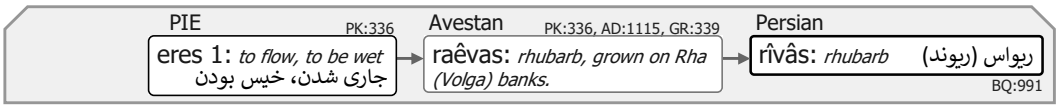

ریوه رجوع شود به فریب

ز

زاب: چشمه رجوع شود به زهاب

زاپاس: یدک، کمکی

زاج: نوعی از املاح گوگرد رجوع شود به زاک

زادن همریشه: فرزند، نژاد، ژن همریشه: gene, generate, nation

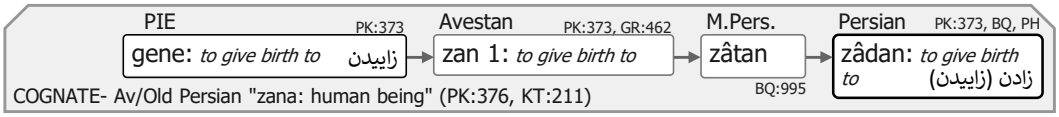

زار۱: درمانده و بیمار همریشه: زر۲ همریشه: geriatric

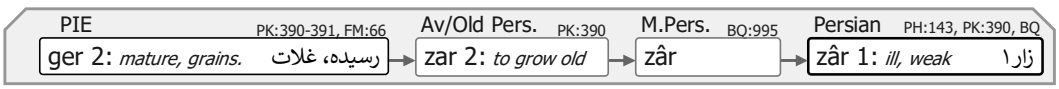

زار۲: ناله و گریه رجوع شود به زاری همریشه: care

ریژ: آرزو

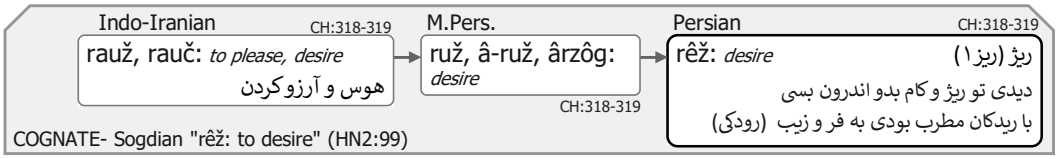

ریسک: "صخره کشتی شکن"، خطر همریشه: شکافتن، کارد همریشه: scar, scrape, shear

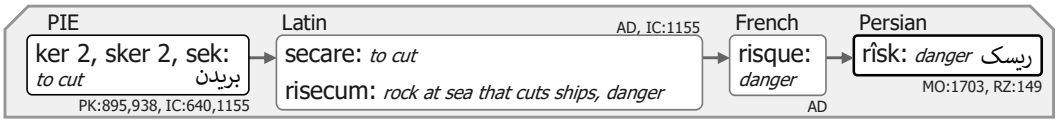

ریسمان، ریسیدن رجوع شود به ریشتن

ریش۱: زخم

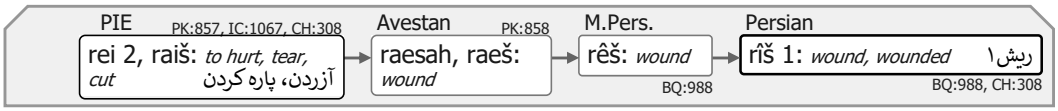

ریش۲: موی صورت مقایسه: ریشه

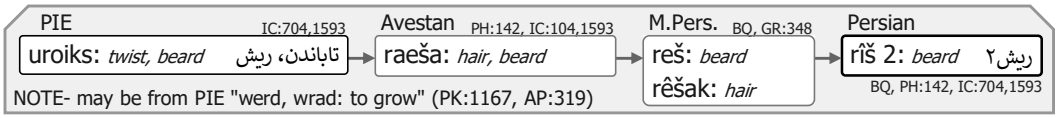

ریشتن همریشه: rope

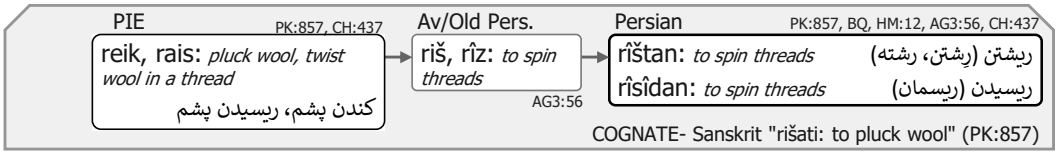

ریشه همریشه: رادیکال مقایسه: اشتقاق "ریش۲" همریشه: wort, root, radish, radical

ریغ: کینه و دشمنی همریشه: پیغاره همریشه: run

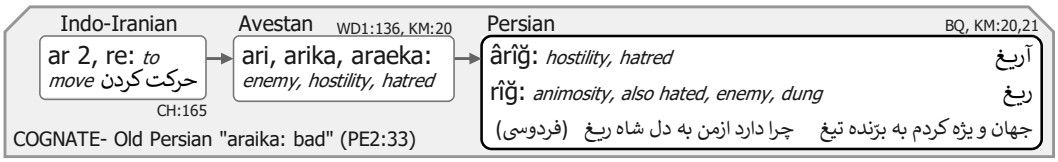

ریگ

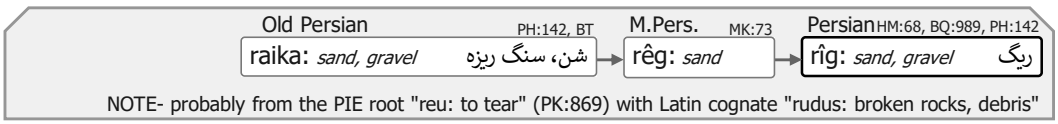

ره رجوع شود به راه

رهی: رهیده شده، نوکر همریشه: رهیدن ؟

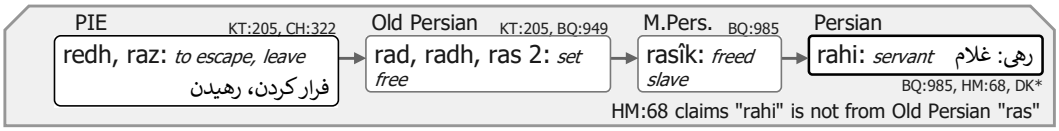

رهیدن همریشه: رَستن، راز

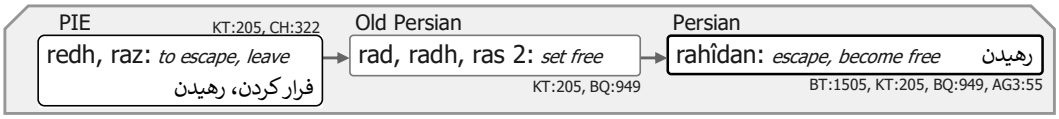

ری

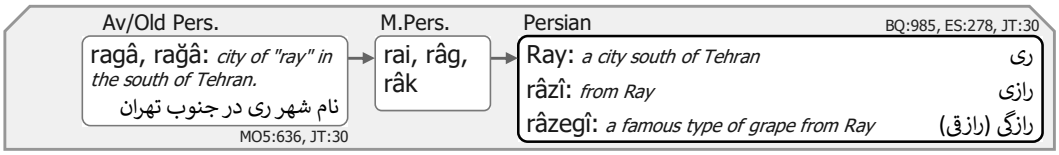

ریال: سکه "دربار" همریشه: راست، رژیم همریشه: royal, rich

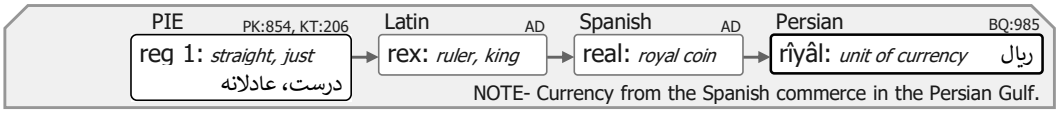

ریتم: ضربات موزون آهنگ همریشه: رود، هرات، رمیدن همریشه: stream

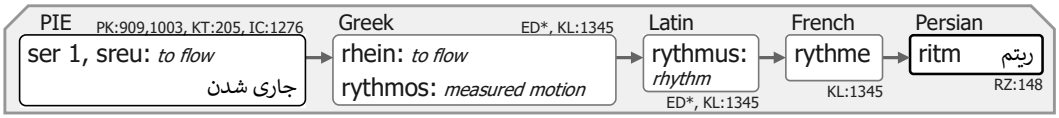

ریختن همریشه: گریختن، پرهیز، ابریق، خسوف همریشه: liquid, loan, eleven, ellipse

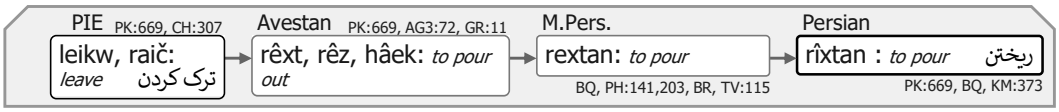

ریدن همریشه: الوند، اروند، راندن، رسیدن، ریغ، ریم همریشه: run, ride

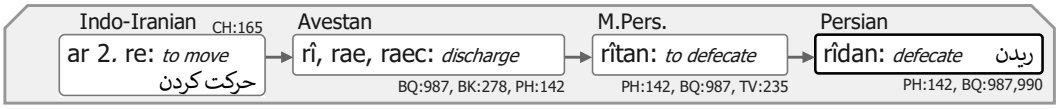

ریز۱: آرزو رجوع شود به ریژ

ریز۲، ریزه همریشه: رشته همریشه: ripple

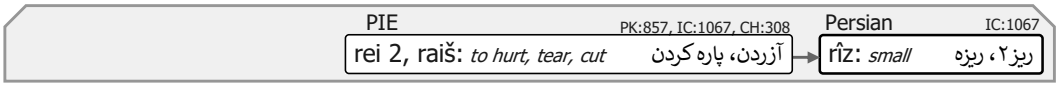

رومَاتیسم: بیماری درد مفاصل همریشه: رود، رمیدن، رمه همریشه: stream, serum

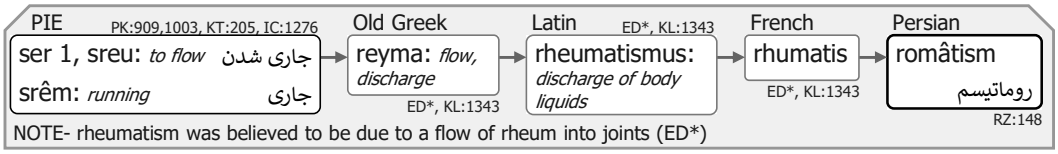

رون: در جهتِ، به علتِ همریشه: رود همریشه: stream

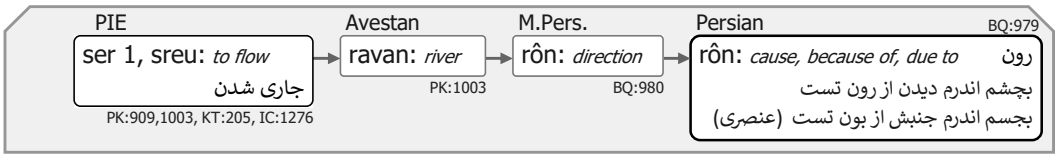

روناس همریشه: روی(فلز)، روژ همریشه: red, ruby, rust

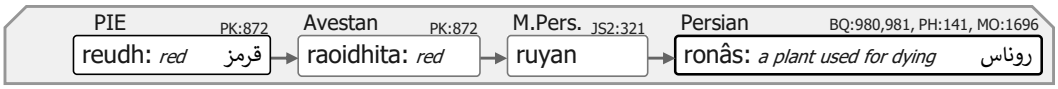

رَوَند رجوع شود به رَفتن

رُوند: حذف کمترین رقم معنی دار یک عدد همریشه: راه، رده همریشه: roll, rotor

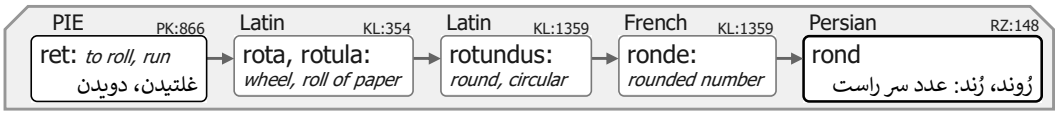

رونق، رونیک همریشه: روی، نیک، نیو، نیل، نیلوفر همریشه: neat, liberty

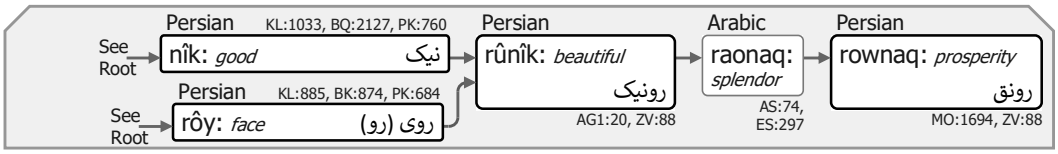

روی۱: صورت همریشه: روییدن، روستا همریشه: liberty

روی۲: فلز روی همریشه: روناس، روژ همریشه: red, rust, ruby

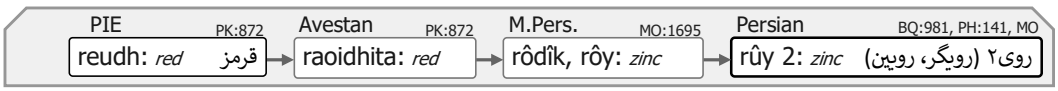

رویگر رجوع شود به روی۲

رویدن همریشه: روستا، رستم، رُستن همریشه: liberty

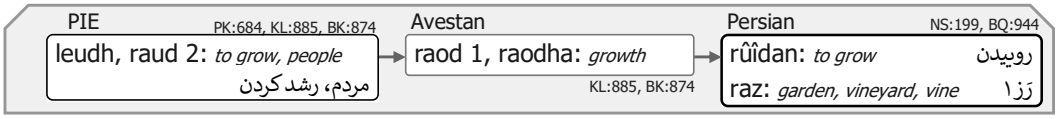

رویین رجوع شود به روی۲

روستا

همریشه: liberty

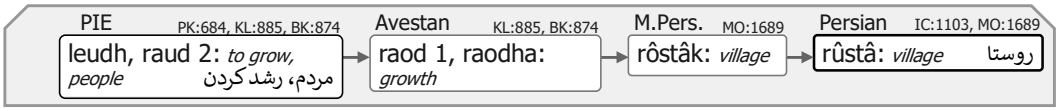

روسیه: روسیه

همریشه: اُرُسی (کفش)، رُل (فرمان)

همریشه: row, rudder, Russia

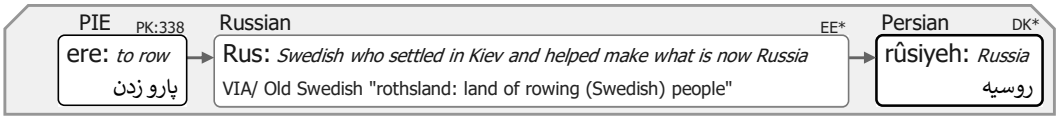

روش رجوع شود به رَفتن

روشن

همریشه: روز

همریشه: light

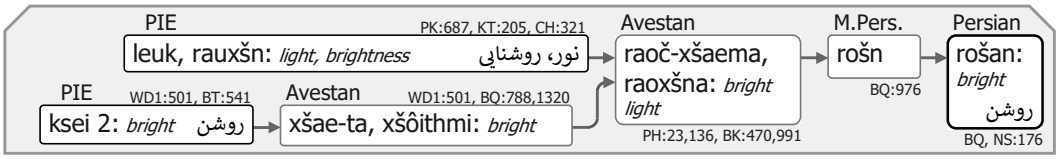

روضه

همریشه: روییدن

همریشه: liberty

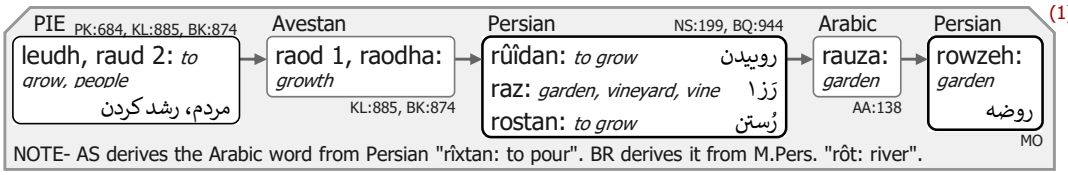

روضه

همریشه: رود

همریشه: stream

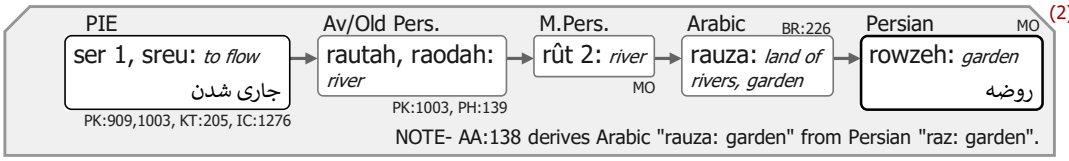

روغن

همریشه: ream

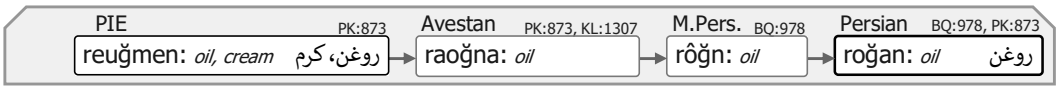

رول: لوله

همریشه: راه، رده، رولت

همریشه: roll, role, rotor

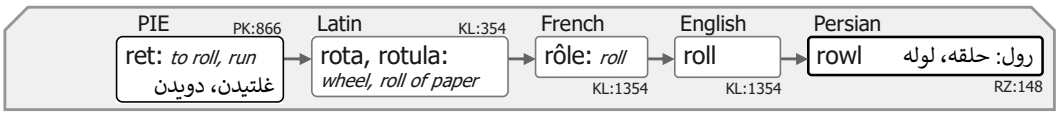

رولت: نوعی شیرینی یا غذا، غلتک خیاطی

همریشه: راه، رُل۱

همریشه: roll, role, rotor

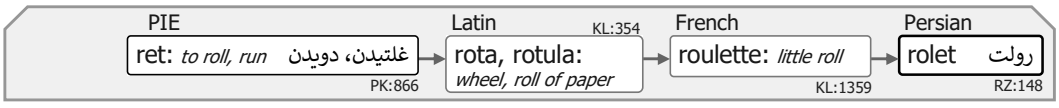

روتین: معمولی و یکنواخت همریشه: route, rupture, abrupt

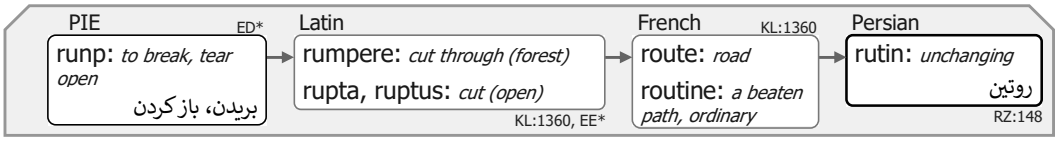

رود۱: جوی همریشه: رمه، رمیدن، ریتم، هرات همریشه: stream, serum

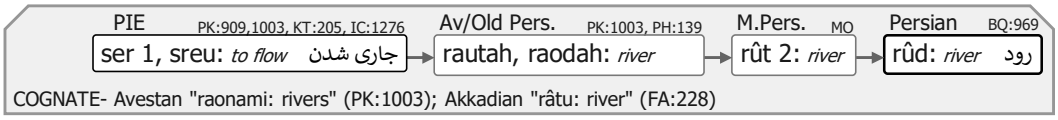

رود۲: فرزند (پسر) همریشه: هوو همریشه: son

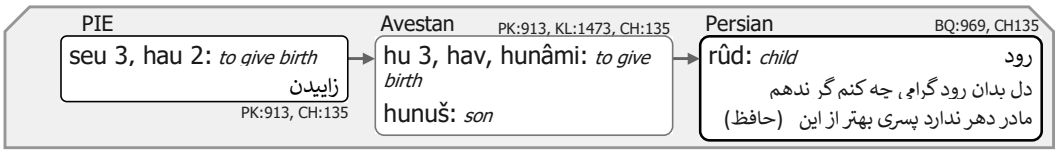

رودبار رجوع شود به رود ، بار۳

رودن: کندن پر مرغ یا پشم گوسفند قبل از پختن همریشه: lose, loss, less

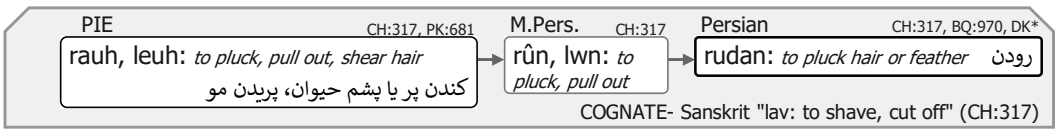

روده همریشه: شکم

روز همریشه: روشن، افروختن، درخشیدن همریشه: light, lux, lunar, illuminate

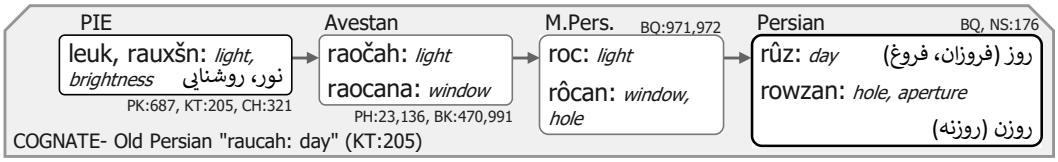

روزن، روزنه رجوع شود به روز

روژ: پودر یا ماتیک سرخ برای آرایش همریشه: روناس همریشه: red, ruby, rust, rouge

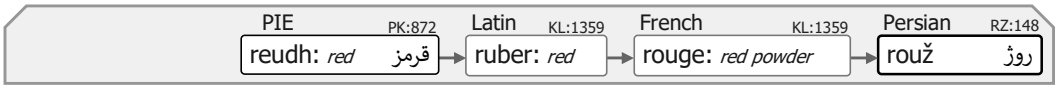

روسپی

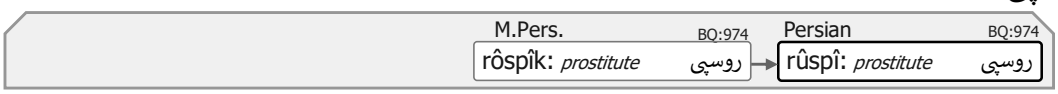

رمه رجوع شود به رمیدن

رنج: زحمت

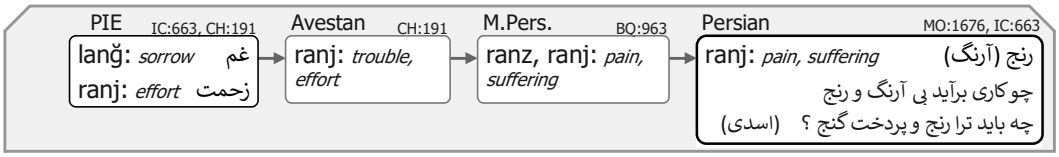

رُند رجوع شود به رُوند

رندیدن، رنده

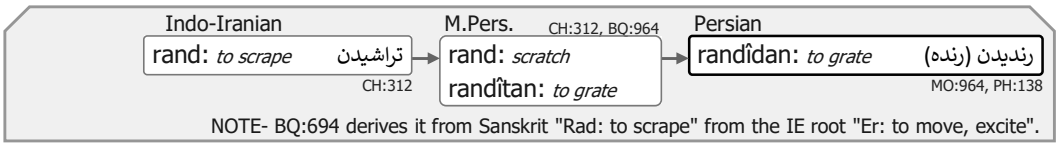

رنسانس: تجدید حیات صنعتی فرانسه همریشه: آزاد، زادن، نژاد همریشه: nation, pregnant

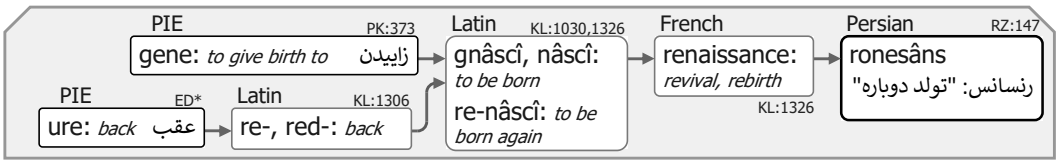

رنگ همریشه: اورنگ، رزیدن همریشه: lacquer

رو رجوع شود به روی

روا، رواج، روان۱ رجوع شود به رَفتن

روان۲: روح همریشه: انوشیروان

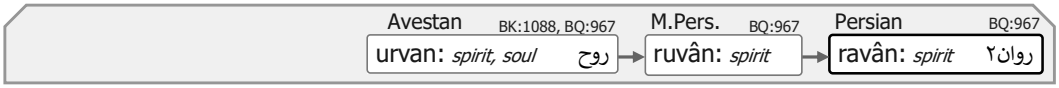

روبان: نوار پارچه ای همریشه: بند، کنار همریشه: band, circle, crown

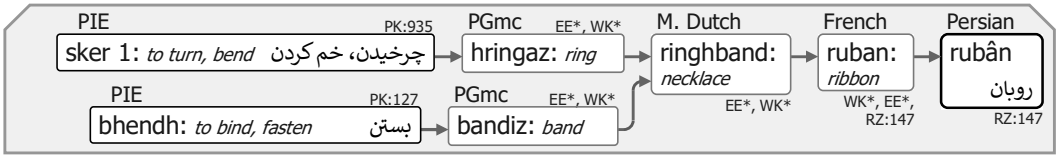

روباه همریشه: گربه، گرگ همریشه: wolf

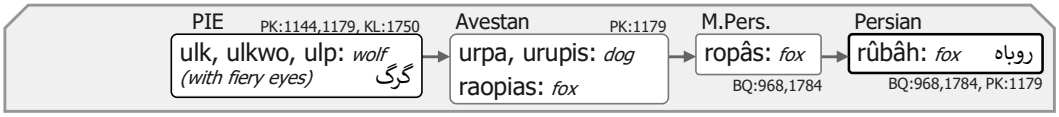

روبیدن رجوع شود به رُفتن

رکورد: بالا ترین امتیاز در ورزش همریشه: دل، دکوراژه همریشه: cardio-, heart

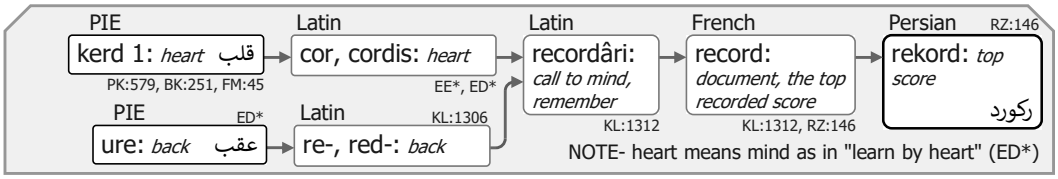

رگ همریشه: ریواس همریشه: wet, wash

رُل۱: وظیفه، نقش همریشه: ارابه، راه، رده همریشه: roll, role, rotation

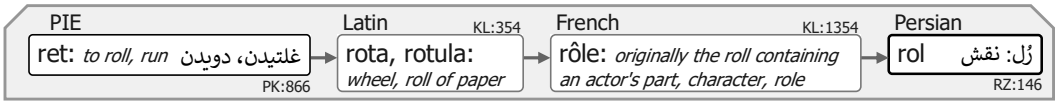

رُل۲: فرمان اتومبیل همریشه: rudder

رِله: دریافت و پخش مجدد اطلاعات همریشه: رفوزه همریشه: relay, delay

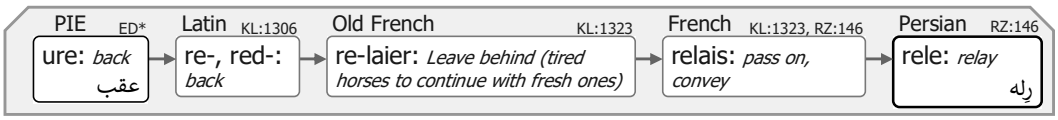

رَم رجوع شود به رمیدن

رمان: داستان همریشه: رمانتیک، رومانی همریشه: Rome, romance, Romania

رُمح: نیزه

رمیدن همریشه: رود۱ همریشه: serum

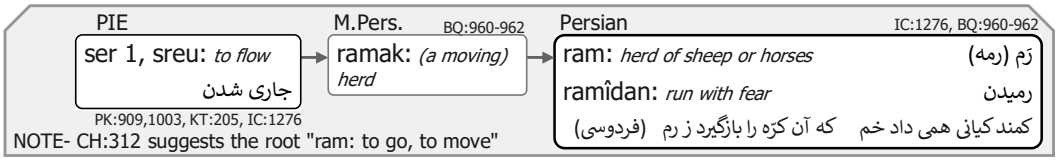

رَشک: حسادت رجوع شود به ارشک۲

رطل

همریشه: لیتر همریشه: liter

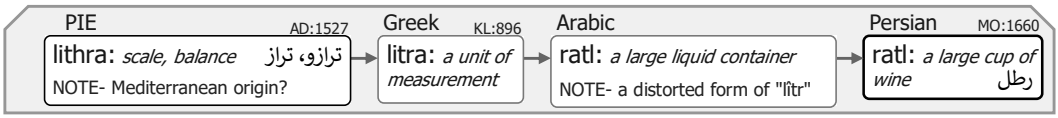

رُغ رجوع شود به آروغ

رَغزه: پوشش پشمی

همریشه: ristra (string for hanging food)

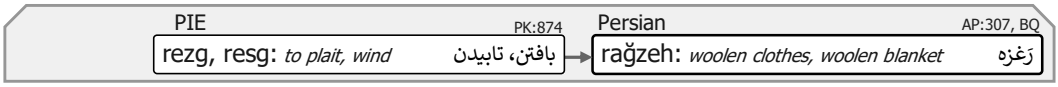

رُفتن

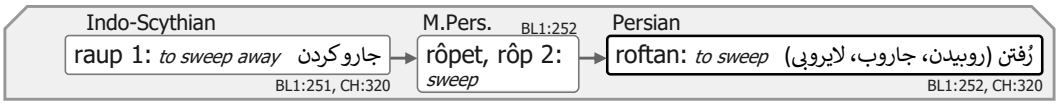

رَفتن

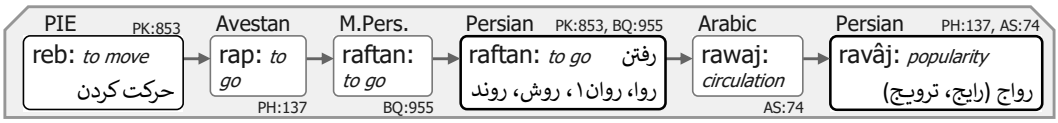

رفراندوم: مراجعه به آراء عمومی

همریشه: دستور، داور همریشه: refer, conference

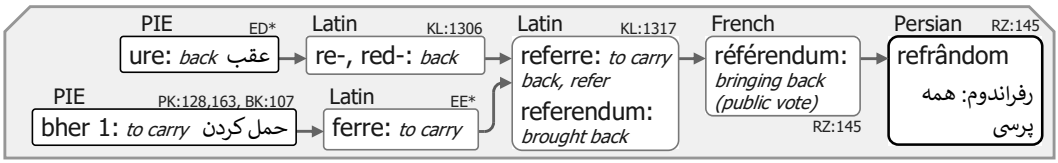

رفو: تعمیر پارچه

همریشه: رافائل ("خدا شفا دهنده است")

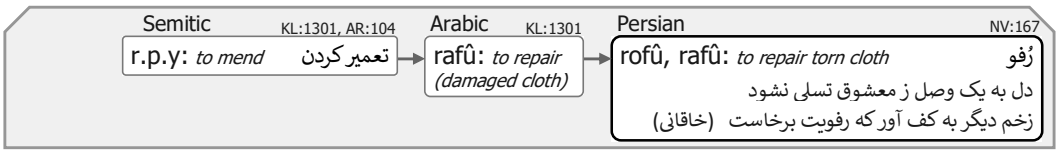

رفوزه: مردود

همریشه: شیمی، کیمیا، کیموس همریشه: refuse, confuse

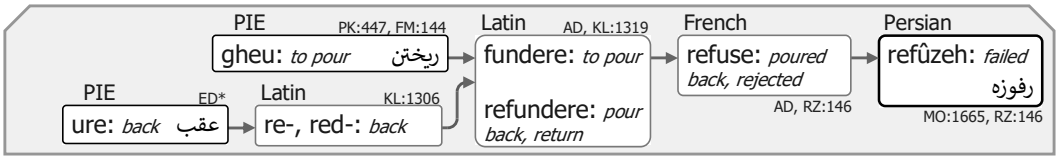

رُستم: "با رشد قوی و تنومند" مقایسه: تهمتن همریشه: tight

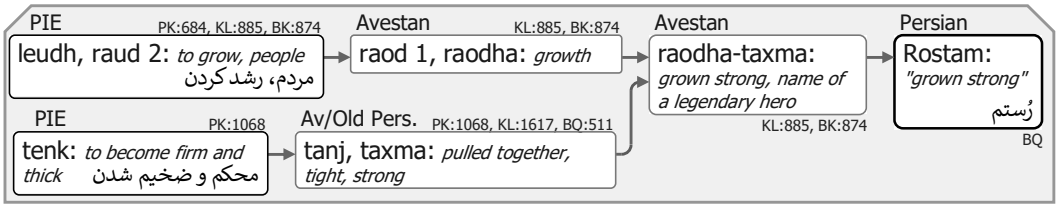

رُستن همریشه: روستا، رستم، روییدن همریشه: liberty

رَستن: رها شدن همریشه: رهیدن، راز

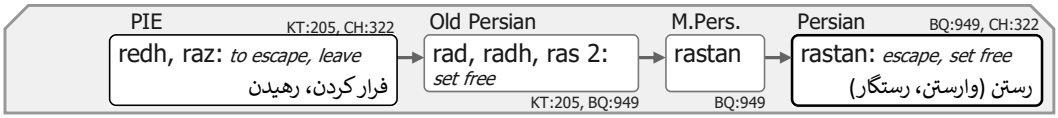

رستوران: غذا یا محل"بازسازی" همریشه: اصطبل همریشه: restore

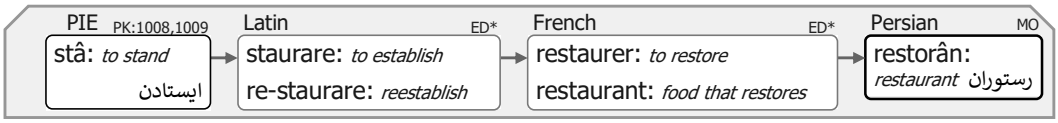

رَسَن: ریسمان

رسیدن همریشه: اروند همریشه: run

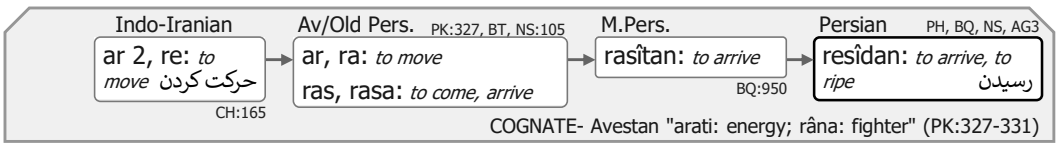

رَشتن: رنگ کردن رجوع شود به رَزیدن

رِشتن، رشته رجوع شود به ریشتن

رَشیدن: ریختن، افشاندن

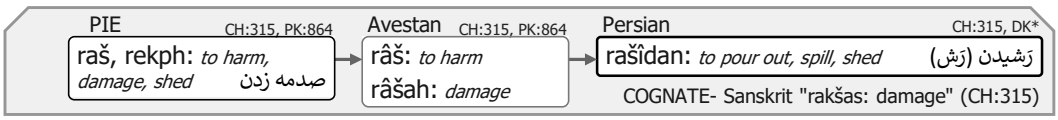

رِشک تخم شپش

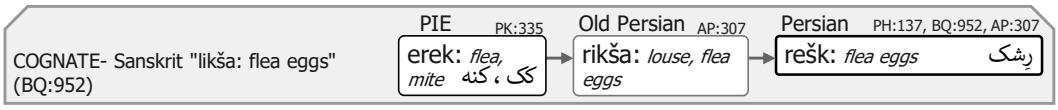

رزم همریشه: افراشتن, رج, رده, رژیم همریشه: rail, regime, rule

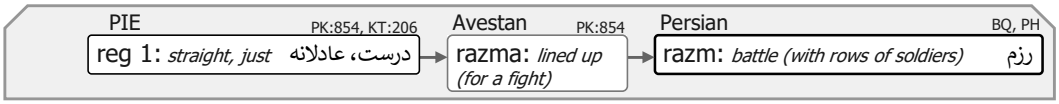

رزمه: بقچه رخت همریشه: ream (of paper)

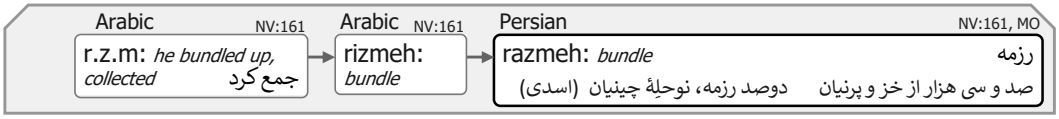

رَزیدن: رنگ زدن همریشه: رنگ همریشه: lacquer

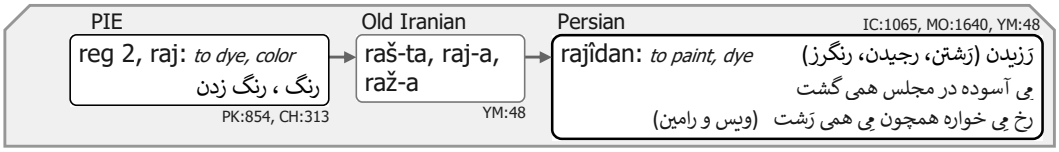

رزیدنت: دستیار پزشک (اصطلاح) همریشه: نشستن، نزد همریشه: reside, settle, sit

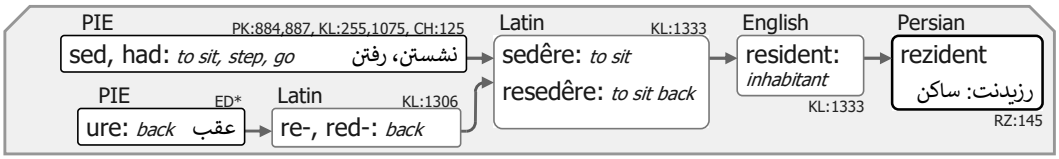

رِزین: صمغ (طبیعی یا صنعتی) همریشه: resin

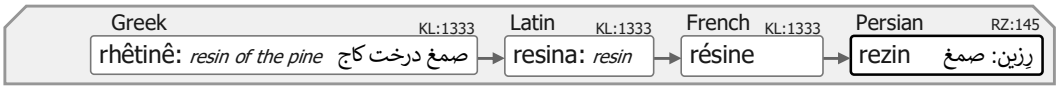

رژه رجوع شود به رده

رژیم همریشه: آدرس، رده، رزم همریشه: right, regiment

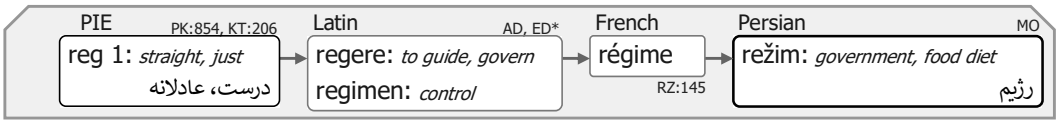

رستاخیز: "قیام مردگان" همریشه: خاستن

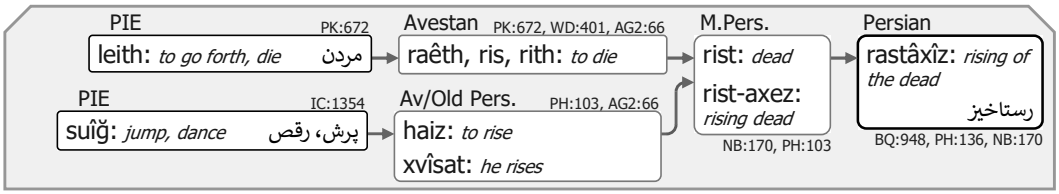

رستگار رجوع شود به رَستن

رخش همریشه: روشن، روزن همریشه: light

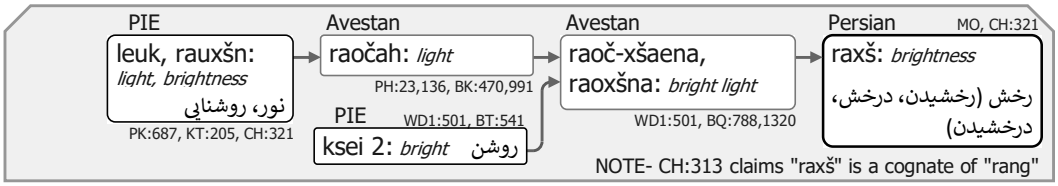

رخشان، رخشیدن رجوع شود به رخش

رَد: فرمانده، قاضی همریشه: راد۱، آراستن، اردشیر، اردلان همریشه: arm, reason, order, art

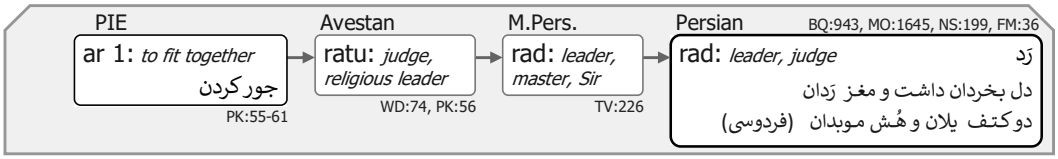

رده: ردیف همریشه: رزم همریشه: rail, regime, rule

(1)

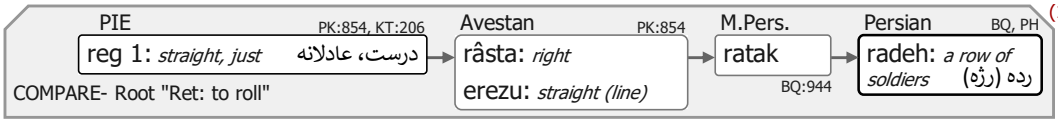

رده همریشه: راه، رژه همریشه: roll, rotate

(2)

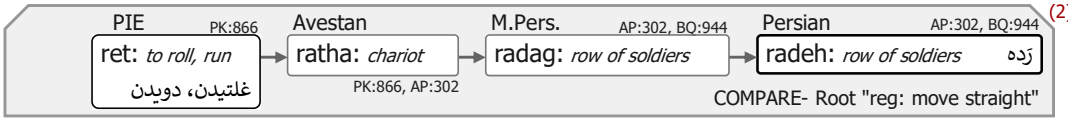

رَز رجوع شود به رویدن

رُز: گل سرخ همریشه: وَرد۲، گل، ولغونه همریشه: rose, rosary

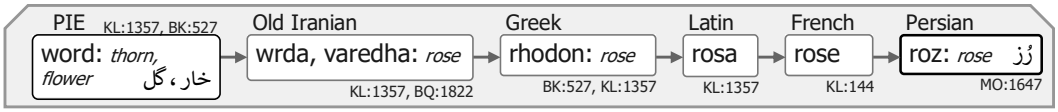

رَزده رجوع شود به آزار

رزرو: یدکی، کنارگذاشتن همریشه: زنهار، هرکول، دِسِر همریشه: conserve, reserve, preserve

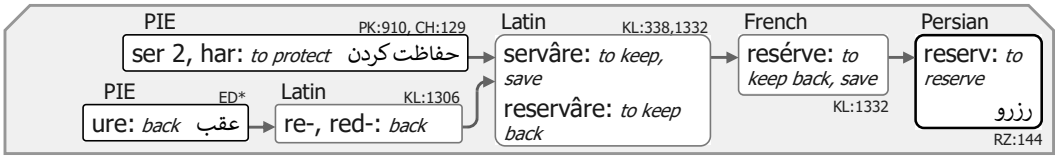

رزق همریشه: روز همریشه: light

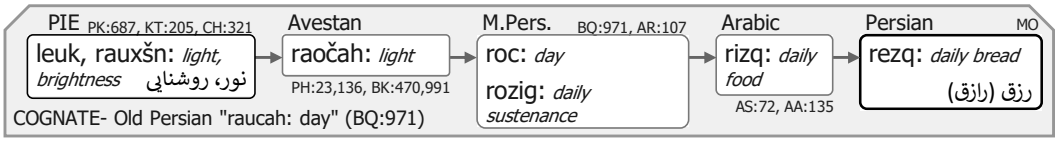

راه همریشه: ارابه همریشه: roll

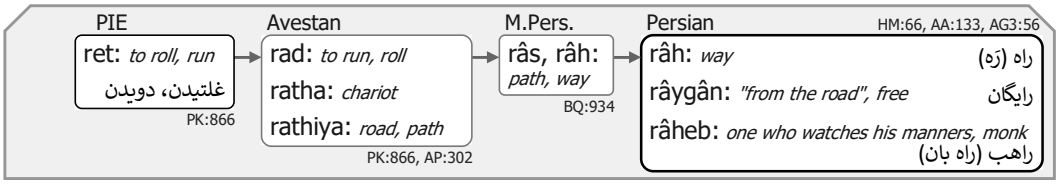

راهب رجوع شود به راه

رای: عقل همریشه: راد۲ همریشه: real

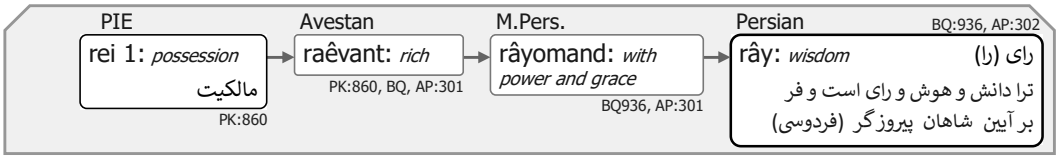

رایج رجوع شود به رَفتن

رایگان رجوع شود به راه ، گان

رَبّ: تربیت کننده، پرورنده، پروردگار همریشه: rabbi

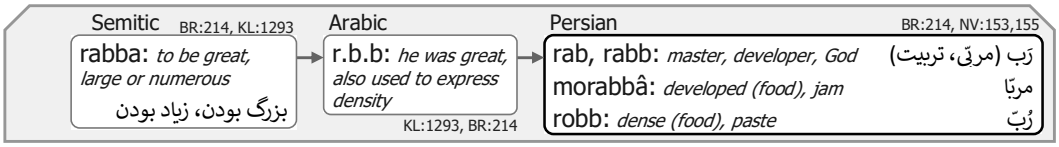

رُب رجوع شود به رَبّ

رُبات: دستگاهی که کار انسان را انجام دهد همریشه: robot, orphan

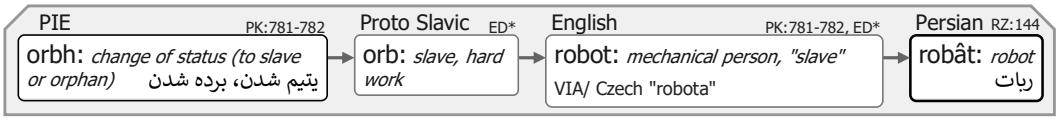

ربودن: دزدیدن همریشه: لابی کردن همریشه: lodge, leaf, lobby

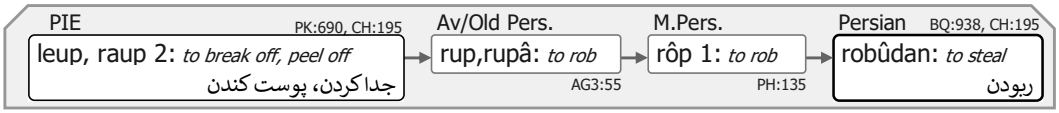

رتوش: ویرایش عکس همریشه: touch

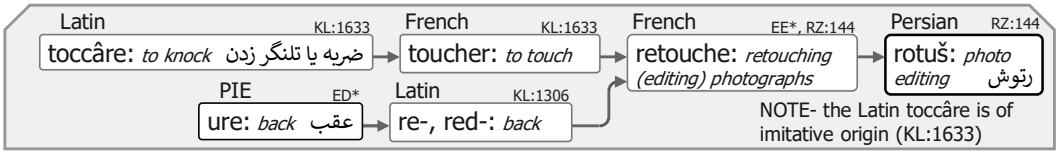

رج رجوع شود به راست

رَجیدن: رنگ زدن رجوع شود به رزیدن

راکت۱: وسیله پرتاب توپ در بازیهایی نظیر تنیس و پینگ پنگ

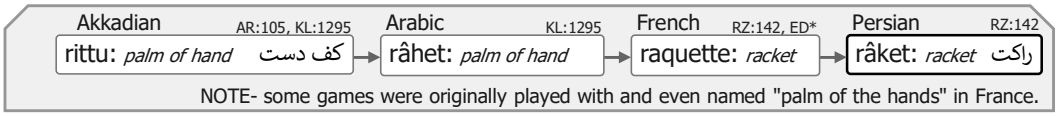

راکت۲: فشفشه، موشک

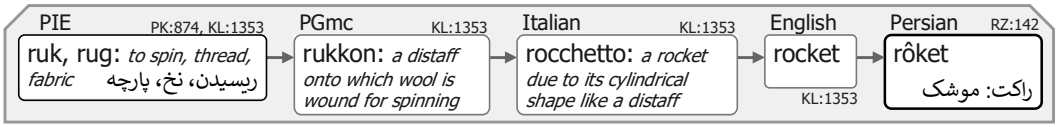

رام همریشه: خرّم، پدرام مقایسه: آرمنده

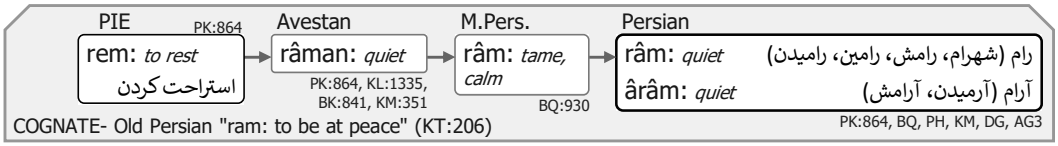

رامش، رامین رجوع شود به رام

ران

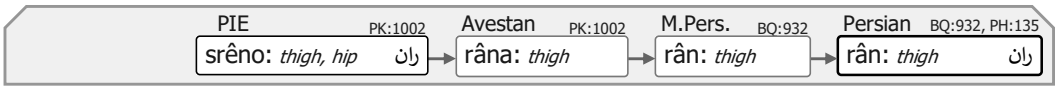

راندمان: کارکرد، نتیجه کار همریشه: دادن، داشن، هوش همریشه: render, add, donate

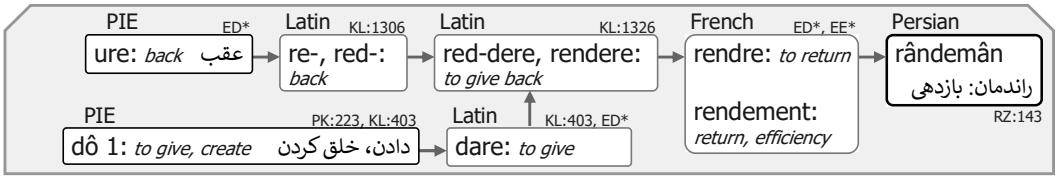

راندن همریشه: رسیدن، اروند همریشه: raise, rise, run

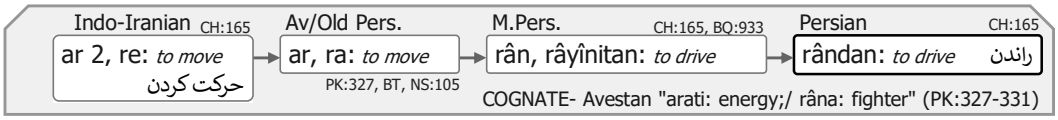

راندوو: قرار ملاقات، "باز گشت به شما" همریشه: دهش، هوش همریشه: surrender, date

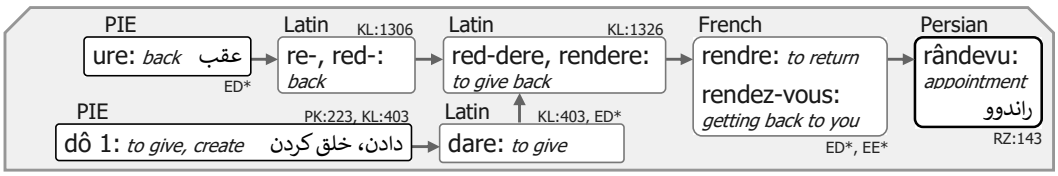

رادیکال: ریشه اعداد، طرفدار تغییر عمده در جامعه همریشه: root, radical

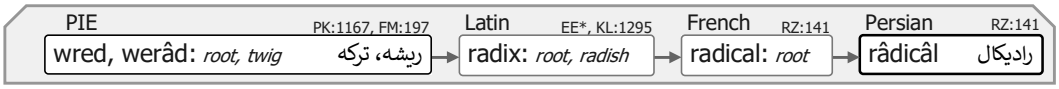

رادیو همریشه: radius, ray

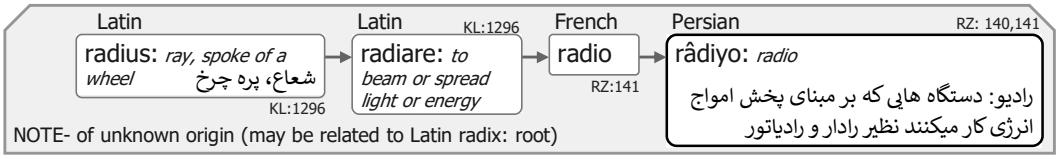

رادیاتور رجوع شود به رادیو

راز همریشه: رهیدن

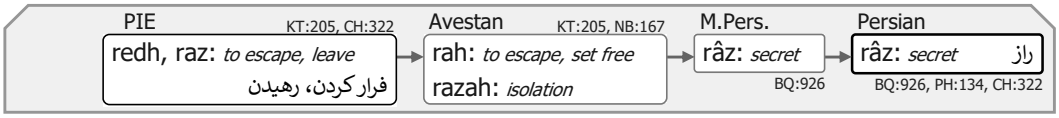

رازق رجوع شود به رزق

رازق، رازگی، رازی رجوع شود به ری

رازینه رجوع شود به زینه

راست همریشه، رده، ریال، افراشتن، آدرس همریشه: right, rank, correct, rule

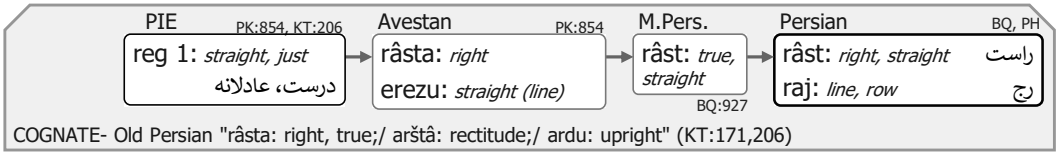

راسو

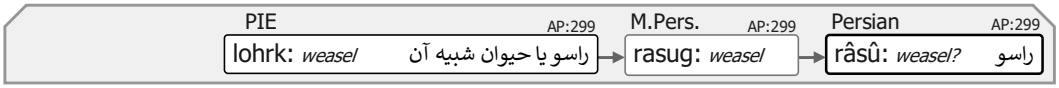

راغ: دشت همریشه: roomy, rural

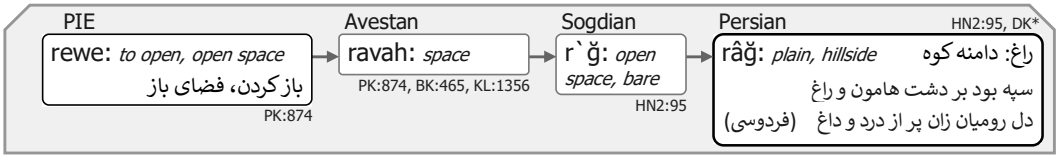

رافائل: "خدا شفا دهنده (باز سازنده) است" همریشه: الله، رفو همریشه: Raphael

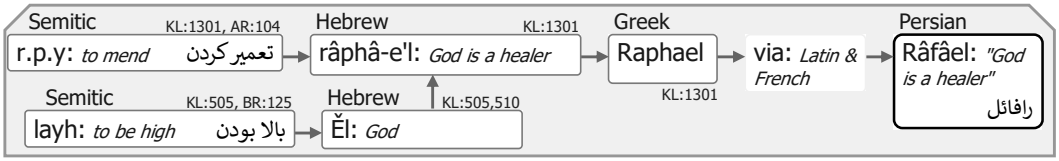

ذ

ذغال همریشه: داغ، سکار همریشه: coal

ذوب: گداختن

ر

ـَ ر: پسوند "ر" بمعنی فاعل یا عضو گروه همریشه: -er as in mother

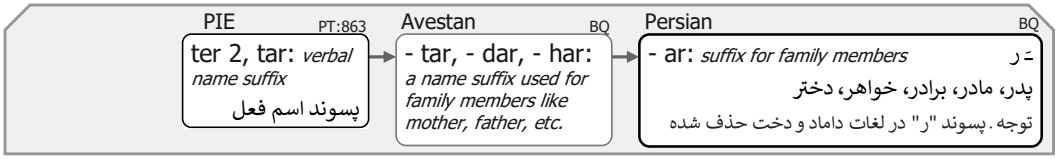

را رجوع شود به رای و چرا

رادا۱: درست همریشه: رَد همریشه: arm, art, order

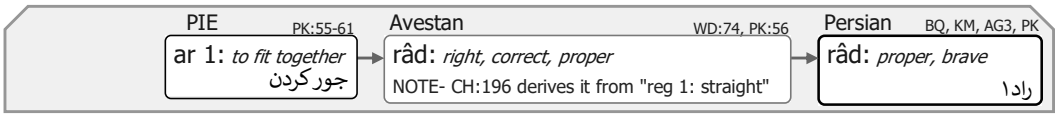

رادا۲: بخشنده همریشه: رای همریشه: real

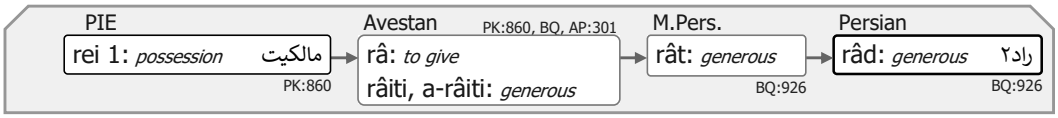

رادار رجوع شود به رادیو

دیمه: چهره رجوع شود به دیم

دین۱: باور مذهبی همریشه: آیین، آیینه همریشه: semantic

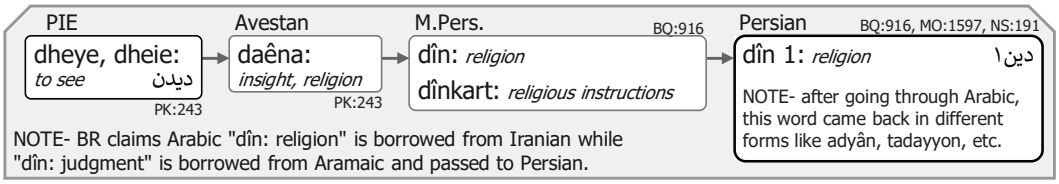

دین۲: قضاوت همریشه: دانیال ("خدا قاضی من است") همریشه: Daniel, Dan

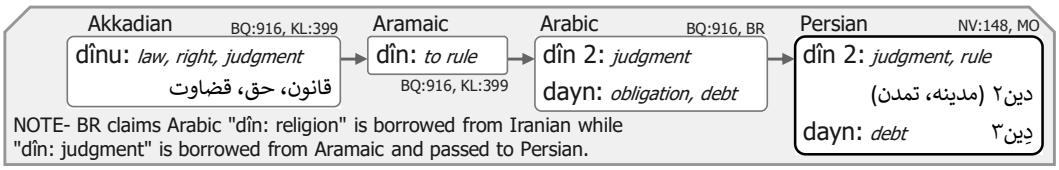

دِین۳: بدهی رجوع شود به دین۲

دینار همریشه: دَه، دِسی -، دِکا - همریشه: ten, dime

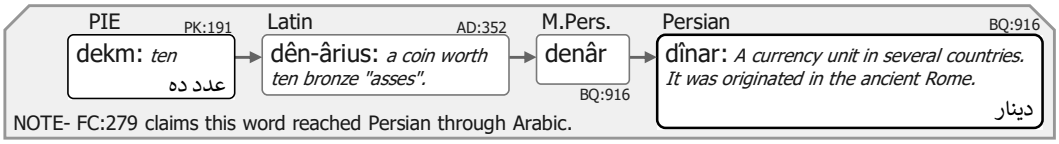

دیو: خدایی که بعد از ظهور زرتشت مردود شد همریشه: زاوش همریشه: day, Tuesday, divine

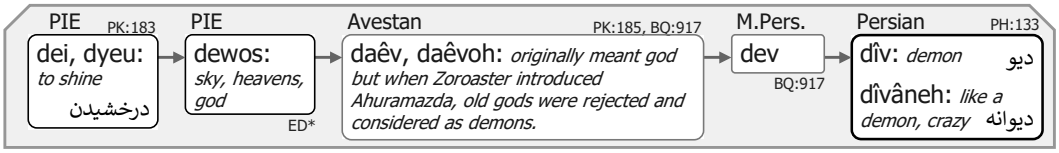

دیوار: "حصار گلی" همریشه: برزن، بارو همریشه: cover

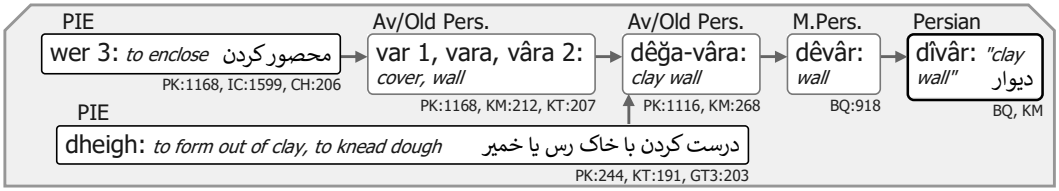

دیوان رجوع شود به دبیر

دیوانه رجوع شود به دیو

دیهیم: تاج همریشه: دو همریشه: two, diadem

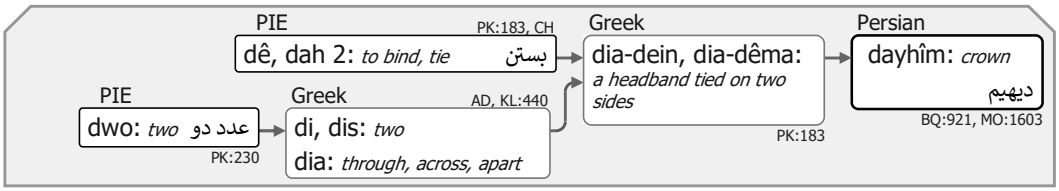

دیس۲: ظرف غذا همریشه: desk, disk

دیسک رجوع شود به دیس۲

دیسیپلین: نظم و ترتیب همریشه: پرنسیپ، چسبیدن همریشه: accept, have

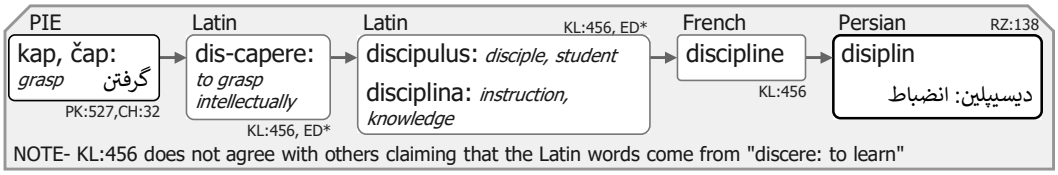

دیفتری: بیماری خنّاق همریشه: دفتر همریشه: letter, literature

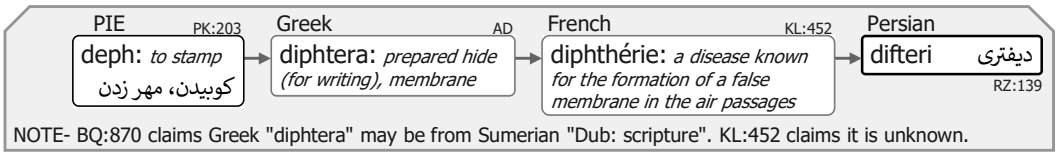

دیفرانسیل: تقسیم کننده قدرت موتور بین چرخهای اتومبیل همریشه: two, burden, transfer

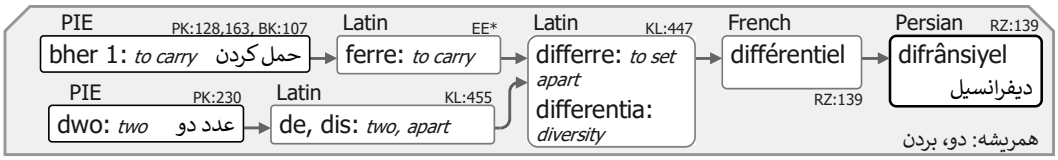

دیکتاتور رجوع شود به دیکته

دیکته: املاء همریشه: دخش۱, دیس (تندیس) همریشه: dictate, dictionary, teach

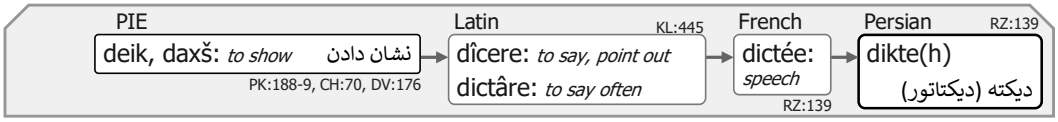

دیگ همریشه: دیوار همریشه: dough

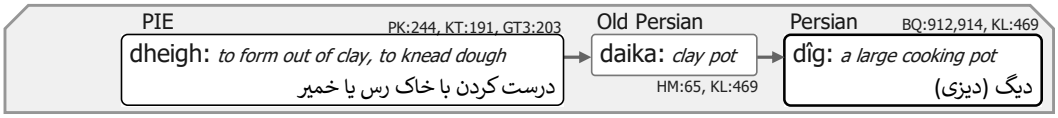

دیگر رجوع شود به دو

دیم: چهره همریشه: آیینه، دیدن همریشه: semantic

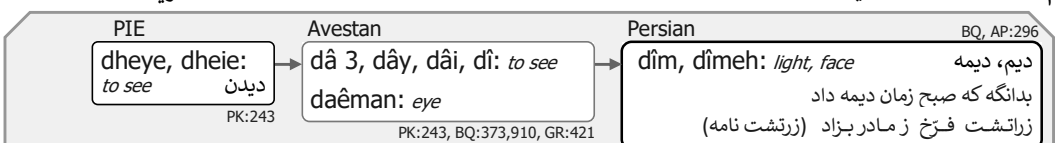

دیپلم: مدرک همریشه: دو همریشه: diploma, fold, duplex

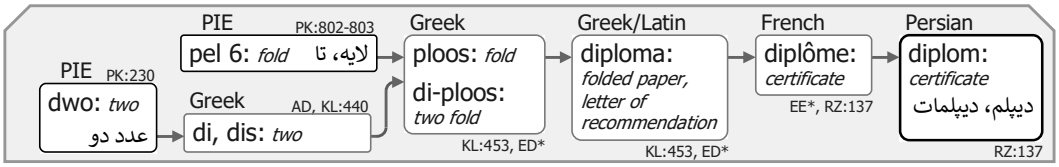

دیتا: اطلاعات، داده همریشه: دادن، هوش، پاداش همریشه: add, date, rent

دیجیتال: وابسته به شماره همریشه: اُپتیک، دیکته همریشه: teach, index

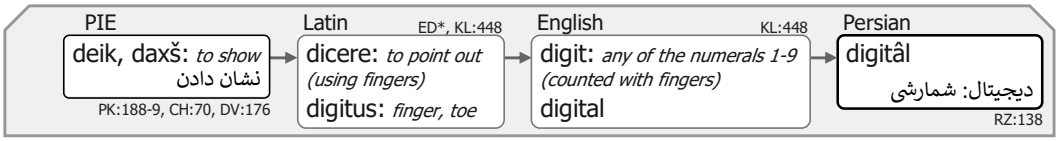

دیدن همریشه: آیین، آینه همریشه: semantic

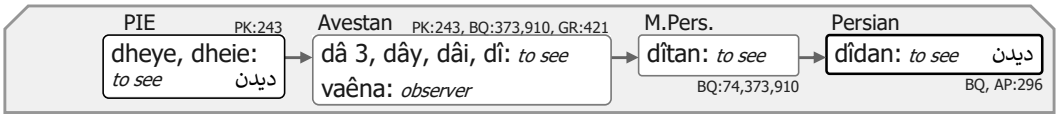

دیر همریشه: درنگ همریشه: long, linger

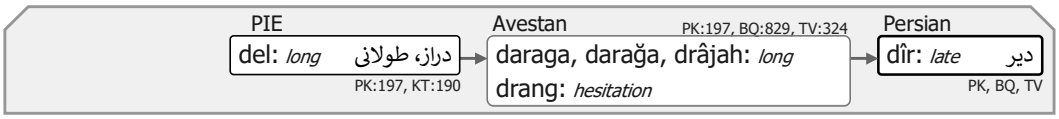

دیرند: دیرپای همریشه، دیر، دراز همریشه: long, linger

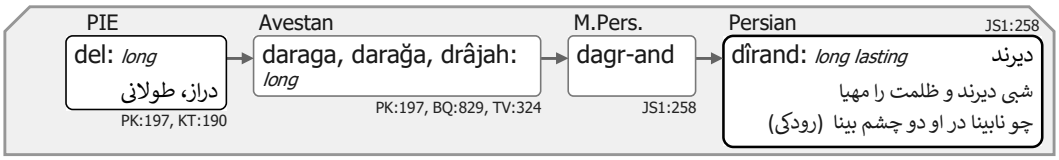

دیروز رجوع شود به دی۲ ، روز

دِیز: قلعه و حصار رجوع شود به دِژ

. دیز: پسوند شباهت رجوع شود به . دیس

دیزی رجوع شود به دیگ

. دیس۱: پسوند شباهت همریشه: دکور، دیجیتال همریشه: eye

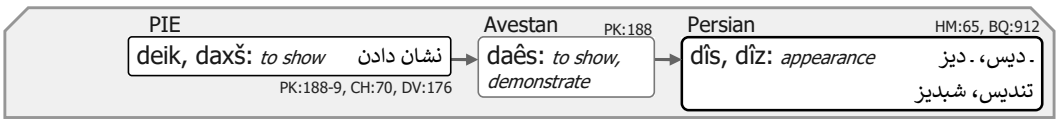

دِی۱: ماه دهم همریشه: دادن، هوش همریشه: donate, date, data

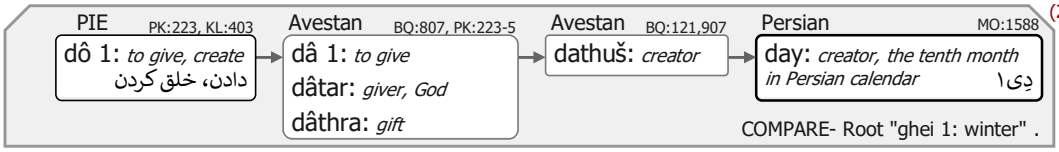

دی۲: گذشته (دیروز، دیشب) همریشه: yester

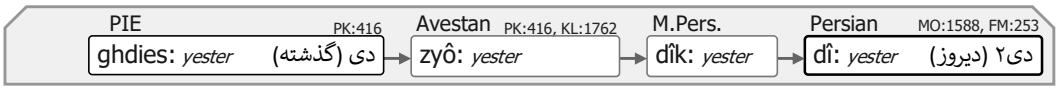

دیابت: "عبور" , اشاره به تشنگی و ادرار زیاد همریشه: دو، آمدن همریشه: come, avenue

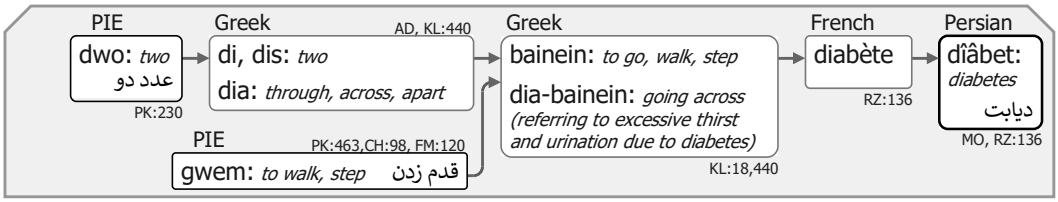

دیار، دیّار رجوع شود به دار۱

دیاله رجوع شود به دجله

دیالیز: تصفیه خون همریشه: دو، آنالیز همریشه: solve, less, loose

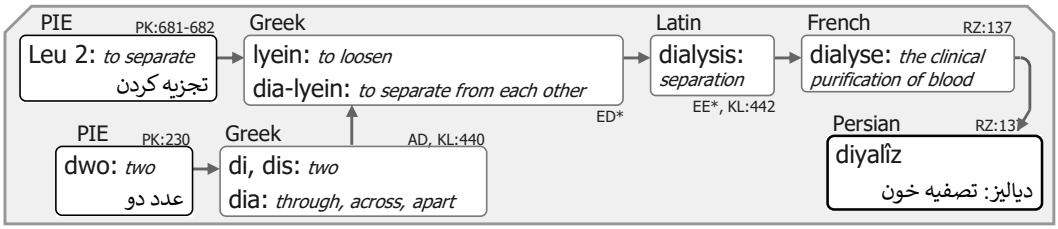

دیبا: پارچهٔ ابریشمی رنگین همریشه: ژورنال، دیو همریشه: divine, day

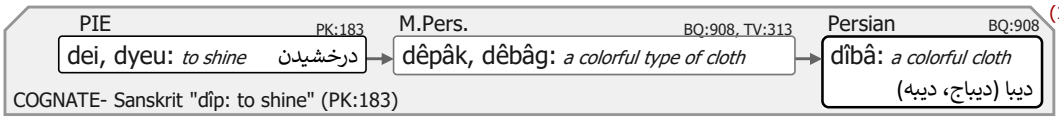

دیبا

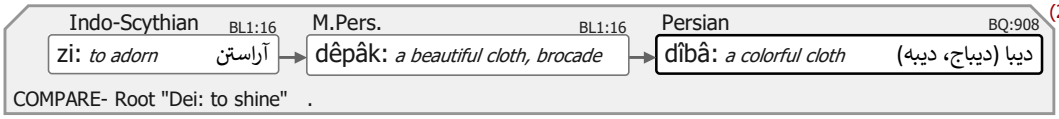

دیباج رجوع شود به دیبا

دیبه رجوع شود به دیبا

دویست: "دو تا صد"

همریشه: two, ten, hundred

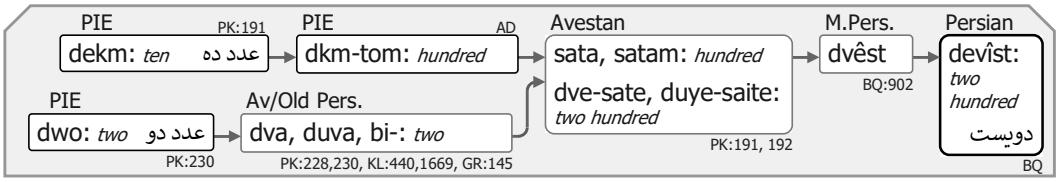

دَه

همریشه: دینار، قنطار، هکتار، صد

همریشه: ten, December, dime, decade

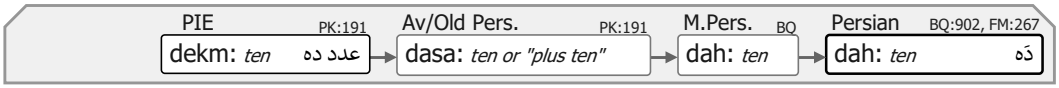

دِه

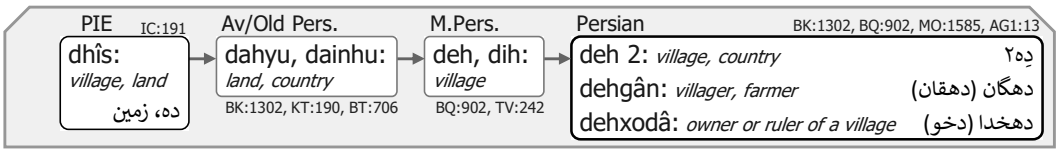

دَه آک رجوع شود به ضحاک

دهان

همریشه: زفر

همریشه: jaw

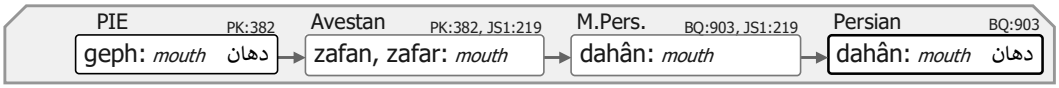

دهخدا رجوع شود به دِه

دَهر

روزگار دراز (اشاره به دنیا) همریشه: دایره، دیار، دیّار، مدار

همریشه: arsenal

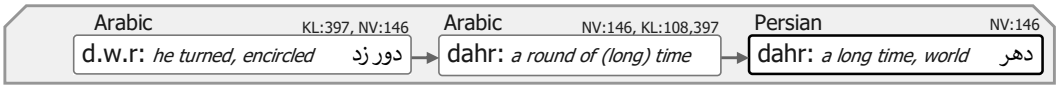

دهره

همریشه: داس، بیدستر

همریشه: damage

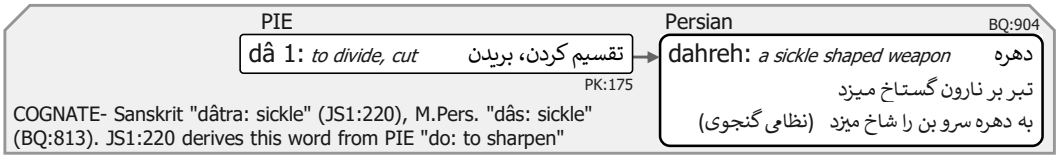

دهش: بخشش رجوع شود به داشن

دهقان رجوع شود به دِه، گان

دهگان رجوع شود به دِه

دِی۱: ماه دهم

همریشه: زمستان

همریشه: hibernate

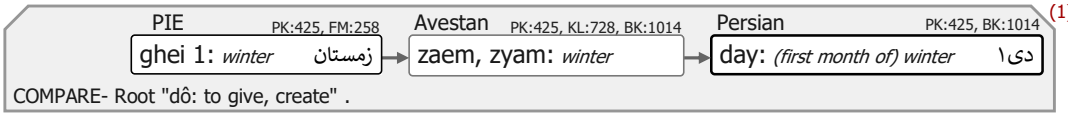

(1)

دوش۲: کتف همریشه: دست

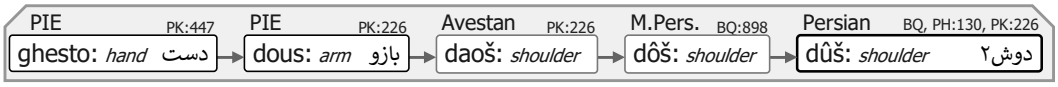

دوش۳: سردوش حمام همریشه: دوختن، تیم۱ همریشه: dock, tow, team

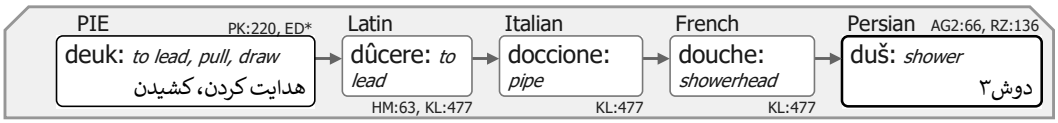

دوشیدن همریشه: دوشیزه همریشه: daughter

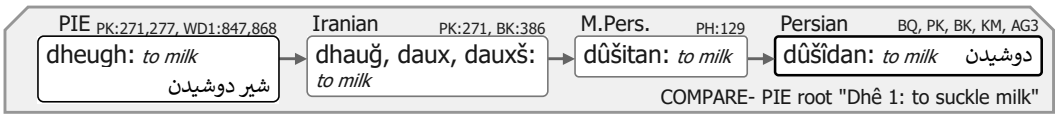

دوشیزه: "دوشنده" همریشه: دوختن۲ همریشه: daughter

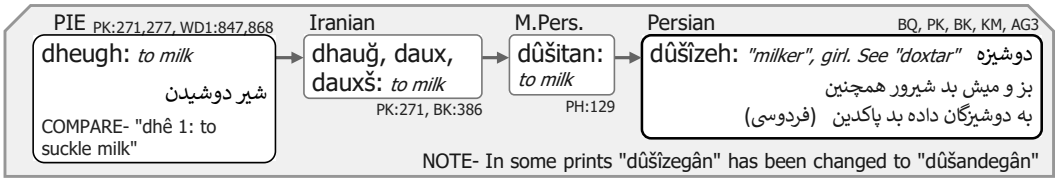

دوغ رجوع شود به دوختن۲

دوغلو، دوقلو: خواهر و برادر (هیچ ربطی به عدد "دو" فارسی ندارد)

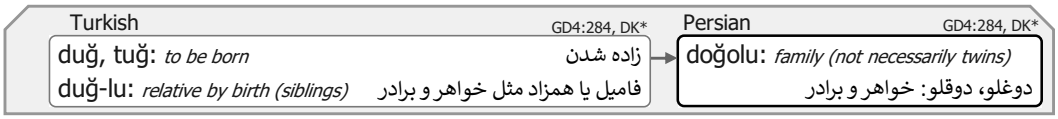

دوک (1)

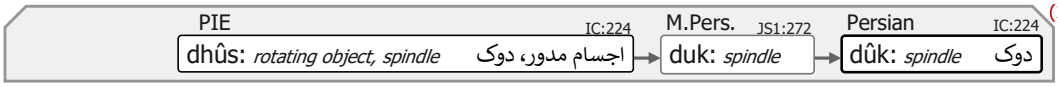

دوک (2) همریشه: دویدن همریشه: dew

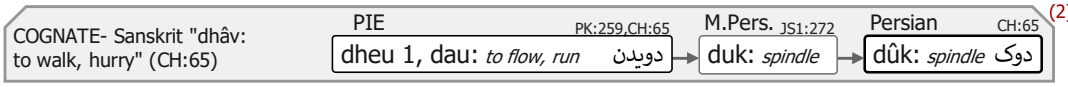

دول: سطل

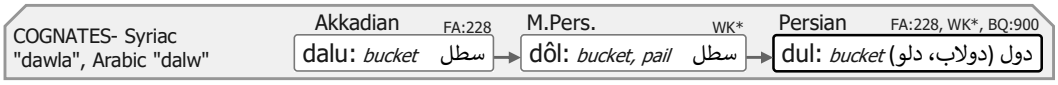

دوم رجوع شود به دو ، ـُم

دویدن همریشه: دوک همریشه: dew

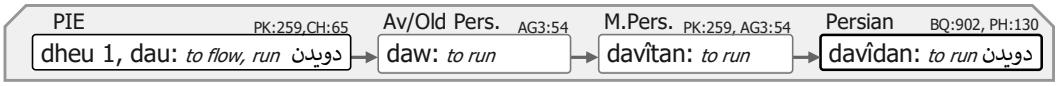

دودمان: "جمع دور آتش در خانه" همریشه: دود، الماس همریشه: domestic, madam

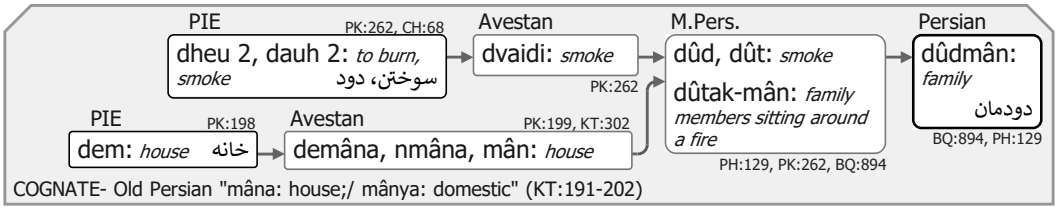

دور۱: با فاصله همریشه: endure, during

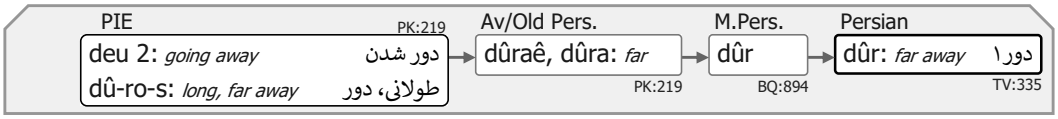

دور۲: پیرامون همریشه: دیار

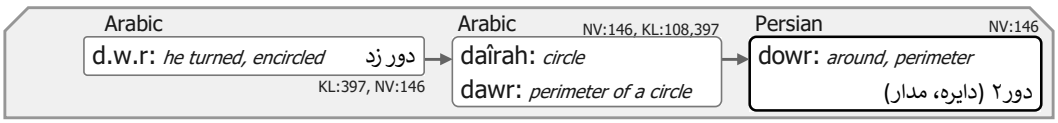

دوزخ همریشه: برزخ، دشوار همریشه: dysfunction

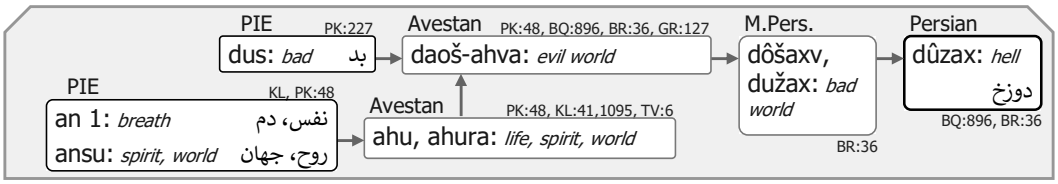

دوزندگی، دوزیدن رجوع شود به دوختن۱

دوست همریشه: دوستکام، استکان همریشه: choose, disgust

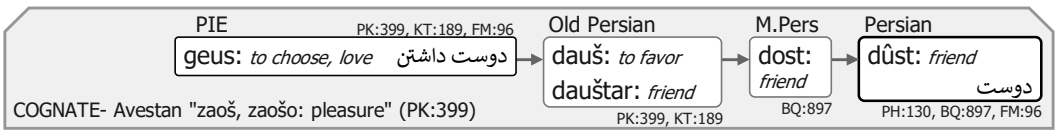

دوستکام: شرابی که با دوستان نوشند همریشه: آشامیدن، استکان همریشه: choose

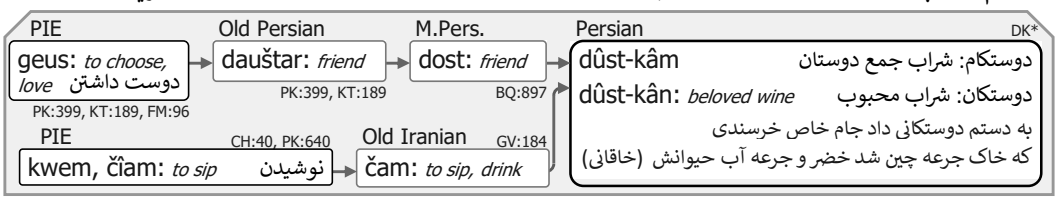

دوستکان: شراب محبوب رجوع شود به دوستکام

دوش۱: دیشب

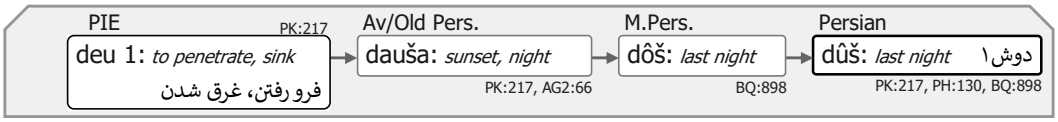

دندان همریشه: دَد همریشه: dentist

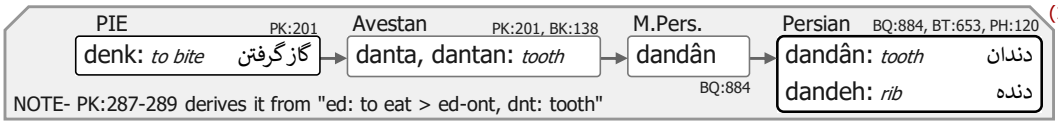

دندان همریشه: آش همریشه: eat, tooth

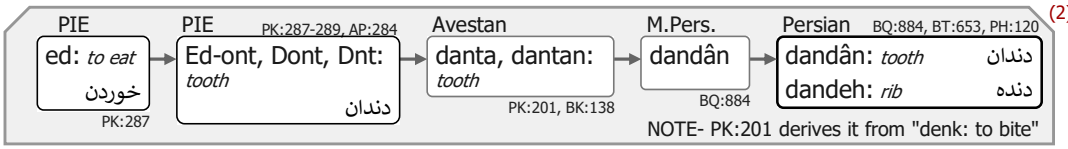

دنده رجوع شود به دندان

دَنیدن: شاد رفتن رجوع شود به دَن

دو همریشه: دیهیم، ابلیس، دیپلم، دیابت همریشه: two, twin, diode

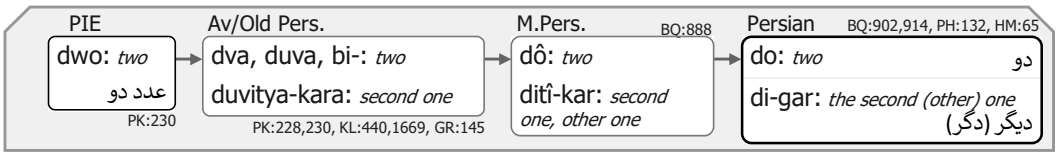

دوازده رجوع شود به دو ، دَه

دوجین: "دو تا بیشتر از ده"، دوازده همریشه: دو، ده همریشه: dozen

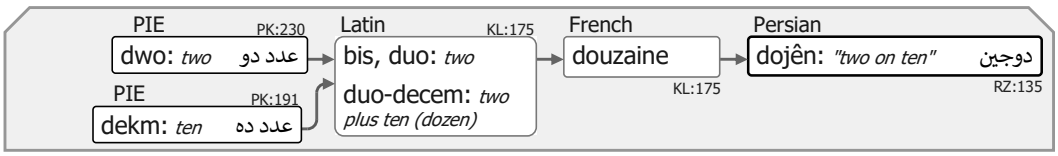

دوختن۱ همریشه: تیم۱، دوش۳ همریشه: team, tie, tow

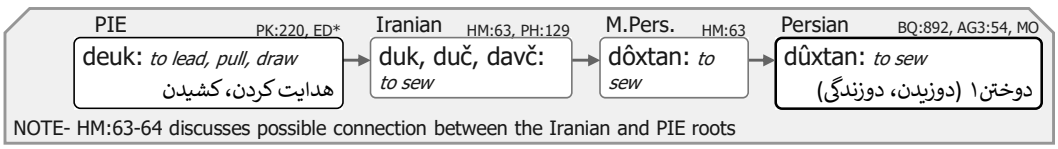

دوختن۲: دوشیدن همریشه: دوشیزه همریشه: daughter

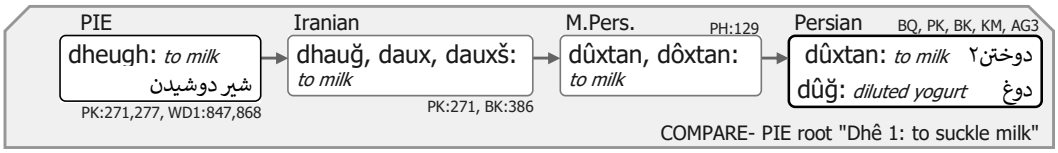

دوختن۳ رجوع شود به اندوختن

دود همریشه: دودمان، اندوه، طوفان همریشه: fume, dusk, dust

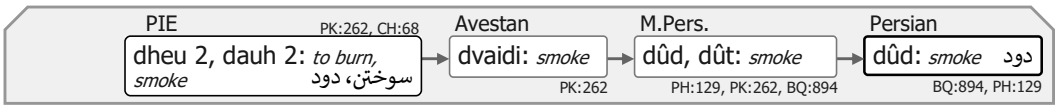

دَمبل: وزنه ورزشی، "زنگ بی صدا" همریشه: دود، اندوه همریشه: fume, perfume

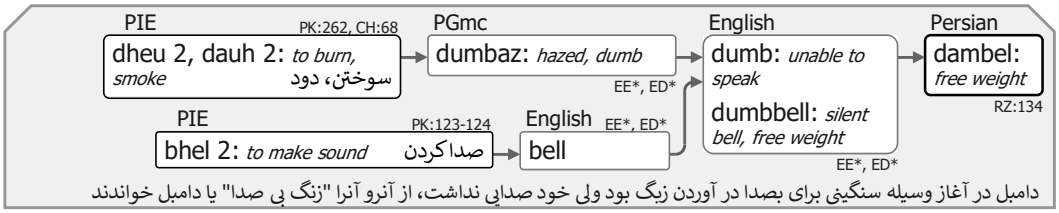

دُمَل همریشه: پیه، دشوار همریشه: dys-, fat

(1)

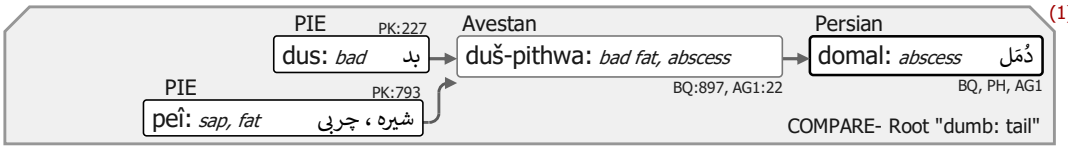

دُمَل همریشه: تنبک، دُم همریشه: tip, tap

(2)

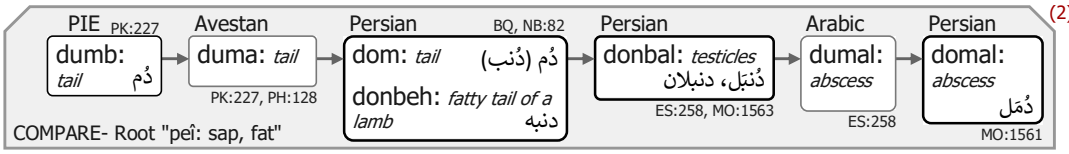

دمیدن رجوع شود به دَم

دَمیک: زمین همریشه: زمین، خوارزم همریشه: humble, chernozem

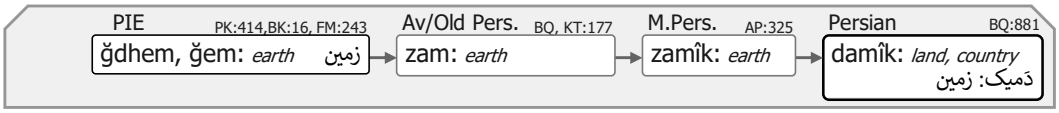

دَن: فریاد شادی همریشه: fountain, font

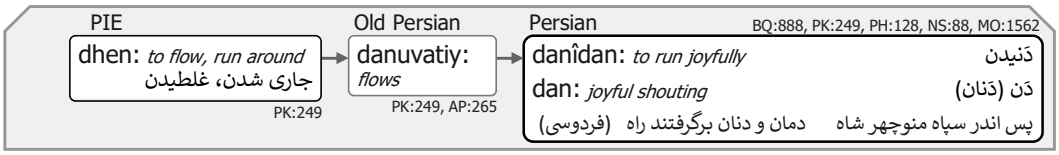

دَنان: فریاد زنان رجوع شود به دَن

دُنب رجوع شود به دُم

دُنبک رجوع شود به تنبک

دنبل رجوع شود به دُمَل

دنبلان همریشه: دُم، دنبه، تنبک همریشه: tip, tap

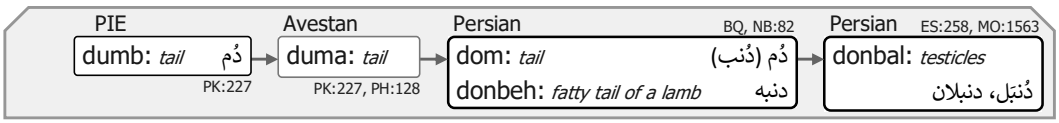

دنبه رجوع شود به دُم

دَلَق: حیوانی شبیه گربه رجوع شود به دَلَه

دلمه

همریشه: dolma

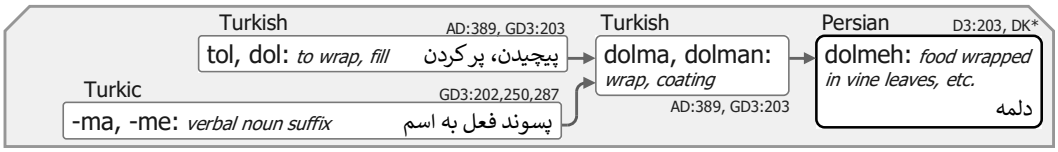

دلو: سطل رجوع شود به دول

دَلَه: قاقم، حیوانی شبیه سمور، گربه صحرایی

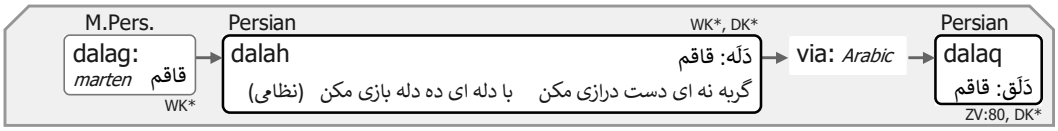

دلیجان: کالسکه

همریشه: آنالوگ، تکنولوژی

همریشه: collect, select

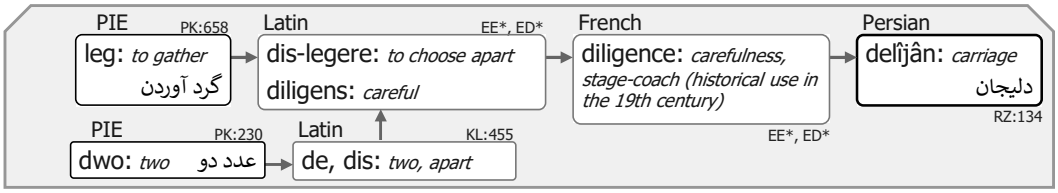

دلیر

همریشه: درشت

همریشه: dare

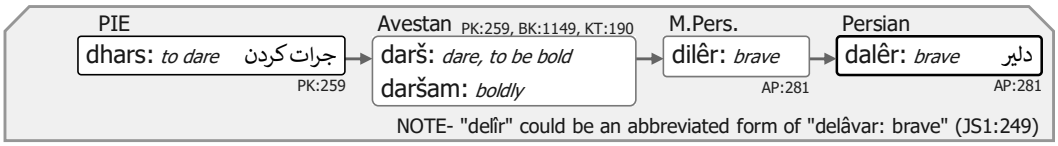

دَم: نفس

همریشه: آماس, دما, دماوند, دمیدن

همریشه: damp

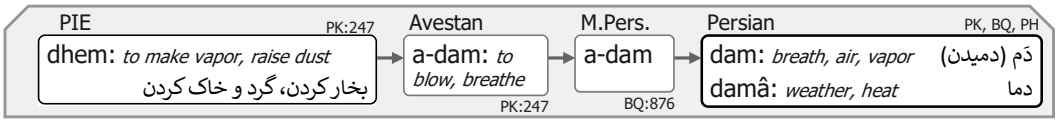

دُم

همریشه: تنبک، دنبلان، دُمل

همریشه: tip

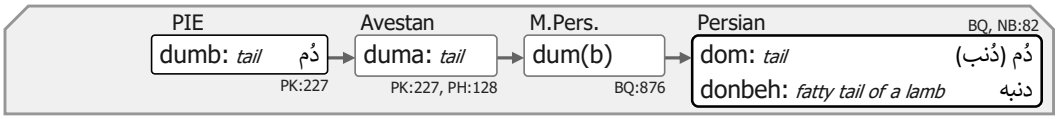

دما رجوع شود به دَم

دماوند

همریشه: دَم، دمیدن

همریشه: damp, dim

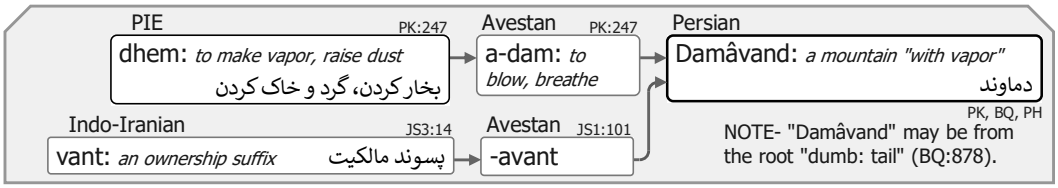

دُکمه رجوع شود به دُگمه

دکور: آرایه، آذین همریشه: دشت۱ همریشه: document, doctor

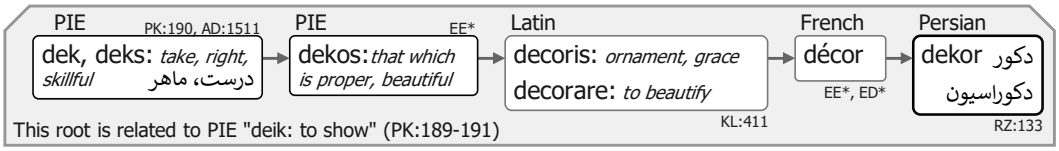

دکوراژه: نا امید همریشه: دل، رکورد همریشه: heart, core, courage

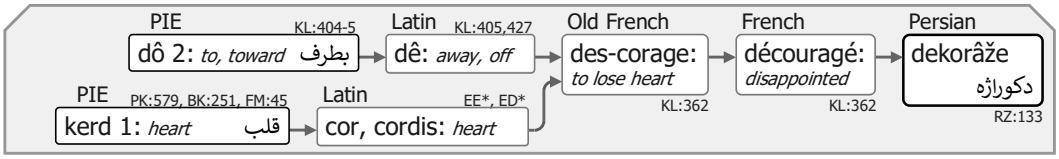

دکوراسیون رجوع شود به دکور

دکولته: لباس زنانه "بدون یقه" همریشه: چالاک همریشه: collar, culture

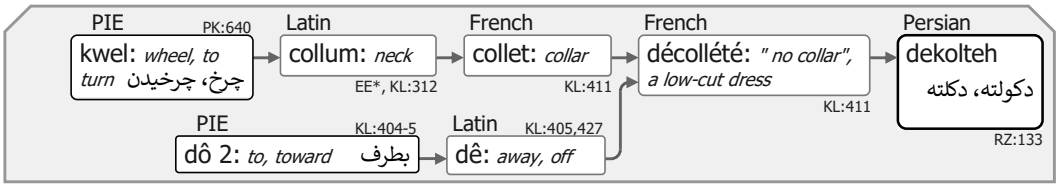

دگر رجوع شود به دو

دُگم: آن که متعصب در عقاید خود است همریشه: دکتر همریشه: dogma, doctrine, dignity

دُگمه: پولکی که روی لباس جهت وصل کردن دو قسمت آن می دوزند

دَگنَک: گرز، چوبدستی بزرگ

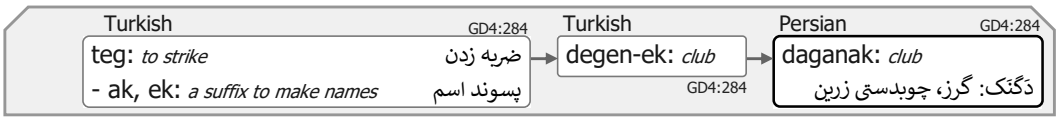

دل: قلب، درون همریشه: دکوراژه، رکورد همریشه: heart, courage, cardio-

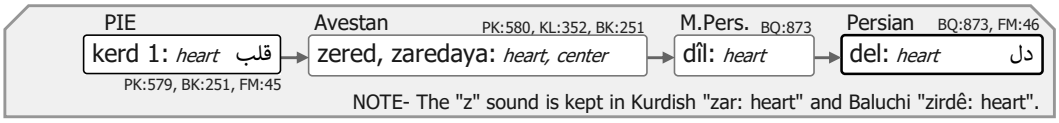

دشوار: "بار بَد" همریشه: دژم و بار همریشه: dys-, bear

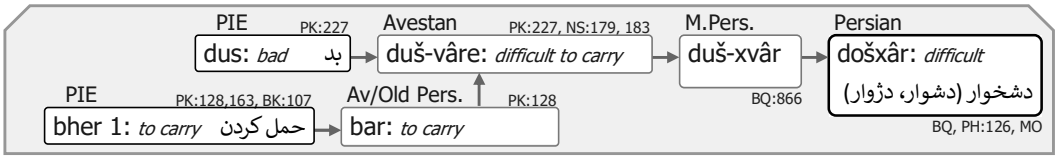

دشیاد: غیبت همریشه: دشمن، یاد همریشه: dys-, even

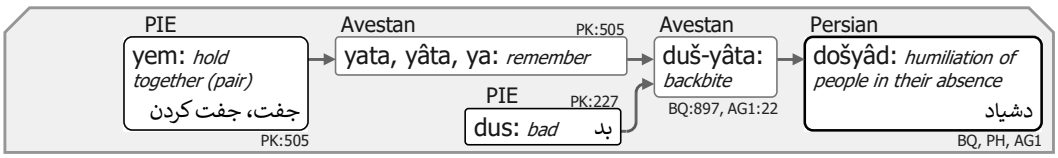

دَف رجوع شود به دَپ

دفتر همریشه: دیفتری همریشه: letter, diphtheria

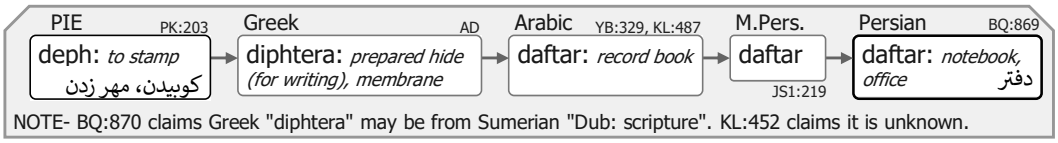

دقَل: خرمای نامرغوب همریشه: date

دکا-: پیشوند بمعنی دَه همریشه: دَه، دینار، سانت همریشه: ten, decimal, December

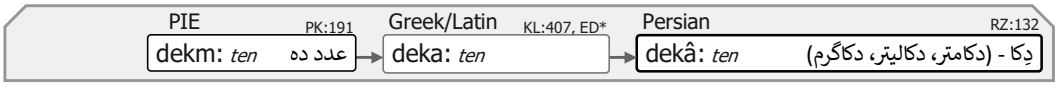

دکان: مغازه

دکتر همریشه: دخش۱ همریشه: Document, dogma

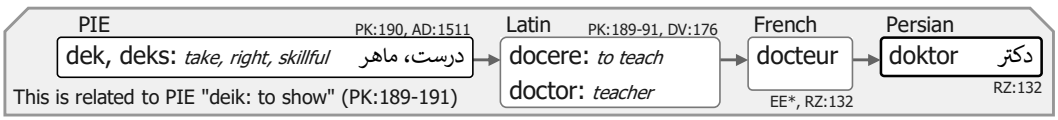

دکلته: لباس زنانه یقه باز رجوع شود به دکولته

دکلمه: خواندن با صدای بلند و مؤثر همریشه: کلاس، کلیسا همریشه: claim, clear, class

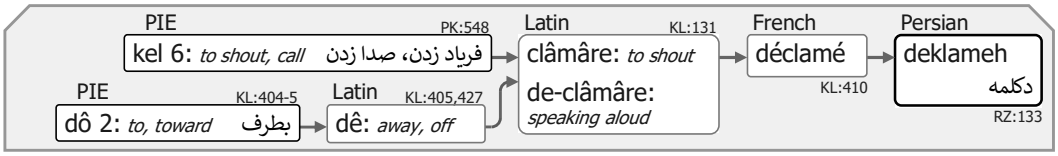

دستور همریشه: بردن، سوار، داور همریشه: bear, burden, refer

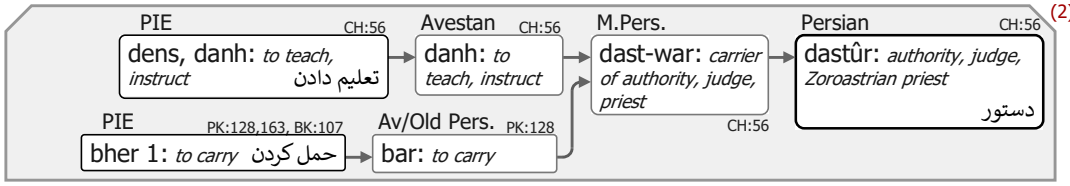

(2)

دِسِر: میوه یا شیرینی که بعد از غذا مصرف میشود همریشه: dessert

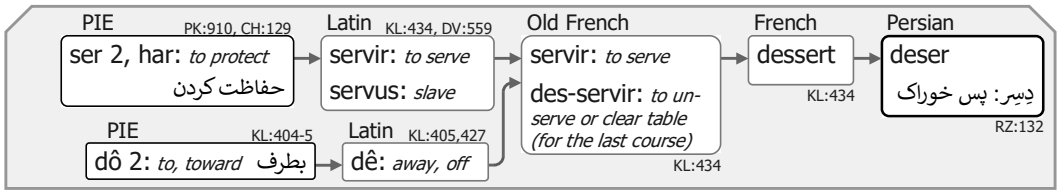

دِسی -: پیشوند بمعنی یک دهم همریشه: دکا- ، دَه، دینار همریشه: ten, decimal, December

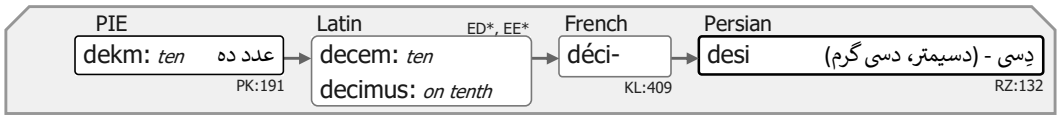

دُش - رجوع شود به دُژ-

دُشپیه، دُشپیل: دُمَل رجوع شود به دُژپیه

دشت۱: فروش اول کاسب همریشه: دخش۱ همریشه: document, dignity

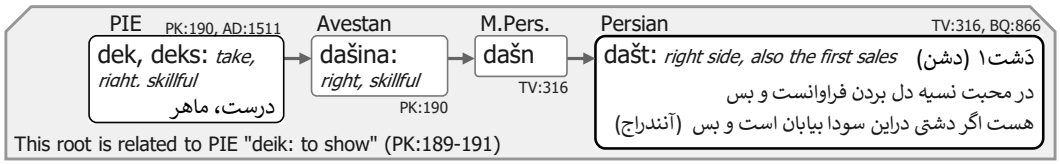

دَشت۲: بخشش رجوع شود به داشن

دشخوار رجوع شود به دشوار

دشمن همریشه: اهریمن، دشوار، دوزخ همریشه: dys-, mind

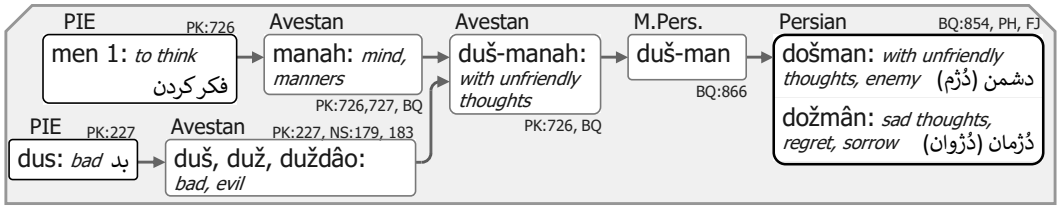

دَشن: فروش اول رجوع شود به دشت۱

دشنام همریشه: دشمن، نام همریشه: dys-, name

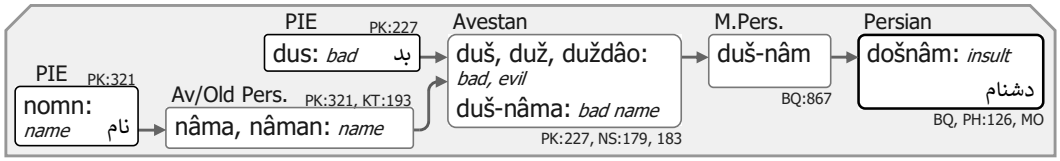

دِژ: قلعه و حصار همریشه: دیوار، پردیس، جالیز همریشه: dough, paradise

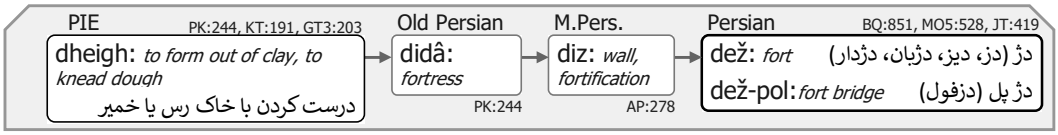

دُژ-: بَد همریشه: dys-

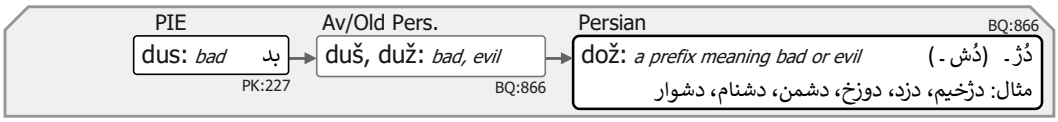

دژبان رجوع شود به دِژ

دُژپیه: غده ای بزرگ که زیر پوست برآید همریشه: پیه، دشوار همریشه: dys-, fat

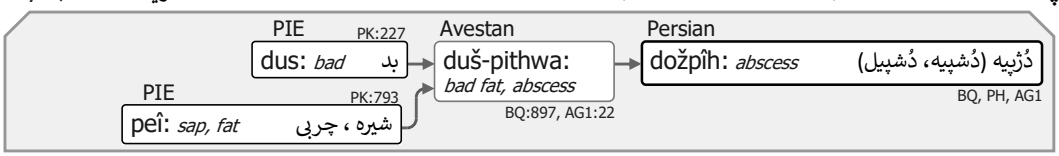

دژپل رجوع شود به دِژ

دژخیم همریشه: خیم، دشوار همریشه: dys-

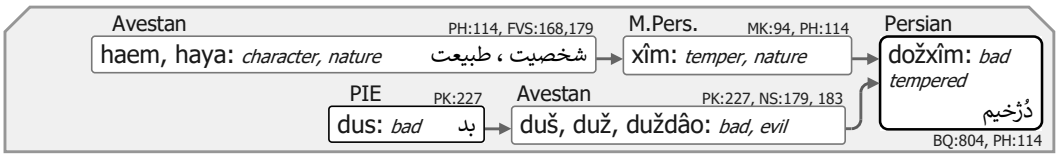

دژدار رجوع شود به دِژ
دُژم، دُژمان رجوع شود به دشمن
دژوار رجوع شود به دشوار
دُژوان رجوع شود به دشمن

دست همریشه: آستین

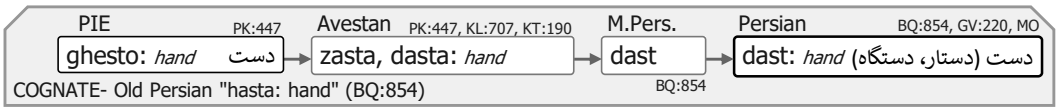

دستار رجوع شود به دست
دستان رجوع شود به داستان
دستگاه رجوع شود به دست

دستور مقایسه: داور همریشه: do, thesis, fact, office

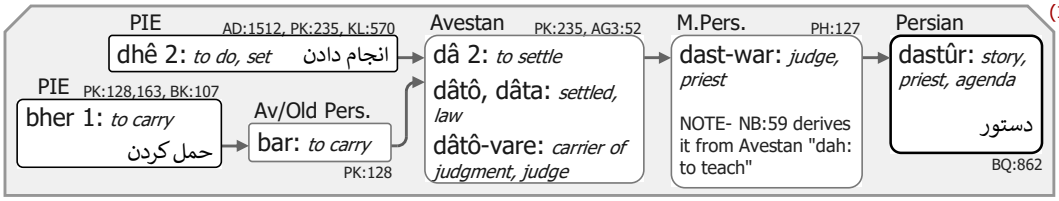

درویش

همریشه: اندوه

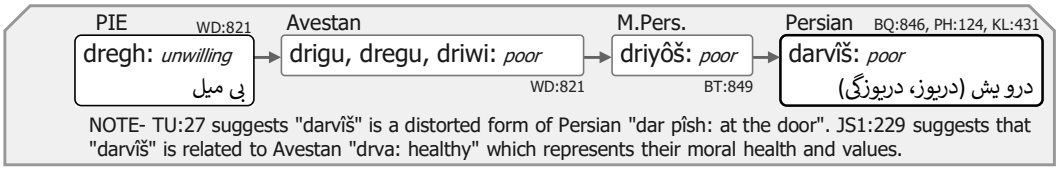

درّه

همریشه: دَرد، دریدن، نیش

همریشه: tear, tier, tart

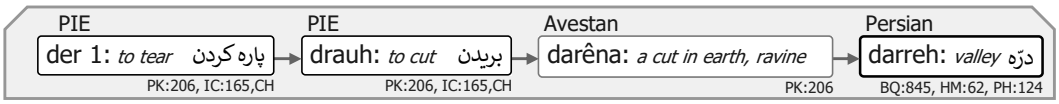

دِرهم رجوع شود به دِرَم

دریا

همریشه: زراه

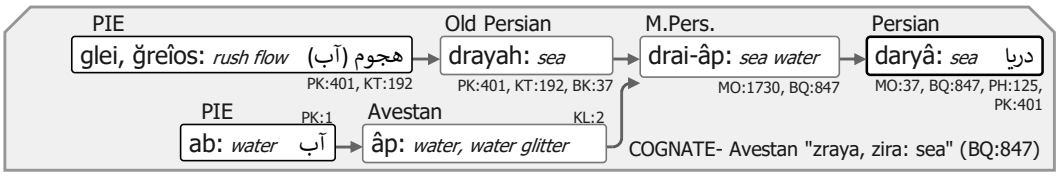

دریدن

همریشه: دَرد، درّه، نیش

همریشه: tear, tier, tart

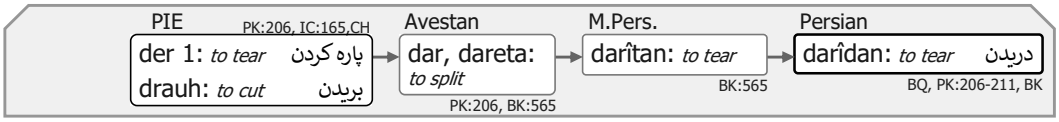

دریـغ:

اندوه همریشه: درویش

دریوزگی رجوع شود به درو یش

دِز: قلعه و حصار رجوع شود به دِژ

دُز:

مقدار مجاز دارو برای هر بار مصرف همریشه: دادن، هوش

همریشه: donate, dose, data

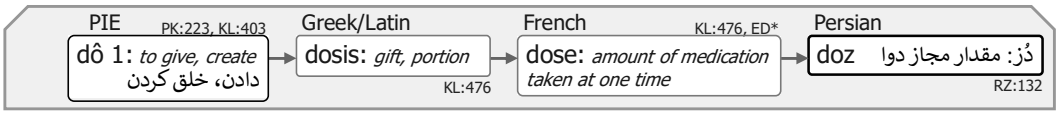

دزد

همریشه: دشمن

همریشه: dysfunction

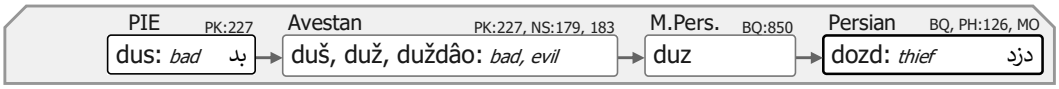

دزفول رجوع شود به دِژ

درواخ: نقاهت　　همریشه: سلامت　　همریشه: tree, truth, durable

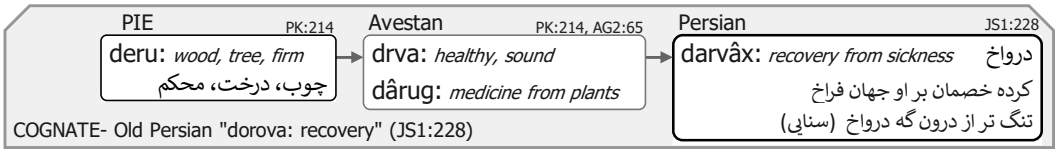

دُرود۱　　رجوع شود به　　درخت

دُرود۲: "سلامتی"　　همریشه: درخت　　همریشه: tree, true, durable

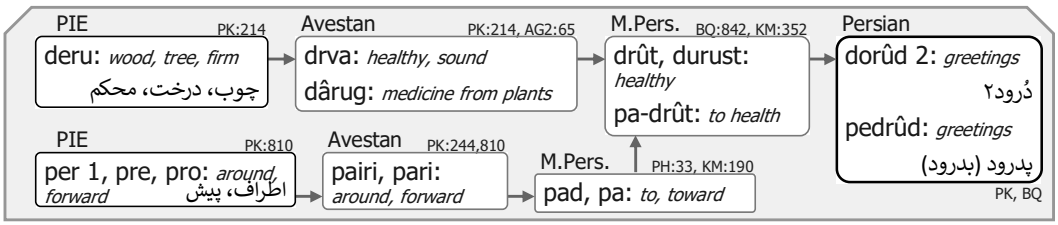

درودگر　　رجوع شود به　　درخت

دُرودن　　رجوع شود به　　دِرو

دِروش: داغ و مُهر

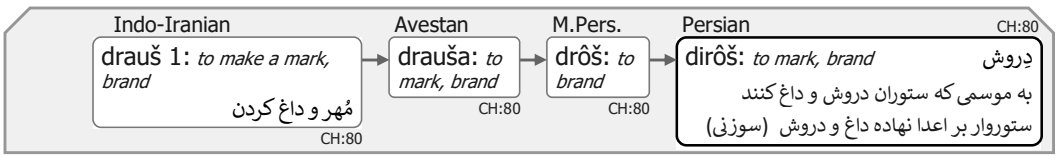

دروغ　　همریشه: دُروَند (خدا نشناس)　　همریشه: dream

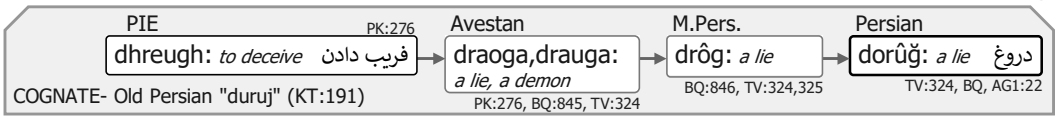

درون: "توشه راه"، دعای زرتشتیان　　همریشه: سندروم　　همریشه: syndrome, trap, trample

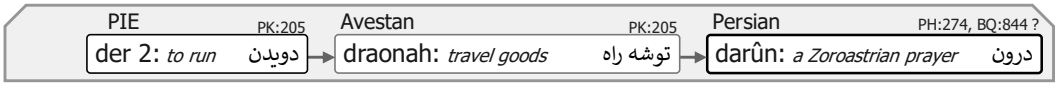

دُروَند: خدا نشناس　　همریشه: دروغ　　همریشه: dream

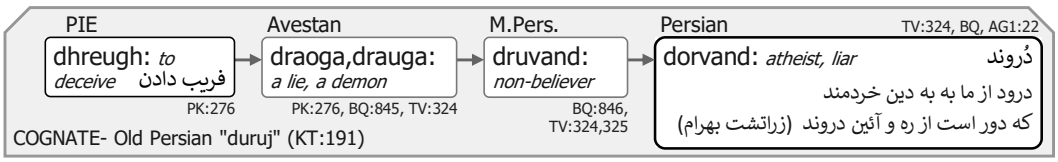

درونه: کمان، رنگین کمان　　همریشه: درخت، درست، درودگر　　همریشه: tree, truth, durable

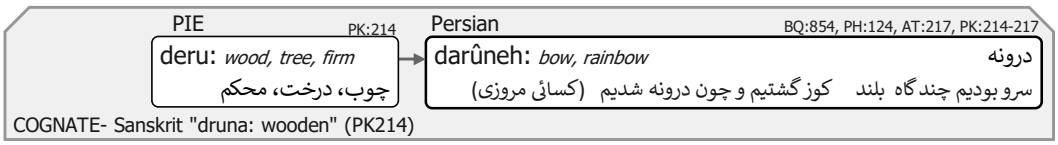

درفش۱: پرچم همریشه: درو، نیش همریشه: tear, tier, tart

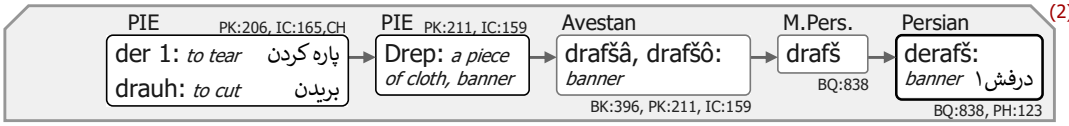

درفش۲: وسیله سوراخ کردن

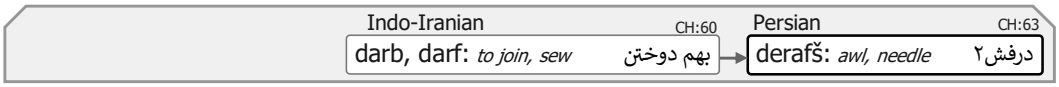

درفشیدن رجوع شود به درخشیدن

دِرِل: مته برق همریشه: ستردن، ترمز، تور همریشه: drill, turn, detour

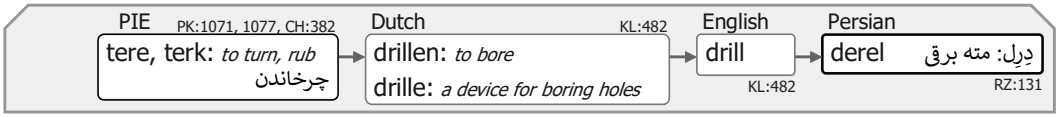

دِرَم همریشه: drachma

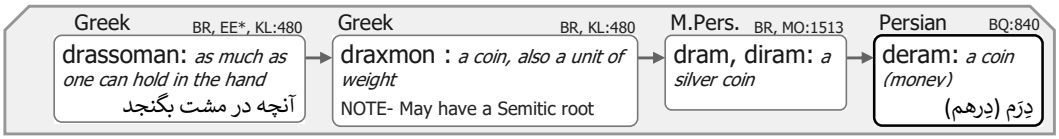

درمان همریشه: پندار، بسیار همریشه: firm, affirm

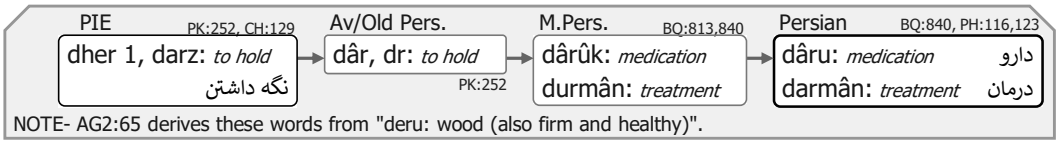

دُرنا: یکی از پرندگان وحشی از راسته دراز پایان (شبیه لکلک)

درنگ همریشه: دیر همریشه: long, linger

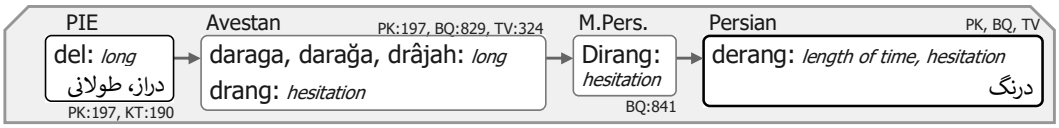

دِرو همریشه: دریدن، دَرد همریشه: tear, tier, tart

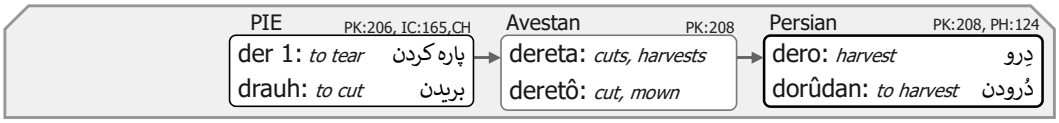

دُرد: ته نشین همریشه: dirt

درز: شکاف همریشه: داشتن، داریوش همریشه: firm

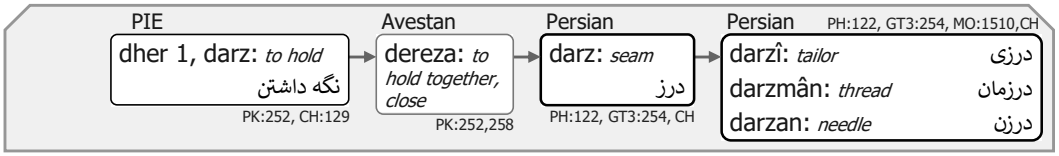

درزمان، درزن، درزی رجوع شود به درز

درست: سالم، صحیح همریشه: درخت همریشه: tree, truth, durable

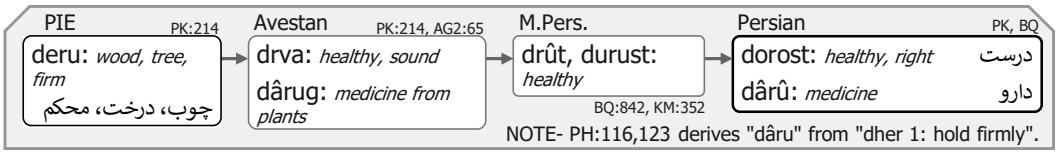

درشت همریشه: درخت، دارو همریشه: tree, truth, durable (1)

درشت همریشه: دلیر همریشه: dare (2)

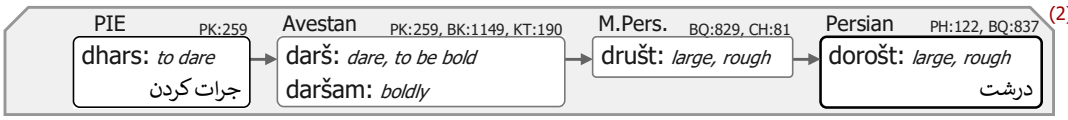

درشت (3)

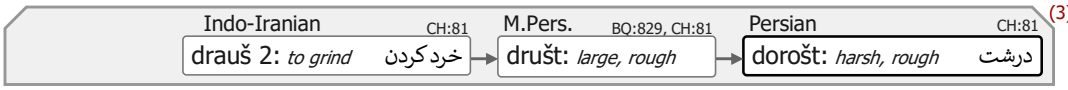

درشکه همریشه: تراکتور، تِرن، کنترات همریشه: drag, tractor, contract

درفش۱: پرچم همریشه: روز، روشن همریشه: light (1)

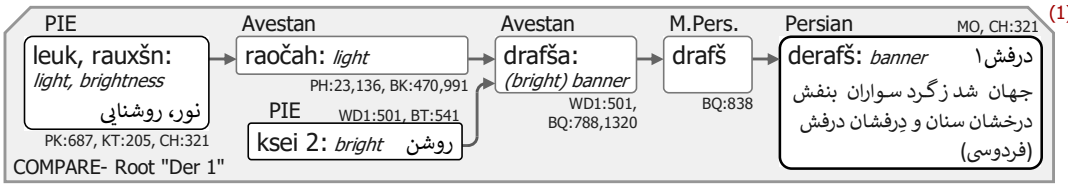

درام، دراماتیک: نمایشنامه یا داستان غم انگیز همریشه: drama, drastic

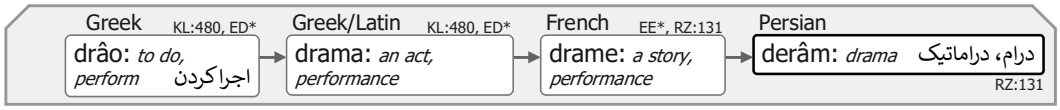

درای: زنگ و جرس همریشه: درایيدن همریشه: drone (a bee's buzzing sound)

درایيدن: سخن گفتن همریشه: درای همریشه: drone (a bee's buzzing sound)

PIE PK:255, CH:77
dhreu, drau: to call on فراخواندن
M.Pers. CH:77
drâyî: to howl, talk
Persian CH:77
darâyîdan: to talk درایيدن
نزاری، ز پاکیزه کاران درای ز پاکان و پاکیزه کاران سرای (نزاری قهستانی)

درب رجوع شود به در

دربار رجوع شود به بار۲

دربان رجوع شود به در۲ ، پاییدن

دربند: "منطقه محصور" همریشه: بند، بستن همریشه: bind, bundle

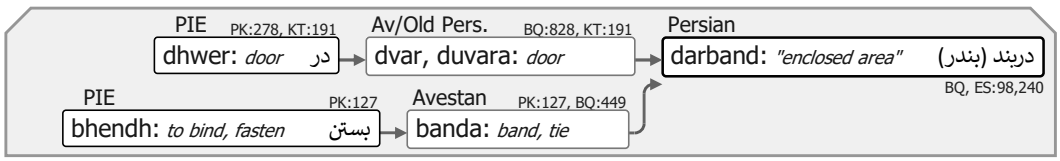

درخت همریشه: درست، بدرود، دارو۱ همریشه: tree, truth, durable

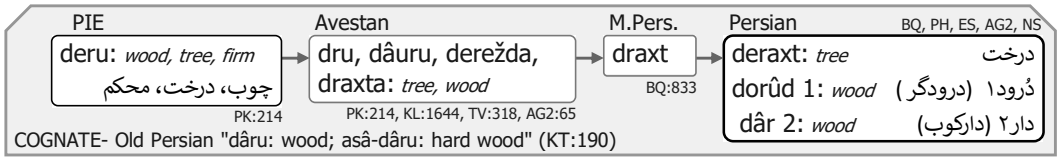

درخش، درخشیدن رجوع شود به رخش

درخور، درخورد رجوع شود به اندرخور

دَرد همریشه: دریدن، نیش همریشه: tear, tier, tart

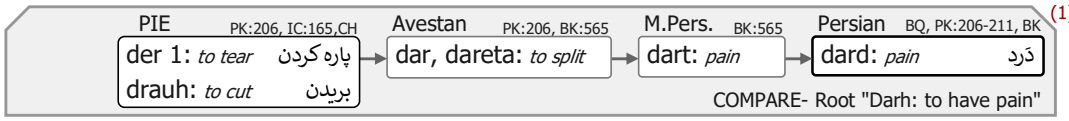

دَرد

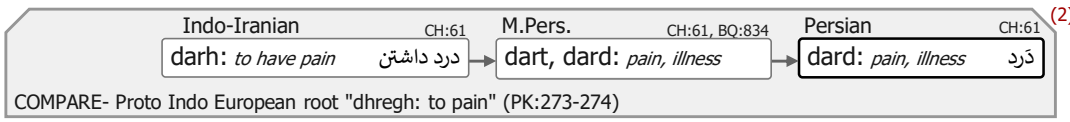

دخش۱: حرفه، آغاز کار همریشه: دیکته، اپتیک همریشه: dictator, judge, teacher

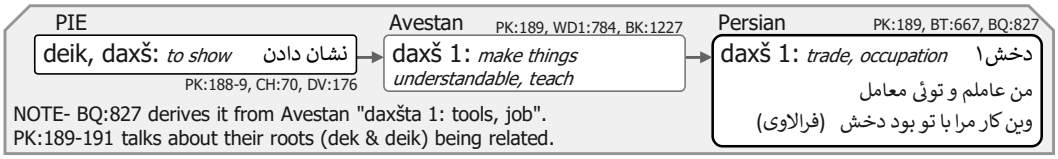

دخش۲: تاریک همریشه: داغ، ذغال، گدازیدن همریشه: day, fever

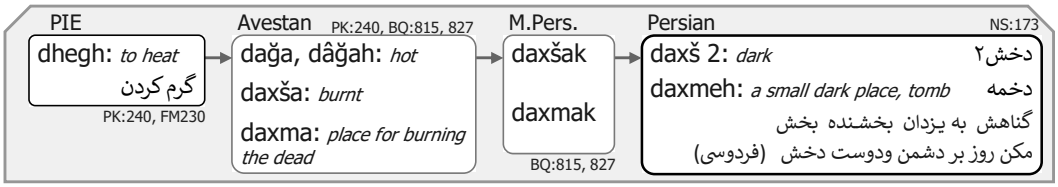

دخمه: جای تنگ، گور رجوع شود به دخش۲

دخو: ده خدا رجوع شود به دِه

دَد: حیوان وحشی همریشه: دندان همریشه: tooth

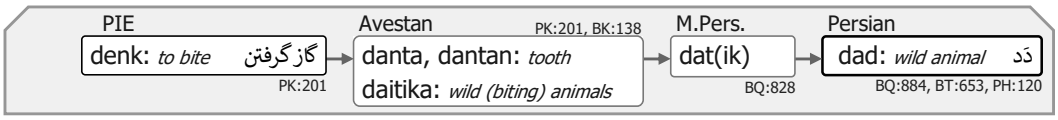

دده۱: جد پدری یا مادری همریشه: dad

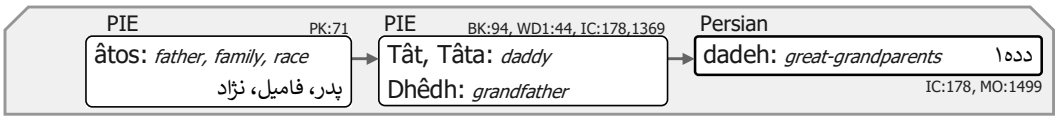

دَده۲: پرستار بچه

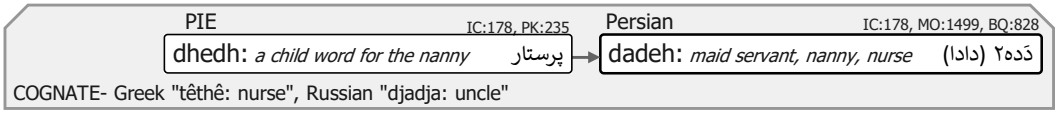

در۱: درون همریشه: آری، آور، اندروا همریشه: in, intra, enter

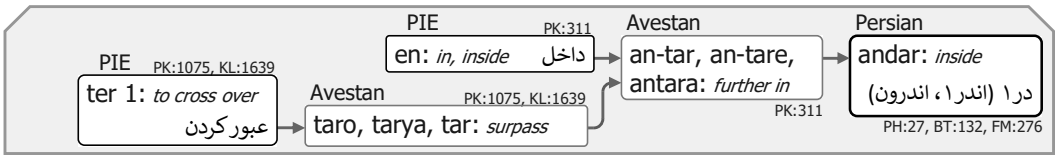

در۲: درب همریشه: بندر، دربند همریشه: door, forum, thyroid

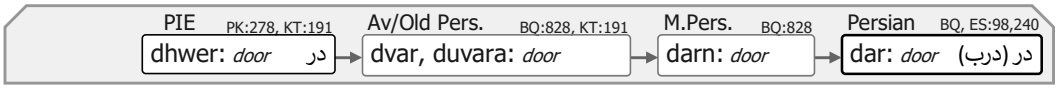

دراز همریشه: درنگ، دیر همریشه: long, length

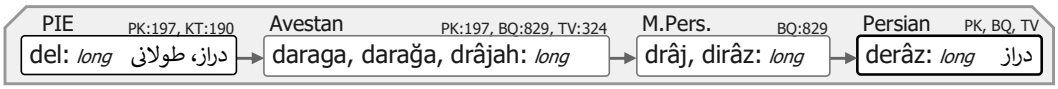

دبیر

همریشه: دَب، دف، ادب

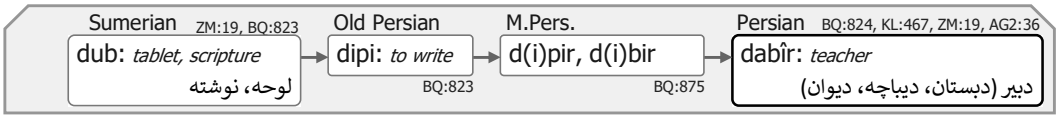

دَپ: دف

همریشه: شندف، دبیر، دبستان

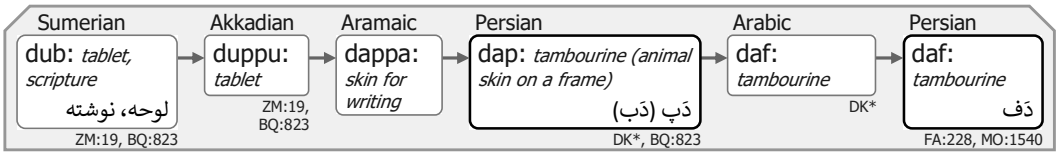

دپارتمان: شعبه، قسمت

همریشه: پاره، پارتی، نهان

همریشه: depart, separate

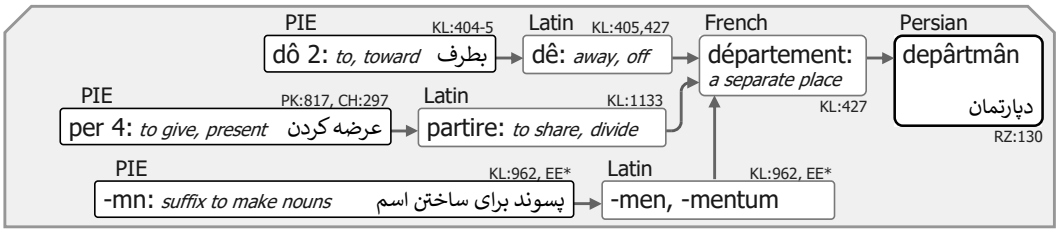

دِپو: انبار

همریشه: پست

همریشه: position, deposit, depot

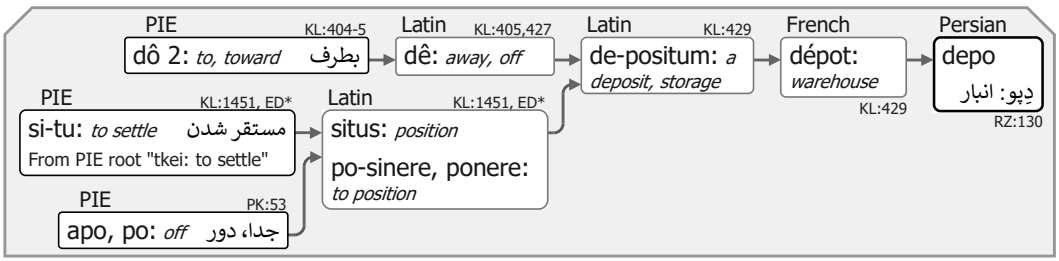

دجله: "سریع"

همریشه: تیر، تیز

همریشه: stick, sting

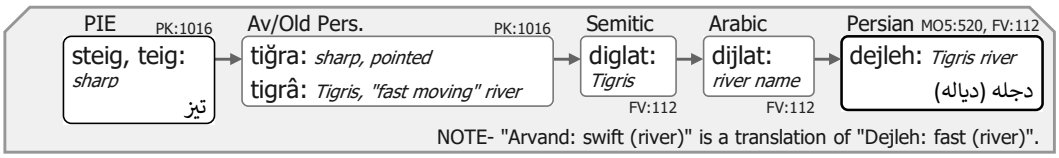

دخت رجوع شود به دختر

دختر: "شیر دوش"

همریشه: دوختن۲، دوشیدن، دوشیزه، دوغ

همریشه: daughter

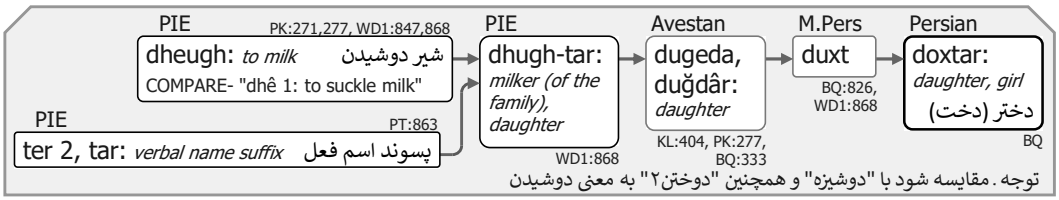

دختراندر رجوع شود به اندر۲

دانیدن: غلطانیدن همریشه: fountain

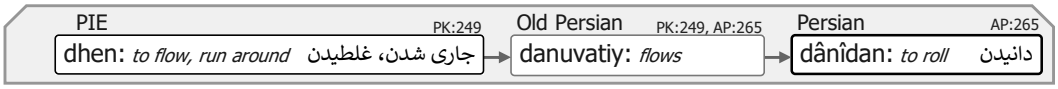

داو: نوبت رجوع شود به داوطلب

داور: "حامل قانون" همریشه: آوردن، داد، دستور همریشه: reference, thesis

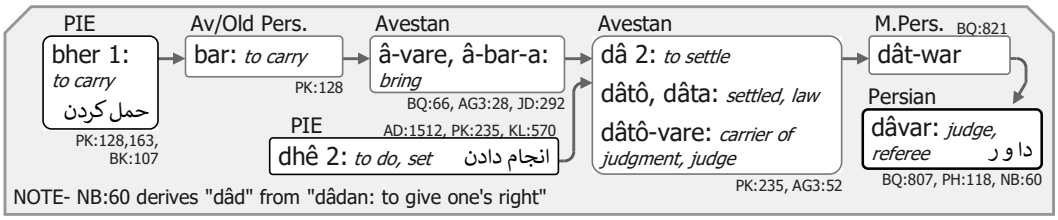

داوطلب: "نوبت طلب" همریشه: time

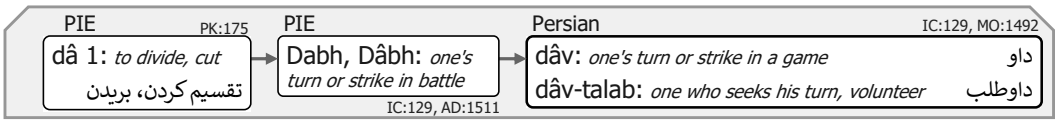

داه: پرستار، دایه همریشه: دادن, دادار همریشه: donate, dose

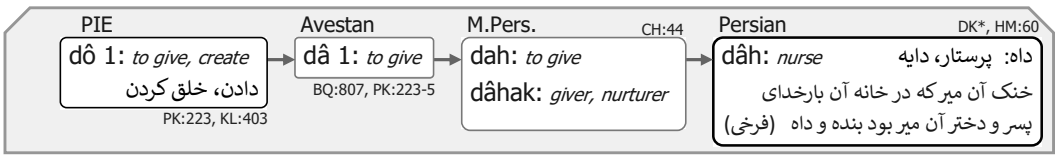

دایره رجوع شود به دور۲

دایه: زنی که بچهٔ کس دیگر را شیر بدهد همریشه: دانه همریشه: female, fawn

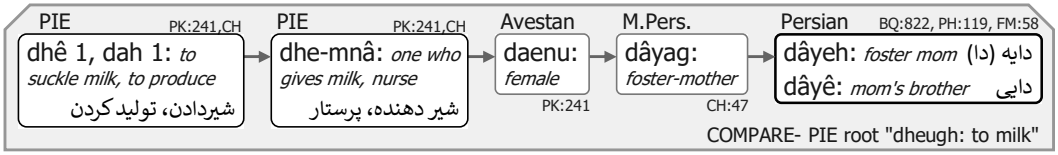

دایی رجوع شود به دایه

دَب: دف رجوع شود به دَپ

دَبز: ضخامت همریشه: باز۱ (واحد طول) همریشه: pachy-

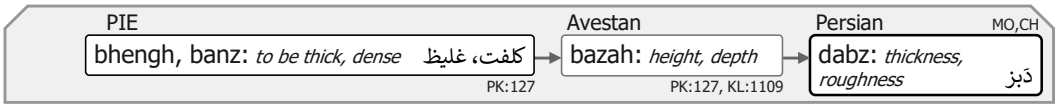

دبستان رجوع شود به دبیر

دَبّه

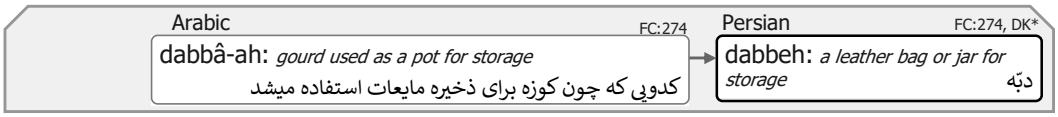

دال، دالمن: عقاب

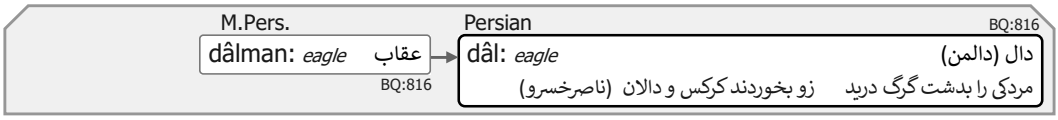

دام۱: حیوانات اهلی همریشه: الماس همریشه: tame, Damian

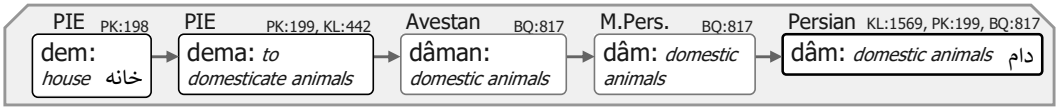

دام۲: تله همریشه: دیهیم همریشه: diadem

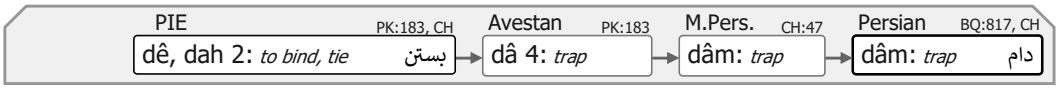

داماد همریشه: برادر، پدر همریشه: -gamy

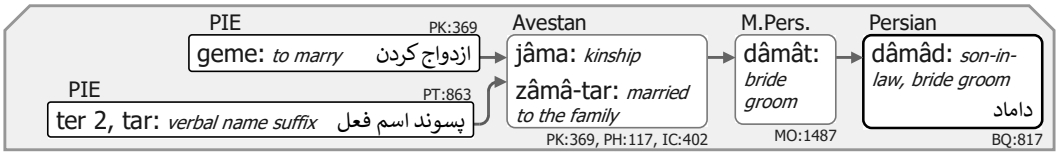

ـ دان همریشه: do, deed, office

دانستن همریشه: آشنا، فرزانه همریشه: know

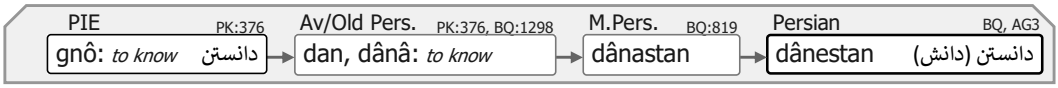

دانش رجوع شود به دانستن

دانگ رجوع شود به دانه

دانه همریشه: دایی، دایه همریشه: female

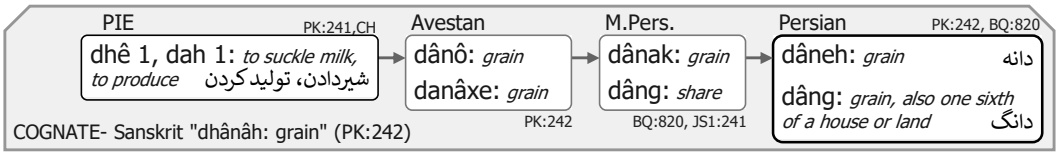

دانوب: "رودخانه" همریشه: Danube

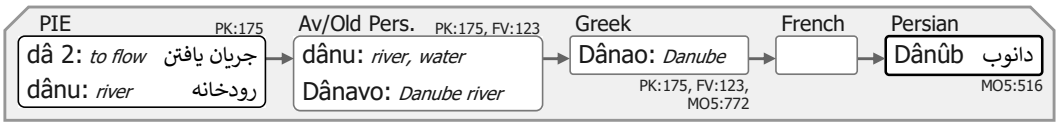

داریوش: "دارندهٔ نیکی" همریشه: داشتن، خوب همریشه: firm, throne

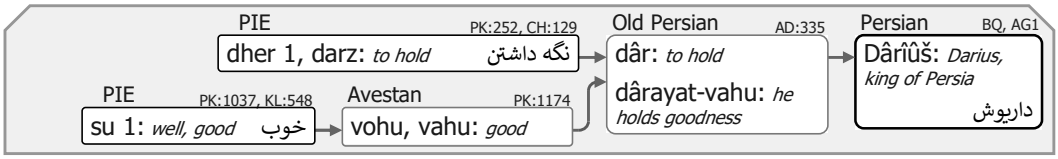

داس همریشه: بیدستر، دهره همریشه: democracy

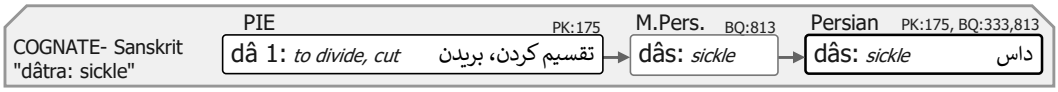

داستان: "مورد قانونی" همریشه: theme

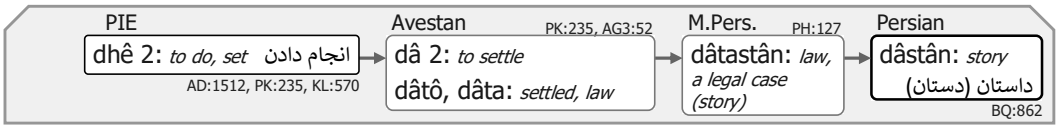

داش: کوره آجر یا کوزه پزی همریشه: داغ، دخش۲ همریشه: fever

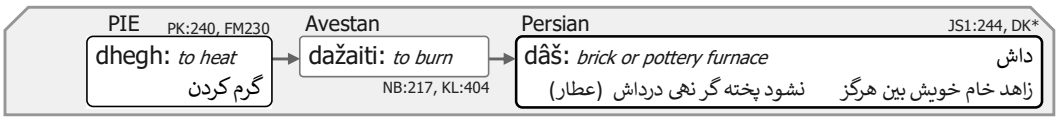

داشبرد: "تخته جلوی کالسکه برای گرفتن گل پاشی سم اسبان" همریشه: bore, interfere

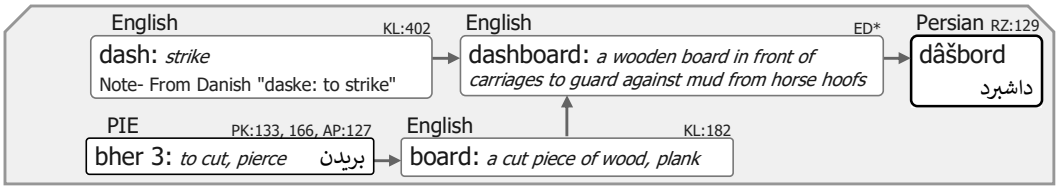

داشتن همریشه: پنداشتن، داریوش، اندرز همریشه: firm, confirm

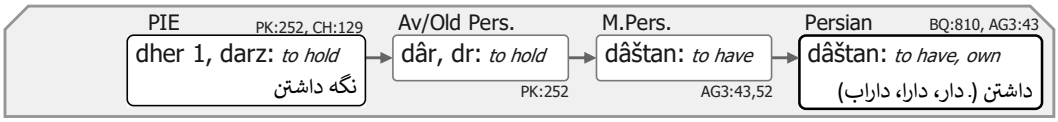

داشن: عطا و بخشش و انعام همریشه: دادن همریشه: donate

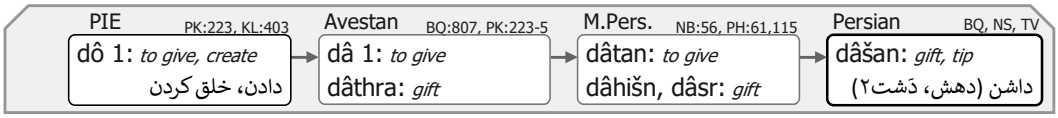

داغ همریشه: دخش، دخمه، ذغال، گدازیدن همریشه: day, fever

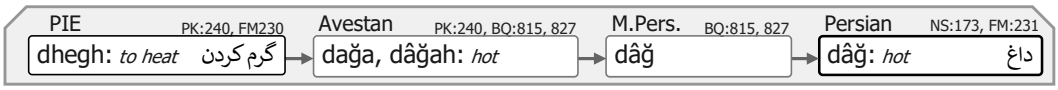

دادن

همریشه: اسفندیار, بغداد, دادار, هوشیار همریشه: donate, dose, rent

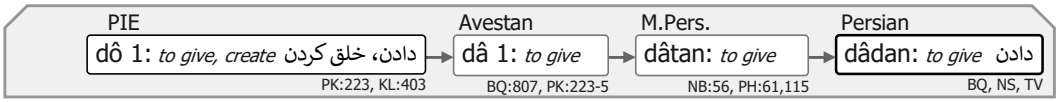

دار۱: خانه، دنیا

همریشه: دایره، دهر، دیار، دیّار، مدار همریشه: arsenal

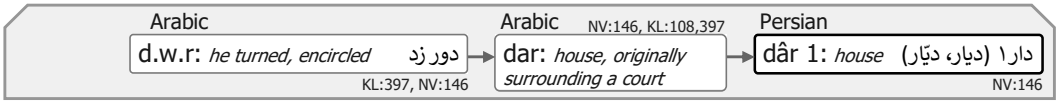

دار۲ رجوع شود به درخت

دار۳، داراب رجوع شود به داشتن

دارابزین: تکیه گاه، نرده، "چهار پایه"

همریشه: پا همریشه: foot, pedal

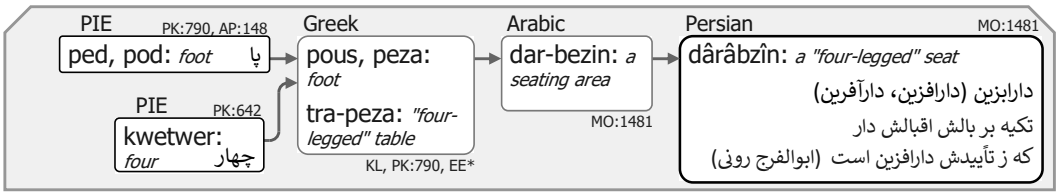

دارابگرد

مقایسه: داشتن، داراب همریشه: بروجرد همریشه: karma

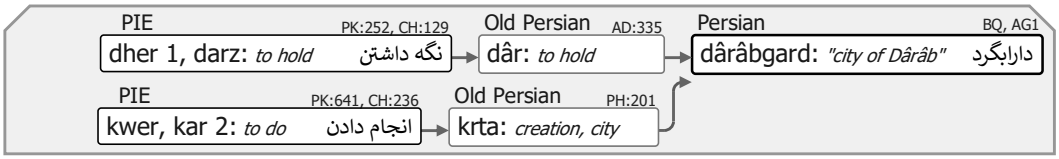

دارکوب رجوع شود به درخت

دارو۱ رجوع شود به درست

دارو۲ رجوع شود به درمان

داره: مزد، سهم

همریشه: داس، دهره همریشه: democracy, time, deal

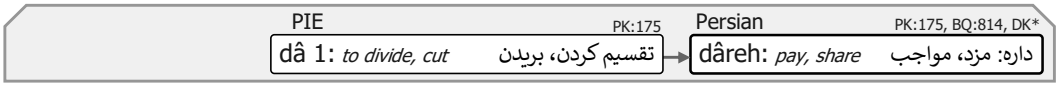

داریه

همریشه: درود (چوب) همریشه: tree

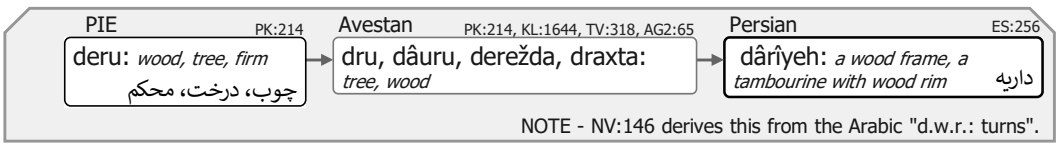

داروغه

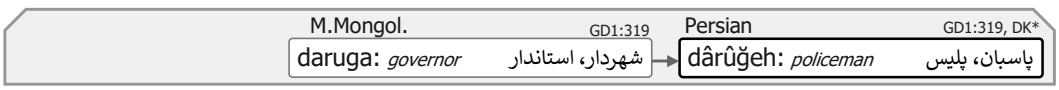

خیساندن

همریشه: خِوی همریشه: sweat

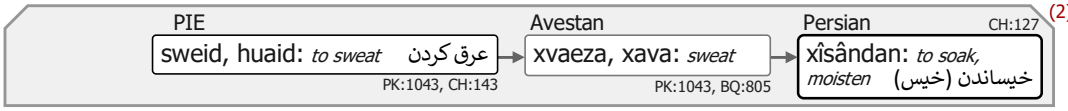

خیش: گاوآهن

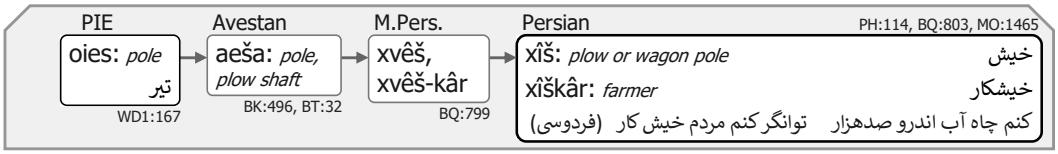

خیشکار: کشاورز رجوع شود به خیش

خیم: خوی، طبیعت

همریشه: دژخیم

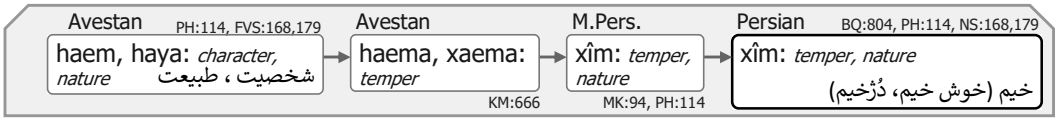

خیو: آب دهان

همریشه: خِوی همریشه: sweat

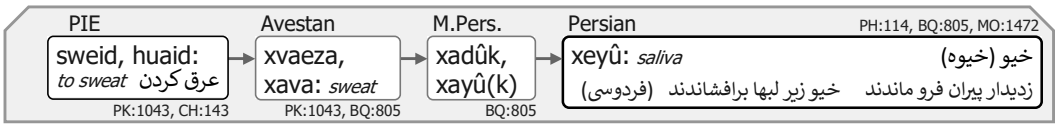

خیوه رجوع شود به خیو

د

دا: مادر، دایه رجوع شود به دایه

داد: عدالت

همریشه: certify, verify

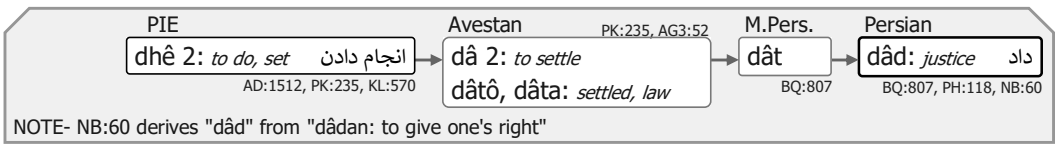

دادا رجوع شود به دَده۲

دادار: خدا

همریشه: اسفندیار, بغداد, دادن, هوشیار همریشه: pardon, donate, date

خوش رجوع شود به خشنود

خوشیدن رجوع شود به خشک

خوک "شبیه گراز" همریشه: کارد، چرم، سفلیس همریشه: swine, hyena

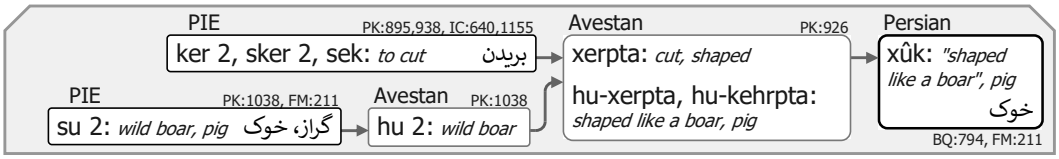

خولنجان رجوع شود به خلنج همریشه: galingale

خون همریشه: باه، شتر همریشه: ooze

(1)

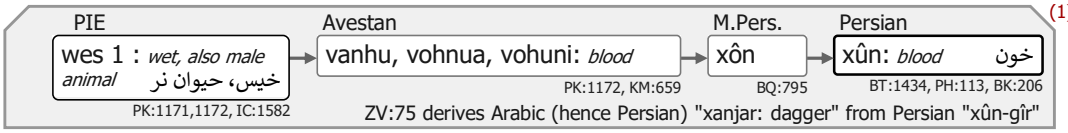

خون همریشه: raw, crude, cruel

(2)

خِوی: عرق همریشه: خیو همریشه: sweat

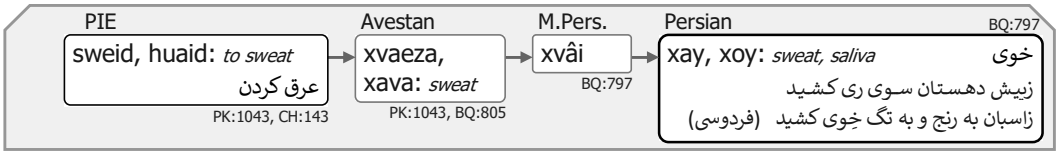

خویش رجوع شود به خود۱

خیار

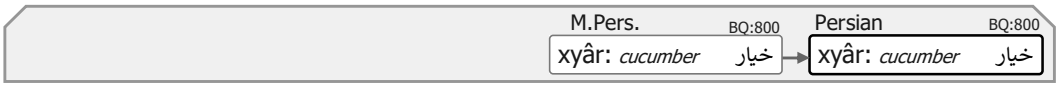

خیال همریشه: مالیخولیا همریشه: melancholy

خیزیدن رجوع شود به خاستن

خیساندن همریشه: پشنجیدن، چرک همریشه: desiccant

(1)

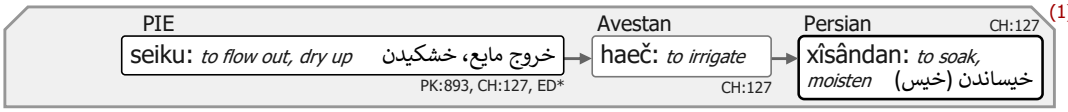

خود۲: کلاه خود همریشه: کازه، کوچ همریشه: hide, hut, house

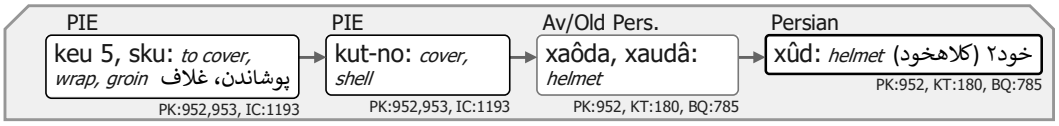

خور: آفتاب همریشه: خاور، خراسان، هاله، هور همریشه: sun, south, solar, helium

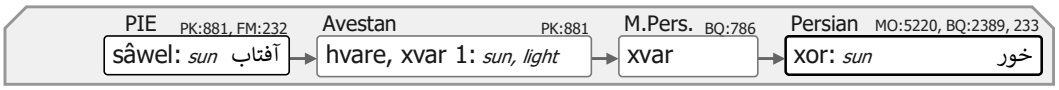

خوردن همریشه: swallow

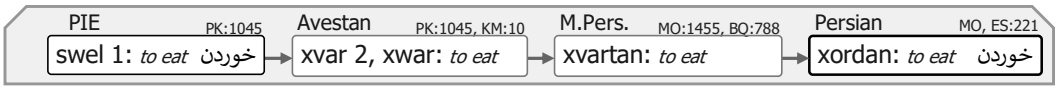

خورشید: "آفتاب تابان" همریشه: هور، روشن همریشه: sun

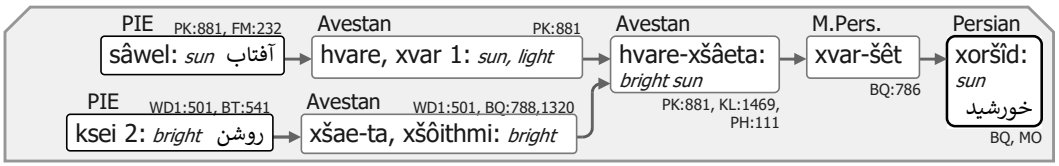

خَوَرنَق: نهارخوری (درقصری با همین نام) همریشه: خوردن همریشه: swallow

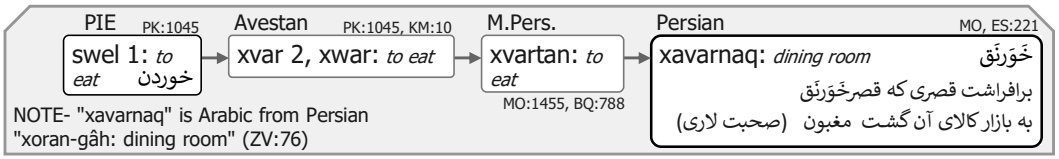

خورنگاه: نهارخوری رجوع شود به خوردن ، گاه۲

خوره۱: جذام همریشه: خسته همریشه: sore

خَوَرَه۲: نور و برکت خدا همریشه: فَر، فرخ همریشه: sun

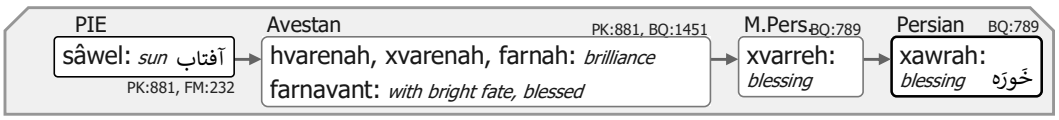

خوز، خوزستان رجوع شود به اهواز

خُوست: کوبیده رجوع شود به خُست

خوسرو: مادر همسر مقایسه: خُسور، خُسوره

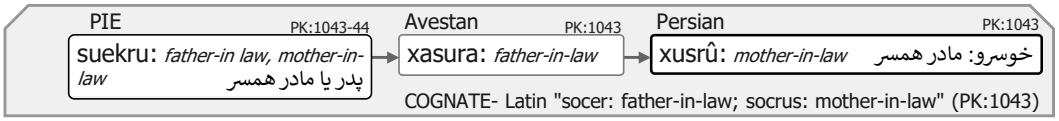

خوال: دوده برای مرکب

همریشه: swart

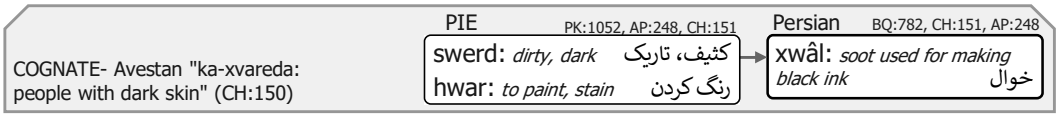

خوان

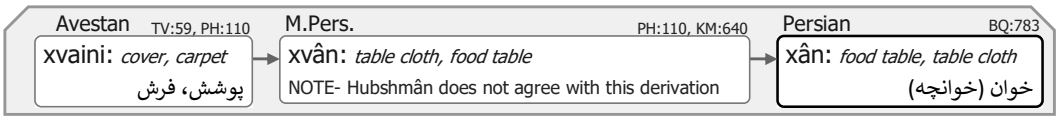

خوانچه رجوع شود به خوان

خواندن

همریشه: خنیدن، فغان

همریشه: sound, chant, charm

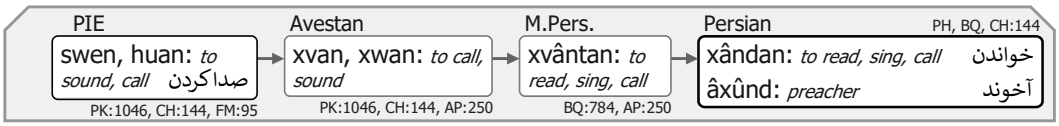

خواهر

همریشه: خود، خویش

همریشه: sister, sorority, cousin

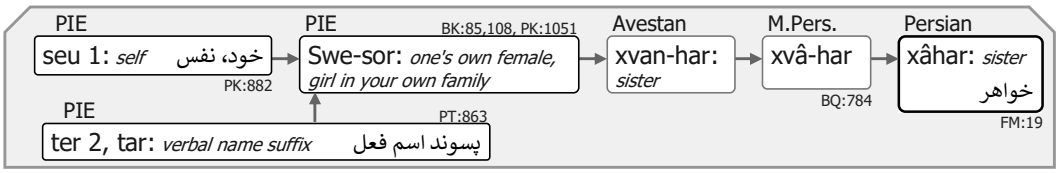

خواهش رجوع شود به خواستن

خوای: چاشنی، مزه

همریشه: خواستن، خواهش

همریشه: sweet

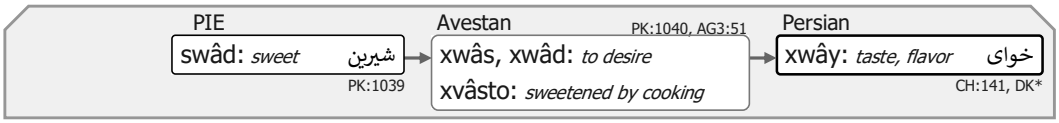

خوب: "کردار نیک"

همریشه: هنر، اپرا

همریشه: euphoria

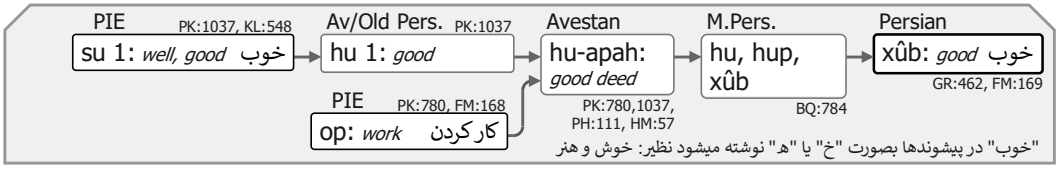

خود۱: خویش

همریشه: خواهر، خدیو

همریشه: self, sole, solo

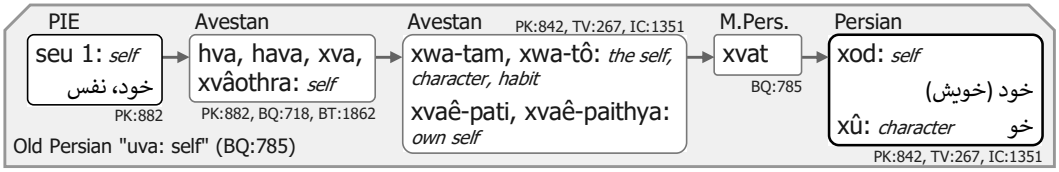

خُنیا: نوای خوش همریشه: نوا، آواز، خوب همریشه: voice

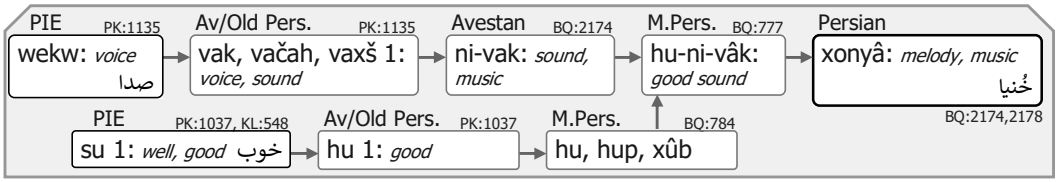

خنیدن: مشهور بودن همریشه: خواندن همریشه: sound, swan

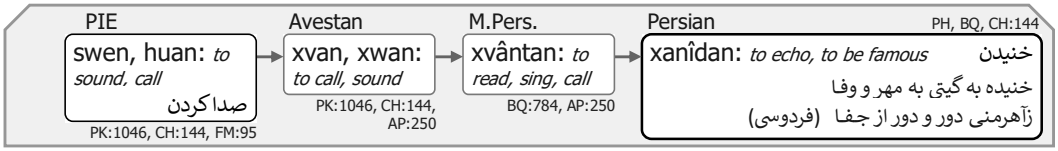

خو رجوع شود به خود۱

خواب همریشه: insomnia, hypnosis

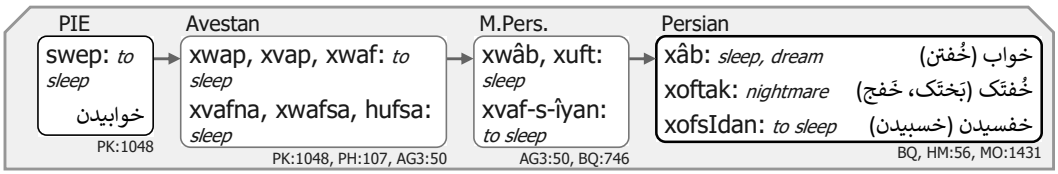

خواجه۱ رجوع شود به خدا

خواجه۲: ارباب، "خوش بیان" همریشه: خوب، واج، واژه همریشه: euphoria, eucalyptus

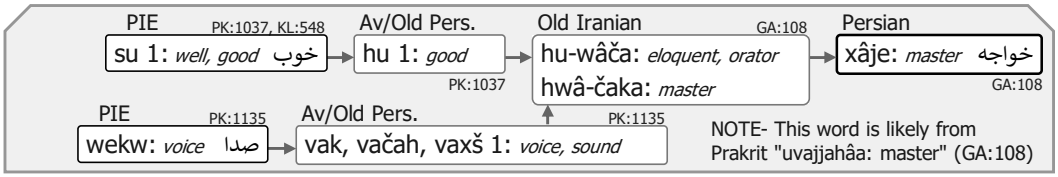

خوار: ناچیز

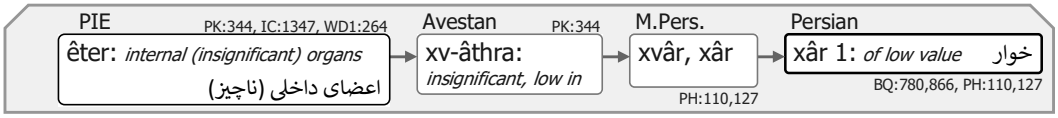

خوارزم: "سرزمین خوب" همریشه: زمین، خرّم، بهشت همریشه: humble, euphoria

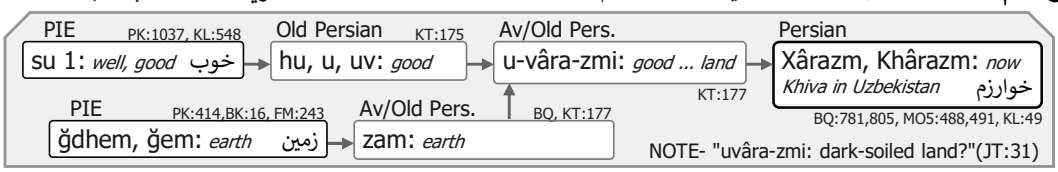

خواستن همریشه: خوای همریشه: sweet

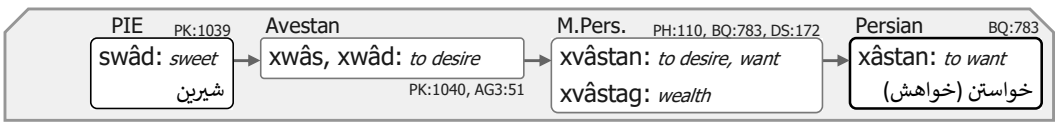

خلنج: نوعی گیاه همریشه: galingale (from Persian through Arabic)

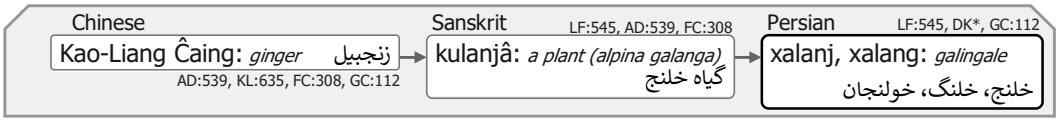

خلنگ: نوعی گیاه رجوع شود به خلنج

خَلِه: پارو رجوع شود به خَلیدن

خَلیدن همریشه: خسته همریشه: sword

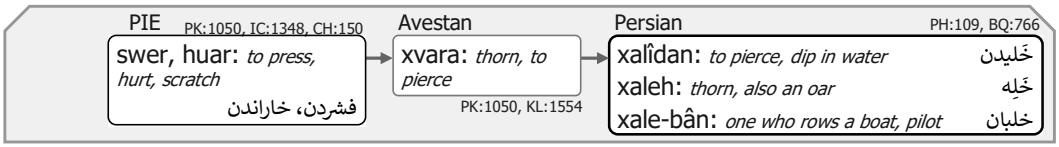

خُم همریشه: خمره، گنبد، اکواب همریشه: cup, cove

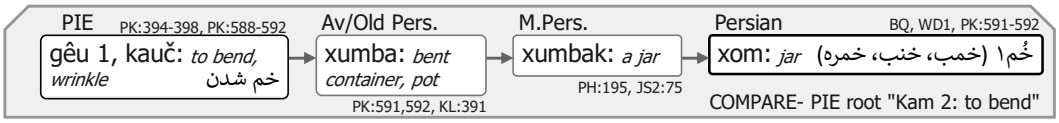

خَم همریشه: چمان همریشه: chamber

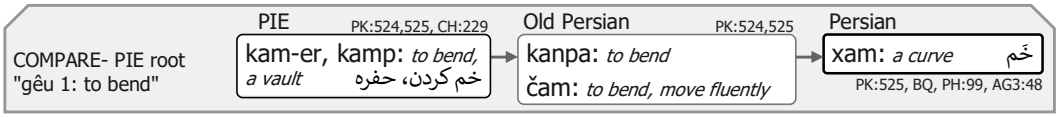

خمره رجوع شود به خُم

خَن رجوع شود به خانه

خُنب رجوع شود به خُم

خنجر: خون + گیر رجوع شود به خون

خنجست: ارومیه رجوع شود به چیچست

خندق همریشه: کندن

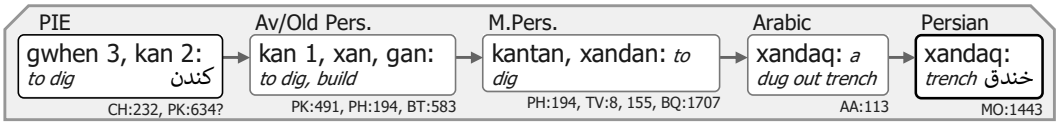

خنده

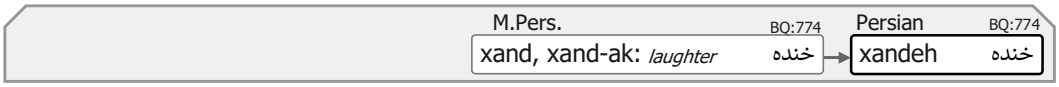

خِنگ: اسب رجوع شود به جنگ

خشم، خِشمِن

همریشه: iron

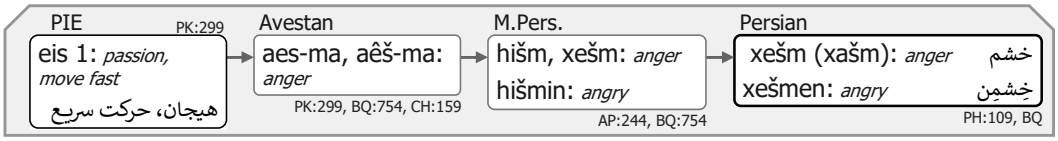

خَشَن: رنگ آبی تیره

همریشه: جمشید، خورشید، درخش

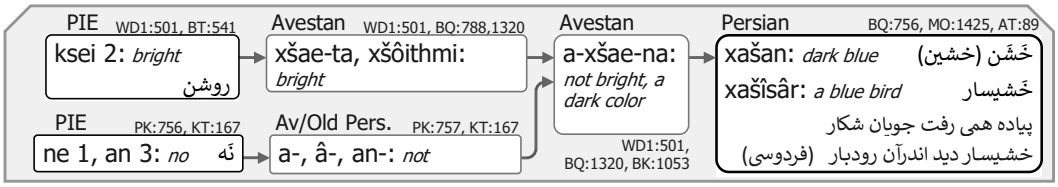

خشنود

همریشه: خوب، شور

همریشه: hards

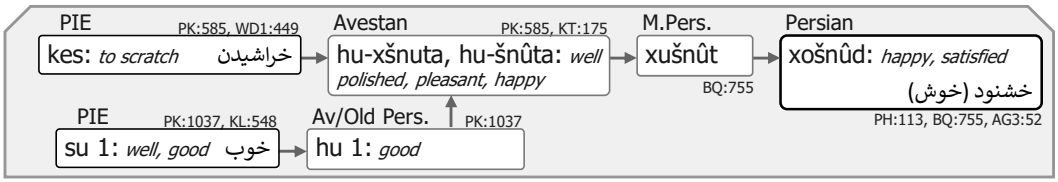

خُشو: مادر همسر رجوع شود به خُسُر

خشیسار، خشین رجوع شود به خَشَن

خفتان: زره

همریشه: caftan

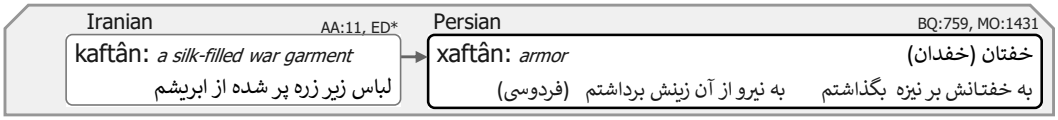
Iranian AA:11, ED*
kaftân: a silk-filled war garment
لباس زیر زره پر شده از ابریشم
Persian BQ:759, MO:1431
xaftân: armor
خفتان (خفدان)
به خفتانش بر نیزه بگذاشتم به نیرو از آن زینش برداشتم (فردوسی)

خُفتَک، خُفتن، خَفج رجوع شود به خواب

خفدان: زره رجوع شود به خفتان

خفسیدن رجوع شود به خواب

خفه

مقایسه: خفیدن (سرفه کردن)

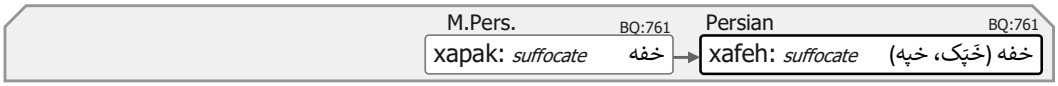

خفیدن: سرفه کردن

مقایسه: خفه

خلبان: "پارو زن" رجوع شود به خَلیدن

خِلط رجوع شود به اخلاط

خُسُر: پدر همسر همریشه: خسرو همریشه: listen

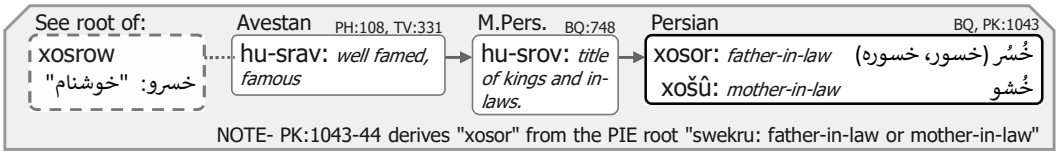

خسرو: "خوشنام" همریشه: خوب، خوش، شنیدن همریشه: listen, loud

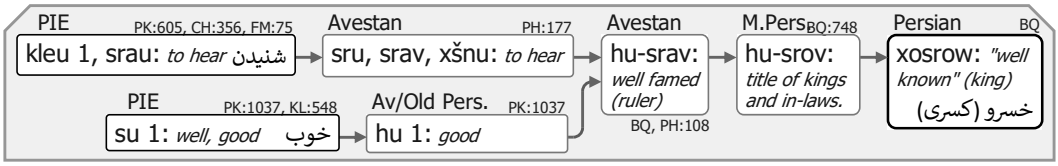

خُسور، خُسوره: پدر رجوع شود به خُسُر

خسوف رجوع شود به کسوف

خَسیدن: جویدن همریشه: شور، خوش همریشه: hards

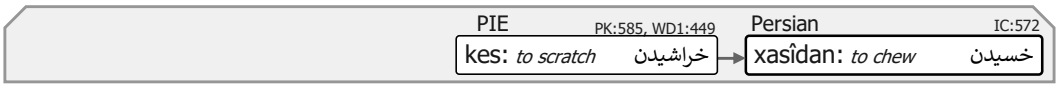

خشایار: "شاه مردان" مقایسه: ارشان و اشتقاق آن همریشه: check, chess

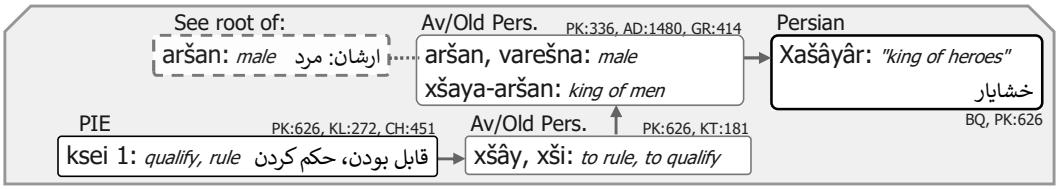

خشت۱: آجر خام همریشه: هیزم همریشه: anneal

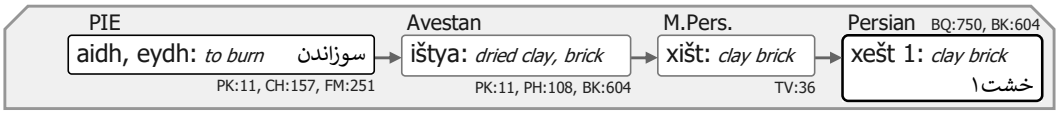

خِشت۲: نیزه کوتاه

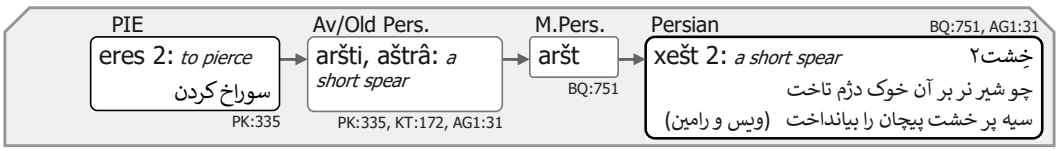

خشک همریشه: austerity

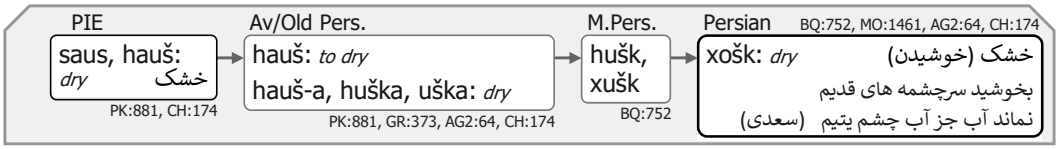

خریدن

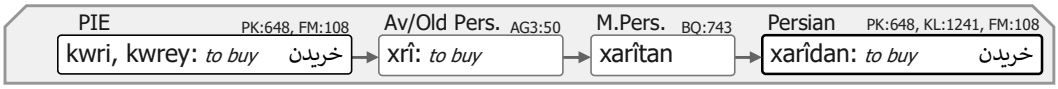

خریطه: کیسه چرمی، نقشه همریشه: چارت همریشه: chart

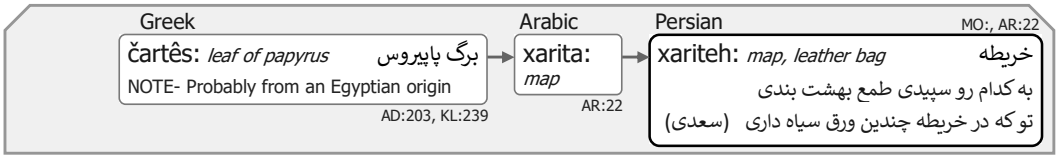

خزانه همریشه: گنج، جسد همریشه: magazine

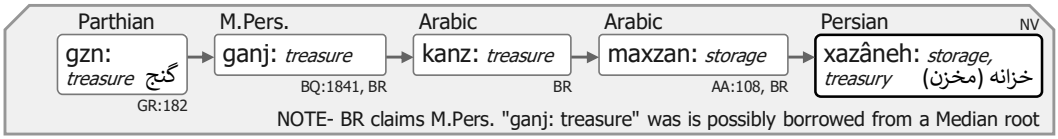

خزیدن رجوع شود به خاستن

خسبیدن رجوع شود به خواب

خُست: کوبیده شده مقایسه: خسته

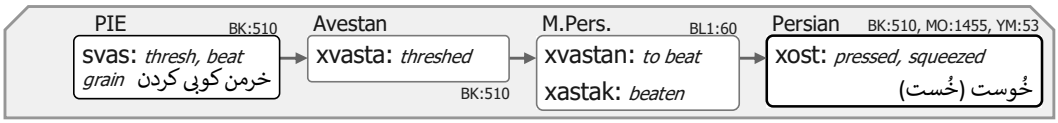

خَسَر: جانور موذی رجوع شود به خِرَفستَر

خَستن رجوع شود به خسته

خسته مقایسه: خُست، آبخست

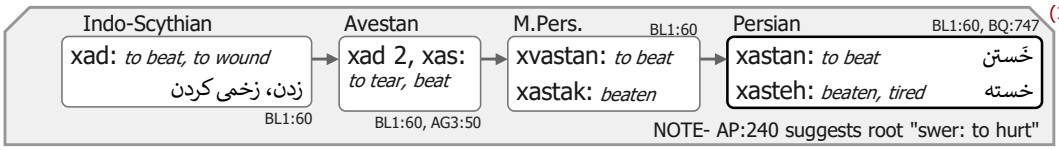

خسته مقایسه: خُست، آبخست همریشه: sore

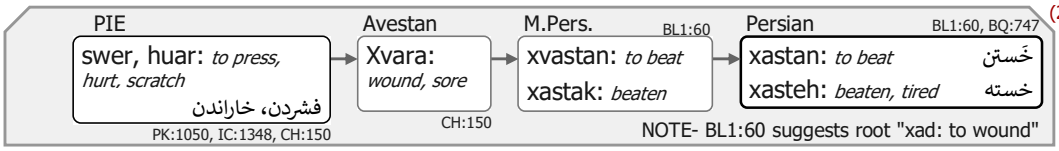

خستو۱: هسته رجوع شود به استخوان

خَستو۲: ایمان آورنده همریشه: ستاییدن

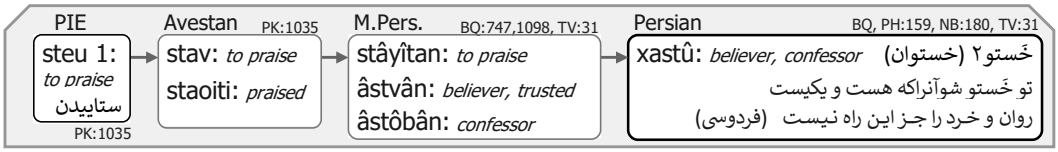

خرسند

همریشه: پسندیدن همریشه: settle

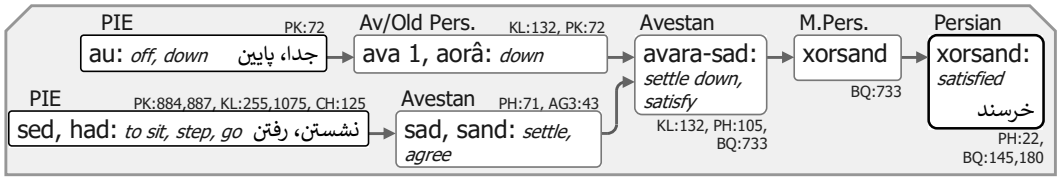

خِرَفستَر: جانور موذی

همریشه: کرکس همریشه: eat

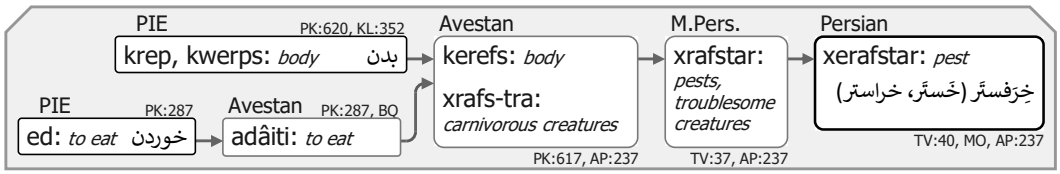

خُرّم

همریشه: خوب، آرام همریشه: euphoria

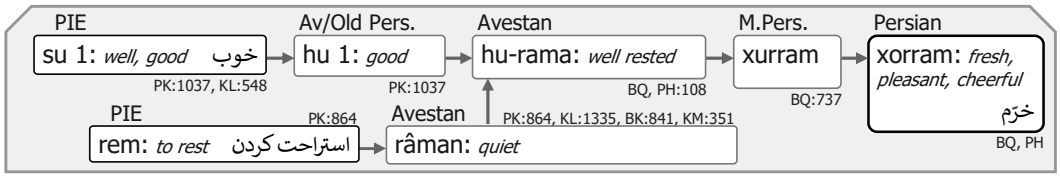

خُرما

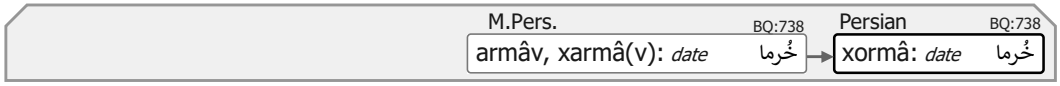

خَرمن: انبوه غله که هنوز از کاه جدا نشده

همریشه: گندم همریشه: corn, grain

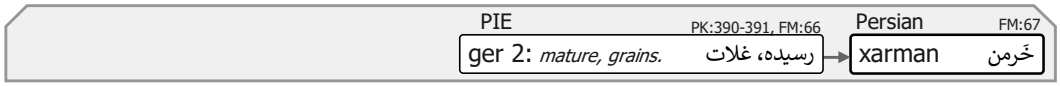

خروار

همریشه: خر، بار، بردن همریشه: burden, bear

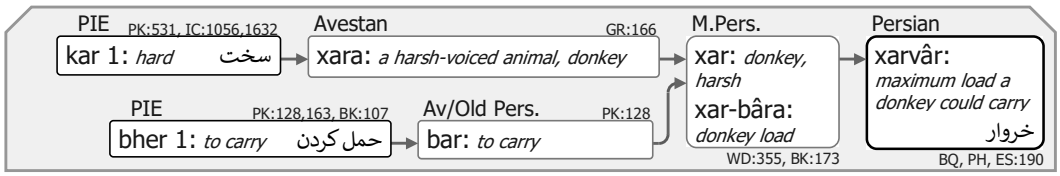

خروج، خروس: خروس رجوع شود به خروشیدن

خروشیدن

همریشه: سرفه همریشه: scream

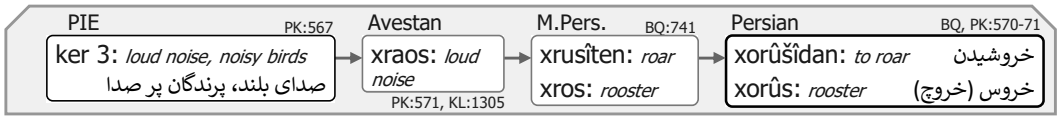

خربزه: "خیار درشت" همریشه خر به معنی درشت

همریشه: hard

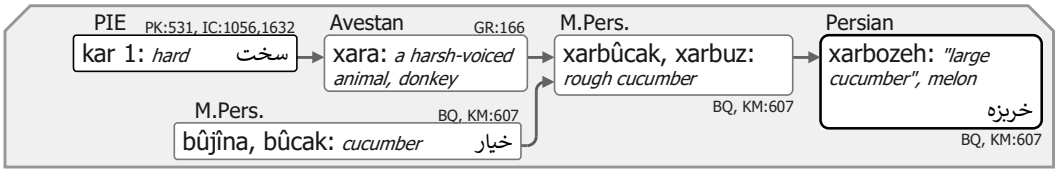

خرچنگ همریشه: خارا

همریشه: hard

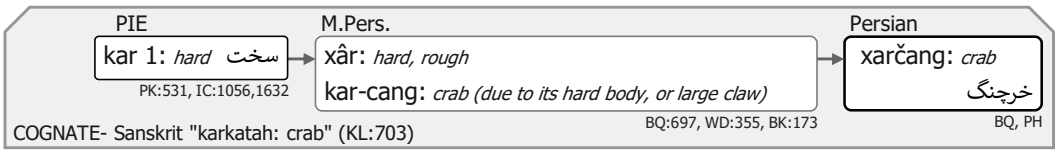

خرخره رجوع شود به غرغره

خُرد (1)

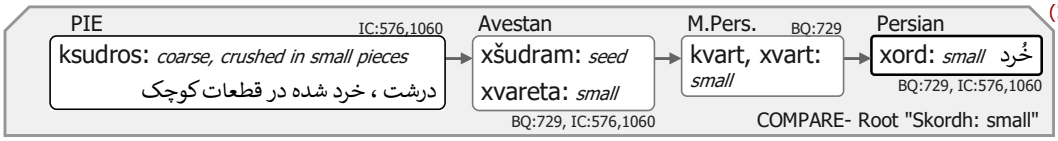

خُرد (2)

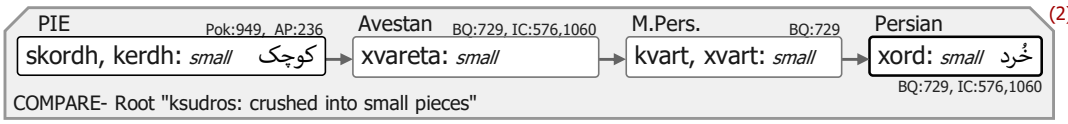

خِرَد همریشه: استاندارد

همریشه: hard

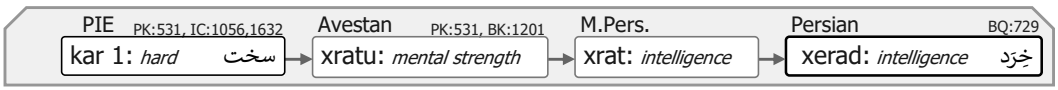

خرداد: "کمال، رسایی، صحت" همریشه: هر، جاثلیق

همریشه: save, safe, solid, salute

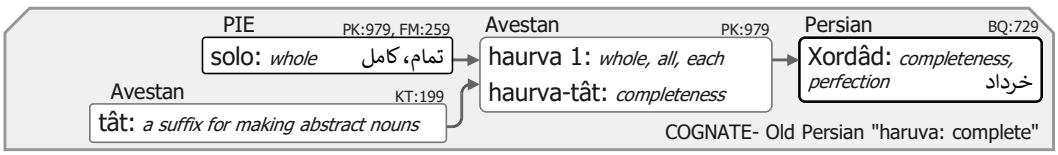

خرس همریشه: ارشام، آرشام

همریشه: arctic, Ursula

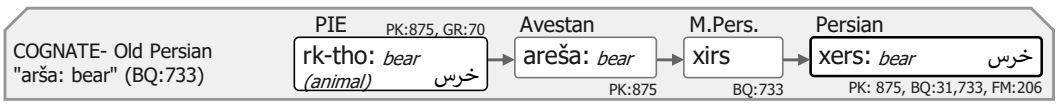

خجسته: مبارک همریشه: خوب همریشه: euphoria, manifest

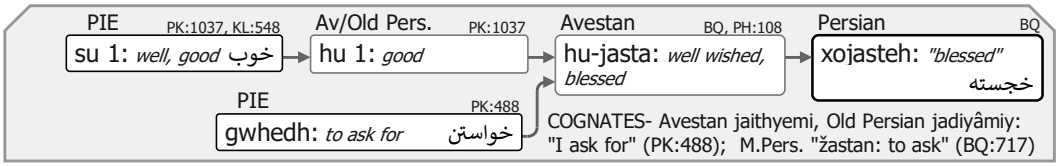

خُجیر: نیک رجوع شود به هژیر

خدا: "کسی که از او کمک میطلبند" (1)

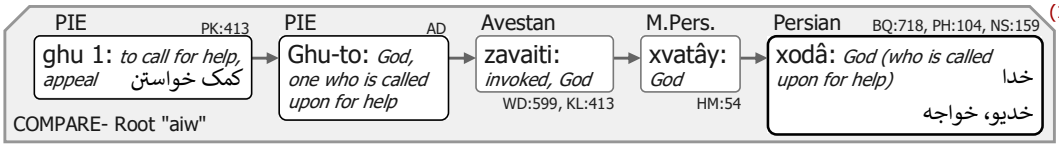

خدا: "زنده از خود" همریشه: جاوید همریشه: eternal, self (2)

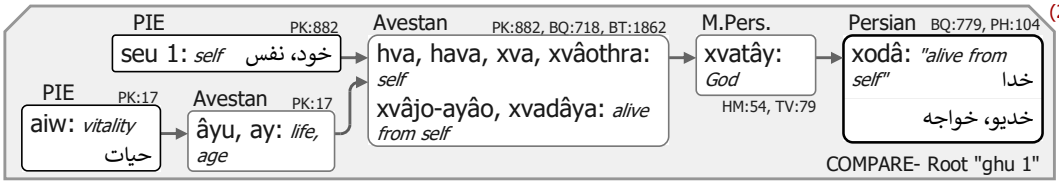

خدنگ

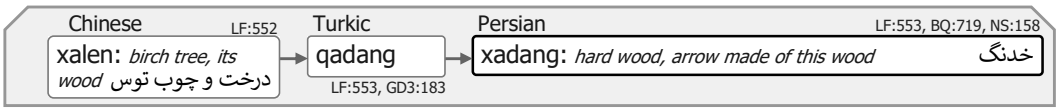

خدیو رجوع شود به خدا

خر همریشه: قاطر، خربزه همریشه: hard

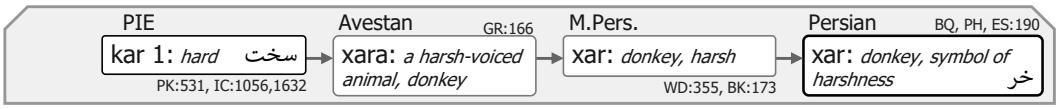

خراسان: "خاستگاه خورشید" همریشه: sun

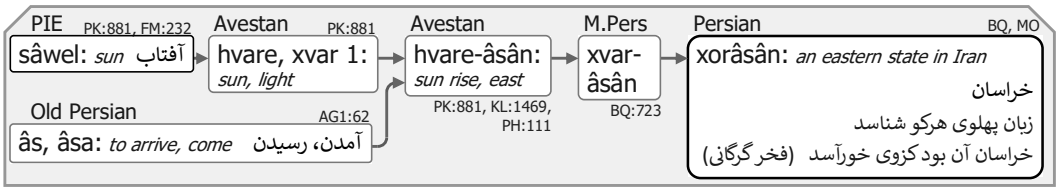

خراستر: جانور موذی رجوع شود به خِرَفستَر

خرامیدن: رفتن به ناز و وقار

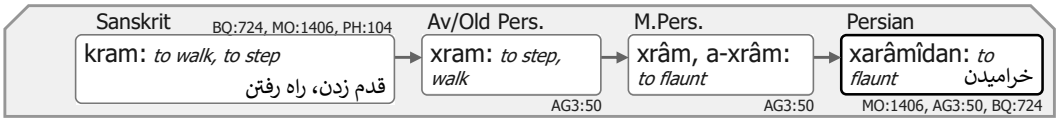

خانم: "مادرِ خان" رجوع شود به خان، اُم

خانه

همریشه: کندن، شَن، گلشن

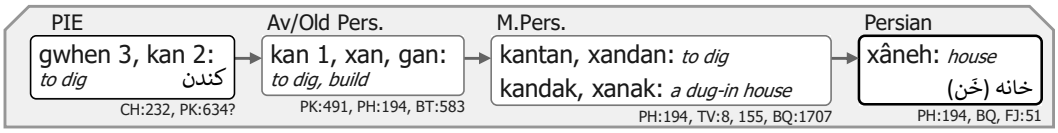

خانی: چشمه، حوض

همریشه: خانه، کندن

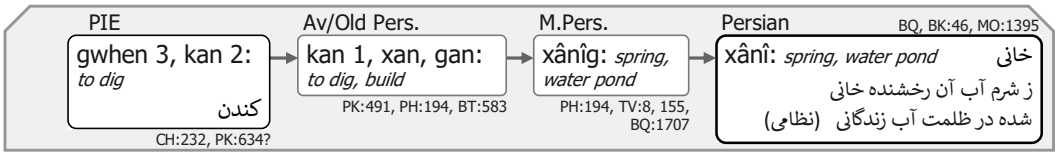

خاور

همریشه: خور، آوردن همریشه: bring, sun

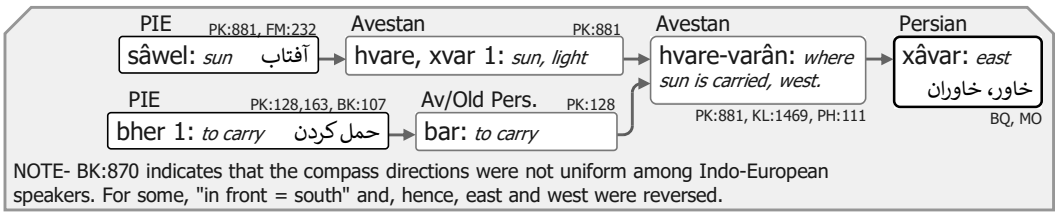

خاویار: ماهی که تخم زیاد حمل میکند، "خایه بار"

همریشه: خایه، بردن همریشه: burden

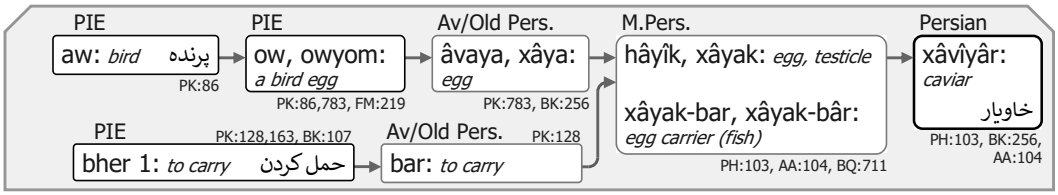

خایه

همریشه: ویش همریشه: egg, ovum, oval

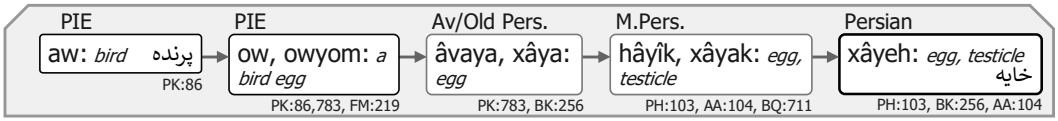

خاییدن: خوردن، جویدن

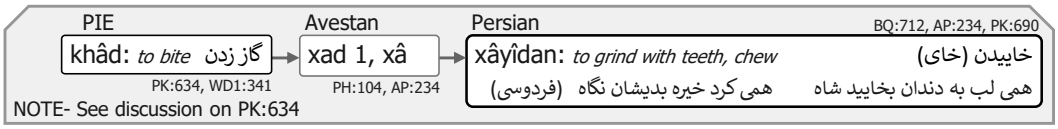

خَپَک، خپه رجوع شود به خفه

ختن

همریشه: Cathay

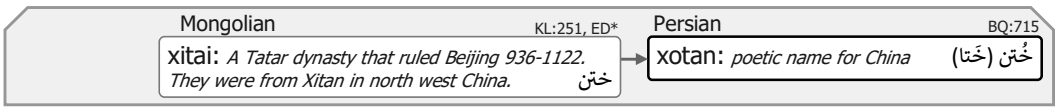

خارا رجوع شود به خار

خاریدن

همریشه: sore

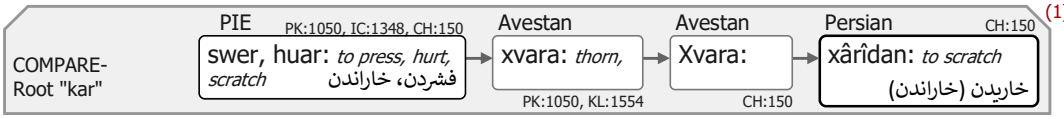

خاریدن

همریشه: hard همریشه: خار

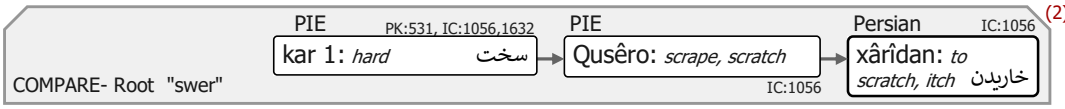

خاستن

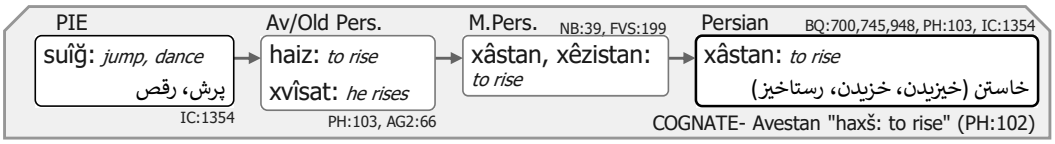

خاش رجوع شود به پرخاش

خاک

همریشه: khaki

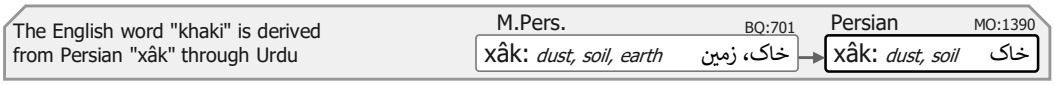

خاکستر

همریشه: بستر، خاک همریشه: street, industry

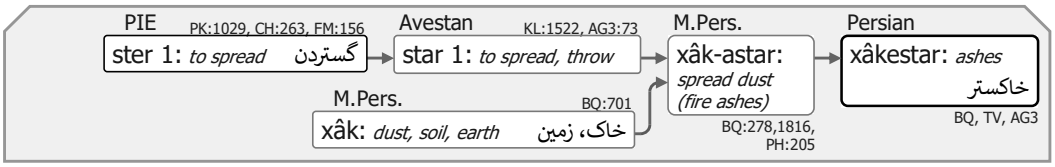

خام

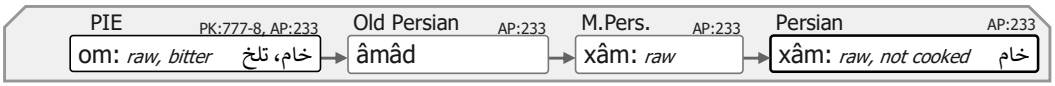

خاموش

همریشه: فراموش

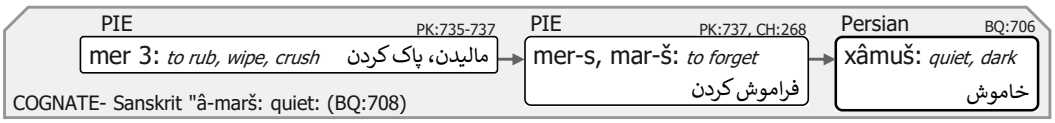

خان: آقا

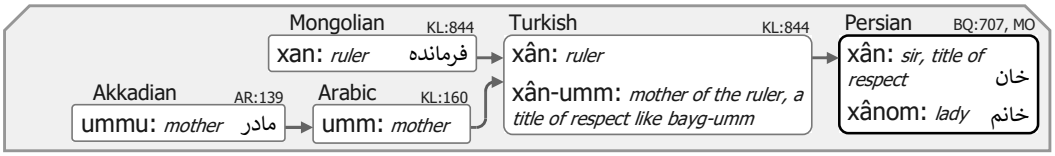

خانقاه رجوع شود به خانه ، گاه۲

حنان، حنّانه

همریشه: یوحنّا، یونان همریشه: John, Jan, Evan

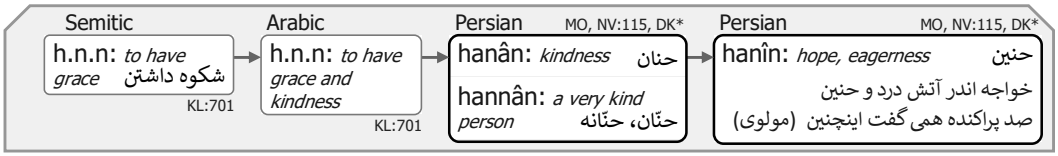

حنین رجوع شود به حنان

حوّا رجوع شود به حیات

حور: "خوش اندام"

همریشه: خوب همریشه: liberty

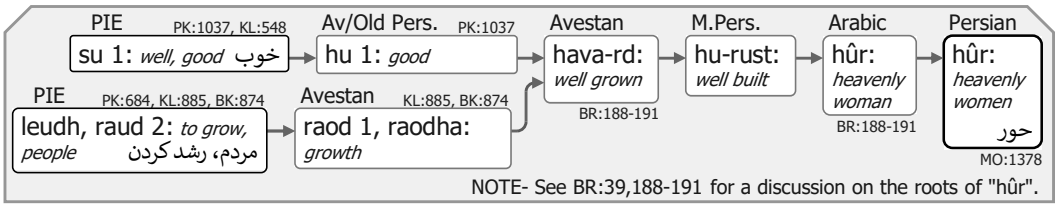

حوز رجوع شود به اهواز

حیات

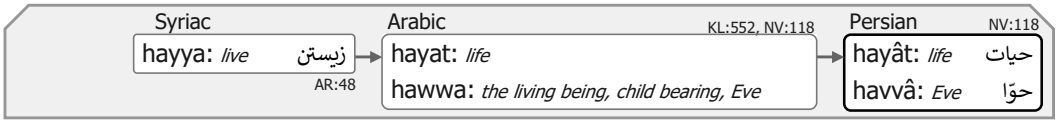

خ

خاتون: خانم، بانو

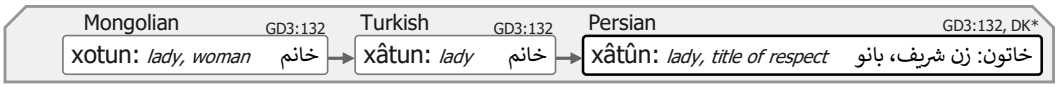

خاج

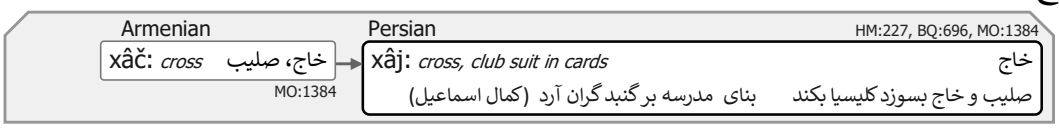
Armenian
xâč: cross خاج، صلیب
MO:1384
Persian HM:227, BQ:696, MO:1384
xâj: cross, club suit in cards خاج
صلیب و خاج بسوزد کلیسیا بکند بنای مدرسه بر گنبد گران آرد (کمال اسماعیل)

خار

همریشه: خارا، خربزه، خر، قاطر همریشه: hard

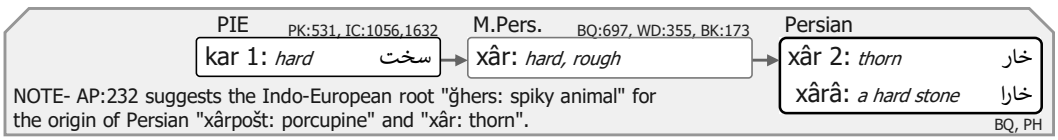

چینوَد: پل صراط به اعتقاد زرتشتیان همریشه: کینه، پنالتی

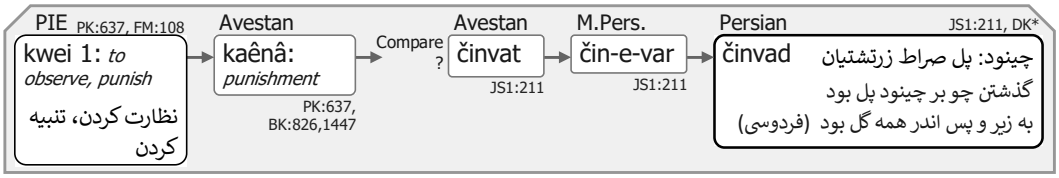

چینه۱: دیوار خشتی رجوع شود به چیدن

چینه۲: غله، دانه مرغان، طعمه دام

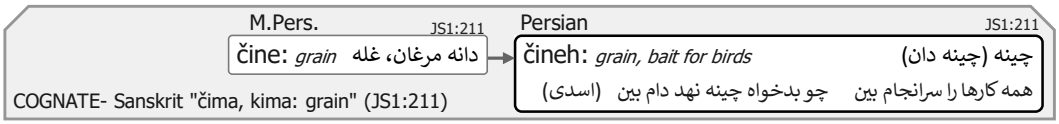

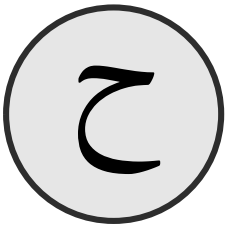

حبل مقایسه: کابل

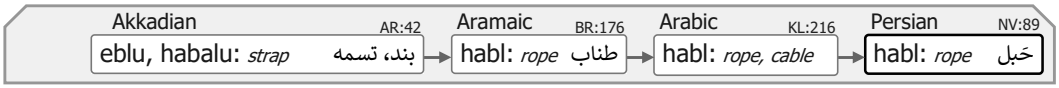

حِربا: آفتابپرست همریشه: هور، پاییدن همریشه: sun, helium

(1)

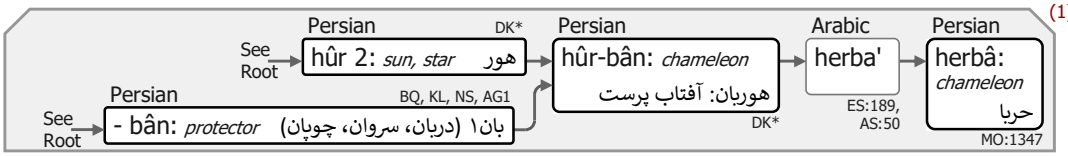

حِربا: آفتاب پرست

(2)

حساب

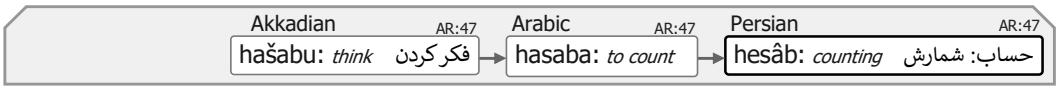

حشیش: "گیاه خشک شده" همریشه: assassin

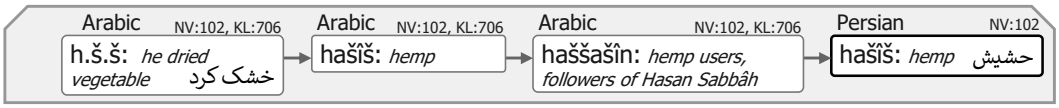

چیچست: نام باستانی دریاچهٔ ارومیّه

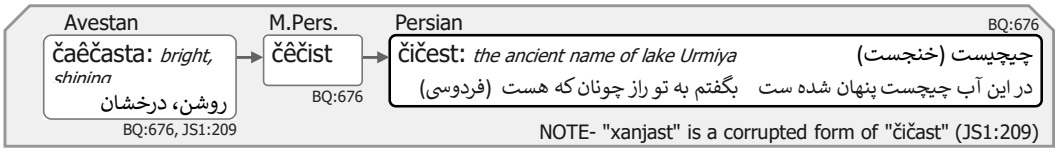

چیدن همریشه: پرچین همریشه: poem

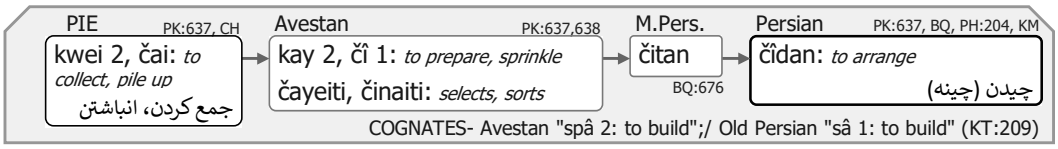

چیره

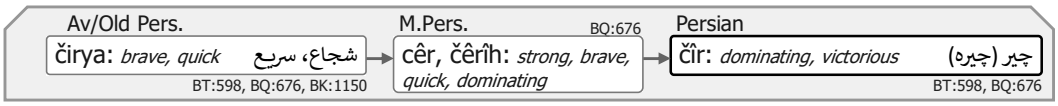

چیز همریشه: چه، چگونه, چند, چون, کو, کی, هیچ همریشه: what

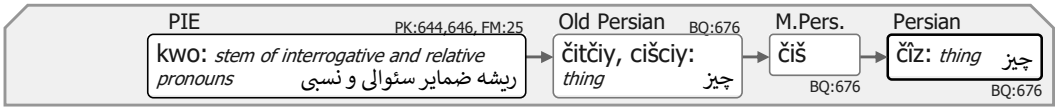

چیغ، چیق: پرده ای از نی و چوب نازک مقایسه: آلاچیق

چیلان: آهن، آهنی همریشه: سیمان، سمنت، قیصر همریشه: Caesar, cement

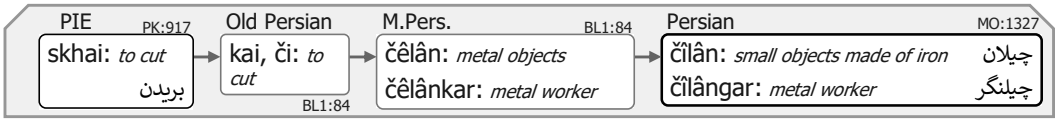

چیلنگر: آهنگر رجوع شود به چیلان

چین: چروک همریشه: چیدن، پرچین همریشه: poem

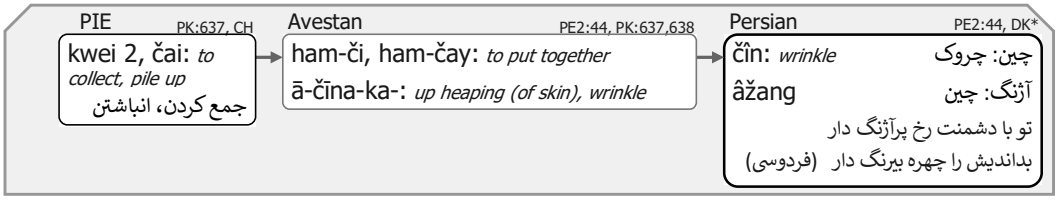

چوب

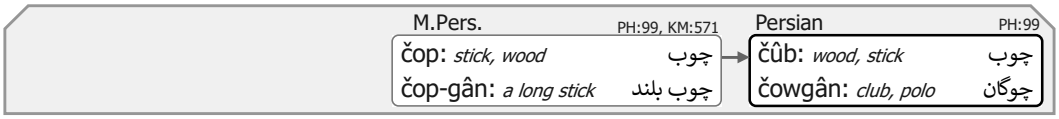

چوپان

"گله بان" همریشه: پدر، پشم همریشه: fellow, fee

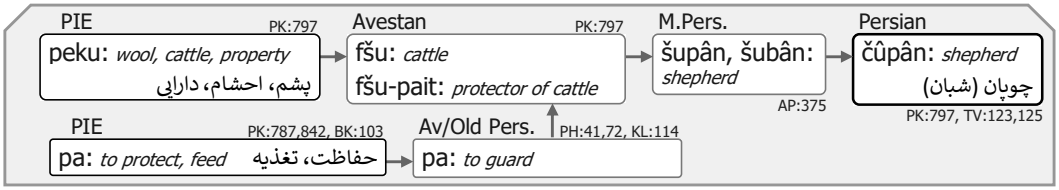

چوگان رجوع شود به چوب

چون رجوع شود به چه ، گون

چه

همریشه: کو، کی، کجا، کدام همریشه: what, who, why, where, when

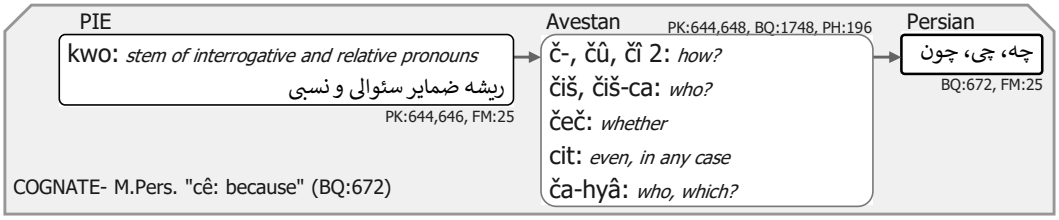

چهار

همریشه: four

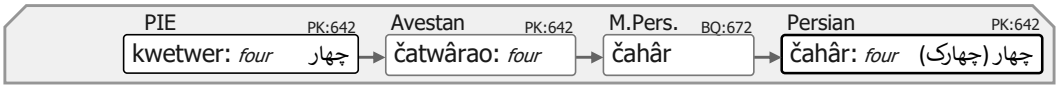

چهارک رجوع شود به چهار

چهارم رجوع شود به چهار ، ـُم

چهره

همریشه: منوچهر، سایه همریشه: shine

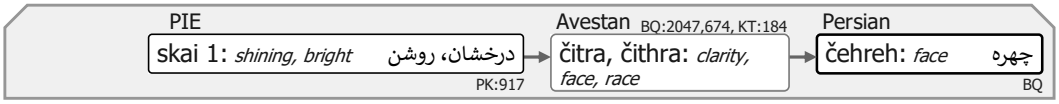

چهل

مقایسه: بیست، سی همریشه: ten, four

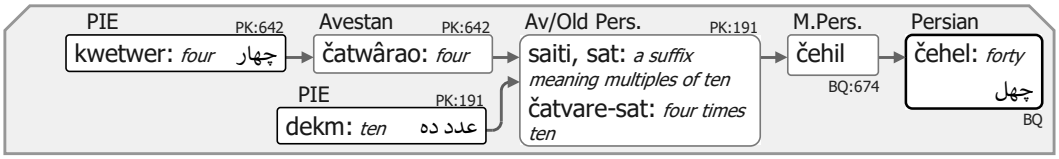

چی رجوع شود به چه

چمیدن۲: نوشیدن همریشه: آشامیدن، کام۲

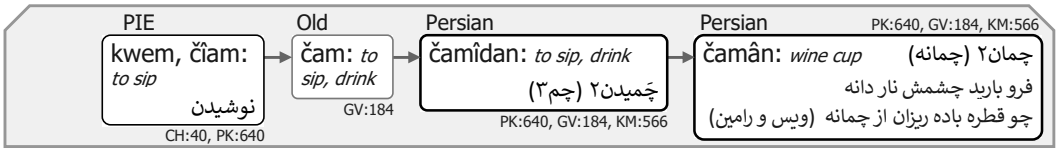

چنار، چنال

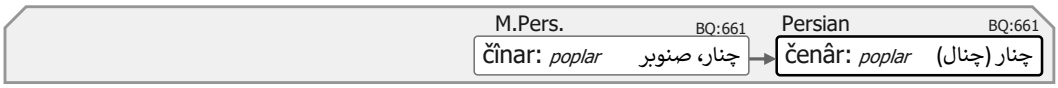

چنبر: حلقه، خمیده همریشه: چمان، چنبر همریشه: chamber

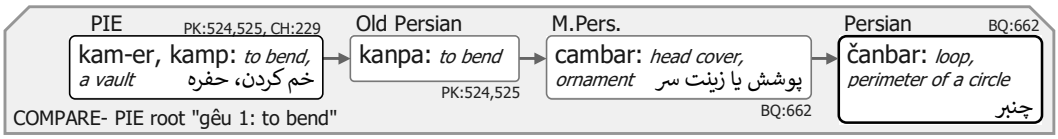

چند مقایسه: کی۲ همریشه: what

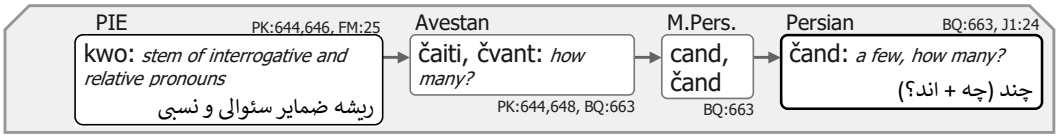

چندش همریشه: کاسکت (کلاه) همریشه: casquette, cask, quash

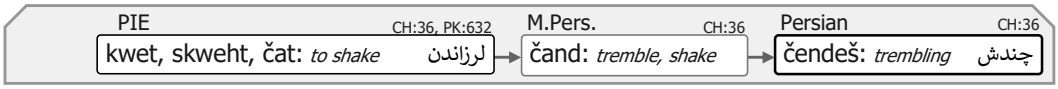

چَندل: چوب خوشبوی سندل همریشه: کندر، قندیل، سندل، صندلی همریشه: sandal, candle

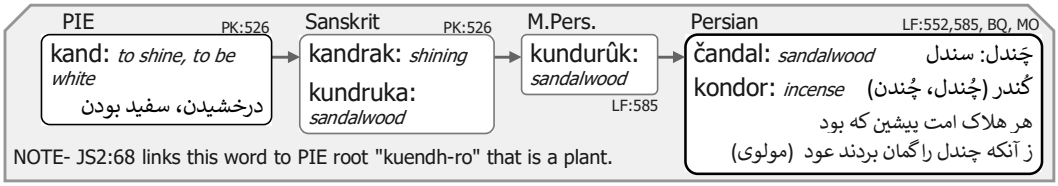

چُندن رجوع شود به کُندر

چنگ همریشه: سنج، کج همریشه: hook

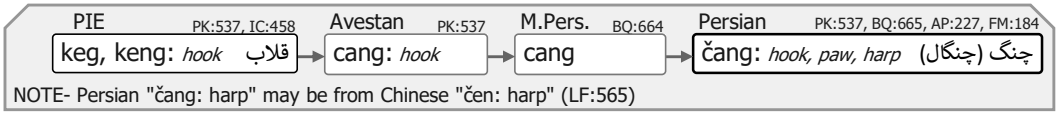

چنگیز: بنیانگذار امپراطوری مغول

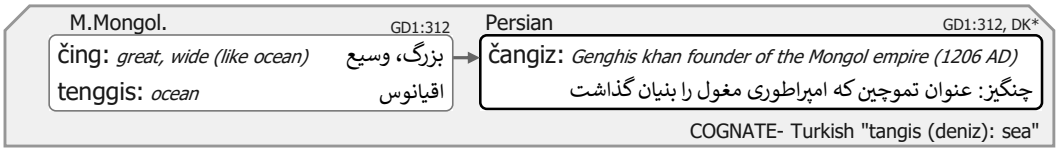

چلیدن خرامیدن همریشه: چرخ همریشه: wheel, cycle

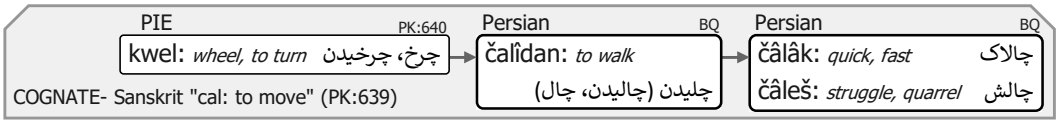

چِلیک: بشکه شراب، شراب همریشه: چالیک (الک دولک)

چلیم: سر قلیان رجوع شود به چِلِم

چَم۱: خرامیدن رجوع شود به چمیدن۱

چَم۲: معنی

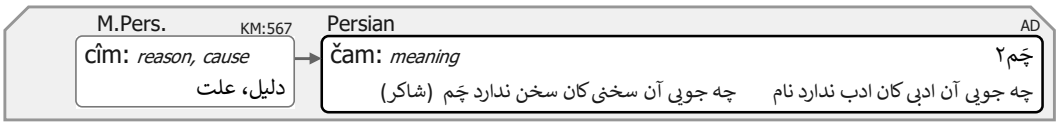

چَم۳: نوشیدن رجوع شود به چَمیدن۲

چماق

چَمان۱: خرامان رجوع شود به چمیدن۱

چَمان۲: جام رجوع شود به چمیدن۲

چماندن: خرامیدن رجوع شود به چمیدن۱

چَمانه: جام رجوع شود به چمیدن۲

چُمچه: ملاقه بزرگ

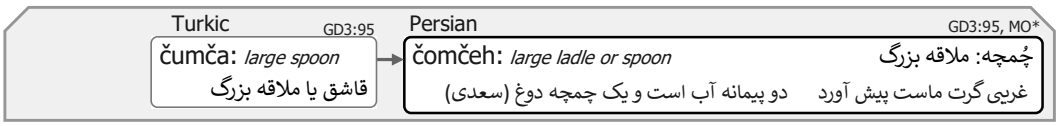

چمدان رجوع شود به جامه ، دان

چمیدن۱: خرامیدن همریشه: خَم همریشه: chamber

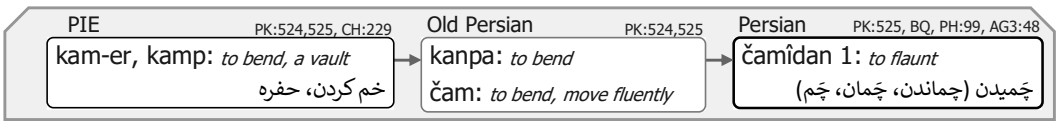

چکاد: مکان بلند همریشه: چاقو، چکش

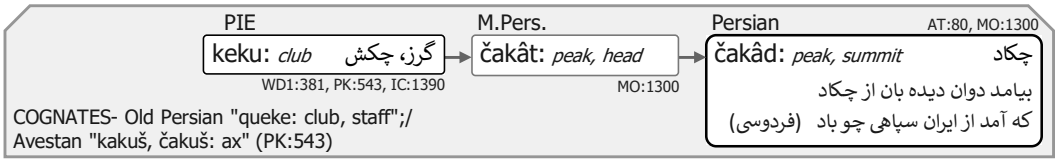

چکش همریشه: چکاد، چاقو

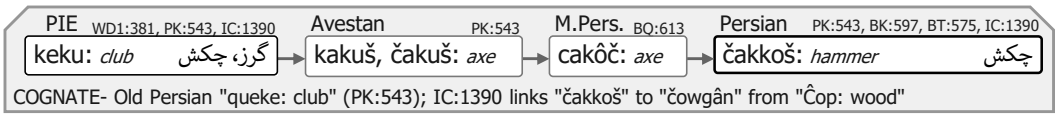

چکمه: پوتین ساقه بلند

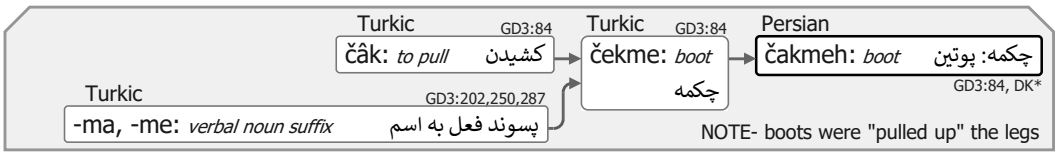

چکه: قطره

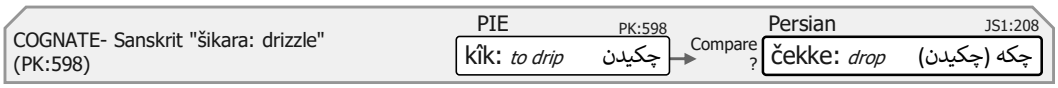

چگونه رجوع شود به چه ، گون

چلاق

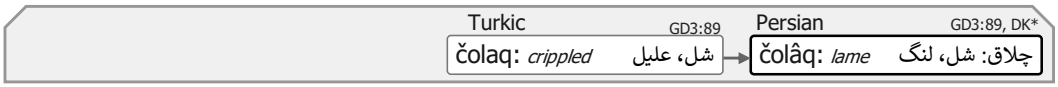

چلپاسه: مارمولک رجوع شود به کرباسو

چَلپَک: نان نازک همریشه: چلتوک

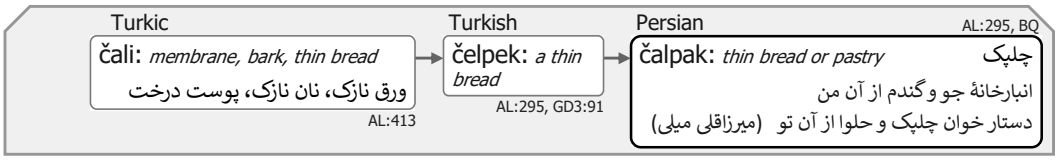

چلتوک رجوع شود به شالی

چِلِم: سر قلیان

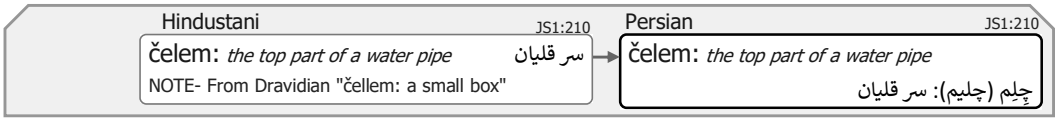

چلیپا همریشه: صلیب

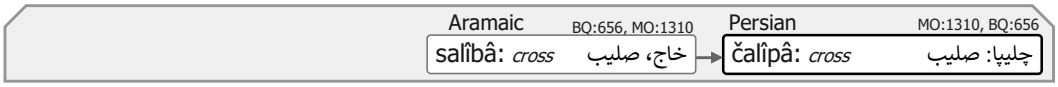

چسبیدن همریشه: چاپیدن همریشه: catch, have, accept

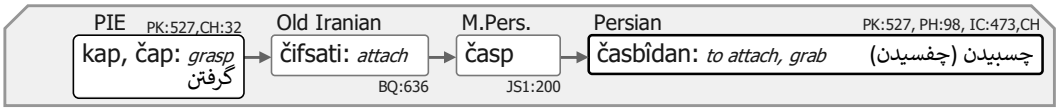

چُست همریشه: پژوهیدن همریشه: shoot, shout

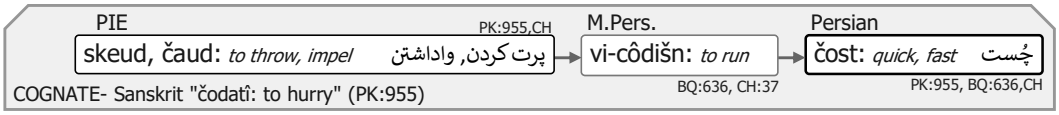

چشم همریشه: آگاه

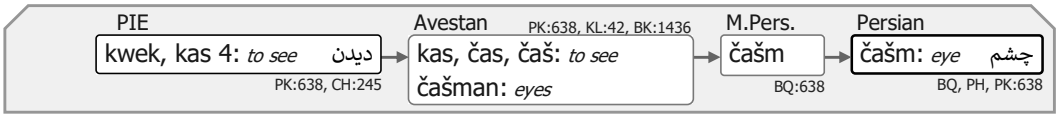

چشیدن همریشه: چشم، نگاه

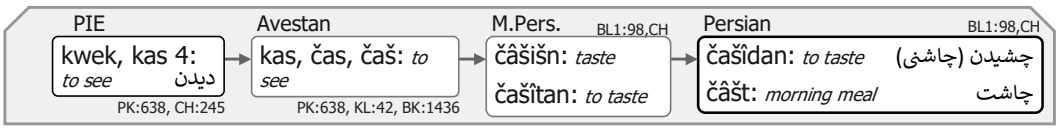

چغیدن: سعی کردن، کوشش کردن

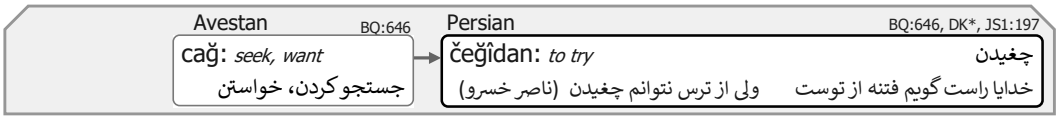
Avestan BQ:646
cağ: seek, want جستجو کردن، خواستن
Persian BQ:646, DK*, JS1:197
čeğîdan: to try چغیدن
خدایا راست گویم فتنه از توست ولی از ترس نتوانم چغیدن (ناصر خسرو)

چِفت: قفل، زنجیر در همریشه: یوغ همریشه: yoke

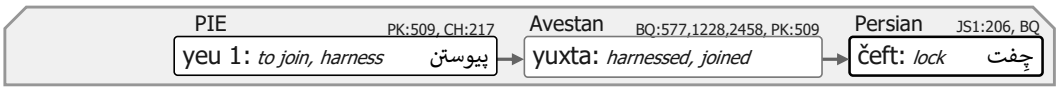

چَفته خم، کج همریشه: چَم، چپه همریشه: chamber

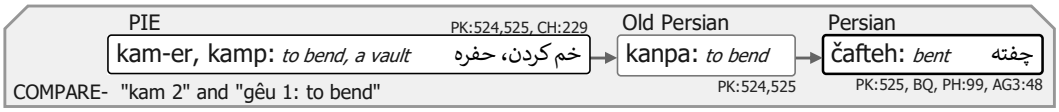

چفسیدن رجوع شود به چسبیدن

چَک: سند تجاری همریشه: شاه، شهر، شایسته، ساتراپ همریشه: check, chess

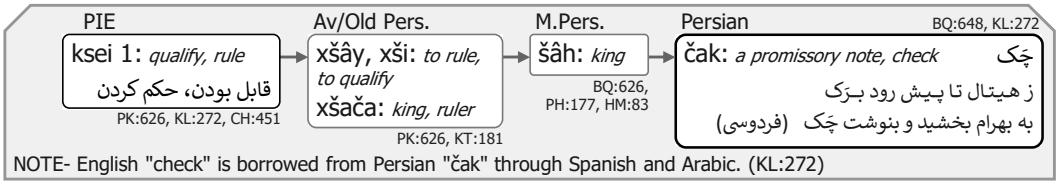

چرتکه: "شمارشگر"

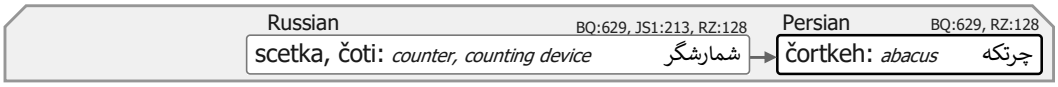

چرخ همریشه: چریدن، چالش، کالسکه

همریشه: wheel, cycle, chakra

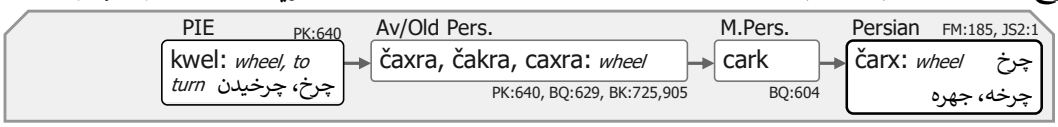

چرده همریشه: کرسنه، سمور

همریشه: chernozem (black soil)

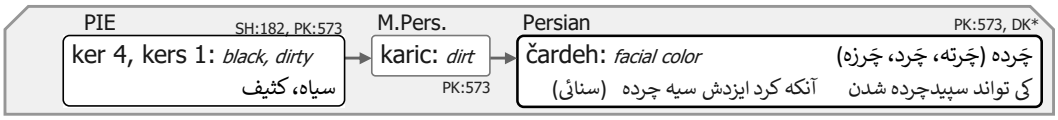

چَرغ: پرنده شکاری، قرقی

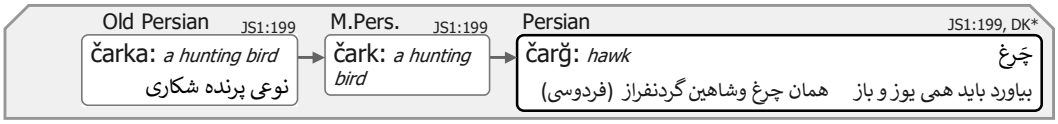

چرک همریشه: پشنجیدن, خیساندن

همریشه: desiccant

چرم: پوست "جدا شده" از حیوان همریشه: کارد، شکافتن

همریشه: shear, risk

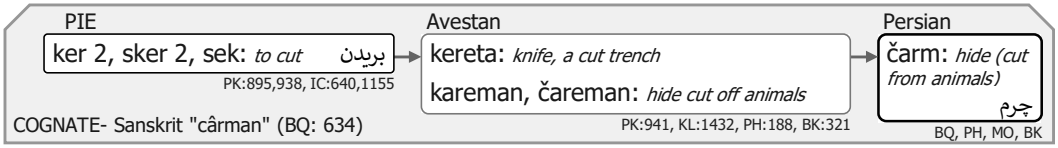

چرمه: اسب سفید

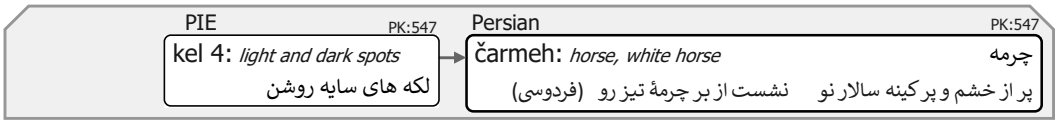

چریدن همریشه: چرخیدن

همریشه: cycle, wheel

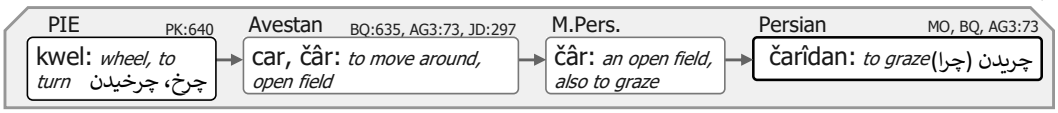

چریک: نیروی نظامی غیر رسمی

چپاول: غارت، تاراج

چَپَر: خانه و دیواری که از علف و نی سازند

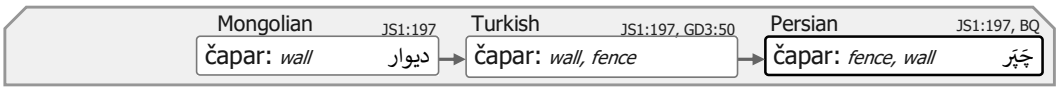

چپق همریشه: chibouk

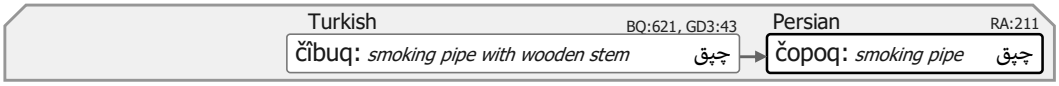

چَپه همریشه: چَم، خَم همریشه: chamber

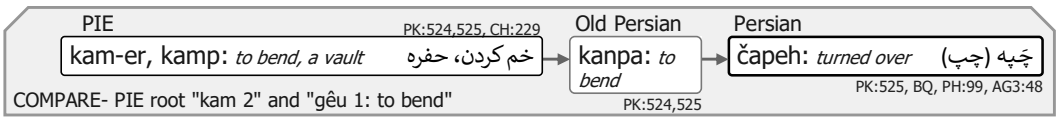

چتر رجوع شود به چادر

چَتوَر، چتول: یک چهارم پیمانه گندم، معادل 125 گرم همریشه: four, quarter

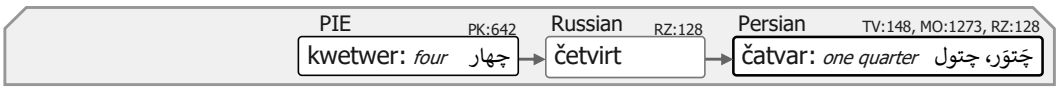

چدن

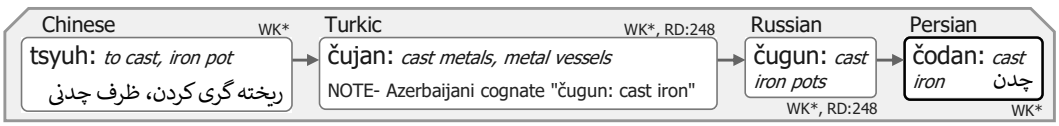

چرا: "چه دلیل؟" همریشه: ارد، اردلان، اردشیر همریشه: order, art

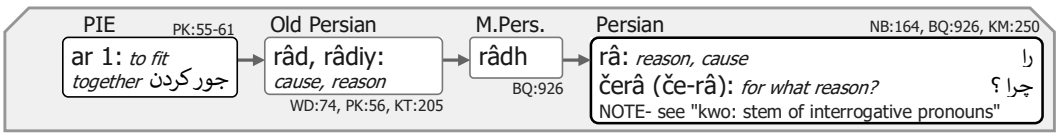

چَرا رجوع شود به چریدن

چراغ همریشه: سراج

چرب همریشه: salve

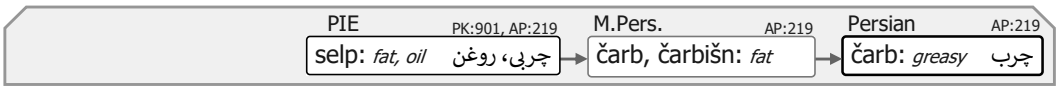

چاکر: فرمانبر، مطیع

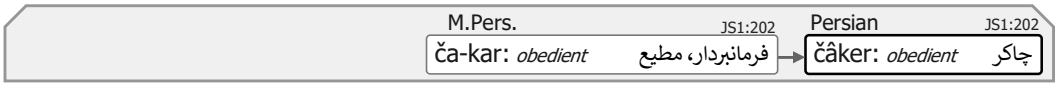

چال، چالاک رجوع شود به چلیدن

چالش، چالیدن رجوع شود به چلیدن

چالیک: الک دولک همریشه: چِلیک

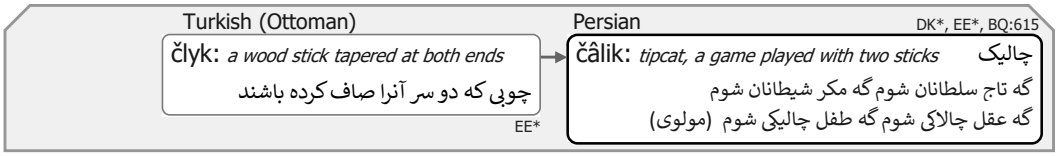

چامیدن: ادرار کردن

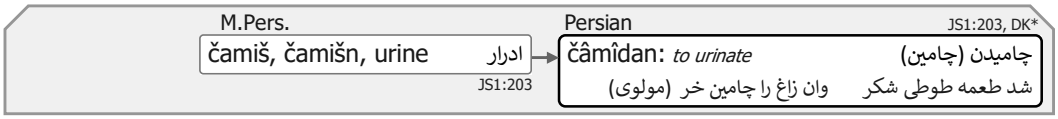

چامین: ادرار رجوع شود به چامیدن

چانه همریشه: زنخ همریشه: chin

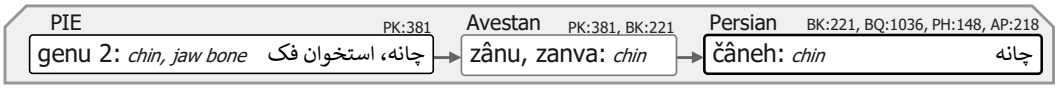

چاو: اسکناس چینی رجوع شود به چاپ

چاه

چای همریشه: تئین همریشه: tea, theine

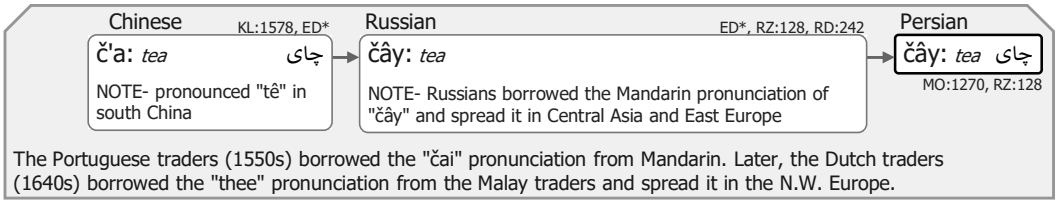

چاییدن: سرما خوردن

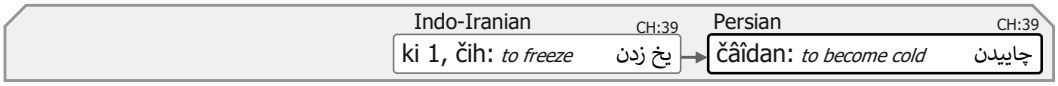

چپ رجوع شود به چَپه

چادر

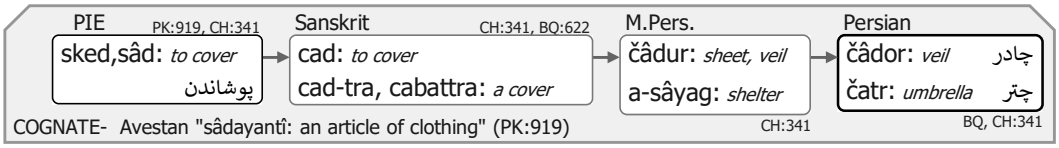

چار

مقایسه: وچر همریشه: گزیدن همریشه: karma

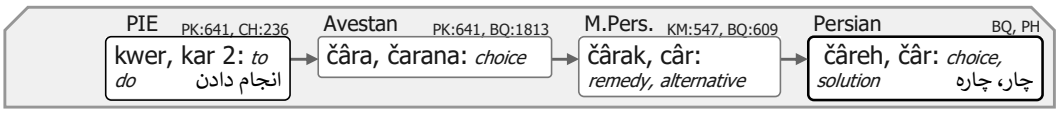

چارت: نمودار

همریشه: کارت، کارتن، قرطاس همریشه: card, carton, chart

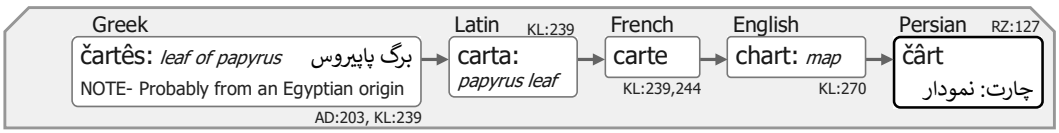

چارقب

مقایسه: چارقد، جامه ای که زنان زیر چادر بر سر افکنند

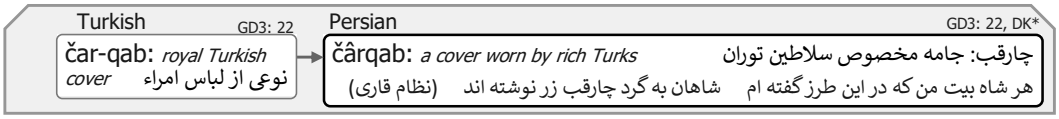
Turkish GD3: 22
čar-qab: royal Turkish cover نوعی از لباس امراء
Persian GD3: 22, DK*
čârqab: a cover worn by rich Turks
چارقب: جامه مخصوص سلاطین توران
هر شاه بیت من که در این طرز گفته ام شاهان به گرد چارقب زر نوشته اند (نظام قاری)

چاره رجوع شود به چار

چاشت، چاشنی رجوع شود به چشیدن

چاق: فربه

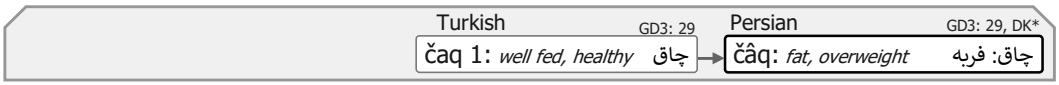

چاقشور: نوعی جوراب بلند زنانه

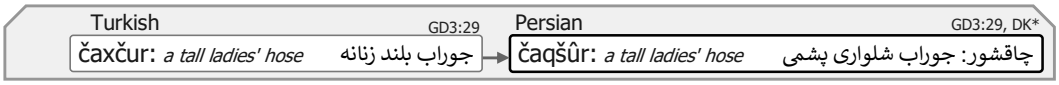

چاقو: کارد

همریشه: چکاد، چکش۱

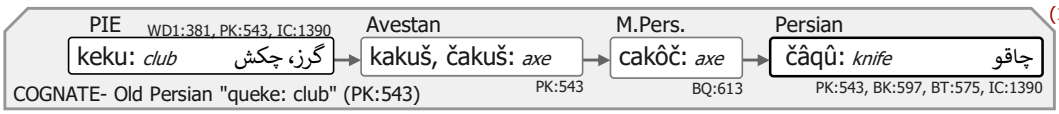

چاقو: کارد

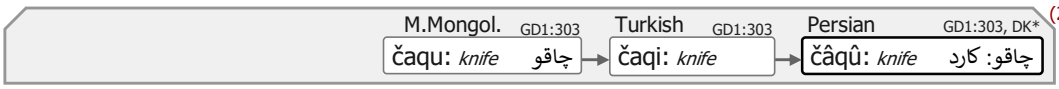

چاک

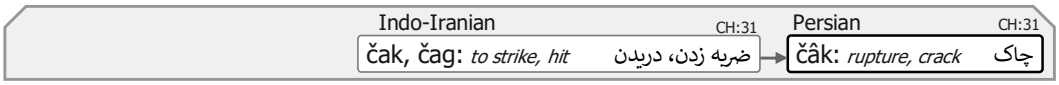

جیغ: فریاد

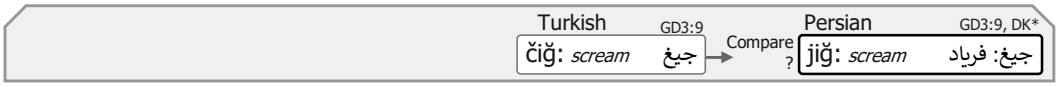

جیناک: جای و مقام و مکان همریشه: جا، جاروب, جَن همریشه: exit, transit

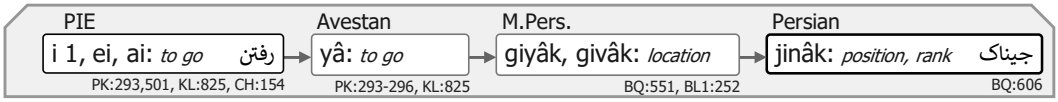

جیوه: فلز "زنده" یا لرزان همریشه: زیستن همریشه: quick, vitamin, zoo

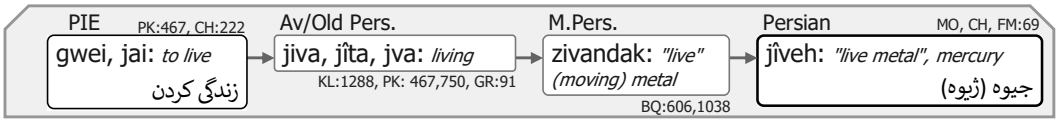

چ

چابک همریشه: سبُک همریشه: trepid

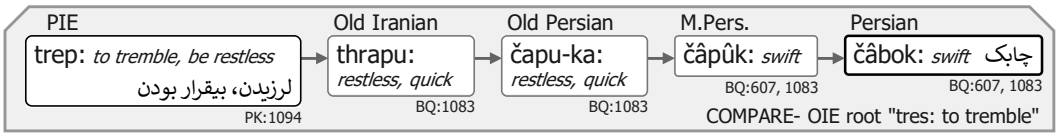

چاپ

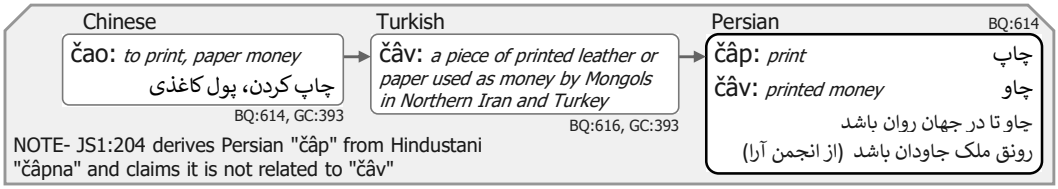

چاپیدن همریشه: چسبیدن همریشه: capture, have

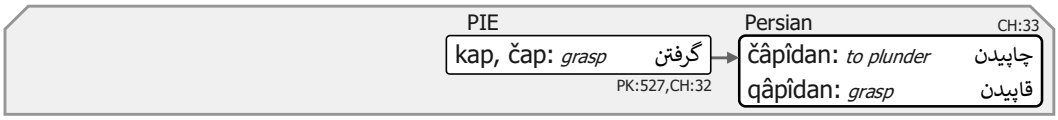

چاخان: متملق, چاپلوس, حقه باز, لاف زن

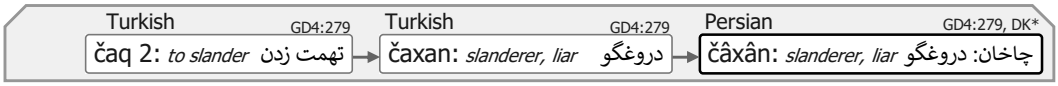

جُوازه: هاون کوچک همریشه: نیاز، جو همریشه: anger

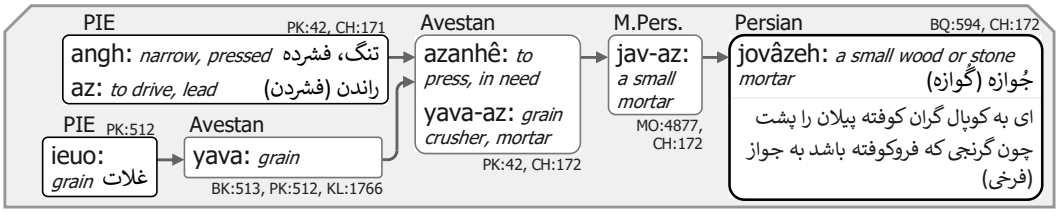

جَوال رجوع شود به گوال

جوان همریشه: young, youth, junior

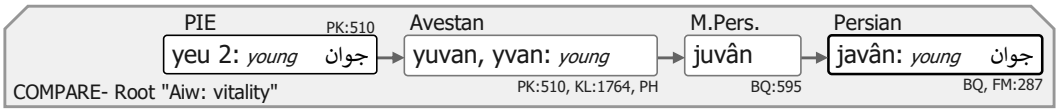

جوب رجوع شود به جو۱

جوراب

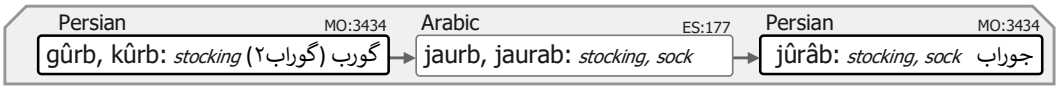

جوشیدن رجوع شود به جَستن

جوغ رجوع شود به یوغ

جوک: داستانهای خنده آور همریشه: joke, joker

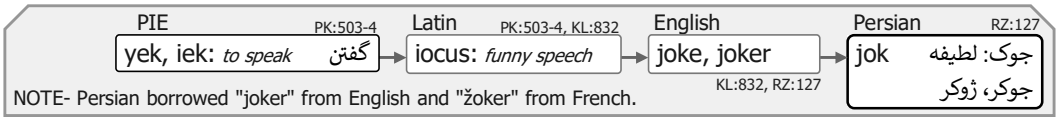

جوکر: جوک گو، دلقک رجوع شود به جوک

جوهر رجوع شود به گوهر

جوی رجوع شود به جو۱

جویبار رجوع شود به جو۱ ، بار۳

جویدن همریشه: chew

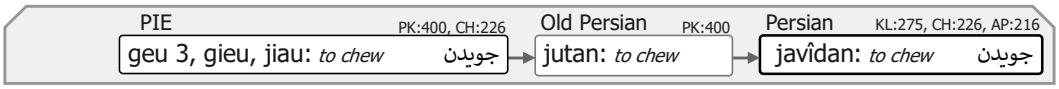

جوییدن رجوع شود به جُستن

جهان رجوع شود به گیتی

جهره: چرخ ماسوره رجوع شود به چرخ

جهیدن رجوع شود به جَستن

جیران: غزال، آهو

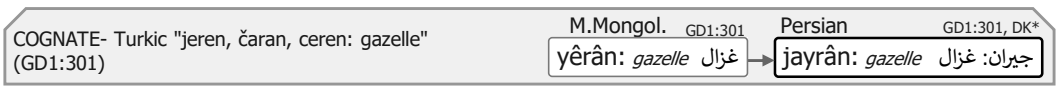

جُناح همریشه: گناه، گریز همریشه: vicious, nuisance

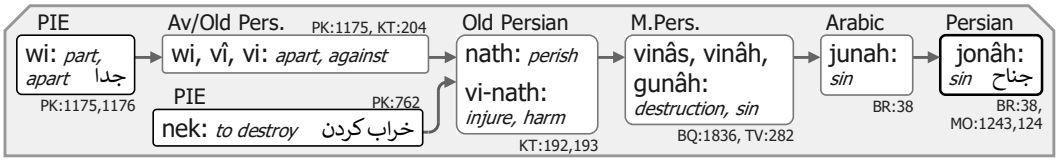

جنازه: تابوت، جسد همریشه: گنج همریشه: magazine

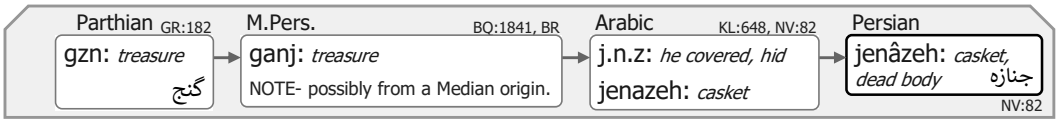

جنبیدن

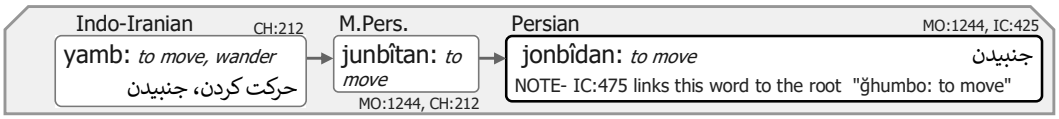

جُند: سپاه رجوع شود به گُند۲

جَندَره: چوبی برای رفع چروک لباس

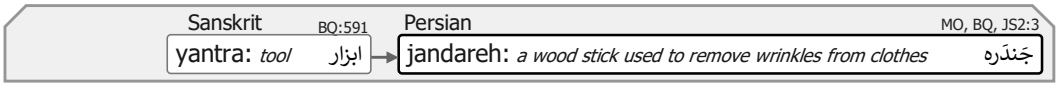

جنگ همریشه: گانگستر همریشه: gang, gangster, gangling

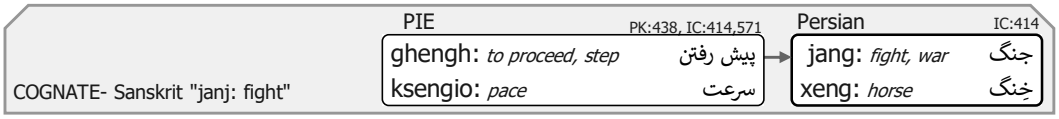

جنگل همریشه: jungle

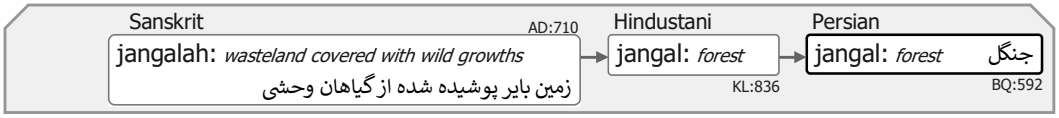

جو۱: رود

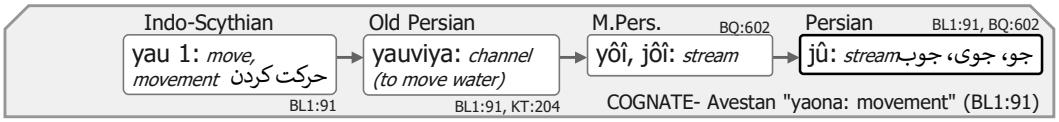

جو۲: نوعی غله همریشه: جُوازه

جواز: چوبدستی رجوع شود به گواز

جَک: بالابر اتومبیل همریشه: ژاک، ژاکت، عقب، یعقوب همریشه: Jack, Jacob, Jacket

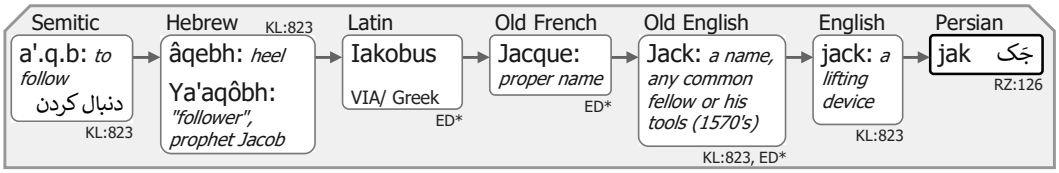

جگر همریشه: liver, hepatic

جُلگه: دشت حاصلخیز

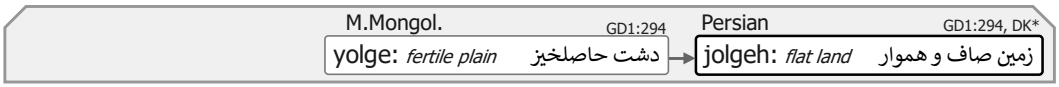

جلیتقه، جلیقه همریشه: ژیلت، ژیله همریشه: gilet

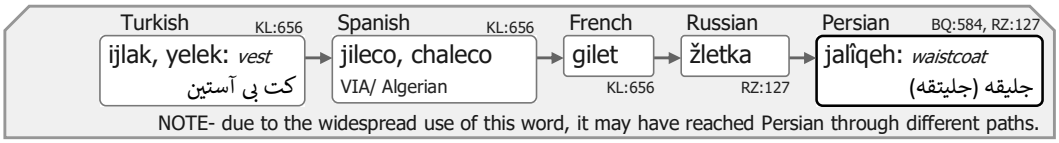

جم: "دوقلو"، لقب جمشید شاه که خواهر دوقلو داشت همریشه: Gemini, even

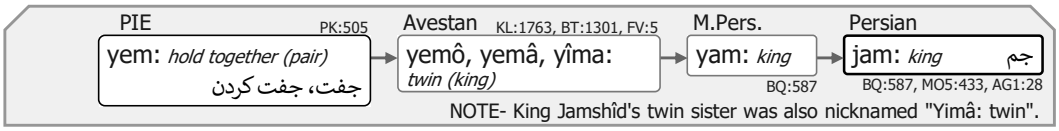

جمشید: "دو قلوی باهوش"، شاه باهوش همریشه: جم، روشن همریشه: Gemini, even

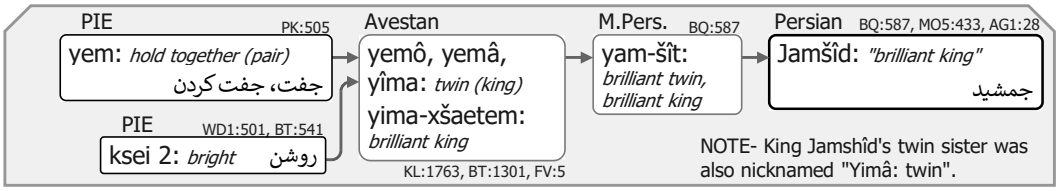

جَن: راه همریشه: جا، جاروب همریشه: transit

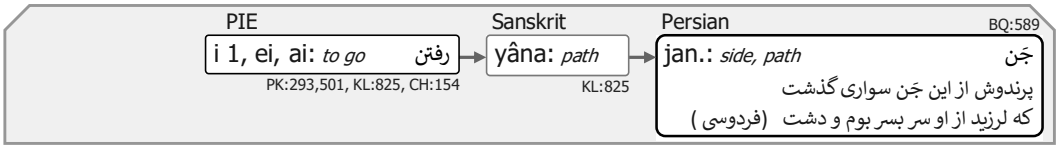

جِن همریشه: زادن همریشه: gene, genie, germ

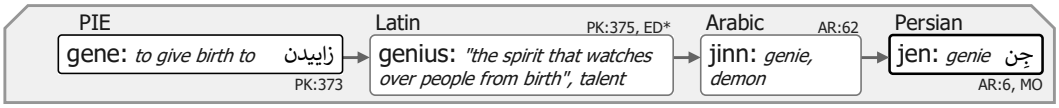

جرگه: صف یا حلقه حیوانات یا مردم

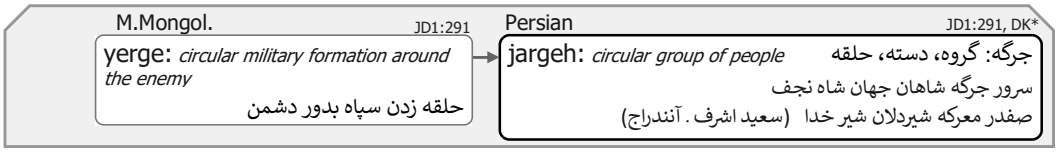
M.Mongol.
JD1:291
yerge: circular military formation around the enemy
حلقه زدن سپاه بدور دشمن
Persian
JD1:291, DK*
jargeh: circular group of people
جرگه: گروه، دسته، حلقه
سرور جرگه شاهان جهان شاه نجف
صفدر معرکه شیردلان شیر خدا (سعید اشرف . آنندراج)

جُز رجوع شود به بجز

جَستن: پریدن همریشه: eczema, yeast

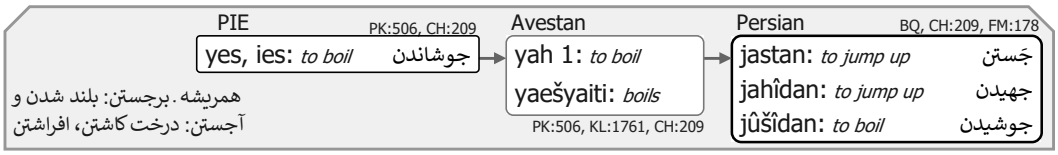

جُستن همریشه: جوییدن، آنزیم همریشه: enzyme, juice

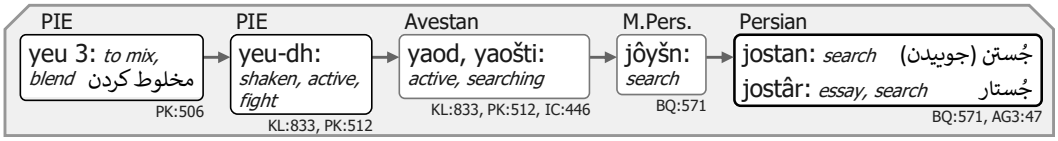

جَسک: بلا و محنت

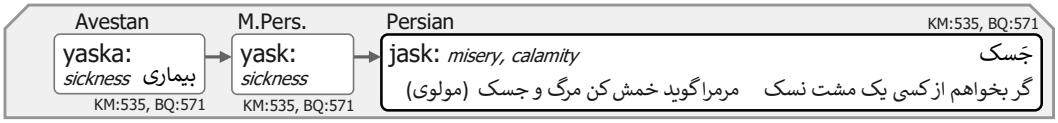

جشن همریشه: ایزد، یزدان همریشه: hagios

جُغ رجوع شود به یوغ

جغرافی: زمین نگاری همریشه: پروگرام، تلگراف، مزخرف همریشه: graphics, telegraph

جفت همریشه: یوغ، آجودان همریشه: yoke, join

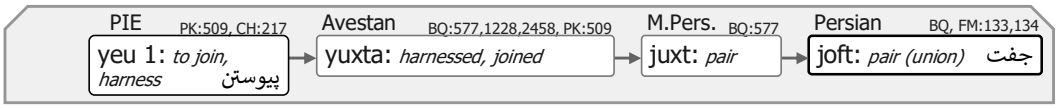

جاه

همریشه: آغاز، آمدن، فرجام، هنگام همریشه: base, come

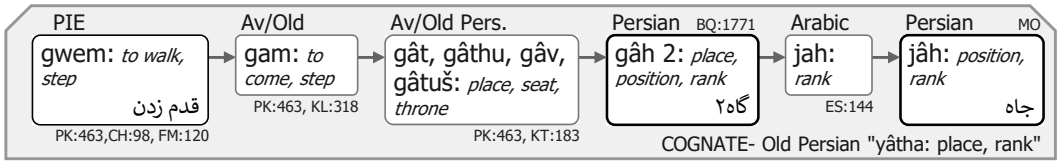

جبر

همریشه: جبرئیل, گبر همریشه: algebra

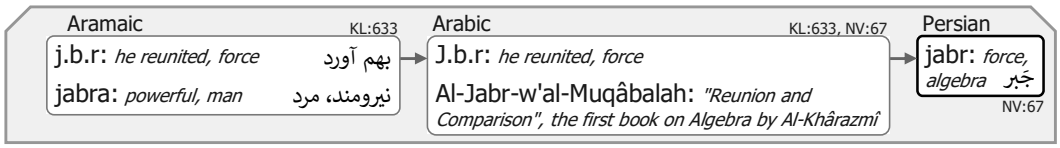

جبرئیل: "خدا قدرت من است"

همریشه: جبر، گبر همریشه: Gabriel, algebra

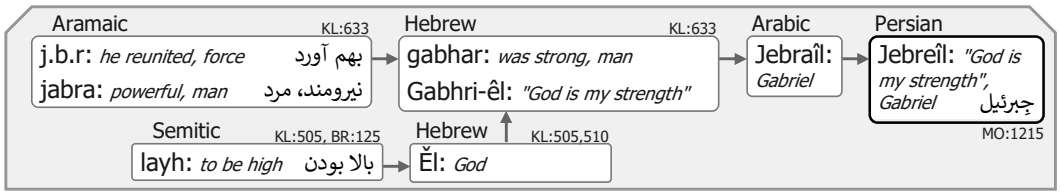

جبسین: گچ

همریشه: گچ همریشه: gypsum

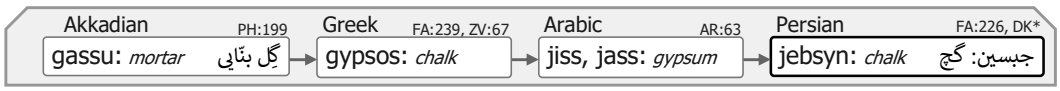

جت

همریشه: پروژه، پروژکتور همریشه: subject, object

جدا

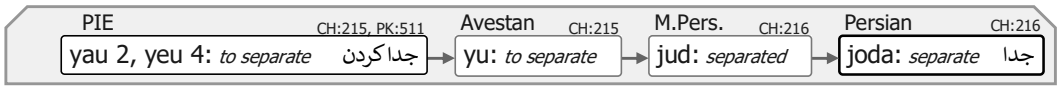

ـ جرد: شهرک

همریشه: کار، کردن همریشه: karma

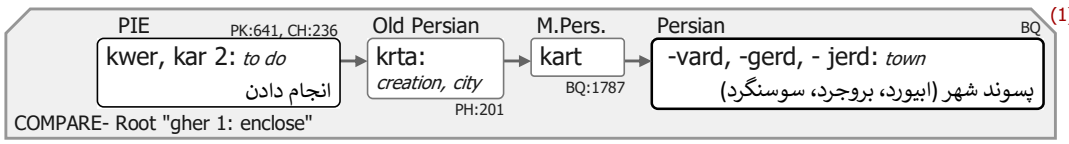

(1)

ـ جرد: شهرک

همریشه: chorus, court همریشه:

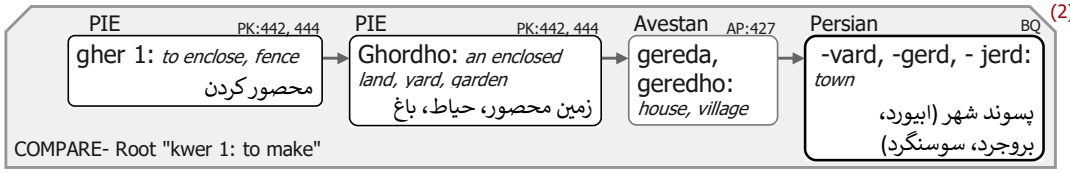

(2)

جادو

همریشه: یاسه همریشه: jealous, zeal

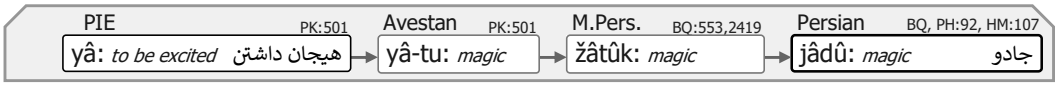

جار: ندای بلند، بانگ، فریاد

جاروب رجوع شود به جا ، رُفتن

جاری: زن برادر شوهر

همریشه: زادن، داماد، خواهر همریشه: gene, brother, mother

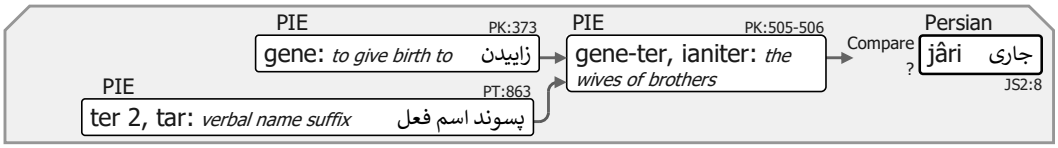

جاکت رجوع شود به ژاکت

جالیز رجوع شود به پردیس

جام: پیاله، ساغر

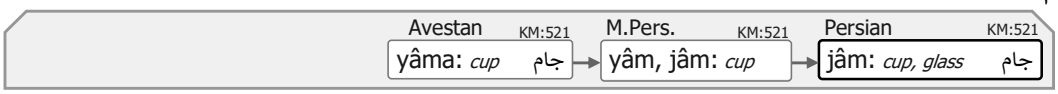

جاماسپ: "دارای اسبان لاغر یا داغ خورده"

همریشه: اسب همریشه: hippo-

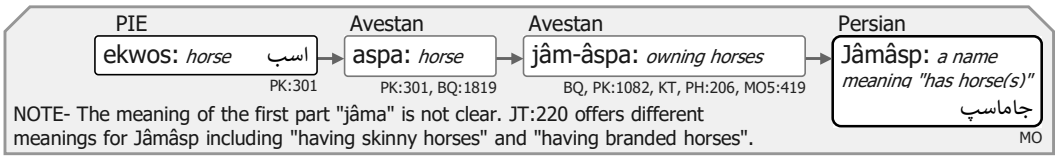

جامه

همریشه: پیراهن، همیان همریشه: zone

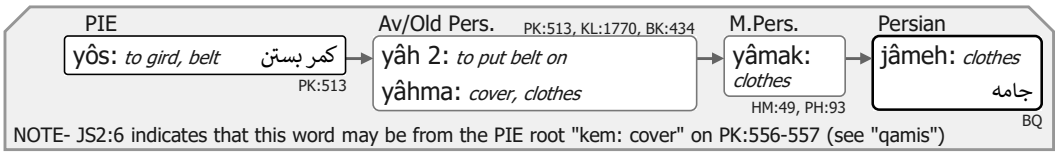

جان

همریشه: semantic

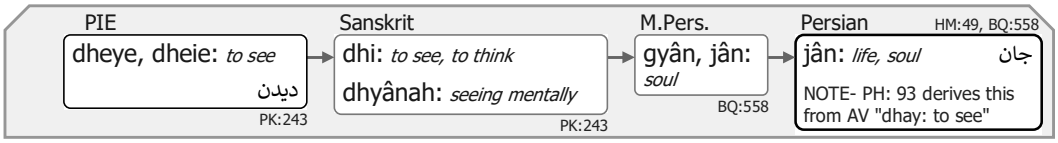

جاوید

همریشه: برنا همریشه: eternal

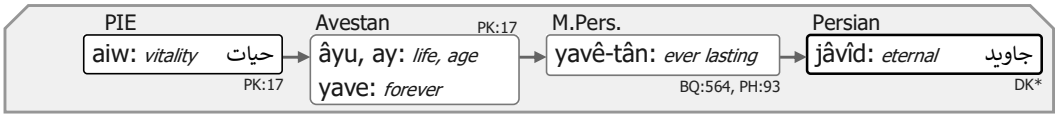

ث

ثانی، ثانیه

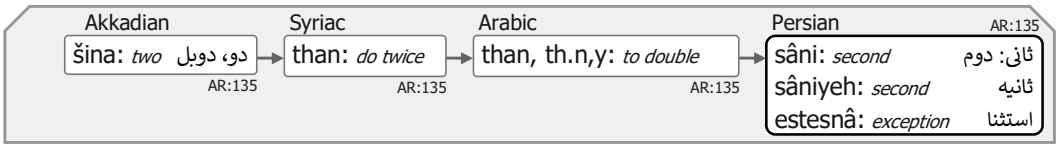

ثور: گاو نر

همریشه: تخم، توان

همریشه: Taurus, thumb, tumor

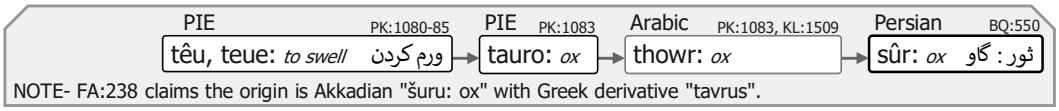

ج

جا: مکان، رتبه، مقام

همریشه: جاروب، جَن

همریشه: exit, transit

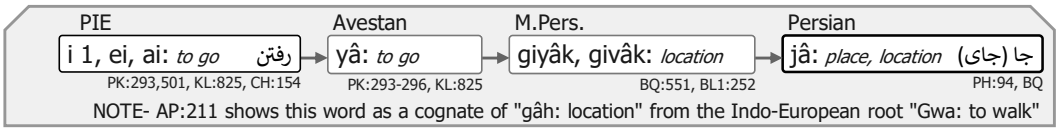

جاثلیق "کاتولیک"

همریشه: کمیته، خرداد

همریشه: Catholic, solid, save

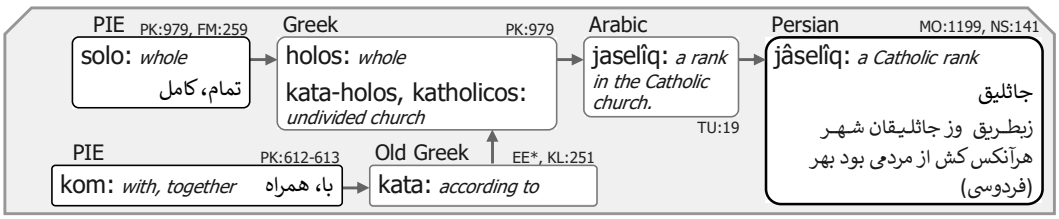

جادّه

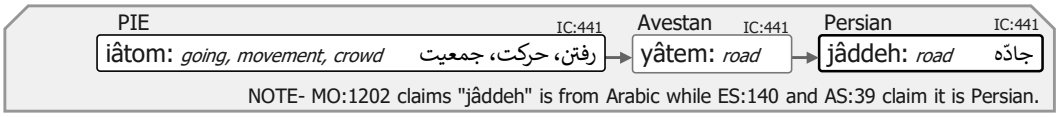

تیره۱ رجوع شود به تَم

تیره۲: خط افقی کوچک همریشه: دریدن، دَرد، نیش همریشه: tear, tier, tart

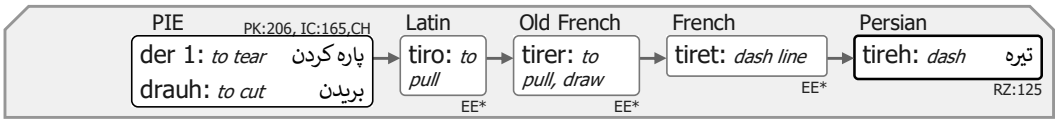

تیز رجوع شود به تیر

تیشه همریشه: تراشیدن همریشه: technical, architect

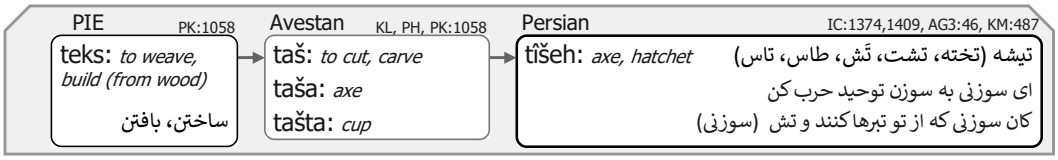

تیغ رجوع شود به تیر

تیم۱: دسته، گروه همریشه: دوختن، دوزندگی همریشه: dock, tie, tow

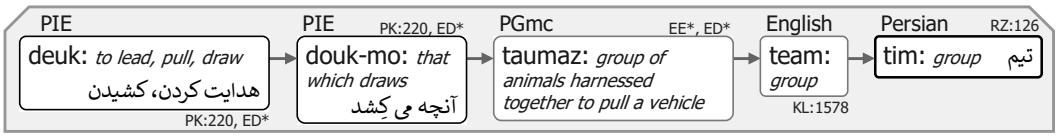

تیم۲: بازار، کاروانسرا

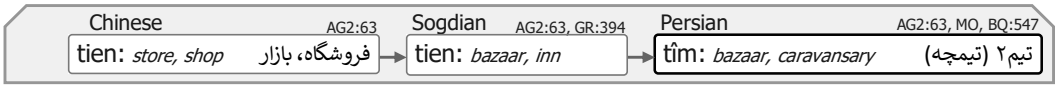

تیمچه: بازارچه رجوع شود به تیم۲

تیمور: نام پادشاه مغول (قرن چهاردهم)

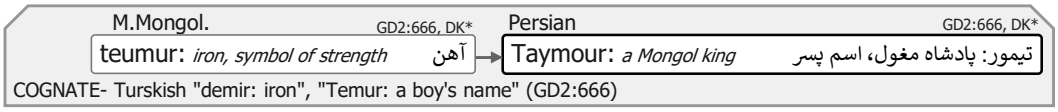

تیوب: لایه داخلی توپ یا تایر که با باد پر میکنند همریشه: tube, tuba, tibia

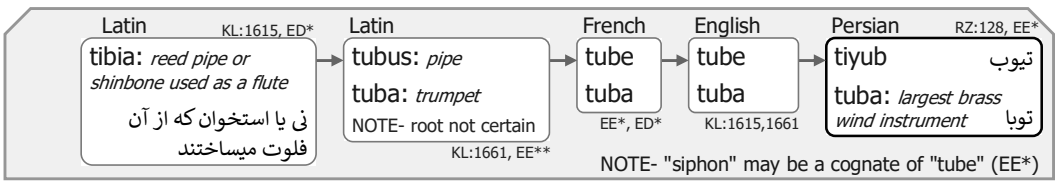

تیهو: پرنده ای شبیه کبک

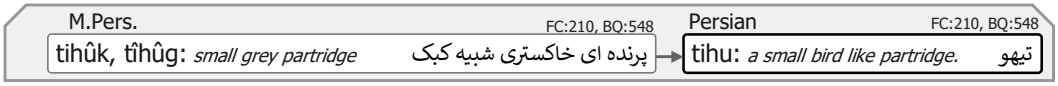

تهمورث: "با سگهای قوی" همریشه: تهمتن، گرگ، روباه همریشه: tight, wolf

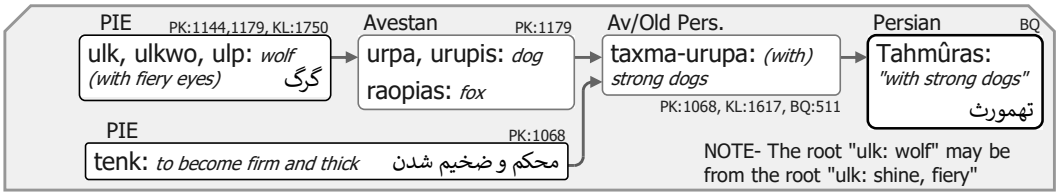

تهی رجوع شود به تَه

تیپ: نحوهٔ لباس پوشیدن یک شخص همریشه: تایپ، استودیو همریشه: type, typical

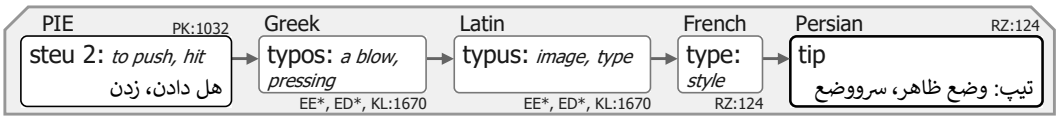

تیتر: عنوان همریشه: title

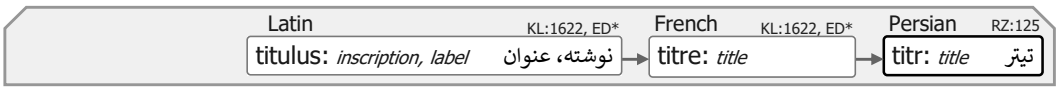

تیتو مقایسه: تذرو

تیر همریشه: تیز، تیغ، ستیز همریشه: stick, sting

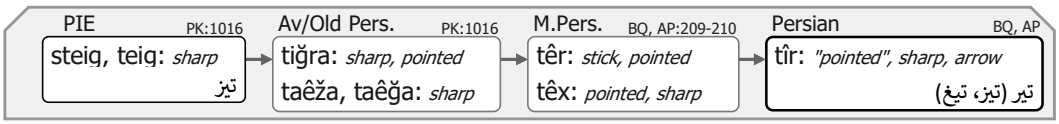

تیرک: ستون چوبی وسط خیمه

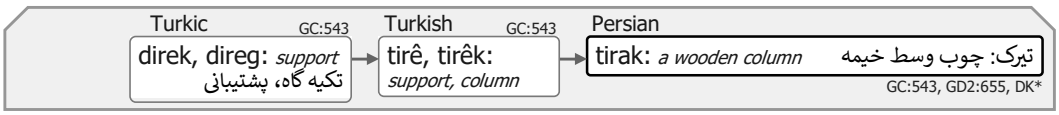

تیرکش: ترکش همریشه: ستیز، کشیدن همریشه: stick

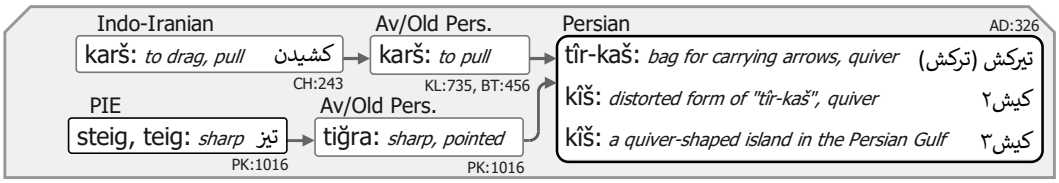

تیروئید: غده‌ای در جلوِ حنجره همریشه: در، بندر، دربند همریشه: door, thyroid, forum

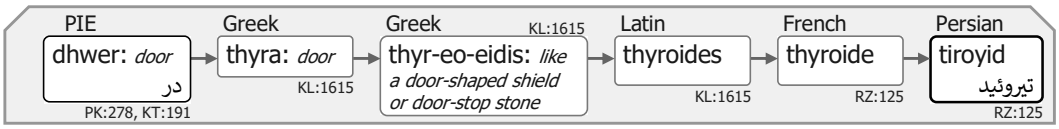

تومان: واحد قدیمی پول

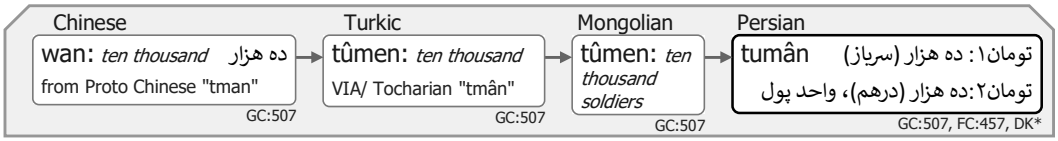

تومور: غدّه همریشه: تخم، توان، توده، توبره همریشه: tumor, thumb, butter

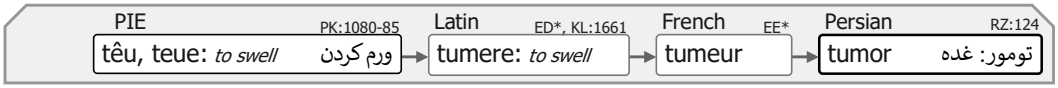

تونل: راه زیرزمینی همریشه: تُن۲ (هزار کیلو) همریشه: ton, tonne

تونیک: نوعی بلوز نسبتاً بلند همریشه: تُنیکه، کتان همریشه: tunic

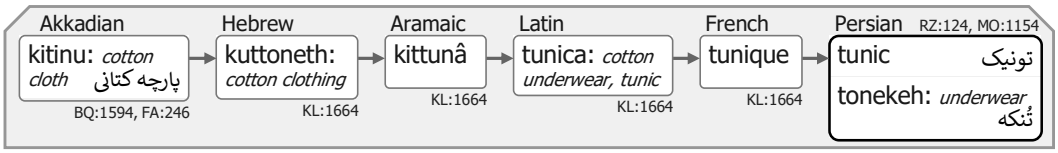

تَه: آخر، انتها

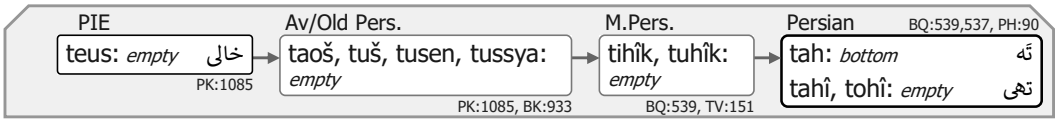

تَهم: قوی محکم همریشه: رستم، تنگ همریشه: tight

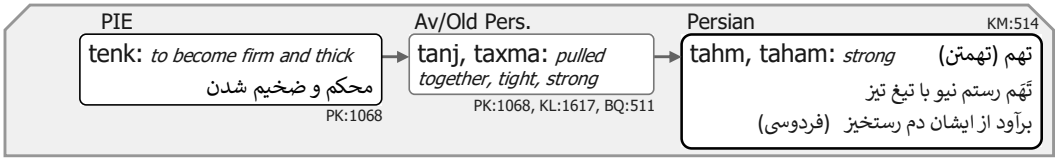

تهماسب: "با اسبان قوی" همریشه: اسب، توان همریشه: tumor, hippo-

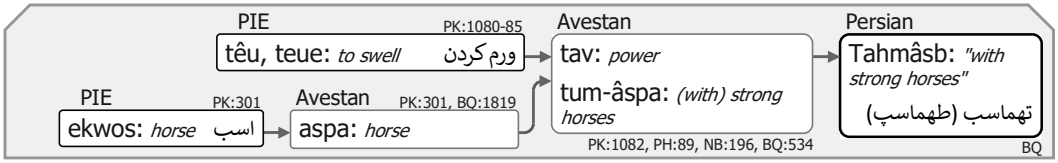

تهمتن: بدن قوی رجوع شود به تَهم ، تن

توریدن: رمیدن و دور شدن همریشه: توربین، توربو همریشه: turmoil, turbine, disturb

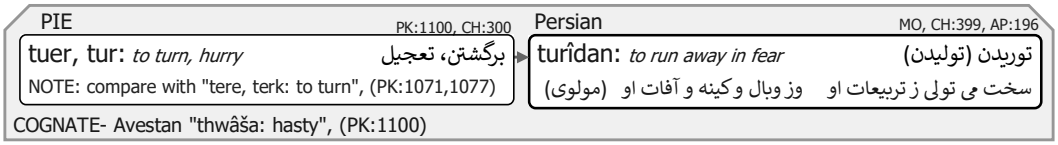

توریست رجوع شود به تور

توز: پوست نازک درخت که برای زینت و نوشتن استفاده میشد

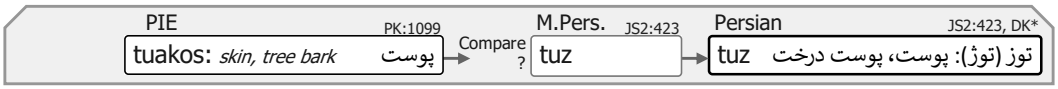

توزیدن رجوع شود به توختن

توژ: پوست رجوع شود به توز

توسن: اسب رام نشده، وحشي

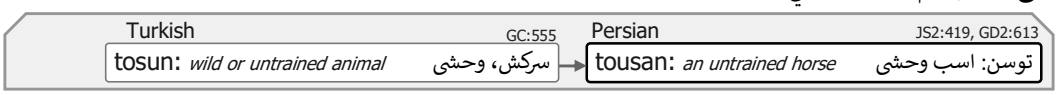

توش: توان و طاقت همریشه: توان همریشه: thumb, tumor, butter

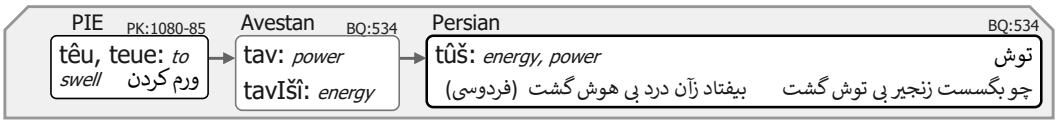

توشک: بستر

توغ: درفش

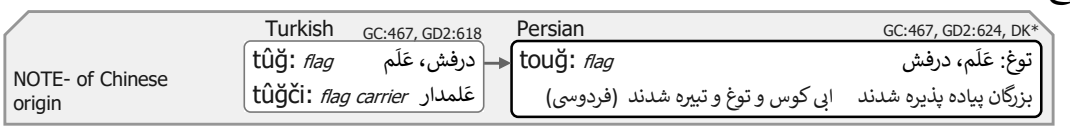

تولف: راضی همریشه: تُلف

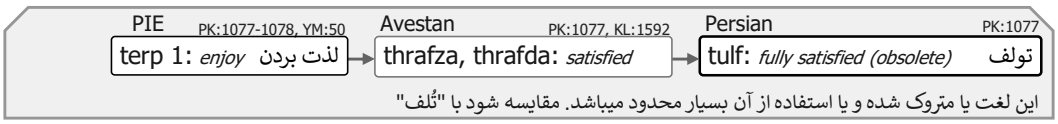

توله همریشه: tender

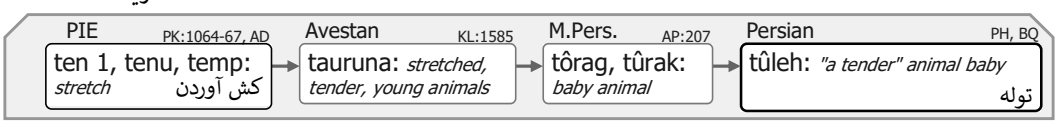

تولیدن: رمیدن رجوع شود به توریدن

توم: تخم گیاهان رجوع شود به تخم

توت

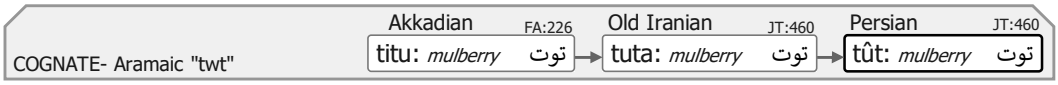

توتون رجوع شود به تنباکو

توتیا: پودر اکسید روی که بر پلک چشم میمالیدند

توختن۱: پرداختن همریشه: پرچین، چیدن همریشه: poem

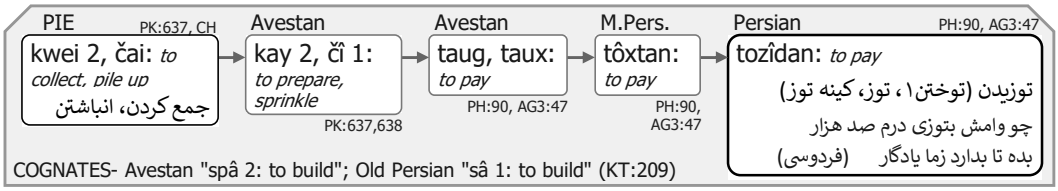

توختن۲ رجوع شود به اندوختن

توده: انبوه مردم همریشه: توبره، تومور، تخم همریشه: thumb, tumor, butter

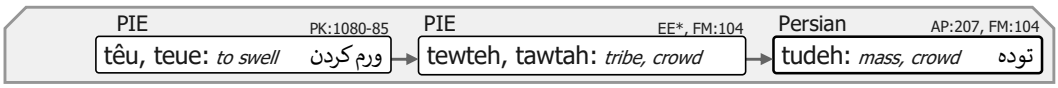

تور۱: مسافرت دسته جمعی همریشه: ستردن، ترمز همریشه: turn, tour, return

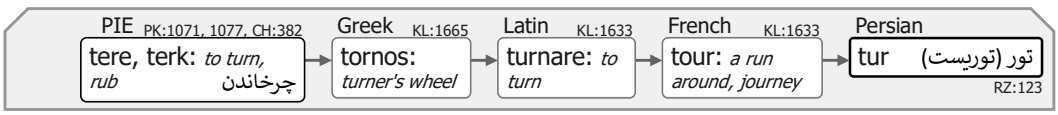

تور۲: شبکه، دام

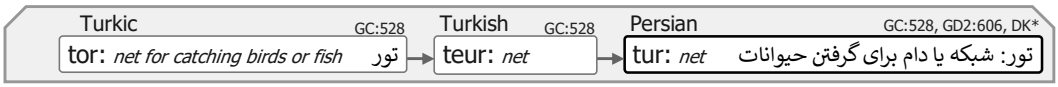

توربو رجوع شود به توربین

توربین: چرخپره همریشه: توریدن همریشه: turbine, turmoil, disturb

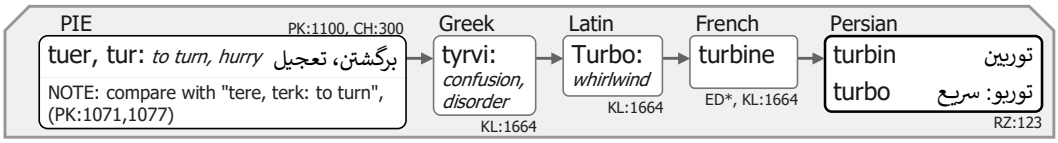

توره: شغال همریشه: tender

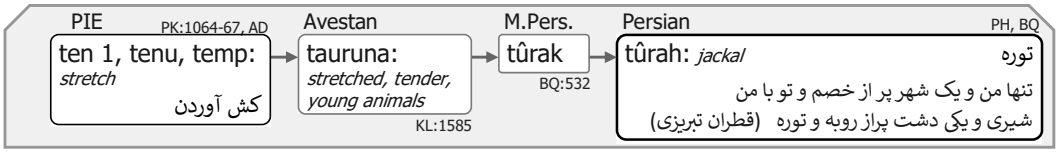

تنور

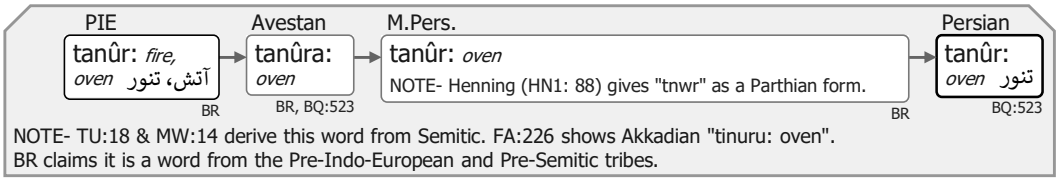

تَنیدن

همریشه: تابیدن، تار۱ همریشه: thin, tone, extend

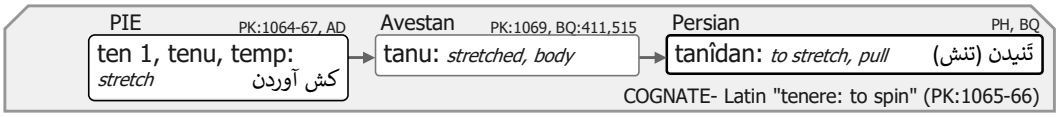

تو۱: شما

همریشه: you

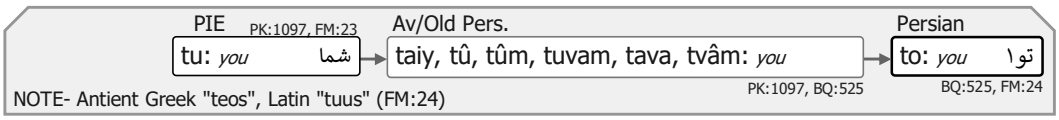

تو۲: داخل

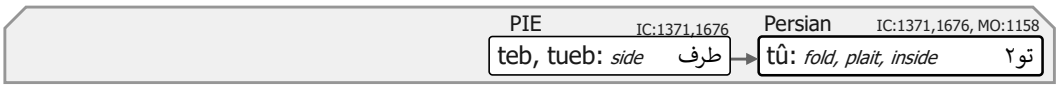

توالت: آرایش، دستشویی

همریشه: آرشیتکت، تشت همریشه: subtle, text, textile

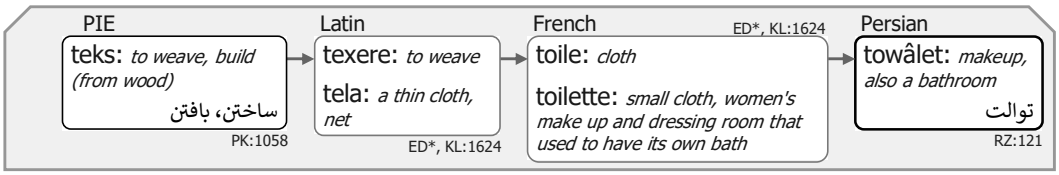

توان

همریشه: تخم، توده، توبره همریشه: thumb, tumor, butter

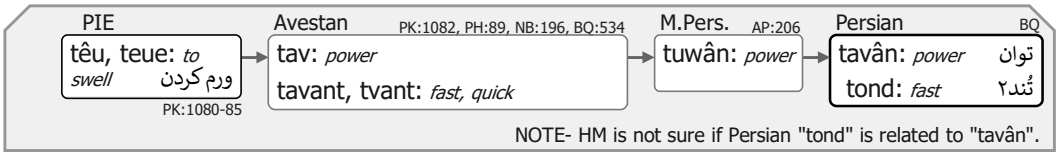

توبا: بزرگترین ساز بادی با رجوع شود به تیوب

توبره

همریشه: توان، توده، تومور همریشه: thumb, tumor, butter

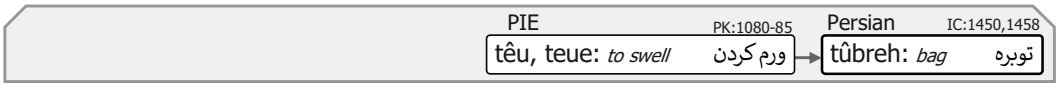

توپ

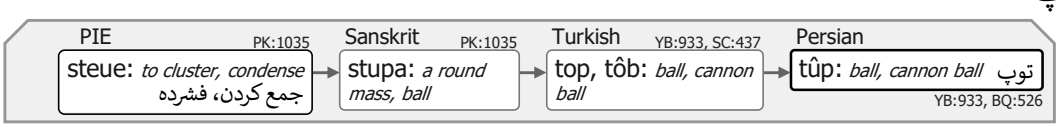

تنبول: نوعی گیاه خوراکی

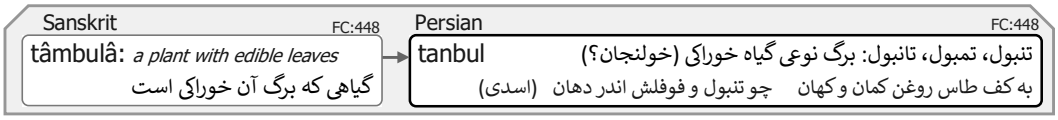
Sanskrit
FC:448
tâmbulâ: a plant with edible leaves
گیاهی که برگ آن خوراکی است
Persian
FC:448
tanbul
تنبول، تمبول، تانبول: برگ نوعی گیاه خوراکی (خولنجان؟)
به کف طاس روغن کمان و کهان چو تنبول و فوفلش اندر دهان (اسدی)

تنجیدن: بهم فشردن همریشه: تَنگ، رستم، تهمتن همریشه: tight

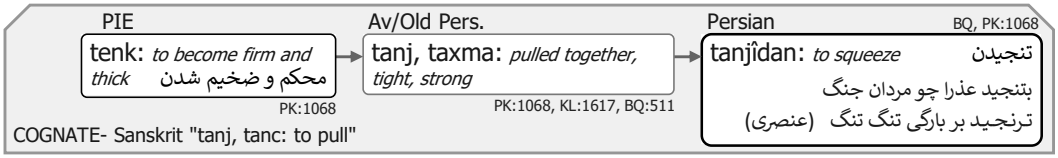

تُند۱: طعمی که دهان رابسوزاند، مانند طعم فلفل همریشه: steep, pierce

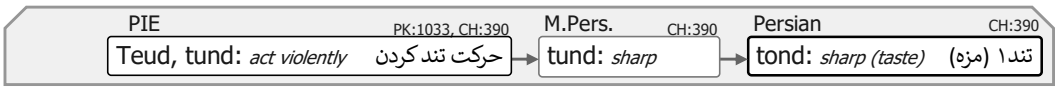

تُند۲ رجوع شود به توان

تُندر همریشه: thunder

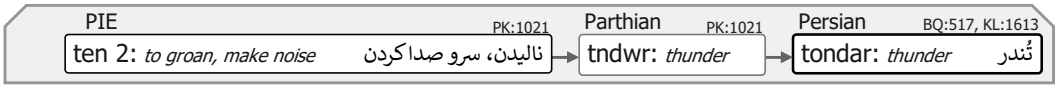

تندیس رجوع شود به تن ، دیس

تنش رجوع شود به تَنیدن

تنفر همریشه: فراوان همریشه: tension, pretend

توجه- تطبیق «تنافُر» با «تفاعل» موجب استخراج ریشه «نَفَرَ» شده. این نوع ریشه سازی از لغات بیگانه در عربی معمول است.

تُنُک: نازک همریشه: thin

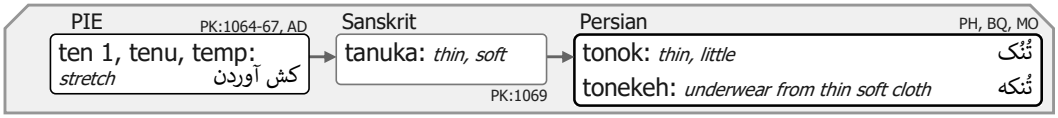

تُنکه: شلوار کوتاه رجوع شود به تونیک

تَنگ همریشه: رستم، تهمتن همریشه: tight

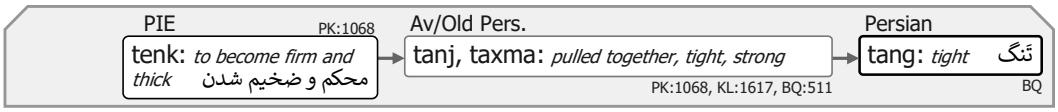

تُن۱: پستی و بلندی صدا

همریشه: گیتار، تار۱، تنش

همریشه: tone, tense, thin

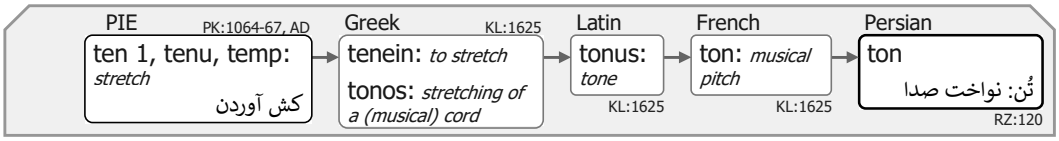

تُن۲: هزار کیلوگرم

همریشه: تونل

همریشه: ton, tonne, tunnel

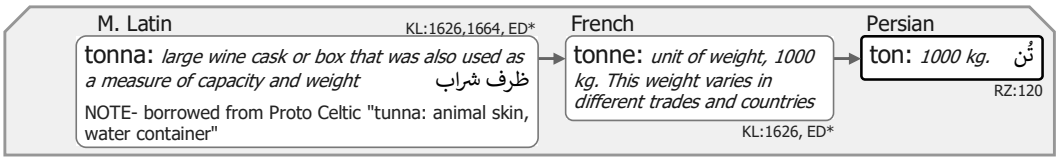

تنافُر، تنافور

همریشه: فراوان

همریشه: tension, pretend

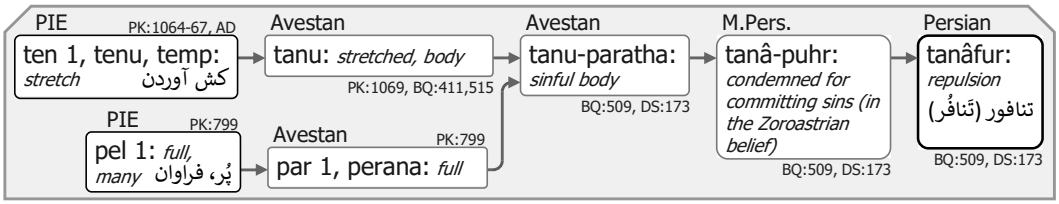

تنباکو

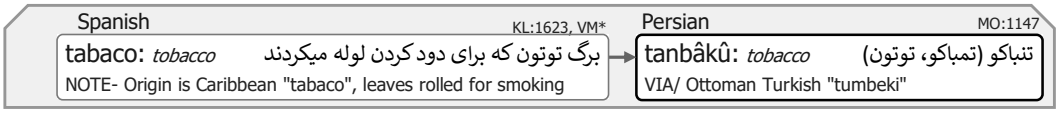

تنبان رجوع شود به تن ، بان

تنبک

همریشه: دنبه، دُم

همریشه: tip, tap

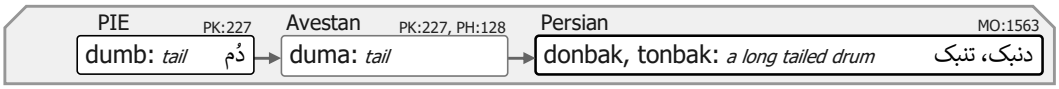

تنبل

همریشه: contain

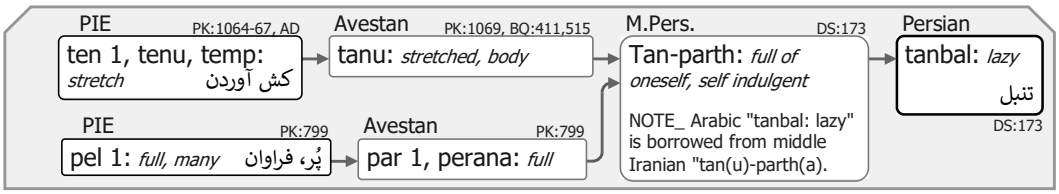

تنبور

همریشه: تابوره

همریشه: tabour, tambourine

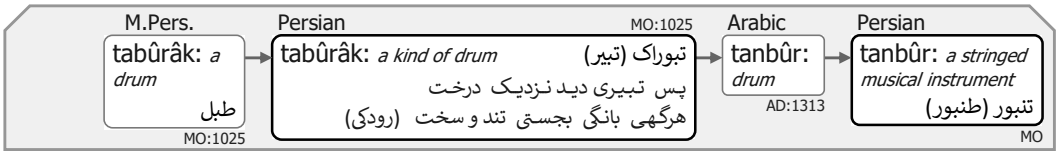

تلخ

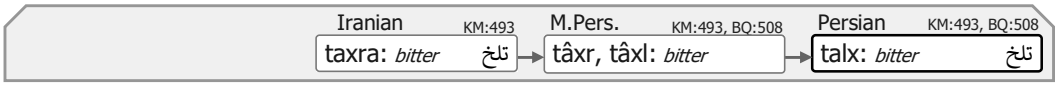

تلخینه رجوع شود به ترخینه

تُلف: تفاله

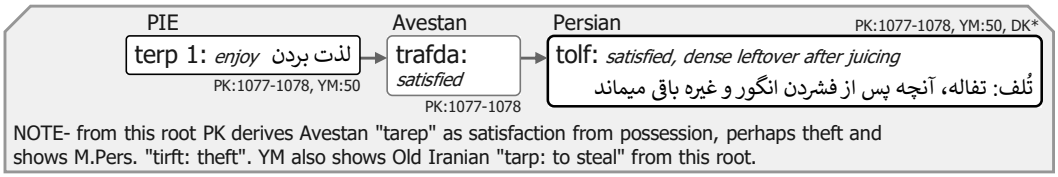

تلفن رجوع شود به تِل ، فون
تلگرام رجوع شود به تِل ، گرام۱
تلوزیون رجوع شود به تِل ، ویزا
تِله: دور رجوع شود به تِل

تَم: تاریک همریشه: temerity

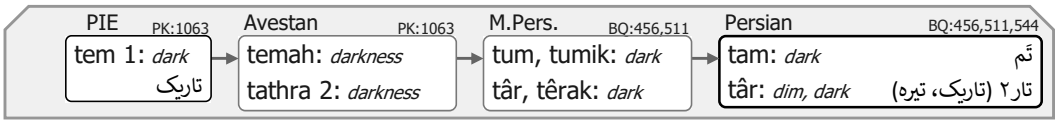

تِم: موضوع اصلی همریشه: داستان، پنهان همریشه: do, theme, thesis

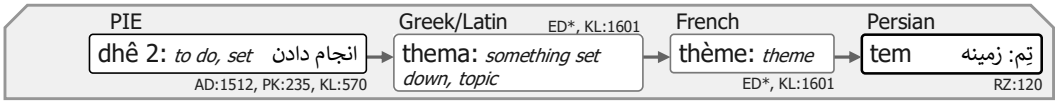

تمباکو رجوع شود به تنباکو

تمبر: تمر پستی همریشه: استاپ، تایپ، تباه همریشه: timbre, type, typical

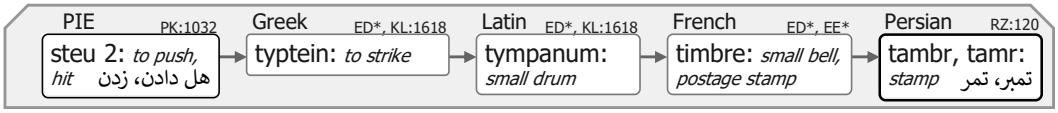

تمدّن رجوع شود به دین۲
تمر رجوع شود به تمپر

تموز: تابستان

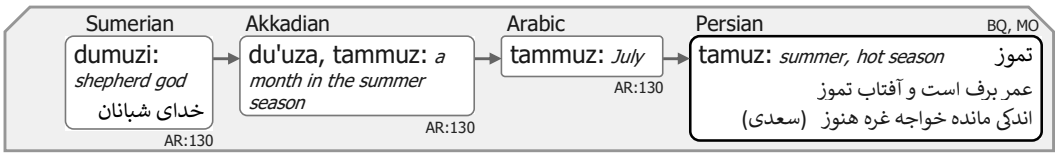

تَن: بدن همریشه: تهمتن، فروتن همریشه: contain, tender

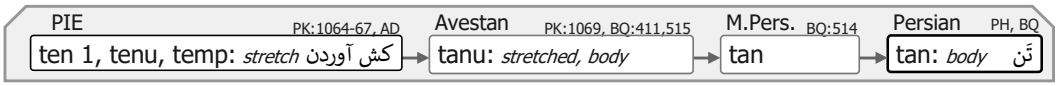

تسمیه: نام گذاشتن رجوع شود به اسم
تَش، تشت رجوع شود به تیشه
تشک: بستر رجوع شود به توشک

تشنه

همریشه: مدیترانه همریشه: thirsty

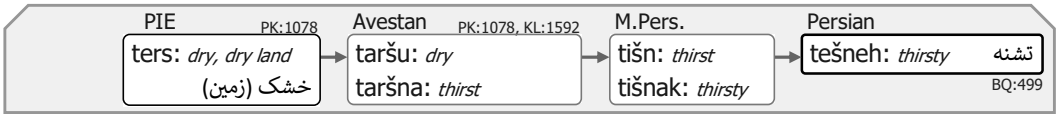

تعقیب رجوع شود به عقب

تغار: کاسه سفالی بزرگ مثل تغار ماست یا تغار کشک سابی

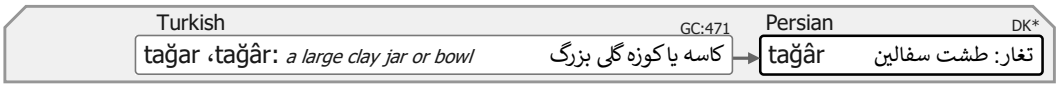

تُف

همریشه: spit

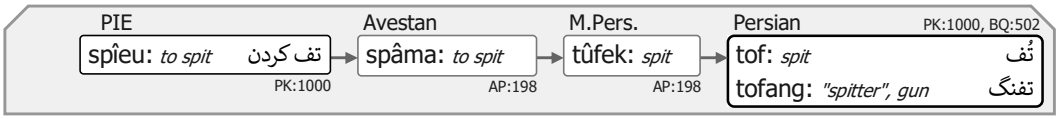

تفت رجوع شود به تب
تفنگ رجوع شود به تُف
تفسیدن رجوع شود به تب
تک۱ رجوع شود به تاختن
تک۲ رجوع شود به تا
تکاپو رجوع شود به پو
تَکَدّی رجوع شود به گدا
تکمه رجوع شود به دُگمه

تکنیک

همریشه: تیشه، آرشیتکت، تراشیدن همریشه: text, test, context

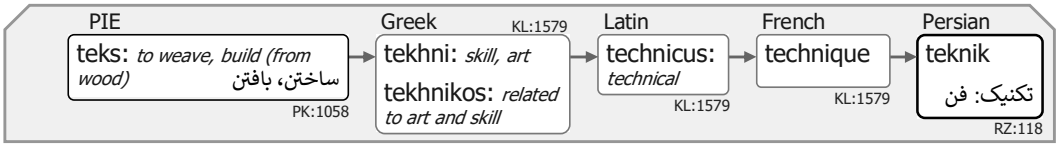

تکیدن رجوع شود به تاختن

تگرگ

همریشه: hail

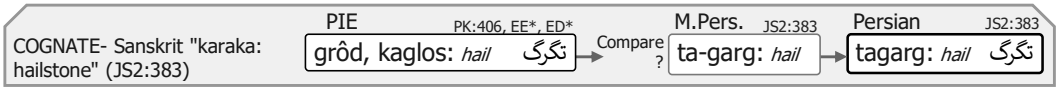

تِل: "دور" در ترکیب لغات اروپایی

همریشه: بازار، چرخ، طلسم همریشه: tele -, wheel

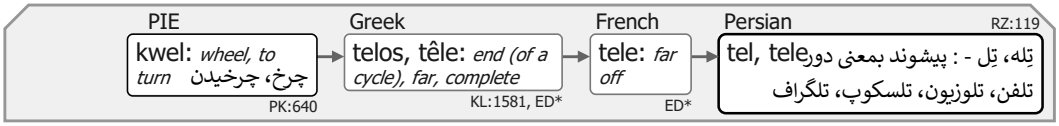

تریکو: پارچه کشباف حاصل "میل زدن" همریشه: استرس، ترش همریشه: strike, start

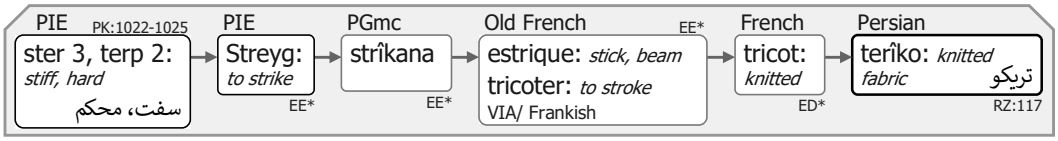

تریلی: کامیون بزرگ همریشه: تراکتور، ترن، درشکه همریشه: drag, contract

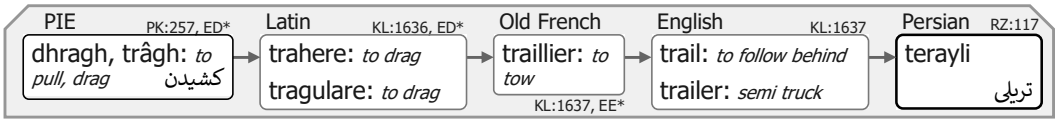

. ترین رجوع شود به . تر۱

تِز: رساله دکترا همریشه: داستان، دستور همریشه: verify, deed, theme

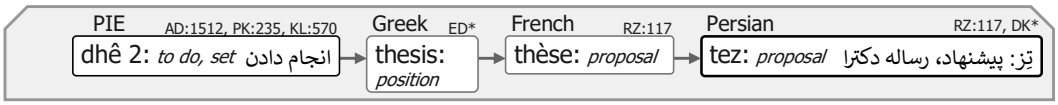

تزار: امپراتور همریشه: قیصر، چیلان، سیمان همریشه: Caesar

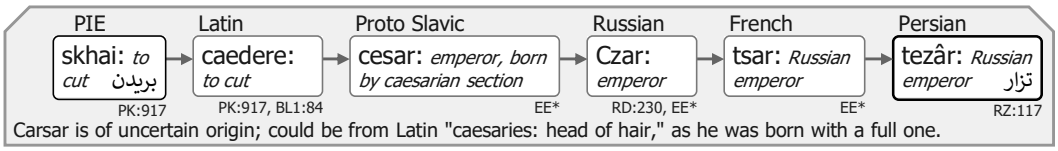

تَزَر: خانه زمستانی رجوع شود به تَجَر

تزویر همریشه: زور۳ همریشه: False

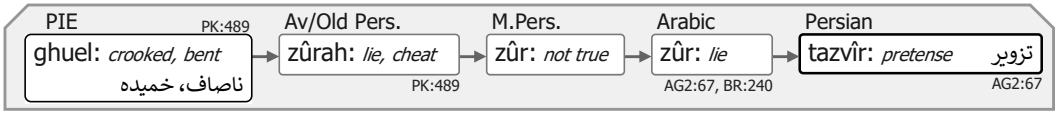

تِست: آزمایش، "بوته آزمون فلزات" همریشه: تشت، تراشیدن همریشه: text, technology

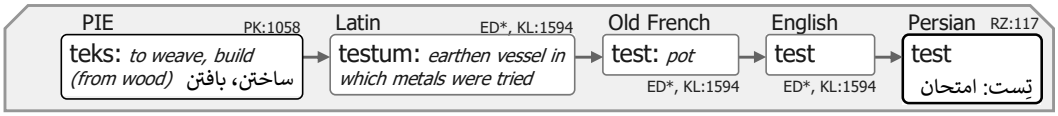

تُست: برشته همریشه: تشنه، تراس، مدیترانه همریشه: thirst, terrace

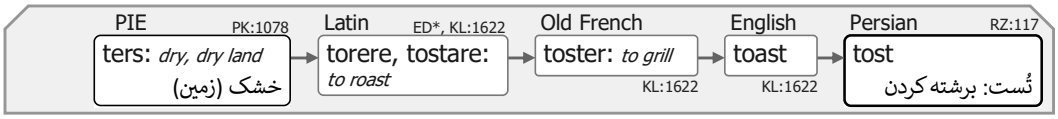

تسمه: رشته پهن و دراز از چرم یا مواد دیگر

ترمنش رجوع شود به تَر۳

ترموس: فلاسک همریشه: گرم همریشه: thermal, furnace

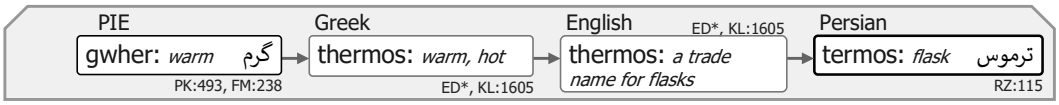

ترمینال: نقطه پایانی حمل و نقل بین شهری همریشه: گذشتن همریشه: terminate, term

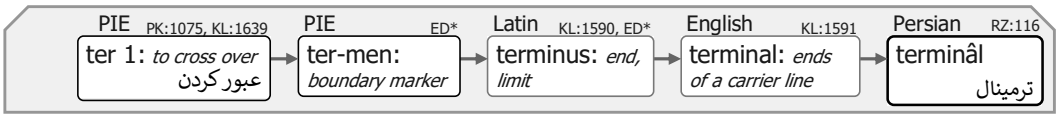

تِرَن: قطار همریشه: درشکه، تراکتور، پرتره همریشه: drag, train, contract

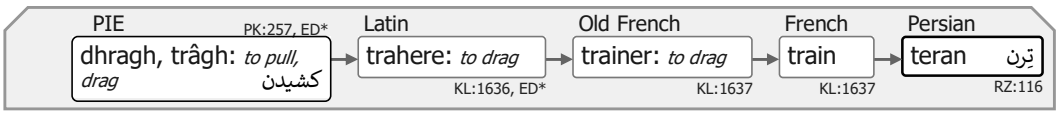

ترنج رجوع شود به ترنجیدن

تَرَنجیدن: چروکیدن همریشه: throng

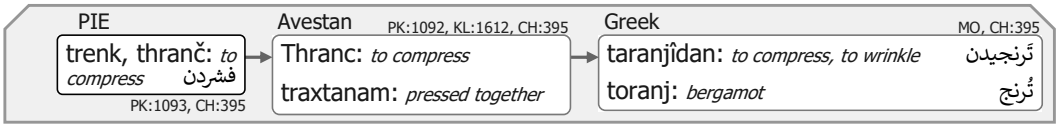

ترور: ترس، قتل سیاسی همریشه: ترسیدن، ترسا، سهمناک همریشه: terrible, terrific

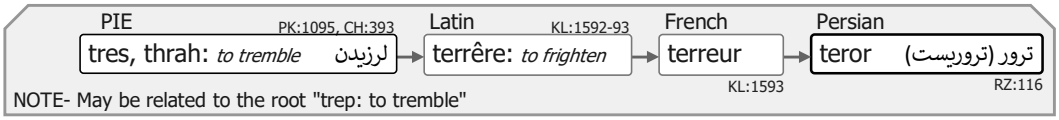

تروند رجوع شود به تَرفند

ترویج رجوع شود به رَفتن

تره همریشه: ترش، تریکو همریشه: thorn, strict

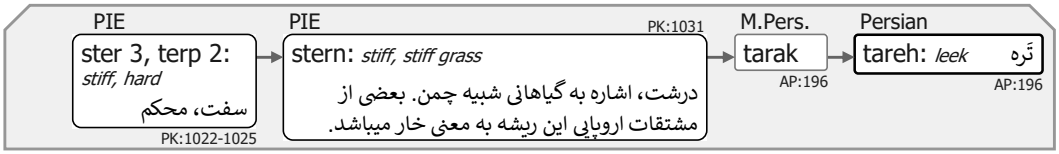

ترهّات: سخنان بیهوده همریشه:راه، رژه همریشه: roll, round

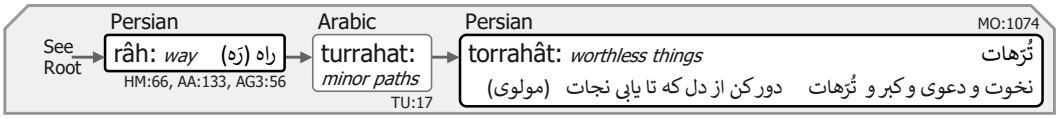

تُرد: شکننده

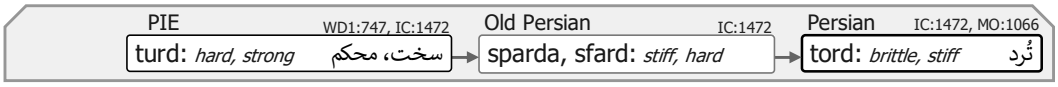

تردامن، تردست رجوع شود به تَر۳

ترسا رجوع شود به ترسیدن

ترسیدن همریشه: سهمناک همریشه: terror

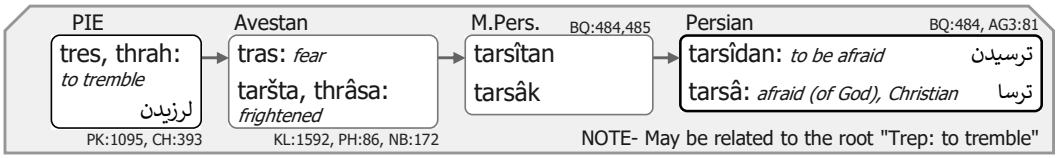

تُرش همریشه: استرس، تره همریشه: starve

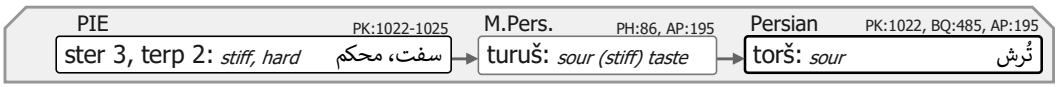

تَرفند: مکر و حیله مقایسه: تولف، تُلف همریشه: Euterpe

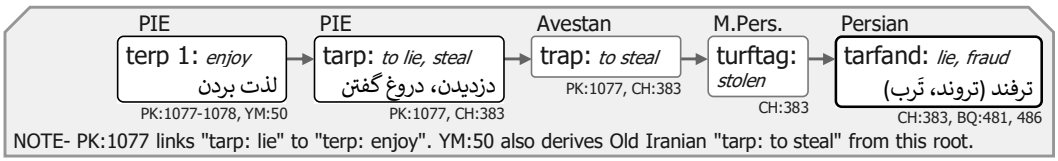

تُرک: "مردمان قوی" همریشه: Turk, Turkey, turquoise

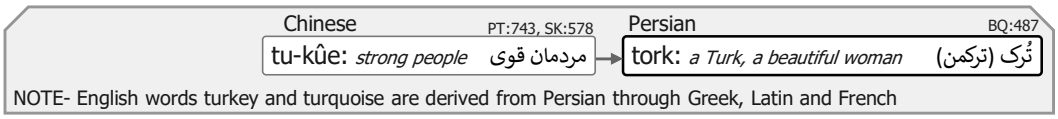

تَرْک: سوار پشت سر

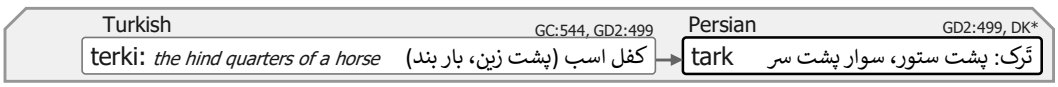

ترکش رجوع شود به کیش۲

ترکمن رجوع شود به ترک

تِرم: مدت زمان محدود همریشه: گذار، گذشتن همریشه: term, terminal

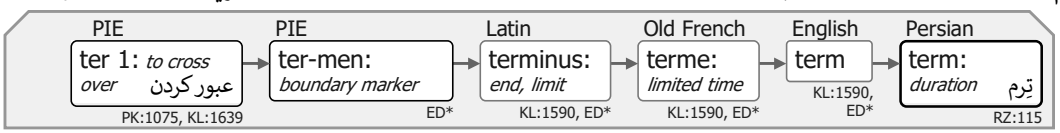

ترمز: دستگاه باز دارنده همریشه: تور، توریست همریشه: turn

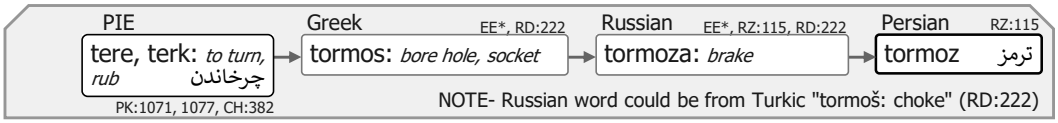

ترانزیستور

همریشه: ترانزیت، گذشتن همریشه: through, stand, resist

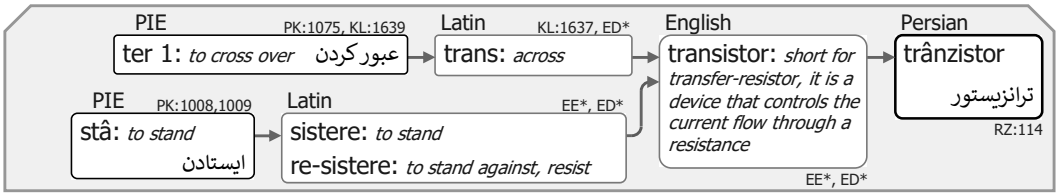

ترانسپورت: حمل و نقل

همریشه: بار، ترابری همریشه: port, proceed, through

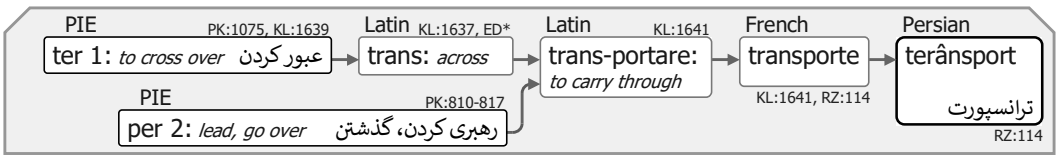

ترانه: "لطیف"

همریشه: tender

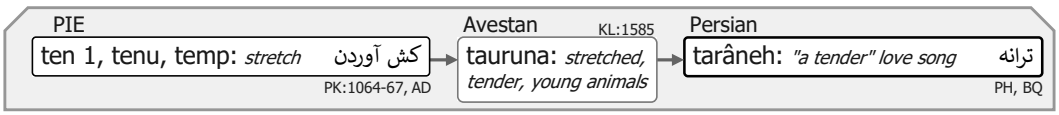

تُرُب: "توده"

تربیت رجوع شود به رَبّ

ترجمه

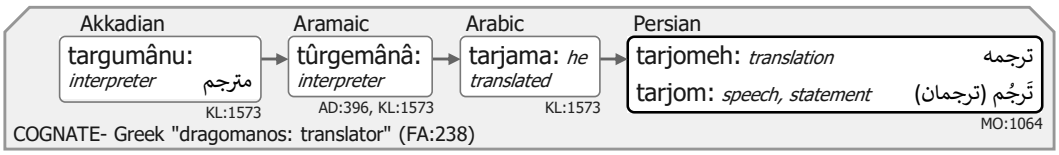

ترخون

همریشه: tarragon, dragon

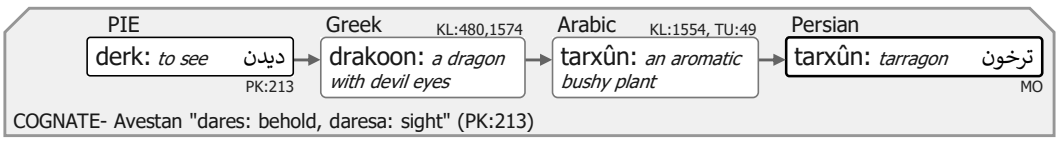

ترخینه: نوعی طعام ما حضری

همریشه: تنجیدن، تَنگ (خشک و سفت) همریشه: tight

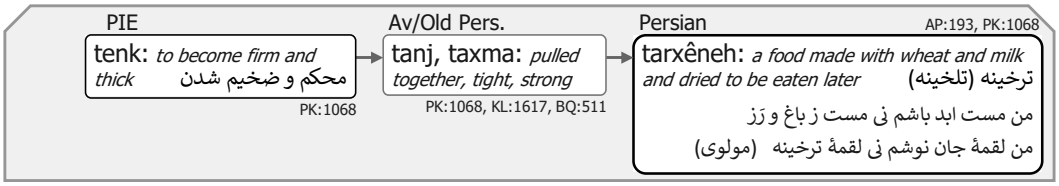

تراز همریشه: آژانس، اطلس همریشه: relate, active

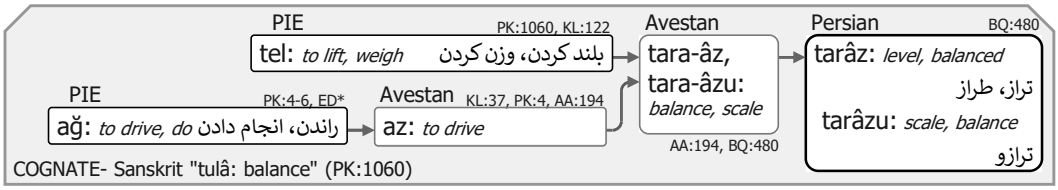

ترازو رجوع شود به تراز

تراس همریشه: تشنه همریشه: thirst, Mediterranean

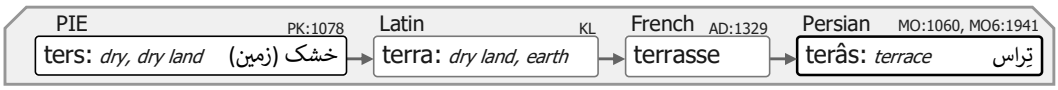

تراشیدن همریشه: تیشه همریشه: technical, text

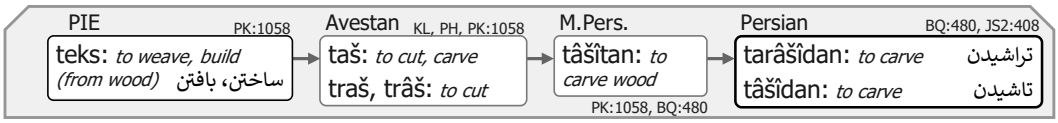

ترافیک: "پراکندگی" همریشه: تفریق، تفرقه همریشه: traffic

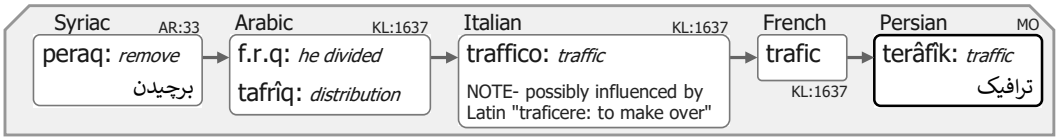

تراکتور همریشه: درشکه، تِرَن، پرتره همریشه: drag, contract

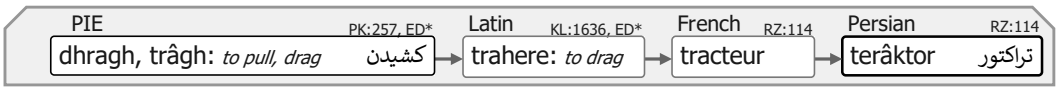

تراموا: قطار کوتاه شهری همریشه: پرواز، وزیدن همریشه: way, wagon

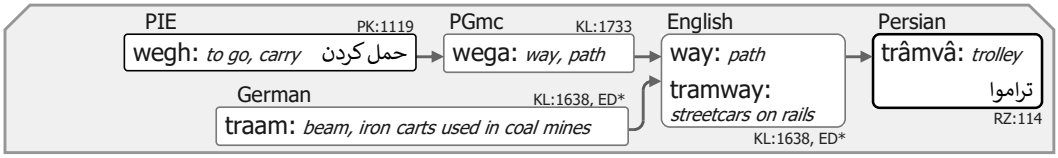

ترانزیت همریشه: ترابری، گذر، گذشتن همریشه: through, trench, ion

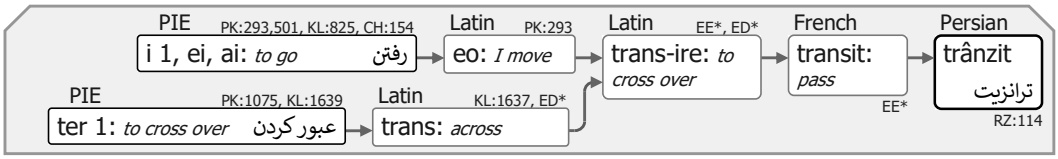

تخشیدن: کوشیدن همریشه: اهنوخوشی

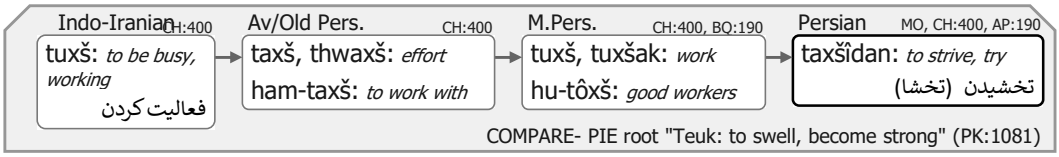

تخم همریشه: توان، توده، توبره همریشه: tumor, thumb, butter

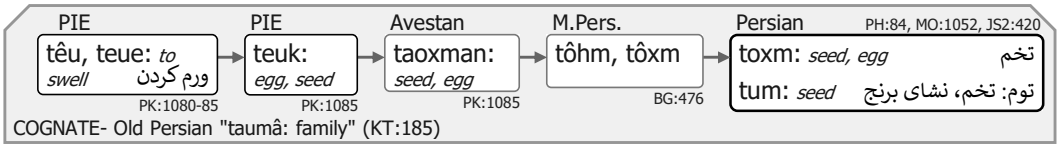

تذرو مقایسه: تیتو

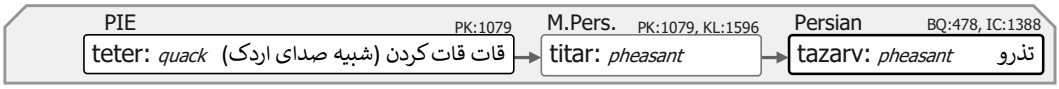

. تر۱: پسوند برای تفضیل (مثل بزرگ تر) همریشه: determine

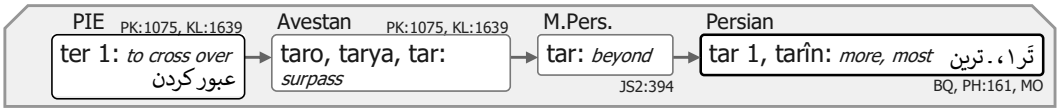

تَر۲: مرطوب، تازه، جوان، لطیف همریشه: tender

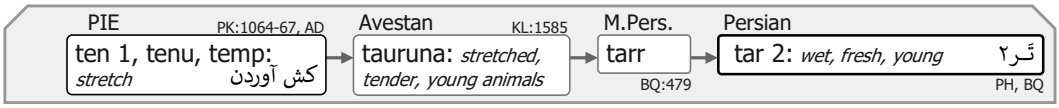

تَر۳: زودرنج، ماهر، نیرنگ باز همریشه: stercory

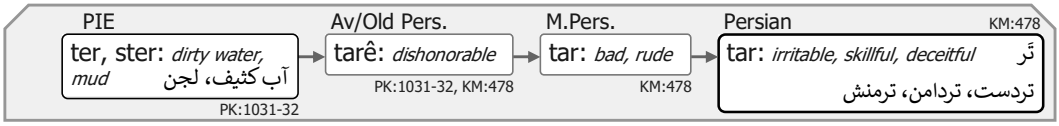

ترابری: انتقال از جایی به جایی همریشه: ترانزیت، گذشتن همریشه: transfer, bring, bear

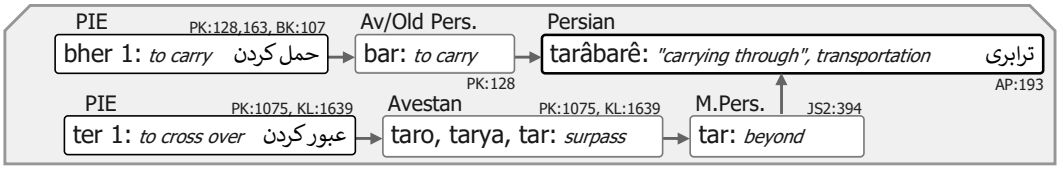

تراخم: "زیری" پوست پلک همریشه: dark, trachoma

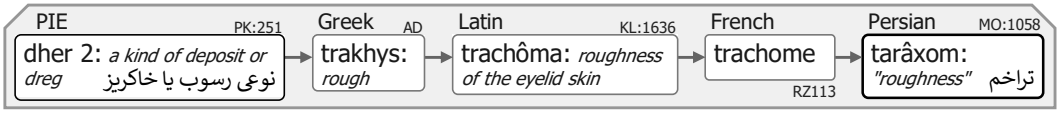

تباشیر: نوعی داروی گیاهی که از نی بمبو استخراج میشود

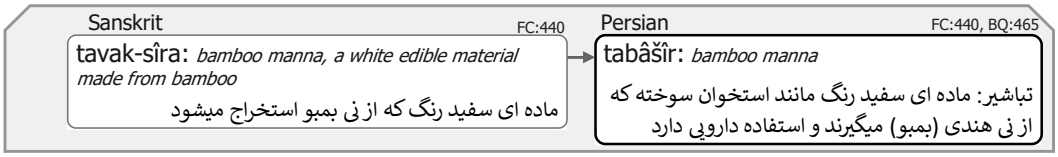
Sanskrit
FC:440
tavak-sîra: bamboo manna, a white edible material made from bamboo
ماده ای سفید رنگ که از نی بمبو استخراج میشود
Persian
FC:440, BQ:465
tabâšîr: bamboo manna
تباشیر: ماده ای سفید رنگ مانند استخوان سوخته که از نی هندی (بمبو) میگیرند و استفاده دارویی دارد

تباه همریشه: thaw

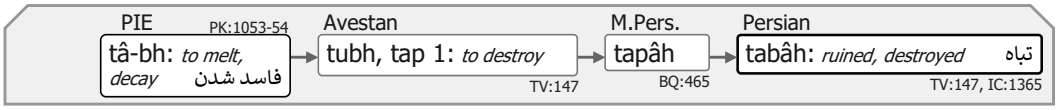

تبر

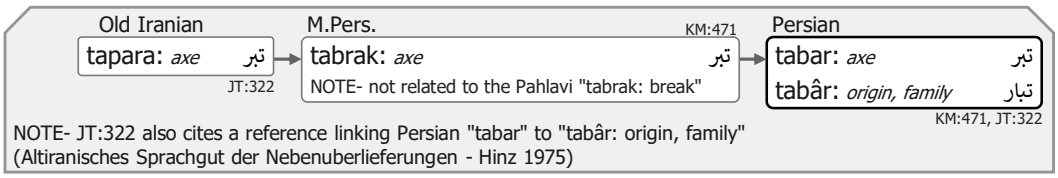

تبلت رجوع شود به تابلو

تَبَنگ: سینی بزرگ رجوع شود به طَبَق

تبوراک رجوع شود به تنبور، طبل

تبوک: سینی بزرگ رجوع شود به طَبَق

تبیر رجوع شود به تنبور، طبل

تپیدن همریشه: تابیدن همریشه: tepid

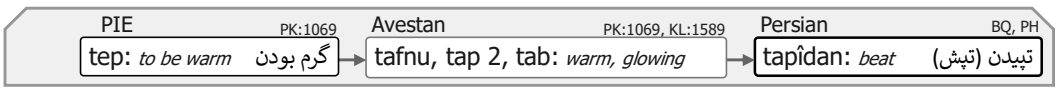

تَجَر: خانه زمستانی همریشه: تاج همریشه: tile, deck, protection

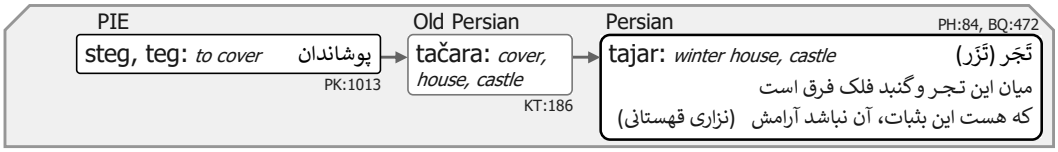

تخته رجوع شود به تیشه

تخته نَرد رجوع شود به نیو اردشیر

تخش: تیر و کمان همریشه: انداختن همریشه: toxic

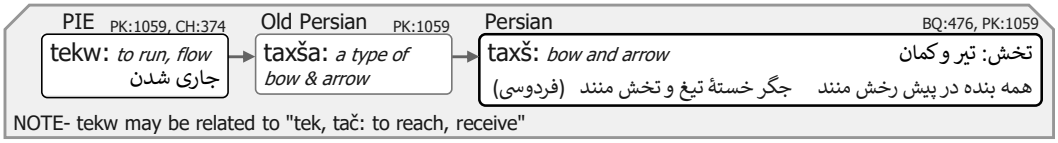

تخشا: کوشا رجوع شود به تخشیدن

تانک۲: خودرو زرهپوش مسلح به توپ همریشه: تانک۱

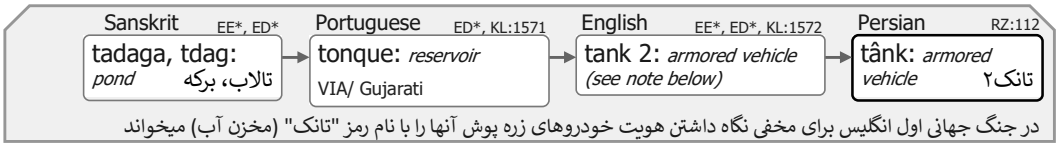

تانکر رجوع شود به تانک۱

تایپ: ماشین تحریر همریشه: تیپ، تباه، استودیو همریشه: type, typical

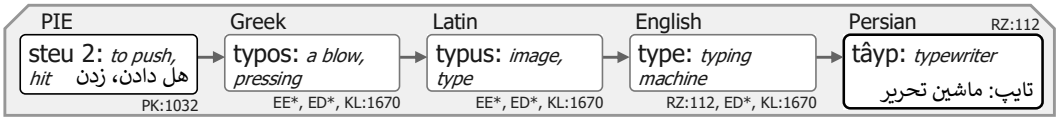

تایر همریشه: تاجور همریشه: tile, protection

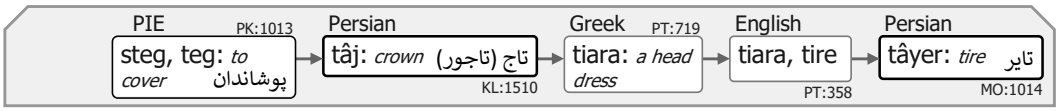

تئاتر: نمایش، محل اجرای نمایش همریشه: theater

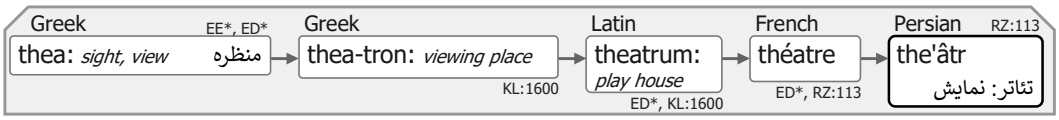

تئوری: نظریهٔ اثبات نشده همریشه: تئاتر همریشه: award, beware, guard

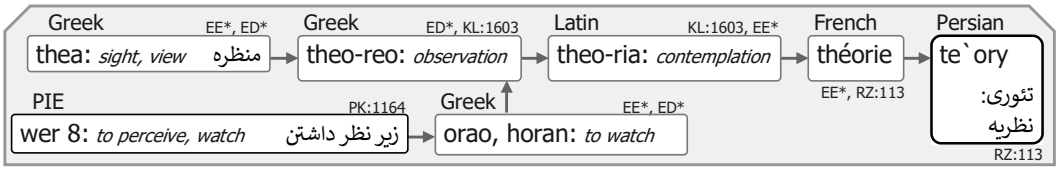

تئین: الکلوئید برگ چای که مانندِ کافئین است همریشه: چای همریشه: tea, theine

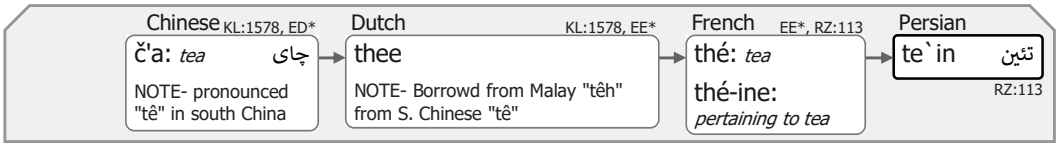

تب همریشه: تابستان، مهتاب همریشه: tepid

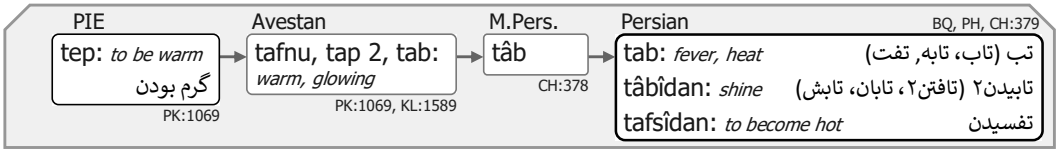

تبار رجوع شود به تبر

تاشیدن رجوع شود به تراشیدن
تافتن۱ رجوع شود به تابیدن۱
تافتن۲ رجوع شود به تب

تاکتیک: یک سری عملیات با هدف مشخص همریشه: تاکسی همریشه: contact, tangent

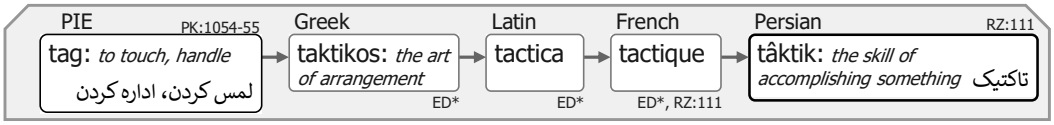

تاکسی: "کرایه" همریشه: پیمانه، متر همریشه: measure, tax, integer

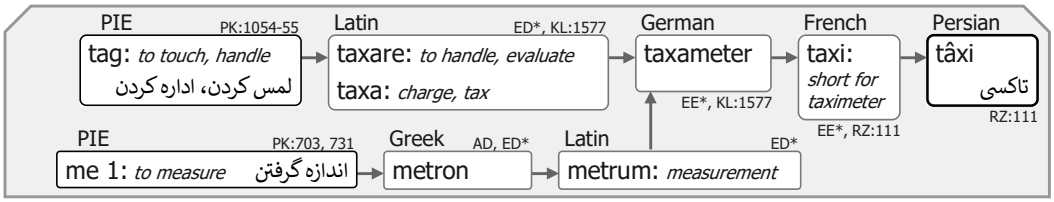

تالار: اطاق با ستونهای چوبی همریشه: tailor, detail

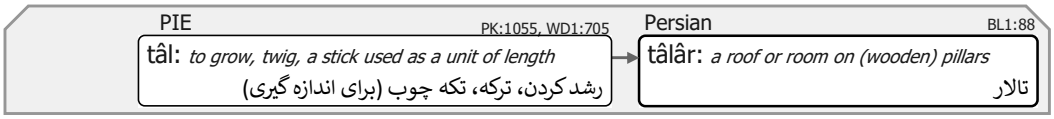

تالک همریشه: طلق همریشه: talcum

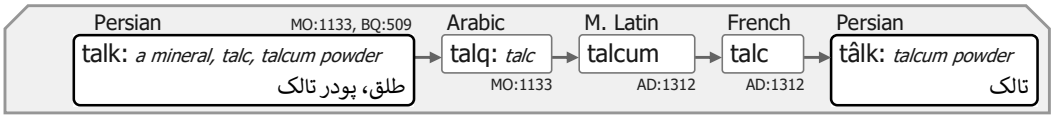

تاندون زردپی همریشه: تار، تافتن، تن همریشه: thin, tension, extend

تانژانت: مماس، خط مماس همریشه: تاکتیک، کنتاک همریشه: contact, intact, tangent

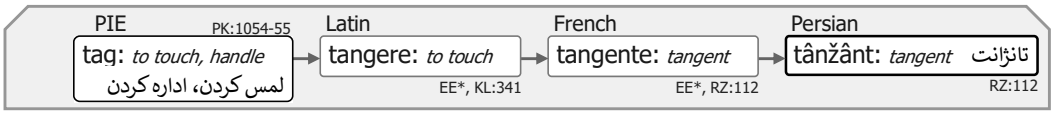

تانک۱: مخزن مایعات

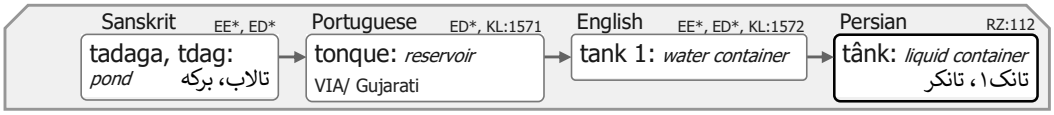

تابیدن۱ همریشه: تنیدن همریشه: tension, contain, tent

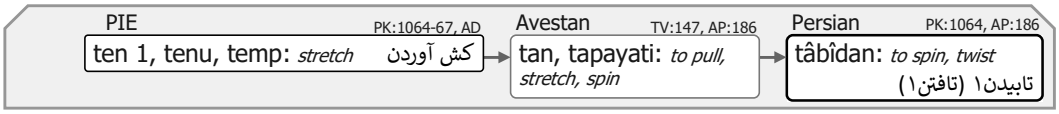

تابیدن۲، تابه رجوع شود به تب

تاج همریشه: تَجَر همریشه: tile, protection

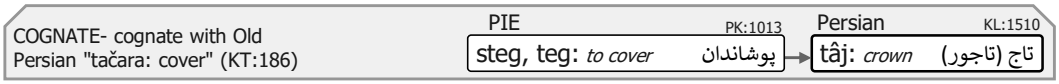

تاجور رجوع شود به تاج

تاختن همریشه: انداختن، تخش همریشه: toxic

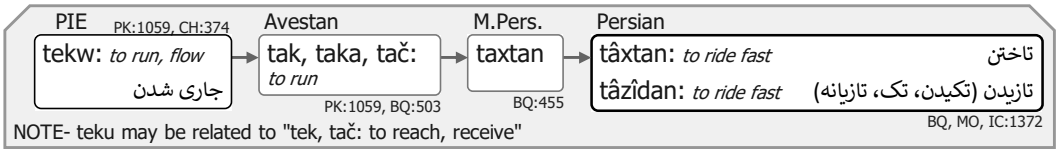

تار۱: . ریسمان نازک، نوعی ساز موسیقی همریشه: تنیدن همریشه: thin, tone, extend

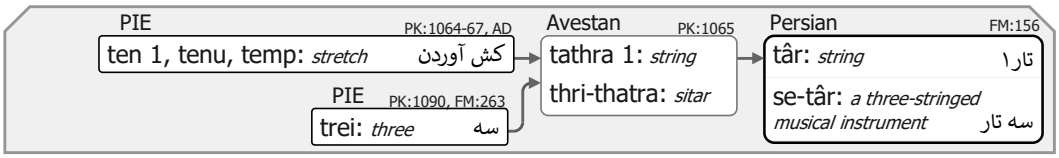

تار۲: تاریک رجوع شود به تَم

تارت: شیرینی میوه همریشه: ستردن، توریست همریشه: tart, torque, distort

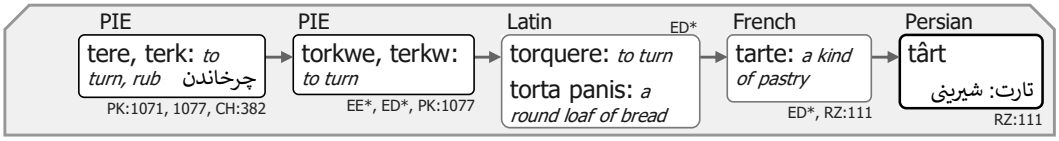

تارک: بالای سر همریشه: stimulus

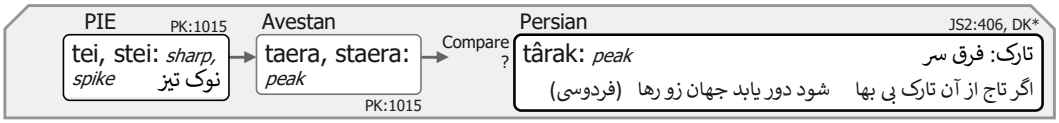

تاریک رجوع شود به تَم

تازیانه، تازیدن رجوع شود به تاختن

تاس رجوع شود به تیشه

تاسیدن: اندوهناک و بی قرار شدن

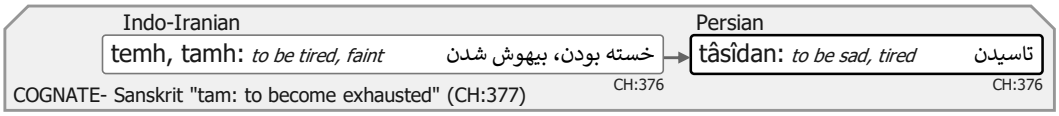

پیوسیدن رجوع شود به بیوسیدن

پیه همریشه: فربه همریشه: fat, pine

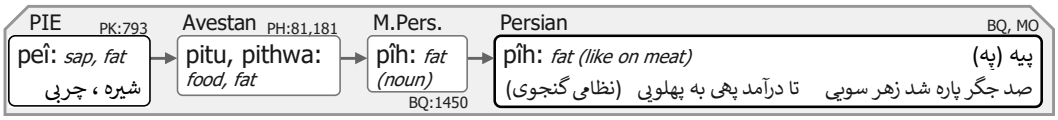

ت

تا: چین، لا، پسوند اعداد مثل دو تا

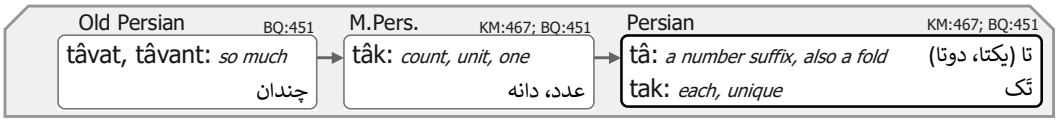

تاب، تابان رجوع شود به تب

تابستان همریشه: تب همریشه: tepid, stand

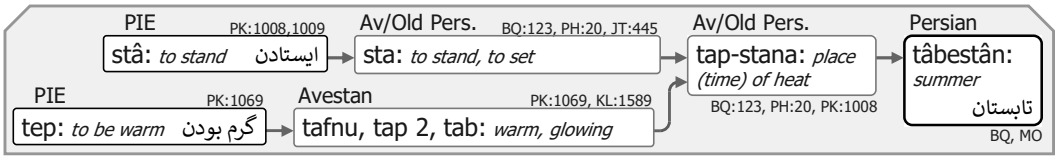

تابش رجوع شود به تب

تابلو مقایسه شود با: اصطبل همریشه: table, tablet

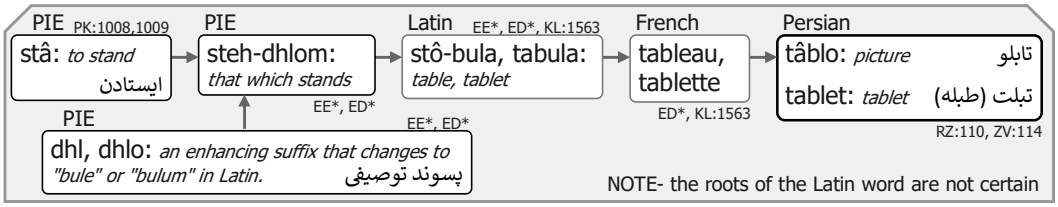

تابوره: صندلی چرخ دار بدون پشتی همریشه: تبیر، تنبور همریشه: tabour, tambourine

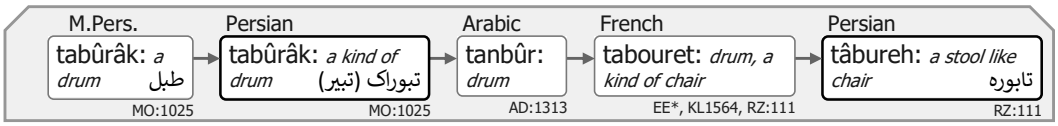

پیل۲: باتری همریشه: پِست، پیست، پیستون همریشه: pile, pillar

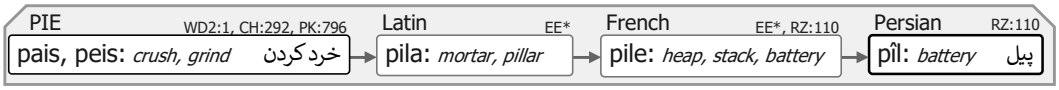

پیلاس: عاج رجوع شود به پیل

پیلُت: شمعک دستگاههای گاز سوز همریشه: پا، کالیبر همریشه: pilot, foot, podium

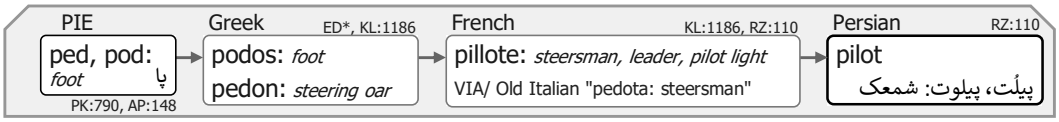

پیلوت رجوع شود به پیلُت

پیله همریشه: pile, caterpillar, pilus

پیمان، پیمانه رجوع شود به پیمودن

پیمودن: اندازه گرفتن همریشه: پیمانه، پیاله، متر همریشه: measure, press

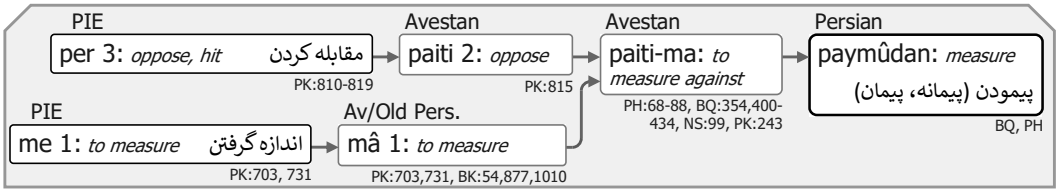

پیموزیدن: پوشیدن رجوع شود به موزه

پینه: وصله همریشه: پانسمان همریشه: append, spindle, spin

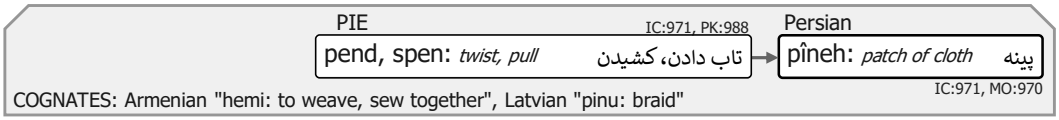

پینو: کشک همریشه: پنیر، فربه همریشه: fat, pine

پَیواز، پیواژ: پاسخ، جواب رجوع شود به بیوازیدن همریشه: express, voice

پیوره: ترشح چرک از بن دندان و لثه همریشه: پوسیدن، رود همریشه: stream, foul

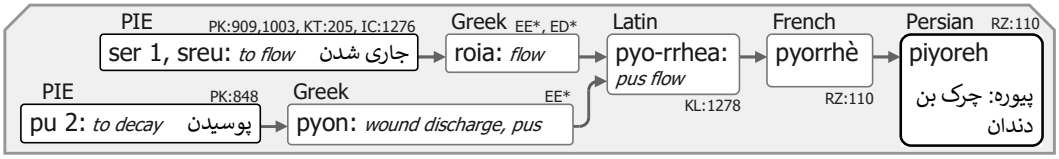

پیوستن رجوع شود به بند

پیشانی رجوع شود به پیش

پیشه همریشه: نوشتن همریشه: paint, picture

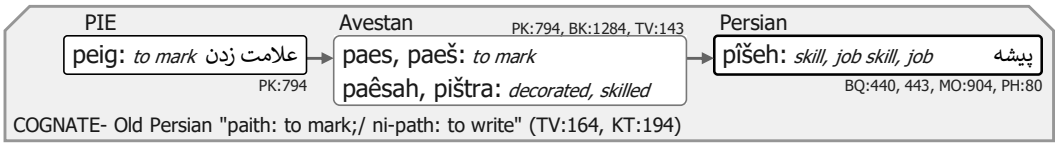

پیشوا رجوع شود به پیش

پیغاره: سرزنش همریشه: گرامی، پشیمان همریشه: grace, disgrace, press

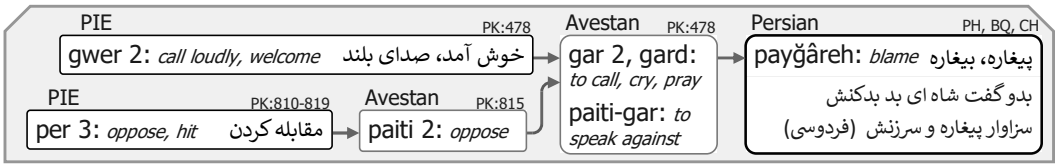

پیغاله رجوع شود به پیاله

پیغام رجوع شود به پیام

پیک رجوع شود به پیاده

پیکار همریشه: پاداش، کارزار، کاروان همریشه: press, caravan, harbor

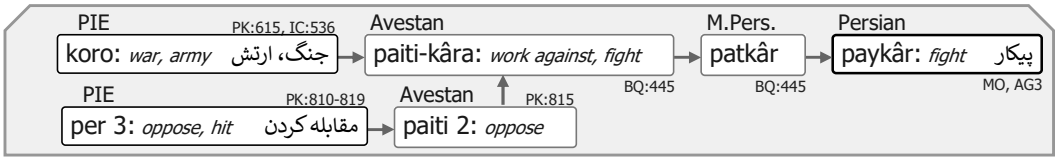

پیکان: "نوک شکافنده" تیر همریشه: اسکنه همریشه: press, express

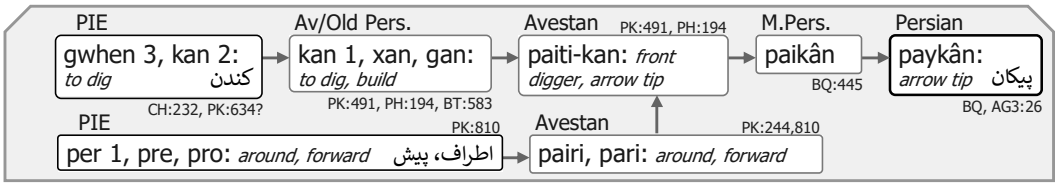

پیکر: "شبیه" همریشه: کار، نقره همریشه: karma, press

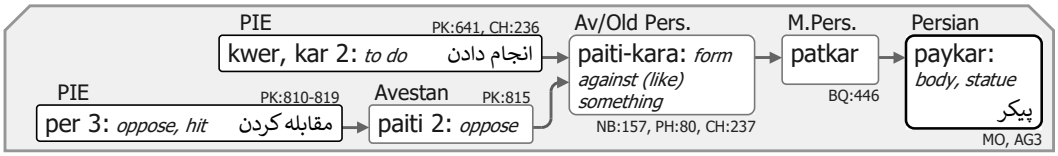

پیل۱: فیل همریشه: elephant

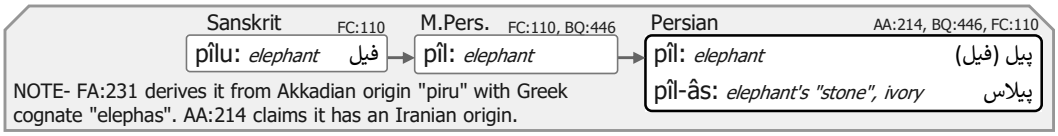

پیرامون

همریشه: پرچین، پراکندن، پردیس، پرگار، پیراهن، پرهیز، پرستار همریشه: perimeter

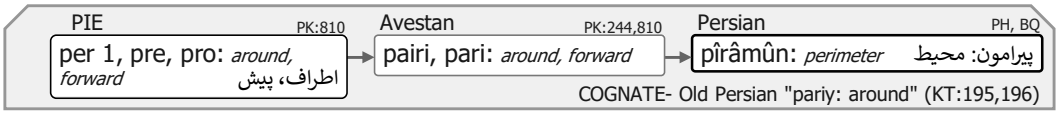

پیراهن

همریشه: جامه، همیان، پیرامون همریشه: zone, perimeter

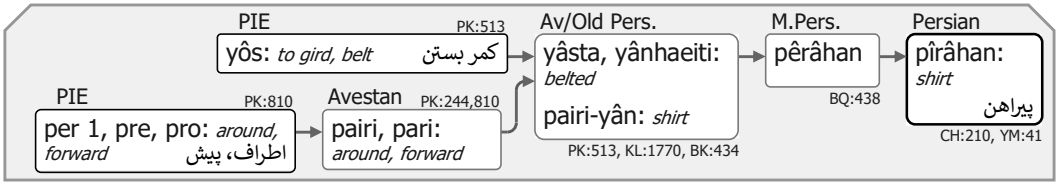

پیرایه رجوع شود به پیراستن

پیروز:

"توانا و مسلط" همریشه: پردیس، پرواز همریشه: authority

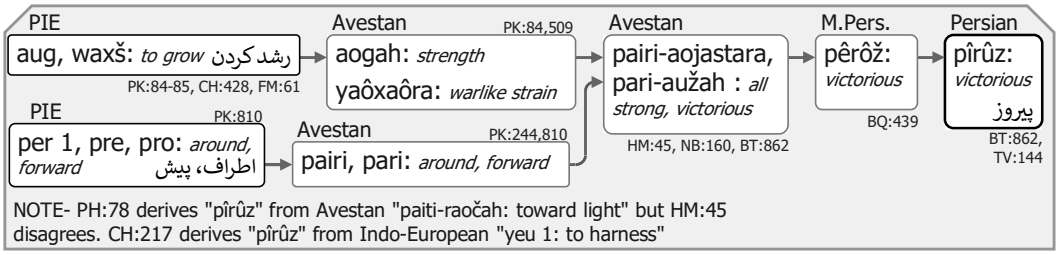

پیژامه رجوع شود به پاجامه

پیست:

"زمین پایکوبی شده"، پیست رقص یا اسکی همریشه: پِست همریشه: piston, pestle

پیستون

همریشه: پِست همریشه: piston, pestle

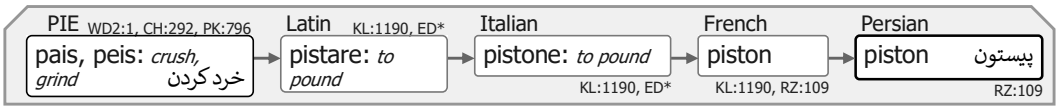

پیسه

همریشه: نوشتن همریشه: paint, pigment

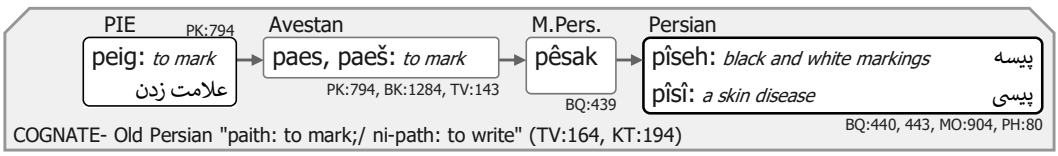

پیش

همریشه: - pre

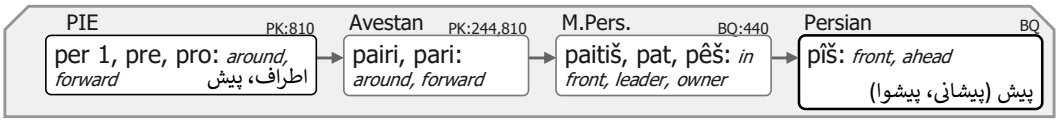

پیچ رجوع شود به پیچیدن

پیچیدن همریشه: چیدن، پاداش همریشه: poem, print

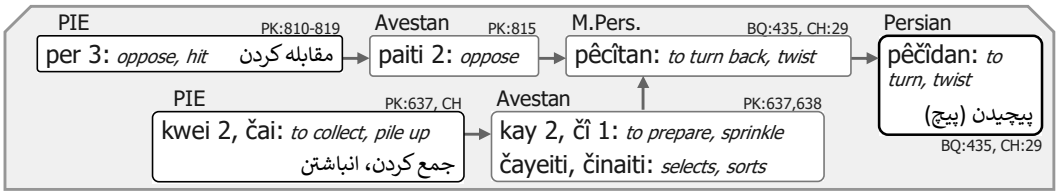

پیخال: مدفوع، سرگین همریشه: چرده، شیمی همریشه: chernozem (black soil)

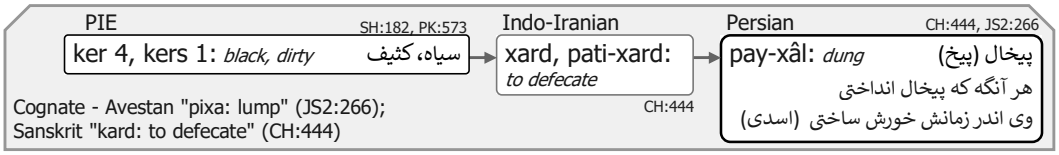

پیختن: پیچیدن

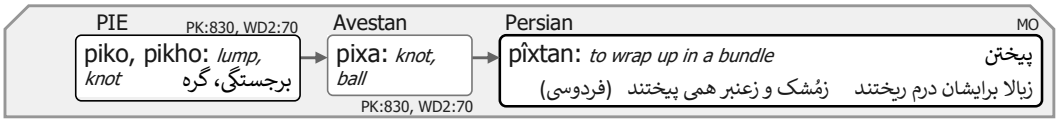

پیدا عیان همریشه: دیدن، پدید همریشه: semantic, Zen

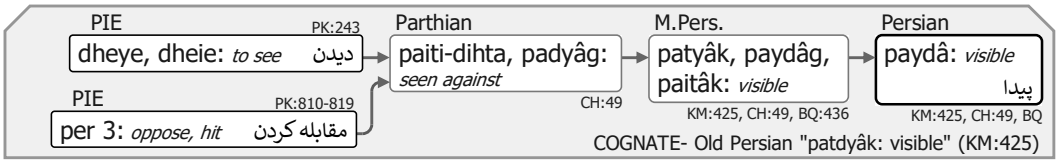

پیر همریشه: پارسا همریشه: pale

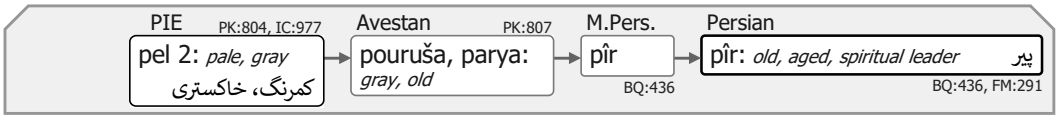

پیرار رجوع شود به پار

پیراستن: "آراستن پیرامون" همریشه: order, art

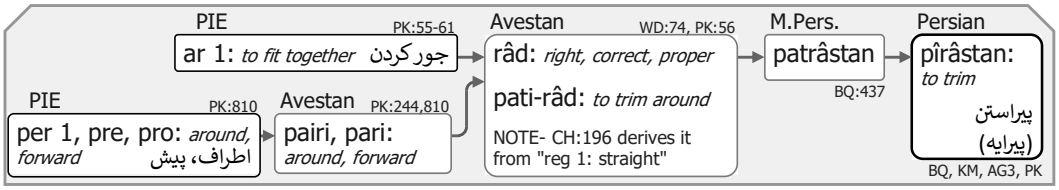

پیراشکی همریشه: پاتیل، نبید همریشه: beer, beverage

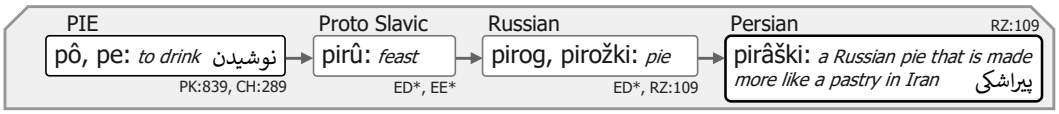

پوییدن: دویدن رجوع شود به پو

پِه رجوع شود به پیه

پَهره: پاس و محافظت همریشه: پاس، پاییدن، آباد همریشه: father, pasture

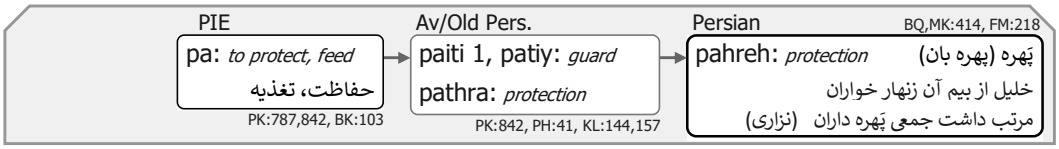

پهلبُد رجوع شود به پارت

پهلو۱

پَهلُو۲، پهلوی رجوع شود به پارت

پَهن همریشه: پاساژ، پاسیو همریشه: expand, petal

پِی رجوع شود به پا

پیاده همریشه: پا، پیک همریشه: avenue, foot

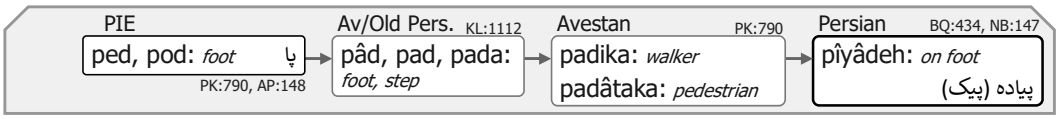

پیاله همریشه: پادزهر، پاداش همریشه: devour, press

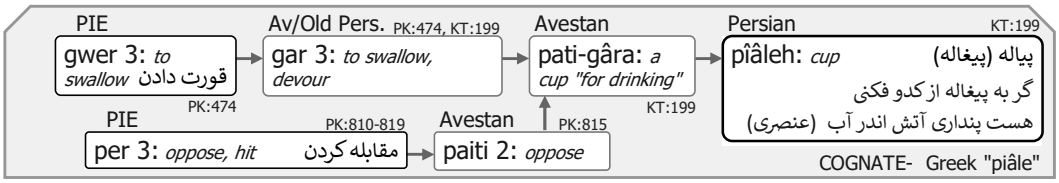

پیام همریشه: گام همریشه: come, forward

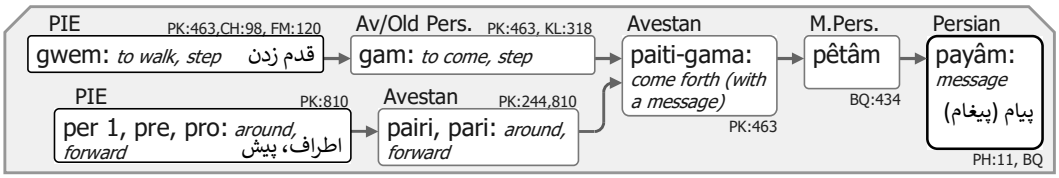

پیانو: دستگاه موسیقی با صدای "آرام و بلند" همریشه: بلند همریشه: plain, fort, piano

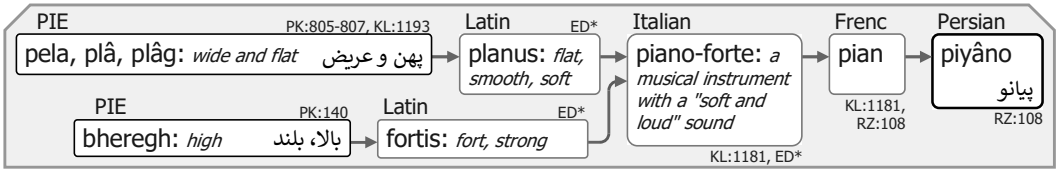

پوش رجوع شود به پوک

پوشیدن

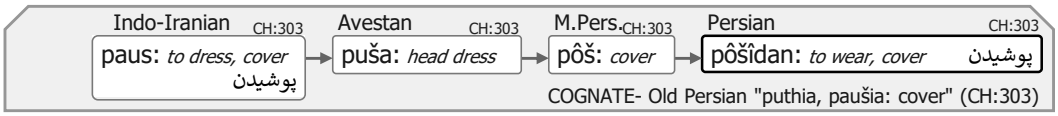

پوک: دَم آهنگری، خالی همریشه: pustule

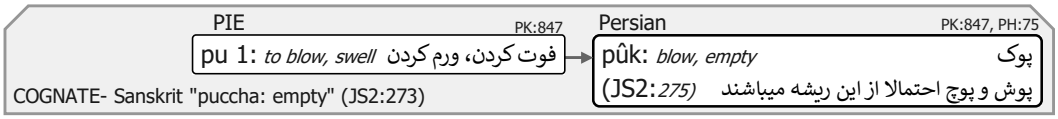

پول همریشه: مُفلس همریشه: quell, kill

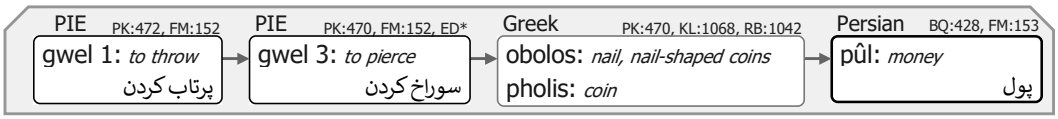

پولاد

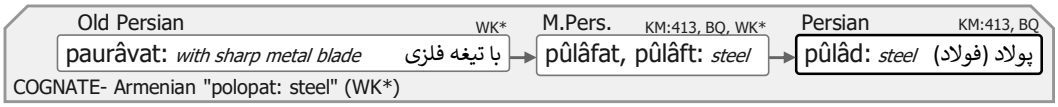

پولیپ: نوعی تومور پایه دار خصوصاً در غشاهای مخاطی مثل بینی همریشه: plenty, full, foot

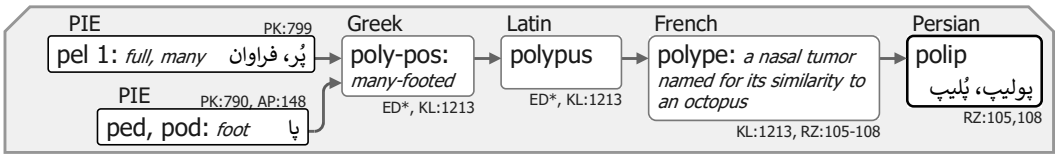

پونز همریشه: پوسیده، پینی همریشه: nose, foul

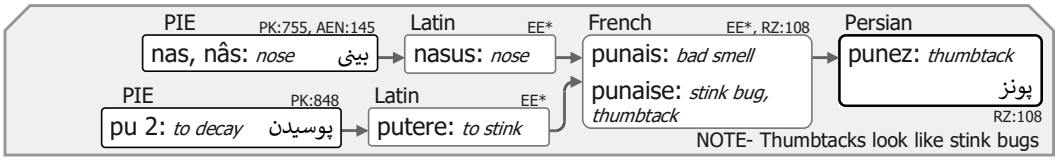

پویا: رونده، دونده همریشه: پوییدن، تکاپو همریشه: spring (to jump)

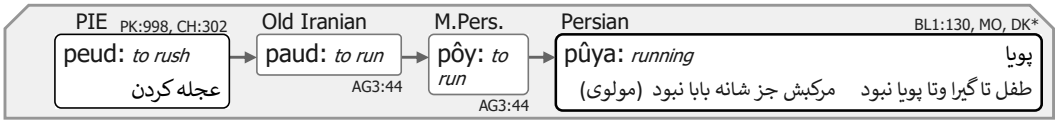

پویانیدن رجوع شود به پو

پوئن: امتیاز همریشه: پنس، پانچ همریشه: point, puncture

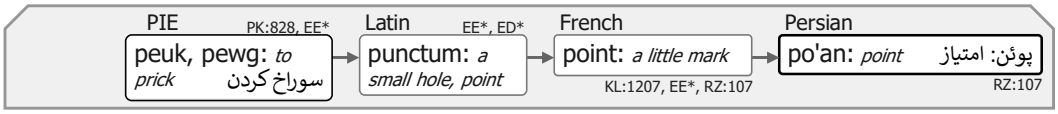

پوره: نوعی خوراک "از صافی گذشته" همریشه: پاک همریشه: pure

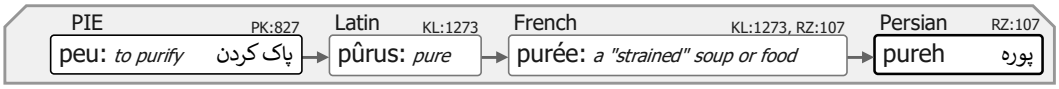

پوزش رجوع شود به پوزیدن

پوزیدن همریشه: refuge, rescue

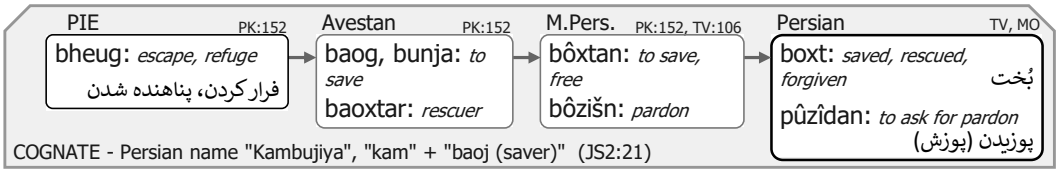

پوژه: ساق پا، تنه درخت همریشه: پوییدن، پو، تکاپو، پود همریشه: spring (to jump)

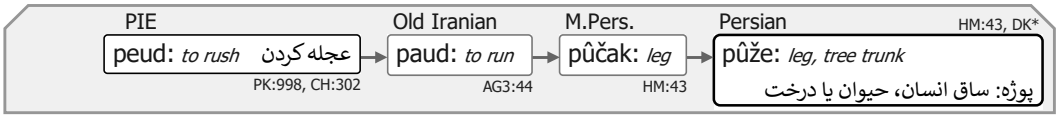

پوست همریشه: آستر همریشه: wear, vest

پوستر: آگهی که بر جایی بچسبانند همریشه: پرتره، پروژه، ستون همریشه: post, stand

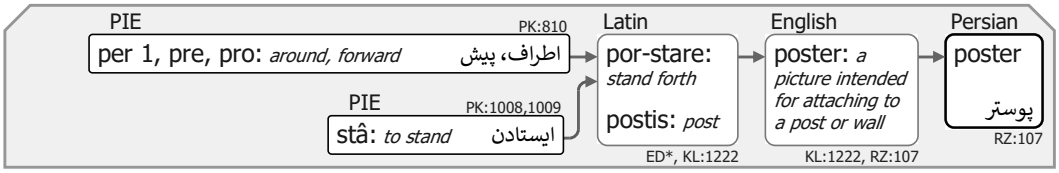

پوستیژ: کلاه گیس همریشه: پُز، آرایش همریشه: pose, position

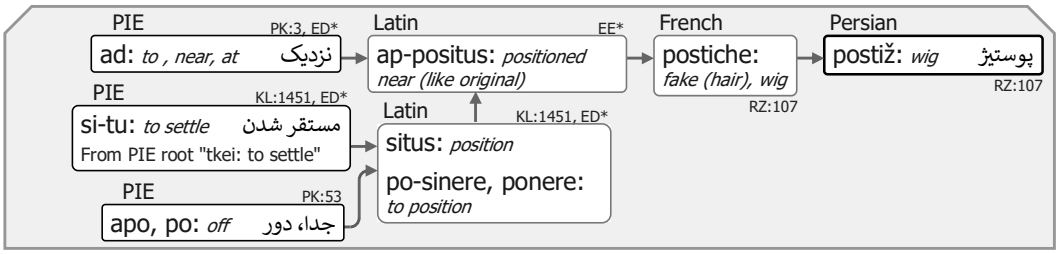

پوسیدن همریشه: پوده، پیوره، پونز همریشه: foul

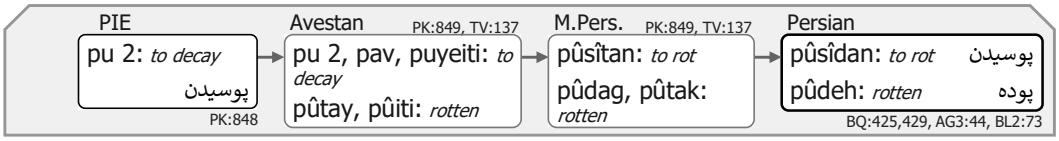

پنکه

همریشه: pectoral, punka

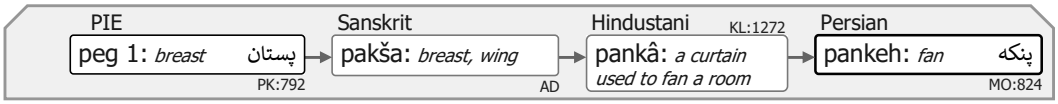

پَنگان رجوع شود به فنجان

پنهان رجوع شود به نهادن

پنیر

همریشه: پینو همریشه: fat, pine

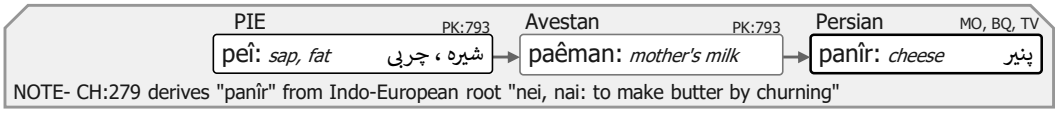

پو: دویدن

همریشه: پود، پویانیدن همریشه: spring (to jump)

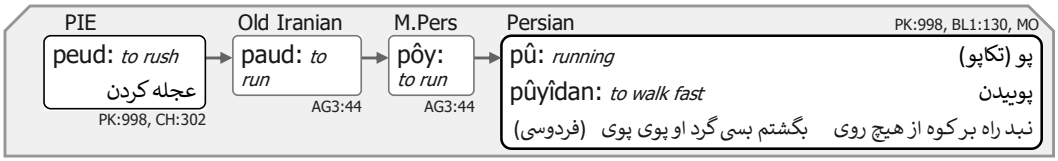

پوپک رجوع شود به پوپو

پوپو

همریشه: hoopoe

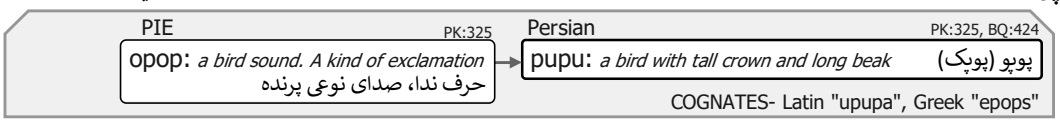

پوچ رجوع شود به پوک

پود: رشته‌ای که در پهنای پارچه یا فرش بافته می‌شود

همریشه: پویا همریشه: spring (to jump)

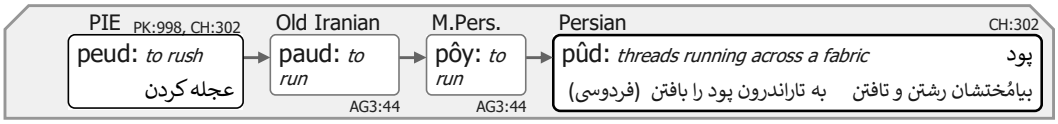

پودر

همریشه: باروت همریشه: powder, pollen

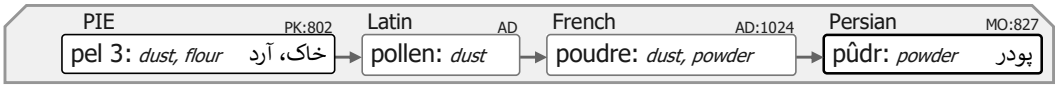

پوده: پوسیده رجوع شود به پوسیدن

پور، پوران رجوع شود به پسر

پورسانتاژ: درصد

همریشه: ده، صد همریشه: percent, century

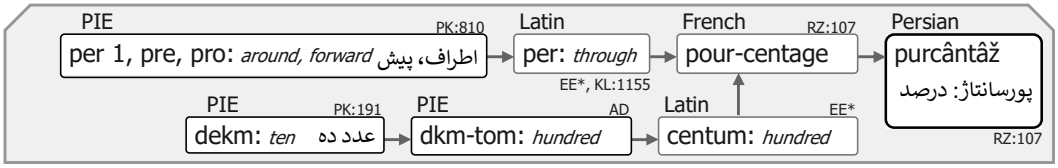

پنام: دهان بند همریشه: face

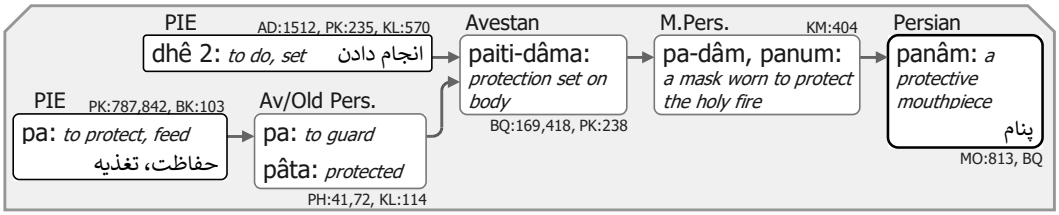

پناه همریشه: پدر همریشه: fur

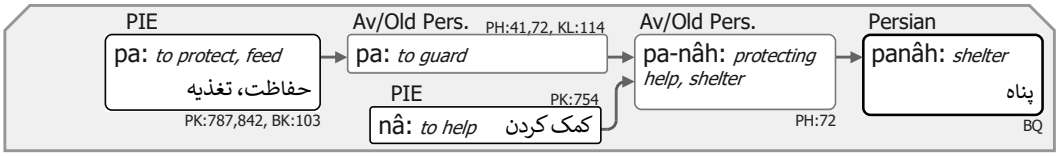

پنج همریشه: five, finger, fist, pentagon

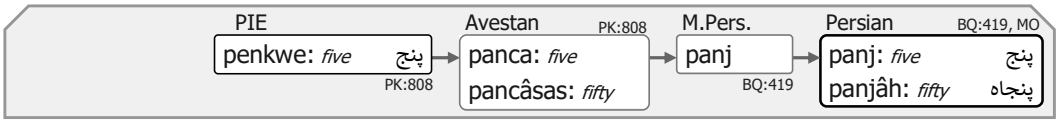

پنچر: "سوراخ" همریشه: سپوختن همریشه: puncture, point, punch

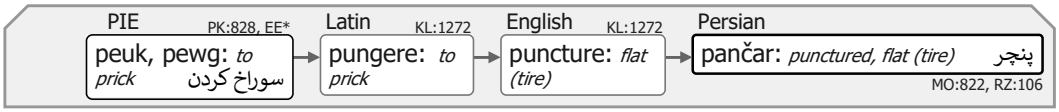

پند همریشه: فن، فندق همریشه: find, path

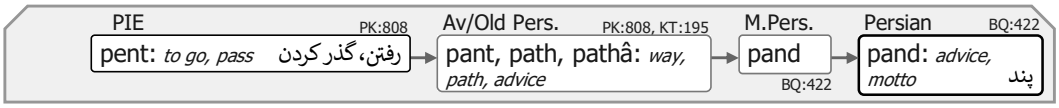

پندار رجوع شود به پنداشتن

پنداشتن همریشه: این، داشتن همریشه: one

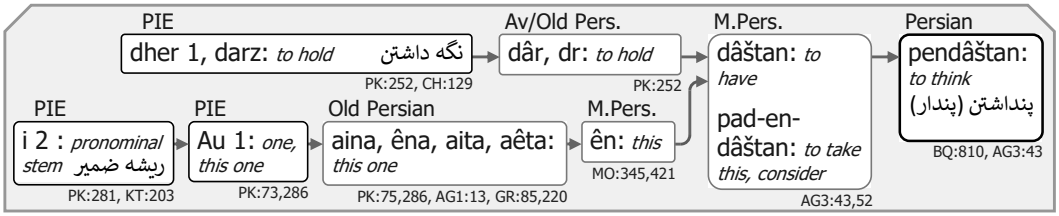

پَنس: انبر کوچک همریشه: پانچ، پنچر، سپوزیدن همریشه: pinch, punch

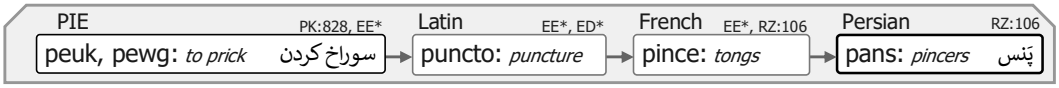

پُلیپ رجوع شود به پولیپ

پلیته رجوع شود به فتیله

پلیتیک: "امور شهروندان" همریشه: مترو، پلیس، پرسپولیس همریشه: police, policy, politics

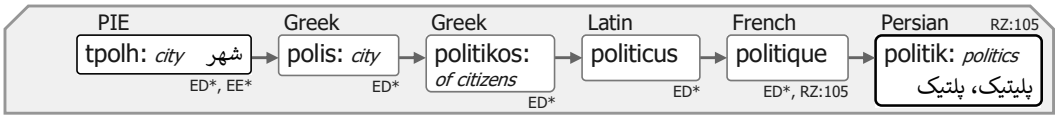

پُلیس: مسئول اداره "امور شهری" همریشه: پلیتیک، مترو همریشه: police, politics, policy

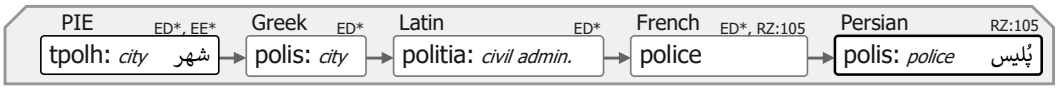

پِلیسه: چین دار همریشه: پالتو، فیلم همریشه: pleated, plait

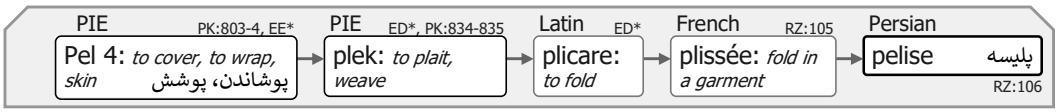

پلی کپی رجوع شود به پلی ، کپی

پلی مِر: " شامل قسمتهای زیاد" همریشه: پلی، شماره همریشه: polymer, memory

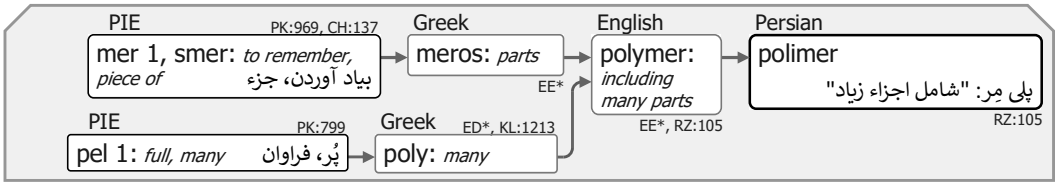

پُماد همریشه: pomegranate

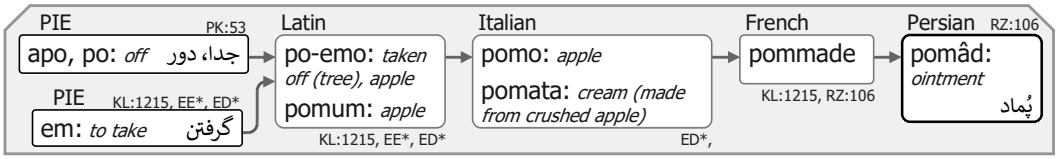

پمپ همریشه: pump

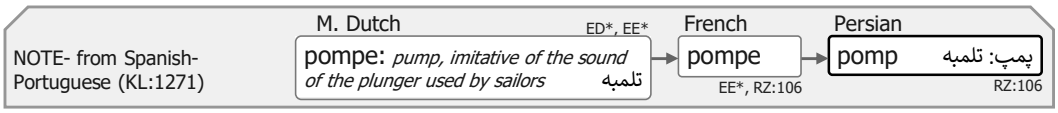

پنالتی: جریمه (در فوتبال) همریشه: کین، کینه همریشه: pain, punish, penalty

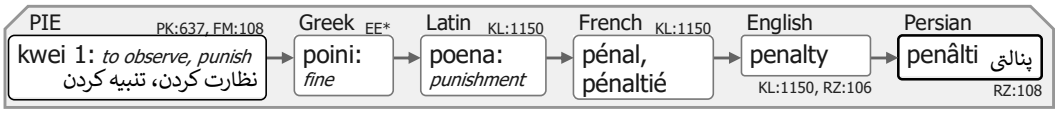

پلان: طرح و پرنامه همریشه، پلاژ، پلاستیک همریشه: plain, plan, plane

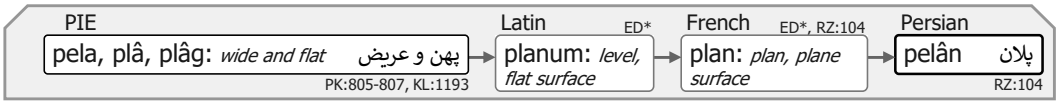

پلپل رجوع شود به فلفل

پلتیک رجوع شود به پلیتیک

پُلس: میله چرخ ماشین رجوع شود به پلوس

پلکان رجوع شود به پله

پلمب: مُهر سربی همریشه: plumber, plummet, plunge

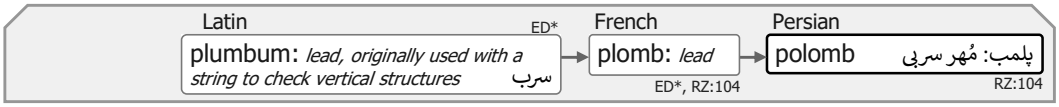

پلندین: اطراف در همریشه: آوانس همریشه: ante, advance

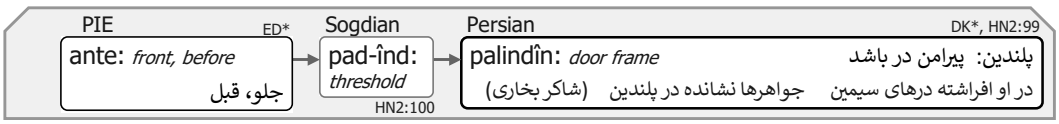
PIE ED*
ante: front, before جلو، قبل
Sogdian
pad-înd: threshold
HN2:100
Persian DK*, HN2:99
palindîn: door frame پلندین: پیرامن در باشد
در او افراشته درهای سیمین جواهرها نشانده در پلندین (شاکر بخاری)

پلنگ همریشه: پاشیدن همریشه: leopard

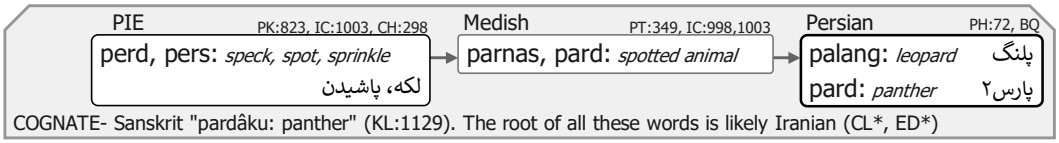

پلو

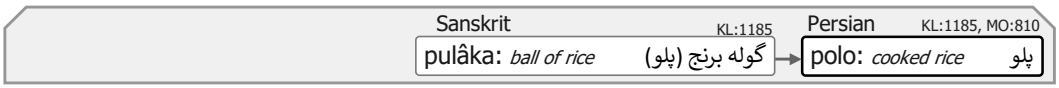

پلوس: محور بین چرخ ماشین و دیفرانسیل همریشه: چرخ، کالسکه همریشه: wheel

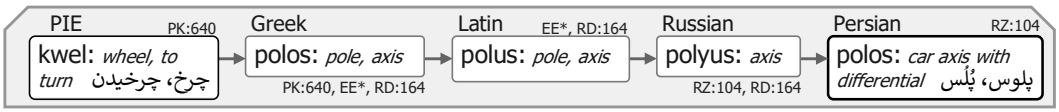

پله

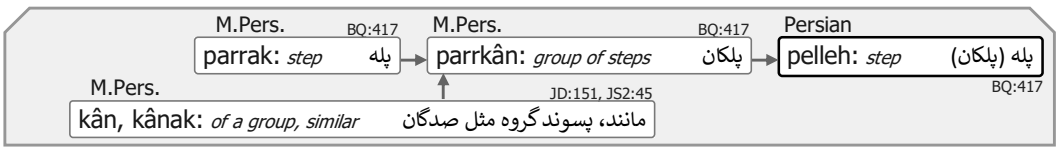

پلی -: پیشوند بمعنی فراوان مثل پلی کپی و پلی تکنیک همریشه: poly, plus, plenty

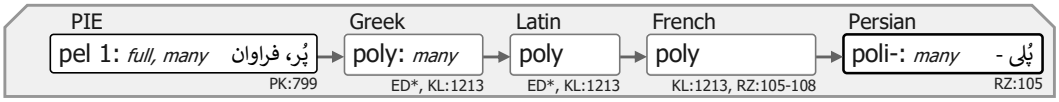

پشیمان رجوع شود به پژمان

پُف

همریشه: puff

پگاه

همریشه: up, open

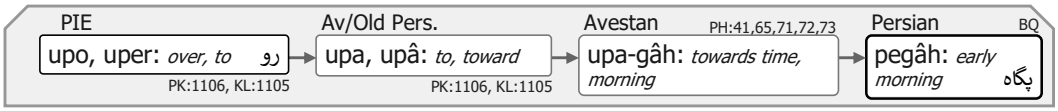

پَل:

پاشنه همریشه: پا، ، پیاده

همریشه: foot, pedal

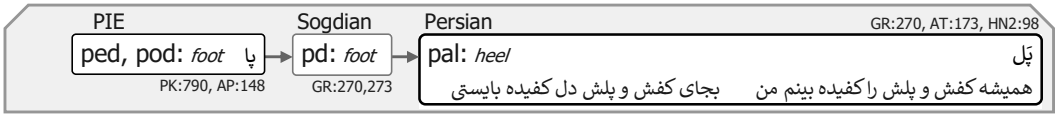

پُل

همریشه: پریدن، پاسپورت

همریشه: support, import, fare

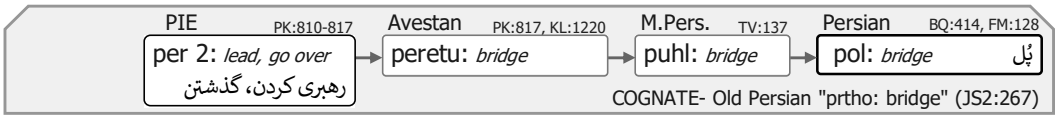

پلاژ:

ساحل کم شیب و تأسیسات رفاهی آن همریشه: پلان

همریشه: plane, plan

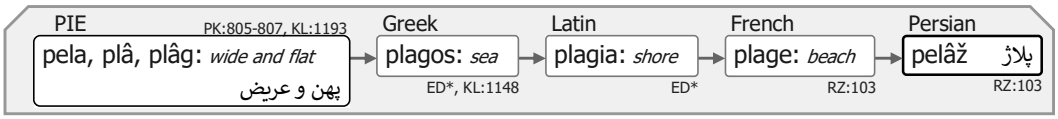

پلاستیک:

مادّه فرم پذیر همریشه: پلاژ

همریشه: plastic, plasma, plaster

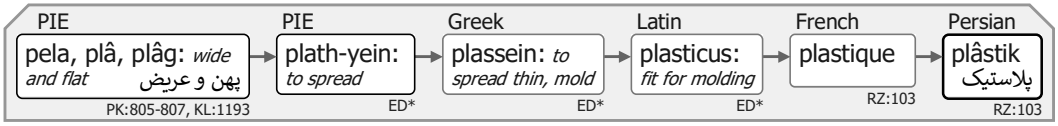

پلاسما:

بخش مایع خون همریشه: پلاستیک

همریشه: plastic, plasma, plaster

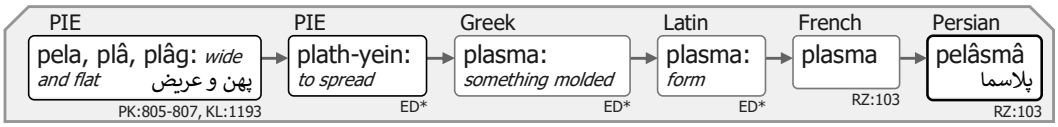

پلاک:

صفحه فلزی که روی آن اطلاعاتی نوشته شده

همریشه: plaque, placard

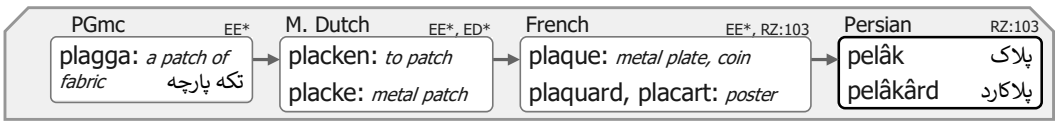

پلاکارد رجوع شود به پلاک

پسندیدن

همریشه: خرسند

همریشه: above, settle

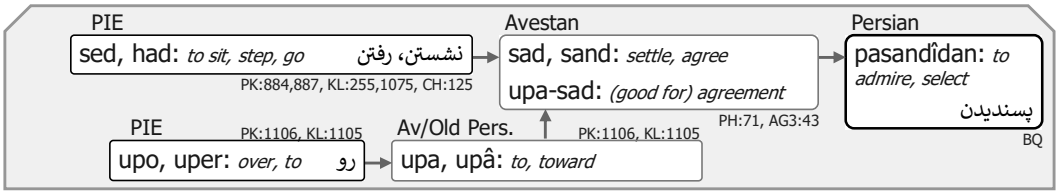

پشت

همریشه: ستون

همریشه: stand, proper

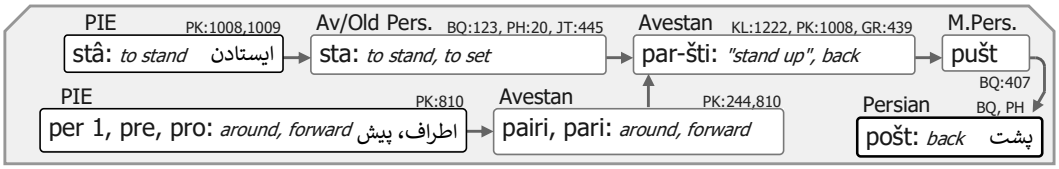

پِشگم: خانه تابستانی رجوع شود به پِچگم

پشم

همریشه: چوپان

همریشه: fight

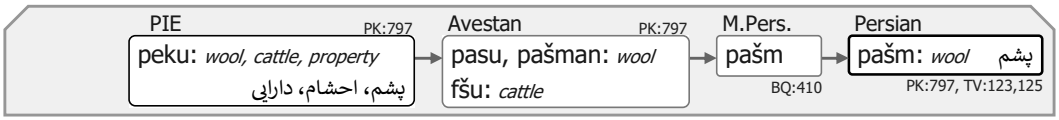

پشملبا: "بستنی هلو یا سیب پارسی"

همریشه: پارس

همریشه: Persia, peach

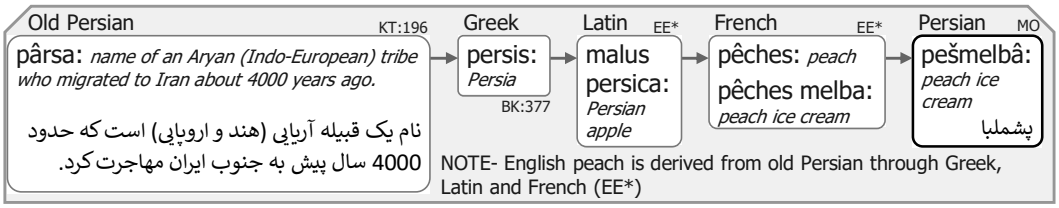

پشنجیدن: آب پاشیدن، نم زدن

همریشه: خیساندن، چرک

همریشه: desiccant

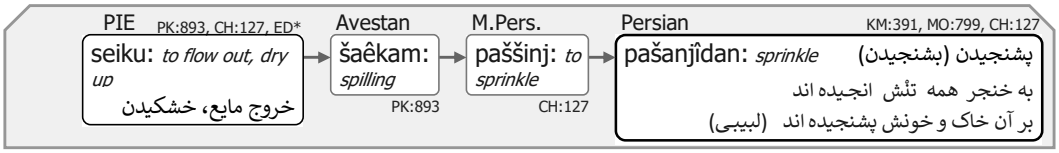

پشوتن: "با بدن محکوم شده"

همریشه: tension, contain

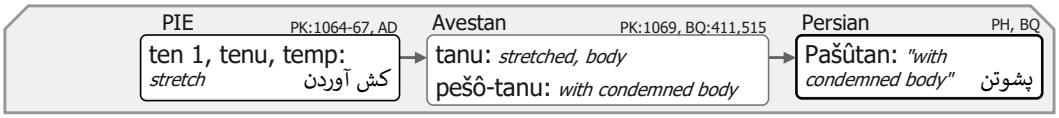

پشه

همریشه: flea

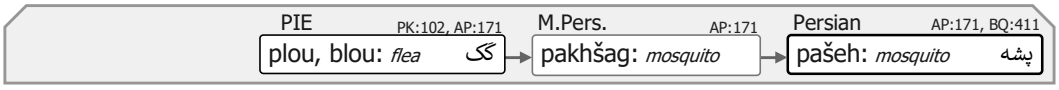

پژوهیدن: جستجو کردن همریشه: چُست همریشه: shoot, shout

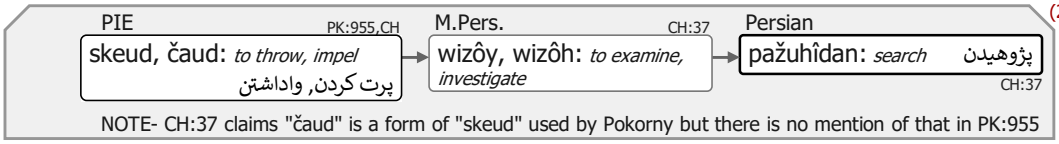

پس: پشت، پی، دنبال همریشه: of, after

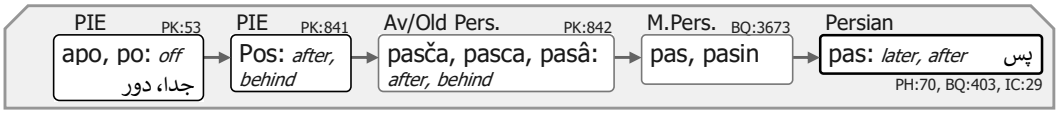

پَساک: تاج گُل رجوع شود به بَساک

پَست همریشه: افتادن همریشه: compete

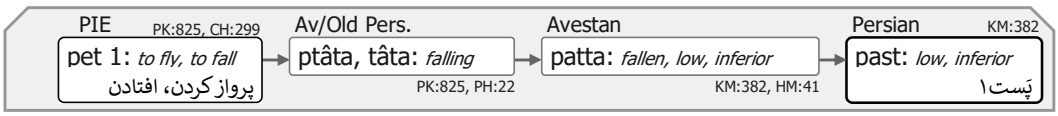

پِست: آرد، گندم خرد شده همریشه: پیستون همریشه: piston, pestle

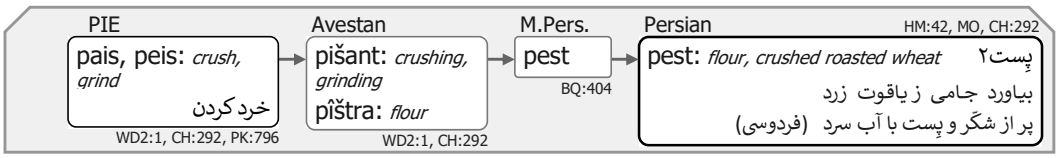

پُست: "چارپاخانه های سر راه برای انتقال سریع نامه و بسته" همریشه: post, position, deposit

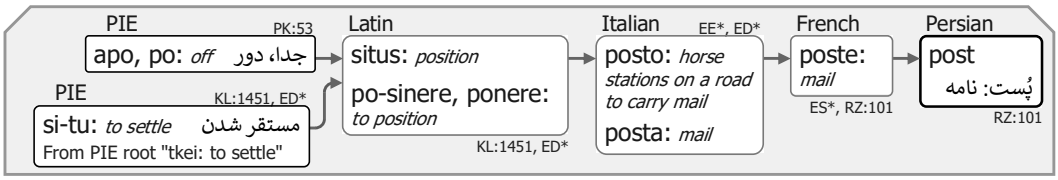

پستان

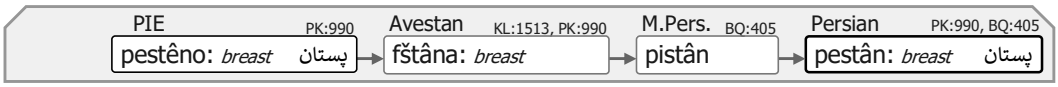

پسته همریشه: Pistachio

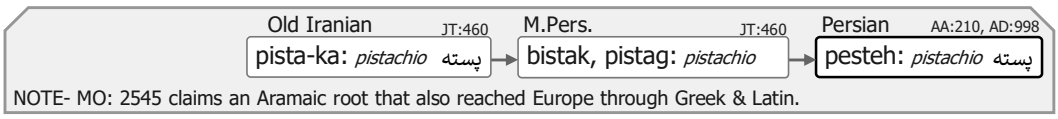

پسر همریشه: پور، نیشابور همریشه: poor, pupil, puppet

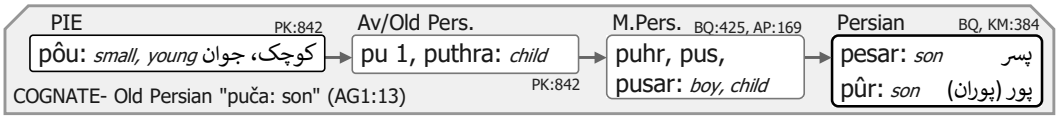

پسراندر: پسرخوانده رجوع شود به اندر۲

پَز رجوع شود به پختن

پُز: تظاهر با لباس و رفتار همریشه: پُست همریشه: pause, pose, propose

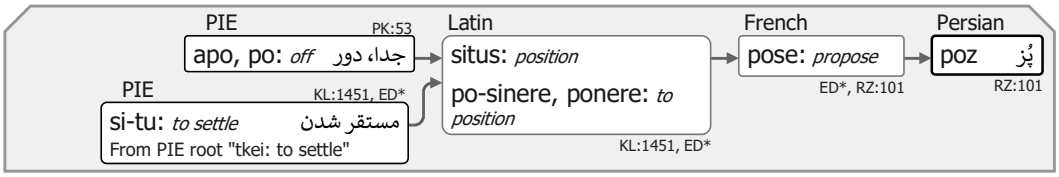

پزشک همریشه: پرفسور همریشه: phone, prophet, confess

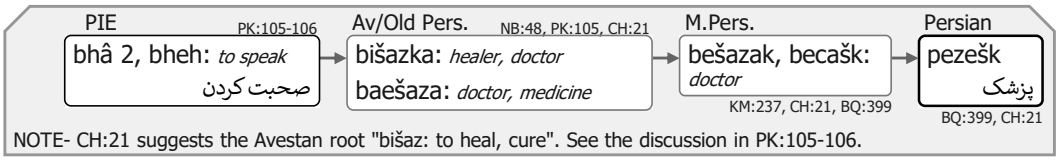

پَزیدن رجوع شود به پختن

پَژ: کوه رجوع شود به پاپژ

پژمان: پشیمان همریشه: پشیمان، ایرمان همریشه: mind, depress

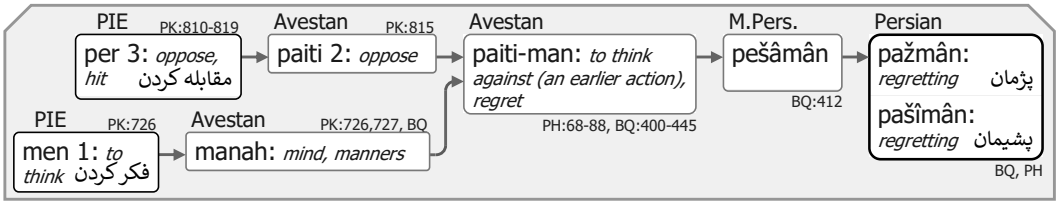

پژمردن همریشه: مرگ همریشه: proceed, mortal

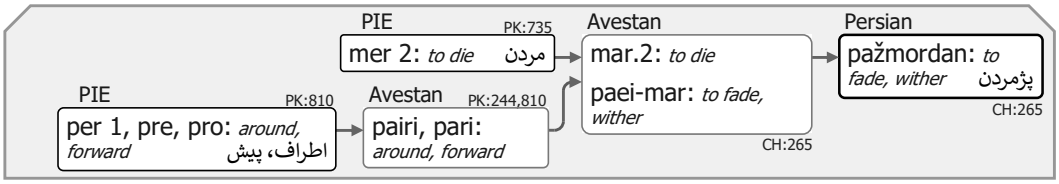

پژواک: "صدای کوه" همریشه: پژ، پاپژ همریشه: voice

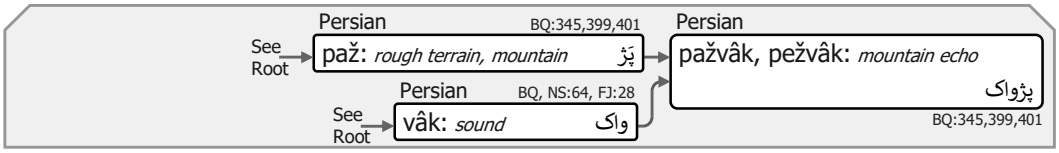

پژوهیدن: جستجو کردن همریشه: هویدا، پیمانه همریشه: visa, print

(1)

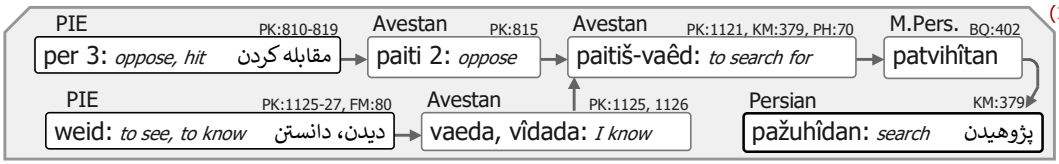

پروگرام همریشه: گرافیک، جغرافی، مزخرف همریشه: photograph, telegram

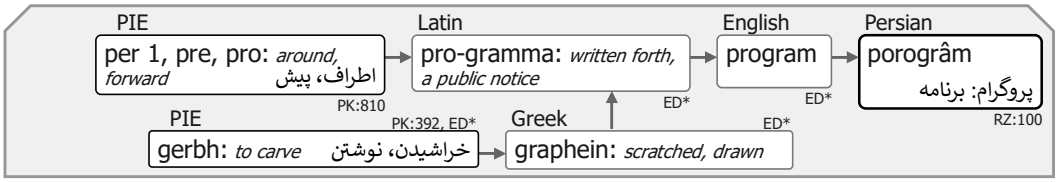

پرونده رجوع شود به پَروَستن

پرویز "پیروز، موفق" همریشه: ویژه همریشه: over, super

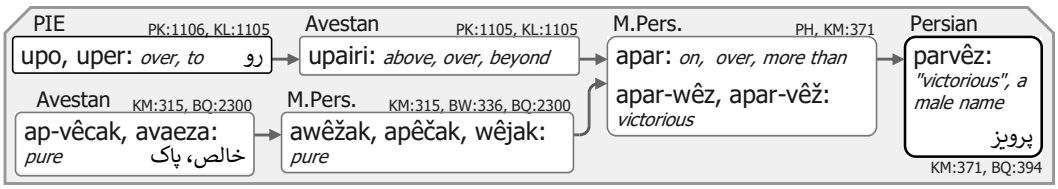

پرویزن: الک رجوع شود به بیختن

پروین: "گروه ستارگان" همریشه: فراوان همریشه: full

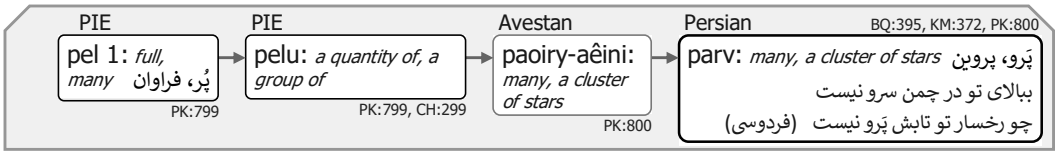

پرهیختن: پرهیز کردن همریشه: پرهیز، گریز همریشه: far, lend

پرهیز رجوع شود به پرهیختن

پری همریشه: بلقیس همریشه: Pallas, palladium

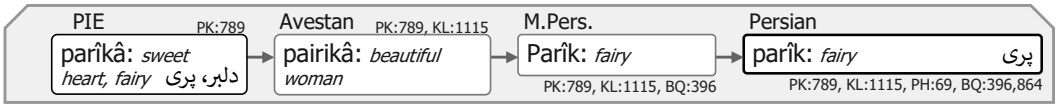

پریدن رجوع شود به پَر

پَریر، پریروز رجوع شود به پار

پریز: "برق دار"، محل اتصال دوشاخه برق همریشه: prize, get

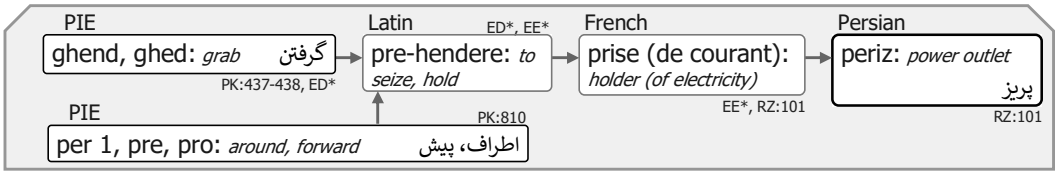

پروردن

همریشه: forward, orgasm

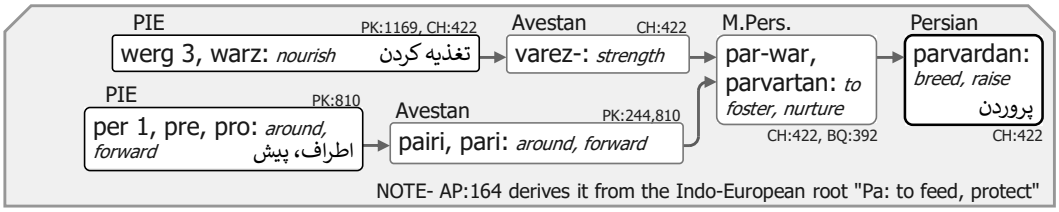

پروژکتور

همریشه: پروژه، جت، ژتون

همریشه: jet, object, project

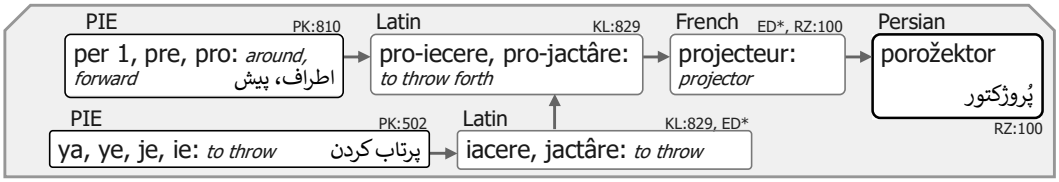

پروژه

همریشه: پروژکتور، جت

همریشه: jet, object, project

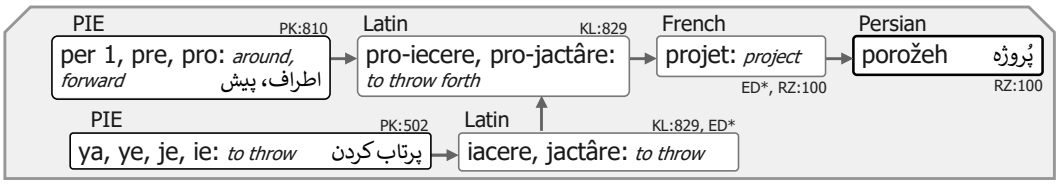

پروستات: غدهٔ زیر مثانه مردان

همریشه: آستان، ایستادن

همریشه: stand, before, forward

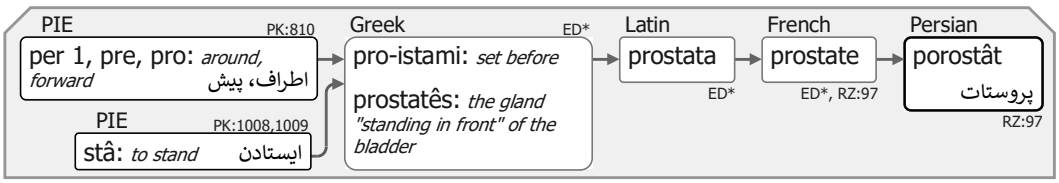

پَروَستن: دور بستن، شامل بودن

همریشه: بستن، پیرامون، پیوستن

همریشه: bind, perimeter

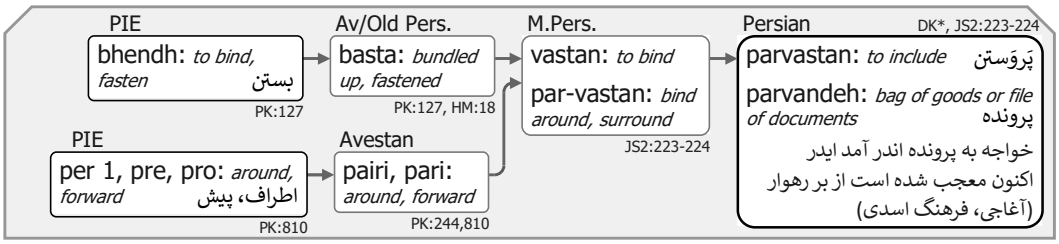

پروسه رجوع شود به پراسس

پروفسور رجوع شود به پرفسور

پرنیان: پارچه ابریشمی رجوع شود به پَر

پُرو: آزمایش لباس

همریشه: بودن، بومهن، پارامتر

همریشه: be, prove, proof

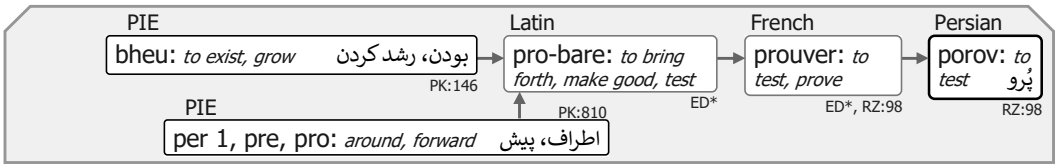

پروار: اصطبل، بزرگ شده در اصطبل (فربه، کم فعالیت)

همریشه: cover, garage

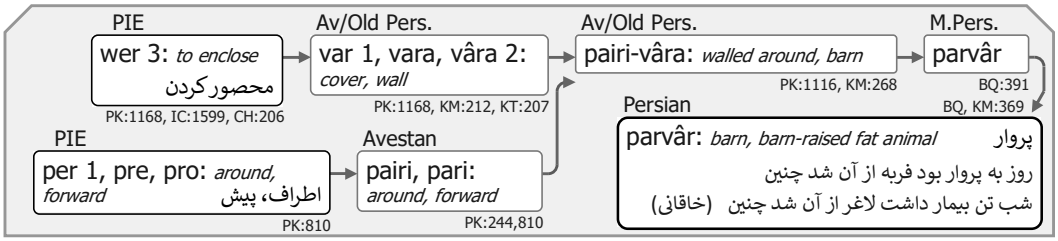

پرواز

همریشه: وزیدن، باشه، پیرامون

همریشه: voyage, forward

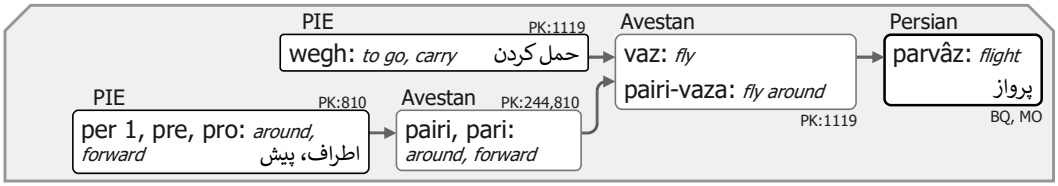

پروانه

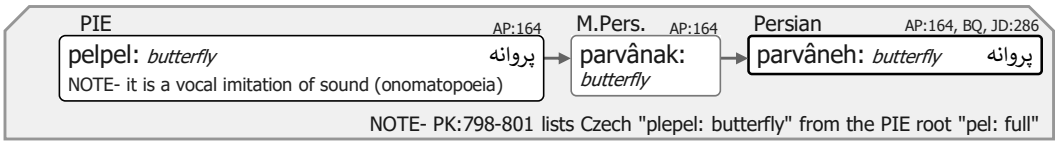

پروپاگاند: تبلیغ

همریشه: پیرامن، پاسیو

همریشه: propagation, pact

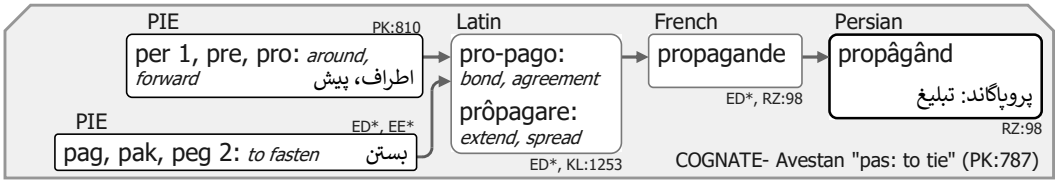

پروتکل: مجموعه توافق نامه ها

همریشه: protocol, first

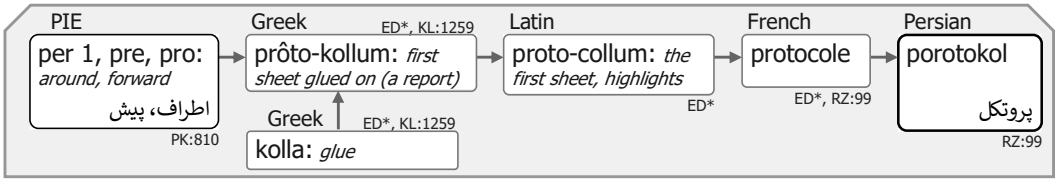

پرفسور: "به اطراف (همه) میگوید" همریشه: پیرامون، فون همریشه: phone, prophet, confess

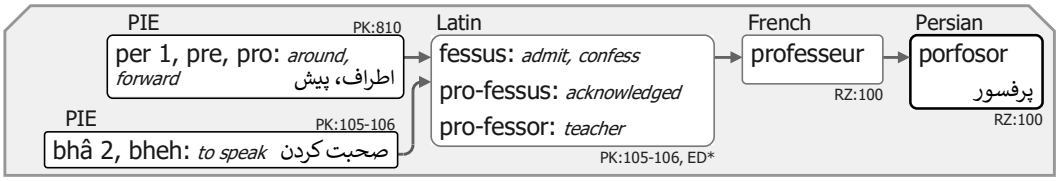

پرگار: "پیرامون نگار" همریشه: پیرامون، کار همریشه: perimeter, karma

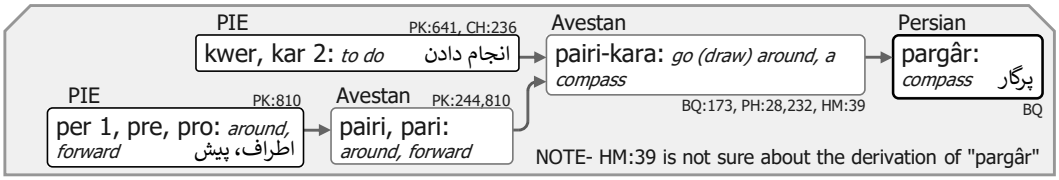

پَرگنه: "زمینی که دور تا دورش کنده باشد" همریشه: کندن، پیرامون همریشه: perimeter

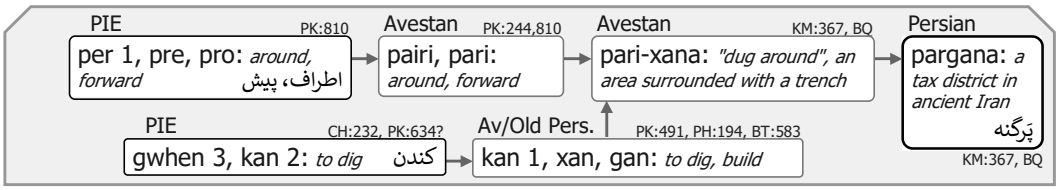

پَرماسیدن۱: لمس کردن، سودن همریشه: مالیدن همریشه: forward, to milk

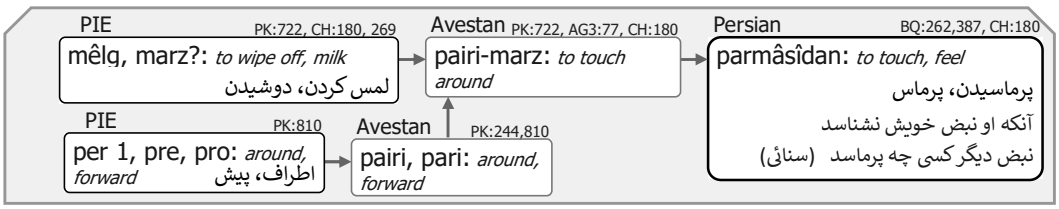

پَرماسیدن۲: دانستن همریشه: آماده، آزمایش همریشه: per, measure

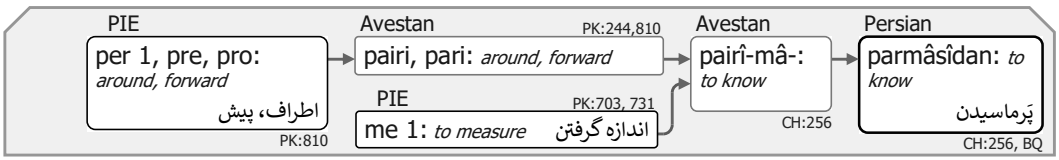

پرمنگنات رجوع شود به منگنز

پَرند: پارچه ابریشمی رجوع شود به پَر

پَرَندوش: دیشب رجوع شود به پار

پرنسیپ: اصل همریشه: چسپیدن، قفس، پرنسس همریشه: prime, catch, principle

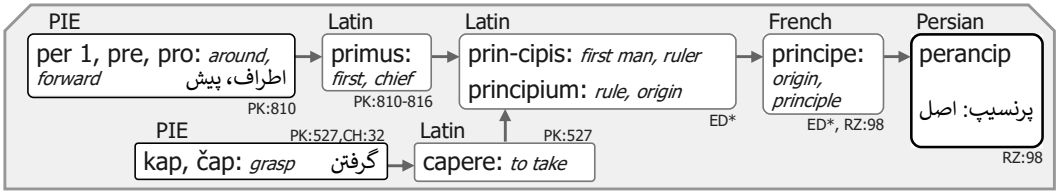

پرسپولیس: "شهر پارسیان" همریشه: مترو، پلیس، پلیتیک همریشه: policy, police, politics

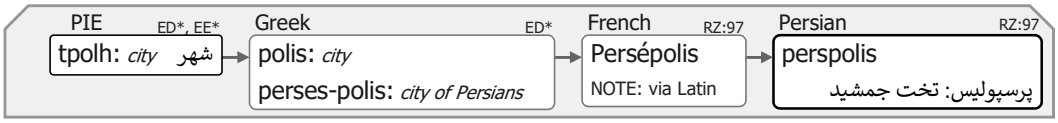

پرستات رجوع شود به پروستات

پرستار رجوع شود به پرستیدن

پرستو همریشه: سار۳ همریشه: sparrow

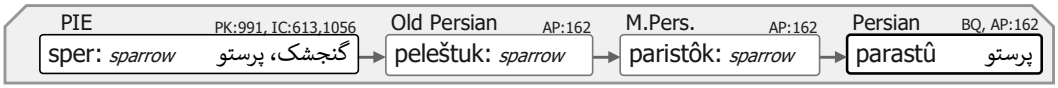

پرستیدن همریشه: پیرامون، ایستادن همریشه: stand, before, perimeter

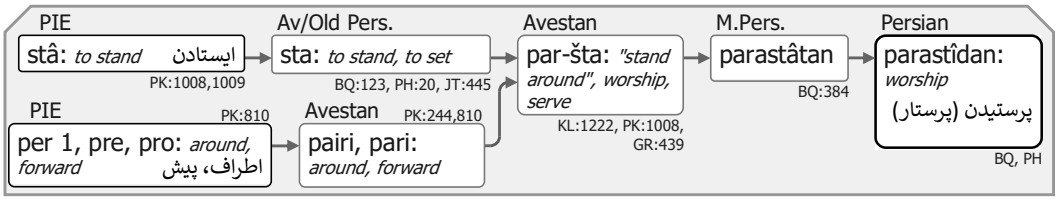

پرستیژ: شخصیت "خیره کننده" همریشه: پیراستن همریشه: prestige, before

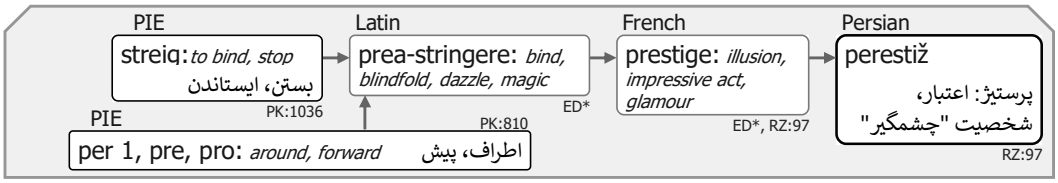

پَرسنگ

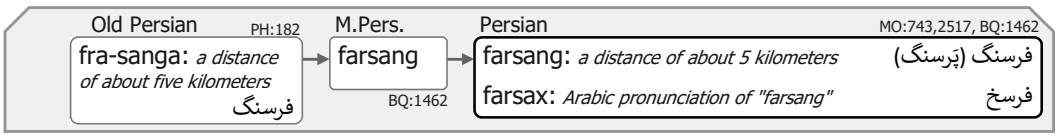

پرسنل: مجموع کارمندان یک اداره همریشه: person, personal

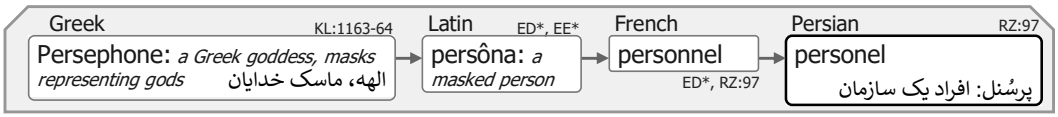

پرسیدن همریشه: پادافراه همریشه: pray, prayer

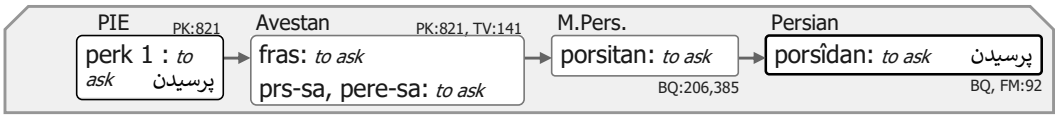

پرداختن۱: انجام دادن همریشه: تاختن، پیرامون همریشه: perform, perimeter

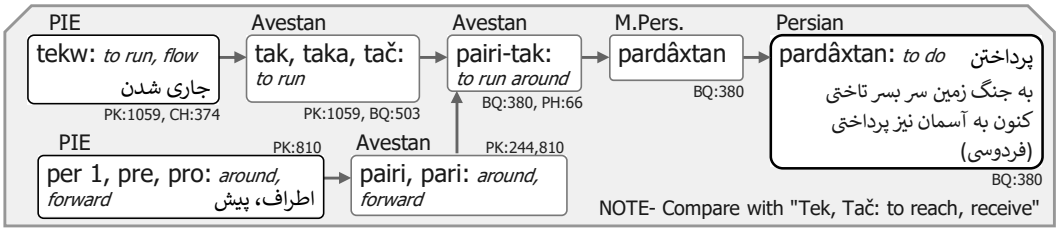

پرداختن۲: ادا کردن همریشه: پروردن

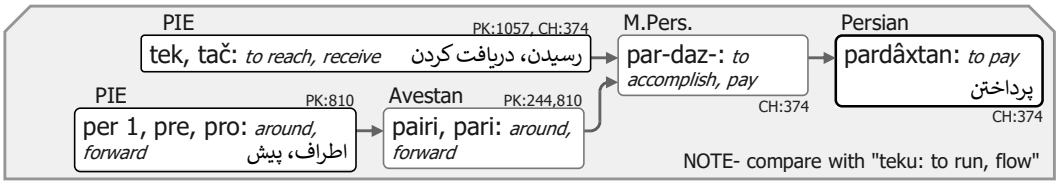

پرده همریشه: فراخ همریشه: flat, plate

پردیس: "محصور به دیوار" همریشه: پیرامون و دیوار همریشه: paradise, figure, lady

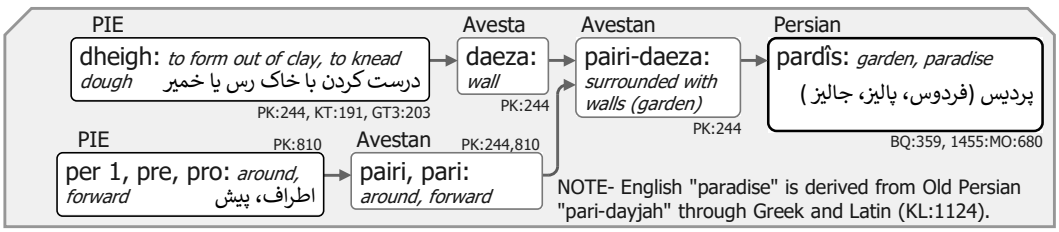

پِرس: فشار همریشه: اکسپرس، نبرد، آورد همریشه: press, express, print

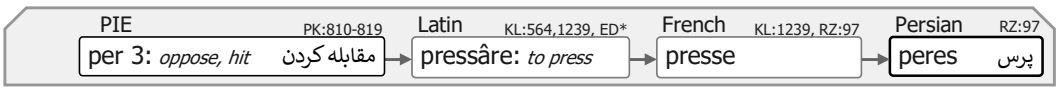

پُرس: مقدار معین غذا همریشه: پارتی، نهان همریشه: part, portion

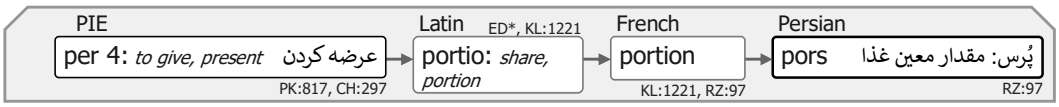

پرسپکتیو: تصویر سه بعدی همریشه: پاسبان، سپاس همریشه: spy, aspect, telescope

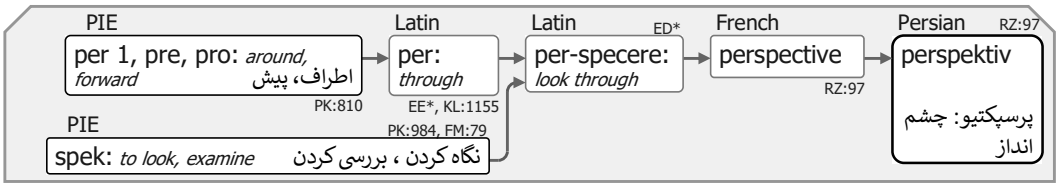

پراکندن همریشه: پیرامون، پرچین، پردیس، پرگار همریشه: perimeter

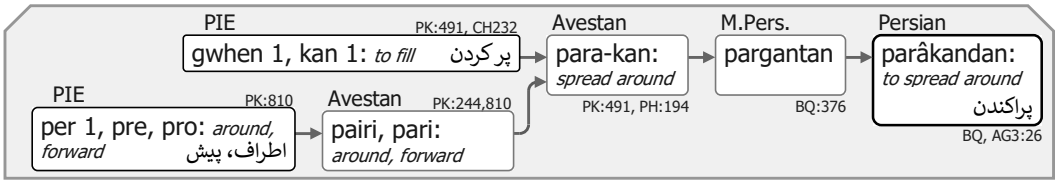

پرت، پرتاب همریشه: proceed

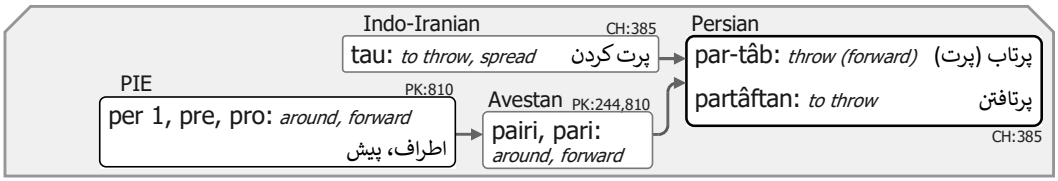

پرتافتن رجوع شود به پرتاب

پُرتره: تصویر چهره همریشه: درشکه، تراکتور، کنترات همریشه: tractor, contract

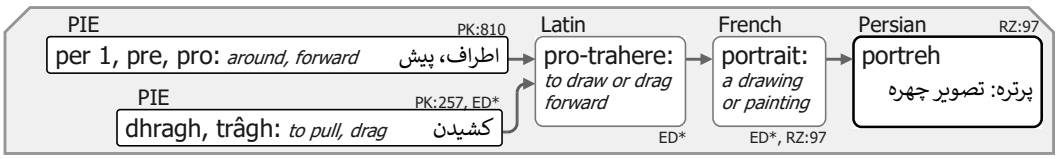

پرتو همریشه: پیرامون همریشه: forward, tepid

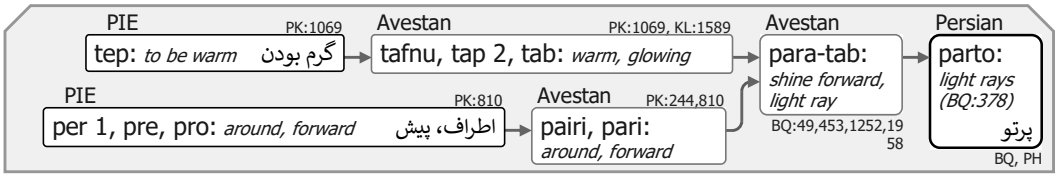

پرچین همریشه: چیدن. پیرامون همریشه: perimeter, poem

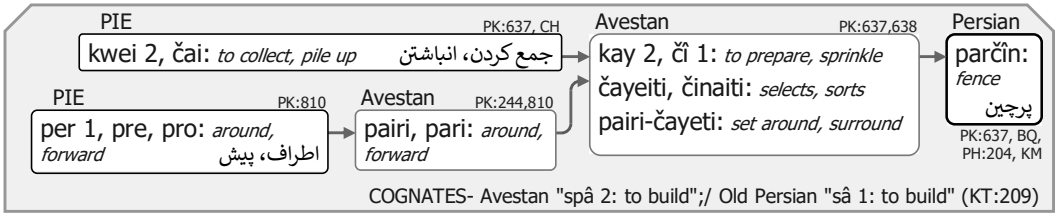

پرخاش: توهین، بد زبانی

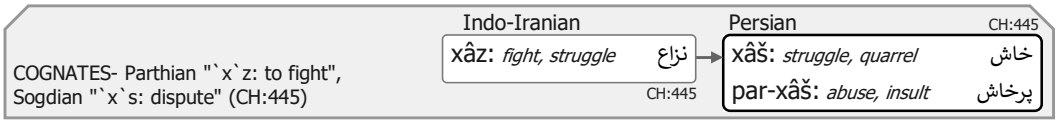

پَدَرزه: چیزی که در جامه یا لنگ بسته باشند همریشه: پندار همریشه: frame

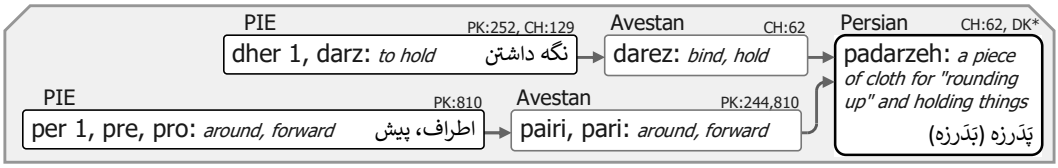

پدرود رجوع شود به دُرود۲

پدید همریشه: دیدن همریشه: above, semantic

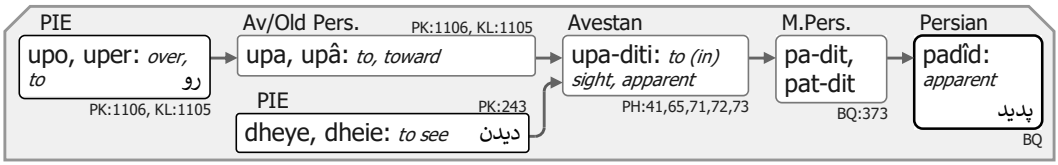

پذیرفتن همریشه: پاداش، پیکار همریشه: grab, press

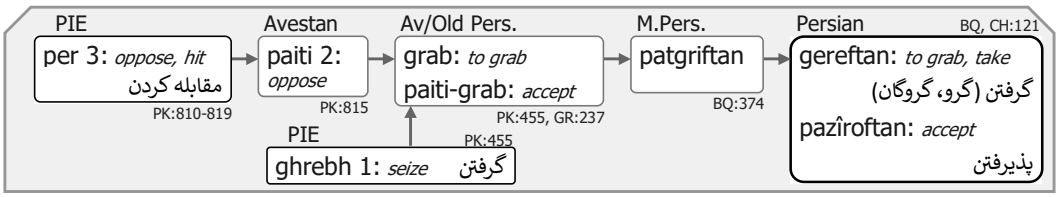

پذیره: به نبرد طلبیدن همریشه: پیکار همریشه: run, press

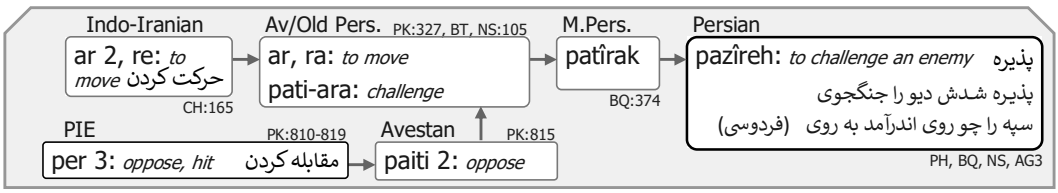

پُر همریشه: انباشتن همریشه: full, fill

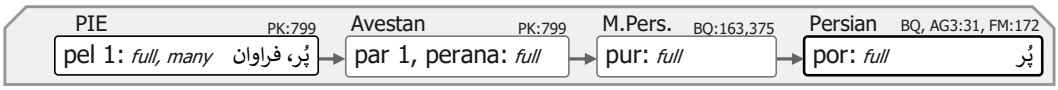

پَر همریشه: ترانسپورت همریشه: transport

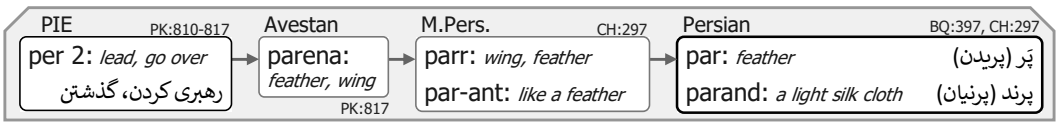

پراسس: پیشرفت کار همریشه: آهسته همریشه: forward, access, proceed

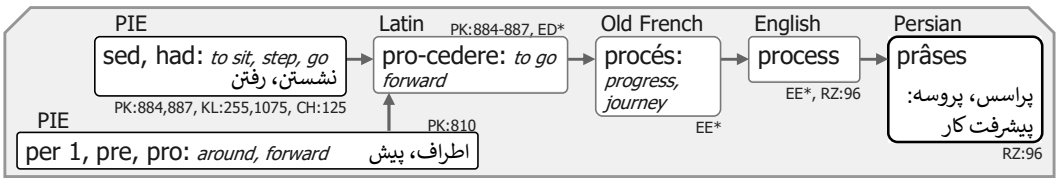

پتیاره: "مخالف پیشرفت"، ضدیت، مخالفت همریشه: پیکار همریشه: run, express

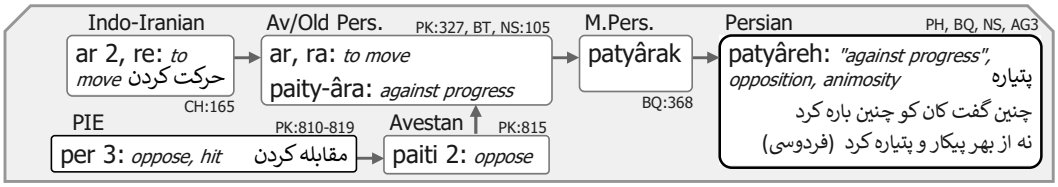

پچگم: خانه تابستانی همریشه: shamble

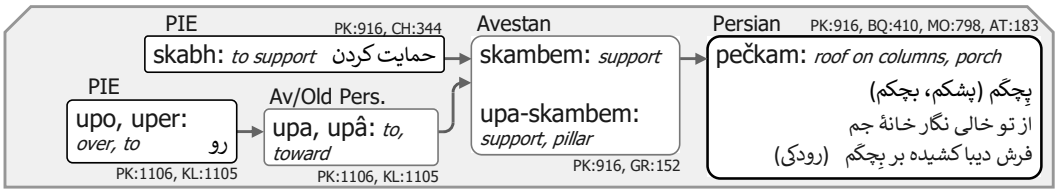

پختن همریشه: پَزیدن, شوربا, نانوا همریشه: cook, cuisine, kitchen

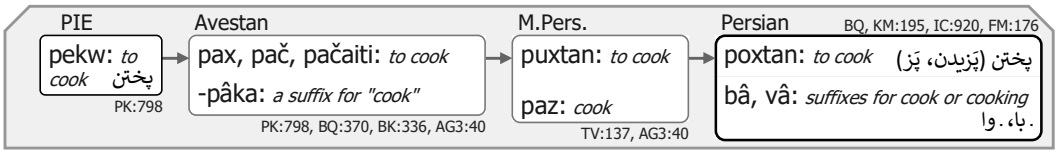

پدال: جای پا همریشه: پا، پایین، پیاده، کالبیر همریشه: foot, pedal, pedicure

پدافند: دفاع رجوع شود به آفند

پدر: "حافظ خانواده" همریشه: مادر، برادر، خواهر، دختر همریشه: father

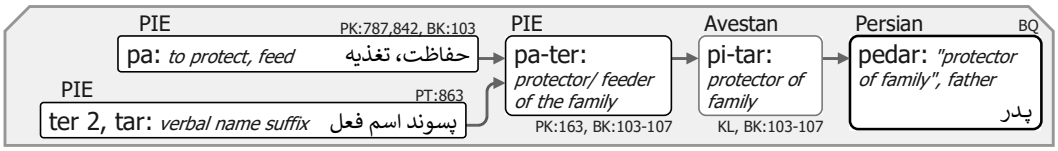

پدرام: شادمان، خرم همریشه: پاداش، آرامش همریشه: print (1)

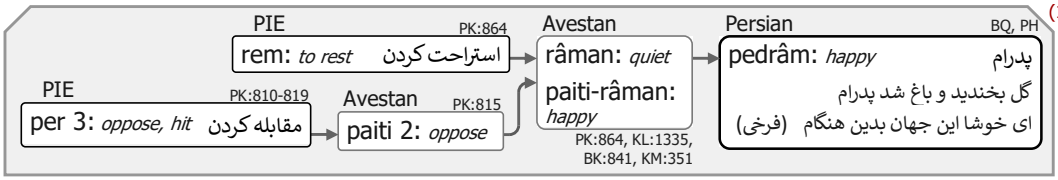

پدرام: آرام، خرم همریشه: هیرید، موبد همریشه: potent (2)

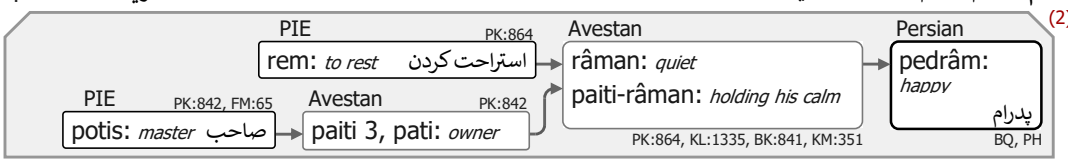

پدراندر: پدر خوانده رجوع شود به اندر۲

پایستن: پایدار و ماندگار بودن

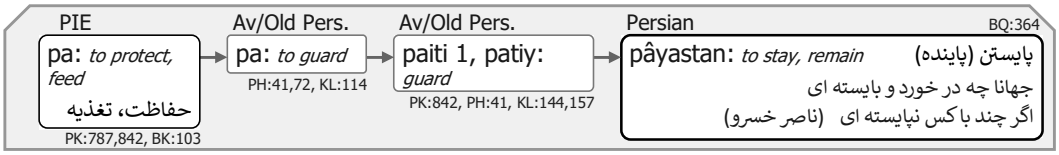

پاینده رجوع شود به پایستن

پاییدن همریشه: پدر، پادشاه همریشه: food, company

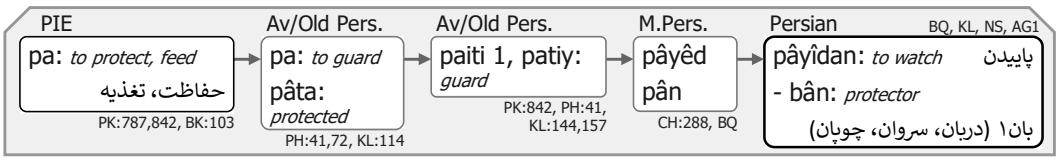

پاییز: فصل "جمع آوری خرمن" همریشه: دیوار، پاییدن

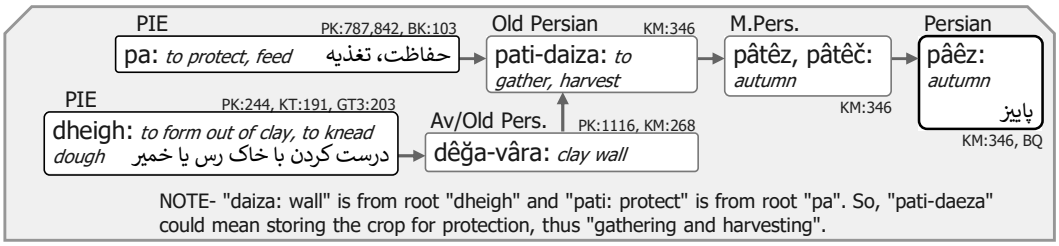

پِتَت: توبه در آیین زرتشتی همریشه: پشیمان، باید همریشه: press, print

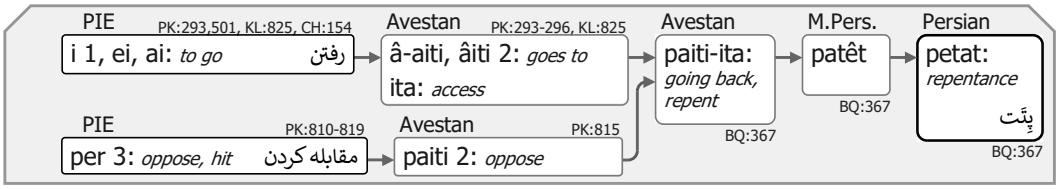

پَتَر: سکه یا ورق فلزی که روی آن دعا مینوشتند همریشه: افتادن همریشه: feather, pen

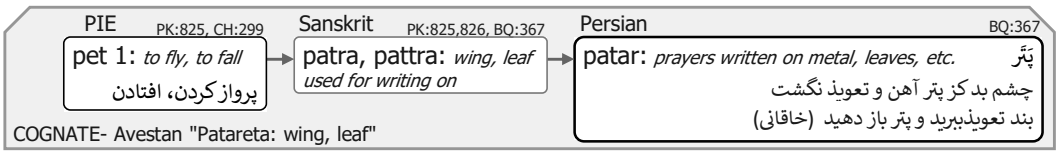

پتفوز: دهان

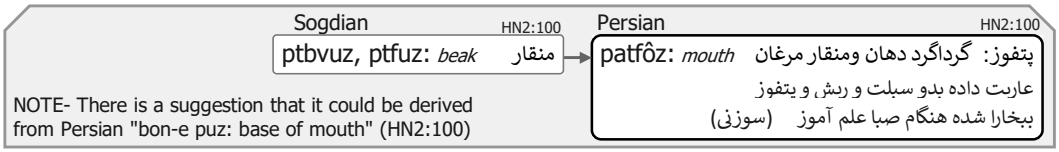

پَتواز: پاسخ، جواب رجوع شود به بیوازیدن همریشه: express, voice

پالودن: پاک کردن همریشه: آلودن، پالان

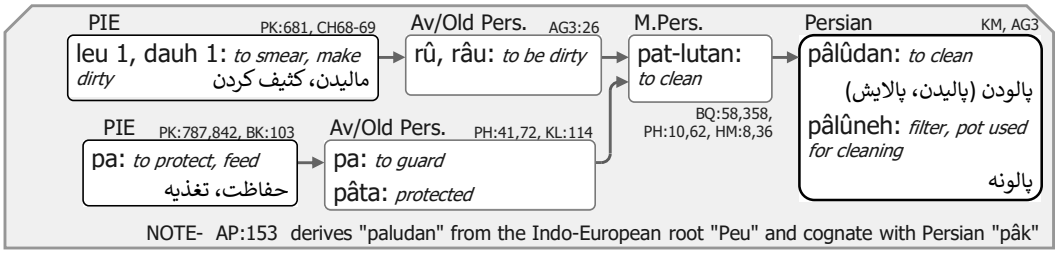

پالوده همریشه: آلودن، فالوده

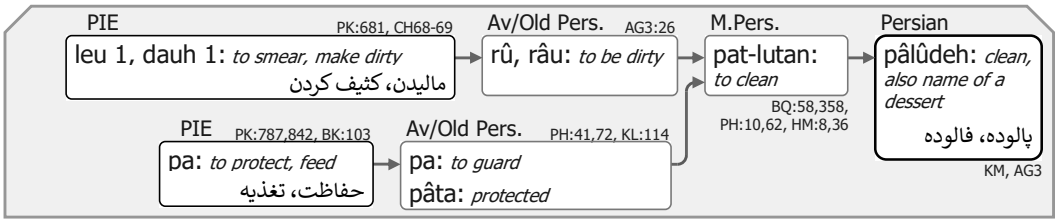

پالونه، پالیدن۱ رجوع شود به پالودن

پالیدن۲: لمس کردن همریشه: سنتور همریشه: feel

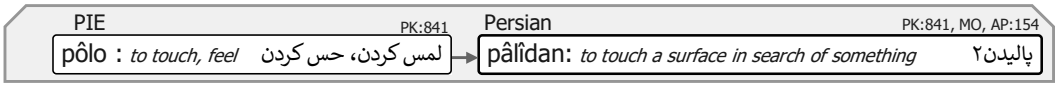

پالیز رجوع شود به پردیس

پانچ: سوراخ کردن همریشه: پنچر، سپوزیدن همریشه: point, punch, appoint

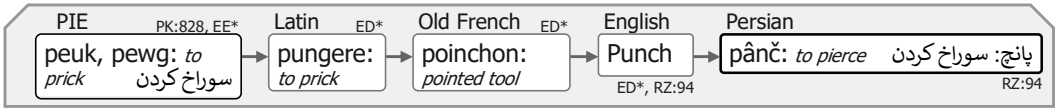

پاندول همریشه: پانسمان، پینه همریشه: pendulum, spindle, spin

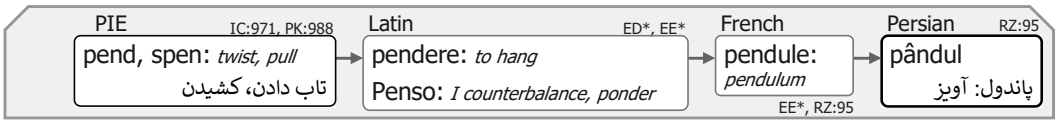

پانسمان همریشه: پینه (تکه پارچه برای وصله) همریشه: append, spin

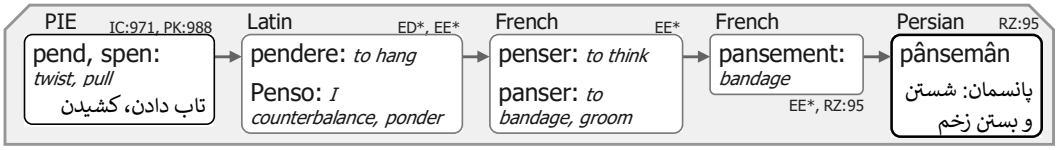

پانیذ: شکر سفید، شیرین، نام دخترانه همریشه: Spanish "alfeñique" from Pers.

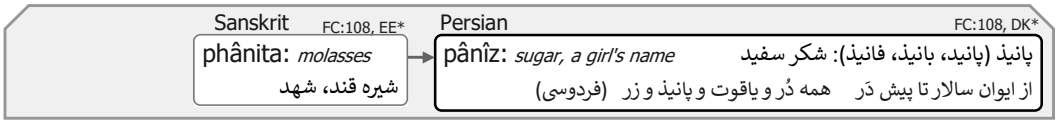
Sanskrit
FC:108, EE*
phânita: molasses
شیره قند، شهد
Persian
FC:108, DK*
pânîz: sugar, a girl's name
پانیذ (پانید، بانید، فانیذ): شکر سفید
از ایوان سالار تا پیش دَر همه دُر و یاقوت و پانیذ و زر (فردوسی)

پاشنه

همریشه: pearl

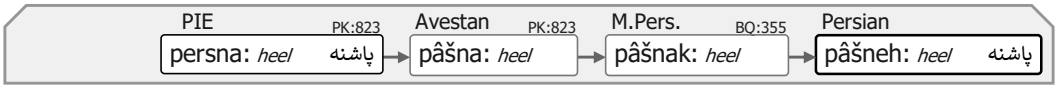

پاشیدن

همریشه: پلنگ

همریشه: leopard

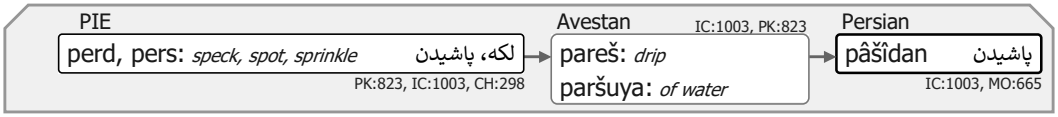

پاک

همریشه: پوره

همریشه: pure

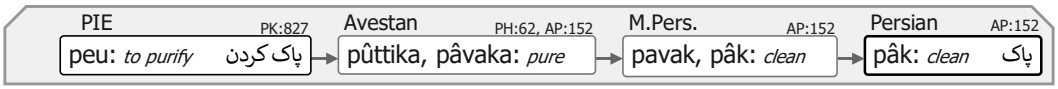

پاکت

همریشه: بوق

همریشه: big, puff, pocket

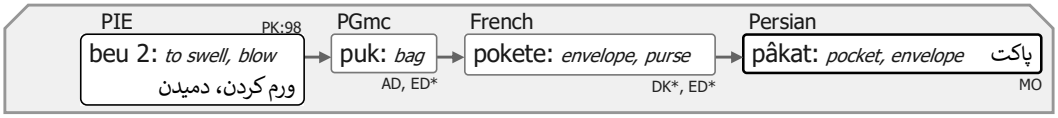

پالار: ستون یا درخت ضخیم

همریشه: بالکن

همریشه: balk, block

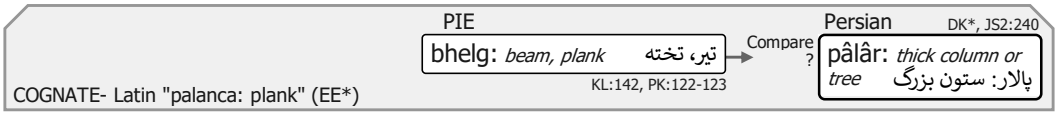

پالان

همریشه پالودن، پالایش

همریشه: pasture, food, father

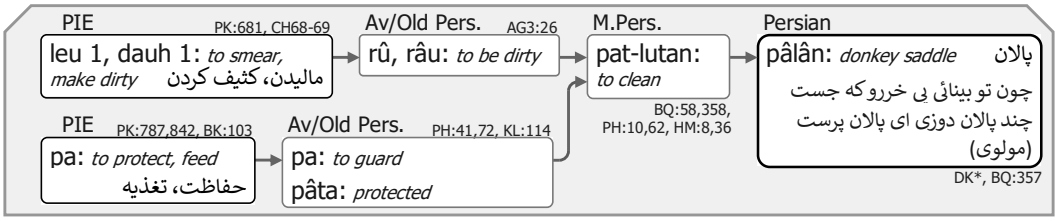

پالایش رجوع شود به پالودن

پالتو

همریشه: فیلم، پلیسه

همریشه: pelt, film

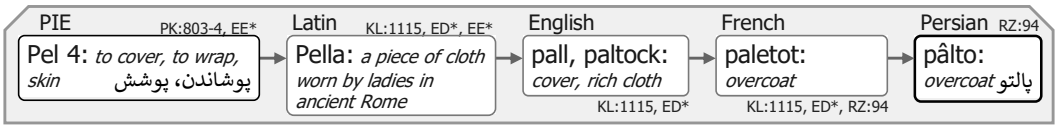

پاس۲ رجوع شود به پاسپورت

پاسارگاد رجوع شود به پارس۱

پاساژ

همریشه: پهن، پاسیو همریشه: passage, past, impasse

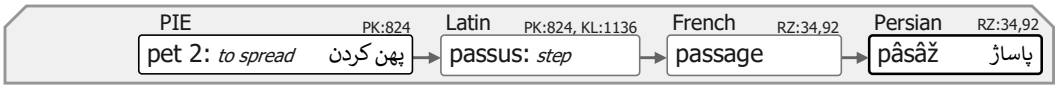

پاسبان

همریشه: پاییدن، پدر، پادشاه همریشه: food, father, pastor

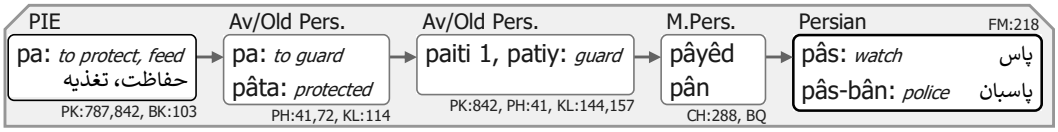

پاسپورت

همریشه: پاساژ، پهن، اسپرت همریشه: pass, past, port

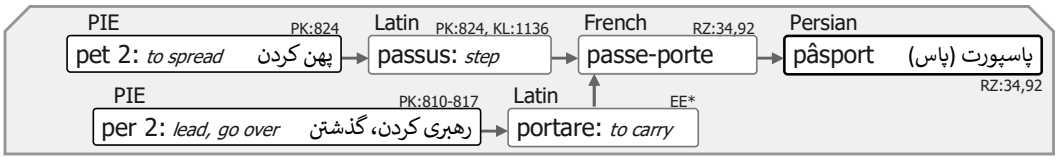

پاسخ (1)

همریشه: پیکار، پادزهر، پاداش همریشه: press, vote

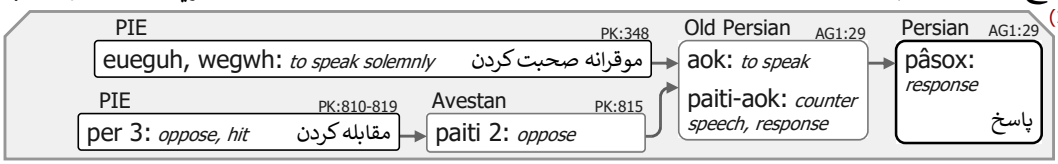

پاسخ (2)

مقایسه: سخن همریشه: پاداش، پشیمان همریشه: press

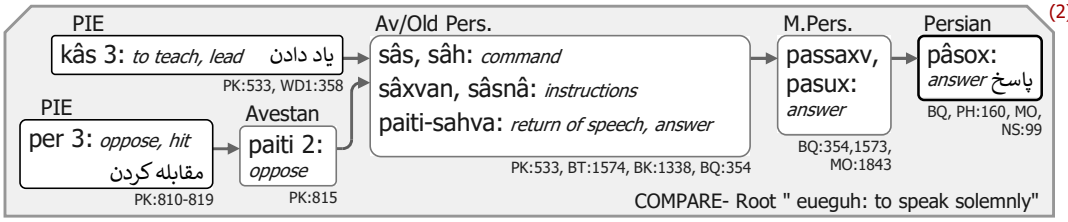

پاسیو: (1)

حیاط خلوت همریشه: پروپاگاند همریشه: compact, peace

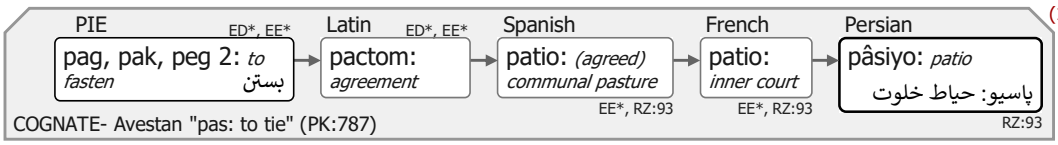

پاسیو: (2)

حیاط خلوت همریشه: پاساژ, پَهن همریشه: pass, expand

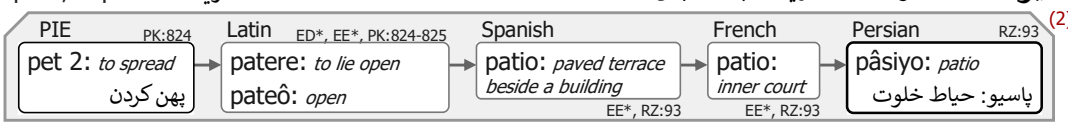

پاشا: فرمانده عثمانی رجوع شود به پادشاه

پارت

همریشه: parting shot (Parthian shot)

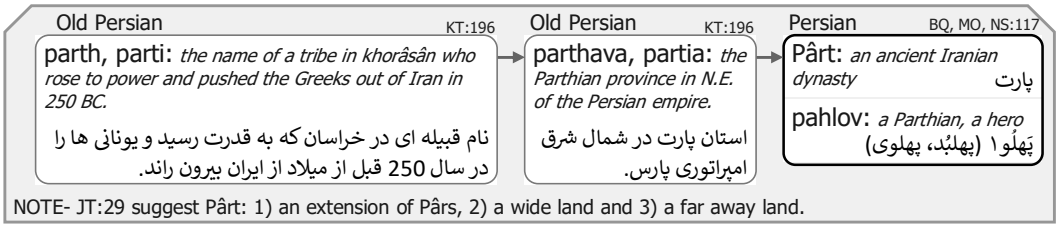

NOTE- JT:29 suggest Pârt: 1) an extension of Pârs, 2) a wide land and 3) a far away land.

پارتی: حامی، طرفدار

همریشه: نهان، پاره

همریشه: part, apartment, party

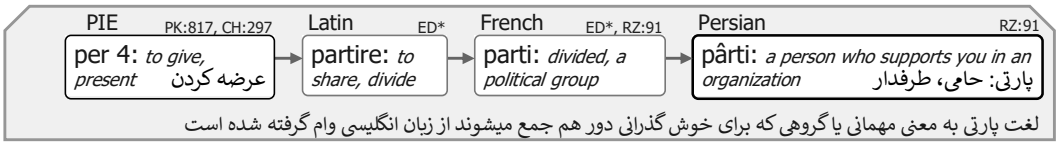

لغت پارتی به معنی مهمانی یا گروهی که برای خوش گذرانی دور هم جمع میشوند از زبان انگلیسی وام گرفته شده است

پارس۱

همریشه: پاسارگاد

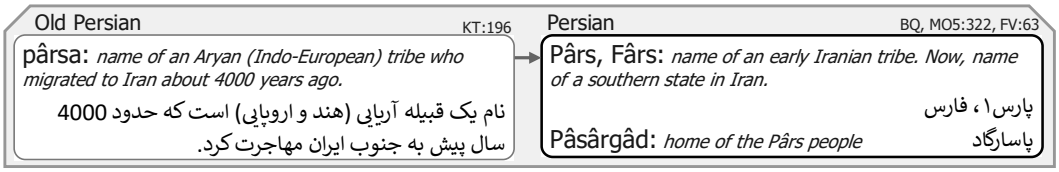

پارس۲ رجوع شود به پلنگ

پارسا

همریشه: پیر

همریشه: pale

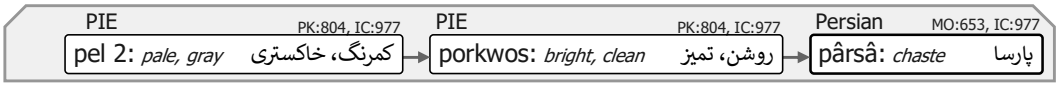

پارسال رجوع شود به پار

پارک، پارکینگ: "شکارگاه پادشاهان و اشرافیان"

همریشه: park

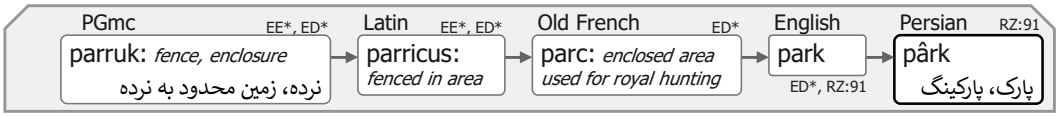

پارگین: گنداب، مرداب رجوع شود به بارگین

پاره: تکه

همریشه: پارتی، آپارتمان

همریشه: part

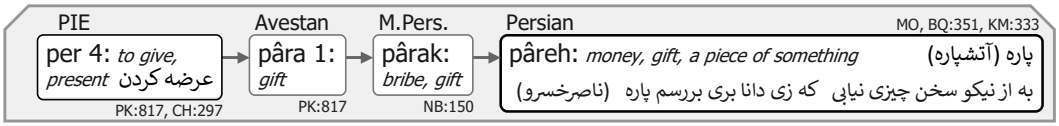

پازن: بز کوهی

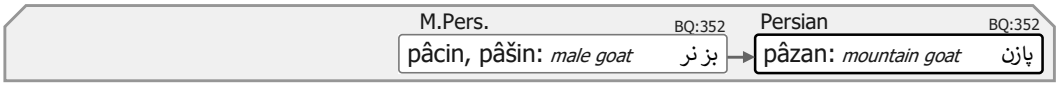

پاس۱ رجوع شود به پاسبان

پادافراه: قصاص همریشه: پرسیدن، پاسخ همریشه: pray, press

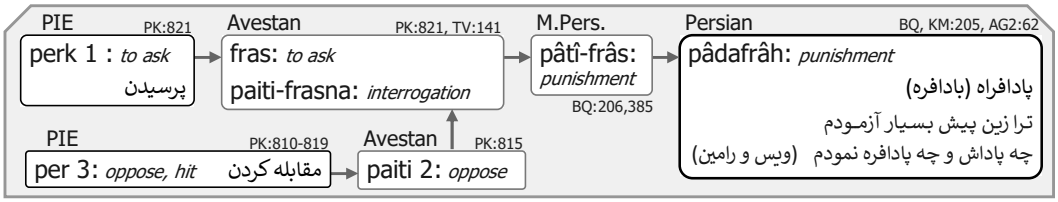

پادزهر همریشه: پاداش، پاسخ، زدن همریشه: suppress, offense

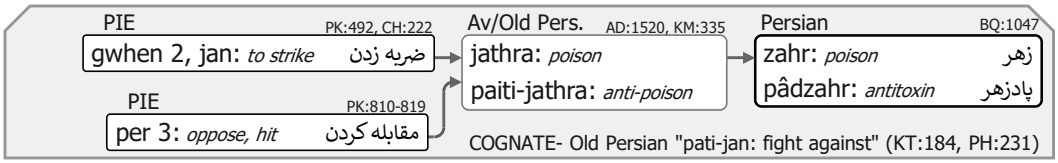

پادشاه همریشه: شهر، شایسته، شیر، پدر همریشه: check, chess

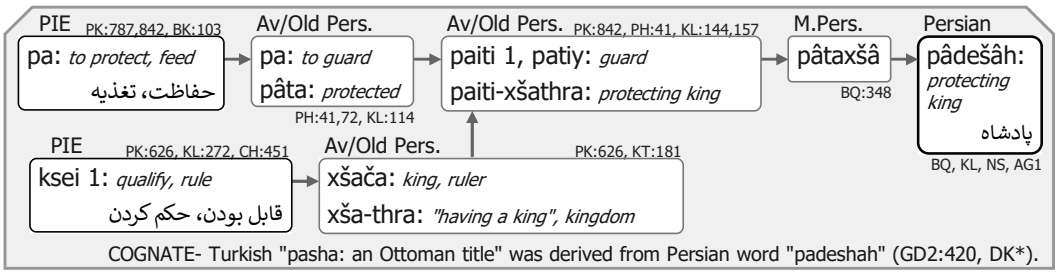

پاده: گله گاو و اسب همریشه: پاییدن همریشه: pasture

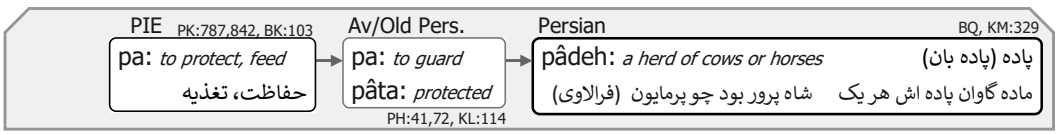

پار: "پیش" همریشه: from, early

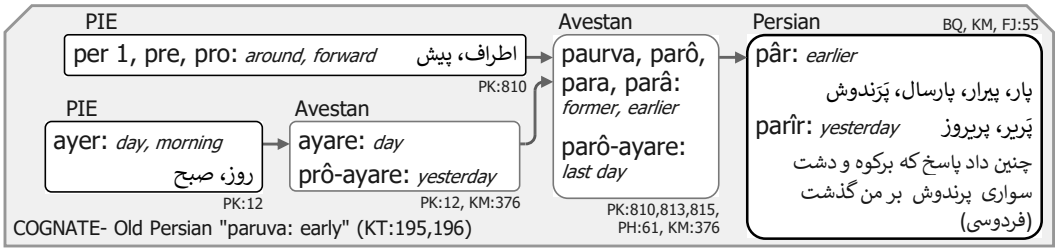

پارامتر: عامل یا مؤلفه همریشه: آزمایش، نمودار، همانند همریشه: for, measure

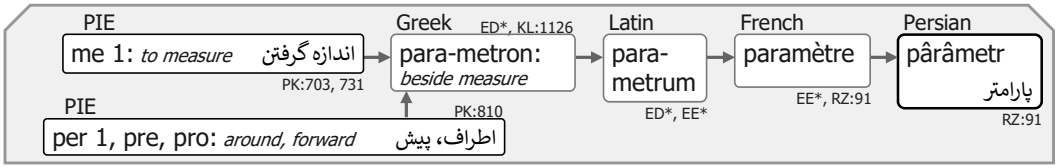

پ

پ - : پیشوند به معنی ضد، مقابل یا پیش همریشه: press, compress

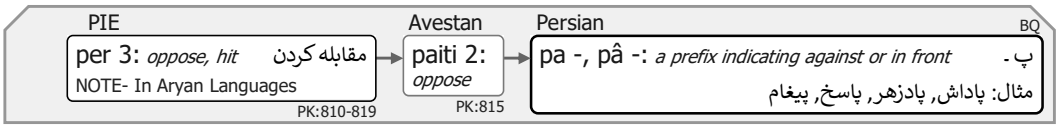

پا همریشه: پیاده، پیک، پایین، پی همریشه: foot, pedal

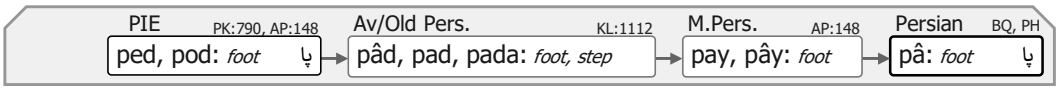

پاپژ: دامنه کوه همریشه: پژواک، پا همریشه: foot, pedal

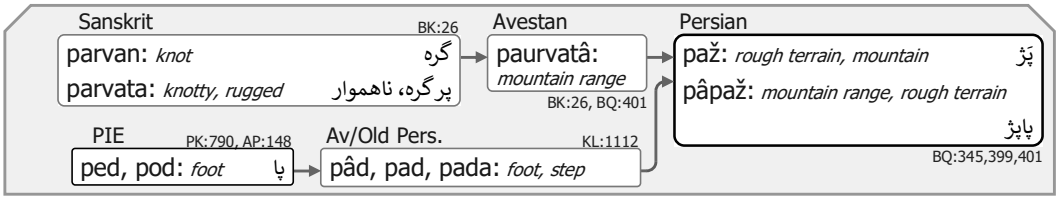

پاتیل همریشه: نبید، پیراشکی همریشه: beer, beverage

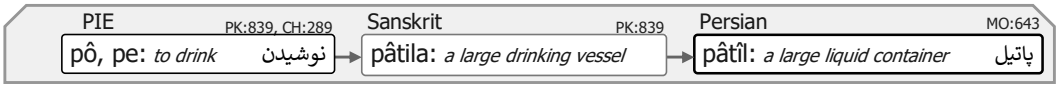

پاجامه همریشه: پا، چمدان، زنار همریشه: zone, foot, pajamas

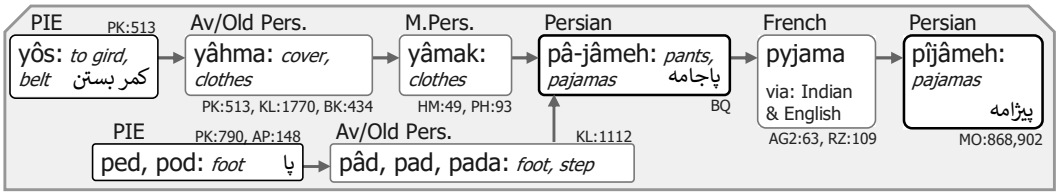

پاداش همریشه: دادن، هوش، پیکار، پاسخ همریشه: data, print, donate

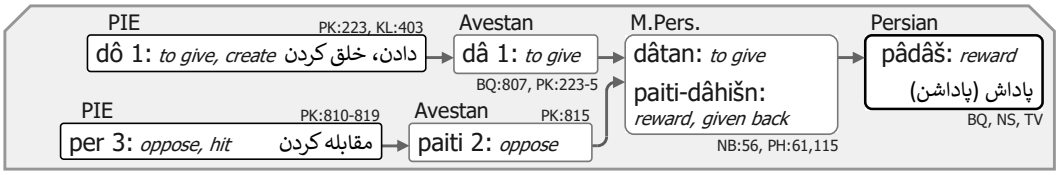

بیوَر: ده هزار

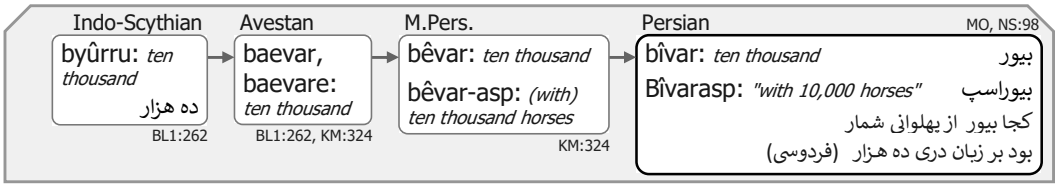

بیوراسب رجوع شود به بیور

بیوسیدن: انتظار داشتن همریشه: بوی۱، بیدار، هیربد همریشه: Buddha, power

(1)

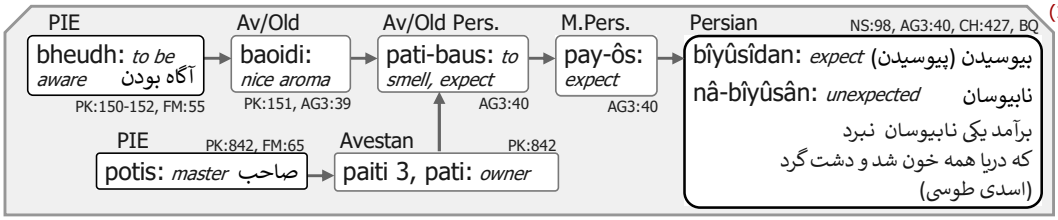

بیوسیدن: انتظار داشتن همریشه: بسیار، پیش همریشه: far, for, from

(2)

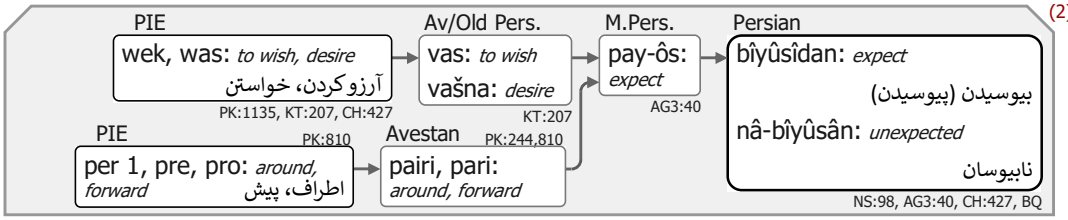

بیوگ: عروس همریشه: امید، باور همریشه: upon, wedding

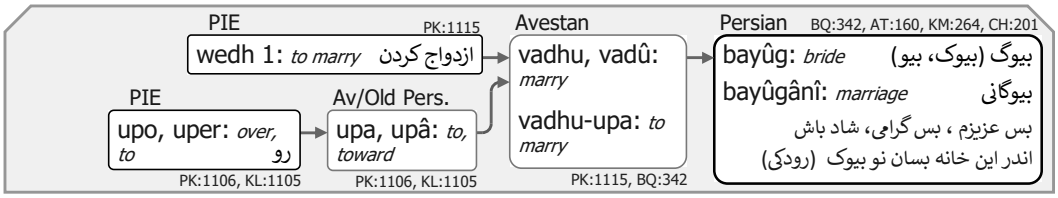

بیوه همریشه: بیختن همریشه: widow, divide, individual

بیل همریشه: بریدن، داشبرد همریشه: bore, perforate

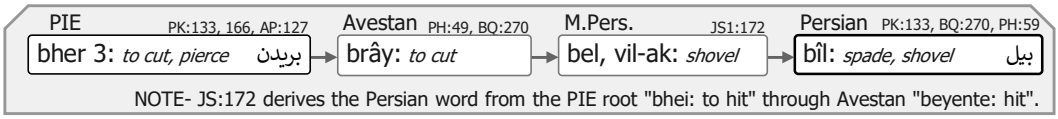

بیلان: ترازنامه رجوع شود به بالانس

بیم همریشه: بیمه

بیمار همریشه: گداختن، گسستن، مرگ همریشه: with, mortal

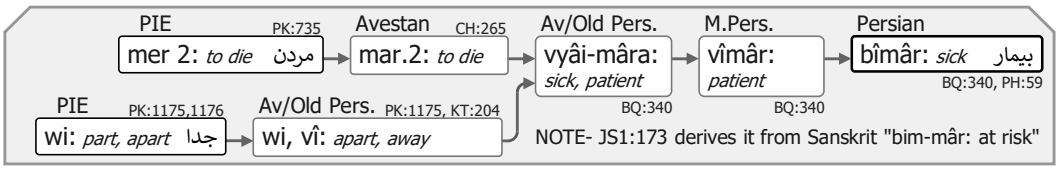

بیمه همریشه: بیم، باک

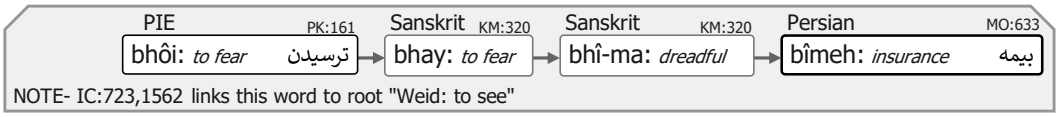

بینا همریشه: دیدن، اندیشیدن، آیینه همریشه: semantic

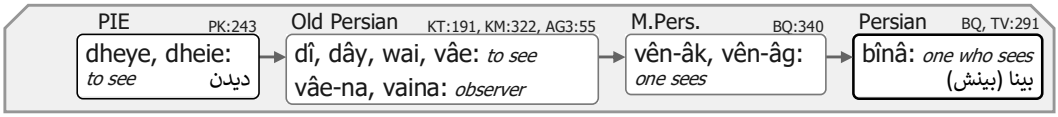

بینی همریشه: نُس همریشه: nose

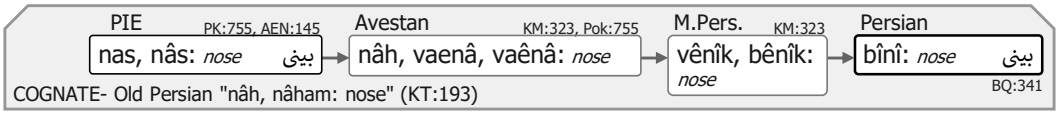

بیو: عروس رجوع شود به بیوگ

بیوازیدن: پاسخ دادن، اجابت کردن همریشه: پژواک، پاسخ همریشه: voice, express

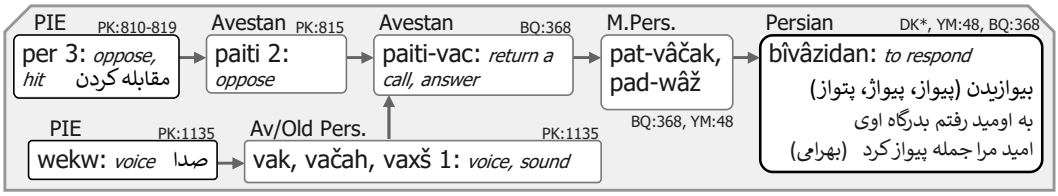

بیش۱: گیاهی بسیار سمّی با برگ هایی شبیه برگ کاهو یا کاسنی همریشه: virus

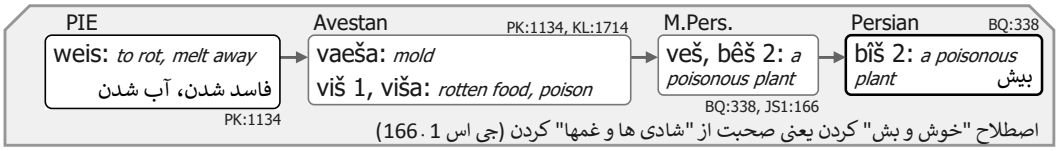

بیش۲: افزون همریشه: دو، دوازده، بیسکویت همریشه: two, bicycle

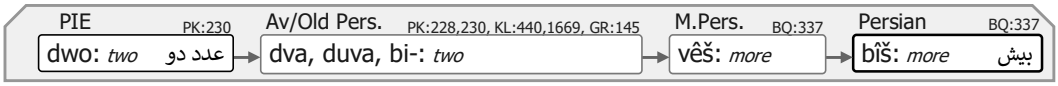

بیشه همریشه: بید همریشه: willow

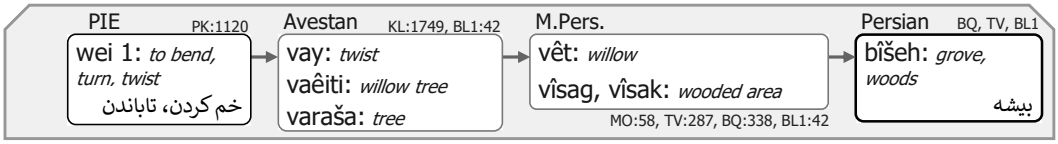

بیطار: دامپزشک همریشه: بچّه همریشه: veterinarian, veal

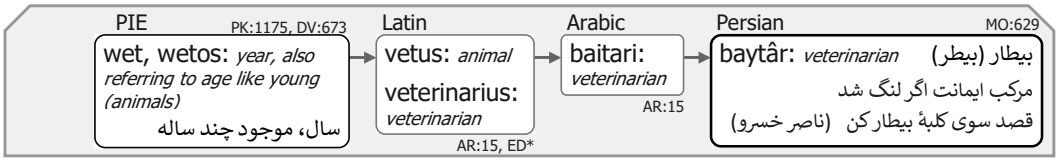

بیغاره: سرزنش رجوع شود به پیغاره

بیگ همریشه: بخشیدن همریشه: pagoda (1)

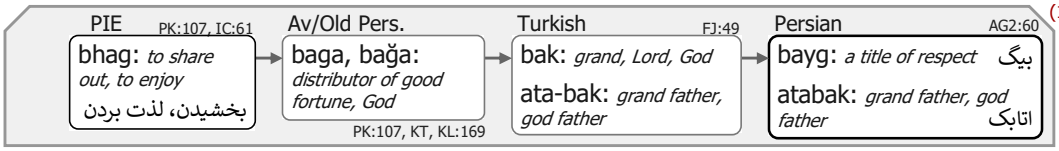

بیگ: رئیس، عنوان احترام (2)

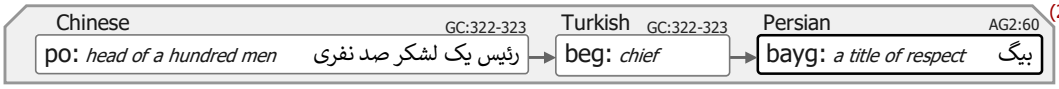

بیگار، بیگاری

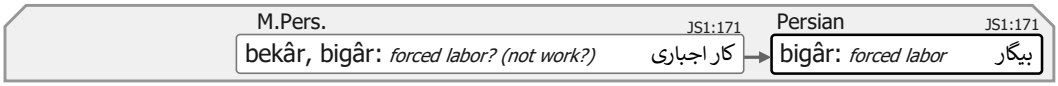

بیگانه

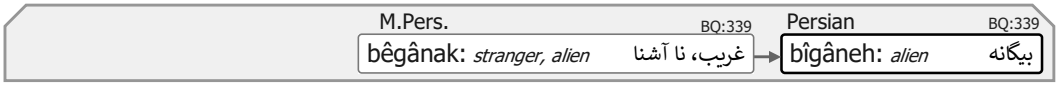

بیگم رجوع شود به بیگ ، اُم

بیدخت: "دختر خدا" مقایسه: دختر، فغفور همریشه: daughter, pagoda

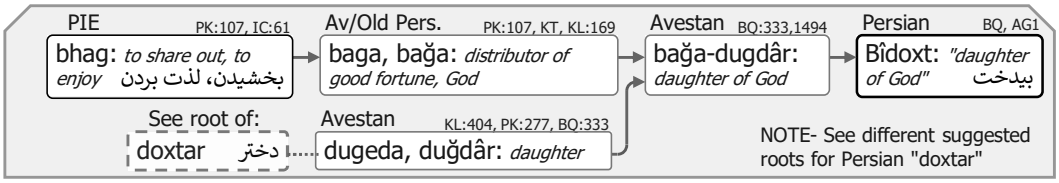

بیدستر: حیوانی که "بدون داس" درخت را قطع میکند

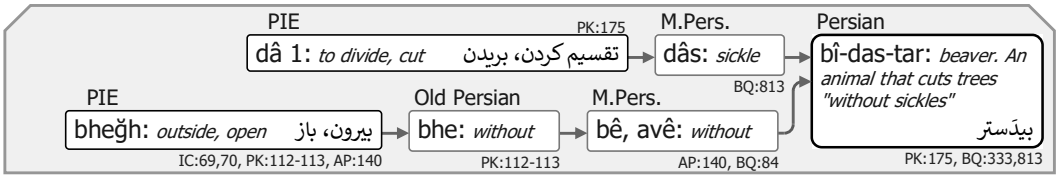

بیر: حافظه رجوع شود به ویر

بیرق: پرچم

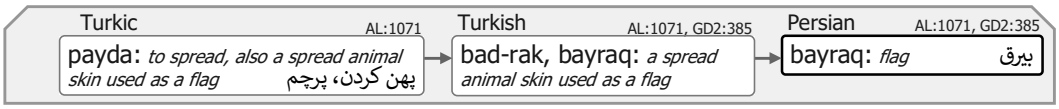

بیرون

بیز، بیزش رجوع شود به بیختن

بیژه: پاک رجوع شود به ویژه

بیست همریشه، گواه، ده همریشه: wide, ten

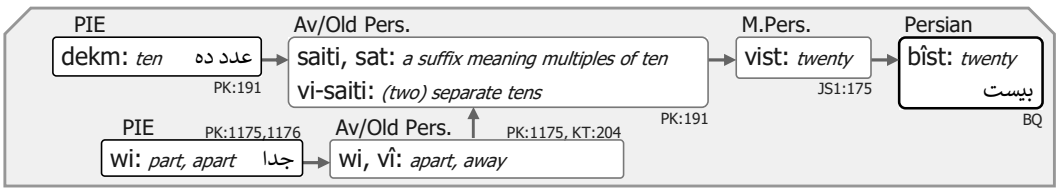

بیستون: کوهی که بعلت بلندی آنرا "جایگاه (نیایش) خدا" میدانستند. همریشه: pagoda, stand

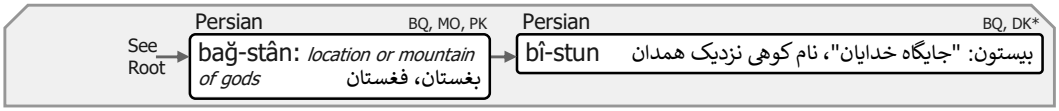

بیسکویت: "دو بار پخته شده" همریشه: پختن همریشه: cook, kitchen

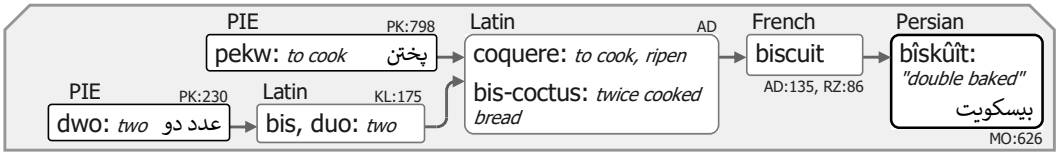

بی: بدون همریشه: بجز

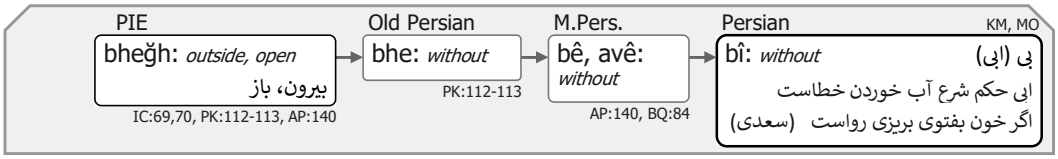

بی - رجوع شود به بِ -

بیا رجوع شود به بِ -

بیابان

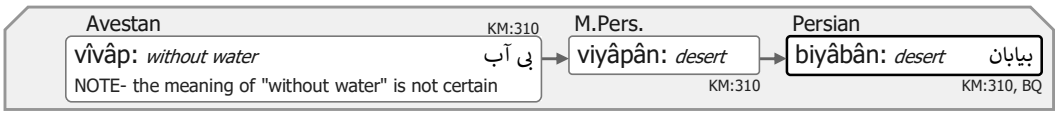

بیختن: الک کردن همریشه: بیوه همریشه: divide, individual

(1)

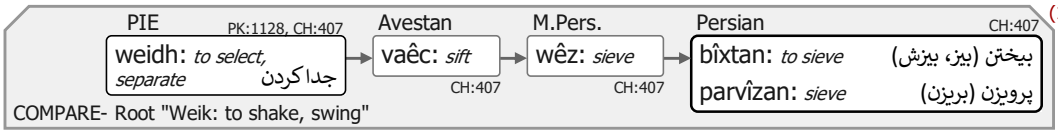

بیختن: الک کردن همریشه: آونگ، انگیختن همریشه: weak, vice versa

(2)

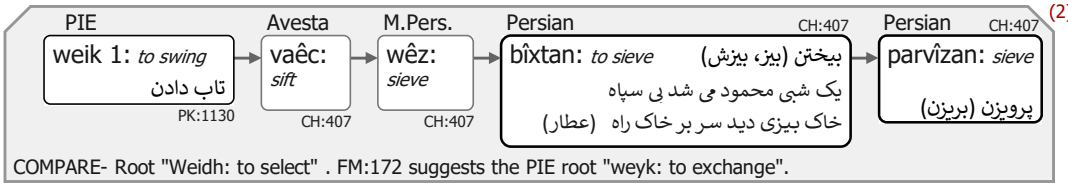

بید همریشه: بیشه همریشه: willow

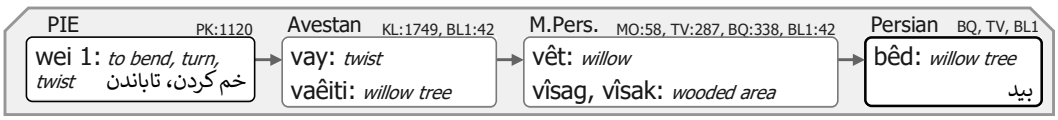

بیدار همریشه: بوی۱ همریشه: forbid, Buddha

(1)

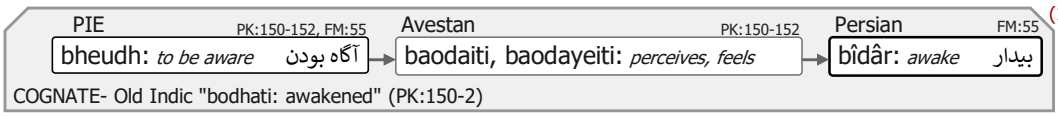

بیدار همریشه: گریز، گسستن همریشه: wide, with

(2)

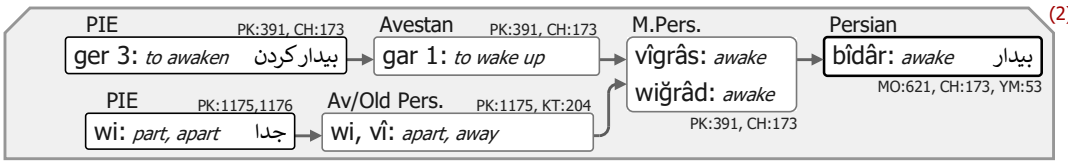

بهار

همریشه: فرخار، هوش۲ همریشه: vernal

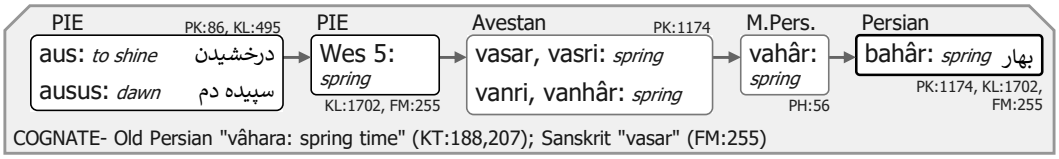

بهانه: دلیل "پنهانی"

همریشه: آستر، ایوان، بانو همریشه: wear, vest, invest

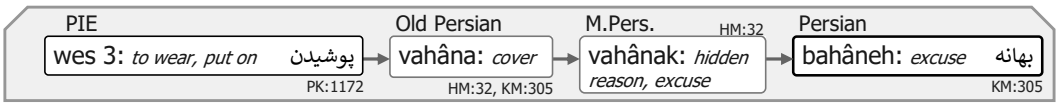

بهرام: "دیو کُش"

همریشه: دیو، زدن، گزند همریشه: gun, offend

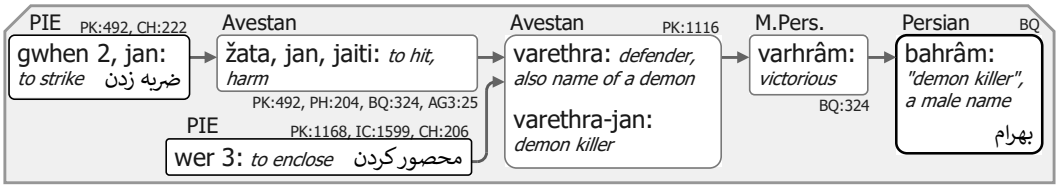

بهروز

همریشه: خوب، بهمن، روشن همریشه: light

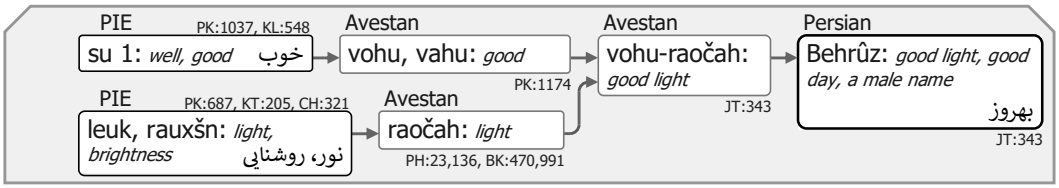

بهره

همریشه: بخشیدن همریشه: pagoda

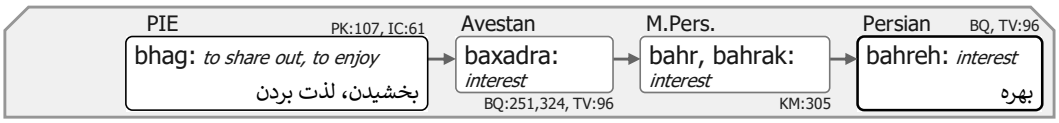

بهشت: "بهترین"

همریشه: خوب همریشه: euphoria

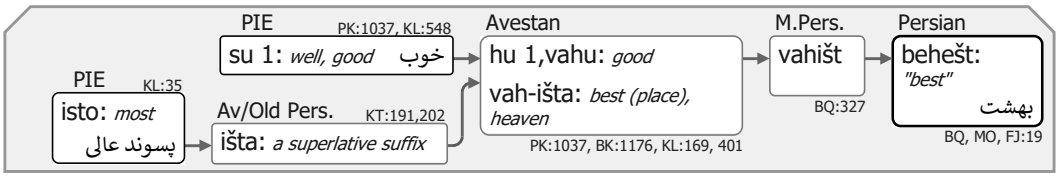

بهمن: "خوش مرام"

همریشه: بِه، منش همریشه: mind, mentor

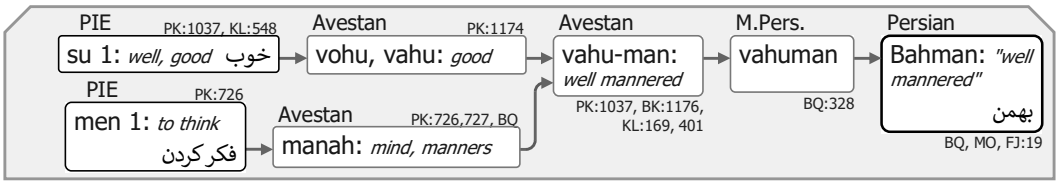

بوی۲: آرزو

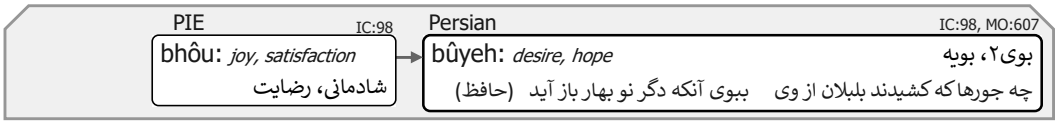

بویه رجوع شود به بوی۲

بِه: نوعی میوه

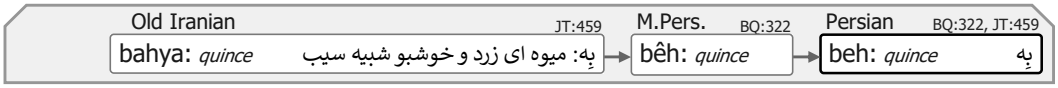

بَه: خوب همریشه: خوش، هما همریشه: euphoria

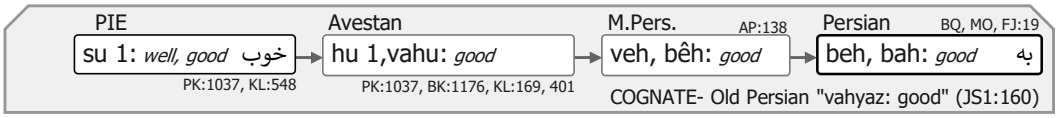

به: بطرف همریشه: پیام، پیش همریشه: for, far, proceed

(1)

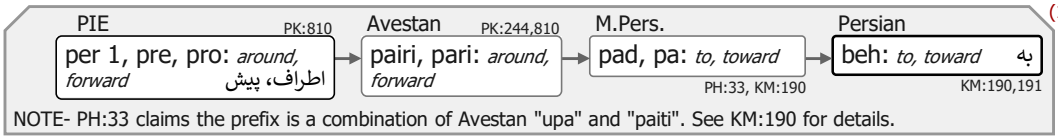

به: بطرف همریشه: اَبَر، بر همریشه: upon

(2)

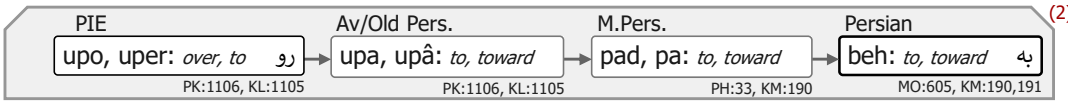

بها: ارزش همریشه: vendor

بهادر: شجاع و دلیر همریشه: بیگ، بخشیدن و بزم همریشه: pagoda

(1)

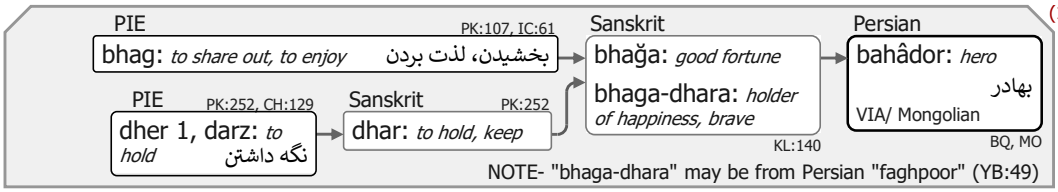

بهادر: شجاع و دلیر

(2)

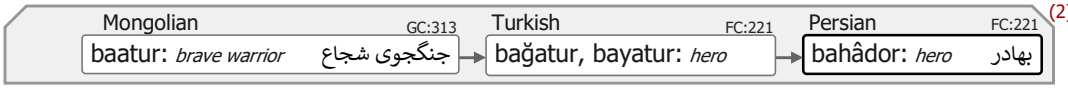

بوشاسپ: خواب، رویا

بوف رجوع شود به بوم۱

بوق همریشه: پاکت همریشه: puff, boil

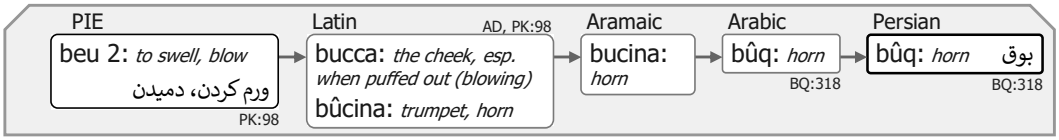

بولتن: خبرنامه رسمی مؤسسات همریشه: بوق، پاکت همریشه: pocket, bulletin

بولوار همریشه: ورزش، انرژی، برگ همریشه: energy, allergy

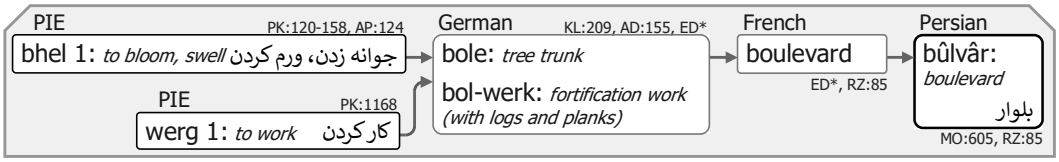

بوم۱: جغد همریشه: بوتیمار همریشه: bittern

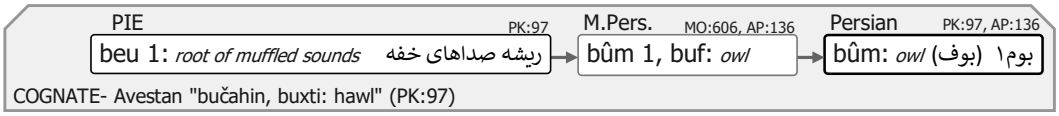

بوم۲: سرزمین همریشه: بودن، بت همریشه: be, tribe, physics

بومَهَن: زلزله همریشه: بودن، بوم۲ همریشه: be, physics

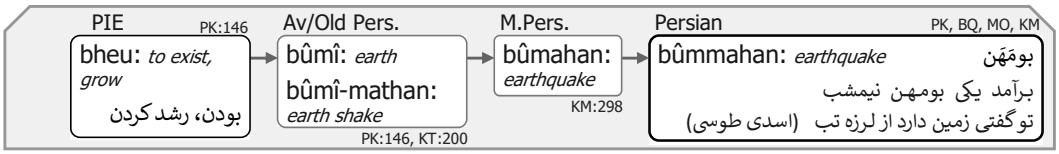

بوی۱: رایحه همریشه: بیدار، بیوسیدن همریشه: forbid, Buddha

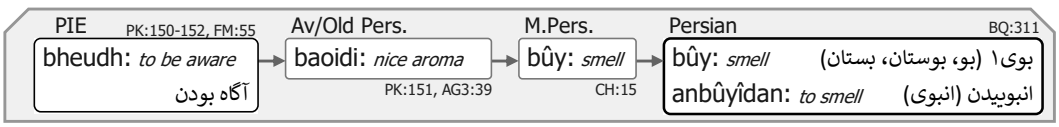

بور: اسب سرخ و قهوه ای رنگ، روباه همریشه: بَبَر مقایسه: کَهَر همریشه: brown, beaver

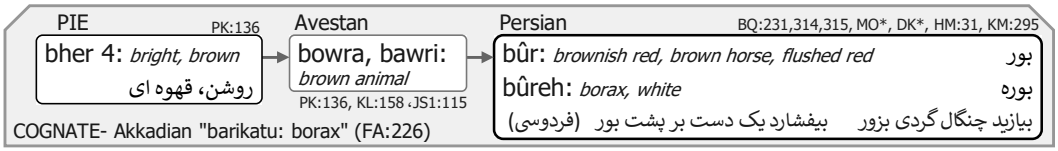

بوران: برف و باران همراه با باد

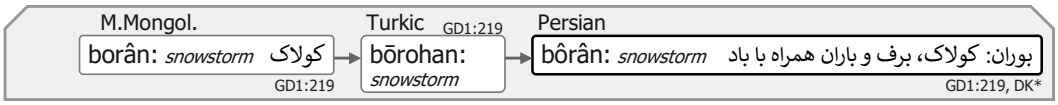

بورژوا: "شهرنشین"، طبقه متوسط همریشه: بالا همریشه: burg, fort, force

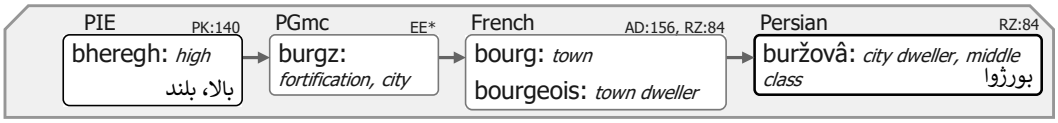

بورس: کمک تحصیلی، مرکز داد و ستد (اوراق بهادار) همریشه: purse

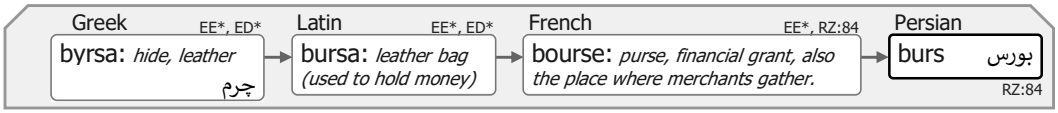

بورش: نوعی سوپ روسی

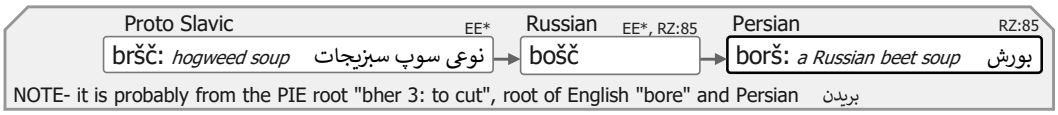

بوره رجوع شود به بور

بوریا

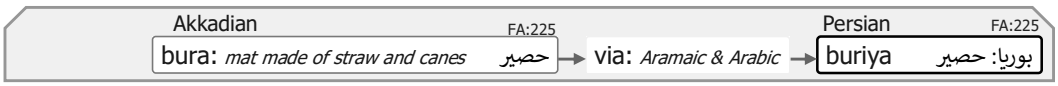

بوزینه: "پدر زنا، ابو زنا"

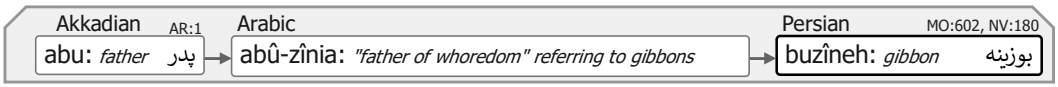

بوس همریشه: buss

بوس

بوستان رجوع شود به بو

بوته: کاسه گلی برای گداختن فلزات همریشه: آپادانا همریشه: boutique, perfect

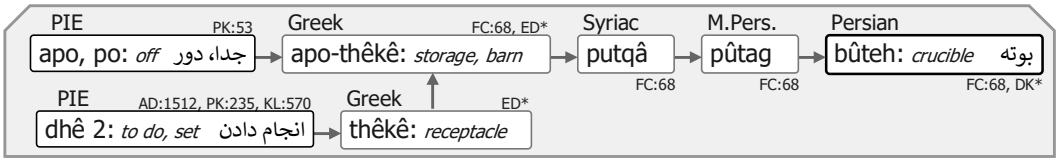

بوتیک: فروشگاه لوکس همریشه: آپادانا، نهان، آراستن همریشه: off, deed, office

بوتیمار همریشه: بوم (جغد) همریشه: bittern

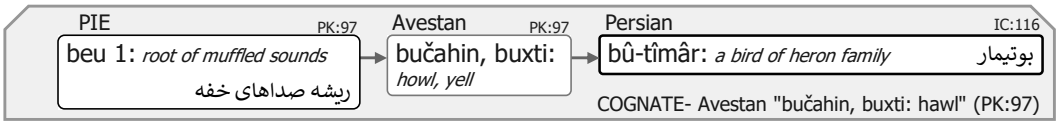

بوختن: نجات دادن (خصوصاً از جهنم)

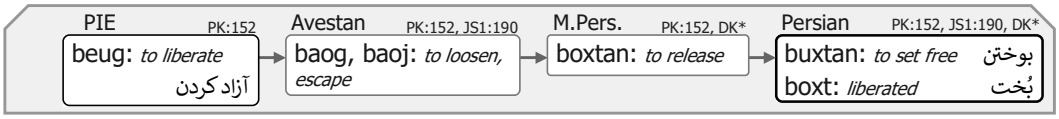

بودا همریشه: بیدار همریشه: forbid, Buddha

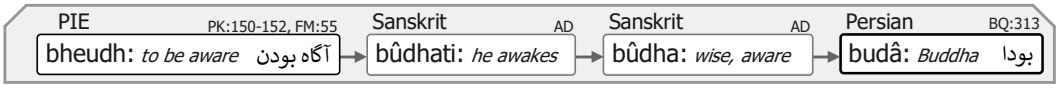

بودجه: "کیسه چرمی پول" همریشه: بالش، برگ، بلیط همریشه: budget

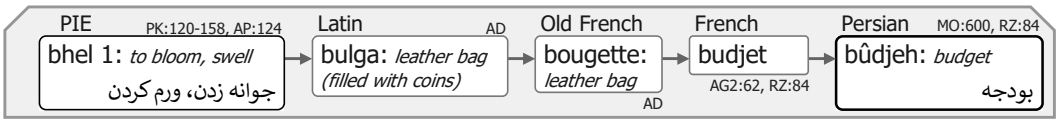

بودن همریشه: بت، بوم۲، بومهن همریشه: be, tribe, physics

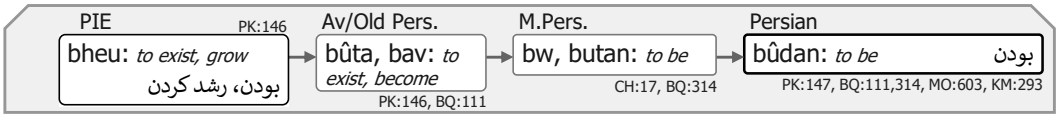

بودَنه: تیهو، بلدرچین

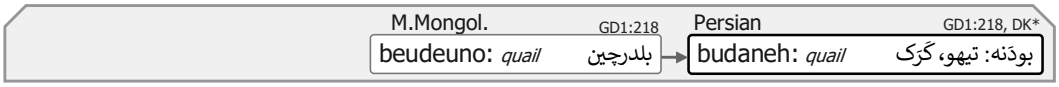

بَنج رجوع شود به بَنگ

بند همریشه: بستن، پیکار، پاسخ همریشه: band, press

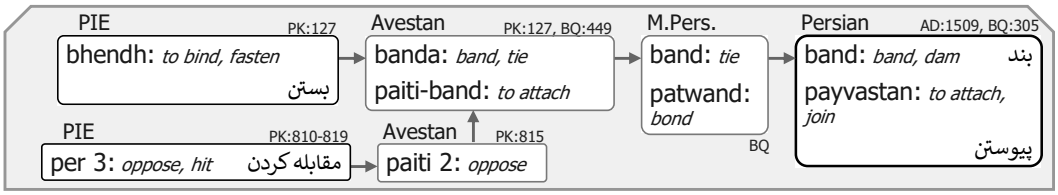

بندر رجوع شود به دربند

بنده همریشه: بستن همریشه: bind, band

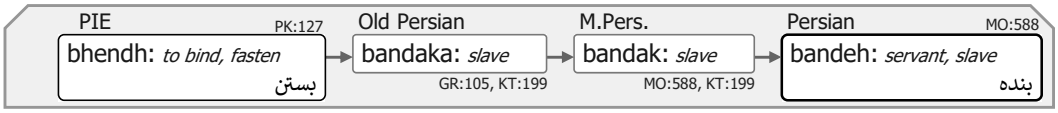

بنزین همریشه: benzene

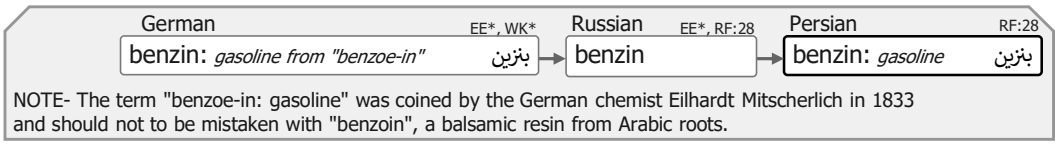

بنفش رجوع شود به بنفشه

بنفشه: "گل جنگلی" همریشه: پیروز، نارون همریشه: augment, wish

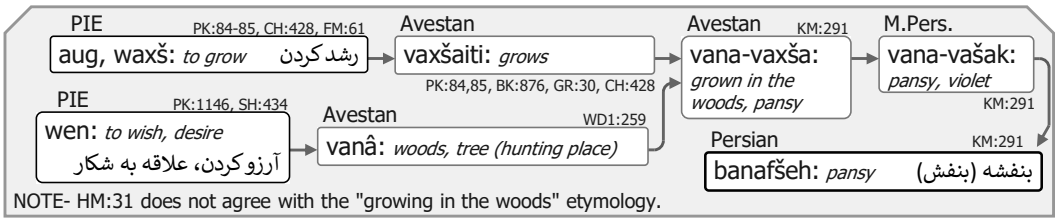

بَنگ: نوعی از مواد مخدر

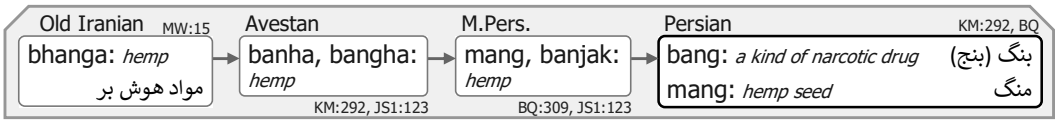

بُنه، بنیاد: آشیانه رجوع شود به بُن۱

بو رجوع شود به بوی۱

بوب

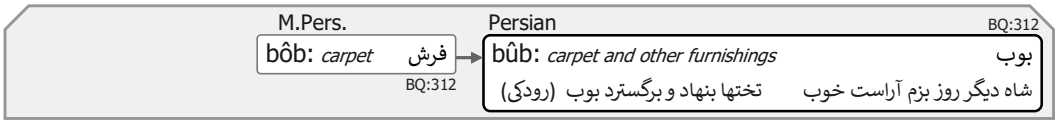

بُلور

همریشه: برلیان همریشه: brilliant

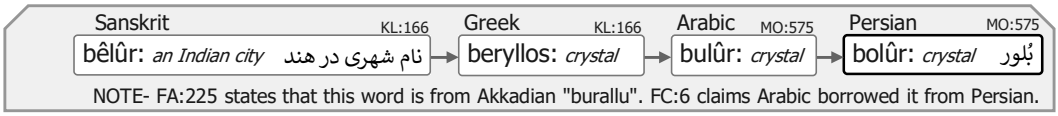

بلوط

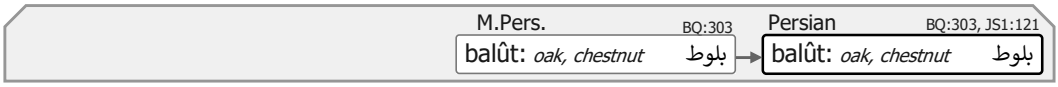

بلوک: مجموعه چند شهر (یا کشور) مانند بلوک شرق یا بلوک غرب

بله

بلیت، بلیط: "فرمان نوشته روی یک تکه چوب" همریشه: برگ همریشه: bill

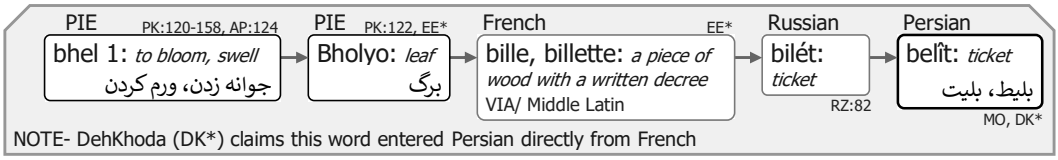

بَم

همریشه: bomb

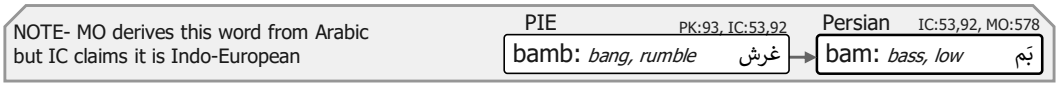

بُن۱: پایه همریشه: foundation, bottom

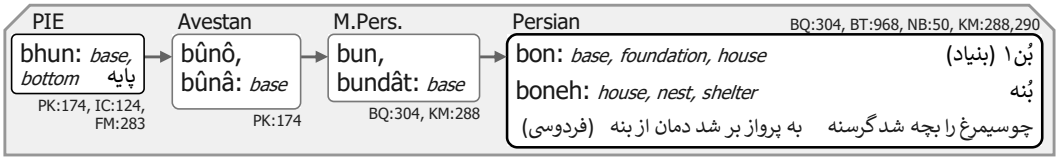

ـ بُن۲: درخت همریشه: بنفشه مقایسه: بُن۱ همریشه: wish

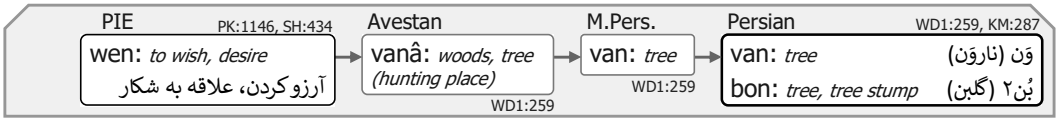

بُن۳: حواله، بلیط همریشه: bonus, beauty, benefit

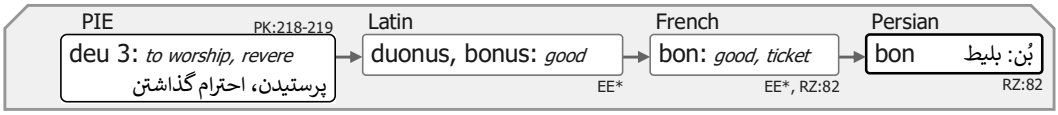

بلخ

همریشه: باختر، اختر

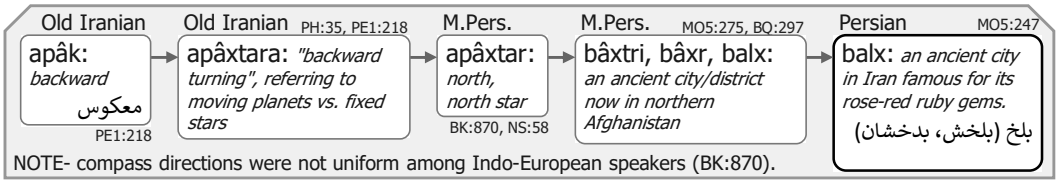

بلدرچین

بلسام

درختی خوش بو که از آن مسواک سازند. درخت بادیه

همریشه: balsam

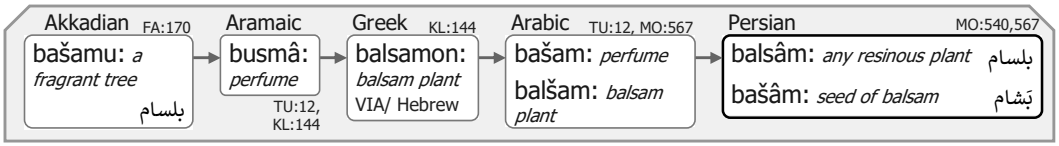

بلغم: خلط

همریشه: برگ، بالش

همریشه: ball

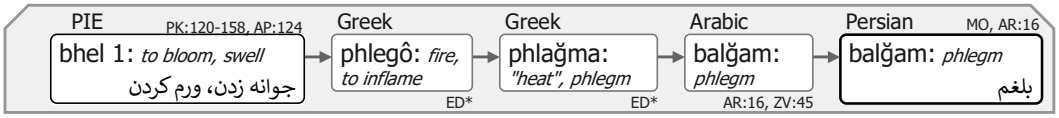

بلقیس: ملکه سبا

همریشه: پری

همریشه: Pallas, palladium

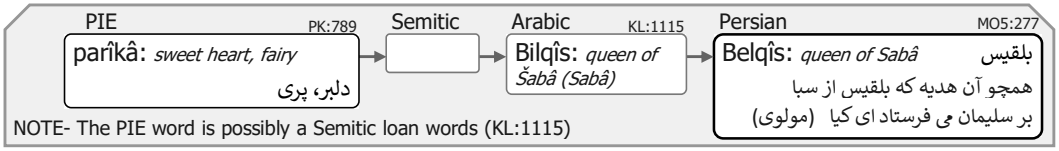

بلگه رجوع شود به برگ

بَلمه: ریش، مرد ریشو

همریشه: beard, barber

PIE
bhardeh, bhardha: beard ریش
FM:33, ED*
Persian FM:33, EE*, BQ:300
balme: beard بَلمه: ریش، ریشو
آنچه کوسه داند از خانه کسان بلمه از خانه خودش کی داندآن (مولوی)

بلند

همریشه: آرزو

همریشه: barrow, burg

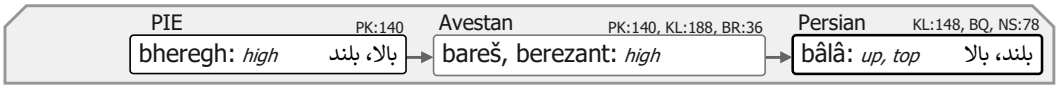

بلوا

همریشه: boil, breed, brew

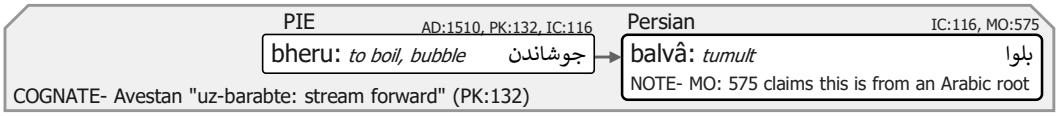

بغچه: جامه بند

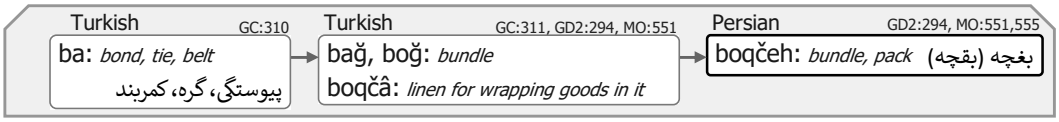

بغداد: "خدا داد" یا "باغ عدالت" همریشه: دادن، هوش همریشه: donate, date, data

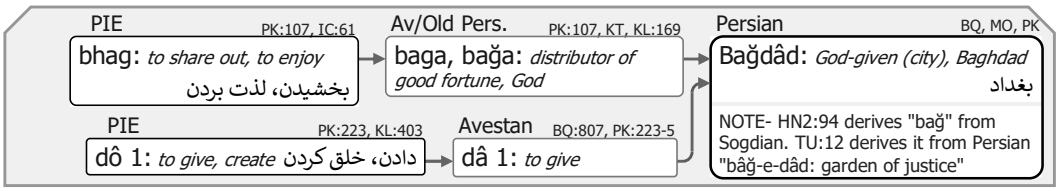

بغستان: "جایگاه خدا" همریشه: بغ، ایستادن همریشه: pagoda, stand

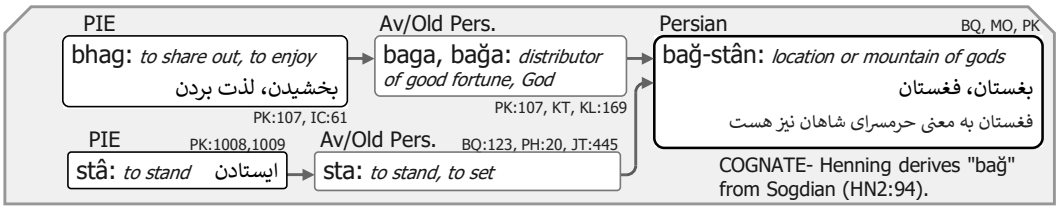

بقچه: جامه بند رجوع شود به بغچه

بَک: قورباغه، وزغ

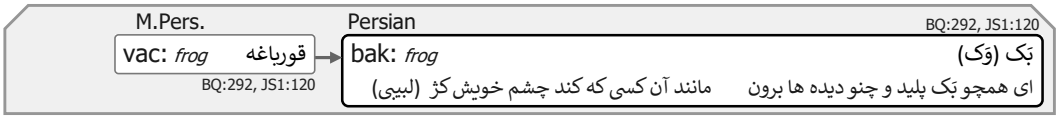
M.Pers.
vac: frog قورباغه
BQ:292, JS1:120
Persian BQ:292, JS1:120
bak: frog
بَک (وَک)
ای همچو بَک پلید و چنو دیده ها برون مانند آن کسی که کند چشم خویش کژ (لبیبی)

بُکسِل کشیدن وسیله نقلیه با وسیله نقلیه دیگر همریشه: فیلتر همریشه: filter, push, polish

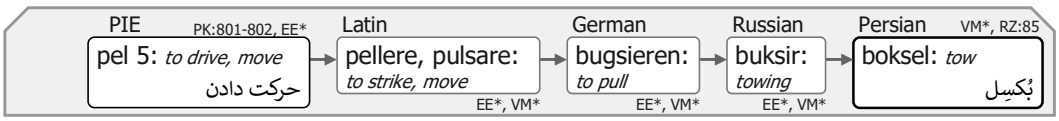

بُکسوات: درجا زدن چرخ‌های خودرو

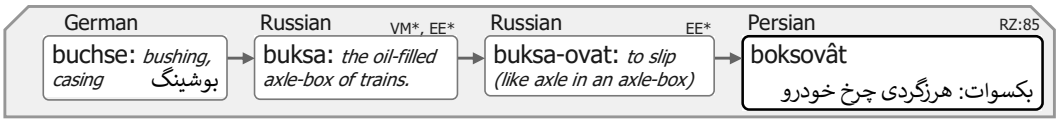

بلال همریشه: بالش، برگ همریشه: ball, balloon

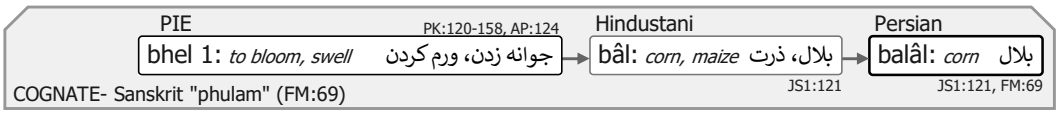

بُش: یال همریشه: بالا، بلند همریشه: burg

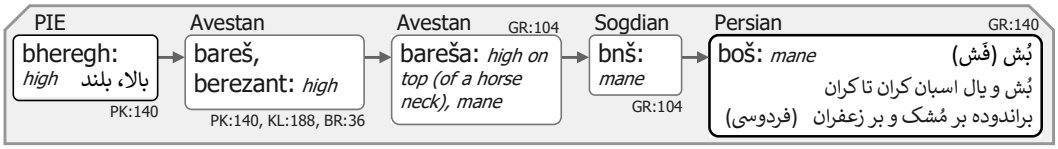

بَشام رجوع شود به بلسام

بشقاب

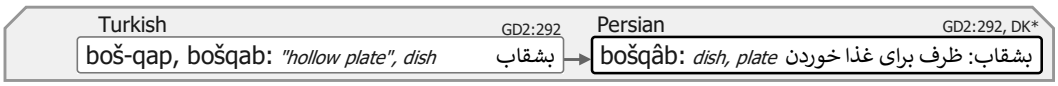

بشکه

همریشه: bochka

بشگرد: شکارچی رجوع شود به شکار

بَشن: قد و بالا

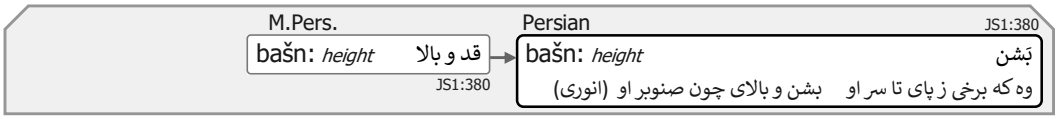

بشنجیدن: پاشیدن رجوع شود به پشنجیدن

بَط

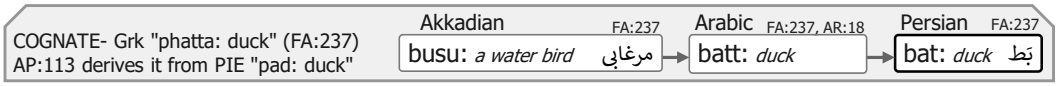

بُطری

همریشه: bottle

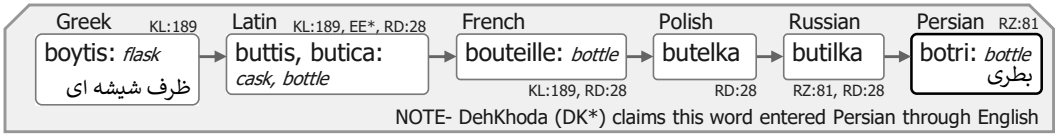

بطریق

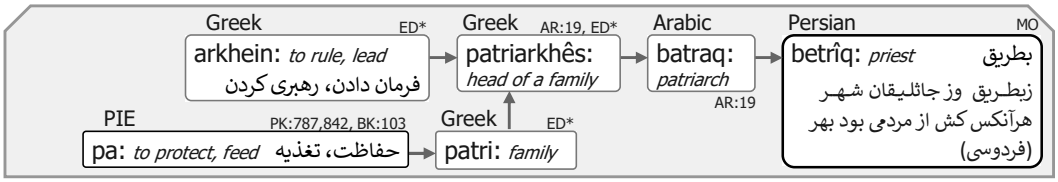

بغ: بخشنده همریشه: باغ، بغداد همریشه: pagoda

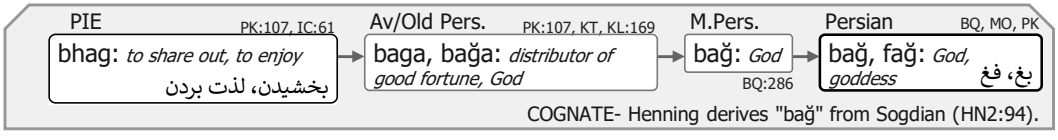

بستان رجوع شود به بو

بستر همریشه: گستردن، صراط همریشه: wide, street

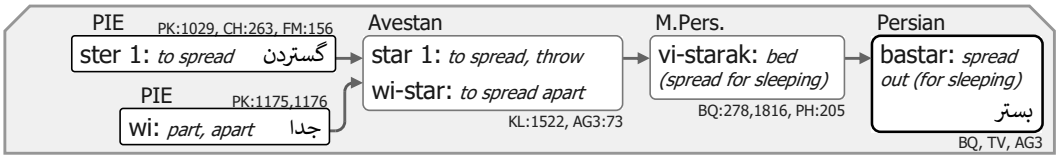

بستن۱ همریشه: بند، پیوستن همریشه: bind

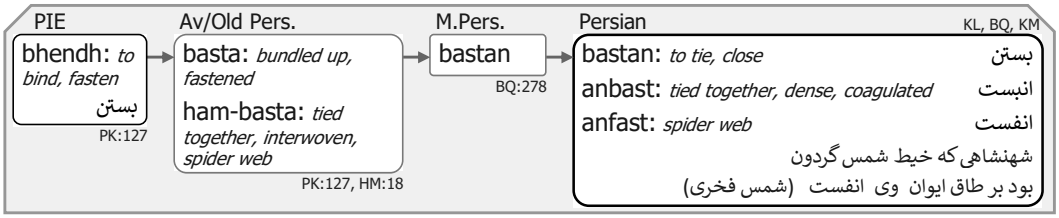

بستن۲: سفت شدن نظیر ماست یا خون

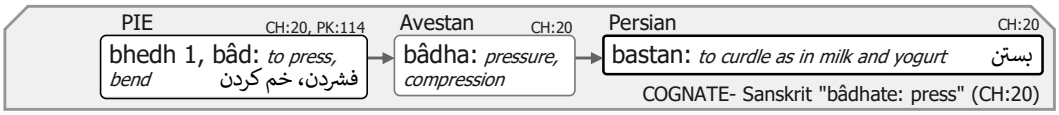

بَستو: خمچه کوچک برای ذخیره روغن و امثال آن مقایسه: دبّه

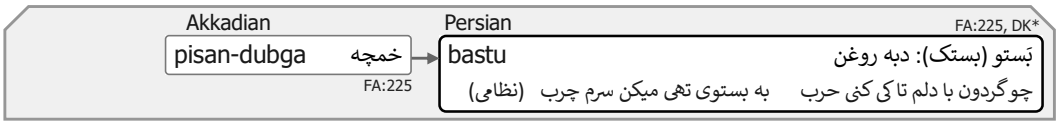

بسغده: آماده رجوع شود به آسغده

بسنده رجوع شود به بَس

بسیار همریشه: بَس، هوس، داریوش همریشه: firm

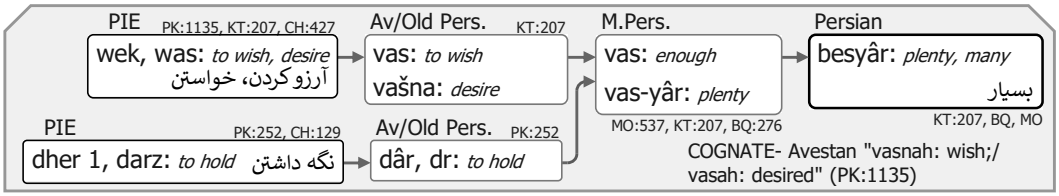

بسیج: کار سازی، آماده گردیدن همریشه: ساختن همریشه: Sikh

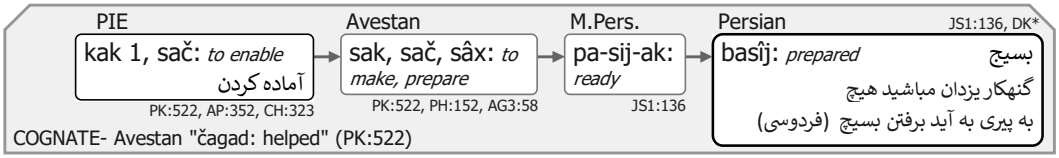

بریدن همریشه: بیل، داشبرد همریشه: bore, perforate

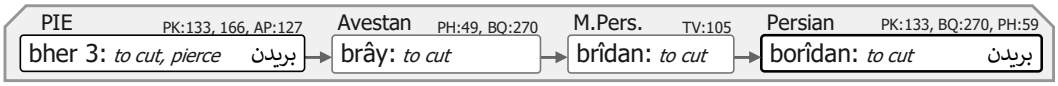

بَز رجوع شود به وزیدن

بُز همریشه: buck, butcher

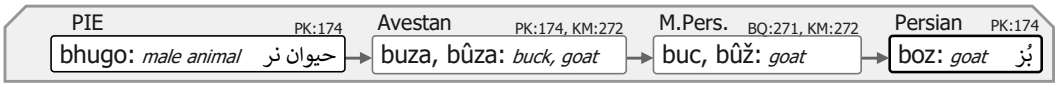

بَزدَک: آفت گندم، شپشه

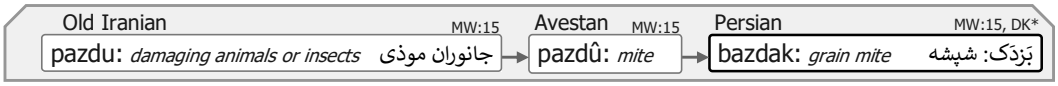

بزرگ همریشه: بازیدن، بازی همریشه: vigor, awake

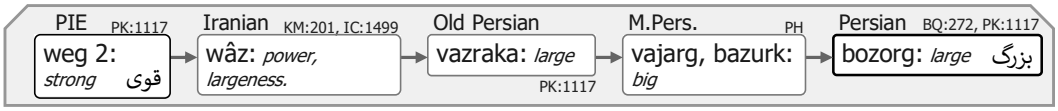

بَزَغ: قورباغه رجوع شود به وَزَغ

بَزَک: آرایش، توالت

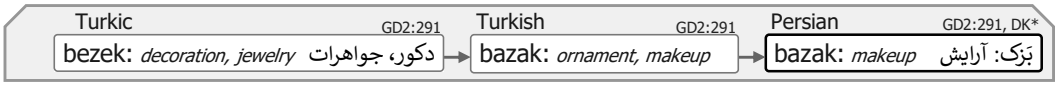

بزم همریشه: باغ، بخشیدن همریشه: pagoda

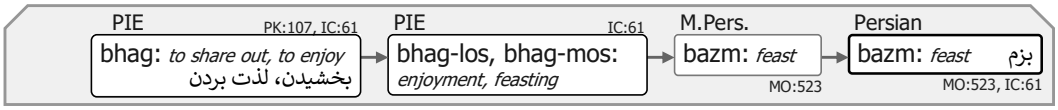

بِزه: خطا، گناه

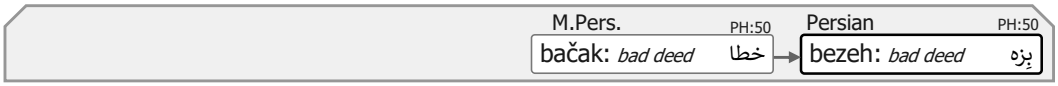

بَزیدن رجوع شود به وزیدن

بَس همریشه: بسیار، هوس

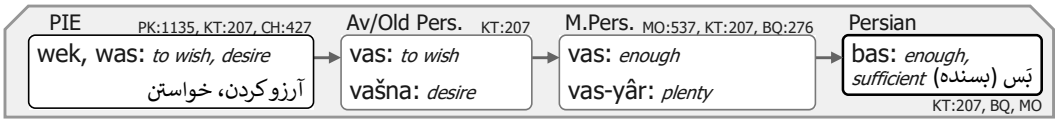

بَساک: تاج گُل

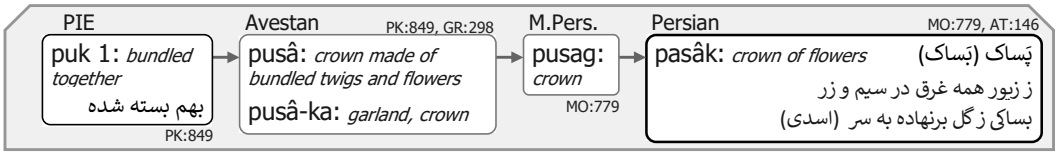

بروجرد رجوع شود به . جرد

بروشور: "اوراق بهم دوخته شده" همریشه: broach, brochure

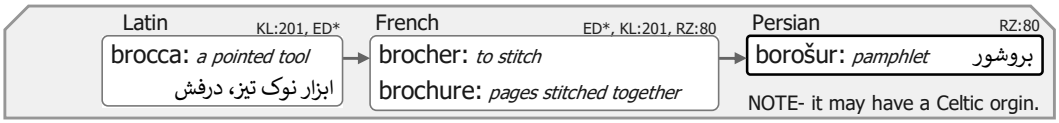

برّه همریشه: کلاغ، ورغنه

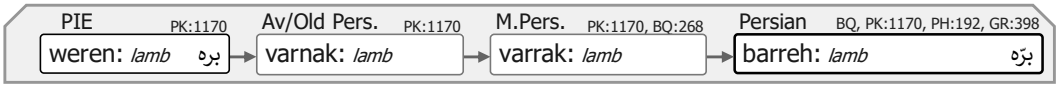

برهمن همریشه: بلند و بالا همریشه: burg

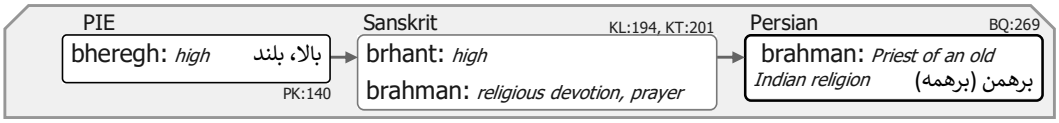

برهنه همریشه: نَغام، ژیمناستیک همریشه: naked, nude, gymnasium (1)

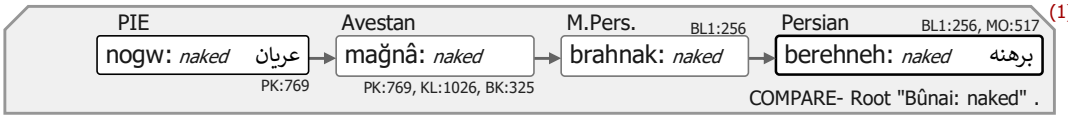

برهنه (2)

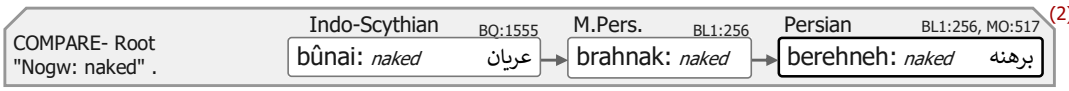

برهیختن: بالا کشیدن مقایسه: فروهیختن همریشه: up, tension

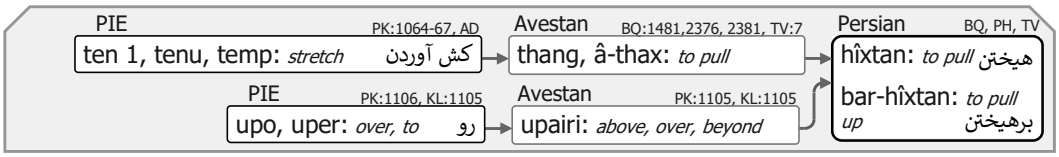

بریان همریشه: برشته، بریجن همریشه: fry

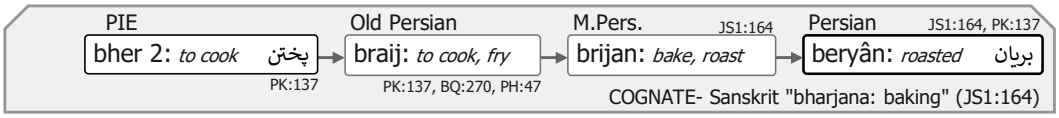

بریجَن: تنور نان پزی رجوع شود به برشته

بریزن: الک رجوع شود به بیختن

بَرید همریشه: بردن، آوردن همریشه: bring, bear

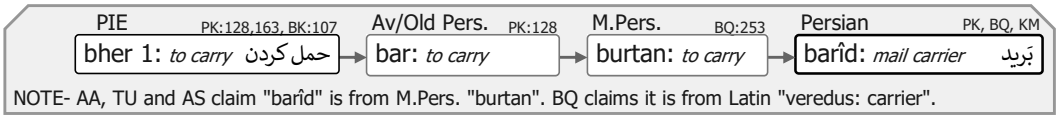

برلیان

همریشه: بلور همریشه: brilliant

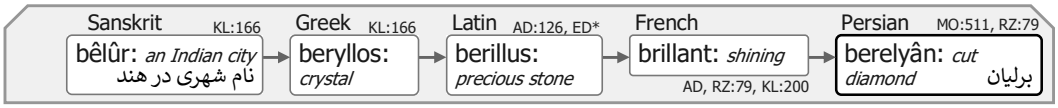

بَرم۱: آبگیر، استخر

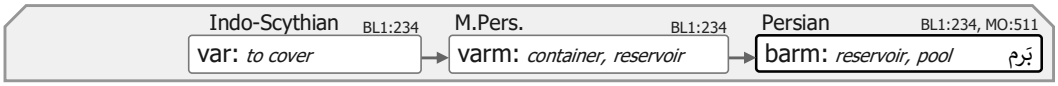

بَرم۲: حافظه

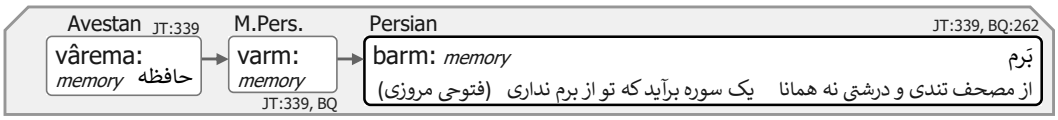
Avestan JT:339
vârema: memory حافظه
M.Pers.
varm: memory
JT:339, BQ
Persian JT:339, BQ:262
barm: memory بَرم
از مصحف تندی و درشتی نه همانا یک سوره برآید که تو از برم نداری (فتوحی مروزی)

برماسیدن: سودن رجوع شود به پرماسیدن

برمنش رجوع شود به بَر۲ ، منش

برنا: "کم سن"، جوان

مقایسه: جوان همریشه: not, full, age

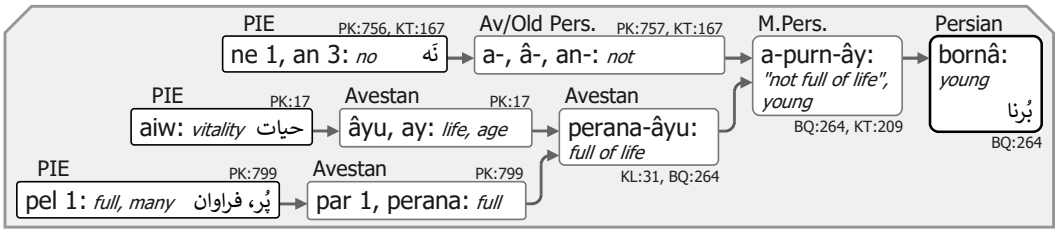

برناس: دیوانه رجوع شود به فَرناس

برنج۱ رجوع شود به برنز

برنج۲

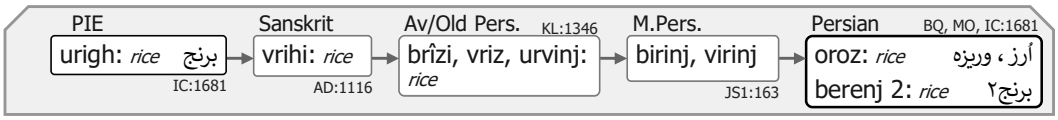

برنز

مقایسه: ابرنجن

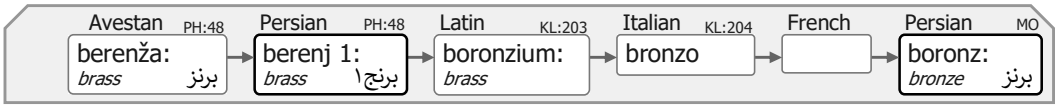

بُرو رجوع شود به ابرو

بَرواره: بالاخانه

همریشه: بَر، بارو، دیوار همریشه: up, cover

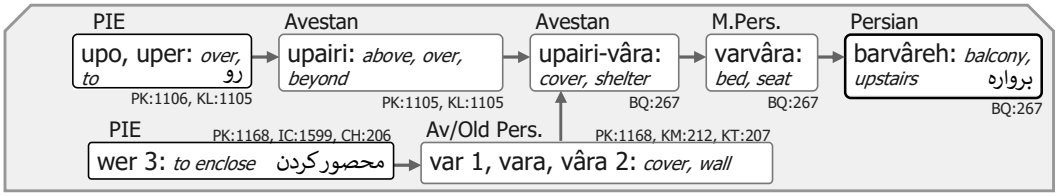

برشته

همریشه: بریان همریشه: fry

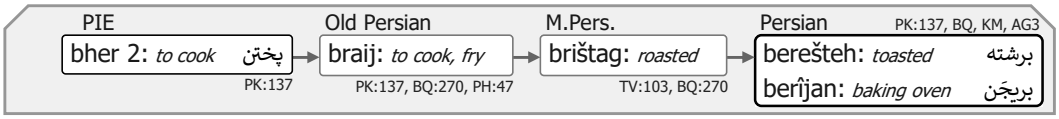

برغ، برغاب: بند آب رجوع شود به ورغ

برف

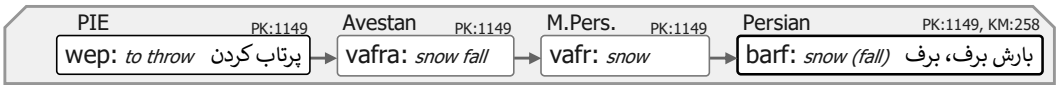

برق

همریشه: زبرجد، زمرد همریشه: emerald

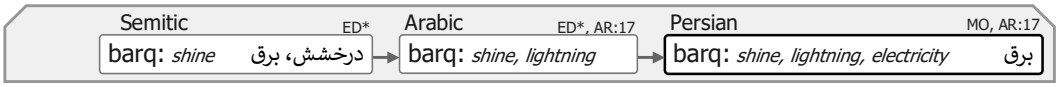

برقوق: آلو

همریشه: before, cook

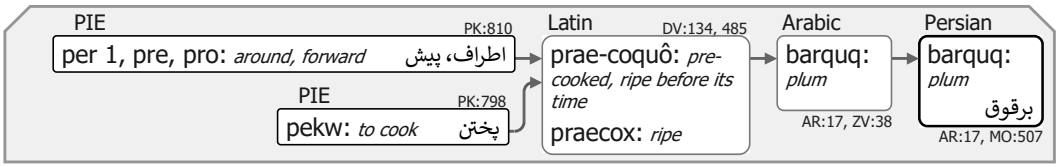

برکت

همریشه: کروبی

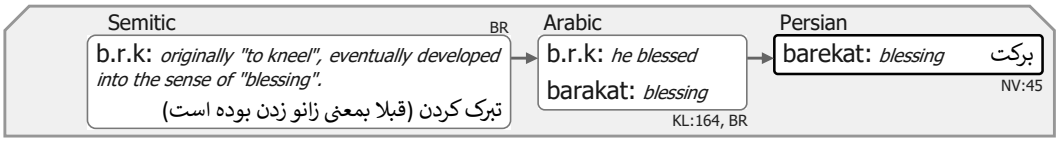

برگ

همریشه: بلیط، بالش همریشه: bloom

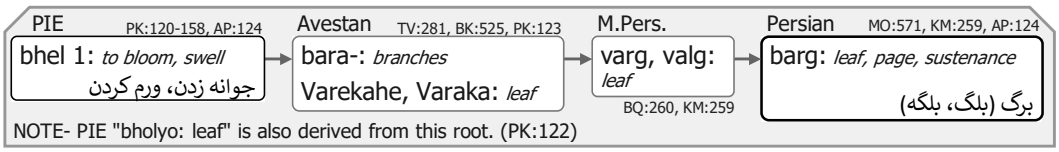

برگستوان: زره برای حفظ پهلوها

همریشه: کُستی، پاییدن همریشه: upon, coast

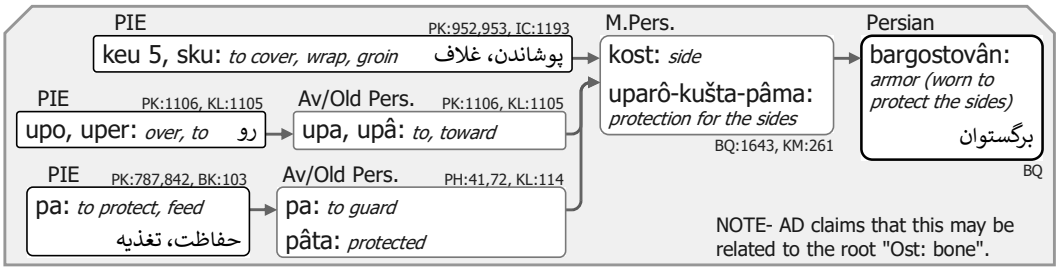

بَردین: فضله

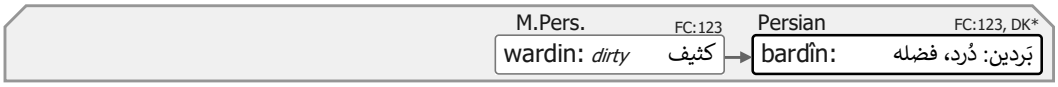

بردیه: "بزرگ" رجوع شود به بَر۲

بُرز همریشه: بَر۲، بلند، بالا همریشه: burg

بَرز: کار رجوع شود به ورزیدن

برزخ همریشه: دوزخ، بالا همریشه: fort, animal

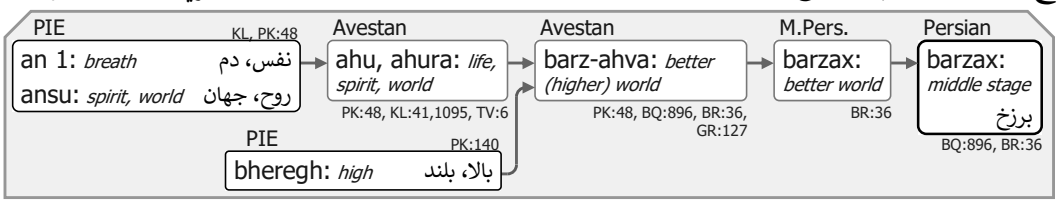

بَرزن: منطقه محصور، محله همریشه: دیوار، باره۲ همریشه: cover

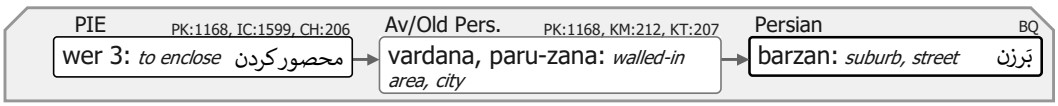

برزنت: نوعی پارچه ضخیم و مقاوم همریشه: پیرامون همریشه: perimeter

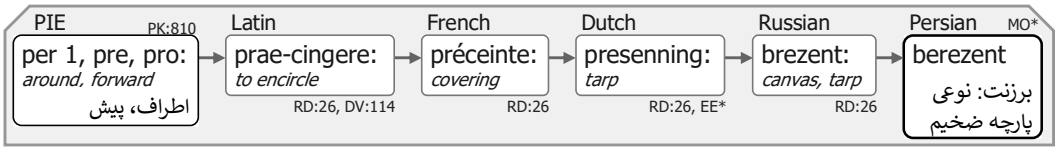

برزوی، برزویه: "بزرگ" رجوع شود به بُرز

برزه گاو: گاو شخم رجوع شود به ورزاو

بَرسَم: شاخه های کوتاه درخت برای مراسم سپاسگزاری از خدا همریشه: ball, balloon

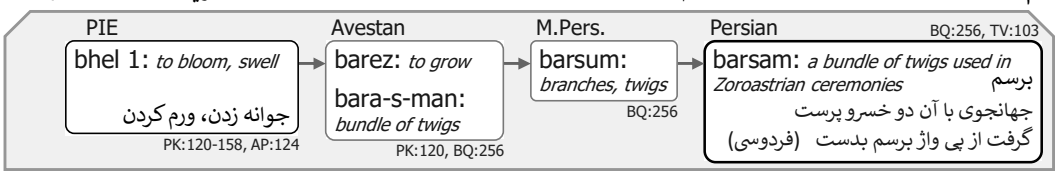

بَر۴: سینه همریشه: breast

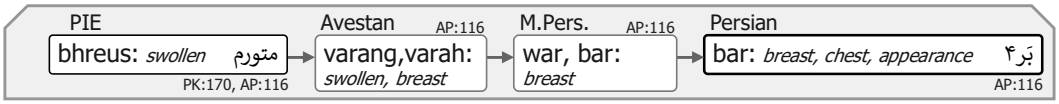

برادر همریشه: پدر، مادر، دختر همریشه: brother

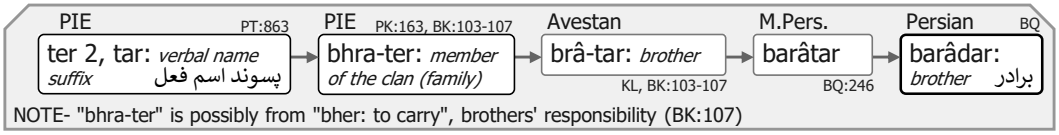

برازنده رجوع شود به برازیدن

برازیدن: زیبا نمودن همریشه: ابلق همریشه: bright

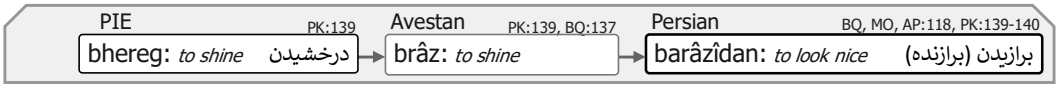

بربط همریشه: بَبَه (کودک) همریشه: Barbara, barbarian

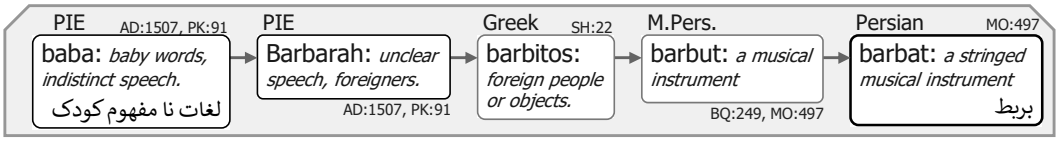

برج همریشه: بلند، بالا همریشه: burg, iceberg

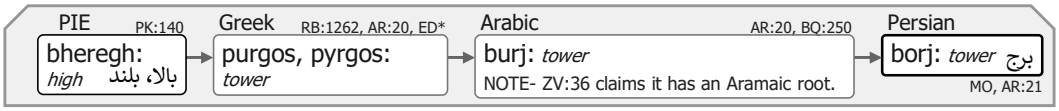

برجستن: بلند شدن رجوع شود به جَستن

بَرخ: بهره، قسمت همریشه: بهره همریشه: pagoda

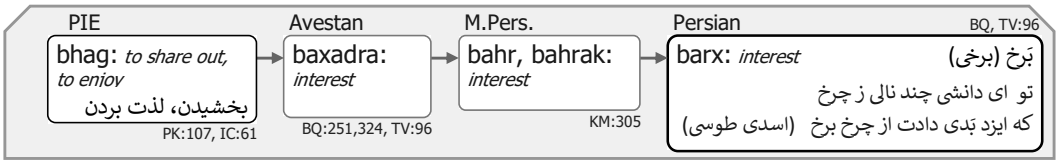

بردن همریشه: بار، آوردن همریشه: bear, transfer

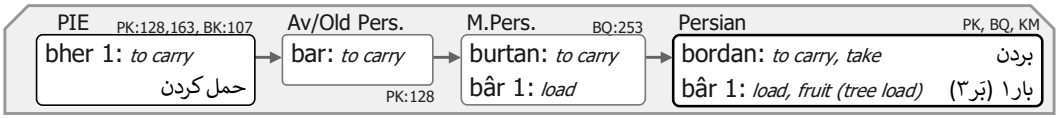

بَرده همریشه: آواره همریشه: vulnerable

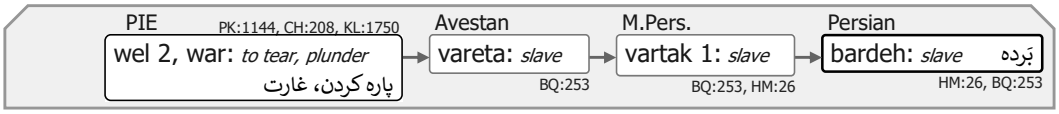

بخشیدن۲: گذشت کردن

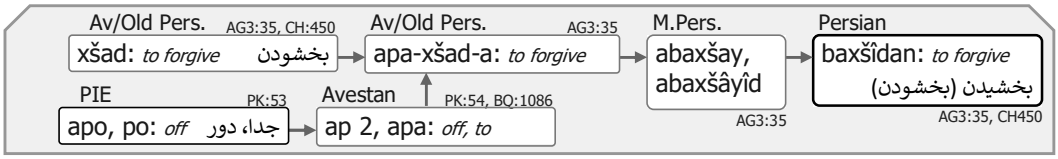

بخشودن: عفو کردن رجوع شود به بخشیدن۲

بَد: ناپسند

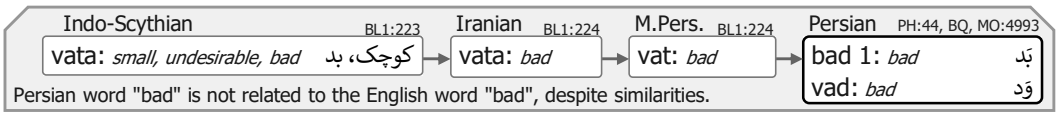

بُد، بِد: پیشوا، رهبر همریشه: پدرام، فرید همریشه: power, possess

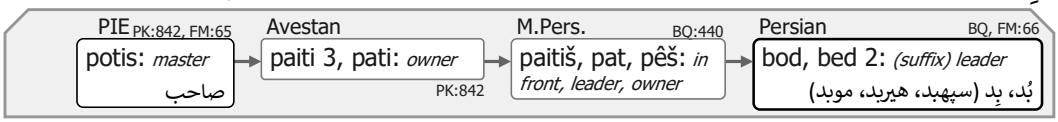

بدخشان رجوع شود به بلخ

بَدَرزه: محتوای بقچه رجوع شود به پَدَرزه

بدرود: به سلامتی رجوع شود به دُرود۲

بدنهور: زشت رجوع شود به نهور

بذله همریشه: باغ، بزم همریشه: Pagoda

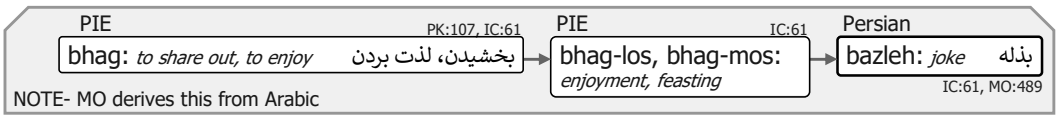

بَر۱: حافظه همریشه: ویر همریشه: world, virtue

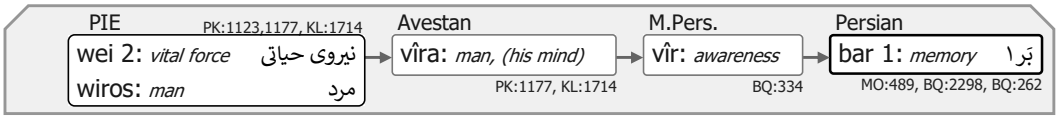

بَر۲: بالا همریشه: بلند، برمنش همریشه: burg, iceberg

(1)

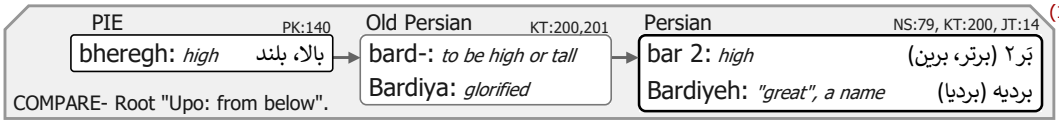

بَر۲: بالا همریشه: امید، باور همریشه: up, above

(2)

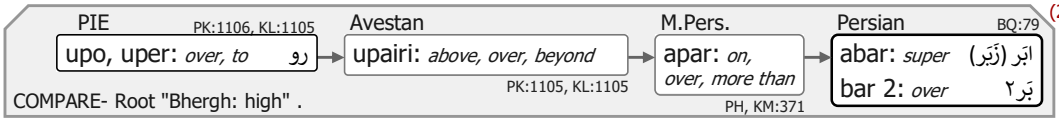

بَر۳: بار رجوع شود به بردن

بُت

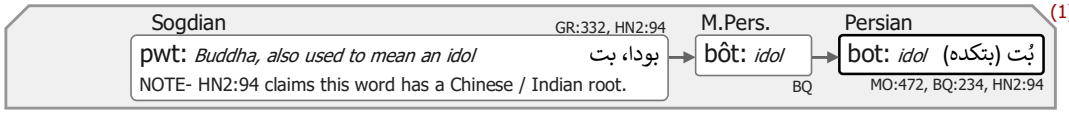

بُت همریشه: بودن physics, be همریشه:

بتون: سیمان bitumen, quid همریشه:

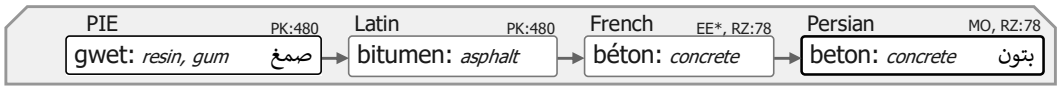

بجز همریشه: بی (بدون)

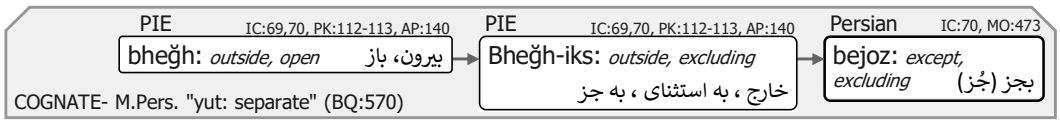

بچکم: خانه تابستانی رجوع شود به پِچگم

بچّه همریشه: بیطار veal همریشه:

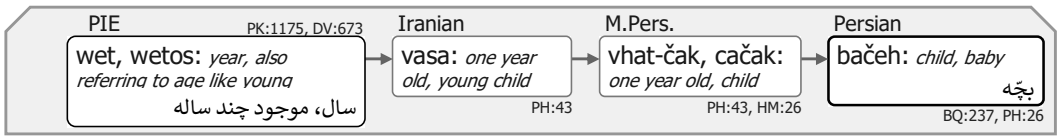

بُخت: بخشیده شده رجوع شود به پوزیدن

بَخت رجوع شود به بخشیدن۱

بَختَک رجوع شود به خواب

بخشی: مرد دانا، نویسنده دربار، روحانی بودائی، جادوگران مغول

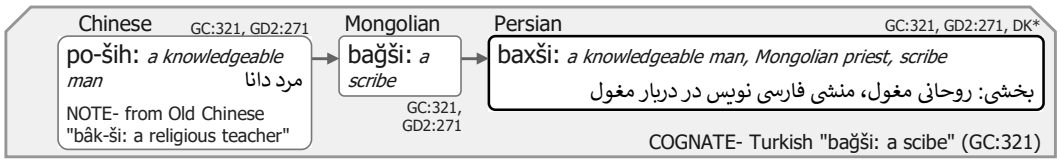

بخشیدن۱: عطا کردن همریشه: بهادر pagoda همریشه:

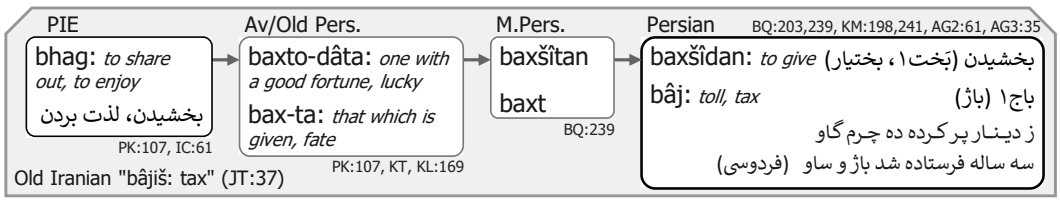

باور: ب + آور، "به یقین" همریشه: آری، گرویدن، آور همریشه: above, will, well

(1)

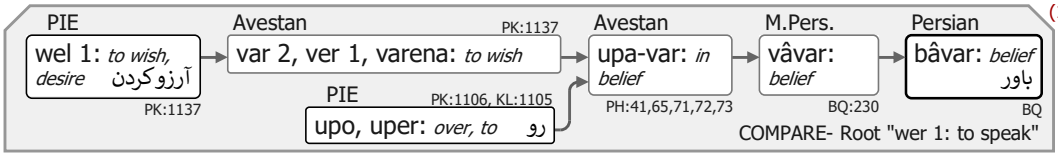

باور همریشه: وَر (آزمون بیگناهی)، به، اَبَر، امید همریشه: above, word

(2)

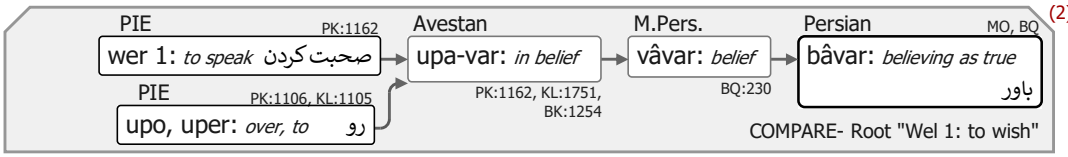

باه: قوه شهوانی همریشه: خون، شتر همریشه: ooze

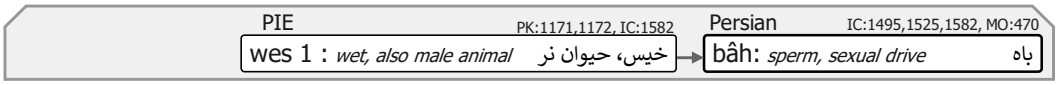

باهو۱ رجوع شود به بازو

باهو۲: گرز، چوبدستی بزرگ همریشه: bridge

باید همریشه: به، امید همریشه: upon, exit

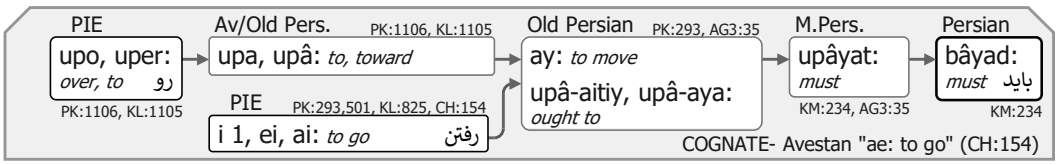

ببر همریشه: بور، بَبَر همریشه: beaver, brown

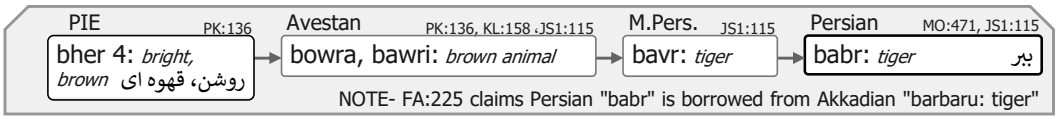

بَبَر: جانوری شبیه گربه، بیدستر همریشه: بور، ببر همریشه: beaver, brown

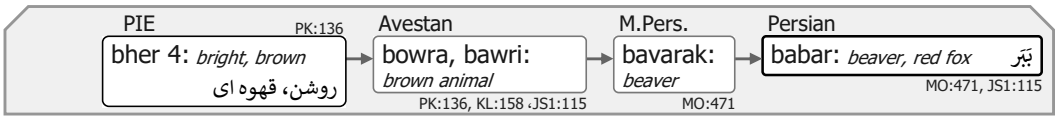

بَبَه: بچه همریشه: بربط همریشه: baby, Barbara

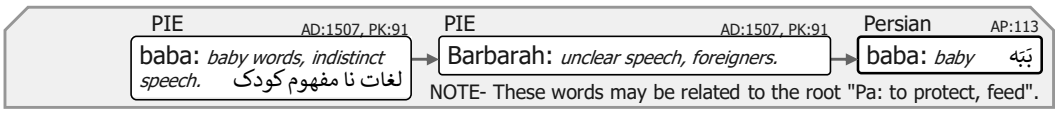

بام۲: سقف همریشه: بان۲ ، ایوان همریشه: wear

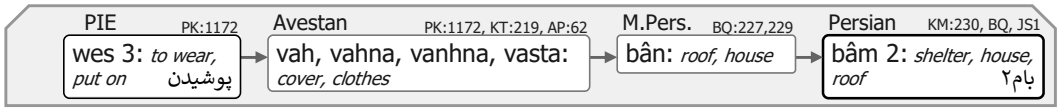

بامداد رجوع شود به بام۱

بامیه

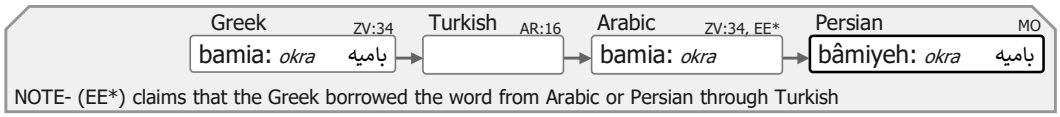

بان۱: نگاه دارنده رجوع شود به پاییدن

بان۲: سقف همریشه: بام۲، بانو، پوست همریشه: wear

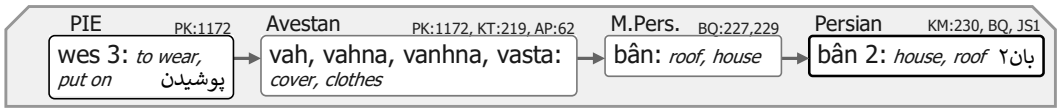

بانک: "میز یا پیشخوان صرافی" همریشه: bank

بانکه: ظرف شیشه ای یا کوزه دهان گشاد همریشه: bagnio

بانگ همریشه: آواز، واژه، پژواک همریشه: voice

بانو: خانم منزل همریشه: بام۲، بان۲ همریشه: wear, invest

(1)

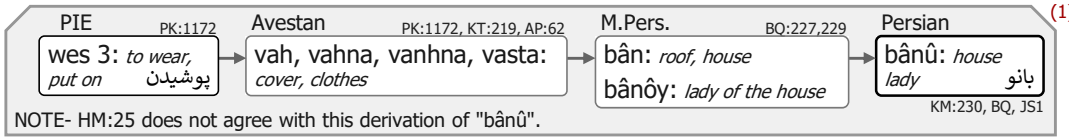

بانو: خانم

(2)

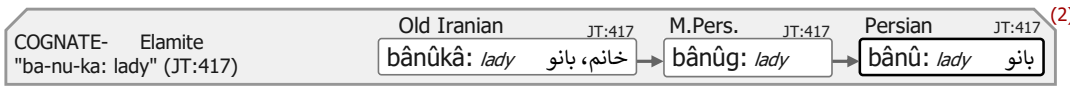

بانیذ: شکر سفید رجوع شود به پانیذ

بالکن همریشه: پالار همریشه: block

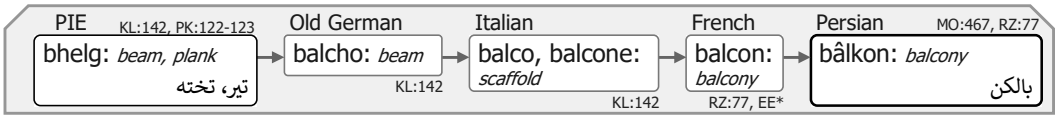

بالِن: نهنگ همریشه: بالش، پسوند ـ بال در فوتبال و بسکتبال همریشه: balloon

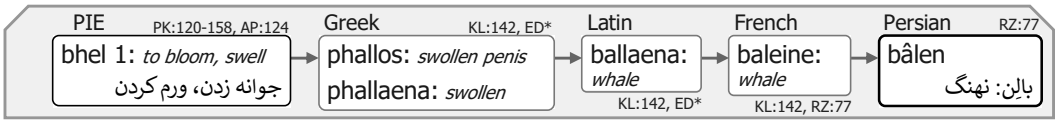

بالُن: چادری که آن را از گاز پُر سازند و به هوا رها کنند همریشه: ball, balloon

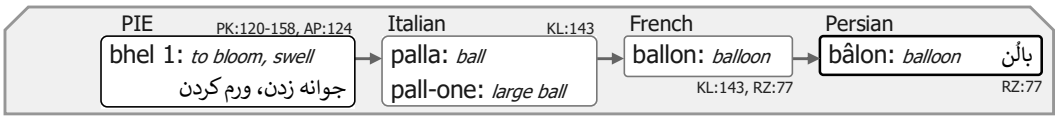

بالنگ رجوع شود به بادرنگ

بالو: زگیل همریشه: wart

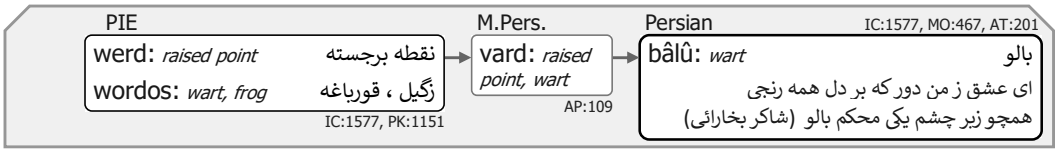

باله: نوعی رقص دسته جمعی همریشه: بالیستیک، ابلیس همریشه: ballistic, ballroom

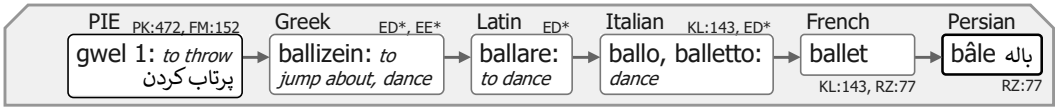

بالیدن رجوع شود به والا

بالیستیک: پرتابی همریشه: باله، ابلیس همریشه: devil, ballroom

بالین: رخت خواب همریشه: بالش همریشه: belly

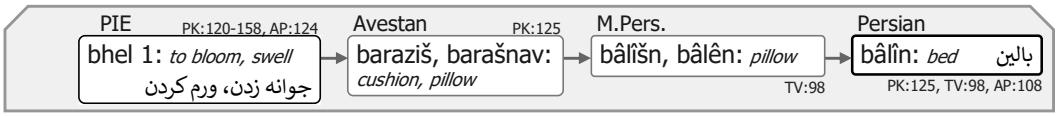

بام۱: صبح همریشه: فانوس، فتو، فسفر، فاز همریشه: photo, phantom, beacon

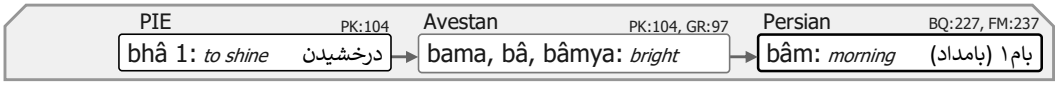

باک۱: مخزن بنزین در خودرو ها

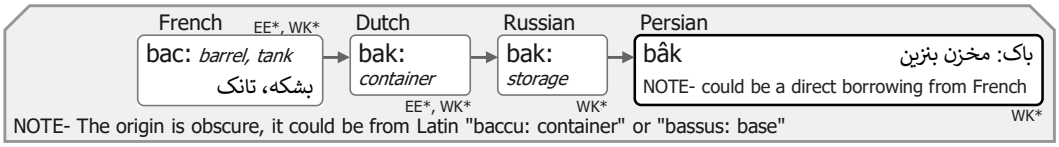

باک۲ رجوع شود به بیم

باکتری همریشه: نان باگت همریشه: baguette, peg

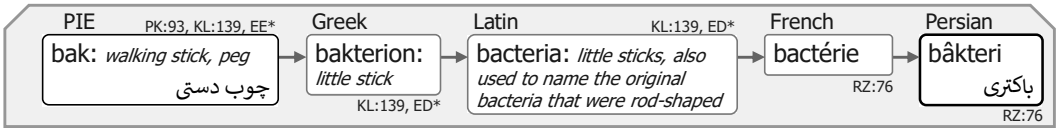

باگت: نوعی نان میله ای شکل همریشه: باکتری همریشه: bacteria, peg

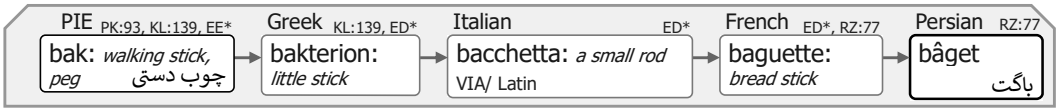

بال

بالا رجوع شود به بلند

بالاخانه همریشه: بلند، کاشانه همریشه: burg, fort

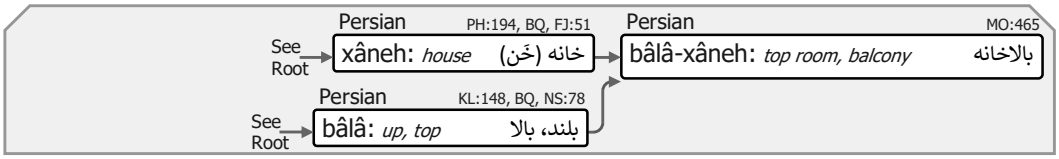

بالار، بالاگر: شاه تیر، ستون اصلی زیر سقف همریشه: بالا همریشه: burg

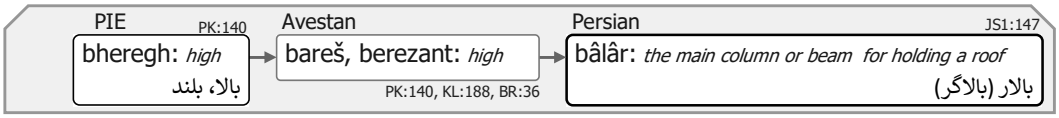

بالانس "دو کفه ترازو"، حفظ تعادل همریشه: دو، آرنج همریشه: two, balance

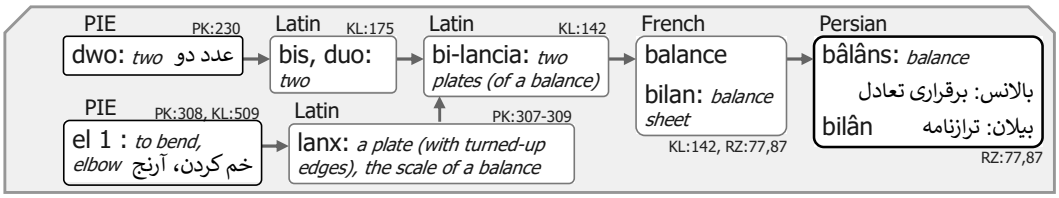

بالش همریشه: بالین، برگ، پلیط همریشه: belly

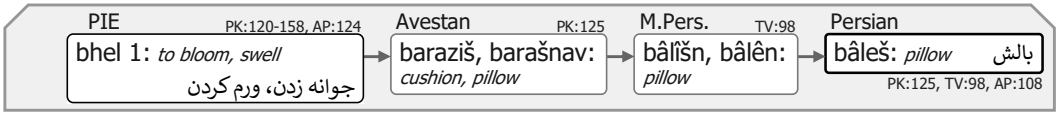

بازرگان رجوع شود به بازار، گان

بازنده رجوع شود به بازیدن

بازو

همریشه: bow

بازی رجوع شود به بازیدن

بازیدن

همریشه: بزرگ

همریشه: vigor, wake

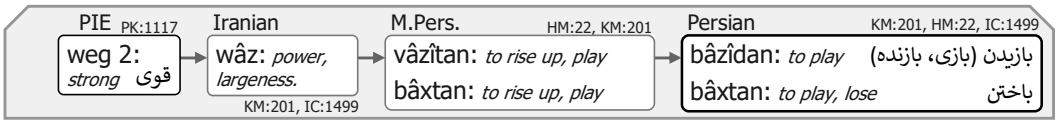

باژ: باج رجوع شود به بخشیدن۱

باسکول:

نوعی ترازو برای توزین اجسام سنگین همریشه: گام

همریشه: hide, base

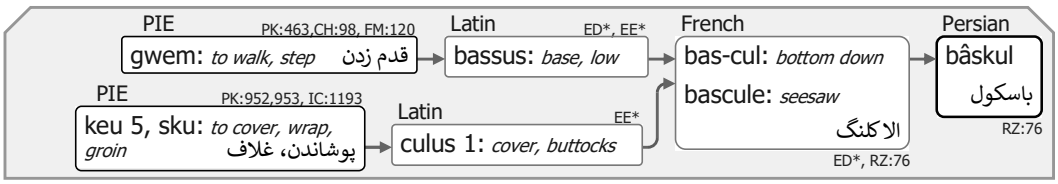

باشلُق:

روسری، شِنِل، کت بلند بی آستین

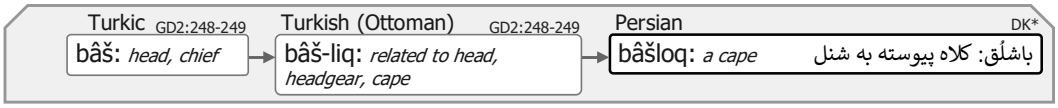

باشه: شاهین رجوع شود به باز۲

باطیه: کاسه شراب رجوع شود به باده

باغ

همریشه: بخشیدن، بهادر

همریشه: pagoda

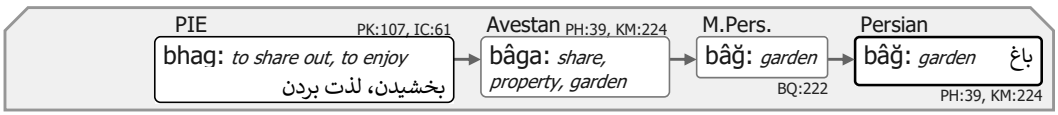

بافتن

همریشه: وَبز

همریشه: weave, web

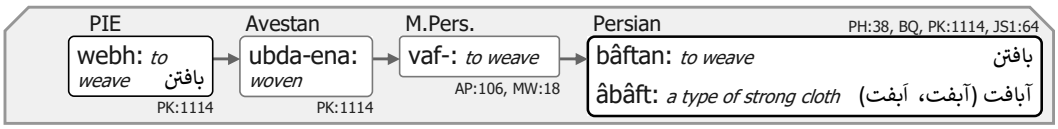

بافدُم: عاقبت رجوع شود به آفدُم

باقلا

همریشه: bean

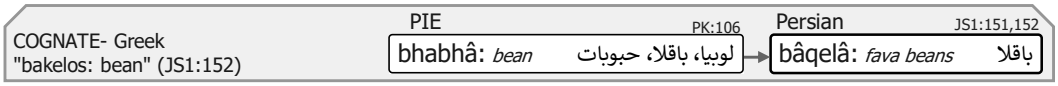

باروت

همریشه: پودر همریشه: pollen, powder

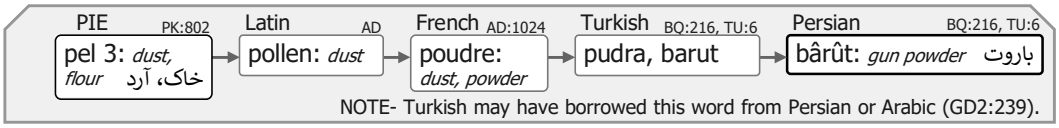

بارومتر: فشارسنج هوا

همریشه: گران، پیمودن، متر همریشه: gravity, grief

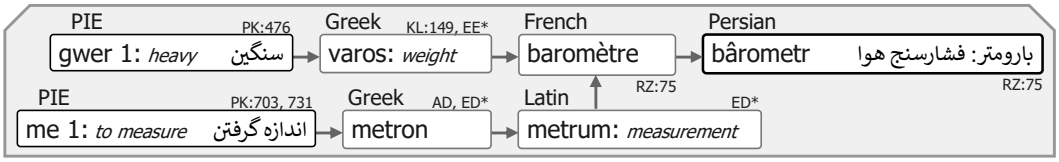

باریک

باز۱: واحد طول

همریشه: دَبز (ضخامت) همریشه: pachy-

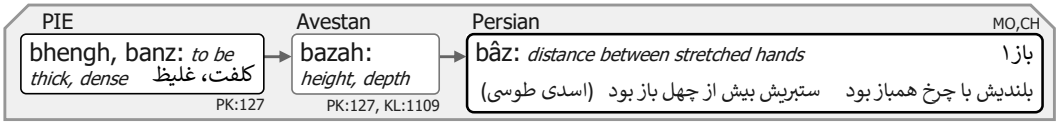

باز۲: شاهین

همریشه: پرواز، باشه همریشه: away

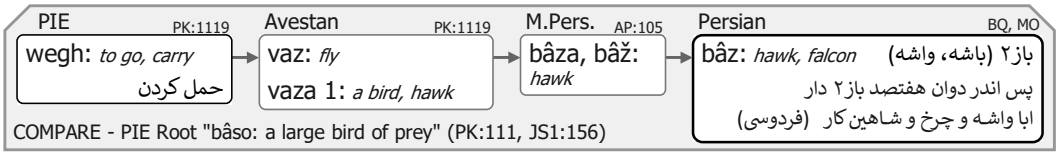

باز۳: گشاده

همریشه: بی، بجز، بیدستر

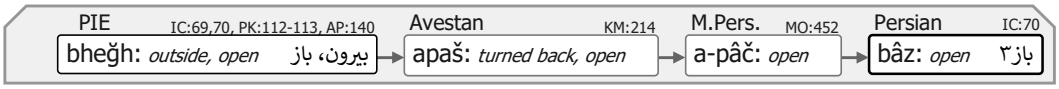

باز۴: دوباره

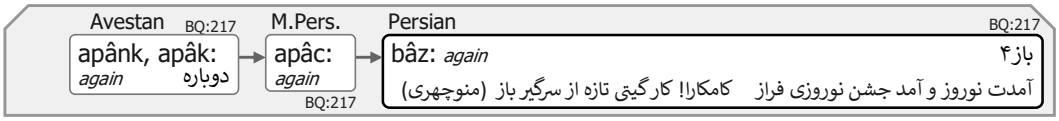

بازار: "محل تجمع" گلزار، کارزار

همریشه: wheel, cult

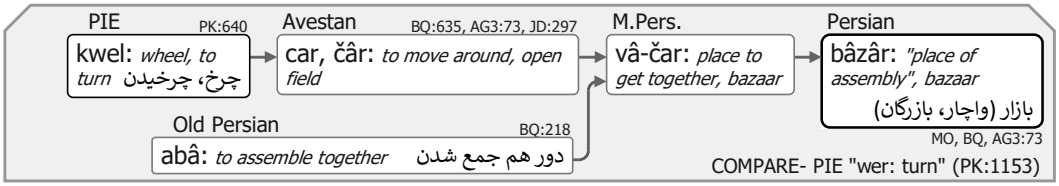

بار۱ رجوع شود به بردن

بار۲: دفعه

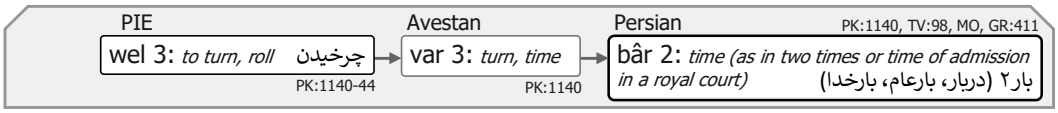

بار۳: ساحل، کنار همریشه: پُل، پریدن همریشه: port, Euphrates

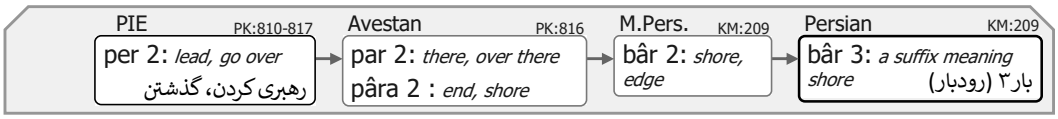

باران همریشه: بارگین همریشه: water

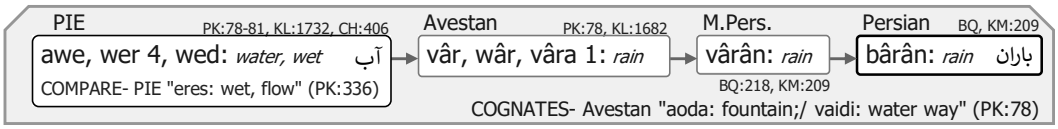

بارجامه: خورجین همریشه: بار، پیراهن همریشه: zone, bear

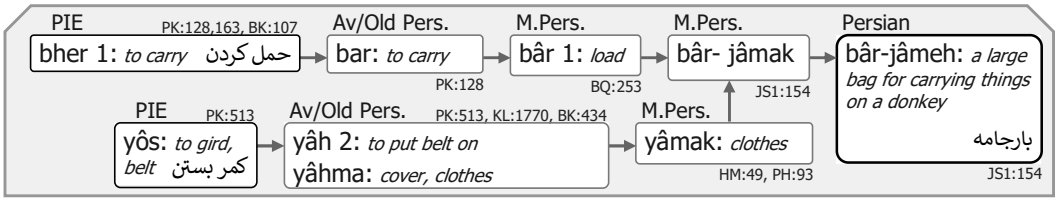

بارگین: گودالی که در آن آبهای ناپاک گرد آید، منجلاب همریشه: باران همریشه: water

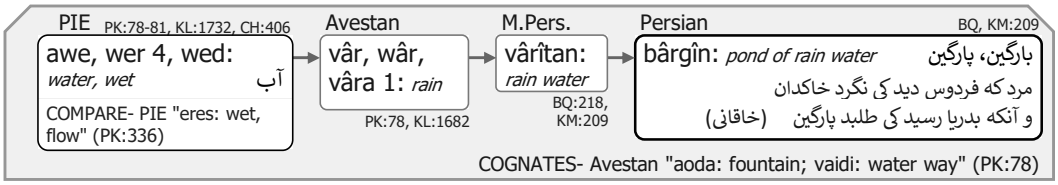

باره۱: اسب همریشه: پار، بردن، آوردن همریشه: burden, transfer

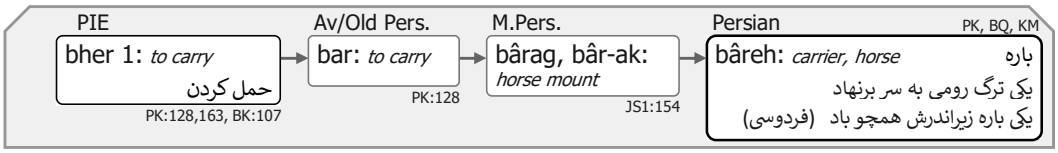

باره۲: دیوار قلعه همریشه: دیوار، برزن همریشه: cover, garage

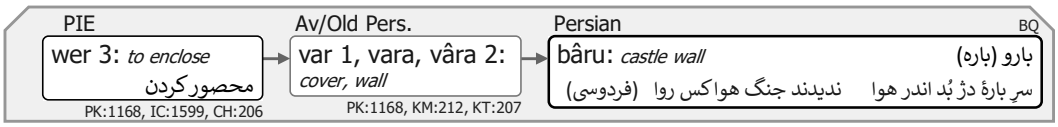

بارو: دیوار قلعه رجوع شود به باره۲

باختر

همریشه: بلخ، بدخشان

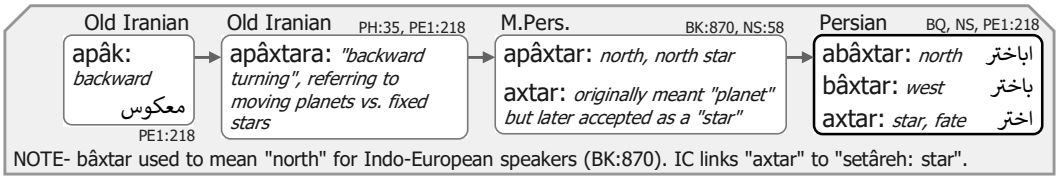

باختن رجوع شود به بازیدن

باد

همریشه: نیروانا، وان، اندروا همریشه: wind, window

بادآس

همریشه: wind, edge

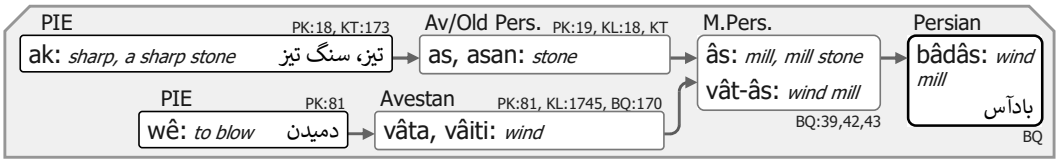

بادافره: قصاص رجوع شود به پادافراه

بادام

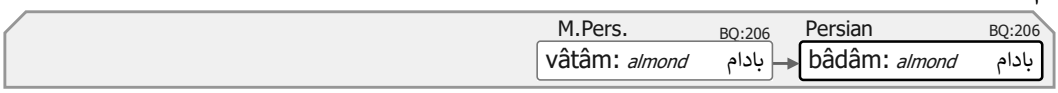

بادرنگ: نوعی از مرکبات

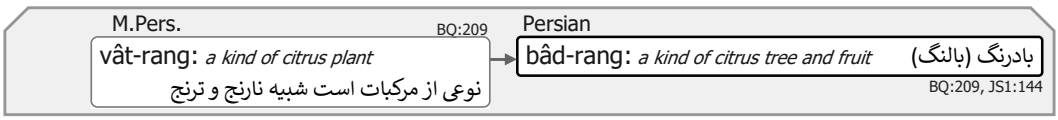

بادنجان

باده

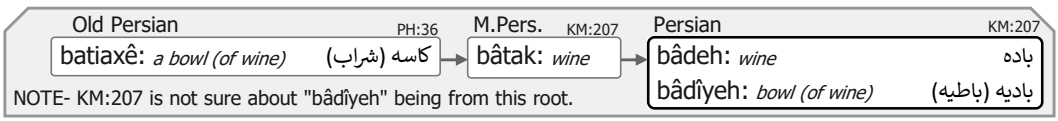

بادیه رجوع شود به باده

بادیه

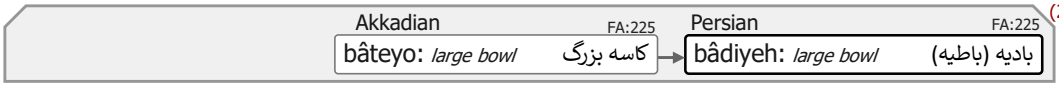

(2)

ب

بِ - : پیشوند برای تاکید افعال همریشه: بله، بلی

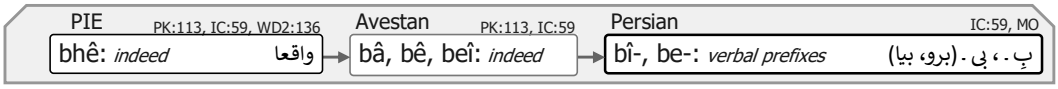

. با: پسوند غذا یا آشپز همریشه: پختن, شوربا, نانوا همریشه: cook, cuisine, kitchen

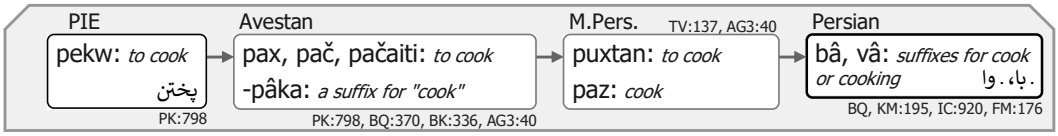

باب۱: دَر همریشه: Babel, Babylonia

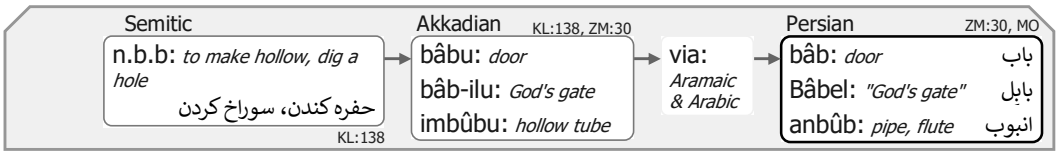

باب۲ رجوع شود به بابا

بابا همریشه: پدر همریشه: father

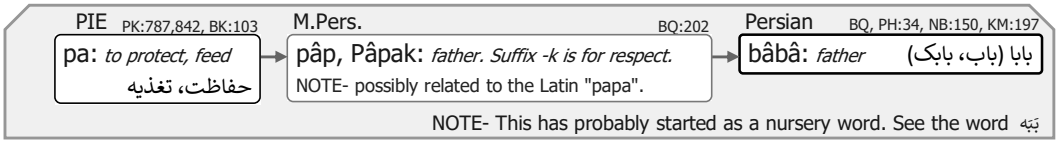

بابک رجوع شود به بابا

بابِل رجوع شود به باب۱

باتلاق: لجن زار

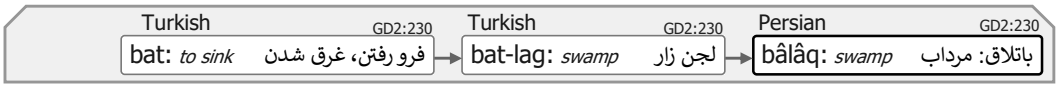

باج۱: مالیات رجوع شود به بخشیدن۱

باج۲: دعا رجوع شود به واک

باجی: خواهر بزرگتر

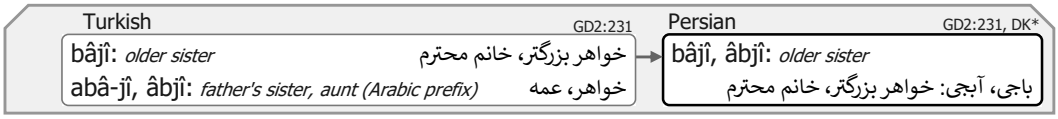

ایستادن

همریشه: in, standing

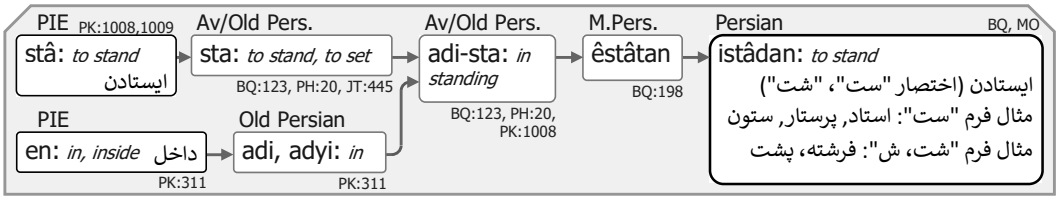

ایش: جاسوس رجوع شود به آیشه

ایشان

همریشه: او همریشه: this

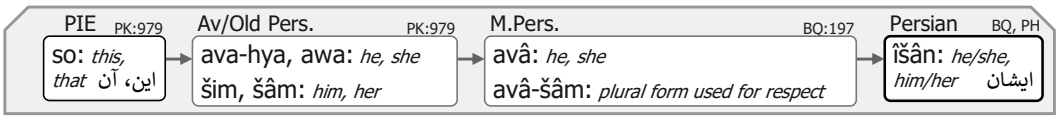

ایشه: جاسوس رجوع شود به آیشه

ایفدَه: سبکسار، بیهوده گوی

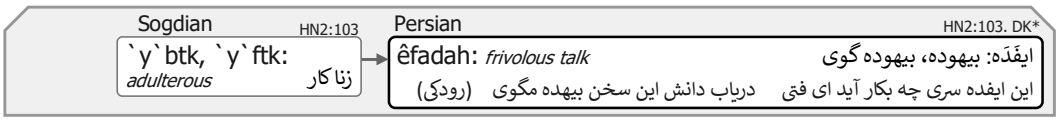
Sogdian HN2:103
`y`btk, `y`ftk: adulterous زنا کار
Persian HN2:103. DK*
êfadah: frivolous talk
ایفَدَه: بیهوده، بیهوده گوی
این ایفده سری چه بکار آید ای فتی دریاب دانش این سخن بیهده مگوی (رودکی)

ایل: خاندان، قبیله، موافق، رام

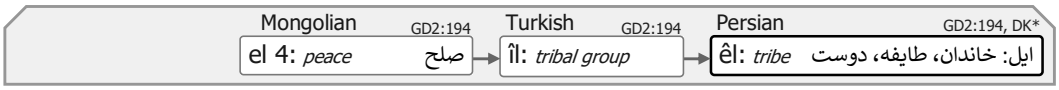

ایمه: این، اکنون

همریشه: امروز، ایدون همریشه: one, union

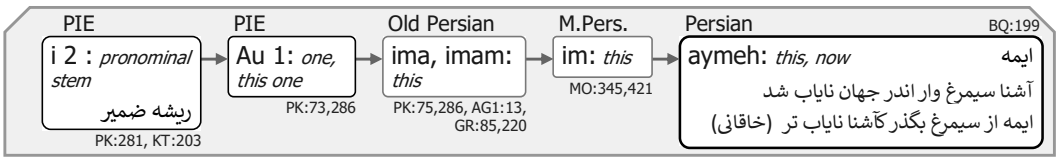

این

همریشه: ایدون، امروز همریشه: one, any, alone

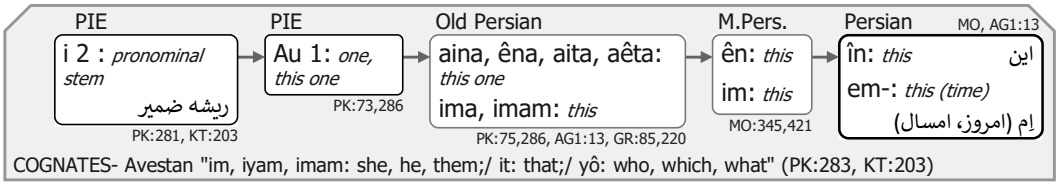

ایوان نشستنگاه بلند که بر آن سقف باشد

همریشه: آپادانا همریشه: off, office

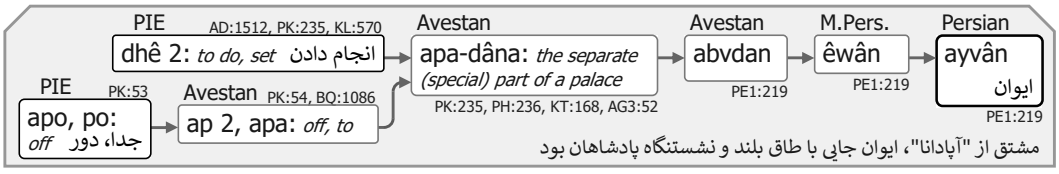

ایده: فکر، نظر همریشه: هویدا، اوستا همریشه: view, wise

ایران همریشه: آریا همریشه: Arya

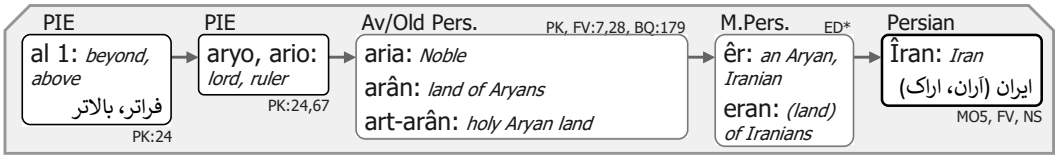

ایرانویج: "سرزمین آریاییان" همریشه: ایران همریشه: Iran, Arya

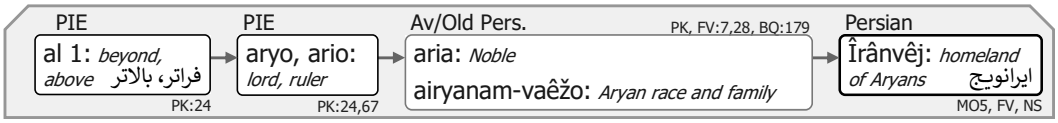

ایرج: "یار آریاییان" همریشه: ایران همریشه: Arya

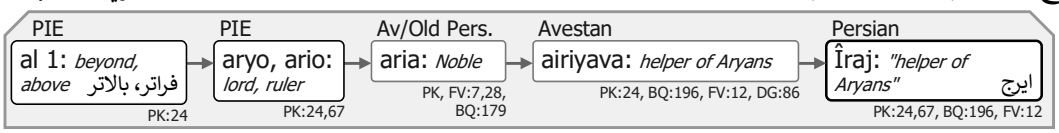

ایرمان: "میهمان محترم" همریشه: آریا، اردلان همریشه: mind, mentor

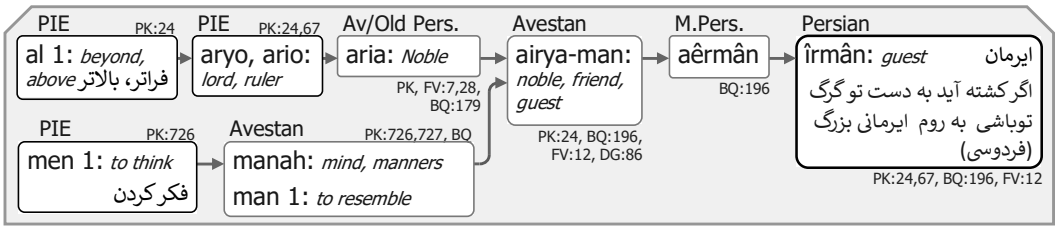

ایزد همریشه: جشن، یسنا همریشه: hagios

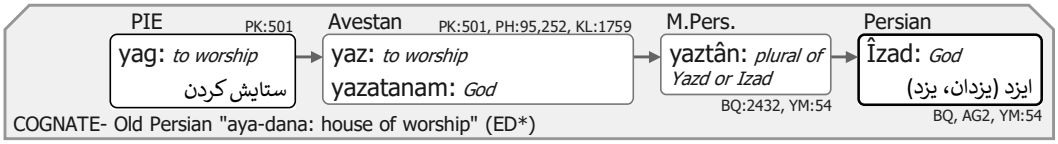

ایزوله: جدا، منزوی همریشه: سالاد، سوسیس همریشه: island, isolated, salad

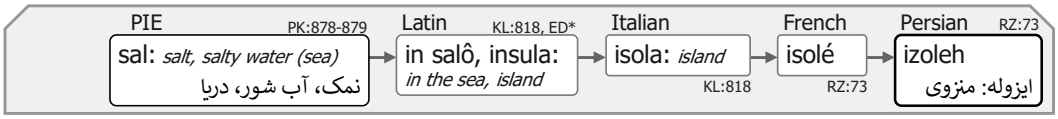

اهنوخوشی: صنعتگران دوره ساسانیان همریشه: تخشیدن همریشه: euphoria

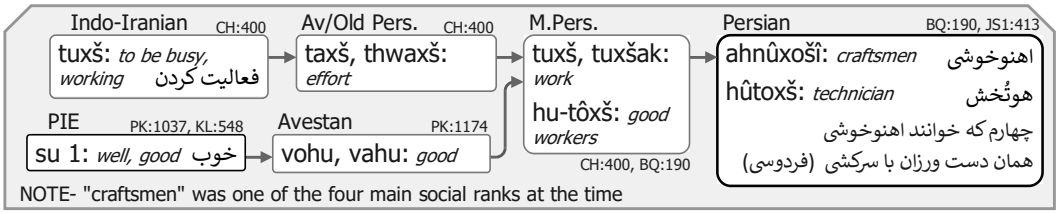

اهواز: جمع "هوز" یا "خوز" که مردمان جنوب غربی ایرانند (ایلامی ها)

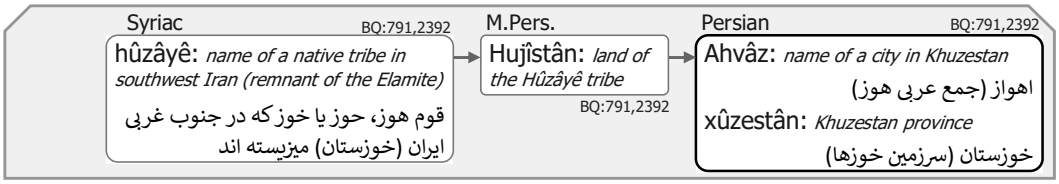

اهورا رجوع شود به اهورامزدا

اهورامزدا "روح عاقل" همریشه: داور، برمنش، آسم همریشه: mind, perfect

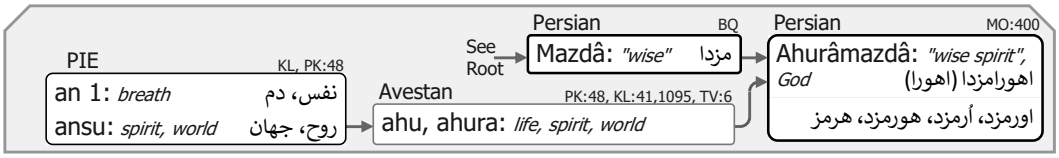

ای رجوع شود به آی

ایاغ، ایاق: ساغر، هم پیاله و رفیق

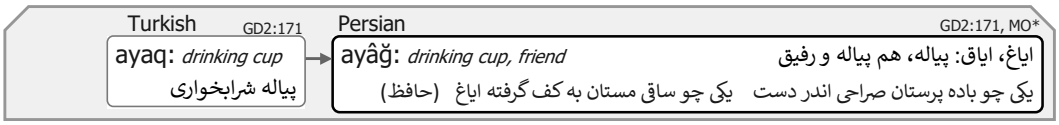
Turkish GD2:171
ayaq: drinking cup
پیاله شرابخواری
Persian GD2:171, MO*
ayâğ: drinking cup, friend
ایاغ، ایاق: پیاله، هم پیاله و رفیق
یکی چو باده پرستان صراحی اندر دست یکی چو ساق مستان به کف گرفته ایاغ (حافظ)

ایچ رجوع شود به هیچ

اَیُخشُت: فلزات (قابل ذوب کردن) همریشه: آهن، شستن همریشه: ore

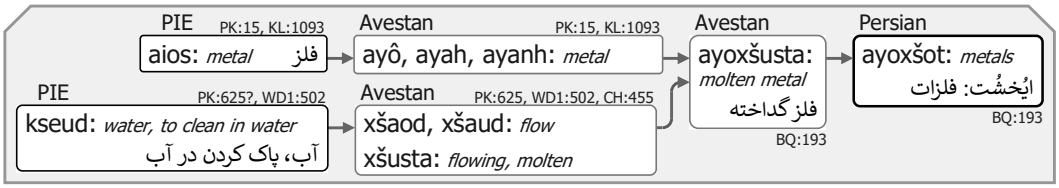

ایدر: اینجا همریشه: این، یک، یگانه همریشه: one, any, alone

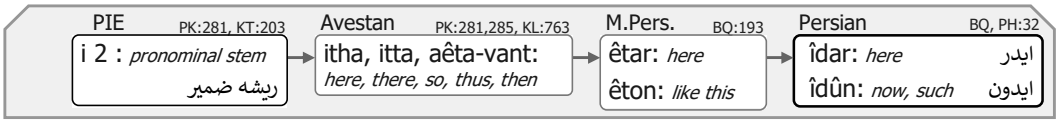

ایدون رجوع شود به ایدر

اوژدن: افکندن رجوع شود به اوژندن

اوژندن: زمین زدن همریشه: آژدن، زدن، گزند همریشه: gun, offend

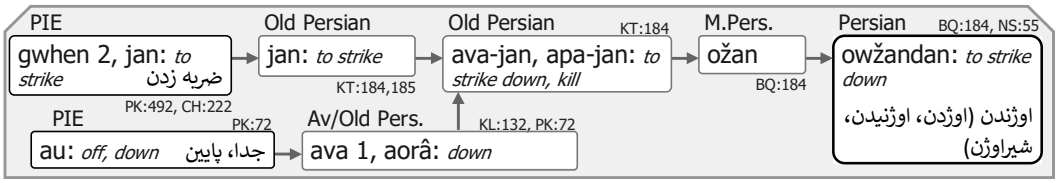

اوستا: "معروف و ستوده" همریشه: خوب، هویدا همریشه: wise, advice, video

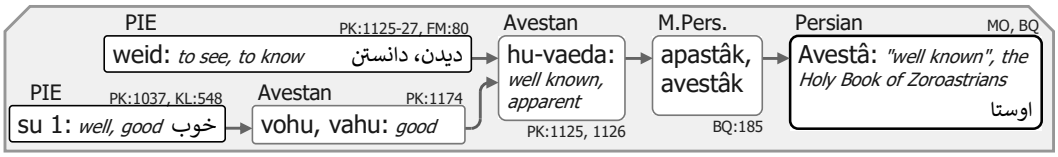

اوستام۱: یراق زین

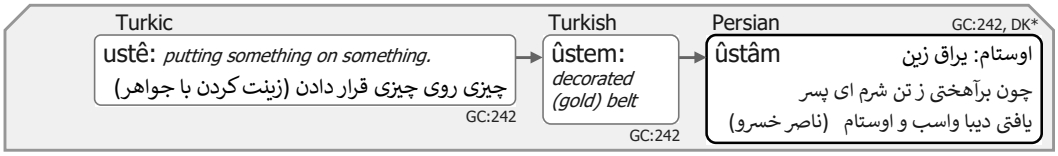

اوستام۲: ستون، اعتماد، مردمان معتمد همریشه: آشتی همریشه: stand, stable

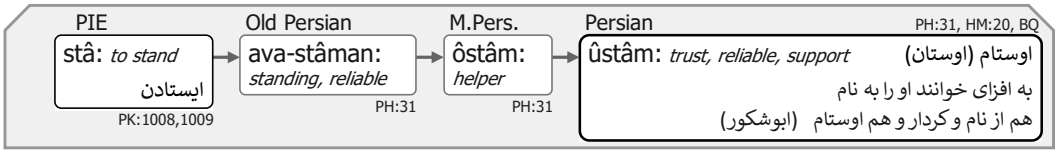

اوستان: اعتماد رجوع شود به اوستام۲

اولتیماتم رجوع شود به اَلتیماتم

اویژه: پاک رجوع شود به ویژه

اهریمن: "با افکار خصمانه" همریشه: پشیمان همریشه: mind

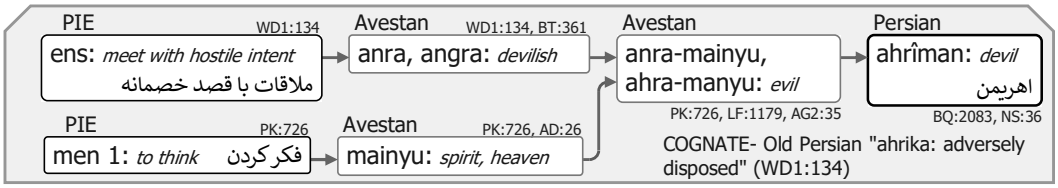

انیران۱: غیر آریایی، غیر ایرانی همریشه: ایران، اردلان، ایرمان همریشه: not, Aryan

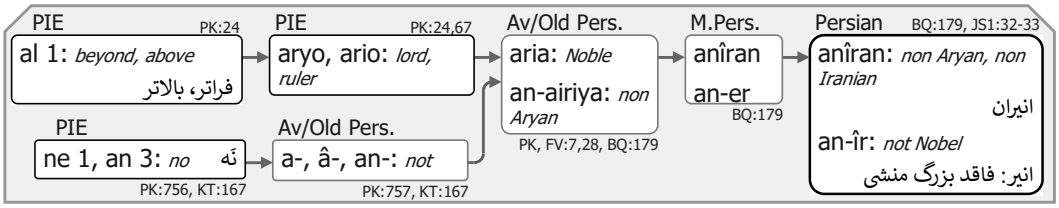

انیران۲: نور بی پایان، نام فرشتهٔ موکل بر ازدواج همریشه: روشن همریشه: light, lunar

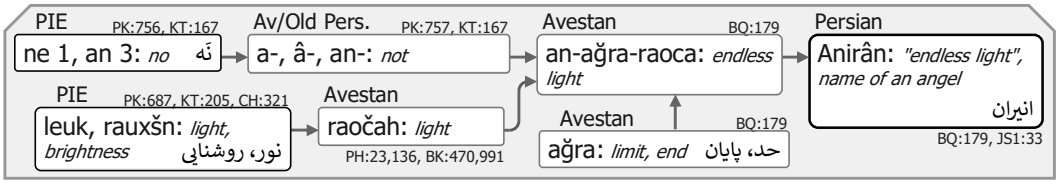

او همریشه: ایشان همریشه: that

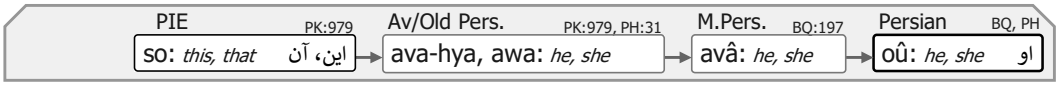

اوباردن، اوباش رجوع شود به اُباردن

اوج همریشه: اسکنه، آزمایش همریشه: out

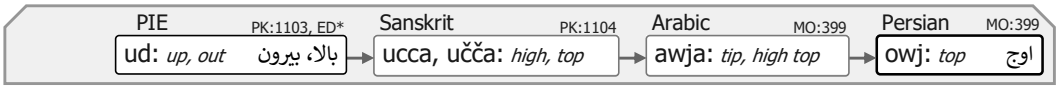

اورژانس: فوری، فوریت پزشکی همریشه: urgent

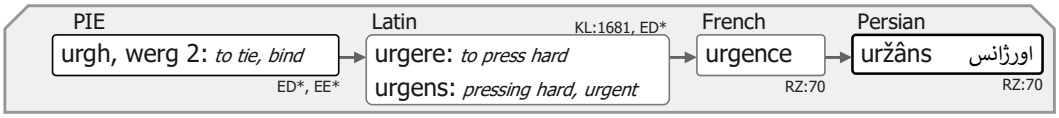

اورمزد رجوع شود به اهورامزدا

اورنگ: "رنگارنگ"، تخت سلطنت همریشه: اَبرَنجَن همریشه: lacquer

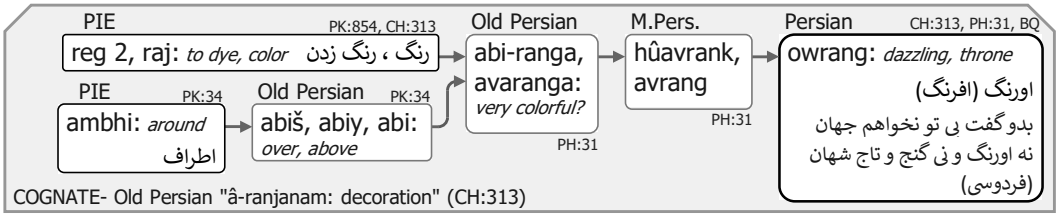

اورنجن: دستبند رجوع شود به اَبرَنجَن

اورَوَر: رستنی ها همریشه: بودن، نوباوه همریشه: be

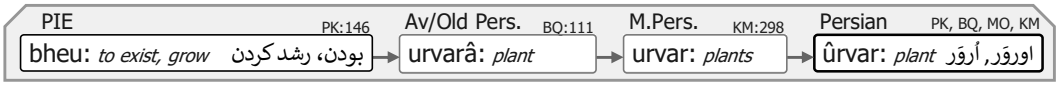

انگشت همریشه: انگور

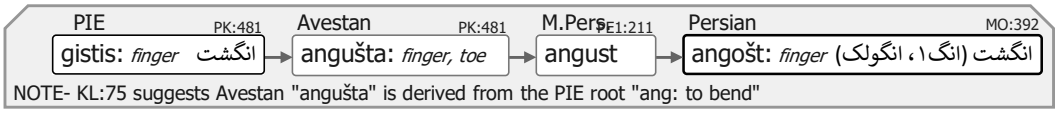

انگور همریشه: انگشت همریشه: angle, anchor

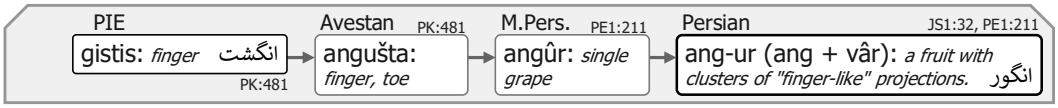

انگولک رجوع شود به انگشت

انگیختن همریشه: هم، آویختن همریشه: weak, single

(1)

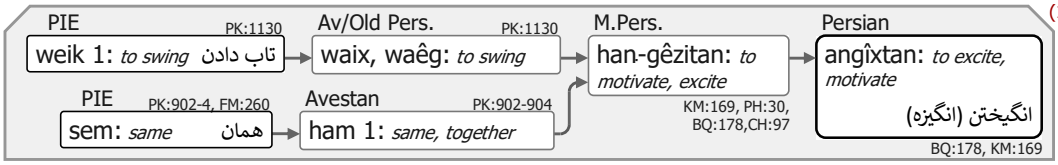

انگیختن همریشه: هم، گیج همریشه: same

(2)

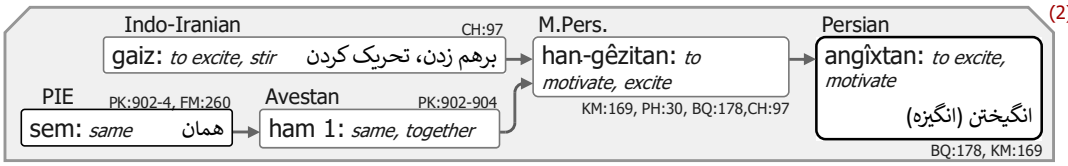

انگیزه رجوع شود به انگیختن

انوشه: "بی مرگ" همریشه: گوش، هوش، آشکار همریشه: not, ear

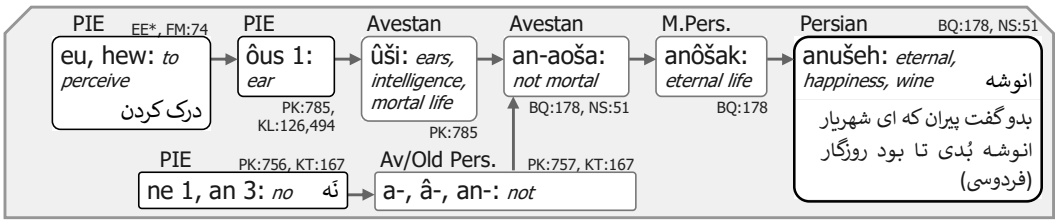

انوشیروان: "با روح جاوید" همریشه: گوش، هوش همریشه: ear

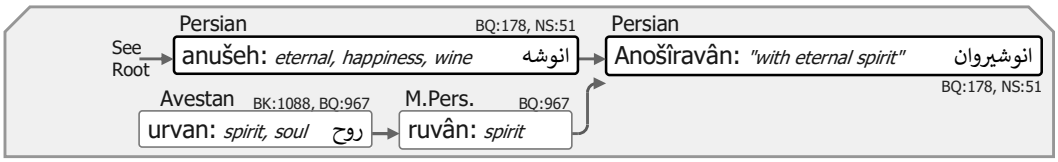

انیر: فاقد شرافت رجوع شود به انیران۱

انکار

انگ۱ رجوع شود به انگشت

انگ۲: عسل همریشه: انگبین همریشه: bee, mosquito

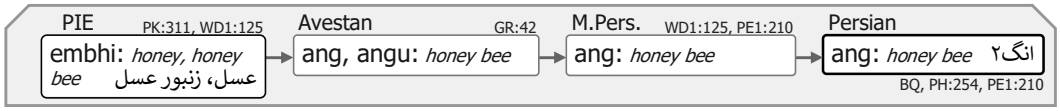

انگاردن

همریشه: همه، نگاردن همریشه: same, karma

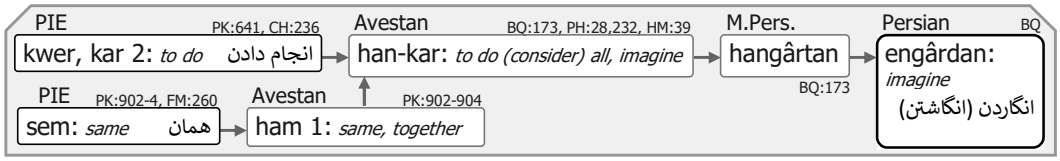

انگاز: دست افزار پیشه وران همریشه: هم، گاز همریشه: assemble, same

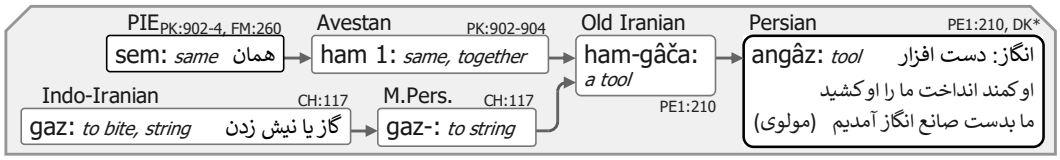

انگشتن رجوع شود به انگاردن

انگام رجوع شود به هنگام

انگبین: عسل همریشه: انگ، پنیر همریشه: bee, mosquito, fat

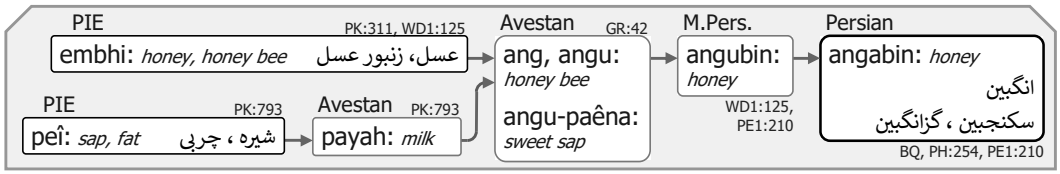

انگژه: صمغ شیرین رجوع شود به انغوزه

انگِشت: زغال همریشه: COGNATE- Sanskrit "angara: coal" (PK: 779)

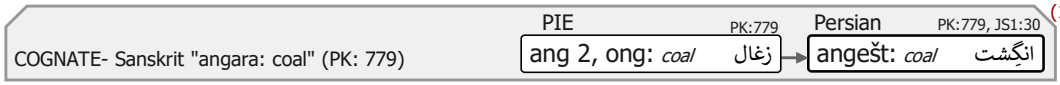

انگِشت: زغال همریشه: اخگر

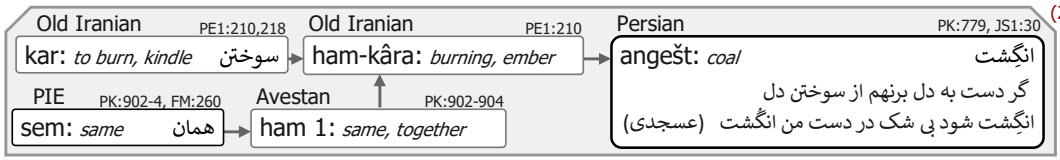

اندودن: گل مال کردن همریشه: زدودن همریشه: seem

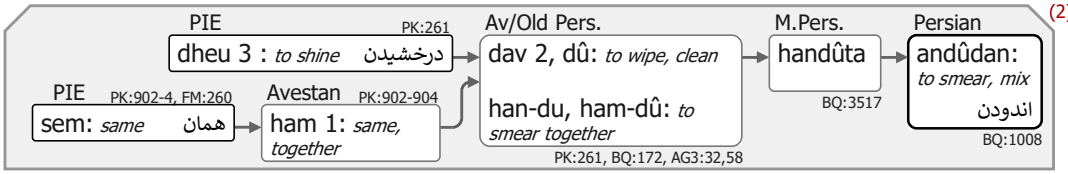

اندوزیدن رجوع شود به اندوختن

اندوه همریشه: دود، دودمان همریشه: some

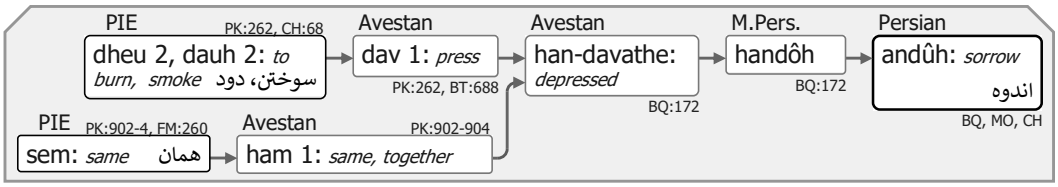

اندیشیدن همریشه: همه، دیدن همریشه: assemble, semantic

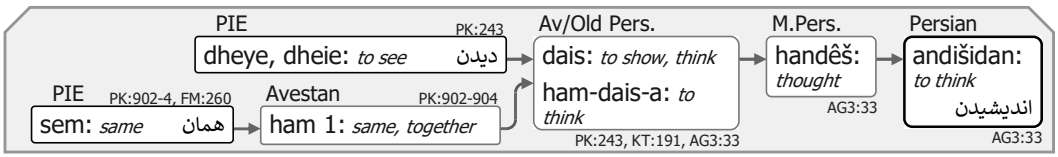

انرژی همریشه: آلرژی همریشه: allergy, organ, work

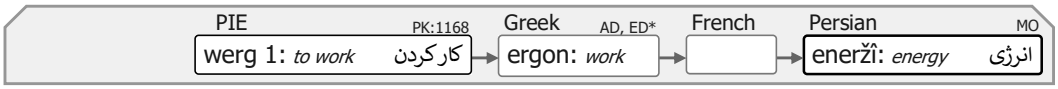

انستیتو: انجمن فرهنگی یا هنری همریشه: ایستادن همریشه: institute, stance

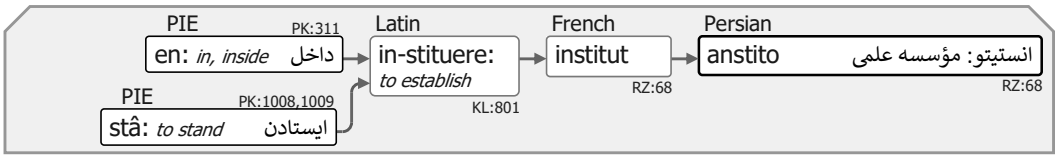

انغوزه: "صمغ شیرین" همریشه: زِه۳، آژدن، انگبین همریشه: offend, gun

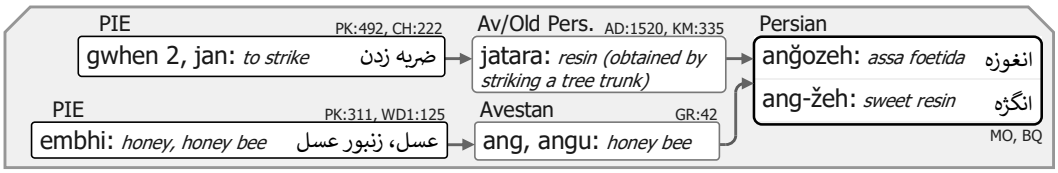

انفست: تار عنکبوت رجوع شود به بستن۱

انکار همریشه: پیشوند "نا ـ" همریشه: no, negate

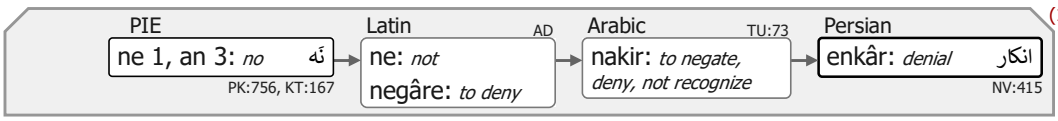

اندرخور: مناسب

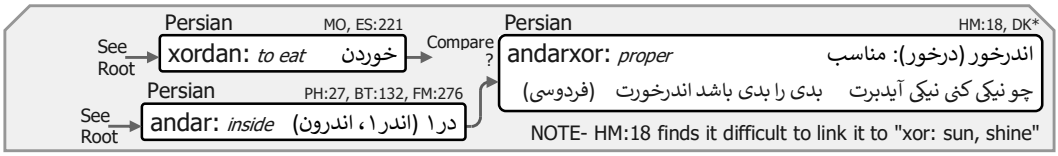

اندرز همریشه: پندار، داشتن

همریشه: firm, simple

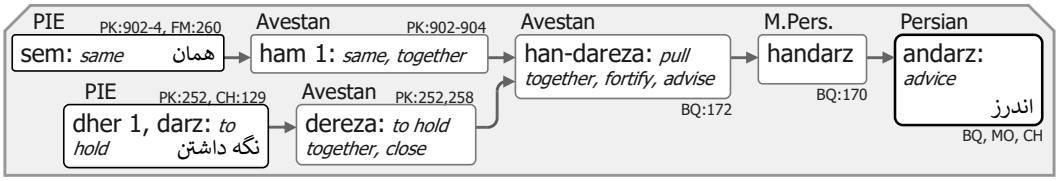

اندروا: "در هوا"

همریشه: in, wind

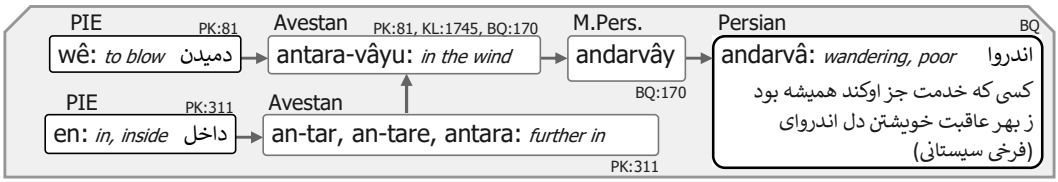

اندرون رجوع شود به در۱

اندک: کم رجوع شود به آند

اندمه: بیاد آوردن غمهای گذشته

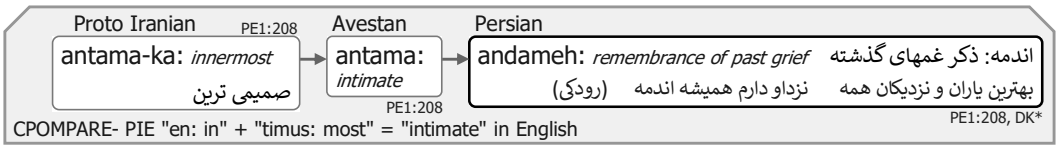

اندوختن همریشه: همه، اندوزیدن

همریشه: assemble

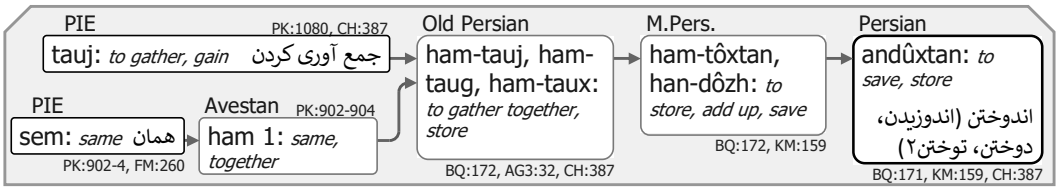

اندودن: گل مال کردن همریشه: انبار

همریشه: same, some

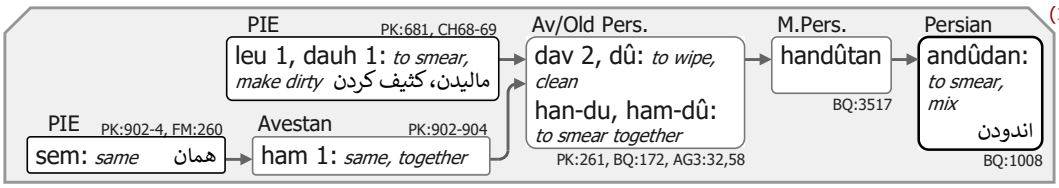

انجیر: درخت "بی گل". شکوفه های انجیر در میوه پنهانند.

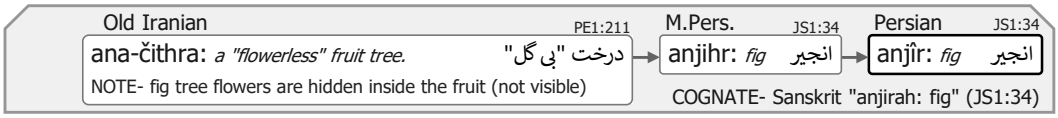

انجیل: "خبر خوش" همریشه: خوب، اجاره، بهشت همریشه: angel

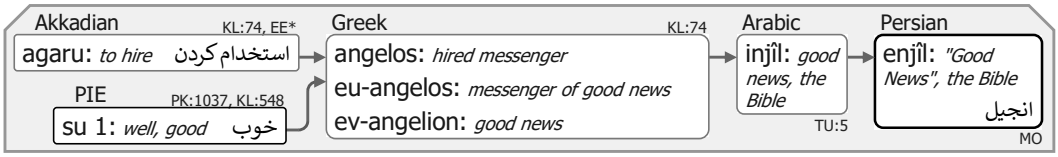

اَند: مقداری

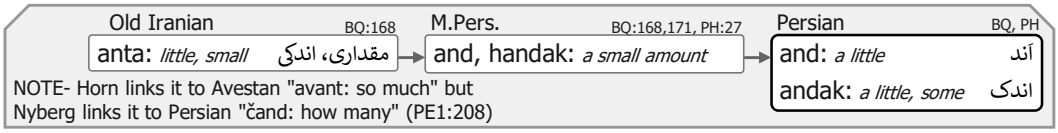

انداء، اندای: دوست

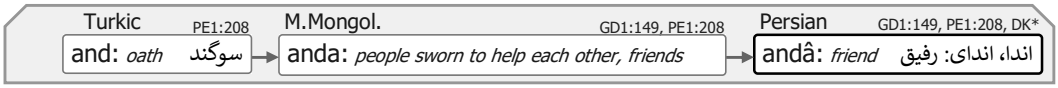

انداختن: اندازه گرفتن همریشه: تاختن، هندسه همریشه: assemble, toxic

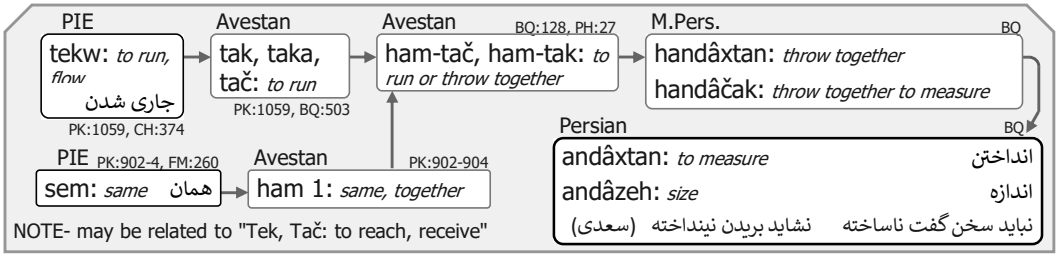

اندازه رجوع شود به انداختن

اندام همریشه: assemble, deed, face

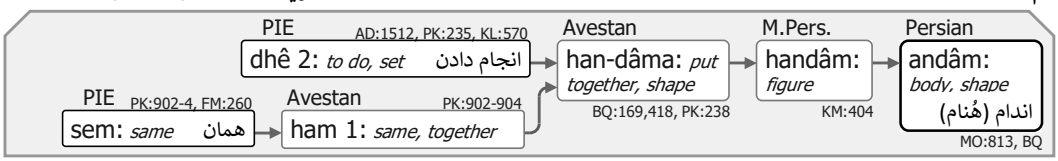

اندر۱: درون رجوع شود به در۱ همریشه: in, intra, enter

اندر۲: پسوند اعضای خانواده به معنی ناتنی همریشه: آن همریشه: other

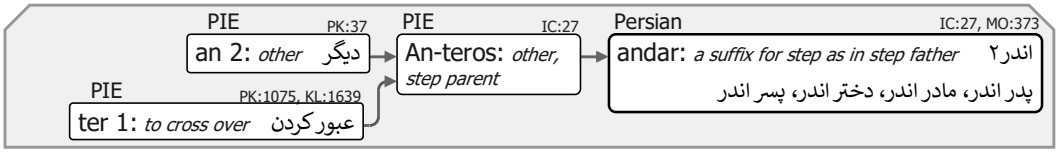

انبیق: "وسیله تهیه آب مقطر یا "آب نیک" همریشه: رونق همریشه: neat, net

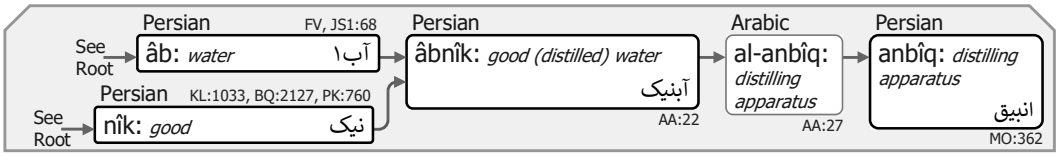

انجام همریشه: فرجام، نیام، آمدن همریشه: simple, base

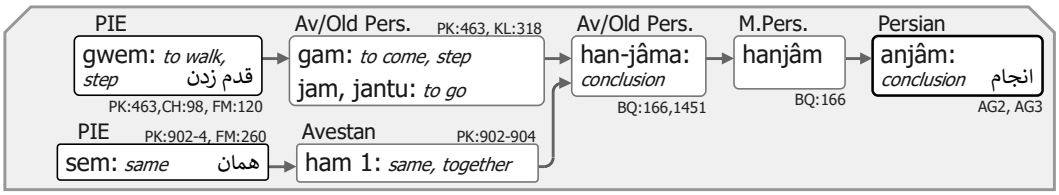

انجمن همریشه: آمدن، آغاز، هنگام همریشه: come, assemble

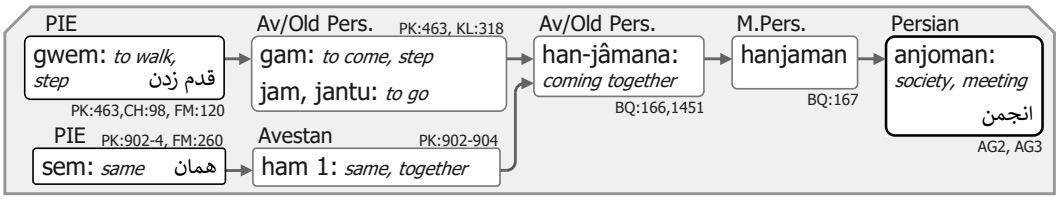

انجوختن: چین دادن و چروکیدن همریشه: خم، غوز همریشه: cove, cup

(1)

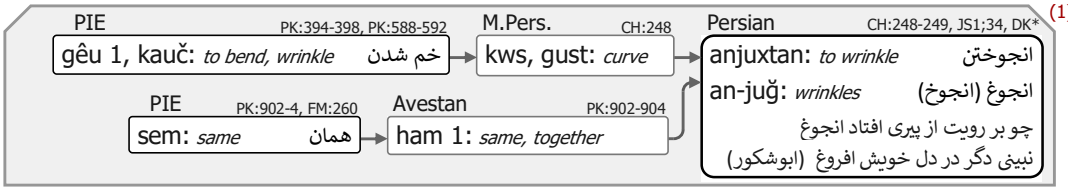

انجوختن: چین دادن و چروکیدن همریشه: یوغ، جفت، هم همریشه: yoke, join

(2)

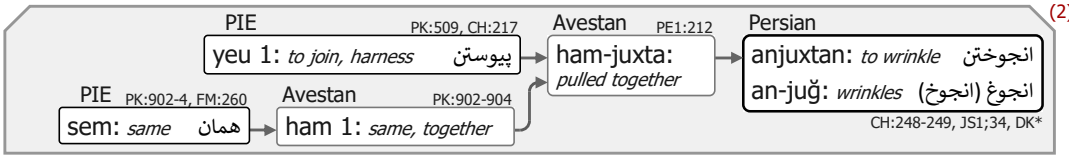

انجوخ، انجوغ: چروک رجوع شود به انجوختن

انجیدن: سوراخ کردن، تکه تکه کردن همریشه: همه، پیچ همریشه: some, poem

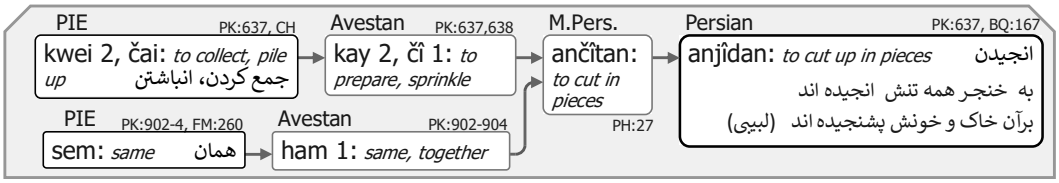

انبار همریشه: هم، پُر، فراوان همریشه: full, assemble

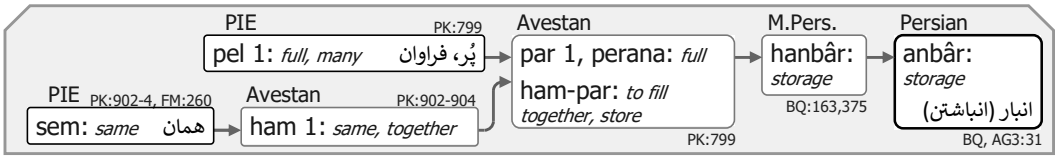

انباز: همدم همریشه: هم، بخشیدن همریشه: pagoda, same

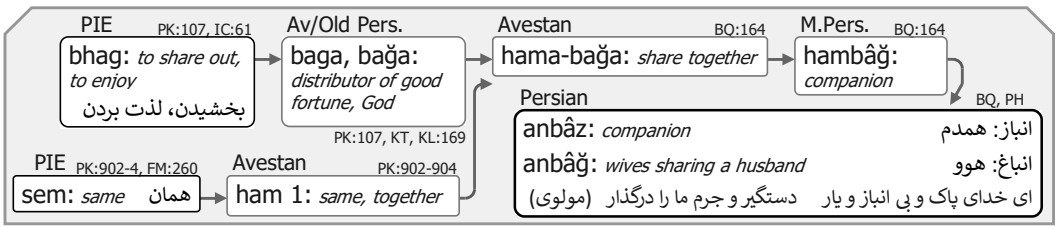

انباشتن رجوع شود به انبار

انباغ: هوو رجوع شود به انباز

انبان، انبانه: کیسه چرمی همریشه: هم، پاییدن همریشه: assemble, protect

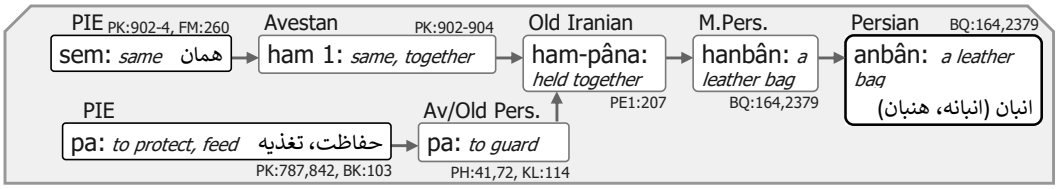

انبر همریشه: بردن همریشه: bring, about

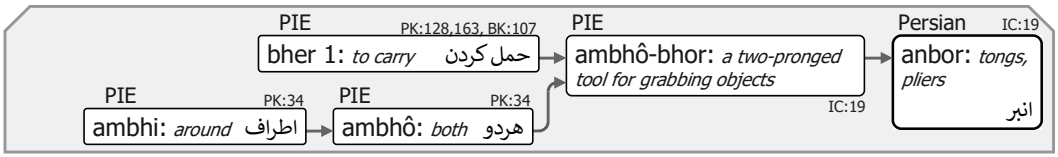

انبست: بسته رجوع شود به بستن۱

انبوب: لوله رجوع شود به باب۱

انبوه همریشه: هم، همه، انجمن همریشه: assemble

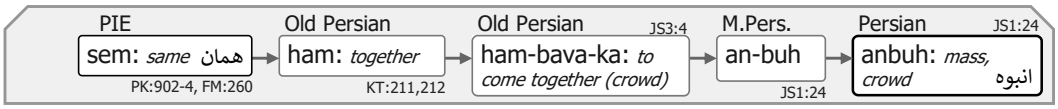

انبوی، انبوییدن رجوع شود به بو

انبه

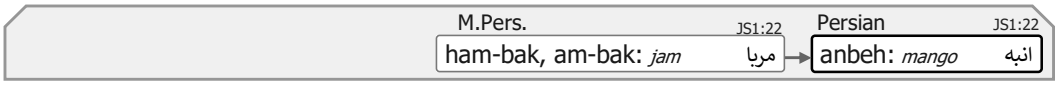

امرداد: "نا میرا" مقایسه: امشاسپند همریشه: not, mortal

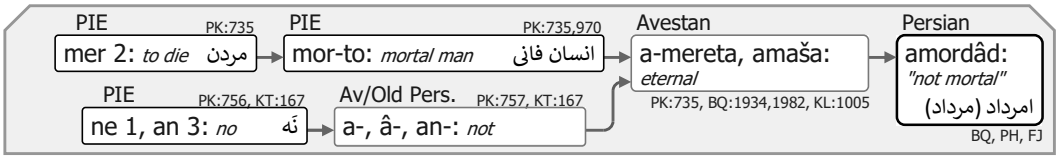

امرود: گلابی

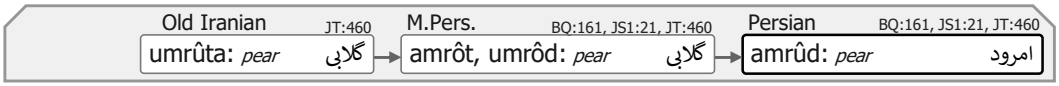

امروز رجوع شود به این

امشاسپند: فرشتگان اعظم (شش ماه ایرانی) همریشه: اسفند همریشه: housel, mortal

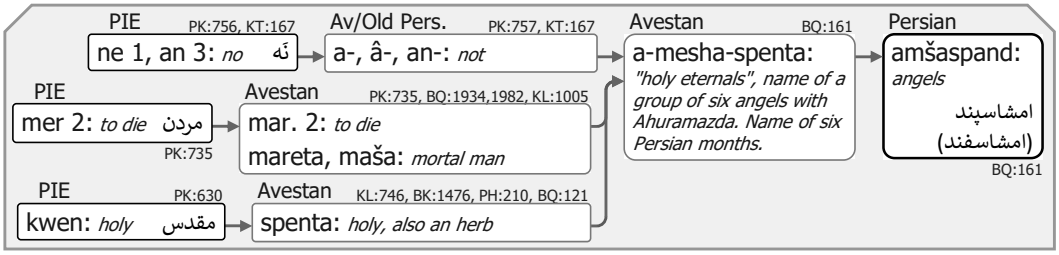

اُمّل رجوع شود به اُمّ

املت: غذای "پهن و نازک" همریشه: laminate

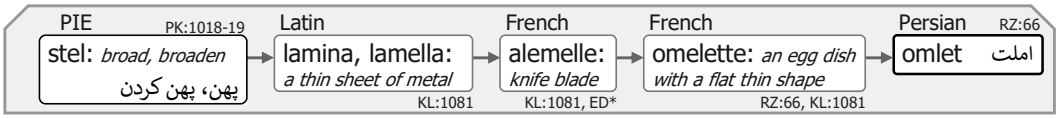

اُمّی رجوع شود به اُمّ

امید همریشه: به، اَبَر، ماندن همریشه: up, above

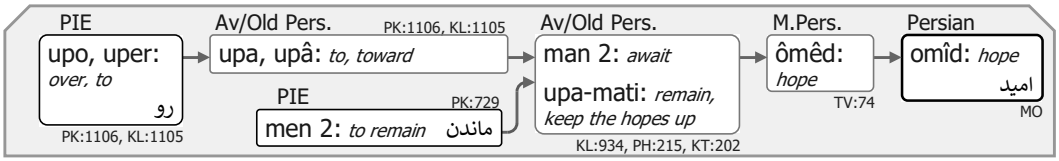

ان ـ ۱: باهم رجوع شود به هم

ان ـ ۲: پیشوند نفی رجوع شود به آن ـ ۱

انار

ُالگو روبُر، مُدِل ، نمونه

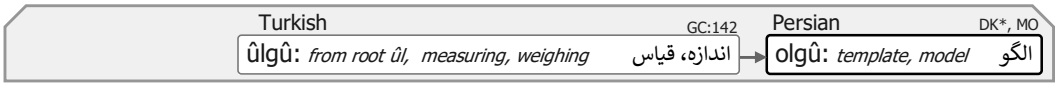

الله

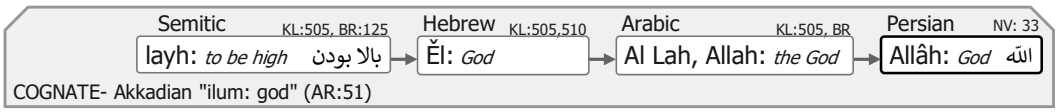

الماس: "نشکن" همریشه: not, dominate

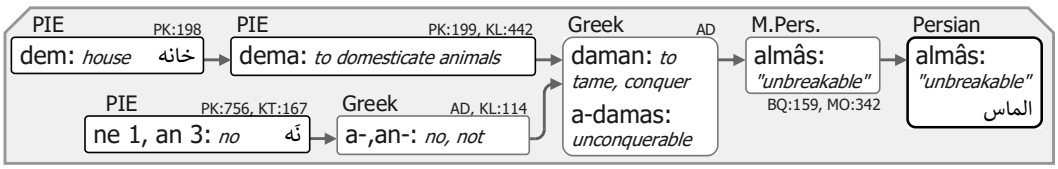

اَلَموت: "آشیان عقاب" نام قلعه ای معروف در ارتفاقات بین قزوین و گیلان

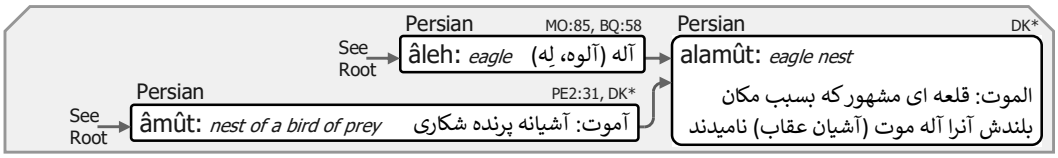

اَلَو: شعله آتش رجوع شود به آلاو

الوند رجوع شود به اروند

اِم رجوع شود به این

اُمّ: مادر همریشه: خانم و بیگم

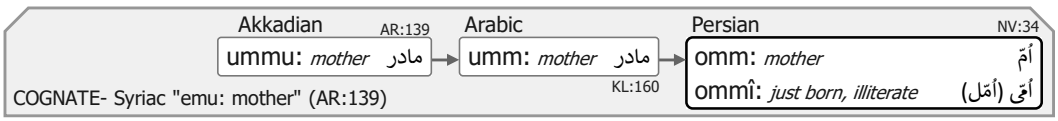

امپاس: "بن بست" همریشه: پهن، پاساژ همریشه: past, pass, impasse

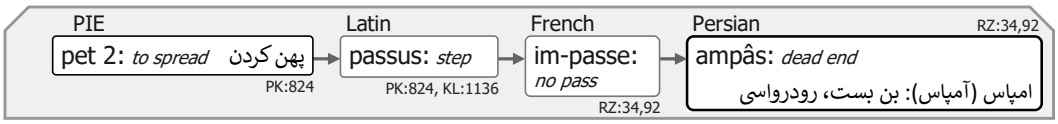

امپریالیست رجوع شود به امپراتور

امپراتور همریشه: فرمان، اسپرت همریشه: emperor

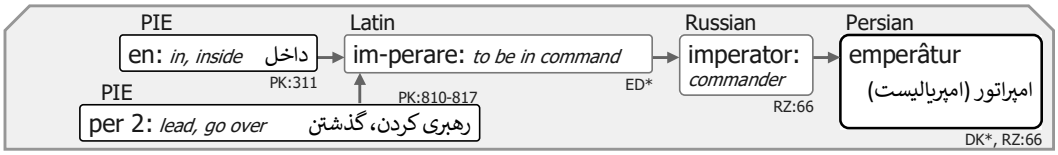

الاغ: "رونده، حمل کننده" مقایسه: یام

الاغ: حیوان بار بر مقایسه: یام

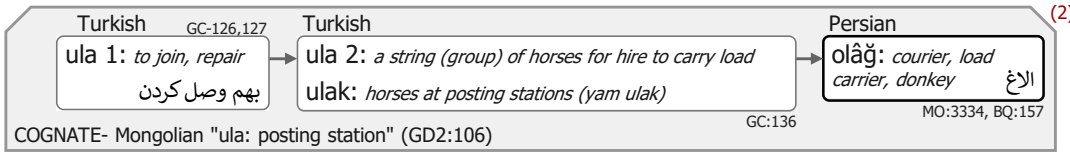

اَلتیماتم: شرط آخر همریشه: آریا، آلرژی همریشه: alien, other, alter

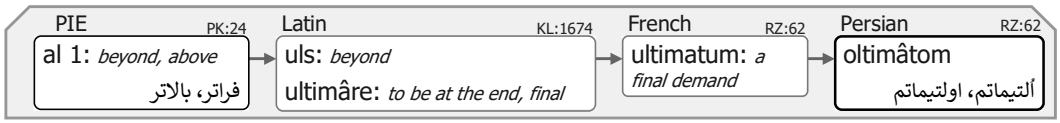

الچخت: طمع و امید

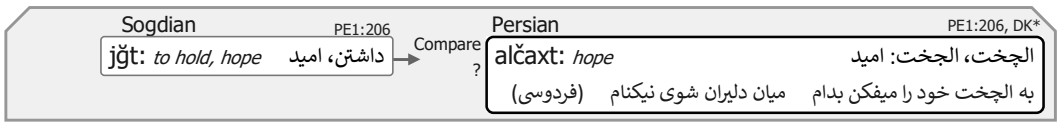
Sogdian PE1:206
jğt: to hold, hope داشتن، امید
Compare ?
Persian PE1:206, DK*
alčaxt: hope الچخت، الجخت: امید
به الچخت خود را میفکن بدام میان دلیران شوی نیکنام (فردوسی)

الفاختن: اندوختن رجوع شود به الفنجیدن

الفنجیدن: جمع کردن و اندوختن

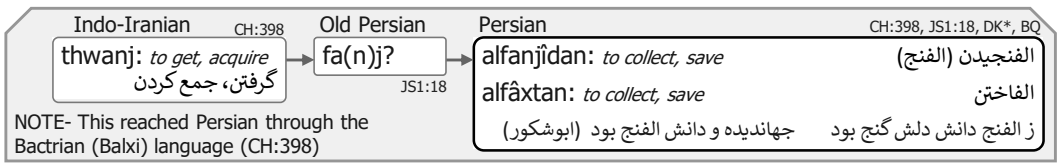

اَلَک۱: بیچاره، ناامید

اَلَک۲: آردبیز

اَلَکی رجوع شود به اَلَک۱

الکل همریشه: کحل و کحّال همریشه: alcohol

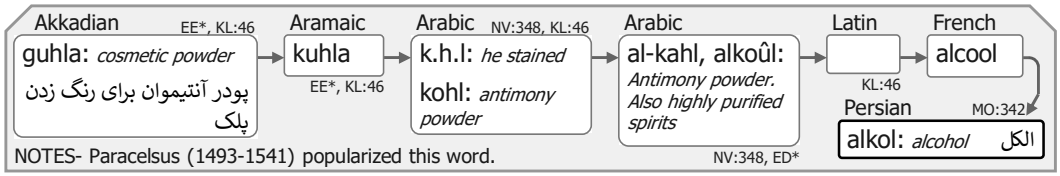

اکسیر

همریشه: xeric, xeracia

اکسیژن: "اسید زا"

همریشه: اسید، زادن

همریشه: acid, generate

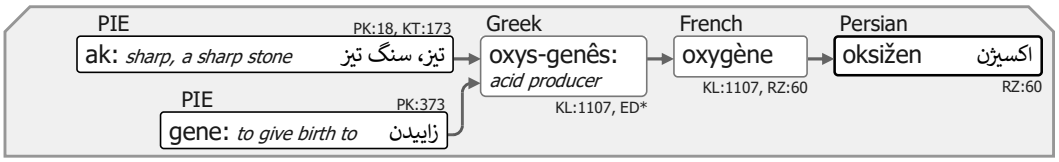

اکشن: عمل، کردار

همریشه: آژانس، ترازو، طراز

همریشه: actor, agency, strategy

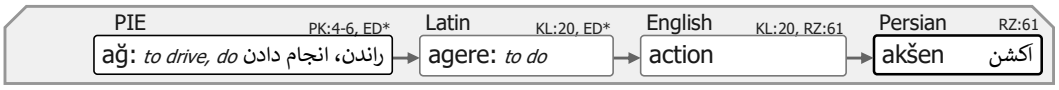

اکنون رجوع شود به نون

اکواب

همریشه: خُم، خمره

همریشه: cup

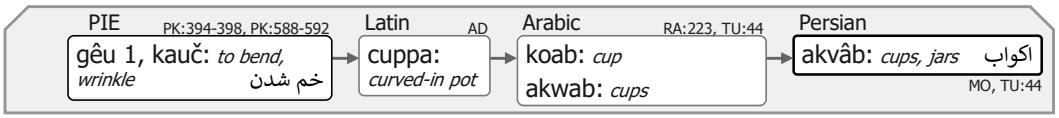

اکونومی: اقتصاد، "اداره امور خانه"

همریشه: ویلا، نمره، ویس (دهکده)

همریشه: ecology, village

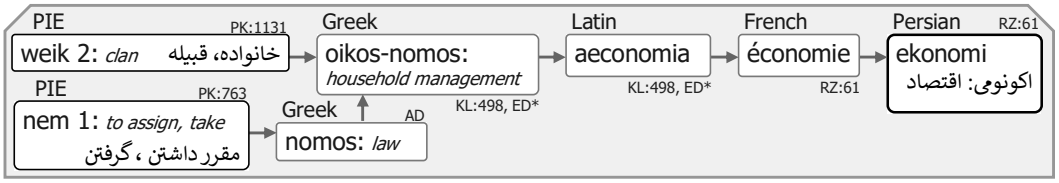

اگر

همریشه: هم انجام، اندازه

همریشه: single

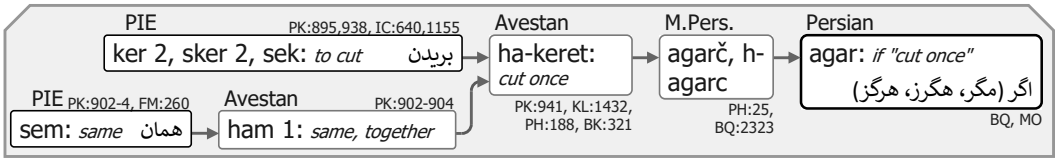

اگرِفت: گناهانی که مورد بازخواست قرار میگیرند

مقایسه: گرفتن

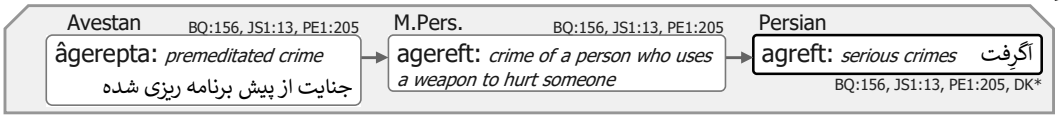

اقلیم: سرزمین همریشه: کلینیک همریشه: lean, incline, climate, clinic

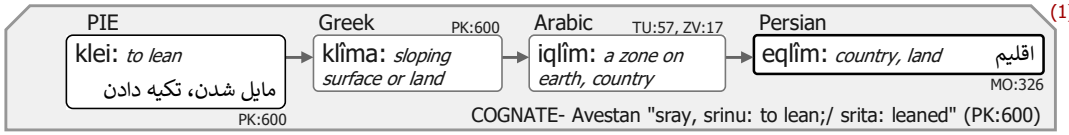

اقلیم: سرزمین همریشه: کلینیک همریشه: incline, climate, clinic

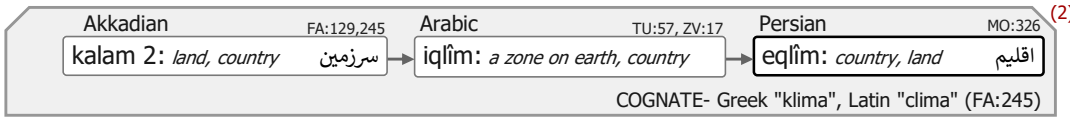

اقیانوس همریشه: ocean

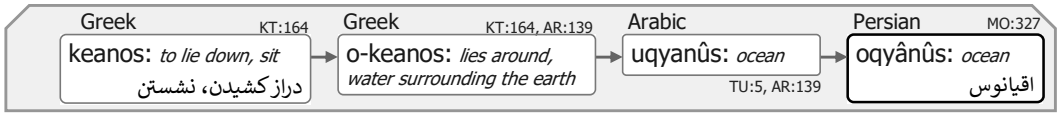

آک رجوع شود به آک

اُکازیون: موقعیت، فرصت همریشه: شانس همریشه: case, casual, chance

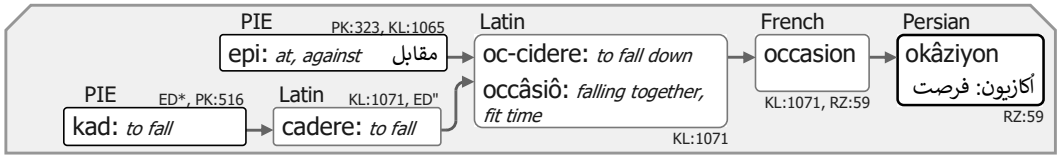

اکباتان: محل "گرد هم آیی" همریشه: هم و آمدن همریشه: base, same

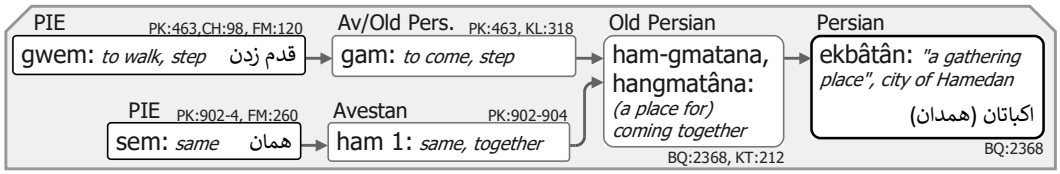

اِکران: پردهٔ سینما همریشه: کارد، چرم همریشه: shear, screen, shirt

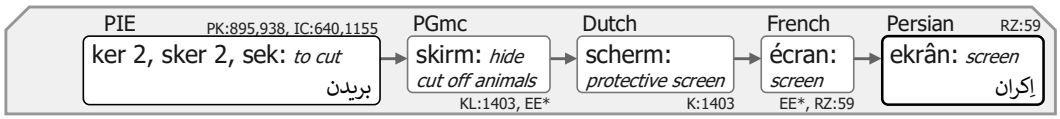

اکسپرس: سریع، فوری همریشه: نبرد، پاسخ همریشه: print, express

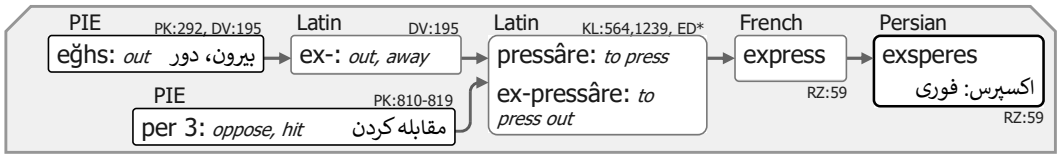

افغان

همریشه: خواندن همریشه: ambient, sound

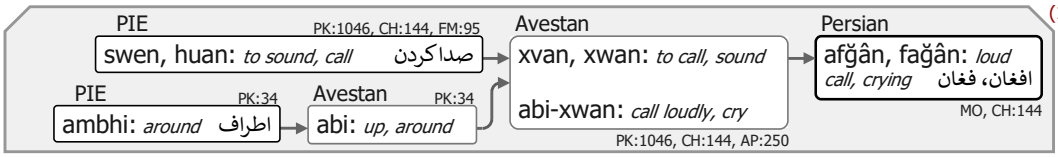

افغان

همریشه: گات, گاه۱, نیایش همریشه: ambient

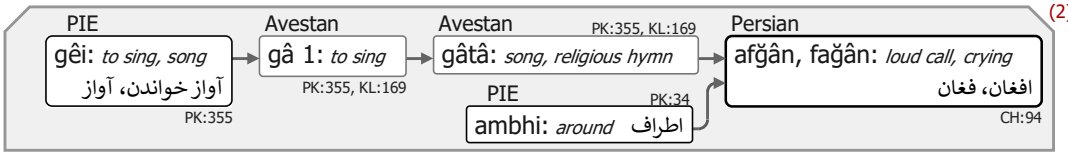

افکندن

همریشه: آکندن همریشه: about, ambient

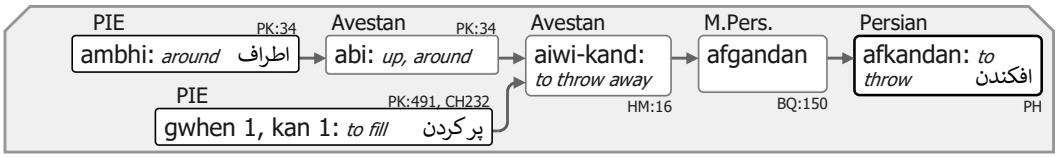

افگار:

آزرده، خسته، زخمی همریشه: عفریته، وارون، گزیر همریشه: oppose, karma

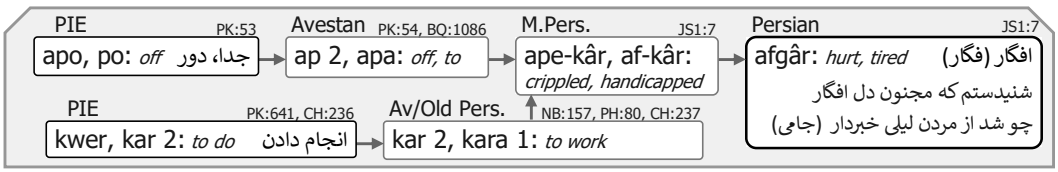

افندی:

"خود مختار، ارباب، آقا" همریشه: اتوماتیک همریشه: authentic

اِفه:

خودنمایی، ژست همریشه: اندام، اکسپرس همریشه: effect, fact, exit

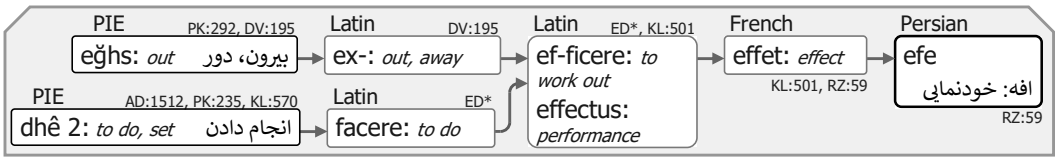

افیون رجوع شود به اپیون

اقاقیا

همریشه: acacia, edge, oxygen

افسردن

همریشه: calorie, cold

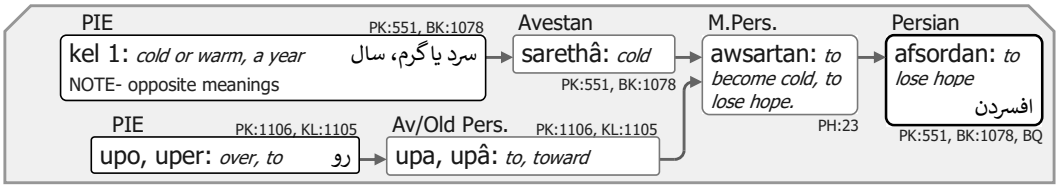

افسنتین

همریشه: اسفند

همریشه: housel

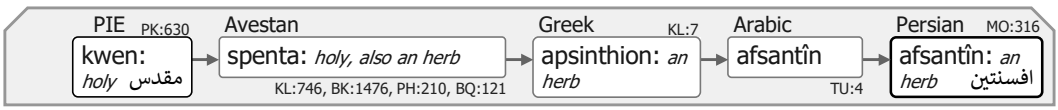

افسوس

همریشه: سوختن

همریشه: ambulance, cygnet

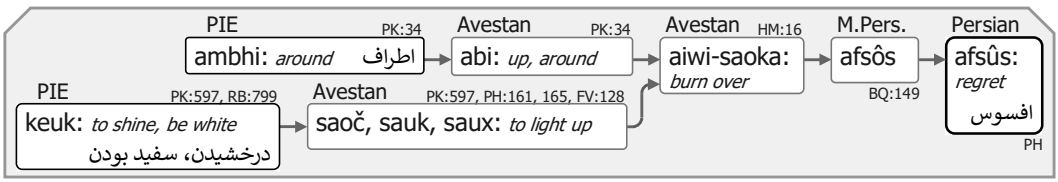

افسون

افشاردن

همریشه: فشار

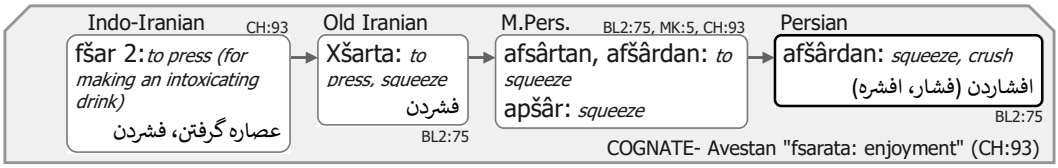

افشاندن

همریشه: افراشتن

همریشه: ambient

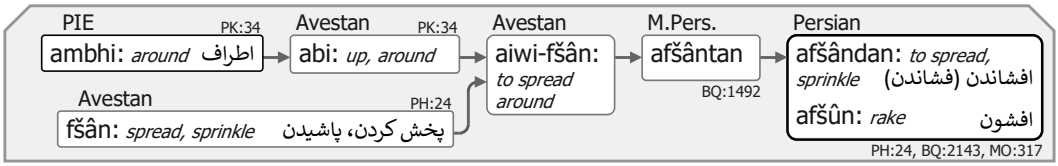

افشره رجوع شود به افشاردن

افشون رجوع شود به افشاندن

افشین

همریشه: شاه، شهر، شایسته

همریشه: check, chess

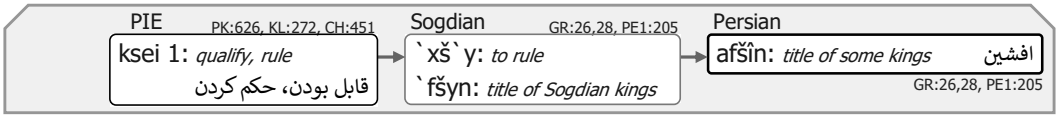

افزودن

همریشه: زود، افراختن

همریشه: about

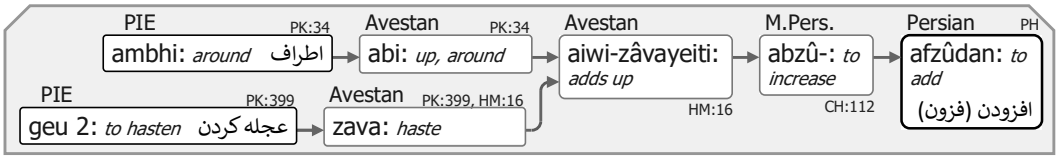

افسار

همریشه: افسر، سر

همریشه: about, cerebral

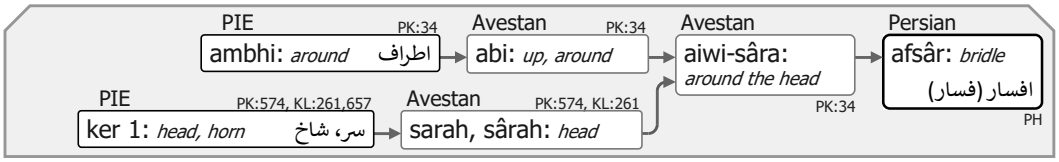

افسان: ساییدن رجوع شود به افسانیدن

افسانه

همریشه: افسون، سانسور، ماتیک

همریشه: censure, census, cosmetic

(1)

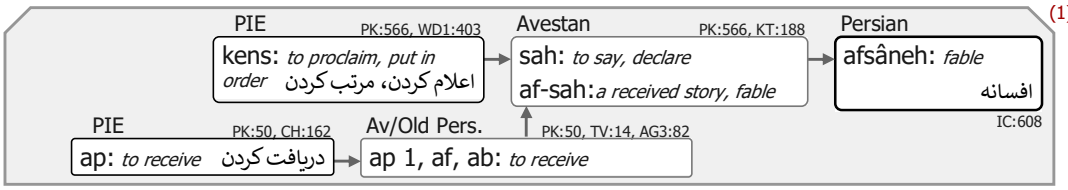

افسانه

(2)

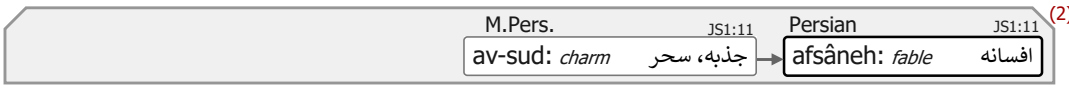

افسانیدن: ساییدن

همریشه فسانیدن، ساییدن

همریشه: edge, acute

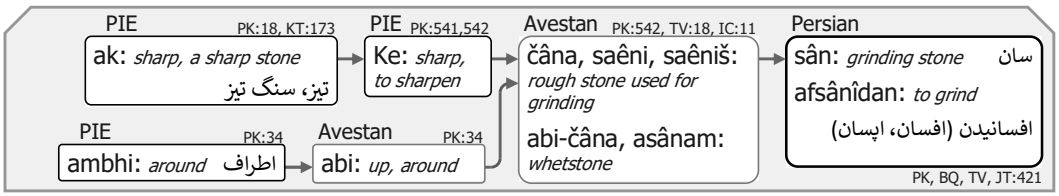

افساییدن رجوع شود به افسون

افسر

همریشه: افسار

همریشه: ambient

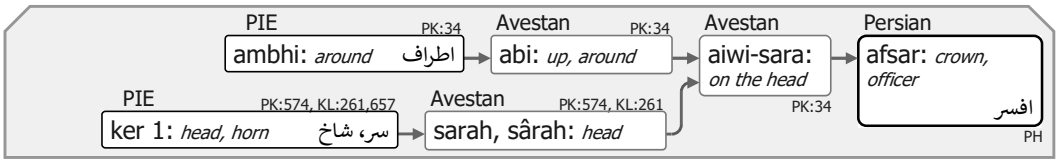

افچه: مترسک یا "چهره ترسناک" که در مزارع میگذارند همریشه: سایه همریشه: shine

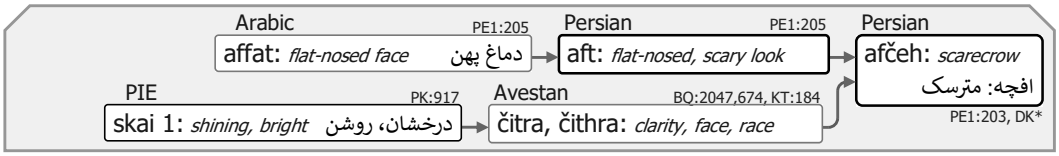

اَفِد: تعجب کردن رجوع شود به افدیدن

افدستا: ستایش بسیار همریشه: ستاییدن، افدیدن همریشه: awe

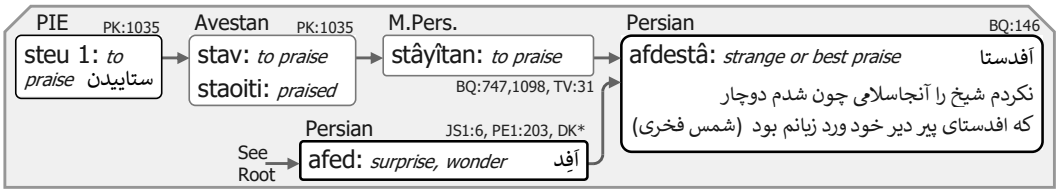

افدیدن: شگفتی کردن، تعجب کردن همریشه: awe

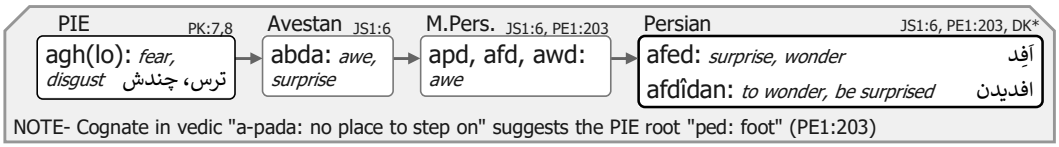

افراختن، افراز رجوع شود به افراشتن

افراسیاب: "ترسناک"

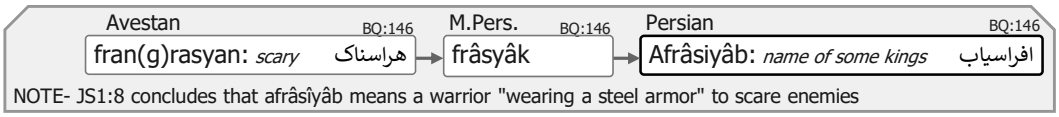

افراشتن همریشه: افراختن همریشه: ambient, erect

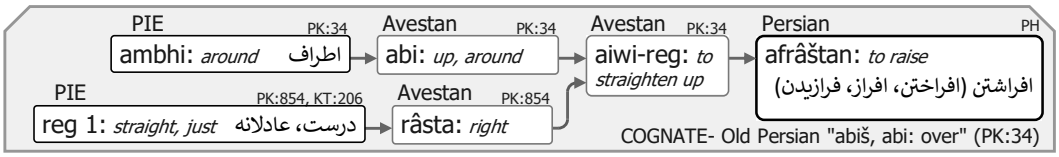

افرنگ: رنگارنگ رجوع شود به اورنگ

افروختن همریشه: روز، روشن همریشه: ambient, light

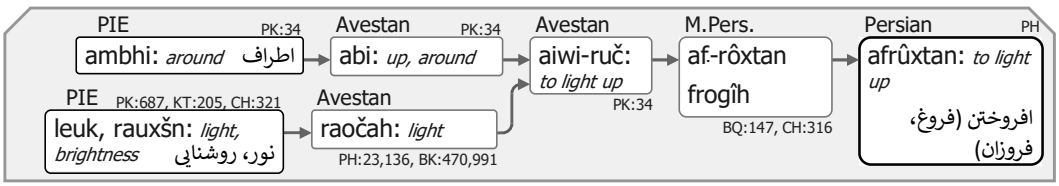

افزار رجوع شود به ابزار

اصطبل

همریشه: ایستادن مقایسه شود با: تابلو همریشه: stand, stable

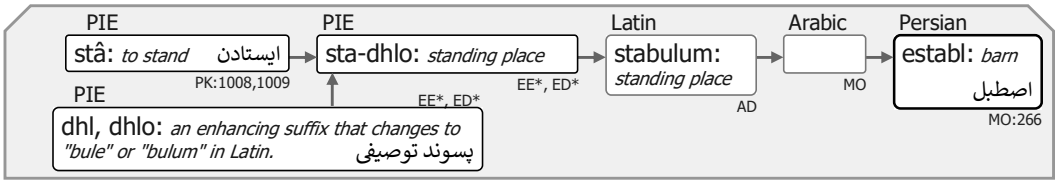

اصفهان: "سپاه دان" همریشه: اسب، دان همریشه: office, face

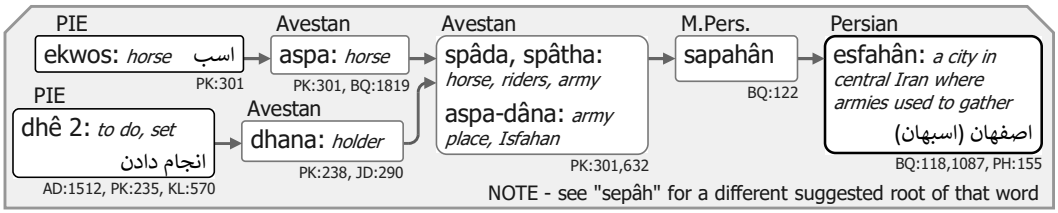

اطاق رجوع شود به اتاق

اطلس همریشه: ترازو همریشه: talent

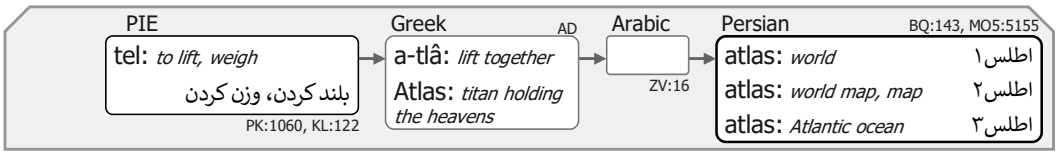

اُغور: فال، شگون (اغور بخیر) همریشه: پیروز همریشه: authority, inauguration

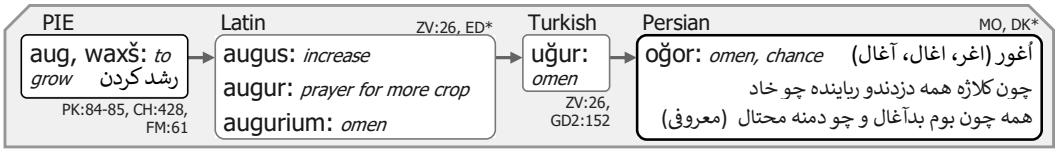

افتادن همریشه: فرود همریشه: absurd, feather

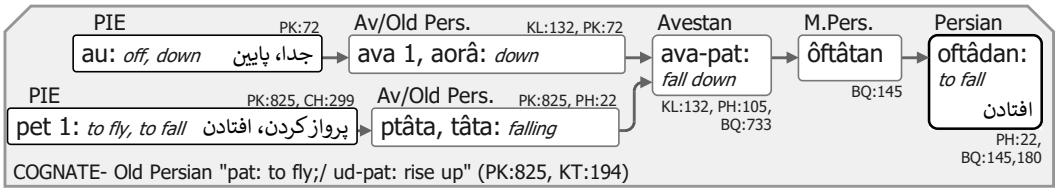

افتالیدن: پراکندن همریشه: افراشتن همریشه: about, ambient

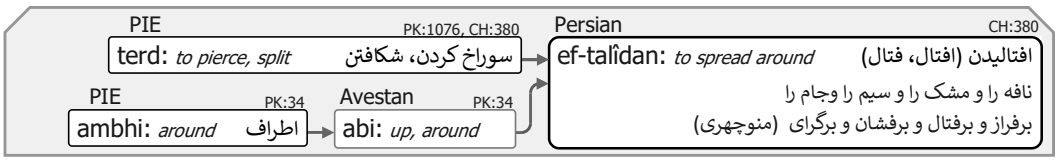

اشتر همریشه: خون، زرتشت همریشه: ooze

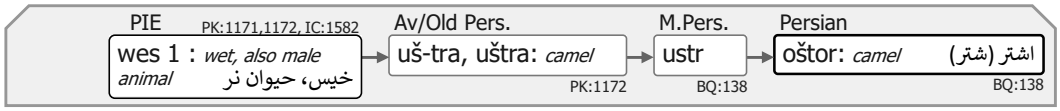

اشراق رجوع شود به شرق

اشک رجوع شود به آرس

اِشکاف: کمد، گنجه

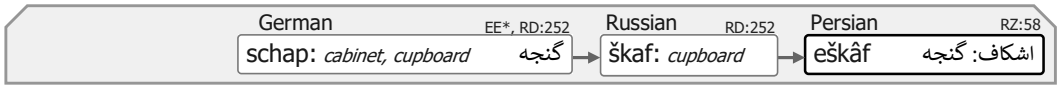

اشکم: شکم همریشه: روده

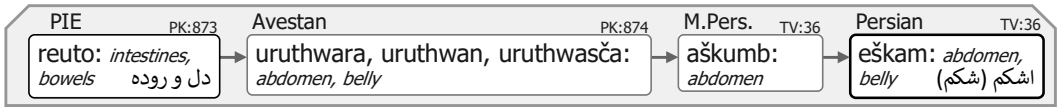

اشکوب: سقف، طبقه رجوع شود به آشکوب

اِشِل: مقیاس، اندازه همریشه: اِشانتیون همریشه: scale, sculpture

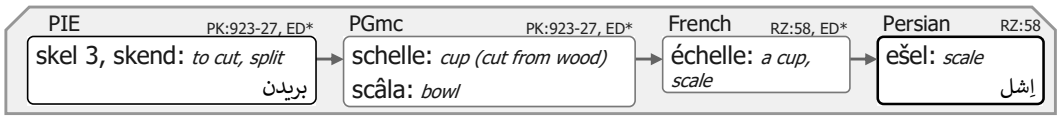

اُشنان: صابون همریشه: شنا همریشه: nurse, out

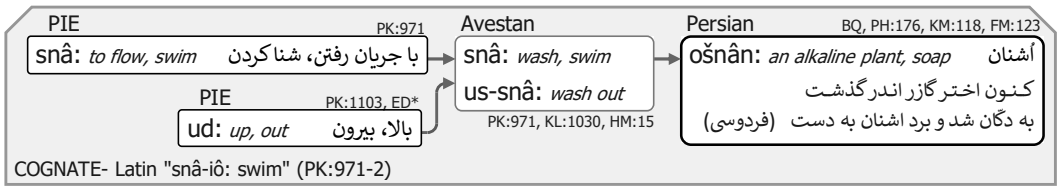

اشنودن رجوع شود به شنیدن

اشنوسه: عطسه رجوع شود به شنوشه

اُشنه: گلسنگ، خزه همریشه: lichen

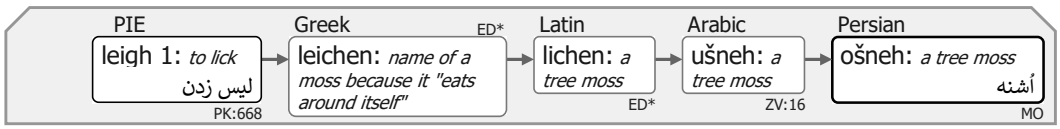

اشو: بهشت، صادق همریشه: آراستن، اردیبهشت همریشه: reason, art

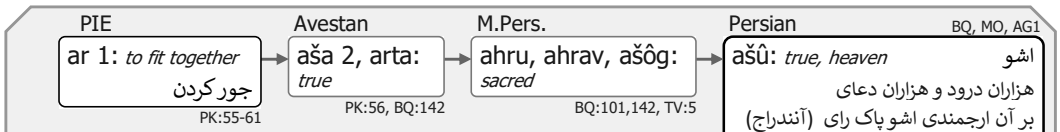

اسکندر: "حافظ مردم" همریشه: لجّه، نیرو همریشه: alexin, android

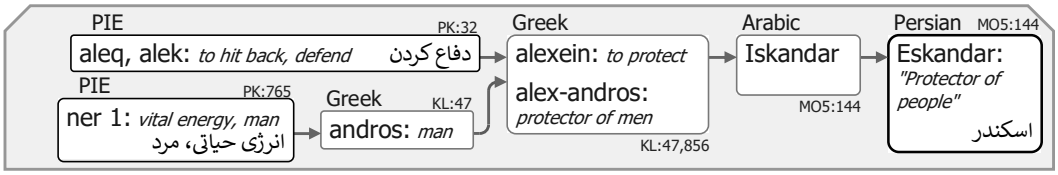

اِسکِنه همریشه: کندن، پیکان همریشه: out

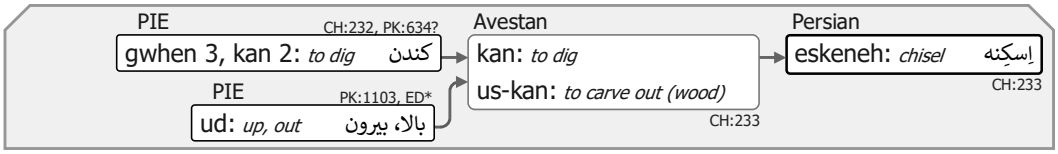

اسکورت: مشایعت ، همراهی همریشه: راست، رده همریشه: correct, direct

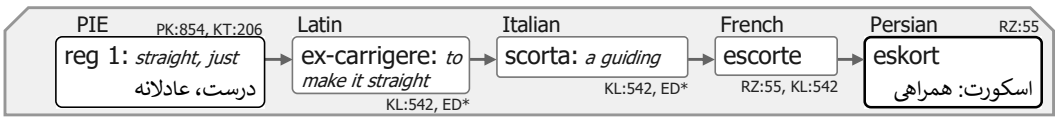

اسکی همریشه: شکافتن، کارد، ریسک همریشه: section, risk

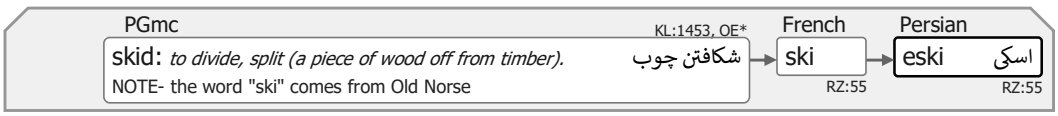

اسکیمو: "خام خوار" همریشه: Eskimo, husky

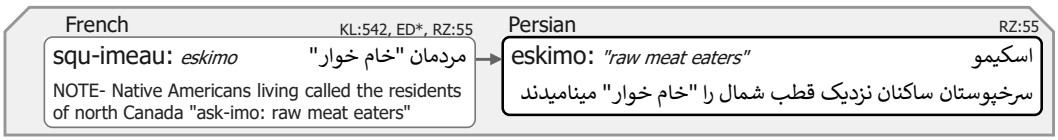

اسم همریشه: monsoon

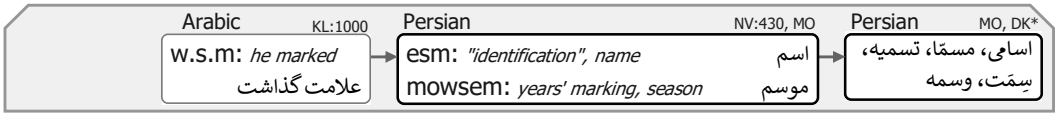

اسماعیل همریشه: جبرییل، اسراییل، الله

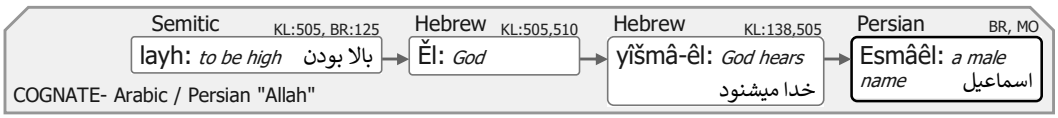

اسوار رجوع شود به سوار

اسید همریشه: آچار (ترشی) همریشه: vinegar, acute, acid

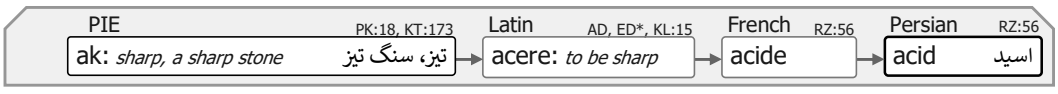

اسفندیار: "خلقت مقدس" همریشه: گوسفند، دادن همریشه: housel, donate, data

اسقف: حاکم ترسایان همریشه: اکازیون، سپاس همریشه: epidemic, scope

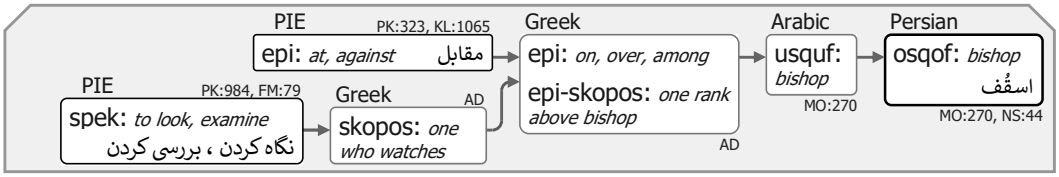

اسکاف: کفش دوز (1)

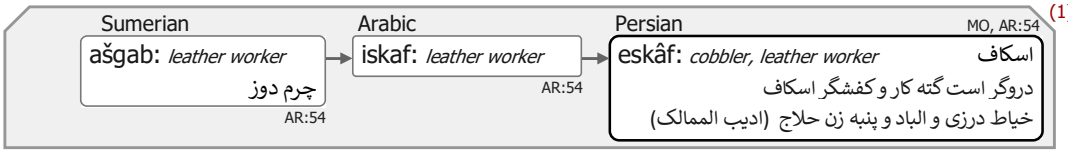

اسکاف: کفش دوز، هر صانع که باآلتی آهنین کار کند همریشه: comma, syncope (2)

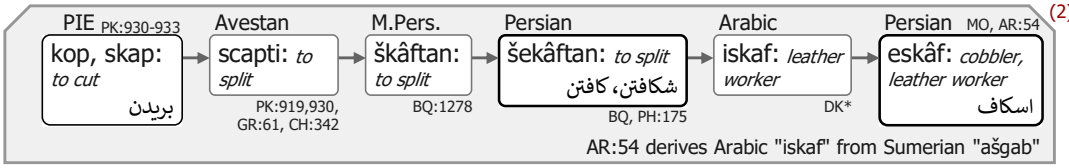

اسکلت همریشه: shallow, scleroderma

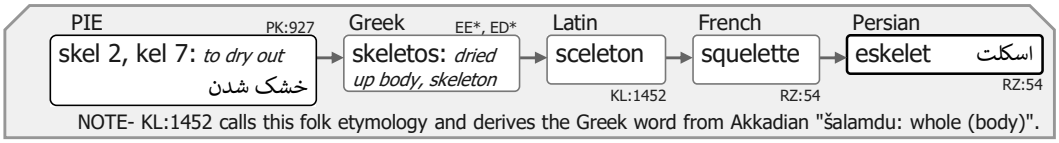

اسکله همریشه: آسانسور همریشه: ascend, scan

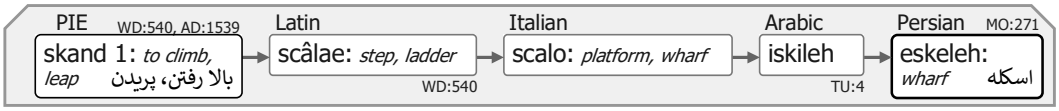

اسکناس: "سفته" همریشه: سجلّ, سقرلات همریشه: sign, associate, assign

استودیو همریشه: تباه، تمبر، تیپ همریشه: stuff, stop

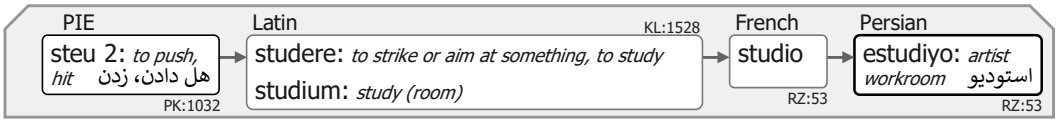

اُسطُقُس: اصل هر چیز، همچنین محکم و قوی بودن همریشه: stair

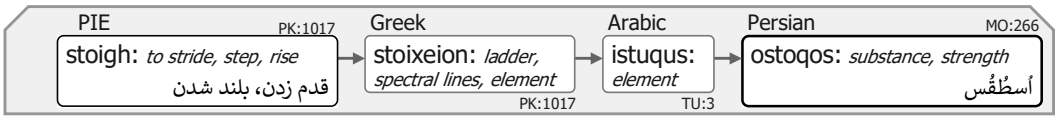

اسطوره: "داستان تاریخی" همریشه: اوستا، هویدا همریشه: history, story, visa

اسفالت: "سطح غیر لغزنده" همریشه: زفت، نقره، الماس همریشه: atom

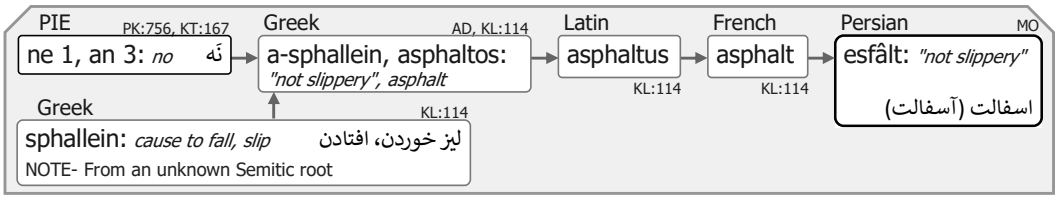

اسفراج: مارچوبه همریشه: اسپرغم همریشه: spring (jump)

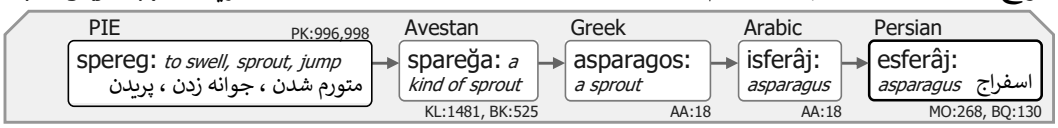

اسفرود رجوع شود به اسپرود

اسفناج رجوع شود به اسپناخ

اسفنج همریشه: سپنج همریشه: sponge, fungus

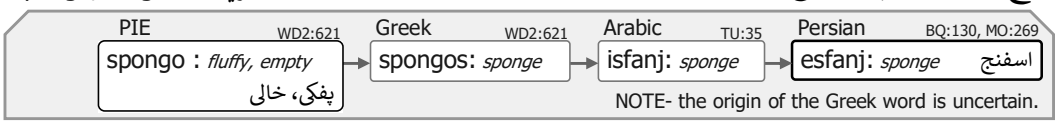

اسفند همریشه: گوسفند همریشه: housel

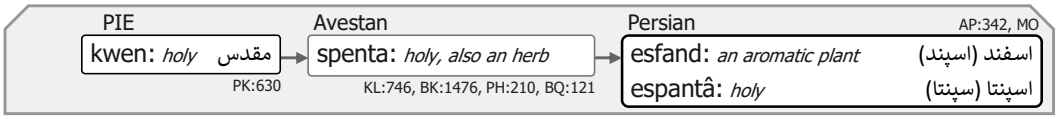

اسفندارمذ رجوع شود به اسپندارمذ

استکان: "پیاله ای که برای نوشیدن شراب دوستی استفاده میشد" همریشه: choose

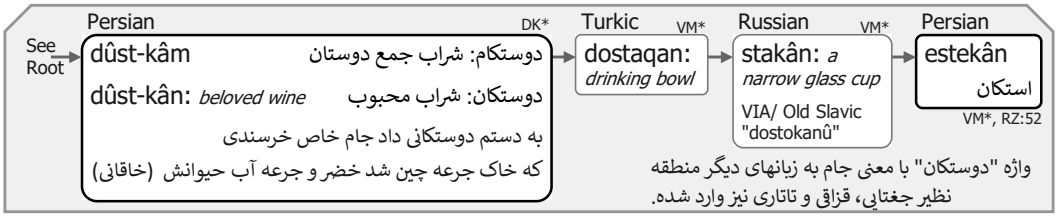
Persian
See Root
dûst-kâm دوستکام: شراب جمع دوستان
dûst-kân: beloved wine دوستکان: شراب محبوب
به دستم دوستکانی داد جام خاص خرسندی
که خاک جرعه چین شد خضر و جرعه آب حیوانش (خاقانی)
DK*
Turkic VM*
dostaqan: drinking bowl
Russian VM*
stakân: a narrow glass cup
VIA/ Old Slavic "dostokanû"
Persian
estekân استکان
VM*, RZ:52
واژه "دوستکان" با معنی جام به زبانهای دیگر منطقه
نظیر جغتایی، قزاق و تاتاری نیز وارد شده.

آستَم: دهان همریشه: stomach

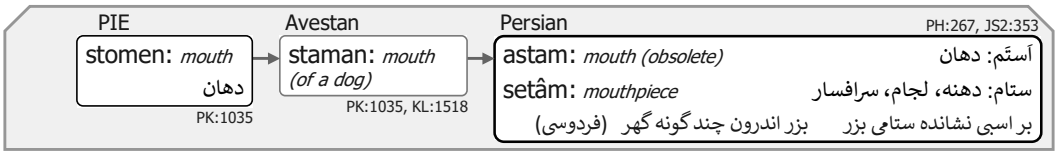

استن همریشه: اسانس همریشه: is, was, were

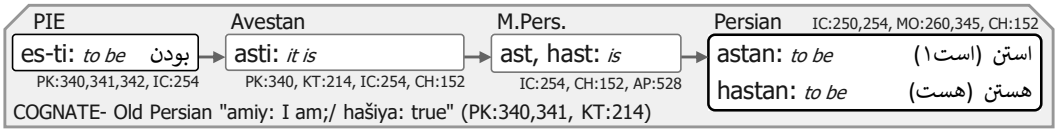

استوار همریشه: ستبر، بار همریشه: stump, burden

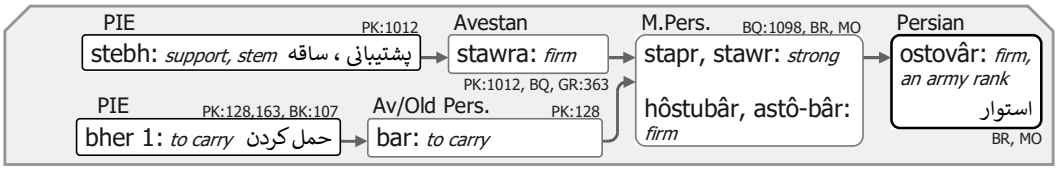

استوان۱: ایمان آورنده رجوع شود به سُتوان۱

استوان۲: محکم رجوع شود به سُتوان۲

استوانه همریشه: ایستادن، پشت همریشه: stand, stem, post

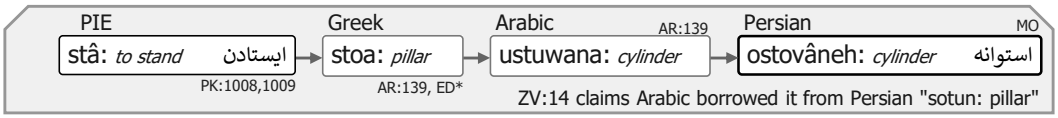

استودان: گور، محل جمع آوری استخوان همریشه: استخوان همریشه: osteo-, office

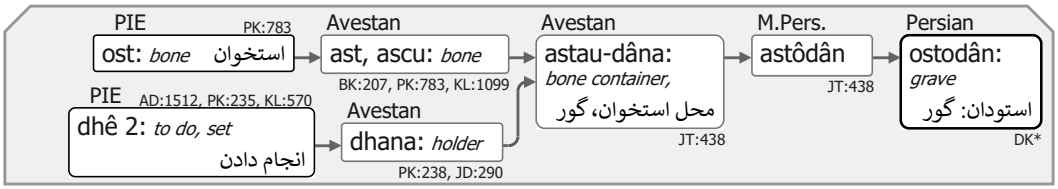

استخر: آبگیر، "محکم ایستاده" همریشه: ایستادن، آستان همریشه: stand, post, resist

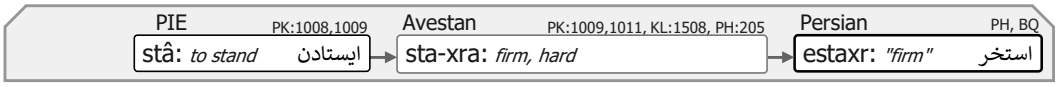

استخوان همریشه: هسته همریشه: osteo-

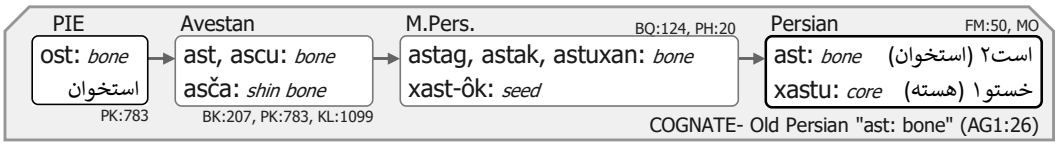

استر: "از نسل اسب" همریشه: اسب، سوار همریشه: hippo-, equine

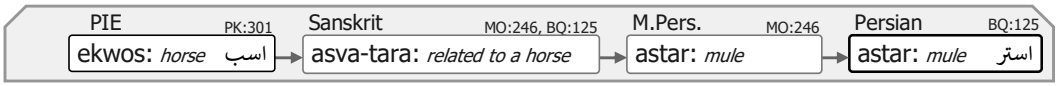

استراتژی همریشه: گستردن، آکتیو، آژانس همریشه: structure, act, agenda

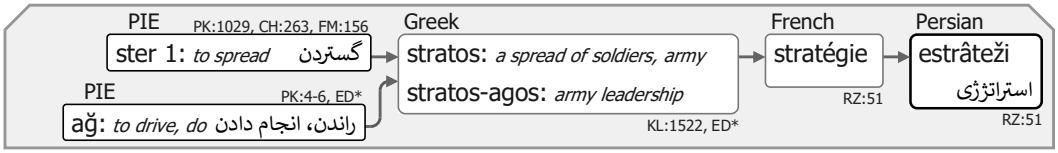

استردن رجوع شود به ستردن

استرس: تنش همریشه: گواه همریشه: stringent, distress, wide

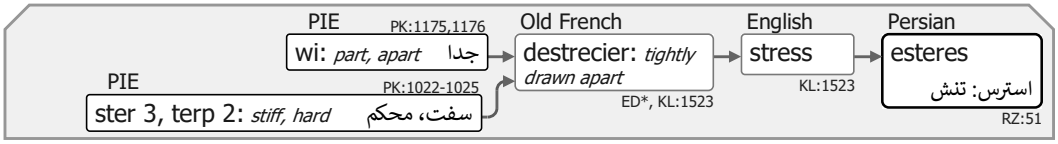

استریلیزه: "بی حاصل و عقیم" همریشه: سِتَروَن همریشه: sterile

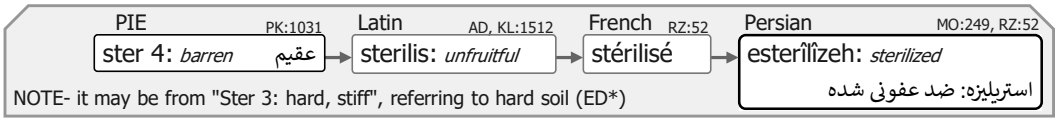

استریو: مشخصه سه بعدی (صدا) همریشه: استرس همریشه: stereophonic

استادیوم: میدان ورزشی همریشه: ایستادن، استان همریشه: stand, station, stable

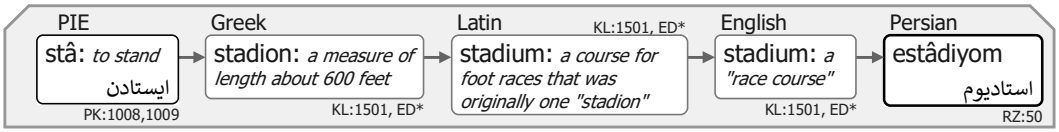

استارت: آغاز، راه انداز موتور همریشه: استرس، تره همریشه: starch, stereo

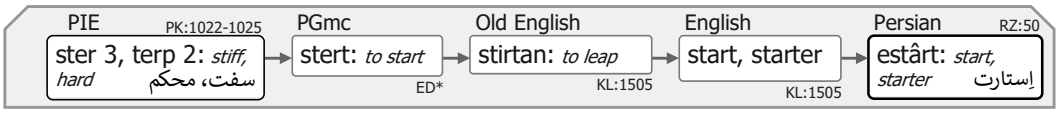

استاک: شآخه رجوع شود به سِتاک

استان همریشه: ـ ستان، ایستادن همریشه: stand, state

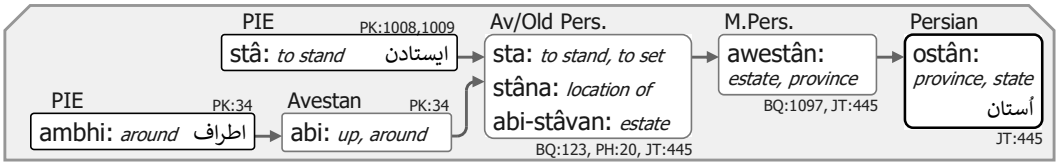

استاندارد: " پابرجا" همریشه: ایستادن همریشه: stand, hard

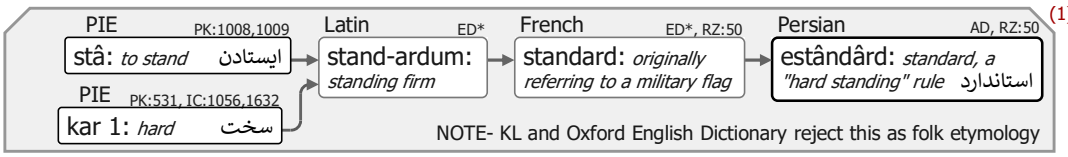

استاندارد همریشه: فرهنگ، اِفه همریشه: exact, contain

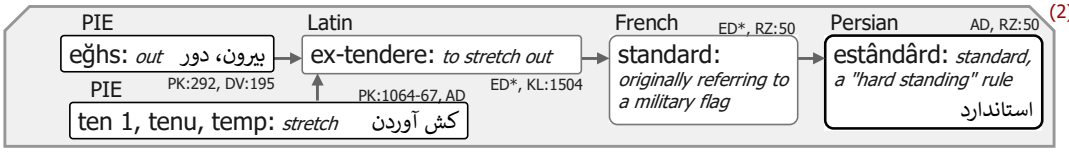

استبرق: پارچه محکم رجوع شود به استبرک

استبرک: پارچه محکم همریشه: ستبر همریشه: stump, staff

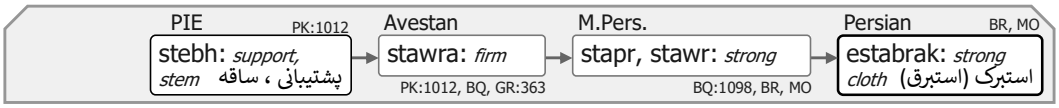

اِستِپ: جلگه، علفزار، زمین وسیع و بی درخت همریشه: steppe

استُپ رجوع شود به استاپ

استثنا رجوع شود به ثانی

اسپریس: میدان اسب دوانی یا جنگ همریشه: اسب، راه همریشه: equine, roll, round

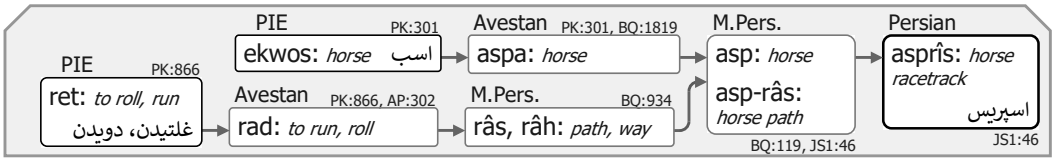

اسپست: "غذای اسب" همریشه: آش، ناشتا همریشه: alfalfa, hippo, eat

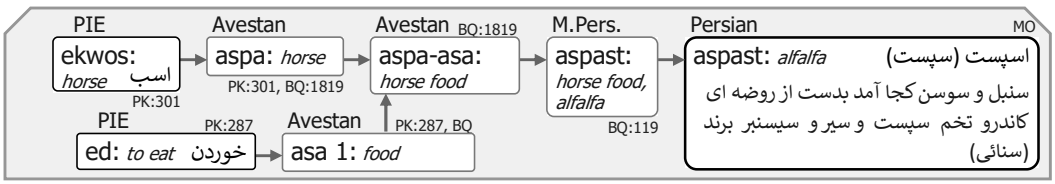

اسپناخ: اسفناج همریشه: spinach

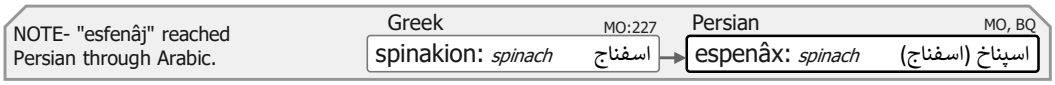

اسپنتا، اسپند رجوع شود به اسفند

اسپندارمذ: بردباری مقدس همریشه: اسفند همریشه: mind, reason, order

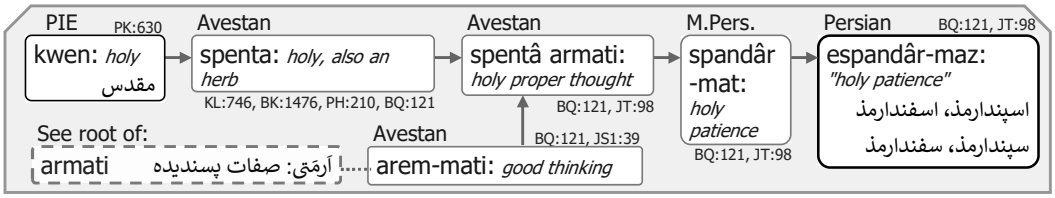

اسپهان رجوع شود به اصفهان

اسپهر رجوع شود به سپهر

است۱: هست رجوع شود به استن

است۲ رجوع شود به استخوان

استاپ همریشه: تباه، تمبر همریشه: stuff

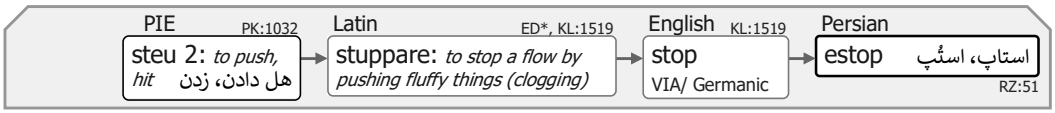

اِستاخ: جسور رجوع شود به سِتاک

استاد: "آنکه در پیش ایستاده" همریشه: ایستادن، یگانه همریشه: one, stand, alone

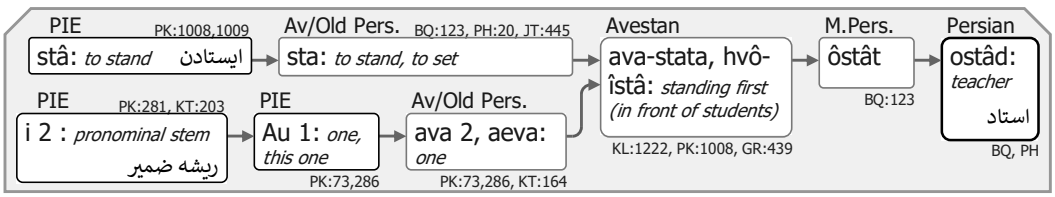

اژدر رجوع شود به اژدها

اژدها، اژدهاک

همریشه: شیبا، ضحاک همریشه: anguine

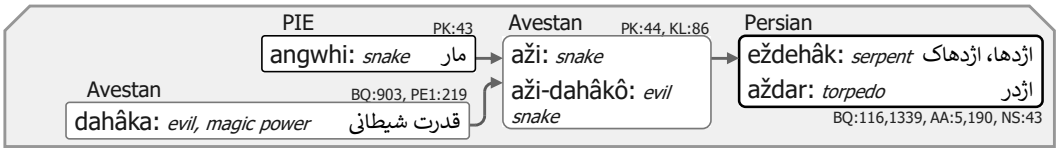

اساطیر: افسانه ها رجوع شود به اسطوره

اسانس: بود، جوهره

همریشه: هست، است همریشه: is, was, present, essential, yes

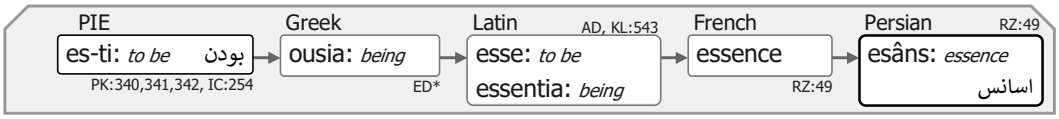

اسب

همریشه: استر همریشه: hippo-, alfalfa

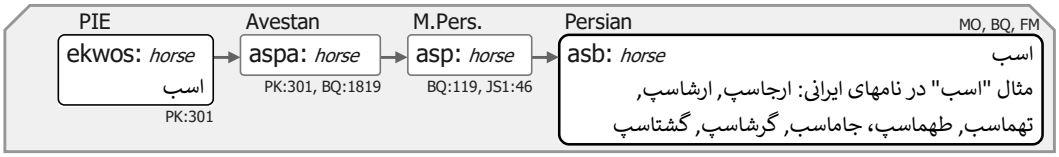

اسپاه رجوع شود به سپاه

اسپرت: ورزش (برای "پرت کردن حواس")

همریشه: پاسپورت، پریدن همریشه: deport, export

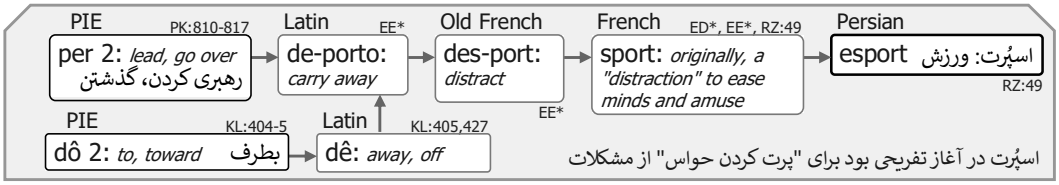

اسپرغم

همریشه: اسفراج، شاه اسپرم همریشه: spring (jump)

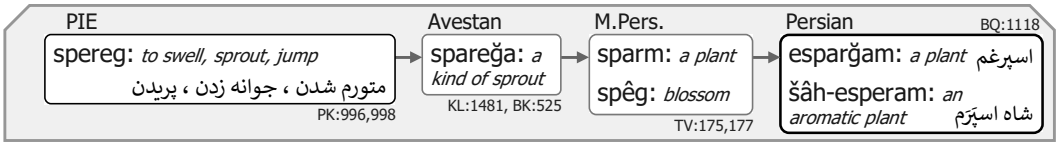

اسپرود: گنجشک

همریشه: اسفراج همریشه: spring (jump)

PIE
PK:996,998
spereg: to swell, sprout, jump
متورم شدن ، جوانه زدن ، پریدن
Persian
MO:232, KM:105, PH:19, HM:13
esparûd: sparrow اسپرود (اسفرود)
پیش عمان کی نماید آب رود پیش شاهین کی ببازد اسفرود (لغت نامه)

اسپری۱ رجوع شود به سپری

اسپری۲: افشانه

همریشه: اسپرود، اسپرغم همریشه: sprout, sparse, spray

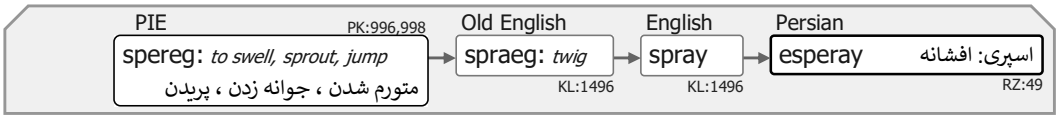

اُروَر: گیاهان رجوع شود به اوروَر

اروپا: "سرزمین غروب، غرب" همریشه: غرب، مراکش همریشه: Europe

اروند: "با سرعت" همریشه: رسیدن همریشه: run

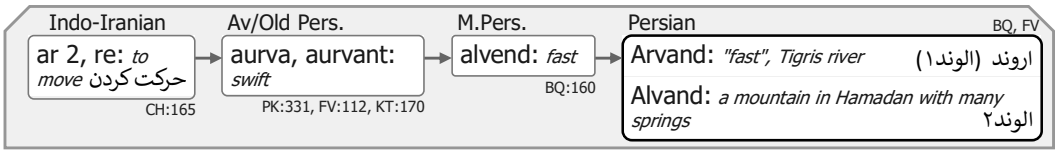

ارّه

اریکه: تخت همریشه: آسودن همریشه: cemetery, city

از همریشه: زیر، سجل، شاگرد همریشه: sue, second, society

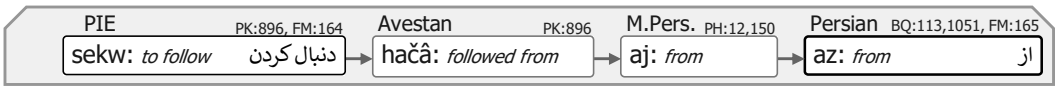

اُزدودن رجوع شود به زدودن

ازغ: شاخه

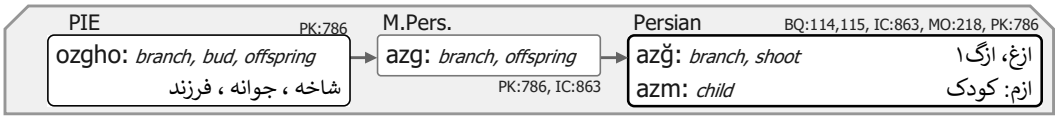

ازگ۱ رجوع شود به ازغ

ازگ۲: بُز ماده

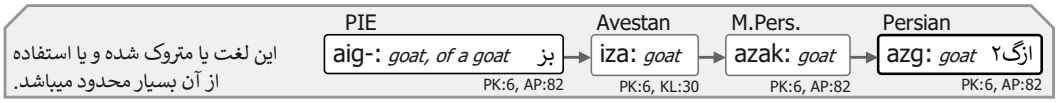

ازم: کودک رجوع شود به ازغ

اِزمیل: کارد کفاشی، قلم سنگ تراشی

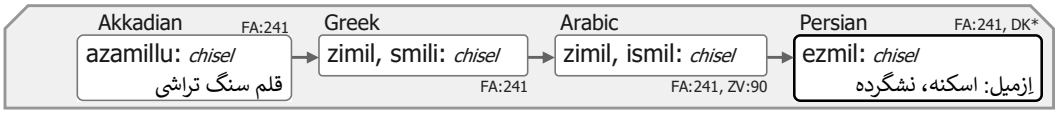

ارکستر: گروه همنوازان همریشه: تراس همریشه: karaoke, territory

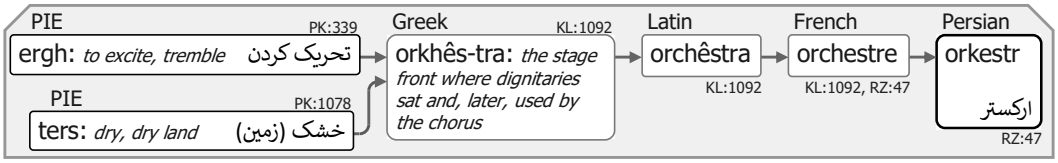

ارکیده همریشه: orchid, orbit?

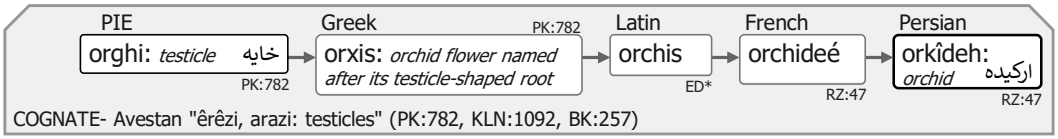

اُرگ: آلت موسیقی همریشه: ارغنون، انرژی، ورزش همریشه: organ, energy, work

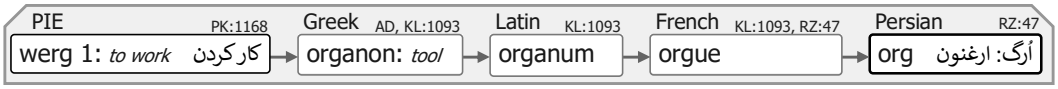

ارگ رجوع شود به ارک

اُرگان: عضو، سازمان همریشه: انرژی، ورزش همریشه: organ, energy, work

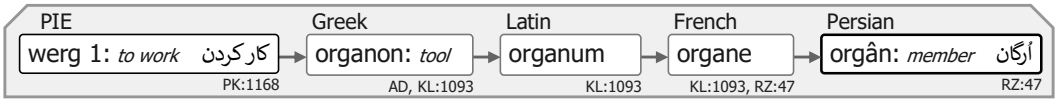

ارگبُد رجوع شود به ارک

اَرم: بازو همریشه: اردلان, اردوان همریشه: arm, army

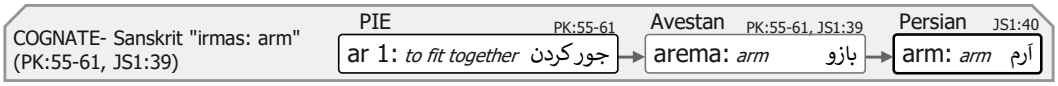

اَرمنده: ساکت، آرام همریشه: آستان، ستون مقایسه: رام، آرمیده همریشه: standing

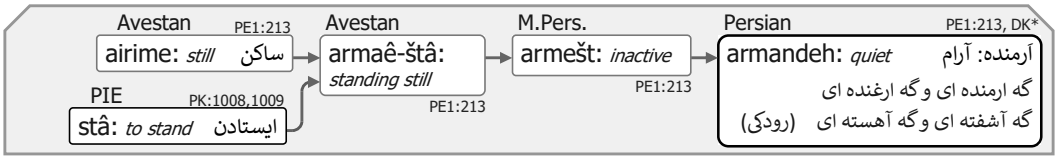

اَرمَتی: "صفات پسندیده"، فروتنی، بردباری همریشه: اسپندارمذ همریشه: art, mind

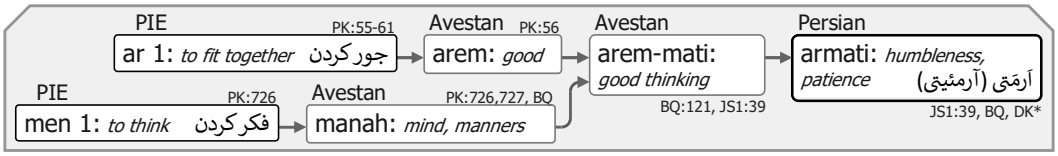

ارمغان: سوغاتی

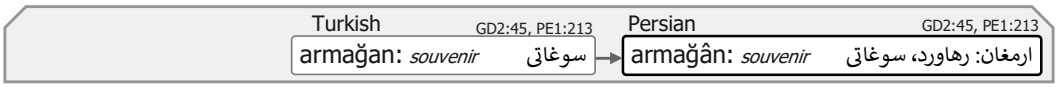

ارشان: "مرد، مذکّر" مقایسه: گُشن همریشه: wet, wash

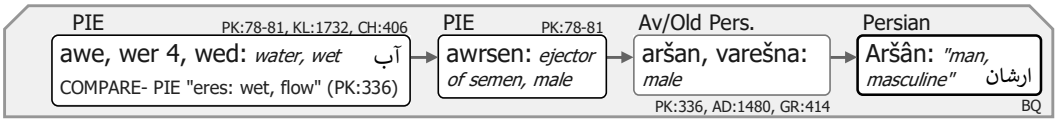

ارشک۱: "مرد"، لقب پادشاهان اشکانی مقایسه: اشتقاق گُشن همریشه: wet, wash

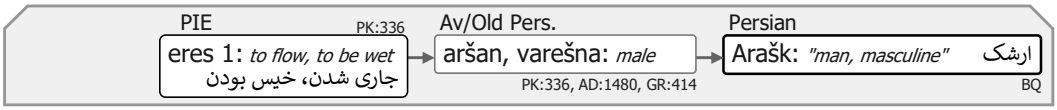

ارشک۲: رشک و حسادت همریشه: رگ همریشه: wet

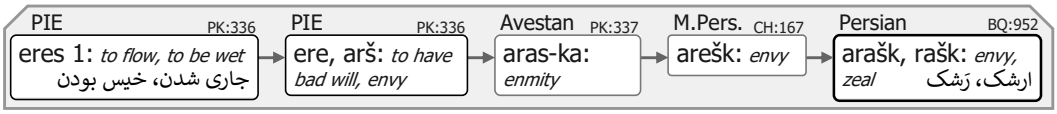

آرشیا: درست، راستین همریشه: راست، رده همریشه: right, real

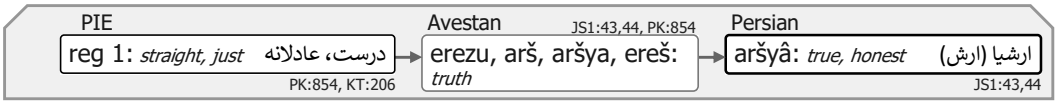

ارغنده: خشمگین همریشه: اروند، رسیدن همریشه: run, ride

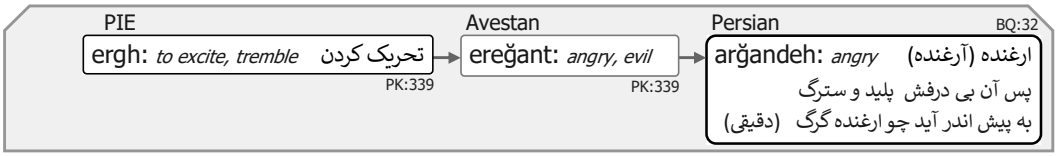

ارغنون: آلت موسیقی همریشه: اُرگ، انرژی، ورزش همریشه: organ, energy, work

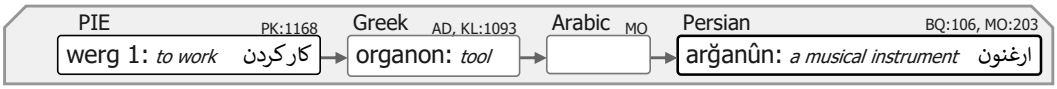

ارغوان: "رنگ مورد احترام"، نام نوعی گیاه با گلهای سرخ رنگ

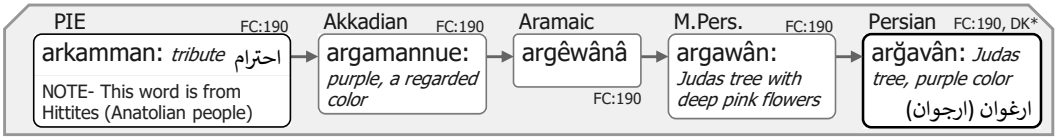

ارک: قلعه کوچک همریشه: عسگر همریشه: archer

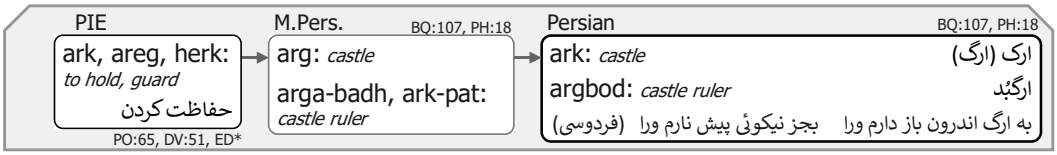

ارژنگ: کتاب مانی با تصاویر زیبا همریشه: ارج، ارزش همریشه: arhat

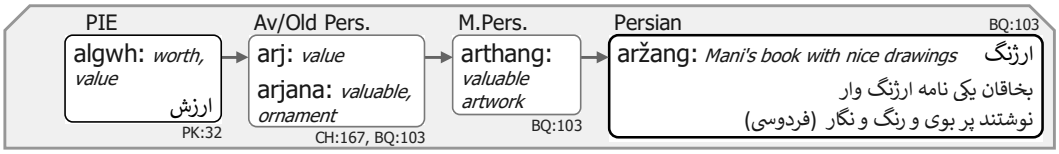

اَرس: اشک همریشه: tear

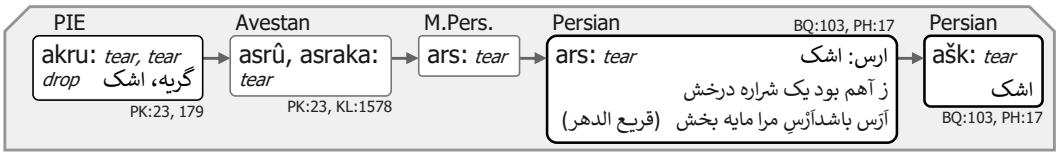

ارسلان: شیر، نام پسر

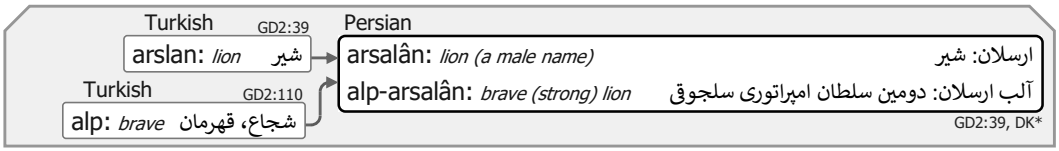

اُرُسی: روسی (کفش ارسی، پنجره ارسی) همریشه: رُل۲ (فرمان) همریشه: row, rudder, Russia

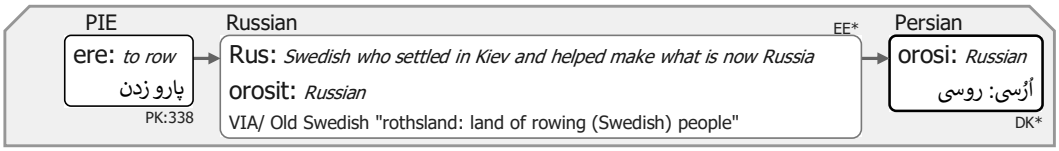

اَرَش۱: فاصله آرنج تا نوک انگشتان همریشه: آرنج همریشه: elbow

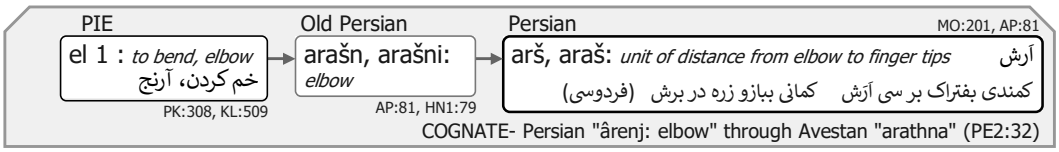

اَرش۲: درست، راستین رجوع شود به ارشیا

ارشاسپ: "دارای اسبان نر" همریشه: ارشان و ارشک همریشه: hippo-, water

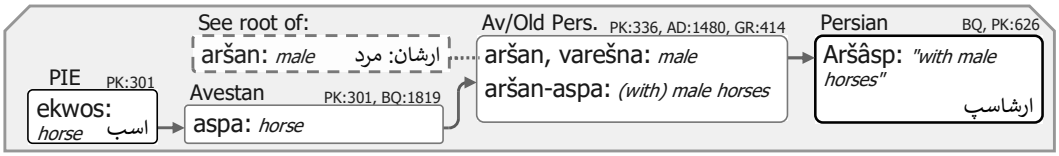

ارشام: "با نیروی خرس" همریشه: خرس همریشه: arctic, Ursula

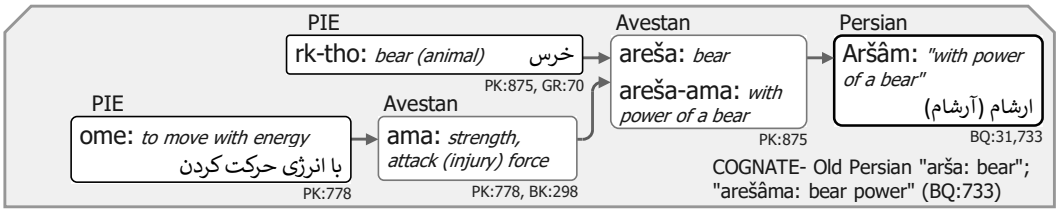

اردو

همریشه: Urdu, horde

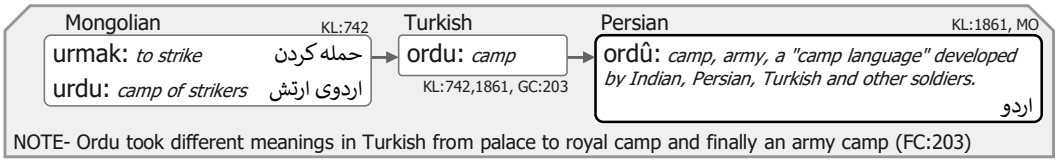

اردوان: "حافظ عدالت"

همریشه: reason, order

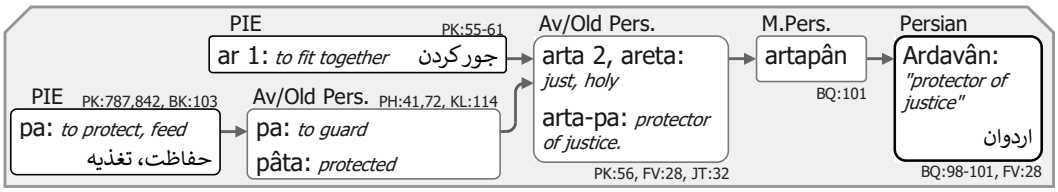

اردیبهشت "بهترین عدالت"

همریشه: هما، ارد

همریشه: euphoria, order

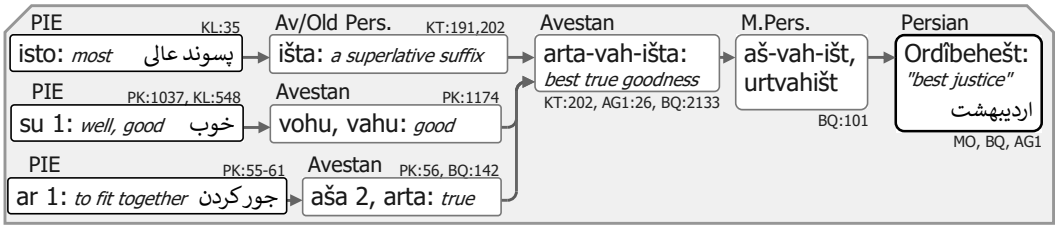

اُرز رجوع شود به برنج۲

ارز۱ رجوع شود به ارج

ارز۲: درخت صنوبر بی بار

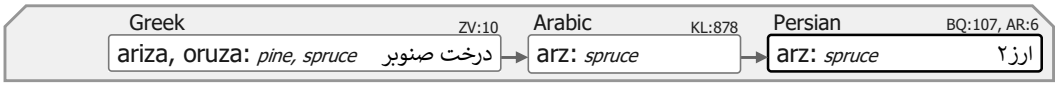

ارزان، ارزش رجوع شود به ارج

ارزن

مقایسه: زیره

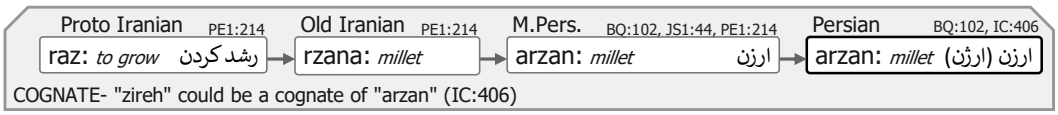

ارزیدن رجوع شود به ارج

ارزیز: قلع

همریشه: argent, argue

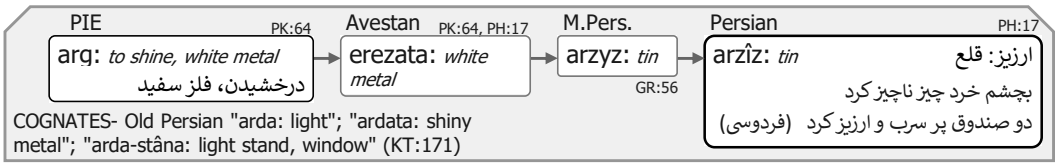

ارژن رجوع شود به ارزن

ارجاسپ: "دارای اسبان ارزشمند" همریشه: اسب همریشه: hippo-, equine

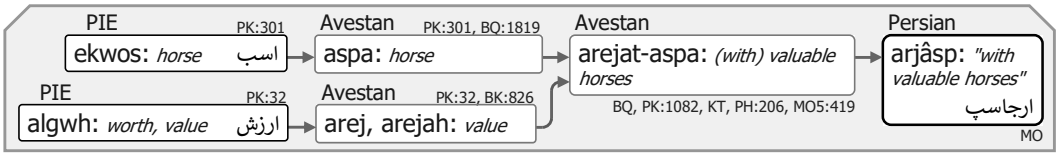

ارجوان رجوع شود به ارغوان

ارد: عدالت همریشه: آراستن، اردشیر، اردلان همریشه: reason, order, arm, art

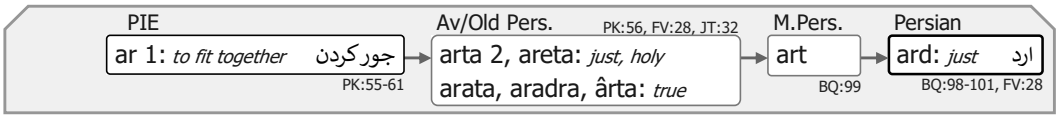

اِردَب: پیمانه ای حدود پنجاه و شش لیتر همریشه: ardeb

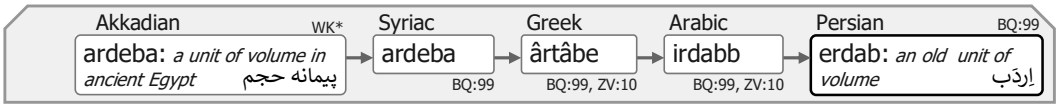

اردشیر: "شاه عادل" همریشه: شایسته، شیر همریشه: check, chess, order

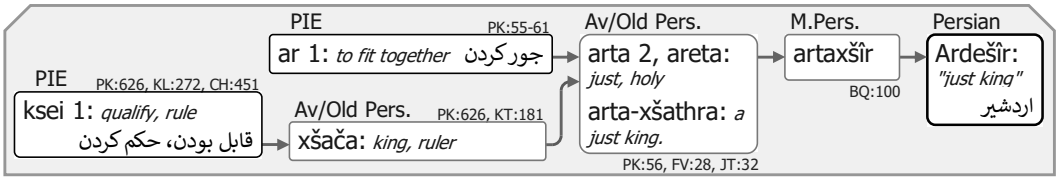

اردک

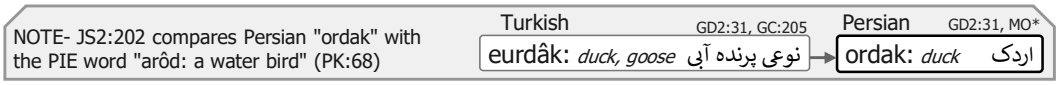

اردلان: "سرزمین شریف آریاییان" همریشه: ایرج، اراک، ایران همریشه: adorn, art, Iran

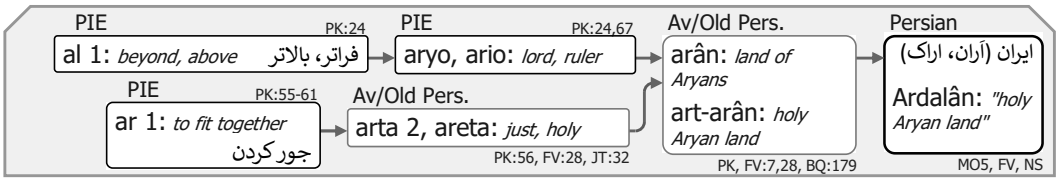

اُردُنانس: نظم، تدارکات همریشه: آراستن همریشه: order, article, ornament

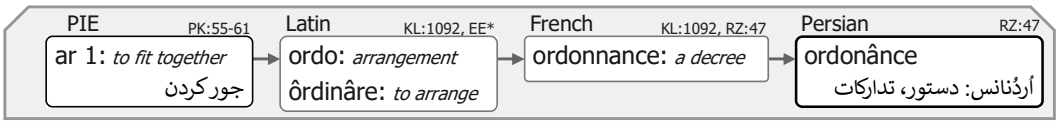

اخگر: زغال افروخته همریشه: آتش همریشه: atrium

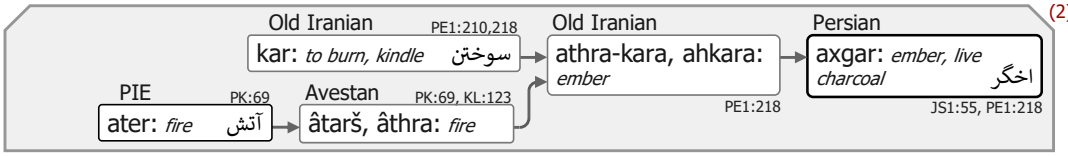

اخلاط

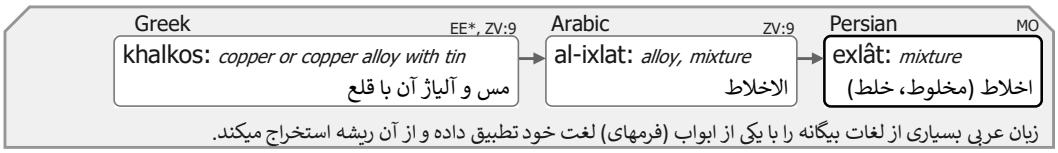
Greek EE*, ZV:9
khalkos: copper or copper alloy with tin مس و آلیاژ آن با قلع
Arabic ZV:9
al-ixlat: alloy, mixture الاخلاط
Persian MO
exlât: mixture اخلاط (مخلوط، خلط)
زبان عربی بسیاری از لغات بیگانه را با یکی از ابواب (فرمهای) لغت خود تطبیق داده و از آن ریشه استخراج میکند.

ادب، ادبیات همریشه: دب، دپ، دف

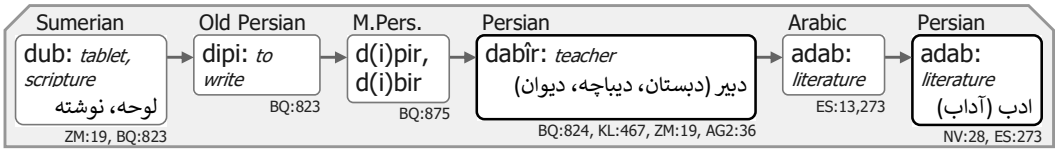

اذان

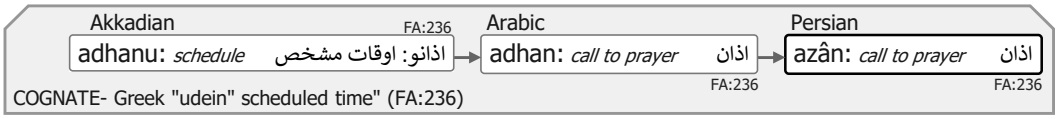

ارّابه رجوع شود به ارّاده

ارّاده همریشه: ارتش، راه همریشه: roll, rotate

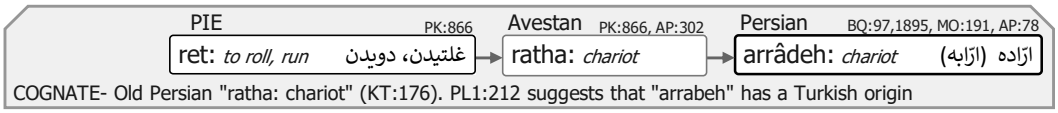

اراک، اَران رجوع شود به ایران

اَرتا: مقدس رجوع شود به آرتا

ارتش: "سوار بر ارابه" همریشه: ایستادن، آستان همریشه: stand, rotate

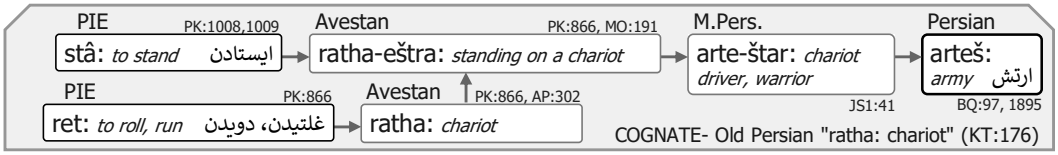

ارج: ارزش همریشه: ارژنگ همریشه: arhat

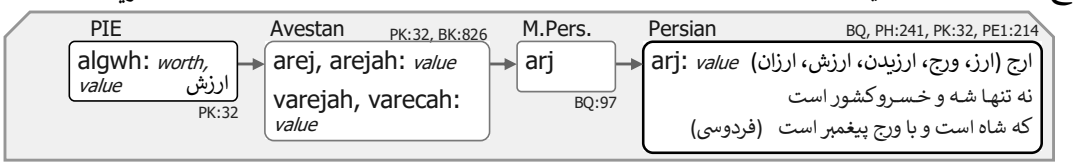

اتوماتیک

همریشه: آفتامات، اتومبیل، افندی همریشه: auto, mind

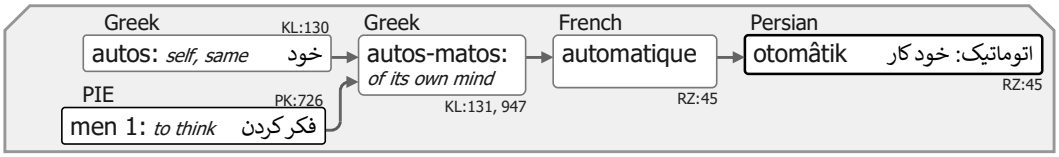

اتومبیل: خود رو

همریشه: مبل، موتور همریشه: auto, move, mobile

اتیکت: آداب و رسوم، برچسب

همریشه: تیر، تیز همریشه: stick, ticket

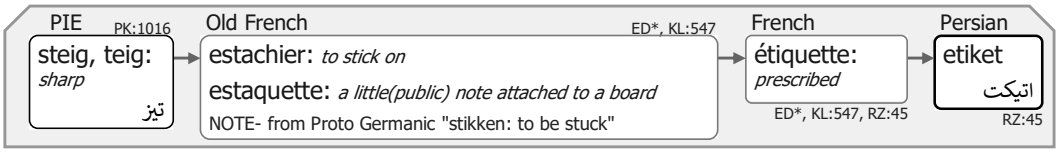

اثیر: اِتر

همریشه: اتر، هیزم، خشت همریشه: ether, anneal

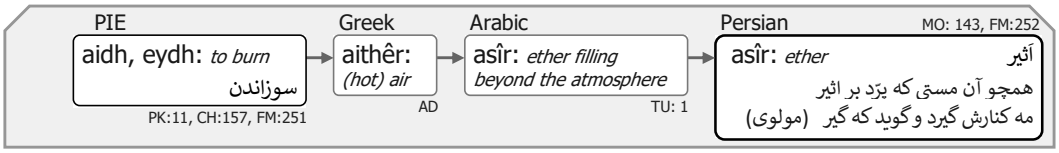

اجاره

همریشه: انجیل همریشه: angel

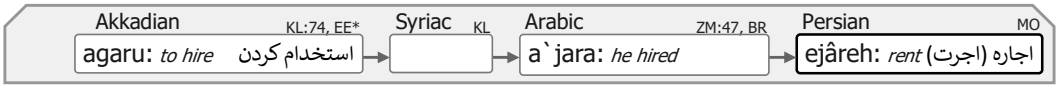

اجرت رجوع شود به اجاره

اخ صوتی که نماد نفرت و کراهت است

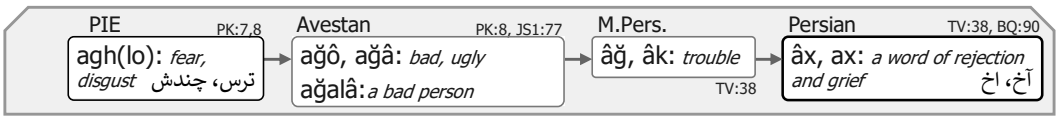

اختر رجوع شود به باختر

اخته: بیرون کشیده شده رجوع شود به آختن

اخگر: زغال افروخته

همریشه: ignite

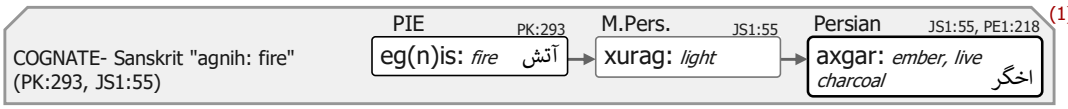

اتاق

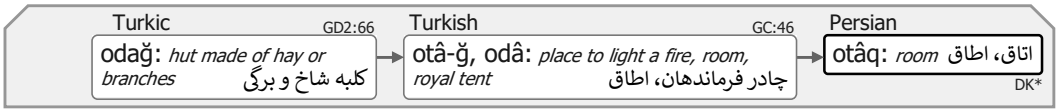

اِتِر

همریشه: اثیر، خشت، هیزم

همریشه: ether

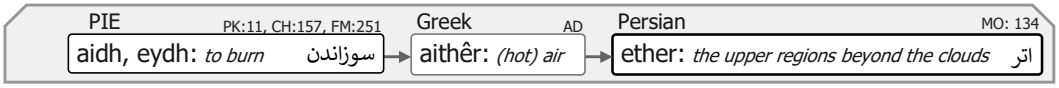

اُتراق توقف موقت در منزلی

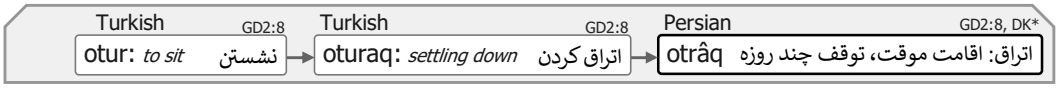

اُتُم: "تقسیم نشدنی"

همریشه: negative, not

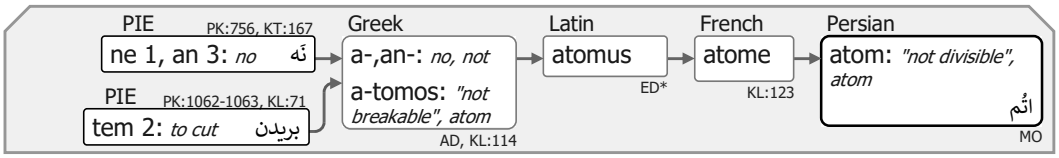

اتو

اتوبان: بزرگراه

همریشه: زدن، نژند

همریشه: fence, defend, offend

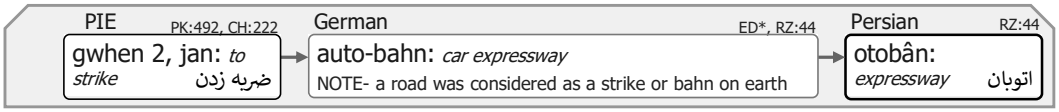

اتوبوس: "خودرو عمومی"

همریشه: اتومبیل

همریشه: omni, auto, bus

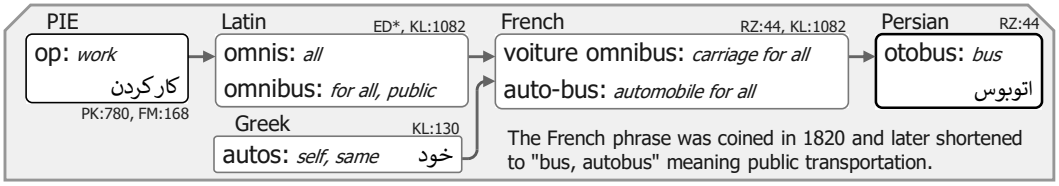

اُتوپسی: کالبد شکافی، "تحقیق عینی"

همریشه: biopsy, optics, eye

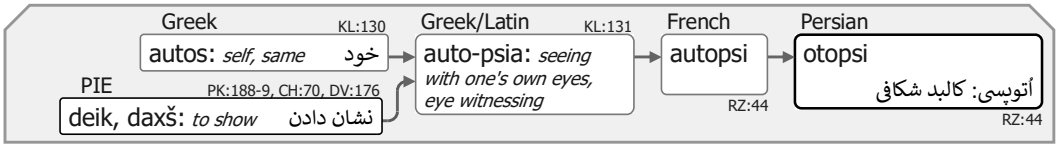

اُپتیک: مربوط به چشم یا بینایی همریشه: - دیس (مثل تندیس) همریشه: optics, eye

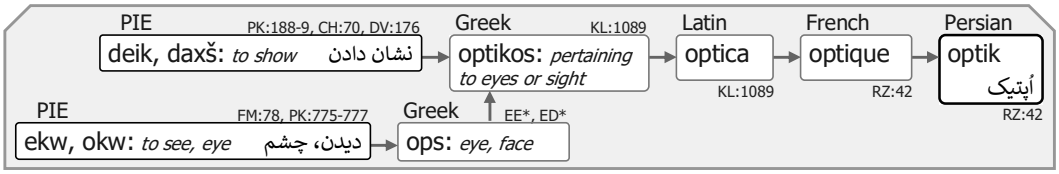

اُپتیموم: بهترین همریشه: خوب همریشه: opulent, office, operation

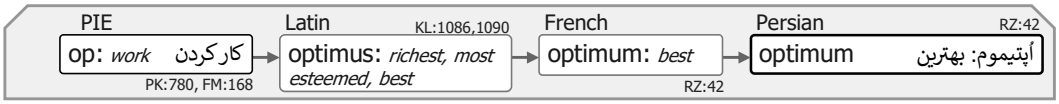

اُپرا: نوعی نمایش همراه با موسیقی و محل اجرای آن همریشه: خوب همریشه: operation

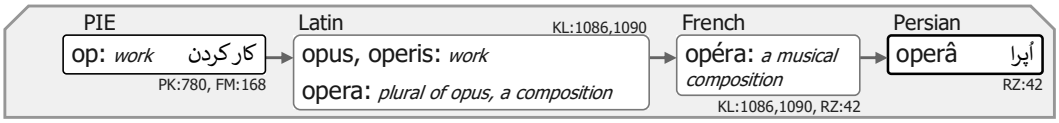

اُپراتور: گرداننده همریشه: اپرا همریشه: operation, copy

اپسان: ساییدن رجوع شود به افسانیدن

اِپُل: سرشانه لباس همریشه: فَه (پارو) همریشه: spatula, spoon, spade

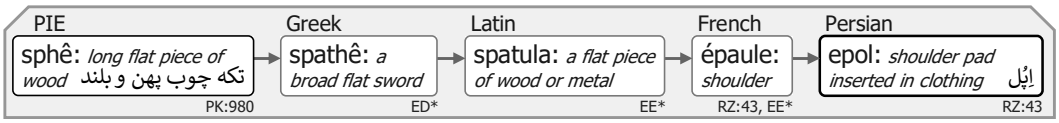

اُپوزیسیون: گروه سیاسی مخالف دولت همریشه: اسقف همریشه: pose, oppose

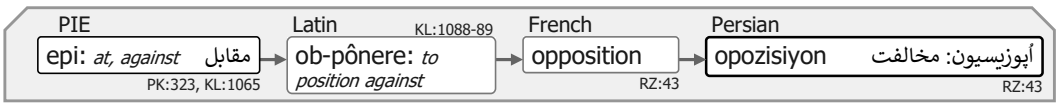

اپیدمی: بیماری ای که به عموم مردم سرایت کرده باشد همریشه: democracy

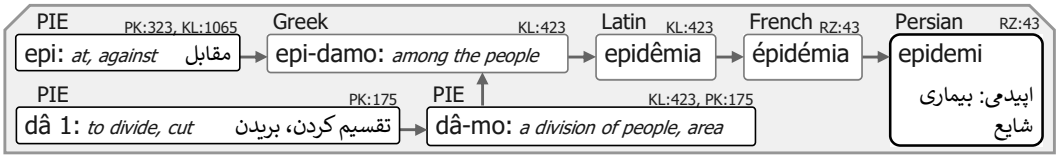

اپیون همریشه: opium

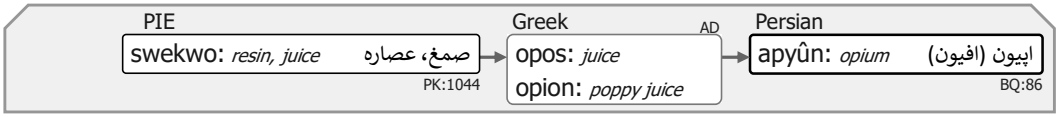

اتابک رجوع شود به بیگ

ابزار همریشه: زین همریشه: goad (1)

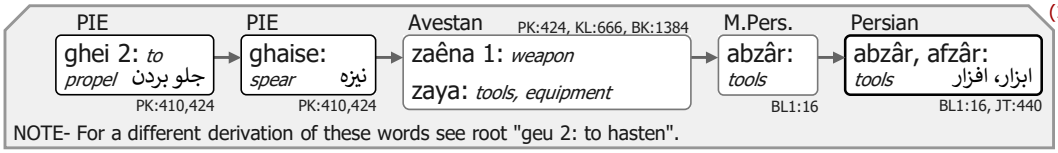

ابزار همریشه: زود، فزون همریشه: choose (2)

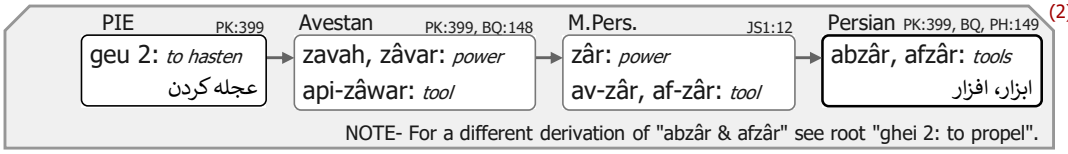

ابزار همریشه: آهنگر، پرگار، کار همریشه: up, karma (3)

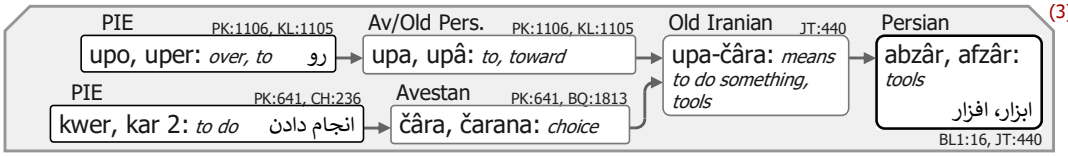

آبشتن: پنهان کردن رجوع شود به آبشتن

آبفت: پارچه خشن رجوع شود به بافتن

ابلق، ابلک: شراره آتش، دو رنگ همریشه: برازنده همریشه: bright

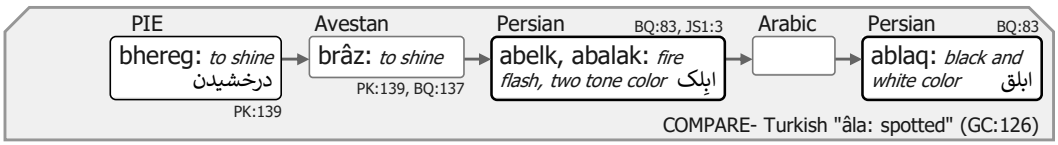

ابلیس: "تهمت زن" همریشه: دو، باله، بالیستیک همریشه: devil, ballistic

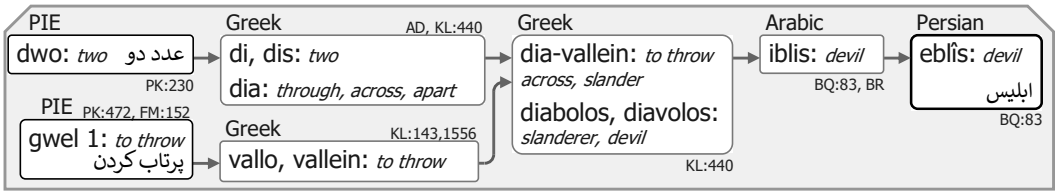

اُبّهت: بزرگی ، بزرگواری ، عظمت

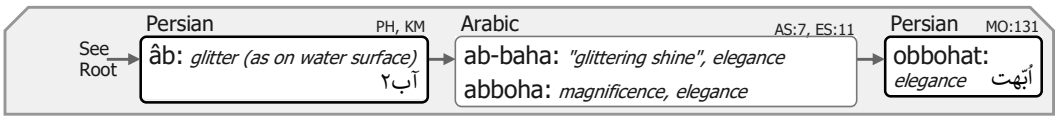

ابی رجوع شود به بی

ابید: شراره آتش رجوع شود به آبید

ابیورد رجوع شود به .جرد

ابرآمون همریشه: آمودن همریشه: nebular

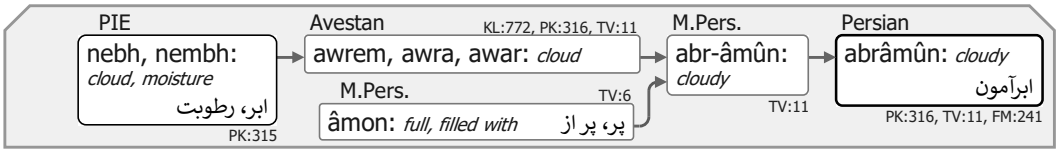

ابراهیم: "پدر خاندان"

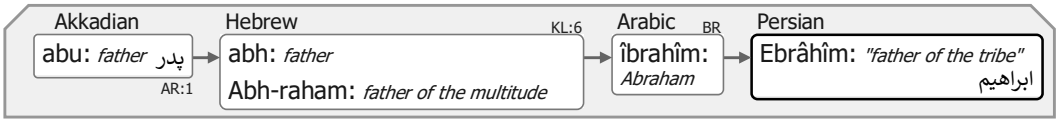

ابرزین: انجمن بزرگان همریشه: زین، اَبَر

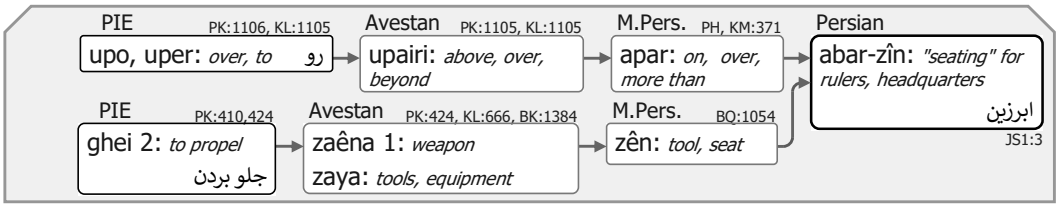

ابرقوه، ابرکوه رجوع شود به اَبَر ، کوه

اَبرَنجَن: حلقه سیم و زر برای دست و پا همریشه: اورنگ مقایسه: برنز همریشه: lacquer

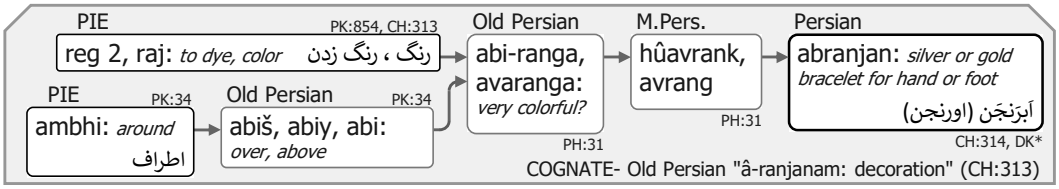

ابرو همریشه: brow, eyebrow

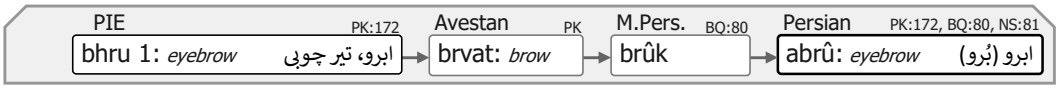

ابریشم همریشه: رشته، ریسمان همریشه: about, rope

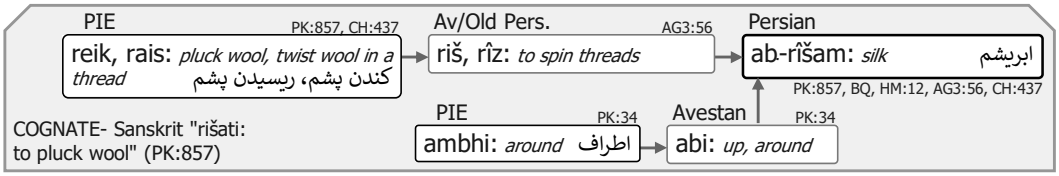

اِبریق: آب ریز همریشه: پرهیز، گریز همریشه: lend, liquid

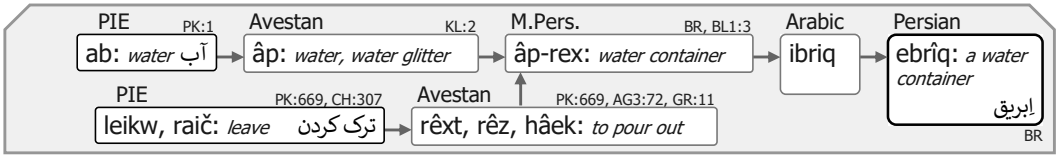

۱

۱۱ رجوع شود به آ ۱

۲۱ رجوع شود به آ ۲

ابا: آش همریشه: شوربا، نانوا، پختن همریشه: cook

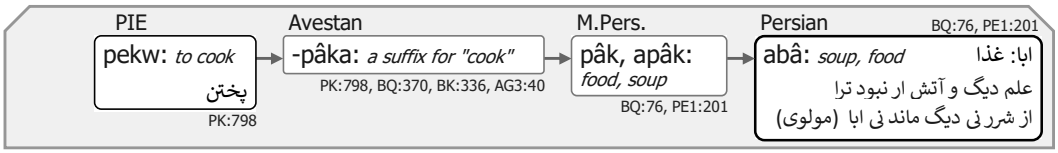

اباختر رجوع شود به باختر

اُباردن: بلعیدن

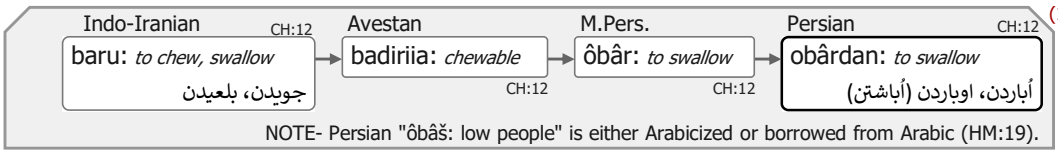

اُباردن: بلعیدن همریشه: پُر، انبار همریشه: full, plenty

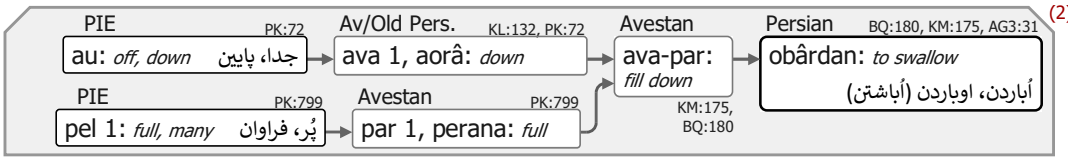

اُباردن: بلعیدن همریشه: transport

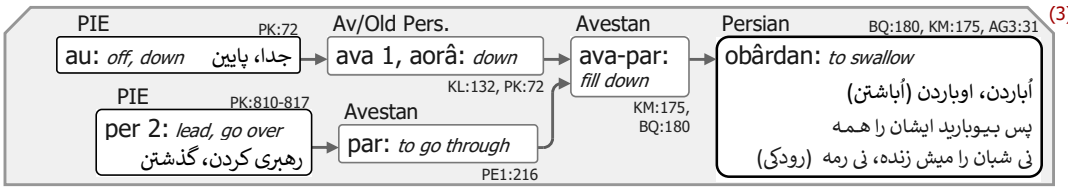

اُباشتن: بلعیدن رجوع شود به اُباردن

اَبَر: بالا، بلند رجوع شود به بَر ۲

ابر همریشه: نَم، نمک همریشه: nebular

آهو۱: غزال همریشه: کَشَک

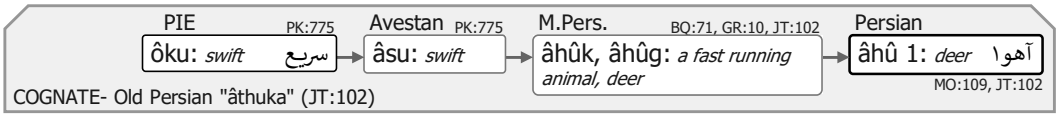

آهو۲: عیب همریشه: نه، خوب همریشه: euphoria

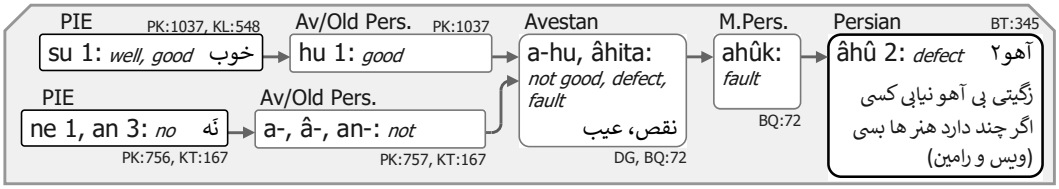

آهیختن: بیرون کشیدن همریشه: هیختن، آختن همریشه: tension, off

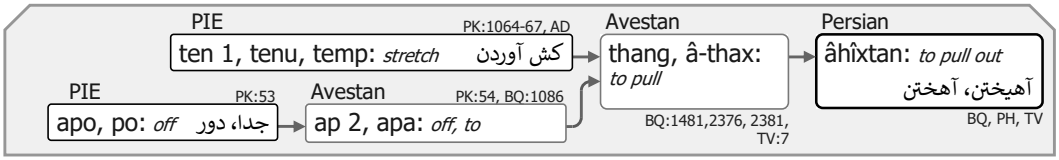

آی: حرف ندا

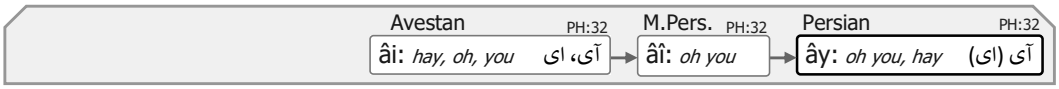

آیشه: جاسوس همریشه: نشان

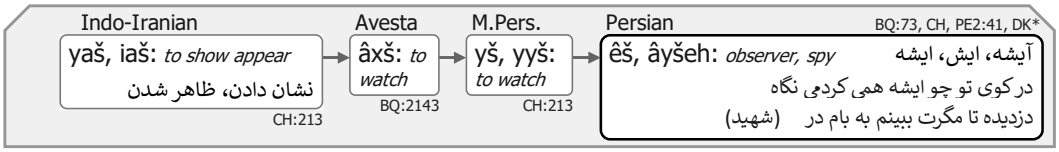

آیَفت: نیاز، درخواست همریشه: یافتن همریشه: couple

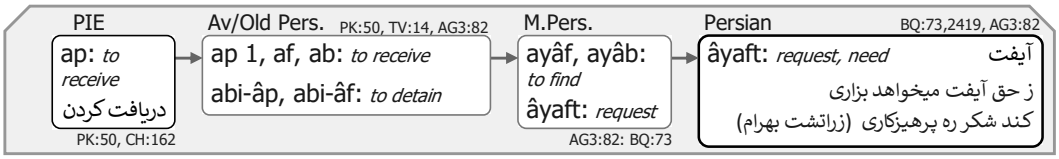

آینده رجوع شود به آمدن

آینه همریشه: دیدن، آیین، آذین همریشه: semantic, Zen

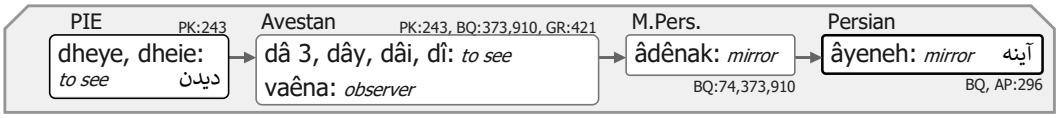

آیین رجوع شود به آذین

آونگ

همریشه: آویختن، آویز همریشه: weak, vice versa

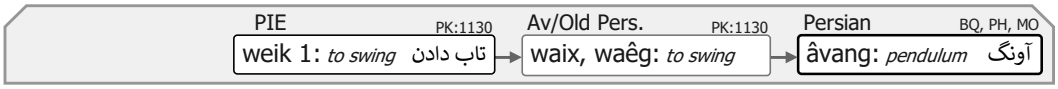

آویختن

مقایسه: بیختن همریشه: weak, vice versa

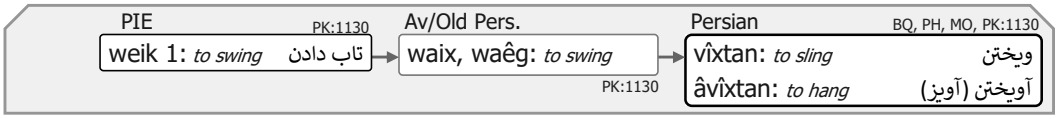

آویز رجوع شود به آویختن

آویشن

همریشه: آب، شَن، گلشن

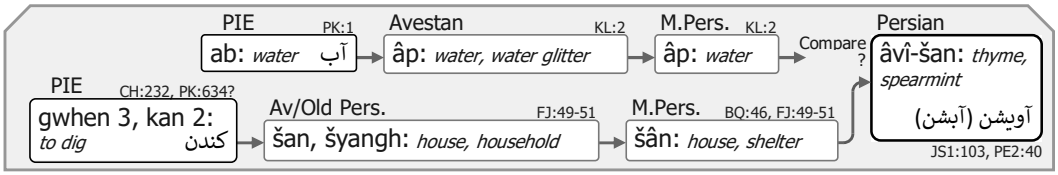

آهختن رجوع شود به آهیختن

آهسته

همریشه: نشستن همریشه: sitting

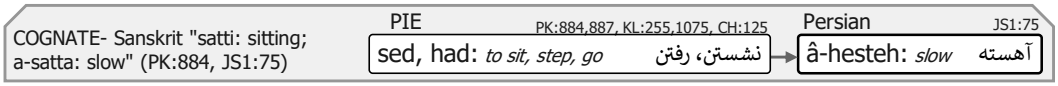

آهک

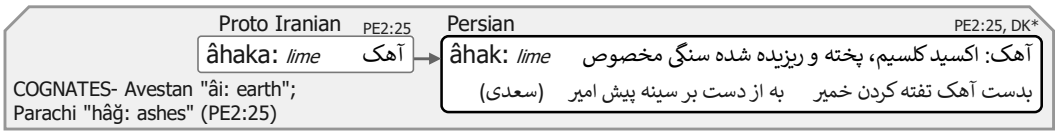

آهن

همریشه: ore

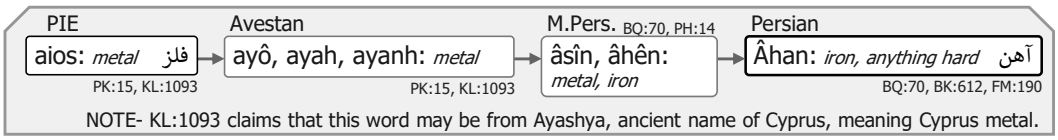

آهنجیدن: کشیدن رجوع شود به هنجیدن

آهنگ:

اراده، قصد همریشه: فرهنگ، آهنجیدن همریشه: intend, contain

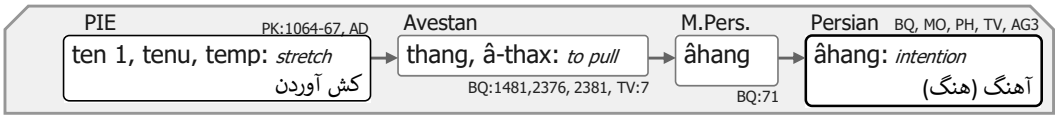

آهنگر رجوع شود به گر۲

آور: براستی، یقیناً همریشه: آری، باور، شهریور همریشه: well, will

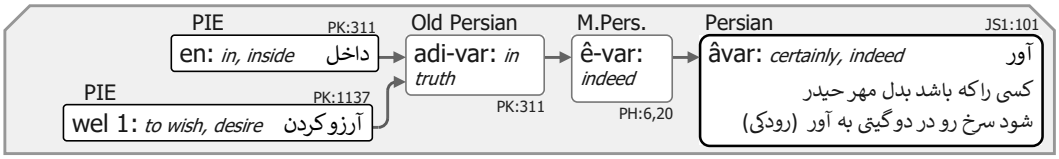

آورد: جنگ و نبرد همریشه: پیکار، پادزهر همریشه: oppose, suppress

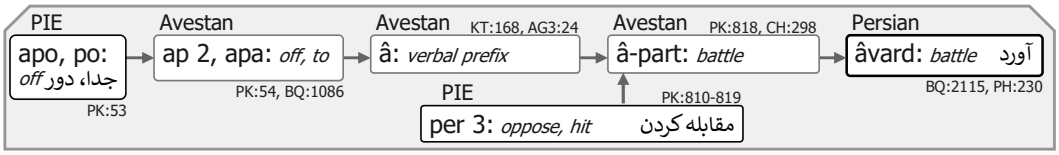

آوردن همریشه: بردن، بار همریشه: bring, burden

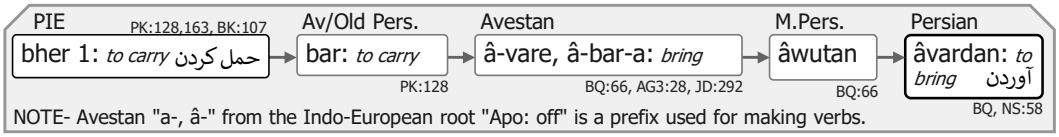

آوری: مؤمن همریشه: آری، باور، گرویدن همریشه: well, will

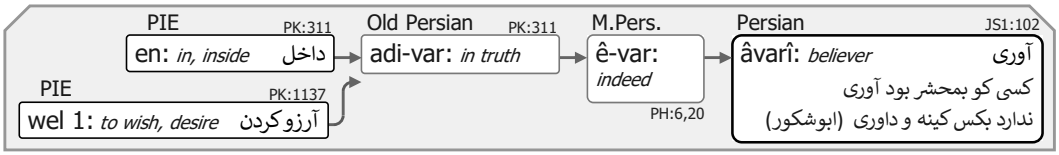

آوند۱: پسوند مالکیت یا شامل بودن

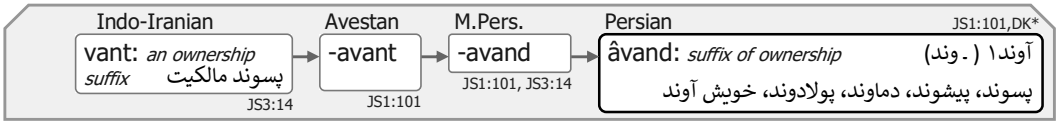

آوند۲: ظرف آب، کوزه شراب همریشه: آب، الوند

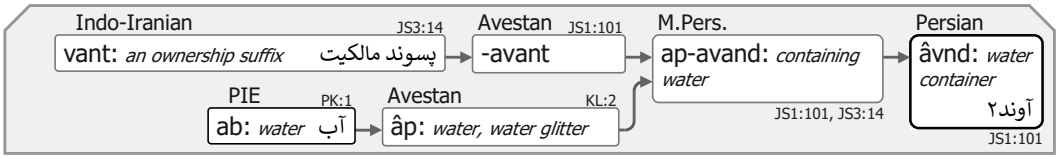

آوند۳: حجت و برهان همریشه: پند, فَن همریشه: path, find

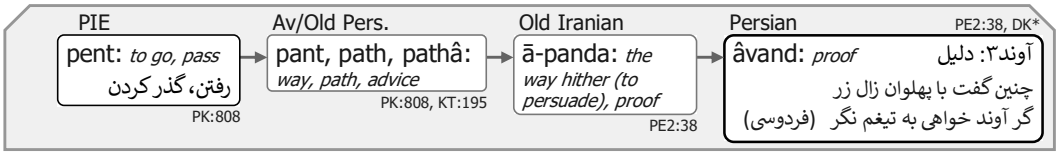

آنژین: "خفگی" که از علائم این بیماری است همریشه: anger

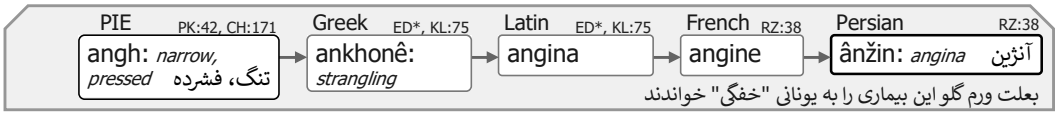

آنژیو: رگ همریشه: angiography

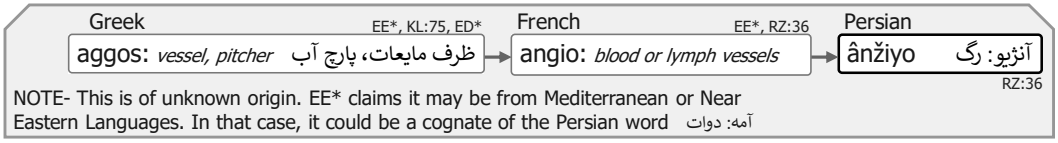

آنفلوآنزا: "ستاره گرفتگی، نحوست ستارگان" همریشه: برگ، بالش همریشه: influence

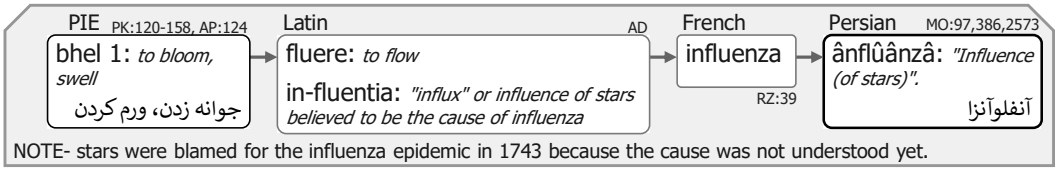

آوا همریشه: واژه، پژواک همریشه: voice

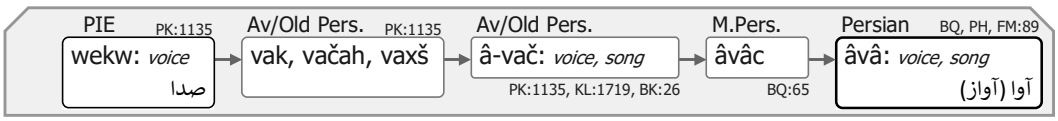

آوار۱: غارت و چپاول همریشه: برده همریشه: convulsion

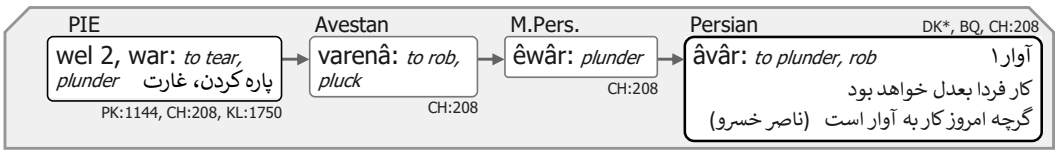

آوار۲ رجوع شود به آواره

آواره همریشه: exile

آواز رجوع شود به آوا

آوام رجوع شود به وام

آوانس همریشه: آنتیک، آماده همریشه: advance

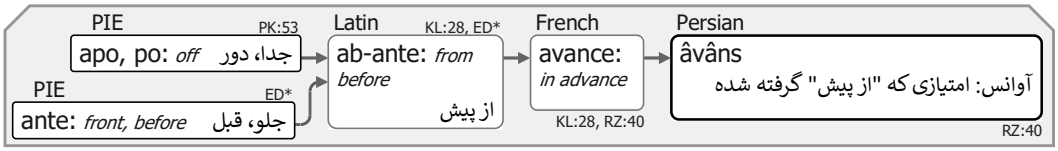

آنالوگ: شبیه سازی همریشه: آنالوژی همریشه: logic

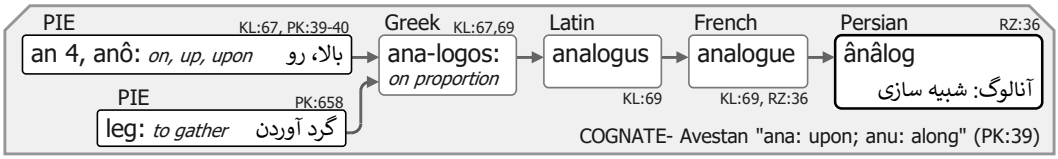

آنالیز همریشه: دیالیز همریشه: solve, less, loose

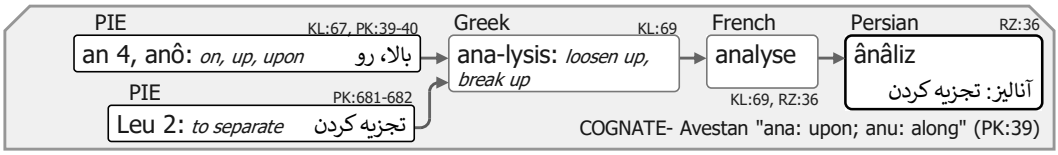

آناهیتا: "بی عیب" همریشه: خوب همریشه: euphoria

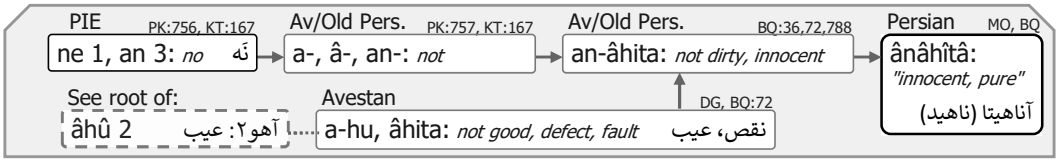

آنتراکت همریشه: آکتیو، آژانس همریشه: interact, act

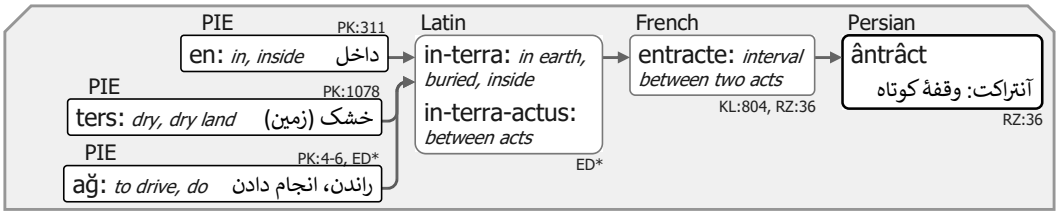

آنتن همریشه: تار همریشه: extend, thin

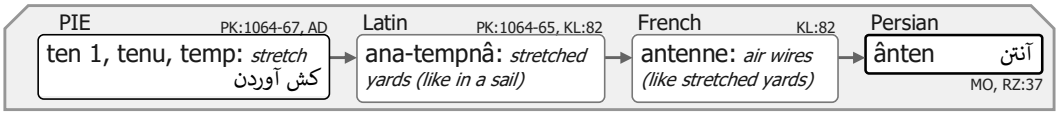

آنتیک: عتیقه، "آنچه قبلا دیده شده" همریشه: اپتیک همریشه: ancestor, eye, optics

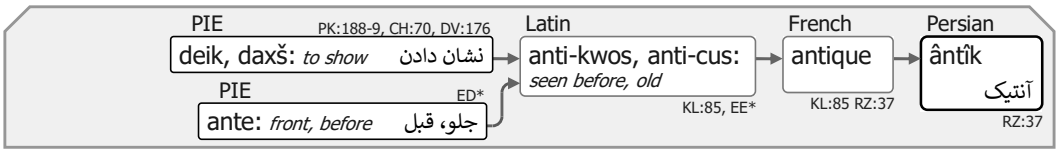

آنزیم: ترشح زی مایه سلولی همریشه: جُستن، جوییدن همریشه: enzyme, juice

آمودن: پُر کردن همریشه: ابرآمون همریشه: nebular

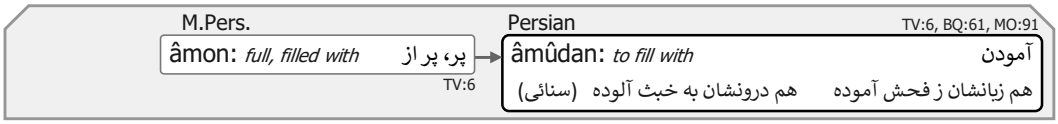

آموزش رجوع شود به آموختن

آمه: دوات، جوهر دان رجوع شود به آنژیو

آمیختن همریشه: mix

آمیزش، آمیغ رجوع شود به آمیختن

آن۱ پیشوند نفی مقایسه: آ- ۲

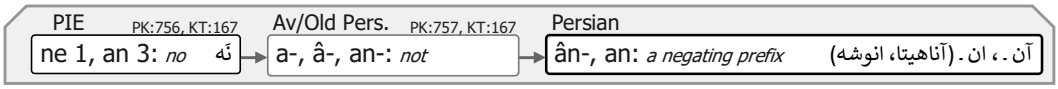

آن۲ همریشه: پدر اندر, دختر اندر همریشه: other

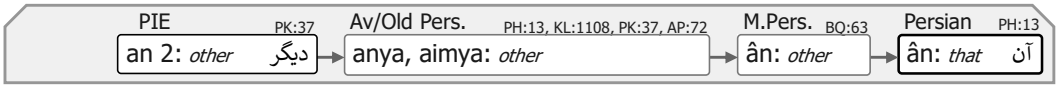

آنا: پیرزن، مادربزرگ همریشه: سنا، سناتور همریشه: senior

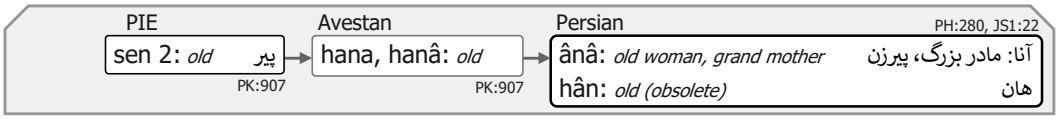

آناتومی همریشه: آنالوگ، آنالیز، اتم همریشه: atom

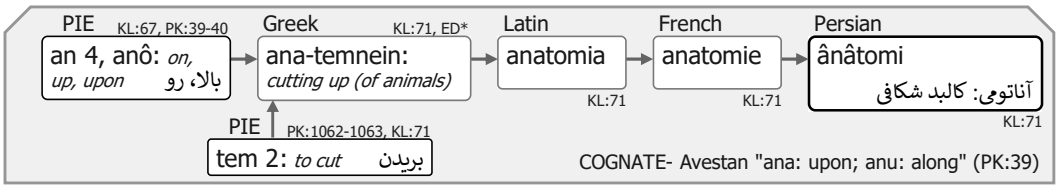

آنارشی همریشه: آرشیو، آرشیتکت

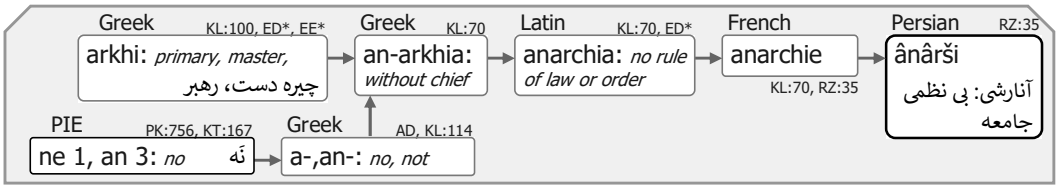

آمپول

همریشه: افسار، بار

همریشه: about, begin

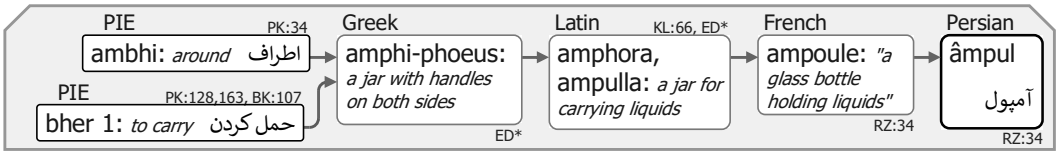

آمدن

همریشه: آغاز، گام، هنگام

همریشه: come, after

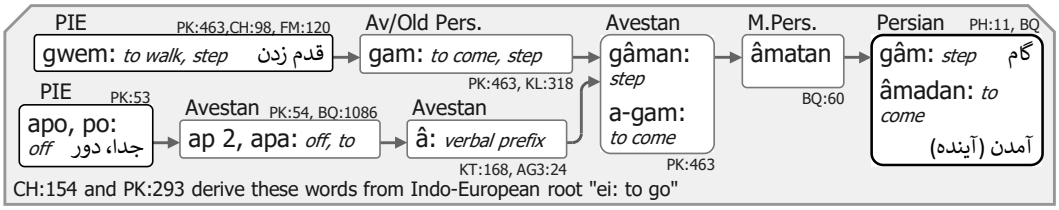

آمرزیدن

همریشه: مالیدن، فرامرز

همریشه: to milk, emulsion

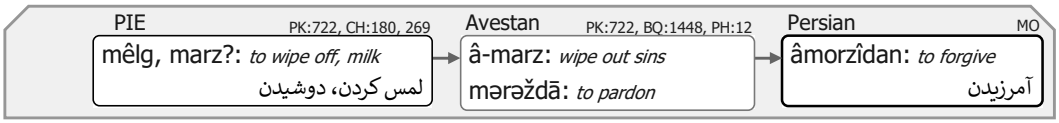

آمفی تئاتر:

تماشاخانه ای که تماشاگران دور تا دور صحنه باشند

همریشه: theory

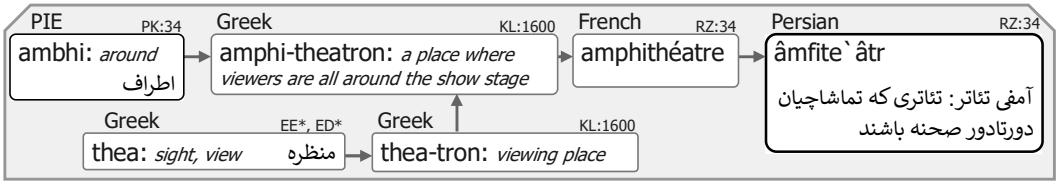

آمُلَج رجوع شود به آمُلَه

آمُلَه:

درختی هندی به بزرگی درخت گردو با میوه‌ای ریز و ترش‌مزه

همریشه: emblic

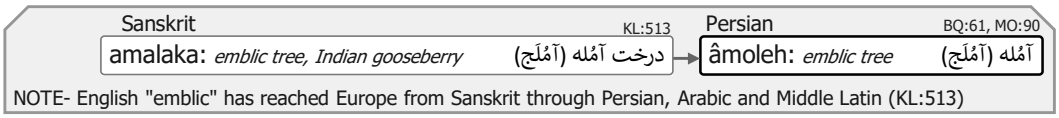

آموت:

آشیانه پرنده شکاری

همریشه: الموت

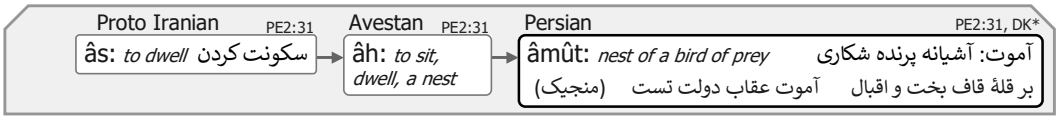

آموختن

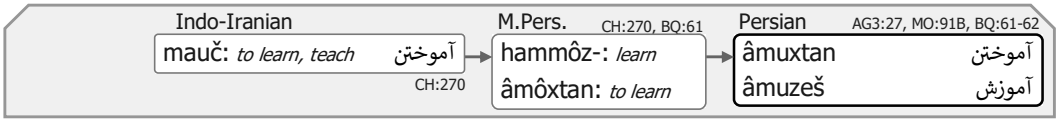

آماج: گاوآهن، تپه خاک، هدف تیر اندازی

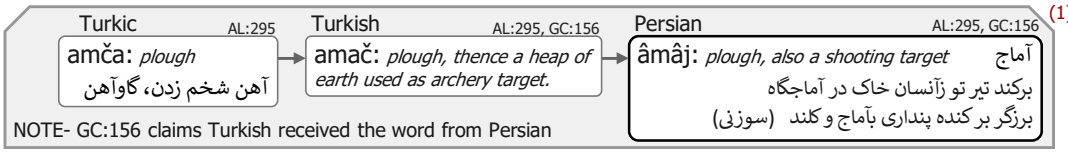

آماج: گاوآهن همریشه: mattock

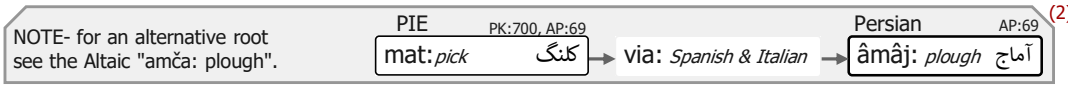

آماج

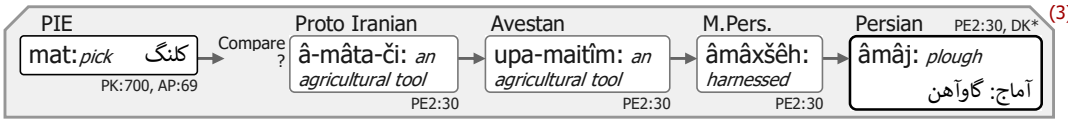

آمادن، آماده: مهیا کردن همریشه: پیمانه، ماه، نمایش همریشه: measure, off

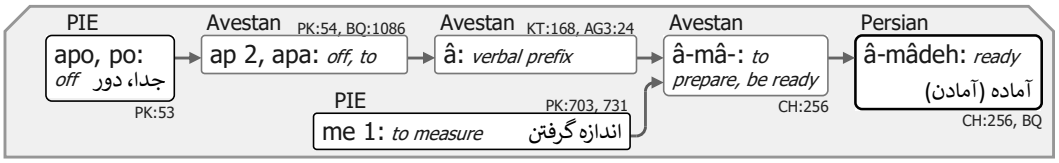

آمار: سرشماری همریشه: شماره همریشه: remember

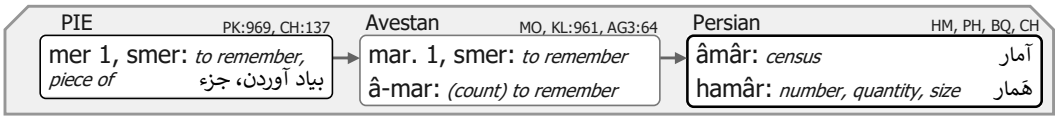

آماس: تورم همریشه دَمیدن همریشه: dim

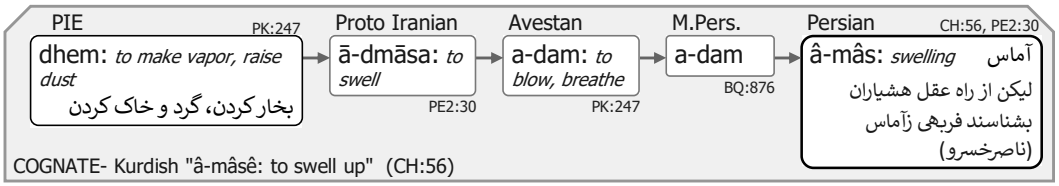

آمبولانس: "بیمارستان سیار" همریشه: شتاب همریشه: alley, exile

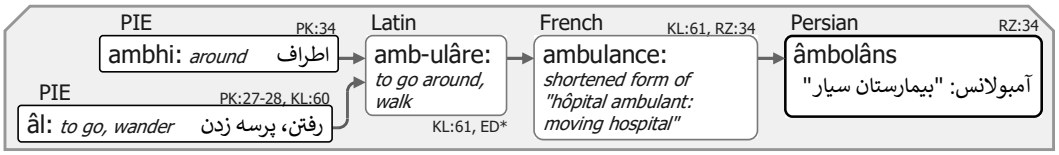

آمپاس رجوع شود به امپاس

آلودن همریشه: اندودن، پالودن، فالوده

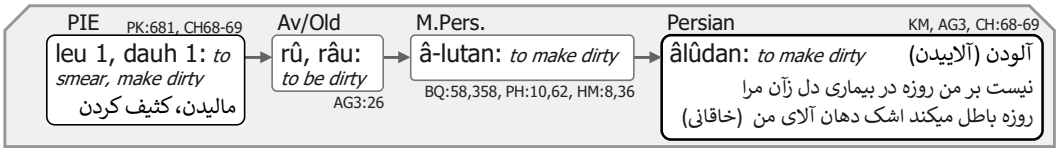

آلوفتن: آشفته و پریشان شدن از شدت عشق همریشه: love

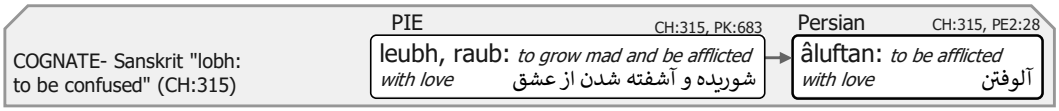

آلومینیم: "نمک تلخ"

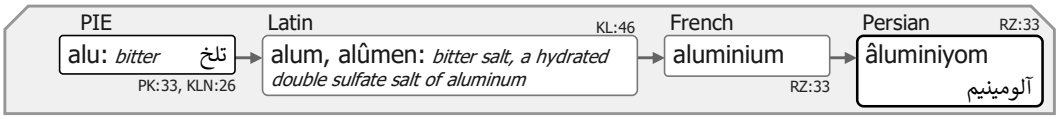

آلوه: عقاب رجوع شود به آله۲

آله۱ رجوع شود به آلگونه

آله۲: عقاب همریشه: آکواریم همریشه: eagle

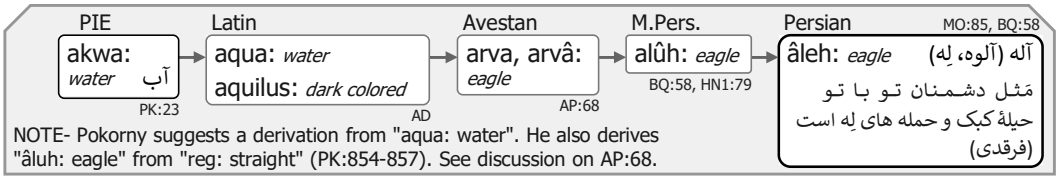

آلیاژ همریشه: alloy, ally

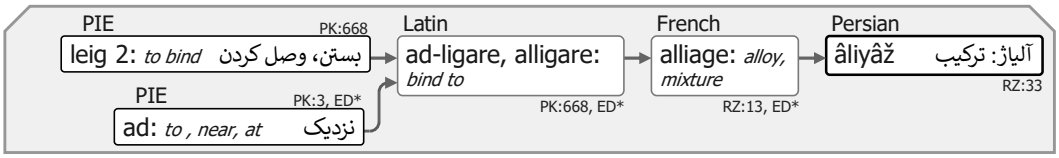

آلیختن، آلیز: لگد انداختن رجوع شود به آلیزیدن

آلیزیدن: لگد انداختن مقایسه: بازی لِی لِی و رقص لزگی

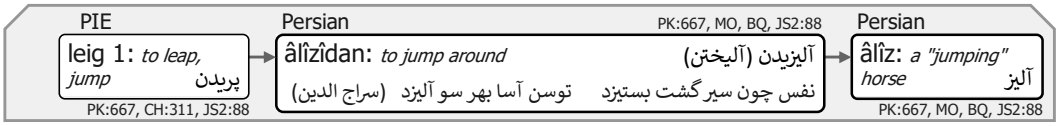

آماتور همریشه: aunt, ami, amour

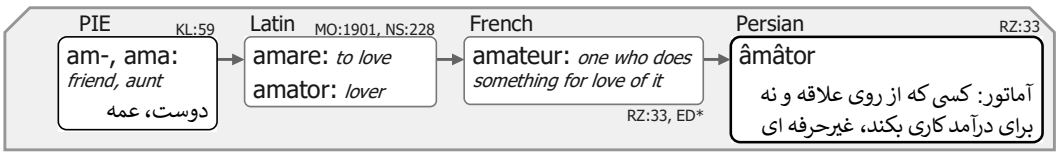

آلبالو همریشه: بالو

همریشه: wart, elm, elk

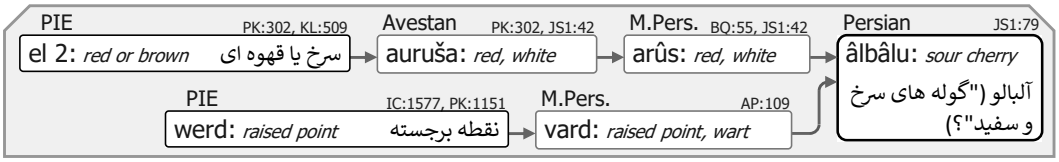

آلبوم: "تخته سفید برای یادداشت"

همریشه: albino

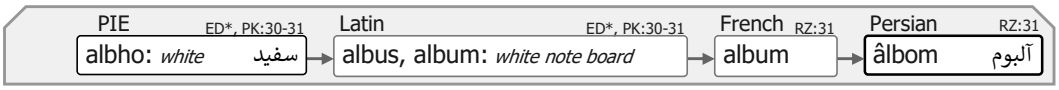

آلپ ارسلان: شیر دلیر

رجوع شود به ارسلان

آلرژی: بیماری "عجیب و نا شناخته"

همریشه: انرژی، ورزش

همریشه: alien, energy

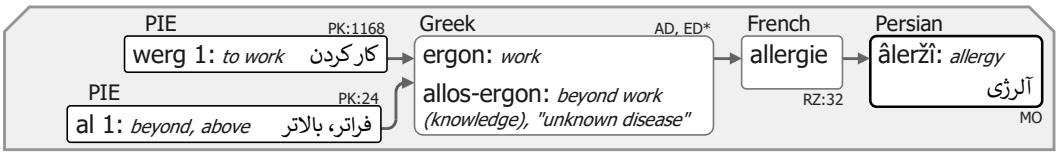

آلفاآلفا: "غذای اسب"

همریشه: آش، ناشتا

همریشه: eat, Philip

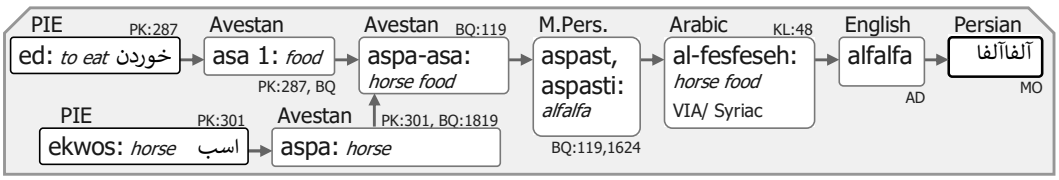

آلک

رجوع شود به آلگونه

آلگوریتم: روش محاسبه ای که بنام "خوارزمی" خوانده شد

همریشه: humble, algorithm

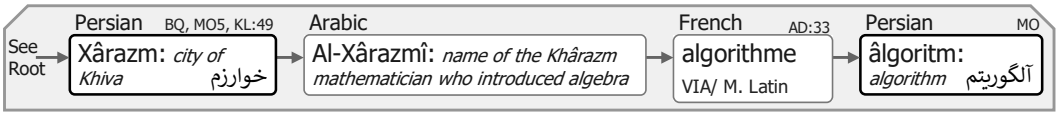

آلگونه: پودر برای سرخ کردن گونه ها

همریشه: آلبالو

همریشه: elm tree

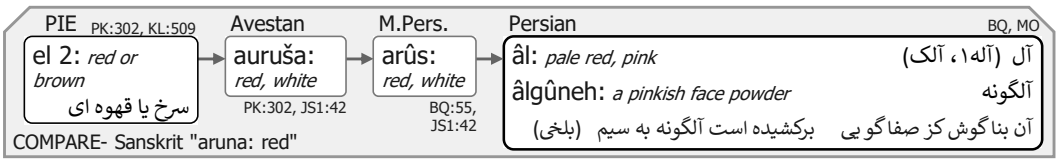

آلو

همریشه: هلو

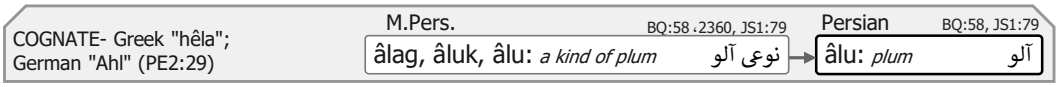

آکندن

همریشه: کندن، اسکنه، پراکندن همریشه: compound

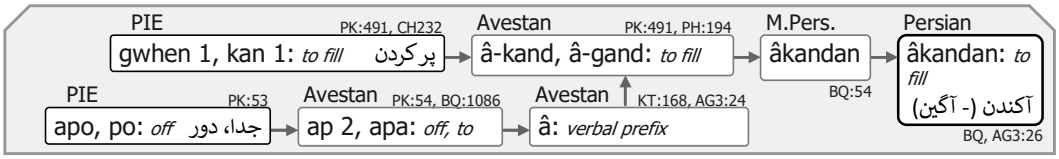

آکواریم: ظرف ماهی

همریشه: آله۲ ؟ همریشه: aqua, island

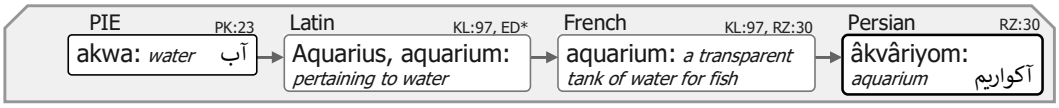

آکوستیک

همریشه: hear

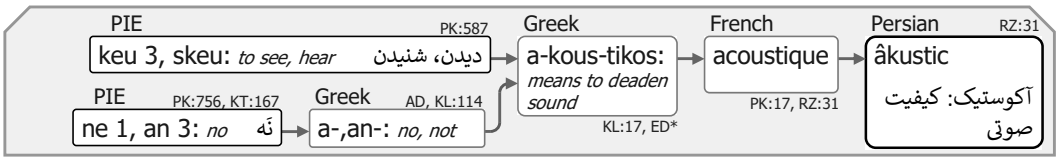

آگاه

همریشه: نگاه، ناگاه، گواه همریشه: ukase

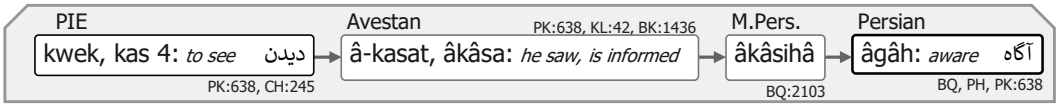

آگور رجوع شود به آجر

آگوش: بغل

همریشه: خَم، غوز همریشه: cove, cup

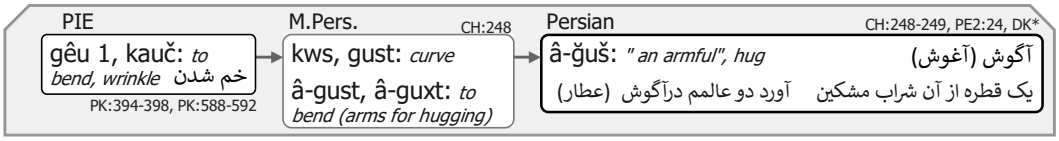

. آگین: پُر مثل زهرآگین رجوع شود به آکندن

آل: قرمز کمرنگ رجوع شود به آلگونه

آلاچیق سایبانی که از شاخه و چوب سازند

مقایسه: چیغ

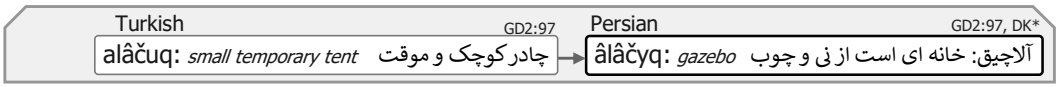

آلاله رجوع شود به لاله

آلاو: شعله آتش (در مثال آلو گرفتن)

همریشه: هیزم همریشه: ether, anneal

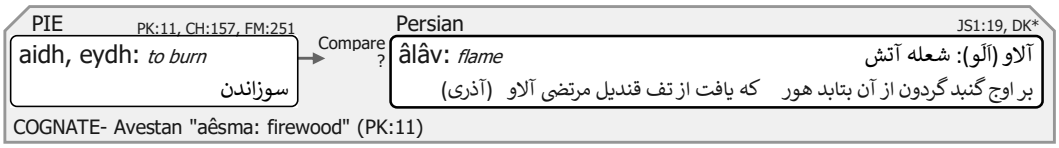

آلاییدن رجوع شود به آلودن

آفریدن: خلق کردن، "دوست داشتن" همریشه: فری همریشه: Friday, free, friend

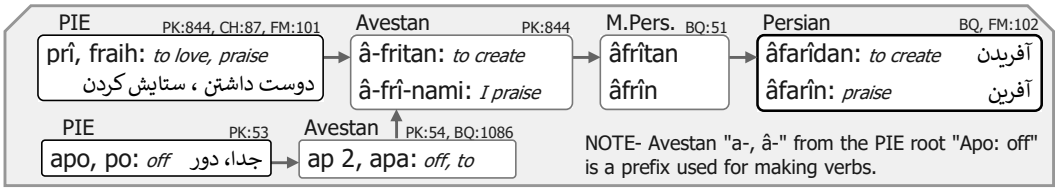

آفرین رجوع شود به آفریدن

آفند: حمله همریشه: پنهان، اپوزیسیون همریشه: do, oppose

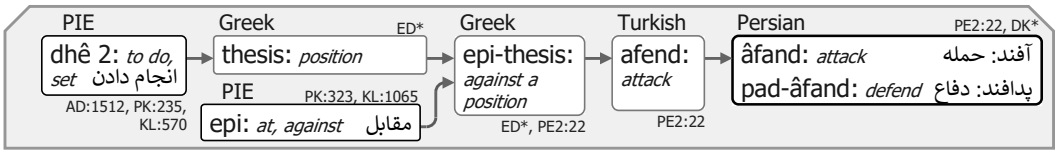

آک: زحمت

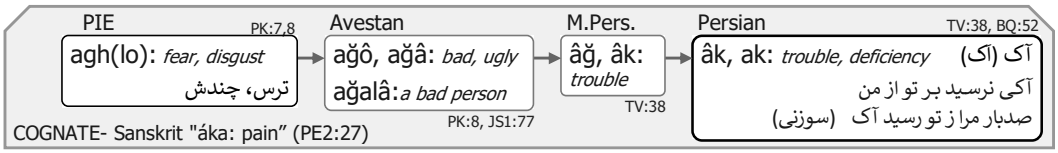

آکادمی همریشه: academy

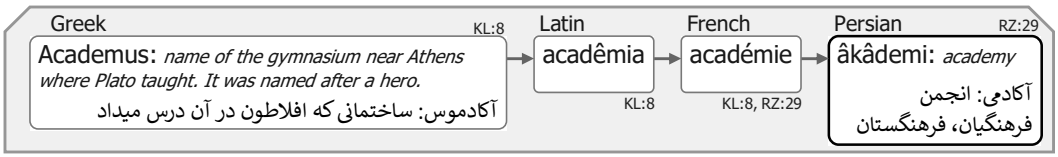

آکروبات: انجام دهنده ورزشهای سختِ نمایشی همریشه: گام همریشه: edge, come, base

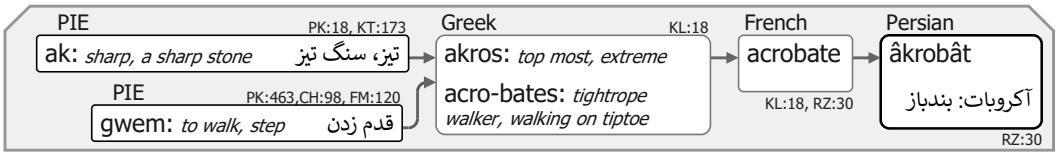

آکستن: آویختن، بستن

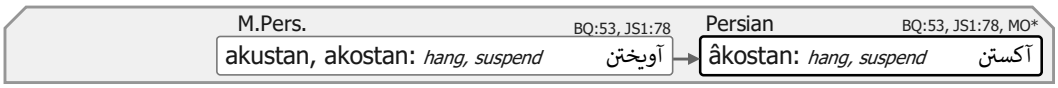

آکل، آکله: آدم بد و زشت همریشه: آک همریشه: ail, awe

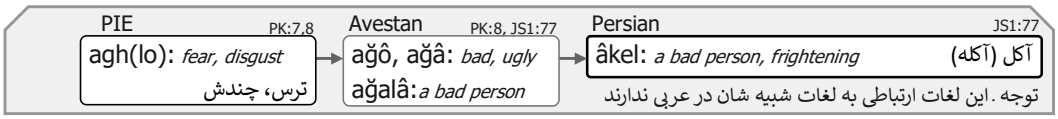

آغل: طویله

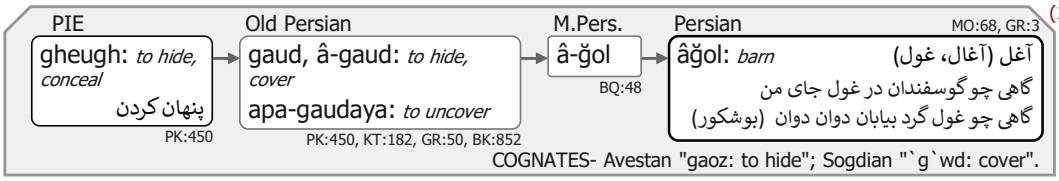

آغل: طویله

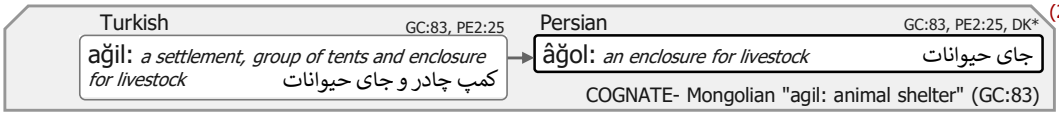

آغوز: شیر اول بعد از زایمان حیوانات که از آن مایه پنیر میسازند

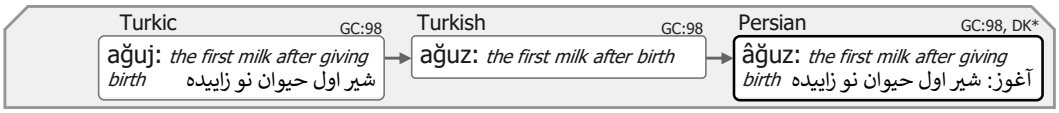

آغوش رجوع شود به آگوش

آفتاب همریشه: تب، تابستان tepid همریشه:

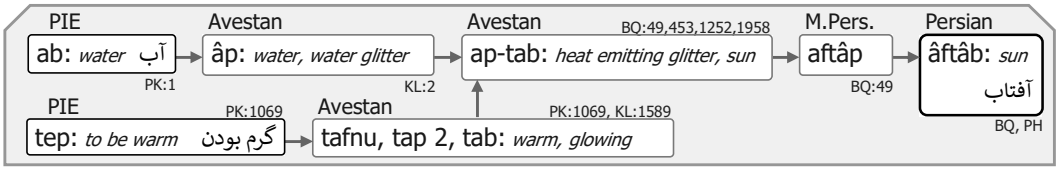

آفتامات، آفتومات: کلید اتوماتیک بین دینام و باتری ماشین همریشه: automatic, mind

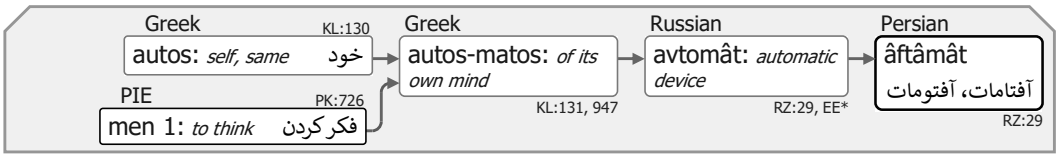

آفدُم: آخر، عاقبت همریشه: آغاز after همریشه:

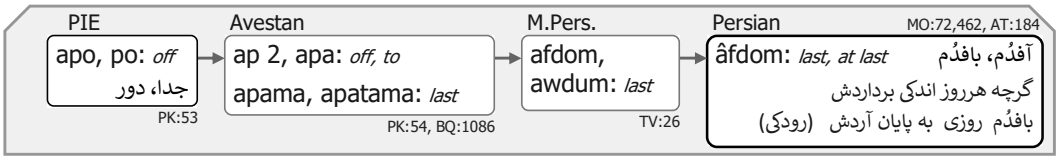

آفرازه: شعله همریشه: برازیدن، برازنده bright همریشه:

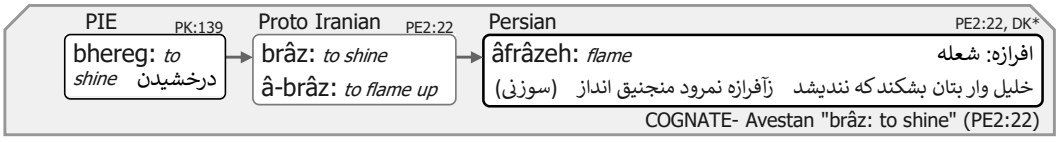

آغار: رطوبت همریشه: فرغاریدن، آغشتن

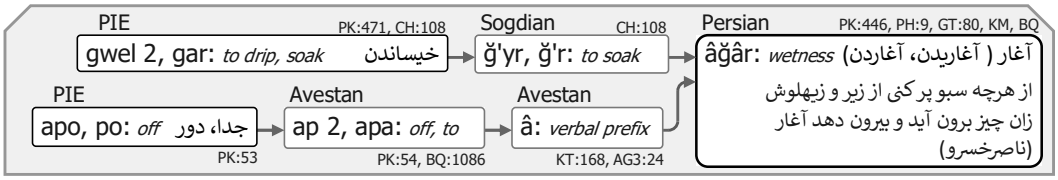

آغاردن، آغاریدن رجوع شود به آغار

آغاز همریشه: آمدن، گام همریشه: come, avenue, base, off

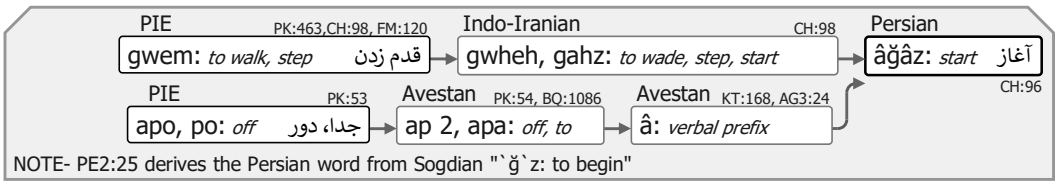

آغال۱: فال، شگون رجوع شود به اُغور
آغال۲: طویله رجوع شود به آغل
آغال۳: شور و هیجان رجوع شود به آغالیدن

آغالیدن: شورانیدن، ترغیب به جنگ کردن

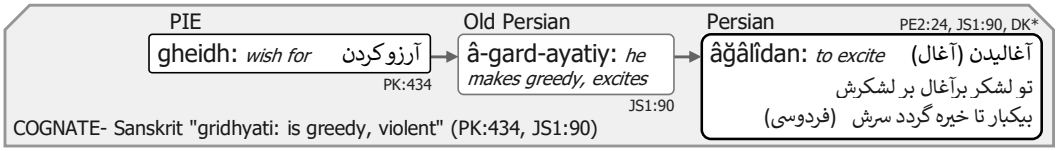

آغر رجوع شود به آغردن

آغردن: خیساندن همریشه: فرغاریدن، آغار

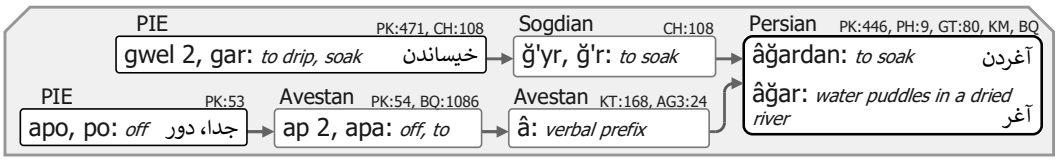

آغشتن: خیساندن همریشه: فرغاریدن همریشه: of, off

(1)

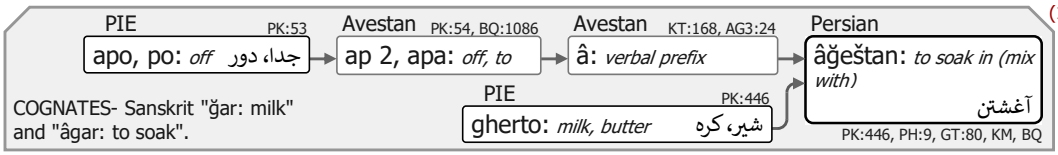

آغشتن: خیساندن همریشه: فرغاریدن، آغار همریشه: of, off

(2)

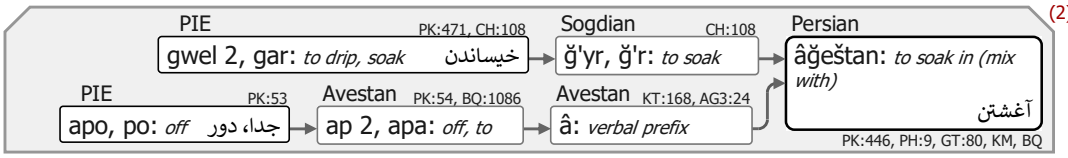

آشامیدن

همریشه: کام۲، چمیدن۲

آشتی

همریشه: آستان، استاد، ایستادن

همریشه: rest, stand

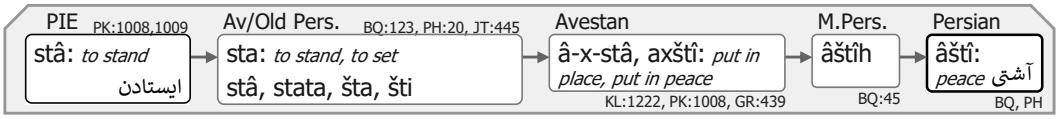

آشفتن

همریشه: آشوب

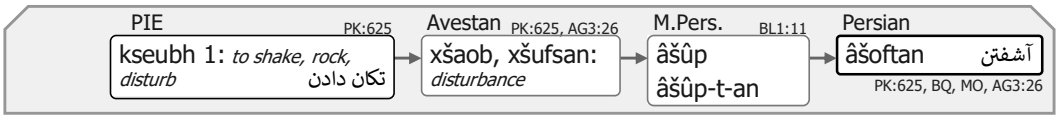

آشکار: "واضح شده"

همریشه: گوش، هوش، آشکار، انوشه

همریشه: ear

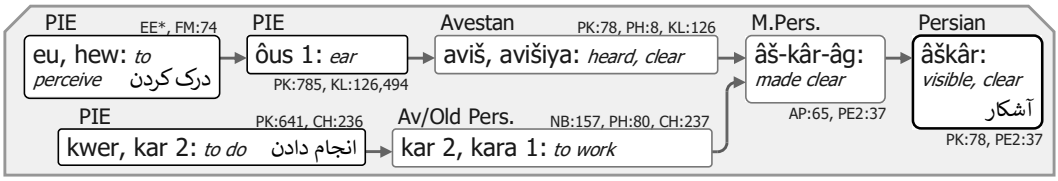

آشکوب: آستانه، طبقات خانه

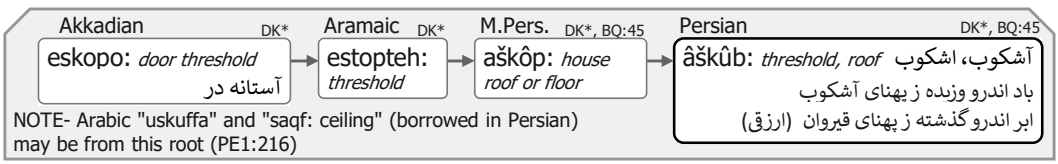

آشموغ: گمراه کننده و فریب دهنده

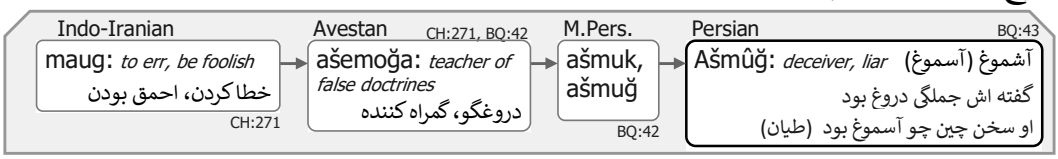

آشنا رجوع شود به شناختن

آشوب

همریشه: آشفتن

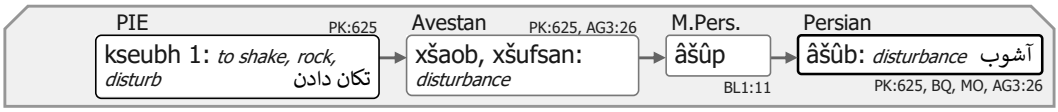

آشیانه

همریشه: شاد

همریشه: quiet

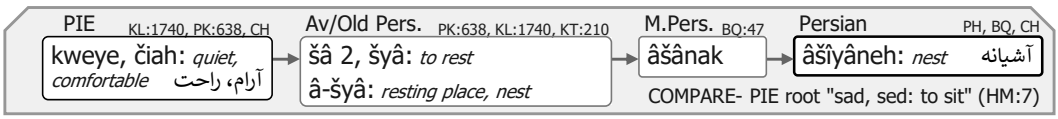

آسمان: "سنگ مانند" همریشه: آس، مانند، نمایش همریشه: geometry, edge

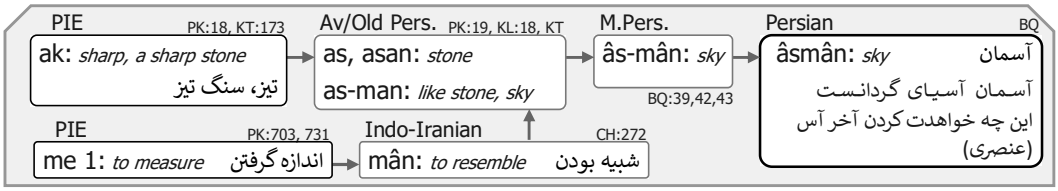

آسموغ رجوع شود به آشموغ

آسودن همریشه: کُما، اریکه همریشه: cemetery, city

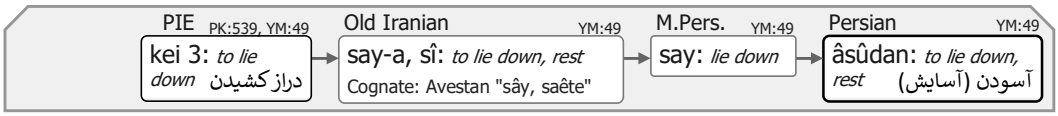

آسه۱: محور همریشه طراز همریشه: axis

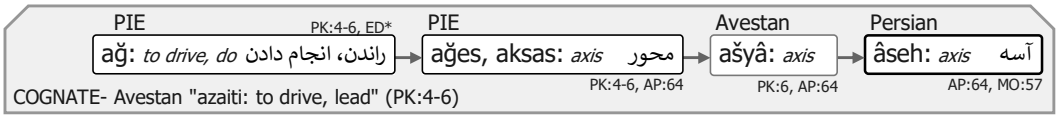

آسه۲: زمین آماده زراعت

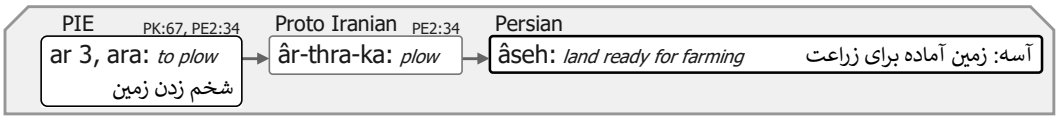

آسیا۱: مخفف آسیاب رجوع شود به آس ، آب۱

آسیا۲: "محل طلوع آفتاب" همریشه: وضو همریشه: Asia

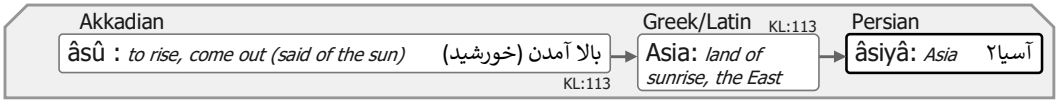

آسیاب رجوع شود به آس ، آب

آسیب: صدمه

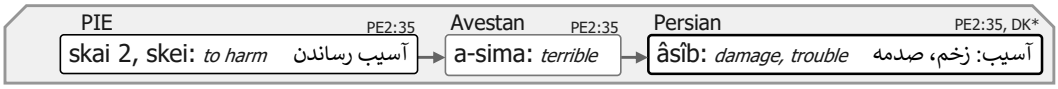

آسیدن: رسیدن همریشه: enough

آش همریشه: ناشتا، دندان همریشه: eat, alfalfa

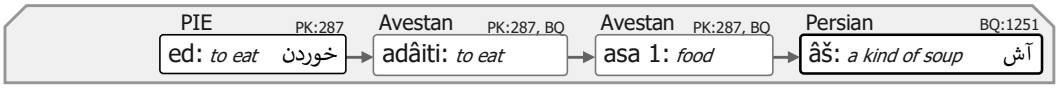

آستان همریشه: ایستادن همریشه: stand

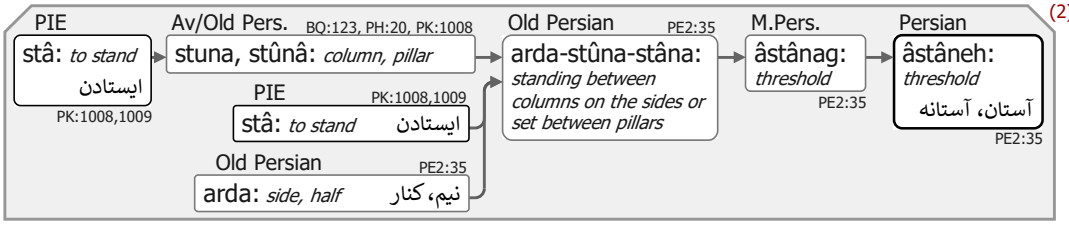

آستر همریشه: پوست همریشه: wear, vest

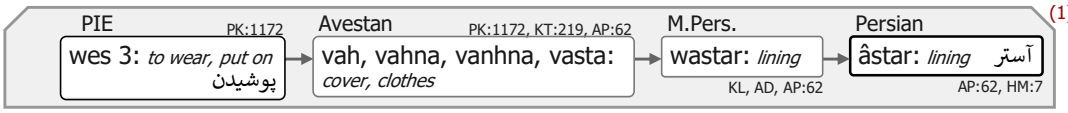

آستر همریشه: بستر، خاکستر، گستردان همریشه: street, strategy

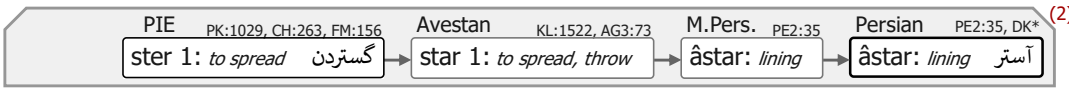

آستیگمات همریشه: تیز همریشه: stick

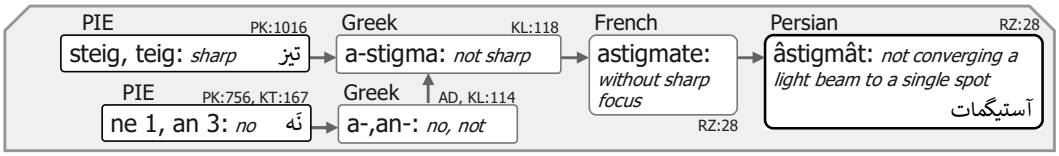

آستین همریشه: دست، ابریشم همریشه: ambient

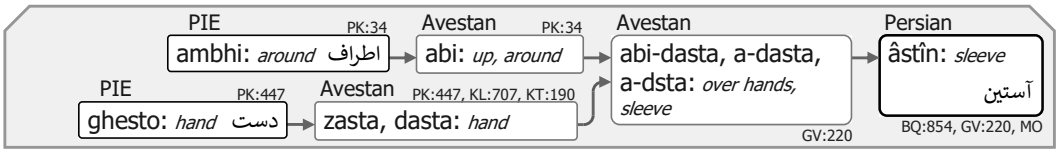

آسغدن: آماده کردن همریشه: ساختن همریشه: Sikh

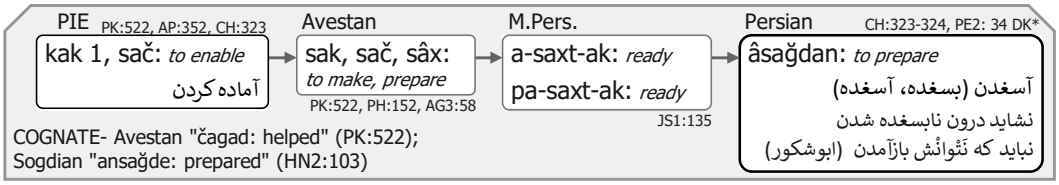

آسفالت رجوع شود به اسفالت

آسم: نفس تنگی همریشه: اهورا همریشه: asthma, animal

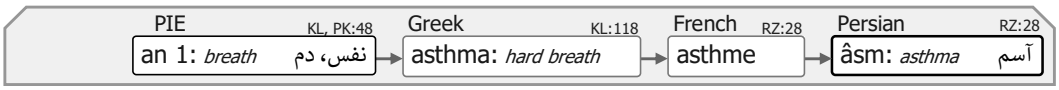

آژدن: سوراخ کردن همریشه: زدن، گزند مقاسه: آجیدن همریشه: gun, offend

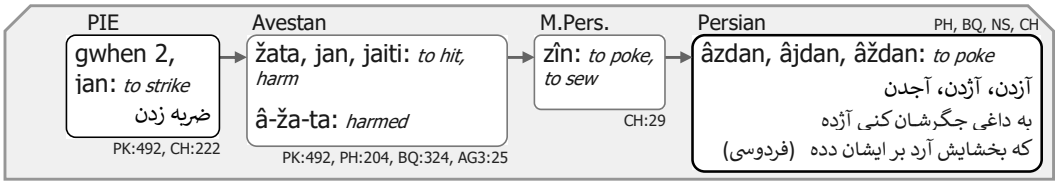

آژنگ: چروک رجوع شود به چین

آژیدن رجوع شود به آجیدن

آژیر: آگاه همریشه: پیغار، گرامی همریشه: grace, agree

(1)

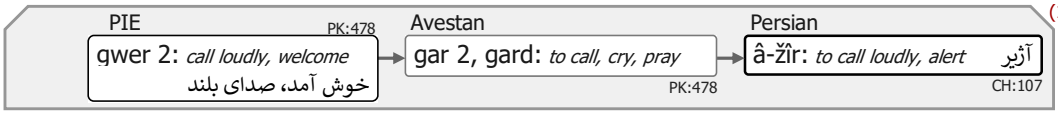

آژیر: آگاه همریشه: زیرک، جهان، زندگی همریشه: quick, vitamin

(2)

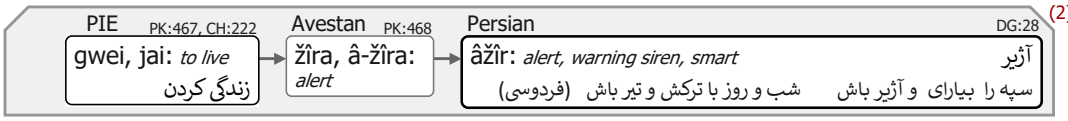

آس: سنگ همریشه: سنگ مقایسه: آسمان همریشه: eager, edge

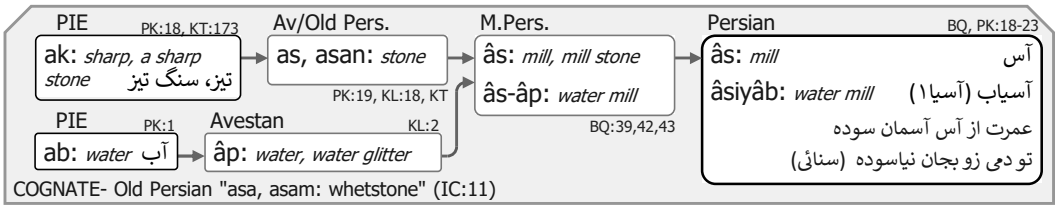

آسان: سهل، راحت همریشه: کُما، اریکه همریشه: cemetery, city

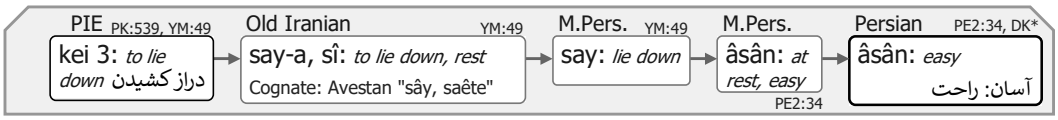

آسانسور همریشه: اسکله همریشه: ascend, scan, order

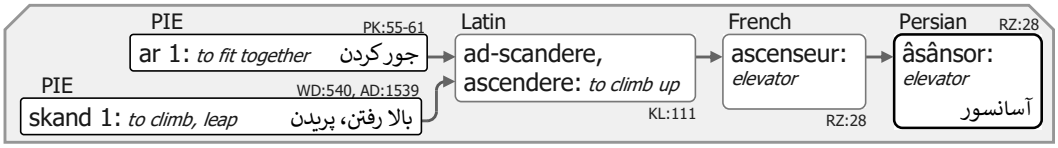

آسایش رجوع شود به آسودن

آستان همریشه: ایستادن همریشه: stand

(1)

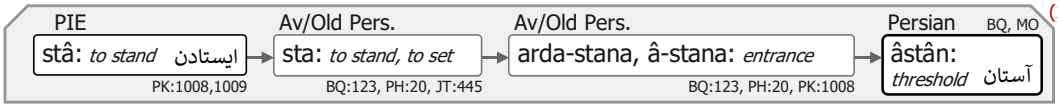

آزاد همریشه: زاییدن، فرزند، نژاد همریشه: nation, Noel

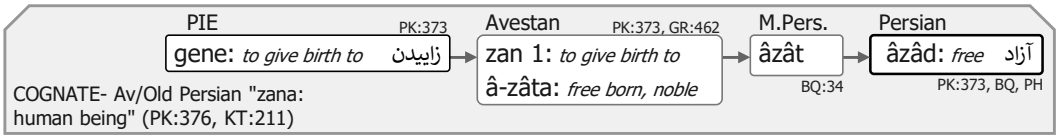

آزار همریشه: قرن، گرت همریشه: yard, garden, court

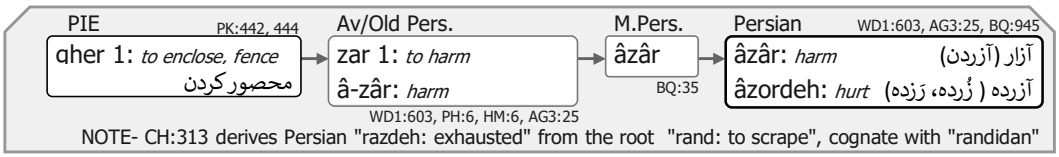

آزدن رجوع شود به آژدن

آزردن رجوع شود به آزار

آزرم: فروتنی، شرم، حیا

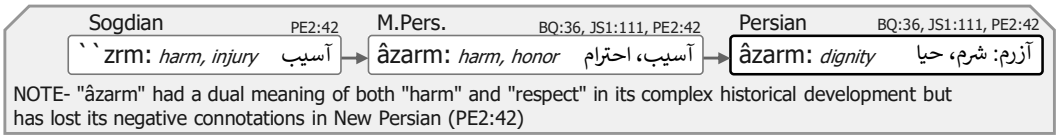

آزرمیدخت: "دختر همیشه جوان" همریشه: دوشیزه، انوشه همریشه: daughter, geriatric

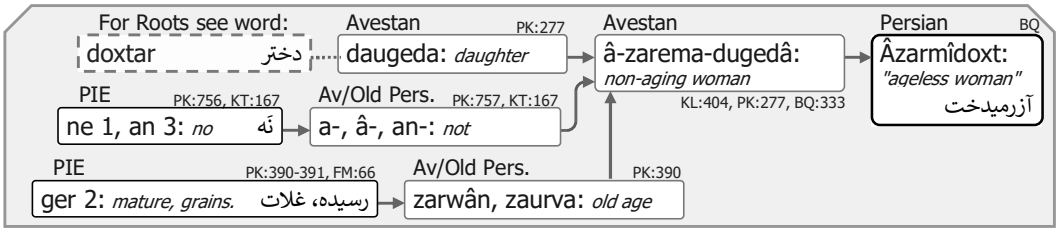

آزمایش همریشه: پیمانه، ماه همریشه: measure, out

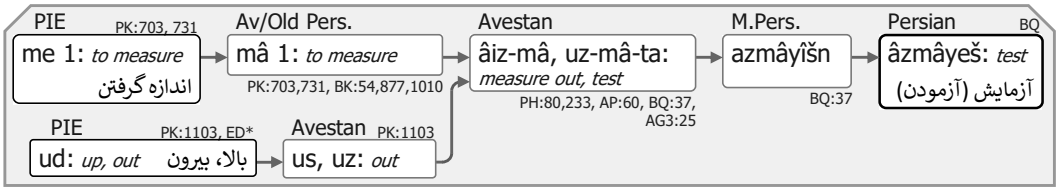

آزمودن رجوع شود به آزمایش

آزیدن رجوع شود به آجیدن

آژانس: نمایندگی همریشه: طراز، ترازو همریشه: action, actor, agency

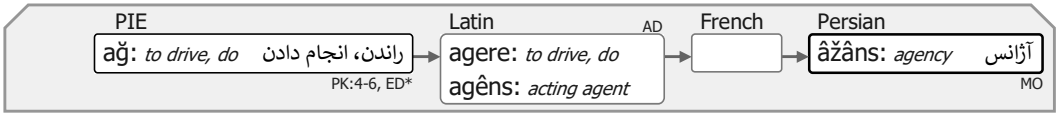

آرنج همریشه: اَرَش۱، بالانس، بیلان همریشه: elbow

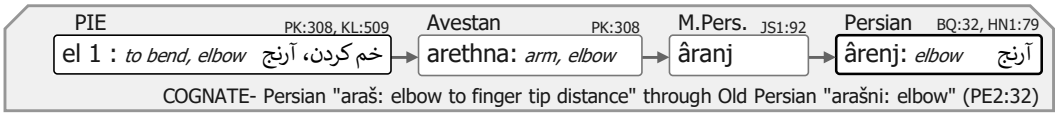

آرنگ۱ رجوع شود به رنگ

آرنگ۲ رجوع شود به رنج

آرواره همریشه: hydraulic, carol

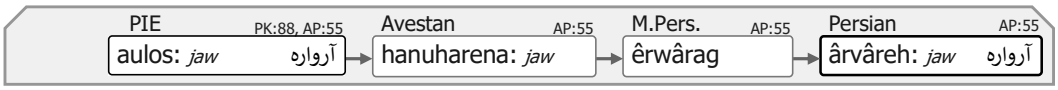

آروغ همریشه: reek

آری همریشه: باور، شهریور، گرویدن همریشه: well, will

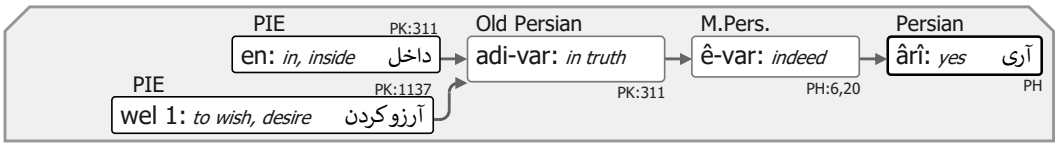

آریا: شریف همریشه: ایران، اردلان، اراک همریشه: Iran

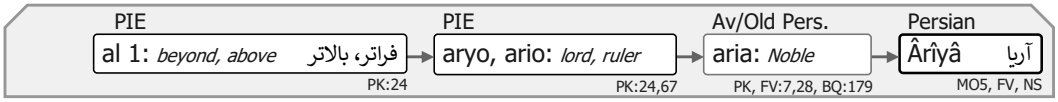

آریستوکرات: طرفدار حکومت اشرافی همریشه: خار همریشه: arm, artist, order

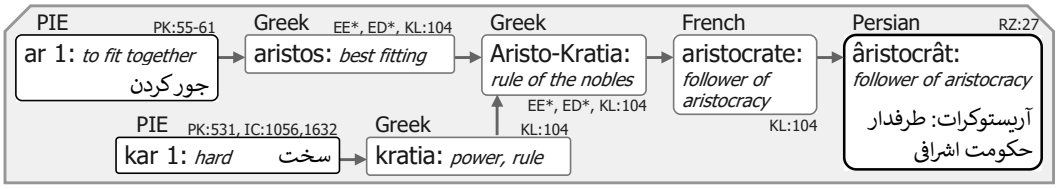

آریغ: دشمنی رجوع شود به ریغ

آز: حاجت، نیاز همریشه: نیاز همریشه: anger

(1)

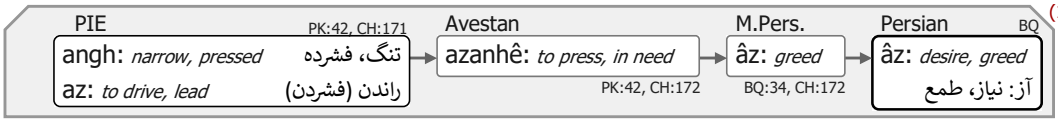

آز: حاجت، نیاز

(2)

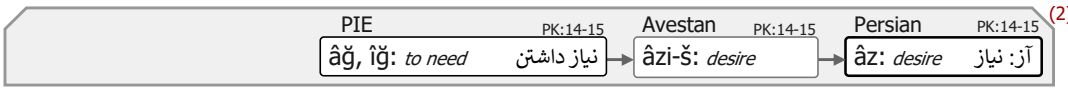

آرزو همریشه: بلند همریشه: burg

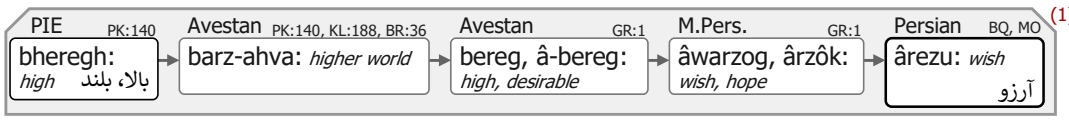

آرزو همریشه: ریژ

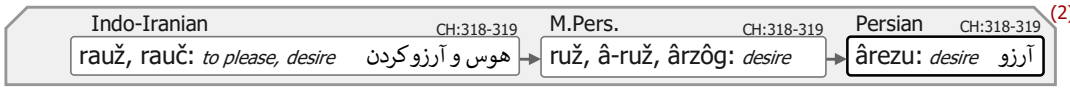

آرزو

آرسنیک همریشه: زر، زرد همریشه: gold, arsenic

آرش: "باهوش" همریشه: روز، روشن همریشه: light, lunar

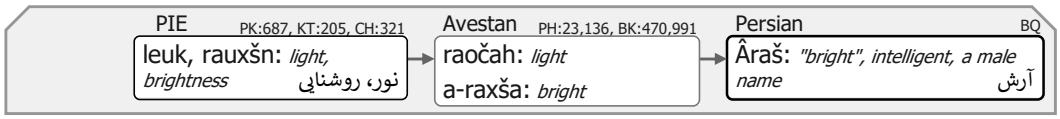

آرشام رجوع شود به ارشام

آرشیتکت: "ماهر در کار ساختمان" همریشه: تخته، آرشیو همریشه: technique

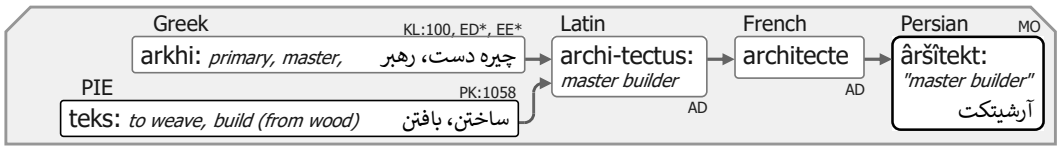

آرشیو: "پرونده های دولتی" همریشه: آرشیتکت همریشه: anarchy, architect

آرغنده: خشمگین رجوع شود به ارغنده

آرم: علامت اختصاری همریشه: آراستن، ویراستن همریشه: arm, art, army

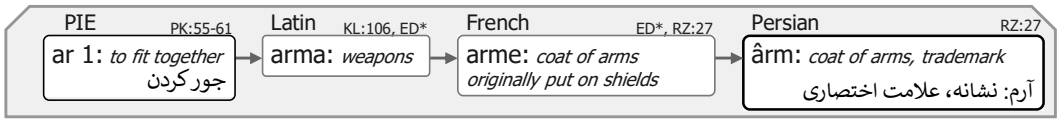

آرمئیتی رجوع شود به اَرمَتی

آرمیدن رجوع شود به رام

آذین

همریشه: آینه همریشه: semantic, Zen

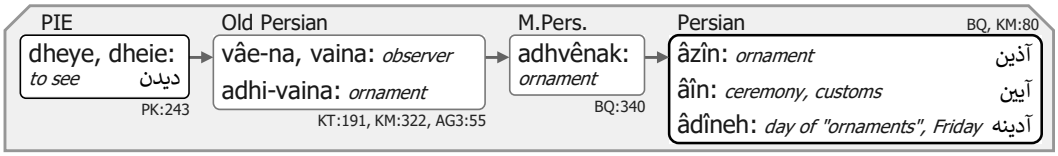

آر

همریشه: هکتار همریشه: arson, arid, area

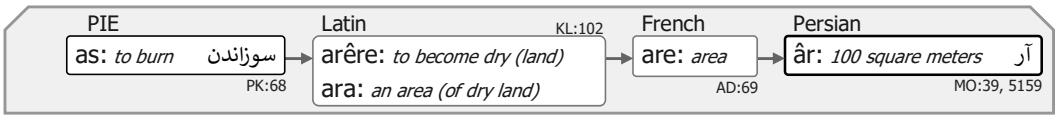

آرازش: صدقه، خیرات

همریشه: راست همریشه: correct, direct, right

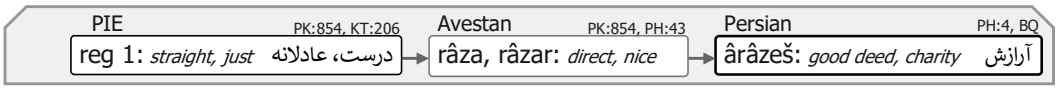

آراستن

همریشه: پیراستن همریشه: positive, order, art

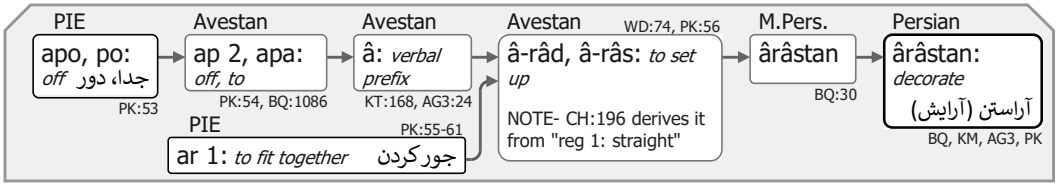

آرا ، آرامش رجوع شود به رام

آرایش رجوع شود به آراستن

آرتا: نام ایرانی بمعنی درست و مقدس

همریشه: اردلان، اردشیر همریشه: order, reason, art

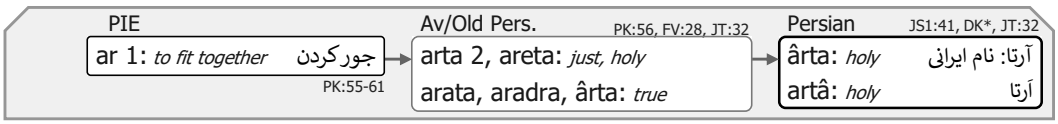

آرترز: تورم مفاصل

همریشه: ارد، اردشیر، آراستن همریشه: arm, reason, logarithm

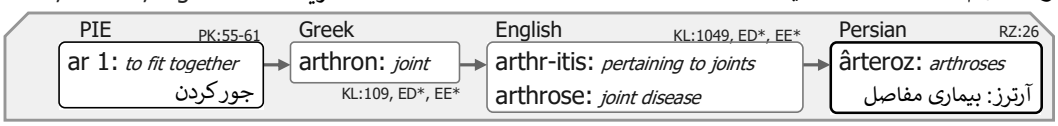

آرتیست: هنرپیشه

همریشه: آراستن، ویرایش همریشه: arm, artist, art

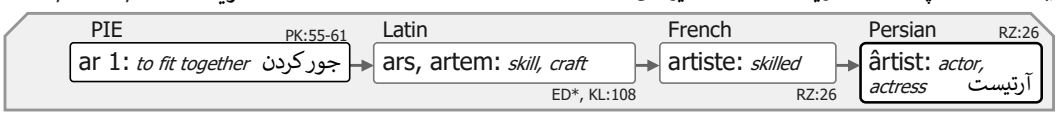

آرد

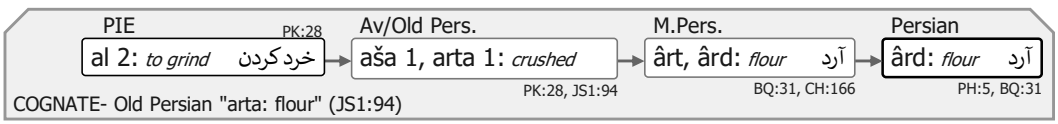

آدرس

همریشه: راست، رژیم همریشه: right, direct, address

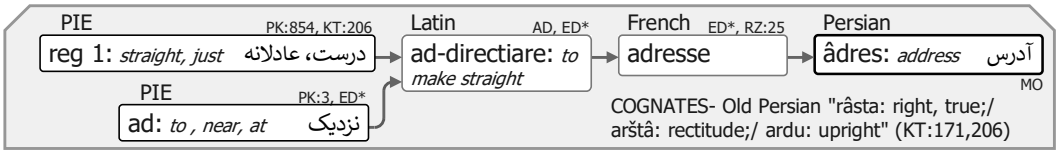

آدرَم: نمد زین

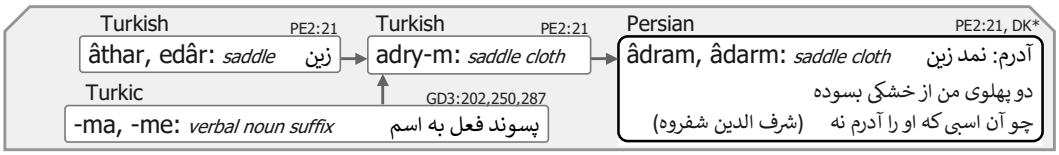

آدرنگ: رنج، محبت همریشه: فدرنگ

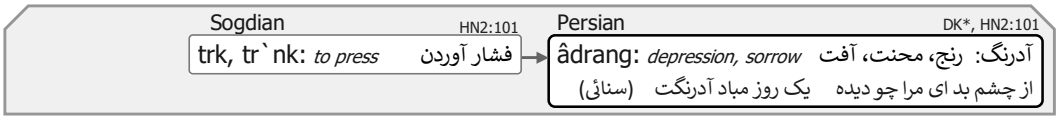
Sogdian
HN2:101
trk, tr`nk: to press فشار آوردن
Persian
DK*, HN2:101
âdrang: depression, sorrow آدرنگ: رنج، محنت، آفت
از چشم بد ای مرا چو دیده یک روز مباد آدرنگت (سنائی)

آدم: "ساخته شده از خاک"

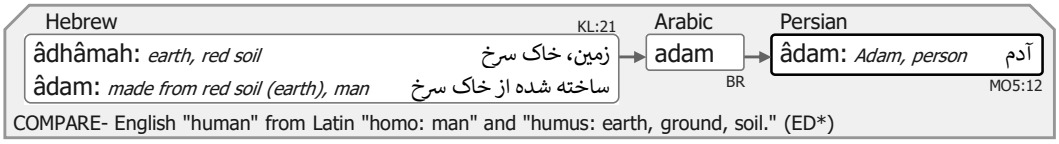

آدیَنده: قوس قزح همریشه: آدینه، آذین، دیدن همریشه: semantic

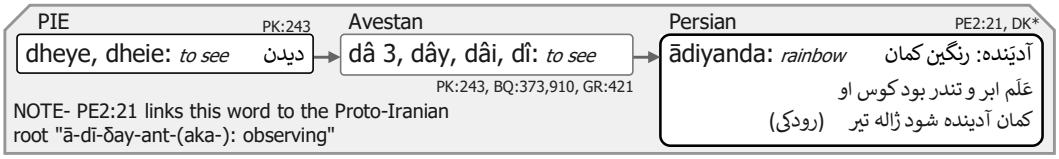

آدینه رجوع شود به آذین

آذر رجوع شود به آتش

آذربایجان همریشه: آتش همریشه: atrocity

آذرخش رجوع شود به آذر ، رخش

آذوقه: توشه

آجر

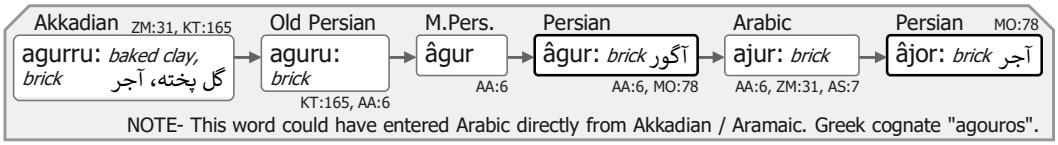

آجستن: درخت کاشتن رجوع شود به جَستن

آجودان

همریشه: جفت، یوغ همریشه: agree, join

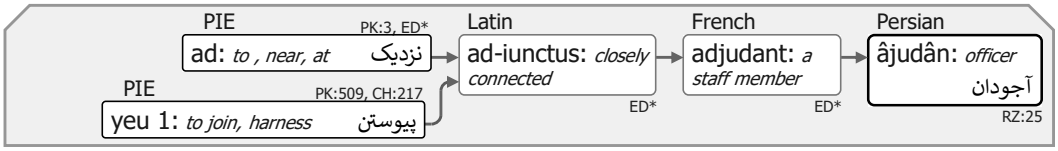

آجیدن: دوختن زینتهایی بر روی جامه با نخ یا رشتهٔ زر

Indo-Iranian CH:29
čaih: to sew, stitch دوختن، بخیه زدن
مقایسه. آژدن: سوراخ کردن
Persian MO:2599, CH:29, DK*
âjîdan: to sew, stitch آجیدن (آزیدن، آژیدن)
کشیده پرستنده هر سو رده همه جامه هاشان بزر آژده (فردوسی)

آچار۱: ترشی همریشه: اسید همریشه: acid, vinegar, edge

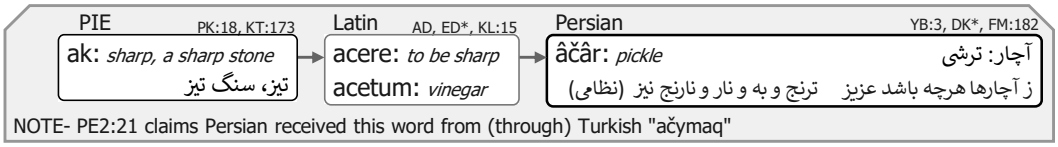

آچار۲: ابزاری برای باز و بسته کردن (پیچ و غیره)

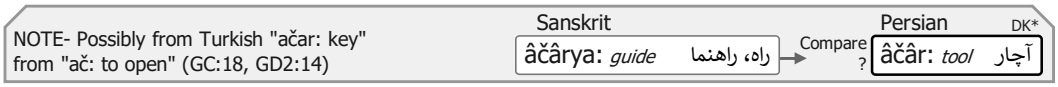

آخ

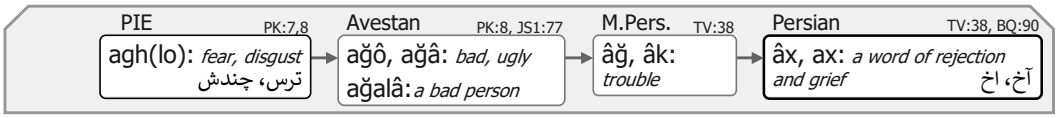

آختن: بیرون کشیدن همریشه: آهیختن همریشه: tension, off

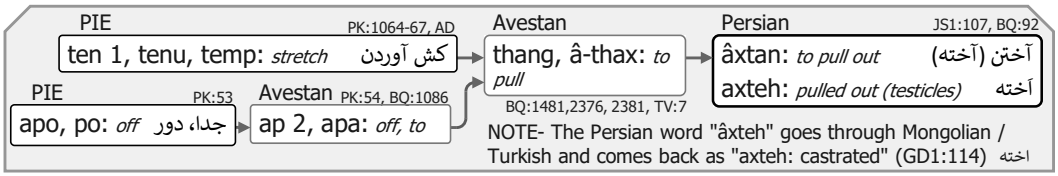

آخته: اخته شده رجوع شود به آختن

آخُر، آخور رجوع شود به آبخور

آخوند رجوع شود به خواندن

آداب رجوع شود به ادب

آپادانا: تالار "مجزا" برای تخت سلطنت همریشه: off, office

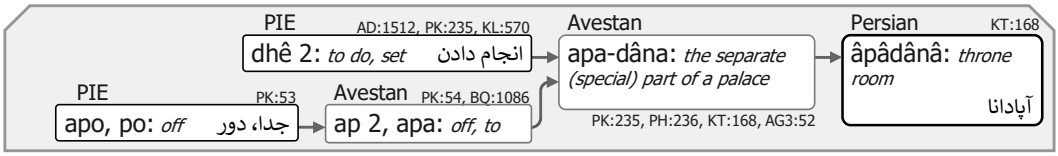

آپارتمان: تک خانه همریشه: پاره، آپارات، آدرس، دپارتمان همریشه: add, separate

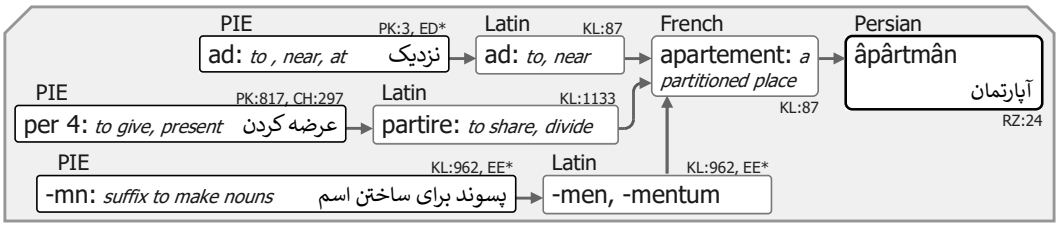

آپارات: پروژکتور فیلم همریشه: پروردن، پرتو، پرتاب همریشه: add, adult, frame

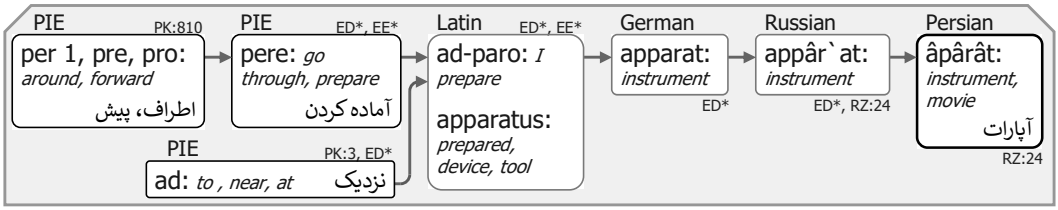

آتبین رجوع شود به آبتین

آتش همریشه: اخگر، آذربایجان همریشه: atrium

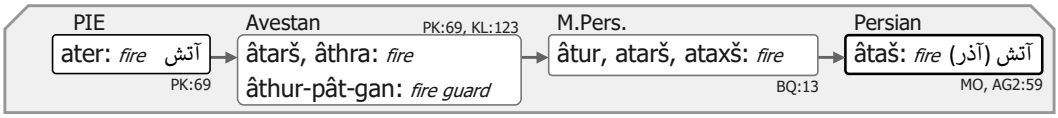

آتلیه: کارگاه هنری، "کارگاه نجاری" همریشه: غار همریشه: atelier, yard, garden

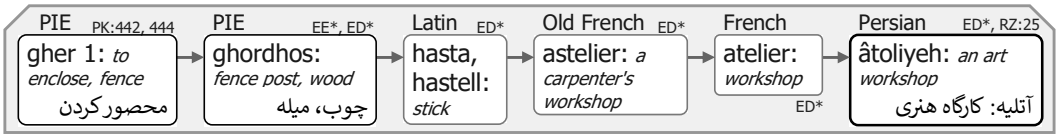

آتمسفر: "کُره بخار" همریشه: سپهر، باد همریشه: sphere, wind, wing

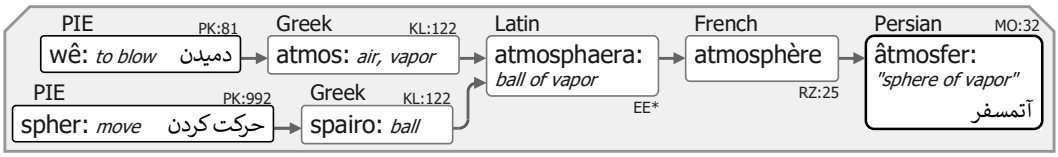

آجدن رجوع شود به آژدن

آبسال: بهار، "بسوی سال نو" همریشه: به، سال همریشه: upon, calorie

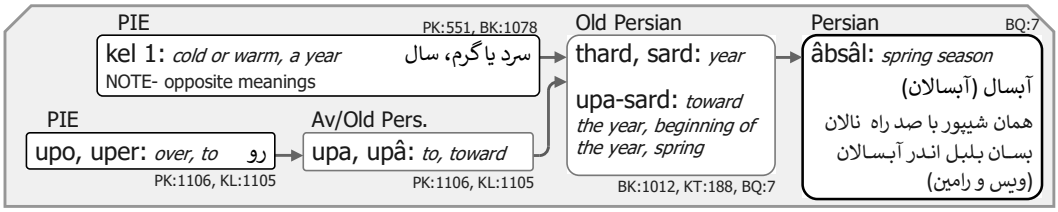

آبستن همریشه: پسر، تن همریشه: contain, tent

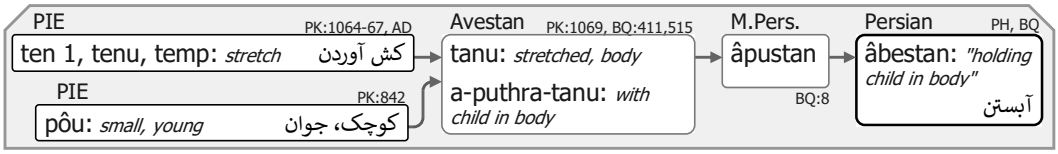

آبشار رجوع شود به شاریدن

آبشتن: نهفتن همریشه: eye, window, optic

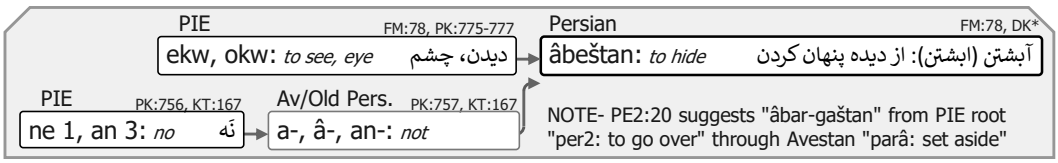

آبشن رجوع شود به آویشن

آبفت رجوع شود به بافتن

آبگینه: شیشه مقایسه: آب + گون

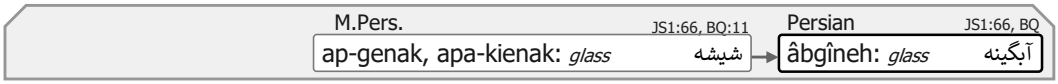

آبله

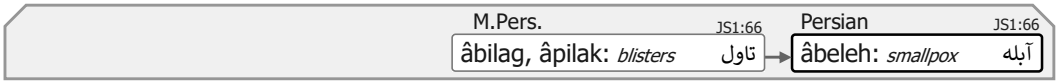

آبنوس همریشه: ebony

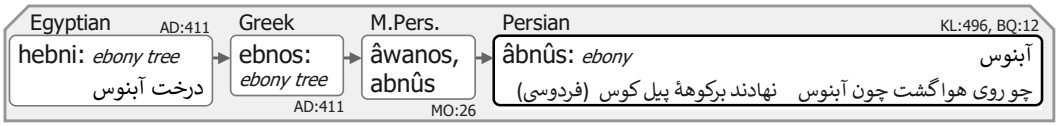

آبنیک رجوع شود به انبیق

آبید، آبیز: شراره آتش همریشه: هیزم، خشت، اثیر همریشه: anneal

آباژور: "کم کننده نور" همریشه: دیبا، دیبه همریشه: batter, rebate, debate

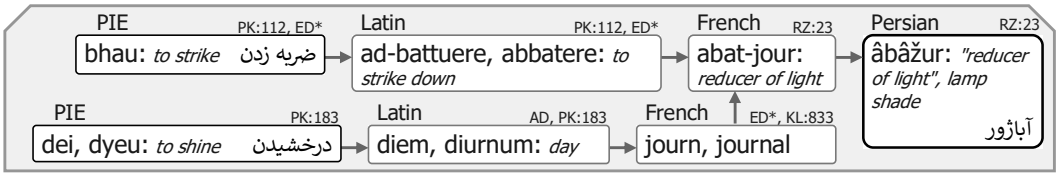

آبافت رجوع شود به بافتن

آبان رجوع شود به آب۱

آبتین: "از خاندان ...؟" همریشه: فریدون

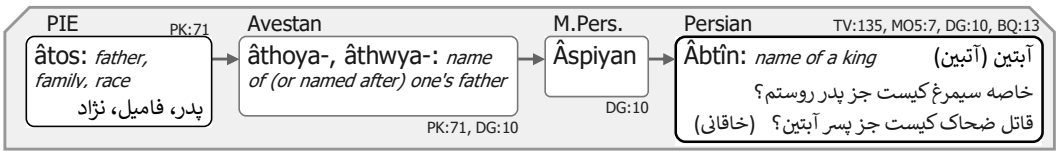

آبجی: خواهر بزرگتر رجوع شود به باجی

آبخست: جزیره مقایسه: خُست، خسته

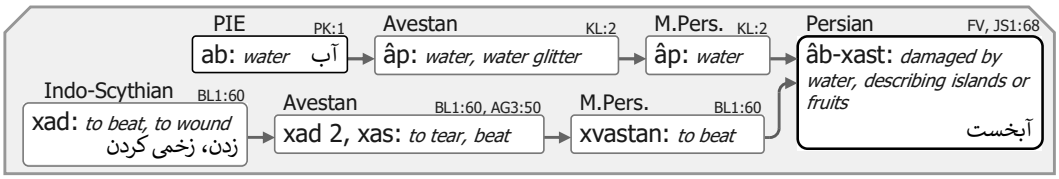

آبخور: محل آب خوردن جانور و آدمی

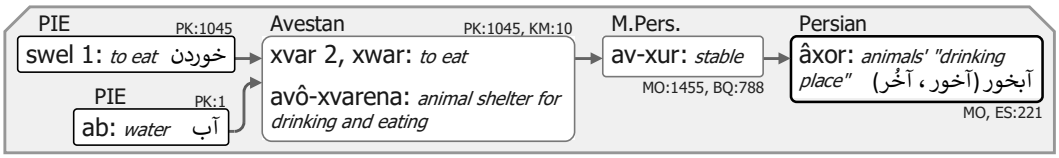

آبرو رجوع شود به آب۲

آبریز همریشه: ابریق، گریز همریشه: lend, liquid

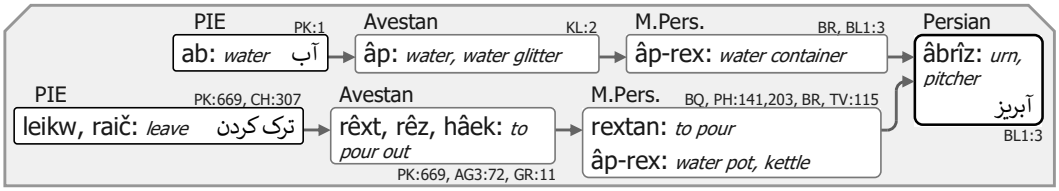

آبزین: قایق همریشه: آب، زین

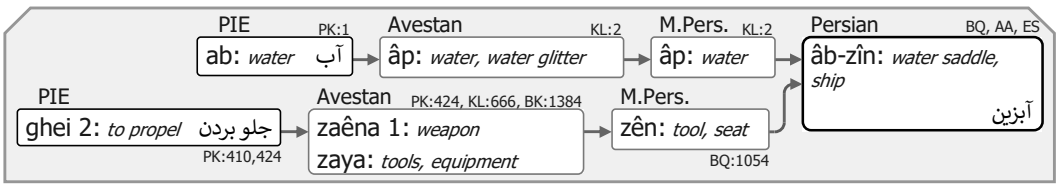

آ

آ۱: دور، جدا، همچنین پیشوند بعضی از افعال

همریشه: of, off, after

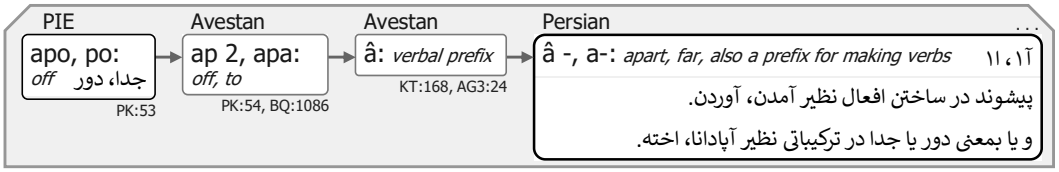

آ۲: پیشوند نفی

مقایسه: آن۱

همریشه: no, not

آئورت: بزرگ سرخرگ

همریشه: aorta, artery

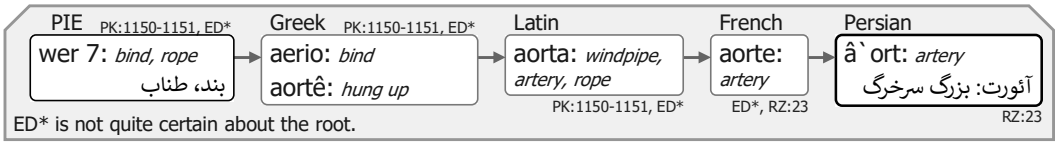

آب۱: مایع

همریشه: Punjab

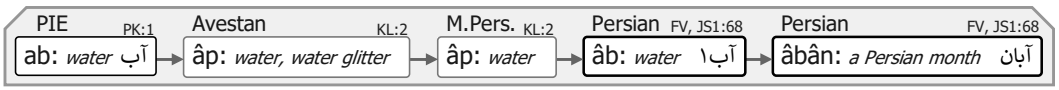

آب۲: درخشش

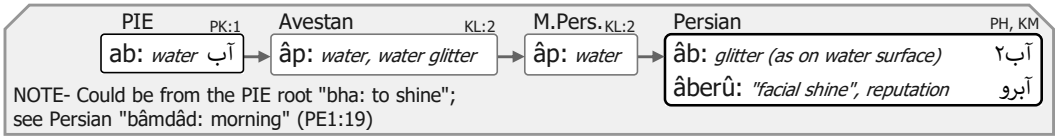

آباد

همریشه: food, father, company

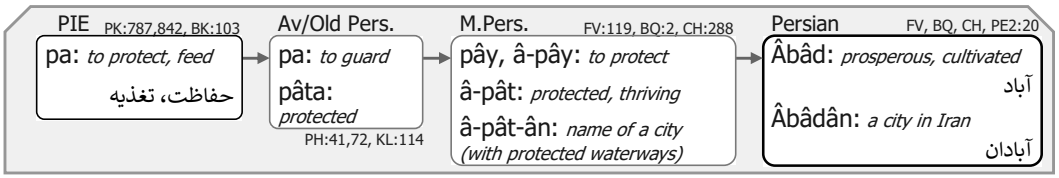

آبادان رجوع شود به آباد

آبار: سرب سوخته

نمودارهای اشتقاق

لغات فارسی

ریشه پیش هند و اروپائی Proto Indo-European Root	مثال مشتقات انگلیسی با صدایی شبیه صدای ریشه	مشتقات فارسی با تغییر صدا (الزاما با مشتقات انگلیسی هم معنی نیستند)
G to ز		
gene: *to give birth to*	gene	زادن
ğhâg: *young animal, goat*	goat	زاقدان (رحم حیوانات)
gwhen: *to strike*	gun	زدن
ghel: *to shine, yellow*	gold	زر، زرد، زرنیخ
gheis: *to frighten*	ghost	زشت
gwenâ: *woman, female*	queen	زن
ğaulos: *vessel, boat*	galleon	زورق
K to چ		
kap: *grasp*	capture	چاپیدن، چسبیدن
kwer: *to do*	karma	چاره
kwetwer: *four*	quarter	چهار
kam-er: *to bend, a vault*	camp	چنبر
kwel: wheel		چرخ، چریدن
kwet: *to shake*	cask	چندش
K to خ		
kar: hard	cancer	خار، خر، خارش، خربزه
kwri: to buy		خریدن
kam-er: *to bend, a vault*	camera	خَم
Kreu: blood	crude, cruel	خون
Y to ج		
yeu 1: *to join, harness*	yoke	جفت
yôs: *to gird, belt*		جامه
yes: *to boil*	yeast	جَستن
yeu 2: *young*	young	جوان

ریشه پیش هند و اروپائی Proto Indo-European Root	مثال مشتقات انگلیسی با صدایی شبیه صدای ریشه	مشتقات فارسی با تغییر صدا (الزاما با مشتقات انگلیسی هم معنی نیستند)

S to اس این حفظ صدای (S) است ولی چون ابتدای به (س) ساکن دشوار است یک همزه (ا) پیش از آن میگذارند		
Steu: to push	stop	استاپ
stebh: support	staff	استوار
stâ: to stand	stand	استخر، استوانه
sekw: to follow	sign	اسکناس
skand 1: to climb	scale, scan	اسکله
skel 2: to dry out	skeleton	اسکلت
spongo : fluffy	sponge	اسفنج

W to ب		
wê: to blow	wind	باد
wer: water, wet	water	باران
webh: to weave	weave	بافتن
wekw: voice	voice	بانگ
wei: to bend, twist	willow	بید، بیشه
weidh: to separate	widow	بیوه
wedh: to marry	wedding	بیوگ (عروس)

W to گ		
wer 8: to watch	warden	گارد
wi: part, apart	wide	گریختن، گسستن، گشادن
weg 2: strong	vigor	گرز
wer 2: to turn, bend	wrist	گردیدن
wel 2: to tear	wolf	گرگ

L to ر		
leuk: light, brightness	light	روز، روشن، روزن
leudh: to grow, people	liberty	روییدن، روستا، رستم
lithra: scale, balance	litre	رطل
leikw, raič: leave	liquid	ریختن

تغییر صدای حروف از هند و اروپائی به فارسی

تغییر صدای حروف در مسیر مهاجرت یا داد و ستد لغات، بر حسب عادات آوایی اقوام مختلف، الگوهای مشخصی را دنبال میکند. یک نگاه اجمالی به نمودارهای این کتاب الگوهایی را برای تغییر صدای حروف از پیش هند و اروپائی (PIE) به فارسی نشان میدهد. البته این الگو ها الزاما جامع نبوده و شامل همه مشتقات نمیشوند. به عنوان مثال صدای (y) در حرف اول لغت هند و اروپائی (yeu به معنی مهار کردن) گاهی همان صدای (Y) یا (ی) اولیه خود را حفظ میکند مثل (ی) در لغت (یوغ) و گاهی به صدای (ج) تبدیل میشود مثل (جفت) در حالیکه هردو از مشتقات یک ریشه هستند که از مسیرهای مختلف به زبان فارسی رسیده.

در جدولهای زیر مثالهایی از این تغییر صدا ها در مسیر هند و اروپائی به فارسی نشان داده شده. همچنین لغات انگلیسی همریشه آنها که تغییر زیادی در صدای حروف نداشته اند نیز برای مقایسه آورده شده که الزاما هم معنی لغات فارسی نیستند. برای اطلاعات بیشتر به نمودارها این فرهنگ مراجعه شود.

ریشه پیش هند و اروپائی Proto Indo-European Root	مثال مشتقات انگلیسی با صدایی شبیه صدای ریشه	مشتقات فارسی با تغییر صدا (الزاما با مشتقات انگلیسی هم معنی نیستند)
S to خ		
swen: *to sound, call*	sound	خواندن
swel: *to eat*	swallow	خوردن
su 2: *wild boar, pig*	swine	خوک
su 1: *well, good*		خوب، خوش، خنیا، خسرو
sweid: *to sweat*	sweat	خیس
seu: *self*	self	خود، خو، خواهر
sâwel: *sun*	sun	خورشید

S to هـ		
sâwel: *sun*	sun	هاله، هور
sem: *same*	same	هم، هموار، هنگام
solo: *whole*	solo	هر
su 1: *well, good*		هما، همایون، هنر، هومن
selg: *to let go, release*	sulky	هرز، هرزه
septm: *seven*	seven	هفت

جدول شماره ٦ ـ نمونه لغاتی که پس از سیر در زبانهای دیگر به فارسی باز گشته

وام از زبان فارسی (مدرن یا میانه)	سیر در زبانهای دیگر	بازگشت به فارسی
آگور	عربی	آجر
زرنیخ	عربی - یونانی – لاتین - فرانسه	آرسنیک
دوستکان (دوست + کام)	ترکی - اسلاوی شرقی - روسی	استکان
برنج	لاتین – ایتالیایی - فرانسوی	برنز
پا + جامه	هندی – انگلیسی - فرانسه	پیژامه
تَلک	عربی – لاتین میانه - فرانسه	تالک
گُند	عربی	جُند (جندیشاپور)
گورب، گوراب	عربی	جوراب
گنج (فارسی میانه)	عربی	خ.ز.ن ، خزینه، خازن
کنتن (فارسی میانه) = کندن	عربی	خندق
روزیگ (فارسی میانه) = روزی	عربی	رزق
رفتن	عربی	رواج
روییدن و یا روت (فارسی میانه) = رود	عربی	روضه
رونیک (روی + نیک)	عربی	رونق
زرناپا (سُرنا + پا)	عربی	زرافه
زرگون	فرانسه - انگلیسی	زیرکونیم
سراپا	ترکی – اسلاوی - روسی	سارافون
سیخ	ترکی	شیش (شیشکباب)
آفریده	عربی	عفریته
پردیس	عربی	فردوس
کُنده	ترکی	قُنداق
کوشک	ترکی - فرانسه	کیوسک
گز (ابریشم نا مرغوب)	عربی - فرانسه	گاز (پارچه پانسمان)
تار، ستار	یونانی – اسپانیایی - فرانسه	گیتار
لیمو	عربی – فرانسه - انگلیسی	لایم
مژده	ترکی	مُشتلق
گنج (فارسی میانه)	عربی – ایتالیایی – فرانسه - ترکی	مغازه
کاروان	فرانسه - انگلیسی	وانت
هنداختن (فارسی میانه) = اندازه گرفتن	عربی	هندسه

جدول شماره ۵ ـ نمونه لغات فارسی که از زبانهای متفرقه وام گرفته شده

از اکدی	از روسی	از سانسکریت	از ترکی	از مغولی	از چینی
آجر	آپارات	برلیان	اردک	اردو	تومان
اجاره	اُرُسی	بُلور	اَلَک	ایل	تیمچه
الکل	اسکناس	پلو	اُلگو	بهادر	چاپ
ترجمه	باک(مخزن)	پیل	بغچه	تیمور	چای
توت	برزنت	تانک	تسمه	جار	چدن
ثانیه	بشکه	خرامیدن	تور	جرگه	خدنگ
حساب	بطری	سیخ	چاخان	جُلگه	سویا
زعفران	بُکسِل	شال	چاق	جیران	کابین (مهریه)
زنبیل	بُکسوات	شامپو	چریک	چاقو	کوک (ساز)
شیطان	بنزین	شغال	چکمه	خاتون	
فتیله	پیراشکی	فلفل	دُگمه	خان	
فرش	ترمز	قند	دوقلو	داروغه	
فلک	چرتکه	کاج	سُپور	سوغات	
قانون	درشکه	کاشی	سُراغ	شگون	
قطره	رُل (فرمان)	کافور	سرکه	قوچ	
قیر	زاپاس	گرباس	سکّو	قیچی	
کبریت	سارافون	گوهر	قابلمه	کاکل	
کتان	کالباس	لاک	قشنگ	نوکر	
گچ	کالسکه	لیمو	قطار		
لگن	کلوچه	ماش	قو		
نعناع	کوپه	مفت	کاغذ		
نفت	لنت	موز	کمک		
نور	مازوت	نارگیل	یاغی		
ورق	واکس	نارنج	یقه		
وضو	وان (حمام)	نیروانا	یونجه		

جدول شماره ٤ ـ نمونه لغات هند و اروپائی که با ظاهر عربی وارد فارسی شده

اِبریق	بلقیس	زنجبیل	غربال	گَنز
ابلق	بلور *	زوج *	فَلس*	کنیسه
ابلیس *	بوق	زُهره (ستاره)	فلسفه*	کوفیّه
اُبّهت	ترخون *	سجلّ	فلفل	کیمیا *
ارغنون *	ترهّات	سراج	فَن	گدا
اریکه *	تزویر	سفسطه *	فهرست	لُجّه
ازدواج *	تنبور	سفینه	قالب *	لعل
استوانه *	تنفر	سَمت (جهت) *	قرطاس *	مایده
اُسطُقُس *	ثور	سوق	قرمز	مجوس
اسطوره	جاه	سیف *	قَرن *	مخزن
اسفنج *	جغرافی	سیما *	قرنطینه	مخلوط *
اسقف	جِن	شرق	قرنیز	مرجان *
اسکله	جُناح	صابون	قسط *	مروارید *
اسکندر *	جنازه	صراط	قصر	مرهم
اشراق	جوراب	صفر	قفس *	مزخرف *
اصطبل	حور	صنج	قفقاز	مصطکی *
اطلس *	خزانه	صندوق *	قققنوس *	مغناطیس*
اقلیم *	خسوف *	ضحّاک	قُلزُم *	مقلاد *
اقیانوس *	خندق	طبل	قلم *	ملغمه *
اکسیر	خیال	طلسم *	قمیص	نارنج
اکواب *	دجله	طلق	قندیل *	ناموس *
انبیق	دُمَل	طوفان *	قنطار	نُسخه
اوج	رزق	عسگر	قولون *	نَمرَق
بادنجان	رطل *	عفریته	قیراط	نمره
بامیه *	رواج	عقیق *	قیصر *	وزیر
برج *	روضه	عود	قیفال	هندسه
برقوق (آلو)	رونق	غانغرایا	گرباس	هیولا *
بلغم *	زرّافه	غرامت	کسوف *	یرقان *

* این لغات از طریق یونانی وارد عربی و سپس فارسی شده اند

جدول شماره ۳ ـ نمونه لغاتی که معانی اولیه آنها از یاد رفته

آرش	"با هوش"	خدا	"زنده از خود"
آفریدن	"دوست داشتن"	خراسان	"خاستگاه خورشید"
آلبالو	آل+بالو = "گوله سرخ"	خسرو	"خوشنام"
آهو	حیوان "سریع"	خشایار	"شاه مردان"
اردلان	"سرزمین آریایی ها"	خلبان	خله+بان = "پارو زن"
اردیبهشت	"بهترین عدالت"	داریوش	"دارندهٔ نیکی"
ارشام	"خرس نیرو"	داور	داد+بَر = "حامل قانون"
ارغوان	رنگ "محترم"	داوطلب	"نوبت طلب"
استاد	آنکه "در مقابل ایستاده"	دجله	"سریع"
استکان	پیاله "شراب دوستی"	دوشیزه	"دوشنده"
اسکناس	"ورق امضا شده"، سفته	رُستم	با "رشد قوی"
اقیانوس	آب "محاصره کننده"	ریال	سکه "دربار"
اَلَموت	آله+آموت = "آشیان عقاب"	زرافه	حیوانی با "پا هایی نازک چون نی"
انجیر	درخت "بی گل"	سجلّ	"مُهر شده"
انوشه	"بی مرگ"	سنا	مجمع "پیران"
انوشیروان	"روح جاوید"	سوگند	آب "گوگرد آلود" برای قسم خوردن
اهریمن	"افکار خصمانه"	شهریور	"شهر آرزویی"
اهورامزدا	"روح عاقل"	شیطان	"دیوانه"
ایرج	"یار آریاییان"	فرزانه	آنکه "از پیش میداند"
بانک	"میز صرافی"	قانون	"نی" که معیار طول بود
بهانه	"دلیل نهانی"	قرمز	کِرم+زاد = "ساخته شده از کرم"
بهرام	"دیو کُش"	قصر	محل یا منزلی "جدا" از دیگران
بهشت	"بهترین"	فرهنگ	آنچه باعث "پیشرفت" میشود
بهمن	"خوش مرام"	ماد	مردمان منطقه "میانه"
پاییز	فصل "انبار کردن" محصول	مزدا	"دانشمند"، عاقل
پتیاره	"مخالف پیشرفت"	مِهریه	"پیمان"
پردیس	"محصور به دیوار"	ناموس	"قانون"
پیکان	"نوک شکافنده" تیر	ناهید	"بی عیب"
ترانه	"لطیف"	تخته نرد	مخفف "نردشیر" (نیو اردشیر)
جیوه	فلز "زنده"	نشادر	"آتش جاویدان"
خانم	خان+اُم = "مادرِ خان"	هخامنش	"با افکار دوستانه"

جدول شماره ۲ ـ نمونه پیشوندهای فراموش شده

پیشوندهای "دُ ، دُش، دُژ، دُو" از ریشه پیش هند و اروپائی " dus" بمعنای "بد"	
دزد	شخص "بد" یا زشتکار
دشمن	با "افکار بد" یا غیر دوستانه
دشنام	"نام بد"
دشوار	دش+بار "بار بد"، کار سخت
دشیاد	"بد یاد کردن"، غیبت
دژخیم	"بد اخلاق"
دژپیه	"چربی بد"، آبسه، دمل
دژمان	"افکار ناخوش"، اندوه
دوزخ	"جهان بد"

پیشوند "ان" از ریشه پیش هند و اروپائی " sem" بمعنای "هم، باهم، بهم"	
انبار	روی "هم" پُر کردن، انباشتن
انباز	کسانیکه "با هم" هستند (همدم)
انبانه	کیسه برای "با هم" گذاشتن اشیاء
انبوه	"باهم" بودن مردم
انجام	"بهم" رسیدن اقدامات
انجمن	مردمان "هم" گام
اندام	اعضای "بهم" رسیده (هیکل)
اندوختن	روی "هم" جمع کردن
اندیشیدن	"باهم" در نظر گرفتن جوانب

پیشوند "ن" از ریشه پیش هند و اروپائی " nî" بمعنای "پایین" که مفهوم آن در فارسی از یاد رفته	عبارت معادل در زبان انگلیسی که مفهوم "پایین" را هنوز بکار میبرد
نوشتن	Write “down”
نشستن	Sit “down”
نهادن	Put “down”
نوردیدن	Roll “down”
نگاردن	Mark “down”
نشان زدن	Mark “down”
نبرد کردن	Knock down
نیاز داشتن	Be “under” pressure
نگون (سرنگون)	Like “down” or head “down”
نشیب	slope “down”
نژند بودن	Feeling “down”

نکته های نهفته در نمودار ها

توجه به معانی پیشین لغات در هر زبان و تغییر و تحول آنها میتواند به درک فرهنگ و طرز فکر ملتها کمک کند. در لابلای نمودار های این کتاب نیز اطلاعات قابل توجه ای در باره زبان فارسی یافت میشود از جمله:

- پیشوندهایی که معنی آنها فراموش شده
- لغاتی که معانی اولیه آنها از یاد رفته
- لغات هند و اروپائی که با ظاهر عربی وارد فارسی شده (بیشتر از طریق یونانی)
- لغات فارسی که شاید زبان وام دهنده آنها خیلی واضح نباشد
- لغات بومی که از فارسی به زبانهای دیگر رفته و پس از تغییر شکل و معنی در قالب یک واژه بیگانه به فارسی باز گشته

نمونه هایی برای این نکات در جدولهای زیر آمده است.

جدول شماره ۱ ـ حروف مورد استفاده در تلفظ لغات

حروف تلفظ	معادل فارسی	مثال انگلیسی
â	آ	Far
a	ا	man
f	ف	fun
b	ب	boy
p	پ	pet
k	ک	cake
g	گ	goat
l	ل	lip
m	م	man
n	ن	noon
v	و	voice
y	ی	yard
j	ج	joy
d	د	day
r	ر	ray
t	ت ط	toy

حروف تلفظ	معادل فارسی	مثال انگلیسی
h	ح ه	hot
s	ث س ص	son
z	ذ ز ض ظ	zebra
’	ء (ماخذ)	*glottal stop*
‘	ع	*strong guttural sound*
û (long)	او (پول)	boot
o (short)	اُ (استاد)	old
ô, ow (long)	اُو (اوراق)	toe
î (long)	ای (ایمان)	machine
ê (long)	ئی	bee
ğ [gh]	غ	*gargling sound*
q [gh]	ق	*emphatic k*
č [ch]	چ	church
x [kh]	خ	Scottish loch
ž [jh, zh]	ژ	vision
š [sh]	ش	shop

حروف داخل [ ] برای نوشتن لغات در متون انگلیسی میباشد.
صدای a در لغات سغدی با علامت (̀) نشان داده شده است.

توضیح قسمتهای مختلف نمودار های لغت (تصویر شماره۲)

۱) هر لغت فارسی در بالا و سمت راست نمودار خود (مستطیل خاکستری رنگ) قرار دارد. اگر عددی بعد از لغت آمده باشد اشاره به معانی مختلف آن لغت است.

۲) معنی اولیه یا ریشه ای لغت در گیومه قرار دارد.

۳) اطلاعات مربوط به هر لغت داخل نمودار در چهارچوبهای سفید نشان داده شده. چهارچوب لغات فارسی در سمت راست نمودار قرار دارد. در صورت لزوم اشعاری نیز برای نشان دادن کار برد لغات فارسی در چهارچوب آنها آورده شده.

۴) زبان مربوط به هر چهارچوب در بالا و سمت چپ آن نوشته شده. فقط برای چند زبان که نوشتار آنها طولانی است از حروف اختصاری استفاده شده:

PIE	Proto Indo-European
PGmc	Proto Germanic
M. Pers.	Middle Persian languages like Pahlavi

۵) برای بسیاری از لغات فارسی چند لغت دیگر فارسی که همریشه آنها هستند در بالای نمودار نوشته شده. برای یافتن سایر لغات همریشه به فهرست ریشه ها در انتهای کتاب مراجعه شود.

۶) چند لغت انگلیسی همریشه لغت فارسی نیز در بالای نمودارها نوشته شده.

۷) چهار چوب ریشه یا ریشه های لغت فارسی درسمت چپ نمودار قرار دارد. جهت کلی اشتقاق لغات از چپ به راست است.

۸) منابع و مأخذ در سمت راست هر چهار چوب در بالا یا پایین آن نوشته شده. منابع با دو حرف اختصاری و شماره صفحه آمده مانند PK:854 که به صفحه ۸۵۴ کتاب جولیوس پوکورنی رجوع میکند. برای مراجع اینترنتی، مانند لغتنامه دهخدا، از ستاره استفاده شده (DK*). علامت ## برای مراجعی است که در داخل چهارچوب معرفی شده است .برای اطلاعات بیشتر به فهرست منابع و مأخذ مراجعه شود.

۹) در صورت لزوم، یادداشتهای کوتاهی در داخل چهارچوبها یا بیرون آنها نوشته شده. منابع آن اطلاعات نیز در یادداشت ها ذکر شده.

۱۰) هرگاه ریشه های متفاوتی برای یک لغت پیشنهاد شده باشد نمودار جداگانه ای برای هر ریشه ترسیم شده و شماره آن در سمت راست نمودار (زیر لغت) نشان داده میشود.

راهنمای استفاده از این فرهنگ

لغات فارسی در این فرهنگ در سمت راست هر صفحه نوشته شده و اطلاعات مربوط به ریشه ها و اشتقاق و ترکیب آنها در یک نمودار با زمینه خاکستری رنگ زیر آن لغت نشان داده شده است. تصویر شماره ۲ ، برای مثال، نمودار لغت "اورنگ" را نشان میدهد که از دو ریشه پیش هند و اروپائی (PIE) تشکیل شده. اطلاعات مربوط به لغات هر زبان در این نمودار در داخل چهارچوبی مستطیل شکل با زمینه سفید نشان داده شده. نام آن زبان در بالای چهارچوب سفید نوشته شده است. مسیر اشتقاق یا مهاجرت لغات بین زبانها با فلش های جهت دار مشخص شده است. لغات بیش از چهل زبان که در مسیر اشتقاق لغات فارسی بوده و روی تلفظ و معنای آنها اثر گذاشته اند در این نمودارها نشان داده شده. برای کمک به تلفظ آنها از حروف لاتین استفاده شده که در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

چندین فهرست در انتهای این فرهنگ، قسمت دوم، آورده شده که از قرار زیر میباشند:

- فهرست منابع و مآخذ این فرهنگ
- فهرست زبانهای نامبرده در نمودارها که روی لغات فارسی اثر گذار بوده اند
- فهرست ریشه ها همراه با لغات فارسی مشتق از آنها مانند لغت per بمعنای "اطراف" که از آن لغات فارسی بسیاری نظیر پیرامون، پرگار، پرچین، پردیس، پراکندن و پرواز مشتق شده اند.
- فهرست لغات پیش هند و اروپائی (Proto Indo-European)
- فهرست لغات برای هر یک از زبانهای ذکر شده در این فرهنگ.

تصویر شماره۲ ـ نمونه یک نمودار لغت و قسمتهای مختلف آن

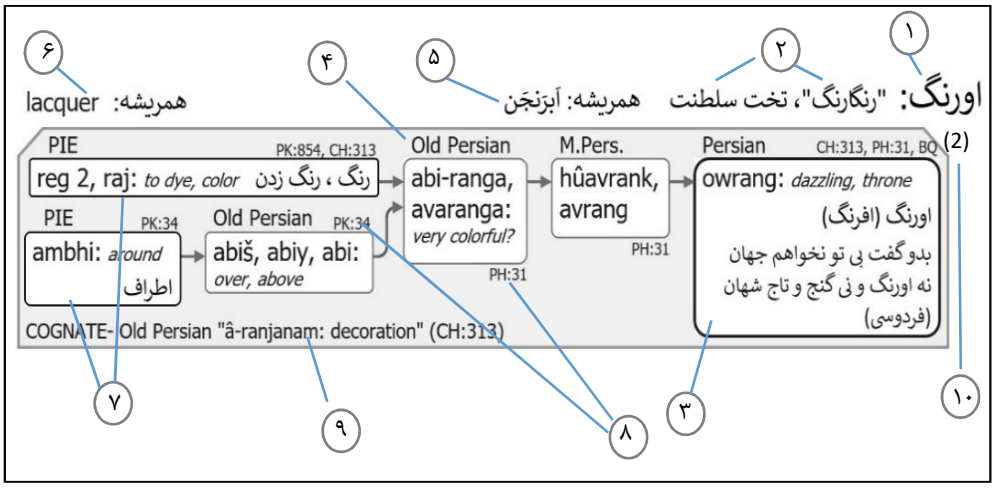

زبان فارسی، بعلت موقعیت جغرافیایی ایران و روابطش با سایر کشورها، لغات زیادی از زبانهای غیر هند و اروپائی وام گرفته است خصوصا از زبانهای سامی (عربی، اکدی، عبری) ، ترکی و مغولی. در این فرهنگ سعی شده که لغات فارسی، از هر زبان و مسیری که آمده باشد، ریشه یابی و عرضه شود.

مسیر اشتقاق بیش از ۴۳۵۰ لغت فارسی در این فرهنگ جمع آوری و ترسیم شده است. در مسیر اشتقاق، زبانهای زیادی روی لغات فارسی تأثیر گذار بوده. فهرست زبانهایی که در نمودارهای این فرهنگ ذکر شده در قسمت دوم (پیوست ها) میباشد.

هدف از تألیف این فرهنگ بیشتر توجه به مفاهیم اولیه یا ریشه ای لغات و چگونگی تغییر و تکامل آنها در مسیر مهاجرتشان به زبان فارسی است. لذا، در این مختصر، توجه کمتری به تفکیک فرمهای دستوری لغات مانند اسم و فعل و صفت شده و دقت بیشتری روی مسیر اشتقاق و تأثیر آن در ساختار و کاربرد لغات گذاشته شده است.

به احتمال زیاد، علی الرغم دقت و توجه ای که برای جمع آوری و تنظیم لغات در این فرهنگ بکار گرفته شده، اشتباهاتی در این مجموعه میباشد. با وجود این، امیدوارم که این فرهنگ بتواند برای علاقمندان به زبان فارسی قابل استفاده باشد.

علی نورائی
شهریور ۱۴۰۴

anourai53@gmail.com

پیشگفتار

زبان هر ملت نمایانگر فرهنگ و تمدن و گویای آداب و رسوم و طرز تفکر آن ملت است. هیچ زبانی در طول تاریخ خود از تغییر و تبدیل مصون نمانده، و اقوام مختلف دائماً در داد و ستد لغات بوده‌اند. این داد و ستد وقتی بصورت تدریجی و طبیعی خود انجام میگیرد باعث رشد و شیوایی زبانها گشته و در خیلی از موارد از نارسایی و متروک شدن آنها نیز جلو گیری می کند.

زبان فارسی یک زبان هند و اروپائی است که در طول تاریخ چندین هزار ساله خود، مانند هر زبان دیگری، پیوسته در تبادل لغت بوده است. چنانچه در تصویر شماره ۱ نشان داده شده، علاوه بر لغاتی که مستقیما از مسیر زبانهای ایرانی به فارسی رسیده، بسیاری از لغات هند و اروپائی، در قرون اخیر، از طریق زبانهای اروپایی خصوصا فرانسه و انگلیسی وارد فارسی شده. یکی از مسیرهای جالب مهاجرت لغات هند و اروپایی به فارسی زبان عربی است که لغاتی را از زبانهای اروپائی، خصوصا یونانی، وام گرفته و پس از اضافه کردن مشتقات مختلف، آنها را به فارسی داده است. اکثر این لغات، بعلت تغیرات زیاد در ساختار و تلفظ، عربی تصور میشوند مانند "صراط" ، "مخلوط" و "ازدواج" که، در اصل، هند و اروپائی هستند.

.

تصویر شماره ۱ ـ زبانهای موثر در مهاجرت لغات به زبان فارسی

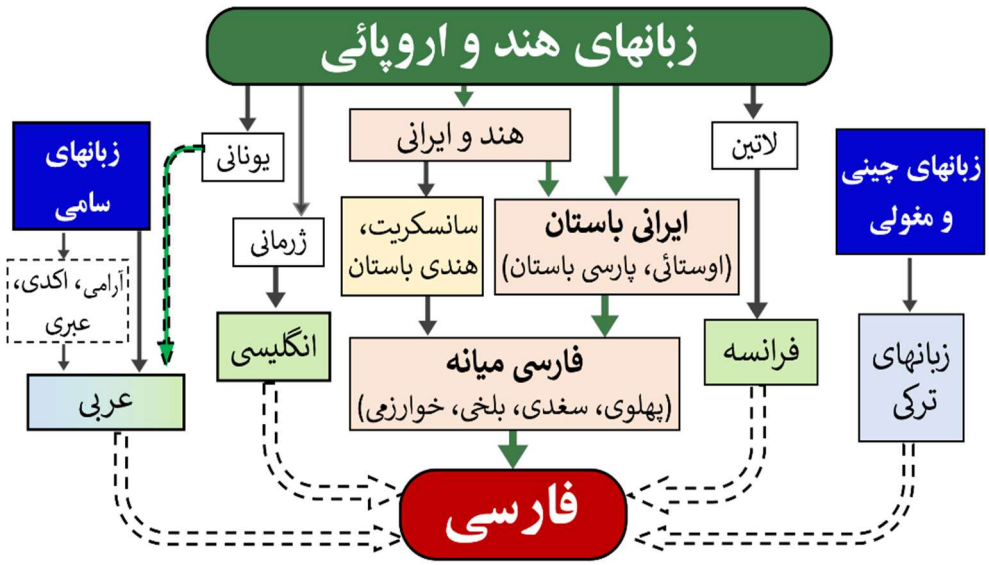

فهرست مطالب

قسمت اول ـ فرهنگ لغات

(فارسی - از راست به چپ)

پیشگفتار	**الف 6**
راهنمای استفاده از این فرهنگ	**الف 8**
نکته های نهفته در نمودارها	**الف 11**
تغییر صدای حروف از هند و اروپائی به فارسی	**الف 17**
نمودارهای اشتقاق لغات فارسی	1-435

قسمت دوم ـ پیوست ها

(انگلیسی - از چپ به راست)

A brief Description in English	A3
References	A5
Index of Languages used in the Charts	A9
Index of Root Words (with Persian Words derived from them)	A11
Index of the PIE (Proto Indo-European) Words	A39
Index of Words in each Language	A49

مطالعه و آشنایی با ریشه لغات زبان هر قوم

وسیله‌ای است برای شناخت فرهنگ و تمدن آن قوم

English Title: Persian Etymology - Root Charts
Author: Ali Nourai

Copyright © 2025
TXu 2-504-113
ISBN Paperback 979-8-218-72245-6
Library of Congress Control Number: 2025913494

Lexis Books Publishing
Printed in the United States of America

فرهنگ
ریشه لغات فارسی

با نمودارهای اشتقاق

ویراست ۱۴۰۴

تألیف

دکتر علی نورائی

فرهنگ
ریشه لغات فارسی

با نمودارهای اشتقاق

ویراست ۱۴۰۴

هند و اروپایی
ایرانی باستان
پارسی باستان
اوستایی
اشکانی
سغدی
مادی
پهلوی
سکایی
هند و ایرانی
سانسکریت
هندوستانی
یونانی
فرانسوی
لاتین
انگلیسی
ارمنی
هلندی
روسی
ایتالیایی
پرتغالی
اسلاوی
مغولی
ترکی
مصری
آرامی
عبری
اکدی
عربی
سومری
چینی

تومان: واحد قدیمی پول

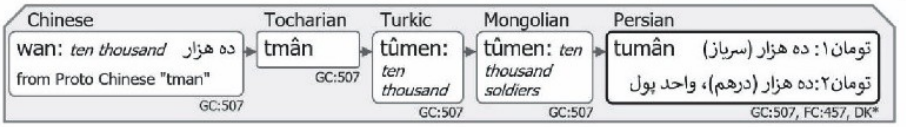

صراط: راه همریشه: گستردن، بستر

همریشه: street, strategy

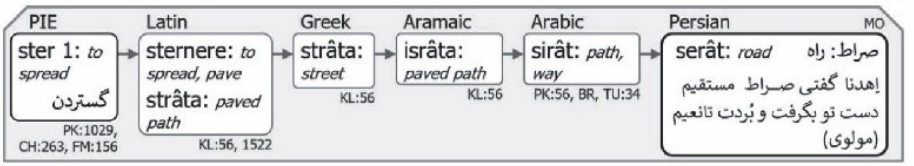

تألیف
دکتر علی نورائی

ISBN 979-8-218-72245-6